J Adamson.
5.i.56

5/- W. P. Weale.

38, Aberdare Gdns.
N.W.6.
MAI 1791.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΗΣ ΣΑΞΩΝΙΑΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΠΡΟΚΟΥΣΙΟΥ

1835

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

LIBRARY
DEC 27 1967
UNIVERSITY OF TORONTO

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Φρασικλῆς τάδε ἔγραψε τῷ βουλομένῳ μανθάνειν, οὔτι τὸ γραμματικὸν ἀτιμάζων γένος, ἀλλὰ παντὶ δῆλον ἡγησάμενος, ὅτι, οἷς ἄν τις ἐντραφῇ, ταῦτα ῥᾷον μιμήσεται, τὸ δ' ἐκτὸς τῆς τροφῆς γιγνόμενον ἑκάστοις χαλεπὸν, τά τ' ἄλλα καὶ λόγοις εὖ μιμεῖσθαι. Τῶν μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα ἔργον ποιουμένων ξυντιθέναι ὁρῶμέν τινας πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν μάλα ἐμπείρους ὄντας, τοῦ δὲ πράγματος, οὗ ἐπιχειροῦσι διδάσκειν, πολὺ ἀπολειπομένους. Ὧδε δὲ δῆλον· τῶν γὰρ τοιούτων οὐδεὶς ὅστις οὐ τὴν περὶ τὰ ἀρχαῖα σπουδὴν, ὀλίγην καὶ ἄλλως γιγνομένην, ἔτι ἐπιπονωτέραν πεποίηκεν. Καίτοι χρῆν γε πάντ' ἄνδρα ἐκ παντὸς τρόπου μηχανᾶσθαι, ὅπως, ὧν παρὰ τῶν προγόνων παραλαβὼν ηὐξήθη, τούτων τοῖς ἐφ' ἑαυτοῦ χάριν ὡς οἷόν τε ἀξιωτάτην ἀποδώσει· εἴη δ' ἂν που χάρις μεγίστη, διδάσκειν τοὺς νέους, ὅσα καὶ οἷα οἱ πατέρες πράττοντες ἔργῳ καὶ λόγῳ προσομιλοῦντες ἑκάστοις οὕτω μεγάλοι κατέστησαν. Χαλεποῦ δὲ ὄντος τούτου, μᾶλλον δὲ ἀδυνάτου μὴ εἰδότι τὴν γλῶσσαν, ᾗ χρώμενοι τὰ μὲν διωκτέα, τὰ δὲ φευκτέα ἀπέφηναν, ἡμεῖς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς γραμματικῆς θεωρίας ἐξενηνόχαμεν οὐχ οἵαν τινὲς ἐπαγγελλόμενοί φασιν εἶναι, ἀλλ' ὁδῷ μετιόντες καὶ τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις ἀποδιδόντες, οὕτως ᾠόμεθα δεῖν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν, τοῦτο σκοποῦντες,

ὅπως, ᾗ ἂν ῥᾷστά τε καὶ ἀνυσιμώτατα μάθοιεν, ταύτῃ ὑπάρξει αὐτοῖς τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκοῦσαι.

Χρὴ τοίνυν διδάσκειν πρῶτον τοῦτ᾽ αὐτὸ, ἵνα μή τις δοξάσῃ μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα ὑφ᾽ ἡμῶν, τὸ δὲ τούτου γίγνηται πᾶν τοὐναντίον. Τῆς μὲν γὰρ γλώσσης τῆς παλαιᾶς γραμματικὴν κατὰ πάντα ἐντελῆ οὔτε τις ξυνέστησέ πω ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ, οὔτε γε ῥᾴδιον οὕτω ξυστήσασθαι, πρὶν ἄν τις εἰς μίαν τε ἰδέαν ξυνορῶν οἷός τε γένηται ἄγειν τὰ πολλαχῇ διεσπαρμένα καὶ αὖ κατ᾽ εἴδη ἱκανὸς διατέμνειν, ᾗ πέφυκεν ἕκαστον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. Αἴτιον δέ· εὐστροφίᾳ γὰρ κέχρηται τοσαύτῃ καὶ φιλοσοφίᾳ τοιαύτῃ, ὅσῃ καὶ οἵᾳ οὐδ᾽ ἂν ἓν ἔθνος ἔχοι ἐπιδεῖξαι περὶ τὴν αὑτοῦ γλῶσσαν οὔτε τῶν παλαιῶν οὔτε τῶν νεωτέρων· ὥστε, ὅσῳ πλεῖον ἀφέσταμεν ἡμεῖς τῶν τότε ἔθει καὶ παιδείᾳ καὶ τροφῇ, τοσούτῳ σχολῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης ἂν εἴη καὶ αὖ τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης δεόμενον. Τοὺς δέ γε ἐκ τῶν πολλῶν τῶν περὶ αὐτῆς γεγραμμένων, ὅ,τι ἂν τύχωσιν, ἐκλεγομένους καὶ εἰκῇ ἄνευ τέχνης ἐπιχειροῦντας ξυντιθέναι, θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασι, καὶ ἄπειροι τῆς τοῦ ὅλου ὄντες θεωρίας πλείω ἔβλαψαν ἢ ὠφέλησαν τοὺς ἐπιθυμοῦντας μανθάνειν. Ταῦτα δὴ ἐνθυμουμένους καὶ μεμνημένους, ὅτι οὐ βίᾳ οὐδὲ πλήθει δεῖ τοὺς νέους ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀλλὰ παίζοντας τρέφειν, ἄξιον ἀποδέχεσθαι γραμματικὴν, οἵαν ζητεῖν μὲν ξυνοπτικὸν ποιῆσαι τὸν μανθάνοντα, τὰ δὲ κομψὰ ἐκεῖνα καὶ ποικίλα πόῤῥωθεν ἀσπαζομένην. Οὐ γὰρ ἀλλ᾽ ἁπλᾶ τε καὶ πεφυκότως ἔχοντα θεωροῦσα ἡ τοῦ νέου ψυχὴ χαίρουσά τε ἂν παραδέχοιτο καὶ πολὺ πλεῖον ἐπιδιδοίη, πρὸς δὲ τὰ ποικίλα καὶ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα ἢ εἰς δόξαν

φιλοπονίας οὔτ᾽ ἂν ὁμοίως τι ἀπεντρύφη, νωθεστέρα τε αὐτὴ αὑτῆς ἀπαλλάξεται.

Οὕτω δὴ τούτων ὑποκειμένων ᾠήθημεν, τῶν μὲν ἄλλων διαλέκτων τὴν Ἀττικὴν πρῶτον ἀφορισάμενοι, πειρᾶσθαι δεῖν γυμνὴν καὶ μόνην αὐτὴν καθ᾽ ἑαυτὴν παρέχειν τοῖς βουλομένοις θεᾶσθαι, τὴν δὲ γραμματικὴν, ἁπλούστερον τὸ σχῆμα τῆς διδαχῆς ποιούμενοι, δίχα διελέσθαι, τὸ μὲν τοῦ τεχνολογικοῦ καλουμένου ἀποτεμόμενοι, τὸ δὲ τοῦ ξυντακτικοῦ, διανέμοντες εἰς ἑκάτερον τοῖν μεροῖν τὰ προσήκοντα ῥηθῆναι, πρὸς τούτῳ ἔχοντες τὸν νοῦν, τῷ μὴ διὰ πολλῶν μικρὰ, ἀλλὰ πολλὰ διὰ βραχέων εἰπεῖν· οὐ γὰρ τῶν φαύλων τι παραλιπεῖν αἰσχρὸν, ἀλλὰ περὶ μὲν ἀλλοτρίων ἀκριβῶς εἰπεῖν, τῶν δὲ ἀναγκαίων μηδὲ μεμνῆσθαι αἴσχιον *). Καὶ περὶ μὲν τῶν εἰς τὸ τεχνολογικὸν ξυντεινόντων Βουτμᾶνος τοῦ Γερμανοῦ πλεῖστα καὶ ὀρθότατα διδάξαντος, τούτων ὅσα τῇ τέχνῃ ἐδόκει πρόσφορα ἡμῖν εἶναι, ἀπολαβόντες κατεχρησάμεθα, γιγνώσκοντες ὡς, ἅ γε μείζω ῥαστώνην παρέχει μανθάνοντι, οὐκ ἄν τις εὕροι ζητῶν ἄλλα· τὰ δὲ τοῦ ξυντακτικοῦ, εἰδότες περὶ αὐτῶν τάς τε τῶν παλαιῶν καὶ τὰς τῶν νεωτέρων ἀναζητήσεις, ὡς ἂν οἰκειότατ᾽ ἔχοι τῇ ἡμετέρᾳ μεθόδῳ, οὕτω ξυνεστησάμεθα, τὰ μὲν ξυν-

---

*) Καὶ μὴν καὶ θαυμάζομεν τῶν γραμματικῶν, οἱ δὴ πολλάκις περὶ παντὸς μᾶλλον φαίνονται πραγματευόμενοι, ἢ περὶ τῶν εἰς γραμματικὴν τέχνην τεινόντων, ῥητορικῇ τινι καὶ ποιητικῇ καὶ λεξικογραφίᾳ ἀγαλλόμενοι ἐν τοῖς λόγοις. Εἰ δ᾽ ἡμεῖς ἐπὶ τέλει τῶν περὶ τὰς διαλέκτους εἰρημένων προσήψαμεν ξυνοπτικήν τινα περὶ μετρικῆς πραγματείαν, οὐχ ὡς ἀναγκαίας οὔσης αὐτῆς πρὸς τὴν γραμματικὴν διέξοδον οὕτω τὴν γνώμην εἴχομεν, ἀλλ᾽ ὡς ἀπεργασίαν τοῦ περὶ προσῳδίας κεφαλαίου ἠξιώσαμεν αὐτὴν προσθεῖναι.

τέμνοντες, τὰ δὲ ἐπανορθούμενοι, ἀποβλέποντες ἀεὶ εἰς τὴν χρείαν τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα διδασκαλείων.

*Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα λόγου γεγόναμεν, ἄξιον σκοπεῖν τὴν φύσιν τε καὶ γένεσιν τῆς Ἀττικῆς ξυντάξεως, τίνα τρόπον ἐγένετο καὶ ποία τίς ἐστιν. Ἀρχὴ μὲν οὖν τῆς σκέψεως ἡμῖν τὰ Ὁμήρου ἔπη ἂν εἴη· ταῦτα γὰρ Ἰώνων ποιησάντων, ὑπὸ πολυχρονίου ῥαψῳδικῆς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασι θαυμαστῶς ὡς ἀποτορνευόμενα τοσαύτης ἀρετῆς τε καὶ φήμης κεκοινώνηκεν, ὥστε πᾶς ἄν τις ὁμολογήσειεν, αὐτὰ εἰς ξύμπαντα τὸν Ἑλληνισμὸν πλεῖστον μέρος ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ξυμβαλέσθαι. Τεκμήριον δὲ τούτου· ἥ τε γὰρ ποίησις τῶν τότε ἐπὶ χρόνους πολλοὺς τοῦ ἐπικοῦ ἦν ἤθους ἐχομένη καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνα ξυντακτικὸν ἐφάνη εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ποιητῶν ὥσπερ ῥεῦμα ἀποχετευόμενον. Ἡ δὲ ξύνταξις τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, τὸ μὲν ἀκριβὲς κανόνων οὔπω εἶχεν, ἐγκλίσεσι δέ τισι καὶ ξυμπλοκαῖς ἐλευθερώτερον προσχρωμένη ὅμοια τῷ εὐκινήτῳ τῆς Ἰωνικῆς φύσεως ἀπειργάσατο. Ἀλλ' οὖν ἥ γε γραμματιστικὴ Ἀθηναίοις τῶν ἐπικῶν Μουσῶν πρῶτον ἐφήψατο, Ὁμήρου τε καὶ Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλλίδου *). Ἑπομένη δὲ ταύταις ἦν λυρική τις Μοῦσα, τοὺς ῥυθμούς τε καὶ τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσα οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων. Ἡ γὰρ ποίησις ἡ λυρικὴ, ἔκγονος οὖσα τῆς ἐπικῆς, πολλὴ δὴ ἀνεφάνη περὶ τοὺς Δωριέας ἅμα αὐξομένης τῆς περὶ μουσικὴν ἐπιμελείας **). Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τότε Ἀρχί-*

---

*) *Καταλέγονται ἐν τούτοις καὶ ἀμυδρότερα ἡμῖν, οἷον τὰ Σόλωνος, ὑποθῆκαι Χείρωνος (Πίνδαρ. λειψ. 164. 171.), παραινέσεις Ἀμφιάρεω, μῦθοι λιβυκοὶ καὶ συβαριτικοί (Ἀριστοφ. Σφηξ. 1250.).*

**) *Ἀριστοφ. Νεφ. 965. Πλάτ. Πρωταγ. 326. α'. Πλουτάρχ. περὶ δόξης Ἀθηναίων. 348. β'.*

λοχος ἄλλα τε πολλὰ ἐπινοήσας εἴδη τῆς ποιήσεως καὶ μουσικῆς, καὶ δὴ καὶ τὸν ἴαμβον εὑρὼν τὴν στρογγύλην λέξιν ἣν ὁ προκατασκευάσας. Καὶ οὗτος μὲν τῆς Ὁμηρικῆς μᾶλλον ἀπελείπετο ξυνηθείας· Στησίχορος δὲ αὖ κατά τε παλαιὰς σκοποῦντι μαρτυρίας καὶ τεκμαιρομένῳ ἐξ ὧν ἔτι καὶ νῦν κεκτήμεθα αὐτοῦ λειψάνων ἐπὶ πλέον τῶν τότε φανήσεται τὴν Ὁμήρου Μοῦσαν ἀσπασάμενος· οὐ μὴν ἀλλ' οἱ μετὰ τούτους αὖ λυρικοὶ τῆς Αἰολίδος, Ἀλκαῖος καὶ Σαπφώ, εἴς τε τὸ ξυντακτικὸν καὶ εἰς τὴν ἄλλην κατασκευὴν μᾶλλον, ᾗ Ἀρχίλοχος ἡγεῖτο, ἐπορεύοντο*). Μετά γε μὴν Ἀρχίλοχον Ἀθηναῖοι ἐν τοῖς πρῶτα δοκοῦσιν ἀποδέξασθαι τὰ Σιμωνίδου, λέξει χρησαμένου μετρίως ἐχούσῃ ἐπικῆς ἀναλογίας καὶ ἤθει Ἀττικῷ μᾶλλον κεκραμένῃ. Διὸ δὴ καὶ μέγιστα αὐτῷ γέρα ἔδοσαν καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι.

Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ οὕς γ' ἡ φιλοσοφία ἀνέδειξε λογογράφους Δωριέων ὄντας καὶ Ἰώνων, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐκείνοις γεγονότες εἰκότως καὶ τῆς αὐτῆς ξυνηθείας ἀντείχοντο πρὸς λέξιν τε καὶ ξύνταξιν, οἷον Δωριέων μὲν Ἀρχύτας καὶ Φιλόλαος, Ἰώνων δὲ Ζήνων, Μέλισσος, Ἡράκλειτος, Ἀναξαγόρας, Δημόκριτος. Ἰάδες δέ τινες καὶ ὕστερον Μοῦσαι **) περὶ μυθολογίαν καὶ

---

*) Οὕτω καὶ Ἀνακρέων. Ἰβύκου δὲ τῆς λέξεως πέρι οὐκ ἄν τις ἔχοι κρῖναι. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν Ἀλκμᾶνα ἐάσομεν εὕδειν, ποιητὴν Λακωνικόν. Ἰδίαν δέ τιν' ὁδὸν ἐτράποντο οἱ περὶ Βοιωτίαν ποιηταί, Κόριννα καὶ Πίνδαρος· οἵ γε πανηγυρικήν τινα ποίησιν μεταδιώκοντες καὶ τὰ περὶ λέξιν τε καὶ ξύνταξιν ἐπὶ πλεῖστον κινήσαντες, πολὺ μὲν τῆς Ὁμηρικῆς ἀπελείφθησαν ξυνηθείας, πολὺ δὲ καὶ τοῦ τρόπου τῶν ἐφ' αὐτῶν ὠλιγώρησαν· οὐ μὴν εἰκῆ γε, ἀλλὰ γνώμῃ καὶ τέχνῃ πλάττοντες πάντα τὰ τοιαῦτα φανήσονται.

**) Στράβ. 1, 18. 20.

ἀναζήτησιν τῶν παλαιῶν λογοποιοὺς παμπόλλους ἀποδεῖξασαι, οἷον Κάδμον, Διονύσιον τὸν Κυκλογράφον, Ἑκαταῖον, Ξάνθον, Χάρωνα, Φερεκύδην, Ἑλλάνικον*), πεζῇ μὲν ἄνευ μέτρου τὰ τῶν Κυκλικῶν ἐπεξῆλθον λόγῳ, τὸ δὲ τῆς λέξεως αὐτοῖς ἦν οὐκ ἀγεννῶς τοῦ ἐπικοῦ ἤθους ἐχόμενον. Ὥστ' ἐξ ἁπάντων τῶν εἰρημένων φανερὸν, ὅτι τὸ ἐπικὸν ἦθος οἷον δεσμὸς κεχώρηκε διὰ πάντων τῶν μέχρι τῆς Ἀττικῆς δραματουργίας ποιήσεως ἢ λογογραφίας ἁψαμένων.

Ἀλλὰ δὴ δημιουργούς γε τῆς Ἀττικῆς λέξεώς τε καὶ ξυντάξεως τοὺς δραματοποιοὺς δικαιότατ' ἂν προσείποιμεν, οὐχ ὡς αὐτοδιδάκτους γεγονότας καὶ μόνους ἐφ' ἑαυτῶν, ἀλλὰ τῶν καιρῶν αὐτοῖς τῶν τότε ἐναργῶς ξυναγωνισαμένων ἄξιοι ὄντες τοῦ προσρήματος τούτου ἐπεδείχθησαν. Τεκμήριον δὲ μέγιστον· ἡ γὰρ τούτων λέξις παράδειγμα πᾶσι γεγένηται τοῖς ὕστερον γράφειν προῃρημένοις. Παραλαβόντες γὰρ ἐκεῖνοι τὸ ἐπικὸν ὕφασμα τοῦ λόγου, λεῖον καὶ τὸ λεγόμενον εὐήτριον κατασκευάσαντες καὶ οἷον Ἀττικὰ ἄνθη ἐμπλέξαντες μετριότητός τε πέρι καὶ ἀστειότητος, ἀναλογίαν ἐν πᾶσιν ἀπειργάσαντο οἵαν καὶ εἰς εὐλόγους ἀνωμαλίας τὸ αὐτοφυὲς ἑκάστου εὐάγωγον παρασχεῖν. Καὶ πολλῶν μὲν ὄντων καὶ μεγάλων τῶν τραγῳδοποιῶν μέγιστοι δὴ καὶ ὀνομαστότατοι τρεῖς ἐγένοντο, Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης. Οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ οἱ κωμῳδοποιοὶ, φυλάττοντες τὴν κοινὴν μᾶλλον ξυνήθειαν ἐν τοῖς λόγοις, κινδυνεύουσι τὴν Ἀττικὴν λέξιν ἀτεχνῶς ὥσπερ ζῶον ἀπεργάσασθαι ἐντελὲς πρὸς ἐνάργειαν καὶ κάλλος τῶν χρωμάτων, εἰς ὃ δὴ βλέποντες

---

*) Ἦσαν δὲ τούτων καὶ οἱ ἀνώνυμοι ξυγγραφῆς τῶν καλουμένων ὥρων (Ἀθήν. 2, 647.).

ὥσπερ εἰς παράδειγμα οἱ ὕστερον περὶ λογογραφίαν ἐπὶ πλεῖστα εἴδη ηὐδοκίμουν. Καὶ δὴ καὶ πρῶτος αὐτῶν καὶ εὐφυέστατος Ἀριστοφάνης γενόμενος κανὼν καὶ πάλαι τῆς Ἀττικῆς λέξεως ἐδοκιμάσθη εἶναι *).

Περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς Ἡρόδοτος ἀνεφάνη ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, πατὴρ τῆς ἱστορίας καὶ ἀναζητήσεως τῶν παλαιῶν, ὃς ξυγγενόμενος Ἀθηναίοις τὰ πολλὰ, ἦρχε μὲν τῆς καταλογάδην γραφῆς, εὑρὼν δὲ ἔρημον τὴν χώραν ταύτην παρ᾽ ἐκείνοις, τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ προείλετο χρῆσθαι, τὰ μὲν ἐκ τῆς Ἰωνικῆς λογογραφίας ταμιευόμενος, τὰ δ᾽ ἐπὶ τὸ ἀττικώτερον κεραννύς. Δῆλον δὲ, ὅτι ἐντεῦθέν ποθεν εἰσῄει αὐτῷ ἡ περὶ τὴν ξύνταξιν ἀρετή· ᾗ δὴ ἄξιον θαυμάζειν καὶ τὸ τῆς ἐντέχνου ξυμπλοκῆς τῶν περιόδων, ὅπερ Ἡροδότου ὁ λόγος διαφερόντως ἔχει.

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον τῆς μὲν τραγῳδοποιΐας ὀλίγης ἤδη γενομένης, τῆς δὲ κωμῳδίας ἐπὶ τὰ ἐγκύκλια καὶ κοινὰ μᾶλλον ξυγκαθεισης, εἰκὸς τὸν πεζὸν λόγον ἐκνικῆσαι Ἀθηναίοις, οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς λογογραφίας γέμοντα ποιητικῶν σχημάτων, ἀλλ᾽ οἷόσπερ ἂν γένοιτο πόλει ἀκμαζούσῃ καὶ πρὸς πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς σκέψεις μᾶλλον τετραμμένῃ. Ταύτης δὴ τῆς νεοχμώσεως αὐτοῖς ξυνεπελάβοντο ἐν τοῖς μάλιστα οἱ Σοφισταὶ, ὄντες, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, Πειθοῦς διδάσκαλοι, σοφίαν δημηγορικήν τε καὶ δικανικὴν διδόντες. Καὶ μέντοι καὶ τὸ τῆς λέξεως οὐχ ἥκιστα οὗτοι ἐπήσκουν· φαίνονται δὲ αὐτῶν καὶ πάλαι δύο τινὲς μάλιστα αἱρέσεις γενέσθαι. Καὶ τὸ μὲν Σικελικὸν ἔθνος, ἀπὸ Γοργίου ἀρξάμενον, ὡς καλλίστης οὔσης πασῶν τῶν

---

*) *Ἄξιοι μνησθῆναί εἰσι καὶ Κρατῖνος, Εὔπολις, Πλάτων, Στράττις, Ἕρμιππος, Τελεκλείδης, Φρύνιχος, Φερεκράτης, Θεόπομπος.*

τεχνῶν τῆς ῥητορικῆς εἰς διαπράξεις πολιτικὰς μεταδιωκομένης, οὕτω διεξέρχονται τοῖς λόγοις *), χρώμενοι πολλῇ μὲν τῇ ἀνθηρᾷ λέξει, πολλαῖς δὲ ἀηθείαις ὀνομάτων, καὶ τὰ μὲν σμικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα σμικρὰ ποιοῦντες φαίνεσθαι διὰ ῥώμην λόγου, καινά τ' ἀρχαίως, τά τ' ἐναντία καινῶς, ξυντομίαν τε λόγων καὶ ἄπειρα μήκη περὶ πάντων ἀνευρον **). Οὐ μέντοι οἷόν τ' ἦν τῆς τοιαύτης ῥητορικῆς τὸ ἐκπληκτικὸν μὴ οὐχὶ φαῦλον δοκεῖν εἶναι Ἀθηναίοις· οἵ γε ἄριστοι ὄντες φύσει κρίνειν τὸ καλὸν καὶ μή, τὰ μὲν ἀπεδέξαντο τοῦ εὑρήματος, τὰ δὲ ἀπεδοκίμασαν, καὶ ὡς τέχνην ξυστησάμενοι ἠξίωσαν αὐτῶν εἰς τὴν πολιτικὴν χρείαν μετενεγκεῖν, ὅσα πρόσφορα αὐτῇ. Καὶ μὲν δὴ πρῶτος ὧν ἴσμεν τῶν τότε Ἀντιφῶν δοκεῖ ἐλλόγιμος ἐπὶ ταύτῃ γενέσθαι τῇ τέχνῃ· ἐπαγγειλάμενος γὰρ τὴν ῥητορικήν, εὐροίᾳ μὲν ἐχρῆτο λόγου ἱκανῶς, τὴν δὲ λέξιν οὕτως ἐδημιούργησεν, ὥστε παντὶ ἂν δῆλος εἴη τὰ μὲν σοφιστικὰ κατὰ δύναμιν διαφεύγων ἐκ τοῦ μεμελετηκέναι, γοργὸν δέ τι σχῆμα ἔργῳ μᾶλλον ἐπαινῶν. Καὶ τούτῳ δὴ τοιούτῳ ὄντι ἄλλοι τε πολλοὶ ξυνεγένοντο, καὶ δὴ καὶ Θουκυδίδης· ὅς γε Γοργίου μὲν τὰ εἰς περιόδων κατασκευὴν μιμησάμενος, τὸ δὲ περὶ τὴν λέξιν ἀκριβὲς παρὰ Προδίκου λαβών, πρῶτος Ἀθηναίων τῇ σοφιστικῇ τέχνῃ ἐπὶ ξύγγραμμα πολιτικὸν κατεχρήσατο, ξυγγράψας τὰ περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Βαθύνους γὰρ ὢν φύσει, μεγαλοπρεπὴς μὲν καὶ τῇ λέξει ἐφάνη, ἀνταλλάξας δὲ

*) Τούτων ἦσαν μὲν Ἀλκιδάμας, Πῶλος, Λικύμνιος, Θεόδωρος Βυζάντιος· προςέθεντο δὲ αὐτοῖς καὶ ποιηταί, οἷον Ἀγάθων, Εὔηνος.

**) Πλάτ. Κρατύλ. 407. δ'. 408. γ'. Συμπόσ. 198. γ'.

τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων τῇ δικαιώσει καὶ πολλῇ ξυντομίᾳ χρώμενος τοῦ λόγου, ἔτι δὲ νεοχμώσας καὶ τὰ περὶ τὴν θέσιν τῶν ὀνομάτων, πολὺ μὲν τὸ ὀξύνουν ἐπεδείξατο, χάριν δὲ καὶ σαφήνειαν οὐχ ὁμοίως φαίνεται ἐπιτηδεύσας, ὥστε ἰδία τις αὐτοῦ καὶ χαλεπὴ ἡ ξύνταξις ἂν εἴη.

Ἀλλὰ μὴν ὁμοίαν ὁδὸν πορευόμενος οὐχ ὁμοίαν δόξαν ἐκτήσατο Ἰσοκράτης, ὃς αὐτάρκη τὴν περὶ ῥητορικὴν ἰδίᾳ σπουδὴν ἡγησάμενος καὶ ταύτην φιλοσοφίαν ἐπονομάσας πλέον μὲν τῶν ἄλλων ἔργον ἐποιεῖτο τὴν φύσιν διακριβώσασθαι εὐρύθμου περιοδολογίας, ἀκράτῳ δὲ τῇ τοιαύτῃ σοφίᾳ ὁμιλῶν οὔτε τι ηὐδοκίμει εἰς τἆλλα, ὅ,τι καὶ ἄξιον λόγου, τό τε γνήσιον τῆς Ἀττικῆς λέξεως φαίνεται περὶ ἐλάττονος ἡγησάμενος ἢ ὡς κάλλιον αὐτῷ.

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα περὶ τῶν Γοργίου Μουσῶν· αἱ δ' ἐλευθεριώτεραι αἱ Θρασυμάχου ξυνενόησαν, ὅτι τὴν μὲν παρασκευὴν ἐκείνην ἀσφαλέστερον χαλάσαι, λιτὴν δέ τινα καὶ ἀφελῆ λέξιν ἔφασαν δεῖν διώκειν, μετρίῳ μὲν ῥυθμῷ καὶ εὐκινήτῳ χρώμενον, τῆς δὲ διαλεκτικῆς ἱκανῶς προσφέροντα ἐν τοῖς λόγοις *). Ἐκ ταύτης τοίνυν τῆς παιδείας ὁρμώμενος Λυσίας, διά τε τὸ ἁπλοῦν τῆς ῥητορικῆς διεξόδου καὶ διὰ τὴν τῆς λέξεως ἀφέλειαν τοὺς μὲν πρότερον ῥαδίως ἅπαντας ἐνίκα, τοῖς δὲ ὕστερον γεγενημένοις οὐδεμίαν παρέλιπεν ὑπερβολήν· εἰκότως· οὗ γε δύο τινὲ ὥσπερ δαίμονε βασιλεύετον ἐν τοῖς λόγοις, Χάρις καὶ Πειθώ. Ἀλλὰ μὴν Ἰσαῖός γε καὶ

*) Περὶ Θρασυμάχου ἰδὲ Θεόφραστον, ἐν οἷς Διονύσιος λέγει περὶ Λυσίου (6), καὶ περὶ Δημοσθένους (3). Οἱ δ' ἐπὶ τούτου ἦσαν Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος (Πλάτ. Ἱππ. Μείζ.), Πρόδικος ὁ Κεῖος (ἰδὲ Ἀξίοχον καὶ Ἐρυξίαν ἐν τοῖς Πλάτ.), Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης (Πλάτ. Πρωταγ. καὶ Ἀριστοτ. ῥητορ. 3, 5.).

Ἀνδοκίδης οὐκ ὀλίγῳ τινὶ καταδεεστέραν τὴν δόξαν ἐκτησάσθην εἰς ῥητορικήν τε καὶ λεκτικὴν τέχνην· ἐπεὶ τοῦ μὲν ἴσως τήν τε λέξιν καλὴν ἂν πολλοὶ κρίνειαν καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν, ἦθός τι ὑπεμφαίνουσαν ὅμοιον Δημοσθένει, οὐ μέντοι ἀλλὰ τῆς γε προσηκούσης καθαρότητος φανερός ἐστιν ἥττων γεγενημένος· τοῦ δὲ αὖ Ἀνδοκίδου οὐκ ἄν τις ῥαδίως πολλὰ ἔχοι εἰπεῖν εἰς ἔπαινον τῆς λέξεως οὐδὲ τῆς ἄλλης ἀρετῆς.

Κορυφαῖοι δ' εἰς λέξιν τε καὶ ξύνταξιν οἱ Σωκρατικοὶ ἐφάνησαν ὄντες, ὧν δὴ Κριτίας *) μὲν καὶ Ἀντισθένης καὶ Αἰσχίνης οὐ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις εἰλήφασιν ἀπολομένων τῶν γεγραμμένων αὐτοῖς. Ξενοφῶντος δ' ἔχοιμεν ἂν κρῖναι τὴν λέξιν ὁποία τις ἦν. Γράψας γὰρ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, εὐροίᾳ μὲν λόγου ἐχρῆτο πολλῇ, τέχνῃ δὲ ὀλίγῃ. Καὶ δὴ καὶ ἠμελημένως ἔχει αὐτῷ ἄττα· οὐ γὰρ περὶ ῥητορικὴν ἐσπουδάκει, ὅ,τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν, ἀλλὰ πρὸς πολεμικῇ τὰ πολλὰ προῃρεῖτο διατρίβειν· ὥστε, εἰ καί τινα χάριν ἐνεῖδον αὐτοῦ τῇ λέξει οἱ παλαιοὶ, οὔτε κατὰ πάντων τῶν ξυγγραμμάτων ἐξέσται αὐτοῦ διϊσχυρίζεσθαι τὸ τοιοῦτον· — τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν· — ἐδόκει τε καὶ τὸ πάλαι τῆς περὶ τὴν λέξιν ἀκριβείας πέρα τοῦ προσήκοντος ὀλιγωρῆσαι. Πάντων γε μὴν τῶν τε Σωκρατικῶν καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων τῶν Ἀττικῶν ξυγγραφέων πλεῖστον διήνεγκε Πλάτων, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, οὐχ ἥκιστα δὲ πρὸς λέξιν τε καὶ ξύνταξιν. Γνώσει δὲ ἐκ τοιῶνδε τεκμαιρόμενος· θρέψασα γὰρ αὐτὸν μέγαν ἡ Σωκρατικὴ διάλεξις καὶ ποιήσασα ἐκ τῆς τῶν Σοφιστῶν πλάνης ξυννοήσαντα μανθάνειν, οἵαν χρὴ τέχνην λόγων κτησάμενον ὁμιλεῖν φιλοσοφίᾳ, κολοφῶνα ἀπέδειξε

*) Ἰδὲ Σίσυφον διάλογον ἐν τοῖς Πλάτωνος φερόμενον.

τῆς Ἀττικῆς λογογραφίας. Ἀναλαβὼν γὰρ τὴν Ἀττικὴν τοῦ λόγου ξυνήθειαν παραπλησίως Ἀριστοφάνει, καὶ ἐπιμίξας τῶν παροιμιῶν ἐκ τῶν Σώφρονος μίμων, τροπικῇ μὲν τὰ πολλὰ τῇ λέξει ἐχρῆτο, οὐ μέντοι ὑπερβαλλόντως γε· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κεκόμψευται αὐτῷ· ποιητὴς μὲν γὰρ ἐφάνη, ὅσον μὴ καταισχύνειν τοὺς ἐν φιλοσόφῳ Μούσῃ μεμαντευμένους λόγους, πεζογράφος δὲ, ὅσον μὴ ἐκβαίνειν τῆς προσηκούσης λέξεως καὶ σαφηνείας. Τοιγάρτοι διὰ ταῦτα καὶ μέγα μέρος ξυνεβάλετο εἰς τὴν λόγων τέχνην, οὐ μέντοι κατὰ τὴν ξύνταξιν μᾶλλον ἢ πρὸς ῥητορικήν. Διώκοντες γὰρ οἱ τότε τὸ ἁπλοῦν τῆς λέξεως καὶ τοῦτο ὅπου τύχοι ἀπομιμούμενοι, πολλὰ μὲν καὶ καλὰ ἀπετέλεσαν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, οὐ μὴν ἀλλὰ τήν γε λέξιν γυμνὴν ποιήσαντες τῆς ποιητικῆς φύσεως αὐτῆς, οἷον ἀντίστροφον τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν ἀπέδειξαν τῆς ὅτ' ἤρξατο φυομένη. Τῶν μὲν οὖν ῥητορικῶν μᾶλλον ἢ ξυντακτικῶν γενομένων Δημοσθένης τε ἦν καὶ Αἰσχίνης, καὶ ὕστερον τούτων Λυκοῦργος καὶ Ὑπερίδης καὶ Δείναρχος καὶ Δημάδης. Καὶ μὴν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ περὶ τοὺς τότε χρόνους Κωμῳδία, μέσην τέμνουσα πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς δραματουργίας, ἐπὶ τὰ κοινὰ μᾶλλον ἐτρέπετο. Οἱ μὲν γὰρ περὶ ταύτην διατρίβοντες ἐδίωκον μὲν σαφῆ λέξιν, ἠμέλουν δὲ, ἐκτὸς δή τινων ὀλίγων *), τῆς ποιητικῆς τὸ παράπαν· ὥστε καὶ ἡ ξύνταξις αὐτοῖς τά γε πολλὰ χειρόνως ἔχει. Ἡ δέ γε εἰς τοὺς ἔπειτα ξυντελοῦσα, ἡ νέα Κωμῳδία, ἧς ἔξαρχοι ἦσαν Μένανδρος, Φιλήμων, Δίφιλος, ἀποκλεισθεῖσα τῶν πολιτικῶν καὶ μόνον ἐπὶ τοῖς ἐγκυκλίοις καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν γιγνομένοις οὖσα, ἀτεχνῶς

---

*) Τούτων ὀνομάζονται Ἄλεξις, Ἀντιφάνης, Εὔβουλος· ἴσως καὶ Ἀναξανδρίδης καὶ Τιμοκλῆς.

ἄφετος νεμομένη καὶ οὐδενὸς ὅτου οὐκ εἰκῇ γενομένη ξένου εἴτ' ἐπιχωρίου ἰδιώματος, ἀνανδρίας τε, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀνάπλεως ἀνεφάνη καὶ τῆς πρὶν ξυντάξεως πάμπαν ἀπελείπετο.

Πρώτη μὲν δὴ καὶ κυριωτάτη οἷον ἡλικία καὶ περίοδος τῆς Ἀττικῆς ξυντάξεως αὕτη ἂν εἴη· ἧς δὴ τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διοίσει πεπειραμένος τε καὶ μή. Κινουμένων γὰρ ἐπ' Ἀλεξάνδρου τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀνομοιότητος ἐγγενομένης καὶ ἀνωμαλίας ἀναρμόστου, αἱ περὶ πολυϊστορίαν καὶ πολυγραφίαν Μοῦσαι ἐπεισκωμάσασαι ἄλλα τε πολλὰ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐμιμοῦντο, καὶ δὴ καὶ τὴν λέξιν τε καὶ ξύνταξιν ἔλαθον κατὰ μικρὸν ἀνατρέψασαι. Ἄρξας μὲν γὰρ τῆς περιόδου ταύτης Ἀριστοτέλης, πολλὰ μὲν καὶ καλὰ ἐγέννησεν εἰς ξυναγυρμὸν φρονήσεως, τῇ δὲ λέξει αὐτοῦ, ὡς τὸ εἰκὸς, οὐκ ἂν ἔχοιμεν, ὅ,τι μὴ ἐν παρόδῳ, χρῆσθαι πρὸς τὴν περὶ τῆς ξυντάξεως ἀπόδειξιν. Καὶ μὲν δὴ παραπλησίως Κράντωρ τε καὶ Θεόφραστος τὴν σοφίαν ἡγέτην· Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἀνθηρὸν μὲν λόγον ἐπασκήσας, τῆς δὲ γνησίας ῥητορικῆς παραμελῶν, δόξειεν ἂν ἡγεμὼν τῆς Ἀσιανῆς γενέσθαι ξυνηθείας, ἄνανδρόν τε ῥυθμὸν ἐχούσης καὶ ὄγκον τε καὶ ἀπειροκαλίαν πολλὴν ἐφελκομένης. Καὶ τοὺς μὲν τὰ Ἀλεξάνδρου ἐγκωμιάσαντας, οἷον Ὀνησίκριτον, Κλείταρχον, Ἀριστόβουλον, ἔτι δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς τότε ἱστορικοὺς τε καὶ φιλοσόφους, ὧν δὴ Τίμαιος καὶ Πολύβιος καὶ Ἐπίκουρος καὶ Χρύσιππος, οὐκ οἶδ' ὅ,τι δεῖ καταλέγοντα μακρηγορεῖν. Οὔτε γὰρ εἰς τἄλλα ἐπεδείξαντο μεγάλην ῥώμην, οὔτ' εἰς τὴν λέξιν ηὐδοκίμησαν οὗτοι οἱ ξυγγραφῆς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ἀλεξανδρέων ὄφελος ἡμῖν οὐδὲν ἦν πρὸς λέξιν τε καὶ ξύνταξιν. Πῶς γάρ; οἵ γε βιβλία

μὲν πολλὰ κεκτημένοι, τοῦ δὲ γεννᾶν καὶ ποιεῖν ἀπολειπόμενοι ξυνέθεσαν μὲν ὑπομνήματα περὶ τῶν παλαιῶν ποιητῶν, τὴν δὲ Ἀττικὴν ξύνταξιν οὔτ' ἔργῳ ἐδήλωσαν γιγνώσκοντες οὔτε τέχνῃ μετιόντες ἐδίδαξαν. Καὶ γὰρ οὖν δὴ καὶ τοὺς τότε ἐπιχειροῦντας ἐν ποιήσει μιμεῖσθαι τὰ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων οὔτε ἀξίους φαμὲν μιμητὰς γεγονέναι, ἄλλο τέ τι δεῖν ἢ ποιητὰς καλεῖν *).

Καὶ ταύτην μὲν δευτέραν θέντες τινὰ περίοδον τῆς λέξεώς τε καὶ ξυντάξεως οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Οὐ μὴν ἀλλ' ἀνωφελῆ γε κατὰ πολλὰ καὶ ταύτην θετέον ἡμῖν πρὸς τὴν γραμματικὴν μέθοδον, οὐχ ἧττον τῆς μελλούσης ῥηθήσεσθαι. Ῥωμαίων γὰρ τὰ πράγματα κατασχόντων, αἰσθανόμεθα καὶ τοὺς περὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα σπουδὴν ποιουμένους τῶν τότε τοῦ βαρβάρου σχήματος ἡττωμένους, οἷον Διονύσιον, Διόδωρον, Στράβωνα. Οὐ γὰρ ὅπως ἡ περὶ ῥυθμὸν τοῦ λόγου ἐπιμέλεια ἠφανίζετο καὶ ἡ κατ' ἄρθρα ξυμπλοκὴ τῶν περιόδων, ἀλλὰ καὶ ἀήθειά τις περὶ τὰ μόρια καὶ χρῆσις ἀλλόκοτος περὶ τὰς λέξεις ἐπεκράτει. Δῆλον δὲ ὧδε· οἱ μὲν γὰρ τότε σοφιστικήν τινα λέξιν διώκοντες ξυνέμιξαν τὰ ἑαυτῶν, οἷς ἐκλεξάμενοι παρὰ τῶν πρότερον γεγενημένων ᾤοντο δεῖν διαφέρειν. Τούτων δὴ οἱ μὲν ἐρωτικῆς λογογραφίας ἀρχηγοὶ ἐγένοντο, οἱ δὲ κομψότεροι τρεῖς ἦσαν, Δίων Χρυσόστομος, Πλούταρχος, Λουκιανός· ὧν Δίων μὲν, παράδοξα θηρεύων ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἀτάκτῳ τῇ παιδείᾳ χρώμενος, πρῶτος τὴν ἀήθη εἰσηγήσατο τὴν σοφιστικὴν ῥητορικήν· ὁ δὲ Πλούταρχος, περὶ πολλὰ καὶ ποικίλα σπουδάσας, πλείστου μὲν

---

*) Οἷον Ἀπολλόδωρος ὁ Ῥόδιος, Νίκανδρος, Ἄρατος· Καλλίμαχον δὲ καὶ Θεόκριτον ἐξαιροῦμεν λόγου· οἳ δὴ ἔστιν ἃ ἐγγύς τι ἐποίουν τῆς τῶν παλαιτέρων ἀρετῆς.

ἂν ἄξιος εἴη τοῖς περὶ ἀναζήτησιν τῶν παλαιῶν, λέξει δὲ περιπεπλεγμένῃ μᾶλλον τοῦ δέοντος φαίνεται κεχρημένος· ὁ δέ γε Λουκιανὸς, τέχνῃ καὶ εὑρέσει οὐδενὸς δεύτερος ὢν τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὴν Ἀττικὴν λέξιν ἐμιμεῖτο τὰ πολλὰ ἐπιτυχῶς, παράδειγμα δὲ ὡς ἐν ἀποδείξεως μέρει οὐδεὶς ἂν αὐτὸν ῥᾳδίως νοῦν ἔχων τιθείη. Ἔστι δ' οὖν τὴν φύσιν τε καὶ ἐπιτήδευσιν τῶν περὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους Σοφιστῶν ἄλλοθέν τε πολλαχόθεν μανθάνειν, ὁποία τις ἐγένετο *), καὶ δὴ καὶ οὐχ ἥκιστα τεκμαιρομένῳ ἔκ τε τῶν Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ ἐπιτηδευμάτων καὶ ἐκ τῶν Παυσανίου ξυγγραμμάτων. Τῇ γάρ τοι Παυσανίου λέξει πάντα παρεσκεύασται πρὸς τὸ ἐκπεσεῖν Ἀττικῆς φιλοκαλίας **). Θειασμῷ γάρ τινι προςκείμενος καὶ τοιαύτην τινὰ αἵρεσιν ἀσπαζόμενος, Ἡροδότου μὲν τὴν λέξιν καὶ τὸ ἦθος ἐβούλετο μιμεῖσθαι, ἀδυνατῶν δὲ κατορθῶσαι, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, καὶ τὴν ἰδίαν αὑτοῦ ἔλαθε διαφθείρας. Οὐ μέντοι ἀλλὰ τοῖς γε ἀρχαιολόγοις πολλοῦ ἄξιος ἂν εἴη καὶ οὗτος ξυγγραφεύς. Τῶν δὲ κατὰ τούτους Δίων Κάσσιος μὲν ξυνέγραψε τὰ περὶ Ῥωμαίων, μετρίως μιμούμενος τοὺς παλαιοὺς καὶ παραδεχόμενος γνησίαν ἔσθ' ὅτε λέξιν· τοῖς δ' Αἰλιανοῖς ***), θαυμάσια οἷα βουλομένοις ἐπιδείξασθαι, ξυνέβη περιττοῖς μὲν τὴν λέξιν,

*) Ἐκ τῶν Φιλοστράτου βίων καὶ ἐκ βιβλίων τινῶν αὐτοῦ Λουκιανοῦ.

**) Παραπλησίως ἔχει ἥ τε Ἰωσήφου λέξις καὶ ἡ τῶν ὕστερον, Προκοπίου καὶ Ἀγαθίου, ἔτι δὲ ἡ τῶν Ἰωνιζόντων, Ἀρεταίου, Κεφαλίωνος, Ἀῤῥιανοῦ.

***) Τὰ γὰρ Αἰλιανοῦ φερόμενα ξυγγράμματα οὐ τοῦ αὐτοῦ τυγχάνει ὄντα, ἀλλὰ δύο τινὰς ὁμωνύμους θετέον τοὺς αὐτὰ ξυγγράψαντας, καθάπερ Ἰ. Βόσσιος τεκμηρίοις μεγίστοις ἐπέδειξεν.

περιττοῖς δὲ τὴν ξύνταξιν γενέσθαι *). Καὶ μὲν δὴ καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι εὑρίσκομέν τινας τῶν μὲν ἄλλων ἀφεμένους, πρὸς δὲ δουλικήν τινα τῶν παλαιῶν μίμησιν τραπομένους, κακῶς εἰδότας, ὅτι χαλεπὸν ὀνόμασι Πλατωνικοῖς ἄξιόν τι ἀπεργάσασθαι ἀναγνωρίσεως. Τούτων δὴ ἐξαρκέσει ὀνομάσαι Λιβάνιον, Θεμίστιον, Συνέσιον, Ἰουλιανὸν, κρείττους ὄντας, εἴπερ οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν, Μαξίμου Τυρίου, Ἱμερίου, Εὐναπίου· οἷς δή τινες καὶ ὕστερον πειθόμενοι τῶν Βυζαντίων, ὡς τὸ εἰκὸς, οὐδὲν μέγα διαπραξάμενοι ἐφάνησαν.

Ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρημένων ῥάδιον γνῶναι τὰ τῶν δευτέραν τε καὶ τρίτην ἀπόστασιν ἀφεστηκότων ξυγγραφέων, τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι. Οὐ γὰρ οὐδὲ τῆς ἡμετέρας μεθόδου μᾶλλόν τι ἕνεκα ταῦτα προειλόμεθα λέγοντες διατρίβειν, ἢ τοῦ μή τινα ζητῆσαί ποτε, δι' ἥντιν' αἰτίαν, ξυντιθέντες τὰ περὶ τῆς Ἀττικῆς ξυντάξεως, τοῖς μὲν ἐκ τῆς

*) Τὰ τοιαῦτα σπεύδοντες ἐπιτηδεύματα ἐφάνησαν τοῖς τότε καὶ διδάσκαλοι, τῆς μὲν ῥητορικῆς Ἑρμογένης καὶ Λογγῖνος, τῆς δὲ γραμματικῆς Πολυδεύκης τε καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ἄξιοι λόγου ὄντες καὶ διὰ τὸ ἀνακινῆσαι τὴν περὶ τὴν λέξιν ἐπιμέλειαν, μαχόμενοι καὶ ἀντιτείνοντες τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν πρὸς τὰ χείρω τρεπομένοις· ᾗ δὴ καὶ πλεῖστον ξυνεβάλετο Ἀπολλώνιος ὁ Δύσκολος ἐπικαλούμενος καὶ Ἡρωδιανός· ὁ μὲν γὰρ Ἀπολλώνιος φιλόσοφος ὢν φύσει τοσοῦτον φῶς ἐπορίσατο τῇ γραμματικῇ, ὅσον οὐδεὶς οὔτε τῶν πρότερον οὔτε τῶν ὕστερον γενομένων· καὶ οὗτος μὲν μάλιστα τὸ ξυντακτικὸν ἐπηνωρθοῦτο· ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς περὶ τὸ τεχνολογικὸν πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο. Ἄξιον ὀνομάσαι καὶ τοὺς Ἀττικιστὰς καλουμένους, ὧν εἷς καὶ Φρύνιχος, ὃς τὰ περὶ γνησίων λέξεων ξυγγράφων φανερός ἐστιν οὐ μόνον πολλῇ παιδείᾳ χρησάμενος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ κρίνειν τό τε καλὸν καὶ μὴ ἄριστα γεγυμνασμένος, εἰ καὶ πού τις εὑρήσει αὐτὸν ὥσπερ τοξότην παραλλάξαντα τοῦ σκοποῦ καὶ ἁμαρτόντα.

πρώτης περιόδου παραδείγμασιν ἐχρησάμεθα, τῶν δὲ ἄλλων τῶν ὕστερον γενομένων ξυγγραφέων, ὅ,τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, οὐδενὸς ἠξιώσαμεν ἐπιμνησθῆναι.

Ὅτι μὲν τοίνυν τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον ὥσπερ δεσπόζουσαν τῶν ἄλλων ἐν τοῖς πρώτοις θετέον τῆς τοιαύτης γραμματικῆς, φανερὸν ἐκ τῶν προειρημένων *). Τί δὲ τὸ μετὰ τοῦτο; ἢ δῆλα δὴ, ὅτι τὰς ἄλλας διαλέκτους σκεπτέον ἂν εἴη, τίνα τρόπον ἔχουσι. Τοιγάρτοι ἡμεῖς περὶ Ἰωνικῆς τε καὶ Δωρικῆς διαλέκτου ἰδίαν χωρὶς περὶ ἑκατέρας κατασκευάσαντες γραμματικὴν ῥᾴω τε τῇ ξυνόψει τὴν μέθοδον πεποιήκαμεν καὶ οὐκ ἂν πάνυ τι δόξαιμεν ἀνόμοια ἡμῖν αὐτοῖς νομοθετῆσαι. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ τὰς παλαιὰς ἐπιγραφὰς πρὸς τὸ τέλος προσήψαμεν, οὔτι ἀποδείξεως τῶν ἐν τοῖς κεφαλαίοις διδασκομένων ἐπὶ πλέον τι ἕνεκα, ἀλλ᾽ ἡγησάμενοι, εἰ τοιαῦται καὶ τηλικαῦται φῆμαι τῶν προγόνων ὑμνήσουσιν εὐθὺς περὶ τὰ τῶν νέων ὦτα, τά τε ἄλλα ῥᾴω αὐτοῖς καὶ ἡδίω ἔσεσθαι τῶν τοιούτων τὴν μάθησιν, καὶ δὴ καὶ πρὸς τὰ τῆς ἀρχαιολογίας μᾶλλόν τι ἂν αὐτῶν τὰς ψυχὰς ζωπυρηθῆναι. Οὐ γὰρ ἀλλὰ χρὴ τοὺς νέους, εὐθὺς ὅτι μάλιστα ἐθίζειν ἀκούειν τε καὶ θεᾶσθαι τὰ τῶν προγόνων ἔργα μανθάνοντας, ὅπως ἂν ἐφάμιλλοι γένωνται αὐτοῖς, οὕτω γνώμης ἔχοντες, ὡς οὐχ ὑπαρχόντων τῶν τοιούτων, ἵνα θαυμάζωσι μόνον θεωροῦντες, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ μιμῶνται τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. Προς-

---

*) Οὐ μὴν ἀλλὰ τὴν ξυντακτικὴν γένεσιν σκοποῦντες αὐτῆς, καὶ τὰς πρὸς τὴν ἀρχηγὸν τοῦ Ὁμήρου Μοῦσαν ὁμοιότητας ᾠήθημεν δεῖν διὰ βραχέων διδάξαι, χωρὶς προςπαραγραψάμενοι πάντα τὰ τοιαῦτα, ἵνα δὴ μή τιν᾽ ἐκπλήξῃ ἡ ἀήθεια τῶν ξένων σχηματισμῶν, εἰθισμένον εἰς Ἀττικοὺς τύπους ἀποβλέπειν.

ἧκον δὴ τοῦτ᾽ ἂν εἴη νομοθετῆσαι καὶ πείθειν τοὺς μέλλοντας εὖ ἕξειν ἐπιστήμης, μαθόντας τὰ γραμματικὰ ἐπὶ τὴν τῶν παλαιῶν ἀνάγνωσιν ἰέναι μὴ ἰδιωτικῶς, ἀλλ᾽ ἕως ἂν ἐπὶ θέαν τοῦ κάλλους ἀφίκωνται τῆς Ἑλληνικῆς διανοίας· ἔπειτα πᾶν ποιεῖν ξυντεινομένους, ὅπως ἂν καὶ μιμῶνται αὐτὰ πλάττοντες καὶ γράφοντες. Τοῦτο δὲ ποιοῦντας, μὴ οἴεσθαι ἐπὶ τέλει ἤδη εἶναι τῆς τῶν παλαιῶν μιμήσεως, ἀλλὰ δεῖν τὸ κάλλος ὧν ἂν μάθωσιν ἐν τοῖς γράμμασι, καὶ ἐν τῇ πλαστικῇ αὐτῶν καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις τε καὶ ἐπιστήμαις ἐπισκοπεῖν. Οὐ γὰρ ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμὰς ποιούμενοι, εἴ τις καλῶς ἡγοῖτο, ἐπίδοξοι ἂν εἶεν καὶ τῶν μεγίστων ἄθλων ἐφικέσθαι, Ἑλληνικῆς παιδείας τε καὶ ἀρετῆς. Καὶ γάρ τοι οὕτω τραφέντες καὶ παιδευθέντες, ἄν ποτέ τις αὐτοῖς ἀνάγκη παραβάλῃ, ἃ ἐκεῖ ἔμαθον, μελετῆσαι εἰς τὰ τῶν πολιτῶν ἤθη ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τιθέναι, τά τ᾽ ἄλλα, οἶμαι, ἄριστ᾽ ἂν πολιτεύοιντο, καὶ δὴ καὶ δημιουργοὶ ἂν ἐπιτηδειότατοι φανεῖεν σωφροσύνης τε καὶ ξυμπάσης τῆς δημοτικῆς ἀρετῆς. Ἀλλὰ μὲν δὴ κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὁρμὴν ἰοῦσιν, ἥνπερ νῦν δὴ ἔφαμεν δεῖν ἰέναι, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῖς ἂν ῥᾷον ἀναλάβοι· — περιαιρεθεῖσα γὰρ τὸ πρὶν κάλλος ὑπὸ τῶν πολλῶν αἰώνων, οὕτως ἤδη μετεῤῥύθμισται, ὥστε μηδὲ γλῶσσα εἶναι· — ἅμα τε τὰς ψυχὰς τὰς τῶν Ἑλλήνων, εὐφυεστέρας οὔσας καὶ καρτερικὰς ἐφ᾽ ὅ τι ἂν ὁρμήσωσιν, εἰκὸς, ἡγεμόνων τυχούσας οἵων δεῖ, τάχιστ᾽ ἂν ἐπιδοῦναι εἰς τὸ μιμητικωτέρας αὐτὰς αὐτῶν γίγνεσθαι. Προσήκουσα μὲν δὴ τροφὴ τοῖς Ἕλλησιν ἂν εἴη, οἵα ποιεῖν αὐτοὺς ἔργῳ τε καὶ λόγῳ τοῖς προγόνοις ἀφομοιωθῆναι. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν,

τὴν δὲ γραμματικὴν νῦν τήνδε ἐξενηνόχαμεν δεῖγμα εἶναι τοῖς Ἕλλησι τῆς ἡμετέρας πρὸς αὐτοὺς φιλίας· ὥστ', ἐὰν δόξωμεν κεχαρισμένα αὐτοῖς τε καὶ τῷ Βασιλεῖ πεποιηκέναι, ἐξαρκέσει ἡμῖν.

Ἀκούω δὲ πειράσεσθαί τινας λέγειν, ὡς τὰ μὲν ἄλλα μετρίως ἔχει τέχνης τε καὶ ἀκριβείας, τὰ δὲ ἄχρηστον ὂν φαίνεται· οὐ γὰρ πρὸς τὰς χρείας, φασὶν, πεποίηται τὰς ἡμετέρας. Εἰ μὲν οὖν μὴ ξυνῄδειν τισὶ τῶν τὰ τοιαῦτα φασκόντων ἐπιτηδεύειν εὖ μάλα φρονήματος μεστοῖς οὖσι καὶ ἀτεχνῶς οὐδὲν ὅ,τι οὐχὶ ἀκριβέστερον ὁτουοῦν οἰομένοις ἐπίστασθαι, οὐδ' ἂν ἠξίουν ἔγωγε τοῖς ταῦτα λέγουσι πιστεύειν. Νῦν δὲ προσδεχομένῳ ταῦτά τέ μοι γεγένηται τὰ παρ' ἐκείνων, καὶ εἴ τι ἄλλο ξυμβήσεται, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι· οἵ γε οὐκ αἰσχύνονται, ᾗ ἀνεπίληπτοί εἰσιν οἱ λόγοι οὐχ ἥκιστα, ταύτῃ ἐπιχειροῦντες αὐτοὺς διαβάλλειν. Καὶ τοίνυν ἡγουμένοις δεῖν τὸν πλημμελοῦντα ἐμμελῆ ποιεῖν μᾶλλον ἂν ἁρμόττοι ὡς πρὸς φίλον ἐσόμενον τὸν διαβάλλοντα οὕτω ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. Ἡ οὖν ἀπόδειξις ἡμῖν ἔσται τοιάδε·

Δοκεῖ γάρ μοι γραμματικοῦ ἔργον εἶναι πρῶτον μὲν τῆς γλώσσης, ἧς ἂν ἐπιχειρῇ διδάσκειν, ἐμπείρως ἔχειν τε καὶ ἐπίστασθαι οὕτως, ὥστε καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς, ἥτις ἐστὶν, φαίνεσθαι τέχνῃ λαβόντα. Ὧι γὰρ ἀρχὴ μὲν, ὃ μὴ οἶδε, τελευτὴ δ', ἐξ οὗ μὴ οἶδε, ξυμπέπλεκται, τίς μηχανὴ τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν ποτὲ ἐπιστήμην γενέσθαι; Ἔπειτα γράφειν ἐπιχειροῦντα γραμματικὴν περὶ ἀρετῆς ἑκάστου καὶ σκεύους καὶ σώματος καὶ ψυχῆς, ἥτις ποτ' ἐστὶν, ἐπισκοπεῖν· εἴη δ' ἂν ἀρετὴ ἑκάστου τὸ τάξεως καὶ ὀρθότητος καὶ τέχνης μετέχειν.

Τάξει ἄρα καὶ ὀρθότητι καὶ τέχνῃ ὁτιοῦν κεκοσμημένον ἱκανῶς κεκοσμήσεται. Ταῦτα δὴ τῇ διανοίᾳ λαβόντα καὶ ἐπιχειροῦντα ἔργῳ ἀποδεῖξαι μεμνῆσθαι χρὴ, ὅτι τὸ πᾶν διὰ λόγων τε γίγνεται καὶ πρὸς νεους· ὥστε πᾶσα ἀνάγκη αὐτῷ καὶ τούτων τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, τῶν μὲν, ὅπως ἂν μὴ ἀσαφεῖς ὦσι, τῶν δὲ, ὅπως ἂν ῥαδίως μάθωσι τὰ λεγόμενα. Περίεργον μέντοι καὶ νομοθετῆσαι ταῦτα σαφηνείας πέρι, ἄλλως τε καὶ ἁψαμένῳ τῶν Ἑλληνικῶν Μουσῶν· καὶ γάρ τοι ἐν τῷ τέχνῃ λαβεῖν τὴν δύναμιν ὁτουοῦν τὸ σαφὲς καὶ τὸ αὐτὸ αὐτῷ ὁμολογούμενον ὥρισται. Καίτοι οὕτω γ' ἔχουσαν γραμματικὴν, τάξει τε καὶ ὀρθότητι καὶ τέχνῃ κεκοσμημένην, τίς μηχανὴ μὴ οὐ καλῶς ἔχειν; ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ καλὸν ἐν τοῖς τοιοῖςδε χρήσιμον, οὐ τοῖς μὲν, τοῖς δὲ οὔ, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς τοῦ αὐτοῦ εἴδους δεομένοις μεταλαμβάνειν. Καὶ γραμματικὴ ἄρα καλῶς ἔχουσα χρησίμη ἂν φανείη οὖσα, οὐ τοῖς μὲν, τοῖς δὲ οὔ, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς μέλλουσι γραμματικοῖς ἔσεσθαι.

Ἴσως δὲ οἱ ἐκεῖνα λέγοντες ταῦτα μὲν ὁμολογήσουσι, τῶν δὲ νῦν Ἑλλήνων τῆς παιδείας ἀνθάπτονται, ὡς οὐκ ἂν δυναμένης χρῆσθαι τοῖς τοιούτοις βιβλίοις. Παγγέλοιον οὖν δοκοῦσιν ἡμῖν πεπονθέναι, εἰ αὐτοὶ μὲν κρίνειν ἐπιχειροῦντες περὶ τῶν τοιούτων οἴονται λανθάνειν, οἵτινες τυγχάνουσιν ὄντες, τοὺς δὲ ὁμοτέχνους αὐτοῖς οὐδὲν εἰδότας ἀποφαίνουσιν. Πῶς γὰρ εἰδότας; οἵ γε οὔτε αὐτούς φασιν εἶναι ἐπιεικεῖς, οὔτε τοὺς ἄλλους δυνατοὺς ποιεῖν, τοσαύτης ἀμαθίας ὄντας ἔμπλεως, ὥστε μηδ' ὀλίγων βιβλίων ὑπαρχόντων τὴν ἐκλογὴν οἵους τε εἶναι ποιήσασθαι. Ἀλλα γὰρ οὔτε ἑαυτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ὁμο-

λογοῦσι, καὶ ἀτελῆ τοῦ ψόγου δρέποντες καρπὸν, κινδυνεύουσιν οὐδὲν εἰδέναι ὧν λέγουσιν· ἀλλ' ἐλπίζειν χρὴ, ὡς θεός τις εὐμενέστερος ἂν αὐτοῖς εἰς τὸ λοιπὸν φανείη κρίνουσί τε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Μουσῶν καὶ ξυλλαμβάνουσι τῶν ὁμοίων ἡμῖν ἐπιτηδευμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

§. 1.

Γράμματα εἶναι εἴκοσι τέσσαρα, ὡς ἐφεξῆς·

Α —	*α*	*ἄλφα*
Β —	*β, ϐ* . . .	*βῆτα*
Γ —	*γ*	*γάμμα*
Δ —	*δ*	*δέλτα*
Ε —	*ε*	*ἒ ψιλόν. γράφ. εἶ*
Ζ —	*ζ*	*ζῆτα*
Η —	*η*	*ἦτα*
Θ —	*ϑ, θ* . . .	*ϑῆτα*
Ι —	*ι*	*ἰῶτα*
Κ —	*κ*	*κάππα*
Λ —	*λ*	*λάμβδα*
Μ —	*μ*	*μῦ*
Ν —	*ν*	*νῦ*
Ξ —	*ξ*	*ξῖ*
Ο —	*ο*	*ὂ μικρόν. γράφ. οὖ*
Π —	*π, ϖ* . . .	*πῖ*
Ρ —	*ρ, ϱ* . . .	*ῥῶ*
Σ —	*σ, ς* . . .	*σίγμα*
Τ —	*τ, ⁊* . . .	*ταῦ*
Υ —	*υ*	*ὖ ψιλόν*
Φ —	*φ, ɸ* . . .	*φῖ*
Χ —	*χ*	*χῖ*
Ψ —	*ψ*	*ψῖ*
Ω —	*ω*	*ὦ μέγα.*

ΣΗΜ. α΄. Τὰ διπλῶς γραφόμενα μεσαῖα γράμματα εἶναι ἀδιαφόρως εἰς χρῆσιν, πλὴν τοῦ σ, ς — τούτων δὲ τὸ μὲν σ τίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς λέξεως, τὸ δὲ ς εἰς τὸ τέλος.

ΣΗΜ. β΄. Ὅτι καὶ πῶς οἱ Ἕλληνες μεταχειρίζονται τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου καὶ ἀντὶ χαρακτήρων ἀριθμητικῶν, περὶ τούτου θέλομεν εἰπεῖν ὑπὸ τὰ ἀριθμητικά.

ΣΧΟΛ. Τὸ παλαιὸν οἱ Ἕλληνες εἶχον μόνον τὰ ἐφεξῆς γράμματα, ὄντα δεκαὲξ τὸν ἀριθμόν Α Β Γ Δ Ε Ι Κ Λ Μ Ν Ο Π Ρ Σ Τ Υ, τὰ ὁποῖα, ὡς εἶναι φήμη, ὁ Κάδμος ἐκ τῆς Φοινίκης μετέφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὀνομαζόμενα δι' αὐτὸ τοῦτο ΚΑΔΜΗΙΑ, ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ, ΦΟΙΝΙΚΙΑ. Τὰ δὲ λοιπὰ Θ Ξ Φ Χ καὶ Η Ω Ζ Ψ ἐξευρέθησαν κατὰ τὸν ἕκτον καὶ ἕβδομον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Κείου Σιμωνίδου καὶ τοῦ Σικελιώτου Ἐπιχάρμου. Ἐδέχθησαν δὲ τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα πρῶτοι οἱ Ἴωνες (καὶ τούτων πρῶτοι οἱ Σάμιοι), παρ' ὧν παραλαβόντες αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι ὄντες καὶ αὐτοὶ Ἴωνες μετεχειρίσθησαν πρῶτον μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον εἰς πολιτικὰ ψηφίσματα τὸ β΄ ἔτος τῇ ϟδ΄ Ὀλυμπιάδος (403 πρ. Χρ.) ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου. Καὶ πρότερον ἀντὶ μὲν Θ Φ Χ ἔγραφον ΤΗ, ΠΗ, ΚΗ, τοῦ Η το δασὺ πνεῦμα σημαίνοντος, ἀντὶ δὲ Ζ ἔγραφον ΣΔ, ἀντὶ δὲ Ξ — ΚΣ ἢ ΧΣ ἢ ΓΣ, ἀντὶ δὲ Ψ ἢ ΒΣ ἢ ΠΣ. Ἔτι δὲ ἀντὶ τοῦ Η εἶχον Ε ἢ ΕΙ ἢ ΕΕ (οἷον δέελος ἀντὶ δῆλος, Ὁμ. Ἰλιάδ. Κ΄. 466.) καὶ Ο ἀντὶ τοῦ Ω. Τὸν δὲ ἀρχαῖον τρόπον τῆς γραφῆς ἐφύλαττον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἔπειτα οἱ Αἰολεῖς.

---

§. 2.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

Α'. Ταῦτα τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα διαιροῦνται εἰς ἑπτὰ φωνήεντα

Α Ε Η Ι Ο Υ Ω

οὕτως ὀνομαζόμενα, διότι καθ' ἑαυτὰ ἀποτελοῦσι φωνὴν, καὶ εἰς δεκαεπτὰ σύμφωνα

Β Γ Δ Ζ Θ Κ Λ Μ Ν Ξ Π Ρ Σ Τ Φ Χ Ψ

λαβόντα τὴν ὀνομασίαν ταύτην, διότι συζευχθέντα μετὰ φωνηέντων ἀποτελοῦσι φωνὴν, καθ' ἑαυτὰ δὲ οὐχί.

ΦΩΝΗΕΝΤΑ.

Β'. Καὶ τὰ μὲν φωνήεντα διαιροῦνται
εἰς βραχέα . . . . Ε Ο
εἰς μακρὰ . . . . . Η Ω
εἰς μεταβολικὰ . . Α Ι Υ.

ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ.

Γ'. Ὅταν δύο φωνήεντα οὕτως ἑνωθῶσιν, ὥστε προφερόμενα νὰ ἀποτελῶσι μίαν φωνὴν, γίνεται ἡ λεγομένη δίφθογγος. Τῶν δὲ διφθόγγων αἱ μὲν ἔχουσι καὶ τὰ φωνήεντα βραχέα, καὶ ὀνομάζονται κύριαι, ὡς

αι, αυ, ευ, ει, οι, ου,

ἄλλαι δὲ τὸ πρῶτον φωνῆεν ἔχουσι μακρὸν καὶ καλοῦνται καταχρηστικαί, ὡς

ηυ, ωυ), υι, ᾳ, ῃ, ῳ.*

Τῶν δὲ τριῶν τελευταίων τούτων διφθόγγων τὸ ὑπογεγραμμένον ι κατ' ἀρχὰς καὶ αὐτὸ ἠκούετο ἀναμφιβόλως. Τεκμήριον δὲ τούτου εἶναι, ὅτι οἱ παλαιοὶ, μεταχειριζόμενοι τὰ κεφαλαῖα γράμματα, τὸ ἔγραφον κατὰ τάξιν ὡς στοιχεῖον, οἷον ΤΩΙ ΛΗΙΣΤΗΙ, τῷ ληστῇ.

ΣΥΜΦΩΝΑ.

Δ'. Τῶν δὲ συμφώνων 1) *κατὰ μὲν τὴν προφορὰν ἡμίφωνα εἶναι ὀκτὼ, ὡς*

Ζ Ξ Ψ Λ Μ Ν Ρ Σ,

ἄφωνα δὲ ἐννέα

Β Γ Δ Κ Π Τ Θ Φ Χ,

καὶ ὑποδιαιροῦνται τὰ μὲν ἡμίφωνα εἰς τρία διπλᾶ

Ζ Ξ Ψ,

---

*) *Εἶναι αὕτη τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου.*

τέσσαρα ὑγρὰ ἢ ἀμετάβολα

Λ Μ Ν Ρ,

καὶ εἰς τὸ μοναδικὸν Σ, ὃ εἶναι (κατὰ Πλάτωνα Θεαιτ. **202.**) *ψόφος τις μόνον, οἷον συριττούσης τῆς γλώσσης,*

τὰ δὲ ἄφωνα

εἰς τρία ψιλὰ Κ Τ Π
εἰς τρία μέσα Γ Δ Β
εἰς τρία δασέα Χ Θ Φ.

ΣΗΜ. Ἡμίφωνα ὀνομάζονται, διὸ καὶ χωρὶς φωνήεντος προφέρονται εὐκολώτερον παρὰ τὰ λοιπὰ, τὰ καλούμενα δι' αὐτὸ τοῦτο ἄφωνα. Καὶ τὰ μὲν ἀμετάβολα (ὑγρὰ) ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν ταύτην, διότι εἰς τὰς κλίσεις δὲν μεταβάλλονται, ὡς τὰ ἄφωνα, τὰ δὲ διπλᾶ, διότι ἐκ δύο σύγκειν-ται ἕκαστον γραμμάτων, τὸ μὲν Ζ ἐκ Σ καὶ Δ, τὸ δὲ Ξ ἐκ Κ καὶ Σ, τὸ δὲ Ψ ἐκ Π καὶ Σ. Τῶν δὲ ἀφώνων τὰ μὲν ψιλὰ ὠνομάσθησαν οὕτω, διότι προφέρονται μετὰ λεπτῆς καὶ ὁμαλῆς φωνῆς, τὰ δὲ δασέα διὰ τὸ ἐναντίον, τὰ δὲ μέσα, ὅτι κατὰ τὴν προφορὰν ἴσον ἀπέχουσι τῶν τε ψιλῶν καὶ τῶν δασέων.

2) *Κατὰ δὲ τὰ ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, διαιροῦνται εἰς τὰ διὰ τῶν χειλέων προφερόμενα*

Β Μ Π Φ Ψ,

εἰς τὰ διὰ τῆς γλώσσης

Δ Ζ Θ Λ Ν Ρ Σ Τ,

εἰς τα διὰ τοῦ οὐρανίσκου

Γ Κ Ξ Χ,

Κατὰ τὴν διπλῆν διαίρεσιν ταύτην τὰ ἄφωνα οὕτω τεθέντα

	1.	2.	3.
1. *ΨΙΛΑ. . .*	*Π*	*Κ*	*Τ*
2. *ΜΕΣΑ . .*	*Β*	*Γ*	*Δ*
3. *ΔΑΣΕΑ. .*	*Φ*	*Χ*	*Θ*

παριστάνουσι κατ' ἀμφοτέρας τὰς θέσεις τὴν πρὸς ἄλληλα συγγένειαν αὐτῶν.

§. 3.

ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ.

α΄) Ὅταν συνδράμωσι δύο ἄφωνα διαφόρων ὀργάνων, πρέπει πρὸ ψιλοῦ νὰ τεθῇ ψιλὸν, πρὸ δασέος δασὺ, καὶ πρὸ μέσου μέσον, οἷον·

ΦΘΟΝΟΣ,	ΕΧΘΟΣ
ΕΒΔΟΜΟΣ	ΟΓΔΟΟΣ
ΕΠΤΑ	ΟΚΤΩ.

Μόνη ἡ ἐκ πρόθεσις μένει πρὸ πάντων τῶν συμφώνων ἄτρεπτος, οἷον ἐκθεῖναι, ἐκδοῦναι.

β΄) Οὐδέποτε εὑρίσκονται παράλληλα δύο δασέα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τότε τρέπεται εἰς τὸ συγγενὲς ψιλὸν, οἷον·

ΣΑΠΦΩ, ΒΑΚΧΟΣ, ΠΙΤΘΕΥΣ.

γ΄) Τὰ διὰ τῆς γλώσσης προφερόμενα εὑρίσκονται δ θ τ μόνον πρὸ τῶν ὑγρῶν, οἷον ΘΛΙΒΩ, ΤΡΙΒΩ, ΔΜΗΘΗΝΑΙ: πρὸ δὲ τοῦ σ ἀποβάλλεται (ἰδὲ §. 10., *β΄*.), εὑρεθέντα δὲ πρὸ ἄλλων ὁμοειδῶν τρέπονται εἰς σ, οἷον ἥδομαι, ἥσθην.

δ΄) Ἐὰν τὸ ὑγρὸν μ ἢ ν δι᾽ ἀποβολῆς φωνήεντος συνέλθῃ μετὰ τοῦ λ ἢ ρ, τίθεται μεταξὺ αὐτῶν τὸ πρὸς τὸ πρῶτον τῶν ὑγρῶν συγγενὲς μέσον (β, δ), οἷον ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ (μέση ἡμέρα), ΑΝΔΡΟΣ (ἐκ τοῦ ἀνέρος, γεν. τοῦ ΑΝΗΡ).

ε΄) Ἐὰν εὑρεθῶσι πρὸ τοῦ σ τὰ β π φ ἢ γ κ χ, συνιστῶσι μετ᾽ αὐτοῦ τὰ συγγενῆ διπλᾶ ψ ξ (πλὴν τῶν ἐκ τῆς ΕΚ προθέσεως συνθέτων, οἷον ἐκσώζω), ὅθεν ΛΕΓΩ, ΛΕΞΩ, ΓΡΑΦΩ, ΓΡΑΨΩ.

ϛ΄) Τὰ διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερόμενα σύμφωνα εὑρεθέντα πρὸ τοῦ μ τρέπονται, τὰ μὲν κ καὶ χ εἰς γ, ὅθεν ΠΛΕΚΩ, ΠΛΕΓΜΑ, τὰ δὲ δ, θ, ζ, τ εἰς σ, ὡς ΑΙΔΩ (ᾄδω), ΑΙΣΜΑ (ᾆσμα) ΠΛΑΤΤΩ, ΠΛΑΣΜΑ*). Ἔτι τὰ διὰ τῶν χειλέων προφερόμενα πρὸ τοῦ μ τρέπονται καὶ αὐτὰ εἰς μ, ὅθεν ΛΕΙΠΩ, ΛΕΙΜΜΑ.

---

*) Μένουσι δὲ ὅμως ἐνίοτε ἄτρεπτα, οἷον ἀκμή, αἰχμή, ὀδμή, πότμος.

ζ) Τὸ ν πρὸ μὲν τῶν διὰ τῶν χειλέων προφερομένων τρέπεται εἰς μ, πρὸ δὲ τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου εἰς γ, οἷον ἐμβαίνω, συμπάσχω, ἐγκαλῶ, συγγενής, συγχαίρω *), πρὸ δὲ τῶν ὑγρῶν ἂν εὑρεθῇ, μεταβάλλεται εἰς αὐτὸ τὸ ὑγρόν, οἷον ἐλλείπω, ἐμμένω, συῤῥάπτω. Μένει δὲ ἄτρεπτον εἰς τὸ ἐνράπτω. Ἔτι πρὸ τοῦ σ καὶ ζ εἰς τὴν σύνθεσιν ἢ φυλάττεται (ἐνσείω), ἢ τρέπεται εἰς σ (συσσιτία), ἢ ἀποβάλλεται (συζυγία, δαίμοσι). Ὅπου δὲ μετὰ τοῦ ν ἀποβληθῇ καὶ δ ἢ θ ἢ τ, τότε τὸ βραχὺ φωνῆεν γίνεται μακρὸν, οἷον πάντες, πᾶσι (πάντσι). Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ε τρέπεται εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου, οἷον σπένδω, σπείσω (σπένδσω), ἑκόντες, ἑκοῦσι (ἑκόντσι). Τὰ δὲ ὀλίγα τὰ φυλάττοντα πρὸ τοῦ σ τὸ ν, οἷον πέφανσαι, πέπανσις, ἕλμινς, σπάνια ὄντα, μανθάνονται διὰ μελέτης εὐκόλως.

---

*) Πλὴν τῶν ἐγκλιτικῶν (ἰδὲ §. 42 Γ'. ς') τόνγε, ὄνπερ, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ διὰ σαφήνειαν γράφωνται οὕτως, ὅμως προφέρονται ὡς τόγγε, ὄμπερ.

§. 4.
ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

Πᾶν φωνῆεν χωρὶς συμφώνου προφερόμενον συνοδεύεται ὑπό τινος πνεύματος, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἅμα ἀνοιγομένης τῆς φάρυγγος. Κατ' ἀρχὰς οὖν ὑπῆρξεν εἰς τὸν γραπτὸν λόγον μόνον τὸ δασὺ Η (*ἰδὲ* §. 1. *ΣΧΟΛ.*), *τὸ ὁποῖον διῃρέθη ὕστερον εις* ├ *καὶ* ┤, *καὶ τὸ μὲν πρῶτον σημεῖον ἔμεινεν ὡς δασέα προσῳδία* (῾), *τὸ δὲ δεύτερον ὡς ψιλὴ* (᾿). *Τούτων τῶν πνευμάτων ἓν λαμβάνει πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντοςἀρχομένη, οἷον ἀνήρ, ἐγώ, ἅγιος, ἕλος* (*ἰδὲ* §. 42. *Β*'.). *Τὴν δὲ δασεῖαν ἐκτὸς τῶν δασυνομένων φωνηέντων ἔχουσι καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ρ ἀρχόμεναι λέξεις, οἷον ῥήτωρ. Καὶ ὅταν εὑρεθῶσιν εἰς τὸ μέσον λέξεως δύο ρ ἐφεξῆς, τὸ μὲν πρῶτον ψιλοῦται, τὸ δὲ δεύτερον δασύνεται, οἷον ἔῤῥει. Ἐπὶ δὲ τῶν διφθόγγων φαίνεται τὸ πνεῦμα εἰς τὸ δεύτερον φωνῆεν, οἷον οἰκία, αἱρῶ, ἐκτὸς ὅταν εἰς τὰς τρεῖς διφθόγγους ᾳ ῃ ῳ τὸ ἰῶτα γράφηται κατὰ τάξιν ὡς στοιχεῖον, οἷον Ἅιδης* (*ᾅδης*).

---

§. 5.
ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΑΒΩΝ.

Ἐκ τῆς μετ᾿ ἀλλήλων συμπλοκῆς τῶν γραμμάτων γίνονται αἱ συλλαβαὶ, ὧν αἱ μὲν λέγονται καθαραὶ, αἱ δὲ μὴ καθαραὶ ἢ μικταί. Καθαρὰ εἶναι ὅλα τὰ φωνήεντα καὶ αἱ δίφθογγοι, ὅταν δὲν συμπλέκωνται κατὰ τὴν προφορὰν μετὰ τῶν συμφώνων, ἀλλ᾿ ἐκφωνῶνται αὐτὰ καθ᾿ ἑαυτά, οἷον ἀ-ε-τός, ἀ-κού-ω. Μὴ καθαραὶ δὲ ἢ μικταὶ γίνονται τὰ αὐτὰ, συμπλεκόμενα μετὰ τῶν συμφώνων, κατὰ τοὺς περὶ συλλαβισμοῦ κανόνας, (ἰδὲ §. **42.** Α΄), οἷον δοῦ-λος, ἄν-θρω-πος.

Ἅμα συλλαβῶν γινομένων γίνονται λέξεις, αἵτινες κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν φωνηέντων λαμβάνουσι τὴν ὀνομασίαν, οἷον μονοσύλλαβοι, δισύλλαβοι, τρισύλλαβοι, τετρασύλλαβοι, πεντεσύλλαβοι ἢ πολυσύλλαβοι.

---

§. 6.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑΒΩΝ.

Δὲν ὁμιλοῦμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς μεταβολῆς τῶν γραμμάτων κατὰ τὰς διαλέκτους τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἔργον ἄλλης πραγματείας, ἀλλὰ περὶ τροπῆς γραμμάτων γινομένης μάλιστα διὰ τροπῶν τινῶν.

Α'.

ΠΕΡΙ ΔΑΣΕΩΝ.

Κυρίας τροπῆς τῶν γραμμάτων πρόξενα εἶναι τὰ δασέα, συγκείμενα ἐκ συγγενῶν ψιλῶν καὶ τοῦ δασέος πνεύματος.

α') Ἐὰν εἰς τὴν σύνθεσιν συμπέσωσι ψιλὸν σύμφωνον καὶ δασὺ πνεῦμα, τὸ ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενὲς δασὺ σύμφωνον, οἷον·

ἐφήμερος, δεχήμερος, αὐθήμερος, τεθρήμερος,

*ἐκ τῶν ἐπί, δέκα, αὐτό, τέτταρα καὶ ἡμέρα. Συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ εἰς διῃρημένας λέξεις, οἷον οὐχ ὁσίως, καὶ μετ' ἀποστρόφου, οἷον ἀφ' οὗ, ἀνθ' ὧν, ἐκ τῶν ἀπό, ἀντί *).*

β') Καὶ ὅπου ἦναι δύο ἄφωνα ἑνωμένα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, πάσχουσι τὰ δύο τὴν τροπὴν, οἷον ἑφθήμερος (ἑπτὰ-ἡμέραι), νύχθ' ὅλην (νύκτα ὅλην).

γ') Ἐὰν εἰς δύο συλλαβὰς εὑρεθῶσιν ἐφεξῆς δύο δασέα, τὸ πρῶτον τούτων τρέπεται εἰς τὸ συγγενὲς ψιλὸν, οἷον πεφίληκα (φεφίληκα), κεχώρηκα (χεχώρηκα), ὅθεν καὶ ἐκεχειρία (ἐχεχειρία, ἐκ τοῦ ἔχειν καὶ χείρ).

δ') Ἐνίοτε συμβαίνει αὕτη ἡ τροπὴ εἰς τὸν ἀρχικὸν τῆς λέξεως τόπον, καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ἀφαιρεῖται, ὅταν λείπῃ ἡ αἰτία τῆς γενέσεως αὐτῆς, οἷον τρέχω,

---

**) Κατὰ ἰωνικὴν συνήθειαν ἔμειναν καὶ εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον τινὰ ψιλὰ, οἷον ἀντήλιος, ἀπηλιώτης (ἐκ τῆς ἀντί καὶ ἀπό καὶ τοῦ ἥλιος), Λεύκιππος, Ἄλκιππος (ἐκ τοῦ ἵππος).*

Ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ ψιλῶν τινῶν τροπὴ, ὁπόταν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δασέος πνεύματος γράμμα τι παρεμπίπτῃ, οἷον τέθριππον (τέτραΐππος), θοιμάτιον (τὸ ἱμάτιον), φροῦδος (πρὸ-ὁδός), φροίμιον (προοίμιον).

τρέφω (ἀντὶ θρέχω, θρέφω), ὅπου πάλιν εἰσάγεται τὸ θ εἰς τὰ ἐκ τούτων γινόμενα, οἷον θρέψω, θρέξομαι. Σπανίως δὲ πάσχει τὴν τροπὴν ταύτην τὸ δεύτερον τῶν δασέων, ὡς εἰς τὰ εἰς θι προστακτικὰ, οἷον τύφθητι (ἀντὶ τύφθηθι) *).

Ἐκ τούτου τοῦ κανόνος ἐξαιροῦνται·

αα') ὅσα ἔχουσι πρὸ τοῦ δευτέρου δασέος σύμφωνόν τι, οἷον μάχεσθαι, ἐθρέφθην, ὁμοίως καὶ ὅσα πρὸ τοῦ πρώτου, οἷον σχέθω.

ββ') ὅσα τρέπουσι τὸ δεύτερον εἰς δασὺ διὰ τὸ ἑπόμενον δασὺ πνεῦμα, οἷον ἔθηχ' ἡμῖν (ἔθηκε).

γγ') ὅσα ἔχουσι τὰς θεν καὶ θι μεταλήξεις, οἷον πανταχόθεν, Κορινθόθεν.

δδ') τὰ περισσότερα τῶν συνθέτων· οἷον ἀνθοφόρος, ἀμφιχυθείς, ἐφυφαίνω· ἐν ᾧ ἄλλα ἀκολουθοῦσι τὸν κανόνα, ὡς τὸ ἀμπέχω (ἐκ τοῦ ἀμφί καὶ ἔχω), ἐπαφή (ἐκ τοῦ ἐπί καὶ ἀφή), ἄπεφθος (ἐκ τοῦ ἀπό καὶ ἑφθός).

ε') Ἐκτείνεται ὁ νόμος οὗτος καὶ εἰς τὸ δασὺ πνεῦμα· τούτου δὲ ἓν μόνον παράδειγμα ὑπάρχει ἐκ τῆς παλαιοτάτης γλώσσης, τὸ ἔχειν, ὅπερ, ψιλούμενον εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους, εἰς τὸν μέλλοντα δασύνεται· ἕξω, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ παραγόμενα ἀπὸ τούτου, οἷον ἑκτικός.

Β'.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Ἀποφεύγει ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος τὴν συνδρομὴν τῶν φωνηέντων, μεταχειριζομένη τὴν συναίρεσιν, ἥτις δύο φωνήεντα συνάπτει εἰς ἕν.

α') Δύο φωνήεντα συνιστῶσι καθ' ἑαυτὰ δίφθογγον, καὶ οὕτω γίνεται

ει καὶ οι ἐκ τοῦ εϊ καὶ οϊ, ὡς τείχεϊ, τείχει, αἰδόϊ, αἰδοῖ.

ᾳ καὶ ῃ καὶ ῳ ἐκ τῶν αϊ, ηϊ, ωϊ, ὡς γήραϊ, γήρᾳ, Θρήϊσσα, Θρῇσσα, λώϊστος, λῷστος.

*) Ἡ εἰς θην τῶν παθητικῶν κατάληξις τρέπει τὸ προηγούμενον θ ἐπὶ τῶν ῥημάτων θύειν, θεῖναι, οἷον ἐτύθην, ἐτέθην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἄλλων δασέων, οἷον ἐχύθην (χέω), ὀρθώθην (ὀρθόω).

β') Δύο φωνήεντα τρέπονται εἰς ἓν συγγενὲς μακρὸν, ὅθεν γίνεται

η ἐκ τοῦ εα, οἷον τείχεα, τείχη.

ει ἐκ τοῦ εε, οἷον ποίεε, ποίει.

ἔτι δὲ ω { ἐξ αο καὶ αου, ὡς τιμάομεν, τιμῶμεν, τιμάου, τιμῶ. ἐξ οα καὶ οη, οἷον αἰδόα, αἰδῶ, ἀκριβόητε, ἀκριβῶτε.

ου { ἐξ οο, ὡς πλόος, πλοῦς. ἐξ οε, ὡς ἠκρίβοε, ἠκρίβου. ἐξ εο, ὡς τείχεος, τείχους, φιλέομεν, φιλοῦμεν.

γ') Μακρὸν φωνῆεν καταπίνει ἕτερον φωνῆεν, χωρίς τινος τροπῆς. Τοῦτο συμβαίνει μάλιστα εἰς τὸ

ε πρὸ μακροῦ ἢ μετὰ μακρὸν φωνῆεν, ὡς φιλέω, φιλῶ, δαφνήεντος, δαφνῆντος.

α καὶ ο καταπίνονται μόνον ὑπὸ συγγενῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ω, ὡς τιμάω, τιμῶ, Ποσειδάων, Ποσειδῶν, ἀκριβόουσι, ἀκριβοῦσι, πλόοι, πλοῖ.

δ') Τὰ α, ι, υ, βραχέα ὄντα, καταπίνουσι τὸ ἑπόμενον φωνῆεν, καὶ γίνονται μακρὰ, ὡς

ἄεθλος, ἆθλος, τίμαε, τίμα, Χίϊος, Χῖος, ἰχθύες, ἰχθῦς.

ε') Ἐὰν δίφθογγος, ἔχουσα ι (καὶ τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ περὶ τῶν καταχρηστικῶν), συναιρεθῇ μετὰ φωνήεντος προηγουμένου, τὰ μὲν πρῶτα δύο φωνήεντα μεταβάλλονται κατὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας, τὸ δὲ ι ἢ ὑπογράφεται, οἷον τύπτεαι, τύπτῃ, ἀείδω, ᾄδω, ἀοιδή, ᾠδή, τιμάει, τιμᾷ, ἢ ἀποβάλλεται, ἂν τὸ γινόμενον φωνῆεν ἦναι τῶν μὴ ἐπιδεχομένων ὑπογραφὴν, οἷον ἀκριβόειν, ἀκριβοῦν, Ὀπόεις, Ὀποῦς.

Οἱ κανόνες οὗτοι κρατοῦσιν ἐπὶ τῆς συναιρέσεως τῶν ὁμαλῶν. Περὶ τῶν ἀνωμάλων καὶ ἐξαιρουμένων θέλομεν εἰπεῖν κατωτέρω, καθὼς καὶ περὶ τῶν Ἰωνικῶν χρήσεων εἰς τὴν περὶ διαλέκτων πραγματείαν.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΧΑΣΜΩΔΙΑΣ.

Ὅταν δύο ἐφεξῆς κειμένων λέξεων ἡ πρώτη τελευτᾷ εἰς φωνῆεν καὶ ἡ δευτέρα ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, προ-

ξενεῖται κακοφωνία τις ἐκ τούτου, καλουμένη χασμωδία. Ἀπέφευγον αὐτὴν μάλιστα μὲν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ λογογράφοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πλὴν τῶν Ἰώνων, μεταχειριζόμενοι τήν τε συναλοιφὴν καὶ τὴν δι' ἀποστρόφου θλίψιν, ἔτι δὲ τὴν παρένθεσιν τοῦ ἐφελκυστικοῦ ν.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΛΟΙΦΗΣ ΚΑΙ ΚΡΑΣΕΩΣ.

Ἡ συναλοιφὴ εἶναι κρᾶσις δύο φωνηέντων συγκρουομένων, σημαινομένη διὰ τοῦ σημείου ', τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ Γραμματικοὶ ὠνόμαζον Κορωνίδα *). Διαφέρει λοιπὸν ἡ κρᾶσις τῆς συναιρέσεως, καθὸ ἐκείνη μὲν ἀφορᾷ τὰ φωνήεντα μιᾶς λέξεως, αὕτη δὲ τὰ διαφόρων λέξεων.

Ἡ κρᾶσις συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἄρθρον, εἰς τὸ μόριον καὶ καὶ εἰς τὸ ἐπιφωνηματικὸν ὦ, οἷον·

τοὔνομα (τὸ ὄνομα), ταὐτό (τὸ αὐτό),
ταὐτοῦ (τοῦ αὐτοῦ),
ὤνθρωπε (ὦ ἄνθρωπε),
κἀκεῖνος (καὶ ἐκεῖνος), κἀγώ (καὶ ἐγώ).

α') Ὅταν τῶν δύο συλλαβῶν ἡ πρώτη ἔχῃ δίφθογγον λήγουσαν εἰς ι, ἀποβάλλεται τὸ ῐ τοῦτο, οἷον·

κἄπειτα (καὶ ἔπειτα), ὦνδρες (οἱ ἄνδρες), τἠμῇ (τῇ ἐμῇ), οὑμοί (οἱ ἐμοί)·

ὑπογράφεται δὲ τὸ ι, ὅταν ἡ δευτέρα συλλαβὴ τὸ ἔχῃ, οἷον·

ἐγᾦδα (ἐγὼ οἶδα), κᾆτα (καὶ εἶτα).

β') Πολλάκις καταπίνεται τὸ φωνῆεν τῆς πρώτης ὑπὸ τοῦ φωνήεντος τῆς δευτέρας συλλαβῆς, ἥτις ἐξ αἰτίας τούτου γίνεται μακρὰ, οἷον·

τἀληθές (τὸ ἀληθές), κἀρετή (καὶ ἀρετή), τἀνδρός (τοῦ ἀνδρός).

Ὅθεν καὶ γραπτέον τἆλλα (τὰ ἄλλα), οὐχὶ τἄλλα.

γ') Ὅπου καταπίνεται τὸ φωνῆεν τῆς δευτέρας λέξεως ὑπὸ τοῦ μακροῦ φωνήεντος τῆς πρώτης, γράφεται ἐνίοτε διῃρημένως ἡ λέξις, σαφηνείας ἕνεκα, οἷον·

ὦ 'νθρωπε, ὦ 'γαθέ (ὦ ἀγαθέ), ποῦ 'στιν, εἰ μὴ 'χοιμι (ἔχοιμι).

Γίνεται δὲ ἡ ἀφαίρεσις αὕτη μόνον τότε, ὅταν τὸ φωνῆεν

---

*) Ἀφαιρεῖται ἐνίοτε ἡ Κορωνίς, μάλιστα ὅταν συμπίπτῃ μὲ τὸ πνεῦμα.

δὲν ἐπιδέχηται μεταβολήν· ἐπεὶ μέντοι ᾿γὼ ἤθελεν εἶσθαι σφάλμα, καὶ γραπτέον μεντοὐγώ.

ΣΧΟΛ. α΄. Κρᾶσις τοῦ ἄρθρου.
οὑκ (ὁ ἐκ),
οὑπί (ὁ ἐπί),
ἁνήρ (ὁ ἀνήρ), ὧνδρες (οἱ ἄνδρες),
ἅνθρωπος (ὁ ἄνθρωπος), ὥνθρωποι (οἱ ἄνθρωποι),
οὑμός (ὁ ἐμός), οὑμοί (οἱ ἐμοί),
τοὔνομα (τὸ ὄνομα), τοὖπος (τὸ ἔπος),
τοὐμοῦ (τοῦ ἐμοῦ),
τὼ ᾿φθαλμώ (τὼ ὀφθαλμώ),
τὠμῷ (τῷ ἐμῷ) τἠμῇ (τῇ ἐμῇ),
τἠκκλησίᾳ (τῇ ἐκκλησίᾳ),
τἀληθές, τἄδικον (τὸ ἀληθές, τὸ ἄδικον),
τἀνδρί, τἀνδρός (τῷ ἀνδρί, τοῦ ἀνδρός),
τῳκίδιον (τὸ οἰκίδιον),
τᾆτιον (τὸ αἴτιον).

Σημείωσαι, αα΄) ὅτι τὸ ἄρθρον (τὸ, τά) ὅπου συμπίπτῃ μὲ τὸ δασὺ πνεῦμα, μεταβάλλεται εἰς θ κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, οἷον·
θὦπλα, (τὰ ὅπλα),
θοἰμάτιον (τὰ ἱμάτιον), θαἰμάτια (τὰ ἱμάτια),
θἠμετέρου, (τοῦ ἡμετέρου),
θοὔδατος (τοῦ ὕδατος),
καὶ εἰς τὸ ποιητικὸν ὁθούνεκα (ὅτου ἕνεκα).

ββ΄.) ὅτι τὸ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου οὕτω τρέπεται·
ἅτερος, ἁτέρα (ἡτέρα), θάτερον, θατέρου, θατέρῳ, καὶ πληθυντ. ἅτεροι, ἅτεραι, θάτερα.

ΣΧΟΛ. β΄. Κρᾶσις τοῦ καί.
κἀν (καὶ ἐν), κἄν (καὶ ἄν, καὶ ἐάν),
κἀκ (καὶ ἐκ), κἄπειτα (καὶ ἔπειτα),
κἀμέ, κἀγώ, κἀτόλμησε, κἀγαθός, καὐτός, κοὐ, κοὐκ, κοὐχί, κεἶ, κεἰς (καὶ εἰς), κᾆτα, κῳκία (καὶ οἰκία), κῷνος (καὶ οἶνος), κἀνταῦθα (καὶ ἐνταῦθα).

Σημείωσαι, ὅτι καὶ ἐνταῦθα εἰςάγεται τὸ δασὺ, οἷον·
χὠ (καὶ ὁ), χοἰ (καὶ οἱ),
χἠ (καὶ ἡ), χαἰ (καὶ αἱ),
χἄτερος (καὶ ἕτερος), χἀτέρας (καὶ ἑτέρας),
χὤσα, χὤστις, χὤπως (καὶ ὅσα, καὶ ὅστις, καὶ ὅπως).

ΣΧΟΛ. γ΄. Ὑπὸ τὴν κρᾶσιν πίπτουσιν ἐκτὸς τῶν εἰρημένων καὶ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, οἷον· οὑφόρει (ὃ ἐφόρει), ἁγώ (ἃ ἐγώ), ἅν (ἃ ἄν), ἅδοξε (ἃ ἔδοξε), καὶ ἡ πρό, οἷον προὐλίγου (πρὸ ὀλίγου), προὔργου (πρὸ ἔργου, μετὰ τοῦ φρουδος), προὔδωκα, (προέδωκα), προὐφείλω, (προοφείλω), καὶ τὰ μόρια, τοὶ, μέντοι, ἤτοι, οὔτοι, οἷον· μέντ᾿ ἄν, ἤτ᾿ ἄρα, οὔτ᾿ ἄρα, οὐχὶ ἀκριβῶς γραφόμενα,

§. 7.
ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΥ.

α') Ἡ δι' ἀποστρόφου θλίψις γίνεται, ὅταν ἀποβληθῇ φωνῆεν βραχὺ, εἰς τὸ τέλος ὂν τῆς προηγουμένης λέξεως, ἐξ αἰτίας τῆς ἑπομένης ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένης, οἷον· ἐπ' ἐμοῦ, ἀπ' ἐμοῦ, ἀφ' οὗ (τρεπομένου τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ διὰ τὸ ἑπόμενον δασὺ πνεῦμα, §. 6. Α'. α'.)

β) Οἱ λογογράφοι ἀποβάλλουσι δι' ἀποστρόφου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ληκτικὰ φωνήεντα τῶν προθέσεων·
ἀνά, διά, κατά, μετά, παρά, ἀπό, ὑπό, ἐπί, ἀντί, ἀμφί·
τῶν μορίων,
ἀλλά, ἄρα, ἆρα, εἶτα, ἵνα, ἔτι, ποτέ, τέ, γέ, δέ, μετὰ τῶν συνθέτων οὔτε, οὐδέ, μήτε, μηδέ, ὅδε·
τῶν ἀντωνυμιῶν·
τοῦτο, ταῦτα, τινά, σέ, μέ,
τοῦ ῥήματος· ἐστί,
καὶ ὀλίγων ἄλλων λέξεων, οἷον·
πάντ' ἄν, οἶδ' ὅτι, νὴ Δί', φήμ' ἐγώ, γένοιτ' ἄν, εἰδείηθ' ὑμεῖς, ἡγούμεθ' ἂν, ἐλύοντ' ἂν.

γ') Εἰς ἄλλα συμβαίνει τοῦτο σπανίως, οἷον μάλα, πότερα, ἕνεκα, εἰς τὰ πλειότερα οὐδέποτε, οἷον εἰς τὸ βραχὺ υ καὶ τὰ εἰς α, ι, ο μονοσύλλαβα, οἷον τά, τί, τό, μά, πρό, ὁμοίως εἰς τὴν πρόθεσιν περί.

δ') Ἐὰν τὸ ἀποβληθὲν φωνῆεν ἔχῃ τόνον, ἀποβάλλεται καὶ αὐτὸς μετ' ἐκείνου εἰς τὰ μόρια, ὡς· ἀπ' ἐμοῦ (ἀπὸ ἐμοῦ), ἀλλ' ὃ (ἀλλὰ ὃ), οὐδ' ἂν (οὐδὲ ἄν). Εἰς δὲ τὰς ἄλλας λέξεις μεταβιβάζεται ὡς ὀξὺς εἰς τὴν προηγουμένην συλλαβὴν, οἷον· φήμ' ἐγώ (φημὶ ἐγώ), πολλ' ἂν ἔτ' ἔχων εἰπεῖν (πολλὰ ἄν ἔτ' κτλ.). Τὰ πλειότερα παραδείγματα εἶναι ποιητικά, ὡς δειν' ἔπη (δεινὰ ἔπη), κακ' ἔπη (κακὰ ἔπη).

ε') Ἔμπροσθεν τοῦ ἂν πολλάκις δύναται νὰ εἰςαχθῇ ἡ θλίψις, οἷον· τάχ' ἄν, ἥκιστ' ἂν, οὐδ' ἄν, πολλ' ἄν.

ἀλλ' ἔπρεπε νὰ γράψωμεν, μέντ' ἂν, ἢ τἆρα, οὔ τἆρα, ὅπως ἂν γένῃ ἐνδηλότερον τὸ πάθος τοῦ ά, τὸ ὁποῖον γίνεται μακρόν.

§. 8.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΦΕΛΚΥΣΤΙΚΟΥ Ν, ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΛΗΚΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ.

Φαίνεται, ὅτι τὸ ν̄ μετεχειρίζοντο οἱ Ἕλληνες γενικῶς εὐφωνίας ἕνεκα, καὶ ὃν ἐξ ἀρχῆς, ὡς καὶ τὰ ἄλλα σύμφωνα ἴδιον ἀρχαίων σχηματισμῶν, ἀπεβλήθη ὕστερον πρὸ τῶν συμφώνων εἰς ἀποφυγὴν κακοφωνίας. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ παρέλαβον αὐτὸ κυρίως ἐπὶ τῷ νὰ φύγωσι τὴν χασμωδίαν.

Προςτίθεται δὲ α′) εἰς τὰς πληθ. δοτικὰς σ̄ι, ψ̄ι, ξ̄ι, οἷον· πᾶσιν εἶπε· Ἄραψιν αὐτοῖς, γυναιξὶν ὡραίαις.

β′) Εἰς τὴν τοπικὴν κατάληξιν εἰς σ̄ι, οἷον Ὀλυμπίασιν, Ἀθήνησιν·

γ′) εἰς τὸ δεικτικὸν ι, οἷον (οὑτοσίν),

δ′) εἰς τὰς λέξεις· εἴκοσι, πέρυσι,

ε′) εἰς ὅλα τὰ εἰς ε καὶ ι τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων, οἷον· εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσιν ἐκεῖνοι.

ΣΗΜ. Τοῦτο λοιπὸν τὸ ληκτικὸν σύμφωνον οἱ μὲν Ἴωνες ἀποβάλλουσι καὶ πρὸ φωνήεντος, οἱ δὲ Ἀττικοὶ προςδέχονται αὐτὸ καὶ πρὸ συμφώνων δι' ἔμφασιν πολλάκις. Καὶ παλαιὰ χειρόγραφα καὶ ἐπιγραφαὶ ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ ἔβαλλον καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου, τῆς περιόδου, τῶν στίχων, μηδὲν φροντίζοντες περὶ τοῦ ἑπομένου γράμματος.

Ὁμοίως μεταχειρίζονται τὸ εἰς ς μόριά τινα, οἷον οὕτως, οὕτω, οὕτως ἐποίει, οὕτω ποιήσει. καὶ εἰς τὰ ἄχρι, ἄχρις, μέχρι, μέχρις. Εὑρίσκονται δὲ ταῦτα καὶ πρὸ φωνήεντος ἐστερημένα τοῦ ς.

Τὸ μόριον ο̄ὐ̄ προςλαμβάνει πρὸ φωνήεντος κ, πρὸ δασέος χ, οἷον·

οὐ πάρεστιν, οὐκ ἔνεστιν, οὐχ ὕπεστιν.

Ἐὰν δὲ τεθῇ τὸ μόριον τοῦτο εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου, μένει ἀμετάβλητον, πλὴν ὅσον λαμβάνει τὴν ὀξεῖαν, οἷον·

οὔ· ἀλλ' ὅταν κτλ. (Ξενοφ. συμπ. ς′, 2.)

Ἔτι ἡ ἐξ πρόθεσις ἔχει τὸ σχῆμα τοῦτο μόνον πρὸ φωνηέντων ἢ κατὰ τὸ τέλος, ὡς ἐξ ἐμοῦ (κακῶν ἔξ), συνελθοῦσα δὲ μὲ σύμφωνα ἀποβάλλει τὸ εἰς τὸ ξ ἀποκεκρυμμένον ς καὶ μένει ἐκ, ὡς ἐκ θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΥ ΜΕΡΩΝ.

§. 9.

Λέξεων συμπλοκὴ εἶναι λόγου οὐσία. Εἶναι δὲ αὕτη κυρίως μὲν τριμερής, συνισταμένη ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος καὶ μορίου, ἐπιδέχεται δὲ ὀκτὼ ὑποδιαιρέσεις ἀναγκαίας πρὸς εὐκολίαν τῆς συνόψεως. Διορίζομεν λοιπὸν τὰς ὀκτὼ τάξεις, ὡς ἐφεξῆς·

1) *Ὄνομα.* 2) *Ἀντωνυμία.* 3) *Μετοχή.* 4) *Ῥῆμα.*	*κλιτά.*
5) *Ἐπίῤῥημα.* 6) *Πρόθεσις.* 7) *Σύνδεσμος.* 8) *Ἐπιφωνηματικόν*	*ἄκλιτα.*

ΛΕΞΕΩΝ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

α΄) Καὶ τὸ μὲν Ὄνομα εἶναι ἢ οὐσιαστικόν, σημαῖνον ἢ οὐσίαν, οἷον· ἄνθρωπος· ἢ ἰδιότητα οὐσίας, οἷον σοφία, ἢ ἐπίθετον, σημαῖνον καὶ αὐτὸ ἰδιότητά τινα, ἀλλ' ἀχωρίστως ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου προςώπου ἢ πράγματος, οἷον σοφός. Ἀνάγεται δὲ εἰς τὸ Ὄνομα καὶ ἡ Ἀντωνυμία καὶ τὸ Ἄρθρον καὶ ἡ Μετοχή. Καὶ τούτων δὲ τὰ μὲν εἶναι οὐσιαστικά, οἷον ἐγώ, σύ, τὰ δὲ ἐπίθετα, ὡς ἐμός, σός, ὁμοίως δὲ καὶ ὅλαι αἱ Μετοχαί, αἵτινες κατὰ τὴν σύνταξιν ἀναφέρονται εἰς τὸ Ῥῆμα. Τὸ δὲ ῥῆμα σιμὰ εἰς τὴν κλιτὴν τοῦ φύσιν εἶναι καὶ χρόνου καὶ ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ οὐδετέρου τινὸς ἐμφαντικόν, οἷον τύπτω, τύπτομαι, ζῶ.

β΄) Ἔτι δὲ τῶν ῥηθέντων μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν πρότερα τέσσαρα κλίνονται, τουτέστιν ἐπιδέχονται ποιὰν

τροπὴν, καὶ λέγονται ἐκ τούτου κλιτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ ὀνομάζονται ἄκλιτα, διότι δὲν πάσχουσιν οὐδεμίαν τροπήν.

Τῶν δὲ ἀκλίτων, τὰ ὁποῖα λέγονται Μόρια, Πρόθεσις μὲν εἶναι πᾶν τὸ διορίζον τὴν σχέσιν ὀνόματος πρὸς ὄνομα, οἷον· ἡ πρὸς τὸν φίλον ἀρετή. Ἐπίῤῥημα δὲ πᾶν τὸ λαμβανόμενον εἰς διορισμὸν ῥήματος ἢ ὀνόματος, ἢ καὶ ἄλλου Ἐπιῤῥήματος, οἷον· ὀρθῶς λέγεις, πάνυ καλῶς. Σύνδεσμος δὲ τὸ συνάπτον τὰς κατὰ μέρος λέξεις ἢ περιόδους, οἷον· οὐρανός τε καὶ γῆ.

γ΄) Ὅλαι δ' αἱ λέξεις κατὰ μὲν τὸ εἶδος εἶναι ἢ πρωτότυποι, οἷον π α τ ή ρ, ἀ γ α θ ό ς, ἢ παράγωγοι, οἷον π α τ ρ ι κ ό ς, ἀ γ α θ ό τ η ς. Κατὰ δὲ τὸ σχῆμα ἢ ἁπλαῖ, οἷον ἵ π π ο ς, ἄ γ ω, ἢ σύνθετοι, οἷον φ ί λ ι π π ο ς, ἀ ν ά γ ω.

---

§. 10.

ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

Τὸ ὄνομα, ὡς εἴρηται, εἶναι ἢ οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον.

Α.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ.

α΄) Τὸ οὐσιαστικὸν, ὅταν μὲν σημαίνῃ ἰδίως πρόςωπον ἢ πρᾶγμά τι, λέγεται κύριον· οἷον Σωκράτης, Ἑλλάς· ὅταν δὲ σημαίνῃ τὶ κοινὸν εἰς πολλὰς οὐσίας, προςηγορικόν, οἷον ἄνθρωπος, πόλις.

Πάθη τῶν οὐσιαστικῶν εἶναι·

1) Γένος.
2) Πτῶσις.
3) Ἀριθμός.

ΓΕΝΟΣ.

β΄) Καὶ γένη μὲν εἶναι τρία· Ἀρσενικὸν, θηλυκὸν, οὐδέτερον. Φαίνεται δὲ τὸ γένος τῶν ὀνομάτων τοτὲ μὲν ἐκ τῶν καταλήξεων, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω, τοτὲ δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρου, ὁ, ἡ, τό (ἰδὲ §. 24. 4.), οἷον· ἡ θυγάτηρ. Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὰ προςώπων σημαντικὰ ὀνόματα, κοινὰ ὄντα εἰς τὰ δύο φυσικὰ γένη, εἶναι καὶ κατὰ τὴν Γραμματικὴν κοινὰ, οἷον, ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ θεός, ὁ καὶ ἡ τροφός. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ζώων, οἷον· ὁ καὶ ἡ βοῦς, ὁ καὶ ἡ ἵππος. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια, ἥτις ἀπέδειξε καὶ τὰ ἐπίκοινα λεγόμενα, οἷον· ὁ λύκος, ἡ ἀλώπηξ, ἡ ἄρκτος, ἡ κάμηλος. Ἔτι δὲ τὰ ὀνόματα τῶν δένδρων, οἷον· ἡ φηγός, ἡ πίτυς, καὶ τὸ τῶν πόλεων καὶ τόπων, οἷον· Ἡ Κόρινθος, ἡ Λακεδαίμων, ἡ Αἴγυπτος, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θηλυκὰ, ἐξαιρουμένων τινῶν, οἷον ἐκ μὲν τῶν δένδρων ὁ φοῖνιξ, ὁ κέρασος, ὁ ἐρινός, ὁ κότινος· ἐκ δὲ τῶν πόλεων, ὁ Ὀρχομενός (τῆς Ἀρκαδίας) *), καὶ πολλάκις ὁ Πύλος, ὁ Ἐπίδαυρος **), ὁ Ἁλίαρτος. Ὁμοίως τὰ εἰς οι, ὡς Φίλιπ-

---

*) Ὀρχομενὸς τῆς Βοιωτίας εἴρηται θηλυκῶς παρὰ Θουκυδίδῃ.

**) Καὶ ἡ Πύλος, ἡ Ἐπίδαυρος (Θουκυδ.)

ποι, καὶ τὰ εἰς ευς καὶ ους, ὡς Ἀχαρνεύς, Σελλινοῦς, καὶ τὰ εἰς ας, ὡς Τάρας, εἶναι ἀρσενικὰ, εἰ μὴ ὅσον καὶ Ὀποῦς καὶ Ἀκράγας παρὰ Πινδάρῳ λογίζονται ὡς θηλυκά. Τῶν δὲ εἰς ων, τὰ μὲν πάντοτε εἶναι θηλυκὰ, οἷον Βαβυλὼν, Καλυδὼν, Χαλκηδὼν (Θουκυδ.), Ἠϊὼν, τὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἷον Σικυὼν, ἀλλὰ ὁ Κρομμυών. Τὰ δὲ εἰς ον καὶ ος, οἷον Δουλίχιον, Ἄργος, οὐδέτερα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΤΩΣΙΣ.

γ') Ἀριθμοῦ καὶ πτώσεως ἐπιστατεῖ ἡ Κλίσις, περὶ ἧς ὀλίγον ὕστερον. Καὶ ἀριθμοὶ μὲν εἶναι τρεῖς, ἑνικὸς, ὅταν ἦναι περὶ ἑνὸς ὁ λόγος, οἷον ἄνθρωπος, καὶ δυϊκὸς, ὅταν περὶ δύω, οἷον ἀνθρώπω, καὶ πληθυντικὸς, ὅταν περὶ πολλῶν, οἷον ἄνθρωποι. Αἱ δὲ πτώσεις, γιγνόμεναι διὰ μεταβολῆς τῆς τελευταίας τοῦ ὀνόματος συλλαβῆς, εἶναι πέντε, ὡς ἐφεξῆς·

Ὀνομαστική, Γενική, Δοτική, Αἰτιατική, Κλητική.

Ὀνομάζονται δὲ ἡ μὲν Ὀνομαστικὴ καὶ ἡ Κλητικὴ εὐθεῖαι ἢ ὀρθαὶ, διότι τὰς μεταχειριζόμεθα, ὅταν κατ' εὐθεῖαν ὀνομάζωμεν ἢ καλῶμέν τι, αἱ δὲ λοιπαὶ κυρίως πτώσεις καὶ πλάγιαι, τῶν ὁποίων ἡ φύσις ἁπλῶς εἶναι τοιαύτη· διορίζουσι τὴν σχέσιν, ἣν ἔχει ὄνομα πρὸς ὄνομα ἢ πρὸς ῥῆμα κατὰ τὸ πόθεν, ποῦ, ποῖ, περὶ ὧν θέλομεν εἰπεῖν ἀκριβέστερον εἰς τὸ Συντακτικὸν Μέρος.

---

§. 11.
ΚΛΙΣΙΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Κλίσις ὀνόματος εἶναι τροπή τις τῆς καταλήξεως αὐτοῦ δι' ὅλων τῶν πτώσεων καὶ ἀριθμῶν. Δυνάμεθα προςφυῶς τρεῖς Κλίσεις νὰ διορίσωμεν, τῶν ὁποίων αἱ καταλήξεις φαίνονται εἰς τὸν ἑξῆς πίνακα.

	ΚΛΙΣΙΣ Α'.		ΚΛΙΣΙΣ Β'.		ΚΛΙΣΙΣ Γ'.		
	θηλ.	ἀρσ.	ἀρσ. κ. θ.	οὐδ.			
Ὀνομαστ.	η, α	ης, ας	ος	ον	—		Ἑνικός.
Γενική	ης, ας	ου	ου		ος, ως		
Δοτική	ῃ	ᾳ	ῳ		ι		
Αἰτιατική	ην	αν	ον	ον	α, ν, —		
Κλητική	η	α	ε	ον	(ὡς ἡ ὀνομαστική)		
Ὀν. κ. Αἰτ.	α		ω		ε		Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	αιν		οιν		οιν		
						οὐδέτ.	
Ὀνομ.	αι		οι	α	ες	α	Πληθυντικός.
Γεν.	ῶν		ων		ων		
Δοτ.	αις		οις		σι, σιν		
Αἰτ.	ας		ους	α	ας	α	
Κλητ.	αι		οι	α	ες	α	*)

*) Περὶ τῶν καταλήξεων τούτων σημείωσαι τὰ ἑξῆς·

α') Ὅτι ἡ πληθ. Γενικὴ ὅλων τῶν τριῶν κλίσεων τελευτᾷ εἰς ων.

β') Ὅτι ἡ ἑνικ. Δοτικὴ καθ' ὅλας τὰς τρεῖς κλίσεις ἔχει ι, εἰ μὴ ὅσον εἰς τὰς δύω πρώτας ὑπογράφεται.

γ') Ἡ πληθ. Δοτικὴ κυρίως μὲν εἰς ὅλας τὰς τρεῖς κλίσεις ἔχει σι, σιν· διότι τὰ εἰς αις, οις ἔγειναν μόνον κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων αισι, οισι, ἢ αισιν, οισιν, εὑρισκόμενα ἐνίοτε καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀττικοὺς συγγραφεῖς, οἷον εἰς τὸν Πλάτωνα.

δ') Ἡ Κλητικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ὁμοία μὲ τὴν Ὀνομαστικήν.

ε') Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις πάντοτε ὁμοίας, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν, κλητικήν.

ϛ') Ἡ κατάληξις Ὀνομαστικῆς τῆς Γ' Κλίσεως εἶναι ποικίλη καὶ παντοδαπὴ, καὶ τῶν λοιπῶν πτώσεων αἱ καταλήξεις προςκολλῶνται εἰς τὴν λήγουσαν τῆς Ὀνομαστικῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ τροπῆς τινος. Ὅθεν ὀνομάζουσι τὴν Κλίσιν ταύτην περιττοσύλλαβον, τὰς δὲ ἄλλας δύω ἰσοσυλλάβους.

ζ') Ὁ Δυϊκὸς ἀριθμὸς ἔχει δύω σχήματα πτώσεως, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνει ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν, τὸ δὲ δεύτερον τὴν Γενικὴν καὶ Δοτικήν.

§. 12.
ΚΛΙΣΙΣ Α'.

α') Τὰ μὲν εἰς η̄ καὶ ᾱ τῆς πρώτης Κλίσεως εἶναι θηλυκὰ, τὰ δὲ εἰς ης καὶ ας ἀρσενικά. Καὶ τὰ μὲν εἰς ᾱ, ὅταν τὸ ᾱ εἶναι καθαρὸν, τουτέστιν ὅταν προηγῆται αὐτοῦ ἄλλο φωνῆεν, ἔχουσιν εἰς τὴν Γενικὴν ας, οἷον σοφία, σοφίας, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἔχοντα ρ, οἷον ἡμέρα, ἡμέρας· ἔτι δὲ τὰ συναιρούμενα, ὡς μνᾶ, μνᾶς, καὶ τὸ ἀλαλά, ἀλαλᾶς, καὶ ἄλλα ὀνόματα Κύρια, οἷον Λήδα, Ἀνδρομέδα, Φιλομήλα, Γέλα. Τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ᾰ εἰς μὲν τὴν Γενικὴν καὶ Δοτικὴν παραλαμβάνουσι τὸ η̄, εἰς δὲ τὴν Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν τὸ ᾰ, οἷον Μοῦσα, Μούσης, Μούσῃ, Μοῦσαν, Μοῦσα.

Εἰς δὲ τὸν δυϊκὸν καὶ πληθυντικὸν συμφωνοῦσιν ὅλαι αἱ τέσσαρες καταλήξεις.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ Α' ΚΛΙΣΕΩΣ.

Ὀνομ.	τιμή	σοφία	Μοῦσα	πολίτης	νεανίας	Ἑνικός.
Γεν.	τιμῆς	σοφίας	Μούσης	πολίτου	νεανίου	
Δοτ.	τιμῇ	σοφίᾳ	Μούσῃ	πολίτῃ	νεανίᾳ	
Αἰτ.	τιμήν	σοφίαν	Μοῦσαν	πολίτην	νεανίαν	
Κλητ.	τιμή	σοφία	Μοῦσα	πολῖτα	νεανία	
Ὀν. κ. Αἰτ.	τιμά	σοφία	Μούσα	πολίτα	νεανία	Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	τιμαῖν	σοφίαιν	Μούσαιν	πολίταιν	νεανίαιν	
Ὀνομ.	τιμαί	σοφίαι	Μοῦσαι	πολῖται	νεανίαι	Πληθυντικός.
Γεν.	τιμῶν	σοφιῶν	Μουσῶν	πολιτῶν	νεανιῶν	
Δοτ.	τιμαῖς	σοφίαις	Μούσαις	πολίταις	νεανίαις	
Αἰτ.	τιμάς	σοφίας	Μούσας	πολίτας	νεανίας	
Κλητ.	τιμαί	σοφίαι	Μοῦσαι	πολῖται	νεανίαι	

Ὀνομ.	δίκη	γνώμη	τρίαινα	μάχαιρα	Ἀτρείδης	Ἑνικός.
Γεν.	δίκης	γνώμης	τριαίνης	μαχαίρας	Ἀτρείδου	
Δοτ.	δίκῃ	γνώμῃ	τριαίνῃ	μαχαίρᾳ	Ἀτρείδῃ	
Αἰτ.	δίκην	γνώμην	τρίαιναν	μάχαιραν	Ἀτρείδην	
Κλητ.	δίκη	γνώμη	τρίαινα	μάχαιρα	Ἀτρείδη	
Ὀν. κ. Αἰτ.	δίκα	γνώμα	τριαίνα	μαχαίρα	Ἀτρείδα	Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	δίκαιν	γνώμαιν	τριαίναιν	μαχαίραιν	Ἀτρείδαιν.	

Ὀνομ.	δίκαι	γνῶμαι	τρίαιναι	μάχαιραι	Ἀτρεῖδαι	Πληθυντικός.
Γεν.	δικῶν	γνωμῶν	τριαινῶν	μαχαι-ρῶν	Ἀτρει-δῶν	
Δοτ.	δίκαις	γνώμαις	τριαίναις	μαχαί-ραις	Ἀτρεί-δαις	
Αἰτ.	δίκας	γνώμας	τριαίνας	μαχαίρας	Ἀτρείδας	
Κλητ.	δίκαι	γνῶμαι	τρίαιναι	μάχαιραι	Ἀτρεῖ-δαι *)	

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Α΄ ΚΛΙΣΙΝ.

β΄) Εἶναι ὀνόματα, τὰ ὁποῖα πάσχουσι συναίρεσιν καθ᾽ ὅλας τὰς πτώσεις· οἷον

Λεοντέα — Λεοντῆ
Λεοντῆς
Λεοντῇ
Λεοντῆν
Λεοντῆ, κτλ.

Ὁμοίως Ἑρμέας — Ἑρμῆς, γεν. Ἑρμοῦ
δοτ. Ἑρμῇ
αἰτ. Ἑρμῆν,

καὶ Μνᾶ, Βοῤῥᾶς, γεν. Βοῤῥᾶ, καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ Γῆ.

---

*) Ἐκ τῶν εἰς ης ὀνομάτων, ὅσα μὲν τελευτῶσιν εἰς της καὶ ἄλλα σύνθετα. οἷον· Γεωμέτρης, παιδοτρίβης κτ., ἔτι δὲ τὰ Ἐθνικὰ, Πέρσης, Σκύθης, λαμβάνουσιν εἰς τὴν Κλητικὴν ᾰ. Τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουσιν η̄, ἐξαιρέτως τὰ εἰς δης Πατρωνυμικὰ, καθὼς τὸ παράδειγμα δεικνύει.

§. 13.
ΚΛΙΣΙΣ Β'.
Α'.

Ὅλα τὰ εἰς ον ὀνόματα τῆς δευτέρας Κλίσεως εἶναι οὐδέτερα· τὰ δὲ εἰς ος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρσενικὰ, ἄλλα δὲ καὶ θηλυκά. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω (§. **10**. Α'. β'.) διαληφθέντων θηλυκῶν εἰς ος ὀνομάτων ζώων καὶ πόλεων, σημειωτέον τὰ ἑξῆς·

ὁδός, βίβλος, νῆσος, νόσος, ψῆφος, κέρκος, γνάθος, κόπρος, σποδός, ἄμμος, ψάμμος, κάμινος, τάφρος, δρόσος, δοκός, ῥάβδος, γέρανος, μήρινθος, βύσσος, τάμισος, κόρυδος ἢ κορυδαλός, τήβεννος, κόχλος (ὁ, ἡ), βάρβιτος (ὁ, ἡ), ψίαθος (ὁ, ἡ), ῥινός (ὁ, ἡ).

Ἔτι δὲ πολλὰ ὀνόματα ὑπολογιζόμενα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν γῆ, λίθος, κόνις, οἷον·

λίθος (ὁ, ἡ), πλίνθος, μίλτος, ἄσφαλτος, ἤλεκτρος, βάσανος, τίτανος, γύψος, ἄργιλος, βῶλος, κρύσταλλος, σμάραγδος, σάπφειρος,

καὶ ἄλλα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀγγεῖον, οἷον·

κιβωτός, χηλός, σορός, ἄῤῥιχος, κάρδαπος, πύελος, ληνός, λήκυθος, πρόχους, θόλος (ὁ, ἡ), στάμνος (ὁ, ἡ), ἄκατος (ὁ, ἡ),

καὶ ἄλλα φυτῶν τινῶν, οἷον·

βύβλος, πάπυρος (ὁ, ἡ), σχοῖνος, κόκκος, βάλανος, ἄκυλος, νάρδος, ῥάφανος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ.

	ὁ	ἡ	ὁ	ὁ	τὸ	
Ὀνομ.	λόγος	ὁδός	δῆμος	ἄνθρωπος	ξύλον	Ἑνικός.
Γεν.	λόγου	ὁδοῦ	δήμου	ἀνθρώπου	ξύλου	
Δοτ.	λόγῳ	ὁδῷ	δήμῳ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ	
Αἰτ.	λόγον	ὁδόν	δῆμον	ἄνθρωπον	ξύλον	
Κλητ.	λόγε	ὁδέ	δῆμε	ἄνθρωπε	ξύλον	
Ὀν. κ. Αἰτ.	λόγω	ὁδώ	δήμω	ἀνθρώπω	ξύλω	Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	λόγοιν	ὁδοῖν	δήμοιν	ἀνθρώποιν	ξύλοιν	

Ὀνομ.	λόγοι	ὁδοί	δῆμοι	ἄνθρωποι	ξύλα	Πληθυντικός.
Γεν.	λόγων	ὁδῶν	δήμων	ἀνθρώπων	ξύλων	
Δοτ.	λόγοις	ὁδοῖς	δήμοις	ἀνθρώποις	ξύλοις	
Αἰτ.	λόγους	ὁδούς	δήμους	ἀνθρώπους	ξύλα	
Κλητ.	λόγοι	ὁδοί	δῆμοι	ἄνθρωποι	ξύλα	

ΣΠΜ. Ἡ Κλητικὴ ἑνικοῦ εἶναι ἐνίοτε ὁμοία μὲ τὴν Ὀνομαστικὴν, μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς, οἷον· ὦ θεός, ὦ φίλος.

Β΄.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Β΄ ΚΛΙΣΙΝ.

Τὰ ὀνόματα εἰς οος, οον, εος, εον, πάσχουσι συναίρεσιν ὡς ὁλοπαθῆ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας (ἴδε Κεφ. Α. §. 6. Β΄.). Παρατηρητέον δέ, ὅτι τὸ ᾱ τῶν οὐδετέρων καταπίνει τὸ προηγούμενον ε̄ καὶ ō, καὶ γίνεται ἐκ τούτου μακρὰ συλλαβὴ, οἷον· ὀστέα, ὀστᾶ, ἁπλόα, ἁπλᾶ. Παραδείγματα ὡς ἐφεξῆς·

	ὁ		τὸ		
Ὀνομ.	πλόος,	πλοῦς	ὀστέον,	ὀστοῦν	Ἑνικός.
Γεν.	πλόου,	πλοῦ	ὀστέου,	ὀστοῦ	
Δοτ.	πλόῳ,	πλῷ	ὀστέῳ,	ὀστῷ	
Αἰτ.	πλόον,	πλοῦν	ὀστέον,	ὀστοῦν	
Κλητ.	πλόε,	πλοῦ	ὀστέον,	ὀστοῦν	
Ὀνομ. καὶ Αἰτ.	πλόω,	πλώ	ὀστέω,	ὀστώ	Δυϊκός.
Γεν. καὶ Δοτ.	πλόοιν,	πλοῖν	ὀστέοιν,	ὀστοῖν	
Ὀνομ.	πλόοι,	πλοῖ	ὀστέα,	ὀστᾶ	Πληθυντικός.
Γεν.	πλόων,	πλῶν	ὀστέων,	ὀστῶν	
Δοτ.	πλόοις,	πλοῖς	ὀστέοις,	ὀστοῖς	
Αἰτ.	πλόους,	πλοῦς	ὀστέα,	ὀστᾶ	
Κλητ.	πλόοι,	πλοῖ	ὀστέα,	ὀστᾶ	

Γ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΚΛΙΣΕΩΣ.

Τῆς δευτέρας κλίσεως εἶναι καὶ ἡ Ἀττικὴ καλουμένη, περιλαμβάνουσα τὰ εἰς ως (ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ) καὶ εἰς ων (οὐδέτερα) ὀνόματα. Ἐπικρατεῖ δ' εἰς αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις τὸ ω̄, ἀντὶ τῶν τελικῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων τῆς κοινῆς δευτέρας κλίσεως, προσλαμβάνεται δὲ τὸ ι ὑπογεγραμμένον, ἔνθα ἐκείνη ἔχει οι ἢ ῳ. Ἡ δὲ Κλητικὴ εἶναι ὁμοία μὲ τὴν Ὀνομαστικήν.

	Ἑνικός		Δυϊκός		Πληθυντικός.	
	ὁ	τὸ				
Ὀνομ.	νεώς	ἀνώγεων	νεώ	ἀνώγεω	νεῴ	ἀνώγεω
Γεν.	νεώ	ἀνώγεω	νεῴν	ἀνώγεῳν	νεῶν	ἀνώγεων
Δοτ.	νεῷ	ἀνώγεῳ			νεῴς	ἀνώγεῳς
Αἰτ.	νεών	ἀνώγεων			νεώς	ἀνώγεω
Κλητ.	νεώς	ἀνώγεων			νεῴ	ἀνώγεω.

ΣΧΟΛ. Τὰ σύνθετα τῶν μονοσυλλάβων πλοῦς, νοῦς κτλ. ἔχουσι καὶ εἰς τὸν διῃρημένον σχηματισμὸν τὸν τόνον κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας εἰς τὴν προηγουμένην συλλαβήν· περίπλοος, περίπλου, καὶ εἰς ταύτην τὴν συλλαβὴν διαφυλάττουσιν αὐτόν, ἂν καὶ ἡ διαίρεσις τὸν προβιβάζῃ, οἷον γεν. περίπλου (περιπλόου). Αὕτη δὲ ἡ συλλαβή, φύσει μακρὰ οὖσα, περισπᾶται πρὸ τοῦ συνῃρημένου οι, οἷον εὖνοι ἐκ τοῦ εὔνοοι· δὲν δύναται δὲ ὁ τόνος νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὴν προπαραλήγουσαν, ὅθεν γράφεται κακόνοι ἐκ τοῦ κακόνοοι. Ἡ λέξις κάνεον μεταβιβάζει τὸν τόνον, συναιρουμένη εἰς τὴν λήγουσαν, οἷον κανοῦν, τὸ ὁποῖον συμβαίνει πάντοτε εἰς τὰ ἐξ εος, εον ἐπίθετα. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν αἱ εἰς ους συναιρέσεις μετέπεσον εις οι, ἐκτεινομένης τῆς παραληγούσης συλλαβῆς, οἷον Κρατῖνος, Πασῖνος, Εὐθῦνος. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι καὶ ἡ παρὰ Ἀριστοφάνει εὑρισκομένη κλητικὴ δορύξέ, ἐκ τοῦ δορυξόος, δορυξοῦς, καὶ ἡ ὀνομαστικὴ δορυξός (Εἰρήνη 447. 1260). Ἄλλως δὲν ὑπάρχουσι πολλὰ συναιρούμενα τῆς Β' Κλίσεως, δηλ. ἐκτὸς τῶν ἄνω μνημονευθέντων, μόνον τὰ μονοσύλλαβα, νοῦς, ῥοῦς, χοῦς, μετὰ τῶν συνθέτων των, καὶ τὰ συγγενείας ὀνόματα, ἀδελφιδοῦς, ἀνεψιαδοῦς, θυγατριδοῦς.

Ὀνομάζεται δὲ αὕτη ἡ κλίσις Ἀττική, διότι ὑπαρχόντων δύο διαφόρων καὶ εὐχρήστων σχηματισμῶν οἱ Ἀττικοὶ τὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταχειρίζονται, οἷον· ἀντί τῶν ναός, λαός, εὑρίσκεται παρ' αὐτοῖς ὡς συνηθέστερον νεώς, λεώς. Ἕτερα κλίνονται καὶ κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, οἷον κάλως, γενικῇ κάλω καὶ κάλωος, καὶ ἄλλα τοτὲ μὲν κατὰ τοῦτον, τοτὲ δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν σχηματισμόν. Ταύτης δὲ τῆς κλίσεως τὰ ὀνόματα ἔχουσι καὶ ἰδιαιτέραν τινὰ αἰτιατικὴν εἰς ω, οἷον τὸν λαγών, τὸν λαγώ· ἐξαιρέτως τὰ τοπικά, Κῶς, Κέως, Τέως, Ἄθως. Ὁμοίως ἡ Ἕως ἔχει Ἕω εἰς τὴν αἰτιατικήν. Ἐκ κυρίων ὀνομάτων ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, Ἀμφιάρεως, γεν. Ἀμφιάρεω, Τυνδάρεως, Βριάρεως, Ἀνδρόγεως, Τάλως, Πετεώς.

Περὶ δὲ τοῦ τόνου εἰς ταύτην τὴν κλίσιν εἶναι ἄξιον μνήμης, ὅτι, προηγουμένου τοῦ ε̄ καὶ οὔσης ἀτόνου τῆς ληγούσης ω̄, ὅμως ἵσταται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἄνω παραδείγματος. Ἔτι δὲ παραλλάττει καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ γενικὴ Ἑνικοῦ, δεχομένη τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὀξύνεται.

---

§. 14.

ΚΛΙΣΙΣ Γ'.

Ἡ ποικιλία τῶν καταλήξεων εἰς τὴν τρίτην κλίσιν εἶναι τοσαύτη, ὥστε ὀλίγων μόνον κανόνων μετέχει, τὸ δὲ κυριώτερον ἀνάκειται εἰς ἰδιαιτέραν παρατήρησιν.

α') Καθόλου μὲν ἡ εἰς ς κατάληξις εἶναι τῶν ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡ δὲ βραχεῖα λήγουσα μάλιστα τῶν οὐδετέρων.

β') Ἰδίως δὲ ἀρσενικὰ μὲν εἶναι τὰ εἰς ευς, οἷον ὀρεύς, ἀμφορεύς, καὶ τὰ ἔχοντα ντος εἰς τὴν Γενικὴν, οἷον τένων, οντος, ὀδούς, ὀδόντος, ἱμάς, ἱμάντος, ἐκτὸς ὀνομάτων τινῶν πόλεων (ἰδὲ §. 10. Α'. β'.). Ἔτι δὲ τὰ εἰς ηρ, οἷον ζωστήρ, πλὴν τῶν γαστήρ (ἡ), κήρ (ἡ), ῥαιστήρ (ἡ), καὶ παρὰ ποιηταῖς αἰθήρ, ἀήρ (ἡ), καὶ τῶν συνῃρημένων οὐδετέρων, περὶ ὧν ὀλίγον ὕστερον.

γ') Θηλυκὰ δὲ εἶναι ὅλα τὰ εἰς ῶ, οἷον ἠχώ, καὶ τὰ εἰς ας, γεν. αδος, οἷον λαμπάς, άδος (ἐκτὸς κοινῶν τινῶν ἐπιθέτων, οἷον σποράς, λογάς), καὶ τὰ εἰς ις, οἷον πόλις, εως, χάρις, ιτος, μερίς, ίδος, κηλίς, ῖδος, ἀκτίς, ῖνος, πλὴν τῶν ὄφις, ἔχις, κύρβις, κόρις, ὄρχις, μάρις, δελφίς, κίς. Ἔτι δὲ ὅλα τὰ εἰς της ἀφῃρημένα, οἷον μικρότης, ητος.

Σημείωσαι τὰ κοινὰ ὄρνις, τίγρις (ὁ, ἡ).

δ') Οὐδέτερα δὲ ὅλα τὰ εἰς ᾰ, ῐ, ῠ, ὡς σῶμα, κάρη, μέλι, ἄστυ, καὶ ὅλα τὰ διὰ τοῦ ο λαμβάνοντα κατάληξιν, οἷον τεῖχος, ους, ἦτορ, καὶ τὰ εἰς ες, εν, ον οὐδέτερα ἐπίθετα. Ἔτι δὲ τὰ εἰς αρ, οἷον νέκταρ, ἧπαρ, μετὰ τῶν ἐξ εαρ συνῃρημένων εἰς ηρ, οἷον ἔαρ, ἦρ, κέαρ, κῆρ, στέαρ, στῆρ, ἐκτὸς τοῦ ψάρ (ὁ). Ἔτι τῶν εἰς ωρ, ὅσα δὲν σημαίνουσι πρόσωπα, οἷον τέκμωρ, ὕδωρ, πλὴν τῶν ἰχώρ, ἀχώρ (ὁ). Καὶ τὰ εἰς ας, ἔχοντα τὴν γενικὴν εἰς ατος, αος, οἷον τέρας, ατος, δέπας, αος, πλὴν τῶν ποιητικῶν λᾶς (ᾶος), ὁ κράς, κρατός (ὁ καὶ τό). Τέλος δὲ οὐδέτερα εἶναι τὰ ἑξῆς·

πῦρ, φῶς, οὖς, σταίς.

ε') Ἐκ τούτων ἀνακεφαλαιούμεθα τὰ εἰς ας, ὡς ἀρσενικὰ, ὅταν κλίνωσι τὴν γενικὴν εἰς αντος, ὡς θηλυκὰ, ὅταν εἰς αδος, ὡς οὐδέτερα, ὅταν εἰς ατος ἢ αος, καὶ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Σημείωσαι δὲ, ὅτι, ζητοῦντες ἐκ τῶν καταλήξεων τὸ γένος, οὕτω διήλθομεν τὰ μέχρι ἐνταῦθα, παραλιπόντες πολλὰ προσώπων σημαντικὰ ὀνόματα, οἷον μήτηρ, δάμαρ, μάντις, τὰ ὁποῖα ἡ φύσις τῶν ὑποκειμένων ἀπέδειξεν ἢ θηλυκὰ ἢ ἀρσενικά. Καὶ περὶ μὲν τοῦ γένους ἀρκοῦσι καὶ ταῦτα. Περὶ δὲ τῆς εἰς τὴν γενικὴν τροπῆς τῶν κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν σχηματιζομένων σημειωτέον τὰ ἑξῆς.

---

§. 15.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΡΙΖΗΣ ΤΗΣ ΚΛΙΣΕΩΣ.

Ἡ μεταβολὴ, τὴν ὁποῖαν πάσχει κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν ἡ ῥίζα τῆς κλίσεως*), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνεται

α') διὰ προςλήψεως τοῦ ο, οἷον μῦς, μυός, ἅλς, ἁλός.

β') διὰ τροπῆς τῶν τῆς ῥίζης ε̄ καὶ ō εἰς η̄ καὶ ω̄ (εἰς τὰς ὀνομαστικὰς τῶν θηλυκῶν καὶ ἀρσενικῶν), οἷον ἀληθής, ἀληθέος, εἰκών, εἰκόνος**).

Ἐπειδὴ πρὸ τῆς κλιτικῆς καταλήξεως τοτὲ μὲν εὑρίσκεται σύμφωνον, τοτὲ δὲ φωνῆεν, πρέπει νὰ εἴπωμεν περὶ ἑκατέρου ἰδίως.

Α'. α') Ὅταν πρὸ τῆς κλιτικῆς καταλήξεως εὑρίσκεται σύμφωνον καὶ ἡ Ὀνομαστικὴ προςλαμβάνῃ ς, εἶναι φανερὸν καὶ ἐκ τῶν γενικῶν κανόνων, ὅτι τὸ ς τοῦτο, συνελθὸν μὲ τὰ γ κ χ καὶ β π φ, τρέπεται εἰς ξ καὶ ψ, οἷον κόραξ, κόρακος, ὄνυξ, ὄνυχος, χάλυψ, χάλυβος (πρβ. ὤψ, ὠπός).

β') Αὗται αἱ εἰς ξ καὶ ψ ὀνομαστικαὶ οὐδέποτε τρέπουσι τὸ ε̄ καὶ ō τῆς ῥίζης, οἷον φλέψ, φλεβός, φλόξ, φλογός, αἰθίοψ, αἰθίοπος, πλὴν τοῦ ἀλώπηξ, ἀλώπεκος.

γ) Ἐὰν δὲ τὸ πρὸ τῆς κλιτικῆς καταλήξεως σύμφωνον εἶναι δ, τ, θ, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦτο ἀποβάλλεται εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν πρὸ τοῦ ς, οἷον λαμπάς, λαμπάδος, Δωρίς, Δωρίδος, κηλίς, κηλῖδος, ὄρνις, ὄρνιθος, κόρυς, κόρυδος, τέρας, τέρατος, χάρις, χάριτος.

δ') Καὶ τὸ ν δὲ καὶ ντ πρὸ τοῦ ς ἀποβάλλονται, ἀλλὰ τότε καὶ τὸ βραχὺ φωνῆεν (εἰς τὸ ντ πάντοτε, εἰς δὲ τὸ ν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) ἐκτείνεται, οἷον γίγας, γίγαντος, ὀδούς, ὀδόντος, χαρίεις, χαρίεντος,

---

*) Ῥίζαν τῆς κλίσεως ὀνομάζομεν π. χ. τὸ κανόν, εἰς τὴν γενικὴν κανόνος, τὸ δὲ ος εἶναι ἡ κλιτικὴ κατάληξις αὐτῆς.

**) Παρατηρητέον, ὅτι ἐκ τῆς Γενικῆς τῶν ὀνομάτων πολὺ ἀσφαλέστερον εὑρίσκομεν τὴν Ὀνομαστικην, παρὰ τὸ ἐναντίον, ἐπειδὴ εἰς ἐκείνην διατηρεῖται πάντοτε ἡ ῥίζα.

δελφίς, δελφῖνος, μέλας, μέλανος, κτείς, κτενός.

ε') Ὅταν δὲ ἡ Ὀνομαστικὴ δὲν προσλαμβάνῃ ς, ἄλλο σύμφωνον παρὰ τὸ ρ καὶ ν δὲν δύναται νὰ λάβῃ, οἷον *κήρ, κηρ-ός, αἰών, αἰῶν-ος.* Ἄλλο δὲ ἂν τύχῃ, ἀποβάλλεται, οἷον *σῶμα, σώματ-ος, Ξενοφῶν, Ξενοφῶντος.* Καὶ κατὰ τὰς δύο περιπτώσεις τὸ ε καὶ ο κατὰ τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ τρέπεται εἰς η καὶ ω, οἷον *λιμήν, λιμέν-ος, ῥήτωρ, ῥήτορ-ος, γέρων, γέροντ-ος.*

ς') Οὐδέτερά τινα, ἔχοντα εἰς τὴν Γενικὴν ατος, λαμβάνουσιν εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν ἀντὶ τοῦ ς τὸ ρ, οἷον *ἧπαρ, ἥπατος.*

ΣΧΟΛ. Αἱ συνήθεις περιπτώσεις, καθ' ἃς εὑρίσκεται σύμφωνον πρὸ τῆς κλιτικῆς καταλήξεως, εἶναι αἱ ἑξῆς·

ἡ Γενικὴ εἰς	γος, κος, χος	ἐξ ὀνομ. εἰς	ξ, φλόξ, κτλ.
	βος, πος, φος		ψ, ὤψ, κτλ.
	δος, τος, θος		σ, λαμπάς, λαμπάδος, κτλ.
	ἐξαιρέτως δέ		
	ατος	ἐξ ὀνομαστ. εἰς	α, σῶμα, σώματος,
			ας, τέρας, τέρας,
			αρ, ἧπαρ, ἥπατος.
	νος		ν, Πάν, Πανός,
			ς, ῥίς, ῥινός *).
	ενος		ην, λιμήν, λιμένος.
	ονος		ων, εἰκών, εἰκόνος.
	ντος	ἐξ Ὀνομαστικῆς εἰς	ας, φάς, φάντος,
			εις, θείς, θέντος,
			ους, δούς, δόντος,
			υς, φύς, φύντος,
			ων, γέρων, γέροντος.
	ρος		ρ, θήρ, θηρός.
	ερος		ηρ, αἰθήρ, αἰθέρος.
	ορος		ωρ, ῥήτωρ, ῥήτορος,
			καὶ δύο οὐδέτερα εἰς
			ορ, ἄορ, ἄορος, ἦτορ, ἦτορος.

---

*) Ἡ τῆς εἰς ινος Γενικῆς Ὀνομαστικὴ εὑρίσκεται μὲν εἰς τὰ Λεξικὰ καὶ ὑπὸ τὴν εἰς ιν κατάληξιν· εἰς δὲ τοὺς ἀρχαίους γράφεται πάντοτε ις, οἷον δελφίς, ἀκτίς, κτλ.

Β'. α) Ὅσα δὲ πρὸ τῆς κλιτικῆς καταλήξεως ἔχουσι φωνῆεν, τούτων τὰ μὲν εἰς ος καθαρὸν λήγοντα κατὰ τὴν Γενικήν, προςλαμβάνουσιν εἰς τὴν Ὀνοματικὴν σχεδὸν ὅλα τὸ ς, πλὴν τινῶν εἰς ῐ καὶ ῡ οὐδετέρων, καὶ τῶν εἰς ῶ θηλυκῶν.

β') Ἐπειδὴ δὲ, καθάπερ ἀνωτέρω εἴδομεν, μόνα τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τοιαύτας καταλήξεις εἰς τὴν Ὀνομαστικήν, αἱ ὁποῖαι διὰ τοῦ ε̆ καὶ ŏ βραχεῖαι ἐκφέρονται, εἰς τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ, τὸ μὲν ε̆ τῶν λοιπῶν πτώσεων γίνεται η ἢ εῦ, τὸ δὲ ŏ τρέπεται εἰς ω ἢ ου.

γ') Ἐκ τούτου γίνεται

ἡ Γενικὴ εἰς αος ἐκ τῆς Ὀνομαστικῆς εἰς ας (σέλας, σέλᾰος).

— — ιος καὶ υος ἐκ τῆς Ὀνομ. εἰς ις, ι, καὶ ῦς, ῡ (κίς, κιός, δάκρυ, δάκρυος).

— — ωος ἐκ τῆς Ὀνομ. εἰς ῶς (θώς, θωός).

Κατὰ μέρος σημειοῦμεν τὰ ἑφεξῆς, ὡς ἄμοιρα ὄντα παραδειγμάτων ὁμοφνῶν·

γάλα, γάλακτος (τό).
ἅλς, ἁλός (ὁ, ἡ).
μέλι, μέλιτος (τό).
κάρη, κάρητος (τό).
πούς, ποδός (ὁ).
ἀλώπηξ, ἀλώπεκος (ἡ).
νύξ, νυκτός (ἡ).
ἄναξ, ἄνακτος (ὁ).
δάμαρ, δάμαρτος (ἡ),

καὶ ἄλλα, περὶ ὧν γίνεται λόγος κατωτέρω εἰς τὰ Ἀνώμαλα. Ἔτι δὲ ὀνόματά τινα, ἔχοντα εἰς τὴν Γενικὴν νθος, ἀποβάλλουσι πρὸ τοῦ ς τῆς Ὀνομαστικῆς τὸ θ μόνον, οἷον ἕλμινς, ἕλμινθος, Τίρυνς, Τίρυνθος.

Ἔτι σημείωσαι· ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως εἰς εντος προηγῆται η ἢ ο, γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συναίρεσις, οἷον· τιμήεις, τιμήεντος, τιμῆντος, μελιτόεις, μελιτόεντος, μελιτοῦς, μελιτοῦντος. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ πόλεων ὀνόματα, οἷον· Ὀποῦς, Ὀποῦντος. Ὁμοίως, ἐὰν πρὸ τῆς αρ καταλήξεως προηγῆται ε, οἷον· κέαρ, συναιρεῖται, κῆρ, ἔαρ, ἦρ, τὸ ὁποῖον μάλιστα οἱ λογογράφοι κατὰ μὲν τὴν Ὀνομαστικὴν μεταχειρίζονται τὸν διῃρημένον, κατὰ δὲ Γενικὴν καὶ Δοτικὴν τὸν συνῃρημένον σχηματισμόν, ἔαρ, ἦρος. Ἡ αὐτὴ συναίρεσις συμβαίνει καὶ εἰς τὰ κατὰ τὴν Γενικὴν ἔχοντα τ, ὡς στέαρ, στέατος, στῆρ, στητός, φρέαρ, φρέατος, καὶ φρητός.

ἡ Γενικὴ οος ἐκ { τῆς Ὀνομ. εἰς ους (βοῦς, βοός). τῶν θηλυκῶν εἰς ως (ἠχώ, ἠχόος, αἰδώς, όος).

— εος, εως ἐκ { τῆς Ὀνομ. εἰς ης καὶ ες (ἀληθής, ἀληθές, ἀληθέος). τῶν ἀρσενικῶν εἰς ευς (ἱππεύς, ἱππέως).

Σημειωτέον κατὰ μέρος τὸ γραῦς, γρᾱός, ἡ. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

δ΄) Ἐκτὸς τούτων αἱ εἰς εος Γενικαὶ γίγνονται καὶ διὰ τροπῆς τοῦ φωνήεντος

1. τῶν εἰς ος οὐδετέρων, ὡς τεῖχος, τείχεος.
2. τῶν εἰς ις καὶ ι, υς καὶ υ Ὀνομαστικῶν, τῶν ὁποίων αἱ λήγουσαι σπανιώτατα εἰς τὴν Γενικὴν τὸ ῑ ἢ τὸ ῡ, μεταβάλλουσαι αὐτὸ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ε, οἷον πόλις, πόλεως, ἄστυ, ἄστεος. Ἰδὲ τὸν συνῃρημένον σχηματισμὸν τῆς τρίτης κλίσεως, §. 18. Β΄.

---

§. 16.

Ὅλα σχεδὸν τὰ τῆς τρίτης Κλίσεως ὀνόματα κλίνονται κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τύπους.

Ἑνικός.	Ὀνομ.	θήρ, ὁ	αἰών, ὁ	δαίμων, ὁ	λέων, ὁ	γίγας, ὁ
	Γεν.	θηρός	αἰῶνος	δαίμονος	λέοντος	γίγαντος
	Δοτ.	θηρί	αἰῶνι	δαίμονι	λέοντι	γίγαντι
	Αἰτ.	θῆρα	αἰῶνα	δαίμονα	λέοντα	γίγαντα
	Κλητ.	θήρ	αἰών	δαῖμον	λέον	γίγαν
Δυϊκός.	Ὀν. κ. Αἰτ.	θῆρε	αἰῶνε	δαίμονε	λέοντε	γίγαντε
	Γεν. κ. Δοτ.	θηροῖν	αἰώνοιν	δαιμόνοιν	λεόντοιν	γιγάντοιν
Πληθυντικ.	Ὀνομ.	θῆρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες
	Γεν.	θηρῶν	αἰώνων	δαιμόνων	λεόντων	γιγάντων
	Δοτ.	θηρσί(ν)	αἰῶσι(ν)	δαίμοσι(ν)	λέουσι(ν)	γίγασι(ν)
	Αἰτ.	θῆρας	αἰῶνας	δαίμονας	λέοντας	γίγαντας
	Κλητ.	θῆρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες

Ὀνομ.	κόραξ, ὁ	παῖς, ὁ, ἡ	θώς, ὁ	κίς, ὁ	πρᾶγμα, τό	Ἑνικός.
Γεν.	κόρακος	παιδός	θωός	κιός	πράγματος	
Δοτ.	κόρακι	παιδί	θωΐ	κιΐ	πράγματι	
Αἰτ.	κόρακα	παῖδα	θῶα	κίν	πρᾶγμα	
Κλητ.	κόραξ	παῖ	θώς	κίς	πρᾶγμα	
Ὀν. κ. Αἰτ.	κόρακε	παῖδε	θῶε	κίε	πράγματε	Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	κοράκοιν	παίδοιν	θώοιν	κίοιν	πραγμάτοιν	
Ὀνομ.	κόρακες	παῖδες	θῶες	κίες	πράγματα	Πληθυντικός.
Γεν.	κοράκων	παίδων	θώων	κιῶν	πραγμάτων	
Δοτ.	κόραξι(ν)	παισί(ν)	θωσί(ν)	κισί(ν)	πράγμασι(ν)	
Αἰτ.	κόρακας	παῖδας	θῶας	κίας	πράγματα	
Κλητ.	κόρακες	παῖδες	θῶες	κίες	πράγματα	

Ταῦτα τὰ παραδείγματα ἔχων τις ὑπ' ὄψιν, εὔκολα θέλει δυνηθῆν νὰ κλίνῃ καὶ τὰ ἄλλα ὀνόματα, τὸ ὅμοιον τῆς καταλήξεως μεταδιώκων. Μόνον τοῦ Ἑνικοῦ ἡ Αἰτιατικὴ καὶ Κλητικὴ, καὶ τοῦ Πληθυντικοῦ ἡ Δοτικὴ ἀπαιτοῦσιν ἰδιαιτέραν διδασκαλίαν.

ΠΕΡΙ ΕΝΙΚΟΥ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗΣ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ.

αα') Ἡ μὲν κυρία κατάληξις τῆς Αἰτιατικῆς εἰς ταύτην τὴν Κλίσιν εἶναι ᾰ. Τῶν δὲ εἰς ις, υς, αυς, ους

τελευτᾷ ἡ αἰτιατικὴ εἰς ν, τρεπομένου μὲν εἰς τοῦτο τὸ στοιχεῖον τοῦ τῆς ὀνομαστικῆς ς, φυλαττομένης δὲ τῆς αὐτῆς ποσότητος, οἷον βοῦς, βοῦν, ναῦς, ναῦν, δρῦς, δρῦν, πόλις, πόλιν.

Ὅσα δὲ εἰς τὴν Γενικὴν προςλαμβάνουσι σύμφωνον, ἔχουσιν, ὅταν μὲν ἡ λήγουσα τῆς Ὀνομαστικῆς ἔχῃ τὸν τόνον, πάντοτε ᾰ, οἷον ἐλπίς, ἐλπίδος, ἐλπίδα, ποῦς, ποδός, πόδα. Ὅταν δὲ ἡ λήγουσα δὲν ἔχῃ τὸν τόνον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ν, ἐνίοτε δὲ καὶ α, οἷον· ἔρις, ἔριδος, ἔριν καὶ ἔριδα, κόρυς, κόρυθος, κόρυν καὶ κόρυθα, εὔελπις, εὐέλπιδος, εὔελπιν καὶ εὐέλπιδα, πολύπους, πολύποδος, πολύπουν καὶ πολύποδα. Καὶ τούτων μὲν εἰς τὸν πεζὸν λόγον μάλιστα τὸ πρῶτον σχῆμα ἐπικρατεῖ. Τῆς δὲ λέξεως χάρις, ὅταν μὲν ἦναι προςηγορικὸν, ἡ αἰτιατικὴ χάριν ἐκφέρει, ὅταν δὲ κύριον, Χάριτα, καὶ πεζῇ καὶ ἐν μέτρῳ. Ἔπιθι καὶ τὰ Ἀνώμαλα.

ΠΕΡΙ ΕΝΙΚΟΥ ΚΛΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ.

ββ') Ἡ Κλητικὴ τῆς τρίτης κλίσεως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, δὲν παραλλάττει τῆς Ὀνομαστικῆς, πολλάκις δὲ σχηματίζεται καὶ ἰδιαιτέρα κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας.

α') Τὰ εἰς ευς, ις, υς, ἔτι δὲ τὰ ὀνόματα παῖς, γραῦς, βοῦς, ἀποβάλλουσι τὸ ς, οἷον βασιλεύς, βασιλεῦ, Πάρι, Δωρί, τῆθυ, ἡδύ κτλ., καὶ παῖ, γραῦ, βοῦ.

β') Τὸ αὐτὸ κάμνουσι καὶ τὰ εἰς ας καὶ εις, πρὸ τοῦ ς τῶν ὁποίων ἀπεβλήθη τὸ ν, λαμβάνοντα πάλιν τὸ ν τοῦτο εἰς τὴν Κλητικὴν, οἷον τάλας, τάλανος, ὦ τάλᾰν, Αἴας, Αἴαντος, ὦ Αἶαν, χαρίεις, χαρίεντος, ὦ χαρίεν. Ἄλλα δὲ κύρια εἰς ας, αντος, ἔχουσι μόνον ᾱ μακρὸν, οἷον Ἄτλας, Ἄτλαντος, ὦ Ἄτλᾱ.

γ') Ὅσα δὲ ἔχουσιν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς Ὀνομαστικῆς η καὶ ω, συστέλλουσι μόνον τὰ φωνήεντα ταῦτα εἰς τὴν Κλητικήν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅταν καὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις ἔχωσιν ε καὶ ο, οἷον δαίμων, δαίμονος, δαῖμον, λέων, λέοντος, λέον. Οὕτω

καὶ μήτηρ, (μητέρος), μῆτερ, ῥήτωρ, ῥήτορος, ῥῆτορ, Σωκράτης, Σωκράτεος, ὦ Σώκρατες.

δ') Τὰ εἰς ω̄ καὶ ω̄ς θηλυκὰ ἔχουσι τὴν Κλητικὴν εἰς οῑ, οἷον Σαπφώ, ὦ Σαπφοῖ, Ἠώς, ὦ Ἠοῖ.

ΣΧΟΛ. Ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ τρίτου κανόνος, ὅσα ἔχουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, οἷον ποιμήν, ποιμένος, ὦ ποιμήν, ἀλλὰ μόνα τὰ οὐσιαστικά, ἐπειδὴ εἰς τὰ ἐπίθετα λέγομεν πάλιν π. χ. ὦ κελαινεφές. Ἀκολουθοῦσι δὲ τὸν κανόνα, ἀναβιβάζοντα εἰς τὴν ἔμπροσθεν τὸν τόνον, τὰ τρία ταῦτα· πάτερ, ἄνερ, δᾶερ, ἐκ τοῦ πατήρ, ἀνήρ, δαήρ.

Ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις ἔχουσι μακρὸν φωνῆεν, τρία συστέλλουσιν αὐτὸ εἰς τὴν Κλητικήν, οἷον· Ἀπόλλων, Ἄπολλον, Ποσειδῶν, Πόσειδον, σωτήρ, σῶτερ, ἀναβιβάζοντα καὶ ταῦτα τὸν τόνον. Εἰς δὲ τὰ ἄλλα μένει ἄτρεπτον, οἷον· ὦ Πλάτων, ὦ Ξενοφῶν, ὦ Ἰατήρ, ὦ Κράτης.

Ὅπου ὁ τόνος ἦτον εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς Ὀνομαστικῆς, ἐνίοτε ἀναβιβάζεται εἰς τὴν Κλητικήν, συστελλομένης τῆς ληγούσης, οἷον θύγατερ (θυγάτηρ), αὐτόκρατορ (αὐτοκράτωρ), κακόδαιμον (κακοδαίμων), Ἀγάμεμνον (Ἀγαμέμνων) κτλ. Ἄλλα δέ, μάλιστα τὰ εἰς φρων σύνθετα, φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον·

δαΐφρον, χαρίεν, Λακεδαῖμον, Παλαῖμον κτλ.

Τὰ δὲ ἀψύχων ὀνόματα φυλάττουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν σχηματισμὸν τῆς Ὀνομαστικῆς, οἷον· ὦ πούς, ὦ πόλις (ἀλλὰ καὶ ὦ πόλι). Τὸ αὐτὸ συμβαίνει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἰς τὰ ἄλλα ὀνόματα κατὰ τὸν κανόνα τῶν Γραμματικῶν. Ἀττικὸν γάρ, ὀνομαστικῶς ἐκφέρειν τὰ Κλητικά, ὡς ὦ Κρέων, Αἴας, σωτήρ, γυνή, τάλας. Τὸ δὲ ἄναξ, τοῦ ὁποίου ἡ Κλητικὴ εἶναι ὦ ἄναξ, καὶ ἐπὶ θεοῦ λεγόμενον ἀποβάλλει τὸ ξ, ὦ ἄνα, καὶ κατὰ κρᾶσιν ἆνα.

ΠΕΡΙ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ ΔΟΤΙΚΗΣ ΤΗΣ Γ'. ΚΛΙΣΕΩΣ.

γγ') Εἰς τὴν Πληθυντ. Δοτικήν, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως σι, σιν εὑρεθῇ σύμφωνον, κρατοῦσι πάλιν οἱ κανόνες, ὡς εἰς τὸ ς τῆς Ὀνομαστικῆς· ἰδὲ τὰ παραδείγματα κόραξ, παῖς, αἰών. Οὕτω καὶ Ἄραψ, Ἄραβος, δοτ. Ἄραψιν· ἧπαρ, ἥπατος, ἥπασιν.

δδ') Ὅταν δὲ τὸ φωνῆεν τῆς Ὀνομαστικῆς εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις μεταβάλληται, μεταβάλλεται καὶ εἰς τὴν Πληθυντ. Δοτικήν, οἷον δαίμων, δαίμονος, δαίμοσι· πούς, ποδός, ποσίν, ἀλώπηξ, ἀλώπεκος, ἀλώπεξιν. Ὁμοίως, ὅταν ἀποβληθῇ τὸ ν, οἷον κτείς, κτενός, κτεσί, μέλας, μέλανος, μέλᾰσιν. Ἀπο-

βληθέντος δὲ τοῦ ντ, συμβαίνει ἡ ἔκτασις τοῦ φωνήεντος εἰς ου, ει, α· ἰδὲ τὰ παραδείγματα λέων, γίγας. Ὁμοίως ὀδούς, ὀδόντος, ὀδοῦσι, τυπείς, τυπέντος, τυπεῖσιν. Ἐξαιροῦνται δὲ τὰ εἰς εις, εσσα, εν ἐπίθετα, χαρίεις, εσσα, εν, γεν. χαρίεντος, δοτ. πληθ. χαρίεσιν, φωνήεις, εσσα, εν, γεν. φωνήεντος, δοτ. πληθ. φωνήεσιν.

ιε') Ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως σι, σιν εὑρεθῇ φωνῆεν (ἢ ληγούσης τῆς Γενικῆς εἰς ος καθαρὸν), τότε τοῦτο μένει ἄτρεπτον, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πλαγίας πτώσεις, οἷον ἀληθής, ἀληθέος, ἀληθέσι, τεῖχος, τείχεος, τείχεσι, δρῦς, δρυός, δρυσίν. Ληγούσης δὲ τῆς Ὀνομαστικῆς εἰς δίφθογγον, λαμβάνει αὐτὴν καὶ ἡ Πληθ. δοτικὴ, οἷον βασιλεύς, βασιλεῦσι, γραῦς, γραυσί, βοῦς, βουσίν.

---

§. 17.

ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΟΠΗΣ ΤΙΝΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΗΡ.

Ὀνόματά τινα εἰς ηρ (γεν. έρος) ἀποβάλλουσι τὸ ε εἰς τὴν Ἑνικὴν, Γενικὴν καὶ Δοτικὴν καὶ εἰς τὴν Πληθυντ. Δοτικὴν, ὅπου μετὰ τὸ ρ ἐμβάλλουσιν α, οἷον·

ΕΝΙΚ.	ΟΝ.	πατήρ
	ΓΕΝ.	(πατέρος) πατρός
	ΔΟΤ.	(πατέρι) πατρί
	ΑΙΤ.	πατέρα
	ΚΛΗΤ.	πάτερ.
ΠΛΗΘ.	ΟΝ.	πατέρες
	ΓΕΝ.	πατέρων
	ΔΟΤ.	πατράσι(ν)
	ΑΙΤ.	πατέρας
	ΚΛΗΤ.	πατέρες.

Κατὰ ταὐτὰ κλίνονται τὰ ἑξῆς ὀνόματα μήτηρ, γαστήρ, θυγάτηρ, Δημήτηρ. Καὶ περὶ δὲ τοῦ ἀνήρ ἴδε τὰ Ἀνώμαλα.

§. 18.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ.

Α'.

α') Συναιροῦνται κατὰ τὰς λοιπὰς πτώσεις τὰ εἰς ης καὶ ες καὶ τὰ εἰς ος (γεν. εος) οὐδέτερα, ἔτι δὲ καὶ τὰ εἰς ω καὶ ως (γεν. οος) θηλυκὰ, ὅπου συμπέσωσι δύο φωνήεντα.

Ἑνικός			
Ὀνομ.	τριήρης, ἡ	τεῖχος, τό	ἠχώ, ἡ
Γεν.	τριήρεος, τριήρους	τείχεος, τείχους	ἠχόος, ἠχοῦς
Δοτ.	τριήρεϊ, τριήρει	τείχεϊ, τείχει	ἠχόϊ, ἠχοῖ
Αἰτ.	τριήρεα, τριήρη	τεῖχος	ἠχόα, ἠχώ
Κλητ.	τρίηρες	τεῖχος -	ἠχοῖ
Δυϊκός			
Ὀν. κ. Αἰτ.	τριήρεε, τριήρη	τείχεε, τείχη	ἠχὼ, κατὰ τὴν Β' Κλίσιν.
Γεν. κ. Δοτ.	τριηρέοιν, τριηροῖν	τειχέοιν, τειχοῖν	
Πληθυντικός			
Ὀνομ.	τριήρεες, τριήρεις	τείχεα, τείχη	ἠχοὶ, κατὰ τὴν Β' Κλίσιν.
Γεν.	τριηρέων, τριήρων*)	τειχέων, τειχῶν	
Δοτ.	τριήρεσι	τείχεσι	
Αἰτ.	τριήρεας, τριήρεις	τείχεα, τείχη	
Κλητ.	τριήρεες, τριήρεις	τείχεα, τείχη	

ΣΧΟΛ. αα') Τὰ εἰς ες οὐδέτερα ἐπίθετα κλίνονται ὡς τὰ εἰς ος οὐδέτερα οὐσιαστικὰ, οἷον· ἀληθής, ἀληθές, πληθ. ἀληθέα, ἀληθῆ.

ββ') Τὰ δὲ εἰς ω καὶ ως θηλυκὰ ἀπολαύουσι μόνον τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν τῆς κλίσεως ταύτης, οἱ δὲ δυϊκοὶ καὶ πληθυντικοὶ αὐτῶν λαμβάνονται ἐκ τῆς δευτέρας κλίσεως.

γγ') Τὰ εἰς η Δυϊκὰ, ὡς ἐκ τοῦ εε συναιρούμενα, παραβαίνουσι μὲν τοὺς γενικοὺς κανόνας, ὑπερασπίζονται δὲ ὑπό τε τῶν Γραμματικῶν καὶ τῶν ἀρχαίων παραδειγμάτων, οἷον Ἀριστοφ. Θεσμ. 282. ὦ περικάλλη Θεσμοφόρω. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὑρίσκεται τὸ διῃρημένον, οἷον· τὼ γένεε, παρὰ Πλάτωνι, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ οὗτοι πολλάκις τὴν Πληθ. Γενικὴν μεταχειρίζονται ἀσυναίρετον, οἷον· ἀνθέων (ἄνθος), κερδέων, τριηρέων. Καὶ τοῦ Ἄρης δὲ ἡ Γενικὴ Ἄρεος προτιμᾶται.

β') Τὰ δὲ λοιπὰ δέχονται τὴν συναίρεσιν μόνον εἰς τὴν Πληθ. Ὀνομαστικὴν καὶ Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν,

*) Οὕτως, οὐχὶ τριηρῶν, κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς καὶ τὰ ἄριστα ἀντίγραφα τῶν παλαιῶν.

ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὴν Ἑνικ. Δοτικὴν, οἷον τὰ εἰς ῡς, γεν. ῠος·

Ἑν. ἰχθύς, ἰχθύος, ἰχθύϊ, ἰχθύν,
Πληθ. ἰχθύες καὶ ἰχθῦς, ἰχθύων, ἰχθύσιν, ἰχθύας καὶ ἰχθῦς.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν βοῦς, γραῦς, ὄϊς· ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

Παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν τοιούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν συναιροῦνται, οἷον ἰχθύες, κίες, μύες, δρύες, γράες, βόες.

Β'.

γ') Τὰ περισσότερα εἰς ῐς καὶ ῐ ὀνόματα, καὶ ἄλλα εἰς ῠς καὶ ῠ, τρέπουσι κατὰ τὰς πτώσεις τὸ φωνῆεν εἰς ε, καὶ οὕτω γίγνεται συναίρεσις, τῆς μὲν Δοτικῆς εϊ εἰς ει, τῶν δὲ πληθυντ. Ὀνομαστικῆς καὶ Αἰτιατικῆς εες καὶ εας εἰς εις, καὶ τῶν οὐδετέρων εα εἰς η.

δ') Καὶ τὰ μὲν εἰς ῐς καὶ ῠς οὐσιαστικὰ δέχονται τότε τὴν καλουμένην Ἀττικὴν Γενικὴν, σχηματίζοντα τὴν μὲν Ἑνικ. Γενικὴν εἰς ως, τὴν δὲ Δυϊκὴν εἰς ῳν, ὅλων δὲ τῶν τριῶν Γενικῶν ὁ τόνος τίθεται οὕτως, ὡς ἂν ἡ τελευταία συλλαβὴ ἦτο βραχεῖα (ἰδὲ τὸ ἑπόμενον παράδειγμα). Τὰ δὲ εἰς ῠ καὶ ῐ οὐδέτερα ἔχουσι τὴν συνήθη Γενικὴν, οἷον ἄστυ, ἄστεος, ἀστέων, πέπερι, πεπέρεος.

Παραδείγματα ἔστωσαν ταῦτα·

Ἑνικός			
Ὀνομ.	πόλις, ἡ	πῆχυς, ὁ	ἄστυ, τό
Γεν.	πόλεως	πήχεως	ἄστεος (ως)
Δοτ.	πόλει	πήχει	ἄστει
Αἰτ.	πόλιν	πῆχυν	ἄστυ
Κλητ.	πόλι (πόλις)*)	πῆχυ	ἄστυ
Δυϊκός			
Ὀν. κ. Αἰτ.	πόλεε	πήχεε	ἄστεε
Γεν. κ. Δοτ.	πόλεῳν	πήχεῳν	ἀστέοιν

*) Ἰδὲ σελ. 35.

Πληθυντικός			
Ὀνομ.	πόλεις	πήχεις	ἄστη
Γεν.	πόλεων	πήχεων	ἀστέων
Δοτ.	πόλεσι	πήχεσι	ἄστεσι
Αἰτ.	πόλεις	πήχεις	ἄστη
Κλητ.	πόλεις	πήχεις	ἄστη.

ΣΧΟΛ. Τὰ μὲν περισσότερα εἰς υς κλίνονται κατὰ τὰ ἄνω παραδείγματα. Κατὰ δὲ τὸ πῆχυς κλίνεται πέλεκυς, πρέσβυς, καὶ ἔγχελυς εἰς τὸν πληθυντ., οἷον ἐγχέλεις, ἐγχέλεων. Κατὰ δὲ τὸ ἄστυ, ἐκτὸς τοῦ ποιητικοῦ πώϋ, πολλὰ φυτῶν καὶ μετάλλων ὀνόματα, οἷον πέπερι, σίναπι, κιννάβαρι.

Τὰ δὲ εἰς υς καὶ οὐδέτ. υ ἐπίθετα δὲν ἔχουσιν οὔτε τὴν Ἀττικὴν Γενικὴν οὔτε τοῦ Πληθυντ. Οὐδετ. τὴν συναίρεσιν, οἷον· ἡδύς, ἡδύ, Γεν. ἡδέος, δοτ. ἡδεῖ, πληθυντ. ἡδεῖς, ἡδέα, γεν. ἡδέων.

Γ'.

ε') Καὶ τὰ εἰς ευς ἔχουσι τὴν Ἀττικὴν Γενικὴν, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν, εἰς ως, τὸν δὲ τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης. Συναιρεῖται δὲ μόνον ἡ Ἑνικ. Δοτικὴ καὶ ἡ πληθυντ. Ὀνομαστικὴ καὶ Αἰτιατική.

	Ἑνικός	Δυϊκός	Πληθυντ.
Ὀνομ.	Βασιλεύς, ὁ	Βασιλέε	Βασιλεῖς
Γεν.	Βασιλέως	Βασιλέοιν	Βασιλέων
Δοτ.	Βασιλεῖ		Βασιλεῦσι
Αἰτ.	Βασιλέᾱ		Βασιλέᾱς καὶ Βασιλεῖς
Κλητ.	Βασιλεῦ		Βασιλεῖς.

ΣΗΜ. Τὴν μὲν εἰς εις Πληθ. Αἰτιατικὴν μεταχειρίζονται οἱ μὴ Ἀττικοί, ἤτοι οἱ ὀνομαζόμενοι κοινοί. Τὴν δὲ εἰς εα αἰτιατικὴν συναιροῦσιν ἐνίοτε οἱ Ποιηταὶ τοῦ μέτρου χάριν εἰς η.

Οἱ παλαιοὶ Ἀττικοὶ, ὡς Θουκυδίδης καὶ Ἀριστοφάνης, συναιροῦσι την Πληθ. Ὀνομαστικὴν εἰς ης, οἷον ἱππεύς, ἱππῆς.

ς') Συμβαίνουσιν ἐνίοτε ἀνωμαλίαι τινὲς εἰς τὴν συναίρεσιν τῆς τρίτης Κλίσεως, ὅταν πρὸ τοῦ ς ἢ μετὰ τὸ ς εὑρεθῇ φωνῆεν. Καὶ τότε τὸ εα συναιρεῖται εἰς μακρὸν ᾱ, οἷον·

ὑγιής, Αἰτιατ. Ἑνικοῦ ὑγιέα, ὑγιᾶ.

Ὁμοίως ἐνδεής, εὐφυής, εὐκλεής, ὑπερφυής, ὁμοφυής κτλ., καὶ τὸ χρέος, πληθυντ. χρέα (μετὰ τοῦ ποιητικοῦ κλέος, πληθυντ. κλέα).

ζ') Ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς ευς ὀνομάτων αἱ καταλήξεις, αἱ

κοινῶς μὴ συναιρούμεναι καταπίνουσι τὸ ε εἰς λέξεις τινὰς πρὸ τοῦ α, ας, ως, οἷον·

χοεύς, γεν. χοῶς (χοέως), αἰτ. ἑνικ. χοᾶ, καὶ αἰτ. πληθ. χοᾶς.

Πειραιεύς, γεν. Πειραιῶς, αἰτ. Πειραιᾶ.

ἀγυιεύς, αἰτ. ἀγυιᾶ, καὶ αἰτ. πληθ. ἀγυιᾶς.

Δ'.

η') Εἰς τὰ Κύρια Ὀνόματα εἰς κλέης γίγνεται διπλῆ τις συναίρεσις, οἷον·

Ὀνομ.	Περικλέης —	Περικλῆς
Γεν.	Περικλέεος —	Περικλέους
Δοτ.	Περικλέεϊ —	Περικλέει, Περικλεῖ
Αἰτ.	Περικλέεα —	Περικλέα
Κλητ.		Περίκλεες, Περίκλεις.

Οὕτω καὶ Ἡρακλῆς καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ΣΧΟΛ. α') Σπανίως εὑρίσκεται καὶ ἡ διπλῆ συναίρεσις εἰς τὴν Αἰτιατικὴν, ὡς Ἡρακλῆ (Σοφ. Τραχ. 476. καὶ Πλάτ. Φαίδ. σελ. 89. c). Περὶ δὲ τοῦ Ἡρακλῆν κατωτέρω §. 19. ε'. ββ').

β') Ἐνίοτε ἀντὶ τῆς συναιρέσεως γίγνεται ἔκθλιψις φωνήεντος, οἷον Κλητ. Ἥρακλες (εἰς τοὺς ὑστέρους λογογράφους καὶ εἰς τοὺς ποιητὰς, γεν. Σοφοκλέος, Δοτ. Ἡρακλέϊ.

γ') Πρέπει δὲ ἐν γένει νὰ παρατηρῇ τις, ποῖα ὀνόματα καὶ ποῖαι καταλήξεις ἑκάστου ἔχουσι τὸν συνήθη σχηματισμὸν ἢ τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην συναίρεσιν· ἐπειδὴ π. χ. ἐκ τοῦ ἁλιεύς εὑρίσκεται πάντοτε ἁλιέα, ἁλιέας, καὶ ἐκ τοῦ Δωριεύς, Δωριεῖς, Δωριέας, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ὑγιής, αἰτ. πληθ. ὑγιεῖς, οὐχὶ ὑγιᾶς.

Ε'.

θ') Τὰ δυὸ ὀνόματα κέρας καὶ τέρας, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Γενικὴν ἔχουσι κέρατος, τέρατος, κατὰ συνήθειαν Ἰωνικὴν ἀποβάλλουσι τὸ τ, κέρατος, κέραος, τέρατος, τέραος. Ὁμοίως εἰς τὰ κρέας καὶ γῆρας καὶ γέρας. Ἐκ δὲ τούτου προέρχεται ἡ ἐφεξῆς συναίρεσις·

	Ἑνικός	Δυϊκός	Πληθυντ.
Ὀνομ.	κέρας	κέραε, κέρᾱ	κέραα, κέρα
Γεν.	κέραος, κέρως	κεράοιν, κερῷν	κεράων, κερῶν
Δοτ.	κέραϊ, κέρᾳ		κέρασι
Αἰτ.	κέρας		κέρα

Ταύτην τὴν συναίρεσιν δέχεται ἡ λέξις τέρας μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἑνικοῦ μένει ἀσυναίρετος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, καθὼς τοῦ κέρας καὶ ὁ εἰς ατος σχηματισμὸς εἶναι παρ' αὐτοῖς εἰς χρῆσιν.

ΣΧΟΛ. Ὑπάρχουσι δὲ ἔτι τινὰ εἰς ας ποιητικὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὴν Γενικὴν εἰς αος, πάσχοντα μόνην τὴν εἰς ᾱ καὶ ᾱ συναίρεσιν, οἷον σέλας, δέπας, οἷον· τῷ σέλᾳ, δέπᾳ, πληθ. τὰ σέλα, δέπα. Οὕτω καὶ γέρας καὶ δέρας.

Ζ΄.

ι΄) Τὰ συγκριτικὰ εἰς ων, οὐδέτ. ον, ἀποβάλλουσι το ν εἰς τὴν Ἑνικ. Αἰτιατ. καὶ εἰς τὴν πληθ. Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν, καὶ συναιροῦσι τὰ δύο φωνήεντα. Χωρὶς δὲ τῆς συναιρέσεως ταύτης οὐδέποτε ἀποβάλλεται τὸ ν, οἷον·

	Ἑνικός	Πληθυντ.
Ὀνομ.	μείζων	μείζονες, μείζους, οὐδέτ. μείζω
Γεν.	μείζονος	μειζόνων
Δοτ.	μείζονι	μείζοσι
Αἰτ.	μείζονα, μείζω	μείζονας, μείζους, οὐδέτ. μείζω
Κλητ.	μεῖζον	μείζονες, μείζους.

ΣΗΜ. Τὰ Δυϊκὰ εἶναι ἀμετάβλητα. Μεταχειρίζονται δὲ οἱ Ἀττικοὶ ἐπίσης τὸ μείζονα καὶ μείζονας, ὡς καὶ τὰ συνηρημένα μείζους, μείζω. Τὸ δὲ μείζονες εἶναι σπάνιον.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς συνήθης συναίρεσις τῆς Αἰτιατικῆς τῶν δύο ὀνομάτων Ἀπόλλων, Ποσειδῶν, ὡς Ἀπόλλωνα καὶ Ἀπόλλω, Ποσειδᾶνα καὶ Ποσειδῶ.

§. 19.

ΚΛΙΣΙΣ ΑΝΩΜΑΛΟΣ.

Εἴδομεν μὲν καὶ ἔμπροσθεν ἀνωμαλίας τινὰς ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, οἷον γάλα, γάλακτος, ἀνήρ, ἀνδρός, καὶ ἄλλας θέλομεν ἐπαριθμήσειν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων.

Ἡ δὲ κυρίως ἀνώμαλος κλίσις φαίνεται εἰς τὴν ἐναλλαγὴν τῶν τύπων καὶ τὴν ἔλλειψιν.

α') Πολλάκις, μάλιστα εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐπιδέχεται διάφορον σχηματισμὸν, οἷον Δημήτηρ καὶ Δήμητρα, δάκρυον καὶ δάκρυ.

β') Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ εἰς ōς ἀρσενικὰ, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται καὶ ἀντὶ οὐδετέρων εἰς ōς, οἷον· ὁ καὶ τὸ σκότος, σκύφος, ὄχος. Ἔτι δὲ τὰ τὴν λήγουσαν ἐκτείνοντα θηλυκὰ τῆς πρώτης Κλίσεως, οἷον σελήνη, σεληναία, Ἀθηνᾶ, Ἀθηναία, καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς η̄, σχηματιζόμενα ὑπὸ τῶν Ποιητῶν εἰς εια, οἷον Πηνελόπη, Πηνελόπεια. Ἄλλα δὲ κύρια ὀνόματα ἔχουσιν εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν διπλοῦν σχηματισμὸν, ὡς Ἰφικλῆς, Ἴφικλος· καὶ οἱ Ποιηταὶ μεταχειρίζονται ποτὲ μὲν τὸν ἕνα, ποτὲ δὲ τὸν ἄλλον, κατὰ τὴν ἑκάστοτε χρείαν. Οὕτω παρ' Ὁμήρῳ Πάτροκλος κατὰ μὲν τὴν αἰτιατικὴν Πάτροκλον ἀκούει καὶ Πατροκλῆα, κατὰ δὲ Κλητ. Πάτροκλε καὶ Πατρόκλεις.

γ') Ἄλλοτε δὲ συμπίπτουσι συνημμέναι πτώσεις δύο διαφόρων κλίσεων, οἷον γυνή, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν πρώτην κλίσιν, λαμβάνει δὲ τὰς πτώσεις παρὰ τοῦ ἀχρήστου ΓΥΝΑΙΞ, ὡς γυναικός, γυναικί, γυναῖκα κτλ. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

δ') Ἐνίοτε δὲ πάλιν μένουσιν εἰς τὴν πτῶσιν δύο σχηματισμοὶ μᾶλλον ἢ ἧττον εὔχρηστοι, οἷον υἱός, γεν. υἱοῦ καὶ υἱέος, ὡς ἐκ τύπου ΥΙΕΥΣ. Θέμις, γεν. Θέμιστος καὶ Θέμιδος. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα, καὶ τότε λέγεται ὅτι πλεονάζει τὸ ὄνομα.

ε') Ὅταν δύο τύποι ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὀνομαστικὴν, ἐκεῖνο τὸ ὄνομα λέγεται Ἑτερόκλιτον, οἷον Οἰδίπους, γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου. Ὅταν δὲ ὁ εἷς ἐκ τῶν κατὰ τὰς πτώσεις τύπων ἔχῃ ὀνομαστικὴν ἄχρηστον, ὀνο-

μάζεται Μεταπλασμός, οἷον ὄνειρον, γεν. ὀνείρου καὶ ὀνείρατος (ὥςπερ ἐκ τοῦ ὄνειρας), δένδρον, δοτ. πληθ. δένδροις καὶ δένδρεσιν (ὥςπερ ἐκ τοῦ δένδρος, Ἡρόδοτ. 6, 79.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ εἰς ος ἀρσενικὰ, τὰ ὁποῖα ἔχουσι πληθυντικὸν ὡς οὐδετέρων, οἷον δεσμός, τὰ δεσμά, ζυγός, ζυγά, σῖτος, σῖτα, σταθμός, σταθμά, ὁ ὁποῖος Μεταπλασμὸς συνήθης εἶναι μάλιστα εἰς τοὺς λογογράφους.

Εἰς δὲ τὰ Ἑτερόκλιτα ἀναφέρονται

αα΄) τὰ εἰς ης, οἷον μύκης, γεν. μύκου καὶ μύκητος. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Θαλῆς.

ββ΄) τὰ σύνθετα κύρια ὀνόματα, οἷον Σωκράτης, γεν. Σωκράτους, Δοτ. Σωκράτει, Αἰτιατ. Σωκράτη (Πλάτ.) καὶ Σωκράτην (Ξενοφ.). Οὕτω Δημοσθένης, Ἀριστοφάνης, καὶ μὴ σύνθετα, οἷον Αἰσχίνης, Ξέρξης, Γύγης, κτλ. Ἀλλὰ τῶν εἰς ης ἀποδοκιμάζεται ἡ αἰτ. ην, οἷον Ἡρακλῆν.

γγ΄) πολλὰ εἰς ις, οἷον τίγρις, γεν. τίγριδος, πληθ. τίγρεις, τίγρεων (ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα ὄρνις).

ΣΧΟΛ. α΄) Ποικίλην ἀνωμαλίαν ἐπιδεικνύουσι τὰ εἰς ως, ων, ωρ ὀνόματα, οἷον·

αα΄) εἰς ως καὶ ος, οἷον ταώς, ταύς, καὶ ἔρως, ἔρωτος· ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμ. γέλως, κάλως.

ββ΄) ως, γεν. ω καὶ ωος, οἷον Μίνως, πάτρως, μήτρως, τὰ δὲ πληθυντικὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πάτρωες. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Ἥρως.

γγ΄) ως, γεν. ωτος· ταῦτα ἀποβάλλουσιν ἐνίοτε τὸ τ, ὥςπερ ἱδρώς, ἱδρῶτι, ἱδρῷ, ἱδρῶτα, ἱδρῶ. Ἰδὲ εἰς τὰ ἀνώμαλα χρώς.

δδ΄) ως καὶ ων, οἷον ὁ ταώς, ταών, τυφώς καὶ τυφών, ἅλως καὶ ἅλων, Γεν. ταώ, ταῶνος, τυφώ, τυφῶνος, ἅλω, ἅλωος, ἅλωνος.

εε΄) ωρ καὶ ως, οἷον ἰχώρ, ῶρος, αἰτ. ἰχῶρα καὶ ἰχῶ παρ' Ὁμήρῳ.

β΄) Θηλυκά τινα εἰς ων ἔχουσιν εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν καὶ ω, οἷον γλήχων καὶ γληχώ, Γεν. γλήχωνος καὶ γληχοῦς. Οὕτω καὶ Γοργών καὶ Γοργώ, εἰκών καὶ εἰκώ, Γεν. εἰκόνος καὶ εἰκοῦς, Αἰτ. εἰκόνα καὶ εἰκώ, καὶ πληθ. αἰτ. εἰκοῦς. Ἔτι δὲ ἀηδών, ἀηδώ, καὶ χελιδών, τοῦ ὁποίου ἡ Κλητικὴ χελιδοῖ προϋποθέτει καὶ τὸ σχῆμα χελιδώ, χελιδοῦς.

---

§. 20.
ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΚΛΙΤΑ.

α') Ἐλλειπτικὰ μὲν κυρίως λέγονται, ὅσα κλίνονται καθ' ἕνα ἀριθμὸν μόνον, ὡς ἀήρ, ἔλαιον, ἢ ἔγκατα, ἐτησίαι, δυσμαί, παιδικά. Τούτων δὲ εἶναι καὶ τὰ τῶν ἑορτῶν ὀνόματα, οἷον Διονύσια, κτλ. Ἔτι δὲ, ὅσα ἔχουσιν ἢ μίαν ἢ δύο πτώσεις, οἷον ὄφελος, καὶ εἰς Ὀνομαστικὴν, μάλη εἰς Γενικὴν, οἷον· ὑπὸ μάλης. Νέωτα, μόνον εἰς τὴν φράσιν εἰς νέωτα. Ὕπαρ καὶ ὄναρ, εἰς αἰτιατικὴν καὶ ὀνομαστικὴν, καὶ ἡ προςφώνησις ὦ μέλε, ὦ τάν. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ πολλὰ ἐπιῤῥηματικῶς λαμβανόμενα, οἷον ἐφεξῆς, ἐπίκλην, ἐξαίφνης, ἐπιπολῆς. Τέλος δὲ ὅσων ἐλλείπουσί τινες πτώσεις, οἷον ἀρνός, πρέσβυς. Ἰδὲ τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάλων.

β') Ἄκλιτα δὲ εἶναι ἐκ μὲν τῶν γνησίων Ἑλληνικῶν τὰ ἀπὸ πέντε ἕως ἑκατὸν τῶν ἀριθμῶν ὀνόματα, ἔτι δὲ τὰ τῶν γραμμάτων, οἷον ἄλφα, μῦ κτλ. καὶ τὸ οὐσιαστικὸν χρεών (Εὐριπ. Ἱππολ. 1256. οὐχ ἔστι μοίρας τοῦ χρεὼν τ' ἀπαλλαγή). Ἐκ δὲ τῶν ξένων οὐσιαστικά τινα, οἷον τὸ πάσχα. Ἰδὲ εἰς τὸν ἑπόμενον κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων λίπα.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Ἀηδών καὶ ἀηδώ, γεν. ἀηδόνος, ἀηδοῦς, δοτ. ἀηδοῖ, αἰτ. ἀηδώ, κλητ. ἀηδοῖ. §. 19.

ἅλς, ὁ, ἡ. γεν. ἁλός. Πληθ. οἱ ἅλες (ἁλάτιον).

ἅλως, γεν. ἅλωος καὶ ἅλω, αἰτ. ἅλω. Ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἅλωνος, ἅλωνες, ἅλωσιν.

ἄναξ, γεν. ἄνακτος κτλ. κλητ. ἄναξ.

ἀνήρ, γεν. ἀνδρός, δοτ. ἀνδρί, αἰτ. ἄνδρα, κλητ. ἄνερ. Πληθ. ἄνδρες, γεν. ἀνδρῶν, δοτ. ἀνδράσι(ν), αἰτ. ἄνδρας, κλητ. ἄνδρες.

Ἀπόλλων, αἰτ. Ἀπόλλω, §. 18. ϛ'.

Ἄρης, γεν. Ἄρεος καὶ Ἄρεως (Πλάτ.), δοτ. Ἄρει, αἰτ. Ἄρη καὶ Ἄρην.

ἀρνός (τοῦ, τῆς), δοτ. ἀρνί, αἰτ. ἄρνα. Πληθ. ἄρνες, γεν. ἀρνῶν, δοτ. ἀρνάσιν. Ἡ Ὀνομαστικὴ ἈΡΗΝ ἄχρηστος οὖσα, ἀναπληροῦται διὰ τοῦ ἀμνός.

ἀστήρ (ὁ), γεν. ἀστέρος, δοτ. Πληθ. ἀστράσι. Ἰδὲ καὶ Γαστήρ.

βοῦς (ὁ, ἡ), γεν. βοός, δοτ. βοΐ, αἰτ. βοῦν, κλητ. βοῦ. Πληθ. βόες, γεν. βοῶν, δοτ. βουσί(ν), αἰτ. βόας, βοῦς. §. 18. β')

γάλα (τό), γεν. γάλακτος, δοτ. γάλακτι. §. 15. ΣΧΟΛ.

γαστήρ (ἡ), γεν. γαστρός, δοτ. γαστρί, αἰτ. γαστέρα, Πληθ. δοτ. γαστράσι.

γέλως (ὁ), γεν. γέλωτος, δοτ. γέλωτι, αἰτ. γέλωτα καὶ γέλων, κατὰ τὴν Ἀττικὴν καλουμένην Β' Κλίσιν. §. 19. ΣΧΟΛ. α').

γλήχων (ἡ) καὶ γληχώ. §. 19. ϛ'.

γόνυ (τό), γεν. γόνατος, Πληθ. δοτ. γόνασι(ν). Ἰδὲ καὶ δόρυ.

Γοργών καὶ Γοργώ. §. 19. ΣΧΟΛ. β'.

γραῦς (ἡ), γεν. γραός, δοτ. γραΐ, αἰτ. γραῦν, κλητ. γραῦ. Πληθ. γρᾶες, γεν. γραῶν, δοτ. γραυσί(ν), γρᾶας, γραῦς. §. 18. β'.

γυνή (ἡ), γεν. γυναικός, δοτ. γυναικί, αἰτ. γυναῖκα, κλητ. γύναι. §. 16. ΣΧΟΛ. Πληθ. γυναῖκες, γεν. γυναικῶν, δοτ. γυναιξί(ν), αἰτ. γυναῖκας, κλητ. γυναῖκες. §. 19. γ'.

δάμαρ (ἡ), γεν. δάμαρτος. §. 15. ΣΧΟΛ.

δένδρον (τό), §. 19. ε'.

Διός, ἰδὲ Ζεύς.

δόρυ (τό), γεν. δόρατος, δοτ. δόρατι (καὶ δορί), Πληθ. δοτ. δόρασιν.

δορυξόος, δορυξός, κλητ. δορυξέ. §. 13. Γ'. ΣΧΟΛ.

ἔαρ, ἦρ, §. 15. ΣΧΟΛ.

ἔγκατα, §. 20. α'.

ἔγχελυς, §. 18. Β'. ΣΧΟΛ.

εἰκών, §. 19. ΣΧΟΛ. β'.

ἔρως (ὁ), γεν. ἔρωτος, δοτ. ἔρωτι, αἰτ. ἔρωτα. §. 19. ΣΧ. α'.

ἕως (ἡ), αἰτ. ἕω. §. 13. Γ'.

Ζεύς (ὁ), γεν. Διός, δοτ. Διΐ, αἰτ. Δία, κλητ. ὦ Ζεῦ.

ἥρως (ὁ), γεν. ἥρωος, αἰτ. ἥρωα καὶ ἥρω, Πληθ. ἥρωες, ἥρωας καὶ ἥρως.

Θαλῆς, γεν. Θάλεω, κατὰ συνήθειαν Ἰωνικὴν, δοτ. Θα-

λῆ, αἰτ. Θαλῆν (Ἡρόδοτ. Πλάτ.) [Εἰς δὲ τοὺς μεταγενεστέρους καὶ Θαλοῦ, καὶ Θάλης, Θάλητος].
Θέμις (ἡ), γεν. ἐποπ. Θέμιστος, ἀττ. Θέμιτος, κοινῶς Θέμιδος, ἰδὲ §. 19. δ'. Τὸ δὲ προσηγορικὸν θέμις, ὡς θέμις ἐστίν, εἶναι τῶν ἀκλίτων, ὡς παρὰ Πλάτωνι, φασίν — θέμις εἶναι.
θρίξ (ἡ), γεν. τριχός, δοτ. τριχί, αἰτ. τρίχα. Πληθ. τρίχες, γεν. τριχῶν, δοτ. θριξί(ν), αἰτ. τρίχας.
ἱδρώς (ὁ), §. 19. ΣΧΟΛ. α'. γγ'.
ἰχθύς, §. 18. Α'. β'.
κάλως (ὁ), γεν. κάλω, αἰτ. κάλων. Πληθ. καὶ κάλωες, καὶ κάλως καὶ κάλοι, αἰτ. κάλους. §. 19. ΣΧΟΛ. α'.
κέρας (τὸ), §. 18. Ε'.
κλείς (ἡ), γεν. κλειδός, δοτ. κλειδί, αἰτ. κλεῖδα καὶ κλεῖν. Πληθ. κλεῖδες, κλεῖδας καὶ κλεῖς. Ἀττ. κλῄς, κλῇδος, κλῇδι, κλῇδα.
κνέφας (τό), γεν. κνέφους, δοτ. κνέφᾳ.
κοινωνός (ὁ), πληθ. κοινωνοί, παρὰ δὲ Ξενοφῶντι κοινῶνες (ἐκ τοῦ ΚΟΙΝΩΝ).
κρέας (τό), §. 18. Ε'.
κρῖνον (τό), δοτ. πληθ. κρίνεσι παρ' Ἀριστοφ. Ἰδὲ δένδρον.
κύων (ὁ, ἡ), γεν. κυνός, δοτ. κυνί, αἰτ. κύνα, κλητ. κύον. Πληθ. κύνες, γεν. κυνῶν, δοτ. κυσί(ν), αἰτ. κύνας.
λαγώς (ὁ), γεν. λαγώ, αἰτ. λαγών. Ἀλλὰ καὶ λαγός, λαγοί (Σοφ.).
λίπα (τό), εἰς τὴν φράσιν λίπα ἀλείφεσθαι, Θουκυδ. 1, 6. 4, 68.
μάλη (ἡ). §. 20. α'.
μάρτυς (ὁ), γεν. μάρτυρος, αἰτ. μάρτυρα, σπανίως μάρτυν. Δοτ. πληθ. μάρτυσιν.
μέλε, §. 20. α'.
μήτρως, §. 19. ΣΧΟΛ. α'. ββ'.
Μίνως, §. 19. ΣΧΟΛ. α'. ββ'.
μύκης, §. 19. ε'.
ναῦς (ἡ), ἀττ. γεν. νεώς, δοτ. νηΐ, αἰτ. ναῦν. Πληθ. ὀνομαστ. νῆες, γεν. νεῶν, δοτ. ναυσί(ν), αἰτ. ναῦς. Δυϊκοῦ δοτ. νεοῖν (Θουκυδ.)
νέωτα, §. 20. α'.
Οἰδίπους, γεν. Οἰδίποδος, Οἰδίπου, δοτ. Οἰδίποδι, αἰτ. Οἰδίποδα, Οἰδίπουν (§. 19. ε'.) κλητ. Οἰδίπου.

οἶς, ἀττ. ὀνομαστ. ἀντὶ ὄϊς, γεν. οἰός, δοτ. οἰΐ, αἰτ. οἶν, Πληθ. ὀνομαστ. οἶες καὶ οἶς, γεν. οἰῶν, δοτ. οἰσί(ν), αἰτ. οἶας καὶ οἶς.

ὄναρ καὶ ὕπαρ, §. 20. α'. — „Κεφαλαιωσώμεθα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸν κάκιστον· ἔστι δέ που, οἷον ὄναρ διήλθομεν, ὃς ἂν ὕπαρ τοιοῦτος ᾖ. Πλάτ. Πολιτεία, 9, 576. Β'. Ὀνομαστικῆς ἄμοιρος εἶναι ἡ γεν. ὀνείρατος, δοτ. ὀνείρατι, πληθ. ὀνείρατα. Ἄλλως δὲ ὑπάρχει ὄνειρον (τό), καὶ ὄνειρος (ὁ). §. 19. ε'.

ὄρνῖς (ὁ, ἡ), γεν. ὄρνῖθος, δοτ. ὄρνιθι, αἰτ. ὄρνιθα, ὄρνιν. Πληθ. ὄρνιθες, ὄρνεις, καὶ ὄρνῖς, γεν. ὀρνέων, δοτ. ὄρνισι(ν), αἰτ. ὄρνιθας.

οὖς (τό), γεν. ὠτός, δοτ. ὠτί. Πληθ. ὦτα, γεν. ὤτων, καὶ Δυϊκ. ὤτοιν, δοτ. ὠσί(ν).

ὄφελος, μόνον κατ' ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικήν, οἷον ὄφελός φασιν οὐδὲν εἶναι, Πλάτ. Πολ. 2, 365. β'.

πάτρως, §. 19. ΣΧΟΛ. α'. ββ'.

Πειραιεύς, §. 18. Γ'. ζ'.

πνύξ (ἡ), γεν. πυκνός, δοτ. πυκνί, αἰτ. πύκνα. Ὕστερον καὶ πνυκός, πνυκί.

Ποσειδῶν, αἰτ. Ποσειδῶ, §. 18. ς'. ΣΗΜ. Κλητ. Πόσειδον, §. 16. ΣΧΟΛ.

πούς, ποῦς (ὁ), γεν. ποδός, δοτ. ποδί, αἰτ. πόδα. Πληθ. πόδες, γεν. ποδῶν, δοτ. ποσί(ν), αἰτ. πόδας. §. 15. ΣΧΟΛ.

πρέσβυς (ὁ), ἀνθ' οὗ εἰς τὸν πεζὸν λόγον πρεσβύτης, ἔχει μόνον τὴν αἰτιατικὴν πρέσβυν καὶ κλητ. πρέσβυ. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν πρεσβευτής, εἶναι μόνα εἰς χρῆσιν τὰ Πληθ. οἱ πρέσβεις, τοῖς πρέσβεσιν.

πρόχοος, πρόχους, γεν. πρόχου, δοτ. Πληθ. πρόχουσιν, Ἀριστοφ. Νεφ. 272., αἰτ. πρόχους, κατὰ τὸ βοῦς, βουσίν.

πῦρ (τό), γεν. πυρός, δοτ. πυρί. Πληθ. πυρά, δοτ. πυροῖς, Ξενοφ. Ἀναβ. 7, 2.

σής (ὁ), γεν. σεός. Πληθ. σέες, γεν. σέων. Εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους σητός κτλ.

σκώρ (τὸ), γεν. σκατός. Ἰδὲ καὶ ὕδωρ.

στέαρ, στῆρ, §. 15. ΣΧΟΛ.

σωτήρ, κλητ. σῶτερ. §. 16. ΣΧΟΛ.

τάν, ὦ τάν, §. 20. α'.

ταώς (ὁ), γεν. ταώ, δοτ. ταῷ, αἰτ. ταών. Ἀλλὰ καὶ ταών, ταῶνος, ταῶνι, ταῶνες, ταῶσιν. §. 19. ΣΧΟΛ. α'. Περὶ τῆς γραφῆς ταῶς ἰδὲ Ἀθήν. 9. σελ. 397. 398. καὶ ταοί, Ἀθήν. 14. σελ. 655. α'.

τίγρις (ὁ, ἡ), γεν. τίγριος, τίγριδος, αἰτ. τίγριν. Πληθ. τίγρις, τίγρεις, γεν. τίγρεων. §. 19. ε'.

τριχός, Ζ. θρίξ.

τυφώς (ὁ), γεν. τυφώ, αἰτ. τυφώ. Ἀλλὰ καὶ τυφῶνος, §. 19. ΣΧΟΛ. α'. δδ'.

ὕδωρ (τό), γεν. ὕδατος, δοτ. ὕδατι. Πληθ. ὕδατα, γεν. ὑδάτων, δοτ. ὕδασιν.

υἱός (ὁ), υἱοῦ, κτλ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς κλίνεται καὶ κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, ὡς ἐκ τοῦ ΥΙΕΥΣ, γεν. υἱέος, δοτ. υἱεῖ (αἰτ. υἱέα), Δυϊκοῦ, υἱέε, υἱέοιν, Πληθ. υἱεῖς, γεν. υἱέων, δοτ. υἱέσιν, αἰτ. υἱέας, καὶ υἱεῖς. Τούτων εὐχρηστότατα εἶναι ἡ Γενικὴ Ἑνικοῦ, υἱέος, καὶ αἱ πτώσεις τοῦ Πληθυντικοῦ ὅλαι. §. 19. δ'.

ὕπαρ, Ζ. ὄναρ.

φρέαρ (τό), γεν. φρέατος καὶ φρητός, §. 15. ΣΧΟΛ. τέλ.

χείρ (ἡ), γεν. χειρός, δοτ. χειρί, αἰτ. χεῖρα. Δυϊκοῦ γεν. καὶ δοτ. χεροῖν. Πληθ. δοτ. χερσίν.

χελιδών, κλητ. χελιδοῖ. §. 19. ΣΧΟΛ. β'.

χοῦς (ὁ), γεν. χοός, δοτ. χοΐ, αἰτ. χοῦν. Πληθ. χόες, γεν. χοῶν, δοτ. χουσί, αἰτ. χόας. Προτιμῶσιν οἱ Ἀττικοὶ τὰ συνῃρημένα ὡς ἐκ χοεύς, γεν. χοῶς, αἰτ. χοᾶ, πληθ. αἰτ. χοᾶς*). §. 18. Γ'. ζ'. Ὁ δὲ χοῦς, ὁ σημαίνων γῆν, ἔχει γεν. χοός, αἰτ. χοῦν κτλ.

χρεών (τό), ἄκλιτον, §. 20. β')

χρέως (τό), ἰων. καὶ ἀττ. ἀντὶ τοῦ χρέος (γεν. χρέους). Κατὰ τοὺς Ἀττικιστὰς μόνον τοῦτο (χρέως) ἦτον ἐν χρήσει εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς, ἔχον οὐχὶ μόνον εἰς τὴν αἰτ., ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γεν. χρέως, τὰ δὲ ἄλλα ὡς ἐκ τοῦ χρέος. Πληθ. χρέα, §. 18. Γ'. ς'. Λείπει δὲ ἡ Δοτικὴ εἰς ἑκάτερον τὸν ἀριθμόν.

χρώς (ὁ), γεν. χρωτός, δοτ. χρωτί, αἰτ. χρῶτα. Ἡ δε Δοτικὴ χρῷ εὑρίσκεται μόνον εἰς τὴν φράσιν ἐν χρῷ Ἰδὲ §. 19. ΣΧΟΛ. α'. γγ'.

ὦ τάν, Ζ. τάν.

*) Διαφέρει τοῦ χοάς, ἐκ τοῦ χοαί, τοῦ σημαίνοντος θυσίαν τινά.

§. 21.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

Δεύτερον εἶδος ὀνομάτων εἶναι τὰ ἐπίθετα, ἔχοντα κυρίαν δύναμιν, νὰ δηλῶσι τὸ γένος διὰ τῶν καταλήξεων. Ἔχουσι δὲ ἤτοι τρεῖς καταλήξεις, ἢ δύο, ἢ μίαν. Καὶ τῶν μὲν τρικαταλήκτων τὰ θηλυκὰ κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν, τὰ δὲ ἀρσενικὰ καὶ οὐδέτερα κατὰ τὴν δευτέραν, ἢ τρίτην, ὁμοίως ἐκτὸς τῶν τριῶν ἀπαραλλάκτων πτώσεων τῶν οὐδετέρων. Σχηματίζεται δὲ τὸ οὐδέτερον ἰδίως ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ

α') ἢ διὰ μεταβολῆς τοῦ ληκτικοῦ ς εἰς ν, οἷον καλός, καλόν, διπλοῦς, διπλοῦν, πλέως, πλέων.

β') ἢ δι' ἀποβολῆς τοῦ ς εἰς τὰ εἰς υς ἐπίθετα, οἷον γλυκύς, γλυκύ, εὔχαρις, εὔχαρι, ἢ δι' ἀνθυποβολῆς τοῦ ν εἰς τὰ εἰς εις, ας, ους ἐπίθετα, μέλας, μέλαν, χαρίεις, χαρίεν, δούς, δόν.

γ') ἢ διὰ συστολῆς τοῦ φωνήεντος κατὰ τὰ εἰς ης, ως, ην, ων, ωρ ἐπίθετα καὶ μετοχάς, οἷον· σαφής, σαφές, τετυφώς, τετυφός, τέρην, τέρεν, σώφρων, σῶφρον, ἀπάτωρ, ἀπάτορ.

Τὰ δὲ δύο ἔχοντα καταλήξεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, τῶν δὲ μίαν κατάληξιν ἐχόντων τὰ πολλὰ κατὰ τὴν τρίτην, ἄλλα δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν.

Α'.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΡΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ.

α') Ἐπίθετα εἰς ος.

1. Πλεῖστα εἶναι τὰ εἰς ος ἐπίθετα, ἔχοντα ἤτοι τρεῖς καταλήξεις, ἀρσ. ος, θηλ. η ἢ α, οὐδέτ. ον, ἢ δύο, τὸ μὲν ος εἰς ἀρσ. καὶ θηλ., τὸ δὲ ον εἰς τὸ οὐδέτ. (ἐξαιροῦνται ὀλίγα οὐδέτερα, ἀναφερόμενα εἰς τὰς Ἀντωνυμίας, οἷον ἄλλο, ἐκεῖνο, τοῦτο).

2. Τρεῖς καταλήξεις ἔχουσι τὰ περισσότερα· καὶ τούτων τὰ θηλυκά, ὅταν ἡ λήγουσα ἦναι καθαρά, ἢ ἔχῃ ρ πρὸ τοῦ α, φυλάττουσι τοῦτο καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, ἄλλως δὲ πάντοτε η, οἷον·

φίλος,	φίλη,	φίλον.
κοῦφος,	κούφη,	κοῦφον.
δεινός,	δεινή,	δεινόν.
φίλιος,	φιλία,	φίλιον.
ἐλεύθερος,	ἐλευθέρα,	ἐλεύθερον.
πυῤῥός,	πυῤῥά,	πυῤῥόν.

ΣΗΜ. Μόνα τὰ εἰς οος ἔχουσιν η εἰς τὰ θηλυκὰ, οἷον ὄγδοος, ὀγδόη, ὅταν δὲ προηγῆται ρ, λαμβάνουσι πάλιν α, οἷον ἀθρόος, ἀθρόα.

3. Δύο καταλήξεις ἔχουσι τὰ ἑξῆς·

ἄρτιος, ον,	γνώριμος, ον,	τίθασσος, ον,
βάρβαρος, ον,	βασίλειος, ον,	χέρσος, ον,
δάπανος, ον,	λάβρος, ον,	ὠφέλιμος, ον,
ἕωλος, ον,	λοίδορος, ον,	
ἥσυχος, ον,	μᾶχλος, ον,	
ἥμερος, ον,	πάτριος, ον,	

καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι τρεῖς καταλήξεις, οἷον ἀναγκαῖος, ον, βέβαιος, ον, κόσμιος, ον, ἐλεύθερος, ον, δίκαιος, ον, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς ποιητὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς.

4. Ἐξαιρέτως δὲ κοινὰ εἶναι ὅλα τὰ σύνθετα, οἷον ἄλογος, ἀπόκληρος, βαρύτονος, εὔφωνος, διάλευκος, πάγκαλος, φιλότεκνος κτλ., καὶ τὰ ἐκ συνθέτων ῥημάτων γινόμενα, οἷον διάφορος, ὑπήκοος, ἐξαίρετος, πλὴν τῶν μετὰ προςθήκης τοῦ κος, οἷον, ἐπιδεικτικός, ή, όν, εὐδαιμονικός, ή, όν, καὶ τῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων, κατασκευαστός, ή, όν, τὰ ὁποῖα, ἐκ δευτέρου σύνθετα, οἷον ἀκατασκεύαστος, πάλιν γίνονται κοινά. Ἐκείνων δὲ ἐξαιροῦνται καὶ ὀλίγα ἀπὸ στερητικοῦ α ἀρχόμενα, οἷον ἀνάξιος, ἀναξία, ἀνάξιον, καὶ ἄλλα τινὰ, ὡς παραθαλάσσιος, παραθαλασσία (Πλάτ.), μάλιστα τὰ ἐκ τοῦ πᾶν σύνθετα, οἷον πάγκαλος, παγκάλη (Πλάτ.), παμποίκιλος, παμποικίλη (Πλάτ.), οὕτω καὶ παμβδελυρά καὶ παμμυσαρά (Ἀριστοφ.)*).

ΣΗΜ. Καθόλου, ὅσα ἐπίθετα ἔγειναν διὰ προφανοῦς προςκολλήσεως τῶν ἑξῆς καταλήξεων, κος, λος, νος, ρος, τος, εος, ὡς μαντικός, δειλός,

*) Πρβ. Παρακτία, παραιτία, ὑποχειρία (Εὐρ. Αἰσχύλ. Ἡρόδ.).

δεινός, φανερός, πλεκτός, χρύσεος, ἔχουσι πάντοτε καταλήξεις, τὸ ἐναντίον δὲ ἐκ τῶν εἰς μος, ιος, ειος, αιος ληγόντων πολλὰ εἶναι κοινά. Ἔτι δὲ ὅσα ἐπίθετα κάμνουσι θηλυκὸν εἰς ᾱ ἢ η̄ ὅμοιον μὲ τὸ ἀφῃρημένον οὐσιαστικὸν, ἔχουσι πάντοτε, ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ θηλυκὸν εἰς ος, οἷον σωτήριος, ἐλευθέριος, βασίλειος, ἵνα μὴ συμπέσωσι μὲ τὰ οὐσιαστικὰ ἐλευθερία, σωτηρία, βασιλεία. Ἀλλὰ δὲν ἐπικρατεῖ διὰ παντὸς τοῦτο, ἐπεὶ καὶ φίλιος λαμβάνει εἰς τὸ θηλυκὸν φιλία, ἂν καὶ ὑπάρχῃ ἡ φιλία. Σπανιώτατα δὲ εὑρίσκονται κοινὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ, καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς οὐδέποτε, εἰ μὴ ἐνίοτε εἰς τοιαῦτα, τῶν ὁποίων καὶ τὸ θετικὸν ἦτο κοινὸν, οἷον Θουκυδ. 3, 101. δυςεςβολώτατος ἡ Λοκρίς, ὥστε παράξενον εἶναι τὸ παράδειγμα· ὑπὸ λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς (Πλάτ. Πολιτ. 7, 518. α΄), ἐπειδὴ τὸ λαμπρός εἰς τὸν πεζὸν λόγον εἶναι τρικατάληκτον.

5. Τῶν εἰς οος συναιροῦνταί τινά, οἷον·

α΄) τὰ κοινὰ, εὔνους, οὐδέτ. εὔνουν, Γεν. εὔνου. Ἡ εἰς οα οὐδετ. Πληθ. κατάληξις μένει ἄτρεπτος, οἷον τὰ ἄνοα (ἄνους).

β΄) Τὰ ἁπλόος, διπλόος, ἁπλοῦς, διπλοῦς, τῶν ὁποίων ἴδιον εἶναι, νὰ συναιρῶσι τὸ οη καὶ οα εἰς ῆ καὶ ᾶ, οἷον διπλοῦς, διπλῆ, διπλοῦν, Πληθ. διπλοῖ, διπλαῖ, διπλᾶ*).

γ΄) Καὶ ὀλίγα εἰς εος, σημαίνοντα ὕλην, τὰ ὁποῖα συναιρούμενα μεταβιβάζουσι πρόσω τὸν τόνον, οἷον·

χρύσεος, α, ον,
χρυσοῦς, ῆ, οῦν.

Ὅπου πρὸ τοῦ εος εὑρεθῇ φωνῆεν ἢ ρ, καταλήγει τὸ θηλυκὸν εἰς ᾶ, οἷον ἐρεοῦς, ἐρεᾶ, ἐρεοῦν, ἀργυροῦς, ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν. Τὰ δὲ οὐδετ. Πληθ. φυλάττουσι πάντοτε τὸ ᾶ, οἷον τὰ χρυσᾶ.

β΄) Ἐπίθετα εἰς ως.

1. Τὰ εἰς ως ἐπίθετα, κλινόμενα κατὰ τὴν δευτέραν τὴν Ἀττικὴν καλουμένην κλίσιν (ἰδὲ §. 13. Γ΄.) εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κοινὰ, οἷον·

ἵλεως, ἵλεων,
εὔγεως, εὔγεων,
ἀξιόχρεως, ἀξιόχρεων,
ἀγήρως, ἀγήρων**)

*) Σπανιώτεραι συναιρέσεις εἶναι, ἄθρους, ἐκ τοῦ ἀθρόος, καὶ δικροῦς, δικροῦν, τὰ δικρᾶ, ἡ δικρόα, ἐκ τοῦ δικρόος.

**) Καὶ εἰς ω, ἀγήρω.

ἀείνως, ἀείνων,
ἀείζως, ἀείζων,
δίκερως, βούκερως, κτλ.

2. Ὀλίγα ἄλλα ἔχουσι μίαν κατάληξιν καὶ κλίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, οἷον φιλόγελως, γεν. φιλόγελω, καὶ φιλογέλωτος, δύςερως, γεν. δυςέρωτος, τὸ ὁποῖον φυλάττει ἐκ τῆς Ἀττικῆς κλίσεως τὸν τόνον μόνον. Περὶ τοῦ σῶς ἰδὲ κατωτ. τὰ Ἐλλειπτικά.

3. Τρεῖς καταλήξεις ἔχει μόνον το πλέως, πλέα, πλέων, Πληθ. οὐδέτ. πλέα, τὰ δὲ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα εἶναι πάλιν κοινὰ, οἷον ἀνάπλεως, ἔμπλεως.

γ΄) Ἐπίθετα εἰς $\overline{\upsilon\varsigma}$, $\overline{\epsilon\iota\varsigma}$, $\overline{\alpha\varsigma}$ κτλ.

Τὰ λοιπὰ τῶν τρεῖς καταλήξεις ἐχόντων ἐπιθέτων εἶναι τὰ εἰς

αα΄) υς, εια, υ — οἷον·
γλυκύς, γλυκεῖα, γλυκύ,
γεν. γλυκέος, γλυκείας κτλ.
θῆλυς, θήλεια, θῆλυ,
γεν. θήλεος, θηλείας κτλ.
ἥμισυς, ἡμίσεια*), ἥμισυ,
ἡμίσεος, ἡμισείας κτλ.

ββ΄) εις, εσσα, εν, οἷον·
χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν,
γεν. χαρίεντος, χαριέσσης κτλ.

γγ΄) ας, αινα, αν, οἷον·
μέλας, μέλαινα, μέλαν,
γεν. μέλανος, μελαίνης κτλ..
καὶ τάλας, τάλαινα, τάλαν.

δδ΄) καὶ τὰ ἐφεξῆς μοναδικά·
τέρην, τέρεινα, τέρεν, γεν. τέρενος,
ἑκών, ἑκοῦσα, ἑκόν, γεν. ἑκόντος,
πᾶς, πᾶσα, πᾶν, γεν. παντός, πάσης, κτλ.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ ἑκών γίνεται σύνθετον (ἀέκων) ἄκων, ἄκουσα, ἄκον, γεν. ἄκοντος, ἀκούσης, ἄκοντος κτλ. Τὸ οὐδέτ. πᾶν εἰς τὴν σύνθεσιν

*) Φαίνεται, ὅτι καὶ ἡμίσεα ἦτον εἰς χρῆσιν, ὅθεν εἰς Θουκυδ. 8, 8. τὰς ἡμισέας τῶν νεῶν.

συστέλλεται, οἷον ἅπαν, ξύμπαν, πρόπαν. Καθὼς τὸ ἑκὼν καὶ πᾶς, οὕτω κλίνονται καὶ μετοχαί τινες, οἷον λαβών, τρίψας κτλ.

Ἐκ δὲ τῶν εἰς εις, εσσα, εν ἐπιθέτων τινὰ συναιροῦνται, τὰ μὲν -ήεις, -ήεσσα, -ῆεν εἰς ῆς, -ῆσσα, -ῆν, τὰ δὲ -όεις, -όεσσα, -όεν εἰς οῦς, οῦσσα, οῦν, οἷον·

τιμήεις, τιμήεσσα, τιμῆεν, —
τιμῆς, τιμῆσσα, τιμῆν, γεν. τιμῆντος κτλ.
μελιτόεις, μελιτόεσσα, μελιτόεν —
μελιτοῦς, μελιτοῦσσα, μελιτοῦν, γεν. μελιτοῦντος κτλ.

Β'.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΔΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΚΑΤΑΛΗΚΤΑ.

1. Τὰ δύο καταλήξεις ἔχοντα ἐπίθετα, κλινόμενα κατὰ τὴν τρίτην Κλίσιν, εἶναι τὰ εἰς

αα') ης, οὐδέτ. ες, οἷον·
ἀληθής, ἀληθές, γεν. ἀληθοῦς.
θηριώδης, θηριῶδες, γεν. θηριώδους.

ββ') ων, οὐδέτ. ον, οἷον·
πέπων, πέπον, γεν. πέπονος.
ἐλεήμων, ἐλεῆμον, γεν. ἐλεήμονος.
σώφρων, σῶφρον, γεν. σώφρονος.

γγ') ις, οὐδέτ. ι, οἷον·
ἴδρις ἴδρι, γεν. ἴδριος.

δδ') τὸ μοναδικὸν
ἄῤῥην (ἄρσην), οὐδέτ. ἄῤῥεν (ἄρσεν), γεν. ἄῤῥενος (ἄρσενος)*).

2. Ἐκτὸς τούτων συντίθενται ἐπίθετα καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν, καὶ ταῦτα εἶναι κοινὰ καὶ κλίνονται ὥσπερ τὰ, ἐξ ὧν σύγκεινται, οὐσιαστικὰ, οἷον·

εὔχαρις, οὐδέτ. εὔχαρι, γεν. εὐχάριτος (ἐκ τοῦ χάρις).
ἄδακρυς, οὐδέτ. ἄδακρυ, γεν. ἀδάκρυος (ἐκ τοῦ δάκρυ).

---

*) Τὰ εἰς ης ἐπίθετα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι σύνθετα, οἷον εὐπρεπής, ἀγεννής, εὐγενής, προσφιλής, αὐτάρκης, γεώδης κτλ. Ἴδιον εἶναι τῶν ἐξ ἔτος συνθέτων, νὰ σχηματίζωσι τὸ θηλυκὸν εἰς ις, ιδος, οἷον διετής, διέτιδες σπονδαί. Ὀλίγα εἶναι τὰ εἰς ις ἐπίθετα, οἷον ἴδρις, νῆστις, τρόφις, καὶ ταλαντεύονται κατὰ τὸν σχηματισμὸν μεταξὺ τῆς εἰς ιος καὶ τῆς εἰς ιδος καταλήξεως. Ἡ μὲν εἰς ιος προτιμᾶται, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐπίθετα αὐτὰ εἶναι φύσει Ἰωνικά. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὑρίσκεται καὶ νήστιδες καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Καὶ μεταβαλλομένου τοῦ φωνήεντος τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὡς

ἀπάτωρ, οὐδέτ. ἀπάτορ, γεν. ἀπάτορος (ἐκ τοῦ πατήρ)*).

3. Ὅπου δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ τὸ ἀνάλογον οὐδέτερον, μένει τὸ ἐπίθετον ἐπὶ μιᾶς καταλήξεως, οἷον ἄπαις, γεν. ἄπαιδος (ὁ, ἡ), μακρόχειρ, γεν. μακρόχειρος (ὁ, ἡ).

Τούτων εἶναι καὶ τὰ εἰς ης, ητος, οἷον ἡμιθνής, ἡμιθνῆτος, καὶ τινὰ εἰς ῶς, ῶτος, οἷον ἀγνώς, ἀγνῶτος, ἀπτώς, ἀπτῶτος (Πλάτ.)· ἔτι δὲ τὰ εἰς ας, ις, υς, τὰ ἔχοντα δος εἰς τὴν γενικὴν, οἷον λογάς, φυγάς, νομάς, σποράς, γεν. σποράδος κτλ., γύννις, εὔνις, ἄναλκις, γεν. ἀνάλκιδος κτλ., ἔπηλυς, σύγκλυς, γεν. σύγκλυδος. Καὶ τέλος τὰ εἰς ξ καὶ ψ, οἷον ἧλιξ, γεν. ἥλικος, βλάξ, γεν. βλακός, ἄζυξ, γεν. ἄζυγος, παράπληξ, γεν. παράπληγος, ἄῤῥωξ, γεν. ἄῤῥωγος, μῶνυξ, γεν. μώνυχος, θώψ, γεν. θωπός, αἰγίλιψ, γεν. αἰγίλιπος**).

4. Τὰ δὲ εἰς ας, ις, γεν. δος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνον θηλυκὰ, καὶ ἀποβαίνουσιν ἔνια καὶ οὐσιαστικὰ, οἷον ἡ μαινάς (γυνή), ἡ πατρίς (γῆ).

5. Ἄλλα ἐπίθετα εἶναι μόνον ἀρσενικὰ, οἷον γεννάδας, πένης (ητος), ἐθελοντής (οῦ), πρέσβυς, γέρων, καὶ πολλὰ εἰς ίας, οἷον τροπίας, ἀνθοσμίας, μονίας (ου), τὰ ὁποῖα ἐγγύς τι οὐσιαστικῶν λογίζονται, καθὼς τῷ ὄντι ἄλλοι πάλιν οὐσιαστικῶν τύποι ἀντὶ ἐπιθέτων λαμβάνονται, οἷον ἰπνίτης ἄρτος, μυρτίτης οἶνος, πότης λύχνος, ἰδιώτης βίος (Πλάτ.)

ΣΧΟΛ. Καθόλου λεπτός τις ὅρος εἶναι μεταξὺ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν κατηγορικῶν οὐσιαστικῶν, οἷον πολίτης, δοῦλος, δικαστής, ὥστε συντάσσονται ἀνὴρ δικαστής, ἀνὴρ γέρων, ὡς ἐν ἐπιθέτων μέρει. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπισκοπεῖ ἡ Σύνταξις.

---

*) Τὰ ἐκ τοῦ πόλις σύνθετα σχηματίζουσιν ιδος, οἷον φιλόπολις, φιλοπόλιδος. Τὰ ἐκ τοῦ ποῦς σύνθετα κλίνονται κανονικῶς ὡς τὸ οὐσιαστικὸν αὐτῶν, οἷον δίπους, δίποδος. Ἴδιον δὲ εἶναι αὐτῶν τὸ να σχηματίζουσι το οὐδέτερον εἰς ουν, οἷον δίπουν, τὸ ὁποῖον κλίνεται καθὼς τὸ δίπους.

**) Πρβ. φιλογύνης, γεν. φιλογύναικος, ὡς καὶ εἰς τὸ Ἑλλάδα καλ-

Τῶν δὲ ἀρσενικῶν ἐπιθέτων τινῶν ὑπάρχουσι μὲν καὶ τὰ θηλυκὰ, οἷον πένησσα (εἰς τὸ πένης), πρέσβειρα (εἰς τὸ πρέσβυς). [Πρβλ. τὰ ποιητικὰ, πρόφρασσα (εἰς τὸ πρόφρων), μάκαιρα (εἰς τὸ μάκαρ), ἀλλὰ πίειρα (εἰς τὸ πίων) καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον]. Ἀλλὰ τὰ πρῶτα δύο σπανίως εὑρίσκονται, καὶ συνηθέστερον ἀναπληροῦνται καὶ ταῦτα διὰ τινῶν συνωνύμων, οἷον πενιχρά), γεραιά.*

Ἔτι δὲ τὰ εἰς της ἀρσενικὰ ἐπίθετα δύνανται νὰ σχηματίζωσι καὶ θηλυκὰ, οἷον πότης, ὁ, πότις, πότιδος, ἡ.

Γ'.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΑΝΩΜΑΛΑ.

1. *Ἀνώμαλα μὲν εἶναι μέγας, πολύς, πρᾶος.*

α') Καὶ τὰ μὲν ἐπίθετα μέγας καὶ πολύς κλίνονται κατὰ τὸν ἁπλοῦν τοῦτον τύπον· μόνον εἰς τὴν Ἑνικ. Ὀνομαστικὴν καὶ Αἰτιατικὴν, τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ μέγας, μέγαν, πολύς, πολύν, τοῦ δὲ οὐδετέρου μέγα, πολύ, αἱ δὲ ἄλλαι πτώσεις, καὶ ὅλαι αἱ τοῦ θηλυκοῦ, σχηματίζονται εἰς τοῦ ΜΕΓΑΛΟΣ *καὶ τοῦ πολλός, πολλή, πολλόν, οἷον·*

Ἑνικός						
Ὀνομ.	*μέγας,*	*μεγάλη,*	*μέγα.*	πολύς,	πολλή,	πολύ
Γεν.	*μεγάλου,*	*μεγάλης,*	*μεγάλου*	πολλοῦ,	πολλῆς,	πολλοῦ
Δοτ.	*μεγάλῳ,*	*μεγάλῃ,*	*μεγάλῳ*	πολλῷ,	πολλῇ,	πολλῷ
Αἰτ.	*μέγαν,*	*μεγάλην,*	*μέγα*	πολύν,	πολλήν,	πολύ.
Δυϊκός						
Ὀνομ. κ. Αἰτ.	*μεγάλω,*	*μεγάλα,*	*μεγάλω*	πολλώ,	πολλά,	πολλώ
Δοτ. κ. Γεν.	*μεγάλοιν,*	*μεγάλαιν,*	*μεγάλοιν*	πολλοῖν,	πολλαῖν,	πολλοῖν
Πληθυντ.						
Ὀνομ.	*μεγάλοι,*	*μεγάλαι,*	*μεγάλα*	πολλοί,	πολλαί,	πολλά
Γεν.	*μεγάλων,*	*μεγάλων,*	*μεγάλων*	πολλῶν,	πολλῶν,	πολλῶν
Δοτ.	*μεγάλοις,*	*μεγάλαις,*	*μεγάλοις*	πολλοῖς,	πολλαῖς,	πολλοῖς
Αἰτ.	*μεγάλους,*	*μεγάλας,*	*μεγάλα*	πολλούς,	πολλάς,	πολλά.

λιγύναικα. Ἐνίοτε τὸ λεῖπον οὐδέτερον, χρείας καλούσης, ἀναπληροῦται διά τινος εἰς ον παραγώγου, οἷον βλακικόν, ἁρπακτικόν (εἰς τὰ βλάξ, ἅρπαξ).

*) *Πλουσίαν δὲ ἢ πενομένην ἀνάγκη τὴν τυραννουμένην πόλιν εἶναι; Πενομένην. Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν πενιχρὰν καὶ ἄπληστον ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι. Πλάτ. πολιτ. 9, 578.*

ΣΗΜ. Τὴν Κλητικὴν Μεγάλε ἔχει Αἰσχύλος (Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 824. ὦ μεγάλε Ζεῦ.), ἀντὶ τοῦ μέγας, ὡς μέγας ὦ βασιλεῦ, Ῥῆσ. 380.

β') Τὸ δὲ πρᾶος ὑπάρχει μόνον εἰς τὸ Ἑνικοῦ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον· ὅλον δὲ τοῦ θηλυκοῦ τὸν σχηματισμὸν καὶ τὰ πληθ. τοῦ οὐδετέρου λαμβάνει ἐκ τοῦ πραΰς, οἷον πραεῖα, καὶ οὐδέτ. πραέα. Λέγεται δὲ καὶ ἀρσ. πληθ. ἡ Ὀνομαστικὴ πρᾶοι καὶ πραεῖς, ἡ δὲ γενικὴ μόνον πραέων.

Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ κοινὸν ἐπίθετον σῶς, αἰτ. σῶν, Οὐδέτ. σῶν, Πληθ. αἰτ. σῶς (ἐκ σῶας). Ἡ δὲ Ὀνομ. Ἑνικοῦ καὶ Πληθυντικοῦ σᾶ σπανίως εὑρίσκεται. Αἱ δὲ ἄλλαι πτώσεις ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ σῶος, σώα, σᾶον.

2. Ἐλλειπτικὰ δὲ εἶναι ὁ Δυϊκὸς ΑΜΦΩ (καὶ ἀμφοῖν), καὶ ἀλλήλων, §. 24. 4. ΣΗΜ. τέλ. Ἔτι δὲ τὸ φροῦδος, φρούδη, φροῦδον, τὸ ὁποῖον μάλιστα κατὰ τὴν Ὀνομαστικὴν τῶν τριῶν ἀριθμῶν εἶναι εἰς χρῆσιν. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἡ γεν. ὡς φρούδου γὰρ ὄντος τοῦ κακοῦ μείων λόγος, Σοφ. Αἴας.

---

§. 22.
ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ.
Α'.

Ἐπειδὴ τὰ Ἐπίθετα σημαίνουσιν ἰδιότητας τῶν ὑποκειμένων, ἴδιον εἶναι αὐτῶν, νὰ τραπῶσιν οὕτως, ὥστε δηλῶσι καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ὑπ' αὐτῶν σημαινομένης ἰδιότητος. Ἐκ τούτου προέρχονται οἱ τρεῖς βαθμοὶ τῆς σημασίας τῶν ἐπιθέτων, διαιρουμένων εἰς θετικὰ καὶ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά. Καὶ θετικὰ μὲν εἶναι, ὅσα σημαίνουσιν ἁπλῶς τὴν ἰδιότητα, οἷον σοφός, δεινός. Συγκριτικὰ δὲ τὰ δι' ὧν συγκρίνομεν τὴν ἰδιότητα ἢ οὐσίαν ὑποκειμένου τινὸς πρὸς τὴν ἄλλου ἢ ἄλλων ἰδιότητα, λέγοντες, ὅτι τοῦτο μετέχει αὐτῆς περισσότερον παρ' ἐκεῖνο, οἷον Δημοσθένης δεινότερος Αἰσχίνου. Ὑπερθετικὰ δὲ, δι' ὧν ὑψόνομεν τὶ ἢ τινὰ ὑπὲρ πάντα τὰ ὁμοειδῆ, οἷον Σωκράτης ἀνδρῶν ἁπάντων σοφώτατος.

Ἡ συνηθεστάτη κατάληξις τῶν μὲν Συγκριτικῶν εἶναι, τερος, τέρα, τερον, τῶν δὲ ὑπερθετικῶν, τατος, τάτη, τατον.

1. α') Τὰ μὲν εἰς $\overline{ος}$ ἐπίθετα, ἀποβάλλοντα τὸ $\overline{ς}$, ὅταν μὲν προηγῆται συλλαβὴ μακρὰ, φυλάττουσι τὸ ō, οἷον βέβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος, ἰσχῡρός, ἰσχῡρότερος, ἰσχῡρότατος, πιστός, πιστότερος, πιστότατος, ἔτι δὲ ὅταν προηγῆται ἄφωνον μετ' ἀμεταβόλου, οἷον εὔοπλος, εὐοπλότατος, σφοδρός, σφοδρότερος, σφοδρότατος. — Ὅταν δὲ προηγῆται συλλαβὴ βραχεῖα, τὸ ŏ τρέπεται εἰς ω̄, οἷον σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος, καθαρός, καθαρώτερος, καθαρώτατος, στωμύλος, στωμυλώτατος, κτλ.

ΣΗΜ. Περιττὸν εἶναι νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τῶν συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν τὸ μὲν θηλυκὸν κλίνεται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν, τὸ δὲ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κατὰ τὴν δευτέραν.

β') Ἐπίθετά τινα εἰς $\overline{ος}$ λαμβάνουσι (μάλιστα κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς) ἀντὶ τοῦ $\overline{ο}$ καὶ $\overline{ω}$ τὸ $\overline{αι}$ ἢ $\overline{ες}$ ἢ $\overline{ις}$, οἷον μέσος, μεσαίτατος, ἴσος, ἰσαίτερος, μυχός, μυ-

χαίτατος, ἥσυχος, ἡσυχαίτερος, ἴδιος, ἰδιαίτερος, εὔδιος, εὐδιαίτερος, πρώϊος, πρωϊαίτερος, ὄψιος, ὀψιαίτερος. Ἔπειτα ἡ μετοχὴ ἐῤῥωμένος, ἐῤῥωμενέστερος, καὶ ἄκρατος, ἀκρατέστερος, καὶ ἄφθονος, ἀφθονέστερος, ἀλλὰ καὶ ἀφθονώτατος, καὶ εἰς τὸν κοινὸν λόγον λάλος, λαλίστερος, πτωχὸς, πτωχίστερος, ὀψοφάγος, ὀψοφαγίστερος. Καὶ ἄσμενος, ἀσμενώτατος, ἀλλ' ἐπιῤῥηματικῶς ἀσμεναίτατα, ἀσμενέστατα. Ὁμοίως παρὰ Πλάτωνι ἡσυχώτατος καὶ ἡσυχαίτατα.

γ΄) Ἄλλα τινὰ τῶν εἰς αιος ἀποβάλλουσι τὸ ο, οἷον γεραιός, παλαιός, σχολαῖος, περαῖος, γεραίτερος, παλαίτερος, σχολαίτερος, περαίτερος. Τὸ δὲ παλαιός ἔχει καὶ παλαιότατος.

δ΄) Τὸ φίλος ἔχει τρία σχήματα· συνηθέστερον λέγεται φίλτερος, φίλτατος, ἀλλὰ καὶ φιλαίτερος, φιλαίτατος. Εὑρίσκεται δὲ καὶ τὸ κοινὸν φιλώτερος, φιλώτατος.

ε΄) Τὰ εἰς εος, ους συναιρούμενα τρέπουσι τὸ εω εἰς ω, οἷον πορφυρεώτατος, πορφυρώτατος, τὰ δὲ εἰς οος-ους λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν, ούστατος, οἷον εὐνούστατος, ἁπλούστατος. Ἐνίοτε εὑρίσκεται καὶ ὁ εἰς-οώτερος σχηματισμὸς τῶν τοιούτων, οἷον ἁπλοώτερος (Θουκυδ.), εὐχροώτερος (Ξενοφ.).

2. α΄) Τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιθέτων τὰ μὲν εἰς υς ἀποβάλλουσι τὸ ς, οἷον εὐρύς, εὐρύτερος, εὐρύτατος.

β΄) Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς ας, γεν. ανος, λαμβάνουσι δὲ πάλιν τὸ πρὸ τοῦ ς ἀποβληθὲν ν, ὡς μέλας, μελάντερος, μελάντατος.

γ΄) Τὰ εἰς ης καὶ εις συστέλλουσι τὴν συλλαβὴν ταύτην εἰς ες, οἷον·

ἀληθής, ἀληθέστερος, ἀληθέστατος,
πένης, πενέστερος, πενέστατος,
χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος.

δ΄) Τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα λαμβάνουσι τὸ έστερος, σπανίως τὸ ίστερος, μεταβαλλόμενα πρῶτον ὡς πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων, οἷον·

ἄφρων, ἄφρονος, ἀφρονέστερος, ἀφρονέστατος,
ἀφῆλιξ, ἀφήλικος, ἀφηλικέστερος, ἀφηλικέστατος,
ἅρπαξ, ἅρπαγος, ἁρπαγίστατος.

ΣΗΜ. αα') Ἐπειδὴ ἡ εἰς ης κατάληξις τῆς πρώτης κλίσεως χρησιμεύει πολλάκις εἰς ἐπίθετα, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω σελ. 55. 5, ἐπιδέχεται καὶ παραθετικοῦ τύπον, καὶ μάλιστα τὸν τοῦ ιστατος, οἷον κλέπτης, κλεπτίστατος, πλὴν τοῦ ὑβριστής, ὑβριστότατος, δι' εὐφωνίαν.

ββ') Ἀλλὰ καὶ τὸ ψευδής ἔχει ψευδίστατος, καὶ τὸ ἀκρατής δὲ ἀκρατέστερος κατὰ τοὺς Γραμματικούς· τὸ δὲ ἀκρατέστερος γίνεται ἐκ τοῦ ἄκρατος. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐξ ἐκείνου φέρεται ἀκρατέστερος (Ξενοφ.), ὡς καὶ ἐγκρατίστερος ἐκ τοῦ ἐγκρατής.

γγ') Τῶν εἰς ις ἐπιθέτων μόνον τὰ ἐκ τοῦ χάρις σύνθετα λαμβάνουσι τύπον παραθετικοῦ, οἷον ἐπίχαρις, ἐπιχαριτώτερος, ἐπιχαριτώτατος. Τοῦ δὲ ἄχαρις ἁπλοῦς παρ' Ὁμήρῳ φέρεται ἀχαρίστερος, καθὼς ἐκ τοῦ μάκαρ σχηματίζεται μακάρτατος.

3. α') Ἄλλος σχηματισμὸς σπανιώτερος εἶναι τοῦ μὲν συγκριτικοῦ εἰς — ίων, οὐδέτ. ιον (μὲ μακρὸν ι), τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ εἰς ιστος, ιστη, ιστον.

β') Οὕτω σχηματίζονται ὀλίγα τῶν εἰς υς, οἷον ἡδύς, ἡδίων, οὐδέτ. ἥδῑον, ἥδιστος, η, ον, ταχύς, ταχίων, τάχιστος. Ἔτι τινὰ εἰς ρος, οἷον αἰσχρός, αἰσχίων, οὐδέτ. αἴσχῑον, αἴσχιστος, η, ον, ἐχθρός, ἐχθίων, οὐδέτ. ἔχθιον, ἔχθιστος, η, ον.

ΣΗΜ. αα') Τούτων ὁ συγκριτικὸς κλίνεται κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, ὡς τὸ μείζων. §. 18. ϛ'.

ββ') Ἐκ τῶν εἰς ρος ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ οἰκτρός καὶ τὸ ποιητικὸν κυδρός. Τοῦ δὲ οἰκτρός ὁ μὲν ὑπερθετικὸς εἶναι οἴκτιστος, ὁ δὲ συγκριτικὸς οἰκτρότερος. Μοναδικὸν εἶναι τὸ ἐπιλησμότατος, ἐκ τοῦ ἐπιλήσμων, παρ' Ἀριστοφ.

γγ') Τοιούτων τινῶν μεταβάλλεται τὸ ἡγούμενον σύμφωνον μετὰ τοῦ ι εἰς σσ ἢ ττ, οἷον τὸ ταχίων, τοῦ ὁποίου τὸ τ τρέπεται κατὰ ταύτην τὴν μεταβολὴν εἰς θ (θάσσων, θᾶσσον), θάττων, θᾶττον *).

Β'.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΑΝΩΜΑΛΑ.

1. Ἐπίθετά τινα σχηματίζουσιν ἀνωμάλως τὰ πα-

*) Πρβ. τὸ ποιητικὸν πάσσων, ἐκ τοῦ παχύς.

ραθετικά· παράγονται δὲ ταῦτα κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον ἐκ παλαιῶν ἀχρήστων θετικῶν. Ταῦτα δὲ εἶναι·

α') ἀγαθός,
συγκρ. ἀμείνων (οὐδ. ἄμεινον), ὑπερθ. ἄριστος,
— βελτίων (— βέλτιον), — βέλτιστος.
— κρείσσων, κρείττων (οὐδ. κρεῖττον), ὑπερθ. κράτιστος,
— λωΐων, λῴων (οὐδ. λῷον), ὑπερθ. λώϊστος, λῷστος.

ΣΗΜ. Ἕκαστον τούτων τῶν σχημάτων ἔλαβεν ἰδιαιτέραν σημασίαν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀποκεκρυμμένου θετικοῦ. Παραδείγματος χάριν τὸ ἄριστος ἔχει εἰς τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς ὡς συγκριτικοῦ τύπον καὶ ἀρείων, καὶ φανερὸν εἶναι, ὅτι τὸ Ἄρης, ὡς ἐν θετικοῦ μέρει, ἦτο πρόξενον τῶν παραθετικῶν τούτων. Τοῦ δὲ κράτιστος ὑπάρχει καὶ αὐτοῦ τὸ θετικὸν εἰς τοὺς ποιητὰς κρατύς.

β') κακός,
συγκρ. κακίων (οὐδ. κάκιον), ὑπερθ. κάκιστος.
— χείρων (οὐδ. χεῖρον), — χείριστος.
— ἥσσων, ἥττων (οὐδέτ. ἧττον), ὑπερθ. [ἥκιστος].

ΣΗΜ. Ὁ κατὰ τὸν κανόνα σχηματισμὸς κακώτερος εἶναι τῶν Ποιητῶν. Τὸ ἥττων ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ κρείττων, οἷον τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν (Ξενοφ.). Τὸ δὲ ἥκιστος δὲν εἶναι εἰς χρῆσιν κοινῶς. Εὐχρηστότατον δὲ αὐτοῦ εἶναι τὸ ἐπίῤῥημα ἥκιστα.

γ') μέγας,
συγκρ. μείζων (οὐδ. μεῖζον), ὑπερθ. μέγιστος.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ μείζων §. 18. ϛ'.

δ') μικρός (ἀττ. σμικρός),

	συγκρ.	ὑπερθ.
ὀλίγος,	ἐλάσσων,	
	ἐλάττων (οὐδ. ἔλαττον),	ἐλάχιστος.
	μείων (— μεῖον),	ὀλίγιστος.

ΣΗΜ. Το ἐλάσσων καὶ μείων, ὡς συγγενές τι σημαίνοντα, λαμβάνονται ἀδιαφόρως καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀλίγου. Εἶναι δὲ εἰς χρῆσιν καὶ το μικρότερος, μικρότατος.

ε') πολὺς,
συγκρ. πλείων (οὐδ. πλεῖον, πλέον), ὑπερθ. πλεῖστος, η, ον.

ΣΗΜ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μάλιστα το πλέον εἶναι εἰς χρῆσιν, καὶ Πληθ. ἡ συναίρεσις πλείους καὶ οὐδέτ. πλείω συνηθεστέρα· ἰδὲ μείζων, §. 18. ϛ'. Ἔτι εἰς φράσεις τινὰς συναιρεῖται ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸ πλεῖον, οἷον πλεῖν ἢ μύριοι (Ἀριστοφ.).

ϛ') καλός,
συγκρ. καλλίων (οὐδ. κάλλῖον), ὑπερθ. κάλλιστος.
ζ') ῥᾴδιος,
συγκρ. ῥᾴων (οὐδ. ῥᾷον). Ἐκ τινος ΡΑΪΣ, ὑπερθ. ῥᾷστος.
ι') ἀλγεινός,
συγκρ. ἀλγίων (οὐδ. ἄλγιον), ὑπερθ. ἄλγιστος.
ια') πέπων,
συγκρ. πεπαίτερος, ὑπερθ. πεπαίτατος.
ιβ') πίων,
συγκρ. πιότερος, ὑπερθ. πιότατος.

ΣΗΜ. Τοῦ δὲ ἀλγεινός δὲν εἶναι ἄχρηστα οὐδὲ τα κατὰ τὸν κανόνα παραθετικὰ, οἷον ἀλγεινότερος, ἀλγεινότατος.

2. Πολλὰ τῶν συνέπειαν σημαινόντων ἐπιθέτων, παραθετικοῦ τύπον ἔχοντα, ἄμοιρα εἶναι τοῦ θετικοῦ, οἷον·

πρότερος καὶ πρῶτος, ἐκ τοῦ πρό,
ὑπέρτερος, ὑπέρτατος καὶ ὕπατος, ἐκ τοῦ ὑπέρ,
ἔσχατος, ἐκ τοῦ ἔξ,
ὕστερος, ὕστατος, ἐξ ἀδήλου ῥίζης.

ΣΗΜ. Ἀνήκουσι δ' ἐνταῦθα ὀλίγα εἰς ατος, οἷον μέσατος, νέατος, τὰ ὁποῖα πλησιάζουσι κατὰ τὸν σχηματισμὸν εἰς τὰ ὑπερθετικὰ. Τὸ δὲ νέατος κατὰ τὸν πεζὸν λόγον μόνον ἐπὶ φθόγγων τίθεται, μάλιστα τὸ συνῃρημένον νήτη ἐπὶ τῆς ἐσχάτης (ὀξυτάτης) χορδῆς τῶν μουσικῶν ὀργάνων.

3. Εἶναι ἐπιῤῥήματα τινὰ, δύναμιν ἔχοντα τοῦ νὰ σχηματίζωσι καὶ παραθετικὰ, οἷον·

πλησίον, συγκρ. πλησιαίτερος, πλησιέστερος, ὑπερθ. πλησιέστατος, πλησιαίτατος,
ἠρέμα, συγκρ. ἠρεμέστερος, ὑπερθ. ἠρεμέστατος,
προὔργου, συγκρ. προὐργιαίτερος, ὑπερθ. προὐργιαίτατος.

ΣΗΜ. Τὰ ἐξ ὀψέ, ὄψιος, πρωΐ, πρώϊος, εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω (Α. 1. γ').

4. *Τὰ οὐσιαστικὰ, ἐπιθετικῶς λαμβανόμενα* (§. **21.** *Β'*. **5.**). *ἔχουσι καὶ αὐτὰ πολλάκις τὴν δύναμιν τοῦ νὰ σχηματίζωσι παραθετικὰ, οἷον* ἑ τ α ῖ ρ ο ς, ἑ τ α ι ρ ό τ α τ ο ς *(Πλάτ.)*, κ λ έ π τ η ς, κ λ ε π τ ί σ τ α τ ο ς, δ ο ῦ λ ο ς, δ ο υ λ ό τ ε ρ ο ς *κτλ.* (*ἰδὲ Α'* **2.** *ΣΗΜ. αα'*)

ΣΧΟΛ. Κωμικῶς εὑρίσκεται παραθετικὸν ἐκ παραθετικοῦ κατ' ἐπίτασιν γινόμενον, ὡς ἐ σ χ α τ ώ τ α τ ο ς *(Ξενοφ.)*, π ρ ώ τ ι σ τ ο ς *(Ἀριστοφ.)*, π ρ ο τ ε ρ α ί τ ε ρ ο ς *(Ἀριστοφ.)*.

---

§. 23.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ.

Τρίτον εἶδος ὀνομάτων εἶναι τὰ ἀριθμητικά, τὰ ὁποῖα, φύσει ὄντα ἐπίθετα, πάσχουσι τοιαύτας καὶ τοσαύτας ἀνωμαλίας, ὥστε ἀνάγκη εἶναι, νὰ τὰ συνάγωμεν ἐνταῦθα ὅλα εἰς σύνοψιν οἰκειότητος καὶ ἀνοικειότητος ἀλλήλων.

1. *Διαιροῦνται δὲ τὰ Ἀριθμητικὰ καθόλου εἰς ἀπολελυμένα, καὶ τακτικά. Καὶ τὰ μὲν Ἀπολελυμένα ἀποκρίνονται εἰς τὴν ἐρώτησιν πόσοι. Τὰ δὲ Τακτικά, δηλοῦντα τάξιν ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ, εἰς τὴν ἐρώτησιν πόστος. Σημαίνονται δὲ καὶ διὰ τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφᾱβήτου, καὶ ταῦτα ἵνα ἐξαρκέσωσι, παρενετέθη μετὰ τὸ ε τὸ ς καὶ μετὰ τὸ π τὸ ϟ (Ϙ) καὶ μετὰ τὸ ω τὸ ϡ (ϡ). Ἔχουσι δὲ ὅλοι οἱ χαρακτῆρες οὗτοι κεραίαν, ἕως μὲν τῶν χιλίων, ἐπιγεγραμμένην, ἀπὸ δὲ τῶν χιλίων καὶ περαιτέρω, ὑπογεγραμμένην, π. χ.* **2232.** *͵βσλβ', καθὼς θέλει δείξειν ὁ ἑπόμενος πίναξ.*

Ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων τῶν ἀπολελυμένων τὰ μὲν ἀπὸ τῶν πέντε ἕως τῶν ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτα, τὰ δὲ λοιπὰ κλίνονται, ὡς τὰ ἐπίθετα, τὸ μὲν ἓν ἑνικῶς, τὰ δὲ δύο δυϊκῶς, καὶ τὰ πλείω σημαίνοντα πληθυντικῶς.

ΣΧΟΛ. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀττικὴν γλῶσσαν ὑπῆρχε καὶ ἄλλο σύστημα ἀριθμητικῶν στοιχείων, καθ' ὃ τὸ μὲν Ι σημαίνει τὴν μονάδα, τὰ δὲ ἀρκτικὰ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων ΠΕΝΤΕ, ΔΕΚΑ, ΗΕΚΑΤΟΝ (ἑκατόν), ΧΙΛΙΟΙ, ΜΥΡΙΟΙ, λαμβάνονται ἀντὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν δηλουμένων ἀριθμῶν, οἷον Π = 5, Δ = 10, Η = 100, Χ = 1000, Μ = 10,000. Ἕκαστον τούτων τῶν στοιχείων τοσάκις ἐπαναλαμβάνεται, ὁσάκις τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ποσότης· πλὴν ὅταν ἓν τῶν τεσσάρων τελευταίων σημείων ἔπρεπε νὰ ἐπαναληφθῇ πεντάκις, τίθεται ἅπαξ μόνον περικεκλεισμένον ὑπὸ τοῦ Π, οἷον ⊓Η = 500. Ἔτι δὲ πρὸς δήλωσιν τοῦ βάρους ἐπαναλαμβάνεται τὸ σημεῖον τοῦ ὡρισμένου βάρους τοσαυτάκις, οἷον τρία τάλαντα, Τ Τ Τ· πέντε τάλαντα, ⊓Τ· ὀκτὼ δραχμαί, Π ⊢ ⊢ ⊢ (5 καὶ 3 = 8)· τρεῖς ὀβολοί, ΙΙΙ, ὥστε π. χ. δύο τάλαντα καὶ διακόσιαι τριάκοντα ὀκτὼ δραχμαὶ καὶ τρεῖς ὀβολοὶ γράφονται οὕτως·

Τ Τ Η Η Δ Δ Δ Π ⊢ ⊢ ⊢ Ι Ι Ι.

	Ἀπολελυμένα	Ταχτικά
1.	α'. εἷς, μία, ἕν *)	πρῶτος, πρώτη, πρῶτον.
2.	β'. δύο **)	δεύτερος, α, ον.
3.	γ'. τρεῖς, τρία ***)	τρίτος, η, ον.
4.	δ'. τέσσαρες, τέσσαρα †)	τέταρτος, η, ον.
5.	ε'. πέντε	πέμπτος, η, ον.
6.	ϛ'. ἕξ	ἕκτος, η, ον.
7.	ζ'. ἑπτά	ἕβδομος, η, ον.
8.	η'. ὀκτώ	ὄγδοος, η, ον.
9.	θ'. ἐννέα	ἔννατος, η, ον, καὶ ἔνατος (Θουκυδ.)
10.	ι'. δέκα	δέκατος, η, ον.
11.	ια'. ἕνδεκα	ἑνδέκατος, η, ον.
12.	ιβ'. δώδεκα	δωδέκατος, η, ον.
13.	ιγ'. τρισκαίδεκα, καὶ δέκα τρεῖς, τρία	τρισκαιδέκατος, η, ον, τρίτος καὶ δέκατος.
14.	ιδ'. τεσσαρεσκαίδεκα ††)	τεσσαρακαιδέκατος, η, ον, δέκατος τέταρτος.

---

*) Κλίνεται οὕτως · ὀνομ. εἷς, μία, ἕν,
γεν. ἑνός, μιᾶς, ἑνός,
δοτ. ἑνί, μιᾷ, ἑνί,
αἰτ. ἕνα, μίαν, ἕν.

Ἐκ τούτων καὶ τῶν ἀρνητικῶν οὐδέ, μηδέ γίνονται τὰ ·
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν,
μηδείς, μηδεμία, μηδέν,

ἔχοντα τὸν τόνον, ὅπου καὶ τὰ ἁπλᾶ. Καὶ τῶν συνθέτων τούτων ὑπάρχει καὶ ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς, οἷον οὐδένες, μηδένες (Ἰσοκρ.). Τὰ δὲ διῃρημένα χρησιμεύουσι πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν, οὐδὲ εἷς, μηδὲ εἷς, οὐδ' ἂν εἷς κτλ., π. χ. μελετᾶτε μηδὲ πρὸς μίαν ἡδονὴν ἀπλήστως διακεῖσθαι, Ξενοφ.

**) Δύο, ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ.
δυοῖν καὶ δυεῖν, γεν. καὶ δοτ.

Καὶ συνάπτεται ὁ Δυϊκὸς καὶ μετὰ τοῦ Πληθυντικοῦ, ὡς· δυοῖν ἀνδρῶν, δυοῖν ὀνόμασι. Πλάτ. Πρωταγ. 355. β'. Τὰ δὲ ἄλλα τὰ φερόμενα περὶ τούτου εἶναι ἔξω τῶν Ἀττικῶν ὁρίων. Παρ' Ὁμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ εὑρίσκεται καὶ ἄκλιτον τὸ δύο, καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, 1, 82. Τὸ δὲ σύνδυο σημαίνει ἀνὰ δύο, οἷον· σύνδυο λόχους ἦγον οἱ στρατηγοί, Ξενοφ.

***) Ὀνομ. τρεῖς, οὐδέτ. τρία,
Γεν. τριῶν,
Δοτ. τρισί(ν),
Αἰτ. τρεῖς, οὐδέτ. τρία.

†) Ὀνομ. τέσσαρες, τέτταρες, οὐδ. τέσσαρα, τέτταρα,
Γεν. τεσσάρων, τεττάρων,
Δοτ. τέσσαρσι, τέτταρσι(ν),
Αἰτ. τέσσαρας, τέτταρας, οὐδ. τέσσαρα, τέτταρα.

††) Τὸ τέσσαρες καὶ εἰς τὸ σύνθετον κλίνεται, οἷον τεσσαρακαίδεκα, τεσσαρσικαίδεκα κτλ.

Ἀπολελυμένα	Τακτικά
15. ιε'. πεντεκαίδεκα	πεντεκαιδέκατος, η, ον, δέκατος πέμπτος.
16. ις'. ἑκκαίδεκα	ἑκκαιδέκατος, δέκατος ἕκτος, ἕκτος καὶ δέκατος.
17. ιζ'. ἑπτακαίδεκα	δέκατος ἕβδομος, η, ον.
18. ιη'. ὀκτωκαίδεκα	δέκατος ὄγδοος, η, ον, ἢ ὄγδοος καὶ δέκατος.
19. ιθ'. ἐννεακαίδεκα	δέκατος ἔννατος, ἐννεακαιδέκατος, η, ον.
20. κ'. εἴκοσι, εἴκοσιν	εἰκοστός, ή, όν.
21. κα'. εἷς καὶ εἴκοσιν, εἴκοσιν εἷς κτλ.*)	εἰκοστὸς πρῶτος.
22. κβ'. εἴκοσι δύο	εἰκοστὸς δεύτερος.
23. κγ'. εἴκοσι τρεῖς (τρία)	εἰκοστὸς τρίτος.
24. κδ'. εἴκοσι τέσσαρες κτλ.	εἰκοστὸς τέταρτος.
25. κε'. εἴκοσι πέντε, ἢ πέντε καὶ εἴκοσι, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.	εἰκοστὸς πέμπτος καὶ οὕτως ἐφεξῆς.
30. λ'. τριάκοντα	τριακοστός, ή, όν.
40. μ'. τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστός, ή, όν.
50. ν'. πεντήκοντα	πεντηκοστός, ή, όν.
60. ξ'. ἑξήκοντα	ἑξηκοστός, ή όν.
70. ο'. ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός, ή, όν.
80. π'. ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός, ή, όν.
90. ϟ'. ἐννενήκοντα	ἐννενηκοστός, ή, όν.
100. ρ'. ἑκατόν	ἑκατοστός, ή, όν.
200. σ'. διακόσιοι, αι, α	διακοσιοστός, ή, όν.
300. τ'. τριακόσιοι, αι, α	τριακοσιοστός, ή, όν.
400. υ'. τετρακόσιοι, αι, α	τετρακοσιοστός, ή, όν.
500. φ'. πεντακόσιοι, αι, α	πεντακοσιοστός, ή, όν.
600. χ'. ἑξακόσιοι, αι, α	ἑξακοσιοστός, ή, όν.
700. ψ'. ἑπτακόσιοι, αι, α	ἑπτακοσιοστός, ή όν.
800. ω'. ὀκτακόσιοι, αι, α	ὀκτακοσιοστός, ή όν.
900. ϡ'. ἐννακόσιοι, αι, α	ἐννακοσιοστός, ή, όν.
1000. ͵α. χίλιοι, αι, α	χιλιοστός, ή, όν.
2000. ͵β. δισχίλιοι, αι, α	δισχιλιοστός, ή, όν.

*) Ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν, ὡς εἴκοσι καὶ μία. Ὅπου τρεῖς ἀριθμοὶ συμπέσωσιν, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ μεγαλητέρου καὶ συνάπτομεν τοὺς ἄλλους διὰ τοῦ καὶ, οἷον 378, τριακόσιοι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

	Ἀπολελυμένα	Τακτικά
3000.	͵γ. τρισχίλιοι, αι, α	τρισχιλιοστός, ή, όν.
4000.	͵δ. τετρακισχίλιοι, αι, α	τετρακισχιλιοστός, ή όν.
5000.	͵ε. πεντακισχίλιοι, αι, α	πεντακισχιλιοστός, ή όν.
6000.	͵ϛ. ἑξακισχίλιοι, αι, α	ἑξακισχιλιοστός, ή, όν.
7000.	͵ζ. ἑπτακισχίλιοι, αι, α	ἑπτακισχιλιοστός, ή, όν.
8000.	͵η. ὀκτακισχίλιοι, αι, α	ὀκτακισχιλιοστός, ή, όν.
9000.	͵θ. ἐννακισχίλιοι, αι, α	ἐννακισχιλιοστός, ή, όν.
10,000.	͵ι. μύριοι, αι, α	μυριοστός, ή, όν.
20,000.	͵κ. δισμύριοι, αι, α	δισμυριοστός, ή, όν.
30,000.	͵λ. τρισμύριοι, αι, α	τρισμυριοστός, ή, όν.
40,000.	͵μ. τετρακισμύριοι, αι, α	τετρακισμυριοστός, ή, όν.
50,000.	͵ν. πεντακισμύριοι, αι, α	πεντακισμυριοστός, ή, όν.
60,000.	͵ξ. ἑξακισμύριοι, αι, α, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.	ἑξακισμυριοστός, ή, όν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.
100,000.	͵ρ. δεκακισμύριοι	δεκακισμυριοστός, ή, όν.
1,000,000.	ἑκατοντακισμύριοι	ἑκατοντακισμυριοστός, ή, όν.
10,000,000.	χιλιακισμύριοι, αι, α	χιλιακισμυριοστός, ή, όν.
100,000,000.	μυριακισμύριοι, αι, α	μυριακισμυριοστός, ή, όν.

ΣΗΜ. α΄. Οἱ μεγάλοι ἀριθμοὶ λαμβάνονται καὶ περιληπτικῶς, οἷον διακοσία, μυρία, δισμυρία ἵππος, ἀντὶ τοῦ διακόσιοι κτλ. ἱππεῖς.

β΄) Τὸ μυρίοι, τὸ σημαῖνον ἀναρίθμητοι, πάμπολλοι, διαστέλλεται διὰ τοῦ κατὰ τὴν παραλήγουσαν τόνου.

γ΄) Ἀντὶ τῶν ἀπὸ ὀκτώ καὶ ἐννέα συνθέτων ἀριθμῶν πολλάκις λέγεται περιφραστικῶς π. χ. ἑνὸς δέοντος (ἢ μιᾶς δεούσης) πεντήκοντα, ἀντὶ τοῦ ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα, οὕτω καὶ δυοῖν δεόντοιν πεντήκοντα, ἀντὶ τοῦ τεσσαράκοντα ὀκτώ, ἢ καὶ ἑνὸς ἢ δυοῖν δέοντες, δέουσαι, δέοντα, οἷον νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα (Θουκυδ.), ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα (Θουκυδ.), καὶ εἰς τοὺς τακτικοὺς ἀριθμούς, οἷον ἑνὸς δέοντος τριακοστῷ ἔτει, Θουκυδ.

δ΄) Ἄλλοτε ἀντὶ τῶν ἀπολελυμένων χρησιμεύουσι τὰ τακτικὰ, οἷον ἦλθε τέταρτος αὐτός, τουτέστι μετὰ τριῶν ἄλλων, τρεῖς ἄλλους ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ.

ε΄) Τὰ ἀφῃρημένα ὀνόματα τῶν ἀριθμῶν σχηματίζονται εἰς $\overline{ας}$, οἷον μονάς, άδος, ἡ, δυάς, τριάς, τετράς, πεντάς ἢ πεμπτάς, ἑξάς, ἑβδομάς, ὀγδοάς, ἐννεάς, δεκάς, ἑνδεκάς, κτλ. Καὶ τὰ μὲν εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἀποβάλλουσι τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν κατάληξιν μέχρι τοῦ $\overline{κ}$, οἷον εἰκάς, τριακάς. Τὰ δὲ λοιπὰ σχηματίζονται ἀναλόγως, ὡς

τεσσαρακοντάς, πεντηκοντάς κτλ.
ἑκατοντάς, χιλιάς, μυριάς.

ϛ΄) Ὅταν συντίθωνται μετὰ τῶν ἀριθμῶν ἄλλα ὀνόματα, ἀντὶ μονάδος τί-

θεται μονο ἀντὶ δύο δι —, ἀντὶ τρία τρι — ἀντὶ τέσσαρα τετρα — ὡς μονόκερως, δίκερως, τρίμηνον, τετράγωνον. Οἱ δὲ λοιποὶ σχηματίζονται διὰ τοῦ ᾱ ἢ ō, οἷον πεντάμετρος, ἑξάμετρος, ἐννεάβοιος, δεκάμηνος, εἰκοσάκωλος, πεντηκοντόγυος, ἑκατονταμναῖος, χιλιοτάλαντος, μυριόφυλλον.

Λέγεται δὲ καὶ ἑκατοντάλαντος, πεντεναΐα, ἑκατόμπυλος, ἔκπηχυς. — Εἰς τὰ σύνθετα ταῦτα τὸ ᾱ καὶ ἀποβάλλεται, ἑπομένου ἄλλου φωνήεντος, οἷον· τετραρχία, μυριαγωγός, ἐνίοτε δὲ καὶ φυλάττεται, οἷον εἰκοσάεδρος, ἄλλοτε καὶ ἢ ἀποβάλλεται ἢ συναιρεῖται, ὡς συμβαίνει μάλιστα εἰς τὰ ἐξ ἔτος σύνθετα, οἷον πενταέτης καὶ πεντέτης, τριακονταέτης καὶ τριακοντούτης. Μένει δὲ ἀσυναίρετον τὸ ἐνναέτης. Ἔτι δὲ φαίνεται ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ τῶν ἀττικῶν ἐπιγραφῶν, ὅτι, ὅπου ἐνεχώρει, καὶ διετηρεῖτο ἡ κατάληξις τῶν ἀριθμητικῶν μετὰ τὴν σύνθεσιν, οἷον πεντέμηνος, ὀκτώπους, ἔκμηνος, ἔκπλεθρος. Περὶ δὲ τῶν διὰ δασέος ἀλλοιουμένων, ὡς τέθριππον, ἐφθήμερος, δεχήμερος, ἰδὲ §. 6. Α΄. α΄.

2. Τῶν δὲ λοιπῶν ἀριθμητικῶν τὰ μὲν εἶναι ἀναλογικὰ, καὶ ἀποκρίνονται

α΄) εἰς τὴν ἐρώτησιν ποσάκις; οἷον ἅπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ἑπτάκις, ὀκτάκις, ἐννεάκις ἢ ἐννάκις, εἰκοσάκις, ἑκατοντάκις, χιλιάκις.

β΄) Εἰς τὴν ἐρώτησιν ποσαπλοῦς; οἷον ἁπλοῦς, ῆ, οῦν, διπλοῦς (διττός), τριπλοῦς (τριττός), τετραπλοῦς, πενταπλοῦς, καὶ διπλάσιος, α, ον (διπλασίων, ὁ, ἡ), τριπλάσιος, τετραπλάσιος, κτλ.

Τὰ δὲ εἶναι χρονικὰ, καὶ ἀποκρίνονται εἰς τὴν ἐρώτησιν ποσταῖος; οἷον·

δευτεραῖος, τριταῖος, τεταρταῖος, πεμπταῖος, ἑκταῖος, κτλ. δεκαταῖος, δωδεκαταῖος, κτλ.

§. 24.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ.

α') ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑΙ.

1. *Αἱ ἀντωνυμίαι, ἀναπληροῦσαι καθόλου τόπον οὐσιαστικῶν ὀνομάτων, εἶναι ἤτοι οὐσιαστικαὶ ἢ ἐπιθετικαί. Καὶ αἱ μὲν οὐσιαστικαὶ ἢ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς ἐφεξῆς·*

	Πρόςωπον Α'.	Πρόςωπον Β'.	Πρόςωπον Γ'.	
Ὀνομ.	ἐγώ	σύ	—	Ἑνικός.
Γεν.	ἐμοῦ, καὶ μοῦ	σοῦ	οὗ	
Δοτ.	ἐμοί, καὶ μοί	σοί	οἷ	
Αἰτ.	ἐμέ, καὶ μέ	σέ	ἕ	
Ὀν. κ. Αἰτ.	νῶϊ, νώ	σφῶϊ, σφώ	σφωέ	Δυϊκός.
Γεν. κ. Δοτ.	νῶϊν, νῷν	σφῶϊν, σφῷν	σφωΐν	
Ὀνομ.	ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς, οὐδ. σφέα	Πληθυντικός.
Γεν.	ἡμῶν	ὑμῶν	σφῶν	
Δοτ.	ἡμῖν	ὑμῖν	σφίσι(ν)	
Αἰτ.	ἡμᾶς	ὑμᾶς	σφᾶς, οὐδ. σφέα	

ΣΗΜ. α') Τὸ τρίτον πρόςωπον δὲν ἔχει Ἑνικοῦ Ὀνομαστικήν.

β') Περὶ τῆς ἐγκλίσεως τῶν μού, μοί, μέ, σού, σοί, σέ, οὗ, οἷ, ἕ, ἰδὲ τὰ περὶ τοῦ τόνου εἰς τὴν περὶ ὀρθογραφίας πραγματείαν.

γ') Εἰς ἔμφασιν προςλαμβάνουσιν αἱ ἀντωνυμίαι τὸ μόριον γε, ἀναβιβάζουσαι τὸν τόνον, οἷον ἔγωγε, ἔμοιγε, ἔμεγε, σύγε.

δ') Τὰ δισύλλαβα ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ τίθενται πρὸς διαστολὴν προσώπων καὶ πρὸς ἔμφασιν, ἔτι δὲ ἡγουμένων προθέσεων, οἷον κατ' ἐμέ, ἐξ ἐμοῦ, ὄπισθεν ἐμοῦ, ἐμοὶ μὲν ὥρα ἀπιέναι*).

2. *Τῶν οὐσιαστικῶν ἀντωνυμιῶν εἶναι καὶ τὸ δεῖνα, λαμβανόμενον ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν καὶ κλινόμενον ἐλλειπτικῶς*

Ὀνομ. καὶ Αἰτ. ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα,
Γεν. τοῦ δεῖνος,
Δοτ. τῷ δεῖνι,
Πληθ. Ὀνομ. οἱ δεῖνες,
Γεν. τῶν δείνων,
Αἰτ. τοὺς δεῖνας.

---

*) Ἀλλ' εὑρίσκεται εἰς καλὰ ἀντίγραφα ἐνίοτε καὶ πρός με (πρὸς ἐμέ), καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Λείπει ἡ Δοτ. Πληθ. Εὑρίσκεται δὲ ἡ ἀντωνυμία αὕτη καὶ ἄκλιτος, οἷον τὸν δεῖνα, τὸν τοῦ δεῖνα, Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 622.

β) ΚΤΗΤΙΚΑΙ.

3. *Τῶν δ' ἐπιθετικῶν ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἶναι κτητικαὶ, αἱ δὲ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαί. Καὶ αἱ μὲν κτητικαὶ παράγονται ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν ἀντωνυμιῶν, ἔχουσαι τρεῖς καταλήξεις, οἷον·*

ἐκ τῆς Γεν. ἐμοῦ — ἐμός, ἐμή, ἐμόν,
ἐκ τῆς Γεν. σοῦ — σός, σή, σόν,
ἐκ τῆς Γεν. οὗ — ὅς, ἥ, ὅν,
ἐκ τῆς Πληθ. Ὀνομ. ἡμεῖς, — ἡμέτερος, α, ον,
ἐκ τῆς Πληθ. Ὀνομ. ὑμεῖς, — ὑμέτερος, α, ον,
ἐκ τῆς Πληθ. Ὀνομ. σφεῖς, — σφέτερος, α, ον.

ΣΗΜ. *Ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ τρίτου προσώπου, ὅς, ἥ, ὅν, δὲν εἶναι τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου.*

γ) ΔΕΙΚΤΙΚΑΙ.

4. *Τῶν δὲ δεικτικῶν καὶ ἀναφορικῶν πρῶτον μὲν ἀριθμεῖται τὸ καλούμενον ἄρθρον,*

ὁ, ἡ, τό,

κλινόμενον οὕτως·

Ἑνικός.			
Ὀνομ.	ὁ,	ἡ,	τό
Γεν.	τοῦ,	τῆς,	τοῦ
Δοτ.	τῷ,	τῇ,	τῷ
Αἰτ.	τόν,	τήν,	τό
Δυϊκός.			
Ὀν. κ. Αἰτ.	τώ,	τά,	τώ
Γεν. κ. Δοτ.	τοῖν,	ταῖν,	τοῖν
Πληθυντικός			
Ὀνομ.	οἱ,	αἱ,	τά
Γεν.	τῶν,	τῶν,	τῶν
Δοτ.	τοῖς,	ταῖς,	τοῖς
Αἰτ.	τούς,	τάς,	τά.

Ἔπειτα, ἡ ἀντωνυμία αὐτός, αὐτή, αὐτό, κλινομένη οὕτως·

Ἑνικός.			
Ὀνομ.	αὐτός,	αὐτή,	αὐτό
Γεν.	αὐτοῦ,	αὐτῆς,	αὐτοῦ
Δοτ.	αὐτῷ,	αὐτῇ,	αὐτῷ
Αἰτ.	αὐτόν,	αὐτήν,	αὐτό

Δυϊκός.			
Ὀν. κ. Αἰτ.	αὐτώ,	αὐτά,	αὐτώ
Γεν. κ. Δοτ.	αὐτοῖν,	αὐταῖν,	αὐτοῖν
Πληθυντικός			
Ὀνομ.	αὐτοί,	αὐταί,	αὐτά
Γεν.	αὐτῶν,	αὐτῶν,	αὐτῶν
Δοτ.	αὐτοῖς,	αὐταῖς,	αὐτοῖς
Αἰτ.	αὐτούς,	αὐτάς,	αὐτά.

ΣΗΜ. α') Αὕτη ἡ Ἀντωνυμία σημασίας ἔχει τρεῖς·

αα') Το τῶν Λατίνων ipse.

ββ') Κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις εἶναι μόνον ἀναφορικὴ, οἷον ἐπέπληξεν αὐτῷ.

γγ') Μετὰ τοῦ ἄρθρου συνιεθεμένη, ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, σημαίνει τὸ τῶν Λατίνων idem. Καὶ εἰς ταύτην τὴν χρῆσιν πάσχει κρᾶσιν, οἷον ταὐτό καὶ ταὐτόν ἀντὶ τοῦ τὸ αὐτό, ταὐτοῦ, ταὐτῷ, ταὐτῇ, ἀντὶ τῶν· τοῦ αὐτοῦ, τῷ αὐτῷ, τῇ αὐτῇ.

β') Ἐκ τοῦ αὐτός καὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἀντωνυμίας σχηματίζεται ἡ καλουμένη αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία, κατὰ τὰς τρεῖς πλαγίας πτώσεις, διὰ τῶν δύο γενῶν· οἷον·

Πρόσωπον Α'.	Ἑνικ.	ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῆς,
		ἐμαυτῷ, ἐμαυτῇ.
		ἐμαυτόν, ἐμαυτήν.
	Πληθ.	ἡμῶν αὐτῶν,
		ἡμῖν αὐτοῖς (αὐταῖς),
		ἡμᾶς αὐτούς (αὐτάς).
Πρόσωπον Β'.	Ἑνικ.	σεαυτοῦ ἢ σαυτοῦ, σεαυτῆς ἢ σαυτῆς,
		σεαυτῷ ἢ σαυτῷ, σεαυτῇ ἢ σαυτῇ,
		σεαυτόν ἢ σαυτόν, σεαυτήν ἢ σαυτήν.
	Πληθ.	ὑμῶν αὐτῶν,
		ὑμῖν αὐτοῖς (αὐταῖς),
		ὑμᾶς αὐτοὺς (αὐτάς).
Πρόσωπον Γ'.	Ἑνικ.	ἑαυτοῦ ἢ αὑτοῦ, ἑαυτῆς ἢ αὑτῆς,
		ἑαυτῷ ἢ αὑτῷ, ἑαυτῇ ἢ αὑτῇ,
		ἑαυτόν ἢ αὑτόν, ἑαυτήν ἢ αὑτήν.
	Πληθ.	σφῶν αὐτῶν, ἑαυτῶν,
		σφίσιν αὐτοῖς (αὐταῖς), ἑαυτοῖς (ἑαυταῖς),
		σφᾶς αὐτούς (αὐτάς), ἑαυτούς, ἑαυτάς.

Ἔτι δὲ ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο, καὶ ἕτερος, ἑτέρα, ἕτερον κλινόμεναι, ὥσπερ αὐτός, αὐτή, αὐτό, καὶ ἐπιδεχόμεναι καὶ αὐτὴν τὴν κρᾶσιν, οἷον τἆλλα, ἅτερος, ἰδὲ §. 6. Γ'. ΣΧΟΛ. α'. Ἐκ δὲ τῆς ἄλλος γίνεται ἡ λεγομένη ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία, κλινομένη ἐλλειπτικῶς ὡς ἐφεξῆς·

Πληθ. Γεν. ἀλλήλων,

Δοτ. ἀλλήλοις, ἀλλήλαις, ἀλλήλοις,
Αἰτ. ἀλλήλους, ἀλλήλας, ἄλληλα,
Δυϊκ. Αἰτ. ἀλλήλω, ἀλλήλα,
Γεν. καὶ Δοτ. ἀλλήλοιν, ἀλλήλαιν.

5. Κυρίως δεικτικαὶ μὲν εἶναι αἱ ἐφεξῆς ἀντωνυμίαι, αἱ ἐκ τοῦ ἄρθρου σύνθετοι, οἷον·

ὅδε, ἥδε, τόδε,
οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

Κλίνονται δὲ αὗται οὕτως·

Ἑνικός.						
Ὀνομ.	ὅδε,	ἥδε,	τόδε	οὗτος,	αὕτη,	τοῦτο
Γεν.	τοῦδε,	τῆςδε,	τοῦδε	τούτου,	ταύτης,	τούτου
Δοτ.	τῷδε,	τῇδε,	τῷδε	τούτῳ,	ταύτῃ,	τούτῳ
Αἰτ.	τόνδε,	τήνδε,	τόδε	τοῦτον,	ταύτην,	τοῦτο
Δυϊκός.						
Ὀν. κ. Αἰτ.	τώδε,	τάδε,	τώδε	τούτω,	ταύτα,	τούτω
Γεν. κ. Δοτ.	τοῖνδε,	ταῖνδε,	τοῖνδε	τούτοιν,	ταύταιν,	τούτοιν
Πληθυντ.						
Ὀνομ.	οἵδε,	αἵδε,	τάδε	οὗτοι,	αὗται,	ταῦτα
Γεν.	τῶνδε,	τῶνδε,	τῶνδε	τούτων,	τούτων,	τούτων
Δοτ.	τοῖςδε,	ταῖςδε,	τοῖςδε	τούτοις,	ταύταις,	τούτοις
Αἰτ.	τούςδε,	τάςδε,	τάδε	τούτους,	ταύτας,	ταῦτα.

Ἔτι δὲ ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο, κλινομένη ὥςπερ ἄλλος ἢ αὐτός. Ἰδὲ περὶ τούτων τῶν ἀντωνυμιῶν τὸ περὶ Συντάξεως μέρος.

δ') ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ.

6. Ἀναφορικὴ δὲ κυρίως λέγεται ἡ

ὅς, ἥ, ὅ,

κλινομένη τὸν ἑξῆς τρόπον

	Ἑνικός			Δυϊκός			Πληθυντικός		
Ὀνομ.	ὅς,	ἥ,	ὅ	ὥ,	ἅ,	ὥ	οἵ,	αἵ,	ἅ
Γεν.	οὗ,	ἧς,	οὗ	οἷν,	αἷν,	οἷν	ὧν,	ὧν,	ὧν
Δοτ.	ᾧ,	ᾗ,	ᾧ				οἷς,	αἷς,	οἷς
Αἰτ.	ὅν,	ἥν,	ὅ				οὕς,	ἅς,	ἅ.

ΣΗΜ. Περὶ τῶν συνθέτων ὅστις, ὅςπερ, ἰδὲ κατωτέρω, 8.

ε') ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑΙ.

7. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι τίς, οὐδέτ. τί, καὶ ποῖος, ποία, ποῖον, ἢ ποιός τις, ποία τις,

ποῖόν τι; ἴδε καὶ κατωτέρω 9. Καὶ ἡ μὲν *τίς* κλίνεται οὕτως·

Ἑνικ. Ὀνομ. τίς, οὐδέτ. τί,
Γεν. τίνος, ἢ τοῦ,
Δοτ. τίνι, ἢ τῷ,
Αἰτ. τίνα, οὐδέτ. τί.
Δυϊκ. Ὀνομ. καὶ Αἰτ. τίνε,
Γεν. καὶ Δοτ. τίνοιν.
Πληθ. Ὀνομ. τίνες, οὐδέτ. τίνα,
Γεν. τίνων,
Δοτ. τίσι(ν),
Αἰτ. τίνας, οὐδέτ. τίνα.

Ἡ δὲ *ποῖος, ποία, ποῖον,* κλίνεται κανονικῶς.

ΤΟ ΑΟΡΙΣΤΟΝ ΤΙΣ.

8. Τοῦ ἐρωτηματικοῦ *τίς* διαφέρει τὸ ἀόριστον *τίς,* οὐδέτ. *τί,* κλινόμενον μὲν ὁμοίως, τονιζόμενον δὲ ἐπὶ τῆς τελευταίας συλλαβῆς κατὰ τὰς ἄλλας πτώσεις, οἷον·

Ἑνικ. Ὀνομ. Τίς, οὐδέτ. τί,
Γεν. τινός, καὶ τού,
Δοτ. τινί, καὶ τῴ,
Αἰτ. τινά, οὐδέτ. τί.
Δυϊκ. Ὀνομ. καὶ Αἰτ. τινέ,
Γεν. καὶ Δοτ. τινοῖν.
Πληθ. Ὀνομ. τινές, οὐδέτ. τινά, ἢ ἄσσα, ἄττα,
Γεν. τινῶν,
Δοτ. τισί(ν),
Αἰτ. τινάς, οὐδέτ. τινά, ἢ ἄσσα, ἄττα.

ΣΗΜ. α') Ὅτι μὲν ἐγκλιτικὴ εἶναι αὕτη ἡ ἀντωνυμία, δῆλον ἐκ τοῦ §. 42. Γ. ϛ'. Συχνὴ εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ δευτέρου σχήματος τοῦ οὐδετ. Πληθ. ἄσσα, μάλιστα εἰς τοιαύτας φράσεις, *ἕτερ' ἄττα, ἄλλ' ἄττα, τοιαῦτ' ἄττα, σμικρ' ἄττα* (Πλάτ.), καὶ εἰς τὸ *πηνίκ' ἄττα.*

β') Συντίθεται μετὰ ταύτης τῆς ἀντωνυμίας πολλάκις ἡ ἀναφορικὴ ὅς, ἥ, ὅ, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον·

Ἑνικ. Ὀνομ. ὅστις, ἥτις, ὅ,τι,
Γεν. οὗτινος, ἧστινος, οὗτινος —, ὅτου,
Δοτ. ᾧτινι, ᾗτινι, ᾧτινι —, ὅτῳ,
Αἰτ. ὅντινα, ἥντινα, ὅ,τι.
Δυϊκ. Ὀνομ. καὶ Αἰτ. ὥτινε, ἅτινε, ὥτινε,
οἷντινοιν, αἷντινοιν, οἷντινοιν.

Πληθ. Ὀνομ. οἵτινες, αἵτινες, ἅτινα καὶ (ἅσσα) ἅττα,
Γεν. ὧντινων, ὧντινων, ὧντινων, καὶ ὅτων,
Δοτ. οἷςτισι(ν), αἷςτισι(ν), οἷςτισι(ν), καὶ ὅτοισι,
Αἰτ. οὕςτινας, ἅςτινας, ἅτινα καὶ (ἅσσα) ἅττα.

ΣΗΜ. Κατὰ πολλὰ εὔχρηστα εἶναι εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τὰ σχήματα ὅτου, ὅτῳ, ἅττα, ὅτων, ὅτοισι.

Συντίθεται μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ τὸ μὴ καὶ οὐ, οἷον μήτις, οὔτις, οὐδείς. μήτι, οὔτι, τὰ ὁποῖα ὅτι κλίνονται κατὰ τὴν, ἐξ ἧς σύγκεινται, ἀντωνυμίαν, περιττὸν εἶναι νὰ σημειώσωμεν.

ΣΥΣΧΕΤΙΚΑ.

9. Ἐνταῦθα ἁρμόζει νὰ ὑποσυνάψωμεν τὰ λεγόμενα συσχετικὰ, τῶν ὁποίων τὸ ἓν εἶναι ἐρωτηματικὸν, τὰ δὲ λοιπὰ περιέχουσι τὰς διαφόρους ἁπλουστάτας πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίσεις.

α') Ἑκάστης σειρᾶς τῶν συσχετικῶν τούτων ἡ μὲν κατάληξις εἶναι κοινὴ, τὰ δὲ ἀρκτικὰ γράμματα διαφέρουσι· διότι τὸ μὲν τοῦ ἐρωτηματικοῦ εἶναι Π, οἷον πόσος, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν λήγουσαν λαβὸν τὸν τόνον ἀποτελεῖ τὸ ἀόριστον ποσός, τὸ δὲ τοῦ δεικτικοῦ εἶναι Τ, οἷον τόσος, τὸ δὲ τοῦ ἀναφορικοῦ εἶναι τὸ δασυνόμενον ὁ, οἷον ὅσος, ἢ καὶ διὰ προςθήκης τοῦ ὁ εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν, ὁπόσος.

β') Τὸ ἁπλοῦν δεικτικὸν Τόσος, ὡς τῷ ὄντι δεικτικὸν, εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ποιητὰς μόνον· εἰς δὲ τοὺς λογογράφους ἐνίοτε μόνον κατ' ἀνταπόδοσιν, οἷον· ὅσῳ βελτίων ἐστὶ, τόσῳ μᾶλλον φυλάττεται (Ξενοφ.), ἢ ὅπου ὀλίγη ἔμφασις ἦναι τοῦ ποσοῦ, οἷον· ἐκ τόσου (Πλάτ.), ἔτι εἰς τὴν φράσιν τόσα καὶ τόσα (Πλάτ.). Κοινῶς δὲ μεταχειρίζονται σχηματισμὸν ἐμφαντικώτερον, καὶ καθὼς τὸ ἄρθρον ἢ ἡ παλαιὰ δεικτικὴ Ἀντωνυμία, ὁ, ἢ διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ δε (ὅδε), ἢ διὰ τῆς εἰς τὸ οὗτος μεταβολῆς, ἐπιτείνει τὴν σημασίαν, ὁμοίως καὶ ἐνταῦθα εἰς ἐπίτασιν τῆς τοῦ δεικτικοῦ σημασίας ἢ προςτίθεται τὸ δε, ἢ τρέπεται τὸ ος εἰς τὸ ουτος, οἷον τόσος —, τοσόςδε, τοσοῦτος. Τούτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον κλίνεται εἰς τὸ μέσον, ὡς

τοσόςδε, τοσήδε, τοσόνδε,
τοσοῦδε, τοσῆςδε, τοσοῦδε, κτλ.

τὸ δὲ δεύτερον κλίνεται καθὰ οὗτος,

Ἑνικ. Ὀν. τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο καὶ τοσοῦτον,
Γεν. τοσούτου, τοσαύτης, τοσούτου,
Δοτ. τοσούτῳ, τοσαύτῃ, τοσούτῳ,
Αἰτ. τοσοῦτον, τοσαύτην, τοσοῦτο.
Πληθ. Ὀν. τοσοῦτοι, τοσαῦται, τοσαῦτα,
Γεν. τοσούτων,
Δοτ. τοσούτοις, τοσαύταις, τοσούτοις,
Αἰτ. τοσούτους, τοσαύτας, τοσαῦτα.

Τὰ περὶ τούτου τοῦ σχηματισμοῦ λεγόμενα ἰσχύουσι τρόπον τινὰ καὶ περὶ τῶν τοῖος *) καὶ τηλίκος, τῶν ὁποίων τὰ συνηθέστερα τοιόςδε, τοιοῦτος, καὶ τηλικόςδε, τηλικοῦτος, κλίνονται καθὼς τὸ τοσόςδε καὶ τοσοῦτος.

10. Αἱ σειραὶ τῶν συσχετικῶν εἶναι αἱ ἑφεξῆς·

Ἐρωτηματ.	Ἀόριστ.	Δεικτικ.	Ἀναφορ.
πόσος, η, ον	ποσός, ή, όν	τόσος, η, ον, τοσόςδε, καὶ τοσοῦτος	ὅσος, η, ον, καὶ ὁπόσος, η, ον.
ποῖος, α, ον	ποιός, ά, όν	τοῖος, α, ον, τοιόςδε, καὶ τοιοῦτος, κτλ.	οἷος, α, ον, καὶ ὁποῖος, α, ον.
πηλίκος, η, ον	πηλίκος, η, ον	τηλίκος, η, ον, τηλικόςδε, καὶ τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν).	ἡλίκος, η, ον, καὶ ὁπηλίκος, η, ον.

ΣΗΜ. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ ἀτελῆ συσχετικὰ, συνιστάμενα ἐκ τοῦ ἐρωτηματικοῦ καὶ συνθέτου ἀναφορικοῦ, οἷον·

α') πότερος, ποτέρα, πότερον (ποῖος ἐκ τῶν δύο);
ὁπότερος, ὁποτέρα, ὁπότερον.
Ἀναφέρονται δὲ εἰς ταῦτα καὶ τὸ,
ἑκάτερος, ἑκατέρα, ἑκάτερον,
ὁ ἕτερος, ἡ ἑτέρα, τὸ ἕτερον,
(περὶ τούτου τῆς κράσεως ἰδὲ §. 6. Γ. ΣΧΟΛ. α'. ββ'.)
ἀμφότεροι, ἀμφότεραι, ἀμφότερα,
ἀνθ' οὗ ἐνίοτε καὶ

*) Εὑρίσκεται μάλιστα εἰς τὴν φράσιν τοῖα καὶ τοῖα, τοῖος ἢ τοῖος, ὡς ἔστιν οὖν τόσα καὶ τόσα, καὶ τοῖα καὶ τοῖα, ὅθεν οἱ μὲν τοιοίδε, οἱ δὲ τοιοίδε γίγνονται (Πλάτ. Φαίδρ. 271. d.), κύριοι ἂν εἶεν, ἢ τοίαν αὐτὴν (τὴν πόλιν) εἶναι ἢ τοίαν (Πλάτ. Πολιτ. 4, 429. β'.)

ἄμφω εἰς Ὀνομ. καὶ Αἰτιατ.
ἀμφοῖν εἰς Γεν. καὶ Δοτ. οἷον ἀμφοῖν ταῖν γνάθοιν (Ἀριστοφ.),
οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον, καὶ
μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον.

β') ποδαπός, ποδαπή, ποδαπόν,
ὁποδαπός, ὁποδαπή, ὁποδαπόν.
Ἀναφέρονται δὲ εἰς ταῦτα καὶ
ἀλλοδαπός, ἀλλοδαπή, ἀλλοδαπόν,
παντοδαπός, παντοδαπή, παντοδαπόν,
ἡμεδαπός, ἡμεδαπή, ἡμεδαπόν,
ὑμεδαπός, ὑμεδαπή, ὑμεδαπόν.

γ') πόστος, πόστη, πόστον,
ὁπόστον, ὁπόστη, ὁπόστον.

δ') ποσταῖος, ποσταία, ποσταῖον,
ὁποσταῖος, ὁποσταία, ὁποσταῖον.

ε') ποσαπλάσιος, — πλασία, — πλάσιον,
ὁποσαπλάσιος, — πλασία, — πλάσιον.

ϛ') Ἐλλειπτικὸν εἶναι τὸ τυννοῦτος ἐκ τοῦ Δωρικοῦ τυννός, ὃ εἶναι μικρός.

ζ') Ἔτι εἰς τὸ τίς ἀναφέρεται καὶ
ἕκαστος, ἑκάστη, ἕκαστον,
πᾶς, πᾶσα, πᾶν,
ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο,
καὶ εἰς τὸ ποῖος ἀποκρινόμεθα πολλάκις καὶ διὰ τῶν
ἑτεροῖος, ἀλλοῖος, παντοῖος.

ΠΕΡΙ ΜΟΡΙΩΝ ΤΙΝΩΝ ΠΡΟΣΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΣ.

11. *Κατ' ἐπίτασιν τῆς σημασίας πρόςκεινται εἰς τὰς ἀντωνυμίας μόριά τινα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελῆται μία λέξις ἐξ αὐτῶν. Παρόμοιόν τι εἴδομεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ ὅδε, συγκειμένου ἐκ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἐγκλιτικοῦ δε, ἔτι περὶ τοῦ τοσόςδε, καὶ περὶ τοῦ προςτιθεμένου γε ἐλαλήσαμεν α'. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ, ΣΗΜ. γ', τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται καὶ εἰς ἄλλας ἀντωνυμίας πρὸς ἔμφασιν, οἷον τουτόγε, ταυτάγε.*

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ οἷός τε καὶ ἐφ' ᾧτε ἀναβάλλομεν νὰ εἴπωμεν εἰς τὸ περὶ Συντάξεως μέρος.

12. *Πρόςκειται εἰς τὰς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας,*
α') τὸ μόριον περ, ἐγκλιτικὸν ὄν, οἷον·
ὅςπερ, ἥπερ, ὅπερ,
οὗπερ, ἧςπερ, οὗπερ, κτλ.
ὅσοςπερ, ὅσηπερ, ὅσονπερ, κτλ.
οἷόςπερ, οἵαπερ, οἷόνπερ, κτλ.

β') Τὸ μόριον δή καὶ δήποτε, οἷον·
ὁσονδή, ὁσονδήποτε, ὁστιςδήποτε,
ὁτουδή κτλ.

γ') Τὸ μόριον οὖν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς συνθέτους ἀντωνυμίας, οἷον·
ὁστιςοῦν, ἡτιςοῦν, ὁτιοῦν (ὅστις δήποτε, Φαίδρ. 273. γ')
οὑτινοςοῦν, ὁτουοῦν,
ὁτῳοῦν,
ὁντιναοῦν, ὁντινοῦν, κτλ.
ὁποσοςοῦν, ὁπηλικοςοῦν, κτλ.

13. Εἰς δὲ τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας, μάλιστα κατὰ τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν, πρόςκειται τὸ δεικτικὸν ῑ ἐπὶ πασῶν τῶν πτώσεων ἐπιτατικὸν τῆς σημασίας,
οὑτοσί, αὑτηΐ, τουτί,
τουτουΐ, ταυτησί, τουτουΐ, ταυτῃΐ,
τουτονί, ταυτηνί, τουτί,
οὑτοιΐ, ταυτί, κτλ.
ὁδί, ἡδί, τοδί, ταδί (ὅδε),
ἐκεινοσί, ἐκεινονί, ἐκεινουΐ,
τοσουτονί, τοσονδί, τυννουτοσί,
τοιουτονί, τουτοιΐ, τοιαυταιΐ, τοιαυτί.

ΣΗΜ. α') Καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν γέ, ὅταν προςκολληθῇ εἰς τὰ δεικτικὰ, λαμβάνει τὸ ῑ τοῦτο, οἷον τουτογί, ταυταγί (Ἀριστοφ.). Ὁμοίως τρέπεται ἐνίοτε κατὰ τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν τὸ δὲ, οἷον τουτοδί, τηνδεδί, νυνδί (Ἀριστοφ.)

β') Τὸ δεικτικὸν ῑ, ἔχον πρὸ αὐτοῦ σ̄, ἐνίοτε λαμβάνει καὶ τὸ ἐφελκυστικὸν ν̄, οἷον οὑτοσίν, τουτουσίν, ἐκεινοσίν.

γ') Τὸ δεικτικὸν ῑ τοῦτο εἶναι μακρὸν, ὅθεν καὶ αἱ προηγούμεναι μακραὶ συλλαβαὶ, οἷον αὑτῆΐ, οὑτοΐί, λαμβάνονται ἀντὶ βραχειῶν.

14. Τὸ ἐρωτηματικὸν τί καὶ τὸ συσχετικὸν αὐτοῦ ὅτι λαμβάνουσι κατὰ τὸν κοινὸν βίον πολλάκις η̄ εἰς τὸ τέλος, τιή; ὁτιή; Καὶ τὸ μὲν τιή εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς ἐπικοὺς, ὅπου οἱ Γραμματικοὶ, παραβλέποντες τὴν ἐκ τί καὶ δὴ (ὡς ἐπειή) γένεσιν αὐτοῦ, κρίνουσι εὔλογον νὰ τὸ τονίζωσι τίη.

---

§. 25.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

α') Ῥῆμα εἶναι μέρος λόγου κλιτὸν, χρόνου καὶ ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ οὐδετέρου τινὸς δηλωτικόν.

β') Ἕπονται εἰς τὸ Ῥῆμα ὀκτώ· γένος ἢ διάθεσις, εἶδος, σχῆμα, ἔγκλισις, χρόνος, πρόςωπον, ἀριθμὸς, συζυγία.

1. *Καὶ Γένη μὲν ἢ διαθέσεις εἶναι πέντε· ἐνεργητικὴ, παθητικὴ, μέση, ἀποθετικὴ, οὐδετέρα. Καὶ*

αα') Ἐνεργητικὰ μὲν λέγονται τὰ ῥήματα, ὅσα, λήγοντα εἰς ω̄, σημαίνουσιν ἐνέργειαν πρός τι ἄλλο μεταβαίνουσαν, ὡς τύπτω, νικῶ.

ββ') Παθητικὰ δὲ, ὅσα, λήγοντα εἰς μαι, σημαίνουσι πάθος ἔξωθεν συμβαῖνον, οἷον τύπτομαι, νικῶμαι.

γγ') Μέσα δὲ, ὅσα, τελευτῶντα καὶ αὐτὰ εἰς μαι, παριστῶσι τὸ ὑποκείμενον ἐμμέσως ἢ ἀμέσως ἐνεργοῦν εἰς ἑαυτὸ, οἷον λούομαι, παύομαι, ἀπέχομαι.

δδ') Ἀποθετικὰ δὲ τὰ σχηματισμὸν μὲν ἔχοντα παθητικὸν, σημασίαν δὲ ἐνεργητικήν· οἷον ἐργάζομαι, ἀσπάζομαι.

εε') Οὐδέτερα δὲ τέλος, τὰ τελευτῶντα εἰς ω̄ καὶ μήτε πάθος μήτε ἐνέργειαν, κατάστασιν δέ τινα τοῦ ὑποκειμένου ἀπολύτως σημαίνοντα, οἷον ζῶ.

2. Εἴδη τῶν ῥημάτων εἶναι δύο,

αα') πρωτότυπον μὲν, οἷον ἄρδω,

ββ') παράγωγον δὲ, οἷον ἀρδεύω.

3. *Καὶ σχήματα δὲ τρία, ἁπλοῦν, οἷον λέγω, καὶ σύνθετον, οἷον καταλέγω, καὶ παρασύνθετον, οἷον προκαταγιγνώσκω.*

4. Ἐγκλίσεις δὲ εἶναι πέντε, οἷον·

αα') ὁριστικὴ, ἡ διορίζουσά τι ἀποφαντικῶς, ὡς γράφω.

ββ') Προστακτικὴ, οἷον γράφε.

γγ') Εὐκτικὴ, ἥτις ὠνομάσθη μὲν ἀπ' εὐχῆς, ἔχει δὲ ποικιλοτέρας δυνάμεις (περὶ ὧν εἰς τὴν Σύνταξιν), οἷον γράφοιμι.

δδ') Ὑποτακτική, δι' ἧς ἐκφράζονται τὰ καθ' ὑπόθεσιν καὶ ἀμφίβολα, ὡς ἐὰν γράφω.

εε') Ἀπαρέμφατος, ἡ μήτε πρόσωπον μήτε ἀριθμὸν ἐμφαίνουσα, οἷον γράφειν.

5. Χρόνοι δὲ εἶναι ἕξ· Ἐνεστὼς, ὡς τύπτω, Παρατατικὸς, ὡς ἔτυπτον, Παρακείμενος, ὡς τέτυφα, Ὑπερσυντελικὸς, ὡς ἐτετύφειν, Ἀόριστος, ὡς ἔτυψα, καὶ Μέλλων, ὡς τύψω.

6. Καὶ Πρόσωπα δὲ τρία, οἷον·
πρῶτον, ὡς τύπτω,
δεύτερον, ὡς τύπτεις,
τρίτον, ὡς τύπτει.

7. Ἀριθμοὶ δὲ εἶναι τῶν ῥημάτων, ὡς καὶ τῶν ὀνομάτων, τρεῖς, Ἑνικὸς, ὡς τύπτω, Δυϊκὸς, ὡς τύπτετον, Πληθυντικὸς, ὡς τύπτομεν.

ΣΗΜ. Ὁ Χρόνος κυρίως διαιρεῖται εἰς τρία, εἰς Ἐνεστῶτα, καὶ Παρελθόντα (ἢ Παρῳχημένον), καὶ Μέλλοντα. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Παρελθὸν δύναται νὰ νοηθῇ καὶ ἀπολύτως καὶ σχετικῶς πρὸς ἄλλο τι, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν τοῦ ἀπολύτως παρελθόντος σημασίαν ἐξευρέθη ὁ Ἀόριστος, εἰς δὲ τὴν τοῦ σχετικῶς ὁ Παρατατικὸς καὶ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός. Τούτων τοίνυν ὁ μὲν Παρατατικὸς ἐκφράζει τι παρελθὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν, διαμένον δὲ καὶ παρατεινόμενον ὡς πρὸς ἄλλην καὶ αὐτὴν ἤδη παρελθοῦσαν πρᾶξιν· ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς σημαίνουσί τι ἐντελῶς μὲν παρελθὸν, ἀλλὰ σχέσιν ἔχον ἀμέσως πρὸς ἄλλην τινὰ πρᾶξιν, ἐνεστῶσαν μὲν ὁ παρακείμενος, παρελθοῦσαν δὲ ὁ ὑπερσυντελικός. Ἔτι δὲ καὶ ὁ Μέλλων δύναται νὰ νοηθῇ κατὰ τρεῖς τρόπους, περὶ ὧν κατωτέρω. Ἐπειδὴ δὲ τρεῖς κυρίως εἶναι οἱ χρόνοι, Ἐνεστὼς, καὶ Μέλλων, καὶ Παρῳχημένος, τῶν δὲ τοῦ παρῳχημένου εἰδῶν ἐντελέστερος καὶ κυριώτερος εἶναι ὁ Παρακείμενος, διὰ τοῦτο οὗτοι μὲν οἱ τρεῖς,

Ἐνεστὼς, καὶ Μέλλων, καὶ Παρακείμενος, ἀρχικοὶ χρόνοι ὀνομάζονται, οἱ δὲ λοιποὶ τρεῖς ἱστορικοὶ, δηλ. παρατατικὸς καὶ ὑπερσυντελικὸς καὶ ἀόριστος, καθότι δι' αὐτῶν μάλιστα ἱστοροῦμεν ἢ διηγούμεθα τὰ παρελθόντα.

Ὅλοι οὗτοι οἱ χρόνοι διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὴν συζυγίαν διπλῶς· ὅλοι μὲν κατὰ τὴν διάφορον κατάληξιν, ἰδίως δὲ οἱ παρῳχημένοι κατά τινα προσθήκην, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσιν αὔξησιν. Οἱ δὲ ἱστορικοὶ καλούμενοι χρόνοι διαφέρουσι πάλιν ἀπὸ τῶν λοιπῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Παρακειμένου κατά τινα ἰδιαιτέραν αὔξησιν καὶ ἴδιόν τινα τῶν καταλήξεων τύπον.

§. 26.
ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ.

Καθόλου ἡ αὔξησις τῶν ῥημάτων γίνεται κατὰ δύο τρόπους, κατὰ τὴν διττὴν ἀρχὴν αὐτῶν, γινομένην ἢ ἀπὸ φωνήεντος ἢ ἀπὸ συμφώνου. Ἐὰν τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, ἡ αὔξησις ἀποτελεῖ συλλαβὴν καθ' ἑαυτὴν, καὶ τότε ὀνομάζεται αὔξησις συλλαβική. Ἀρχομένου δὲ τοῦ ῥήματος ἀπὸ φωνήεντος, ἡ αὔξησις μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος συνέρχεται εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν, φυλαττόμενον εἰς ὅλους τοὺς παρῳχημένους χρόνους ἄτρεπτον, καὶ ὀνομάζεται τότε χρονικὴ, διότι παραλλάττει τὴν ποσότητα τῆς συλλαβῆς.

Α'.
ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΣΥΛΛΑΒΙΚΗΣ.

α') Ἡ τοῦ παρακειμένου αὔξησις γίνεται προτιθεμένου τοῦ κατὰ τὸ ῥῆμα ἀρκτικοῦ συμφώνου μετὰ τοῦ ε, οἷον τύπτω, τέτυφα. Ἐὰν δὲ τὸ πρῶτον τοῦ ῥήματος σύμφωνον ἦναι δασὺ, τίθεται ἀντὶ αὐτοῦ τὸ συγγενὲς ψιλὸν, οἷον·

θύω, τέθυκα, φιλῶ, πεφίληκα.

ΣΗΜ. Ἡ τοιαύτη τοῦ Παρακειμένου αὔξησις ὀνομάζεται ἀναδιπλασιασμὸς, ὅστις μένει καὶ εἰς τὸν μετ' ὀλίγον Μέλλοντα, περὶ οὗ κατωτέρω.

β') Οἱ δὲ ἱστορικοὶ χρόνοι λαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον τὸ ε, ὡς τύπτω, παρατατ. ἔτυπτον, Ἀορ. ἔτυψα, καὶ ὁ ἐκ τοῦ Παρακειμένου γινόμενος ὑπερσυντελικὸς ἐ-τετύφειν.

ΣΗΜ. Τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἡ αὔξησις ε ἐξήρτηται μάλιστα ἐκ τῆς εὐφωνίας, καὶ τοτὲ μὲν πρόσκειται, τοτὲ δὲ λείπει, οἷον πεπόνθειμεν, πεπόνθεσαν, δεδίει (Πλάτ.), καταλέλειπτο, διαβέβληντο, κτλ.

γ') Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ ρ̄, τὸ ρ̄ τοῦτο συνελθὸν μετὰ τοῦ τῆς αὐξήσεως ε ἀναδιπλασιάζεται, ὡς ῥάπτω, παρατ. ἔῤῥαπτον· καὶ ταύτην τότε τὴν αὔξησιν φυλάττει ὁ Παρακείμενος καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς, ὡς ἔῤῥαφα, ἐῤῥάφειν.

δ') Ὅταν δὲ ἄρχηται τὸ ῥῆμα ἀπὸ διπλοῦ συμφώνου, ἀντὶ τοῦ διπλασιασμοῦ λαμβάνει ὁ Παρακείμενος ε, τὸ

ὁποῖον μένει ἄτρεπτον καὶ εἰς τὸν Ὑπερσυντελικὸν χρόνον, ὡς ψάλλω, ἔψαλκα, ἐ-ψάλκειν, ζητέω, ἐζήτημαι, ἐζητήμην, ξέω, ἔξεσμαι, ἐξέσμην. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥήματος εὑρεθῶσι δύο σύμφωνα, οἷον σπάω, ἔσπακα. Οὕτως ἔχουσι τὰ ἀπὸ μν καὶ πτ καὶ κτ ἀρχόμενα ῥήματα.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται τούτου τοῦ κανόνος

α') οἱ δύο παρακείμενοι μέμνημαι καὶ κέκτημαι (ἐκ τοῦ μνάω καὶ κτάομαι), ἂν καὶ παρ' Ἀττικοῖς εὑρίσκεται ἔκτημαι.

β') οἱ παρακείμενοι πέπταμαι, πέπτηκα, πέπτωκα. (Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα πετάννυμι, πέτομαι, πίπτω, πτήσσω).

ε') Ὅσα ἔχουσιν ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, λαμβάνουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν, οἷον·

γράφω — γέγραφα, κλίνω — κέκλιμαι,
πνέω — πέπνευκα, θλάω — τέθλακα.

ΣΗΜ. αα') Τὰ δὲ ἀπὸ γν προαιροῦνται τὸ ψιλὸν ε, οἷον γνωρίζω, ἐγνώρισμαι. Ἔτι δὲ τὰ ἀπὸ βλ καὶ γλ ποτὲ μὲν δέχονται τὸν ἀναδιπλασιασμὸν, ποτὲ δὲ μόνον ψιλὸν τὸ ε, οἷον·

βλάπτω — βέβλαμμαι,
βλαστάνω — ἐβλάστηκα (Εὐρ.), βεβλάστηκα (Θουκ.),
γλύφω — ἔγλυμμαι καὶ γέγλυμμαι.

ββ') Ἔνια τῶν ἀπ' ἀμεταβόλων ἀρχομένων ῥημάτων λαμβάνουσιν εἰς τὸν Παρακείμενον ἀντὶ τοῦ διπλασιασμοῦ τὴν συλλαβὴν ει, ἥτις δὲν μεταβάλλεται εἰς τὸν Ὑπερσυντελικόν. Εἶναι δὲ τὰ ἐφεξῆς, εὑρισκόμενα εἰς τὸν τῶν Ἀνωμάλων κατάλογον·

εἴληφα, ἀπὸ ΛΗΒΩ, ἰδὲ Λαμβάνω,
εἴληχα, ἀπὸ ΛΗΧΩ, ἰδὲ Λαγχάνω,
εἴλοχα, ἀπὸ Λέγω,
εἴρηκα, ἀπὸ ῬΕΩ, ἰδὲ εἰπεῖν,
εἵμαρται, ἀπὸ Μείρομαι.

γγ') Εἰς τὰ τρία ῥήματα βούλομαι, δύναμαι, μέλλω, οἱ Ἀττικοὶ τοῦ ἀκμάζοντος αἰῶνος ἐπὶ τῆς συλλαβικῆς κάμνουσι καὶ τὴν χρονικὴν αὔξησιν, λέγοντες καὶ ἐδυνάμην, ἐδυνήθην, ἐβουλόμην, ἐβουλήθην, ἔμελλον, καὶ ἠδυνάμην, ἠδυνήθην, ἠβουλόμην, ἠβουλήθην, ἤμελλον. Οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀπήλαυον, ἐκ τοῦ ἀπολαύω (ἰδὲ ιβ', ΣΗΜ. ββ'.), καὶ τὸ ἤθελον ἐκ τοῦ θέλω καὶ ἐθέλω. Ὁ δὲ ἀόριστος ἐμέλλησα δὲν ἔχει ταύτην τὴν αὔξησιν.

Β'.

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ.

Ἀρχομένου τοῦ ῥήματος ἀπὸ φωνήεντος, εἴτε δασυνομένου εἴτε ψιλουμένου, γίγνεται ἡ καλουμένη χρονικὴ

αὔξησις, καθὼς ἐῤῥήθη εἰς τὴν ἀρχὴν §. 3. *Τὰ δὲ δασυνόμενα φυλάττουσι τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν αὔξησιν.*

α') Τρέπεται τὸ ε̄ μετὰ μὲν τοῦ ᾱ ἢ ε̄ εἰς η̄, μετὰ δὲ τοῦ ο̄ εἰς ω̄, ὡς

ἀνύω, παρατ. ἤνυον, παρακ. ἤνυκα, ὑπερσ. ἠνύκειν, ἀόρ. ἤνυσα,

ἐλπίζω, παρατ. ἤλπιζον, παρακ. ἤλπικα, ὑπερσ. ἠλπίκειν, ἀόρ. ἤλπισα,

ὁμιλῶ, παρατ. ὡμίλουν, παρακ. ὡμίληκα, ὑπερσ. ὡμιλήκειν, ἀόρ. ὡμίλησα.

β') Ἀντὶ ταύτης τῆς ἁπλῆς τροπῆς τρέπουσι περισσότερα ἀπὸ ε̄ ἀρχόμενα τὸ ε̄ εἰς ει̅, τὰ μὲν μόνον κατὰ τὸν Παρατατικὸν, τὰ δὲ καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς χρόνους. Ταῦτα δὲ εἶναι

ἔχω, παρατ. εἶχον,

ἐάω, παρατ. εἴων, ἀόρ. εἴασα (παθ. εἰάθην),

ἕρπω (ἑρπύζω), παρατ. εἷρπον, εἵρπυζον, ἀόρ. εἵρπυσα,

ἕλκω, παρατ. εἷλκον, ἀόρ. εἵλκυσα,

ἐθίζω, παρακ. παθ. εἴθισμαι,

ἑλίσσω, παρατ. εἵλισσον,

ἑστιάω, παρατ. εἱστίων, ἀόρ. εἱστίασα,

ἕπομαι, παρατ. εἱπόμην,

ἐργάζομαι, παρακ. εἴργασμαι, ἀόρ. εἰργασάμην.

γ') Τὰ φωνήεντα ῑ καὶ ῡ αὐξάνουσι δι' ἐκτάσεως μόνον, ὅταν ἦσαν βραχέα, οἷον·

ἱκετεύω, ἀόρ. ἱκέτευσα,

καὶ ὅταν δὲ ἡ συλλαβὴ ἦναι θέσει μακρὰ, δηλοῦται ἡ αὔξησις μόνον διὰ τῆς προφορᾶς, ὡς

ἰσχύω, παρατ. ἴσχυον,

ὑμνέω, παρατ. ὕμνουν.

δ') Τῶν δὲ μακρῶν φωνηέντων, τὸ μὲν ᾱ ἐμπεριέχεται εἰς τὸν ά κανόνα (ἰδὲ ἅλλομαι, ἀναλίσκω), τὰ δὲ η̄, ω̄, ῑ, ῡ, μετὰ τοῦ ου̅, εἶναι ἀνεπίδεκτα αὐξήσεως ἢ ἐκτάσεως ἄλλης, ὡς

ἡττῶμαι, ἡττώμην, ἥττημαι, ἡττήμην.

ἰπῶ, ἀόρ. ἴπωσα.

ΣΗΜ. *Εἶναι ὀλίγα ῥήματα, ἀρχόμενα ἀπὸ ω̅ καὶ ου̅, τὰ ὁποῖα δέχονται τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν, οἷον·*

ὠθῶ, παρατ. ἐώθουν, ἀόρ. ἔωσα,
ὠνοῦμαι, παρατ. ἐωνούμην,
οὐρῶ, παρατ. ἐούρουν*). Ἰδὲ καὶ τὸ ἄγνυμι εἰς τὰ Ἀνώμαλα.
Ἐνίοτε προστίθεται ἡ συλλαβικὴ αὔξησις, ὑπαρχούσης ἤδη τῆς χρονικῆς, ὡς εἰς τὸ ῥῆμα ὁράω, παρατ. ἑώρων, παρακ. ἑώρακα. Ἰδὲ καὶ Ἀνοίγω, οἴγω εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

ε') Ἐὰν αὐξάνωμεν ῥῆμα ἀπ' εο ἀρχόμενον, ἐπιδέχεται οὐχὶ ἡ πρώτη, ἀλλὰ ἡ δευτέρα συλλαβὴ τὴν αὔξησιν, οἷον·
ἑορτάζω, παρατ. ἑώρταζον.

ΣΗΜ. Συμβαίνει τοῦτο εἰς τὸν παρακείμενον ἔοικα, ὅστις εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν σχηματίζεται ἐῴκειν.

ϛ') Τῶν δὲ διφθόγγων ἐκεῖναι ἐπιδέχονται τὴν αὔξησιν, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον φωνῆεν τρέπεται κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα. Φανερὸν λοιπὸν, ὅτι ἐξαιρεῖται ἐκ τῶν αὐξήσεως ἐπιδεκτικῶν τὸ ου. Ἐὰν τὸ δεύτερον φωνῆεν ἦναι ι, ὑπογράφεται τοῦτο κατὰ τὸν μετ' αὐξήσεως σχηματισμὸν, οἷον·
αἰτέω, — παρατ. ᾔτουν,
ᾄδω, — παρατ. ᾖδον,
αὐλέω, — παρατ. ηὔλουν,
οἰκέω, — παρατ. ᾤκουν.

ΣΗΜ. αα') Ἡ ει δίφθογγος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀρνεῖται τὴν αὔξησιν. Μόνον τὸ εἰκάζω εὑρίσκεται ἐνίοτε αὐξανόμενον, οἷον ᾔκασα, ᾔκασμαι.

ββ') Καὶ εἰς τὰ ἀπὸ ευ ἀρχόμενα ῥήματα οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἐξαιρέτως προτιμῶσι τὴν αὔξησιν, οἱ δὲ ἄλλοι οὐχί. Οὕτω κοινῶς μὲν λέγεται εὐχόμην, εὐξάμην, Ἀττικῶς δὲ ηὐχόμην, ηὐξάμην. Εἰς δὲ τὸ εὑρίσκω λείπει κάλλιον ἡ αὔξησις, ὅθεν λέγουσιν εὕρισκον, εὕρηκα, εὗρον, εὑρέθην.

γγ') Ἀναύξητα δὲ μένουσιν εὐφωνίας χάριν τὰ ἀπὸ α, αυ, οι ἀρχόμενα, ἑπομένου καὶ ἄλλου φωνήεντος, οἷον·
ἀηδίζομαι, αὐαίνω, ἔτι οἰνόω,
(οἰνωμένος)**), οἰκουρέω, οἰστρέω.
Οὕτω καὶ ἄλλα τινὰ, ὡς ἐλληνίσθησαν τὴν νῦν γλῶσσαν, Θουκ. 2, 68.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ.

ζ') Ῥήματα τινὰ, ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα, δέχονται

*) Τὸ δὲ ὠθεῖσθαι καὶ ὠνεῖσθαι εὑρίσκονται καὶ ἀναύξητα ἐνίοτε.

**) Εὑρίσκεται δὲ κατὰ τὰ Ἀντίγραφα καὶ ᾠνωμένος (Πλάτ. Νόμ. 6, 775. 7, 815.)

εἰς τὸν Παρακείμενον ἰδιαίτερόν τινα ἀναδιπλασιασμὸν, ἀττικὸν ὀνομαζόμενον, ὅστις γίνεται, προστιθεμένων πρὸ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως τῶν δύο πρώτων τοῦ ῥήματος στοιχείων, οἷον·

ἀγείρω, — ἀγήγερμαι.

ΣΗΜ. Ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ταύτην παρὰ τῶν Γραμματικῶν, οἵτινες παρατηρήσαντες, ὡς φαίνεται, ἐνίων ῥημάτων τὸν διπλασιασμὸν ἀσυνήθιστον γιγνόμενον, εἰς τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἀττικῶν συνήθειαν ἀποτείνοντες, οὕτως ἐπωνόμασαν αὐτόν. Ἰδὲ Φρύνιχον. Ἐπειδὴ κυρίως Ἀττικὸς δὲν εἶναι ὁ διπλασιασμὸς οὗτος, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ πολλὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἔτυχον τοῦ διπλασιασμοῦ, αὐτὰ μὴ ὄντα Ἀττικά.

η') Ἴδιον τούτου τοῦ σχηματισμοῦ εἶναι τὸ νὰ προτιμᾷ εἰς τὴν τρίτην συλλαβὴν βραχὺ φωνῆεν, καὶ ὅπου ἂν εὕρῃ μακρὸν, νὰ τὸ συστέλλῃ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον·

ἀλείφω, ἀλήλιφα,
ἀκούω, ἀκήκοα.

θ') Ὁ ὑπερσυντελικὸς ἐνίοτε λαμβάνει καὶ ἄλλην χρονικὴν αὔξησιν, ὡς ἀκήκοα, ἠκηκόειν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἡ τοιαύτη αὔξησις καὶ παραλείπεται, οἷον ἐμημέκειν (ἀπὸ ἐμέω), ἀλήλιπτο (ἀπὸ ἀλείφω), ὀρώρυκτο, καὶ ὠρώρυκτο (Ξενοφ. Ἀνάβ. 7, 8, 14.) ἀπὸ ὀρύττω.

ΣΗΜ. Οἱ συνηθέστεροι διπλασιασμοὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶναι οἱ ἐφεξῆς·
ἀλήλεσμαι, ἀπὸ ἀλέω,
ἀρήρομαι, ἀπὸ ἀρόω,
ἐγήγερμαι, ἀπὸ ἐγείρω,
ἐδήδοκα, ἀπὸ ΕΔΩ. Ἰδὲ ἐσθίω εἰς τὰ Ἀνώμ.
ἐλήλακα, ἀπὸ ἐλάω. Ἰδὲ ἐλαύνω — —
ἐλήλιγμαι*), ἀπὸ ἑλίσσω,
ἐλήλεγμαι, ἀπὸ ἐλέγχω,
ἐλήλυθα, ἀπὸ ἐλθεῖν. Ἰδὲ ἔρχομαι —
ἐνήνοχα, ἀπὸ ἐνεγκεῖν. Ἰδὲ φέρω —
ὄλωλα } ἀπὸ ὄλλυμι,
ὀλώλεκα }
ὀμώμοκα, ἀπὸ ὄμνυμι.

Δ'.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ι') Τὰ ἐκ προθέσεων Σύνθετα λαμβάνουσι τὴν αὔξη-

---

*) Ἀλλὰ καὶ εἵλιγμαι. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἡ συλλαβὴ τοῦ διπλασιασμοῦ οὔτε τὸ ει δέχεται, οὔτε τὸ δασὺ πνεῦμα.

σιν μετὰ τὴν πρόθεσιν, οἷον προςφέρω, προςέφερον, ἀποδύω, ἀπέδυσα, ἀποδέδυκα, συλλέγω, συνέλεγον, ἀπαλλάττω, ἀπήλλαττον, ἀφαιρέω, ἀφήρουν.

ια') Εἰς δὲ τὰς περισσοτέρας τῶν ἄλλων συνθέσεων προτίθεται πάλιν ἡ αὔξησις, οἷον·

μελοποιέω, ἐμελοποίουν,
πλημμελέω, πεπλημμέληκα,
ἀφρονέω, ἠφρόνουν,
οἰκοδομέω, ᾠκοδόμουν.

ιβ') Τὰ ἐκ τοῦ εὖ καὶ δυς σύνθετα λαμβάνουσιν εἰς τὸ μέσον τὴν χρονικὴν αὔξησιν, οἷον εὐεργετέω, εὐηργέτουν, εὐηργέτηκα. Ὅταν δὲ εἰς τὰ μόρια ταῦτα ἀκολουθῇ φωνῆεν ἄτρεπτον ἢ σύμφωνον, τότε ἢ λαμβάνουσιν ἔμπροσθεν τὴν αὔξησιν, οἷον·

δυςωπέω, ἐδυσώπουν,
δυστυχέω, ἐδυστύχησα, δεδυστύχηκα,
εὐδοκιμέω, ηὐδοκίμουν,

ἢ μένουσιν ἀναύξητα, μάλιστα τὰ ἀπὸ εὖ συγκείμενα, οἷον·

εὐωχοῦμαι, εὐωχούμην.

ΣΗΜ. αα') Ἡ πρὸ κάμνει μετὰ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως κρᾶσιν, οἷον· προέδωκε, προὔδωκε.

ββ') Ῥήματα ἐκ προθέσεων σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ ἁπλοῦν εἶναι ἢ σπάνιον ἢ ποιητικὸν, δέχονται εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τὴν αὔξησιν, καὶ πρὸ τῆς προθέσεως, οἷον καθεύδω, καθίζω, κάθημαι, ἀφίημι, ἀμφιέννυμι, — ἐκάθευδον, ἐκάθιζον, ἐκαθήμην, ἠφίουν, ἠμφίεσα. Ἀλλὰ καὶ καθηῦδον εὑρίσκεται εἰς δοκίμους συγγραφεῖς. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἔχουσιν αὐτὴν ἄλλα, τῶν ὁποίων τὸ ἁπλοῦν εἶναι πάντη ἢ ἄγνωστον, ἢ ἀπηρχαιωμένον μετὰ τὴν πρόθεσιν, οἷον ἐξετάζω, παρατ. ἐξήτασα, ἀόρ. ἐξήτακα, ἀπαντάω, ἀόρ. ἀπήντησα, ἀφικνοῦμαι, παρατ. ἀφικνούμην, ἀόρ. ἀφικόμην, ἀπολαύω, παρατ. ἀπέλαυον καὶ ἀπήλαυον (Ἰσοκράτ.), ἀόρ. ἀπέλαυσα καὶ ἀπήλαυσα.

γγ') Ὅλα τὰ σύνθετα ῥήματα, τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει ἁπλοῦν, εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα, λαμβάνουσι τὴν αὔξησιν ἐξ ἀνάγκης ἔμπροσθεν τοῦ ὅλου, οἷον παιδαγωγέω, ἐπαιδαγώγουν, δεινοπαθέω, ἐδεινοπάθουν.

δδ') Αὕτη δὲ ἡ ἀρχὴ παραβιάζεται πολλάκις, καὶ μάλιστα εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, ὅσα σύγκεινται μὲν ἐκ προθέσεων, ἔχουσι δὲ ἴδιον τὸ νὰ μὴ ἦναι ῥήματα πλέον χωρισθέντα τούτων τῶν προθέσεων, οἷον ἐπιθυμέω, ἐπιτηδεύω, ἐπιχειρέω, ἐγκωμιάζω, ἐγχειρέω, προξενέω, προφητεύω, ὑποπτεύω, συνεργέω, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσι τὴν αὔξησιν μετὰ τὴν πρόθεσιν, οἷον·

ἐπεθύμησα, ἐπετήδευσα, ἐπεχείρησα, ἐνεκωμίασα, ἐνεχείρησα, προὐξένησα, προὐφήτευσα, ὑπώπτευσα, συνήργησα.

Τὸ δὲ κατηγορέω, ἀνεπίδεκτον ὂν τῆς αὐξήσεως εἰς τὸ μέσον, μένει πάντως ἄτρεπτον, κατηγόρουν, κατηγόρησα.

εε') Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἐταλαντεύετο ἡ συνήθεια, ἴσως δι' εὐφωνίαν. Οὕτω τὸ ἐναντιοῦμαι (ἀπὸ ἐναντίος) σχηματίζει ἠναντιούμην, καὶ

ἀντιδικέω, ἠντιδίκουν,
ἐμπεδόω, ἠμπέδουν,
προοιμιάζομαι, πεπροοιμίασμαι.

Καὶ τὸ ἀντιβολέω ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχει ἠντιβόλουν, καὶ ἠντεβόλησα, το δὲ ἐμπολάω, ἠμπόλων, ἠμπόλησα, ἠμπόληκα, ἀλλὰ καὶ ἐμπεπόληκα (Λουκιανός). Τὸ δὲ ἐγγυάω, ἠγγύων, ἠγγύησα, καὶ ἐνεγγύησα, ἀλλὰ καὶ ἐγγυηκώς, ἀναύξητον. Ἔτι δὲ τὸ ἐκκλησιάζω εἰς μὲν τὸν παρατατ. ἀποβάλλει τὴν αὔξησιν, οἷον ἐκκλησίαζον, εἰς δὲ τὸν ἀόριστον ἐξεκλησίασαν (Θουκυδ. Δημοσθ.)

ϛϛ') Ἀνωμαλία εἶναι ἡ διπλῆ αὔξησις εἰς τὰ ἑξῆς ῥήματα·

ἀνορθόω — ἠνώρθουν, ἠνώρθωσα,
ἐνοχλέω — ἠνώχλουν, ἠνώχλησα, ἠνώχληκα,
ἀνέχομαι — ἠνειχόμην (ἰδὲ Ἔχω),
παροινέω — ἐπαρῴνησα, πεπαρῴνηκα.

Εἰς ἄλλα ταλαντεύεται ἡ τοιαύτη χρῆσις, οἷον·

ἀμφιγνοέω — ἠμφιγνόουν, ἢ ἠμφεγνόουν,
ἀμφισβητέω — ἠμφισβήτουν, ἠμφεσβήτουν,

καὶ τὰ διαιτάω, διακονέω, διήτησα, κατεδιῄτησα, δεδιηκόνηκα.

Ἐναργὴς ἀπάτη φαίνεται εἰς τὸ παρανομέω, τοῦ ὁποίου ὁ μὲν παρακείμενος εἶναι παρανενόμηκα, ὁ δὲ παρατατικὸς καὶ ἀόριστος σχηματίζεται παρηνόμουν, παρηνόμησα, ὡς ἂν ἦτον ἐκ τοῦ ἀνομέω σύνθετον. Τέλος δὲ σπανιώτατα εὑρίσκονται ῥήματα ἐξ οὐσιαστικῶν σύνθετα, ἔχοντα κατὰ τὸ μέσον τὸν διπλασιασμὸν, ὡς ἱπποτετρόφηκα, ἐκ τοῦ ἱπποτροφέω.

Ε'.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ.

α') Ὅλαι αὗται αἱ αὐξήσεις συμβαίνουσιν ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ εἰς τὸ Παθητικὸν καὶ εἰς τὸ Μέσον. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων καὶ μετοχῶν (ἐπειδὴ ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς ὑπάρχουσι μόνον εἰς τὴν ὁριστικὴν), κρατεῖ ὁ ἐφεξῆς κανών.

Ἡ τοῦ παρακειμένου αὔξησις φυλάττεται καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ μετοχὰς, ἡ δὲ τοῦ ἀορίστου εὑρίσκεται εἰς μόνην τὴν Ὁριστικὴν, οἷον·

παρακ. τέτυφα, ἀπαρέμφ. τετυφέναι, μετ. τετυφώς.
ἀόρ. ἔτυψα, ἀπαρέμφ. τύψαι, μετ. τύψας.

β') Δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὸν κανόνα τοῦτον ἀκριβέστερον καὶ οὕτως· Πᾶς διπλασιασμὸς ἢ πᾶσα διπλασιασμοῦ ἐπέχουσα τόπον αὔξησις φυλάττεται καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, ἡ δὲ ἁπλῆ αὔξησις εὑρίσκεται εἰς μόνην τὴν ὁριστικήν. Εἰς τοῦτον τὸν κανόνα ἐμπεριέχονται τά τε ποιητικὰ, οἷον πεπιθεῖν, λελαθεῖν, περὶ ὧν ὁμιλοῦμεν εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων μέρος, καὶ πολλὰ τῶν ἀνωμάλων, οἷον τὸ ἤγαγον, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις ἀποβάλλει τὴν ἁπλῆν αὔξησιν. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα ἄγω καὶ φέρω.

---

§. 27.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΥΣ.

α') Ἐὰν θεωρήσῃ τις τὰς καταλήξεις ὅλων τῶν ῥημάτων, θέλει παρατηρήσειν, ὅτι ταῦτα διὰ τὴν ἰδιότητα τῶν καταλήξεων καὶ τὴν αὐτῶν τροπὴν κατὰ Πρόςωπα καὶ Ἀριθμοὺς καθόλου διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, αἱ ὁποῖαι διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων σαφέστατα. Τούτων ἡ μὲν συμπίπτει κατὰ τὴν σημασίαν κυρίως εἰς τὴν Ἐνεργητικὴν διάθεσιν, ἡ δὲ εἰς τὴν Παθητικήν. Ὅθεν, ἂν καὶ κατά τινας χρόνους συμβαίνῃ τις κατὰ τοῦτο ἀνωμαλία, ὀνομάζονται γενικῶς τὰ μὲν τῆς πρώτης τάξεως Ἐνεργητικὰ, τὰ δὲ τῆς δευτέρας Παθητικά.

Ἐὰν δὲ παρατηρήσῃ ἀκριβέστερον καὶ χρόνον πρὸς χρόνον, θέλει εὑρεῖν, ὅτι καὶ κατὰ τὰς δύο τάξεις οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι, ἴδιόν τινα πάντοτε φυλάττοντες τύπον, διακρίνονται ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ περιέχει τὰς κοινὰς τῶν διαφόρων χρόνων καταλήξεις καὶ τὰς τούτων τροπὰς κατὰ τὰ τρία πρόσωπα καὶ τοὺς τρεῖς ἀριθμούς. Κρατεῖ δὲ οὗτος ἐπὶ μόνης τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως. Περὶ Εὐκτικῆς καὶ Ὑποτακτικῆς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸν ἐφεξῆς παράγραφον.

Ἐνεργητικά — Παθητικά

Ἀρχικοὶ χρόνοι

	α'.	β'.	γ'.	α'.	β'.	γ'.
Ενικ.	—	-ς	—	-μαι	(σαι)	ται
Δυϊκ.	—	-τον	-τον	-μεθον	-σθον	σθον
Πληθυντ.	-μεν	-τε	-σι(ν)	-μεθα	-σθε	-νται

Ἱστορικοὶ χρόνοι

	α'.	β'.	γ'.	α'.	β'.	γ'.
Ενικ.	—	ς	—	-μην	(σο)	-το
Δυϊκ.	—	-τον	-την	-μεθον	-σθον	σθην
Πληθ.	-μεν	-τε	-ν(σαν)	-μεθα	σθε	-ντο

οἷον λύομαι, λέλυμαι, λύσομαι, λυθήσομαι· εἶναι ὅλα πρῶτα πρόςωπα τῶν ἀρχικῶν χρόνων τοῦ Παθητικοῦ τοῦ Λύω, τὸ δὲ μεταξὺ τῆς ληγούσης μαι καὶ τῆς ῥηματικῆς ῥίζης λυ εὑρισκόμενον, ἢ μὴ, εἶναι ὁ ἴδιος ἑκάστου χρόνου χαρακτὴρ, περὶ οὗ κατωτέρω.

ΣΗΜ. αα') Εἰς τοῦτον τὸν πίνακα ἄρχονται αἱ καταλήξεις ἀπ' ἐκείνου τοῦ συμφώνου, πρὸ τοῦ ὁποίου τὸ λοιπὸν τοῦ ῥήματος μέρος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι ὅμοιον. Τῶν ῥημάτων τὰ μὲν προσκολλῶσι τὸ σύμφωνον τοῦτο ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ χρόνου (ἰδὲ κατωτ. τὸν παθ. παρακ. καὶ τὴν εἰς μι συζυγίαν), τὰ δὲ περισσότερα λαμβάνουσιν εἰς τὸ μέσον φωνῆέν τι, τὸ ὁποῖον τρέπεται διαφόρως, οἷον λύ-εις, λύ-ο-μεν, λύ-ε-τον, λύ-ε-τε. Ὅθεν καὶ τὸ α' καὶ γ' πρόσωπον τοῦ Ἑνικοῦ κατὰ τὴν Ἐνεργητικὴν διάθεσιν δὲν ἐσημειώθησαν εἰς τὸν πίνακα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ διαφόρως τρεπόμενον φωνῆεν, οἷον λύ-ω, λύ-ει, λύ-ομεν, ἀόρ. ἔλυ-σα, ἐλύσαμεν. Τὸ πρῶτον πρόσωπον ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἔχει ν, οἷον παρατ. ἔλυ-ο-ν, ὑπερσ. ἐλελύκειν, τὸ δὲ τρίτον πρόσωπον λαμβάνει τὸ σύμφωνον τοῦτο ὡς ἐφελκυστικὸν, οἷον ἔλυ-ε-ν.

ββ') Τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ Πληθ. εἰς τοὺς ἀρχικοὺς χρόνους τοῦ Ἐνεργητικοῦ ἀπαιτεῖ πρὸ τῆς καταλήξεως σιν μακρὸν φωνῆεν, ὅθεν κατὰ τὴν κοινὴν συζυγίαν τρέπεται τὸ μὲν ο εἰς ου, τὸ δὲ ᾰ εἰς ᾱ, οἷον τύπτουσι, παρακ. τετύφᾱσι. Αἴτιον τούτου εἶναι τὸ ἐλλεῖψαν ν, τὸ ὁποῖον σώζεται εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον (τύπτοντι)·

γγ') Αἱ εἰς σαι καὶ σο καταλήξεις τοῦ β' προσώπου τοῦ Παθητικοῦ σπανίως μένουσιν ἄτρεπτοι. Ἡ ἀναλογία δεικνύει, ὅτι οὗτος ὁ σχηματισμὸς ἦτον εἰς χρῆσιν, ἑνωμένος μὲ τὸ μεσαῖον φωνῆεν, -εσαι, εσο, ασο. Οἱ μὲν τοίνυν Ἴωνες, ἀποβαλόντες τὸ σ, ἐσχημάτιζον τὰς καταλήξεις εἰς εαι, ηαι, εο, αο, ἡ δὲ συνήθης γλῶσσα συνῄρει αὐτὰς εἰς ῃ, ου, ω. Ὅθεν λαμβάνομεν

ἐνεστ. τύπτομαι, τύπτῃ,
παρατ. ἐτυπτόμην, ἐτύπτου,
ἀόρ. ἐτυψάμην, ἐτύψω.

Ὥστε ὁ ἀρχαῖος σχηματισμὸς εἰς σαι καὶ σο ἔμεινε μόνον εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μὴ δεχομένους τὸ φωνῆεν ἐκεῖνο, οἷον τὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν τοῦ Παθητ. καὶ εἰς τὴν εἰς μι συζυγίαν).*

δδ') Οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι διαφέρουσι τῶν ἀρχικῶν κατὰ ταῦτα·

1. *Καθόλου μὲν τὸ γ' πρόσωπον τοῦ Δυϊκοῦ, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς ἀρχικοὺς χρόνους εἶναι πάντοτε ὅμοιον μὲ τὸ β', ὡς τύπτετον, τύπτετον, τύπτεσθον, τύπτεσθον, εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τελευτᾷ εἰς ην, οἷον ἐτύπτετον, ἐτυπτέτην, ἐτύπτεσθον, ἐτυπτέσθην**).*
2. *Ἰδίως δὲ τοῦ Ἐνεργ. τὸ πληθ. γ' πρόσωπον εἰς μὲν τοὺς ἀρχικοὺς χρόνους λήγει πάντοτε εἰς σι ἢ σιν, εἰς δὲ τοὺς ἱστορικοὺς εἰς μόνιμον ν (ἔτυπτο-ν, ἔτυψα-ν, ἐτετύφει-σαν, ἐτίθε-σαν).*

---

*) *Σημείωσαι περὶ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ Παθητ. εἰς ῃ, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ συνῄρουν αὐτὸ εἰς ει, παριστάντες οὕτως ἐνεργεστέραν τὴν τῆς ὁριστικῆς καὶ ὑποτακτικῆς διαφοράν. Καὶ οὗτος ὁ σχηματισμὸς εὑρίσκεται εἰς τοὺς δοκιμωτάτους συγγραφεῖς (Θουκυδ. Πλάτ. καὶ τοὺς Δραματικούς). Ὕστερον δὲ ἐπικρατοῦντος πάλιν τοῦ ῃ, ἔγινεν ὁ γραμματικὸς κανὼν περὶ τῶν τριῶν ῥημάτων, βούλομαι, βούλει, οἴομαι, οἴει (ὄψομαι, ὄψει), τῶν ὁποίων ὁ ὑποτακτικὸς ἐγράφετο ἐπάναγκες βούλῃ, οἴῃ. —*

**) *Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀττικὴν γλῶσσαν δὲν διεκρίθη ἀκόμη αὕτη τῶν ἱστορικῶν προσώπων ἡ διαφορά, ἀλλ' ἐπεκράτει καὶ εἰς τὸ β' πρόσωπον ἡ εἰς ην κατάληξις.*

3. *Τοῦ δὲ Παθητικοῦ διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ χρόνοι οὗτοι καθ' ὅλον τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν, ὁμοίως καὶ ὅλα τὰ τρία πρόσωπα. Ἐκ τῆς καταλήξεως -μαι τῶν ἀρχικῶν χρόνων γίνεται εἰς τοὺς ἱστορικοὺς πάντοτε -μην, καὶ ἐκ τῆς -ται πάντοτε -το. Ὁμοίως εἶναι μόνιμος ἡ διαφορὰ τῶν ἐκ τῶν -σαι καὶ -σο γιγνομένων καταλήξεων, περὶ ὧν εἴπομεν ἀνωτέρω γγ'). —*

εε') Τοῦ Δυϊκοῦ τὸ α' πρόσωπον δι' ὅλου τοῦ Ἐνεργητικοῦ δὲν διαφέρει τοῦ Πληθυντικοῦ. Καὶ ἄλλως, ὅτι ὁ Δυϊκὸς ἀριθμὸς ὡς ἀρχαῖος Πληθυντικος, μάλιστα κατὰ τὸ ῥῆμα, ἔχει καὶ πληθυντικὴν σημασίαν εἰς τοὺς ποιητὰς, θέλει δείξειν ἡ Σύνταξις.

ϛϛ') Ἡ εἰς νται κατάληξις τοῦ γ' προσώπου πληθυντικοῦ ἀναπτύσσεται διὰ φωνήεντος ἢ τοῦ κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους διαφόρως τρεπομένου, οἷον λύ-ο-νται, ἢ τοῦ ῥηματικοῦ, ὡς ἵστα-νται.

§. 28.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΑΣ.

α΄) Ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς ὑπάρχουσιν εἰς μόνην τὴν ὁριστικὴν ἔγκλισιν· οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι κλίνονται καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τε καὶ μετοχάς. ***Εἰς*** *δὲ τὸν Μέλλοντα λείπει ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ προςτακτική. Καὶ τοῦ δὲ Παρακειμένου ἀπαριθμοῦνται μὲν κοινῶς ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ καὶ προστακτική, εἶναι δὲ ὀλίγη ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὡς κατωτέρω.*

β΄) Τῆς μὲν ὑποτακτικῆς ὅλοι οἱ χρόνοι κλίνονται κατὰ τοὺς ἀρχικοὺς χρόνους, τῆς δὲ Εὐκτικῆς, κατὰ τοὺς ἱστορικούς. Ὥςτε τοῦ §. 27. α΄ πίνακος ἡ μὲν ἄνω σειρὰ περιέχει ἐν ταὐτῷ καὶ τὰς καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς, ἡ δὲ κάτω τὰς τῆς Εὐκτικῆς.

γ΄) Ἰδίως δὲ ἡ ὑποτακτικὴ εἰς τὰς καταλήξεις ἔχει πανταχοῦ η καὶ ω ἀντὶ τῶν ἰδιαιτέρων φωνηέντων ἑκάστης καταλήξεως τῆς ὁριστικῆς. Καὶ κατὰ μὲν τὸν ἐνεστῶτα τοῦ τε Ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ, ὅπου εἰς τὴν ὁριστικὴν εἶναι ω, ο, ου, ἐκεῖ ἔχει ἡ ὑποτακτικὴ ω, ὅπου δὲ εἰς ἐκείνην εἶναι ε, ει, ῃ, ἐκεῖ ἔχει αὕτη η ἢ ῃ, οἷον·

Ὁριστ.	*α΄. τύπτ—ω,*	*—ομεν,*	*—ομαι,*
	β΄. τύπτ—εις,	*—ετε,*	*—ει (ῃ),*
	γ΄. τύπτ—ει,	*—ουσι,*	*—εται.*
Ὑποτ.	*α΄. τύπτ—ω,*	*—ωμεν,*	*—ωμαι,*
	β΄. τύπτ—ῃς,	*—ητε,*	*—ῃ,*
	γ΄. τύπτ—ῃ,	*—ωσι,*	*—ηται.*

δ΄) Τῆς δὲ Εὐκτικῆς χαρακτὴρ εἶναι τὸ ι, τὸ ὁποῖον μετὰ τοῦ φωνήεντος τοῦ ῥήματος ἢ τῆς χρονικῆς καταλήξεως συνέρχεται εἰς δίφθογγον, φυλαττομένην καθ᾽ ὅλους τοὺς Ἀριθμοὺς καὶ τὰ Πρόσωπα. Ἡ κατάληξις τοῦ α΄ προσώπου τοῦ Ἐνεργητικοῦ εἶναι μι ἢ ην, ὡς τύπτοιμι, τιθείην· τὸ δὲ η τοῦτο καὶ ἡ δίφθογγος μένουσιν ἄτρεπτα εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς καταλήξεις, οἷον τύπτοιμι, τύπτοις, τύπτοι, τιθείην, τιθείης, τιθείη, κτλ. ***Εἰς*** *δὲ τὸ Παθητ. εὑρίσκεται ἡ δίφθογγος αὕτη πάντοτε ἀμέσως πρὸ τῶν ἱστορικῶν καταλήξεων. Ὁ δὲ ἀόριστος*

κατέχει τὸ ἴδιον αὐτοῦ φωνῆεν ᾱ καὶ εἰς τὴν δίφθογγον τῆς Εὐκτικῆς -αιμι.

Οὕτως

Ἐνεστ.	τύπτω,	Εὐκτ.	τύπτοιμι,	Παθητ.	τυπτοίμην,
Μέλλ.	τύψω	—	τύψοιμι,	—	τυψοίμην,
Ἀόρ.	ἔτυψα,	—	τύψαιμι,	—	τυψαίμην.

ΣΗΜ. αα') Ἡ εἰς ην εὐκτικὴ εὑρίσκεται κυρίως μὲν εἰς ἐκεῖνα τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων το φωνῆεν ἀμέσως προσκολλᾶται εἰς τὰς καταλήξεις, καὶ ἀνήκει λοιπὸν εἰς τὴν εἰς μι συζυγίαν μάλιστα. Εἰς δὲ τὴν κοινὴν συζυγίαν σχηματίζεται κατὰ τὴν ἐνεργητικὴν ταύτην κατάληξιν καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ Ἀορίστου τοῦ Παθητικοῦ. Τοῦτον τὸν κανόνα συστέλλει τρόπον τινὰ ἡ καλουμένη Ἀττικὴ εὐκτικὴ τῆς κοινῆς συζυγίας εἰς οιην, ἡ ὁποία εὑρίσκεται

α') εἰς τὸν ἐνεστῶτα τῶν περισπωμένων. Ἰδὲ κατωτ. §. 35.

β') Εἰς τὸν καλούμενον Ἀττικὸν Μέλλοντα καὶ τὸν δεύτερον μέλλοντα, οἷον ἐροίη, ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ἐρῶ (Ξενοφ.), φανοίην, ἀπὸ τοῦ μέλλοντος φανῶ (Σοφ.).

γ') Εἰς τὸν παρακείμενον τοῦ Ἐνεργ., οἷον πεφευγοίην, πεποιθοίην κτλ.

Ὅ τι ἤθελέ τις νὰ ἐπιφέρῃ ὡς ἐξαίρεσιν, ἢ εἶναι ψευδὲς, ὡς τὸ διαβαλλοίην εἰς τὰς Πλάτωνος Ἐπιστολὰς (7), ἢ μοναδικὸν, ὡς ὁ ἀόριστος σχοίην, ἀπὸ τοῦ ἔχω. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

ββ') Περὶ τῆς Εὐκτικῆς τοῦ α' ἀορίστ. σημειωτέον, ὅτι εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον Ἑνικοῦ καὶ τὸ τρίτον Πληθυντικοῦ ἐπικρατεῖ ἡ αἰολικὴ κατάληξις εἰς εια, οἷον·

Ἑνικ.	τύψαιμι,	
	τύψαις,	— τύψειας,
	τύψαι,	— τύψειε(ν),
Πληθ.	τύψαιεν,	— τύψειαν.

ε') Ἡ προστακτικὴ ἔχει δι' ὅλων τῶν ἀριθμῶν β' καὶ γ' πρόσωπον. Αἱ δὲ καταλήξεις αὐτῆς καθ' ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς εἶναι

Ἐνεργητ.

	β'.	γ'.		β'.	γ'.		β'.	γ'.
Ἑν.	—,	τω.	Δυϊκ.	-τον,	-των.	Πληθ.	-τε,	-τωσαν καὶ -ντων,

Παθητ.

Ἑν.	(σο),	σθω.	Δυϊκ.	-σθον,	-σθων.	Πληθ.	σθε,	-σθωσαν ἢ σθων.

Εἰς δὲ τὸ β' πρόσωπον τοῦ Ἑνικοῦ τοῦ κατὰ τὴν Ἐνεργητικὴν ὑπάρχουσι τρεῖς καταλήξεις, οἷον

1. ε εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ ἀόριστον Β τῆς κοινῆς συζυγίας, τύπτε, μάθε,

2. ον εἰς τὸν α' ἀόρ., οἷον τύψον,

3. θι ἢ τι εἰς τὴν εἰς μι συζυγίαν καὶ εἰς τὰ Παθητικὰ (Ἀόρ.), οἷον τύφθητι.

Εἰς δὲ τὸ παθητικὸν τὸ μὲν σο τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχει, ἥνπερ καὶ ἡ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ὁριστικῆς κατάληξις. Ὁ δὲ τῆς μέσης διαθέσεως ἀόριστος ἔχει μόνιμον τὴν εἰς αι κατάληξιν, οἷον τύψαι, τυψάσθω.

ς') Ἡ Ἀπαρέμφατος ἔχει τὰς ἑξῆς καταλήξεις·

εἰς μὲν τὴν Ἐνεργητικὴν -ειν, -αι, ἢ -ναι

εἰς δὲ τὴν Παθητικὴν -σθαι.

Εἰς τὴν Ἐνεργητικὴν τὸ -ειν προςκολλᾶται εἰς τὸ ῥῆμα, καθὼς τὸ εις καὶ ει εἰς τὴν ὁριστικὴν, καὶ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα συντίθεται καὶ ὁ β' ἀόριστος καὶ ὁ Μέλλων, οἷον·

τύπτ-ειν, τυπ-εῖν, τύψ-ειν.

Ἡ κατάληξις ναι ἀναπτύσσεται εἰς τὸν παρακείμενον διὰ τοῦ μεσαίου φωνήεντος, οἷον·

τέτυφα, τετυφ-έ-ναι.

Εἶναι δὲ ἐξαιρέτως τῆς εἰς μι συζυγίας καὶ τοῦ ἀορίστου τοῦ Παθητικοῦ, ὅστις ἀποκλίνει εἰς ἐνεργητικὸν σχηματισμὸν, οἷον·

ἐτύφθην, τυφθῆναι.

Τὸ δὲ -σθαι τοῦ παθητικοῦ ἀκολουθεῖ τὰς ὁμοίας καταλήξεις τῆς ὁριστικῆς καθ' ὅλους τοὺς χρόνους, οἷον·

τύπτεσθαι, τετύφθαι, τύψασθαι.

ζ') Ἔτι δὲ ὅλαι αἱ Μετοχαὶ εἶναι ἐπίθετα, τρεῖς ἔχοντα καταλήξεις, καὶ αἱ μὲν θηλυκαὶ κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν, αἱ δὲ ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κατὰ τὴν τρίτην. Ἔχουσι δὲ κατὰ τὸ ἐνεργητικὸν τοὺς πέντε τύπους τούτους

1. -ων, } -ουσα, -ον. Γεν. οντος,
2. -ους, }
3. -εις, -εισα, -εν. Γεν. εντος,
4. -ᾱς, -ᾱσα, -ᾰν. Γεν. αντος,
5. -ῡς, -ῡσα, -ῠν. Γεν. υντος.

Τούτων ἡ μὲν εἰς ων ἀνήκει εἰς τὸν ἐνεστῶτα, καθ' ὃν σχηματίζεται ἡ μετοχὴ τοῦ Μέλλοντος καὶ τοῦ

δευτέρου ἀορίστου. Αἱ δὲ τέσσαρες εἰς ς ἀνήκουσι μὲν εἰς τὴν εἰς μι συζυγίαν καὶ τοὺς διὰ συγκοπῆς ὁμοίους σχηματισμοὺς, δύο δὲ ἐξ αὐτῶν λαμβάνει καὶ ἡ κοινὴ συζυγία, τὴν μὲν εἰς ας, εἰς τὸν Α' ἀόριστ. τοῦ Ἐνεργ. τὴν δὲ εἰς εις, εἰς τὸν ἀόριστον τοῦ Παθητικοῦ.

Τούτων τῶν καταλήξεων παντελῶς διαφέρει ἡ τῆς τοῦ Παρακειμένου μετοχῆς, ὡς

ώς, υῖα, ός, Γεν. ότος.

Εἰς δὲ τὴν Παθητικὴν διάθεσιν ἐπικρατεῖ ἡ κατάληξις εἰς

-μενος, -μένη, -μενον,

καὶ κλίνεται αὕτη ὡς τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

---

§. 29.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΩΣ ΔΙ' ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ.

α') Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ὑπῆρξαν μόνον ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ῥήματα, καὶ ἀντιστοιχοῦσι τῶν πρώτων τῆς ὁριστικῆς προσώπων αἱ καταλήξεις κατὰ τοὺς δύο σχηματισμοὺς, οὕτως·

	Ἐνεργ.	Παθητ.		Ἐνεργ.	Παθητ.
Ἐνεστ.	-ω	-ομαι	Παρατ.	-ον	-όμην
Παρακ.	-α, -κα	-μαι	Ὑπερσ.	-ειν, -κειν	-μην
Μέλλ.	-σω -ῶ	-σομαι -οῦμαι	Ἀόριστ.	-σα -ον	-σάμην -όμην.

β') Ἐπειδὴ δὲ τὸ παθητικὸν ἐλήφθη καὶ ἐπὶ τῶν εἰς ἑαυτὰ ἐνεργούντων προσώπων, προῆλθεν ἡ Μέση λεγομένη διάθεσις. Καὶ εἰς μὲν τὸν ἀόριστον τοῦ Παθητικοῦ προσετέθη ἄλλο σχῆμα εἰς

-θην ἢ ην,

τὸ ὁποῖον ἐναντίον τῆς ἀνωτέρω ἀναλογίας κλίνεται κατὰ τὸν ἐνεργητικὸν σχηματισμὸν, ἔχον σημασίαν ἐντελῶς παθητικήν. Ἔτι ἐκ τούτου ἐσχηματίσθη ὁ μέλλων τοῦ Παθητικοῦ εἰς

-θήσομαι ἢ -ήσομαι.

γ') Εἰς τὸν Ἐνεστῶτα λοιπὸν καὶ Παρατατικὸν καὶ Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν ἔμεινεν ἡ διπλῆ αὕτη χρῆσις διὰ παντὸς, ὥστε εἰς τοὺς χρόνους τούτους μόνον ἐκ τῆς ἐννοίας δύναται νὰ φανῇ, ἂν τὸ ῥῆμα ἦναι παθητικὸν ἢ μέσον. Τοῦ δὲ μέλλοντος καὶ ἀορίστου, ὅπου συνέστη ὁ ῥηθεὶς νέος σχηματισμὸς, ἡ σημασία κατὰ μικρὸν οὕτω διεκρίθη, ὥστε ὁ μὲν νέος τούτων σχηματισμὸς ἔλαβε τοῦ Παθητικοῦ, ὁ δὲ παλαιὸς Παθητικὸς τοῦ Μέσου τὴν σημασίαν. Οἱ τοίνυν πρῶτοι τέσσαρες χρόνοι εἶναι μὲν κοινοὶ τῶν τε Παθητικῶν καὶ τῶν Μέσων, λαμβάνουσι δὲ δικαίως τὴν σημασίαν ἐκ τῆς Παθητικῆς σημασίας, καὶ ὀνομάζονται Παθητικοὶ, κατὰ δὲ τὴν σύνταξιν καὶ Μέσοι.

ΣΗΜ. Σημείωσαι, ὅτι εἰς πολλὰ ῥήματα ὁ κύριος σχηματισμὸς τοῦ Παθητικοῦ εἰς -θην ἐπιδέχεται τὴν τοῦ Μέσου σημασίαν.

δ') Πόσοι καὶ ποῖοι χρόνοι ὑπάρχουσιν, εἴδομεν ἐν

τοῖς ἔμπροσθεν. Ἐνταῦθα ἁρμόζει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἔνιοί τινες αὐτῶν ἔχουσι διπλοῦν σχηματισμὸν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, οἷον εἰς μὲν τὸ Ἐνεργητικὸν ὁ παρακείμενος, εἰς δὲ τὰ τρία γένη ὁμοῦ ὁ μέλλων. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχει καὶ ὁ λεγόμενος μετ' ὀλίγον Μέλλων ὡς τρίτος σχηματισμὸς τοῦ χρόνου τούτου, ὅστις δέχεται τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ Παρακειμένου.

ε') Ὅλοι οὗτοι οἱ χρόνοι κατά τε τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικὸν καὶ Μέσον φαίνονται εἰς τὸν ἑξῆς πίνακα, ὅπου καὶ τοὺς διαφόρους σχηματισμοὺς τῶν ἀορίστων καὶ Μελλόντων ἀπηριθμήσαμεν, σημειοῦντες αὐτοὺς διὰ α' καὶ β' καὶ γ'.

	Ἐνεργητικόν	Παθητικόν	Μέσον
Ἐνεστώς	- — ω	- — ομαι	- ὡς
Παρατ.	ἐ — ον	ἐ — όμην	τὸ Παθητικόν
Παρακ. α'	-ε — α ἢ -κα	-ε — μαι	
Ὑπερσυντ. α'	ἐ-ε — ειν ἢ -κειν	ἐ-ε — μην	
Παρακ. β'	-ε — α		
Ὑπερσυντ. β'	ἐ-ε — ειν		
Μέλλων α'	- — σω	- — θήσομαι	- — σομαι
Ἀόριστ. α'	ἐ — σα	ἐ — θην	ἐ — σάμην
Μέλλων β'	- — ῶ	- — ήσομαι	- — οῦμαι
Ἀόριστ. β'	ἐ — ον	ἐ — ην	ἐ — όμην
Μέλλον γ'		-ε — σομαι	

ΣΗΜ. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον ἐσημειώθησαν καὶ αἱ αὐξήσεις. Καὶ ἡ μὲν μακροτέρα γραμμὴ εἶναι ἀντὶ τῆς ῥηματικῆς ῥίζης, ἡ δὲ βραχυτέρα ἀντὶ τοῦ ἀναδιπλασιαζομένου συμφώνου. Τὸ δὲ ἐπὶ τῆς καταλήξεως δασὺ πνεῦμα σημαίνει δασύτητα τοῦ ἀμέσως προηγουμένου συμφώνου.

§. 30.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΧΡΟΝΟΥ.

α΄) Χαρακτὴρ χρόνου ὀνομάζεται τὸ ἀμέσως πρὸ τοῦ κυρίου φωνήεντος τῆς χρονικῆς καταλήξεως εὑρισκόμενον γράμμα, π. χ. εἰς τὸν προκείμενον πίνακα τὸ σ̄ εἶναι χαρακτὴρ τοῦ Α΄ Μέλλοντος καὶ Ἀορ. τοῦ Ἐνεργ. καὶ τοῦ Μέσου.

β΄) Ἰδίως δὲ τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν ἀποβολὴν ὅλων τῶν εἰς τὴν κλιτικὴν κατάληξιν ἀνηκόντων μένει εἰς τὸ τέλος τῆς ῥηματικῆς ῥίζης, λέγεται χαρακτὴρ ῥήματος. Ἐὰν λοιπὸν ἀποβληθῇ π. χ. τοῦ Ἐνεστῶτος μόνον τὸ ω̄, τὸ τελευταῖον γράμμα (ἢ καὶ τὰ δύο τελευταῖα γράμματα) θέλουσιν εἶσθαι τοῦ ῥήματος χαρακτήρ, ὡς εἰς τὸ λέγ-ω τὸ γ̄, καὶ εἰς τὸ φονεύ-ω τὸ εῡ.

γ΄) Ἀλλὰ πολλάκις δὲν εἶναι ῥίζα τοῦ ῥήματος τὸ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα ω̄ λειπόμενον, ἀλλὰ ἁπλούστερός τις τύπος, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη ὁ συνηθέστερος πρὸς χάριν εὐφωνίας. Καὶ τοῦτον ἡ Γραμματικὴ ἀπαντῶσα εἰς πολλὰς καὶ παντοίας ἀνωμαλίας λαμβάνει ὡς ἄχρηστον ἢ παλαιὸν Ἐνεστῶτα παραλείπουσα τὸ νὰ διορίσῃ, ἂν τῷ ὄντι ποτὲ ὑπῆρχεν οὕτως.

δ΄) Πᾶς Ἐνεστῶτος σχηματισμός, εἴτε εὔχρηστος εἴτε ἄχρηστος, ὅστις λαμβάνεται πρὸς παραγωγὴν μερῶν τινῶν εὐχρήστου ῥήματος, ὀνομάζεται Θέμα.

ε΄) Ἐνταῦθα ἀνήκουσι κυρίως τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ ἁπλοῦς χαρακτὴρ ἔγεινεν εἰς τὸν εὔχρηστον Ἐνεστῶτα ἀδιάγνωστος διὰ στοιχείου τινὸς παρένθεσιν ἢ μεταβολήν. Ὥστε

αα΄) Ὅσα εἰς τὸν Ἐνεστῶτα χαρακτῆρα ἔχουσι πτ̄, εἰς αὐτὰ εἶναι τὸ τ̄ προσθήκη, ὁ δὲ γνήσιος χαρακτὴρ εἶναι ἢ β̄, ἢ π̄, ἢ φ̄, οἷον·

κρύπτω,	*τύπτω,*	*ῥάπτω,*
ΚΡΥΒΩ,	*ΤΥΠΩ,*	*ΡΑΦΩ.*

ββ΄) Τὰ περισσότερα τῶν εἰς σσ̄ ἢ ττ̄ ἔχουσιν ὡς ἁπλούστερον χαρακτῆρα ἓν τῶν συμφώνων γ̄, κ̄, χ̄, ὡς

πράσσω,	*φρίσσω,*	*βήσσω,*
ΠΡΑΓΩ,	*ΦΡΙΚΩ,*	*ΒΗΧΩ.*

γγ') Τα περισσότερα τῶν εἰς ζ ἔχουσιν ἁπλούστερον χαρακτῆρα δ ἢ γ, ὡς·

φράζω, ὄζω, κράζω,
ΦΡΑΔΩ, ΟΔΩ, ΚΡΑΓΩ.

ϛ') Ὅλα ταῦτα τὰ ῥήματα φυλάττουσι τὸν νεώτερον σχηματισμὸν καὶ χαρακτῆρα μόνον εἰς τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν, τὰ δὲ λοιπὰ γίνονται ἐκ τοῦ ἁπλουστέρου θέματος. Κοινῶς οἱ Γραμματικοὶ θεωροῦσι τὴν διαφορὰν ταύτην τῶν δύο θεμάτων ὡς συνήθη κλίσιν, ἐκφράζοντες τὰ περὶ τούτου οὕτως, ὡςὰν π. χ. εἰς τὸ τύψω, τυπείς, τὸ τ τοῦ Ἐνεστῶτος τύπτω ἀπεβάλλετο, ἢ ὡςὰν εἰς τὸν Μέλλοντα Φράσω ἀπεῤῥίφθη πρὸ τοῦ σ, ὄχι ὁ ἁπλοῦς χαρακτὴρ δ, ἀλλὰ τὸ ζ. Καὶ ταῦτα κάμνουσι ῥαστώνης ἕνεκα τῆς μεθόδου.

Συναριθμοῦνται ἐνταῦθα καὶ τὰ ὅσα εἰς τὸν Ἐνεστῶτα διπλοῦν λαμβάνουσι τὸ εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους ἁπλοῦν σύμφωνον (τὸ ὁποῖον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν συμβαίνει μόνον εἰς τὸ λ, οἷον βάλλω, ἔβαλον, ἔτι ὅσα ἔχουσιν εἰς τὸν Ἐνεστῶτα μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον, ὡς φαίνω, φανῶ, φεύγω, ἔφυγον, διότι καὶ τὰ τοιαῦτα ἔχουσιν ἁπλοῦν θέμα, οἷον ΒΑΛΩ, ΦΥΓΩ, ΦΑΝΩ. Ἀλλ' αἱ μικραὶ αὗται διαφοραὶ δὲν ἀρκοῦσιν, ὥστε νὰ ἀποσπάσωσι τὰ ῥήματα ταῦτα ἐκ τῆς Γραμματικῆς μεθόδου, ἥτις, ὁρμωμένη ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ Ἀορίστου, ἀναγνωρίζει ὡς κατὰ συστολὴν τοῦ μακροῦ τοῦ Ἐνεστῶτος γινόμενον.

ΣΗΜ. αα') Τὰ εἰς ζ ῥήματα, ἔχοντα ἁπλοῦν χαρακτῆρα τὸ δ, ὑπερβαίνουσι τὰ ἄλλα, οὐχὶ τόσον κατὰ τὰ πρωτότυπα (οἷον χάζω, χέζω, σχίζω, ἕζομαι, ὅσον κατὰ τὰ πολλὰ εἰς ιζω καὶ αζω παράγωγα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦσι τὴν κλίσιν ἐκείνων.

ββ') Ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα τὸ γ, εἶναι πολλὰ ῥήματα, σημαίνοντα ἦχον ἢ κραυγὴν, οἷον κράζω, στενάζω, τρίζω, οἰμώζω, μετὰ ἄλλων τινῶν, τῶν ὁποίων εἰς τὸν πεζὸν λόγον εὑρίσκονται στάζω, στίζω, στηρίζω, σφύζω. Ἄλλα δὲ πάλιν σαλεύουσι μεταξὺ τῶν δύο τούτων σχηματισμῶν. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα ἁρπάζω, βαστάζω, παίζω, νυστάζω. Ἄλλων δὲ τινων ὁ παλαιὸς χαρακτὴρ εἶναι γγ, οἷον κλάζω, σαλπίζω (καὶ τὸ ποιητ. πλάζω).

γγ') Ἐξ ἐναντίας δὲ ἐνιά τινα τῶν εἰς σσ καὶ ττ ἔχουσιν ἁπλοῦν χαρακτῆρα οὐχὶ ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερομένων, ἀλλ' ἐκ τῶν διὰ τῆς γλώσσης. Τοιαῦτα εἶναι τὰ

πλάσσω, πάσσω, πτίσσω, ἐρέσσω, βράσσω, βλίττω, (καὶ τὰ ποιητικὰ ἱμάσσω, κορύσσω, λεύσσω, κνώσσω, λίσσομαι, νίσσομαι). Ἔτι δύο ἀμφιῤῥεπῆ, τὸ νάσσω, Μέλλ. νάξω, Παρακ. Παθητ. νένασμαι (καὶ το ποιητικὸν ἀφύσσω, Μέλλ. ἀφύξω, Ἀόρ. ἤφυσα).

δδʹ) Ἄλλα τινὰ, ἔχοντα τὸ διπλοῦν θέμα εἰς ζ καὶ ττ κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα, καὶ ὄντα ὁμοίως εὔχρηστα εἰς τοῦτον τὸν χρόνον καὶ τὸν Παρατατικὸν, εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους ἀκολουθοῦσιν ἕνα ἐκ τῶν δύο σχηματισμῶν τούτων, οἷον·

σφάζω, σφάττω, Μέλλ. σφάξω,
ἁρμόζω, ἁρμόττω, Μέλλ. ἁρμόσω.

εεʹ) Εἴπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ἐν γένει, ὅτι εἰς τὸν χαρακτῆρα πτ πρέπει νὰ ζητῆται πάντοτε ἓν ἐκ τῶν διὰ τῶν χειλέων προφερομένων τριῶν ἀφώνων, εἰς δὲ τὸν σσ ἢ ττ ἤτοι ἓν ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου ἢ ἓν ἐκ τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων. Ποῖον δὲ εἶναι τοῦτο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀδιάφορον, ἐπειδὴ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν ὕστερον, τὰ περισσότερα ῥήματα κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (Μέλλ. αʹ. Ἀόριστ. αʹ. Παρακ.) εἶναι εἰς χρῆσιν, οἵτινες τὸν παλαιὸν τοῦτον χαρακτῆρα κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας μεταβάλλουσι καὶ τὰ ἄφωνα τρέπουσι πάντοτε ὁμοίως· (π. χ. ἐκ τοῦ Μέλλοντος βήξω φαίνεται, ὅτι ὁ κύριος χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος βήσσω εἶναι ἓν ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερομένων συμφώνων, οὐχὶ δὲ καὶ ποῖον ἐξ αὐτῶν), καὶ δυνάμεθα μὲν κατ' αὐτὰ ἐξ ἄλλων συγγενῶν λέξεων νὰ συμπεράνωμεν τὸν ῥηματικὸν χαρακτῆρα (ὡς εἰς τὸ βήσσω τὸν ἐκ τοῦ βηχός, Γεν. τοῦ βήξ), ἀλλὰ δὲν διαφέρει οὐδὲν ὡς πρὸς τὴν συζυγίαν. Καὶ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτα· περὶ δὲ τῶν κατά τινα χρόνον λαμβανόντων ἄλλο στοιχεῖον, παρὰ τὰ ἤδη λεχθέντα, σημειωτέον, ὅτι

αʹ) τῶν μὲν εἰς πτ ῥημάτων

ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα β τὰ βλάπτω, κρύπτω, Ἀόρ. βʹ. Παθητ. ἐβλάβην, ἐκρύβην, καὶ τὸν χαρακτῆρα φ τὰ βάπτω, ῥάπτω, σκάπτω, θάπτω, ῥίπτω, θρύπτω, Ἀόρ. β. Παθητ. ἐβάφην, ἐῤῥάφην, ἐσκάφην, ἐτάφην, ἐῤῥίφην, ἐτρύφην.

βʹ.) Τῶν δὲ εἰς σσ καὶ ττ ῥημάτων

ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα κ τὸ φρίσσω, Παρακ. πέφρικα,
τὸν χαρακτῆρα τ τὸ λίσσομαι, Ἀόρ. βʹ. ἐλιτόμην,
τὸν χαρακτῆρα θ τὸ κορύσσω, Παρακ. Παθητ. κεκόρυθμαι.

Εἰς πολλὰ ἄλλα ῥήματα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ εὕρωμεν τὰ παλαιὰ καὶ ἁπλούστερα θέματα ἐξ ἄλλων συγγενῶν λέξεων, ὡς ἐκ τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων. Καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐκ τοῦ βηχὸς τὸν χαρακτῆρα χ εὕρομεν τοῦ ῥήματος βήσσω, οὕτω παρατηροῦμεν εἰς τὸ ὄνομα ἁφὴ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἅπτω, εἰς δὲ τὸ κοροπλάθος τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλάσσω, εἰς τὸ μαλακός τὸν τοῦ μαλάσσω, εἰς τὸ ἐρέτης τὸν τοῦ ἐρέσσω, καὶ ἄλλα τοιαῦτα *).

Πρέπει ὅμως νὰ μνημονεύωμεν διὰ παντὸς, ὅτι τὰ ἀρχαῖα ταῦτα θέματα δὲν εὑρίσκονται κατ' ἀλήθειαν ἐτυμολογικὴν, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν μέθοδον γραμματικῆς ἀναλογίας.

*) Ἔχομεν εἰς τὰ τοιαῦτα ὁδηγὸν τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν, ἥτις οὐχὶ μόνον ταῦτα ἐφύλαξεν, οἷον ΒΗΧΩ, ΠΛΑΘΩ, ΡΑΦΩ, ΣΚΑΦΩ, ἀλλὰ καὶ δεινότερα, οἷα ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ δὲν γνωρίζονται εὔκολα, ὡς ΚΡΥΒΩ, ΦΥΛΑΓΩ, καὶ ἄλλα.

§. 31.
ΠΕΡΙ ΧΡΟΝΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ.

α') Τῶν χρόνων οἱ μὲν παράγονται ἀπ' ἀλλήλων, ἄλλοι δὲ ἔχουσι καὶ ἄλλας ἐναργεῖς σχέσεις πρὸς ἀλλήλους, οἷον εἴς τε τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν διάθεσιν ὁμοίως ὁ μὲν Παρατατικὸς παράγεται ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος, ὁ δὲ Ὑπερσυντελικὸς καὶ γ'. Μέλλων ἐκ τοῦ παρακειμένου. Τῶν δὲ λοιπῶν, ὅσα σύμφωνα εἶναι πρὸς ἄλληλα, θέλουσι συστηθῆν εἰς τὰς δύο ἐφεξῆς σειράς.

Α. Μέλλων καὶ Ἀόριστος α'. Ἐνεργητ. καὶ Μέσου. Παρακ. καὶ Ὑπερσυντ., ἔτι Παρακειμ. καὶ Ὑπερσυντελ. παθητ. καὶ Μέλλ. γ'. Ἔπειτα Ἀόριστ. καὶ Μέλλων Παθητικοῦ.

Β. Μέλλων καὶ Ἀόριστ. β'. Ἐνεργητ. καὶ Μέσου, ἔτι Ἀόριστος καὶ Μέλλων β'. Παθητ. — Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός β'.

β') Καὶ οἱ μὲν παραγόμενοι ἀπ' ἀλλήλων χρόνοι δὲν μεταβάλλουσί ποτε τὴν εὔχρηστον ῥίζαν τοῦ ῥήματος, τῶν δὲ κατὰ τὰς σειρὰς ἄλλως συμφωνούντων πρὸς ἄλληλα, τὰ μὲν μεταβάλλουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ῥήματος τὸν χαρακτῆρα διὰ προσθέσεως συμφώνου, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς Β'. σειρᾶς ἔχουσι μὲν ἄτρεπτον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, μεταβάλλουσι δὲ ἐνίοτε τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖν σαφέστερον.

γ') Πολλοὶ τῶν χρόνων σχηματίζονται τόσον ἁπλῶς καὶ ὁμαλῶς, ὥστε γνωρίζονται εὐκόλως ἐκ τῶν κάτω παραδειγμάτων. Ἀλλὰ πρὸς ῥαστώνην τῆς συνόψεως θέλουσιν ἐκτεθῆν ἐνταῦθα τὰ πρόσφορα ἐκ τῆς εἰς ω̄ συνήθους συζυγίας. Σχηματίζεται λοιπὸν

αα') ἐκ μὲν τοῦ εἰς ω̄ Ἐνεστῶτος ὁ παρατατικὸς εἰς ο ν, οἷον τύπτω, ἔτυπτον.

ββ') Ἐκ παντὸς δὲ χρόνου εἰς ω̄, τὸ παθητικὸν εἰς ο μ α ι, ὡς ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος Ἐνεργ. τύπτω, ὁ Ἐνεστὼς Παθητ. τύπτομαι, ἐκ τοῦ Μέλλοντος Ἐνεργ. ὁ Μέσ. Μέλλων, ὡς τύψω, τύψομαι. Καὶ οὕτω δὲ καὶ ὁ εἰς ω̄ Μέλλ. β'. ὁ Μέσ. β'. Μέλλ. εἰς οῦμαι. Ἰδὲ κατωτέρω §. 32.

γγ') Ἐκ παντὸς χρόνου εἰς ον, τὸ παθητικὸν εἰς όμην, ὡς ἐκ τοῦ Παρατατ. Ἐνεργ. ὁ Παθητ. Παρατατ. ἔτυπτον, ἐτυπτόμην, ἐκ δὲ β'. Ἀορίστου Ἐνεργ. ὁ Μέσ. ἔτυπον, ἐτυπόμην*).

δδ') Ἐκ τοῦ α'. Ἀορ. ὁ α'. Μέσ. Ἀόρ. διὰ προςκολλήσεως τῆς συλλαβῆς μην, ἔτυψα, ἐτυψάμην.

εε') Ἐκ τοῦ Παρακειμένου ὁ Ὑπερσυντελικὸς εἰς μὲν τὸ Ἐνεργητ. διὰ τροπῆς τοῦ α εἰς ειν, τέτυφα, ἐτετύφειν, εἰς δὲ τὸ Παθητ. διὰ μεταβολῆς τοῦ μαι εἰς μην, τέτυμμαι, ἐτετύμμην.

ϛϛ') Ἐκ τοῦ Παθητ. Ἀορίστου ὁ Παθητ. Μέλλων κατὰ τροπὴν τοῦ ην εἰς ησομαι, ἐτύφθην, τυφθήσομαι, ἐτύπην, τυπήσομαι.

Ὅλοι δ' οἱ λοιποὶ χρόνοι ἔχουσι χρείαν ἰδιαιτέρων κανόνων.

Α'.

ΜΕΛΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.

α') Ἡ κυρία τοῦ Ἐνεργητικοῦ Μέλλοντος κατάληξις εἶναι εἰς σω. Ὁ τοιοῦτος Μέλλων εὑρίσκεται εἰς τὰ περισσότερα ῥήματα, καὶ ὀνομάζεται δι' αὐτὸ Μέλλων πρῶτος, οἷον παύω, παύσω.

β') Ὅταν τοῦ ῥήματος ὁ χαρακτὴρ ἦναι σύμφωνον, γίνονται αἱ εἰς τὸ σ συνήθεις τροπαί, οἷον·

λέγω, πλέκω, τεύχω — Μέλλ. λέξω, πλέξω, τεύξω,

θλίβω, λείπω, γράφω — Μέλλ. θλίψω, λείψω, γράψω,

σπεύδω, πείθω, πέρθω — Μέλλ. σπεύσω, πείσω, πέρσω.

ΣΗΜ. Σπανίως εἶναι χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος ἓν ἐκ τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων συμφώνων, προηγουμένου ν, τότε δὲ κατὰ τοὺς γενικοὺς κα-

---

*) Διὰ τὸ ὁμοιόμορφον πρέπει ἡ Γραμματικὴ νὰ σημειώσῃ καὶ τοὺς μὴ εὐχρήστους τῶν χρόνων ὅπως ὑπηρετήσωσιν ὡς παραδείγματα εἰς ἄλλους ὁμοίους τῷ ὄντι ὑπάρχοντας.

νόνας (Κεφαλ. Α'. §. 3.) ἀποβάλλεται τὸ ν πρὸ τοῦ σ τοῦ Μέλλοντος καὶ ἐκτείνεται ἡ προηγουμένη συλλαβὴ, οἷον·

σπένδω, σπείσω.

Ἴδε εἰς τὰ Ἀνώμαλα καὶ Πάσχω.

γ') Εἰς τὰ ῥήματα τὰ λήγοντα εἰς πτ καὶ σσ ἢ ττ καὶ ζ, ἀναπτύσσεται ὁ ἁπλοῦς χαρακτὴρ, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ πτ — ψ, ἐκ τοῦ σσ (ττ) — ξ, ἐκ τοῦ ζ — σ, οἷον·

τύπτω (ΤΥΠΩ), — τύψω,
ῥάπτω (ΡΑΦΩ), — ῥάψω,
πράσσω (ΠΡΑΓΩ), — πράξω,
φράζω (ΦΡΑΔΩ), — φράσω,

καὶ σπανίως γίνεται ἐκ μὲν τοῦ ζ — ξ, ἐκ δὲ τοῦ σσ (ττ) — σ, ὡς

κράζω (ΚΡΑΓΩ), — κράξω,
πλάσσω (ΠΛΑΘΩ), — πλάσω.

δ') Ὅταν δὲ τοῦ ῥήματος χαρακτὴρ ἦναι φωνῆεν, ἡ πρὸ τῆς ληγούσης σω συλλαβὴ εἶναι μακρὰ, ὁποία καὶ ἂν ἦναι ἡ ποσότης αὐτῆς κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα, οἷον·

δακρύω, — δακρύσω,
τίω, — τίσω,
κωλύω, — κωλύσω,

καὶ διὰ τοῦτο τὸ ε καὶ ο τρέπονται εἰς η καὶ ω, ὡς

φιλέω, — φιλήσω,
δηλόω, — δηλώσω.

ε') Ὁ χαρακτὴρ α εἰς τὸν Μέλλοντα τρέπεται εἰς η, μένει δὲ ἄτρεπτος προηγουμένου ε ἢ ι ἢ ρ, οἷον·

τιμάω, — τιμήσω,
ἀπατάω, — ἀπατήσω,
βοάω, — βοήσω,
ἐγγυάω, — ἐγγυήσω,
ἐάω, — ἐάσω (α),
δράω, — δράσω (ᾱ),
φωράω, — φωράσω (α),
μειδιάω, — μειδιάσω (ᾱ).

ϛ') Ἡ παραλήγουσα τῶν εἰς ασω, ισω, υσω, Μελλόντων εἶναι βραχεῖα, ὁπόταν παράγηται ἐκ ῥημάτων εἰς ζω ἢ σσω (ττω) ὡς·

φράζω, — φράσω,
δικάζω, — δικάσω,
νομίζω, — νομίσω,
κλύζω, — κλύσω,
πλάσσω, — πλάσω,
πτίσσω, — πτίσω.

ΣΗΜ. αα') Πολλὰ ῥήματα, ἔχοντα χαρακτῆρα φωνῆεν βραχὺ, φυλάττουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Μέλλοντα ἄτρεπτον, οἷον γελάω, χαλάω, θλάω, σπάω, αἰνέω, ἀλέω, ἀρκέω, ἐμέω, καλέω, τελέω, ζέω, ξέω, ἀκέομαι, αἰδέομαι, (μετὰ τῶν ποιητικῶν κοτέω καὶ τρέω), ἔτι ἀρόω, ἀρύω, ἀνύω*), ἑλκύω, μεθύω, μύω, πτύω, καὶ ἄλλα τινὰ σπάνια ἢ ἄχρηστα θέματα, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται οἱ χρόνοι ἀνωμάλων τινῶν, ὡς κορέσω, κρεμάσω, ἐλάσω. Ἰδὲ κορέννυμι, κρεμάννυμι, ἐλαύνω.

ββ') Ῥήματα τινὰ, ἀποκλίνοντα εἰς τοὺς δύο σχηματισμοὺς, πρέπει νὰ σημειωθῶσιν ἰδίως, οἷον·

αἰνέω, Μέλλ. αἰνέσω (ποιητ. αἰνήσω), Ἀόρ. ᾔνεσα. Παθητ. Παρακ. ᾔνημαι, Ἀόρ. α'. ᾐνέθην.

αἱρέω, Μέλλ. αἱρήσω, Παθητ. Παρακ. ᾕρημαι. Ἀόρ. α'. ᾑρέθην.

δέω, Μέλλ. δήσω. Παρακ. δέδεκα. Παθητ. Παρακ. δέδεμαι. Ἀόρ. α'. ἐδέθην.

ποθέω, Μέλλ. ποθέσομαι (ποθήσω). Παρακ. πεπόθηκα. Παθητ. Παρακ. πεπόθημαι. Ἀόρ. α'. ἐποθέσθην.

Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα καὶ τὰ εὑρίσκω, νέμω, γαμέω, στερέω, ὄζω, καὶ εἰπεῖν.

Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ δισύλλαβά τινα εἰς ῡω, τὰ ὁποῖα συστέλλουσι το ῠ εἰς τὸν Παρακ. καὶ Ἀόρ. α'. παθητ. οἷον·

λύω, λύσω, Παθητ. Παρακ. λέλῠμαι, Ἀόρ. α'. ἐλύθην (ῠ).

δύω, Παθητ. Ἀόρ. α'. ἐδύθην (ῠ).

θύω, Παθητ. Ἀόρ. α'. ἐτύθην.

γγ') Καθάπερ τὸ ἀθρόος κάμνει τὸ θηλυκὸν ἀθρόα, διὰ τὸ ρ̄, οὕτω καὶ τὸ ἀκροάομαι σχηματίζει τὸν Μέλλοντα ἀκροάσομαι. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλοάω ἔχει τὸν Μέλλοντα ἀλοάσω εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἀττικοὺς, ὕστερον δὲ ἐπεκράτει ἀλοήσω, κατ' ἀναλογίαν τοῦ βοάω. Τὸ ἐναντίον δὲ ἐξαιροῦνται ἐκ τῆς τοῦ δράω, δράσω, ἀναλογίας τὰ

χράω, χρήσω,
χράομαι, χρήσομαι.

δδ') Ἰδιαίτεροι σχηματισμοὶ διαφυλάττονται εἰς τὸ ε̄ καὶ ᾱ, τὰ ὁποῖα τρέπονται εἰς ευ καὶ αυ, εἰς τὰ ῥήματα ῥέω — ῥεύσομαι, νέω — νεύσομαι, πλέω — πλεύσομαι, πνέω — πνεύσομαι, θέω — θεύσομαι. Ἔτι κλαίω ἢ κλάω — κλαύσομαι, καίω ἢ κάω — καύσω. Ἰδὲ πάντα ταῦτα εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων, ἔτι καὶ τὸ χέω.

εε') Ὅτι πολλὰ ῥήματα εἰς ω̄ λαμβάνουσι τὸν σχηματισμὸν τῶν εἰς εω, καὶ ἔχουσιν εἰς τὸν Μέλλοντα ησω, θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω § 38. Α'. α'.

---

*) Λέγεται καὶ ἀνύτω καὶ ἀρύτω.

ϛϛ') Ἐκ Δωρικῆς τινος συνηθείας ἔλαβον οἱ Ἀττικοὶ περισπώμενον Μέλλοντα, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ Μέσον, οἷον π ν ί γ ω, Μέλλ. π ν ι ξ ο ῦ μ α ι. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα φ ε ύ γ ω, π α ί ζ ω, χ έ ζ ω, π ί π τ ω, καὶ π υ ν θ ά ν ο μ α ι.

ζ') Τῶν τρισυλλάβων καὶ περιττοσυλλάβων Μελλόντων, ὅσοι ἔχουσι πρὸ τοῦ ληκτικοῦ $\overline{σω}$ φωνῆεν βραχὺ, οἷον ᾰ, ε, ῐ, εἶναι ἐπιδεκτικοὶ ἄλλου σχηματισμοῦ, ὅστις, συνηθέστερος ὢν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, ὀνομάζεται Ἀττικὸς Μέλλων. Γίνεται δὲ, ἀποβαλλομένου τοῦ $\overline{σ}$, περισπωμένη ἡ τελευταία συλλαβὴ κατὰ διπλοῦν τρόπον.

η') Εἰς τὰ ῥήματα, τὰ τελευτῶντα κατὰ τὸν Μέλλοντα εἰς $\overline{άσω}$ ἢ $\overline{έσω}$, τὸ μὲν $\overline{σ}$ ἀποβάλλεται, αἱ δὲ συλλαβαὶ ά ω καὶ έ ω συναιροῦνται περισπώμεναι. Καὶ αὕτη ἡ συναίρεσις περᾷ διὰ ὅλων τῶν προσώπων, ὥστε γίνεται ὁ αὐτὸς σχηματισμὸς, ὁποῖον θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω εἰς τὸν Ἐνεστῶτα τῶν εἰς ά ω καὶ έ ω περισπωμένων ῥημάτων.

β ι β ά ζ ω, Μέλλ. β ι β ά σ ω, ἀττ. β ι β ῶ,
β ι β ᾷ ς,
β ι β ᾷ,
β ι β ῶ μ ε ν,
β ι β ᾶ τ ε,
β ι β ῶ σ ι (ν).

τ ε λ έ ω, Μέλλ. τ ε λ έ σ ω, ἀττ. τ ε λ ῶ,
τ ε λ ε ῖ ς,
τ ε λ ε ῖ,
τ ε λ ο ῦ μ ε ν,
τ ε λ ε ῖ τ ε,
τ ε λ ο ῦ σ ι (ν).

Συμφώνως μὲ τοῦ Ἐνεργητικοῦ τὸν Μέλλοντα, σχηματίζεται ὁ τοῦ Μέσου, ὅπου ἂν ὑπάρχῃ.

θ') Εἰς δὲ τὸν Μέλλοντα εἰς ί σ ω, ἔνθα τὰ φωνήεντα δὲν δέχονται συναίρεσιν, περισπᾶται μόνον ἡ συλλαβὴ ῶ, οἷον·

κ ο μ ί ζ ω, Μέλλ. κ ο μ ί σ ω, ἀττ. κ ο μ ι ῶ, κ ο μ ι ε ῖ ς, κ ο μ ι ε ῖ, κ ο μ ι ο ῦ μ ε ν, κ ο μ ι ε ῖ τ ε, κ ο μ ι ο ῦ σ ι (ν), καὶ Μέσ. κ ο μ ι ο ῦ μ α ι, κ ο μ ι ε ῖ, κ ο μ ι ε ῖ τ α ι, κτλ.

ΣΗΜ. αα') Τῶν μὲν εἰς ίζω περιττοσυλλάβων ῥημάτων τὰ πλεῖστα σχηματίζονται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον. Τῶν δὲ εἰς άζω πολλὰ ἐκκλίνουσι τὴν

τοιαύτην μεταβολήν. Ἄλλα δὲ ἐνίοτε μόνον εὑρίσκονται οὕτως ἐσχηματισμένα, οἷον ἐξετάζειν, ἐξετῶμεν (Ἰσοκρ.), κολάζειν, κολῶ, -ᾷς, -ᾷ (Ἀριστοφ.), κατασκιάζειν (κατασκιῶσι) (Σοφ.), δικάζειν (δικᾷν) (Ἡρόδοτ.)

ββʹ) Ὁμοίως δὲ τῶν εἰς έω, ῶ, καὶ άω, ῶ, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν Ἐνεστῶτα ὁμοιόμορφον, δὲν εἶναι πολλὰ εἰς χρῆσιν. Ἐκτὸς τοῦ τελεῖ (Πλάτ.), εὑρίσκεται καλεῖ (Ξενοφ.), καλεῖσθε (Δημοσθ.), παρακαλοῦντας (Ξενοφ.), ἐξ ἐναντίας δὲ ἐκ τῶν εἰς έννυμι καὶ άννυμι ῥημάτων, τῶν ὁποίων τὸ θέμα έω, άω, εἶναι ἄχρηστον, ὁ Ἀττικὸς σχηματισμὸς ἐκνικᾷ εἰς τὸν Μέλλοντα, οἷον·

ἀμφιέννυμι, Μέλλ. ἀμφιέσω, ἀττ. ἀμφιῶ,
σκεδάννυμι, Μέλλ. σκεδάσω, ἀττ. σκεδῶ.

Ἄλλα ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα, οἷον κρεμάννυμι, ἐλαύνω, περάω.

γγʹ) Σπανιώτατα (καὶ ἴσως μόνον εἰς τὸν Θουκυδίδην) εὑρίσκονται τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εἰς τὰ πρὸ τοῦ λήγοντος σω ἔχοντα μακρὸν φωνῆεν, οἷον ἐρημοῦτε, ἀντὶ τοῦ ἐρημώσετε, οἰκειοῦντας, ἀντὶ τοῦ οἰκειώσοντας (Θουκυδ.).

ιʹ) Ὁ κατὰ τὴν Γραμματικὴν καλούμενος δεύτερος Μέλλων, συστέλλων τὸ φωνῆεν τῆς ῥηματικῆς ῥίζης, συνάπτει εἰς τὸν ἄτρεπτον τοῦ ῥήματος χαρακτῆρα τὴν Ἰωνικὴν κατάληξιν έω, ἥτις κοινῶς συναιρεῖται εἰς ῶ. Οὕτω μιμεῖται τὸν Ἐνεστῶτα τῶν εἰς έω περισπωμένων. Τὸν Μέλλοντα τοῦτον ἔχουσι κυρίως μόνον τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων χαρακτὴρ εἶναι λ μ ν ρ. Καὶ περὶ μὲν τούτων κατωτέρω §. 32. Ὅσα δὲ φαίνονται ἐπὶ ἄλλων ῥημάτων οἰκεῖα τούτου τοῦ σχηματισμοῦ, εἶναι ἀνωμαλίαι ἄξιαι σημειώσεως.

ΣΗΜ. ααʹ) Οἱ Γραμματικοὶ παραλαμβάνουσιν εἰς ὅλα τὰ ῥήματα τὸν βʹ. Μέλλοντα, μόνον ἵνα ὑπηρετήσῃ εἰς Παραγωγὴν τοῦ δευτέρου Ἀορίστου, περὶ οὗ εἰς τὸν ἐφεξῆς παράγραφον. Ὁ δὲ Παθητ. βʹ. Μέλλων, ἐπειδὴ πραγματικῶς γίνεται ἐκ τοῦ Παθητ. βʹ. Ἀορίστου, εὑρίσκεται πάντοτε, ὁσάκις ἦναι εἰς χρῆσιν ἐκεῖνος, περὶ οὗ κατωτέρω.

ββʹ) Ἡ μεγάλη συμφωνία μεταξὺ τούτου τοῦ βʹ. Μέλλοντος καὶ τοῦ Ἀττικοῦ καλουμένου ἀπαιτεῖ, νὰ προσέχωμεν εἰς τὰς ἐφεξῆς διαφορές. 1. Εἰς μὲν τὸν Ἀττικὸν Μέλλοντα (έω, ῶ, καὶ άω, ῶ), τὸ ε̆ καὶ ᾰ εἶναι τῆς ῥίζης, εἰς δὲ τὸν δεύτερον Μέλλοντα προσκολλᾶται ἔξωθεν τὸ ε̆, οἷον μένω, μενέω, μενῶ. 2. Ὁ Ἀττικὸς Μέλλων εἰς ιῶ (ίσω) ἐκβάλλει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος (ζ, δ), ὁ δὲ βʹ. Μέλλων ἔχει τὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα ἄτρεπτον.

γγʹ) Ῥήματά τινα, ἂν καὶ δὲν ἔχωσι τὸν χαρακτῆρα λ μ ν ρ, σχηματίζουσι τὸν δεύτερον Μέλλοντα οὐχὶ ἧττον. Τοιαῦτα εἶναι
μάχομαι, Μέλλ. μαχοῦμαι (μαχέσομαι). Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.
ἕζομαι, Μέλλ. ἑδοῦμαι, καθεδοῦμαι,
πίνω, Μέλλ. πιοῦμαι (ἀπὸ ΠΙΩ). Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα πίνω.

Β'.

ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α' κ. Β'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.

α') Ὁ α'. Ἀόριστος τελευτᾷ εἰς ᾱ, καὶ ὅπου μὲν ὁ Μέλλων ἔχει σω, τελευτᾷ εἰς σα, οἷον·

τύπτω, τύψω — ἔτυψα,
κομίζω, κομίσω — ἐκόμισα,
φιλέω, φιλήσω — ἐφίλησα,
πνέω, πνεύσω — ἔπνευσα,

γινομένων καὶ ἐνταῦθα τῶν αὐτῶν τροπῶν, ὡς καὶ εἰς τὸ σω τοῦ Μέλλοντος. Ἰδὲ Α'. δδ'.

β') Εἰς δὲ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα λ μ ν ρ, τῶν ὁποίων ὁ Μέλλων δὲν τελευτᾷ εἰς σω, ἀλλ' εἰς ῶ, ὁμοίως καὶ ὁ α'. Ἀόριστος δὲν ἔχει σα, ἀλλὰ μόνον α, οἷον·

στέλλω, μέλλ. στελῶ, ἀόρ. ἔστειλα.

ΣΗΜ. Ὀλίγα τινὰ Ἀνώμαλα, ἂν καὶ δὲν ἔχωσι λ μ ν ρ, σχηματίζουσιν ὅμως τὸν Ἀόριστον εἰς α, ἀντὶ σα, ὡς χέω, ἔχεα. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα φέρω.

γ') Ὁ β'. Ἀόριστος τελευτᾷ εἰς ον, κλινόμενον ἀκριβῶς κατὰ τὸν Παρατατικὸν, προσκολλᾷ δὲ τὴν κατάληξιν ταύτην ἀμέσως εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος. Παρατηρητέον δὲ περὶ αὐτοῦ τὰ τρία ταῦτα,

1. ὅτι ὁ Ἀόριστος οὗτος σχηματίζεται πάντοτε ἐκ τοῦ ἁπλουστέρου θέματος, ἔχων τὸν παλαιὸν τοῦ ῥήματος χαρακτῆρα, ἐὰν τοῦτο ἔχῃ εἰς τὸν Ἐνεστῶτα νεώτερον σχηματισμόν (ἰδὲ §. 30.),
2. ὅτι συστέλλει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν παραλήγουσαν τοῦ Ἐνεστῶτος,
3. ὅτι τρέπει τὸ ε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς α.

Καὶ διὰ τούτων τῶν μεταβολῶν διακρίνεται κατὰ τὸν σχηματισμὸν ὁ β'. Ἀόριστος ἀπὸ τοῦ Παρατατικοῦ, ὥστε ὅλα τὰ ῥήματα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν συμβαίνει κἂν μία τῶν τροπῶν τούτων (ὡς γράφω), ἢ ὅπου ἡ διαφορὰ εἶναι εἰς μόνην τὴν ποσότητα τῶν φωνηέντων (ὡς εἰς τὸ κλίνω), δὲν σχηματίζουσιν Ἀόρ. δεύτερον εἰς τὸ Ἐνεργητικόν· εἰς δὲ τὸ Παθητικὸν δύνανται νὰ τὸν ἔχωσι, καθὼς ἐγράφην.

δ') Γίνονται λοιπὸν εἰς τὸν β'. Ἀόριστον αἱ ῥηθεῖσαι μεταβολαὶ καὶ συστολαὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ φωνήεντος τοῦ Ἐνεστῶτος κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον.

Χαρακτ. Ἐνεστ.	β'. Ἀόρ.		
λλ	λ	— βάλλω	— ἔβαλον,
πτ	π	— τύπτω	— ἔτυπον,*
	β	— κρύπτω	— ἔκρυβον,*
	φ	— ῥάπτω	— ἔῤῥαφον,*
σσ, ττ	γ	— τάσσω	— ἔταγον,*
ζ	δ	— φράζω	— ἔφραδον,*
	γ	— κράζω	— ἔκραγον,
αι	ᾰ	— πταίρω	— ἔπταρον,
η	ᾰ	— ΛΗΘΩ	— ἔλαθον,
ει	ι	— λείπω	— ἔλιπον,
	ε ἢ ᾰ εἰς τὰ λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄ ἔχοντα χαρακτῆρα,		
ευ	ῠ	— φεύγω	— ἔφυγον,
ε	ᾰ	— τρέπω	— ἔτραπον.

ε') Καθόλου δὲ ὁ β'. Ἀόριστος εἶναι σπανιώτερος. Καὶ τὰ μὲν παράγωγα ῥήματα, τελευτῶντα εἰς αζω, ιζω, αινω, υνω, ευω, οω, αω, εω, παντάπασιν ἀγνοοῦσιν αὐτὸν, τὰ δὲ πρωτότυπα μόνον δύνανται νὰ τὸν δεχθῶσι, καὶ τούτων πάλιν ὀλίγα μόνον. Σημειοῦται δὲ εἰς πολλὰ τούτων καὶ ὁ ἄχρηστος Ἀόριστος ἢ δι' ἔνδειξιν ἀναλογίας, ἢ διότι πολλὰ τὸν ἔχουσιν κἂν εἰς τὴν Παθητικὴν διάθεσιν, ὡς (ἔτυπον) ἐτύπην, (ἔκαον) ἐκάην. Τῶν δὲ ἐχόντων εἰς τὸν Ἐνεστῶτα τὸ ἁπλοῦν ἢ ἄλλως εὔκολον θέμα δέχονται τὸν β'. Ἀόριστον μόνα τὰ

λείπω, φεύγω, ἐρεύγω, τρέπω, πέρδω, κράζω, βάλλω, κτείνω, χαίνω, πταίρω,

καὶ συμβαινούσης ἐν ταὐτῷ ἀνωμαλίας τινὸς τὰ

ἄγω, ἔχω, ἕπομαι, τρώγω, πέτομαι, ἐγείρομαι.

Ἰδὲ ταῦτα εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

ϛ') Ὁ β'. Ἀόριστος διαφέρει τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ τοῦ Παρατατικοῦ διὰ τὸ ἁπλούστερον θέμα. Ὥστε τὸ πᾶν ἀνήκει μάλιστα εἰς τὰ Ἀνώμαλα, π. χ. λαμβάνω, Ἀόρ. β'. ἔλαβον, ὡς ἐκ τοῦ θέματος ΛΑΒΩ ἢ ΛΗΒΩ, ὅθεν καὶ ὁ Μέλλ. λήψομαι. Ἰδὲ εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων τὰ ἑπόμενα·

αἰσθάνομαι, ἁμαρτάνω, βλαστάνω, γίγνομαι, δάκνω, εὑρίσκω, δαρθάνω, θιγγάνω, θνήσκω, κάμνω, ἱκνέομαι, λαγχάνω, λαμβάνω, λανθάνω (ΛΗΘΩ), μανθάνω, ὄλλυμι, ὀσφραίνομαι, ὀλισθάνω, πίνω, πυνθάνομαι, τέμνω, τυγχάνω, πάσχω, τίκτω. Ἔτι δὲ εἰπεῖν, ὁράω, αἱρέω, ἔρχομαι, φέρω, ἐσθίω, τρέχω.

Τοῦ β'. Ἀορίστου ἡ προστακτικὴ τελευτᾷ εἰς έ, ἡ δὲ μετοχὴ εἰς ών, οἷον λαβέ, λαβών.

ΣΗΜ. αα') Ὅτι ἡ συστολὴ τῆς παραληγούσης τοῦ β'. Ἀορίστου δὲν εἶναι πάντη ἀναγκαία πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ Ἀορίστου καὶ τοῦ Παρατατικοῦ, δεικνύουσι παραδείγματα, ὁποῖα εἶναι εὗρον, ἔβλαστον, ἔπαρδον (ἰδὲ εἰς τα Ἀνώμαλα εὑρίσκω, βλαστάνω, πέρδω).

ββ') Ὅσοι δὲ β'. Ἀόριστοι γίνονται ὅμοιοι μὲ τοὺς Παρατατικοὺς ἢ μὲ τοὺς Ἐνεστῶτας εἰς τὴν Εὐκτικὴν καὶ Ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν, δὲν εἶναι ὡς ἀληθῶς Ἀόριστοι, ἀλλὰ Παρατατικοί, ὡς ἔγραφον. Ἐξαιροῦνται δὲ τινὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ χρῆσις ἔδωκε τὴν χώραν Ἀορίστων β'., οἷον ἠρόμην (ἔρομαι), ἔφην (φημί), ἐπριάμην (πρίαμαι). Ἰδὲ ταῦτα εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

γγ') Εὑρίσκονται δύο Ἀόριστοι β'., λαμβάνοντες καὶ εἰς τοὺς δοκιμωτάτους συγγραφεῖς τὸ ᾱ τοῦ α'. Ἀορίστου, οἷον εἶπον, εἶπα, ἤνεγκον, ἤνεγκα. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα εἰπεῖν, φέρω.

Γ'.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ Α' ΚΑΙ Β' ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.

α') Ὁ μὲν α'. παρακείμενος γίνεται κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον.

α') Ὅταν ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος ἦναι β̄, φ̄, π̄, ἢ γ̄, κ̄, χ̄, ὁ μὲν δασὺς μένει ἄτρεπτος, ὁ δὲ μὴ τοιοῦτος τρέπεται εἰς τὸ συγγενὲς δασύ. Καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνος λαμβάνουσιν εἰς τὸ τέλος α, οἷον γράφω, τρίβω, λέπω — γέγραφα, τέτριφα, λέλεφα· λέγω, πλέκω, τεύχω — λέλεχα, πέπλεχα, τέτευχα. Ὅτε δὲ τοῦ ῥήματος ὁ χαρακτὴρ μετεβλήθη κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα (§. 30.), γνωρίζεται ἐκ τοῦ Μέλλοντος. Καὶ ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα κάμνουσιν εἰς τὸν Μέλλοντα ξ̄ ἢ ψ̄, τρέπονται κατὰ τὸν Παρακείμενον εἰς χ ἢ φ, εἰς τὸν σχηματισμὸν τούτου τοῦ χρόνου ἀρκεῖ νὰ τρέψωμεν τὰ διπλᾶ ἐκεῖνα εἰς ταῦτα τὰ δασέα, οἷον·

τάσσω, τάξω, — τέταχα,
τύπτω, τύψω, — τέτυφα.

β') Εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ὁ χαρακτὴρ τοῦ α'. Παρακειμένου εἶναι κ, καὶ ἡ κατάληξις αὐτοῦ κα. Αὕτη δὲ προςκολλᾶται εἰς τὰ κατὰ τὸν Μέλλοντα εἰς σω τελευτῶντα ῥήματα μὲ τὰς αὐτὰς τοῦ φωνήεντος καὶ τοῦ χαρακτῆρος μεταβολὰς, ὡς καὶ τὸ σω εἰς τὸν Μέλλοντα, οἷον·

τίω (τίσω), — τέτῑκα,
φιλέω (φιλήσω), — πεφίληκα,
τιμάω (τιμήσω), — τετίμηκα,
ἐρυθριάω (ἐρυθριάσω), — ἠρυθρίᾰκα,
σπάω (σπάσω), — ἔσπᾰκα,
πνέω (πνεύσω), — πέπνευκα.

Οὕτω δὲ καὶ δι' ἀποβολῆς τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων, οἷον·

πείθω (πείσω), — πέπεικα,
σπεύδω (σπεύσω), — ἔσπευκα,
κομίζω (κομίσω), — κεκόμικα.

Περὶ δὲ τῶν εἰς λ μ ν ρ ῥημάτων ἰδὲ κατωτέρω §. 32.

β') Ὁ δὲ β'. Παρακείμενος γίνεται διὰ προςθήκης μόνου τοῦ ᾱ εἰς τὸ τέλος τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ῥήματος, χωρίς τινος ἄλλης μεταβολῆς κατὰ τὴν κατάληξιν, οἷον·

λήθω, λέληθα, σήπω, σέσηπα, φεύγω, πέφευγα.

Παρατηρήσεως δὲ ἄξια περὶ τούτου εἶναι τὰ τρία ταῦτα.

α') Ὅταν εἰς τὸν Ἐνεστῶτα μεταβάλληται ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος, ἐνταῦθα εἰςάγεται ὁμοίως, ὥσπερ εἰς τὸν β'. Ἀόριστον, ὁ πρῶτος χαρακτὴρ πάλιν, οἷον·

πλήσσω (ΠΛΗΓΩ), — πέπληγα,
φρίσσω (ΦΡΙΚΩ), — πέφρῑκα,
ὄζω (ΟΔΩ), — ὄδωδα.

β') Καθόλου ὁ σχηματισμὸς οὗτος εἰς τὴν παραλήγουσαν ἀγαπᾷ φωνῆεν μακρὸν, διὰ τοῦτο π. χ. εἰς τὸ φεύγω, ἔφυγον, λαμβάνει πάλιν τοῦ Ἐνεστῶτος τὴν δίφθογγον, πέφευγα. Καὶ τὸ ᾱ ἢ τρέπεται εἰς η, οἷον Λανθάνω, ἔλαθον, λέληθα, φαί-

νω, φᾰνῶ, πέφηνα, ἢ ἐκτείνεται ἁπλῶς, οἷον κράζω, κέκρᾱγα. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα καὶ ἄγνυμι.

γ') Ὁ αὐτὸς οὗτος Παρακείμενος ἐξαιρέτως ἀγαπᾷ τὸ ο, τὸ ὁποῖον οὐχὶ μόνον μένει ἄτρεπτον, οἷον εἰς τὸ κόπτω, κέκοφα, ἀλλὰ καὶ γίνεται διὰ τροπῆς τοῦ ε, οἷον φέρβω, πέφορβα, τίκτω (ΤΕΚΩ), τέτοκα, καὶ ἂν μὲν τὸ ἁπλοῦν τῆς ῥίζης φωνῆεν εἰς τὰ ἔχοντα τὴν ει δίφθογγον ἦναι ε (ὁποῖον συμβαίνει εἰς τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα λ μ ν ρ), τρέπεται καὶ αὐτὸ εἰς ο, ἐὰν δὲ ἦναι ι, τότε ἀντὶ τῆς ει διφθόγγου γίνεται οι, οἷον·

σπείρω (Μέλλ. σπερῶ), — ἔσπορα,
λείπω (Ἀόρ. β'. ἔλιπον), — λέλοιπα.

Ἄλλως δὲ κρατεῖ καὶ περὶ τοῦ β'. Παρακειμένου ὅ,τι εἴπομεν περὶ τοῦ β'. Ἀορίστου, ὅτι δηλαδὴ καὶ οὗτος ὁ χρόνος εὑρίσκεται εἰς μόνα τὰ πρωτότυπα, καὶ ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων τὰ περισσότερα, καθάπερ ὅλα τὰ παράγωγα, ἔχουσι τὸν α'. Παρακείμενον. Τῶν δὲ Πρωτοτύπων, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι β'. Παρακείμενον, εἰς τὸν πεζὸν λόγον μνημονεύονται τὰ ἑξῆς· ἀκούω, λείπω, φεύγω, στέργω, λανθάνω, πέρδω, χέζω, τρίζω, κράζω, κλάζω, φρίσσω, κτείνω.

ΣΗΜ. αα') Παρακείμενοι πρῶτοί τινες τρέπουσιν ὁμοίως τὸ ε εἰς ο, ὡς πέμπω, πέπομφα, κλέπτω, κέκλοφα, τρέπω, τέτροφα*) (Ἀριστοφ. Σοφ.). Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα λέγω, δείδω. Συγγενῆ εἰς ταῦτα εἶναι ἀνώμαλοί τινες σχηματισμοὶ παρακειμένων, οἷον ἔῤῥωγα (ῥήγνυμι), εἴωθα (ἔθω), πέπτωκα (πίπτω), ἐδήδοκα (ἐσθίω), ἀγήοχα (ἄγω), ἐνήνοχα (φέρω).

ββ') Εἰς τὸν β'. Παρακείμενον ῥημάτων τινῶν ἐπικρατεῖ μάλιστα ἡ σημασία τοῦ Ἐνεργητικοῦ, καὶ τούτων τὰ μὲν δὲν ἔχουσιν Ἐνεστῶτα, τὰ δὲ ἔχουσι μὲν αὐτὸν, ἀλλ' ἄχρηστον, οἷον·

οἶδα, ἔοικα, εἴωθα, δέδια,
κέχηνα (χαίνω), σέσηρα (σαίρω).

γγ') Καθόλου μὲν ὁ β'. Παρακείμενος ἀποκλίνει εἰς ἀμετάβατον σημασίαν. Εἶναι λοιπὸν ῥήματά τινα, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσιν οὐχὶ μόνον πρῶτον**), ἀλλὰ καὶ δεύτερον Παρακείμενον, ἔχοντα τὴν ἀμετάβατον σημασίαν, οἷον πράτ-

---

*) Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ τρέφω Παρακ. τέτροφα, ἀλλὰ σπανίως. Καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ τρέπω τέτροφα, οἱ μεταγενέστεροι Ἀττικισταὶ πρὸς διαστολὴν, ὡς φαίνεται, εἰσήγαγον τὸ τέτραφα.

**) Τοῦ δὲ πρώτου δὲν δύναται πανταχοῦ νὰ ἐπιδειχθῇ καὶ ἡ χρῆσις.

τω, τήκω, σήπω, οἴγω, πείθω, φαίνω, μαίνω, ἐγείρω, μετὰ τῶν δύο πλήττω, φθείρω, τῶν ὁποίων ὁ Παρακείμενος σαλεύει κατὰ τὰς δύο σημασίας. Ἰδὲ αὐτὰ εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

δδ') Ἐμάθομεν εἰς τὸν πεζὸν λόγον δύο β'. Παρακειμένους, ἔχοντας χαρακτῆρα φωνῆεν, δηλαδὴ ἀκήκοα, δέδια. Οἱ Ἴωνες, ὥςπερ θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων μέρος, ἀποβάλλοντες ἐνίοτε τὸ κ τοῦ εἰς κα Παρακειμένου, σχηματίζουσι β'. Παρακείμενον, τοῦ ὁποίου συστέλλεται ἐνίοτε καὶ τὸ φωνῆεν. Ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας ἑρμηνεύονται σχηματισμοί τινες συνήθεις εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, οἷον τεθνάναι, τεθνεώς, τέθναμεν, κτλ. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα θνήσκω.

εε') Ἔτι ἐκ τῶν παντελῶς ἀνωμάλων καὶ μικτῶν ῥημάτων, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι β'. Παρακείμενον, σημειωτέον τὰ ἑξῆς· ἄγνυμι, πήγνυμι, ῥήγνυμι, ὄλλυμι, γίγνομαι, τίκτω, πάσχω. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

γ') Καθόλου μὲν τοῦ Παρακειμένου ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ σπανίως εὑρίσκονται. Τὸν δὲ Προςτακτικὸν τούτου τοῦ χρόνου εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν παντάπασιν ἀγνοοῦσιν οἱ Ἀττικοί.

ΣΗΜ. αα') Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ εὑρίσκονται κἂν εἰς ἐκείνους τοὺς Παρακειμένους, οἵτινες ἢ παντελῶς ἔχουσι σημασίαν Ἐνεστῶτος, οἷον δέδια, πέποιθα, Ὑποτ. δεδίω, Εὐκτ. πεποιθοίην, ἢ δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἀντὶ Ἐνεστώτων, οἷον τέθνηκα, Ὑποτ. τεθνήκω. Εἰς δὲ τοὺς ἄλλους Παρακειμένους μεταχειρίζονται τὰς ἐγκλίσεις ταύτας σπανίως, καὶ μόνον ὅταν ἡ συντακτικὴ σημασια προβάλῃ αὐτὰς ὡς ἐμφαντικωτέρας, οἷον Ἀριστοφ. Ὄρν. 1457. ὅπως ἂν ὀφλήκῃ δίκην ἐνθάδε, πρὶν ἥκειν ὁ ξένος. Πλάτ. Πολιτ. 10, 614. ἵνα τελέως ἑκάτερος αὐτῶν ἀπειλήφῃ· καὶ Πολιτικῷ, 269. ὅταν αἱ περίοδοι τοῦ προςήκοντος αὐτῷ μέτρον εἰλήφωσι ἤδη χρόνου. Πολλάκις δὲ προτιμῶσιν τὴν διὰ τοῦ εἶναι περίφρασιν, οἷον πεφιληκὼς ὦ, εἴην.

ββ') Ὅσοι Παρακείμενοι ἔχουσιν Ἐνεστῶτος σημασίας, σχηματίζουσι Προςτακτικὴν διὰ συγκοπῆς, καταλήγουσαν εἰς θι, περὶ οὗ κατωτέρω εἰς τὰ Ἀνώμαλα. Περὶ δὲ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς εἴπομεν τὰ δέοντα §. 28. ϛ'.

δ') Περὶ τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ ἀρκεῖ νὰ προσθέσωμεν, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουσιν αὐτοῦ τὸ α'. πρόσωπον εἰς η κατὰ συναίρεσιν τοῦ Ἰωνικοῦ τύπου εἰς εα, οἷον ἐτετύφειν (ἐτετύφεα), ἐτετύφη. Τοῦ δὲ τρίτου προσώπου Πληθ. ἐτετύφεισαν συνηθέστερος εἶναι ὁ σχηματισμὸς εἰς εσαν, οἷον ἐτετύφεσαν. Ἔτι δὲ πολλάκις παραμελεῖται ἡ αὔξησις, οἷον πεπόνθη.

Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ.

α') Ὁ παθητικὸς Παρακείμενος γίνεται, προστιθεμένων

τῶν καταλήξεων -μαι, -σαι, -ται, ἀμέσως εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Ἐνεργητ. Παρακείμενον, ἐξ οὗ οἱ Γραμματικοὶ παράγουσι τὸν παθητικόν.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦτο, ὅταν ῥῆμα τὶ δὲν ἔχῃ εὔχρηστον Ἐνεργητ. α'. Παρακείμενον, λαμβάνεται οὗτος ὑποθετικῶς, οἷον τοῦ λείπω (λέλοιπα), λέλειφα, πρὸς σχηματισμὸν τοῦ Παθητικοῦ λέλειμμαι.

β') Ὅταν ὁ α'. Παρακείμενος ἔχῃ φ ἢ χ, τὰ στοιχεῖα ταῦτα πρὸ τοῦ μ, σ, τ, τρέπονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, οἷον·

τέτυφα, παθητ. τέτυμμαι, τέτυψαι, τέτυπται,
(ἀντὶ τῶν τέτυφμαι, τέτυφσαι, τέτυφται)
πέπλεχα, παθητ. πέπλεγμαι, πέπλεξαι, πέπλεκται,
(ἀντὶ τῶν πέπλεχμαι, πέπλεχσαι, πέπλεχται).

Καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συνδρομῆς τριῶν συμφώνων, πρέπει εἰς τὴν κλίσιν τοῦ Παρακειμένου ὡς καὶ τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ νὰ ἀποβληθῇ τὸ σ τῶν καταλήξεων σθε, σθαι, σθω, οἷον τέτυφθε, τετύφθαι, τετύφθω. Ἀντὶ δὲ τῶν νται, ντο, καταλήξεων μεταχειρίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ὑπαρκτικὸν εἰμί μετὰ τῆς μετοχῆς τοῦ χρόνου τούτου, οἷον τετυμμένοι (αι) εἰσίν, εἰς δὲ τὸν Ὑπερσ. ἦσαν. Ἐκείνης δὲ τῆς καταλήξεως μεταβάλλουσιν οἱ Ἴωνες τὸ ν εἰς α, ὅπου, ἐὰν μὲν τοῦ ῥήματος χαρακτὴρ ἦναι ἓν τῶν διὰ τῶν χειλέων ἢ διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερομένων συμφώνων, προὐτίθετο τὸ δασὺ τοῦ Παρακειμένου, οἷον τετύφαται, ἀντὶ δὲ τοῦ σ ἓν τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων, καὶ ἀντὶ τοῦ ζ τὸ δ, οἷον ἐσκευάδαται (σκευάζω). Οὗτος ὁ σχηματισμὸς εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς, οἷον Πλάτ. Πολιτ. 7, 533. β'. τετράφαται, τετάχαται, ἐφθάραται, Θουκυδ. Γ', ιγ'. Ξενοφ.

γ') Ὅταν δὲ ὁ α'. Παρακείμενος ἔχῃ -κα, αὕτη ἡ κατάληξις τρέπεται κατὰ τὸ παθητικὸν εἰς μαι, καὶ

α') ὅπου μὲν ὁ τοῦ ῥήματος χαρακτὴρ ἦναι φωνῆεν, ἄνευ ἄλλης μεταβολῆς, οἷον·
πεποίηκα, πεποίημαι (ποιέω),
τετίμηκα, τετίμημαι (τιμάω),

πεφώρᾱκα, πεφώρᾱμαι (φωράω),
δεδήλωκα, δεδήλωμαι (δηλόω).

β′) Όπου δὲ τοῦ ῥήματος χαρακτὴρ ἦναι ἓν τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων συμφώνων, ἀντ' ἐκείνου τίθεται σ̄ πρὸ τῶν καταλήξεων τοῦ Παθητ. παρακειμένου, οἷον·

πέπεικα (πείθω) — πέπεισμαι, πέπεισαι, πέπεισται, κτλ.
ᾄδω (ᾄσω, ᾖκα), — ᾖσμαι, ᾖσαι, ᾖσται, κτλ.
πέφρακα (φράζω), — πέφρασμαι, πέφρασαι, πέφρασται,

τὸ ὁποῖον σ̄ πάλιν ἐκπίπτει, συνελθὸν εἰς ἄλλο σ̄ ἢ εἰς τὸν ν̄τ̄ τοῦ τρίτου προσώπου, οἷον πέπεισθε, πέπεινται, ἀνθ' οὗ μεταχειριζόμεθα τὴν διὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ εἰμὶ περίφρασιν, οἷον πεπεισμένοι εἰσίν.

Περὶ τῶν λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄ ἐχόντων χαρακτῆρα ἰδὲ κατωτέρω §. 32.

ΣΗΜ. αα′) Ἐὰν εὑρεθῶσι δύο γ̄ πρὸ τοῦ μ̄ τοῦ παρακειμένου Παθητ., ἀποβάλλεται ἓν γ, οἷον ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι, σφίγγω, ἔσφιγμαι. Αἱ δὲ λοιπαὶ καταλήξεις μένουσι κατὰ τὸ σύνηθες, οἷον ἐλήλεγξαι, ἐλήλεγκται, ἔσφιγξαι, ἔσφιγκται. Ὁμοίως καὶ ὅταν συμπέσωσι δύο μ εἰς τὸν Παθ. παρακείμενον, συνελθόντος καὶ τρίτου ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος, ἀποβάλλεται ἓν ἐξ αὐτῶν, οἷον κάμπτω, κέκαμμαι, κέκαμψαι, κέκαμπται.

ββ′) Τὸ εἰς τὸν Ἐνεργ. παρακ. εἰς ο̄ τρεπόμενον ε̄, κατὰ τὸν παθητικὸν ἢ μένει ἄτρεπτον, οἷον κλέπτω (κέκλοφα), κέκλεμμαι*), ἢ μεταβάλλεται εἰς ᾱ, οἷον εἰς τὰ τρία ταῦτα ῥήματα, τρέφω, τρέπω, στρέφω. —

τρέφω (Μέλλ. θρέψω), — τέθραμμαι,
τρέπω (Μέλλ. τρέψω), — τέτραμμαι,
στρέφω (Μέλλ. στρέψω), — ἔστραμμαι.

γγ′) Ἔνια τρέπουσι τὴν ε̄ῡ δίφθογγον, τὴν ὁποίαν ἢ εἶχον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα, ἢ ἔλαβον εἰς τὸν Μέλλοντα, κατὰ τὸν Παθ. παρακ. εἰς ῡ, οἷον πεύθομαι (ἰδὲ πυνθάνομαι), πέπυσμαι. (Ὁμοίως τὰ ποιητικὰ τεύχω, σεύω, καὶ τὸ φεύγω, πεφυγμένος, Ὁμηρ.). Τῶν δὲ εἰς έω ῥημάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσι τὴν ε̄ῡ εἰς τὸν Μέλλοντα, τὸ χέω ἔχει ἤδη εἰς τὸν Ἐνεργ. Παρακείμενον τὴν μεταβολὴν ταύτην, οἷον κέχῠκα, κέχῠμαι.

---

*) Ἐξαιρεῖται τὸ ποιητ. ἐδήδομαι (ἐσθίω), καὶ εἰς τοὺς μεταγ. τέτογμαι (τίκτω).

δ΄) Τὸ δὲ σ λαμβάνουσι καὶ πολλὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα χαρακτῆρα ἔχουσι φωνῆεν, ὡς ἀκούω, ἤκουσμαι, κελεύω, κεκέλευσμαι. Οὕτω καὶ λεύω, θραύω, παλαίω, παίω, χρίω, πρίω, βύω, ξύω, ὕω. Καὶ ἐξαιρέτως πολλὰ τῶν μὴ τρεπόντων τὸ βραχὺ φωνῆεν, οἷον τελέω (τελέσω), τετέλεσμαι· ἀνύω (ἀνύσω), ἤνυσμαι — σπάω (σπάσω), ἔσπασμαι.

ΣΗΜ. Ἄλλα τινὰ σαλεύουσιν, οἷον κλείω, κέκλειμαι, καὶ κέκλεισμαι, δράω, δέδραμαι, καὶ δέδρασμαι. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα κλείω, ὄμνυμι.

ε΄) Τοῦ Παθ. Παρακειμένου ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν σχηματίζονται τελείως, ἀλλὰ περιφράζεται διὰ τῆς μετοχῆς τούτου τοῦ χρόνου καὶ διὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος εἰμί, οἷον τετυμμένος ὦ, εἴην.

ΣΗΜ. Δύνανται νὰ σχηματισθῶσιν, ὁπόταν πρὸ τῆς καταλήξεως ἦναι σύμφωνον συγγενὲς μὲ τὴν κατάληξιν τῆς Ὑποτακτικῆς, ἢ δυνάμενον νὰ συναφθῇ εὐκόλως μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ ι τῆς Εὐκτικῆς, ὡς κτάομαι, παρακ. κέκτημαι, ὑποτ. κέκτωμαι, ῃ, ηται, εὐκτ. κεκτήμην, κέκτηο, κέκτητο. Ὁμοίως σχηματίζονται τὰ μέμνημαι*) καὶ κέκλημαι. Σημείωσαι δέ, ὅτι καὶ ταῦτα, ἔχοντα Ἐνεστῶτος σημασίαν, χρῄζουσι πλεονάκις τῶν ἐγκλίσεων τούτων. Ἄλλα δέ, οἷον βέβλημαι, τέτμημαι, εὑρίσκονται σπανιώτατα κατὰ ταύτας τὰς ἐγκλίσεις ἐσχηματισμένα. Ἰδὲ παραδείγματα εἰς Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 992. Λυσιστρ. 253. Ἀνδοκίδ. 18, 30. Πλάτ. Πολιτ. 7, 518. α΄. 564. γ΄. Νομ. 6, 776. β΄, καὶ ἐξαιρέτως τῆς ὑποτακτικῆς, εἰς Πλάτ. Πολιτ. 285. γ΄. Νόμ. 11, 936. β΄. Ἰσοκράτ. Νικοκλ. 12. Ξενοφ. Συμπ. 1, 8. Ἀνδοκίδ. σελ. 22, 41.

ϛ΄) Ἡ προστακτικὴ καὶ ἀπαρέμφατος καὶ μετοχὴ τοῦ χρόνου τούτου οὐδὲν ἔχουσι περιπεπλεγμένον κατὰ τὸν σχηματισμόν. Σημειωτέον δέ, ὅτι ἡ μὲν προστακτική, ἐκτὸς τῶν Ἐνεστῶτος σημασίαν ἐχόντων παρακειμένων, οἷον μέμνησο, δὲν εὑρίσκεται συχνά, ἡ δὲ ἀπαρέμφατος καὶ αἱ μετοχαὶ διαφέρουσιν ὅλων τῶν ἄλλων ἀπαρεμφάτων καὶ μετοχῶν διὰ τὸν ἐπὶ τῆς παραληγούσης τόνον αὐτῶν, οἷον τετύφθαι, πεποιῆσθαι, πεπαιδεῦσθαι, τετυμμένος, πεποιημένος, πεπαιδευμένος, κτλ.

ΣΗΜ. Ἡ προστακτικὴ τοῦ παρακειμένου, ἔχουσα τὴν σημασίαν τούτου,

---

*) Ὁ σχηματισμὸς τῆς εὐκτικῆς μεμνῴμην, μέμνῳο, ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου μεμνήμην, μέμνῃο, εἶναι ἴσως μόνον τοῦ Ξενοφῶντος ἴδιος.

τότε μάλιστα σχηματίζεται, ὁπόταν περὶ πεπερασμένης πράξεως ἦναι ὁ λόγος, π. χ. πεφύλαξο (τουτέστιν, ἔσο πεφυλαγμένος), μάλιστα δὲ εἰς τὸ τρίτον πρόςωπον, οἷον πεπειράσθω (Ἀριστοφ.), νῦν δὲ τοῦτο τετολμήσθω εἰπεῖν (Πλάτ.).

Ε΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

Ὁ τρίτος Μέλλων, ὁ καὶ μετ' ὀλίγον Μέλλων καλούμενος, ἴδιος ὢν τοῦ Παθητικοῦ, γίνεται ἐκ τοῦ Παρακειμένου ταύτης τῆς διαθέσεως, φυλάττων μὲν τὴν αὔξησιν ἐκείνου, ἀντὶ δὲ τῆς καταλήξεως αὐτοῦ λαμβάνων -σομαι. Σχηματίζεται δὲ εὐκολώτατα ὁ Μέλλων οὗτος, ἂν τρέψῃς μόνον τὸ αι τῆς σαι (ψαι, ξαι) καταλήξεως τοῦ δευτέρου προςώπου τοῦ Παρακειμένου εἰς -ομαι, ὡς

τέτυμμαι (τέτυψαι), — τετύψομαι,
λέλεγμαι (λέλεξαι), — λελέξομαι,
πεπαίδευμαι (πεπαίδευσαι), — πεπαιδεύσομαι,
πεποίημαι (πεποίησαι), — πεποιήσομαι,
βέβλημαι (βέβλησαι), — βεβλήσομαι,
τέτμημαι (τέτμησαι), — τετμήσομαι.

ΣΗΜ. αα΄) Εἰς ῥήματά τινα, ὅπου τὸ φωνῆεν τοῦ α΄. Μέλλοντος εἰς τὸν Παθ. Παρακείμενον συστέλλεται, ὁ γ΄. Μέλλων λαμβάνει πάλιν τὸ μακρὸν, οἷον δέω, δήσω, δέδεμαι — δεδήσομαι, λύω, λύσω, λέλῠμαι, — λελύσομαι (ῡ).

ββ΄) Πολλὰ ῥήματα δὲν εἶναι ἐπιδέκτικα τοῦ γ΄. Μέλλοντος. Τούτων δὲ εἶναι μάλιστα τά τε χαρακτῆρα ἔχοντα λ μ ν ρ, καὶ τὰ περισσότερα τῶν ὅσα λαμβάνουσι χρονικὴν αὔξησιν. Τὸ δὲ εἰρήσομαι (ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα εἰπεῖν) δὲν εἶναι τούτου τοῦ κόμματος, ἐπειδὴ ἡ ει συλλαβὴ δὲν εἶναι αὔξησις, ἀλλὰ τόπον ἐπέχει τοῦ ρε διπλασιασμοῦ ὡς ἐκ τοῦ θέματος ΡΕΩ. Ἀλλὰ γνήσιος φαίνεται ὁ μέλλ. ἠρήσεται εἰς Πλάτ. Πρωταγ. 338. ἐκ τῶν ἀρίστων ἀντιγράφων.

γγ΄) Δύο παρακείμενοι, τέθνηκα (θνήσκω) καὶ ἕστηκα (ἵστημι), ἔχοντες σημασίαν Ἐνεστῶτος, σχηματίζουσιν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τρίτον Μέλλοντα τῆς Ἐνεργητικῆς διαθέσεως, οἷον τεθνήξω, ἑστήξω, ὅστις ἐδέχθη ὕστερον καὶ τὸν Παθητικὸν σχηματισμὸν τεθνήξομαι, ἑστήξομαι. Ἀνήκουσι δ' ἐνταῦθα μᾶλλον διὰ τὴν παθητικήν των σημασίαν, παρὰ διότι ἔχουσι κατὰ μέρος τὸν σχηματισμὸν τοῦ κυρίου γ΄. Μέλλοντος.

Ζ'.

ΠΕΡΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ Α' ΚΑΙ Β' ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ.

α') Ὅλα τὰ ῥήματα σχηματίζουσι τὸν Ἀόριστον, ἤτοι εἰς θην ἢ μόνον εἰς ην, ἢ καὶ κατὰ τοὺς δύο τρόπους. Καὶ ὁ μὲν εἰς θην ὀνομάζεται ἀόριστος πρῶτος, ὁ δὲ εἰς ην ἀόριστος δεύτερος, τὴν σημασίαν ἀμφότεροι ἔχοντες τὴν αὐτήν. Καθόλου μὲν, ὡς καὶ εἴπομεν πρότερον (§. 28. ς'.), σχηματίζεται ὁ Παθητ. ἀόριστος κατὰ τύπον Ἐνεργητικὸν, καὶ συμφωνεῖ δι' αὐτὸ τοῦτο μὲ τὴν εἰς μι συζυγίαν.

β') Ὁ α'. Ἀόριστος προσκολλᾷ τὸ θην εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, οἷον·

παιδεύω — ἐπαιδεύθην,
στέφω — ἐστέφθην,

ψιλὸν δὲ ὂν ἢ μέσον τὸ τοῦ χαρακτῆρος σύμφωνον, φανερὸν, ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ δασὺ, οἷον·

λείπω — ἐλείφθην,
ἀμείβω — ἠμείφθην,
λέγω — ἐλέχθην,
τύπτω (ΤΥΠΩ), — ἐτύφθην,
τάσσω (ΤΑΓΩ), — ἐτάχθην,
πλέκω — ἐπλέχθην.

γ') Ἄλλως δὲ κατὰ τὰς τροπὰς τοῦ χαρακτῆρος ὁ α'. Ἀόριστος μιμεῖται τὸν Παθητ. Παρακείμενον, διότι, ὅπου ἐκεῖνος σ, ἐκεῖ φυλάττει αὐτὸ καὶ οὗτος, οἷον·

πείθω (πέπεισμαι), — ἐπείσθην,
κομίζω (κεκόμισμαι), — ἐκομίσθην,
τελέω (τετέλεσμαι), — ἐτελέσθην,

καὶ τὸ τῆς ῥίζης φωνῆεν τρέπει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καθὼς καὶ ὁ Παθητ. Παρακείμενος, οἷον·

φιλέω (πεφίλημαι), — ἐφιλήθην,
τιμάω (τετίμημαι), — ἐτιμήθην.

ΣΗΜ. αα') Ὀλίγα τινὰ ῥήματα, χαρακτῆρα ἔχοντα φωνῆεν, λαμβάνουσι σ εἰς τὸν Παθ. α' Ἀόριστον, ἂν καὶ δὲν ἔχῃ αὐτὸ ὁ Παθ. Παρακείμενος, ὡς παύω, πέπαυμαι, ἐπαύσθην (ἀλλὰ καὶ ἐπαύθην), μνάομαι, μέμνημαι — ἐμνήσθην. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα καὶ χράω, πνέω, πετάννυμι.

χρώννυμι. — Τὸ δὲ ἐσώθην ἐκ τοῦ σώζω, δὲν ἔχει σ̄, ὡς προερχόμενον ἐκ διπλοῦ τινος σχηματισμοῦ, σώω — σώζω

ἐσώθην — σέσωσμαι,

ὁ δὲ ἀρχαῖος σχηματισμὸς σέσωμαι (Σουΐδ.) ὠλιγοστεύθη διὰ τῶν ἀντιγραψάντων τὰ παλαιά.

ββ') Τὸ εἰς τὸν Παθ. Παρακείμενον εἰς ᾱ τρεπόμενον φωνῆεν ε̄ μεταβαίνει ἄτρεπτον εἰς τὸν Παθ. α'. Ἀόριστον, οἷον στρέφω, ἔστραμμαι, ἐστρέφθην, τρέπω, τέτραμμαι, ἐτρέφθην, καὶ τρέφω, τέθραμμαι, ἐθρέφθην. Καὶ περὶ μὲν τῆς συστολῆς εἰς τὸ ἠρέθην ἰδὲ ἀνωτέρω, Α'. ς'. ΣΗΜ. ββ'., περὶ δὲ τῶν χαρακτῆρα λ μ ν ρ ἐχόντων §. 32.

δ') Ὁ δὲ β'. Ἀόριστος τοῦ Παθητικοῦ προσκολλᾷ τὸ ην̄ ὁμοίως εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, ἀκολουθῶν ὅλους τοὺς περὶ τοῦ β'. Ἐνεργ. Ἀορ. ἀποδοθέντας κανόνας, οἷον·

τύπτω, ἔτυπον*, — ἐτύπην,
ῥάπτω, ἔῤῥαφον*, — ἐῤῥάφην,
τάσσω, ἔταγον*, — ἐτάγην.

Εἰς δὲ τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ Ἐνεστὼς διαφυλάττει τὸν χαρακτῆρα ἀμετάβλητον, σχηματίζεται ὁ β'. Ἀόριστος τοῦ Παθητ. ἐκ τοῦ Ἐνεργητ. παρατατικοῦ, μένοντος τοῦ κανόνος καὶ ἐνταῦθα περὶ συστολῆς τοῦ εἰς τὸν Ἀόριστον φωνήεντος, οἷον·

τρίβω, ἔτρῑβον, — ἐτρίβην (ῐ),
γράφω, ἔγραφον, — ἐγράφην.

ΣΗΜ. αα') Καθὼς καὶ εἰς τὸν β'. Ἀόριστον τοῦ Ἐνεργητικοῦ τὴν παραλήγουσαν εὕρομεν ἐνίοτε μακρὰν (ἀνωτ. Β'. ΣΗΜ. αα'), οὕτω καὶ ἐνταῦθα γίνεται ἐξαίρεσις, οἷον ἐπλήγην. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμ. πλήττω. Ἄλλως δὲ μένει καὶ τὸ εἰς τὴν ῥίζην τοῦ ῥήματος φωνῆεν ε̄ ἄτρεπτον, οἷον φλέγω, ἐφλέγην.

ββ') Τὸ ῥῆμα ψύχω λαμβάνει εἰς τὸν Παθ. β'. Ἀόριστον γ̄, οἷον ἐψύγην, ψυγῆναι, ψυγείς, κτλ.

γγ') Ὁ χαρακτὴρ δ̄, θ̄, τ̄, δὲν ἔχει χώραν εἰς τὸν Παθητ. β'. Ἀόριστον, ἐκτὸς τοῦ Ἀττικοῦ κατεδάρθην (ἰδὲ δαρθάνω εἰς τὰ Ἀνώμ.), οὐδὲ φωνῆέν τι ἀμέσως πρὸ τῆς καταλήξεως, πλὴν τοῦ ἐκάην (ἰδὲ καίω), καὶ τῶν ἀποθετικῶν ἐῤῥύην, ἐφύην (ἰδὲ ῥέω, φύω), καὶ τοῦ ποιητικοῦ ἐδάην. Ὥστε ὅλα τὰ εἰς ω̄ καθαρὸν καὶ συνῃρημένον ῥήματα, καὶ τὰ εἰς δω̄, θω̄, ζω̄ ἔχουσι μόνον τὸν α'. Ἀόριστον κατὰ τὸ Παθητικόν. Ὁμοίως καὶ τὰ ἀπ' ἄλλων λέξεων παραγόμενα ῥήματα, πλὴν τοῦ ἀπαλλάττω, τὸ ὁποῖον σχηματίζει καὶ ἀπηλλάχθην καὶ ἀπηλλάγην.

δδ') Κατὰ τοῦτο λοιπὸν συμφωνεῖ ὁ Παθητ. β'. Ἀόριστος μὲ τὸν Ἐνεργ.

β΄. Ἀόριστον, καθότι σχηματίζεται ἐκ πρωτοτύπων διαφερόντως. Ἀλλὰ ἐὰν καὶ παράγηται κατὰ τὴν Γραμματικὴν ἀπὸ τὸν Ἐνεργ. β΄. Ἀόριστον, ὅμως εἶναι τόσον ἀνεξάρτητος ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὥστε σχεδὸν εἰς οὐδὲν ῥῆμα δὲν εὑρίσκονται οἱ δύο σχηματισμοί, ἐκτὸς εἰς τὸ τρέπω, Ἀόρ. β΄. ἔτραπον, παθ. ἐτράπην (σπανιώτερον ἐτρέφθην).

ιε΄) Ἕπεται ἐκ τούτων, ὅτι ὁ Παθητ. β΄. Ἀόριστος δὲν εἶναι ἄλλο τι, ἢ ἁπαλώτερος σχηματισμὸς τοῦ α΄. Ἀορίστου. Καὶ εἰς τὰ περισσότερα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ α΄. Ἀόρ. τελευτᾷ εἰς -χθην, εἶναι εὐχρηστότερος ὁ δεύτερος τοῦ πρώτου. Μεταχειρίζονται δὲ αὐτὸν καὶ ποιηταὶ καὶ λογογράφοι πολλάκις ἐναλλὰξ, εὐφωνίας ἕνεκα.

---

§. 32.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ Λ, Μ, Ν, Ρ.

α') Τὰ λ μ ν ρ ἔχοντα χαρακτῆρα ῥήματα ἔχουσι κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων αὐτῶν τοσαύτας ἰδιότητας, ὥστε ἁρμόζει ἐνταῦθα νὰ συνάγωμεν εἰς ταὐτὸ τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν σποράδην λεχθέντα περὶ αὐτῶν.

β') Ὅλα τὰ τοιαῦτα ῥήματα δὲν ἔχουσι τὸν κοινὸν α'. Μέλλοντα εἰς σω, ἀλλὰ τὸν ἔμπροσθεν διορισθέντα δεύτερον (§. 31. Α'. ι'.), ὡς·

νέμω, — νεμῶ, μένω, — μενῶ*).

γ') Ἡ πρὸ τῆς ληγούσης συλλαβὴ, ἐὰν εἰς τὸν Ἐνεστῶτα ἦναι μακρὰ, εἰς τὸν Μέλλοντα πάντοτε συστέλλεται, οἷον·

ψάλλω, — ψαλῶ, κρίνω, — κρινῶ,
στέλλω, — στελῶ, ἀμύνω, — ἀμυνῶ,

καὶ οὕτως τῶν διφθόγγων ἡ μὲν αι μεταβάλλεται εἰς ᾰ, ἡ δὲ ει εἰς ε, οἷον·

αἴρω, — ἀρῶ, κτείνω, — κτενῶ.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν ὀλίγων ποιητικῶν ῥημάτων εἰς ρ, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὸν κοινὸν α'. Μέλλοντα εἰς σω, μνημονεύομεν ἐνταῦθα μόνον ἐκ τοῦ πεζοῦ λόγου κέλλω, κέλσω, φύρω, φύρσω.

δ') Ὁ α'. Ἀόριστος γίνεται φυλαττομένου μὲν τοῦ κατὰ τὸν Μέλλοντα χαρακτῆρος, ἐκτεινομένης δὲ πάλιν τῆς παραληγούσης· ὥστε ἤτοι γίνεται μόνον τὸ τοῦ Μέλλοντος φωνῆεν μακρὸν, οἷον·

τίλλω, τῐλῶ, ἔτῑλα,
κρίνω, κρῐνῶ, ἔκρῑνα,
ἀμύνω, ἀμῠνῶ, ἤμῡνα,

ἢ μεταβάλλεται τὸ μὲν ε τοῦ Μέλλοντος εἰς ει, τὸ δὲ ᾰ εἰς η, ὡς·

μένω, μενῶ, ἔμεινα,
στέλλω, στελῶ, ἔστειλα,
τείνω, τενῶ, ἔτεινα,

---

*) Ἰδὲ περὶ τῆς περαιτέρω κλίσεως αὐτῶν τὸ κατωτέρω παράδειγμα, συμπαραβάλλων αὐτὸ πρὸς τὴν τῶν περισπωμένων συζυγίαν.

ψάλλω, ψαλῶ, ἔψηλα,
φαίνω, φανῶ, ἔφηνα.

Πολλὰ ῥήματα, ἔχοντα αι εἰς τὸν Ἐνεστῶτα, λαμβάνουσιν εἰς τὸν α΄. Ἀόριστον μακρὸν ᾱ, οἷον περαίνω, περᾰνῶ, ἐπέρᾱνα, ἀπαρέμφ. περᾶναι.

ΣΗΜ. αα΄) Τὸ ᾱ δέχονται τὰ εἰς ραινω, καὶ ιαινω, οἷον εὐφραίνω, εὐφρᾶναι, μαραίνω, μαρᾶναι, πιαίνω, πιᾶναι, ἀγριαίνω, ἀγριᾶναι, πλὴν τῶν μιαίνω καὶ τετραίνω, μιῆναι, τετρῆναι. Τὰ δὲ περισσότερα τῶν λοιπῶν εἰς αινω καὶ αιρω σχηματίζουσιν οἱ δόκιμοι Ἀττικοὶ διὰ τοῦ η, ὡς σημαίνω, σημῆναι, χαλεπαίνω, χαλεπῆναι, λυμαίνομαι, λυμήνασθαι, καθαίρω, καθῆραι, ἐχθαίρω, ἐχθῆραι, ἐκτὸς τῶν κοιλᾶναι, λευκᾶναι, πεπᾶναι, κερδᾶναι, ὀργᾶναι (Σοφ.), ἰσχνᾶναι (Ἀριστοφ.)

ββ΄) Τὰ ἀπὸ τοῦ ᾱ ἀρχόμενα ῥήματα αἴρω καὶ ἅλλομαι ἔχουσιν εἰς τὸν α΄. Ἀόριστον ᾱ, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Ὁριστικὴν διὰ τῆς αὐξήσεως μεταβαίνει εἰς η, οἷον αἴρω, ἦρα, ὑποτ. ἄρω, ἀπαρέμφ. ἆραι, ἅλλομαι, ἡλάμην, ἀπαρέμφ. ἅλασθαι.

ε΄) Ὁ β΄. Ἀόριστος φυλάττει τὸ φωνῆεν, ὡς εἶναι εἰς τὸν Μέλλοντα, οἷον·

βάλλω, βαλῶ, — ἔβαλον,
φαίνω, φανῶ, — ἐφάνην (Παθητ.),
κλίνω, κλῐνῶ, — ἐκλίνην (Παθητ.),

τὸ δὲ ε̄ τοῦ Μέλλοντος εἰς τὰ δισύλλαβα ῥήματα τρέπει εἰς ᾰ, οἷον·

κτείνω, κτενῶ, — ἔκτανον,
στέλλω, στελῶ, — ἐστάλην (Παθητ.).

Εἰς δὲ τὰ περισσοτέρας τῶν δύο ἔχοντα συλλαβὰς φυλάττει τὸ ε̄, οἷον ἀγγέλλω, ἀγγελῶ, — ἠγγέλην (Παθητ.), ὀφείλω, ὤφελον.

ΣΗΜ. Τὰ περισσοτέρας τῶν δύο ἔχοντα συλλαβὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολυ ἔχουσι μόνον τὸν α΄. Ἀόριστον, ὡς ἀγγέλλω, ἀγείρω.

ς΄) Ὁ β΄. παρακείμενος, ὅπου ἂν δυνηθῇ, γίνεται κατὰ τοὺς ἀνωτέρω (§. 31. Γ΄. β΄.) κανόνας, πλὴν, ὅτι τὸ ει, ἐπειδὴ (ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ Μέλλοντος) εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα ἔγεινεν ἐκ τοῦ ε̄, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ῑ, τρέπεται μόνον εἰς ο, καὶ οὐχὶ εἰς οι, ὡς·

σπείρω (σπερῶ), ἔσπορα, φθείρω, ἔφθορα,
κτείνω (κτενῶ), ἔκτονα.

ζ΄) Ὁ δὲ α΄. Παρακείμενος τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ ὁ

Παθητ. Παρακείμενος, ἔτι δὲ ὁ Παθ. α'. Ἀόριστος σχηματίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, προςλαμβάνοντες τὰς καταλήξεις κα, μαι, θην, εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, καὶ φυλάττοντες τὰς εἰς τὸν Μέλλοντα γενομένας τροπὰς, ὡς·

σφάλλω, σφαλῶ, — ἔσφαλκα, ἔσφαλμαι,
φαίνω, φανῶ, — πέφαγκα*, ἐφάνθην,
αἴρω, ἀρῶ, — ἦρκα, ἦρμαι, μετ. ἠρμένος, ἀόρ. ἤρθην, μετ. ἀρθείς.

ΣΗΜ. Ἀποβάλλει ὁ Παθ. Παρακείμενος ἐκ τῶν καταλήξεων σθε, σθαι, τὸ σ, οἷον ἔσφαλθε, ἐσφάλθαι, φύρω, πέφυρμαι, πεφύρθαι.

η') Ὅταν ὁ Μέλλων ἔχῃ ε, τρέπουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τούτους τοὺς χρόνους τὰ δισύλλαβα εἰς α, οἷον·

στέλλω (στελῶ), — ἔσταλκα, ἔσταλμαι, ἐστάλθην (β'.), ἐστάλην,
πείρω (περῶ), — πέπαρκα, πέπαρμαι, ἐπάρην (β'. ἀόρ.)

θ') Τὰ ἑξῆς εἰς ινω, εινω, υνω ῥήματα·

κρίνω, κλίνω, κτείνω, τείνω, πλύνω,

κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἀποβάλλουσι τὸ ν, λαμβάνοντα τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ Μέλλοντος, οὕτως δὲ, ὥστε τὰ εἰς εινω τρέπουσι τὸ ε εἰς α, οἷον·

κρίνω (κρινῶ), — κέκρικα, κέκριμαι, ἐκρίθην,
τείνω (τενῶ), — τέτᾰκα, τέταμαι, ἐτάθην,
πλύνω (πλυνῶ), — πέπλυκα, πέπλυμαι, ἐπλύθην.

ΣΗΜ. αα') Ὁ Ἐνεργ. Παρακείμενος τῶν εἰς νω ῥημάτων, οἷον πέφαγκα, μεμίαγκα, παρώξυγκα, τῶν φαίνω, μιαίνω, παροξύνω, διὰ τὸ παράξενον τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν σπανίως εὑρίσκονται. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Κερδαίνω.

ββ') Ἀλλὰ καὶ ὁ Παθητ. Παρακείμενος τῶν τοιούτων ῥημάτων ἔχει τινας δυςκολίας. Φυλάττει δὲ τὸ ν

α') εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον Ἑνικοῦ, ὡς πέφασμαι, πέφανσαι.

β') Εἰς τὰς ἀπὸ σθ ἀρχομένας καταλήξεις, ἀποβαλλομένου τοῦ σ, ὡς πεφάνθαι (φαίνομαι), τετραχύνθαι (τραχύνομαι).

γ') Εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον Ἑνικοῦ, ὡς πέφανται, παρώξυνται. Εἰς δὲ τὸ γ'. Πληθ. γίνεται περίφρασις, οἷον λελυμασμένοι εἰσί (Δημοσθ.)*).

---

*) Σπανίως καὶ ποιητικῶς εὑρίσκεται τοῦ Πληθ. τὸ γ'. πρόσωπον ὁμοιόμορ-

γγ') Τὸ ν̄ πρὸ τῶν ἀπὸ τοῦ μ̄ ἀρχομένων καταλήξεων

α') τρέπεται εἰς μ̄, οἷον ᾔσχυμμαι (αἰσχύνομαι), ἐξήραμμαι (ξηραίνομαι), παρώξυμμαι, παρωξυμμένος, κτλ.

β') ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ τρέπεται εἰς σ̄, ὡς φαίνω (φανῶ), πέφασμαι, μιαίνω (μιανῶ), μεμίασμαι, μολύνω (μολυνῶ), μεμόλυσμαι, λυμαίνομαι, λελύμασμαι, κτλ.

γ') Σπανιώτατα ἀποβάλλεται μακροῦ μένοντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ φωνήεντος, ὡς τετραχῡμένος (τραχύνομαι), Ἀριστοτ.

δδ') Εἰς τὰ ῥήματα εἰς μω̄ καὶ νω̄, ἐπειδὴ τὸ μ̄ πρὸ τῶν περισσοτέρων συμφώνων προξενεῖ κακοφωνίαν, ὁ α'. Παρακείμενος καὶ οἱ ἐκ τούτου προερχόμενοι χρόνοι γίνονται ἔκ τινος εἰς εω̄ θέματος, ὡς νέμω, νενέμηκα, ἐνεμήθην, μένω, μεμένηκα. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα ταῦτά τε, καὶ κάμνω, τέμνω, δάκνω.

εε') Ὁ β'. Ἀόριστος Ἐνεργ., ὅπου εὑρίσκεται ὁμοῦ μετὰ τοῦ α'. Ἀορίστου, εἶναι συνήθης μᾶλλον εἰς τοὺς ποιητὰς, οἷον ἔκτανον, ἀντὶ τοῦ ἔκτεινα. Ἐξ ἐναντίας δὲ ὁ Παθητ. β'. Ἀόριστος εἶναι συνηθέστερος εἰς τοὺς λογογράφους, οἷον ἐφάνην, ἐστάλην, ἐσφάλην. Τὸ δὲ αἴρω καὶ ὅλα τὰ περισσοτέρας ἔχοντα συλλαβὰς, ἔχουσι μόνον τὸν Παθ. α'. Ἀόριστον, πλὴν τοῦ ἀγγέλλω, ὅπερ σχηματίζει καὶ ἠγγέλθην καὶ ἠγγέλην.

φον μὲ τοῦ Ἐν. τὸ αὐτὸ πρόσωπον, οἷον κέκρανται ξυμφοραὶ (Εὐριπ.), κεχείμανται φρένες (Πίνδ.). Ὀνειροπολοῦσιν οἱ Γραμματικοὶ ἐνταῦθα περὶ σχήματος συντακτικοῦ τῶν ποιητῶν.

§. 33.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΟΣ ΡΗΜΑΤΙΚΩΝ.

α') Ὅμοια μὲ τὰς Μετοχὰς εἶναι τὰ εἰς -τὸς καὶ -τέος ῥηματικὰ ἐπίθετα. Αὗται αἱ καταλήξεις προςκολλῶνται εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, ὅστις μεταβάλλεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, συμμεταβαλλομένου πολλάκις καὶ τοῦ φωνήεντος. Τοιαῦται δὲ μεταβολαὶ συμβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἤδη καὶ εἰς τὸ γ'. Ἑνικοῦ πρόςωπον τοῦ Παθ. Παρακειμένου, διὰ τὴν συμφωνίαν τῶν καταλήξεων -ται καὶ -τος, οἷον λέγω, λέλεκται, λεκτός. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὅτε ὁ Παθ. α'. Ἀόριστος δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν Παθ. Παρακείμενον εἰς τὴν κυρίαν συλλαβὴν, ἐκεῖνα τὰ ῥηματικὰ ἀκολουθοῦσι τὸν Ἀόριστον, διὰ τοῦτο ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ ἀποβλέπωμεν πάντοτε εἰς τοῦτον, τρέποντες τὸ θ εἰς τ, καὶ τὰ φθ, χθ, εἰς πτ, κτ.

β') Γίνεται λοιπὸν ἐκ τοῦ

πλέκω (πέπλεκται, ἐπλέχθην), — πλεκτός, πλεκτέος,
λέγω (λέλεκται, ἐλέχθην), — λεκτός, λεκτέος,
γράφω (γέγραπται, ἐγράφθην), — γραπτός, γραπτέος,
στρέφω (ἔστραπται, ἐστρέφθην), — στρεπτός, στρεπτέος,
φωράω (πεφώραται, ἐφωράθην), — φωρατός, φωρατέος,
φιλέω (πεφίληται, ἐφιλήθην), — φιλητός, φιλητέος,
αἱρέω (ᾕρηται, ᾑρέθην), — αἱρετός, αἱρετέος,
παύω (πέπαυται, ἐπαύσθην), — παυστέος,
στέλλω (ἔσταλται, ἐστάλθην), — σταλτός, σταλτέος,
τείνω (τέταται, ἐτάθην), — τατέος,
χέω (κέχυται, ἐχύθην, — χυτός,
πνέω (πέπνυται, ἐπνεύσθην), — πνευστός.

ΣΗΜ. αα') Τῶν ὀλίγων ἐκ τοῦ κανόνος ἐξαιρουμένων τὰ κυριώτερα εὑρίσκονται εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

ββ') Τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἔχουσι τρεῖς καταλήξεις, οἷον πλεκτός, πλεκτή, πλεκτόν, πλεκτέος, πλεκτέα, πλεκτέον, καὶ κλίνονται ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τρικατάληκτα.

γγ') Τα εἰς τος ἐπίθετα εἶναι μὲν παθητικὰ, ἔχουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-

στον τὴν ἔννοιαν τοῦ δυνατοῦ, οἷον στρεπτός, δυνάμενος νὰ στρεφῇ. Τὸ δὲ οὐδέτερον μετὰ τοῦ ἔστιν, οἷον βιωτόν ἐστι, σημαίνει οἷόν τε βιῶναι, τουτέστι δυνατὸν εἶναι νὰ ζῇ τις. Ἄλλως δὲ χρησιμεύουσι τὰ ἐπίθετα ταῦτα εἰς σύνθεσιν πολλῶν ἄλλων, οἷον τρωτός, ἄτρωτος, πλεκτός, πολύπλεκτος, κτλ., ὅπου ἀναλαμβάνουσι πάλιν τὴν παθητικὴν σημασίαν. Ἐνίοτε εὑρίσκονται αὐτὰ, ἔχοντα καὶ Ἐνεργητικὴν σημασίαν, οἷον μενετός, π. χ. μενετοὶ θεοί (Πλάτ.).

δδ') Τὰ δὲ εἰς τέος ἔχουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀναγκαίου καὶ πρέποντος, οἷον φιλητέος, ὅστις πρέπει νὰ ἀγαπᾶται. Τὸ δὲ οὐδέτερον, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ εἶναι, ἔχει τὴν σύνταξιν τοῦ ῥήματος. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων διδάσκει τὸ Συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς.

---

§. 34.

ΠΕΡΙ ΣΥΖΥΓΙΩΝ.

α΄) Αἱ δὲ Συζυγίαι τῶν ῥημάτων εἶναι τρεῖς· πρώτη, ἡ τῶν Βαρυτόνων, δευτέρα, ἡ τῶν περισπωμένων, τρίτη, ἡ ἀνώμαλος τῶν εἰς μι.

β΄) Καὶ Βαρύτονον μὲν ῥῆμα ὀνομάζεται τὸ μὴ ἔχον τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τοῦ Ἐνεστῶτος, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν περισπωμένων, ὀνομαζομένων οὕτω διὰ τὴν συναίρεσιν τῶν δύο τελευταίων συλλαβῶν. Περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ τῶν εἰς μι, θέλομεν πραγματευθῆν ἰδιαιτέρως ὕστερον.

γ΄) Συνάγομεν λοιπὸν ὅλα τὰ ἔμπροσθεν ῥηθέντα εἰς σύνοψιν, προτιθέντες παράδειγμα βαρυτόνου ῥήματος, τοῦ Τύπτω*), καὶ ἐκ τῶν λ μ ν ρ ἐχόντων χαρακτῆρα, τοῦ Ἀγγέλλω. Ἀκολουθεῖ δὲ μετὰ ταῦτα ἡ τῶν περισπωμένων καὶ ἡ τῶν εἰς μι συζυγία.

---

*) Παριστάνομεν δὲ δι' αὐτοῦ ὅλα τὰ συμβαίνοντα εἰς τὰ βαρύτονα ῥήματα, ἂν καὶ δὲν ἦναι εἰς χρῆσιν ὅλα ὁμοῦ, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ τύπτω, ἀλλ' οὐδὲ κἂν εἰς ἓν ἄλλο ῥῆμα. Τὸν δὲ β΄. Ἐνεργ. καὶ Μέσ. Μέλλοντα, ὡς πάντη ξένον εἰς τὰ βαρύτονα, ὅσα δὲν ἔχουσι χαρακτῆρα λ μ ν ρ, παραλιπόντες εἰς τὸ τύπτω, κατετάξαμεν εἰς τὸ ἑπόμενον παράδειγμα Ἀγγέλλω.

ΣΥΖΥΓΙΑ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ

ΕΝΕΡΓΗ-

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεστώς. Ἑνικ.	τύπτω	τύπτω	τύπτοιμι
	τύπτεις	τύπτῃς	τύπτοις
	τύπτει	τύπτῃ	τύπτοι
Δυϊκ.	—	—	—
	τύπτετον	τύπτητον	τύπτοιτον
	τύπτετον	τύπτητον	τυπτοίτην
Πληθ.	τύπτομεν	τύπτωμεν	τύπτοιμεν
	τύπτετε	τύπτητε	τύπτοιτε
	τύπτουσι(ν)	τύπτωσι(ν)	τύπτοιεν
Παρατατ.	ἔτυπτον	—	ἐτύπτομεν
	ἔτυπτες	ἐτύπτετον	ἐτύπτετε
	ἔτυπτε(ν)	ἐτυπτέτην	ἔτυπτον
Παρακ. α'.	τέτυφα	τετύφω	τετύφοιμι
	τέτυφας	τετύφῃς	τετύφοις
	τέτυφε(ν)	τετύφῃ	τετύφοι
	—	—	—
	τετύφατον	τετύφητον	τετύφοιτον
	τετύφατον	τετύφητον	τετυφοίτην
	τετύφαμεν	τετύφωμεν	τετύφοιμεν
	τετύφατε	τετύφητε	τετύφοιτε
	τετύφασι(ν)	τετύφωσι(ν)	τετύφοιεν
Ὑπερσ. α'.	ἐτετύφειν	—	ἐτετύφειμεν
	ἐτετύφεις	ἐτετύφειτον	ἐτετύφειτε
	ἐτετύφει	ἐτετυφείτην	ἐτετύφεισαν ἢ -εσαν
Παρακ. β'.	τέτυπα, ὡς ὁ α'. Παρακ.		
Ὑπερσυντ. β'.	ἐτετύπειν, ὡς ὁ α'. Ὑπερσυντ.		
Μέλλ. α'.	τύψω	Λείπει	τύψοιμι
	τύψεις		τύψοις
	τύψει, ὡς ὁ Ἐνεστ.		τύψοι, ὡς ὁ Ἐνεστ.
Ἀόρ. α'.	ἔτυψα	τύψω	τύψαιμι
	ἔτυψας	τύψῃς	τύψαις, τύψειας
	ἔτυψε(ν)	τύψῃ	τύψαι, τύψειε(ν)
	—	—	—
	ἐτύψατον	τύψητον	τύψαιτον
	ἐτυψάτην	τύψητον	τυψαίτην
	ἐτύψαμεν	τύψωμεν	τύψαιμεν
	ἐτύψατε	τύψητε	τύψαιτε
	ἔτυψαν	τύψωσι(ν)	τύψαιεν, τύψειαν
Ἀόρ. β'.	ἔτυπον * ὡς ὁ Παρατατ.	τύπω * ὡς ὁ Ἐνεστώς.	τύποιμι * ὡς ὁ Ἐνεστώς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α'.

ΤΙΚΟΝ.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή.
τύπτε τυπτέτω τύπτετον — τυπτέτων τύπτετε τυπτέτωσαν (τυπτόντων)	τύπτειν	τύπτων, τύπτουσα, τύπτον, Γεν. τύπτοντος, τυπτούσης, κτλ.
τέτυφε *	τετυφέναι	τετυφώς, τετυφυῖα, τετυφός, Γεν. τετυφότος, τετυφυίας, κτλ.
	τύψειν	τύψων, τύψουσα, τύψον Γεν. τύψοντος, τυψούσης, κτλ.
τύψον τυψάτω τύψατον τυψάτων τύψατε τυψάτωσαν, ἢ τυψάντων	τύψαι	τύψας, τύψασα, τύψαν, Γεν. τύψαντος, τυψάσης, κτλ.
τύπε * ὡς ὁ Ἐνεστώς	τυπεῖν *	τυπών, τυποῦσα, τυπόν * Γεν. τυπόντος, τυπούσης, κτλ.

ΠΑΘΗ-

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεστ. Ἑν.	τύπτομαι	τύπτωμαι	τυπτοίμην
	τύπτῃ(ει)	τύπτῃ	τύπτοιο
	τύπτεται	τύπτηται	τύπτοιτο
Δυϊκ.	τυπτόμεθον	τυπτώμεθον	τυπτοίμεθον
	τύπτεσθον	τύπτησθον	τύπτοισθον
	τύπτεσθον	τύπτησθον	τυπτοίσθην
Πληθ.	τυπτόμεθα	τυπτώμεθα	τυπτοίμεθα
	τύπτεσθε	τύπτησθε	τύπτοισθε
	τύπτονται	τύπτωνται	τύπτοιντο
Παρατ.	ἐτυπτόμην	ἐτυπτόμεθον	ἐτυπτόμεθα
	ἐτύπτου	ἐτύπτεσθον	ἐτύπτεσθε
	ἐτύπτετο	ἐτυπτέσθην	ἐτύπτοντο
Παρακ.	τέτυμμαι	τετυμμένος ὦ	τετυμμένος εἴην
	τέτυψαι	τετυμμένος ᾖς	τετυμμένος εἴης
	τέτυπται	τετυμμένος ᾖ	τετυμμένος εἴη
	τετύμμεθον	τετυμμένω ὦμεν	τετυμμένω εἴημεν
	τέτυφθον	τετυμμένω ἦτον	τετυμμένω εἴητον
	τέτυφθον	τετυμμένω ἦτον	τετυμμένω εἰήτην
	τετύμμεθα	τετυμμένοι ὦμεν	τετυμμένοι εἴημεν
	τέτυφθε	τετυμμένοι ἦτε	τετυμμένοι εἴητε
	τετυμμένοι(αι) εἰσίν	τετυμμένοι ὦσι(ν)	τετυμμένοι εἴησαν
Ὑπερσ.	ἐτετύμμην	ἐτετύμμεθον	ἐτετύμμεθα
	ἐτέτυψο	ἐτέτυφθον	ἐτέτυφθε
	ἐτέτυπτο	ἐτετύφθην	τετυμμένοι ἦσαν
Μέλλ. α'.	τυφθήσομαι	Λείπει	τυφθησοίμην
	τυφθήσει		τυφθήσοιο
	τυφθήσεται, ὡς ὁ Ἐν.		τυφθήσοιτο, ὡς ὁ Ἐν.
Ἀόρ. α'.	ἐτύφθην	τυφθῶ	τυφθείην
	ἐτύφθης	τυφθῇς	τυφθείης
	ἐτύφθη	τυφθῇ	τυφθείη
	—	—	—
	ἐτύφθητον	τυφθῆτον	τυφθείητον
	ἐτυφθήτην	τυφθῆτον	τυφθειήτην
	ἐτύφθημεν	τυφθῶμεν	τυφθείημεν, -εῖμεν
	ἐτύφθητε	τυφθῆτε	τυφθείητε, -εῖτε
	ἐτύφθησαν	τυφθῶσι(ν)	τυφθείησαν, -εῖεν *)

Μέλλ. β'. τυπήσομαι, ὡς ὁ α'. Μέλλ. διὰ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων.
Ἀόρ. β'. ἐτύπην, ὡς ὁ α', Ἀόρ. διὰ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων.
Μέλλ. γ'. τετύψομαι, ὡς ὁ α'. Μέλλ. διὰ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων.

*) Ὁ Πληθ. ἀριθμὸς πολλάκις, τὸ δὲ γ'. πρόσωπον σχεδὸν πάντοτε συντέμνε-

Τ Ι Κ Ο Ν.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή.
τύπτου τυπτέσθω τύπτεσθον τυπτέσθων τύπτεσθε τυπτέσθωσαν, ἢ τυπτέσθων	τύπτεσθαι	τυπτόμενος, -ένη, ενον.
τέτυψο τετύφθω τέτυφθον τετύφθων τέτυφθε τετύφθωσαν, ἢ τετύφθων	τετύφθαι	τετυμμένος, -ένη, -ένον.
Λείπει	τυφθήσεσθαι	τυφθησόμενος, -ένη, -ενον.
τύφθητι τυφθήτω τύφθητον τυφθήτων τύφθητε τυφθήτωσαν	τυφθῆναι	τυφθείς, τυφθεῖσα, τυφθέν, Γεν. τυφθέντος, τυφθείσης, κτλ.

ται οὕτως. Παρβλ. τὰς εἰς τὰ εἰς μι σημειώσεις Α'. α'.

ΣΥΖΥΓΙΑ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ.

ΜΕ-

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Μέλλ. α'.	τύψομαι τύψει τύψεται, ὡς ὁ Ἐν. τοῦ Παθητ.	Λείπει	τυψοίμην τύψοιο τύψοιτο, ὡς ὁ Ἐνεστ. τοῦ Παθητ.
Ἀόρ. α'.	ἐτυψάμην ἐτύψω ἐτύψατο ἐτυψάμεθον ἐτύψασθον ἐτυψάσθην ἐτυψάμεθα ἐτύψασθε ἐτύψαντο	τύψωμαι τύψῃ τύψηται τυψώμεθον τύψησθον τύψησθον τυψώμεθα τύψησθε τύψωνται	τυψαίμην τύψαιο τύψαιτο τυψαίμεθον τύψαισθον τυψαίσθην τυψαίμεθα τύψαισθε τύψαιντο
Ἀόρ. β'.	ἐτυπόμην, ὡς ὁ Παθ. Παρατ.	τύπωμαι, ὡς ὁ Ἐν. τοῦ Παθητ.	τυποίμην, ὡς ὁ Ἐν. τοῦ Παθητ.

ΕΠΙΘΕΤΑ

τυπτός,

*) Ὁ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς, ἔτι Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικὸς ταί-

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α'.

ΣΟΝ*).

Προστακτική	Ἀπαρέμφατος	Μετοχή
Λείπει	τύψεσθαι	τυψόμενος, -ένη, -ενον.
τύψαι τυψάσθω τύψασθον τυψάσθων τύψασθε τυψάσθωσαν, ἢ τυ- ψάσθων	τύψασθαι	τυψάμενος, -ένη, -ενον.
τυποῦ τυπέσθω τύπεσθον τυπέσθων τύπεσθε τυπέσθωσαν, ἢ τυ- πέσθων	τυπέσθαι	τυπόμενος, -ένη, -ενον.

ΡΗΜΑΤΙΚΑ

τυπτέος.

της τῆς διαθέσεως εἶναι οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς Παθητικούς.

ΣΥΖΥΓΙΑ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ. ΠΑ-
ΕΝΕΡΓΗ-

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεστ.	ἀγγέλλω	ἀγγέλλω	ἀγγέλλοιμι
	ἀγγέλλεις	ἀγγέλλῃς	ἀγγέλλοις
	ἀγγέλλει	ἀγγέλλῃ	ἀγγέλλοι
	—	—	—
	ἀγγέλλετον	ἀγγέλλητον	ἀγγέλλοιτον
	ἀγγέλλετον	ἀγγέλλητον	ἀγγελλοίτην
	ἀγγέλλομεν	ἀγγέλλωμεν	ἀγγέλλοιμεν
	ἀγγέλλετε	ἀγγέλλητε	ἀγγέλλοιτε
	ἀγγέλλουσι(ν)	ἀγγέλλωσι(ν)	ἀγγέλλοιεν
Παρατ.	ἤγγελλον	—	ἠγγέλλομεν
	ἤγγελλες	ἠγγέλλετον	ἠγγέλκετε
	ἤγγελλε(ν)	ἠγγελλέτην	ἤγγελλον
Παρακ.	ἤγγελκα	(ἠγγέλκω), ἠγγελκὼς ὦ	(ἠγγέλκοιμι) -κὼς εἴην
	ἤγγελκας	(ἠγγέλκῃς), ἠγγελκὼς ᾖς	κτλ. — εἴης
	ἤγγελκε(ν)	(ἠγγέλκῃ), ἠγγελκὼς ᾖ	— εἴη
	—	κτλ. ἠγγελκότες ὦμεν	ἠγγελκότες ὦμεν
	ἠγγέλκατον	ἠγγελκότες ἦτε	— ἦτε
	ἠγγέλκατον	ἠγγελκότες ὦσι(ν)	— ὦσι(ν)
	ἠγγέλκαμεν		
	ἠγγέλκατε		
	ἠγγέλκασι(ν)		
Ὑπερσ.	ἠγγέλκειν	—	ἠγγέλκειμεν
	ἠγγέλκεις	ἠγγέλκειτον	ἠγγέλκειτε
	ἠγγέλκει	ἠγγελκείτην	ἠγγέλκεισαν
Μέλλ.	ἀγγελῶ	Λείπει	ἀγγελοῖμι, ἀγγελοίην
	ἀγγελεῖς		ἀγγελοῖς, ἀγγελοίης
	ἀγγελεῖ		ἀγγελοῖ, ἀγγελοίη
	—		—
	ἀγγελεῖτον		ἀγγελοῖτον
	ἀγγελεῖτον		ἀγγελοίτην
	ἀγγελοῦμεν		ἀγγελοῖμεν
	ἀγγελεῖτε		ἀγγελοῖτε
	ἀγγελοῦσι(ν)		ἀγγελοῖεν
Ἀόρ. Α΄.	ἤγγειλα	ἀγγείλω	ἀγγείλαιμι
	ἤγγειλας	ἀγγείλῃς	ἀγγείλαις, ἀγγείλειας
	ἤγγειλε(ν)	ἀγγείλῃ	ἀγγείλαι, ἀγγείλειε(ν)
	—	—	—
	ἠγγείλατον	ἀγγείλητον	ἀγγείλαιτον
	ἠγγειλάτην	ἀγγείλητον	ἀγγειλαίτην
	ἠγγείλαμεν	ἀγγείλωμεν	ἀγγείλαιμεν
	ἠγγείλατε	ἀγγείλητε	ἀγγείλαιτε
	ἤγγειλαν	ἀγγείλωσι(ν)	ἀγγείλαιεν, ἀγγείλειαν

ΡΑΔΕΙΓΜΑ Β'. ΑΓΓΕΛΛΩ.
ΤΙΚΟΝ.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
ἄγγελλε ἀγγελλέτω — ἀγγέλλετον ἀγγελλέτων — ἀγγέλλετε ἀγγελλέτωσαν, ἢ ἀγ- γελλόντων	ἀγγέλλειν	ἀγγέλλων, -ουσα, -ον, Γεν. ἀγγέλλοντος ἀγγελλούσης ἀγγέλλοντος κτλ.
	ἠγγελκέναι	ἠγγελκώς, -κυῖα, -ός, Γεν. ἠγγελκότος, ἠγ- γελκυίας, ἠγγελ- κότος κτλ.
	ἀγγελεῖν	ἀγγελῶν, -οῦσα, -οῦν, Γεν. ἀγγελοῦντος ἀγγελούσης ἀγγελοῦντος κτλ.
ἄγγειλον ἀγγειλάτω — ἀγγείλατον ἀγγειλάτων — ἀγγείλατε ἀγγειλάτωσαν, ἢ ἀγγει- λάντων	ἀγγεῖλαι	ἀγγείλας, -ασα, -αν, Γεν. ἀγγείλαντος ἀγγειλάσης ἀγγείλαντος.

ΠΑΘΗ-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεστ. ἀγγέλλομαι	ἀγγέλλωμαι	ἀγγελλοίμην
ἀγγέλλῃ (ει)	ἀγγέλλῃ	ἀγγέλλοιο
ἀγγέλλεται	ἀγγέλλῃται	ἀγγέλλοιτο
ἀγγελλόμεθον	ἀγγελλώμεθον	ἀγγελλοίμεθον
ἀγγέλλεσθον	ἀγγέλλῃσθον	ἀγγέλλοισθον
ἀγγέλλεσθον	ἀγγέλλῃσθον	ἀγγελλοίσθην
ἀγγελλόμεθα	ἀγγελλώμεθα	ἀγγελλοίμεθα
ἀγγέλλεσθε	ἀγγέλλῃσθε	ἀγγέλλοισθε
ἀγγέλλονται	ἀγγέλλωνται	ἀγγέλλοιντο
Παρατ. ἠγγελλόμην	ἠγγελλόμεθον	ἠγγελλόμεθα
ἠγγέλλου	ἠγγέλλεσθον	ἠγγέλλεσθε
ἠγγέλλετο	ἠγγελλέσθην	ἠγγέλλοντο
Παρακ. ἤγγελμαι	ἠγγελμένος ὦ	ἠγγελμένος εἴην
ἤγγελσαι	— ᾖς	— εἴης
ἤγγελται	— ᾖ	— εἴη
ἠγγέλμεθον	ἠγγελμένω ὦμεν	ἠγγελμένω εἴημεν
ἤγγελθον	— ἦτον	— εἴητον
ἤγγελθον	— ἦτον	— εἰήτην
ἠγγέλμεθα	ἠγγελμένοι ὦμεν	ἠγγελμένοι εἴημεν
ἤγγελθε	— ἦτε	— εἴητε
ἠγγελμένοι εἰσί(ν)	— ὦσι(ν)	— εἴησαν
Ὑπερσ. ἠγγέλμην	ἠγγέλμεθον	ἠγγέλμεθα
ἤγγελσο	ἤγγελθον	ἤγγελθε
ἤγγελτο	ἠγγέλθην	ἠγγελμένοι ἦσαν
Μέλλ. α'. ἀγγελθήσομαι -ησόμεθον -ησόμεθα		ἀγγελθησοίμην
ἀγγελθήσει -ήσεσθον -ήσεσθε		ἀγγελθήσοιο
ἀγγελθήσεται -ήσεσθον -ήσονται		ἀγγελθήσοιτο, κτλ. ὡς τυφθησοίμην
Ἀόρ. α'. ἠγγέλθην	ἀγγελθῶ	ἀγγελθείην
ἠγγέλθης	ἀγγελθῇς	ἀγγελθείης
ἠγγέλθη	ἀγγελθῇ	ἀγγελθείη
ἠγγέλθημεν	ἀγγελθῶμεν	ἀγγελθείημεν
ἠγγέλθητον	ἀγγελθῆτον	ἀγγελθείητον
ἠγγελθήτην	ἀγγελθῆτον	ἀγγελθειήτην
ἠγγέλθημεν	ἀγγελθῶμεν	ἀγγελθείημεν
ἠγγέλθητε	ἀγγελθῆτε	ἀγγελθείητε
ἠγγέλθησαν	ἀγγελθῶσι(ν)	ἀγγελθεῖεν
Μέλλ. β'. ἀγγελήσομαι	Λείπει	ἀγγελησοίμην
ἀγγελήσει		ἀγγελήσοιο
ἀγγελήσεται, ὡς ὁ α'. Μέλλ.		ἀγγελήσοιτο, κτλ. ὡς εἰς τὸν α'. Μέλλ.

ΤΙΚΟΝ.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
ἀγγέλλου ἀγγελλέσθω ἀγγέλλεσθον ἀγγελλέσθων ἀγγέλλεσθε ἀγγελλέσθωσαν, ἢ ἀγ- γελλέσθων	ἀγγέλλεσθαι	ἀγγελλόμενος, -ένη, -ενον Γεν. ἀγγελλομένου ἀγγελλομένης ἀγγελλομένου κτλ.
ἤγγελσο ἠγγέλθω ἤγγελθον ἠγγέλθων ἤγγελθε ἠγγέλθωσαν (ἠγγέλθων)	ἠγγέλθαι	ἠγγελμένος, -ένη, -ένον Γεν. ἠγγελμένου, κτλ.
Λείπει	ἀγγελθήσεσθαι	ἀγγελθησόμενος, -ένη, -ενον
ἀγγέλθητι ἀγγελθήτω ἀγγέλθητον ἀγγελθήτων ἀγγέλθητε ἀγγελθήτωσαν	ἀγγελθῆναι	ἀγγελθείς, -εῖσα, -έν Γεν. ἀγγελθέντος ἀγγελθείσης ἀγγελθέντος κτλ.
Λείπει	ἀγγελήσεσθαι	ἀγγελησόμενος, -ένη, -νον.

ΠΑΘΗ-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἀόρ. β'. ἠγγέλην ἠγγέλης ἠγγέλη, κτλ. ὡς ὁ α'. Ἀόρ.	ἀγγελῶ ἀγγελῇς ἀγγελῇ, κτλ. ὡς εἰς τὸν α'. Ἀόρ.	ἀγγελείην ἀγγελείης ἀγγελείη, κτλ. ὡς εἰς τὸν α'. Ἀόρ.

ΜΕ-

Μέλλ. ἀγγελοῦμαι ἀγγελῇ (εῖ) ἀγγελεῖται ἀγγελοίμεθον ἀγγελεῖσθον ἀγγελεῖσθον ἀγγελούμεθα ἀγγελεῖσθε ἀγγελοῦνται	Λείπει	ἀγγελοίμην ἀγγελοῖο ἀγγελοῖτο ἀγγελοίμεθον ἀγγελοῖσθον ἀγγελοίσθην ἀγγελοίμεθα ἀγγελοῖσθε ἀγγελοῖντο
Ἀόρ. α'. ἠγγειλάμην ἠγγείλω ἠγγείλατο ἠγγειλάμεθον ἠγγείλασθον ἠγγειλάσθην ἠγγειλάμεθα ἠγγείλασθε ἠγγείλαντο	ἀγγείλωμαι ἀγγείλῃ ἀγγείληται ἀγγειλώμεθον ἀγγείλησθον ἀγγείλησθον ἀγγειλώμεθα ἀγγείλησθε ἀγγείλωνται	ἀγγειλαίμην ἀγγείλαιο ἀγγείλαιτο ἀγγειλαίμεθον ἀγγείλαισθον ἀγγειλαίσθην ἀγγειλαίμεθα ἀγγείλαισθε ἀγγείλαιντο

ΕΠΙΘΕΤΑ

ἀγγελτός.

*) Ὁ Ἐνεστὼς καὶ ὁ Παρατατικὸς, ἔτι ὁ Παρακείμενος καὶ ὁ Ὑπερσυντελι-

Τ Ι Κ Ο Ν.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
ἀγγέληθι ἀγγελήτω, κτλ. ὡς εἰς α'. Ἀόρ.	ἀγγελῆναι	ἀγγελείς, -εῖσα, -έν, Γεν. ἀγγελέντος, κτλ.

Σ Ο Ν*).

Λείπει	ἀγγελεῖσθαι	ἀγγελούμενος, -ένη, -ενον
ἄγγειλαι ἀγγειλάσθω ἀγγείλασθον ἀγγειλάσθων ἀγγείλασθε ἀγγειλάσθωσαν, ἢ ἀγγειλάσθων	ἀγγείλασθαι	ἀγγειλάμενος, -ένη, -ενον

Ρ Η Μ Α Τ Ι Κ Α.

ἀγγελτέος.

κὸς ταύτης τῆς διαθέσεως εἶναι οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς Παθητικούς.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

Ὅτις ἐνόμιζε μετὰ ταῦτα, ὅτι ἐξηντλήσαμεν τὰ περὶ σχηματισμῶν ῥημάτων, καὶ ὅτι πλέον δὲν εὑρίσκεται τῶν Βαρυτόνων ἄλλο παράδειγμα, μὴ σχηματιζόμενον κατὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα παραδείγματα, ἤθελεν ἁμαρτῆν μεγάλως. Ἐπειδὴ εἰς μὲν τρία ἢ τέσσαρα ῥήματα ἐπικρατεῖ πολλάκις ὁ αὐτὸς σχηματισμὸς, ἀλλὰ παραλλάττει πάλιν εἰς ἄλλα πολλὰ ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον. Ὥστε τὸ πᾶν περισσότερον ἀνάκειται εἰς τὴν μνήμην. Διὰ τοῦτο καὶ κατωτέρω εἰς τὸν περὶ ἀνωμάλων ῥημάτων κατάλογον θέλομεν ἀναφέρειν οὐχὶ μόνον τὰ κυρίως ἀνώμαλα, ἀλλὰ καὶ τῶν πρωτοτύπων ὅσα ἐκκλίνουσι τὸν συνήθη σχηματισμὸν, νομίζοντες, ὅτι οὕτω δυνάμεθα κἂν νὰ βοηθήσωμεν τὴν μνήμην τῶν μαθητευομένων. Τῶν δὲ παραγώγων ἐκεῖ θέλουσιν ἀναφέρεσθαι μόνον τοιαῦτα, τῶν ὁποίων ὁ σχηματισμὸς δὲν ἀκολουθεῖ ἀναλογίαν ἰδίαν πολλῶν ἄλλων ῥημάτων. Ἐξαιροῦνται τούτων ὀκτὼ καταλήξεις, αἵτινες σχηματίζουσι διὰ παντὸς εἰς μὲν τὸ Ἐνεργητ. τὸν α΄. Ἀόριστον καὶ τὸν Παρακείμενον (κα), εἰς δὲ τὸ Παθητικὸν τὸν α΄. Ἀόριστον ἁπλούστατα, οἷον·

αζω, ιζω, αινω, υνω, ευω, οω, αω, εω,

σκευάζω, νομίζω, σημαίνω, εὐθύνω, παιδεύω, δουλόω, τιμάω,
(σκευή), (νόμος), (σῆμα), (εὐθύς), (παῖς), (δοῦλος), (τιμή),

φιλέω,
(φίλος).

Σημειωτέον δὲ, ὅτι πρωτότυπά τινα ἔχοντα παραμοίας καταλήξεις, οἷον ὀλισθαίνω, γινομένας μόνον δι' ἐκτάσεως, δύνανται ἐκ τοῦ ἁπλουστέρου θέματος νὰ σχηματίσωσι καὶ β΄. Ἀόριστον. Ἰδὲ §. 33. Α΄. ϛ΄, καὶ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Ὀλισθαίνω. Ὁμοίως καὶ τῶν παραγώγων εἰς· σσω, ττω, πτω, λλω, αιρω, ὀλίγα μόνον, οἷον ἀλλάσσω, θέλουσι σημειωθῆν εἰς τὸν κατάλογον ἐκεῖνον, ὡς σχηματιζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κανονικῶς.

§. 35.

ΠΕΡΙ ΣΥΖΥΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΩΝ.

α') Τὰ εἰς έω, άω, όω ῥήματα κατὰ τὸν φυσικὸν αὐτῶν σχηματισμὸν ἀκολουθοῦσι τοὺς ἀνωτέρω κανόνας, καὶ εἰς τὸν περὶ σχηματισμοῦ χρόνων παράγραφον ἐῤῥήθησαν καὶ περὶ τούτων τὰ ἀναγκαῖα. Εἰς δὲ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν τοῦ Ἐνεργ. καὶ Παθητ., ὅπου τὰ φωνήεντα α, ε, ο, εὑρίσκονται ἀμέσως πρὸ τῶν ληκτικῶν φωνηέντων, συμβαίνει συναίρεσις κατὰ τὴν Ἀττικὴν καὶ κοινὴν γλῶσσαν.

β') Αὕτη ἡ συναίρεσις ἀκολουθεῖ κατὰ πάντα τοὺς γενικοὺς κανόνας (§. 6. Β'.), πλὴν τινῶν καταλήξεων τῶν εἰς όω ῥημάτων, διότι ἀντὶ τοῦ νὰ συναιρεθῇ κατὰ τὸν κανόνα τὸ οει εἰς ου, καὶ τὸ οη εἰς ω, συναιρεῖται τὸ μὲν οεις καὶ οῃς εἰς -οῖς, τὸ δὲ οει καὶ οῃ εἰς -οῖ, οἷον·

β'. πρόσωπ. Ἐνεργ. { Ὁριστ. ἀκριβόεις / Ὑποτ. ἀκριβόῃς } ἀκριβοῖς,

γ'. πρόσωπ. Ἐνεργ. { Ὁριστ. ἀκριβόει / Ὑποτ. ἀκριβόῃ } ἀκριβοῖ.

Ὁμοίως καὶ τὸ β'. πρόσωπ. Παθ. { Ὁριστ. / Ὑποτ. } ἀκριβόῃ— ἀκριβοῖ.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ οοι συναιρεῖται εἰς οι, ταῦτα τὰ πρόσωπα κατά τε τὴν Ὁριστικὴν καὶ Εὐκτικὴν καὶ Ὑποτακτικὴν τοῦ Ἐνεργητικοῦ γίνονται πάντῃ ὅμοια. Τὰ δὲ εἰς οειν Ἀπαρέμφ. συναιροῦνται κανονικῶς. Ἔτι καὶ τὰ εἰς άω ῥήματα συναιροῦνται κανονικῶς καθ' ὅλην τὴν Ὁριστ. καὶ Ὑποτακτικὴν τοῦ τε Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ.

Π Α Ρ Α Δ. Α'.

Ε Ν Ε Ρ Γ Η-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν. ποιέω, ποιῶ	ποιέω, ποιῶ	ποιέοιμι, ποιοῖμι, ἀττ. ποιοίην
ποιέεις, ποιεῖς	ποιέῃς, ποιῇς	ποιέοις, ποιοῖς, — ποιοίης
ποιέει, ποιεῖ	ποιέῃ, ποιῇ	ποιέοι, ποιοῖ, — ποιοίη
ποιέετον, -εῖτον	ποιέητον, ποιῆτον	ποιέοιτον, ποιοῖτον, — ποιοίητον
ποιέετον, -εῖτον	ποιέητον, ποιῆτον	ποιεοίτην, ποιοίτην, — ποιοιήτην
ποιέομεν, -οῦμεν	ποιέωμεν, ποιῶμεν	ποιέοιμεν, ποιοῖμεν, — ποιοίημεν
ποιέετε, -εῖτε	ποιέητε, ποιῆτε	ποιέοιτε, ποιοῖτε, — ποιοίητε
ποιέουσι, -οῦσι(ν)	ποιέωσι, ποιῶσι(ν)	ποιέοιεν, ποιοῖεν, (ποιοίησαν)
Παρατ. ἐποίεον, ἐποίουν — ἐποιέομεν, ἐποιοῦμεν ἐποίεες, ἐποίεις, ἐποιέετον, ἐποιεῖτον, ἐποιέετε, ἐποιεῖτε ἐποίεε, ἐποίει, ἐποιεέτην, ἐποιείτην, ἐποίεον, ἐποίουν		
Παρακ. πεποίηκα πεποίηκας πεποίηκε(ν), ὡς τέτυφα	πεποιήκω, ὡς τετύφω	πεποιήκοιμι, ὡς τετύφοιμι
Ὑπερσ. ἐπεποιήκειν, ὡς ἐτετύφειν		
Μέλλ. ποιήσω, ὡς τύψω	Λείπει	ποιήσοιμι, ὡς τύψοιμι
Ἀόρ. ἐποίησα, ὡς ἔτυψα	ποιήσω, ποιήσῃς, κτλ. ὡς τύψω	ποιήσαιμι, ὡς τύψαιμι

Μ Ε-

Μέλλ. ποιήσομαι, ὡς τύψομαι	Λείπει	ποιησοίμην, ὡς τυψοίμην
Ἀόρ. ἐποιησάμην, ὡς ἐτυψάμην	ποιήσωμαι, ὡς τύψωμαι	ποιησαίμην, ὡς τυψαίμην

Οἱ λοιποὶ χρόνοι τοῦ Μέσου συμ-

ΠΟΙΕΩ.

ΤΙΚΟΝ.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
ποίεε, ποίει ποιεέτω, ποιείτω ποιέετον, ποιεῖτον ποιεέτων, ποιείτων ποιέετε, ποιεῖτε ποιεέτωσαν, ἢ ποιεόντων, ποιείτωσαν, ἢ ποιούντων	ποιέειν, ποιεῖν	ποιέων, ποιέουσα, ποιέον, ποιῶν, ποιοῦσα, ποιοῦν, Γεν. ποιοῦντος, ποιούσης, κτλ.

Λείπει	πεποιηκέναι	πεποιηκώς, πεποιηκυῖα, πεποιηκός, Γεν. πεποιηκότος, πεποιηκυίας, κτλ.

Λείπει	ποιήσειν	ποιήσων, ποιήσουσα, ποιῆσον, Γεν. ποιήσοντος, ποιησούσης, κτλ.
ποίησον, ὡς τύψον	ποιῆσαι	ποιήσας, ποιήσασα, ποιῆσαν, Γεν. ποιήσαντος, ποιησάσης, κτλ.

ΣΟΝ.

Λείπει	ποιήσεσθαι	ποιησόμενος, -ένη, ενον
ποίησαι, -άσθω, ὡς τύψαι, -άσθω, κτλ.	ποιήσασθαι	ποιησάμενος, -ένη, ενον.

φωνοῦσι μὲ τοὺς Παθητικούς.

ΠΑΘΗ-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν. ποιέομαι, ποιοῦμαι ποιέῃ(ει), ποιῇ(ει) ποιέεται, ποιεῖται ποιεόμεθον, -ούμεθον ποιέεσθον, -εῖσθον ποιέεσθον, -εῖσθον ποιεόμεθα, -ούμεθα ποιέεσθε, ποιεῖσθε ποιέονται, ποιοῦνται	ποιέωμαι, ποιῶμαι ποιέῃ, ποιῇ ποιέηται, ποιῆται ποιεώμεθον, ποιώμεθον ποιέησθον, ποιῆσθον ποιέησθον, ποιῆσθον ποιεώμεθα, ποιώμεθα ποιέησθε, ποιῆσθε ποιέωνται, ποιῶνται	ποιεοίμην, ποιοίμην ποιέοιο, ποιοῖο ποιέοιτο, ποιοῖτο ποιεοίμεθον, ποιοίμεθον ποιέοισθον, ποιοῖσθον ποιεοίσθην, ποιοίσθην ποιεοίμεθα, ποιοίμεθα ποιέοισθε, ποιοῖσθε ποιέοιντο, ποιοῖντο
Παρατ. ἐποιεόμην, ἐποιούμην, ἐποιεόμεθον, ἐποιούμεθον ἐποιέου, ἐποιοῦ, ἐποιέεσθον, ἐποιεῖσθον ἐποιέετο, ἐποιεῖτο, ἐποιεέσθην, ἐποιείσθην		
Παρακ. πεποίημαι πεποίησαι πεποίηται πεποιήμεθον πεποίησθον πεποίησθον πεποιήμεθα πεποίησθε πεποίηνται	πεποιημένος ὦ, κτλ. ὡς τετυμμένος ὦ, κτλ.	πεποιημένος εἴην, ὡς τετυμμένος εἴην, κτλ.
Ὑπερσ. ἐπεποιήμην ἐπεποιήμεθον ἐπεποιήμεθα ἐπεποίησο ἐπεποίησθον ἐπεποίησθε ἐπεποίητο ἐπεποιήσθην ἐπεποίηντο		
Μέλλ. α'. ποιηθήσομαι, ὡς τυφθήσομαι	Λείπει	ποιηθησοίμην, ὡς τυ- φθησοίμην
Ἀόριστ. ἐποιήθην, ὡς ἐτύφθην	ποιηθῶ, ὡς τυφθῶ	ποιηθείην, ὡς τυφθείην
Μέλλ. γ'. πεποιήσομαι, ὡς τετύψομαι.		

ΕΠΙΘΕΤΑ

ποιητός.

Τ Ι Κ Ο Ν.

Προστακτική	*Ἀπαρέμφατον*	*Μετοχή*
ποιέου, ποιοῦ ποιεέσθω, ποιείσθω ποιέεσθον, ποιεῖσθον ποιεέσθων, ποιείσθων ποιέεσθε, ποιεῖσθε ποιεέσθωσαν ἢ -εέσθων ποιείσθωσαν ἢ -είσθων	ποιέεσθαι, ποιεῖσθαι	ποιεόμενος, -ένη, -ενον ποιούμενος, -ένη, -ενον
ἐποιεόμεθα, ἐποιούμεθα ἐποιέεσθε, ἐποιεῖσθε ἐποιέοντο, ἐποιοῦντο		
πεποίησο πεποιήσθω, ὡς τέτυψο κτλ.	πεποιῆσθαι	πεποιημένος, -ένη, -ενον

Λείπει	ποιηθήσεσθαι	ποιηθησόμενος, -ένη, -ενον
ποιήθητι ποιηθήτω, ὡς τύφθητι	ποιηθῆναι	ποιηθείς, -θεῖσα, -θέν, Γεν. ποιηθέντος, ποιηθείσης, κτλ.

Ρ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

ποιητέος.

Π Α Ρ Α Δ Ε Ι Γ Μ Α

Ε Ν Ε Ρ Γ Η-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν. τιμάω, τιμῶ τιμάεις, τιμᾷς τιμάει, τιμᾷ τιμάετον, -ᾶτον τιμάετον, -ᾶτον τιμάομεν, -ῶμεν τιμάετε, τιμᾶτε τιμάουσι, τιμῶ- σι(ν)	τιμάω, τιμῶ τιμάῃς, τιμᾷς τιμάῃ, τιμᾷ τιμάητον, τιμᾶτον τιμάητον, τιμᾶτον τιμάωμεν, τιμῶμεν τιμάητε, τιμᾶτε τιμάωσι, τιμῶ- σι(ν)	τιμάοιμι, τιμῷμι, ἀττ. τιμῴην τιμάοις, τιμῷς, — τιμῴης τιμάοι, τιμῷ, — τιμῴη τιμάοιτον, τιμῷτον, — τιμῴητον τιμαοίτην, τιμῴτην, — τιμῳήτην τιμάοιμεν, τιμῷμεν, — τιμῴημεν τιμάοιτε, τιμῷτε, — τιμῴητε τιμάοιεν, τιμῷεν, (ἀττ. τιμῴη- σαν)
Παρατ. ἐτίμαον, ἐτίμων, ἐτίμαες, ἐτίμας, ἐτίμαε, ἐτίμα, ἐτιμάετον, ἐτιμᾶτον, ἐτιμαέτην, ἐτιμάτην, ἐτιμάομεν, ἐτιμῶμεν, ἐτιμάετε, ἐτιμᾶτε, ἐτίμαον, ἐτίμων		
Παρακ. τετίμηκα τετίμηκας τετίμηκε(ν), ὡς τέτυφα	τετιμήκω *, τετιμηκὼς ὦ, κτλ. ὡς τετυφὼς ὦ	τετιμήκοιμι, * τετιμηκὼς εἴην, κτλ., ὡς τετυ- φὼς εἴην
Ὑπερσ. ἐτετιμήκειν, ὡς ἐτετύφειν		
Μέλλ. τιμήσω, ὡς τύψω	Λείπει	τιμήσοιμι, ὡς τύψοιμι
Ἀόριστ. ἐτίμησα, ὡς ἔτυψα	τιμήσω, τιμήσῃς, ὡς τύψω, -ῃς, κτλ.	τιμήσαιμι, ὡς τύψαιμι

Μ Ε-

Μέλλ. τιμήσομαι, ὡς τύψομαι	Λείπει	τιμησοίμην, ὡς τυψοίμην
Ἀόρ. ἐτιμησάμην ἐτιμήσω ἐτιμήσατο, ὡς ἐτυψά- μην, κτλ.	τιμήσωμαι τιμήσῃ τιμήσηται, ὡς τύ- ψωμαι, κτλ.	τιμησαίμην τιμήσαιο τιμήσαιτο, ὡς τυψαίμην, κτλ.

Οἱ λοιποὶ χρόνοι τοῦ Μέσου συμ-

Β'. Τ Ι Μ Α Ω.

Τ Ι Κ Ο Ν.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
τίμαε, τίμα τιμαέτω, τιμάτω τιμάετον, τιμᾶτον τιμαέτων, τιμάτων τιμάετε, τιμᾶτε τιμαέτωσαν, ἢ τιμα-όντων τιμάτωσαν, ἢ τι-μώντων	τιμάειν, τιμᾶν	τιμάων, τιμάουσα, τιμάον τιμῶν, τιμῶσα, τιμῶν Γεν. τιμῶντος, τιμώσης, κτλ.

Λείπει	τετιμηκέναι	τετιμηκώς, -υῖα, -ός Γεν. τετιμηκότος, -υίας, κτλ.

Λείπει	τιμήσειν	τιμήσων, -ουσα, ον
τίμησον, τιμησάτω, ὡς τύψον, -άτω, κτλ.	τιμῆσαι	τιμήσας, -ασα, -αν, ὡς τύψας, κτλ.

Σ Ο Ν.

Λείπει	τιμήσεσθαι	τιμησόμενος, -ένη, -ενον
τίμησαι τιμησάσθω, κτλ. ὡς τύψαι, τυψά-σθω, κτλ.	τιμήσασθαι	τιμησάμενος, -ένη, -ενον

φωνοῦσι μὲ τοὺς Παθητικούς.

ΠΑΘΗ-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν. τιμάομαι, τιμῶμαι τιμάῃ, τιμᾷ τιμάεται, τιμᾶται τιμαόμεθον, τιμώμεθον τιμάεσθον, τιμᾶσθον τιμάεσθον, τιμᾶσθον τιμαόμεθα, τιμώμεθα τιμάεσθε, τιμᾶσθε τιμάονται, τιμῶνται	τιμάωμαι, τιμῶμαι τιμάῃ, τιμᾷ τιμάηται, τιμᾶται τιμαώμεθον, τιμώμεθον τιμάησθον, τιμᾶσθον τιμάησθον, τιμᾶσθον τιμαώμεθα, τιμώμεθα τιμάησθε, τιμᾶσθε τιμάωνται, τιμῶνται	τιμαοίμην, τιμῴμην τιμάοιο, τιμῷο τιμάοιτο, τιμῷτο τιμαοίμεθον, τιμῴμεθον τιμάοισθον, τιμῷσθον τιμαοίσθην, τιμῴσθην τιμαοίμεθα, τιμῴμεθα τιμάοισθε, τιμῷσθε τιμάοιντο, τιμῷντο
Παρατ. ἐτιμαόμην, ἐτιμώμην, ἐτιμαόμεθον, ἐτιμώμεθον, ἐτιμαόμεθα, ἐτιμάου, ἐτιμῶ, ἐτιμάεσθον, ἐτιμᾶσθον, ἐτιμάεσθε, ἐτιμάετο, ἐτιμᾶτο, ἐτιμαέσθην, ἐτιμάσθην, ἐτιμάοντο,		
Παρακ. τετίμημαι τετίμησαι τετίμηται τετιμήμεθον τετίμησθον τετίμησθον τετιμήμεθα τετίμησθε τετίμηνται	τετιμημένος ὦ, κτλ.	τετιμημένος εἴην, κτλ.
Ὑπερσ. ἐτετιμήμην ἐτετίμησο ἐτετίμητο, κτλ. ὡς ἐπεποιήμην		
Μέλλ. α΄. τιμηθήσομαι τιμηθήσει τιμηθήσεται κτλ., ὡς τυφθήσομαι	Λείπει	τιμηθησοίμην, ὡς τυφθησοίμην
Ἀόριστ. ἐτιμήθην ἐτιμήθης ἐτιμήθη, ὡς ἐτύφθην —	τιμηθῶ τιμηθῇς τιμηθῇ, κτλ., ὡς τυφθῶ, κτλ.	τιμηθείην τιμηθείης τιμηθείη, κτλ., ὡς τυφθείην, κτλ.
Μέλλ. γ΄. τετιμήσομαι τετιμήσει τετιμήσεται, ὡς τετύψομαι		

ΕΠΙΘΕΤΑ

τιμητός,

ΤΙΚΟΝ.

Προςτακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
τιμάου, τιμῶ τιμαέσθω, τιμάσθω τιμάεσθον, τιμᾶσθον τιμαέσθων, τιμάσθων τιμάεσθε, τιμᾶσθε τιμαέσθωσαν, ἢ -αέσθων τιμάσθωσαν, ἢ -άσθων	τιμάεσθαι, τιμᾶσθαι	τιμαόμενος, ένη, ένον τιμώμενος, ένη, ένον
ἐτιμώμεθα ἐτιμᾶσθε ἐτιμῶντο		
τετίμησο τετιμήσθω, κτλ., ὡς τὸ τέτυψο	τετιμῆσθαι	τετιμημένος, -ένη, -ένον
Λείπει	τιμηθήσεσθαι	τιμηθησόμενος, -ένη, -ενον
τιμήθητι τιμηθήτω, κτλ., ὡς τύφθητι	τιμηθῆναι	τιμηθείς, τιμηθεῖσα, τιμηθέν, Γεν. τιμηθέντος, τιμηθείσης, κτλ.

ΡΗΜΑΤΙΚΑ
τιμητέος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΕΝΕΡΓΗ-

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν. μισθόω, μισθῶ μισθόεις, -θοῖς μισθόει, μισθοῖ — μισθόετον, -οῦτον μισθόετον, -οῦτον μισθόομεν, -οῦμεν μισθόετε, -οῦτε μισθόουσι, μισθοῦσι(ν)	μισθόω, μισθῶ μισθόῃς, μισθοῖς μισθόῃ, μισθοῖ — μισθόητον, -ῶτον μισθόητον, -ῶτον μισθόωμεν, -ῶμεν μισθόητε, -ῶτε μισθόωσι, -ῶσι(ν)	μισθόοιμι, -οῖμι, ἀττ. μισθοίην μισθόοις, -οῖς, — μισθοίης μισθόοι, -οῖ, — μισθοίη — μισθόοιτον, -οῖτον, — μισθοίητον μισθοοίτην, -οίτην, — μισθοιήτην μισθόοιμεν, -οῖμεν, — μισθοίημεν μισθόοιτε, -οῖτε, — μισθοίητε μισθόοιεν, -οῖεν, (ἀττ. μισθοίησαν)

Παρατ. ἐμίσθοον, ἐμίσθουν, ἐμισθόομεν,
ἐμίσθοες, ἐμίσθους, ἐμισθόετον, ἐμισθοῦτον, ἐμισθόετε,
ἐμίσθοε, ἐμίσθου, ἐμισθοέτην, ἐμισθούτην, ἐμίσθοον,

Παρακ. μεμίσθωκα μεμίσθωκας μεμίσθωκε(ν), ὡς τέτυφα	μεμισθωκὼς ὦ, κτλ.	μεμισθωκὼς εἴην, κτλ.

Ὑπερσ. ἐμεμισθώκειν
ἐμεμισθώκεις
ἐμεμισθώκει, κτλ., ὡς ἐτετύφειν

Μέλλ. μισθώσω μισθώσεις μισθώσει, κτλ.	Λείπει	μισθώσοιμι μισθώσοις μισθώσοι, κτλ.
Ἀόρ. ἐμίσθωσα ἐμίσθωσας ἐμίσθωσε(ν), κτλ.	μισθώσω μισθώσῃς μισθώσῃ, κτλ.	μισθώσαιμι μισθώσαις μισθώσαι, κτλ., ἰδὲ τύψαιμι.

ΜΕ-

Μέλλ. μισθώσομαι μισθώσει μισθώσεται, κτλ.	Λείπει	μισθωσοίμην μισθώσοιο μισθώσοιτο, κτλ.
Ἀόρ. ἐμισθωσάμην ἐμισθώσω ἐμισθώσατο, κτλ.	μισθώσωμαι μισθώσῃ μισθώσηται, κτλ.	μισθωσαίμην μισθώσαιο μισθώσαιτο, κτλ.

Οἱ λοιποὶ χρόνοι τοῦ Μέσου συμ-

Γ'. Μ Ι Σ Θ Ο Ω.

Τ Ι Κ Ο Ν.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
μίσθοε, μίσθου μισθοέτω, μισθούτω μισθόετον, μισθοῦτον μισθοέτων, μισθούτων μισθόετε, μισθοῦτε μισθοέτωσαν, ἢ μισθο-όντων,— μισθούτωσαν, ἢ μισθούντων	μισθόειν, μισθοῦν	μισθόων, -ουσα, -ον, μισθῶν, μισθοῦσα, μι-σθοῦν, Γεν. μισθοῦντος, μι-σθούσης, κτλ.
ἐμισθοῖμεν ἐμισθοῖτε ἐμίσθουν		
Λείπει	μεμισθωκέναι	μεμισθωκώς, -υῖα, ός, Γεν. μεμισθωκότος

Λείπει	μισθώσειν	μισθώσων, -ουσα, -ον, Γεν. μισθώσοντος, κτλ.
μίσθωσον μισθωσάτω, κτλ., ὡς τύψον, τυψάτω	μισθῶσαι	μισθώσας, μισθώσασα, μισθῶσαν, Γεν. μισθώσαντος.

Σ Ο Ν.

Λείπει	μισθώσεσθαι	μισθωσόμενος, -ένη, -ενον
μίσθωσαι μισθωσάσθω, κτλ., ὡς τύψαι, τυψάσθω, κτλ.	μισθώσασθαι	μισθωσάμενος, -ένη, -ενον.

φωνοῦσι μὲ τοὺς Παθητικούς.

ΠΑΘΗ-

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐν.	μισθόομαι, -οῦμαι μισθόῃ, μισθοῖ μισθόεται, μισθοῦται μισθοόμεθον, μισθούμεθον μισθόεσθον, -οῦσθον μισθόεσθον, -οῦσθον μισθοόμεθα, -ούμεθα μισθόεσθε, -οῦσθε μισθόονται, -οῦνται	μισθόωμαι, μισθῶμαι μισθόῃ, μισθοῖ μισθόηται, μισθῶται μισθοώμεθον, μισθώμεθον μισθόησθον, -ῶσθον μισθόησθον, -ῶσθον μισθοώμεθα, -ώμεθα μισθόησθε, -ῶσθε μισθόωνται, -ῶνται	μισθοοίμην, μισθοίμην μισθόοιο, μισθοῖο μισθόοιτο, μισθοῖτο μισθοοίμεθον, μισθοίμεθον μισθόοισθον, -οῖσθον μισθοοίσθην, -οίσθην μισθοοίμεθα, -οίμεθα μισθόοισθε, μισθοῖσθε μισθόοιντο, μισθοῖντο
Παρατ.	ἐμισθοόμην, ἐμισθούμην, ἐμισθοόμεθον, ἐμισθούμεθον, ἐμισθόου, ἐμισθοῦ, ἐμισθόεσθον, ἐμισθοῦσθον, ἐμισθόετο, ἐμισθοῦτο, ἐμισθοέσθην, ἐμισθοῦσθην,		
Παρακ.	μεμίσθωμαι μεμίσθωσαι μεμίσθωται μεμισθώμεθον μεμίσθωσθον μεμίσθωσθον μεμισθώμεθα μεμίσθωσθε μεμίσθωνται	μεμισθωμένος ὦ, κτλ.	μεμισθωμένος εἴην, κτλ.
Ὑπερσ.	ἐμεμισθώμην ἐμεμίσθωσο ἐμεμίσθωτο ἐμεμισθώμεθον ἐμεμίσθωσθον ἐμεμισθώσθην ἐμεμισθώμεθα ἐμεμίσθωσθε ἐμεμίσθωντο		
Μέλλ. α'.	μισθωθήσομαι μισθωθήσει μισθωθήσεται, κτλ.	Λείπει	μισθωθησοίμην, ὡς τυφθησοίμην
Ἀόρ.	ἐμισθώθην ἐμισθώθης ἐμισθώθη, κτλ.	μισθωθῶ μισθωθῇς μισθωθῇ, κτλ.	μισθωθείην μισθωθείης μισθωθείη, κτλ.
Μέλλ. γ.	μεμισθώσομαι μεμισθώσει μεμισθώσεται, κτλ.		

ΕΠΙΘΕΤΑ

μισθωτός.

ΤΙΚΟΝ.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή.
μισθόου, μισθοῦ μισθοέσθω, μισθούσθω μισθόεσθον, μισθοῦσθον μισθοέσθων, -ούσθων μισθόεσθε, μισθοῦσθε μισθοέσθωσαν, ἢ μισθο- έσθων, μισθούσθωσαν, ἢ μισθούσθων	μισθόεσθαι, μισθοῦ- σθαι	μισθοόμενος, -ένη, -ενον μισθούμενος, -ένη, -ενον
ἐμισθοόμεθα, ἐμισθούμεθα ἐμισθόεσθε, ἐμισθοῦσθε ἐμισθόοντο, ἐμισθοῦντο		
μεμίσθωσο μεμισθώσθω, κτλ.	μεμισθῶσθαι	μεμισθωμένος,-ένη,-ένον

Λείπει	μισθωθήσεσθαι	μισθωθησόμενος, -ένη, -ενον
μισθώθητι μισθωθήτω, ὡς τύφθητι, κτλ.	μισθωθῆναι	μισθωθείς, μισθωθεῖσα, μισθωθέν, Γεν. μισθωθέντος, κτλ.

ΡΗΜΑΤΙΚΑ

μισθωτέος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

α΄) Τὴν συναίρεσιν τούτων καὶ τῶν τοιούτων ῥημάτων φανερὸν ὅτι ποτὲ δὲν τὴν ἀμελοῦσιν οἱ Ἀττικοί. Εὑρίσκονται δὲ δισύλλαβά τινα εἰς εω ἀσυναίρετα εἰς τοὺς ἄλλους σχηματισμοὺς, εἰς δὲ τὸ τρίτον πρόσωπον Ἑνικοῦ καὶ εἰς τὴν Ἀπαρέμφατον συναιρούμενα, οἷον τρέω, τρεῖ, ἔτρει, τρεῖν, πνέω, πνεῖ, ἔπνει, πνεῖν, πλέω, πλεῖ, ἔπλει, πλεῖν (οὕτω καὶ ῥέω, χέω), πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ δέω (δένω), ὡς τὸ δοῦν, τῷ δοῦντι, ὁ ἀναδῶν, διαδοῦμαι, ἀναδεῖσθαι (Ἀριστοφ. Πλάτ.), τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δεῖν (λείπειν) δὲν συναιροῦνται πανταχοῦ, ὡς τὸ δέον, δέομαι, δέει, δεῖται, δεόμεθα, δεῖσθε, δέονται. Ἰδὲ τὸ ῥῆμα εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

β΄) Τὸ ἐφελκυστικὸν ν λαμβάνει μόνον ὁ ἀσυναίρετος σχηματισμὸς τοῦ Ἑν. γ΄. προσωπ. τοῦ Παρατατ., οἷον κατέχεεν, ἀλλ᾽ οὐχὶ ὁ συνῃρημένος.

γ΄) Ὁ Ἀττικὸς λεγόμενος τῆς Εὐκτικῆς σχηματισμὸς, ἴδιος ὢν τῶν συνῃρημένων, ἐτέθη μὲν ὁλόκληρος εἰς τὰ παραδείγματα, εἶναι δὲ λόγου ἄξιον, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ, ὁδηγὸν ἔχοντες εὐφωνίαν καὶ σαφήνειαν, διέλεγον μέρη τινὰ ἐκ τῶν δύο σχηματισμῶν, ὡς ἐμμελέστερα, ὥστε

α΄. τὰ πληθυντικὰ τοῦ Ἀττικοῦ σχηματισμοῦ ἦσαν εἰς ὀλίγην χρῆσιν (μάλιστα τῶν εἰς έω καὶ όω, τὰ δὲ γ΄. πληθ. πρόσωπα εἰς -οίησαν καὶ -ῴησαν φαίνεται ὅτι ἦσαν ἄχρηστα.

β΄. Εἰς δὲ τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν ἐκ μὲν τῶν εἰς εω καὶ οω ὁ εἰς -οιην σχηματισμὸς ἦτο πολλῷ εὐχρηστότερος τοῦ ἄλλου.

γ΄. Τῶν δὲ εἰς αω ῥημάτων ἡ Εὐκτικὴ (τιμῴην) σχεδὸν εἶναι μόνον εὔχρηστος, κατὰ δὲ τὸν πληθυντικὸν (ἐξαιρουμένου τοῦ γ΄. προσώπου) εἶναι πολὺ εὐχρηστοτέρα τῶν ἄλλων σχηματισμῶν.

δ΄) Τῶν ἐκ τοῦ αω συναιρουμένων τινὰ, ἀντὶ τοῦ α ἔχουσιν η. Τοιαῦτα εἶναι τὰ τέσσαρα ταῦτα, ζάω, διψάω, πεινάω, χράομαι, τὰ ὁποῖα κλίνονται οὕτω·

ζῶ, ζῇς, ζῇ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι, Ἀπαρέμφ. ζῆν, Παρατατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, κτλ.

διψῶ, διψῇς, διψῇ, διψῶμεν, διψῆτε, διψῶσιν, Ἀπαρέμφ. διψῆν,

πεινῶ, πεινῇς, πεινῇ, κτλ., Ἀπαρέμφ. πεινῆν.

χρῶμαι, χρῇ, χρῆται, κτλ., Ἀπαρέμφ. χρῆσθαι.

Τὸ αὐτὸ πάσχουσι καὶ τα τρία ταῦτα· σμάω, κνάω, ψάω, οἷον σμῆν, κνῆν, κνῆσθαι, ψῆν, μετὰ τῶν συνθέτων περιψῆν, ἐπισμῆν. Οἱ Γραμματικοὶ συναριθμοῦσιν εἰς αὐτὰ καὶ μαλκιῆν, οὐρῆν (μαλκιάω, οὐρέω).

ε΄) *Κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν καὶ εἰς τὸ ῥιγόω συναιρεῖται τὸ μὲν ου εἰς ω, τὸ δὲ οι εἰς ῳ, οἷον ῥιγῶν, ἀντὶ τοῦ ῥιγοῦν (Ἀριστοφ.), ῥιγῷ, ἀντὶ τοῦ ῥιγοῖ (Πλάτ.).*

ζ΄) *Τὸ γ΄. πληθ. πρόσωπ. τῆς Εὐκτ. εἰς -οίησαν εἶναι σπάνιον, ὡς Αἰσχίν. παραπρ. δοκοίησαν, Ἀριστ. Πολιτ. 3, 8. ἀμφισβητοίησαν.*

§. 36.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΣΥΖΥΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ.

α') Ἡ τῶν εἰς μι συζυγία περιλαμβάνει ὀλίγα τινὰ ῥήματα καὶ μέρη ῥημάτων, ἅπερ ἐξηλλαγμένα ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἄλλων ῥημάτων δικαίως ἐκλαμβάνονται ὡς Ἀνώμαλα.

β') Καὶ τὰ μὲν ὡς παραδείγματα ἐκτιθέμενα ῥήματα ταύτης τῆς συζυγίας ἐπιδέχονται καθόλου τὸν σχηματισμὸν τοῦτον, τὰ δὲ ἄλλα, ὅσα συναριθμοῦνται εἰς αὐτὰ, εἶναι μέρη μόνον τινὰ ῥημάτων ἀνωμάλων, ἀκολουθούντων ταύτην τὴν συζυγίαν ἢ ἧττον ἢ μᾶλλον.

γ') Ὅλα τὰ εἰς μι ῥήματα ἔχουσι ῥίζαν τινὰ, λήγουσαν κατὰ τὸν συνήθη σχηματισμὸν εἰς εω, αω, οω, υω. Διὰ τοῦτο ἡ Γραμματικὴ ἀνάγει τὰ σπάνια ἐκεῖνα εἰς τὸν συνήθη τοῦτον σχηματισμὸν, λέγουσα π. χ. ὅτι τὸ Τίθημι παράγεται ἐκ τοῦ ΘΕΩ.

δ') Ὅσα ἔχει ἴδια ἡ εἰς μι συζυγία, φαίνονται ἐναργέστατα εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ τὸν Παρατατικὸν καὶ τὸν β'. Ἀόριστον, ὅπου αἱ καταλήξεις -μεν, -τε, -ν, -μαι, προσκολλῶνται ἀμέσως εἰς τὸ φωνῆεν τῆς τοῦ ῥήματος ῥίζης, οἷον·

τίθε-μεν, ἵστα-μαι, δίδο-τε, ἔθη-ν.

ε') Πρὸς τούτοις εἶναι ἴδιαι αὐτῆς αἱ ληκτικαὶ συλλαβαὶ τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ τῆς Προστακτικῆς· οἷον -μι εἰς τὸ α'. πρόσωπον, -σι ἢ -σιν εἰς τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ Ἐνεστῶτος, ἔτι -θι εἰς τὸ β'. πρόσωπον τῆς Προστακτικῆς. Αἱ δὲ λοιπαὶ καταλήξεις εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰς εἰς τὴν κοινὴν συζυγίαν ἀποδεδομένας.

ϛ') Τύποι τινὲς μικρότεροι λαμβάνουσι πρὸς τούτοις καὶ ἀναδιπλασιασμόν τινα, συνάπτοντες τὸ πρῶτον σύμφωνον τῆς ῥίζης μετὰ τοῦ ι, οἷον·

τί-θημι, δί-δωμι (ΘΕΩ, ΔΟΩ).

Καὶ ὅπου ἡ ῥίζα ἄρχηται ἀπὸ πτ ἢ στ, ἢ ἀπὸ φωνήεντος, προτίθεται μόνον τὸ ι μετὰ δασέος πνεύματος·

ΣΤΑΩ, ἵστημι, ΠΤΑΩ, ἵπταμαι, ἙΩ, ἵημι.

Καὶ οὕτως ἐδόθη χώρα εἰς τὸν β'. Ἀόριστον, ὅστις μάλιστα διὰ τὴν ἔλλειψιν τοιούτου ἀναδιπλασιασμοῦ διαφέ-

ρει τοῦ Παρατατικοῦ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τοῦ Ἐνεστῶτος, ὡς·

τίθημι, Παρατατ. ἐτίθην, Ἀόρ. β'. ἔθην.

ζ') Ἡ Ὑποτακτικὴ σχηματίζεται, συναιρουμένων τῶν ἐκ τῆς κοινῆς συζυγίας καταλήξεων, μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ῥίζης, οἷον μετὰ μὲν ε ἢ α,

-ῶ, -ῇς, -ῇ, -ῶμεν, -ῆτε, -ῶσι(ν),

μετὰ δὲ ο,

-ῶ, -ῷς, -ῷ, -ῶμεν, -ῶτε, -ῶσι(ν).

Τὰ δὲ εἰς υμι ῥήματα λαμβάνουσι τὴν Ὑποτακτικὴν ἐκ τοῦ εἰς υω σχηματισμοῦ, ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν, περὶ ὧν κατωτέρω — κδ').

η') Ἡ δὲ Εὐκτικὴ τρέπει τὸ τῆς ῥίζης φωνῆεν διὰ τοῦ ῐ εἰς δίφθογγον, τελευτῶσα κατὰ τὸ Ἐνεργητικὸν πάντοτε εἰς ην, ἤγουν -είην, -αίην, -οίην. Περὶ τῆς Εὐκτικῆς τῶν εἰς υμι κατωτέρω — κδ'.)

θ') Ἡ Ἀπαρέμφατος τελευτᾷ πάντοτε εἰς ναι καὶ ἡ Μετοχὴ εἰς ς (εις, ας, ους, υς, Γεν. ντος), ὀξυνομένης τῆς λήγούσης.

ι') Ἡ Προστακτικὴ τοῦ β'. Ἀορίστου ἀπαμβλύνει εἰς τὰ τρία ῥήματα τίθημι, ἵημι, δίδωμι, τὴν κατάληξιν θι εἰς ς, οἷον·

θές, ἕς, δός.

Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα καὶ ἔχω, φρέω.

κ') Τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης, συναπτόμενον μὲ τὴν κατάληξιν τοῦ Ἑνικοῦ τῆς Ὁριστικῆς τῶν Ἐνεργ. γίνεται μακρὸν, τρεπομένου τοῦ μὲν ᾰ καὶ ε εἰς η (-ημι), τοῦ δὲ ο εἰς ω (-ωμι), τοῦ δὲ ῠ εἰς ῡ (-ῡμι). Βραχύνεται δὲ πρὸ τῶν ἄλλων καταλήξεων εἰς τὸν Πληθυντ. τῆς Ὁριστικῆς καὶ εἰς τὴν Ἀπαρέμφατον καὶ Προστακτικὴν, ἔτι δὲ ἔμπροσθεν ὅλων τῶν παθητικῶν καταλήξεων, οἷον τίθεμεν, ἔθεμεν, τιθέναι, τίθετι, τίθεμαι, κτλ. Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι

α'. Ἡ Ἐνεργ. Ἀπαρέμφατος ἔχει τὸ φωνῆεν κατὰ μὲν τὸν Ἐνεστῶτα βραχὺ, κατὰ δὲ τὸν β'. Ἀόριστον μακρὸν, μεταβαίνοντος τοῦ μὲν ε εἰς ει, τοῦ δὲ ο εἰς ου, οἷον·

τιθέναι, θεῖναι, διδόναι, δοῦναι.

β'. Τὸ δὲ ἵστημι φυλάττει τὸ μακρὸν φωνῆεν καθ' ὅλον τοῦ Ἐνεργ. τὸν β'. Ἀόριστον, ἤγουν καὶ εἰς τὸν Πληθυντικὸν καὶ εἰς τὴν Προστακτικήν.

κα') Ἐπειδὴ τοῦ β'. Παθητ. προςώπου ἡ κατάληξις εἰς τὴν συνήθη συζυγίαν (ῃ, ου) ἔγεινεν ἐκ τοῦ εσαι, εσο, κατὰ δὲ τὴν εἰς μι συζυγίαν τὸ μεσαῖον φωνῆεν ἀποβάλλεται, διὰ τοῦτο τοῦ ῥηθέντος προςώπου ἡ κατάληξις εἶναι μόνον σαι, σο (ὡς καὶ εἰς τὸν Παθ. Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν τῆς κοινῆς συζυγίας), οἷον τίθε-σαι, ἐτίθε-σο, ἵστα-σαι. Γίνεται δὲ καὶ εἰς ταῦτα ἐνίοτε συναίρεσις, ὡς τίθῃ, ἐτίθου, ἵστᾳ, ἵστω (τίθεσαι, τίθεσο, ἵστασαι, ἵστασο). Κατὰ δὲ τὸν β'. Μέσ. Ἀόριστον μόνος ὁ συνῃρημένος σχηματισμὸς εἶναι εἰς χρῆσιν, ἔθου, ἔδου, καὶ Προστακτ. θοῦ, δοῦ.

κβ') Ὅλοι δ' οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν εἰς μι ῥημάτων σχηματίζονται ἐκ τῆς ῥίζης κατὰ τὴν κοινὴν συζυγίαν, οἷον τίθημι (ΘΕΩ), Μέλλ. θήσω, δίδωμι (ΔΟΩ), Μέλλ. δώσω, κτλ.

Σημείωσαι δὲ τὰ ἑπόμενα

α'. Ἂν καὶ τὸ μακρὸν φωνῆεν ἐπικρατῇ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ Μέλλοντος, οἷον θήσω, στήσω, δώσω, ὅμως εἰς Παθητικούς τινας χρόνους ἀναφαίνεται πάλιν βραχὺ, οἷον·

στήσω, Παρακ. ἕστηκα, Παθ. ἕσταμαι, Ἀόρ. ἐστάθην,

δώσω, Παρακ. δέδωκα, Παθ. δέδομαι, Ἀόρ. ἐδόθην,

θήσω, Ἀόρ. ἔθηκα, Παθ. — Ἀόρ. ἐτέθην.

β'. Ἐξ ἐναντίας τὸ τίθημι καὶ ἵημι τρέπουσι τὸ τῆς ῥίζης φωνῆεν κατὰ τοὺς δύο Παρακειμένους εἰς ει, οἷον·

τέθεικα, τέθειμαι, εἷκα, εἷμαι.

γ'. Τέλος δὲ ἴδιον εἶναι τῶν τριῶν ῥημάτων τίθημι, ἵημι, δίδωμι, νὰ σχηματίζωσι τὸν Ἐνεργ. α'. Ἀόριστον εἰς κα, οἷον·

ἔθηκα, ἧκα, ἔδωκα.

κγ') Τὰ εἰς νυμι ῥήματα εἶναι πάλιν κατ' ἄλλον τρό-

πον Ἀνώμαλα, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ ἐκ διαφόρων θεμάτων σχηματιζόμενα. Ἤδη εἰς τὸν Ἐνεστῶτα ἐπικρατεῖ πολλάκις διπλοῦς σχηματισμὸς, οἷον δείκνῡμι, δεικνύω, οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι γίνονται ἔκ τινος ἁπλουστέρου θέματος, οἷον ΔΕΙΚΩ, Μέλλ. δείξω, Ἀόρ. ἔδειξα. Τοῦ δὲ β'. Ἀορίστου ἄμοιρα εἶναι τὰ εἰς μι ῥήματα, ὡς ἐξ ἀρχῆς μὴ ἔχοντα ἀναδιπλασιασμόν. Ἐξ ἐναντίας εὑρίσκονται Ἀόριστοι τοιοῦτοι κατὰ ταύτην τὴν συζυγίαν ἀναλόγως ἐσχηματισμένοι, οἷον ἔφῡν, ἔδῡν, οἵτινες φυλάττουσι τὸ μακρὸν φωνῆεν καὶ εἰς τὸν Πληθυντικόν. Παράγονται δὲ ἐκ ῥημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι μι εἰς τὸν Ἐνεστῶτα. Ἡ δὲ ποσότης τοῦ ῡ ταύτης τῆς συζυγίας ἀκολουθεῖ κατὰ πάντα τὴν μεταβολὴν τοῦ εἰς τὸ ἵστημι φωνήεντος.

κδ') Ἐπειδὴ εἰς τὰ εἰς υμι ῥήματα ὁ εἰς υω σχηματισμὸς ἦτον εὐχρηστότερος, ἐκ τούτου γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἥ τε Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτική. Εὑρίσκονται δὲ καὶ παραδείγματα σχηματισμοῦ ἀναλόγου τῶν ἄλλων, ἐκτεινομένου τοῦ ῡ, οἷον τῆς μὲν Ὑποτακτικῆς διασκεδαννῦσι (Πλάτ.), καὶ Παθητ. διασκεδάννῦται, ἐπιδείκνῡται (Λουκιαν.), τῆς δὲ Εὐκτικῆς πήγνῡτο (Πλάτ.). Συμπαράβ. τὸ διάκειμαι εἰς τὸ κεῖμαι κατωτ. §. 37. Ζ'. Σημ. γ'.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α'. ΤΙΘΗΜΙ (ΘΕΩ).

ἘΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. τίθημι	τιθῶ	τιθείην		τιθέναι	τιθείς, τιθεῖσα,
τίθης *)	τιθῇς	τιθείης	τίθετι, τίθει		τιθέν,
τίθησι(ν)	τιθῇ	τιθείη	τιθέτω		Γεν. τιθέντος, τι-
—	—				θείσης, κτλ.
τίθετον	τιθῆτον	τιθείητον, τιθεῖτον	τίθετον		
τίθετον	τιθῆτον	τιθειήτην, τιθείτην	τιθέτων		
τίθεμεν	τιθῶμεν	τιθείημεν, τιθεῖμεν	τίθετε		
τίθετε	τιθῆτε	τιθείητε, τιθεῖτε	τιθέτωσαν, ἢ τι-		
τιθέασι(ν), ἢ -εῖσι(ν)	τιθῶσι(ν)	(τιθείησαν), τιθεῖεν	θέντων.		
Παρατ. ἐτίθην, — ἐτίθεμεν					
ἐτίθης, ἐτίθετον, ἐτίθετε					
ἐτίθη, ἐτιθέιην, ἐτίθεσαν					
Παρακ. τέθεικα	τεθείκω, ὡς τετί-	τεθείκοιμι, ὡς τετύ-	Λείπει	τεθεικέναι	τεθεικώς, κῖα, ός,
τέθεικας	φω, ἢ τεθεικὼς ὦ,	ψοιμι, ἢ τεθεικὼς			Γεν. τεθεικότος,
τέθεικε(ν), κτλ.	κτλ.	εἴην, κτλ.			τεθεικυίας, κτλ.
Ὑπερσ. ἐτεθείκειν					
ἐτεθείκεις					
ἐτεθείκει, κτλ.					

Μέλλ. θήσω θήσεις θήσει, κτλ.	Λείπει	θήσοιμι θήσοις θήσοι, κτλ.	Λείπει	θήσειν	θήσων, -σουσα, -σον, Γεν. θήσοντος, θησούσης, κτλ.
Ἀόρ. α΄. ἔθηκα ἔθηκας ἔθηκε, κτλ.					
Ἀόρ. β΄. ἔθην ἔθης ἔθη ἔθετον ἐθέτην ἔθεμεν ἔθετε ἔθεσαν	θῶ θῇς θῇ θῆτον θῆτον θῶμεν θῆτε θῶσι	θείην θείης θείη θείητον θειήτην θείημεν θείητε (θείησαν), θεῖεν	 θές θέτω θέτον* θέτων θέτε θέτωσαν, ἢ θέντων	θεῖναι	θείς, θεῖσα, θέν, Γεν. θέντος, θείσης, κτλ.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΡΗΜΑΤΙΚΑ.

θετός, θετέος.

*) Εὑρίσκεται καὶ τιθεῖς, τιθεῖ (Εὐριπ.).

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. τίθεμαι	τιθῶμαι	τιθείμην		τίθεσθαι	τιθέμενος, ένη, -ενον
τίθεσαι, τίθη	τιθῇ	τιθεῖο	τίθεσο, τίθου		
τίθεται	τιθῆται	τιθεῖτο	τιθέσθω		
τιθέμεθον	τιθώμεθον	τιθείμεθον			
τίθεσθον	τιθῆσθον	τιθεῖσθον	τίθεσθον		
τίθεσθον	τιθῆσθον	τιθείσθην	τιθέσθων		
τιθέμεθα	τιθώμεθα	τιθείμεθα	τίθεσθε		
τίθεσθε	τιθῆσθε	τιθεῖσθε	τιθέσθωσαν, ἢ τιθέσθων		
τίθενται	τιθῶνται	τιθεῖντο			
Παρατ. ἐτιθέμην	ἐτιθέμεθον	ἐτιθέμεθα			
ἐτίθεσο, ἐτίθου	ἐτίθεσθον	ἐτίθεσθε			
ἐτίθετο	ἐτιθέσθην	ἐτίθεντο			
Παρακ. τέθειμαι	τεθειμένος ὦ, κτλ.	τεθειμένος εἴην, κτλ.	τέθεισο	τεθεῖσθαι	τεθειμένος, -ένη, -ένον
τέθεισαι			τεθείσθω, κτλ.		
τέθειται, κτλ.					
Ὑπερσ. ἐτεθείμην					
ἐτέθεισο					
ἐτέθειτο, κτλ.					
Μέλλ. τεθήσομαι	Λείπει	τεθησοίμην	Λείπει	τεθήσεσθαι	τεθησόμενος, -ένη, -ενον
τεθήσει		τεθήσοιο			
τεθήσεται, κτλ.		τεθήσοιτο			

Ἀόρ. α'. ἐτέθην ἐτέθης ἐτέθη, κτλ.	τεθῶ τεθῇς τεθῇ, κτλ.	τεθείην τεθείης τεθείη, κτλ.	τέθητι τεθήτω, κτλ.	τεθῆναι	τεθείς, τεθεῖσα, τεθέν, Γεν. τεθέντος, κτλ.

Μ Ε Σ Ο Ν.

Μέλλ. θήσομαι θήσει, κτλ.	Λείπει	θησοίμην θήσοιο θήσοιτο, κτλ.	Λείπει	θήσεσθαι	θησόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. α'. ἐθηκάμην*					θηκόμενος, -ένη, -ενον*
Ἀόρ. β'. ἐθέμην ἔθου ἔθετο ἐθέμεθον ἔθεσθον ἐθέσθην ἐθέμεθα ἔθεσθε ἔθεντο	θῶμαι θῇ θῆται θώμεθον θῆσθον θῆσθον θώμεθα θῆσθε θῶνται	θείμην θεῖο θεῖτο θείμεθον θεῖσθον θείσθην θείμεθα θεῖσθε θεῖντο	θοῦ θέσθω θέσθον θέσθων θέσθε θέσθωσαν	θέσθαι	θέμενος, -ένη, -ενον.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Β'. ΙΣΤΗΜΙ (ΣΤΑΩ).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. ἵστημι ἵστης ἵστησι(ν) ἵστατον ἵστατον ἵσταμεν ἵστατε ἱστᾶσι(ν)	ἱστῶ ἱστῇς ἱστῇ ἱστῆτον ἱστῆτον ἱστῶμεν ἱστῆτε ἱστῶσι(ν)	ἱσταίην ἱσταίης ἱσταίη ἱσταίητον, ἱσταῖτον ἱσταιήτην, ἱσταίτην ἱσταίημεν, ἱσταῖμεν ἱσταίητε, ἱσταῖτε (ἱσταίησαν), ἱσταῖεν	ἵσταθι, ἵστη ἱστάτω ἵστατον ἱστάτων ἵστατε ἱστάτωσαν, ἢ ἱστάντων	ἱστάναι	ἱστάς, ἱστᾶσα, ἱστάν, Γεν. ἱστάντος, κτλ.
Παρατ. ἵστην, — ἵσταμεν ἵστης, ἵστατον, ἵστατε ἵστη, ἱστάτην, ἵστασαν					
Παρακ. ἕστηκα, ἑστήκαμεν ἕστηκας, ἕσταμεν ἕστηκε(ν), ἑστήκατε — ἕστατε ἕστατον, ἑστήκασι(ν) ἕστατον, ἑστᾶσι(ν) ἑστήκατον ἑστήκατον	ἑστήκω, ἑστῶ ἑστήκῃς ἑστήκῃ, κτλ.	ἑστήκοιμι, ἑσταίην ἑστήκοις ἑστήκοι, κτλ.	Λείπει	ἑστηκέναι, ἢ ἑστάναι	ἑστηκώς, υῖα, ός, Γεν. ἑστηκότος, κτλ. ἑστώς, ἑστῶσα, ώς, Γεν. ἑστῶτος, κτλ.

Ὑπερσ. εἱστήκειν (ἑστήκειν)
εἱστήκεις
εἱστήκει, κτλ.

Μέλλ. στήσω στήσεις στήσει, κτλ.	Λείπει	στήσοιμι στήσοις στήσοι	Λείπει	στήσειν	στήσων, ουσα, ον, Γεν. στήσοντος, κτλ.
Ἀόρ. α'. ἔστησα ἔστησας ἔστησε(ν), κτλ.	στήσω στήσῃς στήσῃ, κτλ.	στήσαιμι στήσαις στήσαι, κτλ.	 στῆσον στησάτω, κτλ.	στῆσαι	στήσας, ασα, αν, Γεν. στήσαντος,
Ἀόρ. β'. ἔστην ἔστης ἔστη ἔστητον ἐστήτην ἔστημεν ἔστητε ἔστησαν	στῶ στῇς στῇ στῆτον στῆτον στῶμεν στῆτε στῶσι(ν)	σταίην σταίης σταίη σταίητον, σταῖτον σταιήτην, σταίτην σταίημεν, σταῖμεν σταίητε, σταῖτε (σταίησαν), σταῖεν	 στῆθι στήτω στῆτον στήτων στῆτε στήτωσαν, ἢ στάντων	στῆναι	στάς, στᾶσα, στάν, Γεν. στάντος, στάσης, κτλ.

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο Ν.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. ἵσταμαι ἵστασαι (ἵστᾳ) ἵσταται ἱστάμεθον ἵστασθον ἵστασθον ἱστάμεθα ἵστασθε ἵστανται	ἱστῶμαι ἱστῇ ἱστῆται ἱστώμεθον ἱστῆσθον ἱστῆσθον ἱστώμεθα ἱστῆσθε ἱστῶνται	ἱσταίμην ἱσταῖο ἱσταῖτο ἱσταίμεθον ἱσταῖσθον ἱσταίσθην ἱσταίμεθα ἱσταῖσθε ἱσταῖντο	 ἵστασο, ἵστω ἱστάσθω ἵστασθον ἱστάσθων ἵστασθε ἱστάσθωσαν	ἵστασθαι	ἱστάμενος, -ένη, -ενον.
Παρατ. ἱστάμην, ἱστάμεθον, ἱστάμεθα ἵστασο, ἵστω, ἵστασθον, ἵστασθε ἵστατο, ἱστάσθην, ἵσταντο					
Παρακ. ἕσταμαι ἕστασαι ἕσταται, κτλ.					
Ὑπερσ. ἑστάμην ἕστασο ἕστατο, κτλ.					
Μέλλ. σταθήσομαι σταθήσει σταθήσεται, κτλ.	Λείπει	σταθησοίμην, κτλ.	Λείπει	σταθήσεσθαι	σταθησόμενος, -ένη, -ενον

Ἀόρ. α'. ἐστάθην ἐστάθης ἐστάθη	σταθῶ σταθῇς σταθῇ	σταθείην σταθείης σταθείη	 στάθητι σταθήτω	σταθῆναι	σταθείς, σταθεῖσα, σταθέν, Γεν. σταθέντος, κτλ.
ἐστάθητον ἐσταθήτην ἐστάθημεν ἐστάθητε ἐστάθησαν	σταθῆτον σταθῆτον σταθῶμεν σταθῆτε σταθῶσι(ν)	σταθείητον σταθειήτην σταθείημεν σταθείητε σταθεῖεν	στάθητον σταθήτων στάθητε σταθήτωσαν		

Μ Ε Σ Ο Ν.

Μέλλ. στήσομαι στήσῃ στήσεται, κτλ.	Λείπει	στησοίμην στήσοιο στήσοιτο, κτλ.	Λείπει	στήσεσθαι	στησόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. α'. ἐστησάμην ἐστήσω ἐστήσατο, κτλ.	στήσωμαι στήσῃ στήσηται, κτλ.	στησαίμην στήσαιο στήσαιτο, κτλ.	στῆσαι στησάσθω, κτλ.	στήσασθαι	στησάμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. β'. ἐστάμην	στῶμαι *	σταίμην *	στάσο, στῶ *	στάσθαι *	στάμενος, -ένη, -ενον *

Ε Π Ι Θ Ε Τ Α Ρ Η Μ Α Τ Ι Κ Α.

στατός, στατέος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Γ΄. ΔΙΔΩΜΙ (ΔΟΩ).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. δίδωμι	διδῶ	διδοίην		διδόναι	διδούς, διδοῦσα,
δίδως	διδῷς	διδοίης	δίδοθι, δίδου		διδόν,
δίδωσι(ν)	διδῷ	διδοίη	διδότω		Γεν. διδόντος
					διδούσης,
δίδοτον	διδῶτον	διδοίητον, διδοῖτον	δίδοτον		κτλ.
δίδοτον	διδῶτον	διδοιήτην, διδοίτην	διδότων		
δίδομεν	διδῶμεν	διδοίημεν, διδοῖμεν			
δίδοτε	διδῶτε	διδοίητε, διδοῖτε	δίδοτε		
διδόασι(ν), διδοῦσι(ν)	διδῶσι(ν)	(διδοίησαν), διδοῖεν	διδότωσαν, ἢ διδόντων		
Παρατ. ἐδίδων, — ἐδίδομεν ἐδίδως, ἐδίδοτον, ἐδίδοτε ἐδίδω, ἐδιδότην, ἐδίδοσαν					
Παρακ. δέδωκα δέδωκας δέδωκε(ν), κτλ.	δεδωκὼς ὦ, κτλ.	δεδωκὼς εἴην, κτλ.	Λείπει	δεδωκέναι	δεδωκώς, υῖα, ός, Γεν. δεδωκότος, κτλ.
Υπερσ. ἐδεδώκειν ἐδεδώκεις ἐδεδώκει, κτλ.					

Μέλλ. δώσω δώσεις δώσει, κτλ.	Λείπει	δώσοιμι δώσοις δώσοι, κτλ.	Λείπει	δώσειν	δώσων, ουσα, ον, Γεν. δώσοντος
Ἀόρ. α'. ἔδωκα ἔδωκας ἔδωκε(ν), κτλ.					
Ἀόρ. β'. ἔδων ἔδως ἔδω — ἔδοτον ἐδότην ἔδομεν ἔδοτε ἔδοσαν	δῶ, — δῶμεν δῷς, δῶτον, δῶτε δῷ, δῶτον, δῶσι(ν)	δοίην, — δοίημεν δοίης, δοίητον, δοίητε δοίη, δοιήτην, δοῖεν (δοίησαν)	δός δότω δότον δότων δότε δότωσαν, ἢ δόντων	δοῦναι	δούς, δοῦσα, δόν, Γεν. δόντος δούσης, κτλ.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστ. δίδομαι δίδοσαι δίδοται διδόμεθον δίδοσθον δίδοσθον διδόμεθα δίδοσθε δίδονται	διδῶμαι διδῷ διδῶται διδώμεθον διδῶσθον διδῶσθον διδώμεθα διδῶσθε διδῶνται	διδοίμην διδοῖο διδοῖτο διδοίμεθον διδοῖσθον διδοίσθην διδοίμεθα διδοῖσθε διδοῖντο	 δίδοσο, (δίδου) διδόσθω δίδοσθον διδόσθων δίδοσθε διδόσθωσαν	δίδοσθαι	διδόμενος, -ένη, -ενον
Παρατ. ἐδιδόμην, — ἐδίδοσο, (ἐδίδου) ἐδίδοτο	ἐδιδόμεθον, ἐδιδόμεθα ἐδίδοσθον, ἐδίδοσθε ἐδιδόσθην, ἐδίδοντο				
Παρακ. δέδομαι δέδοσαι δέδοται, κτλ.	δεδομένος ὦ, κτλ.	δεδομένος εἴην, κτλ.	δέδοσο δεδόσθω, κτλ.	δεδόσθαι	δεδομένος, -ένη, -ένον
Ὑπερσ. ἐδεδόμην ἐδέδοσο ἐδέδοτο, κτλ.					
Μέλλ. δοθήσομαι δοθήσει δοθήσεται, κτλ.	Λείπει	δοθησοίμην, κτλ.	Λείπει	δοθήσεσθαι	δοθησόμενος, -ένη, -ενον

Ἀόρ. ἐδόθην ἐδόθης ἐδόθη, κτλ.	δοθῶ δοθῇς δοθῇ, κτλ.	δοθείην δοθείης δοθείη, κτλ.	δόθητι δοθήτω, κτλ.	δοθῆναι	δοθείς, δοθεῖσα, δοθέν, Γεν. δοθέντος, κτλ.

Μ Ε Σ Ο Ν.

Μέλλ. δώσομαι δώσει δώσεται, κτλ.	Λείπει	δωσοίμην δώσοιο δώσοιτο, κτλ.	Λείπει	δώσεσθαι	δωσόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. α'. ἐδωκάμην*					
Ἀόρ. β'. ἐδόμην (ἔδοσο), ἔδου ἔδοτο ἐδόμεθον ἔδοσθον ἐδόσθην ἐδόμεθα ἔδοσθε ἔδοντο	δῶμαι δῷ δῶται δώμεθον δῶσθον δῶσθον δώμεθα δῶσθε δῶνται	δοίμην δοῖο δοῖτο δοίμεθον δοῖσθον δοίσθην δοίμεθα δοῖσθε δοῖντο	δοῦ δόσθω δόσθον δόσθων δόσθε δόσθωσαν, ἢ δόσθων	δόσθαι	δόμενος, -ένη, -ενον.

Ε Π Ι Θ Ε Τ Α Ρ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

δοτός, δοτέος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Δ'. ΔΕΙΚΝΥΜΙ (ΔΕΙΚΩ).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. δείκνῡμι *)	δεικνύω	δεικνύοιμι		δεικνύναι	δεικνύς, δεικνῦσα,
δείκνῡς	δεικνύῃς	δεικνύοις	δείκνυθι, δείκνῡ		δεικνύν,
δείκνῡσι(ν)	δεικνύῃ	δεικνύοι	δεικνύτω		Γεν. δεικνύντος,
—	—	—			κτλ.
δείκνυτον	δεικνύητον	δεικνύοιτον	δείκνυτον		(ἀλλὰ καὶ δει-
δείκνυτον	δεικνύητον	δεικνυοίτην	δεικνύτων		κνύων, ουσα, ον)
δείκνυμεν	δεικνύωμεν	δεικνύοιμεν			
δείκνυτε	δεικνύητε	δεικνύοιτε	δείκνυτε		
δεικνύᾱσι(ν), -ῦσι(ν)	δεικνύωσι(ν)	δεικνύοιεν	δεικνύτωσαν		
Παρατ. ἐδείκνῡν, — ἐδείκνυμεν					
ἐδείκνῡς, ἐδείκνυτον, ἐδείκνυτε					
ἐδείκνῡ, ἐδεικνύτην, ἐδείκνυσαν					
Παρακ. δέδειχα * ἀπὸ ΔΕΙΚΩ					
Ὑπερσ. ἐδεδείχειν * ἀπὸ ΔΕΙΚΩ					
Μέλλ. δείξω, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δείξοιμι ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δείξειν ΔΕΙΚΩ	δείξων, κτλ. ΔΕΙΚΩ
Ἀόρ. ἔδειξα, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δείξω, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δείξαιμι ΔΕΙΚΩ	δεῖξον, κτλ. ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δεῖξαι ΔΕΙΚΩ	δείξας, ασα, αν ΔΕΙΚΩ

*) Καὶ δεικνύω, οἷον ἐνδεικνύω (Ξενοφ.)

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Ἐνεστ. δείκνυμαι	δεικνύωμαι	δεικνυοίμην		δείκνυσθαι	δεικνύμενος, -ένη, -ενον
δείκνυσαι	δεικνύῃ	δεικνύοιο	δείκνυσο		
δείκνυται	δεικνύηται	δεικνύοιτο	δεικνύσθω		
δεικνύμεθον	δεικνυώμεθον	δεικνυοίμεθον			
δείκνυσθον	δεικνύησθον	δεικνύοισθον	δείκνυσθον		
δείκνυσθον	δεικνύησθον	δεικνυοίσθην	δεικνύσθων		
δεικνύμεθα	δεικνυώμεθα	δεικνυοίμεθα			
δείκνυσθε	δεικνύησθε	δεικνύοισθε	δείκνυσθε		
δείκνυνται	δεικνύωνται	δεικνύοιντο	δεικνύσθωσαν		
Παρατ. ἐδεικνύμην, ἐδεικνύμεθον, ἐδεικνύμεθα ἐδείκνυσο, ἐδείκνυσθον, ἐδείκνυσθε ἐδείκνυτο, ἐδεικνύσθην, ἐδείκνυντο					
Μέλλ. δειχθήσομαι, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δειχθησοίμην ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δειχθήσεσθαι	δειχθησόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. ἐδείχθην, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δειχθῶ, κτλ.	δειχθείην, κτλ. ΔΕΙΚΩ	δείχθητι, κτλ. ΔΕΙΚΩ	δειχθῆναι ΔΕΙΚΩ	δειχθείς, εῖσα, έν ΔΕΙΚΩ

Μ Ε Σ Ο Ν.

Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
Μέλλ. δείξομαι, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δειξοίμην, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	Λείπει	δείξεσθαι, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δειξόμενος, -ένη, -ενον, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ
Ἀόρ. α'. ἐδειξάμην, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δείξωμαι, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δειξαίμην, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δεῖξαι, δειξάσθω, κτλ. ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δείξασθαι, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ	δειξάμενος, -ένη, -ενον, ἀπὸ ΔΕΙΚΩ.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΡΗΜΑΤΙΚΑ

δεικτός, δεικτέος,

ἀπὸ

Δ Ε Ι Κ Ω.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

Α'. Κατὰ τὸ Ἐνεργητικόν.

α') Κατὰ τὴν Ἐνεργ. Εὐκτικὴν Ἐνεστῶτος καὶ β'. Ἀορίστου τῶν τριῶν πρώτων ῥημάτων ὑπάρχει συντετμημένος τις σχηματισμὸς, τοῦ Δυϊκοῦ καὶ Πληθυντικοῦ, καθὼς ἐσημειώθη εἰς τὰ παραδείγματα. Οὗτος ὁ σχηματισμὸς καθόλου μὲν εἰς τὸν Ἐνεστῶτα εἶναι εὐχρηστότερος τοῦ ἄλλου, τὸ δὲ γ'. πρόσωπον Πληθυντ. διὰ παντὸς εἶναι εἰς χρῆσιν, οἷον τιθεῖεν, ἱσταῖεν, διδοῖεν. Εἰς δὲ τὸν β'. Ἀόριστον εὔχρηστος μὲν εἶναι καὶ ἐκεῖ οὗτος ὁ σχηματισμὸς, μάλιστα κατὰ τὸ γ'. πρόσωπον Πληθ., οἷον θεῖεν, δοῖεν, σταῖεν, τῶν δὲ ἄλλων προσώπων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προτιμᾶται ὁ ἕτερος σχηματισμὸς, οἷον θείημεν, δοίητε, σταίημεν, κτλ. Εὑρίσκεται δὲ καὶ δοίησαν, εὐφωνίας ἕνεκα. Ἄλλως ἀδόκιμος εἶναι ἡ γραφὴ διδῴην, δῴην. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Πληθυντ. τοῦ Παθ. Ἀορ. τεθεῖεν, δοθεῖεν· ὅτι δὲ καὶ ἐνταῦθα εὑρίσκεται ὁ κύριος σχηματισμὸς εἰς -είησαν ἐνίοτε, ἐπέδειξε Πόππων (Θουκυδ. Προλεγγ. 1, σελ. 228. καὶ Ξενοφ. Κυροπ. σελ. 38.)

β') Περὶ τῆς Προστακτ. καταλήξεως -θι, τρεπομένης εἰς -τι, ὡς τίθετι, §. 6. Α'. δ'. Εἰς ταῦτα τὰ τέσσαρα ῥήματα ἡ κατάληξις ἐκείνη κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα δὲν εἶναι τόσον εὔχρηστος, ὅσον ὁ συντετμημένος σχηματισμὸς τίθει, ἵστη, δίδου, δείκνυ. Τοῦ δὲ β'. Ἀορίστου ἡ Προστακτικὴ, θές, δός, μετὰ προθέσεως, ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τὴν προηγουμένην συλλαβὴν, οἷον περίθες, ἀπόδος. Ἡ δὲ στῆθι κατὰ τὴν σύνθεσιν ἐνίοτε συντέμνεται εἰς -στα, οἷον παράστα, ἀπόστα. Οὕτω καὶ τὸ βῆθι. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Βαίνω.

γ') Τοῦ Ἐνεργ. Παρατατικοῦ κυρίως μετέχει κατὰ τὸν ἄνω ἐκτεθέντα σχηματισμὸν μόνον τὸ ἵστημι. Τῶν δὲ ἄλλων μόνα τὰ Δυϊκὰ καὶ τὰ Πληθυντικὰ εἶναι εἰς χρῆσιν, διότι τὰ Ἑνικὰ ἐκείνων κοινῶς σχηματίζονται κατὰ τὰ περισπώμενα καὶ τὰ εἰς -υω, οἷον·

ἐτίθουν, εις, ει· — ἐδίδουν, ους, ου· — ἐδείκνυον, ες, ε.

δ') Τὸ δασὺ εἰς τὸν Παρακείμενον ἕστηκα καὶ τὸν Ὑπερσυντελικὸν ἑστήκειν, ἢ εἱστήκειν (καθὼς εἰς τὸ εἵμαρται) εἶναι ἀντὶ διπλασιασμοῦ. Σημείωσαι δὲ μάλιστα περὶ τούτου τοῦ ῥήματος, ὅτι ὁ Παρακείμενος ἕστηκα καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς εἱστήκειν καὶ ὁ β'. Ἀόριστος ἔστην, ἔχουσι τὴν ἀμετάβατον σημασίαν τοῦ στέκομαι, ὥστε ὁ μὲν Παρακείμενος μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος δηλοῖ στέκομαι, ὁ δὲ Ὑπερσυντελικὸς μὲ σημασίαν Παρατατικοῦ ἐστεκόμην. Ὅτι δὲ ταύτην τὴν σημασίαν φυλάττουσι δι' ὅλων τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων, εἶναι φανερόν. Πρὸς τούτοις ὑπάρχει τοῦ τε Παρακειμένου καὶ τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ καὶ ἄλλος σχηματισμὸς, ὁ διὰ συγκοπῆς, πολλὰ εὔχρηστος ὢν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, οἷον·

Παρακ.	ἕστηκα,	Ὑποτ.	ἑστῶ,	Εὐκτ.	ἑσταίην,
	ἕστηκας,		ἑστῇς,		ἑσταίης,
	ἕστηκε(ν),		ἑστῇ,		ἑσταίη,
	ἕσταμεν,		ἑστῶμεν (Πλάτ.),		ἑσταίημεν,
	ἕστατε,		ἑστῆτε,		ἑσταίητε,
	ἑστᾶσι(ν),		ἑστῶσι(ν).		ἑσταῖεν.
Δυϊκ.	ἕστατον.				

Ἀπαρ. ἑστάναι, Μετοχὴ ἑστώς, ῶσα, ός (ἑστώς),
Γεν. ἑστῶτος, ἑστώσης, ἑστῶτος.

Ὑπερσυντ. ἑστήκειν, ἢ εἱστήκειν, — { ἕσταμεν }
ἑστήκεις, ἕστατον, { ἕστατε }
ἑστήκει, ἑστάτην, ἕστασαν.

Περὶ δὲ τοῦ ἕστην ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι εἰς τὸν Δυϊκὸν καὶ Πληθυντικὸν ἐκβαίνει ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ Παρακειμένου καὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων καθόλου διὰ τὸ μακρὸν φωνῆεν. Παρβλ. ἄνωτ. κβ΄. Ἀμφοτέρων δὲ τῶν Ἀορίστων ἔστην καὶ ἔστησα τὸ Πληθ. γ΄. πρόσωπον διακρίνει μόνον ἡ σημασία. Ἔτι δὲ, ἐπειδὴ τὸ ἕστηκα ἔχει σημασίαν Ἐνεστῶτος, ἐγεινεν ἐκ τούτου καὶ ἰδιαίτερος ἀνώμαλος Μέλλων, ἑστήξω, ἢ ἑστήξομαι (θέλω σταθῆν). Ἰδὲ §. 31. Ε΄. γγ΄.

ε΄) Ὁ εἰς κα ἀνώμαλος α΄. Ἀόριστος (ἔθηκα, ἔδωκα) εἰς δοκίμους συγγραφεῖς εἶναι κατὰ τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν εὐχρηστότερος τοῦ β΄. Ἀορίστου ἔθην, ἔδων. Καὶ ἄλλαι ἐγκλίσεις καὶ Μετοχὴ δὲν σχηματίζονται ἐκ τοῦ τύπου τούτου, ἐκτὸς τῆς Μετοχῆς τοῦ Μέσου, καὶ ταύτης ἀχρήστου εἰς τοὺς Ἀττικούς. Κατὰ δὲ τὸν Πληθυντικὸν (μάλιστα τοῦ α΄. καὶ β΄. προσώπου) οἱ Ἀττικοὶ προκρίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν β΄. Ἀόριστον, οἷον κατέθεμεν, ἀπέδοτε.

Β΄. Κατὰ τὸ Παθητικόν.

α΄) Εἰς τὸ Παθητικὸν τούτων τῶν ῥημάτων ὁ β΄. καὶ γ΄. Μέλλων καὶ ὁ β΄. Ἀόριστος λείπουσιν. Ὁ δὲ Παρακείμενος καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς δὲν εἶναι εἰς πολλὴν χρῆσιν.

β΄) Πῶς σχηματίζονται ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ τοῦ Ἐνεργητικοῦ, καὶ ὅτι συναιροῦνται, εἴδομεν ἄνω εἰς τὸ κείμενον ζ΄. η΄., καὶ ὁμοίως τοῦ Παθητικοῦ τὰς ἐγκλίσεις ταύτας ἡμεῖς εἰς τὰ ἄνω παραδείγματα ἐπεδείξαμεν κανονικῶς περισπωμένας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁμαλὴ ἡ χρῆσις αὕτη. Οἱ Ἀττικοὶ μάλιστα τοῦ τίθεσθαι καὶ ἵεσθαι (ἰδὲ τὸν ἑπόμενον παράγραφον) τὸ μὲν τῆς ῥίζης φωνῆεν ἀποβάλλουσι, λαμβάνοντες δὲ τὰς καταλήξεις τῶν δύο τούτων ἐγκλίσεων ἐκ τῆς κοινῆς συζυγίας, ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ὅπου ἐγχωρῇ, ὥστε οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι φαίνονται ὡσὰν γενόμενοι ἐκ τῆς εἰς -ομαι Ὁριστικῆς, οἷον·

Ὑποτακτ. τίθωμαι, πρόσθηται, πρόηται,
Εὐκτική. τίθοιντο, περίθοιντο, πρόοισθε.

(Παράβ. κατωτ. κάθημαι εἰς τὸ ἧμαι, καὶ μέμνημαι εἰς τὸ μιμνήσκω).

Τοῦ δὲ ἵστασθαι μόνον ἡ Εὐκτικὴ (φυλάττουσα ὅμως τὰς κανονικὰς διφθόγγους) λαμβάνει τὸν τονισμὸν τοῦτον εἰς ὅλους τοὺς συγγραφεῖς, οἷον·

ἵσταιο, ἵσταιτο, ἵσταισθε, ἵσταιντο,

ἡ δὲ Ὑποτακτικὴ ἔχει πάντοτε ἱστῶμαι, συνιστῆται, κτλ. Τοῦ δὲ δίδοσθαι ἡ Εὐκτικὴ καὶ Ὑποτακτικὴ τονίζονται ἐνίοτε καὶ Ἀττικῶς κατ' ἐκεῖνον τὸν τρόπον, οἷον·

δίδωται, ἀπόδοιντο.

Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα, τὰ κατὰ τὸ ἵσταμαι καὶ δίδομαι κλινόμενα, ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ εἶναι πάντοτε προπαροξύτονα, οἷον·

δύναμαι, Ὑποτ. δύνωμαι, Εὐκτ. δύναιο, δύναιτε, κτλ.
ἐπίσταμαι, Ὑποτ. ἐπίστηται, Εὐκτ. ἐπίσταιτο.
ὀνίναμαι, Εὐκτ. ὄναιο, ὄναιτο.

Συμπαράβ. τὸ ποιητικὸν ὄνομαι, καὶ εἰς τὰ Ἀνώμαλα πρὸς τούτοις Κρέμαμαι.

γ') Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ἐτέθην, τεθήσομαι, ἀντὶ ἐθέθην, θεθήσομαι, ἰδὲ §. 6. Α. δ'. εἰς τὴν ὑποσημείωσιν.

Γ'. Κατὰ τὸ Μέσον.

α') Οἱ Ἀόριστοι ἐθηκάμην καὶ ἐδωκάμην μετὰ τῆς Μετοχῆς εἶναι μόνον τῶν Ἰώνων καὶ Δωριέων ἴδιοι. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ λογογράφοι τούτων τῶν ῥημάτων κατὰ τὴν Μέσην διάθεσιν μεταχειρίζονται μόνον τὸν β'. Ἀόριστον. Ἐξ ἐναντίας δὲ τοῦ ἵστασθαι ὁ μὲν α'. Ἀόριστος ἐστησάμην εἶναι πολλὰ εὔχρηστος εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, ὁ δὲ β'. Ἀόριστος δὲν εὑρίσκεται τελείως. Περετέθη δὲ μόνον χάριν τῆς ἀναλογίας δι' ἄλλα ῥήματα, οἷον ἐπιάμην, ἐκ τοῦ ἵπιαμαι. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα Πέτομαι.

β'. Ἡ Ἀπαρέμφατος φυλάττει καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τὸν τόνον, οἷον ἀποθέσθαι, ἀποδόσθαι. Ἡ δὲ Προστακτικὴ τότε μόνον φυλάττει αὐτὸν, ὅταν ἡ πρόθεσις ἦναι μονοσύλλαβος, οἷον προσθοῦ, προδοῦ. Ὅταν δὲ ἡ πρόθεσις ἦναι δισύλλαβος, τότε μεταβαίνει ὁ τόνος εἰς ταύτην, οἷον περίδου, ἀπόθου. Τὰ δὲ Πληθυντικὰ ἔχουσι τὸν τόνον πάντοτε ἐπὶ τῆς προθέσεως, οἷον ἐπίθεσθε, πρόδοσθε. Ἰδὲ καὶ τὸ ἵημι εἰς τὸν ἑπόμενον παράγραφον.

---

§. 37.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ.

Εἴδομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τὰ ὀλίγα τῶν εἰς μι, Ἀνώμαλα μὲν ὄντα καὶ αὐτὰ, ἐντελέστερον δὲ σχηματισμὸν ἔχοντα καὶ κεχωρισμένα τῶν ἄλλων πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τούτου τοῦ ἰδιώματος. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν σχηματισμὸν κλίνονται ῥήματά τινα, μικρότερα καὶ μᾶλλον ἐλλειπτικὰ, ἔχοντα ῥίζαν ἙΩ ἢ ἘΩ ἢ ἸΩ, καὶ συγχεόμενα δι' αὐτὸ τοῦτο εὐκόλως, μάλιστα εἰς τὴν σύνθεσιν, ὅπου εὑρίσκονται πολλάκις. Καὶ τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἙΩ (ἵημι, ἕσαι, ἕννυμι) τρεῖς ἔχουσι σημασίας, ἀφίνω, θέτω, ἐνδύω, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἘΩ (εἰμί) σημαίνει εἶμαι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἸΩ (εἶμι), πορεύομαι.

Α'. ἽΗΜΙ (ἙΩ), ἀφίνω.

Τὸ ῥῆμα τοῦτο δύναται κατὰ πάντα σχεδὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ τίθημι. Καὶ ὅπου ἐκεῖ ἡ μετάβασις γίνεται εἰς ΤΙΘΕΩ, ἐνταῦθα γίνεται εἰς ἹΕΩ. Τὸ δὲ δασυνόμενον ῑ, μακρὸν ὂν κατὰ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, εἶναι ἀντὶ διπλασιασμοῦ *). Καὶ ὅταν ἡ ἀρχὴ τῆς λέξεως γίνεται ἀπὸ τοῦ ε ἀρκτικοῦ φωνήεντος τῆς ῥίζης, ἐπιδέχεται αὔξησιν, τρεπομένου τοῦ ε εἰς ει.

*) Ὕστερον δὲ καὶ συστέλλεται. Ἴδε Δοβρ. εἰς Ἀριστοφ. Πλοῦτον, 75.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ.

Ὁριστική	Ὑποτ.	Εὐκτική	Προστ.	Ἀπαρ.	Μετοχή
Ἐνεστ. ἵημι	ἱῶ	ἱείην	(ἵεθι) ἵει	ἱέναι	ἱείς, ἱεῖσα,
ἵης	ἱῇς	ἱείης	ἱέτω,		ἱέν,
ἵησι(ν)	ἱῇ	ἱείη	κτλ., ὡς		Γεν. ἱέντος,
—	—	—	τίθει		ἱείσης, κτλ.
ἵετον	ἱῆτον	ἱείητον			
ἵετον	ἱῆτον	ἱειήτην			
ἵεμεν	ἱῶμεν	ἱείημεν			
ἵετε	ἱῆτε	ἱείητε			
ἱᾶσι(ν), ἢ ἱεῖσι(ν)	ἱῶσι(ν)	ἱεῖεν			
Παρατ. ἵην, καὶ (ὡς ἐκ τοῦ ἹΕΩ) ἵουν, ἵεμεν					
ἵης, ἵεις, ἵετον ἵετε					
ἵη, ἵει, ἱέτην ἵεσαν					
Παρακ. εἷκα				εἱκέναι	εἱκώς, υῖα,
εἷκας					ός
εἷκε(ν), ὡς τέθεικα					
Υπερσ. εἵκειν					
εἵκεις					
εἵκει, κτλ., ὡς ἐτεθείκειν					
Μέλλ. ἥσω		ἥσοιμι		ἥσειν	ἥσων, ουσα,
ἥσεις		ἥσοις			ον
ἥσει, κτλ., ὡς θήσω		ἥσοι, κτλ.			
Ἀόρ. α΄. ἧκα					
ἧκας					
ἧκεν, ὡς ἔθηκα					
Ἀόρ. β΄. ἧν	ὧ	εἵην		εἶναι	εἷς, εἷσα, ἕν,
ἧς	ᾗς	εἵης	ἕς		Γεν. ἕντος
ἧ	ᾗ	εἵη	ἕτω		
ἕτον	ἧτον	εἵητον			
ἕτην	ἧτον	εἱήτην	ἕτον		
ἕμεν, εἷμεν	ὧμεν	εἵημεν, εἷμεν	ἕτων		
ἕτε, εἷτε	ἧτε	εἵητε, εἷτε	ἕτε		
			ἕτωσαν		
ἕσαν, εἷσαν	ὧσι(ν)	(εἵησαν) εἷεν			

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο Ν.

	Ὁριστική	Ὑποτ.	Εὐκτική	Προστ.	Ἀπαρ.	Μετοχή
Ἐνεστ.	ἵεμαι ἵεσαι ἵεται ἱέμεθον ἵεσθον ἵεσθον ἱέμεθα ἵεσθε ἵενται	ἱῶμαι, κτλ.	ἱείμην, κτλ.	ἵεσο ἱέσθω, κτλ.	ἵεσθαι	ἱέμενος,-ένη, -ενον
Παρατ.	ἱέμην, ἱέμεθον, ἱέμεθα ἵεσο, ἵεσθον, ἵεσθε ἵετο, ἱέσθην, ἵεντο					
Παρακ.	εἷμαι, εἵμεθον, εἵμεθα εἷσαι, εἷσθον, εἷσθε εἷται, εἷσθον, εἷνται			εἷσο εἵσθω, κτλ.	εἷσθαι	εἱμένος,-ένη, -ένον
Ὑπερσ.	εἵμην εἷσο εἷτο, κτλ.					
Μέλλ.	ἑθήσομαι ἑθήσει ἑθήσεται, κτλ.		ἑθησοί- μην, κτλ.		ἑθήσε- σθαι	ἑθησόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. α΄.	ἕθην, εἵθην εἵθης εἵθη, κτλ.	ἑθῶ,	ἑθείην	ἕθητι ἑθήτω	ἑθῆναι	ἑθείς, εἶσα, ἕν, Γεν. ἑθέντος.

Μ Ε Σ Ο Ν.

	Ὁριστική	Ὑποτ.	Εὐκτική	Προστ.	Ἀπαρ.	Μετοχή
Μέλλ.	ἥσομαι		ἡσοίμην, κτλ.		ἥσεσθαι	ἡσόμενος, -ένη, -ενον
Ἀόρ. α΄.	ἡκάμην ἧκω ἧκατο, κτλ.					
Ἀόρ. β΄.	ἕμην, εἵμην ἕσο, εἷσο ἕτο, εἷτο, κτλ.	ὧμαι ᾗ ἧται, κτλ.	εἵμην εἷο εἷτο, κτλ.	οὗ ἕσθω, κτλ.	ἕσθαι	ἕμενος, -ένη, -ενον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

α'. Σπανίως εὑρίσκεται τὸ ῥῆμα τοῦτο ἁπλοῦν, ὅ τι μὴ εἰς φράσεις τινὰς τοιαύτας, οἷον τοξότην φαῦλον ἱέντα παραλλάξαι τοῦ σκοποῦ, Πλάτ. Θεαίτ. 194. α'. ἱᾶσι καλλίστην φωνήν. Φαίδρ. 259. δ', καὶ Ἀριστ. Σφῆκ. 855. ἵεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους.

Τοσούτῳ εὐχρηστότερον εἶναι εἰς τὰ σύνθετα, οἷον ἀφίημι, ἀνίημι, καθίημι, μεθίημι, ἐξίημι, παρίημι, ὑφίημι, προΐεμαι, προσίεμαι, ἐφίεμαι, π. χ.

Ἐνεργ. ἀφίημι, Ὑποτ. ἀφιῶ, Εὐκτ. ἀφιείην, Προστ. ἀφίει, Ἀπαρέμφ. ἀφιέναι, Μετ. ἀφιείς. Παρατ. ἀφίην, ἀφίουν, ἠφίουν*), καὶ γ'. πρόσωπ. πλ. ἠφίεσαν. Παρακ. ἀφεῖκα. Ὑπερσ. ἀφείκειν. Μέλλ. ἀφήσω. Ἀόρ. α'. ἀφῆκα, καὶ Ἀόρ. β'. Πληθ. ἀφεῖμεν, ἀφεῖτε, ἀφεῖσαν, Ὑποτ. ἀφῶ, Εὐκτ. ἀφείην, Ἀπαρ. ἀφεῖναι, Μετ. ἀφείς.

Παθητ. ἀφίεμαι, Ὑποτ. ἀφιῶμαι, Εὐκτ. ἀφιείμην (ἀφίοιντο, ἰδὲ τῶν ἀνωτέρω σημειώσεων τὴν εἰς τὸ Παθητικὸν τῶν εἰς μι), Προστ. ἀφίεσο, Ἀπαρ. ἀφίεσθαι, Μετ. ἀφιέμενος. Παρατ. ἀφιέμην. Παρακ. ἀφεῖμαι, ἀφεῖσθαι, ἀφειμένος, ἀφεῖσο, ἀφείσθω. Ὑπερσ. ἀφείμην. Μέλλ. ἀφεθήσομαι, ἀφεθήσεσθαι, ἀφεθησόμενος. Ἀόρ. α'. ἀφείθην, ἀφεθῶ, ἀφεθείην, ἀφεθῆναι, ἀφεθείς.

Μέσ. προΐεμαι, κτλ. Μέλλ. προήσομαι. Ἀόρ. α'. προηκάμην. Ἀόρ. β'. προείμην, Ὑποτακτ. πρόωμαι, πρόῃ, πρόηται (ἰδὲ τῶν ἀνωτέρω σημειώσεων τὴν εἰς τὸ Παθητ. τῶν εἰς μι), Εὐκτικὴ προείμην, προεῖο, προεῖτο, καὶ πρόοιτο, πρόοισθε, πρόοιντο, Προστ. προοῦ, προέσθω, πρόεσθε, μέθεσθε, προέσθωσαν, Ἀπαρ. προέσθαι, Μετ. προέμενος.

Περὶ τῆς σημασίας τούτων τῶν ῥημάτων ἰδὲ τὸ Λεξικόν.

β'. Ἔτι τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα ἑτός, ἑτέος, μόνον εἰς τὴν σύνθεσιν εἶναι εὔχρηστα, οἷον ἄφετος, ἀφετέος.

Β'. ΕΙ͂ΣΑ (ἝΩ), ἵδρυσα, καὶ ἭΜΑΙ, κάθημαι.

α'. Ἐκ τοῦ ἝΩ εἰς μεταβατικὴν σημασίαν εὑρίσκονται μόνον ὀλίγα εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, ὅπου ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ ἱδρύω, οἷον τοῦ Ἀορίστου ἐγκαθείσατο (Εὐριπ.), ἑσσάμενος (Θουκυδ.). Ἰδὲ τὰ περὶ τῶν διαλέκτων, ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 21. Γ'.

---

*) Ἐκ τῶν καταλήξεων τοῦ β'. καὶ γ'. προσώπου (ἵεις, ἵει, ὡς καὶ ἐτίθεις, ἐτίθει) συνέστη καὶ εἰς τὸ α'. πρόσωπον ὁ ἴδιος σχηματισμὸς ἠφίειν (Πλάτ. καὶ Λουκιαν.), περὶ οὗ δὲν ἔχομεν αἰτίαν νὰ ἀμφιβάλωμεν, καὶ φαίνεται, ὅτι εὐχρηστότερος εἶναι τοῦ εἰς ην σχηματισμοῦ, τοῦ ὁποίου δὲν εὑρίσκομεν παραδείγματα εἰς τὰ Ἀντίγραφα.

ΣΗΜ. Λεξικογράφοι τινὲς καὶ Γραμματικοὶ ἀνάγουσι τους σχηματισμοὺς τούτους εἰς τὸ θέμα ἵζω. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα ἵζω.

β΄. Ἐκ τοῦ ἝΩ εἰς ἀμετάβατον σημασίαν εὑρίσκεται τὸ ἩΜΑΙ (κάθημαι), ἔχον Παρακειμένου σχηματισμὸν, Ἐνεστῶτος δὲ δύναμιν, οἷον·

Παρακ. ἧμαι,	Προστ. ἧσο,	Ἀπαρ. ἧσθαι,	Μετ. ἥμενος,
ἧσαι	ἥσθω		-ένη, -ενον
ἧσται	ἧσθον		
ἧσθον	ἥσθων		
ἧσθον	ἧσθε		
ἥμεθα	ἥσθωσαν		
ἧσθε			
ἧνται			

Ὑπερσ. ἥμην, ἥμεθον, ἥμεθα
ἧσο, ἧσθον, ἧσθε
ἧτο, ἥσθην, ἧντο.

Πολὺ εὐχρηστότερον δὲ εἶναι εἰς τὸν πεζὸν λόγον τὸ κάθημαι, οὕτω κλινόμενον·

Παρακ. κάθημαι,	Ὑποτ. κάθωμαι,	Εὐκτ. καθοίμην
κάθησαι	κάθῃ	κάθοιο
κάθηται	κάθηται	κάθοιτο
καθήμεθον	καθώμεθον	καθοίμεθον
κάθησθον	κάθησθον	κάθοισθον
κάθησθον	κάθησθον	καθοίσθην
καθήμεθα	καθώμεθα	καθοίμεθα
κάθησθε	κάθησθε	κάθοισθε
κάθηνται	κάθωνται	κάθοιντο

Προστ. κάθησο	Ἀπαρέμφ. καθῆσθαι
καθήσθω	Μετοχή καθήμενος, -ένη,
κάθησθον	-ενον
καθήσθων	
κάθησθε	
καθήσθωσαν	

Ὑπερσ. ἐκαθήμην, καθήμην, ἐκαθήμεθον, ἐκαθήμεθα
ἐκάθησο, ἐκάθησθον, ἐκάθησθε
ἐκάθητο, ἢ καθῆστο, ἐκαθήσθην, ἐκάθηντο.

Τὰ δὲ λείποντα ἀναπληροῦνται διὰ τῶν ἕζεσθαι, καθέζεσθαι, ἵζεσθαι, καθίζεσθαι. Ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα ἵζω.

ΣΗΜ. Μεταγενέστεροι συγγραφεῖς μεταχειρίζονται εἰς τὸ δεύτερον Παρακ. πρόσωπον κάθῃ (ἀντὶ τοῦ κάθησαι), καὶ εἰς τὴν Προστακτ. κάθου (ἀντὶ τοῦ κάθησο).

Γ'. ἝΝΝΥΜΙ (ἝΩ), ἐνδύω.

Τὸ ῥῆμα Ἕννυμι κλίνεται κατὰ τὸ δείκνυμι, καὶ σχηματίζει τὰ λείποντα ἐκ τοῦ θέματος ἙΩ. Μεταχειρίζονται δὲ αὐτὸ καθόλου μόνοι οἱ Ποιηταί. Κατὰ τὸν πεζὸν λόγον εἶναι εἰς χρῆσιν τὸ σύνθετον ἀμφιέννυμι, τὸ ὁποῖον δέχεται τὴν αὔξησιν ἐπὶ τῆς προθέσεως. Καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα σχηματίζομεν τούτου μόνον ὅσα εἶναι εὔχρηστα, παραλιπόντες τὰ λοιπὰ εἰς τὸ περὶ διαλέκτων μέρος.

Ἐνεργ. Ἐνεστ. ἀμφιέννυμι, Ὑποτ. ἀμφιεννύω, Εὐκτ.
ὡς δείκνῡμι, ὡς δεικνύω,
ἀμφιεννύοιμι, Προστ. ἀμφιέννυ, Ἀπαρ. ἀμφιεννύναι,
ὡς δεικνύοιμι, Μετ. ἀμφιεννύς, ῦσα, ύν.
Παρατ. ἠμφιέννυν, Ἀόρ. α'. ἠμφίεσα, Ἀπαρέμφ.
ὡς ἐδείκνυν, ἀμφιέσαι, Μετ. ἀμφιέσας, ασα, αν.
Μέλλ. ἀμφιέσω, ἀττ. ἀμφιῶ, §. 31. Α'. ΣΗΜ. ββ'.
Παθητ. Ἐνεστ. ἀμφιέννυμαι, κτλ., Ἀπαρ. ἀμφιέννυσθαι.
Μέσ. (ὡς δείκνυμαι).
Παρακ. ἠμφίεσμαι, Ἀπαρ. ἠμφιέσθαι, Μετ. ἠμφιεσμένος, -ένη, -ενον.
Μέλλ. ἀμφιέσομαι, Ἀπαρ. ἀμφιέσεσθαι.

Δ'. ΕἾΜΙ (ἝΩ), εἶμαι.

Τὸ Εἰμί σχηματίζει μόνον τὸν Ἐνεστῶτα καὶ τὸν Παρατατικὸν καὶ τὸν ὡς ἐκ τοῦ Μέσου Μέλλοντα, τοὺς δὲ λείποντας χρόνους ἀναπληροῖ διὰ τοῦ Γίγνομαι (ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα). Κλίνεται δὲ οὕτως·

Ἐνεστ. εἰμί, — ἐσμέν, Ὑποτ. ὦ, — ὦμεν
(εἶς) εἶ, ἐστόν, ἐστέ, ᾖς, ἦτον, ἦτε
ἐστί(ν), ἐστόν, εἰσί(ν), ᾖ, ἦτον, ὦσι(ν).
Εὐκτ. εἴην, — εἴημεν, ἢ εἶμεν, Προστ. ἴσθι, ἔστον, ἔστε,
εἴης, εἴητον, εἴητε, ἢ εἶτε, ἔστω, ἔστων, ἔστωσαν, ἢ ἔστων.
εἴη, εἰήτην, (εἴησαν) εἶεν.
καὶ εἴτην (Πλάτ.)
Ἀπαρ. εἶναι, Μετ. ὤν, οὖσα, ὄν, γεν. ὄντος, οὔσης, κτλ.

Παρατ. ἦν, καὶ ἦ, — ἦμεν
ἦσθα, ἦτον, ἢ ἦστον, ἦτε (καὶ ἦστε)
ἦν, ἤτην, ἢ ἤστην. ἦσαν.
Μέλλ. ἔσομαι, ἐσόμεθον, ἐσόμεθα,
ἔσῃ, ἔσει, ἔσεσθον, ἔσεσθε
(ἔσεται) ἔσται, ἔσεσθον, ἔσονται.
Ὑποτ. ἐσοίμην, κτλ.
Ἀπαρ. ἔσεσθαι, Μετ. ἐσόμενος, -ένη, -ενον.

ΣΗΜ. α΄. Ἐκ τοῦ Μέσου φυλάττονται ἀκόμη ὁ τοῦ Παρατατικοῦ σχηματισμὸς ἤμην, εὑρισκόμενος καὶ εἰς δοκίμους συγγραφεῖς (κατὰ μόνον τὸ α΄. πρόσωπον), καὶ ὁ τῆς Προστακτ. ἔσο (ἴσθι), εἰς τοὺς Ἐποποιούς. Ἀντὶ δὲ τοῦ γ΄. προσώπου ταύτης τῆς ἐγκλίσεως ἔστω εὑρίσκεται μὲν τὸ τῶν μεταγενεστέρων ἤτω καὶ παρὰ Πλάτ. Πολ. 2. 361, γ΄., εἶναι δὲ πολλὰ ἀμφίβολον. Σπάνιος δὲ εἶναι ἀντὶ τοῦ γ΄. Πληθ. προσώπου ἔστωσαν ὁ σχηματισμὸς ὄντων (Πλάτ.), γινόμενος ἄλλως κατ' ἀναλογίαν ἄλλων προστακτικῶν.

β΄. Τὸ β΄. πρόσωπον τοῦ Ἐνεστ. (εἶς) καὶ τὸ γ΄. πρόσωπον τοῦ Μέλλοντος (ἔσεται) δὲν εἶναι τῆς Ἀττικῆς, ἀλλὰ τῆς Ἰωνικῆς γλώσσης. Τὰ δὲ συντετμημένα τῆς Εὐκτικῆς (εἶμεν, εἶτε), ἐκτὸς τοῦ γ΄. προσώπου (εἶεν), εἶναι σπάνια*). Τοῦτο δὲ τὸ εἶεν δὲν πρέπει νὰ συγχύσῃς μὲ τὸ μόριον Εἶεν, τὸ σημαῖνον καλά, γενόμενον βεβαίως ἐκ τοῦ γ΄. προσώπου τοῦ Ἑνικοῦ εἴη. Τὸ α΄. Ἑν. πρόσωπον τοῦ Παρατατικοῦ ἦ εἶναι ἴσως εὐχρηστότερον εἰς τοὺς Ἀττικοὺς παρὰ τὸν ἄλλον σχηματισμὸν ἦν. Ἀντὶ δὲ τοῦ β΄. προσώπ. ἦσθα δὲν εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τὸ ἦς, καὶ ὅπου ἂν εὑρεθῇ, εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῶν μεταγενεστέρων. Ἡ δὲ εἰς σθα κατάληξις τοῦ Ἑν. β΄. προσώπου, ἰδία οὖσα τῆς Δωρικῆς καὶ Αἰολικῆς Διαλέκτου καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ῥήματα, παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς φυλάττεται μόνον εἴς τε τοῦτο τὸ εἶναι καὶ εἰς τὰ φημὶ καὶ οἶδα καὶ εἶμι, περὶ ὧν κατωτέρω. Τέλος δὲ τῶν διπλῶν σχηματισμῶν τοῦ Δυϊκοῦ καὶ Πληθυντικοῦ, ἦτον καὶ ἦστον, ἤτην καὶ ἤστην, ἦτε καὶ ἦστε, φαίνονται τὰ μὲ στ ὅτι ἦσαν εὐχρηστότερα.

γ΄. Περὶ τοῦ Ἐνεστῶτος τῆς Ὁριστικῆς ὅτι, ἐκτὸς τοῦ β΄. προσώπου (εἶ), ὅλα τὰ λοιπὰ πρόσωπα ἐγκλίνονται, καὶ πότε ἐγκλίνονται, εἴπομεν εἰς τὰ περὶ τόνου πραγματευθέντα.

δ΄. Κατὰ τὴν σύνθεσιν ἡ Πρόθεσις λαμβάνει τὸν τόνον τοῦ ῥήματος, οἷον·

πάρειμι, πάρεσμεν,
πάρει πάρεστον, πάρεστε,
πάρεστι, πάρεστον, πάρεισι(ν).

Ἀλλὰ εἰς τὸν Παρατατ. παρῆν διὰ τὴν αὔξησιν, καὶ εἰς τὸν Μέλλοντα παρέσται διὰ τὴν συγκοπήν. Εἰς δὲ τὴν Ἀπαρέμφατον παρεῖναι διὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας περὶ ὅλων τῶν εἰς ναι Ἀπαρεμφάτων. Ἡ δὲ Μετοχὴ ἀφίνει τὸν τόνον ἐπὶ τοῦ ῥήματος, ὡς παρών, παροῦσα, παρόν.

---

*) Εὑρίσκεται δὲ εἴτην (εἰήτην) εἰς τὸν Πλάτ. Φιλήβ. σελ. 197. 22. συμφωνούντων ὅλων τῶν ἀντιγράφων.

ε'. Περὶ τοῦ πάρα καὶ ἔνι ἴδε κατωτέρω εἰς τὸ περὶ τῶν προθέσεων τοῦ τόνου §. 42. Γ'. ιδ'.

ς'. Τὸ Ῥηματικὸν ἐπίθετον ἐστέον εὑρίσκεται εἰς τὴν σύνθεσιν, οἷον συνεστέον.

Ε'. ΕἿΜΙ (ἼΩ), πορεύομαι.

Τοῦτο τὸ ῥῆμα εἶναι τὸ μόνον παράδειγμα σχηματισμοῦ εἰς μι, ἔχοντος ῥιζικὸν φωνῆεν ῑ. Καὶ καθὼς τὰ ἔχοντα ῥιζικὸν φωνῆεν ε̄, εἰς μὲν τὸν Πληθυντικὸν φυλάττουσιν αὐτὸ, εἰς δὲ τὸν Ἑνικὸν τρέπουσιν εἰς η, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῦτο τρέπει τὸ ῑ εἰς ει. Τοῦ Ἀπαρεμφ. ἰέναι καὶ τοῦ Μέσου ἵεμαι, κτλ. τὸ ε̄ εἶναι μόνον κατὰ παρένθεσιν.

Τούτου λοιπὸν εἰς χρῆσιν εἶναι τὰ ἑφεξῆς·

Ἐνεστ. εἶμι, — ἴμεν, Ὑποτ. ἴω, — ἴωμεν
(εἶς) εἶ, ἴτον, ἴτε, ἴῃς, ἴητον, ἴητε
εἶσι(ν), ἴτον, ἴᾱσι(ν). ἴῃ, ἴητον, ἴωσι(ν).

Εὐκτ. ἴοιμι, ἢ ἰοίην, ἴοιμεν, Προστ. — — —
ἴοις, ἴοιτον, ἴοιτε ἴθι, ἴτον, ἴτε
ἴοι, ἰοίτην, ἴοιεν. ἴτω, ἴτων, ἴτωσαν, ἢ ἰόντων.

Ἀπαρέμφ. ἰέναι. Μετοχ. ἰών, ἰοῦσα, ἰόν,
γεν. ἰόντος, ἰούσης, κτλ.

Παρατ. ᾔειν, ᾖα — ᾔειμεν, ᾖμεν
ᾔεις, ᾔεισθα, ᾔειτον, ᾔειτε, ᾖτε
ᾔει, ᾔειν, ᾐείτην, ᾔεσαν.

Μέσ. Ἐνεστ. ἵεμαι (ὁρμῶμαι) } κλίνονται κατὰ τὸ ἵε-
Παρατ. ἱέμην (ὡρμώμην) } μαι (τοῦ ἵημι).

Ἐπίθετα ῥηματικά·
ἰτέον, ἰτητέον, ἰτόν, ἰτητόν.

ΣΗΜ. α'. Τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸν τόνον ὡς τὰ τοῦ εἰμί, οἷον·
πάρειμι, — πάριμεν,
πάρει, πάριτον, πάριτε,
πάρεισι(ν), πάριτον, παριᾶσιν.

Ἡ δὲ Μετοχὴ κρατεῖ τὸν τόνον καὶ ἐνταῦθα ἀπαραλλάκτως, οἷον παριών, -οῦσα, όν. Καὶ τὰ ἄλλα κατὰ ταὐτὰ μὲ τὸν εἰς τὸ εἶναι κανόνα.

β'. Ὁ Ἐνεστὼς εἶμι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πάντοτε ἔχει Μέλλοντος σημασίαν, καὶ ἀναπληροῖ οὕτως διὰ τοῦ ἔρχομαι σχηματισμούς τινας ἧττον εὐχρήστους. Αἱ δὲ ἐγκλίσεις αὐτοῦ, ἡ Ἀπαρέμφατος καὶ Μετοχὴ, τοτὲ μὲν Ἐνεστῶτος, τοτὲ δὲ Μέλλοντος ἔχουσι σημασίαν· π. χ. ἥξω συσκευασάμε-

νος ἂς ἀπάξων ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτὸς ἀπιὼν εἰς τὴν ἐμαυτοῦ ἀρχήν (Ξενοφ. Ἀναβ. 2, 3.). Καθόλου δὲ ἡ σημασία τοῦ ἔχω σκοπόν εἶναι μάλιστα καὶ εἰς τὸν Παρατατικὸν, ὡς καὶ ἐγὼ μὲν ᾖα τὰς ἐφεξῆς ἐρῶν (τουτέστι, καὶ ἐγὼ μὲν εἶχα σκοπὸν ἢ ἐπεχείρουν νὰ εἴπω τὰς ἐφεξῆς), ΠΛΑΤ. Πολ. 5. ἀρχ.

Ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ῥημάτων εἶναι καὶ τὰ τρία ταῦτα φημί, κεῖμαι, οἶδα, ἄξια προσοχῆς.

ς'. ΦΗΜΙ (ΦΑΩ).

Κλίνεται κατὰ τὸ ἵστημι.

Ἐνεστ.	Ὁριστ.	φημί,	—	φαμέν,
		φῄς,	φατόν,	φατέ,
		φησί(ν),	φατόν,	φασί(ν).
	Ὑποτ.	φῶ,	—	φῶμεν,
		φῇς,	φῆτον,	φῆτε,
		φῇ,	φῆτον,	φῶσι(ν).
	Εὐκτ.	φαίην,	—	φαίημεν, φαῖμεν,
		φαίης,	φαίητον,	φαίητε,
		φαίη,	φαιήτην,	φαῖεν.
	Προστ.	φάθι,	φάτον,	φάτε,
		φάτω,	φάτων,	φάτωσαν.
	Ἀπαρ.	φάναι.	Μετ. φάς,	φᾶσα, φάν.
Παρατ.		ἔφην,	—	ἔφαμεν,
		ἔφης, ἔφησθα,	ἔφατον,	ἔφατε,
		ἔφη,	ἐφάτην,	ἔφασαν.

Μέλλ. φήσω,
φήσεις,
φήσει, κτλ.

Ἀόρ. α'. ἔφησα, Ὑποτ. φήσω, Εὐκτ. φήσαιμι, Ἀπαρ. φῆσαι, Μετ. φήσας.

Ἐκ δὲ τοῦ Μέσου (ἐφάμην, ἔφατο) ἔφαντο.

Ἐπίθετα ῥηματικὰ, φατός, φατέος.

ΣΗΜ. α'. Ὁ Ἐνεστὼς τῆς Ὁριστικῆς, πλὴν τοῦ φῄς, ἐπιδέχεται ἔγκλισιν τόνου, §. 42. ς'. 3. Ὥστε εἰς τὴν σύνθεσιν·

σύμφημι, συμφῄς, σύμφησιν·
ἀντίφημι, ἀντιφῄς, ἀντίφησιν, κτλ.

β'. Τοῦ δὲ Παρατατ. τὸ β'. πρόσωπον ἔφης δὲν εἶναι εὔχρηστον εἰς τοὺς ἀρχαίους.

γ'. Σημαίνει τὸ ῥῆμα τοῦτο γενικῶς μὲν λέγω, ἰδιαιτέρως δὲ καταφάσκω, βεβαιῶ. Καὶ ταύτας τὰς δύο σημασίας ἔχει ὁμοῦ ὁ Ἐνεστὼς φη-

μί. Ἀλλὰ τὴν μὲν τοῦ πρώτου κατὰ τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς ἔχει ὁ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς τῆς Ὁριστικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων, τὴν δὲ τοῦ δευτέρου κυρίως ὁ Μέλλων καὶ ὁ Ἀόριστος, φήσω, ἔφησα. Καὶ τότε εἰς τὸν Παρατατικὸν καὶ εἰς τὸν Ἐνεστῶτα τοῦ Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς κοινότερον μεταχειρίζονται τὸ φάσκειν, καὶ φάμενος, οἷον ἔφη σπουδάζειν, ἔφασκε σπουδάζειν· οὐ φάμενος ἔχειν οὕτως, τουτέστι λέγων, ὅτι οὐκ ἔχει οὕτως, κτλ. ἐπειδὴ καθόλου τὸ οὔ φημι εἶναι τὸ ἐναντίον τοῦ φημί*). Ἔτι δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ Παρατατικὸς λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ Ἀορίστου, σημαίνων τὸ εἶπον (ἰδὲ εἰς τὰ Ἀνώμαλα). Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἀπαρέμφ. φάναι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν κατὰ τὸν πλάγιον λόγον, οἷον (ἔφη) φάναι τὸν Περικλέα. Καὶ ὅπου ἦναι χρεία Ἀπαρεμφάτου Ἐνεστῶτος, μεταχειρίζονται τὸ λέγειν ἢ φάσκειν.

δ΄. Δι' ἀφαιρέσεως ἔγινεν εἰς τὴν διάλεκτον τῆς συνηθείας ἐκ τοῦ φημί τὸ ἠμί, οἷον παῖ, ἠμί, παῖ (Ἀριστοφ.). Οὕτω καὶ ἐκ τῶν ἔφην, ἔφη, τὰ ἐπὶ διηγήσεώς τινος διαλόγου εὔχρηστα ἦν, ἦ, οἷον·

ἦν δ' ἐγώ, ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ.

π. χ. Μαντείας, ἦν δ' ἐγώ, δεῖται ὅ τί ποτε λέγεις, καὶ οὐ μανθάνω. Ἀλλ', ἦ δ' ἥ, σαφέστερον ἐρῶ (Πλάτ.). Μεταχειρίζονται δὲ καὶ ἐναλλὰξ τὸ ἔφην ἐγώ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἔφη, ἦ δ' ὅς, η δ' ἥ, ὡς Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη (Πλάτ.). Τὸν δὲ ἦ δ' ἥ σχηματισμὸν, ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν, ἐφεῦρε πρῶτος ὁ Βέκκερ (ἐκδ. Πλάτ.).

Ζ΄. ΚΕΙΜΑΙ (ΚΕΩ), κοίτομαι.

Ἐνεστ.	κεῖμαι,	κείμεθον,	κείμεθα,
	κεῖσαι,	κεῖσθον,	κεῖσθε,
	κεῖται,	κεῖσθον,	κεῖνται.
Ὑποτ.	κέωμαι,	κεώμεθον,	κεώμεθα,
	κέῃ,	κέησθον,	κέησθε,
	κέηται,	κέησθον,	κέωνται.
Εὐκτ.	κεοίμην,	κεοίμεθον,	κεοίμεθα,
	κέοιο,	κέοισθον,	κέοισθε,
	κέοιτο,	κεοίσθην,	κέοιντο.
Προστ.	κεῖσο,	κεῖσθον,	κεῖσθε,
	κείσθω,	κείσθων,	κείσθωσαν.
Ἀπαρ.	κεῖσθαι.	Μετ. κείμενος, -ένη, -ενον.	
Παρατατ.	ἐκείμην,	ἐκείμεθον,	ἐκείμεθα,
	ἔκεισο,	ἔκεισθον,	ἔκεισθε,
	ἔκειτο,	ἐκείσθην,	ἔκειντο.
Μέλλ.	κείσομαι,	κεισόμεθον,	κεισόμεθα,
	κείσῃ,	κείσεσθον,	κείσεσθε,
	κείσεται,	κείσεσθον,	κείσονται.

*) Σπανιώτερον μὲν εἶναι τὸ Μέσον, ὅμως δὲ εὑρίσκεται, ὡς παρὰ Λυσίᾳ, οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι, ὁποτέρου εἴη.

ΣΗΜ. α'. Τὰ σύνθετα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν πρόθεσιν, οἷον ἀνάκειμαι, διάκειμαι, ἐπίκειμαι, κατάκειμαι, σύγκειμαι κτλ. ἐκτὸς τῆς Ἀπαρεμφάτου, οἷον κατακεῖσθαι. Ἴδε καὶ τὸ ἧμαι εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον.

β'. Θεωρεῖται τοῦτο τὸ κεῖμαι ὡς ἀρχαῖος Παρακείμενος τοῦ θέματος ΚΕΩ, ὅμοιος μὲ τὸ ἧμαι, κάθημαι *).

γ'. Ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων γίνεται πιθανὸν, ὅτι κυρίως δὲν εἶχε τὸ ῥῆμα τοῦτο τὴν Ὑποτακτικὴν, ἀλλὰ τὸ κεῖμαι ὑπηρέτει ὡς Ὁριστικὴ καὶ Ὑποτακτικὴ ἐν ταὐτῷ. Καὶ τῶν συνθέτων σταθερὰ Παραδείγματα εὑρίσκονται καὶ εἰς τὸν Πλάτωνα (Φαίδ.), οἷον μὴ διάκειμαι, καὶ Ἰσοκρ. (π. Ἀντιδ. 278.) ὅπως ἂν — διάκεισθε (Πρβλ. ἀνωτ. κγ'.).

Η'. ΟΙΔΑ (ΕΙΔΩ).

Τὸ παλαιὸν ῥῆμα ΕΙΔΩ κυρίως σημαίνει βλέπω· μόνον χρόνοι τινὲς τούτου ἔχουσι τὴν σημασίαν ἐξεύρω. Ἴδε περὶ ἐκείνου εἰς τὰ Ἀνώμαλα ὁράω.

Ἐπειδὴ οἱ σχηματισμοὶ τούτου τοῦ ῥήματος, οἵτινες σημαίνουσι τὸ ἐξεύρω, ἔχουσι καὶ ἄλλας πολλὰς ἀνωμαλίας συγγενεῖς εἰς τὸν εἰς μι σχηματισμὸν, κρίνεται εὔλογον νὰ ἐκτεθῶσιν ὡς ἀποτελοῦντες ἰδιαίτερον ἀνώμαλον ῥῆμα.

Οἶδα κυρίως εἶναι β'. Παρακείμενος τοῦ ΕΙΔΩ (ὡς ἔοικα τοῦ ΕΙΚΩ), σημαῖνον δὲ εἶδον (ἐγνώρισα, κατενόησα), ἔλαβε σημασίαν Ἐνεστῶτος (ἐξεύρω), ὥστε καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς ἔχει σημασίαν Παρατατικοῦ. Κλίνεται τὸ οἶδα τοῦτο οὕτως·

Παρακ.	Ὁριστ.	οἶδα,	—	ἴσμεν
		οἶσθα,	ἴστον,	ἴστε
		οἶδε(ν),	ἴστον,	ἴσᾱσι(ν).
	Ὑποτ.	εἰδῶ	—	εἰδῶμεν
		εἰδῇς,	εἰδῆτον,	εἰδῆτε
		εἰδῇ,	εἰδῆτον,	εἰδῶσι(ν).
	Εὐκτ.	εἰδείην,	—	εἰδείημεν
		εἰδείης,	εἰδείητον,	εἰδείητε
		εἰδείη,	εἰδείητον,	εἰδεῖεν.
	Προστ.	ἴσθι,	ἴστον,	ἴστε
		ἴστω,	ἴστων,	ἴστωσαν.
	Ἀπαρ.	εἰδέναι.	Μετοχή·	εἰδώς, υῖα, ός.

*) Πρὸς τούτοις εἶναι συνώνυμον τοῦ τέθειμαι (Παθ. Παρακ. τοῦ τίθημι)· ὥστε τὰ σύνθετα αὐτοῦ συμφωνοῦσι κατὰ τὴν σημασίαν μὲ τὰ ἐκ τοῦ τίθεσθαι σύνθετα, οἷον ἀνατίθεμαι (ἀφιερῶ) μὲ τὸ ἀνακεῖσθαι (εἶσθαι ἀφιερωμένον).

Ὑπερσ.

ᾔδειν, ᾔδη	—	ᾔδειμεν,	ᾖσμεν
ᾔδεις, ᾔδεισθα,	ᾔδειτον, ᾖστον,	ᾔδειτε, ᾔδετε (Εὐρ.)	ᾖστε
καὶ ᾔδης, ᾔδησθα			
ᾔδει, ᾔδειν, ᾔδη,	ᾐδείτην, ᾔστην,	ᾔδεσαν,	ᾖσαν.

Μέλλ.	εἴσομαι,	εἰσόμεθον,	εἰσόμεθα,
	εἴσῃ, εἴσει,	εἴσεσθον,	εἴσεσθε,
	εἴσεται,	εἴσεσθον,	εἴσονται.

Ἐπίθετον ῥηματικόν· ἰστέον.

Τὰ λείποντα ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ γιγνώσκω. Ἰδὲ τοῦτο εἰς τὰ Ἀνώμαλα.

ΣΗΜ. α'. Τὸ β'. Πρόσωπον οἶσθα ἔγεινε προσκολλωμένης τῆς -σθα καταλήξεως (ἰδὲ τὴν β'. σημείωσιν εἰς τὸ εἰμί) πρὸς τὸν Χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, οἰδ-σθα, οἶσθα.

β'. Οἱ συντετμημένοι σχηματισμοὶ τοῦ Παρατατικοῦ καθόλου εἶναι εὐχρηστότεροι· ἴδια δὲ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου εἶναι τοῦ Ἑνικοῦ τὰ

ᾔδη
ᾔδης, ᾔδησθα
ᾔδειν (ᾔδη, Θουκ.).

γ'. Ἀντὶ τοῦ Μέλλ. εἴσομαι εὑρίσκεται σπανίως ὁ σχηματισμὸς εἰδήσω (Ἰσοκρ.), καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν (σύνοιδα) συνειδήσεις (Ἰσοκρ.)· καὶ μὴ Ἀττικοὶ ἢ μεταγενέστεροι μετεχειρίζοντο καὶ τὸν α'. Ἀόρ. εἰδῆσαι (Ἱπποκρ. Ἀριστοτ. Θεόφρ.).

ΣΧΟΛ. Παραπλήσιον σχηματισμὸν μὲ τὸ οἶδα ἔχει τὸ ἔοικα· διότι, καθὼς τὸ οἶδα (ἔοιδα) ἐκ τοῦ ΕΙΔΩ, οὕτω τὸ (οἶκα) ἔοικα γίνεται ἐκ τοῦ ΕΙΚΩ. Ἐκεῖνο μὲν σχηματίζει τὴν Μετοχὴν εἰδώς, τοῦτο δὲ εἰκώς (ἄλλοτε δὲ καὶ ἐοικώς). Ἔτι, ὥσπερ ἐκεῖνο πάσχει συγκοπήν, οὕτω καὶ τοῦτο, μάλιστα εἰς τὸ Πληθ. γ'. πρόσωπον, οἷον·

οἶδα — ($\overline{οι}$ εἰς $\bar{ι}$, ἴδ-σασιν) ἴσασιν
ἔοικα — ($\overline{οι}$ εἰς $\bar{ι}$, εἴκ-σασιν) εἴξασιν (Ἀριστοφ.).

§. 38.

ΠΕΡΙ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ ΡΗΜΑΤΩΝ.

α') Ἡ πολλὴ τῶν Ἑλληνικῶν ῥημάτων ἀνωμαλία προέρχεται ἐκ τῶν διπλῶν σχηματισμῶν καὶ διπλῶν θεμάτων· καὶ περὶ μὲν τούτων εἴπομεν ἀνωτέρω (§. 30.). Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκεῖ μνημονευθέντων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολλὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκκλίνει ὁ νέος σχηματισμὸς ἐναργέστερον τὸν παλαιὸν, φυλάττων ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναλλοίωτον τὴν σημασίαν. Αἴτιον δὲ τοῦ τοιούτου ἀνωμάλου σχηματισμοῦ φαίνεται ἡ στοιχείων τινῶν πρὸς ἄλληλα συγγένεια, ἔπειτα ὁ τῆς εὐφωνίας ἔρως, καὶ μάλιστα, ἐπειδὴ ἐξ ἀρχῆς ἐτρέφετο ἡ γλῶσσα αὕτη ὑπὸ ποιητῶν, ἡ τούτων σπουδὴ περὶ ἐκλογὴν λέξεων, αἵτινες νὰ ἦναι εἴς τε τὴν ἀκοὴν ἡδεῖαι, καὶ πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ μέτρου ἐπιτηδεῖαι.

β') Καὶ πολλῶν μὲν καὶ οἱ δύο σχηματισμοὶ ἔμειναν εἰς χρῆσιν, ἀλλ' ἦτο μόνον ἑκάτερος εἰς ἄλλην διάλεκτον οἰκειότερος, οἷον λείπω καὶ λιμπάνω, φεύγω καὶ φυγγάνω· τὰ δὲ πλεῖστα τῶν τοιούτων ἔμειναν ἴδια τῶν ποιητῶν. Ἔτι δὲ τὰ κατ' ἔκτασιν ἐκ τῶν ἁπλουστέρων γινόμενα ἔχουσι μόνον Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν. Ὁπότε λοιπὸν ἐξέλειπε τὸ ἁπλοῦν, ἀπέβη τὸ ῥῆμα ἀνώμαλον· ὡς βαίνω, Παρατ. ἔβαινον, Μέλλ. βήσομαι, Παρακ. βέβηκα, ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

γ') Πολλάκις δὲ τοῦ ῥήματος ἡ κλίσις εἶναι ἐκ τριῶν σχηματισμῶν σύμμικτος, ὡς ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ ἢ ΠΑΘΩ ὑπάρχει μόνον ὁ Ἀόριστος ἔπαθον· ἐκ δὲ τοῦ ΠΕΝΘΩ ὁ Παρακ. πέπονθα· Ὁ δὲ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς συμπληροῦται διὰ τοῦ πάσχω. Συμπαράβ. εἰς τὰ Ἀνώμαλα Πετάννυμι.

δ') Τέλος ὑπάρχουσί τινα ῥήματα, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι χρόνους τινὰς ἐκ λέξεων πάντη διαφόρων, ὧν ὁ Ἐνεστὼς εἶναι μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπηρχαιωμένος. Ἰδὲ εἰς τὸν ἐφεξῆς κατάλογον αἱρέω, εἰπεῖν, ἔρχομαι, ἐσθίω, ὁράω, τρέχω, φέρω.

ε') Καὶ τῶν μὲν νεωτέρων σχηματισμῶν πολλοὶ εἶναι τοιοῦτοι, ὥστε δὲν ἔχουσιν ὅμοιον ἄλλο παράδειγμα τῆς

μεταβολῆς τῆς ῥίζης, ὅσα δὲ φυλάττουσι προφανῆ ἀναλογίαν πρὸς ἄλλα, πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν ὁμοῦ πρὸς εὐκολωτέρων ἀπομνημόνευσιν τῶν ἑπομένων ἀνωμαλιῶν.

ΔΙΑ ΕΚΤΑΣΕΩΣ.

Α. Οὕτω συνηθεστάτη εἶναι ἡ δι' ἐκτάσεως τροπὴ, οἷον·

α'. ὑπάρχουσι ῥίπτω καὶ ῥιπτέω, κύω καὶ κυέω, καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ἔγεινε τὸ γαμέω ἐκ τοῦ ΓΑΜΩ, ὅθεν Ἀόρ. ἔγημα, καὶ ὠθέω ἐκ τοῦ ΩΘΩ, ὅθεν Μέλλ. ὤσω.

Ἐπειδὴ λοιπὸν αὕτη ἡ τροπὴ ἦτο συνήθης, ὁσάκις ἡ κανονικὴ ῥήματός τινος κλίσις ἐφαίνετο κατά τι δύσκολος ἢ ἐδύνατο νὰ προξενήσῃ κακοφωνίαν ἢ ἀσάφειαν, οἱ Ἕλληνες ἔκλινον αὐτὸ ὡσὰν γενόμενον ἐκ τῶν εἰς εω. Καὶ τοιαῦτα εἴδομεν μὲν καὶ ἀνωτέρω ἤδη (§. 33. θ'. ΣΗΜ. δδ'.)· ἐκτὸς δὲ ἐκείνων ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, ὅσα εἰς τὸν Ἐνεσῶτα ἔχουσι ξ ἢ ψ, οἷον ἕψω, Μέλλ. ἑψήσω, αὔξω, Μέλλ. αὐξήσω. Ἔτι δὲ μέλλω, μελλήσω, ἔῤῥω, ἐῤῥήσω, καθεύδω, καθευδήσω, ἀλλὰ καὶ ῥήματα οὐδεμίαν χρείαν ἔχοντα ἄλλου σχηματισμοῦ, οἷον βάλλω, (βαλῶ) βαλλήσω, τύπτω, (τύψω) τυπτήσω.

β'. Τὰ εἰς ῶ καθαρὸν λαμβάνουσιν ἐνίοτε τὴν κατάληξιν· -σκω, φυλαττομένου τοῦ τῆς ῥίζης φωνήεντος, ὡς γηράω καὶ γηράσκω, γενειάω καὶ γενειάσκω, ἱλάομαι καὶ ἱλάσκομαι, (ΦΑΩ) φάσκω, καὶ ἐκταθέντος τοῦ τῆς ῥίζης φωνήεντος (ΓΝΟΩ) γιγνώσκω. Ἰδὲ τὰ Ἀνώμαλα.

γ'. Τὰ δὲ εἰς εω πολλάκις μεταβαίνουσιν εἰς -ίσκω, οἷον·

κυέω — κυΐσκω, στερέω — στερίσκω,

καὶ ἐνίοτε ἐκ τῆς εἰς εῖν καταλήξεως τοῦ β'. Ἀορίστου ἔγεινε σχηματισμὸς εἰς ισκω, οἷον·

ΕΥΡΩ, Ἀόρ. εὑρεῖν — (εὑρέω) εὑρίσκω.

ΣΗΜ. Οἱ δύο οὗτοι σχηματισμοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν· ἐνίοτε δὲ ὁ εἰς -σκω εἶναι μεταβατικὸς, οἷον μεθύω, μεθύσκω τινά (πρβ. πιπίσκω εἰς τὸ πίνω), ἢ ἐναρκτικὸς, ὡς κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους Ἀττικούς. Τὸ μὲν ἡβάω σημαίνει εἶμαι ἔφηβος, τὸ δὲ ἡβάσκω, ἄρχομαι νὰ γένω ἔφηβος.

δ'. Ἔνια ἔχουσι καὶ Ἀττικούς τινας σχηματισμοὺς εἰς θω, οἷον·

διώκω καὶ διωκάθω, εἴκω καὶ εἰκάθω, εἴργω καὶ εἰργάθω, ἀμύνω καὶ ἀμυνάθω.

Συμπαραβ. τὰ τῶν μεταγενεστέρων ἀλήθω (ἀλέω), νήθω (νέω).

ε'. Ἄλλοτε παρεντίθεται ν πρὸ τῆς καταλήξεως, οἷον δάκνω ἐκ τοῦ ΔΑΚΩ, ὅθεν ἔδακον. Πρβ. τέμνω, κάμνω. Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ιω ἢ υω γίνεται ινω ἢ υνω, οἷον πίνω ἐκ τοῦ ΠΙΩ (πρβ. ἱδρύω), ἔτι δὲ ἐκ τοῦ αω — ανω καὶ αινω, οἷον·

φθάνω ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ,
βαίνω ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

ϛ'. Τὰ τρισύλλαβα καὶ πολυσσύλλαβα εἰς ανω καὶ αινω ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὡς ῥίζαν θέμα εἰς ω· ὅθεν καὶ σχηματίζονται χρόνοι τινὲς ὡς ἐκ τοῦ εω, ὡς·

βλαστάνω ἐκ τοῦ ΒΛΑΣΤΩ,

ὅθεν καὶ Ἀόρ. β'. ἔβλαστον, Μέλλ. βλαστήσω, ὀλισθάνω καὶ ὀλισθαίνω, ἐκ τοῦ ὈΛΙΣΘΩ, ὅθεν Ἀόρ. β'. ὤλισθον, ὁ δὲ Μέλλ. ὀλισθήσω. Πρβ. ἀπεχθάνομαι, ἁμαρτάνω, αἰσθάνομαι.

Πολλὰ δὲ τῶν εἰς ανω συνηθίζουσιν εἰς τὴν ῥιζικὴν τοῦ ῥήματος συλλαβὴν νὰ παρενθέτωσιν ἓν τῶν συμφώνων γ, μ, ν, συστελλομένου τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος, ἂν ἦναι μακρὸν, οἷον λείπω καὶ λιμπάνω, φεύγω καὶ φυγγάνω, ἐρεύγω καὶ ἐρυγγάνω, ΛΗΘΩ, λανθάνω. Ἰδὲ λαμβάνω, λαγχάνω, μανθάνω, τυγχάνω, πυνθάνομαι.

ζ'. Ὁμοίως συνήθης τροπὴ εἶναι ἡ τοῦ ω εἰς υμι, οἷον κτείνω, κτίννυμι, δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ, ὅθεν δείξω (ἰδὲ τὸ παράδειγμα ἀνωτέρω), πταίρω καὶ πτάρνυμαι ἐκ τοῦ ΠΤΑΡΩ. Ἰδὲ ἄγνυμι, ζεύγνυμι, ὄμνυμι, ὀμόργνυμι. Καὶ ἐὰν πρὸ τῆς καταλήξεως εὑρεθῇ φωνῆεν, τὸ μὲν ν κοινῶς διπλασιάζεται, τὸ δὲ ο τρέπεται εἰς ω, οἷον κρεμάω καὶ κρεμάννυμι. Ἰδὲ κεράννυμι, πετάννυμι, σκεδάννυμι. Ἔτι ζέω καὶ ζέννυμι. Ἰδὲ κορέννυμι, σβέννυμι, στορέννυμι. Τέλος δὲ χόω καὶ χώννυμι· ἰδὲ ζώννυμι, ῥώννυμι, στρώννυμι, χρώννυμι.

η΄. Ἄλλα ῥήματα λαμβάνουσιν, ὡς τὰ εἰς μι, ἀναδιπλασιασμὸν κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα, οἷον·

γιγνώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΟΩ, ὅθεν ὁ Μέλλ. γνώσομαι. Ἰδὲ τιτράω, μιμνήσκω, πιπράσκω. Ἔτι μένω καὶ μίμνω, πίπτω ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, γίγνομαι ἐκ τοῦ ΓΕΝΩ.

ΝΕΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΚ ΧΡΟΝΩΝ ΤΙΝΩΝ.

θ΄. Τῆς μὲν Γραμματικῆς ἁπλουστάτη μέθοδος εἶναι, διδάσκουσα τὰς Ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων, νὰ λάβῃ ἀρχὴν ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος, ἡ δὲ γλῶσσα, καὶ μάλιστα ἡ Ἑλληνικὴ, ὑποδεικνύει, ὅτι πολλάκις ὁ Ἐνεστὼς δὲν εἶναι ἄλλο ἢ παράγωγος σχηματισμὸς τοῦ Ἀορίστου, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πληρέστερος ὢν καὶ μεγαλοφωνότερος, οἷον ΛΗΒΩ, ΛΑΒΩ (ἔλαβον) — λαμβάνω. Ὥστε συμβαίνει νὰ σχηματίζωνται πολλάκις ἐκ τῆς Ἀπαρεμφάτου τοῦ β΄. Ἀορίστου ὡς ἐκ ῥίζης ἄλλοι χρόνοι, οἷον·

μανθάνω (ΜΑΘΩ), ἔμαθον, μαθεῖν — μαθήσομαι, μεμάθηκα,

τυγχάνω (ΤΕΥΧΩ), ἔτυχον, τυχεῖν — (τεύξομαι), τετύχηκα,

εὑρίσκω (ΕΥΡΩ), εὗρον, εὑρεῖν — εὑρήσω, εὕρηκα,

Πρβ. βλαστάνω, δαρθάνω, τρέχω, γίγνομαι, αἰσθάνομαι, ὀσφραίνομαι, ἔχω, πέτομαι.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Παθ. β΄. Ἀόρ. ἐπειδὴ εἰς ῥήματά τινα ἀποθετικὰ ἔχοντα σημασίαν ἐνεργητικὴν, ἀναπτύσσει καὶ οὗτος τοιαύτην τινὰ δύναμιν, οἷον·

ῥέω, Μέλλ. ῥεύσω, Ἀόρ. β. Παθ. ἐῤῥύην, — ἐῤῥύηκα,

χαίρω, Μέλλ. χαιρήσω, Ἀόρ. β. Παθ. ἐχάρην — κεχάρηκα καὶ κεχάρημαι *).

ΔΙΑ ΣΥΓΚΟΠΗΣ.

Β΄. Δευτέρα εἶναι ἡ διὰ συγκοπῆς τροπὴ, ἥτις προξενεῖ κατὰ τὸ φαινόμενον νέον σχῆμα, οὖσα οἰκειοτέρα εἰς τοὺς ποιητὰς ἢ εἰς τοὺς λογογράφους. Ἰδὲ ΠΑΡΑΡΤ. Α΄. ΚΕΦΑΛ. Α΄. §. 22. Β΄. ΕΠΙΚΑ. Περὶ δὲ τούτων ἐνταῦθα σημειωτέον, ὅτι

---

*) Πρβ. το ποιητικὸν δεδάηκα, ἐκ τοῦ ἐδάην (ΔΑΩ).

α'. Ῥημάτων τινῶν ὁ β'. Ἀόριστος μόνον κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συνίσταται, οἷον ἐπτόμην ἐκ τοῦ πέτομαι, ἠγρόμην ἐκ τοῦ ἐγείρομαι. Παρομοίως ἦλθον ἐκ τοῦ ἤλυθον (ἔρχομαι).

β'. Ἡ συγκοπὴ αὕτη φυσικώτατα συμβαίνει μετὰ ἀναδιπλασιασμὸν ὁποιονδήποτε, οἷον βέβληκα (ἀντὶ τοῦ βεβάλληκα ἐκ τοῦ ἀχρήστου Βαλλέω), καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Ἐνεστῶτος σημασίαν ἔχοντας Παρακειμένους, ὡς κέκρᾱγα, κέκραγμεν, ἐκέκραγμεν, προςτ. κέκραχθι (Ἀριστοφ.). Ἰδὲ πιπράσκω, πίπτω, πετάννυμι. Ἐξηγεῖται δὲ τοῦτο καὶ διὰ τῆς μεταθέσεως. Ἰδὲ κατωτέρω.

γ'. Καὶ ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, ἡ εἰς μι συζυγία ἔγεινε τρόπον τινὰ κατὰ συγκοπὴν, πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῶν ἀνωμάλων καὶ ὅσα μέρη συνήθους τινὸς ῥήματος συμφωνοῦσι μὲ τοὺς σχηματισμοὺς ἐκείνης τῆς συζυγίας. Ἀνάγονται ἐνταῦθα οἱ ῥημάτων τινῶν β'. Ἀόριστοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμφωνοῦντες μὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς εἰς μι συζυγίας. Οὕτως ἐκ τοῦ φύω σχηματίζεται ὁ ἱστορικὸς Παρῳχημένος κατὰ δύο τρόπους, ἔφυον καὶ ἔφυν, τὸ μὲν πρῶτον Παρατατικὸς, τὸ δὲ δεύτερον β'. Ἀόριστος. Κατὰ δὲ τὸ φωνῆεν καὶ τὴν τούτου ποσότητα ἀκολουθοῦσιν οἱ Ἀόριστοι οὗτοι τὸν α'. Παρακ. ἢ Παθητ. Παρακ., φυλάττοντες αὐτὸ δι' ὅλης τῆς κλίσεως, ἐκτὸς ὅτι τὸ η καὶ ω ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ μὲν τὴν Εὐκτικὴν τρέπουσιν εἰς ει, αι, οι, κατὰ δὲ τὴν Μετοχὴν εἰς ει, α, ου, οἷον·

βαίνω (ΒΑΩ), βέβηκα — ἔβην, ἔβημεν, βῆναι, βῶ, βαίην, βάς,

βιόω, βεβίωκα, — ἐβίων, ἐβίωμεν, βιῶναι, βιῶ, βιῴην, βιούς,

γιγνώσκω (ΓΝΟΩ), ἔγνωκα — ἔγνων, ἔγνωμεν, γνῶναι, γνῶ, γνοίην, γνούς,

διδράσκω (ΔΡΑΩ), δέδρᾱκα — ἔδρᾱν, ἔδρᾱμεν, δρᾶναι, δρῶ, δραίην, δράς,

σβέννυμι (ΣΒΕΩ), ἔσβηκα, — ἔσβην, ἔσβημεν, σβῆναι, σβείην *),

φύω, πέφυκα, — ἔφῡν, ἔφῡμεν, φῦναι, φύω, φύην (ἀντὶ τοῦ φυίην), φύς *).

---

*) Περὶ τῆς σημασίας τούτων τῶν Ἀορίστων ἰδὲ §. 39. ι'.

Προβ. εἰς τὸν ἑξῆς κατάλογον τά τε ἄνω διαληφθέντα ῥήματα καὶ ἁλίσκομαι, βιβρώσκω, δύω, πέτομαι, σκέλλω, φθάνω.

ΣΗΜ. Τὸ φωνῆεν τούτων τῶν Ἀορίστων ἀκολουθεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν α'. Παρακείμενον, καὶ μένει ἄτρεπτον δι' ὅλων τῶν ἐγκλίσεων καὶ καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα· ὅθεν ἔφῡν, ἔφῡς, ἔφῡ, ἔφῡμεν, ἔφῡτε, ἔφῡσαν· ὥσπερ εἰς τὸ ἵστημι. Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ φθάνω, Μέλλ. φθήσομαι, Ἀόρ. β'. ἔφθην, Παρακ. ἔφθἄκα, Ἀόρ. α'. ἔφθἄσα, ὅπου ὁ β'. Ἀόριστος ἀκολουθεῖ τὸν Μέλλοντα, ὁ δὲ Παρακ. τὸν α'. Ἀόριστον. Ἀλλ' εἰς τὴν Εὐκτικὴν καὶ Μετοχὴν ἀποφαίνουσι πάλιν, ὥσπερ τὰ εἰς μι, τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν βραχὺ, καθόσον ἐγχωρῇ ἡ φύσις αὐτῶν, οἷον σβείην, βαίην, γνοίην, διότι τὰ κύρια τούτων στοιχεῖα εἶναι ἔ, ἄ, ὄ, καὶ ἐναργέστερον εἰς τὸ γνούς, γεν. γνόντος, δράς, γεν. δράντος. Ἐκτὸς ὅτι τοῦ ἐβίων τὸ ω̄ μεταβαίνει καὶ εἰς τὴν Εὐκτικὴν, βιῴην, ἐπειδὴ βιοίην εἶναι τοῦ Ἐνεστῶτος ἡ Εὐκτικὴ, καὶ ἐκ τῆς ἀρχαίας γλώσσης σώζεται ἡ Εὐκτικὴ ἁλῴην, καὶ γνῴην (συγγνῴην), ἀντὶ τῶν ἁλοίην, γνοίην (ἰδὲ ἁλίσκομαι, γιγνώσκω).

Εἰς ὀλίγα τινὰ διεσώθη καὶ ἡ Προστακτικὴ κατὰ τοῦτον τὸν σχηματισμὸν, οἷον βῆθι, δρᾶθι, γνῶθι, δῦθι, ἔτι πῖθι (πίνω), καὶ συντετμημένη (ὡς θές), σχές (ἔχω), φρές (φρέω). Πρβλ. τὴν Μετοχὴν ἀποκλάς (ἀποκλάω).

δ'. Ἔτι γίνεται συγκοπὴ συνήθης τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεως, ἡ ὁποία συμβαίνει κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν εἰς τὸ οἶμαι, ᾤμην, ἀντὶ οἴομαι, ᾠόμην, (ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ κεῖμαι ἐκ τοῦ ΚΕΟΜΑΙ), καὶ εἰς τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως ἔχοντα φωνῆεν, οἷον δέδια, δέδιμεν, τέθνηκα, τέθναμεν, τεθνάναι, τέθναθι, τὰ ὁποῖα συμφωνοῦσι διὰ τοῦτο μὲ τὴν εἰς μι συζυγίαν καὶ σχηματίζουσι κατὰ μέρος καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων, ὡς τεθναίην (§. 31. Γ'. γ'. ΣΗΜ. δδ'. καὶ ΣΗΜΕΙΩΣ. εἰς τὰ εἰς ΜΙ δ'.) Κατὰ τοῦτο σχηματίζονται καὶ εἰς τοὺς Κωμικοὺς τὸ δεδείπναμεν, δεδειπνάναι, ἠρίσταμεν, ἠριστάναι.

ΔΙΑ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

Γ'. Τρίτη τροπὴ εἶναι ἡ διὰ Μεταθέσεως τοῦ φωνήεντος μετ' ἀμεταβόλου, οἰκειοτέρα οὖσα καὶ αὐτὴ εἰς τοὺς Ποιητάς.

Εἰς ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων τὸ ἁπλοῦν θέμα χαρακτῆρα ἔχει σύμφωνον ὑγρὸν, οἷον ΘΑΝΩ (Ἀόρ. ἔθανον), συμβαίνει μετάθεσις τοῦ φωνήεντος, ΘΝΑΩ, ὅθεν ὁ Παρακ. τέθνηκα, τέθναμεν· καὶ ἐκ τούτου γίνεται ἐνίοτε ὁ νέος εὔχρηστος τοῦ Ἐνεστῶτος σχηματισμὸς, οἷον

θνήσκω. Ἀλλ' ὅπου τὸ φωνῆεν τῆς Μεταθέσεως δὲν γνωρίζεται εὐκόλως (ὡς εἰς τὸ τέθναμεν), μένει ἀμφίβολον, ἂν πρέπῃ νὰ ἐκλάβωμεν μετάθεσιν ἢ συγκοπὴν, οἷον·

κάμνω, Μέλλ. καμοῦμαι, Ἀόρ. β'. ἔκαμον, Παρακ. κέκμηκα,

τέμνω, Μέλλ. τεμῶ, Ἀόρ. β'. ἔταμον, Παρακ. τέτμηκα.

Ὅτι δὲ ἀσφαλέστερον ἀνάγονται τὰ τοιαῦτα εἰς τὴν μετάθεσιν, ΚΑΜΩ, ΚΜΑΩ, δῆλον ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ καλέω καὶ τοῦ ποιητικοῦ κικλήσκω, ὅθεν Παρακ. κέκληκα διὰ τῆς αὐτῆς μεταθέσεως (ΚΑΛ. ΚΛΑ.), καθὼς καὶ οἱ ἀνωτέρω Παρακείμενοι.

Πρβ. σκέλλω, ἔσκληκα, καὶ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'. ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 22. Γ'.

---

§. 39.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΣΗΜΑΣΙΑΝ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ.

Ἐπειδὴ τὸ περὶ τῆς κατὰ σημασίαν ἀνωμαλίας ἀνήκει κυρίως εἰς τὸ Συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς, ἐνταῦθα ἀναφέρονται μόνον αἱ τὴν κλίσιν τῶν ῥημάτων ἀφορῶσαι περιπτώσεις.

α′) Πρώτη ἀνωμαλία ἀναφαίνεται, ὅταν ὁ Παρακείμενος ἔχῃ σημασίαν Ἐνεστῶτος. Γίνεται δὲ κυρίως αὕτη, διότι κατὰ τὸν Παρακείμενον πολλάκις δὲν ἐπινοεῖται τόσον ἡ παρελθοῦσα πρᾶξις, ὅσον ἡ ἐκ ταύτης προελθοῦσα κατάστασις. Οὕτω τὸ τέθνηκα σημαίνει· εἶμαι νεκρός, κέκτημαι σημαίνει· ἔχω κτλ. Ὅτι δὲ εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς γίνεται κατὰ τὴν σημασίαν Παρατατικὸς, εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω. Ἰδὲ §. 37. Ζ′. Η′.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ ὁ Παρακείμενος τῶν κραυγὴν σημαινόντων ῥημάτων λαμβάνει σημασίαν Ἐνεστῶτος, οἷον κέκραγα (κράζω), τέτριγα (τρίζω). Πβλ. τὰ ποιητικὰ λέλακα, γέγωνα, καὶ ἐξ ἄλλων δέδορκα (δέρκω), μέμηλε (μέλει).

β′) Δευτέρα ἀνωμαλία τῆς σημασίας συμβαίνει, ὅταν τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος δὲν ἦναι καθ' ὅλον τὸν σχηματισμὸν σύμφωνον· τοιαῦτα εἶναι τὰ λεγόμενα Ἀποθετικὰ, ἔχοντα σχηματισμὸν μὲν Παθητικὸν, σημασίαν δὲ Ἐνεργητικήν. Αὕτη ἡ ἀνωμαλία γίνεται ἐκ τῆς ἀναμίξεως τοῦ Μέσου, τὸ ὁποῖον καὶ κατὰ τὴν σημασίαν καὶ κατὰ τὸν σχηματισμὸν πολυειδῶς μετέχει τῆς Παθητικῆς διαθέσεως, ἄλλοτε δὲ πάλιν κατὰ πάντα φυλάττει σημασίαν Ἐνεργητικοῦ. Καὶ τούτων τὰ μὲν πλεῖστα παραλείπομεν εἰς τοὺς Λεξικογράφους, τὴν δὲ συνήθειαν, καθ' ἣν ἐνίοτε καὶ τὸ Ἀποθετικὸν λαμβάνει Παθητικοῦ σημασίαν, κρίνομεν ἀξίαν τοῦ νὰ καταταχθῇ ἐνταῦθα. Γίνεται δὲ τοῦτο·

αα′) Εἰς τὸν Παρακείμενον, ὅπου καταλαμβάνεται εὐθὺς ἐκ τῆς συντάξεως ἡ Παθητικὴ σημασία, οἷον πάντα ἀπείργασται τῷ θεῷ (ἐκ τοῦ ἀπεργάζομαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ θεοῦ), ἐμοὶ μὲν μετρίως ηὖκται (ἐκ τοῦ εὔχομαι)· οὕτω καὶ ἐσκεμμένος (σκέπτομαι)· τοτὲ μὲν ἔχει Παθητικὴν, τοτὲ δὲ Ἐνεργητικὴν σημασίαν.

ββ') Εἰς τὸν Παθ. α'. Ἀόριστον, ὅπου καταλαμβάνεται ἡ σημασία ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ, οἷον βιάζομαι, Μέσ. Ἀόρ. ἐβιασάμην, Παθητ. Ἀόρ. ἐβιάσθην κτάομαι, Μέσ. Ἀόρ. ἐκτησάμην, Παθητ. Ἀόρ. ἐκτήθην (Θουκυδ. **1, 123.** *καὶ Εὐριπ. Ἑκάβ.* **449.**). *Σπανίως ἔχει τὸ Ἀόρ. Μέσ. σχῆμα Παθητικὴν σημασίαν, οἷον κατασχόμενον, Φαίδρ.* **244.** *ε'.*

γ') Ἐπειδὴ οἱ σχηματισμοὶ τοῦ Μέσου κατ' ἀρχὰς δὲν διέφερον διόλου τοῦ Παθητικοῦ, ἐπεκράτει καὶ ὕστερον ὁ Μέσος Μέλλων εἰς Παθητικὴν σημασίαν. Καὶ αὕτη ἡ συνήθεια παριστάνει τὴν τρίτην Ἀνωμαλίαν τῆς σημασίας, γενομένην μάλιστα εἰς ῥήματα παράγωγα καὶ σύνθετα, οἷον ἀδικήσεσθαι, μαστιγώσεσθαι, ζημιώσεσθαι, ὠφελήσεσθαι, ἀπαλλάξεσθαι, ὁμολογήσεσθαι, τιμήσεσθαι, κωλύσεσθαι. Σπανίως γίνεται αὕτη ἡ χρῆσις εἰς ῥήματα δισύλλαβα, ὁποῖα εἶναι βλάψεσθαι, τρίψεσθαι, ἄρξεσθαι, ἢ εἰς ῥήματα ἔχοντα τὸν περισπώμενον Μέλλοντα. Ἐπὶ δὲ τῶν μόνον τὸν Μέσον σχηματισμὸν ἐχόντων εἰς τὸν Μέλλοντα ῥημάτων ἴσως δὲν εὑρίσκεται οὐδὲν παράδειγμα τοιαύτης χρήσεως·

δ') Ἔτι δὲ πολλῶν Ἐνεργητικῶν ὁ Ἐνεργ. Μέλλων εἶναι ἢ ὀλίγον εἰς χρῆσιν ἢ παντάπασιν ἄχρηστος, ἀντὶ δὲ αὐτοῦ παραλαμβάνεται ὁ Μέσ. Μέλλων, ἔχων τὴν σημασίαν τοῦ Ἐνεργητικοῦ ῥήματος εἴτε μεταβατικοῦ εἴτε ἀμεταβάτου. Καὶ τότε οἱ ἄλλοι τοῦ Μέσου χρόνοι ὡς τοιοῦτοι δὲν εὑρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς·

ἀγνοῶ — ἀγνοήσομαι,
ᾄδω — ᾄσομαι,
ἀκούω — ἀκούσομαι,
ἀνακύπτω—ἀνακύψομαι,
ἀνανεύω — ἀνανεύσομαι,
ἀπαντῶ—ἀπαντήσομαι,
ἀπολαύω — ἀπολαύσομαι,
ἁρπάζω — ἁρπάσομαι,
βαδίζω — βαδιοῦμαι,
βιῶ — βιώσομαι,
βοῶ — βοήσομαι,
γελῶ — γελάσομαι,
γηράσκω — γηράσομαι,
γιγνώσκω — γνώσομαι,
δάκνω — δήξομαι,
διδάσκω — διδάξομαι,
διώκω — διώξομαι,
ἐγκωμιάζω — ἐγκωμιάσομαι,
ἐγχαίνω — ἐγχανοῦμαι,
εἰκάζω — εἰκάσομαι,
ἐπαινῶ — ἐπαινέσομαι,

θηρῶ — θηράσομαι καὶ θηρεύσομαι, κλέπτω — κλέψομαι, κολάζω — κολάσομαι, οἰμώζω — οἰμώξομαι, πηδῶ — πηδήσομαι, ῥοφῶ — ῥοφήσομαι, σιγῶ — σιγήσομαι, σιωπῶ — σιωπήσομαι, σπουδάζω — σπουδάσομαι, συγχωρῶ — συγχωρήσομαι, τωθάζω — τωθάσομαι, ὑβρίζω — ὑβριοῦμαι, χωρῶ — χωρήσομαι.

Ἐκ τῶν Ἀνωμάλων πρβ. εἰς τὸν ἑξῆς κατάλογον βαίνω, θέω, ὁράω, πίνω, πλέω, τίκτω, φέρω, φεύγω, χέζω, θνήσκω, κάμνω, καίω, κλαίω, νέω, μανθάνω, λαμβάνω, διδράσκω, ὄμνυμι, παίζω, πάσχω, πίπτω, πνέω, ῥέω, τρέχω, τρώγω.

ε') Τετάρτη ἀνωμαλία γίνεται, ὅταν ὁ αὐτὸς τοῦ ῥήματος σχηματισμὸς τοτὲ μὲν ἐκφράζῃ ἁπλῶς μόνον τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν ἄμεσον τοῦ ὑποκειμένου κατάστασιν, τοτὲ δὲ ἐμφαίνῃ τὴν αὐτὴν μὲν ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, προξενουμένην δὲ εἰς ἄλλο ὑποκείμενον, οἷον φαίνω, καθίζω, τὰ ὁποῖα τοτὲ μὲν εἶναι μόνον ἀμετάβατα, καθὼς καὶ τὸ φαίνομαι καὶ καθίζομαι, τοτὲ δὲ μεταβατικὰ, ὡς τὸ καθίζω, κελεύω τινὰ καθέζεσθαι. Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι ἔργον τῶν Λεξικογράφων νὰ τὰ ἐξηγήσωσιν· ἡμεῖς δὲ ὑποσυνάπτομεν ἐνταῦθα μόνον, ὅτι πολλὰ ῥήματα γίνονται ὅλως ἀνώμαλα ἐκ διαφόρων σημασιῶν τῶν χρόνων αὐτῶν, καὶ ὅτι ῥημάτων τινῶν ὁ β'. Ἀόριστος ἢ ὁ Παρακείμενος λαμβάνουσι τὴν ἀμετάβατον σημασίαν, τοῦ ὁποίου παράδειγμα εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω εἰς τὸ ἵστημι (ΣΗΜΕΙΩΣ. δ'.). Πρβ. σβέννυμι, φύω, σκέλλω, δύω. Ὁ δὲ β'. Παρακείμενος εἶναι πάντοτε ἀμεταβάτου σημασίας, οἷον εἰς τὰ ἄγνυμι, ἀνοίγω, ἐγείρω, ὄλλυμι, πείθω, πήγνυμι, ῥήγνυμι, σήπω, τήκω, φαίνω, τὰ ὁποῖα ἀπαριθμοῦνται εἰς τὸν ἐφεξῆς κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

α') Οὗτος ὁ κατάλογος περιέχει κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν (σελ. 138.), ἐκτὸς τῶν παραγώγων τῶν στερεὰν

ἀναλογίαν ἐχόντων, ὅλα τὰ λοιπὰ ἀνώμαλα, ἐξαιρέτως δὲ τὰ συνήθη εἰς τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν λοιπῶν ποιητικῶν Ἀνωμάλων θέλει ἐκτεθῆν εἰς ἰδιαίτερον κατάλογον, προστεθέντα εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων μέρος.

β') Τοὺς ἀχρήστους τύπους, τοὺς εἰς παραγωγὴν τῶν εὑρισκομένων σχηματισμῶν προϋποτιθεμένους, δὲν ἠξιώσαμεν τοῦ δικαιώματος νὰ ἦναι εἰσαγωγεῖς ἐκείνων, νομίζοντες, ὅτι δὲν ἁρμόζει νὰ ἐκπλήξωμεν τὰ ὄμματα τῶν μαθητευομένων, ἀλλὰ ὁ εὔχρηστος σχηματισμὸς ἄρχει, καὶ ὅπου ἦναι ἀναγκαία πρὸς τὴν παραγωγὴν ἐκείνων τῶν μορμολυκείων ἡ παράθεσις, τότε μόνον ἀναφαίνονται, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὴν ἀρχὴν, τετυπωμένα μὲ κεφαλαῖα γράμματα.

γ') Ἑκάστου δὲ τῶν καταχωρισθέντων ῥημάτων ἐσημειώθησαν οὐχὶ μόνον τὰ κυρίως Ἀνώμαλα, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀξιομνημόνευτα ἢ εὔχρηστα αὐτῶν.

δ') Ὁποίαν σημασίαν (Ἐνεργητικοῦ ἢ Παθητικοῦ ἢ Μέσου ἢ ἀμετάβατον) ἔχῃ ὁ Ἐνεστὼς, ταύτην ἔχει καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος χρόνων, ὅπου δὲν ἦναι προγεγραμμένον τὸ Μέσ. ἢ Παθητ. ἤ τι τοιοῦτον· ὥστε, ἂν εἰς τὸ Βούλομαι ἦναι σημειωμένοι ὁ Μέλλ. βουλήσομαι (ἐκ τοῦ Μέσου) ἢ ὁ Ἀόρ. ἐβουλήθην (ἐκ τοῦ Παθητικοῦ), σημαίνει, ὅτι μόνοι οὗτοι οἱ δύο σχηματισμοὶ εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ Ἐνεστῶτος βούλομαι, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε Ἀόρ. ἐβουλησάμην, οὔτε Μέλλ. βουληθήσομαι.

ε') Ὅπου ἂν εὑρίσκηται ἡ Μέση διάθεσις, προσετέθη εἰς τὸ τέλος· τὰ δὲ περισσότερα τῶν Ἀποθετικῶν πρέπει νὰ παραλείψωμεν εἰς τὰ Λεξικά.

ϛ') Ὅσα ἐκτὸς τῆς συνθέσεως δὲν ἦναι εὔχρηστα, τούτων κατὰ τὴν περαιτέρω κλίσιν τῶν χρόνων προσηρμόσθη μία τῶν συνηθεστέρων συνθέσεων, ὡς μιμνήσκω, ὑπομνήσω, ὑπέμνησα, κτλ. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συνεθίζονται οἱ νέοι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ μάθωσιν εὔχρηστα, ἀναγνωρίζοντες καὶ ἀλλαχοῦ τῶν τύπων τὴν ὁμοιότητα.

Α.

Ἄγαμαι (θαυμάζω), Ἐνεστ. καὶ Παρατατ. ὡς Ἵσταμαι, Ἀόρ. ἠγάσθην, Μετοχ. ἀγασθείς.

ἀγείρω, Μέλλ. ἀγερῶ, κτλ. Μέσ. ἀγείρομαι, Παρακ. Παθ. ἀγήγερμαι.

ἀγνοέω, ἀγνοῶ, Μέλλ. ἀγνοήσομαι, ἀλλὰ καὶ ἀγνοήσω (Δημοσθ.)· καὶ ἀγνοήσομαι μὲ Παθητικὴν σημασίαν (Δημοσθ. Στεφαν. σελ. 310.).

ἄγνυμι (τσακίζω), σχηματίζει ἐκ τοῦ ΑΓΩ, Μέλλ. ἄξω, καὶ ἔχει τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν, Ἀόρ. Ἐνεργ. ἔαξα, Ἀόρ. Παθ. ἐάγην. Ὁ δὲ β΄. Παρακ. ἔαγα, Μετ. ἐαγώς, ἔχει Παθητικὴν σημασίαν. Ὅλως δὲ εὔχρηστον τὸ σύνθετον κατάγνυμι.

Σημείωσαι, ὅτι αὕτη ἡ αὔξησις εὑρίσκεται καὶ εἰς τοιούτους σχηματισμούς, οἵτινες δὲν ἐπιδέχονται αὔξησιν, οἷον κατεαγείς (καταγείς), Λυσ. καὶ Πλάτ. κατεάξαντες, Λυσ.

ἀγορεύω, ἰδὲ εἰπεῖν.

ἄγχω, Μέλλ. ἄγξω, — Μέσ. ἄγχομαι.

ἄγω, Μέλλ. ἄξω. Ὁ β΄. Ἀόρ. μετὰ διπλασιασμοῦ, ἤγαγον, Ὑποτ. ἀγάγω, Εὐκτ. ἀγάγοιμι, Ἀπαρ. ἀγαγεῖν, Μετ. ἀγαγών, Παρακ. ἦχα καὶ (εἰς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς σπανίως) ἀγήοχα, Παρακ. Παθ. ἦγμαι, Ἀόρ. Παθητ. ἤχθην, προσαχθείς (Θουκ.) — Μέσ. ἄγομαι, Ἀόρ. ἠγαγόμην, ἀγαγέσθαι, κτλ.

Ἀπέφευγαν καθόλου τὴν χρῆσιν τοῦ Ἐνεργ. Παρακειμένου· ὅθεν προῆλθε πᾶσα ἡ διαβολὴ τῶν δύο σχηματισμῶν· ἐπειδὴ τῶν Γραμματικῶν οἱ μὲν τὸ ἦχα ἀπεδοκίμαζον ὡς ἄχρηστον, οἱ δὲ τὸ ἀγήοχα ὡς ἀνάττικον.

Εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ ὁ α΄. Ἀόρ. ἦξα, ἆξαι, ἄξας, ὡς προσῆξαν (Θουκυδ. 2, 97.), ἆξαι (Ἀντιφῶν. 5, 46), κατάξαντες (Ξενοφ. Ἑλλην. 2, 2, 20.). Συγχεῖται δὲ πολλάκις μὲ τοῦ ᾄττω τὸν Ἀόριστον, ἦξα. Ἰδὲ Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβήκ. σελ. 287. 735.

ᾄδω, Μέλλ. ᾄσομαι, Ἀόρ. ᾖσα.

αἰδέομαι, αἰδοῦμαι, Μέλλ. αἰδέσομαι, Ἀόρ. ᾐδέσθην, καὶ ᾐδεσάμην (§. 31. Α΄. ς΄. ΣΗΜ. αα΄.).

αἰνέω, αἰνῶ, Μέλλ. αἰνέσομαι, Ἀόρ. ᾔνεσα, Παρακ. Παθ. ᾔνημαι, Ἀόρ. Παθ. ᾐνέθην (§. 31. Α΄. ς΄. ΣΗΜ. ββ΄.). Εὐχρηστότερον εἶναι τὸ σύνθετον ἐπαινῶ.

αἰνίσσομαι, αἰνίττομαι, Ἀποθετ. Μέσ.

αἱρέω, Μέλλ. αἱρήσω, Ἀόρ. εἷλον, Ὑποτ. ἕλω, Εὐκτ. ἕλοιμι, Ἀπαρέμφ. ἑλεῖν, Μετ. ἑλών — ἐκ τοῦ ἙΛΩ, Παρακ. ᾕρηκα, Ἀόρ. Παθ. ᾑρέθην (§. 31. Α΄. ς΄. ΣΗΜ. ββ΄.), Παρακ. Παθ. ᾕρημαι. — Μέσ. αἱροῦμαι, Ἐπίθ. ῥηματ. αἱρετός, αἱρετέος. Πβλ. ἁλίσκομαι.

Σπάνιος Μέλλων εἶναι ἐλῶ, περιελῶ (Ἀριστοφ. Ἱππ. 290). Καὶ ὁμοίως Ἀόρ. α'. ἤρησα, ὡς ἐξηρήσατο (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 760.)

αἴρω, Μέλλ. ἀρῶ, Ἀόρ. ἦρα, Ἀπαρ. ἆραι, Παρακ. ἦρκα, Μέσ. αἴρομαι, Ἀόρ. ἠράμην, Παρακ. Παθ. ἦρμαι, Μετ. ἠρμένος, Πβλ. ἄρνυμαι.

αἰσθάνομαι, Μέλλ. αἰσθήσομαι, Ἀόρ. ᾐσθόμην, Ἀπαρ. αἰσθέσθαι (§. 38. Α'. ς'.), Παρακ. ᾔσθημαι.

αἰσχύνω, Μέλλ. αἰσχυνῶ, Ἀόρ. ᾔσχυνα, Παρακ. Παθητ. ᾔσχυμμαι (§. 32. Θ'. ΣΗΜ. γγ'.) — Μέσ. αἰσχύνομαι, Μέλλ. αἰσχυνθήσομαι, Ἀόρ. ᾐσχύνθην.

αἰτέω, κλίνεται κανονικῶς, Μέσ. αἰτοῦμαι.

αἰτιάομαι, Μέλλ. αἰτιάσομαι, Ἀόρ. ᾐτιασάμην, Παθητ. Ἀόρ. ᾐτιάθην, μὲ σημασίαν Παθητικήν.

ἀκέομαι, Μέλλ. ἀκέσομαι, Ἀόρ. ἠκεσάμην, Παρακ. ἤκεσμαι.

ἀκούω, Μέλλ. ἀκούσομαι, Ἀόρ. ἤκουσα, Παρακ. ἀκήκοα, Ὑπερσυντ. ἠκηκόειν (§. 31. Γ'. β'. γ'.) — Παθητ. Παρακ. ἤκουσμαι, Ἀόρ. ἠκούσθην.

ἀκροάομαι, ἀκροῶμαι, Μέλλ. ἀκροάσομαι (§. 31. Α'. ς'. γγ'.) Παρατατ. ἠκροώμην, ἠκροῶ, ἠκροᾶτο, Ἀόρ. ἠκροασάμην, Παρακ. ἠκρόασμαι. Εὑρίσκεται δὲ καὶ τὸ β'. πρόσωπον ἀκροᾶσαι, ἠκροᾶσο εἰς τοὺς Ἀττικούς.

ἀλαλάζω, Μέλλ. ἀλαλάξω (§. 30. δ'. ΣΗΜ. ββ'.).

ἀλείφω, Μέλλ. ἀλείψω, Παρακ. ἀλήλιφα καὶ Παθητ. ἀλήλιμμαι (Ὑπερσυντ. ἀληλίμμην), Ἀόρ. ἤλειψα καὶ Παθητ. ἠλείφθην, Ὑποτακτ. ἀλειφθῶ, καὶ κατὰ β'. Ἀόρ. ἀλιφῶ, ὡς ἐξαλιφῇ (Πλάτ. Φαίδρ. 88.) ἐκ τῶν ἀρίστων ἀντιγράφων. — Μέσ. ἀλείφομαι.

ἀλέω, Μέλλ. ἀλέσω, Ἀττ. ἀλῶ, (§. 31. Α'. η'.), Παρακ. Παθητ. ἀλήλεσμαι. Νεώτερος Ἐνεστ. σχηματισμὸς εἶναι τὸ ἀλήθω. Ἰδὲ Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβέκ. σελ. 151.

ἀλίνδω, ζήτ. κυλίνδω.

ἁλίσκομαι (πιάνομαι), Παρατ. ἡλισκόμην, σχηματίζει δὲ τοὺς λοιποὺς χρόνους, φυλάττοντας τὴν Παθητικὴν σημασίαν, ἐκ τοῦ ἉΛΟΩ, Μέλλ. ἁλώσομαι, Ἀόρ. ἥλων, Ἀττ. ἑάλων (μακρὸν α), Ὑποτακτ. ἁλῶ, Εὐκτ. ἁλοίην *), Ἀπαρέμφ. ἁλῶναι, Μετ. ἁλούς, οὖσα, όν (βραχὺ ᾰ), Παρακ. ἑάλωκα (βραχὺ ᾰ), Ἀττ. ἥλωκα. — Πρβλ.

*) Ἀρχαίως ἁλῴην, §. 38. Β'. γ'. ΣΗΜ.

ἀναλίσκω. Ὡς ἐνεργητικὸν τούτου τοῦ ῥήματος χρησιμεύει τὸ *αἱρέω*.

ἀλίω, ζήτ. *κυλίνδω*.

ἀλλάσσω, Μέλλ. ἀλλάξω, Ἀόρ. ἤλλαξα, Παρακ. Παθητ. ἤλλαγμαι, Ἀόρ. Παθητ. ἠλλάχθην, κοινῶς ἠλλάγην.

ἅλλομαι, Μέλλ. ἁλοῦμαι, Ἀόρ. ἡλάμην (ἀφήλατο, Ἀριστοφ.), Ἀπαρέμφ. ἅλασθαι, Μετ. ἁλάμενος. Εὑρίσκεται καὶ ὁ β'. Ἀόρ. ἁλόμην, ἁλέσθαι, ἧττον δὲ εὐχρήστως.

ἀλοάω, ἀλοῶ, Μέλλ. ἀλοήσω, καὶ ἀλοάσω (§. 31. Α'. ς'. ΣΗΜ. γγ'.).

ἁμαρτάνω, Μέλλ. ἁμαρτήσομαι, Ἀόρ. ἥμαρτον, Ὑποτ. ἁμάρτω, Εὐκτ. ἁμάρτοιμι, Ἀπαρ. ἁμαρτεῖν, Μετ. ἁμαρτών (§. 38. Α'. ς'.), Παρακ. ἡμάρτηκα, Παθητ. ἡμάρτημαι, Μετ. ἡμαρτημένος, Ἀόρ. Παθ. ἡμαρτήθην.

ἀμβλίσκω, ἀμβλόω, ἐξαμβλόω (Εὐριπ.), Μέλλ. ἀμβλώσω, Ἀόρ. ἤμβλωσα (οἷον *ἀπελθόντες δὲ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν συνουσίαν*, Πλάτ.).

Τὸ *ἀμβλίσκω* ἔχει καὶ μεταβατικὴν σημασίαν, οἷον περὶ μαιῶν, καὶ *ἐὰν δόξῃ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν* (Πλάτ. Θεαίτ. 149. δ'.). Μεταφορικῶς εὑρίσκεται καὶ τὸ ἐξαμβλόω ἐπὶ τοιαύτης δυνάμεως, οἷον *ἐξήμβλωκας ἡμῖν τὴν φροντίδα* (Ἀριστοφ. Νεφέλ. 137).

ἀμείβω, κλίνεται κανονικῶς. Λείπει δὲ ὁ Ἐνεργ. καὶ Παθ. Παρακείμενος. Μέσ. ἀμείβομαι.

ἀμπέχω, ζήτ. *ἔχω*.

ἀμύνω, Μέλλ. ἀμυνῶ, Ἀόρ. ἤμυνα. Λείπει δὲ ὁ Ἐνεργ. καὶ Παθητ. Παρακείμενος. Μέσ. ἀμύνομαι, Μέλλ. ἀμυνοῦμαι, Ἀόρ. ἠμυνάμην, ἀμύνασθαι, κτλ. Ἀττικὸς καὶ ποιητικὸς σχηματισμὸς *ἀμυνάθω* (§. 38. Α'. δ'.).

ἀμφιέννυμι, ζήτ. *ἕννυμι*.

ἀμφισβητέω, Παρατ. ἠμφισβήτουν, ἠμφεσβήτουν (§. 26. κα'. ΣΗΜ. ςς'.).

ἀναίνομαι, Ἀόρ. ἠνηνάμην, Ἀπαρ. ἀνήνασθαι.

ἀναλίσκω, Παρατατ. ἀνήλισκον. Σχηματίζει τοὺς λοιποὺς χρόνους ἐκ τοῦ παλαιοτέρου *ἀνᾱλόω*, εὑρισκομένου εἰς Θουκυδίδην (ὅπου καὶ ἀναύξητος ὁ Παρατατ. *ἀνάλουν*) καὶ τοὺς δραματικοὺς ποιητάς. Μέλλ. ἀνᾱλώσω, Ἀόρ. ἀνήλωσα, καὶ ἀνάλωσα *), Παρακ. ἀνήλωκα, καὶ ἀνάλωκα.

*) Εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ *κατηνάλωσεν* καὶ *κατηναλωμένα* (Ἰσοκράτ.).

ἀνιάω, ἀνιῶ (λυπῶ), *Παρατ.* ἠνίων, *᾿Αόρ.* ἠνίασα, *Μέλλ. Παθητ.* μετὰ τοῦ *Μέσ. Μέλλοντος ἀνιάσομαι.*

ἀνοίγω, ζήτ. οἴγω.

ἀνύω, *᾿Αττ.* ἀνύτω, *Μέλλ.* ἀνύσω, *᾿Αόρ.* ἤνυσα, *Παρακ.* ἤνυκα (§. **31**. Α΄. ξ΄. ΣΗΜ. αα΄.), *Μέσ.* ἀνύτομαι, *᾿Αόρ.* ἠνυσάμην, *᾿Επίθ. ῥημ.* ἀνυστός.

ἀπαντάω, *Μέλλ.* ἀπαντήσομαι (§. **39**. δ΄.).

ἀπεχθάνομαι, *Παρατατ.* ἀπηχθανόμην, *Μέλλ.* ἀπεχθήσομαι, *᾿Αόρ.* ἀπηχθόμην, *῾Υποτακτ.* ἀπέχθωμαι, *᾿Απαρ.* ἀπεχθέσθαι, κτλ. *Παρακ.* ἀπήχθημαι.

ἀποκρίνομαι, *Μέλλ.* ἀποκρινοῦμαι, *᾿Αόρ.* ἀπεκρινάμην, ἀλλ᾿ *ἀπεκρίθην* ἀπὸ τοῦ *ἀποκρίνω* (Θουκ. **2**, **49**.)

ἀπολαύω, *Μέλλ.* ἀπολαύσομαι (§. 39. δ΄.), *Παρατατ.* ἀπέλαυον, καὶ ἀπήλαυον (᾿Ισοκρ.), *᾿Αόρ.* ἀπέλαυσα, καὶ ἀπήλαυσα (§. **26**. κα΄. ΣΗΜ. ββ΄.).

ἅπτω, κλίνεται κανονικῶς, *Μέσ.* ἅπτομαι, *Μέλλ.* ἅψομαι, *᾿Αόρ.* ἡψάμην, *Παρακ. Παθ.* ἧμμαι, *Μετ.* ἡμμένος (Πλάτ.).

ἀράομαι, (βραχὺ τὸ πρῶτον α), *Μέλλ.* ἀράσομαι, *᾿Αόρ.* ἠρασάμην. Εὔχρηστον εἰς τὰ Σύνθετα *ἐπαρᾶσθαι*, *καταρᾶσθαι*.

ἄρδω, *Μέλλ.* ἄρσω. Λείπει ὁ Παρακείμενος, καὶ εἰς τὸ Παθητικὸν ὅ τε Παρακείμενος καὶ ὁ ᾿Αόριστος.

ἀρέσκω, *Μέλλ.* ἀρέσω, *᾿Αόρ.* ἤρεσα. ᾿Εκ τοῦ ΑΡΩ *Παρακ. Παθ.* ἤρεσμαι, *Μέσ.* ἀρέσκομαι.

ἀριστάω, ἠριστάναι (§. **38**. Β΄. δ΄.).

ἀρκέω, *Μέλλ.* ἀρκέσω, *᾿Αόρ.* ἤρκεσα, *Μέσ.* ἀρκοῦμαι.

ἁρμόττω, ἁρμόζω, *Μέλλ.* ἁρμόσω, *᾿Αόρ.* ἥρμοσα, *Παρακ. Παθητ.* ἥρμοσμαι, *᾿Αόρ. Παθ.* ἡρμόσθην (§. **30**. δ΄. ΣΗΜ. δδ΄.). *Μέσ.* ἁρμόζομαι.

ἀρνέομαι, *Μέλλ.* ἀρνήσομαι, *᾿Αόρ.* ἠρνήθην. Εἰς δὲ ποιητὰς καὶ Μέσ., ὡς Εὐριπ. ῎Ιων. **1026**.

ἄρνυμαι, συνώνυμον τοῦ *αἴρομαι* (ἰδὲ αἴρω), τουτ. ἀποφέρω, ἀποκτῶ (ἐπὶ μισθοῦ ἢ λείας). Τὰ λοιπὰ, πλὴν τοῦ ᾿Ενεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ, ἀναπληροῖ τὸ *αἴρομαι*.

ἀρόω, *Μέλλ.* ἀρόσω, *᾿Αόρ.* ἤροσα, *Παρακ. Παθ.* ἀρήρομαι.

ἁρπάζω, *Μέλλ.* ἁρπάσομαι, *᾿Αόρ.* ἥρπασα (ὕστερον καὶ ἥρπαξα), *Παρακ. Παθ.* ἥρπασμαι, *᾿Αόρ. Παθ.* ἡρπάσθην (ὕστερον καὶ ἡρπάγην).

Εὑρίσκεται καὶ *ἁρπάσω*, ἀντὶ τοῦ *ἁρπάσομαι* (Ξενοφ. Ἱππ. 4, 17.)

ἀρύω, ἀττ. ἀρύτω, Μέλλ. ἀρύσω (§. 31. Α'. ς'. ΣΗΜ. αα'.). Μέσ. ἀρύτομαι, Μέλλ. ἀρύσομαι, Ἀόρ. ἠρυσάμην.
ἄρχω, κλίνεται κανονικῶς, σχηματίζεται δὲ καὶ Ἀόρ. Παθ. ἤρχθην, Ὑποτ. ἀρχθῶ (Θουκ.). Μέσ. ἄρχομαι.
ἀσπάζομαι, Ἀποθετ. Μέσ.
αὔξω καὶ αὐξάνω, Μέλλ. αὐξήσω (§. 38. Α'. α'.), Μέσ. αὐξάνομαι, αὔξομαι.
ἀφεύω, ζήτ. εὕω.
ἀφικνέομαι, ζήτ. ἱκνέομαι.
ἄχθομαι, Μέλλ. ἀχθέσομαι, καὶ ἀχθεσθήσομαι, Ἀόρ. ἠχθέσθην.

Β.

Βαίνω, σχηματίζει ἐκ τοῦ ΒΑΩ Μέλλ. βήσομαι, Παρακ. βέβηκα, Ὑποτ. βεβῶ, βεβῶσι (Πλάτ.), Μετ. βεβηκώς, βεβώς, βεβῶσα, Ὑπερσ. ἐβεβήκειν, Ἀόρ. β'. ἔβην (κλίνεται δὲ κατὰ τὸ ἔστην), Ὑποτ. βῶ, Εὐκτ. βαίην, Ἀπαρ. βῆναι, Προστ. βῆθι, Μετ. βάς (§. 38. Β'. γ'.). Σύνθετά τινα ἔχουσι καὶ τὸ Παθητ., οἷον παραβαίνω, Παρακ. Παθητ. παραβέβαμαι, παρεβέβασμαι (Δημοσθ.), Ἀπαρ. παραβεβάσθαι, Ἀόρ. Παθητ. παραβάθην, Ἐπίθ. Ῥηματ. βατός. Εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς λογογράφους βήσω καὶ ἔβησα, μὲ μεταβατικὴν σημασίαν, μάλ. εἰς τὰ σύνθετα, οἷον ἐπιβήσειν (Λουκ.).

Ἡ Προστακτικὴ βῆθι συντέμνεται εἰς τὴν σύνθεσιν, ὡς κατάβα, πρόβα (Ἀριστοφ.). Πρβ. ΣΗΜ. εἰς τὰ εἰς ΜΙ, β'.

βάλλω, Μέλλ. βαλῶ, καὶ βαλλήσω (§. 37. Β'. β'. Ἀριστοφ.), Ἀόρ. ἔβαλον, Παρακ. βέβληκα, Παρακ. Παθ. βέβλημαι, Ἀόρ. Παθ. ἐβλήθην. Οὗτοι οἱ ἐκ τοῦ Παρακ. Ἐνεργ. ἀρχόμενοι σχηματισμοὶ γίνονται διὰ μεταθέσεως ΒΑΛ-ΒΛΑ- (§. 38. Β'. β'.). Μέσ., μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα συμβάλλομαι, περιβάλλομαι, Ἀόρ. συνεβαλόμην, συμβαλέσθαι, κτλ.
βάπτω, Μέλλ. βάψω, Ἀόρ. ἔβαψα, Παρακ. Παθ. βέβαμμαι, Ἀόρ. Παθ. ἐβάφην (§. 30. δ'. ΣΗΜ. εε').
βαρύνω, κανονικῶς, πλὴν ὁ Παθ. Παρακ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ ΒΑΡΕΩ, βεβάρημαι (Πλάτ.)
βαστάζω, Μέλλ. βαστάσω, Ἀόρ. ἐβάστασα, Ἀόρ. Παθ. ἐβαστάχθην (§. 30. δ'. ΣΗΜ. ββ'.)

βιάζομαι, Μέλλ. βιάσομαι, Ἀόρ. ἐβιασάμην, Παρακ. βεβίασμαι. Καὶ Παθητικῶς βιάζομαι, βεβίασμαι, Ἀόρ. ἐβιάσθην (§. 39. Β΄. ββ΄).

βιβρώσκω, Παρακ. βέβρωκα (ἐκ τοῦ ΒΡΟΩ), καὶ Παθητ. Παρακ. βέβρωμαι, Ἀόρ. ἐβρώθην. Τὰ ἄλλα δανείζεται ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Ἐσθίω (ἰδὲ τοῦτο).

βιόω, Μέλλ. βιώσομαι, Ἀόρ. α΄. ἐβίωσα, ἀντὶ τούτου πολλάκις ὁ β΄. Ἀόρ. ἐβίων, Ὑποτ. βιῶ, -ῷς, ῷ, Εὐκτ. βιῴην, Ἀπαρ. βιῶναι, Μετ. βιούς (§. 38. Β΄. γ΄.), Παρακ. βεβίωκα, καὶ Παθητ. βεβίωμαι, εἰς τὴν φράσιν ὁ βίος ὁ βεβιωμένος (Πλάτ.), ἢ βεβίωταί μοι.

Ὁ Ἐνεστὼς δὲν εὑρίσκεται πολλάκις εἰς τοὺς Ἀττικούς, οἱ ὁποῖοι μεταχειρίζονται ἀντ' αὐτοῦ ἢ τὸ ζῆν ἤ, ὅπου ἦναι χώρα εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, μάλιστα εἰς τὴν Ἀπαρέμφατον, τὸ βιῶναι, οἷον σκεπτέον τίν' ἂν τρόπον τοῦτον ὃν μέλλει χρόνον βιῶναι ὡς ἄριστα βιῴη (Πλάτ. Γοργ. 513.) Οὕτω καὶ ὁ α΄. Ἀόρ. ἀναπληροῖ τὰς πλαγίας πτώσεις τῆς Μετοχῆς βιούς, ὡς οἱ ὁσίως βιώσαντες, ὁ ὁσίως βιοὺς (Πλάτ.). Παβλ. τὸ Δημοκρίτειον ΛΑΘΕ ΒΙΩΣΑΣ.

Ἔτι τὸ σύνθετον ἀναβιώσκομαι, σημαῖνον ἀμεταβάτως ἀναζῶ (Πλάτ. Φαίδ. 72. δ΄. καὶ γ΄.), ὥσπερ καὶ βιώσκομαι (Ἀριστοτ.), ἔχει τὸν Ἀόρ. ἀνεβίων, ἀναβιῶναι, μεταβατικῶς δὲ τὸ ζωογονῶ, ἔχει τὸν Μέσ. Ἀόρ. ἀνεβιωσάμην (Πλάτ. Φαίδ. 89. β΄.)

βλάπτω, Μέλλ. βλάψω, Ἀόρ. ἔβλαψα, Παρακ. Παθ. βέβλαμμαι (§. 26. Ε΄. ΣΗΜ. αα΄), Ἀόρ. ἐβλάβην (§. 30. δ΄. ΣΗΜ. εε΄). Ἐκ τοῦ ΒΛΑΒΩ, Μέλλ. βλαβήσομαι (Πλάτ.).

βλαστάνω, Μέλλ. βλαστήσω, Παρακ. ἐβλάστηκα, καὶ βεβλάστηκα (§. 26. ε΄. ΣΗΜ. αα΄), Ἀόρ. ἔβλαστον (§. 38. ς΄.), ἐκ τοῦ ΒΛΑΣΤΩ.

βοάω, Μέλλ. βοήσομαι.

βόσκω, Μέλλ. βοσκήσω (κατὰ τὴν τροπὴν §. 24. Α΄. α΄.)

βούλομαι, Μέλλ. βουλήσομαι, Παρακ. βεβούλημαι, Ἀόρ. ἐβουλήθην, καὶ ἠβουλήθην (§. 26. Α΄. ε΄. ΣΗΜ. γγ΄).

βράζω, κοινῶς βράσσω, βράττω (Ἀριστοφ.), Μέλλ. βράσω, Ἀόρ. ἔβρασα.

βρέχω, κανονικῶς, Ἀόρ. Παθ. ἐβρέχθην καὶ ἐβράχην.

βρυχάομαι, Ἀόρ. ἐβρυχήθην (Σοφ.).

βυνέω, Μέλλ. βύσω, Ἀόρ. ἔβυσα, Παρακ. Παθ. βέβυσμαι.

Γ.

Γαμέω, σχηματίζει ἐκ τοῦ ΓΑΜΩ, Μέλλ. γαμῶ (Ξενοφ.), Ἀόρ. ἔγημα, Ἀπαρ. γῆμαι, Παρακ. γεγάμηκα,

Παθ. Ἀόρ. ἐγαμήθην, Μέσ. γαμοῦμαι (ἐπὶ τῆς γυναικός), Ἀόρ. ἐγημάμην.
γελάω, Μέλλ. γελάσομαι, Ἀόρ. ἐγέλασα, Ἀόρ. Παθ. ἐγελάσθην.
γέμω, Παρατ. ἔγεμον. Λείπουσι τὰ ἄλλα.
γεύω, κανονικῶς. Μέσ. γεύομαι, Παρακ. Παθ. γέγευμαι, Ἀόρ. ἐγευσάμην, Ἐπίθ. ῥηματ. γευστέον.
γηθέω, εἰς τὸν πεζὸν λόγον μόνον ὁ β'. Παρακείμενος γέγηθα (Πλάτ.), ἔχων Ἐνεστῶτος σημασίαν.
γηράω καὶ γηράσκω (§. 38. Α'. β'.), Μέλλ. γηράσομαι, Ἀόρ. ἐγήρασα, Ἀπαρέμφ. γηρᾶσαι, καὶ γηρᾶναι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ δρᾶναι (§. 38. Β'. γ'.)

Ὁ δὲ Ἀόρ. ἐγήρασα ἔχει ἐνίοτε καὶ μεταβατικὴν σημασίαν (Αἰσχύλ.).

γίγνομαι, κοινῶς γίνομαι, Μέλλ. γενήσομαι, Ἀόρ. ἐγενόμην, Παρακ. γεγένημαι, καὶ γέγονα (ὡς ἀφ' οὗ ἄνθρωποι γεγόναμεν (Πλάτ.), καὶ πολλάκις εἰς τὴν φράσιν ἔτη ἑξήκοντα γεγονώς). Ὁ Ἀόρ. ἐγενόμην καὶ ὁ Παρακείμενος γέγονα ἀναπληροῦσι τοὺς παρῳχημένους χρόνους τοῦ Εἰμί.

Ὑπάρχει καὶ α'. Ἀόρ. ἐγεινάμην, ὡς ἐκ τοῦ ΓΕΝΟΜΑΙ, ἔχων σημασίαν μεταβατικὴν καὶ λεγόμενος ἐπὶ τῆς μητρός.

γιγνώσκω, κοινῶς γινώσκω (§. 38. Α'. η'.), Μέλλ. γνώσομαι, Ἀόρ. ἔγνων, Ὑποτ. γνῶ, γνῷς, γνῷ, Εὐκτ. γνοίην*), Προστακτ. γνῶθι, γνώτω, κτλ., Ἀπαρ. γνῶναι, Μετ. γνούς (§. 38. Β'. γ'.), Παρακ. ἔγνωκα, Ἀπαρ. ἐγνωκέναι, Μετ. ἐγνωκώς, Παθ. Παρακ. ἔγνωσμαι, Ἀόρ. ἐγνώσθην, Ἐπίθ. ῥηματ. γνωστός, γνωστέος.
γλύφω, γλύπτω, Παρακ. Παθ. ἔγλυμμαι, καὶ γέγλυμμαι (§. 26. ε'. ΣΗΜ. αα'.)
γράφω, κανονικῶς, Ἀόρ. Παθ. ἐγράφην (ἴδε §. 31. ϛ'. δ'.)

Δ.

Δαίρω, ζήτ. δέρω.
δάκνω, ἐκ τοῦ ΔΗΚΩ, Μέλλ. δήξομαι, Παρακ. δέδηχα, Ἀόρ. ἔδακον, Ἀόρ. Παθ. ἐδήχθην (§. 38. Α'. ε'.), Παρακ. δέδηγμαι, δεδηγμένος, κτλ.

---

*) Ἀρχαίως γνῴην (συγγνῴην), §. 38. Β'. γ'. ΣΗΜ.

δακρύω, κανονικῶς, Παρακ. Παθ. δεδάκρυμαι, Μετ. δεδακρυμένος, ἐπὶ σημασίας τοῦ Μέσου, ὡς κεκλαυμένος.

δαρθάνω, Μέλλ. δαρθήσομαι, Παρακ. δεδάρθηκα, Ἀόρ. ἔδαρθον. Εὔχρηστον εἰς τὸ σύνθετον καταδαρθάνω, τὸ ὁποῖον σχηματίζει Ἀόρ. β'. Παθ. κατεδάρθην, καταδαρθείς (Ἀριστοφ.), §. 31. ς'. ΣΗΜ. γγ'.

δεδίσσομαι, δεδίττομαι (φοβοῦμαι), Ἀποθετ. Μέσ.

δεῖ, ζήτ. δέω.

δείκνυμι, δεικνύω, ΔΕΙΚΩ (ἰδὲ §. 36. σελ. 170 — 172.).

δειπνέω, δεδειπνάνει (§. 38. Β'. δ'.).

δεῖσαι, Ἀπαρ. τοῦ Ἀορ. ἔδεισα, Μέλλ. δείσομαι, Παρακ. δέδοικα, καὶ δέδια, ἔχων Ἐνεστῶτος σημασίαν, Ἀπαρ. δεδιέναι, Μετ. δεδιώς, Ὑποτ. δεδίω (§. 31. Γ'. γ'. ΣΗΜ. αα'.), Εὐκτ. δεδιοίην, Προστ. δέδιθι, Ὑπερσ. ἐδεδίειν. Ὁ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικὸς πάσχει συγκοπὴν εἰς τὸν Πληθυντικὸν ἀριθμὸν (§. 38. Γ', δ'.), οἷον δέδιμεν, δεδιτε, δεδίασιν, ἐδέδισαν.

δέρω καὶ δαίρω, κανονικῶς κατὰ §. 32., Ἀόρ. Παθητ. ἐδάρην, Μετ. δαρείς.

δέχομαι, Μέλλ. δέξομαι, Ἀόρ. ἐδεξάμην, Παρακ. δέδεγμαι. Καὶ Παθητ. δεχθείς, ἐπὶ Παθητικῆς σημασίας.

δέω (δένω), συναιρεῖται (ΣΗΜ. α'. εἰς τὰ συναιρούμενα), Μέλλ. δήσω, Ἀόρ. ἔδησα, Ἀπαρ. δῆσαι, Προστ. δῆσον, Παρακ. δέδεκα, Παθ. Παρακ. δέδεμαι, Ἀόρ. ἐδέθην, Μέλλ. γ'. δεδήσομαι, εὔχρηστος ἀντὶ τοῦ μὴ Ἀττικοῦ α'. Μέλλ. δεθήσομαι. — Μέσ. δέομαι, δοῦμαι. Εὑρίσκεται καὶ παλαιὸς σχηματισμὸς δίδημι, ὅθεν διδέασι, Ξενοφ. Ἀνάβ. 5, 8. 24.

δέω (λείπω), Μέλλ. δεήσω, Ἀόρ. ἐδέησα. Εἶναι δὲ κοινῶς ἀπρόσωπον, ὡς δεῖ, Ὑποτ. δέῃ, Εὐκτ. δέοι, Ἀπαρέμφ. δεῖν, Μετ. δέον, Μέλλ. δεήσει, Παρατ. ἔδει, Ἀόρ. ἐδέησεν. Λαμβάνει δὲ τὴν κατὰ πρόσωπα κλίσιν εἰς τὴν φράσιν πολλοῦ, τοσούτου δεῖ, ὡς τοσούτου δέω, δέεις, δεῖ, δέομεν, δεῖτε, δέουσιν, τοσούτου ἔδεον, τοσούτου δεήσομεν, ἑπομένης Ἀπαρεμφάτου.

Μέσ. Δέομαι (ἔχω χρείαν καὶ παρακαλῶ), δέει, δεῖται, δεόμεθα, δεῖσθε, δέονται (εἴ του δέει τῶν τῇδε, Πλάτ.), Ἀπαρ. δεῖσθαι, Μέλλ.

δεήσομαι, Ἀόρ. ἐδεήθην, Παρατ. ἐδεόμην, ἐδέον, ἐδέετο, καὶ ἐδεῖτο, ἐδεόμεθα, ἐδεῖσθε, ἐδέοντο.

Τὰ Ἀσυναίρετα δέεται, δέεσθαι, ἐδέετο, εὑρίσκονται μὲν παρὰ Ξενοφ., φαίνονται δὲ ἧττον ἀττικά.

διαιτάω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. κα΄. ΣΗΜ. ϛϛ΄. Μέσ. διαιτῶμαι.

διάκειμαι, ζήτ. κεῖμαι.

διακονέω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. κα΄. ΣΗΜ. ϛϛ΄.

διανοοῦμαι, Μέλλ. διανοηθήσομαι, Ἀόρ. διενοήθην.

διδάσκω, Μέλλ. διδάξω, Ἀόρ. ἐδίδαξα, Παρακ. δεδίδαχα. — Μέσ. διδάσκομαι, Μέλλ. διδάξομαι, Ἀόρ. ἐδιδαξάμην, Παρακ. Παθ. δεδίδαγμαι, Ἀόρ. Παθ. ἐδιδάχθην.

διδράσκω, εὔχρηστον εἰς τὰ σύνθετα δια- ἐκ- ἀποδιδράσκω, Μέλλ. δράσομαι, Παρακ. δέδρακα, Ἀόρ. ἔδρᾱν, ἔδρας, ἔδρα, ἔδρᾱμεν, ἔδρᾱτε, ἔδρᾱσαν, Ὑποτ. δρῶ, δρᾷς, δρᾷ, κτλ., Εὐκτ. δραίην, Προστ. δρᾶθι, Ἀπαρ. δρᾶναι, Μετ. δράς, γεν. δράντος (§. 38. Β΄. γ΄.)

δίδωμι, ΔΟΩ, §. 36.

διψάω, διψῆν, ΣΗΜ. δ΄. εἰς τὰ συναιρούμενα.

διώκω, Μέλλ. διώξομαι, ἀλλὰ καὶ διώξω (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 4, 8. καὶ Δημοσθ.). Ἀττικὸς καὶ Ποιητικὸς σχηματισμὸς διωκάθω, §. 38. Α΄. δ΄.

δοκέω, ἐκ τοῦ ΔΟΚΩ, Μέλλ. δόξω, Ἀόρ. ἔδοξα, Παρακ. δέδογμαι (ὡς δέδοκταί μοι), καὶ δεδόκημαι (Πλάτ. Ἀριστοφ.). Ἔτι δοκεῖσθαι, — καὶ ὑμᾶς ὁμολογεῖν περὶ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτως (Πλάτ. Πολιτ. 10, 612. δ΄.).

δραμεῖν, ζητ. τρέχω.

δράσσομαι, Παρακ. δέδρᾱγμαι, δέδραξαι (Εὐριπ.).

δράω, κανονικῶς, Παρακ. δέδρᾱκα, Παθ. δέδραμαι, καὶ δέδρασμαι, Ἐπίθ. ῥηματ. δραστός, δραστέος.

δύναμαι, Ἐνεστ. καὶ Παρατ. ὡς ἵσταμαι. Εἰς τὸ β΄. Ἑν. Πρόσωπον δύνασαι, τῆς δὲ Ὑποτ. δύνῃ ὡς δύνωμαι, δύνῃ, δύνηται, κτλ., Εὐκτ. δυναίμην, δύναιο, δύναιτο, κτλ. (§. 36. ΣΗΜ. Β΄. β΄.), Παρατ. ἐδυνάμην, ἐδύνασο, καὶ ἐδύνω, ἐδύνατο, κτλ., καὶ ἠδυνάμην (§. 26. ε΄. ΣΗΜ. γγ΄), Μέλλ. δυνήσομαι, Ἀόρ. ἐδυνήθην, ἠδυνήθην, Παρακ. δεδύνημαι. Ἐπίθ. ῥηματ. δυνατός.

δύω, μεταβατ., μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα, οἷον καταδύω,

κτλ., Μέλλ. δύσω, Ἀόρ. ἔδυσα, Παθ. ἐδύθην (βραχὺ ῠ). Ἀμεταβ. Μέσ. δύομαι, Μέλλ. δύσομαι, Ἀόρ. ἐδυσάμην. Ταύτην δὲ τὴν ἀμετάβατον σημασίαν ἐφύλαξαν τοῦ Ἐνεργητικοῦ σχηματισμοῦ ὅ τε Παρακείμενος δέδυκα καὶ ὁ Ἀόρ. ἔδυν (Ὑποτ. δύω, δύῃς, δύῃ, κτλ.)*), Ἀπαρέμφ. δῦναι, Προστ. δῦθι, Μετ. δύς, δῦσα, δύν (§. 38. Β'. γ'.). Ἔγεινε δὲ καὶ ἄλλος Ἐνεργ. Ἐνεστῶτος σχηματισμὸς, δύνω, ὅστις μετὰ τοῦ Ἀόρ. ἔδυν εἶναι εὐχρηστότερος τοῦ Μέσου δύομαι καὶ ἐδυσάμην.

Ε.

Ἐάω, Μέλλ. ἐάσω, Παρατ. εἴων (§. 26. Β'. β'.), Ἀόρ. εἴασα, Παθ. ἐῶμαι, Μέλλ. ἐάσομαι (ἀντὶ τοῦ Παθ. ἐαθήσομαι), Ἀόρ. εἰάθην, Μετ. ἐαθεὶς (Ἰσοκρ.).

ἐγγυάω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. κα'. ΣΗΜ. εε'.

ἐγείρω, Μέλλ. ἐγερῶ, Ἀόρ. ἤγειρα, Παρακ. ἐγήγερκα, Μέσ. ἐγείρομαι, Ἀόρ. ἠγρόμην, μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα ἐξηγρόμην, κτλ. (§. 38. Β'. α'.), Παρακ. ἐγήγερμαι (§. 26. Γ'. θ. ΣΗΜ.), Παρακ. β'. Ἐνεργητ. σχηματ. ἐγρήγορα, ἐγρηγορέναι, ἐγρηγορώς, ἔχων σημασίαν Μέσην Ἐνεστῶτος, ὅθεν ὁ Ὑπερσυντελικὸς ἐγρηγόρειν ἔχει σημασίαν Παρατατικοῦ. Ὁ β'. Παρακ. εἶναι εὐχρηστότερος τοῦ Παθητικοῦ ἐγήγερμαι εἰς τοὺς Ἀττικούς.

ἕζομαι, ζήτ. ἵζω.

ἐθέλω καὶ θέλω, Μέλλ. ἐθελήσω καὶ θελήσω, Ἀόρ. ἠθέλησα, Παρακ. ἠθέληκα, Παρατ. ἤθελον.

ἐθίζω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. Β'. β'., Παρακ. Παθ. εἴθισμαι, ἀνθ' οὗ πολλάκις καὶ εἴωθα (ἐκ τοῦ ΕΘΩ), Ἀπαρ. εἰωθέναι, Μετ. εἰωθὼς (Γεν. εἰωθότος), Μέσ. ἐθίζομαι, μάλ. εἰς τὸ σύνθετον συνεθίζομαι.

εἰκάζω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. ϛ'. ΣΗΜ. αα'.

εἴκω, Μέλλ. εἴξω, Παρατ. εἶκον, Ἀόρ. εἶξα (§. 26. ϛ'. ΣΗΜ. αα'). Ἀττικὸς σχηματισμὸς εἰκάθω, §. 38. Α'. δ'. Εὔχρηστον εἰς τὸ σύνθ. ὑπείκω.

εἵμαρται, Μετ. εἱμαρμένος, ἡ εἱμαρμένη (μοῖρα), ἐκ τοῦ ΜΕΙΡΟΜΑΙ. Περὶ τοῦ δασέος, §. 36. ΣΗΜ. Α'. δ'. Ἰδὲ τοῦτο, καὶ εἰς τὸν περὶ ποιητικῶν Ἀνωμάλων κατάλογον, καὶ προβλ. πέπρωται.

---

*) Ἡ Εὐκτικὴ, ἂν που εὑρεθῇ, θέλει εἶσθαι δύην (ῡ ἀντὶ τοῦ υι).

εἶμι καὶ εἰμί, §. 37. Δ'. Ε'.

εἰπεῖν, Ἀπαρέμφ. τῆς Ὁριστ. τοῦ Ἀορ. εἶπον, Ὑποτ. εἴπω, Εὐκτ. εἴποιμι, Προστ. εἰπέ, εἰπέτω, Μετ. εἰπών, -οῦσα (Γεν. εἰπόντος). Εὑρίσκεται εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς καὶ εἶπα, εἶπας, εἴπατε, εἰπάτω*), τούτων δὲ σπανιώτερον εἶναι τὸ α'. πρόσωπον (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 2, 8. οὔτ' εἶπα οὔτ' ἐποίησα).

Μέλλ. ἐρῶ, Ἀπαρ. ἐρεῖν, Μετ. ἐρῶν, ἐκ τοῦ Ὁριστικοῦ ΕΙΡΩ (ΡΕΩ), ἐξ οὗ καὶ

Παρακ. εἴρηκα, Ἀπαρ. εἰρηκέναι, Μετ. εἰρηκώς, κτλ.

Ὑπερσ. εἰρήκειν. Ἔτι Παθητ. Παρακ. εἴρημαι, εἴρηται, εἴρηνται, Μετ. εἰρήσθω, Ἀπαρ. εἰρῆσθαι, καὶ Ὑπερσυντ. εἰρήμην, εἴρητο. Ὁ δὲ Ἀόρ. Παθ. ἐῤῥήθην **), καὶ Μέλλ. γ'. εἰρήσομαι, εἰρήσεται, ἀντὶ τοῦ ἧττον εὐχρήστου α'· Μέλλ. ῥηθήσομαι, ῥηθήσεται (Ἰσοκρ.) ***). Ἐπίθ. ῥηματ. ῥητός, ῥητέος.

Ὡς Ἐνεστὼς τούτου τοῦ ῥήματος χρησιμεύει φημί καὶ λέγω, καὶ εἰς τὰς συνθέσεις, καὶ ἀγορεύω, ὡς ἀπαγορεύω, Ἀόρ. ἀπεῖπον†), ἀντιλέγω, Ἀόρ. ἀντεῖπον††). Ἔτι δὲ εἰς τὴν φράσιν κακῶς εἰπεῖν τινα, κακῶς ἀγορεύειν τινά.

εἴργω καὶ εἵργνυμι (εἵργω), διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων κατά τε τὴν σημασίαν (εἴργω, ἐκκλείω — εἵργνυμι, ἐγκλείω), καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα, ὅθεν Μέλλ. εἴρξω, εἵρξω, Ἀόρ. εἶρξα, εἷρξα. Ἀττικὸς καὶ Ποιητικὸς σχηματισμὸς εἰργάθω, §. 38. Δ'. δ'.

εἴωθα, ζήτ. ἐθίζω.

ἐλαύνω, Μέλλ. ἐλάσω, ἐλῶ, ἐλᾷς, ἐλᾷ, Ἀπαρ. ἐλᾷν (§. 31. Δ'. η'.), Ἀόρ. ἤλασα, Παρακ. ἐλήλᾰκα, Παθ. ἐλήλαμαι (ἀδόκιμον εἶναι ἐλήλασμαι), Ἀόρ. Παθ. ἠλάθην. Ἐπίθ. ῥηματ. ἐλατός, ἐλατέος.

Ἐκ τοῦ ἄλλως ἀχρήστου θέματος ΕΛΑΩ εὑρίσκεται ἡ Προστακτικὴ τοῦ συνθέτου, ἀπέλα (Ξενοφ. Κυρ. 8, 3, 32.).

ἐλέγχω, Μέλλ. ἐλέγξω, Ἀόρ. ἤλεγξα, Παρακ. ἐλήλεγχα,

---

*) Καὶ εἰς τὴν Εὐκτ. εἴπαιμεν, Πλάτ. Σοφ. 240. δ'., εἴπαιεν, Δημοσθ. κ. Νικοστρ. 1254.

**) Ὕστερον εἰς τοὺς μὴ Ἀττικοὺς καὶ ἐῤῥέθην.

***) Τούτου δὲ εὔχρηστος εἶναι ἡ Μετοχὴ ῥηθησόμενος (Θουκ. 8, 66. Πλάτ. Φαίδρ. 9.), καὶ ἡ Ἀπαρ. ῥηθήσεσθαι.

†) Ἀλλὰ καὶ ἀπηγόρευσα.

††) Ἀλλα καὶ ἀντέλεξα.

Παθ. ἐλήλεγμαι (§. 26. Θ΄. ΣΗΜ.), Ἀόρ. Παθ. ἠλέγχθην.

ἑλίσσω, ἑλίττω, Παρατατ. εἵλιττον (ἰδὲ Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβὴκ. 30.), Παρακ. Παθ. ἐλήλιγμαι, καὶ εἵλιγμαι (§. 26. Θ΄. ΣΗΜ.), Ἀόρ. Παθ. περιελίχθην (Πλάτ.).

ἕλκω, Μέλλ. ἕλξω, κάλλιον ἐκ τοῦ ΕΛΚΥΩ, ἑλκύσω, Ἀόρ. εἵλκυσα, Ἀπαρ. ἑλκύσαι. Ἀλλ' ὁ Παρατ. εἷλκον. Ὁμοίως κρατεῖ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Παθητικοῦ τὸ ἄλλο θέμα, οἷον Ἀόρ. εἱλκύσθην, Παρακ. εἵλκυσμαι.— Μέσ. ἕλκομαι.

ἐμέω, Μέλλ. ἐμέσω, ἐμοῦμαι, Ἀόρ. ἤμεσα, Παρακ. ἐμήμεκα, Παθ. ἐμήμεσμαι (§. 26. Γ΄. Θ΄.).

ἐναύω (ἀνάπτω), φαίνεται, ὅτι δὲν δέχεται αὔξησιν.

ἐνθυμοῦμαι, Ἀόρ. ἐνεθυμήθην.

ἕννυμι, §. 37. Γ΄.

ἐξεράω (χύνω), Ἀόρ. ἐξήρασα, ἐξεράσαι (Δημ.).

ἔοικα (ὁμοιάζω), (§. 37. τέλ. ΣΧΟΛ.) ἐκ τοῦ ΕΙΚΩ, Μέλλ. εἴξω (Ἀριστοφ.). — Κυρίως εἶναι Παρακ. κλινόμενος οὕτως· ἔοικα, ἔοικας, ἔοικε, ἐοίκαμεν, ἔοιγμεν (§. 38. Β΄. β΄.), ἐοίκατε, ἐοίκασιν, καὶ εἴξασιν (Ἀριστοφ.), Ἀπαρ. ἐοικέναι (εἰς τὰ μέτρα καὶ εἰκέναι), οἷον προσεικέναι (Ἀριστοφ.), Μετ. ἐοικώς, ἐοικυῖα, ἐοικός, καὶ εἰκώς, μάλ. εἰς τὸ οὐδέτερον εἰκός, Ὑπερσυντ. ἐῴκειν, κτλ.

ἑορτάζω, περὶ τῆς αὐξήσεως, §. 26. Β΄. ε΄.

ἐπαινέω, ζήτ. αἰνέω.

ἐπείγω, δὲν εἶναι σύνθετον. Παθ. ἐπείγομαι, Ἀόρ. ἠπείχθην, ἐπειχθῆναι.

ἐπίσταμαι, κατὰ τὸ ἵσταμαι. Τὸ β΄. πρόσωπον ἐπίστασαι, Ὑποτ. ἐπίστῃ, Παρατ. ἠπιστάμην, ἠπίστω, ἠπίστατο. Περὶ Ἐνεστ. Ὑποτ. καὶ Εὐκτικῆς, §. 36. ΣΗΜ. Β΄. β΄., Προστ. ἐπίστω (Ξενοφ. Ἀπομν. 3, 4, 9.), Μέλλ. ἐπιστήσομαι, Ἀόρ. ἠπιστήθην. Ἐπίθ. ῥηματ. ἐπιστητός.

ἕπομαι, Παρατ. εἱπόμην, Μέλλ. ἕψομαι, Ἀόρ. ἑσπόμην (σύνθετ. ἐφεσπόμην), ἑσποῦ, ἕσπετο, Ὑποτ. ἐπίσπωμαι, Εὐκτ. ἐπισποίμην, Ἀπαρ. ἐπισπέσθαι, Προστ. ἐπίσπου, ἐπίσπεσθε, Μετ. ἐπισπόμενος.

ἐράω (ἀγαπῶ), Παρατ. ἤρων. Καὶ Παθητ. ἐρῶμαι, ἐρᾶσθαι, ἐρώμενος. Ἐκ δὲ τοῦ ποιητικοῦ Ἐνεστῶτος ἔραμαι (κλινομένου κατὰ τὸ ἵσταμαι) ὁ εὔχρηστος Ἀόρ.

ἠράσθην, ἐρασθῆναι, καὶ Μέλλ. ἐρασθήσομαι, ἀμφότεροι ἔχοντες σημασίαν Ἐνεργητικοῦ.
ἐράω (χύνω), μόνον σύνθ. Ζήτ. ἐξεράω, καὶ συνεράω.
ἐργάζομαι, Ἀποθ. Μέσ. Μέλλ. ἐργάσομαι, Παρατ. εἰργαζόμην, Ἀόρ. εἰργασάμην, Παρακ. εἴργασμαι, ἔχων ἐνίοτε καὶ Παθητ. σημασίαν.
ἐρείκω, Ἀόρ. ἤρειξα, Μέσ. ἐρείκομαι, Παρακ. ἐρήριγμαι.
ἐρέσσω, ἐρέττω, Ἀόρ. ἤρεσα (διήρεσα), §. 38.
ἐρεύγω, Ζήτ. ἐρυγγάνω.
ἐρέσθαι, Ζήτ. ἐρωτάω.
ἕρπω, Παρατ. εἷρπον, τοὺς λοιποὺς χρόνους λαμβάνει ἐκ τοῦ ἑρπύζω, φυλάττον τὴν αὔξησιν ει.
ἔῤῥω, Μέλλ. ἐῤῥήσω, Ἀόρ. ἤῤῥησα (§. 38. Α'. α'.).
ἐρυγγάνω, Μέλλ. ἐρεύξομαι, Ἀόρ. ἤρυγον.
ἔρχομαι, σχηματίζει ἐκ τοῦ ΕΛΕΥΘΩ Μέλλ. ἐλεύσομαι, Ἀόρ. ἦλθον, Ὑποτ. ἔλθω, Εὐκτ. ἔλθοιμι, Ἀπαρ. ἐλθεῖν, Προστ. ἐλθέ, Μετ. ἐλθών, -οῦσα (Γεν. ἐλθόντος), Παρακ. ἐλήλυθα*).

Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος σημειωτέον, ὅτι, καθὼς τὸ εἶμι δανείζεται χρόνους ἐκ τοῦ ἔρχομαι, οὕτω τοῦτο καὶ χρόνους καὶ ἐγκλίσεις ἐξ ἐκείνου, οἷον·

Ἐνεστ. Ἔρχομαι, Ὑποτ. ἴω, Εὐκτ. ἴοιμι, Προστ. ἴθι, Ἀπαρέμφ. ἰέναι, Μετ. ἰών.
Παρατ. ᾔειν, ᾖα (ἐνίοτε καὶ ἠρχόμην, ὡς περιήρχετο, Ἀριστοφ.).
Παρακ. ἐλήλυθα, ἀνθ' οὗ καὶ ἥκω, ὅπου ἔχῃ τὴν σημασίαν προσελθεῖν.
Ὑπερσ. ἐληλύθειν.
Ἀόρ. ἦλθον, ἐλθεῖν, κτλ.
Μέλλ. εἶμι, καὶ, ὅπου σημαίνεται τὸ προσελθεῖν, ἥξω.

ἐρωτάω, κανονικῶς, Παθ. ἐρωτῶμαι, κτλ.

Ἐκτὸς τοῦ Ἐνεργ. Ἀορίστου τούτου τοῦ ῥήματος εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας ὁ β'. Μέσου Ἀόρ. ἠρόμην, Ὑποτ. ἔρωμαι, Εὐκτ. ἐροίμην, Προστ. ἐροῦ, Ἀπαρέμφ. ἐρέσθαι, Μετ. ἐρόμενος, καὶ ὁ Μέλλ. ἐρήσομαι. Μάλιστα εἰς σύνθεσιν, οἷον ἐπερέσθαι. Πάντα ταῦτα ὡς ἐκ τοῦ ΕΙΡΟΜΑΙ, ἄλλοι δὲ ὀνειροπολοῦσι περὶ Ἐνεστῶτος ΕΡΟΜΑΙ.

ἐσθίω, σχηματίζει ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΕΔΩ καὶ τοῦ ἀχρήστου ΦΑΓΩ Μέλλ. ἔδομαι, Ἀόρ. ἔφαγον, Παρακ. ἐδήδοκα (κατεδήδοκα), Παθ. ἐδήδεσμαι, Ἀόρ. Παθ. ἠδέσθην. Ἐπίθ. ῥηματ. ἐδεστός.

---

*) Εἰς τὸν λαοῦ τὴν γλῶσσαν φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε κατὰ συγκοπὴν, ἐλήλυμεν, ἐλήλυτε (ἰδὲ Ἡφαιστίων. σελ. 6. 7.).

ἑ σ τ ι ά ω, *Παρατ.* εἱστίων, *Ἀόρ.* εἱστίασα, κτλ.

εὕ δ ω, κ α θ ε ύ δ ω, *Μέλλ.* εὑδήσω καθευδήσω, *Παρατ.* εὗδον, καθεῦδον, ἀλλὰ καὶ ηὗδον, καθηῦδον, καὶ πολλάκις ἐκάθευδον· λαμβάνει δὲ ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ κ ο ι μ ῶ μ α ι. *Ἐπίθ.* ῥηματ. καθευδητέον (*Πλάτ.*).

εὑ ρ ί σ κ ω, *Ἀόρ.* εὗρον, *Ὑποτ.* εὕρω, *Εὐκτ.* εὕροιμι, *Προστ.* εὑρέ, *Ἀπαρ.* εὑρεῖν, *Μετ.* εὑρών, -οῦσα (*Γεν.* εὑρόντος), *Μέλλ.* εὑρήσω (§. 38. *Α'*. *θ'*.), *Παρακ.* εὕρηκα, *Παρακ. Παθ.* εὕρημαι, *Ἀόρ. Παθ.* εὑρέθην. (*Πρβλ.* §. 31. *Ζ'*. *γ'*. *ββ'*.). *Μέσ.* εὑρίσκομαι, *Ἀόρ.* εὑρόμην, εὑρέσθαι. *Ἐπίθ.* ῥηματ. εὑρετός. — *Περὶ τῆς αὐξήσεως* (§. 26. *ς'*. *ΣΗΜ.* *ββ'*.)

εὔ χ ο μ α ι, *Ἀποθ. Μέσ.* *Τοῦ δὲ Παρακ.* εὖγμαι τὸ *γ'*. πρόσωπον ε ὖ κ τ α ι ἔχει καὶ *Παθητ.* σημασίαν (§. 39. *β'*. *γγ'*.). *Περὶ τῆς αὐξήσεως ἰδὲ* §. 26. *ς'*. *ΣΗΜ.* *ββ'*.

εὔ ω, κοινῶς ἀφεύω, *Ἀόρ.* ἄφευσα, *Παρακ. Παθ.* ἠφευμένος (*Αἰσχύλ.* παρ' *Ἀθην.* 9. σ. 375. *ε'*.).

ἔ χ ω, *Μέλλ.* ἕξω (*ΚΕΦΑΛ.* *Α'*. §. 6. *Α'*. *ε'*.), *Παρατ.* εἶχον (§. 26. *Β'*. *β'*.), *Ἀόρ.* ἔσχον, *Ὑποτ.* σχῶ, σχῇς, κτλ. *Εὐκτ.* σχοίην (§. 28. *δ'*. *ΣΗΜ.* *αα'*. *β'*.), *Προστ.* σχές (παράσχες, πρβλ. §. 38. *Β'*. *γ'*. *ΣΗΜ.* τέλ.), *Ἀπαρ.* σχεῖν. Ἐκ τούτου τοῦ *Ἀπαρεμφάτου* (πρβλ. §. 38. *Α'*. *θ'*.) γίνεται ἄλλος *Ἐνεστὼς* ἴ σ χ ω *) (κρατῶ), καὶ ἄλλος *Μέλλων* σχήσω καὶ *Παρακ.* ἔ σ χ η κ α. *Μέσ.* ἔχομαι, *Μέλλ.* ἕξομαι, *Ἀόρ.* ἐσχόμην, *Ὑποτ.* παράσχωμαι, *Εὐκτ.* παρασχοίμην, *Προστ.* παράσχου, *Ἀπαρ.* παρασχέσθαι. Ἐπειδὴ εὔχρηστον εἶναι εἰς τὴν σύνθεσιν. *Παθητ.* ἔχομαι, ἴσχομαι, μάλ. εἰς συνθέσεις, οἷον ἐν φ ρ έ α τ ι ξ υ ν ε χ ό μ ε ν ο ς (*Πλάτ.*), *Ἀόρ.* ἐσχέθην, *Παρακ.* ἔσχημαι. *Ἐπίθ.* ῥηματ. ἑκτός, σχετός.

Ἄξια σημειώσεως ἐνταῦθα εἶναι τὰ ἑξῆς ἐκ τοῦ ἔ χ ω σύνθετα·

ἀ μ π έ χ ω **) (περιβάλλω), *Παρατ.* ἀμπεῖχον, *Μέλλ.* ἀμφέξω, *Ἀόρ.* ἤμπισχον, ἀμπισχεῖν, *Μέσ.* ἀμπέχομαι, ἀμπισχνοῦμαι (*Ἀριστοφ.*), *Μέλλ.* ἀμφέξομαι, *Ἀόρ.* ἠμπισχόμην.

ἀ ν έ χ ω, *Μέσ.* ἀνέχομαι, *Μέλλ.* ἀνέξομαι, *Παρατ.* ἠνειχόμην, *Ἀόρ.* ἠνεσχόμην, *Ὑποτ.* ἀνάσχωμαι, *Εὐκτ.* ἀνασχοίμην, *Προστ.* ἀνάσχου, *Ἀπαρέμφ.* ἀνασχέσθαι.

---

*) Τὸ ι ἐπέχει τόπον ἀναδιπλασιασμοῦ, ὡς ἵστημι, πλὴν ὅτι κατ' ἐκεῖνο ἐτράπη τὸ δασὺ πνεῦμα εἰς ψιλὸν διὰ τὸ χ.

**) Τὸ π κεῖται ἀντὶ τοῦ φ διὰ τὸ ἑπόμενον χ.

ὑπισχνοῦμαι, Μέλλ. ὑποσχήσομαι, Ἀόρ. ὑπεσχόμην, Ὑποτ. ὑπόσχωμαι, Εὐκτ. ὑποσχοίμην, Προστ. ὑπόσχου, Ἀπαρ. ὑποσχέσθαι, Παρακ. ὑπέσχημαι.

ἕψω, Μέλλ. ἑψήσω (§. 38. Α΄. α΄.). Ἐπίθ. ῥηματ. ἑφθός καὶ ἑψητός, ἑψητέος.

Ζ.

Ζάω, ζῶ, ζῇς, ζῇ, κτλ. Προστ. ζῆ, Ἀπαρ. ζῆν (ΣΗΜ. δ΄. εἰς τὰ συναιρούμενα), Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, κτλ. Μέλλ. ζήσω, ζήσει, ζήσουσι, καὶ ζήσεται (Πλάτ. Δημοσθ.). Τὰ λείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ τελείου βιόω.

ζέω, Μέλλ. ζέσω, Ἀόρ. ἔζεσα, Παθ. Παρακ. ἀπεζεσμένος, Ἀόρ. ἀποζεσθείς.

ζεύγνυμι, Μέλλ. ζεύξω, Ἀόρ. ἔζευξα, Παθ. ζεύγνυμαι, Ἀόρ. ἐζύγην (§. 38. Α΄. ζ΄.).

ζώννυμι, Μέλλ. ζώσω, Ἀόρ. ἔζωσα, Παρακ. Παθ. ἔζωσμαι.

Η.

Ἦ δ' ὅς, ἔφη, §. 37. ϛ΄. ΣΗΜ. δ΄.

Ἡβάω (εἶμαι ἔφηβος), καὶ ἡβάσκω (γίνομαι ἔφηβος), §. 38. Α΄. γ΄. ΣΗΜ. Ἀλλὰ τὸ σύνθετον ἀνηβάω ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν σημασίαν γίνομαι πάλιν ἔφηβος.

ἡγέομαι, Ἀποθ. Μέσ. Μέλλ. ἡγήσομαι, Ἀόρ. ἡγησάμην, Παρακ. ἥγημαι, ἔχων σημασίαν Ἐνεστῶτος (ὡς τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν γένος αὖ πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν μάλα ἔμπειρον ἥγημαι, Πλάτ. Τιμ. 19. ε΄.)

ἥδομαι, Ἀόρ. ἥσθην.

ἥκω (εἶμαι παρών), ἐκτὸς τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ τοῦ Παρατ. ἔχει Μέλλ. ἥξω. Προβλ. ἔρχομαι.

ἧμαι, §. 37. Β΄.

ἠμί, §. 37. ϛ΄. ΣΗΜ. δ΄.

ἡσσάομαι, ἡττάομαι, Παθητ. Ἀόρ. ἡττήθην, Παρακ. ἥττημαι. Ἐπίθ. ῥηματ. ἡττητέον.

Θ.

Θάπτω, Μέλλ. θάψω, Ἀόρ. ἔθαψα, Παθητ. Ἀόρ. ἐτάφην, Παρακ. τέθαμμαι, Ἀπαρ. τεθάφθαι, Μετ. τεθαμμένος, Προστ. γ΄. τεθάφθω.

θεάομαι, Ἀποθ. Μέσ. Μέλλ. θεάσομαι, Ἀόρ. ἐθεασάμην, Παρακ. τεθέαμαι.

θέλω, ζήτ. ἐθέλω.

θέρομαι, μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατ. εὔχρηστον.

θέω (τρέχω), Μέλλ. θεύσομαι, θευσοῦμαι (§. 31. Α'. ς'. ΣΗΜ. δδ'.). Τὰ λείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ τρέχω.

θλάω, Μέλλ. θλάσω, Ἀόρ. ἔθλασα, Παθητ. Παρακ. τέθλασμαι.

θλίβω, Μέλλ. θλίψω, Ἀόρ. ἔθλιψα, Παθ. Ἀόρ. ἐθλίβην, κατὰ τὸ τρίβω.

θνήσκω, Μέλλ. θανοῦμαι, Ἀόρ. ἔθανον, Παρακ. τέθνηκα (§. 38. Γ'.), Ὑπερσ. ἐτεθνήκειν. Ἐκ τοῦ Παρακειμένου εἰς χρῆσιν εἶναι τὰ διὰ συγκοπῆς τέθναμεν, τέθνατε, τεθνᾶσιν, καὶ Ὑπερσυντ. ἐτέθνασαν. Ἔτι Ἀπαρέμφ. τεθνάναι. Εὐκτ. τεθναίην, Προςτ. τέθναθι, καὶ Μετ. τεθνεώς (§. 38. Β'. δ'. καὶ §. 31. Γ'. β'. ΣΗΜ. δδ'.), ἀλλὰ καὶ τεθνηκώς, τεθνηκυῖα. Ἔτι ἐκ τοῦ Παρακειμένου σχηματίζεται Ἀττικῶς ὁ Μέλλων τεθνήξω καὶ τεθνήξομαι (§. 31. Ε'. γγ'.)

Τούτων τῶν χρόνων οἱ μὲν εἶναι εὔχρηστοι μόνον εἰς τὴν σύνθεσιν κατὰ τὸν πεζὸν λόγον, οἱ δὲ μόνον ψιλῶς, οἷον·
ἀποθνήσκω καὶ θνήσκω, ἀπέθανον, ἀποθανεῖν, ἀποθανών. κτλ. ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ τέθνηκα, ἐτεθνήκειν, τέθναμεν, τεθνάναι, κτλ., τεθνηκώς, τεθνεώς, τεθνηκυῖα, τεθνηκός. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἡ Μετοχὴ θανών, οἱ θανόντες, πολλάκις. Τὸ τεθνάναι κεῖται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ Ἀορίστου ἀποθανεῖν, οἷον πολλάκις, μυριάκις τεθνάναι. Τῶν δὲ σχηματισμῶν τεθνήξω καὶ τεθνήξομαι ὁ πρότερος φαίνεται παλαιότερος. Ἰδὲ Λάβ. εἰς Πλάτ. Γοργ. 469. δ'.

θράττω, ζήτ. ταράσσω.

θραύω, Παρακ. Παθ. τέθραυμαι (Πλάτ.), Ἀόρ. ἐθραύσθην.

θρύπτω, Ἀόρ. Παθ. ἐτρύφην, Μέσ. θρύπτομαι.

θύω, Μέλλ. θύσω, Ἀόρ. ἔθυσα, Παρακ. τέθυκα (§. 31. Α'. ς'. ΣΗΜ. ββ'.), Παθ. Ἀόρ. ἐτύθην (§. 6. Α'. γ'. ὑποσημ.), Μέσ. θύομαι.

Ι.

Ἰάομαι, Παρατ. ἰώμην, Μέλλ. ἰάσομαι, Ἀόρ. ἰασάμην, Παθ. ἰάθην.

ἱδρύω, κανονικῶς, Μέσ. ἱδρύομαι, κτλ. Παθητ. Ἀόρ. ἱδρύθην καὶ ἱδρύνθην. Ἰδὲ Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβ. 37. σημ.

ἵζω*), κοινῶς καθίζω, Μέλλ. καθιῶ, Ἀόρ. ἐκάθισα, Προστ. κάθισον, Παρακ. κεκάθικα. Περὶ τῆς διπλῆς σημασίας, §. 39. ε΄. Οἱ παλαιότεροι Ἀττικοὶ αὐξάνουσι τὸ σύνθετον εἰς τὸ μέσον, καθῖζε, καθῖσεν (Θουκυδ. 6, 66. 7, 82. ἐκδ. Βεκκέρ.). Μέσ. καθίζομαι, Μέλλ. καθιζήσομαι καὶ καθεδοῦμαι, Ἀόρ. ἐκαθεζόμην, Ἀπαρ. καθέζεσθαι, Παρακ. κάθημαι, §. 37. Β΄. β΄.

ἵημι, §. 37. Α΄.

ἱκνέομαι, κοινῶς ἀφικνοῦμαι, Μέλλ. ἀφίξομαι, Ἀόρ. ἀφικόμην, Ὑποτ. ἀφίκωμαι, Εὐκτ. ἀφικοίμην, Μετ. ἀφικόμενος, Ἀπαρ. ἀφικέσθαι, Παρακ. ἀφῖγμαι, ἀφῖχθαι.

ἱλάσκομαι, Μέλλ. ἱλάσομαι, Ἀόρ. ἱλασάμην (βραχὺ ᾰ).

ἱμάω (ἀντλῶ), Ἀπαρ. ἱμῆν, Μέλλ. ἱμήσω, Μέσ. ἱμῶμαι.

ἵπταμαι, ζήτ. πέτομαι.

ἵστημι, §. 36.

ἴσχω, ζήτ. ἔχω.

Κ.

Καθαίρω, Ἀόρ. καθῆραι (§. 32. δ΄. ΣΗΜ. αα΄.), Παθ. Παρακ. κεκάθαρμαι, Μέσ. καθαίρομαι.

καθέζεσθαι, εἶναι Ἀόριστος, ζήτ. ἵζω.

κάθημαι, ζήτ. ἵζω.

καθεύδω, ζήτ. εὕδω.

καίω, Ἀττ. κάω (μακρὸν ᾱ καὶ ἀσυναίρετον), Μέλλ. καύσω (§. 31. Α΄. ς΄. ΣΗΜ. δδ΄.), Ἀόρ. ἔκαυσα, Παθ. Ἀόρ. ἐκαύθην. Τὸ δὲ ἐκάην ἐκτὸς τῶν Ἰώνων μεταχειρίζονται οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς. Ἐπίθ. ῥημ. καυτός, καυστός, καυστέος.

καλέω, Μέλλ. καλέσω (Αἰσχίν.), Ἀττ. καλῶ (§. 31. Α΄. η΄. ΣΗΜ. ββ΄), Ἀόρ. ἐκάλεσα, Παρακ. κέκληκα (§. 38. Γ΄.), Παθητ. Ἀόρ. ἐκλήθην, Παρακ. κέκλημαι, Εὐκτ. κεκλήμην, κέκλῃο, κέκλῃτο, κτλ. (§. 31. Δ΄. ε΄. ΣΗΜ.) Μέλλ. κεκλήσομαι, Μέσ. μάλ. εἰς σύνθετα, ὡς ἐπικαλοῦμαι, κτλ.

κάμνω (§. 38. Α΄. ε΄.), Μέλλ. καμοῦμαι, Ἀόρ. ἔκαμον, Ὑποτ. κάμω, Εὐκτ. κάμοιμι, Ἀπαρ. καμεῖν, Μετ. κα-

---

*) Εὑρίσκεται δὲ καὶ ὁ κατ' ἔκτασιν σχηματισμὸς, ἱζάνω, (Θουκυδ. 2, 76.), ὅπου εἶναι ἀντὶ τοῦ ἵζεσθαι (Πλάτ. Τιμ. 25. δ΄.), καθιζάνω, ἐφιζάνω (Ἰσοκρ.).

μῶν, κτλ. Παρακ. κέκμηκα (§. 38. Γ'.), Μετ. κεκμηκώς, Ἀπαρ. κεκμηκέναι.

κάμπτω, (§. 31. Δ'. γ'. ΣΗΜ. αα'.).

καταπροίξεσθαι, μόνον εἰς τὴν φράσιν· οὔτοι μου καταπροίξει (Ἀριστοφ.).

κεῖμαι, (§. 37. Ζ'.).

κείρω, Μέλλ. κερῶ, Ἀόρ. Παθ. ἐκάρην, Μέσ. κείρομαι.

κεράννυμι, Μέλλ. κεράσω, Ἀττ. κερῶ, Ἀόρ. ἐκέρᾰσα, Παρακ. κέκρᾱκα (κατὰ §. 38. Γ'.), Παθ. κέκραμαι, Ἀόρ. ἐκράθην (ἀλλὰ καὶ κεκέρασμαι, ἐκεράσθην).

κερδαίνω, Μέλλ. κερδανῶ, Ἀόρ. ἐκέρδανα, κερδᾶναι (§. 32. δ'. ΣΗΜ. αα'.), Παρακ. κεκέρδακα καὶ κεκέρδηκα (Δημοσθ. κ. Διονυσοδ.).

κήδομαι, μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν (Πλάτ.).

κίχρημι, ζήτ. χράω.

κλάζω, Ἀόρ. ἔκλαγξα, Παρακ. κέκλαγγα, Ὑποτ. κεκλάγγω, ἔχων Ἐνεστῶτος σημασίαν (§. 39. α'. ΣΗΜ.), ὅθεν ὁ Μέλλ. κεκλάγξω, κεκλάγξομαι.

κλαίω, Ἀττ. κλάω (μακρὸν ᾱ καὶ ἀσυναίρετον), Μέλλ. κλαύσομαι, κλαυσοῦμαι (Ἀριστοφ.), Ἀόρ. ἔκλαυσα (§. 31. Α'. ζ'. ΣΗΜ. δδ'.). Σπάνιος εἶναι ὁ Μέλλ. κλαιήσω ἢ κλαήσω. Μέσ. κλαίομαι, Παρακ. κεκλαυμένος, Ἐπίθ. ῥηματ. κλαυτός, κλαυστός, κλαυστέος.

κλάω, Μέλλ. κλάσω, Ἀόρ. ἔκλᾰσα, Παθ. Ἀόρ. ἐκλάσθην. Περὶ τῆς Μετοχῆς ἀποκλάς (Ἀνακρ.) ἰδὲ §. 38. Β'. γ'. Σημ. τέλ.

κλείω, Μέλλ. κλείσω (εὑρίσκεται καὶ Μέλλ. β'. κλιῶ (εἰ μή τις αὐτὴν κατακλιεῖ. Εὔπολ. ἐν Χρυσῷ γένει. Ἰδὲ Χοιροβοσκ. 279), Ἀόρ. ἔκλεισα, Παθ. Ἀόρ. ἐκλείσθην, Παρακ. κέκλειμαι καὶ κέκλεισμαι (§. 31. Δ'. δ'. ΣΗΜ.), Μέλλ. γ'. κεκλείσομαι.

κλέπτω, Μέλλ. κλέψομαι, Ἀόρ. ἔκλεψα, Παρακ. κέκλοφα (§. 31. Γ'. β'. ΣΗΜ. αα'.), Παρακ. Παθητ. κέκλεμμαι (§. 31. Δ'. γ'. ΣΗΜ. ββ'), Ἀόρ. Παθ. ἐκλάπην, Μετ. κλαπείς.

κλίνω, Μέλλ. κλινῶ, Ἀόρ. ἔκλινα, Παθ. Ἀόρ. ἐκλίνην, κατακλινῆναι (Πλάτ. Ἀριστοφ.), ἀλλὰ καὶ ἐκλίνθην ἐνίοτε. Μέσ. κλίνομαι.

κνάω, Ἀπαρ. κνῆν (§. 35. ΣΗΜ. δ'.). Παβλ. Πολυδεύκ. 7, 196.

κοιμάω, κανονικῶς. Μέσ. κοιμῶμαι, Ἀόρ. ἐκοιμήθην.

κολάζω, Μέλλ. κολάσω καὶ κολάσομαι (Πλάτ. Ξενοφ.), Ἀττ. κολῶμαι (Ἀριστοφ.), Ἀόρ. ἐκόλασα.

κολούω, Μέλλ. κολούσω, Ἀόρ. ἐκόλουσα, Παθ. ἐκολούσθην, κολουσθείς, Παρακ. κεκόλουμαι, κεκολουμένος.

κομίζω, Μέλλ. κομιῶ, Ἀόρ. ἐκόμισα, Παρακ. κεκόμικα, Μέσ. κομίζομαι, Μέλλ. κομιοῦμαι, Ἀόρ. ἐκομισάμην, Παρακ. κεκόμισμαι.

κονίω, Μέλλ. κονῑσω, Παρακ. Παθ. κεκόνῑμαι, κεκονῑμένος, Ἀόρ. Μέσ. ἐκονισάμην, ὅθεν κόνῑσαι λαβών (Ἀριστοφ.).

κόπτω, Μέλλ. κόψω, Ἀόρ. ἔκοψα, Παρακ. κέκοφα (§. 31. Γ'. β'. γ'.), Ἀόρ. Παθ. ἐκόπην, κοπείς, κτλ. Παρακ. Παθητ. κέκομμαι, κέκοψαι, κέκοπται, κτλ. ΜΕΣ. κόπτομαι, κτλ.

κορέννυμι (χορταίνω), Μέλλ. κορέσω, Ἀόρ. ἐκόρεσα, Παρακ. Παθ. κεκόρεσμαι, Ἀόρ. ἐκορέσθην.

κορέω (φιλοκαλῶ), κανονικῶς.

κράζω, κοινῶς, κέκρᾱγα (φωνάζω), §. 39. α'. ΣΗΜ. κεκράγαμεν καὶ κατὰ συγκοπὴν κέκραγμεν, Ὑπερσ. ἐκέκραγμεν, Προστ. κέκραχθι. Σπανίως λείπει ἡ συγκοπή, οἷον κεκράγετε (Ἀριστοφ.) (§. 38. Β'. β'.). Ὅθεν ὁ Μέλλ. κεκράξομαι, Ἀόρ. ἔκραγον.

κρεμάννυμι, Μέλλ. Ἀττ. κρεμῶ, -ᾷς, -ᾷ, κτλ. Ἀόρ. ἐκρέμασα, Παθητ. κρεμάννυμαι, Μέλλ. κρεμασθήσομαι, Ἀόρ. ἐκρεμάσθην. Μέσ. ἀμεταβάτως κρέμαμαι (κρήμναμαι), Ὑποτ. κρέμωμαι, Εὐκτ. κρεμαίμην, κρέμαιο, κρέμαιτο, κτλ. Μέλλ. κρεμήσομαι, Ἀόρ. (ἐκ τοῦ Παθητ.) ἐκρεμάσθην.

κρίνω, μέλλ. κρῐνῶ, Ἀόρ. ἔκρινα, Παρακ. κέκρῐκα (§. 32. θ'.), Παθητ. Παρακ. κέκριμαι, Ἀόρ. ἐκρίθην. Μέσ. εἰς τὰ σύνθετα, οἷον ἀποκρίνομαι, Μέλλ. ἀποκρινοῦμαι, Ἀόρ. ἀπεκρινάμην, ἀποκρίνασθαι.

κρούω, Μέλλ. κρούσω, Ἀόρ. ἔκρουσα, Παθ. Παρακ. κέκρουμαι καὶ κέκρουσμαι, Ἀόρ. ἐκρούσθην. Μέσ. κρούομαι, κτλ.

κρύπτω, Μέλλ. κρύψω, Ἀόρ. ἔκρυψα, Παρακ. κέκρυφα, Παθητ. Ἀόρ. ἐκρύφθην καὶ ἐκρύβην (§. 30. ζ'. ΣΗΜ. εε'. 1.).

κτάομαι, Μέλλ. κτήσομαι, Ἀόρ. ἐκτησάμην, Παρακ.

κέκτημαι καὶ ἔκτημαι (§. 26. δ'. ΣΗΜ. α'). *Περὶ τῆς Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτικῆς τοῦ Παρακ. τούτου ἰδὲ* §. 31. Α'. ε'. ΣΗΜ. *Τοῦ Παθητ. ὑπάρχει μόνον ὁ Ἀόρ. ἐκτήθην, κτηθείς* (§. 39. β'. ββ'.).

κτείνω, Μέλλ. ἀποκτενῶ, Ἀπαρ. ἀποκτενεῖν, Μετ. ἀποκτενῶν, Ἀόρ. ἀπέκτεινα. Σπανιώτερος εἶναι κατὰ τὸν πεζὸν λόγον ὁ β'. Ἀόρ. ἀπέκτανον, κατακτανών (Ξενοφ.), Παρακ. ἀπέκτονα (εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους). Ἀττικὸς σχηματισμὸς εἴς τε τὸν Ἐνεστῶτα καὶ τὸν Παρατατικὸν εἶναι κτίννυμι, ἀποκτίννυμι (Πλάτ.). Τοῦ δὲ Παθητ. ὁ Παρακείμενος καὶ Ἀόριστος ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ τεθνηκέναι καὶ ἀποθανεῖν ὑπό τινος.

κυλίνδω, κυλίω, Μέλλ. κυλίσω, Ἀόρ. ἐκύλισα, Παρακ. Παθ. κεκύλισμαι, Ἀόρ. ἐκυλίσθην. Μέσ. κυλίομαι. Ὕστερον ἔλεγαν κυλινδέω, ἐξ οὗ Μέσ. κυλινδοῦμαι, καλινδοῦμαι, Ἀττ. ἀλινδοῦμαι. Καὶ ἐκ τούτου πάλιν τὸ Ἐνεργ. (ἀλίω) ἐξαλίω, ἐξαλῖσαι, ἐξήλικα (Ἀριστοφ.).

κυνέω, Μέλλ. κύσω, Ἀόρ. ἔκυσα, Ὑποτ. κύσω, κτλ. (Ἀριστοφ.). Συχνότερον τὸ σύνθετον προσκυνέω, κλινόμενον κανονικῶς, Μέλλ. προσκυνήσω, Ἀόρ. προσεκύνησα, προσκυνῆσαι (μόνον εἰς τοὺς Ἀττ. ποιητὰς καὶ προσκύσαι).

κύπτω, Μέλλ. κύψω, Ἀόρ. ἔκυψα, Ἀπαρ. κύψαι, Παρακ. κέκυφα.

κύω, κυέω (εἶμαι ἔγκυος), Μέλλ. κυήσω, Ἀόρ. ἐκύησα. Εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν φυλάττει ὁ Πλάτ. τὸν δεύτερον σχηματισμὸν κυέω. Τὸ Ἐναρκτικὸν εἶναι κυΐσκω καὶ κυΐσκομαι (συλλαμβάνω). Παράβλ. Πολυδεύκ. 4. *ἑσχ.*

Λ.

Λαγχάνω (λαμβάνω ἐκ κλήρου ἢ τύχης), σχηματίζει ἐκ τοῦ ΛΗΧΩ Μέλλ. λήξομαι, Ἀόρ. ἔλαχον, Παρακ. εἴληχα (§. 38. Α' ς'.).

λαμβάνω, Μέλλ. λήψομαι, Ἀόρ. ἔλαβον, Προστ. λάβε καὶ λαβέ, Παρακ. εἴληφα (§. 26. Α'. ε'. ΣΗΜ. ββ'). *Παθητ. εἴλημμαι, εἴληψαι, εἴληπται, κτλ. Ἀόρ. Παθ. ἐλήφθην, κτλ. Μέσ. μέλ. εἰς τὰ σύνθετα, οἷον ἀντιλαμβάνομαι, ἀντιλήψομαι, ἀντελαβόμην, ἀντιλαβέσθαι, κτλ.*

λάμπω, Μέλλ. λάμψω καὶ λάμψομαι, Ἀόρ. ἔλαμψα, Παρακ. λέλαμπα (Εὐριπ.).

λανθάνω, σπανίως λήθω (Ξενοφ.), Μέλλ. λήσω (λήσομαι, Ἀριστοτ. Ἀναλυτ. 2, 21), Ἀόρ. ἔλαθον, λαθεῖν, κτλ. Παρακ. λέληθα, ἔχον Ἐνεστῶτος σημασίαν. Μέσ. μάλ. εἰς τὸ σύνθετον ἐπιλανθάνομαι (λησμονῶ), Μέλλ. ἐπιλήσομαι, Ἀόρ. ἐπελαθόμην, ἐπιλαθέσθαι, Παρακ. ἐπιλέλησμαι.

λέγω, Μέλλ. λέξω, Ἀόρ. ἔλεξα, Παθητ. Παρακ. λέλεγμαι, λέλεξαι, λέλεκται, κτλ. Ἀπαρ. λελέχθαι, Ἀόρ. Παθ. ἐλέχθην, λεχθῆναι, λεχθείς. Τὰ δὲ λείποντα δανείζεται ἐκ τοῦ εἰπεῖν. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν τοῦ συνάγω, τὴν ὁποίαν ἔχουσι σύνθετά τινά, οἷον συλλέγειν, καταλέγειν, εὑρίσκεται καὶ Παρακ. ὡς συνείλοχα §. 26. ε'. ΣΗΜ. ββ'.), καὶ Παθητ. κατείλεγμαι, κατειλέχθαι, Ἀόρ. Παθ. κατελέγην, καταλεγείς, κτλ. Ἔτι Μέσ. διαλέγομαι (ὁμιλῶ), Ἀόρ. διελέχθην, Ὑποτ. διαλεχθῶ, Εὐκτ. διαλεχθείην, Ἀπαρ. διαλεχθῆναι, Παρακ. διείλεγμαι, διείλεξαι, διείλεκται, κτλ. Ἀπαρ. διειλέχθαι, Μέλλ. διαλέξομαι.

λείπω, Μέλλ. λείψω, Ἀόρ. ἔλιπον, Παρακ. λέλοιπα, Μέσ. λείπομαι, μάλ. εἰς σύνθεσιν ἀπολείπομαι, Μέλλ. λείψομαι, Παθητικῶς ἀπολειφθήσομαι, Ἀόρ. ἀπελείφθην, ἀπολειφθῆναι, κτλ. Παρακ. Παθητ. λέλειμμαι, λελειμμένος, κτλ. Μέλλ. γ'. λελείψομαι. Ὁ Μέσ. Ἀόρ. ἐλιπόμην, εἶναι σπάνιος, Ἐπίθ. ῥηματ. λειπτός, λειπτέος.

λέπω, μάλ. σύνθ. Ἀόρ. Παθητ. ἐλέπην.

λεύω, μάλ. σύνθ. καταλεύω, Μέλλ. καταλεύσω, κτλ. Ἀόρ. Παθ. κατελεύσθην.

λούω, Μέλλ. λούσω, Ἀόρ. ἔλουσα, Παρατατ. ἔλουε, κατὰ συγκοπὴν ἔλου, ἐλούομεν, ἐλοῦμεν. Μέσ. λούομαι καὶ λοῦμαι, λόει, λοῦται, Ἀπαρ. λοῦσθαι, Προστ. λοῦ, Παρατ. ἐλούμην, ἐλοῦ, ἐλοῦτο, ἐλοῦντο. Παρβλ. Φρύνιχον ἐκδ. Λωβ. 189.

λύω, Μέλλ. λύσω, Ἀόρ. ἔλυσα, Παρακ. λέλυκα, Παθ. λέλυμαι, λέλυσαι, λέλυται, κτλ. Ἀόρ. Παθ. ἐλύθην, λυθῆναι, κτλ. (§. 31. Α'. ς'. ΣΗΜ. ββ'.).

Μ.

Μαίνομαι, Μέλλ. μανοῦμαι, Ἀόρ. ἐμάνην, μανείς, μανῆναι, Εὐκτ. μανείην, κτλ. Εἰς δὲ τὸ Ἐνεργητ. εὔχρηστον

εἶναι τὸ σύνθ. ἐκμαίνω, Ἀόρ. ἐξέμηνα (Πρβλ. §. 32. δ'. ΣΗΜ. αα'.).

μαλκιῆν, §. 35. ΣΗΜ. δ'.

μανθάνω, Ἀόρ. ἔμαθον, μαθεῖν, Μέλλ. μαθήσομαι, Παρακ. μεμάθηκα (§. 38. Α'. θ'.).

μαρτυρέω, Μέλλ. μαρτυρήσω, Ἀόρ. ἐμαρτύρησα, Παρακ. μεμαρτύρηκα. Μέσ. μαρτύρομαι (μακρὸν ᾱ).

μάσσω, μάττω, Μέλλ. μάξω, Παρακ. Παθ. μέμαγμαι, Ἀόρ. ἐμάγην, ἐκμαγῆναι, κτλ.

μάχομαι, Μέλλ. μαχέσομαι, συνήθ. μαχοῦμαι (§. 31. Α'. ι'. ΣΗΜ. γγ'.), Ἀόρ. ἐμαχεσάμην, Παρακ. μεμάχημαι. Ἐπίθ. ῥηματ. μαχετέος, καὶ μαχητέος.

μεθύω (εἶμαι μεθυσμένος), μόνον κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατ. σχηματίζει ἐκ τοῦ Παθ. Ἀορ. ἐμεθύσθην τὰ λοιπά· τὸ δὲ μεταβατ. μεθύσκω (§. 38. Α'. γ'. ΣΗΜ.), ἔχει Ἀόρ. ἐμέθυσα. Μέσ. μεθύσκομαι, Ἀόρ. ἐμεθύσθην.

μέλλω, Μέλλ. μελλήσω (§. 38. Α'. α'.), Ἀόρ. ἐμέλλησα, Παρατατ. ἤμελλον (§. 26. ε'. ΣΗΜ. γγ'.).

μέλω, εὔχρηστον εἰς τὸ γ'. πρόσωπον, ὡς μέλει, μελήσει, μεμέληκέ (μοι), οὕτω καὶ τὸ σύνθετ. μεταμέλει, μεταμελήσει, Μέσ. σύνθ. ἐπιμέλομαι καὶ ἐπιμελοῦμαι, Μέλλ. ἐπιμελήσομαι, Ἀόρ. ἐπεμελήθην, Ἀπαρ. ἐπιμεληθῆναι, κτλ.

μέμφομαι, Μέλλ. μέμψομαι, Ἀόρ. ἐμεμψάμην, Ἀπαρ. μέμψασθαι. Λείπει ὁ Παρακείμενος.

μένω, Μέλλ. μενῶ, Ἀόρ. ἔμεινα, Παρακ. μεμένηκα (§. 32. θ'. ΣΗΜ. δδ'.). Ἐπίθ. ῥηματ. μενετέος.

μιαίνω, Μέλλ. μιανῶ, Ἀόρ. ἐμίηνα, μιῆναι (§. 32. δ'. ΣΗΜ. αα'.), Παρακ. μεμίαγκα (§. 32. θ'. ΣΗΜ. αα'), Ἀόρ. Παθ. ἐμιάνθην, Παρακ. Παθ. μεμίασμαι.

μίγνυμι, μίσγω, Μέλλ. μίξω, Ἀόρ. ἔμιξα, μῖξαι, Ἀόρ. Παθ. ἐμίχθην, καὶ ἐμίγην, μιγῆναι, μιγείς, κτλ.

μιμνήσκω (ἐνθυμίζω), σχηματίζει ἐκ τοῦ ΜΝΑΩ Μέλλ. ὑπομνήσω, Ἀόρ. ὑπέμνησα, ὑπομνῆσαι, κτλ. Παθητ. ὑπομιμνήσκομαι, Μέλλ. ὑπομνησθήσομαι, Ἀόρ. ὑπεμνήσθην, Ἀπαρ. ὑπομνησθῆναι, Παρακ. μέμνημαι (ἔχων Ἐνεστῶτος σημασίαν, ἐνθυμοῦμαι), Ὑποτακτ. μέμνωμαι, μέμνῃ, μέμνηται, κτλ. Εὐκτ. μεμνήμην, -ῃο, — ῃτο (§. 31. Α'. ε'. ΣΗΜ.),

Προστ. μέμνησο, μεμνήσθω, Ἀπαρ. μεμνῆσθαι, Μέλλ. γ΄. μεμνήσομαι.

μύω, κανονικῶς, Παρακ. μέμῡκα (μᾶλ. σύνθ.).

μύζω, Μέλλ. μυζήσω, ἐξ οὗ ὕστερον ἔγειναν οἱ σχηματισμοὶ μυζάω, μυζέω.

μύσσω, μύττω, σύνθ. ἀπομύττω, Μέλλ. ἀπομύξω, Μέσ. ἀπομύττομαι.

Ν.

Νάσσω (στουπόνω), Παρακ. Παθ. νένασμαι, νένασται, νενασμένος (Ἀριστοφ.). Ἐπίθ. ῥημ. ναστός.

νέμω, Μέλλ. νεμῶ, Ἀόρ. ἔνειμα, ἀπονεῖμαι, Παρακ. νενέμηκα (§. 32. θ΄. ΣΗΜ. δδ΄.), Παθητ. Ἀόρ. ἐνεμήθην, Ὑποτ. νεμηθῶ, Ἀπαρ. νεμηθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἐνεμέθην, νεμεθείς (Δημοσθ.), Προστακτ. διανεμήθητι, διανεμηθήτω, καὶ γ΄. Πληθ. πρόσωπ. διανεμηθέντων, Παρακ. νενέμημαι, κτλ. Μέσ. διανέμομαι, Μέλλ. διανεμοῦμαι, Ἀπ. διανεμεῖσθαι, Ἀόρ. διενειμάμην, Ἀπαρ. διανείμασθαι. Ἐπίθ. ῥηματ. νεμητέος.

νέφω, μόνον εἰς τὸ σύνθ. γ΄. πρόσωπον, συννέφει, Παρακ. συννένοφεν, ξυννένοφεν (Ἀριστοφ.).

νέω, α΄. (σωρεύω). Ἀόρ. ἔνησα, συνένησα, Παρακ. Παθ. νένημαι, νένησμαι, ὡς αἱ τράπεζαί γ᾽ εἰσίν ἐπινενησμέναι ἀγαθῶν ἁπάντων, κτλ. (Ἀριστοφ.). Συγχεῖται πολλάκις μὲ τὸ νενασμένος, ἐκ τοῦ Νάσσω. Ἐπίθ. ῥηματ. νητός.

β΄. νήθω (κλώθω), Μέλλ. νήσω, Ἀόρ. ἔνησα, Ἐνεστ. νῶ, νεῖς, νεῖ, νῶμεν, νῶσιν, Παρατ. ἔνει (Ἡσύχ.), Παρακ. Παθ. ἴσως νένημαι, ὅθεν καὶ νῆμα.

γ΄. (κολυμβῶ), Ἐνεστ. νέω, νέεις, νεῖ, νέομεν, νεῖτε, νέουσιν, Μετ. νέων, Ἀπαρ. νεῖν, Παρατατ. ἔνεον (Ἀριστοφ.), ἐνέομεν, ἔνεον, Ἀόρ. ἔνευσα, κτλ. Μέλλ. νεύσομαι, νευσοῦμαι, Ἀπαρ. νευσεῖσθαι. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας κεῖται νήχομαι, Ἀποθ. Μέσ. Μέλλ. νήξομαι.

νίζω (πλύνω), σχηματίζει ἐκ τοῦ νίπτω Μέλλ. νίψω, Ἀόρ. ἔνιψα. Εἰς δὲ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατ. νίζειν (Πλάτ. Ἀριστοφ.), Παθ. Παρακ. ἀπονένιμμαι, ἀπονενίμμεθα (Ἀριστοφ.). Μέσ. νίζομαι, Παρατατ. ἐνι-

ζόμην, Μέλλ. νίψομαι, Ἀόρ. ἐνιψάμην, νίψασθαι (τὰς χεῖρας).

νυστάζω, Μέλλ. νυστάσω καὶ νυστάξω, Ἀόρ. ἐνύστασα (§. 30. ζ'. ΣΗΜ. ββ'.).

Ξ.

Ξέω, Μέλλ. ξέσω, Ἀόρ. ἔξεσα, Παρακ. Παθ. ἔξεσμαι.

ξυρέω (ὕστερον καὶ ξυράω), Μέλλ. ξυρήσω, κτλ. Μέσ. ξύρομαι (ἀλλὰ καὶ ξυροῦμαι, Ἄλεξις παρ' Ἀθην. 13. 565.), Ἀόρ. ἐξυράμην, Παρακ. Παθ. ἐξύρημαι.

ξύω, Μέλλ. ξύσω, Ἀόρ. ἔξυσα, Πάρακ. Παθ. ἔξυσμαι.

Ο.

Ὀδύρομαι, Ἀποθ. Μεσ.

ὄζω, Μέλλ. ὀζήσω, Ἀόρ. ὤζησα (Ἀριστοφ.), Παρακ. ὄδωδα, ἔχων Ἐνεστῶτος σημασίαν.

οἴγω, οἴγνυμι, σύνθ. ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι, Παρατ. ἀνέῳγον, Ἀόρ. ἀνέῳξα (§. 26. Β'. δ'.), Ἀπαρ. ἀνοῖξαι, Μέλλ. ἀνοίξω, Παρακ. ἀνέῳχα, Παθ. ἀνέῳγμαι, ἀνεῳγμένος, εὔχρηστος ἀντὶ τοῦ Ἰωνικοῦ β'. Παρακ. ἀνέῳγα. (Πβλ. Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβ. 157, 158.) Ἀόρ. Παθ. ἀνεῴχθην, ἀνοιχθείς, κτλ.

οἶδα, §. 37. Η'.

οἰδέω (οἰδάω, οἰδάνω, οἰδαίνω), Μέλλ. οἰδήσω, Ἀόρ. ᾤδησα.

οἰμώζω, Μέλλ. οἰμώξω καὶ οἰμώξομαι, Ἀόρ. ᾤμωξα.

οἴομαι, Παρατατ. ᾠόμην, ᾤου, ᾤετο, κτλ. Περὶ τῆς συγκοπῆς οἶμαι, ᾤμην, ἰδὲ §. 38. Β'. δ'. Τὸ β'. πρόσωπ. τοῦ Ἐνεστῶτος εἶναι οἴει (§. 27. ΣΗΜ. γγ'.), (Πλάτ. Θεαίτ. 147. β'. οἴει, ἐν μέσῳ). Μέλλ. οἰήσομαι, Ἀόρ. ᾠήθην, Ἀπαρ. οἰηθῆναι.

ΣΗΜ. Οἱ σχηματισμοὶ οἶμαι καὶ ᾤμην δὲν ἔχουσι τὴν ἔμφασιν τοῦ οἴομαι καὶ ᾠόμην, ἐμπλεκόμενοι πολλάκις πρὸς ἔνδειξιν μετριοφροσύνης, ἄλλοτε δὲ καὶ εἰρωνείας (ἐξ, οἶμαι, τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη. Πλάτ. Πολ. 8, 564.). Καὶ ὑμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς οἶμαι εἰδέναι, ὅτι πάντων δεινότατόν ἐστι διαβολή. Λυσ. περὶ Ἀριστοφ. χρημ. 5. Ἀλλά· ἐγὼ μὲν οὔτ' ἂν ᾤμην γενέσθαι οὔτε ὁρῶ γιγνομένους, κτλ. (Πλάτ. Θεαίτ. 52.)

οἴχομαι (φεύγω), Παρατατ. ᾠχόμην, ᾤχου, ᾤχετο, κτλ. Μέλλ. οἰχήσομαι.

ὀκέλλω, ἐκτὸς τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ ἔχει μόνον τὸν Ἀόριστον ὤκειλα, ὀκεῖλαι.

ὀλισθάνω, Μέλλ. ὀλισθήσω, Ἀόρ. ὤλισθον. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους καὶ ὀλισθαίνω, καὶ Ἀόρ. α'. ὠλίσθησα.

ὄλλυμι, Μέλλ. ὀλῶ, ἀπολῶ, Ἀόρ. ἀπώλεσα, Ἀπαρ. ἀπολέσαι, Παρακ. ὀλώλεκα, ἀπολώλεκα. Μέσ. ὄλλυμαι, ἀπόλλυμαι, Μέλλ. ἀπολοῦμαι, Μετ. ἀπολούμενος (Ἀριστοφ.), Ἀόρ. ἀπωλόμην, ἀπώλου, ἀπώλετο, κτλ. Ὑποτ. ἀπόλωμαι, Εὐκτ. ἀπολοίμην, Ἀπαρ. ἀπολέσθαι, Μετ. ἀπολόμενος, Παρακ. ὄλωλα, ἀπόλωλα (εἶμαι χαμένος). Τὰ δύο ταῦτα ἀπολέσθαι καὶ ἀπολωλέναι χρησιμεύουσι πολλάκις ὡς Παθητικὰ (κατὰ τὸ ἀποθανεῖν ὑπό τινος), ἀπολέσθαι ὑπό τινος.

ὄμνυμι, Μέλλ. ὀμοῦμαι, ὀμεῖ, ὀμεῖται, κτλ. Ἀπαρ. ὀμεῖσθαι, Ἀόρ. ὤμοσα, Ἀπ. ὀμόσαι, Παρακ. ὀμώμοκα, Παθητ. ὀμώμοσμαι, ὀμώμοσαι, ὀμώμοται, κτλ. Μετ. ὀμωμοσμένος, Ἀόρ. Παθ. ὠμόθην. — Μέσ. εἰς σύνθ. διόμνυμαι, Ἀόρ. διωμοσάμην.

ὀμόργνυμι, σύνθ. ἀπομόργνυμι, Μέλλ. ἀπομόρξω, Ἀόρ. ἀπώμορξα. Μέσ. ἀπομόργνυμαι, Μέλλ. ἀπομόρξομαι, Ἀόρ. ἀπωμορξάμην, Ἀπαρ. ἀπομόρξασθαι.

ὀνίνημι (ὠφελῶ) ἄνευ Παρατατικοῦ. Μέλλ. ὀνήσω, Ἀόρ. ὤνησα. Μέσ. ὀνίναμαι (ὠφελοῦμαι), Μέλλ. ὀνήσομαι, Ἀόρ. ὠνήμην -ησο, -ητο, ἀνθ' οὗ καὶ ὠνήθην (Ξενοφ. Ἀνάβ. 5, 5, 2.), ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ὕστερον ὠνάμην, Εὐκτ. ὀναίμην, ὄναιο, ὄναιτο, κτλ. Ἀπαρ. ὄνασθαι.

ὁράω, Παρατ. ἑώρων (§. 26. Β'. δ'.), Παρακ. ἑώρᾱκα (εἰς τὰ μέτρα καὶ ἑόρᾱκα), Ἀόρ. ἐκ τοῦ ΕΙΔΩ (§. 37. Π'.), εἶδον, Ὑποτ. ἴδω, -ῃς, -ῃ, κτλ. Εὐκτ. ἴδοιμι, -οις, -οι, κτλ. Ἀπαρ. ἰδεῖν, Μετ. ἰδών, ἰδοῦσα (Γεν. ἰδόντος), Προστ. ἴδε, ἀττ. ἰδέ (ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦ. ΤΟΝΟΥ). ΜΕΣ. ὁρῶμαι (μὴ περιορᾶσθε τοὺς κινδύνους, Θουκυδ.), Ἀόρ. εἰδόμην, ἰδέσθαι, ἰδοῦ (ὡς ἐπιφώνημα ἰδού), Μέλλ. ἐκ τῆς ῥίζης ΟΠ- ὄψομαι, ὄψει, ὄψεται, κτλ Ἀπαρ. ὄψεσθαι, Μετ. ὀψόμενος. ΠΑΘ. ὁρῶμαι, ὁρᾶσθαι, κτλ. Παρακ. ἑώραμαι, συνήθ. ὦμμαι, ὦψαι, ὦπται, κτλ. Ἀπαρ. ὦφθαι, Ἀόρ. ὤφθην, Ἀπαρ. ὀφθῆναι, Ὑποτ. ὀφθῶ, Εὐκτ. ὀφθείην, κτλ. Ἐπίθ. ῥηματ. ὁρατός, ὀπτός.

ὀρέγω, Μέλλ. ὀρέξω, Ἀόρ. ὤρεξα (Πλάτ.). Μέσ. ὀρέγομαι, Ἀόρ. ὠρεξάμην, ὀρέξασθαι, καὶ ὠρέχθην (Ἰσοκρ.)

ὀρύσσω, ὀρύττω, Μέλλ. ὀρύξω, Ἀόρ. ὤρυξα, Παρακ. ὀρώρυχα, Παθ. ὀρώρυγμαι, ὀρωρύχθαι, κατορωρυγμένος, Ὑπερσ. ὀρωρύγμην, ὀρώρυξο, ὀρώρυκτο καὶ ὠρώρυκτο, πρβλ. §. 26. θ'. Μέσ. ὀρύττομαι, κτλ.

ὀσφραίνομαι, Μέλλ. ὀσφρήσομαι, Ἀόρ. ὠσφρόμην.

οὐρέω, Ἀπαρ. οὐρῆν, §. 35. ΣΗΜ. δ'.

ὀφείλω (χρεωστῶ), Μέλλ. ὀφειλήσω, κατὰ §. 38. Α'. α'. Ὁ β'. Ἀόρ. ὤφελον κεῖται μόνον ἐπὶ εὐχῆς. Ἰδὲ τὸ Συντακτικόν.

ὀφλισκάνω (χρεωστῶ), Μέλλ. ὀφλήσω, Παρακ. ὤφληκα, Ἀόρ. ὦφλον, Ὑποτ. ὄφλω, Ἀπαρ. ὀφλεῖν.

Π.

Παίζω, Μέλλ. παίξομαι, παιξοῦμαι, Ἀόρ. ἔπαισα (εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἔπαιξα), Παθ. Παρακ. πέπαισμαι, πέπαισται (ὕστερον καὶ πέπαιγμαι, πέπαικται).

παίω (δέρω), Μέλλ. παίσω, Ἀόρ. ἔπαισα. Ἀττικὸς σχηματισμὸς τοῦ Μέλλ. παιήσω (Ἀριστοφ.). Μέσ. παίομαι, κτλ.

παλαίω, Μέλλ. παλαίσω, Ἀόρ. ἐπάλησα, Ἀόρ. Παθητ. ἐπαλαίσθην, παλαισθείς (Εὐριπ.).

πάσασθαι, ἀνθ' οὗ εἰς τὸν πεζὸν λόγον κτήσασθαι, Παρακ. πέπᾶμαι (Ξενοφ.).

πάσσω (σπείρω), Μέλλ. πάσω, Ἀόρ. ἔπασα, καταπάσας (Ἀριστοφ.). Μέσ. πάσσομαι, κτλ.

πάσχω, ἐκ μὲν τοῦ ΠΑΘ-, Ἀόρ. ἔπαθον, Ὑποτ. πάθω, Εὐκτ. πάθοιμι, Ἀπαρ. παθεῖν, Μετ. παθών, παθοῦσα (γεν. παθόντος). Ἐκ δὲ τοῦ ΠΕΝΘ- (ὅθεν πένθος), Μέλλ. πείσομαι, Παρακ. πέπονθα, πεπονθέναι, πεπονθώς, κτλ. (§. 38. γ'.). Ἐπίθ. ῥηματ. παθητός.

πατάσσω, Μέλλ. πατάξω, Ἀόρ. ἐπάταξα. Λείπει τὸ Παθητ. Πρβλ. πλήσσω.

παύω, Μέλλ. παύσω, Ἀόρ. ἔπαυσα. Μέσ. παύομαι, Μέλλ. παύσομαι, Ἀόρ. ἐπαυσάμην, Παρακ. πέπαυμαι, πέπαυσο, πεπαύσθω, κτλ., ὅθεν ὁ Μέλλ. πεπαύσομαι, Ἀόρ. Παθ. ἐπαύσθην καὶ ἐπαύθην (§. 31. ϛ'. γ'. ΣΗΜ. αα'.).

Ἡ Προστακτ. παῦε λαμβάνεται πολλάκις ἐπὶ ἀμεταβάτου σημασίας (Ἀριστοφ.).

πείθω, Μέλλ. πείσω, Ἀόρ. ἔπεισα, Παρακ. πέπεικα. Μέσ. πείθομαι, Μέλλ. πείσομαι, καὶ Παθητ. πεισθήσομαι, Ἀόρ. ἐπείσθην, Παρακ. πέπεισμαι, πεπεισμένος, κτλ., ὁ δὲ β'. Παρακ. πέποιθα, πεποιθώς, Προστ. πέπεισθι (Αἰσχύλ.)

πείκω, Ἀττ. πεκτέω, Μέλλ. πέξω, Ἀόρ. Παθ. ἐπέχθην (Ἀριστοφ.).

πεινάω, Ἀπαρ. πεινῆν, §. 35. ΣΗΜ. δ'.

πειράω, Μέλλ. πειράσω, Ἀόρ. ἐπείρασα, Μέσ. πειρῶμαι, Μέλλ. πειράσομαι, Ἀόρ. ἐπειράθην, Παρακ. πεπείρᾱμαι. Καὶ ἐπὶ σημασίας Παθητικῆς, οἷον πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου (Θουκυδ.).

πέκω, ζήτ. πείκω.

πελάζω, ζήτ. τοῦτο εἰς τὸν περὶ Ποιητικῶν Ἀνωμάλων κατάλογον. Εἰς τὸν πεζὸν λόγον εὑρίσκεται τοῦτο (ἀντὶ τοῦ πλησιάζω) σπανίως (Θουκυδ. 2, 77.), μάλιστα εἰς διηγηματικὸν τρόπον, ὡς παρὰ Πλάτ. Συμποσ. 195. ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει.

περάω, Μέλλ. περάσω, Ἀόρ. ἐπέρᾱσα (περᾶν τὴν θάλασσαν). Πρβλ. πιπράσκω. Παρόμοιον ῥῆμα εἶναι περαίνω (ἐκ τοῦ πέρας), ἔχον Παρακ. Παθ. πεπέρασμαι, γ'. πρόσωπ. Ἑν. πεπέρανται.

πέρδω, συνήθ. πέρδομαι, Ἀόρ. ἔπαρδον, Μέλλ. παρδήσομαι, Παρακ. πέπορδα.

πεσεῖν, ζήτ. πίπτω.

πέσσω, πέττω, Μέλλ. πέψω, ἐκ τοῦ πέπτω, εὑρισκομένου εἰς τοὺς νεωτέρους.

πετάννυμι, Μέλλ. πετᾰσω, Ἀόρ. ἐπέτασα, ἀναπετάσαι, Παρακ. Παθ. κατὰ συγκοπὴν (§. 38. Β'. β'.) ἀναπέπταμαι, ἀναπεπταμένος, κτλ. Ἀόρ. Παθ. ἐπετάσθην.

πέτομαι, Μέλλ. πετήσομαι (Ἀριστοφ.), συνήθ. πτήσομαι, Ἀόρ. ἐπτόμην, ἀνεπτόμην, ἀναπτέσθαι, Παρακ. πεπότημαι (Ἀριστοφ.). Πρβλ. τὸν εἰς τὰ ΠΑΡΑΡΤ. Α'. κατάλογον.

πήγνυμι, Μέλλ. πήξω, Ἀόρ. ἔπηξα, Παθ. πήγνυμαι, Ἀόρ. ἐπάγην, Παρακ. β'. πέπηγα, ἔχων σημασίαν Παθητικὴν (εἶμαι πηγμένος). Μέσ. πήγνυμαι.

πηδάω, Μέλλ. πηδήσομαι, Ἀόρ. ἐπήδησα.

πιέζω, Μέλλ. πιέσω, Ἀόρ. ἐπίεσα, Παθ. ἐπιέσθην.

15

πίμπλημι (γεμίζω), Ἀπαρ. πιμπλάναι, κλίνεται Ἐνεστ. καὶ Παρατ. κατὰ τὸ ἵστημι, Μέλλ. πλήσω, ἀποπλήσω, Ἀόρ. ἔπλησα, κτλ. Παθ. πίμπλαμαι, Παρακ. πέπλησμαι, Ἀόρ. ἐπλήσθην, πλησθῆναι.

Ἐὰν εἰς τὰ σύνθετα πρὸ τοῦ πρώτου π τύχῃ μ, εἰς τὸν διπλασιασμὸν τὸ μ ἐκβάλλεται, οἷον ἐμπίπλαμαι, προςλαμβάνεται δὲ πάλιν, ὅταν μεταξὺ παρεμπέσῃ ἡ αὔξησις, οἷον ἐνεπίμπλασαν.

Περὶ τοῦ Ἀορίστου ἐπλήμην, ἐμπλήμενος (Ἀριστοφ.), ἴδε τὸν δεύτερον κατάλογον.

Τὸ δὲ Πλήθω (εἶμαι γεμάτος) ἐκτὸς τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ τοῦ Παρατ. ἔχει μόνον τὸν β'. Παρακ. πέπληθα (Φερεκρ.), ἔχοντα τὴν αὐτὴν μὲ τὸν Ἐνεστῶτα σημασίαν.

πίμπρημι (καίω), Ἀπαρ. πιμπράναι, κατὰ τὸ πίμπλημι, Παρακ. Παθητ. πέπρησμαι, Προστ. πέπρησο, Μετ. πεπρησμένος.

πίνω, Ἀόρ. ἔπιον, πιεῖν, πιών, κτλ. Προστακτ. πῖθι (§. 38. Β'. γ'. ΣΗΜ.), Μέλλ. πίομαι (μακρὸν ῑ), ὕστερον καὶ πιοῦμαι· τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ ΠΟΩ, Παρακ. πέπωκα, Παθ. πέπομαι, καταπέποται, Ἀόρ. ἐπόθην. Ἐπίθ. ῥηματ. ποτός, ποτέος.

πιπίσκω, Μέλλ. πίσω, Ἀόρ. ἔπῑσα, συνήθ. ποτίζω.

πιπράσκω (πωλῶ), Μέλλ. καὶ Ἀόρ. λείπουσι. Τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ ΠΡΑΩ *), Παρακ. πέπρᾱκα, Παθ. πέπρᾱμαι, Ἀόρ. ἐπράθην, πραθείς, κτλ. Μέλλ. πεπράσομαι.

πίπτω (μακρὸν ῑ, ὅθεν Προςτ. πῖπτε). Ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ Μέλλ. πεσοῦμαι, Ἀόρ. ἔπεσον (καὶ ἔπεσα), Ἀπαρ. πεσεῖν, Μετ. πεσών, κτλ. Παρακ. πέπτωκα, κτλ.

πλάσσω, πλάττω, Μέλλ. πλάσω, κτλ. (§. 30. ζ'. ΣΗΜ. γγ'.).

πλέκω, Μέλλ. πλέξω, Ἀόρ. ἔπλεξα, Ἀόρ. Παθ. ἐπλάκην καὶ ἐπλέκην (Πλάτ.).

πλέω, Μέλλ. πλεύσομαι, συνήθ. πλευσοῦμαι, Ἀόρ. ἔπλευσα, Παρακ. πέπλευκα. Εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατ. δὲν συναιρεῖται, πλέω, πλέεις, πλέει, πλέομεν, πλεῖτε, πλέουσιν, Παρατ. ἔπλεον, ἔπλεις, ἔπλεεν, κτλ.

πλήθω, ζήτ. πίμπλημι.

---

*) Εἶναι δηλ. παλαιὸν ῥῆμα περάω, τοῦ ὁποίου ὁ Μέλλ. περῶ, Ἀόρ. ἐπέρᾰσα εὑρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον. Ἐκ τούτου λοιπόν, καθὼς κέκρᾱκα ἐκ τοῦ κεκέρᾰκα, οὕτως γίνεται πέπρᾱκα ἐκ τοῦ πεπέρᾰκα, ὅθεν καὶ τὸ θέμα.

πλήσσω, πλήττω (*δέρω*), *Ἀόρ. Παθητ. ἐπλήγην. Δανείζεται τὰ λοιπὰ τοῦ Ἐνεργητ. ἐκ τοῦ πατάσσω καὶ παίω, ὅθεν καὶ πατάξω καὶ ἐπάταξα, καὶ παίομαι, ἀλλὰ Παρακ. πάλιν πέπληγα* *), *π. χ. πότερον πρότερον ἐπλήγην ἢ ἐπάταξα* (*Λυσ.*)· *ὅτι θᾶττον ἂν ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πὺξ παιόμενος* (*Λυσ.*). *Ὃς ἂν πεπλήγῃ τὸν πατέρα νεοττὸς ὤν*, (*Ἀριστοφ. Ὀρν.* 1350.) — *Τὰ δὲ σύνθετα ἐκπλήττω καὶ καταπλήττω, ἔχοντα καὶ Ἐνεργητ. καὶ Παθητ., σχηματίζουσι τὸν β'. Ἀόρ. Παθ. ἐξεπλάγην, κατεπλάγην, καταπλᾰγῆναι, Παρακ. Παθ. ἐκπέπληγμαι, ἐκπεπληγμένος. Εὑρίσκεται δὲ ὁ σχηματισμὸς εἰς υμι, ἐκπλήγνυσθαι* (*Θουκυδ.*).

πλύνω, §. 32. *θ'*.

πνέω, Μέλλ. πνεύσομαι, πνευσοῦμαι, Ἀόρ. ἔπνευσα, Παθ. ἐπνεύσθην (§. 31. *Α' ϛ'. ΣΗΜ. δδ'.*).

πνίγω, Μέλλ. πνιξοῦμαι (§. 31. *Α'. ϛ'. ΣΗΜ. ϛϛ'.*), *Παθ. πνίγομαι, Ἀόρ. ἐπνίγην, πνιγῆναι, Μέλλ. πνιγήσομαι.*

ποθέω, Μέλλ. ποθέσω καὶ ποθέσομαι (*ἀλλὰ καὶ ποθήσω, Ξενοφ.*), *Ἀόρ. ἐπόθεσα* (*ἐπόθησα, Ἰσοκρ.*), *Παρακ. πεπόθηκα, Παθ. πεπόθημαι, Ἀόρ. Παθ. ἐποθέσθην* §. 31. *Α'. ϛ'. ΣΗΜ. ββ'.*).

πονέω, Μέλλ. πονήσω, Ἀόρ. ἐπόνησα, Παρακ. πεπόνηκα. Ἐπὶ σημασίας τοῦ ἀλγεῖν σχηματίζει πονέσω, ἐπόνεσα (*Ἱπποκρ. καὶ Λουκιαν.*), *ἀλλὰ πεπόνηκα τὼ σκέλη* (*Ἀριστοφ.*), *ὥσπερ πεπόθηκα.*

πράσσω, πράττω (*μακρὸν ᾱ*), *Μέλλ. πράξω, Ἀόρ. ἔπραξα, Παρακ. πέπρᾱγα, ὕστερον διεκρίθη πέπρᾱγα ἐπὶ ἀμεταβάτου σημασίας, οἷον κακῶς πεπραγέναι, εὖ πεπραγέναι, τὸ δὲ πέπραχα ἐπὶ μεταβατικῆς* (*Ξενοφ. Κυροπ.* 7, 5, 42.)

πρίασθαι (*ἀγοράζειν*), *ἐλλειπτικὸς Ἀόριστος, ἀναπληρῶν τὸν ἧττον εὔχρηστον τοῦ ὠνεῖσθαι, ὡς ἐπριάμην, Ὑποτ. πρίωμαι, Εὐκτ. πριαίμην, Προστακτ. πρίασο καὶ πρίω* (*Ἀριστοφ.*), *Μετ. πριάμενος.*

πρίω, Προστ. πρῖε, Ἀόρ. Παθ. ἐπρίσθην.

---

*) *Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἐπεκράτει ἡ ἀμετάβατος σημασία τούτου τοῦ Παρακειμένου.*

πταίω, Μέλλ. πταίσω, Ἀόρ. ἔπταισα, Παθ. ἐπταίσθην, κτλ.

πτήσσω, κανονικῶς, Ἀόρ. ἔπτηξα, Παρακ. ἔπτηχα.

πτίσσω, §. 30. ζ΄. ΣΗΜ. γγ΄.

πτύρω, κανονικῶς, Παθ. πτύρομαι, Ἀόρ. ἐπτύρην, πτυρῆναι (π. χ. τὸν θάνατον).

πτύσσω, κανονικῶς. Μέσ. πτύσσομαι, κτλ.

πτύω, Μέλλ. ἀποπτύσω, Ἀόρ. ἀπέπτῠσα.

πυνθάνομαι, ἐκ τοῦ Ποιητ. πεύθομαι, Μέλλ. πεύσομαι (πευσοῦμαι), Ἀόρ. ἐπυθόμην, Ὑποτ. πύθωμαι, Εὐκτ. πυθοίμην, Ἀπαρ. πυθέσθαι, Μετ. πυθόμενος, Παρακ. πέπυσμαι, πέπυσαι (§. 31. Δ΄. β΄.), πέπυσται, κτλ., πεπυσμένος, κτλ.

πυρέσσω, *πυρέττω*, Ἀόρ. ἐπύρεξα.

Ρ.

Ῥαίνω, Μέλλ. ῥανῶ, Ἀόρ. ἔῤῥανα, Παθ. Παρακ. ἔῤῥασμαι.

ῥάπτω, Μέλλ. ῥάψω, Ἀόρ. ἔῤῥαψα, Παθητ. ἐῤῥάφην (§. 30. ζ΄. ΣΗΜ. εε΄.), Παρακ. Παθ. ἔῤῥαμμαι.

ῥέω, Μέλλ. ῥεύσομαι, Ἀόρ. ἔῤῥευσα (§. 31. Α΄. ς΄. ΣΗΜ. δδ΄.), ἀντὶ δὲ τούτων τῶν σχηματισμῶν προκρίνουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸν Παθ. β΄. Ἀόρ. ἐῤῥύην καὶ τὰ ἐκ τούτου ἐσχηματισμένα, Παρακ. *ἐῤῥύηκα*, καὶ Μέλλ. *ῥυήσομαι*.

ῥήγνυμι, Μέλλ. ῥήξω, Ἀόρ. ἔῤῥηξα, Ἀόρ. Παθητ. ἐῤῥάγην, ἐξεῤῥάγην, ῥαγῆναι, Παρακ. ἔῤῥωγα, ἐῤῥωγώς, ἐῤῥωγέναι, ἐπὶ σημασίας ἀμεταβάτου (§. 39. ε΄).

ῥιγόω, Ἀπαρ. ῥιγῶν (§. 35. ΣΗΜ. ε΄.).

ῥίπτω, καὶ ῥιπτέω, ῥιπτῶ (§. 38. Α΄. α΄.), Μέλλ. ῥίψω, Ἀόρ. ἔῤῥιψα, Ἀπαρ. ῥῖψαι, Ἀόρ. Παθ. ἐῤῥίφην, Παρακ. Παθητ. ἀπεῤῥιμμένος (Δημοσθ.).

ῥύομαι (σώζω), Ἀόρ. *ἐῤῥῡσάμην*, *ῥύσασθαι*, π. χ. ἐκ δουλοσύνης τινά. Πρβλ. εἰς τὸν ποιητ. κατάλ. *ἐρύω*.

ῥώννυμι, Μέλλ. ῥώσω (πρβλ. §. 38. Α΄. ζ΄.), Ἀόρ. ἐπέῤῥωσα, Παθ. ῥώννυμαι, Παρακ. ἔῤῥωμαι (εἶμαι καλά), Ἀπαρ. ἐῤῥῶσθαι, Προστ. ἔῤῥωσο, Μετ. ἐῤῥωμένος (περὶ τοῦ ἐῤῥωμενέστατος (§. 22. Α΄. 1. β΄.), Ἀόρ. ἐῤῥώσθην.

Σ.

Σαίρω (καθαίρω), Μέλλ. σαρῶ, Ἀόρ. ἔσηρα. Τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἄχρηστα. Ἐξ ἄλλης σημασίας τοῦ ῥήματος προέρχεται ὁ Παρακ. *σέσηρα*, σεσηρώς (Ἀριστοφ.).

σαλπίζω, Μέλλ. σαλπίγξω, Ἀόρ. ἐσάλπιγξα (§. 30. ζ΄. ΣΗΜ. ββ΄.). Οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἔλεγαν *σαλπίσω*.

σβέννυμι, Μέλλ. σβέσω, Ἀόρ. ἔσβεσα, ἀποσβέσας (Ἀριστοφ.), Παθ. σβέννυμαι, Ἀόρ. ἐσβέσθην, ἀνθ᾽ οὗ ὁ β΄. Ἀόρ. ἔσβην, ἀπέσβην, ἀπέσβης, ἀπέσβη, ἀποσβῆναι, καὶ Παρακ. ἔσβηκα, ἀπέσβηκα, καὶ Ὑπερσυντελ. ἀπεσβήκειν (*ἐπειδὴ δὲ ὁ λύχνος ἀπεσβήκει*, Πλάτ.), (§. 38. Β΄. γ΄.).

σέβομαι, ἔχει ἐκτὸς τοῦ Παρατατ. μόνον τὸν Ἀόρ. *ἐσέφθην* (Πλάτ. Φαίδρ. 254. β΄.).

σήπω, Παθ. σήπομαι, Ἀόρ. ἐσάπην, σαπῆναι, καὶ Παρακ. σέσηπα (*τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσεσηπότες*, Ξενοφ.).

σκάπτω, Μέλλ. κατασκάψω, Ἀόρ. κατέσκαψα, Ἀόρ. Παθ. ἀνεσκάφην (§. 30. ζ΄. ΣΗΜ. εε΄.), κατασκαφῆναι, κτλ.

σκεδάννυμι, Μέλλ. σκεδάσω, σκεδῶ, διασκεδῶ, -ᾷς, -ᾷ, κτλ. Ἀόρ. διεσκέδασα, Παρακ. Παθ. διεσκέδασμαι, διεσκεδασμένος.

σκέλλω, *σκελέω* (ξηραίνω), **Παθ.** σκέλλομαι (ἄχρηστον). Τούτου τοῦ ῥήματος εὔχρηστοι εἶναι μόνοι οἱ Ἐνεργ. σχηματισμοὶ τοῦ Ἀορ. *ἔσκλην*, *κατέσκλην*, *κατασκλῆναι*, Εὐκτ. *ἀποσκλαίην*, καὶ τοῦ Παρακ. *κατέσκληκα*, *κατεσκληκέναι*, κτλ., ἔτι τοῦ Μέσ. Μέλλ. *κατασκλήσομαι*, γινόμενοι ἐκ μεταθέσεως τοῦ φωνήεντος μετ᾽ ἀμεταβόλου, ΣΚΑΛ- καὶ ΣΚΛΑ- κατὰ §. 38. Γ΄., καὶ ἔχοντες ἀμετάβατον σημασίαν.

σκέπτομαι, Μέλλ. *σκέψομαι*, Ἀόρ. *ἐσκεψάμην*, *σκέψασθαι*, *σκέψαι*, *σκέψασθε*, κτλ. Παρακ. *ἔσκεμμαι*, *ἔσκεψαι*, *ἔσκεπται*, κτλ. Μετ. *ἐσκεμμένος*, Ἀπαρ. *ἐσκέφθαι*, μὲ Ἐνεργητικὴν καὶ Παθητικὴν σημασίαν (οἷον *ἐσκεμμένα καὶ παρεσκευασμένα λέγω*, καὶ *οὐχ ὁ ἐσκεμμένος*, *οὐδ᾽ ὁ μεριμνήσας*, Δημοσθ.). Ἔτι ὁ γ΄. Μέλλ. ἐσκέψομαι, ἐσκέψεται (Πλάτ.). Ὁ δὲ Ἐνεστὼς *σκέπτομαι* μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων, καὶ ὁ Παρατατ. *ἐσκεπτόμην*,

ἧττον εἶναι εἰς χρῆσιν, καὶ ἀναπληροῦνται κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς διὰ τοῦ

σκοπέω, σκοπῶ (σκοποῦμαι, Πλάτ. Θεαίτ. 160. ε'.), σκοπεῖν, σκοπῶν, σκόπει, κτλ. Παρατατ. ἐσκόπουν. Τοῦτο δὲ πάλιν τὸ ῥῆμα δὲν σχηματίζει ἄλλο οὐδέν. Ἐπίθ. ῥηματ. σκεπτέος.

σκώπτω, Μέλλ. σκώψομαι (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 854.).

σμάω, σμῇς, σμῇ, Ἀπαρ. σμῆν (§. 35. ΣΗΜ. δ'.), Ἀόρ. Παθ. ἐσμήχθην, ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ σμήχω. Ἐπίθ. ῥηματ. σμηκτός.

σμήχω, ζήτ. σμάω.

σοῦμαι, ἐκ τούτου μετέβη εἰς τὴν κοινὴν συνήθειαν ἡ Προστακτ. σοῦ, σοῦσθε (Ἀριστοφ.).

σπάω, Μέλλ. σπάσω, Ἀόρ. ἔσπᾰσα, Παθ. ἐσπάσθην.

σπείρω, Μέλλ. σπερῶ, Ἀόρ. ἔσπειρα, Παθ. ἐσπάρην, Παρακ. Παθ. ἔσπαρμαι, διέσπαρται, διεσπαρμένος, κτλ.

σπένδω, Μέλλ. σπείσω (§. 31. Α'. β'. ΣΗΜ.), Ἀόρ. ἔσπεισα, σπεῖσαι, σπείσας, κτλ. Παρακ. (Ἐνεργ. ἔσπεικα, Πλούτ.) Παθ. ἔσπεισμαι. Μέσ. σπένδομαι, Μέλλ. σπείσομαι, Ἀόρ. ἐσπεισάμην, σπείσασθαι, κτλ.

στάζω, §. 8. δ'. ΣΗΜ. ββ'.

στέλλω, Μέλλ. στελῶ, ἀποστελῶ, Ἀόρ. ἀπέστειλα, Παρακ. ἀπέσταλκα, Παθ. στέλλομαι, Ἀόρ. ἐστάλην, ἀποσταλῆναι, ἀποσταλείς, κτλ. Παρακ. ἀπέσταλμαι, ἀπεσταλμένος, κτλ. Μέσ. Ἀόρ. ἐστειλάμην, περιστείλασθαι, κτλ.

στενάζω, §. 30. ζ'. ΣΗΜ. ββ'.

στέργω, Μέλλ. στέρξω, Ἀόρ. ἔστερξα, Παρακ. β'. ἔστοργα.

στερέω, σύνθ. ἀποστερῶ, Μέλλ. ἀποστερήσω, Ἀόρ. ἀπεστέρησα, Παθητ. ἀποστεροῦμαι, καὶ ἀσύνθ. στεροῦμαι, στερίσκομαι, Ἀόρ. ἀπεστερήθην, καὶ ἐστερήθην, Παρακ. ἐστέρημαι, ἀνθ' οὗ καὶ ὁ ἰδιαίτερος σχηματισμὸς στέρομαι (Ξενοφ.), Μετ. ἐστερημένος, καὶ στερόμενος, Μέλλ. ἀποστερήσομαι, καὶ στερήσομαι, Ἀπαρ. ἀποστερήσεσθαι, καὶ (κατὰ τὴν Ἀττικὴν συναίρεσιν τοῦ Μέλλ. τῶν εἰς εω, εσω,) ἀποστερεῖσθαι (Ἀνδοκίδ.).

στηρίζω, §. 30. ζ'. ΣΗΜ. ββ'.

στίζω, §. 30. ζ'. ΣΗΜ. ββ'.

στορέννυμι, καὶ κατὰ μετάθεσιν (τοῦ στόρνυμι) στρών-

νυμι, Μέλλ. στορέσω, στρώσω, Ἀόρ. ἐστόρεσα, ἔστρωσα, Ἀπαρ. καταστορέσαι (μεταφ. τὸν θυμὸν), καταστρῶσαι, κτλ. Παθ. στρώννυμαι, Ἀόρ. ἐστρώθην, Παρακ. ἔστρωμαι, Μετ. ἐστρωμένος, κτλ. Ἐπίθ. ῥηματ. στρωτός.

στρέφω, Μέλλ. στρέψω, Ἀόρ. ἔστρεψα, Παρακ. ἔστροφα, Παθ. ἔστραμμαι, περιέστραπται, περιεστράφθαι, κτλ. Ἀόρ. Παθ. ἐστρέφθην, καὶ ἐστράφην, διαστραφῆναι, ὅθεν καὶ ὁ β΄. Μέλλ. διαστραφήσομαι.

συνεράω (συγχύνω), Ἀόρ. συνερᾶσαι (Ἰσοκρ.).

συρίζω, Ἀττ. συρίττω, Μέλλ. συρίξομαι (καὶ συρίσω), Ἀόρ. ἐσύριξα (καὶ ἐσύρισα, συρίσαι).

σύρω, Παθ. ἀποσύρομαι, Ἀόρ. ἀπεσύρην.

σφάλλω, Μέλλ. σφαλῶ, Ἀόρ. ἔσφηλα, σφῆλαι, Παθητ. Ἀόρ. ἐσφάλην, σφαλῆναι, σφαλείς, κτλ. Παρακ. ἔσφαλμαι, ἔσφαλται, κτλ.

σφάζω, Ἀττ. σφάττω, Μέλλ. σφάξω, Ἀόρ. ἔσφαξα, Ἀόρ. Παθ. ἐσφάγην (§. 30. ζ. ΣΗΜ. δδ΄.).

σφίγγω, §. 31. Α΄. γ΄. ΣΗΜ. αα΄.

σφύζω, §. 30. ζ΄. ΣΗΜ. ββ΄.

σχεῖν, ζήτ. ἔχω.

σώζω, Μέλλ. σώσω, Ἀόρ. ἔσωσα, Παθ. Παρακ. σέσωσμαι, σεσωσμένος, κτλ. Ἀόρ. ἐσώθην (§. 31. ς΄. γ΄. ΣΗΜ. αα΄.), σωθῆναι, σωθείς, κτλ. Μέλλ. σωθήσομαι, σωθήσεσθαι, κτλ.

Τ.

Ταράσσω, ταράττω, κανονικῶς. Ἐκ τούτου εὑρίσκεται κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς ὁ σχηματισμὸς θράττω, μεταβαίνοντος τοῦ πρώτου α εἰς τὸ δεύτερον καὶ ἀποτελοῦντος μίαν μακρὰν συλλαβὴν, ὅθεν τὸ θρᾶττον· τὸ δὲ τ ἐτράπη εἰς θ διὰ τὴν δασύτητα τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ρ. Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, κτλ. (Πλάτ. Θεαίτ. 187.).

τάσσω, τάττω, κανονικῶς, Ἀόρ. Παθ. ἐτάχθην, καὶ ἐτάγην.

τείνω, Μέλλ. τενῶ, Ἀόρ. ἔτεινα. Τὰ λοιπὰ ἰδὲ §. 32. θ΄.

τελέω, τελῶ, Μέλλ. τελῶ (§. 31. Α΄. η΄.), Ἀόρ. ἐτέλεσα, Παρακ. τετέλεκα, Παθ. τετέλεσμαι, Ἀόρ. ἐτελέσθην, κτλ.

τέμνω, Μέλλ. τεμῶ, Ἀόρ. ἔτεμον, ἔταμον. Τὰ λοιπὰ κατὰ συγκοπὴν ἢ μετάθεσιν (§. 38. Γ΄.), Παρακ. τέ-

τμηκα, Παθ. τέτμημαι, καὶ ὡς Ὑποτακτ. τέτμωμαι, οἷον ἐκτέτμησθον (Πλάτ. Πολιτ. 8. 564. γ'.), Μέλλ. τετμήσομαι, Ἀόρ. ἐτμήθην, τμηθῆναι. Μέσ. τέμνομαι, Μέλλ. τεμοῦμαι, Ἀόρ. ἐτεμόμην, κτλ.

τετραίνω, ζήτ. τιτράω.

τήκω, Μέλλ. τήξω, Ἀόρ. ἔτηξα, συντῆξαι. — Παθ. τήκομαι, Ἀόρ. ἐτάκην, ξυντακῆναι, ξυντακείς, κτλ. Παρακ. τέτηκα, τετηκώς, τετηκέναι, μὲ σημασίαν Παθητικήν (§. 39. ε'.).

τίκτω, Μέλλ. τέξω, συνήθ. τέξομαι, Ἀόρ. ἔτεκον, τεκεῖν, τεκοῦσα, κτλ. Παρακ. τέτοκα.

τίλλω, §. 32. δ'.

τίνω, Μέλλ. τίσω, Ἀόρ. ἔτισα· οὕτως ἁπλοῦν σπανιώτερον εἰς τοὺς λογογράφους, — οὗ δὴ τίνουσι δίκην ζῶντες τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται (Πλάτ. Θεαίτ. 177.). Πρβλ. τίω εἰς τὸ ΠΑΡΑΡΤ. Α'. κατάλογον.

τιτράω (τρυπῶ), Μέλλ. τρήσω, Ἀόρ. ἔτρησα (§. 38. Α'. η'). Εὐχρηστότερος δὲ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς εἶναι ὁ ἐπιτεινόμενος σχηματισμὸς τετραίνω, διατετραίνω, Μέλλ. διατετρανῶ, Ἀόρ. διετέτρηνα ὕστερον διετέτρᾱνα (Θεόφρ.), καὶ Μεσ. διετετρηνάμην, οἷον δίκην δὲ χοάνης ὦτα διετετρήνατο (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 18.), Παρακ. τέτρηκα, Παθ. τέτρημαι.

τιτρώσκω, Μέλλ. τρώσω, Ἀόρ. ἔτρωσα, Παθ. τιτρώσκομαι, Παρακ. τέτρωμαι, τέτρωται, τετρῶσθαι, τετρωμένος, κτλ. Ἀόρ. ἐτρώθην, τρωθείς, τρωθῆναι, κτλ.

τλῆναι, σύνθ. ἀνατλῆναι (Πλάτ.), Ἀπαρ. Ἀόρ. τοῦ Ποιητικοῦ ἔτλην, Μέλλ. τλήσομαι, Παρακ. τέτληκα. Ἰδὲ τὸν κατὰ τὸ Α'. ΠΑΡΑΡΤ. Ἀνωμάλων κατάλογον.

τρέμω, μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν ἐκ τοῦ Ποιητικοῦ τρέω. Ἀριστοφ., ἐπιτείνων τὴν σημασίαν αὐτοῦ, λέγει τετρεμαίνω.

τρέπω, Μέλλ. τρέψω, Ἀόρ. ἔτρεψα, καὶ ἔτραπον, Παρακ. τέτροφα, τέτραφα, ἀνατέτραφα, κτλ. (§. 31. Γ'. β'. ΣΗΜ. αα'.), Παθ. τρέπομαι, Παρακ. τέτραμμαι, τέτραψαι, τέτραπται, καὶ τὸ γ'. πρόσωπ. τοῦ Πληθ. τετράφαται (Πλάτ.), ἢ τετραμμένοι εἰσίν (Ἰδὲ §. 31. Γ' γ'. ΣΗΜ. αα'. καὶ αὐτόθ. β'.), Ἀόρ. ἐτράπην (ἀλλὰ καὶ ἐτρέφθην, ὡς τρεφθείς, Ξενοφ. κυνηγετ. 12, 5.), Ὑποτ. τραπῶ, Εὐκτ. τραπείην, Ἀπαρ. τραπῆναι, Μετ. τραπείς, Μέλλ. τραπήσο-

μαι. Μέσ. τρέπομαι, Ἀόρ. ἐτρεψάμην, καὶ ἐτραπόμην, -ου, -ετο, κτλ., Ὑποτ. τράπωμαι, Εὐκτ. τραποίμην, Ἀπαρ. τραπέσθαι, Μετ. τραπόμενος, Μέλλ. τρέψομαι, Ἐπίθ. ῥηματ. τρεπτός, τρεπτέος, καὶ μὲ σημασίαν τοῦ Μέσου τραπητέος.

Ὁ Μέσ. Ἀόρ. ἐτραπόμην ἅπαξ εὑρίσκεται ἐπὶ Παθητικῆς σημασίας ἀντὶ τοῦ ἐτράπην, Πλάτ. Κρατύλ. 395. ἡ πατρὶς αὐτοῦ ὅλη ἀνετράπετο, ἀντὶ τοῦ ἀνετράπη.

τρέφω, Μέλλ. θρέψω, Ἀόρ. ἔθρεψα, θρέψαι, κτλ. (§. 6. Α'. δ'.), Παρακ. τέτροφα (§. 31. Γ'. β'. ΣΗΜ. αα'.). Παθ. τρέφομαι, Παρακ. τέθραμμαι, τεθράφθαι, τεθραμμένος, κτλ. (§. 31. Δ'. γ'. ΣΗΜ. ββ'.), Ἀόρ. ἐτράφην, τραφῆναι, ἀνατραφῆναι (σπανιώτερον ἐθρέφθην). Μέλλ. ἐκ τοῦ Μέσου θρέψομαι, ὡς τίνα τρόπον θρέψονται καὶ παιδευθήσονται (Πλάτ. Πολιτ. 2, 376.). Ἐπίθ. ῥηματ. θρεπτός, θρεπτέος.

τρέχω, Μέλλ. θρέξομαι, ὡς μεταθρέξομαι (Ἀριστοφ.), (§. 6. Α'. δ'.), συνηθέστερον δὲ δραμοῦμαι, Ἀόρ. ἔθρεξα, ὡς περιθρέξαι (Ἀριστοφ.), συνηθ. ἔδραμον, δραμεῖν, δραμών, Παρακ. δεδράμηκα (ἐκ τοῦ δραμεῖν, κατὰ §. 38. Α'. θ'.).

τρίβω, Μέλλ. τρίψω, Ἀόρ. ἔτριψα, Παρακ. τέτριφα, διατέτριφα, Παθ. τρίβομαι, Παρακ. τέτριμμαι, τέτριψαι, τέτριπται, κατατετριμμένος, κτλ., Ἀόρ. ἐτρίβην (§. 31. ϛ'. δ'.), Ὑποτ. τριβῶ, Εὐκτ. ἐπιτριβείης, Ἀπαρ. τριβῆναι, κτλ., καὶ ἐτρίφθην (ἤδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθεῖσα, κτλ. Θουκυδ. 2, 77.), Μέλλ. τριβήσομαι. Μέσ. τρίβομαι, ἀποτρίβομαι, Ἀόρ. ἀπετριψάμην, ἀποτρίψασθαι, κτλ., Μέλλ. ἀποτρίψομαι.

τρίζω, Παρακ. β'. τέτριγα (§. 39. α'. ΣΗΜ. καὶ §. 30. ζ'. ΣΗΜ. ββ'.)

τρύχω, Ἀόρ. ἐτρύχωσα, Παρακ. Παθ. τετρυχωμένος, ἐκ τοῦ σπανιωτέρου τρυχόω.

τρώγω, Μέλλ. τρώξομαι, Ἀόρ. ἔτραγον, τραγεῖν.

τυγχάνω, Μέλλ. τεύξομαι, τεύξεσθαι, Ἀόρ. ἔτυχον, Ὑποτ. τύχω, Εὐκτ. τύχοιμι, Ἀπαρ. τυχεῖν, Μετ. τυχών, κτλ. Παρακ. τετύχηκα (§. 38. Α'. θ'.).

τύπτω, §. 34. Ἐκτὸς τοῦ κανονικοῦ σχηματισμοῦ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται Μέλλ. τυπτήσω (§. 38. Α'. α'.), Παρακ. Παθ. τετύπτημαι. Ἐπίθ. ῥηματ. τυπτητέος.

τύφω, Μέλλ. θύψω, Παρακ. Παθ. τεθυμμένος, Ἀόρ. Παθ. ἐτύφην.

Υ.

Ὑπισχνοῦμαι, ζήτ. ἔχω.
ὑφαίνω, Μέλλ. ὑφανῶ, Ἀόρ. ὕφηνα, ὕφᾱνα (Παρακ. ὕφαγκα), Παρακ. Παθ. ὕφασμαι, καὶ κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς (Ἡρωδιαν. περὶ μ. λέξ. 44, 25.), μετὰ διπλασιασμοῦ ὑφήφασμαι. Σημειοῦται δὲ τοῦτο ἀδέσποτον.
ὕω (βρέχω), Παθ. Ἀόρ. ὕσθην, ὡς ὕσθησαν αἱ Θῆβαι, Ἡρόδοτ. Μέλλ. Μέσ. ὕσομαι.

Φ.

Φαίνω (§. 39. Ε'.), Μέλλ. φανῶ, Εὐκτ. φανοίην (§. 28. δ'. ΣΗΜ. αα'.), Ἀόρ. ἔφηνα, ἀπέφηνα (μεταβατ.), Παρακ. ἀποπέφαγκα (Δίναρχ.), Παθ. φαίνομαι, Ἀόρ. ἐφάνθην, οἷον τὰ φανθέντα (Δημοσθ. κ. Θεοκρ. 1325.), φρουρὰ ἐφάνθη (Ξενοφ. Ἑλλην. 6, 4, 11.), ἀπεφάνθη τὰ χρήματα (Λυσ. π. Ἀριστοφ. χρημ.), Παρακ. πέφασμαι, πέφανσαι, πέφανται, κτλ. Μέσ. φαίνομαι, Μέλλ. φανοῦμαι, καὶ φανήσομαι, Ἀόρ. ἐκ τοῦ Παθητ. ἐφάνην, φανῆναι, Ὑποτ. φανῶ, -ῇς, -ῇ, Εὐκτ. φανείην, Προστ. φάνηθι, Μετ. φανείς, Παρακ. ἐκ τοῦ Ἐνεργ. πέφηνα, ἀλλὰ καὶ πέφασμαι, κτλ. Ἔτι δὲ ἐπὶ σημασίας μεταβατικῆς (ἀποφαίνομαι), Ἀόρ. ἀπεφηνάμην, Ἀπαρ. ἀποφήνασθαι.
φείδομαι, Μέλλ. φείσομαι, Ἀόρ. ἐφεισάμην, φείσασθαι.
φέρω, σχηματίζει ἐκ διαφόρων θεμάτων τοὺς λοιποὺς χρόνους, Μέλλ. οἴσω, Ἀόρ. α'. ἤνεγκα, Εὐκτ. ἐνέγκαιμι, Ἀπαρ. ἐνέγκαι, Ἀόρ. β'. ἤνεγκον, Ὑποτ. ἐνέγκω, Εὐκτ. ἐνέγκοιμι, Ἀπαρ. ἐνεγκεῖν, Μετ. ἐνεγκών (γεν. ἐνεγκόντος), Προστ. ἔνεγκε, καὶ οἶσε (Ἀριστοφ.), Παρακ. ἐνήνοχα, ἐξενήνοχα. Μέσ. φέρομαι, Μέλλ. οἴσομαι, Ἀόρ. ἠνεγκάμην, ἠνέγκω, ἠνέγκατο (π. χ. καλὸν τὸ γέρας τῆς τέχνης ἠνέγκατο, Πλάτ. Πολ. 406. β'.), Ἀπαρ. ἐνέγκασθαι, Μετ. ἐνεγκάμενος, Προστ. ἔνεγκαι, Παθ. Παρακ. ἐνήνεγμαι, ἐνήνεγξαι, ἐνήνεγκται, καὶ ἐνήνεκται, κτλ., Ἀόρ. ἠνέχθην, ἐνεχθῆναι, Μέλλ. ἐνεχθήσομαι, καὶ οἰσθήσομαι. Ἐπίθ. ῥημαι. οἰστός, οἰστέος.

φεύγω, Μέλλ. φεύξομαι, καὶ φευξοῦμαι, Ἀόρ. ἔφυγον, Ὑποτ. φύγω, Εὐκτ. φύγοιμι, Ἀπαρ. φυγεῖν, Μετ. φυγών, φυγοῦσα (γεν. φυγόντος, φυγούσης), Παρακ. πέφευγα, πεφευγέναι, πεφευγώς. Λείπει τὸ Παθ. — Ἐπίθ. ῥήματ. φευκτός, φευκτέος (Ἐπικ. φυκτός, ὅθεν ἄφυκτος).

φημί, §. 37. ϛ'.

φθάνω (ΦΘΑΩ, κατὰ §. 38. Α'. ε'.), Μέλλ. φθήσομαι, Ἀόρ. ἔφθἄσα, φθάσας. Εὐχρηστότερος δὲ β'. Ἀόρ. ἔφθην, ἔφθης, ἔφθη, κτλ. Ὑποτ. φθῶ, Εὐκτ. φθαίην, Μετ. φθάς, Ἀπαρ. φθῆναι, Παρακ. ἔφθακα.

φθείρω, κανονικῶς, Παρακ. ἔφθορα (καὶ ἔφθαρκα), Παθ. φθείρομαι, Παρακ. ἔφθαρμαι, ἐφθάρθαι, ἐφθαρμένος, κτλ., Ἀόρ. ἐφθάρην, φθαρῆναι, φθαρείς, κτλ., Μέλλ. φθαρήσομαι.

Τὸν Παρακ. ἔφθορα μετεχειρίζοντο οἱ Ἴωνες ὡς ἀμετάβατον.

φθίνω, μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ ἐπὶ σημασίας ἀμεταβάτου, ὥς οὔτε αὐξανόμενον οὔτε φθῖνον. Πλάτ. Συμπ. 24., τὴν δὲ ποιητικὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος ἰδὲ εἰς τὸν κατὰ ΠΑΡΑΡΤ. Α'. Ἀνωμάλων κατάλογον.

φοβέω, Ἀόρ. ἐφόβησα. Μέσ. φοβοῦμαι, Μέλλ. φοβήσομαι, Ἀόρ. ἐφοβήθην, φοβηθῆναι, φοβηθείς, κτλ. (Προστ. φόβησαι).

φορέω, Μέλλ. φορέσω, καὶ φορήσω, Ἀόρ. ἐφόρησα, καὶ ἐφόρεσα (Ἰσαῖος).

φρέω, μόνον εἰς τὰ σύνθετα, οἷον ἐκφρέω, εἰσφρέω, διαφρέω, Μέλλ. ἐκφρήσω, εἰσφρήσω, Ἀόρ. ἐξέφρησα, Προστ. Ἐνεστ. ἔκφρες, εἴσφρες, ἔκφρει, Μετ. ἐπεισφρείς (Εὐριπ.), Μέσ. Παρατ. εἰσεφρούμην (Εὐριπ.), Μέλλ. εἰσφρήσομαι.

φρίσσω, φρίττω, Παρακ. πέφρῖκα, ἔχων σημασίαν Ἐνεστῶτος.

φρύγω, Ἀόρ. Παθ. ἐφρύγην.

φυλάσσω, φυλάττω, κανονικῶς. Παρακ. πεφύλαχα. Μέσ. φυλάττομαι, Μέλλ. φυλάξομαι, Ἀόρ. ἐφυλαξάμην, φυλάξασθαι, φύλαξαι, κτλ. Παρακ. πεφύλαγμαι.

φύρω, Μέλλ. φύρσω, συνήθ. φυράσω, Ἀόρ. ἔφυρσα, συνήθ. ἐφύρασα. Μέσ. Ἀόρ. ἐφυρασάμην, φυράσα-

σθαι, φυρασάμενος, κτλ. Παθ. Παρακ. πεφύραμαι, καὶ πέφυρμαι, Ἀόρ. ἐφυράθην.

φύω, Μέλλ. φύσω, Ἀόρ. ἔφυσα. Παθ. φύομαι, Μέλλ. φύσομαι (ὡς θάρσος δὲ ἐμφύσεται, Ξενοφ. Κυροπ. 5, 2, 32.), Ἀόρ. ἐκ τοῦ Ἐνεργ. ἔφυν, ἔφῡς, ἔφῡ, κτλ., Ἀπαρ. φῦναι, Ὑποτ. φύω, Εὐκτ. φύην, Μετ. φύς (γεν. φύντος), (εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἐπικρατεῖ ὁ σχηματισμὸς ἐφύην, Ὑποτ. φυῶ, Ἀπαρ. φυῆναι), Παρακ. ἐκ τοῦ Ἐνεργ. πέφῡκα, πεφυκέναι, πεφυκώς (γεν. πεφυκότος).

Χ.

Χαίνω, ζήτ. χάσκω.

χαίρω, Μέλλ. χαιρήσω, Ἀόρ. ἐκ τοῦ Παθ. ἐχάρην, χαρῆναι, καὶ ἐκ τούτου Παρακ. κεχάρηκα, κεχάρημαι (§. 38. Α'. θ'.).

χάσκω, σχηματίζει ἐκ τοῦ εἰς τοὺς παλαιοτέρους συγγραφεῖς ἀχρήστου χαίνω, Μέλλ. χανοῦμαι, Παρακ. κέχηνα, κεχηνέναι, κεχηνώς, Προστ. κεχήνετε (Ἀριστοφ. Ἀχ. 133.), Ἀόρ. ἔχανον.

χέζω, Μέλλ. χεσοῦμαι, Ἀόρ. ἔχεσα (Μετ. χέσας), καὶ ἔχεσον, Ἀπαρ. χεσεῖν (Ἀριστοφ.).

χέω (ἀσυναίρετον), Μέλλ. χέω, χεῖς, χεῖ (οὐ μύρον ἐπιχεῖς, Ἀριστοφ.), Μετ. παραχέων (Πλάτ. Κωμ. παρ' Ἀθην. 665.), Ἀόρ. ἔχεα, Ὑποτ. χέω, Ἀπαρ. χέαι, Προστ. χέον (ἔγχεον), χεάτω, κτλ. Παρακ. κέχῠκα. Παθ. Ἀόρ. ἐχύθην, κατεχύθην, κτλ. Παρακ. κέχυμαι, συγκέχυται, κτλ. Μέσ. Μέλλ. χέομαι, χεῖσθαι, Μετ. χεόμενος (Ἰσαῖος), Ἀόρ. ἐχεάμην, χέασθαι.

Οἱ σχηματισμοὶ χεύσω, ἔχευσα, δὲν φαίνονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς.

χόω (εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χώννυμι), Μέλλ. χώσω, Ἀόρ. ἔχωσα, Παθ. ἐχώσθην, Παρακ. Παθ. κέχωσμαι, κεχῶσθαι.

χράω. Τούτου τοῦ ῥήματος εἶναι πέντε διαφόρων συζυγιῶν σχηματισμοὶ καὶ τόσαι διάφοροι σημασίαι.

α') χράω (μαντεύω), Ἀπαρ. χρῆν. Εὑρίσκεται δὲ εἰς τὸν πεζὸν λόγον μόνον τὸ γ'. πρόςωπον τοῦ Ἀορίστου ἔχρησεν, ἐπὶ τοῦ θεοῦ. Μέσ. χρῶμαι, χρῆσθαι, π. χ. μαντείῳ, χρῆσθαι περὶ πολέμου, τουτ. ἐπερωτᾶν τὸν θεὸν περὶ πολέμου.

β') κίχρημι (δανείζω), Μέλλ. χρήσω, Ἀόρ. ἔχρησα. Μέσ. κίχραμαι (δανείζομαι), Μέλλ. χρήσομαι, Ἀόρ. ἐχρησάμην.

γ') χράομαι, χρῶμαι (μεταχειρίζομαι), χρῇ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται, Ἀπαρ. χρῆσθαι, Μετ. χρώμενος, Προστ. χρῶ, χρήσθω, κτλ., Ὑποτ. χρῶμαι, χρῇ, χρῆται, κτλ. Εὐκτ. χρῴμην, χρῷο, χρῷτο, κτλ., Παρατ, ἐχρώμην, ἐχρῶ, ἐχρῆτο, κτλ., Μέλλ. χρήσομαι, χρήσεσθαι, χρησόμενος, Ἀόρ. ἐχρησάμην, Ὑποτ. χρήσωμαι, Εὐκτ. χρησαίμην, -αιο, -αιτο, κτλ. Ἀπαρ. χρήσασθαι, Μετ. χρησάμενος, Παρακ. κέχρημαι, κέχρησαι, κέχρηται, κτλ., Ἀπαρ. κεχρῆσθαι, Μετ. κεχρημένος. (Οὗτος δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ Ἐνεστῶτος). Ἐπίθ. ῥηματ. χρηστός, χρηστέον.

δ') χρή (ἀπρόςωπον, σημαῖνον πρέπει, εἶναι ἀναγκαῖον), Ἀπαρ. χρῆναι, Ὑποτ. χρῇ, Εὐκτ. χρείη, Μετ. χρεών (τὸ χρεών), Παρατ. ἐχρῆν καὶ χρῆν, Μέλλ. χρήσει.

ε') ἀπόχρη (εἶναι ἱκανόν), καὶ Πληθ. ἀποχρῶσιν, Ἀπαρ. ἀποχρῆν, Μετ. ἀποχρῶν, ἀποχρῶσα, ἀποχρῶν (γεν. ἀποχρῶντος), ὅθεν τὸ ἐπίῤῥημα ἀποχρώντως. Παρατ. ἀπέχρη, Ἀόρ. ἀπέχρησεν, Μέλλ. ἀποχρήσει.

χρήζω (ἀπαιτῶ), μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν κατὰ τοὺς Ἀττικούς.

χρίω (ἀλείφω), Μέλλ. χρίσω, Ἀόρ. ἔχρῖσα, Ἀπαρ. χρῖσαι, Παθ. Παρακ. κέχρισμαι, κεχρῖσθαι, κεχρισμένος, καὶ κεχρῖμένος (Κωμ. παρ' Ἀθην. 13, 557.). Μέσ. χρίομαι, κτλ.

Κατὰ τὸν Φρύνιχον διαφέρει τοῦτο τὸ ῥῆμα τοῦ ὁμωνύμου χρίω (κεντῶ), διὰ τὴν ποσότητα τοῦ ῐ, οἷον χρίω, χρίσω, χρίσαι, κεχρίσθαι.

χρώννυμι καὶ χρώζω, Μέλλ. χρώσω, Ἀόρ. ἔχρωσα, Παθ. ἐχρώσθην, Παρακ. κέχρωσμαι.

χώννυμι, ζήτ. χόω.

χωρέω, Μέλλ. χωρήσομαι. Τὰ δὲ ἐκ τούτου σύνθετα σχηματίζουσι πολλάκις καὶ τὸν Ἐνεργ. Μέλλοντα.

Ψ.

Ψαύω, Μέλλ. ψαύσω, Ἀόρ. ἔψαυσα, Παθ. ἐψαύσθην.

ψάω, Ἀπαρ. ψῆν, §. 35. ΣΗΜ. δ'. Παθ. Ἀόρ. ἐψή-

θην, ἐψήσθην, Παρακ. ἔψημαι, ἔψησμαι. Ἄλλος σχηματισμὸς ψήχω, ὅθεν κατέψηγμαι (Σοφ.), ἰδὲ Φρύνιχ. ἐκδ. Λωβ. 254.

ψεύδω (ἀπατῶ), Μέλλ. ψεύσω, Ἀόρ. ἔψευσα. Μέσ. ψεύδομαι, Μέλλ. ψεύσομαι, Ἀόρ. ἐψευσάμην, ψεύσασθαι, κτλ. Παθ. Ἀόρ. ἐψεύσθην, ψευσθῆναι.

ψήχω, ζήτ. ψάω.

ψύχω, Μέλλ. ψύξω, Ἀόρ. ἔψυξα. Παθ. Ἀόρ. ἐψύγην, ψυγῆναι, ψυγείς, κτλ.

Ω.

Ὠθέω, Μέλλ. ὠθήσω, καὶ ὤσω, Παρατ. ἐώθουν (§. 26. Β'. δ'.), τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ ΩΘΩ (§. 38. Α'. α'.), Ἀόρ. ἔωσα, ὦσαι, Παρακ. Παθ. ἔωσμαι, ἐῶσθαι. Μέσ. Ἀόρ. ἀπεωσάμην, ἀπώσασθαι, ἀπωσάμενος, κτλ. Ὑποτ. ἀπώσωμαι, Εὐκτ. ἀπωσαίμην.

ὠνέομαι, ὠνοῦμαι, Παρατ. ἐωνούμην. Ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀορ. ἐωνησάμην, ὠνήσασθαι, μεταχειρίζονται τὸ ἐπριάμην, πρίασθαι. Ἰδὲ πρίασθαι.

§. 40.

ΠΕΡΙ ΜΟΡΙΩΝ.

Μόρια ὀνομάζονται, ὅσα μέρη λόγου δὲν ἐπιδέχονται τροπὴν, οὔτε διὰ κλίσεως οὔτε διὰ συζυγίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἄκλιτα μέρη καλοῦνται. Τοιαῦτα δὲ εἶναι Πρόθεσις, Ἐπίῤῥημα, Σύνδεσμος, Ἐπιφώνημα.

Α΄.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ.

Ἡ πρόθεσις, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, διορίζον σχέσιν ὀνόματος πρὸς ὄνομα. Τούτων τῶν προθέσεων αἱ μὲν συντάσσονται μετ᾽ ὀνομάτων καὶ συντίθενται καὶ μετ᾽ ἄλλων μερῶν λόγου, ὡς — ἀμφί, ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, εἰς, ἢ ἐς), ἐν, ἐκ, ἢ ἐξ (§. 8.), ἐπί, κατά, μετά, παρά, περί, πρό, πρός, σύν, ἢ ξύν, ὑπέρ, ὑπό· ἄλλαι δὲ συντάσσονται μόνον μετ᾽ ὀνομάτων, οἷον ἄνευ, ἕνεκα **). Καὶ τούτων πάλιν πολλαὶ χρησιμεύουσιν ἁπλῶς καὶ ἀντὶ ἐπιῤῥημάτων, οἷον ἐγγύς, χωρίς, ἄλλαι δέ τινες διεκρίθησαν ἐπ᾽ αὐτῷ τούτῳ διὰ τὴν κατάληξιν, ὡς εὐθύς, καὶ εὐθύ, ἄντικρυς, καὶ (ἀντικρύ) καταντικρύ. Ἐπειδὴ τὸ μὲν εὐθύς κεῖται ἐπὶ χρόνου, ὡς καὶ καθ᾽ ἡμᾶς, καὶ εἶναι ἐπίῤῥημα, τὸ δὲ εὐθύ ἐπὶ τόπου, καὶ συντάσσεται ὡς πρόθεσις μετὰ τῆς Γενικῆς, ὡς εὐθὺ Λυκείου, εὐθύ Ἐφέσου (τουτ. κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς τὸ Λύκειον κτλ.). Ἔτι τὸ μὲν ἄντικρυς εἶναι ἐπίῤῥημα, σημαῖνον τὸ κατ᾽ εὐθεῖαν, καὶ μεταφορικῶς διαῤῥήδην καὶ ἁπλῶς, ὡς εἰς τὸ ἄντικρυς (Πλάτ. Συμπόσ.* 223. *β΄.), μηδ᾽ ἐρέσθαι μηδένα, ἀλλὰ χωρεῖν ἄντικρυς (Ἀριστοφ. Λυσ.* 1069.), *τὸ δὲ ἀντικρύ, συνηθ. καταντικρύ, σημαῖνον τὸ ἀπέναντι, συντάσσεται μετὰ τῆς Γενικῆς, καὶ γίνεται οὕτω πρόθεσις, οἷον ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς (Θουκυδ.* 7, 26.).

---

*) *Τὸ ἐς ἔμεινεν ἐκ τῆς Ἰωνικῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀττικὴν διάλεκτον· φυλάττεται δὲ καὶ ὕστερον, μάλιστα εἰς φράσεις τινάς, οἷον ἐς κόρακας, ἐς μακαρίαν, καὶ κατὰ τὰ σύνθετα ἐπιῤῥήματα, ἐσαύριον, ἐσαῦθις.*

**) *Ἕνεκα, ἕνεκεν, εἵνεκεν, εὑρίσκονται ἐναλλὰξ εἰς τοὺς δοκιμωτάτους συγγραφεῖς, καὶ σφάλλονται οἱ λέγοντες, ὅτι οἱ εἰς εν σχηματισμοὶ ἀπέμειναν εἰς χρῆσιν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας.*

Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν προθέσεων, ἐπειδὴ ἡ φύσις αὐτῶν ἀποβλέπει εἰς σύνταξιν, γίνεται λόγος εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς.

Β'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

α') Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα διορίζουσιν ἢ ῥῆμα, οἷον ὀρθῶς λέγεις, ἢ ἐπίθετον, οἷον λίαν ἀχάριστος, ἢ καὶ ἄλλο ἐπίῤῥημα, ὡς πάνυ καλῶς, καὶ εἶναι ἢ χρόνου ἢ τόπου ἢ ποιότητος ἢ ποσότητος σημαντικά. Καὶ τῶν μὲν χρόνον καὶ τόπον σημαινόντων τὰ μὲν θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὰ ἐφεξῆς, πολλῶν δὲ ὡς περιττῶν παραλείπομεν εἰς τὰ λεξικὰ τὴν ἐξήγησιν· περὶ δὲ τῶν ποσότητα σημαινόντων, ἰδὲ §. 23, 2. α'. Τῶν δὲ ποιότητά τινα δηλούντων ἐπιῤῥημάτων ἄλλα μὲν παράγονται ἀπὸ ῥημάτων καὶ λήγουσιν εἰς -δην, οἷον γράβδην, συλλήβδην, διαῤῥήδην, κρύβδην, ἀνέδην *), ἢ εἰς -τί, οἷον ὀνομαστί, ἀνιδρωτί, ἀστακτί, ἄλλα δὲ σχηματίζονται ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων συντεθειμένων, καὶ λήγουσιν εἰς -δόν, ὡς πλινθηδόν, τετραποδηδόν, κυνηδόν, ἱππηδόν, ἀγεληδόν, ἢ εἰς ῑ, ει̅, ιστι̅, ὡς ἀμισθί, πανδημεί, ἑλληνιστί, γυναικιστί, ἀνδραποδιστί, ἀωρί, ἀβουλεί, νηποινεί, αὐτοχειρί **)· τὰ δὲ περισσότερα εἶναι τὰ ἐκ τῶν (εἰς ος, ης, εις, ων) ἐπιθέτων γινόμενα. Σχηματίζονται δὲ ταῦτα ἐκ τῆς πληθ. γενικῆς τῶν ἐπιθέτων, ἀνθυποβαλλομένου μόνον τοῦ ς̅ ἀντὶ τοῦ ληκτικοῦ ν̅, οἷον·

φίλος,	φίλων	— φίλως,
σοφός,	σοφῶν	— σοφῶς,
σώφρων,	σωφρόνων	— σωφρόνως,
χαρίεις,	χαριέντων	— χαριέντως,
ἀληθής,	ἀληθῶν	— ἀληθῶς,
ἁπλοῦς,	ἁπλῶν	— ἁπλῶς.

---

*) Ὀλίγα τινὰ εἰς -άδην γίνονται ἐκ ῥημάτων (προηγουμένου τοῦ ō), σποράδην, προτροπάδην, καταλογάδην. Περὶ τῶν ἄλλων πρβ. ἀριστίνδην, πλουτίνδην. Τὰ δὲ παιγνίων σημαντικὰ καταλήγουσιν εἰς -δα, οἷον ὀστρακίνδα, φαινίνδα, διελκυστίνδα.

**) Ὁ σπάνιος εἰς ωστι̅ σχηματισμὸς (οἷον μεγαλωστί, νεωστί) φαίνεται ὅτι γίνεται μόνον κατ' ἐπίτασιν τῆς κυρίας καταλήξεως τῶν ἐπιῤῥημάτων εἰς ως̅. Σπανίως εὑρίσκεται καὶ ὁ εἰς ξ̅ σχηματισμὸς, οἷον ἀναμίξ, ἐναλλάξ, ὀκλάξ, ὀδάξ, λάξ, πύξ.

ΣΗΜ. αα') Ὅσα ἐπίθετα ἔχουσι κατάληξιν σπανιωτέραν, σαλεύοντα μεταξὺ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου, οἷον νομάς, βλάξ, σχηματίζουσι πρῶτον τὴν εἰς ικος κατάληξιν, ὅθεν λαμβάνεται τὸ ἐπίῤῥημα, ὡς νομαδικός, νομαδικῶς, βλακικός, βλακικῶς. Ὁμοίως γίνεται καὶ εἰς τὰ ἐκ νους σύνθετα, ὡς εὔνους, εὐνοϊκῶς.

ββ') Ἐπειδή, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, αἱ Μετοχαὶ καθόλου εἶναι Ἐπίθετα, ἐνίοτε καὶ ἐκ τούτων μάλιστα παρῳχημένων σχηματίζονται ἐπιῤῥήματα κατὰ τὸν ἐκτεθέντα κανόνα, οἷον ὡμολογημένως, τεταγμένως, ἀνειμένως, συντεταμένως, εἰκότως, ἀλλὰ καὶ ὁμολογουμένως, πρεπόντως, προσηκόντως, ἀποχρώντως, λυσιτελούντως.

γγ') Ἀντὶ τῆς ως ὑπῆρχε καὶ ἄλλη ἀρχαιοτέρα κατάληξις εἰς ω, σωζομένη εἰς τὰ τροπικά, οὕτως, οὕτω, ὧδε (ἐκ τοῦ ὥς), καὶ εἰς τὰ ἐκ προθέσεων τοπικά, οἷον ἔξω, ἔσω, ἄνω, κάτω, πόῤῥω, ὀπίσω, ἔτι εἰς ὀλίγα τινὰ συγκριτικὰ ἐπιῤῥήματα, περὶ ὧν κατωτέρω.

β') Τύποι τινὲς ὀνομάτων, εὔχρηστοι εἴς τινα πτῶσιν, λαμβάνονται πολλάκις ὡς μόρια διὰ τὴν ἰδίαν τῶν δύναμιν, ἢ καὶ δι' ἔλλειψιν· τοιοῦτος τύπος, σταθερὸς γενόμενος, ἀποβαίνει τῷ ὄντι ἐπίῤῥημα, οἷον·

κομιδῇ, σπουδῇ, ἀρχήν, προῖκα, σχολῇ.

Εἰς τὰ ἐπίθετα ὑπονοεῖται ἔλλειψις ὀνόματός τινος, οἷον τοῦ ὁδός, πεζῇ, κοινῇ, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ, μακράν.

Ὁμοίως τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις ἀποβαίνει εἰς τὴν φύσιν ἐπιῤῥήματος, ὡς πολλῷ κράτιστος, μακρῷ ἄριστα, μάλιστα εἰς τὴν αἰτιατικήν, οἷον μέγα φθέγγεσθαι, μεγάλα βλάπτεσθαι, ταχὺ βαδίζειν, μικρὸν διαλέγεσθαι, ἡδὺ ὄζειν.

ΣΗΜ. α') Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἔγιναν πολλὰ ἐπιῤῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ πρωτότυπον ὄνομα εἶναι ἢ πάντη ἄχρηστον ἢ ἀπηρχαιωμένον καὶ ἴδιον τῶν ποιητῶν, οἷον ἑξῆς, ὁμοῦ, ἅμα (Δωρ. ἁμᾷ, ἰδὲ κατωτ. η'. ΣΗΜ. β'.), σήμερον, αὔριον, πλησίον (πλησίος τῶν Ἰων. καὶ Ποιητ.), δηρόν (εἰς τοὺς Ποιητὰς καὶ δηρὸν χρόνον). Ἔτι δὲ ἄλλα εἰς ᾱ λήγοντα, οἷον μάλα, δίχα, τάχα (χωρὶς ἀμφιβολίαν πληθυντ. οὐδέτερα, πρβ. ΠΑΡΑΡΤΗΜ. Α'. ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 23. Α'.), καὶ παλαιαί τινες δοτικαί, αἵτινες ἔχασαν τὸ ὑπογεγραμμένον ι, ὡς διχῆ, εἰκῆ, ἡσυχῆ.

β') Προθέσεις τινές, συντεθειμέναι μετ' ὀνομάτων, ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε μίαν λέξιν, ἥτις λαμβάνεται ἀντὶ ἐπιῤῥήματος, ὡς παραχρῆμα, προὔργου (πρὸ ἔργου), ἐπιπολύ, παραπολύ. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ τοιαῦτα, καθό, καθότι, καθάπερ (καθ' ὅ, καθ' ὅτι, καθ' ἅπερ) καὶ διό, διότι (δι' ὅ, διὰ (τοῦτο), ὅτι), ἔτι δὲ ἐξαίφνης, ἐκποδών, ἐμποδών (ἀνωμάλως ἀντὶ τοῦ ἐν ποσίν).

γ') Ἔτι δὲ καὶ ῥηματικοὶ σχηματισμοί, μάλιστα οἱ χρησιμεύοντες ὡς ἐπιφωνηματικά, λαμβάνονται ἀντὶ ἐπιῤῥημάτων, ὡς τὸ εἶεν! (ἰδὲ §. 37. Δ'.

σημ. β'.), ἰδού (εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων ὁράω), ἀμέλει, ἄγε, φέρε, εἶα δὴ ἴθι καὶ ἴτε, ἠνί, ἤν, ἢν οὐχ ἡδύ; (Ἀριστοφ. Ἱππ. 26.), ἢν ἰδού (Δωρ. ἠνίδε). Πρβλ. ὤφελον. Εἰ γὰρ ὤφελον (Πλάτ. πολ. 4, 432. γ'.). Τέλος δὲ, ὑπονοουμένου τινὸς ῥήματος, ἄληθες (ἄληθες οὗτος; Ἀριστοφ.), δεῦρο, τὸ ὁποῖον, ἀποιεῖνον εἰς πολλοὺς, γίνεται καὶ δεῦτε, συνηρημένον, ὡς φαίνεται, ἐκ τοῦ δεῦρ' ἴτε (Ἀριστ. Ἐκκλησ. 882.)

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ.

β') Εἶναι δὲ τὰ ἐπιῤῥήματα καὶ παραθέσεως ἐπιδεκτικά. Καὶ τῶν μὲν συγκριτικῶν Ἐπιθέτων λαμβάνονται ἀντὶ Παραθετικῶν ἐπιῤῥημάτων τὰ Ἑνικ. Οὐδέτερα, τῶν δὲ Ὑπερθετικῶν τὰ πληθυντικὰ *), οἷον·

σαφῶς, σαφέστερον, σαφέστατα,
αἰσχρῶς, αἴσχιον, αἴσχιστα.

γ') Τὰ ἐκ προθέσεων σχηματισθέντα ἐπιῤῥήματα εἰς ω (ἰδὲ ἀνωτ. α'. ΣΗΜ. γγ'.) φυλάττουσι τὴν κατάληξιν ταύτην καὶ εἰς τὰ Παραθετικὰ, οἷον ἄνω, ἀνωτέρω, ἀνωτάτω.

δ') Ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἐπιῤῥήματα, τὰ ὁποῖα δὲν παράγονται ἐξ εὐχρήστων ἐπιθέτων, σχηματίζεται ἐνίοτε ἡ κατάληξις κατ' ἀναλογίαν τούτων, ὡς·

ἐγγύς, ἐγγυτέρω καὶ ἐγγύτερον, ἐγγυτάτω, καὶ ἐγγύτατα.

Καὶ πάσχουσι δὲ τὰ τοιαῦτα πολλάκις παραπλησίας ἀνωμαλίας, καθὼς καὶ τὰ Ἐπίθετα, οἷον·

μάλα, μᾶλλον, μάλιστα.
— (ἧσσον) ἧττον, ἥκιστα.

ΣΗΜ. 1) Ἐκτὸς τούτων τῶν κοινῶν σχηματισμῶν εὑρίσκεται τὸ συγκριτικὸν πολλάκις ἔχον καὶ τὴν τῶν πρόσθεν κατάληξιν ως, καὶ μάλιστα εἰς σταθεράς τινας φράσεις, οἷον ἐχθιόνως ἔχουσι (Ξενοφ. συμπ. 4, 3.), μοχθηροτέρως ἔχει (Πλάτ. Πολιτ. 1, 343.), φιλοτιμοτέρως διέκειντο (Ἰσοκρ. Εὐαγ. 2.), ἐνδεεστέρως διάγειν (Ξενοφ. Λακεδ. 7, 5.). Ὁμοίως μειζόνως τιμᾶν καὶ καλλιόνως ἔχειν παρὰ Πλάτ.

2) Τῶν δὲ εἰς ω σχηματιζόντων τὰ Παραθετικὰ συναριθμοῦνται, ἐκτὸς τῶν κάτω (κατωτέρω, κατωτάτω), ἔξω (ἐξωτέρω, ἐξωτάτω), ἔσω (ἐσωτέρω, ἐσωτάτω), πόῤῥω (ποῤῥωτέρω, ποῤῥωτάτω), καὶ τὰ ἔνδον, ἐνδοτέρω, ἐνδοτάτω, μακράν, μακροτέρω, μακροτάτω, ἀλλὰ καὶ μακρότερον, μακρότατα. Ἔτι τὰ ἐκ πρό καὶ ἄπο γενόμενα, ὡς προτέρω, ἀνθ' οὗ συνηθέστερον περαιτέρω (ἐκ τοῦ πέρα), ἀπωτέρω, ἀπωτάτω.

---

*) Εἰς δὲ τοὺς Ποιητὰς καὶ ἀνάπαλιν· ἐπειδὴ ἐκεῖ τὰ Ἑν. καὶ Πληθ. οὐδέτερα ἐξ ἴσου μετέχουσιν ἐπιῤῥηματικῆς δυνάμεως.

3) Τούτων ἔνια γίνονται εἰς τὴν παράθεσιν κλιτὰ, καθὼς εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω (§. 22. Β΄. 3.), εἶναι δὲ τὰ περισσότερα ποιητικὰ ἢ ἴδια τῶν μεταγενεστέρων. Μόνον τὸ δι᾽ ἐγγυτάτου ἀπαντᾶται παρὰ Θουκυδίδῃ (5, 96.), ὡς γνήσιον παράδειγμα τῶν Ἀττικῶν συγγραφέων.

4) Τὰ δὲ πρωΐ καὶ ὀψέ σχηματίζουσι πρῶτον τὰ Παραθετικὰ Ἐπιῤῥήματα, ὡς πρωϊαίτερον, πρωϊαίτατα, ὀψιαίτερον, ὀψιαίτατα, ἐξ ὧν ὕστερον παρήχθησαν τὰ ἐπίθετα πρώϊος, ὄψιος (§. 22. Α. β΄.).

ΣΥΣΧΕΤΙΚΑ.

ε΄) Καθὼς τῶν Ἀντωνυμιῶν εὕρομέν τινα συσχετικὰ, οὕτω καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιῤῥημάτων εὑρίσκονται πολλὰ ἔχοντα τοιαύτην φύσιν.

Δηλοῦνται αἱ τρεῖς σχέσεις τοῦ τόπου διὰ τῶν συλλαβῶν -θεν, -σε, -θι, προςκειμένων εἰς τὰ ἐπίθετα ἢ ἐπιῤῥήματα ἢ οὐσιαστικὰ, σημαίνοντος τοῦ μὲν θεν τὴν ἐκ τόπου κίνησιν, τοῦ δὲ σε τὴν εἰς τόπον μετάβασιν, τοῦ δὲ θι τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, οἷον·

ἄλλοθεν, ἄλλοσε, ἄλλοθι.

Τὸ δὲ ο τῆς παραληγούσης κατὰ μὲν τὰ εἰς -τερος ἐπίθετα τρέπεται εἰς ω, οἷον ποτέρωθεν, ἑτέρωθι, ἀμφοτέρωσε· κατὰ δὲ τὰ οὐσιαστικὰ τῆς πρώτης Κλίσεως εἰς η ἢ α, ὡς ἀρχῆθεν, Σπάρτηθεν, Ὀλυμπίαθεν.

ΣΗΜ. α΄) Ἐκ τῆς συνηθείας τῶν ποιητῶν, οἵτινες διὰ τὸ μέτρον πολλάκις ἀποβάλλουσι τὸ ν τῆς θεν συλλαβῆς, συνέστη καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον ὁ διπλοῦς σχηματισμὸς τῶν πρόσθε, πρόσθεν, ὄπισθε, ὄπισθεν, ἔκτοσθε, ἔκτοσθεν. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι εὑρίσκονται μόρια εἰς θεν, σημαίνοντα καὶ οὕτω τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, οἷον ἔνδοθεν (ἔνδον), ἔκτοσθεν (ἐκτός), ἐγγύθεν (ἐγγύς).

β΄) Ἐκ τῶν τῆς πρώτης Κλίσεως οὐσιαστικῶν μερικά τινα σχηματίζονται καὶ διὰ τοῦ ο, ὡς Κικυννόθεν (Κίκυννα), Δεκελειόθεν (Δεκελειᾶθεν), καὶ ἀνάπαλιν Κολωνῆθεν (Κολωνός).

ς΄) Ἡ εἰς τόπον κίνησις σημαίνεται καὶ διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ δε, προςκειμένου εἰς τὴν Αἰτιατικὴν τοῦ ὀνόματος, οἷον οὐρανόνδε, Πυθῶδε, Ἐλευσῖνάδε, Μέγαράδε. Ἐκ τούτου τοῦ μορίου ἔγινε διὰ συνδρομῆς τοῦ ς τῆς Πληθ. Αἰτιατικῆς τὸ -ζε, οἷον Ἀθήναζε, Θήβαζε, μετέβη δὲ καὶ εἰς ὀνόματα μὴ ἔχοντα τὴν εἰς ας κατάληξιν, οἷον Ὀλυμπίαζε, Μουνυχίαζε, Ἀφίδναζε, Βήσαζε (Ἰσαῖος), ἔτι θύραζε.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ ἐπικοῦ οἰκόνδε καὶ τοῦ ἀχρήστου φυγήνδε συνέστη-

σαν οἱ σχηματισμοὶ οἴκαδε, φύγαδε, τῶν ὁποίων ἡ ῥίζα γίνεται δια μεταπλασμοῦ. Παρβ. §. 19. ε΄.

ζ) Τὴν κατὰ τόπον στάσιν σημαίνει πολλάκις καὶ ἡ Δοτικὴ, μάλιστα εἰς ὀνόματα τόπων, οἷον Ἐλευσῖνι, Ῥαμνοῦντι, Πυθοῖ (Πυθώ). Ἐκ ταύτης τῆς Δοτικῆς συνέστησαν δύο καταλήξεις, ἡ μὲν εἰς οῖ*), ὡς Σφηττοῖ (Σφηττός), Ἰσθμοῖ (Ἰσθμός), Κικυννοῖ (Κίκυννα), Μεγαροῖ (Μέγαρα), καὶ περισπᾶται δὲ αὕτη ἡ κατάληξις πάντοτε, ἐκτὸς τοῦ μοναδικοῦ οἴκοι (κατ' οἰκίαν), ἡ δὲ δευτέρα κατάληξις ησι ἢ ησιν, καὶ (προηγουμένου ι ἢ ρ) ασιν, γενομένη μὲν ἐκ τῆς Δοτικῆς αισι, προσκειμένη δὲ καὶ εἰς ὀνόματα τοῦ Ἑνικοῦ, οἷον·

Ἀθήνησι, Θήβησιν, Πλαταιᾶσιν, Περγασῆσιν, Ὀλυμπίᾶσι, θύρᾶσιν (ἔξω).

η') Αὗται αἱ τρεῖς σχέσεις τοῦ τόπου, ἐὰν ἐκφράζωνται κατ' ἐρώτησιν καὶ τὰς τρεῖς εἰς αὐτὴν γραμματικὰς ἀποκρίσεις, σχηματίζουσι σύστημα ὅμοιον μὲ τὸ τῶν συσχετικῶν Ἀντωνυμιῶν. Προςλαμβάνοντες λοιπὸν καὶ τὰς σχέσεις τοῦ χρόνου καὶ τῆς ποιότητος, παριστάνομεν τὰ συσχετικὰ μόρια ὡς ἑξῆς·

Ἐρωτημ.	Ἀόριστ.	Δεικτ.	Ἀναφορ.
πόθεν;	ποθέν	τόθεν	ὅθεν, ὁπόθεν
ποῖ;	ποί	—	οἷ, ὅποι (ὅθιπερ)
ποῦ;	πού	—	οὗ, ὅπου
πότε;	ποτέ	τότε	ὅτε, ὁπότε
πηνίκα;	—	(τηνίκα)	ἡνίκα, ὁπηνίκα
πῶς;	πώς	(τώς)	ὡς, ὅπως
πῆ;	πή	(τῇ)	ᾗ, ὅπῃ.

ΣΗΜ. α') Τὰ μόρια τῆς Ἀορίστου σειρᾶς εἶναι ὅλα ἐγκλιτικά. Ἡ δὲ εἰς το πηνίκα ἀπόκρισις λείπει.

β) Αἱ κύριαι δεικτικαὶ ἀποκρίσεις τόθεν, τηνίκα, τώς, τῇ, εὑρίσκονται εἰς τοὺς ποιητάς. Μόνον τὸ τῇ διεσώθη εἰς τὴν φράσιν τῇ μέν, τῇ δέ, ὡς ἔπειτα οὐ τῇ μὲν καλὸν, τῇ δὲ αἰσχρόν (Πλάτ.). Αἱ δὲ δύο εἰς ποῦ καὶ ποῖ λείπουσι καὶ συμπληροῦνται διὰ τῶν αὐτοῦ, ἐνταῦθα. Ἰδὲ γ'. Καὶ ἀντὶ μὲν τοῦ τόθεν μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ αὐτόθεν, ἀντὶ δὲ τοῦ τηνίκα τοὺς πληρεστέρους σχηματισμοὺς τηνικάδε καὶ τηνικαῦτα, ἀντὶ δὲ τοῦ τώς εἰς φράσεις τινάς ὥς, διὰ μόνης τῆς ὀξείας διακρινόμενον ἀπὸ τοῦ αναφορικοῦ ὡς, οἷον οὐδ' ὥς, μηδ' ὥς, καὶ ὥς, ἢ καὶ ἁπλῶς εἰς σεμνο-

---

*) Γενομένη ἐκ τοῦ οι τῆς δευτέρας Κλίσεως, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ἄλλας Κλίσεις μεταδιδομένη.

τέραν λέξιν, οἷον ὡς οὖν ποιήσετε (Πλάτ. Πρωτ. 338. α'), καὶ οὕτως, οὕτω καὶ ὧδε (ὧδέ πως), ὅπου ἀποβλέπει ὁ λόγος εἰς τὰ ἑπόμενα. Ἔτι ἀντὶ τοῦ τῇ συνήθ. τῇδε (τῇδέ πῃ) καὶ ταύτῃ. Τέλος οἱ σχηματισμοὶ τότε καὶ ὅτε λαμβάνουσι τὸν τόνον τῶν Ἀορίστων εἰς την φράσιν τοτὲ μέν, τοτὲ δέ, ὁτὲ μέν, ὁτὲ δέ.

γ') Ἔτι δὲ ὑπάρχουσι μόρια ἐπὶ τόπου δεικτικά, ἐκβαίνοντα ἐκ τοῦ κυρίου τῶν συσχετικῶν σχηματισμοῦ·

Εἰς μὲν τὸ ποῦ; — ἔνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ἐκεῖ, αὐτοῦ, αὐτόθι,
εἰς δὲ τὸ ποῖ; ἐκεῖσε, δεῦρο, ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ,
εἰς δὲ τὸ πόθεν { ἔνθεν, ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, ἐκεῖθεν, ἄλλοθεν.

Τούτων τὸ μὲν ἔνθα, ὅσον μὴ εἰς φράσεις τινὰς, ὡς ἔνθα καὶ ἔνθα, ἢ ἔνθα μὲν, ἔνθα δὲ (οὐδ' ἔνθα μὲν καλὸν, ἔνθα δὲ αἰσχρόν (Πλάτ.), ἔχασε τὴν δεικτικὴν δύναμιν καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀναφορικὴν, ἀποκρινόμενον τα πολλὰ εἰς τὸ ποῖ; οἷον εἰς πόλιν, ἔνθα καὶ αὐτὸς κατέφυγεν (Ξενοφ. Κυροπ. 5, 4, 9.), ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποῦ; ὡς ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι (Θουκ. 7, 26.), ἄλλοτε κεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ὡς ἔνθα λέγει· τοῦ δὲ ἔνθεν εἶναι διωρισμένη ἡ χρῆσις, δεικτικὴ καὶ ἀναφορικὴ, ὡς ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἔνθεν μὲν, ἔνθεν δέ. Καὶ ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην (Ξενοφ.). Ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἔνθεν (μετὰ ταῦτα). Ἔτι τὸ ἐνθάδε καὶ ἐνταῦθα ἔχουσι πολλάκις καὶ τὴν πρὸς τὸ ποῖ; σχέσιν, ὡς ἀνέβην ἐνθάδε (Ξενοφ.). Ἦ γὰρ ἐγὼ ἄγω ἐνταῦθα; (Πλάτ.). Καθόλου σημειωτέον, ὅτι τὸ μόριον δε εἰς τὸ ἐνθάδε ἔχει μόνον δεικτικὴν δύναμιν, καθὼς εἰς τὸ ὅδε, τοιόςδε. Περὶ δὲ τοῦ ἐνταυθοῖ κατωτέρω.

θ') Καθὼς ἐκ τῶν ἀντιστοίχων ἐπιθέτων γίνονται ἄλλα πλέον ὡρισμένα ἀναφορικά, προστιθεμένων εἰς ἄλλας λέξεις τῶν χαρακτηριστικῶν καταλήξεων, οἷον ἀλλοῖος, παντοῖος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ὑποκειμένων μάλιστα τῶν ἄλλος, πᾶς, ἕκαστος, πολύς, γίνονται πρῶτον μὲν τὰ ἐπιῤῥήματα·

πῶς; { ἄλλως, ἄλλῃ / πάντως, πάντῃ, / ἐκείνως, ἐκείνῃ }   πότε; { ἄλλοτε / (πάντοτε) / ἑκάστοτε.

Ἐκ δὲ τούτων πάλιν, ἐκτεινομένων τινῶν διὰ τῶν στοιχείων αχ, συνέστησαν οἱ πληρέστεροι σχηματισμοί·

πόθεν; { ἀλλαχόθεν, ἑκασταχόθεν, πανταχόθεν, πολλαχόθεν.

ποῖ; { ἀλλαχόσε (ἑτέρωσε), ἑκασταχόσε, πανταχόσε, πολλαχόσε, πολλαχοῖ, ἀλλαχῇ, ἑκασταχῇ, πανταχῇ, πολλαχῇ.

ποῦ; { ἀλλαχοῦ, ἀλλαχόθι, ἑκασταχοῦ, πανταχοῦ, πολλαχοῦ.

πῶς, { ἀλλαχῇ, πανταχῇ, πανταχῶς, πολλαχῇ, πολλαχῶς.

ΣΗΜ. Τὸ εἰς τὸ η ὑπογεγραμμένον ι κυρίως δὲν ἔχει χώραν εἰς ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων δὲν εὑρίσκεται ὀνομαστική, ὡς πή, ὅπη, πάντη, ἀλλαχῇ, κτλ. Ἐξ ἐναντίας δὲ ᾗ, τῇ, ταύτῃ, ἄλλῃ, κτλ.

ι') Γίνονται δὲ καὶ ἀρνητικά, καθὼς ἐκ τοῦ τίς (§. 24. 8. ΣΗΜ.), οὕτως ἐκ τῶν Ἀορίστων ποτέ καὶ πώς·

οὔποτε, μήποτε, οὐδέποτε, μηδέποτε,

καὶ οὔπως, μήπως. Συνηθέστατα δὲ σχηματίζονται τοιαῦτα ἀρνητικὰ ἐκ τοῦ παλαιοῦ οὐδαμός, μηδαμός,

ἐπὶ μὲν τοῦ πῶς; οὐδαμῶς, μηδαμῶς (οὐδαμῇ, μηδαμῇ),

ἐπὶ δὲ τοῦ ποῦ; οὐδαμοῦ (οὐδαμόθι), μηδαμοῦ,

ἐπὶ δὲ τοῦ ποῖ; οὐδαμόσε (μηδαμοῖ), μηδαμόσε,

ἐπὶ δὲ τοῦ πόθεν; οὐδαμόθεν, μηδαμόθεν.

ΣΗΜ. α') Τὸ πώς, ἀφαιρεθέντος τοῦ ς, μεταβάλλει κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς τὴν σημασίαν, ὡς οὔπω, μήπω (ἀκόμη), οὐπώποτε, μηπώποτε, οὐδεπώποτε, μηδεπώποτε (ποτὲ ἀκόμη), καὶ μετ' ἄλλων ἀρνητικῶν· οὐδένα πω εἶδον, κτλ. (δὲν εἶδον ἀκόμη κανένα), καὶ μηδέν πω μέγ' εἴπῃς, Πλάτ. (μὴ εἴπῃς ἀκόμη μεγάλως).

β') Ἐκεῖνο τὸ οὐδαμός (παρ' Ἡροδότ. 7, 104.) παράγεται ἐκ τοῦ ἁπλοῦ ΑΜΟΣ, τοῦ σημαίνοντος εἷς, ὅθεν συνέστησαν καὶ ἄλλοι ἐπιῤῥηματικοὶ σχηματισμοί, ἄξιοι μνήμης·

ἁμῶς γέ πως, ἢ ἁμῇ γέ πη (καθ' ἕνα τινα τρόπον),
ἁμόθεν γέ ποθεν (τουτ. ἔκ τινος τόπου, ὁποθενοῦν),
ἁμοῦ γέ που (τουτ. ὁπονοῦν, ἀλλὰ κατά τινα τόπον),

π. χ. ἅπαντες γὰρ εἴθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἁμοῦ γέ που (Λυσ. περὶ τοῦ Ἀδυνάτου 20.). Ἐκ τούτου ἔγινε καὶ τὸ ἅμα (δωρ. ἁμᾷ).

ια') Πολλὰ τῶν δεικτικῶν ἐπιῤῥημάτων, καθὼς καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν (§. 24. 13.) προσλαμβάνουσι καὶ το δεικτικὸν ῑ, καὶ τὰ περὶ ἐκείνων λεχθέντα ἰσχύουσι καὶ περὶ τούτων, οἷον·

οὕτως, οὑτωσί (οὑτωσίν, πρβ. §. 24. 13. ΣΗΜ. β'.),
ὧδε, ὡδί, ἐντεῦθεν, ἐντευθενί,
ἐνθάδε, ἐνθαδί· δεῦρο, δευρί· νῦν, νυνί,
ἐνταῦθα, ἐνταυθί, συνήθ. ἐνταυθοῖ.

ΣΗΜ. α΄) Τὸ ἐνταυθί ἢ ἐνταυθοῖ λαμβάνεται ἐπί τε τῆς κατὰ τόπον στάσεως, οἷον τί ἐστι τἀνταυθοῖ (Ἀριστοφ. Βατρ. 273.), καὶ ἐπὶ τῆς εἰς τόπον μεταβάσεως, οἷον ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθὶ μεταπέμψεσθον (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 608.), ὅπου συμπίπτει κατὰ τύχην μὲ τὸ ποῖ ἡ κατάληξις αὐτοῦ, ἰσοδύναμος οὖσα μὲ τὸ ῖ τῶν ἄλλων.

β΄) Εἰς τὸν κοινὸν βίον ἔλεγαν οἱ Ἀθηναῖοι νυνμενί ἀντὶ τοῦ νυνὶ μέν, καὶ ἔν γε ταυθί, ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθί γε, τὴν ὁποίαν χρῆσιν ἔσωσαν εἰς ἡμᾶς οἱ Κωμικοί.

ιβ΄) Τὰ δὲ ἀναφορικά, καθὼς καὶ τὰ ἐπίθετα (§. 24. 12.), ἐπιτείνονται διὰ τῶν οὖν, δή, δήποτε, πέρ, κτλ. οἷον·

οὗπερ, ὅθενπερ, ὅθιπερ, ὅτεπερ, ὥσπερ, ὁπουδή, ὁθενδή, ὁπουδήποτε, ὁπουοῦν, ὁπηοῦν, ὁπωςοῦν, καὶ κατὰ παρένθεσιν τοῦ τί, ὁπωςτιοῦν, ὁπητιοῦν (οὐδ' ὁπωςτιοῦν, Πλάτ.).

Γ΄.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ.

Σύνδεσμος εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, συνδέον τὰ τοῦ λόγου κατὰ τὴν σύνταξιν. Ὅθεν ἀρκούμεθα ἐξ ἀνάγκης καὶ τούτους νὰ ἐπαριθμήσωμεν ψιλῶς, παραλείποντες τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν καὶ χρῆσιν εἰς τὸ Συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς.

Εἶναι δὲ ἢ συμπλεκτικοί, οἷον μέν, δέ, τέ, καί,
ἢ διαζευκτικοί, οἷον ἤ, ἤτοι, εἴτε, ἄντε, οὔτε, οὐδέ,
ἢ ὑποθετικοί, οἷον εἰ, εἴπερ, ἐάν *), ἐπειδάν, ὅταν,
ἢ αἰτιολογικοί, οἷον ἵνα, ὅπως, γάρ, ὅτι, διότι, ἐπεί, ἐπειδή,
ἢ συλλογιστικοί, οἷον ἄρα, οὖν, τοιγάρτοι, οὐκοῦν (οὔκουν), τοίνυν, τοιγαροῦν,
ἢ ἐναντιωματικοί, οἷον ἀλλά, ἀτάρ, καίπερ, καίτοι, ὅμως, εἰ καί,
ἢ ἀπορηματικοί, οἷον ἦ, ἆρα, μῶν, μή, εἶτα,
ἢ δυνητικοί, οἷον ἄν, τάχ' ἄν, ἴσως ἄν,
ἢ ἐλαττωματικοί, οἷον γοῦν, γέ,
ἢ παραπληρωματικοί, οἷον δή, πού, δήπου, τοί, δῆτα, αὖ, δῆθεν.

---

*) Ἤν. ἄν, εἶναι συνεσταλμένοι σχηματισμοὶ τοῦ ἐάν.

Δ'.

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΙΚΑ.

Τὰ Ἐπιφωνηματικὰ εἶναι μόρια διαφόρων παθῶν ἐμφαντικά, οἷον·

θαυμασμοῦ, ὤ, ἔα, βαβαί, παπαί, βόμβαξ, πύππαξ (Ἡράκλεις, Ἄπολλον),

χαρᾶς, ἰώ ἰώ, ἰαῦ, εὖγε, ἰού, ἰού,

σχετλιασμοῦ, φεῦ, αἴ αἴ, ἆ ἆ, αἶβοῖ,

θειασμοῦ, εὐοῖ, εὐάν,

λύπης, οἴμοι, ὤμοι, ἰατταταί, ἰατταταιάξ, ἰού ἰού! παπαί,

ἀπειλῆς, οὐαί,

κλήσεως, ὦ, ἰαῦ, ἐν ἀποκρίσεως μέρει μετὰ παράκλησιν. (Ἀριστοφ. Βάτρ. 272.).

Τὸ ὦ, εἰς μὲν ἁπλῆν κλῆσιν περισπᾶται, εἴτε ἁπλῶς, ὡς ὦ πρὸς θεῶν! εἴτε μετὰ τῆς Κλητικῆς, ὡς ὦ πάτερ! — εἰς δὲ ἐμπαθῆ ἐκφώνησιν, ἑπομένων καὶ ἄλλων πτώσεων, ὀξυτονεῖται, ὡς ὤ τῆς ἀναιδείας! ὤ μοι! ὤ τῆς τύχης! ὤ δυστυχὴς ὅς —.

---

§. 41.

ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ.

Διαλαμβάνομεν ἐνταῦθα περὶ σχηματισμοῦ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων οὐσιαστικῶν τε καὶ ἐπιθέτων, παραλείποντες τοὺς λοιποὺς τῶν μερῶν τοῦ λόγου σχηματισμοὺς, τῶν ὁποίων οἱ μὲν εἶναι ἀρχαιότατοι καὶ δυςερμήνευτοι, οἱ δὲ ἐσημειώθησαν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Γραμματικῆς ταύτης. Διαιροῦμεν δὲ τὴν πραγματείαν εἰς τὴν διὰ καταλήξεων παραγωγὴν, καὶ εἰς τὴν διὰ συνθέσεως.

Α΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

Αα΄.

Ρ Η Μ Α Τ Α.

α΄) Τῶν ῥημάτων ὅσα παράγονται ἐξ ὀνομάτων ἢ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων, ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς καταλήξεις·

αω, εω, οω, ευω, αζω, ιζω, αινω, υνω.

Αἱ καταλήξεις αὗται λαμβάνουσι τὸν τόπον τῆς κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν καταλήξεως, ἂν τὸ πρωτότυπον κλίνεται κατὰ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν Κλίσιν, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν τρίτην, ἂν ἡ ὀνομαστικὴ λήγῃ εἰς ψιλὸν φωνῆεν ἢ εἰς ς, προηγουμένου φωνήεντος, οἷον τιμή, τιμάω, πτερόν, πτερόω, θαῦμα, θαυμάζω, ἀληθής, ἀληθεύω· εἰς δὲ τὰς λοιπὰς τῆς τρίτης Κλίσεως λέξεις προςαρμόζονται κατὰ τὴν τῆς γενικῆς κατάληξιν, ἀφαιρεθέντος τοῦ ος, οἷον κόλαξ, κολακεύω, πῦρ, πυρόω, φυγάς, φυγαδεύω, χρῆμα, χρηματίζω. Τὰ δὲ εἰς ας ἢ ις, τὰ ὁποῖα προςλαμβάνουσιν εἰς τὴν γενικὴν σύμφωνον, μετασχηματίζονται εἰς συγγενεῖς ῥηματικὰς καταλήξεις, ὡς ἐλπίς, ἐλπίζω, ἰκμάς, ἰκμάζω.

Περὶ δὲ τῆς σημασίας τῶν ταύτας τὰς καταλήξεις λαμβανόντων θέλομεν σημειώσειν μόνον τὰ συνήθη καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντῶντα.

α΄) Τὰ εἰς -έω ἢ -εύω σχηματίζονται ἐξ ὅλων σχεδὸν τῶν καταλήξεων, καὶ σημαίνουσι τὴν κατάστασιν ἢ

ἐνέργειαν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου ἐμφαινομένου, οἷον κοινωνός, κοινωνέω, ἆθλον, ἀθλεῖν, αὐλός, αὐλεῖν, βασιλεύς, βασιλεύω, ἀληθής, ἀληθεύω, δοῦλος, δουλεύω, κόλαξ, κολακεύω, ὅλα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμετάβατα. Ἐνίοτε δὲ, ὅπου ἡ ἐμφαινομένη κατάστασις ἢ ἐνέργεια ἀποκλίνει εἰς σχέσεις μεταβατικὰς, εἶναι καὶ μεταβατικὰ, μάλιστα τὰ εἰς εω, οἷον ἀριθμός, ἀριθμεῖν, ἵστωρ, ἱστορεῖν, κόσμος, κοσμεῖν, φόνος, φονεύειν. Ἰδίως δὲ ἡ κατάληξις εἰς εω, ὡς παρὰ πάσας εὐκολωτέρα, εἶναι εὔχρηστος εἰς τὰ πλεῖστα ἐκείνων τῶν παραγώγων, τὰ ὁποῖα γίνονται ἐκ συνθέσεως, οἷον εὐτυχέω, ἐπιχειρέω, οἰκοδομέω, μνησικακέω, κτλ.

Σημειωτέον, ὅτι τὰ εἰς -έω δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται πάντοτε ὡς παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων, ἀλλὰ πολλάκις εἶναι καὶ πρωτότυπα. Ἰδὲ §. 38. Α'. α'.

β) Τὰ εἰς -άω ῥήματα σχηματίζονται συνήθως ἐξ ὀνομάτων τῆς πρώτης Κλίσεως (εἰς ᾱ ἢ η), καὶ σημαίνουσι κυρίως τὸ ἔχω τι ἐκ περιουσίας, ἢ ἄσκησίν τινος πράξεως, οἷον κόμη, κομῶ (ἔχω μακρὰ μαλλία), τόλμη, τολμάω, βοή, βοάω, χολή, χολάω. Εἶναι λοιπὸν καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἀμετάβατα, καθὼς καὶ ὅλα τὰ νόσων σημαντικὰ εἰς -άω, οἷον ψωρᾶν (ψώρα), ὀφθαλμιᾶν (ὀφθαλμία), ἐνίοτε δὲ, ὅπου ἐγχωρῇ, γίνονται καὶ μεταβατικὰ, ὡς τιμή, τιμάω. Τούτων διαφέρουσι τὰ ἐφετικὰ εἰς -άω, -ιάω, περὶ ὧν κατωτέρω.

γ') Τὰ εἰς -όω ῥήματα, σχηματιζόμενα ἐκ τῆς δευτέρας Κλίσεως, σημαίνουσι· α') τὸ ποιῶ ἢ μεταβάλλω τι εἰς τὸ ἐμφαινόμενον ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου, οἷον δουλόω (δοῦλος), δηλόω (δῆλος), β') τὸ ἐξεργάζομαι μὲ τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον πρᾶγμα, οἷον χρυσόω (κάμνω τι χρυσοῦν), τορνόω (ἐξεργάζομαί τι μὲ τὸν τόρνον), (παβλ. πυρόω, μιλτόω), γ') τὸ προσάπτω τὸ πρᾶγμα τοῦ πρωτοτύπου εἴς τι, οἷον πτερόω (προσάπτω πτερὰ εἴς τι), στεφανόω, σταυρόω, στομόω.

δ') Τὰ εἰς -άζω ἢ -ίζω ἔχουσι τόσον ποικίλας σημασίας, ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἀναχθῶσιν εἰς ὡρισμένας

τάξεις. Ἡ πρώτη κατάληξις σχηματίζεται ἐκ τῶν εἰς α, η, ας, ἐνίοτε καὶ ἐκ τῶν εἰς ος, ον, δι' εὐφωνίαν. Οἷον δίκη, δικάζω, χεῖμα, χειμάζω, προοίμιον, προοιμιάζω, ὅρος, ὁρίζω, πρβλ. θερίζω, μελίζω. Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι, ὅτι, ἐὰν γίνωνται ἐκ κυρίων ὀνομάτων ἐθνῶν ἢ ἀνθρώπων, σημαίνουσι τὸ δέχομαι τὰ ἤθη, τὴν φατρίαν, τὴν γλῶσσάν τινος, οἷον ἑλληνίζω, μηδίζω, φιλιππίζω, δωριάζω.

ε') Τὰ εἰς -αίνω καὶ -ύνω. Ἡ τελευταία γίνεται ἐξ ἐπιθέτων, καὶ σημαίνει τὸ κάμνω τι τοιοῦτον, οἷον εἶναι τὸ ἐμφαινόμενον ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου, οἷον ἡδύνω (ἡδύς, κάμνω τι ἡδύ). Πιθανὸν, ὅτι καὶ ἐκεῖνα τὰ ἐπίθετα, τῶν ὁποίων τὰ συγκριτικὰ προϋποθέτουσι θετικὸν εἰς υς, τὰ ῥήματα σχηματίζουσιν εἰς -υνω, οἷον αἰσχρός (αἰσχίων, ὡς ἐκ τοῦ ΑΙΣΧΥΣ), αἰσχύνω, οὕτω καὶ μακρός, μηκύνω· ἐπειδὴ, ἄν τις παράγῃ αὐτὰ ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν (αἶσχος, μῆκος), διαφθείρει τὴν ἀναλογίαν τῶν πολλῶν ἐξ ἐπιθέτων γινομένων ῥημάτων εἰς υνω. — Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχουσι καὶ τὰ εἰς αινω, ὡς λευκαίνειν, κοιλαίνειν, πολλὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν ἔχουσι καὶ οὐδετέραν σημασίαν, οἷον χαλεπαίνειν, δυσχεραίνειν, ἄλλα δὲ σχηματίζονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ὡς σῆμα, σημαίνω, δεῖμα, δειμαίνω.

ΣΗΜ. Σπάνιος σχηματισμὸς εἶναι ὁ εἰς -ώττω, ἐμφαίνων κατάστασίν τινα τοῦ σώματος, οἷον λιμώττω, ὑπνώττω, τυφλώττω.

β') Γίνονται δὲ ἔτι ῥήματα ἐξ ὀνομάτων, τρεπομένης μόνον τῆς καταλήξεως εἰς ω, τῆς δὲ προηγουμένης συλλαβῆς ἐκτεινομένης, καθ' ὃν τρόπον εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω ἐπιτεταμένους σχηματισμούς, §. 8. Οὕτως ἐκ τοῦ ποικίλος ποικίλλω, ἄγγελος ἀγγέλλω, καθαρός καθαίρω, μαλακός μαλάσσω, φάρμακον φαρμάσσω, μείλιχος μειλίσσω, πυρετός πυρέσσω, αἱ δὲ σημασίαι εἶναι διάφοροι.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ εἰς -αιρω καὶ -ειρω, γινόμενα ἐκ καταλήξεων, αἵτινες ἐμπεριέχουσι ρ, οἷον ἐχθρός ἐχθαίρω, τέκμαρ τεκμαίρομαι, οἰκτρός οἰκτείρω, γεραρός γεραίρω.

γ') Ὀλιγώτερα εἶναι τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα, οἷον·

α') Τὰ ἐφετικὰ, τὰ ὁποῖα σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν τινὸς, σχηματιζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ Μέλλοντος, τρεπομένου τοῦ -σω εἰς -σείω, οἷον γελασείω (ἔχω ὄρεξιν νὰ γελῶ), πολεμησείω (ἐπιθυμῶ νὰ πολεμῶ), ἀπαλλαξείω (ἐπιθυμῶ νὰ ἀπαλλαγῶ).

Ἄλλος ἐφετικῶν σχηματισμὸς εἶναι ὁ εἰς -αω ἢ ιαω, κυρίως ἐξ οὐσιαστικῶν, οἷον θανατᾶν, κλαυσιᾶν, οὐρητιᾶν, χεζητιᾶν, καὶ ὑπονοουμένης μιμήσεώς τινος, τυραννιᾶν.

β) Θαμιστικὰ, εἰς -ζω, οἷον ῥιπτάζω, ῥιπτάζομαι (ἐκ τοῦ ῥίπτω), τουτ. ῥίπτω ἐμαυτὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν νοσούντων. Πρβλ. ἑρπύζω, αἰτίζω, στενάζω.

γ') Ἐναρκτικὰ, εἰς -σκω, τὰ μὲν οὐδέτερα, οἷον ἡβάσκω, γενειάσκω (ἡβάω, γενειάω), τὰ δὲ μεταβατικὰ, ὡς μεθύσκω, πρβλ. §. 38. Α'. β'. γ'.

δ') Ὁμοίως ὀλίγα εἶναι τὰ ἐξ ἐπιῤῥημάτων γινόμενα, οἷον διχάζω (δίχα), χωρίζω (χωρίς), οἰμώζω (οἴμοι), πρβλ. φεύζω, ὤζω.

Βα'.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ.

α') Τὰ οὐσιαστικὰ παράγονται ἢ ἀπὸ ῥημάτων, ἢ ἐξ ἐπιθέτων, ἢ ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν. Καὶ περὶ μὲν τῶν, ὅσα παράγονται ἀμέσως ἐκ ῥημάτων, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι

αα') Τῶν μὲν ἀπὸ συμφώνων ἀρχομένων καταλήξεων αἱ σ̄ ἔχουσαι ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τοῦ Μέλλοντος, αἱ δὲ μ̄ καὶ τ̄, τὴν τοῦ Παθ. Παρακειμένου, οἷον ἐξέτασις, ἐξετάζω, ἐξετάσω, τρῖψις, τρίβω, τρίψω, πλέκω, πέπλεγμαι, πλέγμα.

Καὶ τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν λαμβάνουσι μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ παραγόμενα οὐσιαστικὰ, οἷον ποιέω, ποιήσω, — ποίησις, ποίημα, ποιητής, ἀρόω, ἀρόσω, ἀρήρομαι, — ἄροσις, ἄροτος, ἀροτήρ, τῶν δὲ εἰς τὸν Μέλλοντα καὶ α'. Ἀόριστον ἐχόντων μακρὸν φωνῆεν ῥημάτων εἶναι τινὰ, τὰ ὁποῖα

εἰς τοὺς πλείστους ἢ εἰς ὅλους τοὺς ὀνοματικοὺς σχηματισμοὺς δέχονται πάλιν τὸ βραχὺ φωνῆεν, οἷον αἱρέω, αἱρήσω, αἵρεσις, αἱρέτης, δέω, δήσω, δέσις, δέτης (ἀλλὰ διάδημα), βαίνω, βήσομαι, βάσις (ἀλλὰ βῆμα). Συμπρβλ. ἀρχηγέτης, μουσαγέτης (ἀπὸ ἡγέομαι, ἡγήσομαι), καὶ ἐκ τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τὰ ὀφείλω, ὀφειλήσω, ὀφειλέτης, γίγνομαι, γενήσομαι, γένεσις, εὑρίσκω, εὑρήσω, εὕρεσις, εὑρετής (ἀλλὰ εὕρημα εἶναι πάλιν συνηθέστερον τοῦ εὕρεμα). Ἔτι δὲ αἱ ἐκ μ ἢ τ ἀρχόμεναι καταλήξεις ὀνομάτων δέχονται, ἐκτὸς ποιητικῶν τινῶν σχηματισμῶν, ὅλαι τὸ σ τοῦ Παθ. Παρακειμένου, λογίζομαι, λογισμός, λογιστής, καὶ μόνον ἐργάτης ἀνεφύη μετὰ τοῦ ἐργαστήρ ἐκ τοῦ εἴργασμαι. Τὰ δὲ εἰς φωνῆεν καθαρὸν ῥήματα τοτὲ μὲν ἀποβάλλουσι τὸ σ εἰς τοὺς τοιούτους σχηματισμοὺς, τοτὲ δὲ καὶ προςλαμβάνουσιν αὐτὸ, ἐὰν καὶ οἱ ῥηθέντες χρόνοι δὲν τὸ ἔχωσιν.

ββ′) Αἱ δὲ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμεναι καταλήξεις ὀνομάτων, ὡς -ος, -η, -α, σχηματίζονται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν βαρυτόνων ῥημάτων, ἀποβληθέντος τοῦ ληκτικοῦ ω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν καθαρὸν φωνῆεν ἐχόντων, συνεκπιπτόντων τῶν ε καὶ α φωνηέντων, οἷον ἐλέγχω, ἔλεγχος, νικάω, νίκη, πατέω, πάτος. Ἐξαιροῦνται τὰ μικρότερα ῥήματα, ὡς ῥέω, τὰ ὁποῖα τὸ φωνῆεν ὡς ἀνῆκον εἰς τὴν ῥίζαν δὲν ἀποβάλλουσιν, ἀλλὰ μόνον μεταβάλλουσιν (ῥέω, ῥοή).

Τούτων λοιπὸν ὡς ἐν κρηπῖδος μέρει ὑποβεβλημένων διαστέλλομεν τὰς καταλήξεις τῶν ὀνομάτων κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν, ὡς ἐφεξῆς.

ΑΑ′) ἘΝΕΡΓΕΙΑ τοῦ ῥήματος φαίνεται διὰ τῶν καταλήξεων·

-μος, -μη, -μα, -σις, -σια, -η, -α, -ος, ἐπὶ ἀρσ. καὶ οὐδετ.

α′) -μος, -μη, -μα (γεν. ατος). Τούτων τῶν καταλήξεων ἡ εἰς -μος μάλιστα προςλαμβάνει πολλάκις σ εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον·

κροτέω, κεκρότημαι — κροτησμός·

αἱ δὲ εἰς μη καὶ μα σπανιώτερον, ἂν τὸ ἔχῃ καὶ ὁ Παθητ. Παρακείμενος, οἷον·

γιγνώσκω, ἔγνωσμαι, — γνώμη (ποιητ. γνῶμα),
δέω, δέδεμαι, — δεσμός, δεσμή, δέμα,
τίθημι, τέθειμαι, — θεσμός, θέμα,
τελέω, τετέλεσμαι, — τέλεσμα,
δράω, δέδρᾱμαι, — δρᾶμα.

Καὶ τὰ ἔχοντα πρὸ τῆς καταλήξεως σύμφωνον ἀκολουθοῦσιν ἐξ ἀνάγκης τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας πάσχει τὸ ῥῆμα κατὰ τὴν κλίσιν· περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν κλίσιν μεταβολῆς τοῦ φωνήεντος σημειωτέον, ὅτι τὰ μὲν εἰς -μος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνουσι τὸ ο, τὰ δὲ εἰς μα δὲν μεταβάλλουσι τὸ φωνῆεν τοῦ Ἐνεστῶτος, ἂν καὶ ὁ Παθ. Παρακείμενος δὲν τὸ φυλάττῃ, οἷον·

στέλλω, ἔσταλμαι, — στολμός *).
κείρω, κέκαρμαι, — κορμός,
τρέφω, τέθραμμαι, — θρέμμα,
σπείρω, ἔσπαρμαι, — σπέρμα.

Σημαίνουσι δὲ τὰ μὲν εἰς -μος τὴν ἀφῃρημένην τοῦ ῥήματος ἔννοιαν, οἷον πάλλομαι — παλμός· ὀδύρομαι, ὀδυρμός· σείομαι, σεισμός· τὰ δὲ εἰς -μα μᾶλλον τὴν τοῦ ῥήματος ἔννοιαν συγκεκριμένως, καθὼς καὶ αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα, ὥστε πολλάκις ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν μὲ τὴν Μετοχὴν τοῦ Παθ. Παρακειμένου, οἷον πρᾶγμα (τὸ πεπραγμένον), μίμημα (τὸ μεμιμημένον), σπέρμα (τὸ ἐσπαρμένον), τῶν δὲ εἰς -μη, τὰ μὲν σημαίνουσιν ἀφῃρημένως τὴν ἐνέργειαν, ὡς μνήμη, ἐπιστήμη, τιμή· τὰ δὲ συγκεκριμένως τὸ πρᾶγμα, ὡς γραμμή, στιγμή, τὰ ὁποῖα διαφέρουσι πάλιν κατὰ πλαγίας σημασίας ἀπὸ τῶν στίγμα, γράμμα **).

Ἔτι εἶναι τινὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν τῶν εἰς -μος οὐσιαστικὰ, ἔχοντα πρὸ τοῦ μ μόνον τὸ φωνῆεν

*) Ἐκ τούτου τοῦ κανόνος φαίνονται ἐξῃρημένα τὰ περιττοσύλλαβα, οἷον ἀγείρω, ἀγυρμός. Εἰς ἀρχαίας τινὰς λέξεις ἀνεβιβάσθη ὁ τόνος ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον πότμος, ὅρμος, ὅλμος, ὄγμος, οἶμος.

**) Ἀλλὰ πολλάκις εἴς τε τοὺς ποιητὰς καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὰ ἀφῃρημένα λαμβάνονται ἀντὶ συγκεκριμένων καὶ ἀνάπαλιν, ὡς λαχμὸς μὲν καὶ χρησμὸς σημαίνουσι συγκεκριμένως τὸ πρᾶγμα, τὸ δὲ φρόνημα ἀφῃρημένως τὴν ἐνέργειαν.

χωρίς σ̄, οἷον δεῖσαι, δεῖμα, χέω, κέχυμαι — χυμός. Πρβλ. κρυμός, ῥυμός, θυμός, — ἢ ἀντὶ τοῦ σ̄ λαμβάνουσι θ, οἷον ὀρχηθμός, μηκυθμός, ὠρυθμός, κλαυθμός, σταθμός, βαθμός (βαίνω, βέβαμαι), ῥυθμός (ῥέω, ἐῤῥύην), καὶ γίνεται τοῦτο, καὶ προηγουμένου ρ̄, ὡς ἀρθμός (ἄρσαι, ΑΡΩ), σκαρθμός (σκαίρω), πορθμός (πείρω). Ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ διὰ τῆς γλώσσης προφερόμενα σύμφωνα εὑρίσκονται ἔμπροσθεν τοῦ μ̄ τῆς καταλήξεως ταύτης, οἷον ἀρδμός, ἐρετμός. Καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ σ̄ ἢ θ̄ ἀνθυποβάλλεται τὸ χ̄ εἰς τὸ αὐχμός (αὔω), τὸ ὁποῖον μένει ἀναλλοίωτον εἰς τὸ λαχμός (λαχεῖν), ἢ γίνεται ἐκ τοῦ κ̄, οἷον εἰς τὸ πλοχμός (πλέκω).

β′) -σις, -σια. Τὰ ἔχοντα ταύτας τὰς καταλήξεις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμφαίνουσι τὸ ἀφῃρημένον τοῦ ῥήματος, οἷον πρᾶξις, μίμησις, σκῆψις, δοκιμασία, ἱππασία, θυσία.

Τὰ εἰς ιζω καὶ αζω ῥήματα σπανιώτερον μὲν σχηματίζουσιν ἀφῃρημένα εἰς σις, παρὰ εἰς σμος, εὑρίσκονται δὲ ὅμως καὶ ἐκείνου τοῦ εἴδους τινὰ, οἷον βάδισις, ἐπιτείχισις, ὅπλισις, ἀγώνισις, ἐξέτασις. Τὰ δὲ εἰς αινω (Παθ. Παρακ. -ασμαι), δέχονται καὶ εἰς τοὺς τοιούτους σχηματισμοὺς πολλάκις τὰς καταλήξεις ασις, ασια (μὲ βραχὺ ᾰ), οἷον φάσις (φαίνω), θερμασία (θερμαίνω), σημασία (σημαίνω), τῶν δὲ ἔπειτα σχηματισθέντων πολλὰ φυλάττουσι τὸ ν̄ πρὸ τῆς καταλήξεως, οἷον ὕφανσις, πέπανσις.

Ἐκ τῶν διαλέκτων διεσώθη ὁ εἰς-τις (γεν. ιος, εως), σχηματισμὸς, ἀλλ' εἰς ὀλίγα μόνον, οἷον ἄμπωτις (ἀνάποσις), χῆτις (ἔνδεια), τοῦ ὁποίου ἡ Δοτικὴ εὑρίσκεται καὶ παρὰ Πλάτωνι (ἀλλοτρίοις χρώμασι καὶ κόσμοις χήτει οἰκείων κοσμούμενον, Φαίδρ. 239. δ′.). Πρβλ. τὸ ποιητικὸν φάτις. Λαμβάνει δὲ αὕτη ἡ κατάληξις καὶ τὸ σχηματιστικὸν σ̄, ὡς εἰς τὸ πίστις (πέποιθα), καὶ εἰς τὰ Ποιητικὰ λῆστις (λήθη), μνῆστις (μνήμη).

γ′) -η καὶ -α. Τὰ πλειότερα εἶναι ὀξύτονα, οἷον ἀρχή (ἄρχειν), εὐχή (εὔχεσθαι), σφαγή (σφάττω), φυγή (φεύγω), διδαχή (διδάσκω), χαρά (χαίρω), καὶ μετα-

βαλλομένου τοῦ φωνήεντος, τομή (τέμνω), φθορά (φθείρω), ἀλοιφή (ἀλείφω)*), ἢ προςλαμβανομένου διπλασιασμοῦ, εἰς τρόπον τοῦ Ἀττ. Παρακειμένου, ἔχοντος δὲ πάντοτε ω ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον ἀγωγή (ἄγω), ἐδωδή (ἐσθίω, ἐδήδοκα), ἀνακωχή (ἔχω), διακωχή. Παροξύτονα δὲ εἶναι ὀλίγα, καὶ ὅσα ὑπάρχουσιν, ἐκτὸς τοῦ κρόκη, δὲν δέχονται μεταβολὴν τοῦ φωνήεντος, ὡς βλάβη (βλάπτω), στέγη (στέγω), μάχη (μάχομαι), αἰσχύνη (αἰσχύνομαι), τύχη (τυγχάνω), λήθη (λήθω, λανθάνω), μάλιστα δὲ ἐκ τῶν εἰς εω, αω, ῥημάτων, οἷον νίκη (νικάω), λύπη (λυπέω), πλάνη (πλανάω), ἀπάτη (ἀπατάω), λώβη (λωβάομαι), πέδη (πεδάω)**), ἀλλὰ καὶ τῶν οὕτω σχηματιζομένων πολλὰ προτιμῶσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, οἷον σιωπή, σιγή, βοή, τελευτή, ἀπειλή, κτλ. Ἡ σημασία τούτων τῶν σχηματισμῶν, καθὼς καὶ τῶν ἑπομένων, δὲν εἶναι σταθερὰ, ἀποκλίνει δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἀφῃρημένον τοῦ ῥήματος.

Ἐνταῦθα ἀνήκει ἔτι ἡ εἰς -εία κατάληξις, γινομένη τὰ πολλὰ ἐκ τῶν εἰς -ευω ῥημάτων, καὶ παριστάνουσα τὸ ἀφῃρημένον αὐτῶν, οἷον παιδεία (παιδεύω). Καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα, παροξύτονα ὄντα, ἔχουσι τὸ ληκτικὸν ᾱ πάντοτε μακρόν.

Εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ ἡ ια κατάληξις ὡς ῥηματικὸν ἀφῃρημένον, γινόμενον κατ' ἀναλογίαν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπὸ ῥημάτων παρηγμένων ὀνομάτων, ὡς ἀγγέλλω — ἄγγελος — ἀγγελία. Λείποντος δηλ. τοῦ παραγώγου ὀνόματος, σχηματίζεται τὸ ἀφῃρημένον ὡς ἐξ ὑπάρχοντος, οἷον μαίνομαι (μανός, Σουΐδ.), μανία. Οὕτω καὶ δυςωπία, ἐκ τοῦ δυςωποῦμαι, πολιορκία, ἐκ τοῦ πολιορκέω, ἐν ᾧ δὲν ὑπάρχουσι τὰ μεταξὺ ὀνόματα. (Ἰδὲ κατωτ. περὶ τῆς διὰ συνθέσ. παραγ.) Ὁμοίως ἄγνοια ἐκ τοῦ ἀγνοέω.

δ') -ος, ἄρσεν. Τούτων τὰ πλειότερα ἔχουσι ῥιζικὸν φωνῆεν ο, εἴτε ἐκ φύσεως, οἷον κρότος (κροτέω), φθό-

*) Ἰδία μεταβολὴ τοῦ φωνήεντος φαίνεται εἰς τὸ σπουδή (σπεύδω), κουρά (κείρω), ἐξούλα (ἐξείλω).

**) Ἄξιος σημειώσεως εἶναι καὶ ὁ ἐκ τοῦ θεῖναι μετὰ χαρακτῆρος τοῦ α'. Ἀορ. ἔθηκα γινόμενος σχηματισμὸς θήκη, προςθήκη, διαθήκη. Παραπλησίως ἐκ τοῦ δόξαι (Ἀόρ. τοῦ δοκέω) σχηματίζεται δόξα.

νος (φθονέω), εἴτε κατὰ τροπὴν τοῦ ῥηματικοῦ φωνήεντος, οἷον πόνος (πένομαι), λόγος (λέγω), ῥοῦς (ῥέω). Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦ ἰδιώματος τούτου, οἷον πάλος (πάλλω), τύπος (τύπτω), ἔλεγχος (ἐλέγχω), ἵμερος (ἱμείρομαι).

Μετὰ τούτων συναριθμοῦνται καὶ τὰ εἰς τος ἀφῃρημένα οὐσιαστικὰ, οἷον κωκυτός, ἀμητός, ἀλαλητός, καὶ παρεμβαλλομένου τοῦ ε, οἷον ὑετός, νιφετός, παγετός, ὄντα τὰ πολλὰ ὀξύτονα, ἐπειδὴ ἄλλα πάλιν, ἔχοντα ο εἰς τὴν παραλήγουσαν, εἶναι προπαροξύτονα, ἢ παροξύτονα, οἷον ἄροτος, βίοτος, πότος.

ε') -ος, οὐδέτ. Ταῦτα ἐπὶ τῆς παραληγούσης δὲν δέχονται τὸ φωνῆεν ο, οἷον κῆδος (κήδομαι), πρᾶγος (πρᾶγμα, πράττω), λάχος (λαχεῖν).

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ.

Ἐξ ἐνίων παραγώγων ῥημάτων εἰς αζω, ιζω, ευω, σχηματίζεται τὸ ἀφῃρημένον, κατὰ μὲν τὰς ἀνωτέρω ἀναλογίας, ἀλλ' ἀμέσως ἐκ τῆς ῥηματικῆς ῥίζης, οἷον ἐκ του σκευάζειν σκευή, παρασκευή, κατασκευή (ΣΚΕΥ-), ἐκ τοῦ βουλεύειν βουλή, συμβουλή, ἐπιβουλή (ΒΟΥΛ-), ἐκ τοῦ πορίζειν πόρος (ΠΟΡ-), ἐκ τοῦ δικάζειν, καταδικάζειν δίκη, καταδίκη (ΔΙΚ-). Καὶ ἐπίσης ἄξιον προσοχῆς εἶναι, ὅτι, καθάπερ εἰς τὴν κλίσιν τῶν ῥημάτων γίνεται ἀνωμαλία διὰ συνδρομῆς περισσοτέρων θεμάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνίοτε συμβαίνει καὶ εἰς οὐσιαστικά. Οὕτως εἰς τὸ ἔρχεσθαι, ἐλθεῖν, ἰέναι, ὑπάρχει ὡς ἀφῃρημένον οὐσιαστικὸν ὁδός (πρβλ. οἶμος (ἸΩ), κέλευθος (ΕΛΕΥΘ- ὅθεν ἤλυθον).

Ἐκτὸς τῶν ἄνω εἰρημένων καταλήξεων εὑρίσκονται σχηματισμοί τινες ἀφῃρημένων ὀνομάτων, ἔχοντες ἢ οὐδὲν ἢ ὀλίγα παραδείγματα τῆς αὐτῆς ἀναλογίας. Τούτων εἶναι τὰ εἰς ς (ξ),

α') βήξ (γεν. βηχός), ἐκ τοῦ βήσσω,
φλόξ (γεν. φλογός), ἐκ τοῦ φλέγω,
τοῦ ὁποίου εἴδους τὰ περισσότερα εἶναι ἀπηρχαιωμένα, οἷον δώς (δόσις), ἅρπαξ (ἁρπαγή), φρίξ (φρίκη). Πρβλ. τοὺς ποιητ. μεταπλασμοὺς εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων μέρος.

β') Τὰ εἰς -τύς (γεν. τύος), ποιητικὰ, οἷον ἐδητύς, ὀρχηστύς, σωφρονιστύς (Πλάτ.).

γ') Τὰ εἰς -ονη, σαλεύοντος τοῦ τόνου, οἷον ἡδονή, ἀγχόνη, ἀμπεχόνη, φλεγμονή, πλησμονή.

δ') Τὰ εἰς ωλη ποιητικὰ, τερπωλή, εὐχωλή, παυσωλή, καὶ μεταβαλλομένου τοῦ λ̄ εἰς ρ̄, διὰ τὴν γειτνίασιν ἄλλου λ̄, οἷον ἐλπωρή, θαλπωρή, ἀλεωρή.

ε') Τὰ εἰς δών, όνος, ἀλγηδών, ἀχθηδών (Θουκυδ.), σηπεδών, τηκεδών.

ΒΒ'. Οὐσία τοῦ ῥήματος ἐμφαίνεται διὰ τῶν ἑξῆς καταλήξεων

α') -της (γεν. του), -τηρ, -τωρ. Ἡ μὲν -της κατάληξις, κλινομένη κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν, εἶναι συνηθεστάτη. Καὶ τῶν λέξεων αἱ μὲν βραχεῖαν ἔχουσαι τὴν παραλήγουσαν εἶναι, ἐκτὸς τοῦ κριτής καὶ εὑρετής, παροξύτονοι, οἷον δότης, βάτης, ἀρότης, ὀφειλέτης, τῶν δὲ μακρὰν τὴν παραλήγουσαν ἐχουσῶν αἱ μὲν πλειότεραι εἶναι ὀξύτονοι, οἷον λῃστής, δανειστής, ὀρχηστής, δικαστής, δοκιμαστής, ἢ μετὰ προηγουμένου φωνήεντος, οἷον μαθητής, ποιητής, ἀθλητής, θεατής, μηνυτής, ζηλωτής, πρεσβευτής, ἢ μετὰ προηγουμένων ὑγρῶν λ̄, ν̄, ρ̄, οἷον ποικιλτής, φαιδρυντής, καθαρτής. Ἐξαιροῦνται τούτων ὀλίγα τῶν εἰς στης καὶ ητης, ἐχόντων περισσοτέρας τῶν δύο συλλαβὰς, οἷον δυνάστης, ἀλήτης, πλανήτης, κυβερνήτης, σφενδονήτης, κομήτης, γενειήτης, προφήτης, μετὰ τῶν ποιητικῶν ἀήτης, αἰσυμνήτης. Ἔτι δὲ τὰ ἀλείπτης, ὑφάντης, καὶ ἐκ τῶν δισυλλάβων πλάστης, κτίστης, ψάλτης, πλώτης. Τὸ κριτής ὑπείκει πάλιν εἰς τὸν κανόνα κατὰ τὴν σύνθεσιν, οἷον ὀνειροκρίτης. —

Αἱ δὲ -τηρ καὶ -τωρ καταλήξεις, κλινόμεναι κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, εἰς μὲν ἄλλα ἔμειναν καὶ κατὰ τὴν κοινὴν γλῶσσαν, οἷον (εἴρηται) — ῥήτωρ (γεν. ῥήτορος), (σέσωσται) — σωτήρ (γεν. σωτῆρος), ἑστιάτωρ, κυβιστητήρ, οἰκήτωρ, κτλ. Εἰς δὲ ἄλλα χρησιμεύουσιν μόνον κατὰ τὴν ποίησιν.

β') -ευς, οἷον γραφεύς, διαφθορεύς, κουρεύς. Αὕτη ἡ κατάληξις, καθὼς καὶ αἱ τοῦ β'. εἰς της καὶ τηρ εἶναι κατὰ μέρος καὶ πραγμάτων ἐκφραστικαί, τὰ ὁποῖα νοοῦνται ὡς ὑποκείμενα τινὸς πράξεως, οἷον ἐλευθέρτης, πρηστήρ, ζωστήρ, ἐμβολεύς.

γ') -ος, ὀξυτόν., εἶναι σπάνια, ὡς τροφός, πομπός, ἀγωγός, ἐπαγωγός, διάδοχος, ἢ ποιητικὰ, ὡς ἀγός, σαγός, ἀρχός, ἀοιδός, ἀρωγός, ἐπαρωγός. Ἀλλὰ συχνότερα εἶναι τὰ ἐκ συνθέσεως γινόμενα, περὶ ὧν κατωτέρω.

δ') -ης, ας, (γεν. ου), καὶ τούτων εὑρίσκονται σχεδὸν μόνον εἰς τὴν σύνθεσιν παραδείγματα, ὡς μυροπώλης, ὀρνιθοθήρας. Σπανιώτερος σχηματισμὸς εἶναι τὰ συνηθείας τινὸς δηλωτικὰ, οἷον μαινόλης, σκωπτόλης.

ΙΓ'. Τὰ ὀνόματα τῶν ἐργαλείων καὶ ἄλλων εἰς πρᾶξίν τινα ἀνηκόντων ὑποκειμένων δύνανται νὰ ἀναχθῶσι καὶ αὐτὰ εἰς τὰ ῥηματικὰ, ἂν καὶ κυρίως γίνωνται ἐκ τῶν προηγουμένων οὐσιαστικῶν ὀνομάτων, ἢ κἂν προϋποτίθωνται τοιαῦτα, ὡς

α') Ἐκ τοῦ -της, ἢ -τήρ γίνεται

αα') ἡ κατάληξις -τήριον, σημαίνουσα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τόπον πράξεως ἢ ἔργου, οἷον — ἐργαστήριον, δικαστήριον, ἀκροατήριον, ληστήριον, ἄλλοτε δὲ καὶ πράγματα, οἷον ποτήριον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ββ') -τρον καὶ -τρα, οἷον σεῖστρον, λουτρόν, καὶ πολλάκις ἐπὶ μισθοῦ, ὡς θρέπτρον, δίδακτρον, σῶστρον, κόμιστρον, μήνυτρον, ὁποίων εὐχρηστότερος ὁ Πληθυντικός· ἔτι ξύστρα, ἀκέστρα, καὶ ἐπὶ τόπου ὀρχήστρα, παλαίστρα.

γγ') Ἐκ δὲ τῆς -ευς καταλήξεως, -ειον, οἷον τροφεῖον (τροφεύς), ᾠδεῖον, χαλκεῖον, πρυτανεῖον, νοσοκομεῖον, λογεῖον (λογεύς), κουρεῖον (κουρεύς). Ὑπάρχουσι δὲ πολλὰ εἰς ιον, γινόμενα ἐξ ἁπλουστέρων ῥηματικῶν ἢ καὶ ἀμέσως ἐκ ῥημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἀναχθῶσιν εἰς σταθερὰς σημασίας, οἷον λόγιον (χρησμός), φθό-

ριον, γυμνάσιον, καὶ μάλιστα σύνθετα, οἷον συμπόσιον, κυνηγέσιον, ναυάγιον, ἔτι περὶ δικανικῶν ὑποθέσεων, ὡς κακηγόριον, ἀγάμιον, λειποτάξιον, ἀρχαιρέσιον.

β') Δεύτερον εἶδος οὐσιαστικῶν εἶναι τὰ ἐξ ἐπιθέτων καὶ κατηγορικῶν οὐσιαστικῶν παραγόμενα, ἔχοντα τὰς ἑξῆς καταλήξεις·

αα') -ια (μακρὸν ᾱ, ἰων. η̄), ὡς ἐκ τοῦ σοφός σοφία, ἐκ τοῦ δειλός δειλία, ἐκ τοῦ κακός κακία, ἐκ τοῦ εὐδαίμων εὐδαιμονία, ἐκ τοῦ ἧλιξ ἡλικία. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀνήρ, ἀνδρός ἀνδρία. Ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλινομένων εἰς -ης-(γεν. εος), καθὼς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω, σχηματίζονται τοιαῦτα ἀφῃρημένα, συμβαίνει καὶ τὸ πένης (ητος) κατὰ παράξενον τρόπον ὅμως νὰ κάμῃ πενία.

Εἰς ὀνόματά τινα παραλλάττει ὁ τόνος, οἷον λαλιά (λάλος), παιδιά (παῖς), πρβλ. ἐσχατιά. Ἄλλοτε δὲ ὁ σχηματισμὸς οὗτος σημαίνει τὸ περιεκτικὸν, οἷον μυρμηκιά, ἀνθρακιά, σφηκιά, σποδιά, ἔτι καὶ στρατιά (στρατός).

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι τὰ πολλὰ εἰς -τια καὶ -σια, σχηματιζόμενα ἐκ συνθέτων εἰς -τος καὶ -της (γεν. ου), τὰ ὁποῖα μεταβάλλουσι τὸ τ πολλάκις εἰς σ, σημαίνοντα τὴν κατάστασιν καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ ὑπὸ τῶν ἐπιθέτων ἐμφαινομένου, οἷον φιλοχρήματος, φιλοχρηματία· ἀναίσχυντος, ἀναισχυντία· ἀθάνατος, ἀθανασία· ἀκάθαρτος, ἀκαθαρσία· θερμολούτης, θερμολουτία καὶ θερμολουσία· δύσπεπτος, δυσπεψία. Πρβλ. ὀξυβλεψία, καχεξία, ἀθλοθεσία. Τούτων ἴσως τὸ μόνον παράδειγμα ἁπλοῦ ὀνόματος εἶναι ἱκεσία (ἱκέτης).

Ἔτι δὲ ἐκ τούτου τοῦ σχηματισμοῦ γίνονται κατὰ συστολὴν τὰ εἰς εια καὶ οια (βραχὺ ᾰ), προπαροξύτονα, σχηματιζόμενα ἀπὸ τῶν εἰς ης καὶ ους ἐπιθέτων, οἷον ἀκριβής, ἀκρίβεια· ἀληθής, ἀλήθεια· εὐμαθής, εὐμάθεια· εὔνους, εὔ-

νοια· ἀγχίνους, ἀγχίνοια· ἄπλους, ἄπλοια*). Ἄλλα δὲ τῶν εἰς ης ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὰ ἀφῃρημένα εἰς -ία, ὡς ἀμαθής, ἀμαθία· εὐτυχής, εὐτυχία· δυςώδης, δυςωδία**). Τοῦ δὲ αὐθάδης λέγεται καὶ αὐθάδεια καὶ αὐθαδία. Ὀλίγα τινὰ εἰς ος σχηματίζουσι τὰ εἰς εια ἀφῃρημένα, οἷον ἀέργεια (ἀεργείη, Ἡσίοδ.), βοήθεια (βοηθός, βοηθεῖν). Ὅπου δὲ εὑρίσκωνται ἀφῃρημένα εἰς -εία, παράγονται κυρίως ἐκ τῶν εἰς -ευω ῥημάτων, οἷον ἀλαζονεία (ἀλαζονεύομαι), γυμνητεία (γυμνητεύω), ἱκετεία (ἱκετεύω). Ἰδὲ σελ. 256.

Τέλος δὲ ἐξ ἐνίων εἰς ος ἐπιθέτων σχηματίζονται τὰ ἀφῃρημένα μόνον εἰς η ἢ α, καὶ εἶναι τότε παροξύτονα, ὡς θερμός, θέρμη· ἐχθρός, ἔχθρα· ὀρφνός, ὄρφνη. Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ κακός — κάκη (κακία), Ἀττικῶς. Παρομοίως γίνονται ἀφῃρημένα ἐκ τινῶν προπαροξυτόνων ἐπιθέτων, ὡς ἄξιος, ἀξία· ὅσιος, ὁσία· αἴτιος, αἰτία· τὰ ὁποῖα δὲν διαφέρουσι καθόλου τῶν θηλυκῶν σχηματισμῶν τῶν ἐπιθέτων.

ββ′) -της (γεν. τητος), θηλυκ., οἷον ἰσότης, κακότης, παχύτης, καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παροξύτονα. Περὶ δέ τινων, οἷον ταχύτης, βραδύτης, τραχύτης, κουφότης, ἔτι τῶν ποιητικῶν δηϊότης, ἀνδρότης, διδάσκουσι μὲν οἱ Γραμματικοὶ, ὅτι εἶναι ὀξύτονα, φαίνεται δὲ, ὅτι ταῦτα τὰ ὀνόματα μόνον κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις μεταβιβάζουσι τὸν τόνον Ἀττικῶς ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ὡς ταχυτῆτος, βραδυτῆτος, κτλ.

γγ′) -σύνη, προηγουμένου ο ἢ ω κατὰ τὸν περὶ τοῦ συγκριτικοῦ -τερος κανόνα, δικαιοσύνη, δουλοσύνη, ἱερωσύνη. Σχηματίζονται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἐπιθέτων εἰς -ων (γεν. ονος), οἷον·

σώφρων, σωφροσύνη· ἀπράγμων, ἀπραγμοσύνη.

---

*) Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀττικὴν ποίησιν ποσότης τῆς τελευταίας συλλαβῆς, οἷον ἀναιδεία, προνοία.

**) Καὶ οἱ Ἴωνες ἔχουσι τὸν σχηματισμὸν τοῦτον, οἷον προμηθίη, εὐηθίη, σιμὰ εἰς τὰ συνήθη, ὡς ἀληθηΐη.

δδ') -ος, οὐδέτ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξ ἐπιθέτων εἰς υς καὶ ης, ὡς βαθύς, βάθος· εὐρύς, εὖρος· ψευδής, ψεῦδος· καὶ ἐκ τοιούτων, τῶν ὁποίων τὰ παραθετικὰ σχηματίζονται εἰς ιων, ιστος, οἷον καλός, κάλλος· αἰσχρός, αἶσχος, μακρὸς (μήκιστος), μῆκος), (καὶ τὸ ποιητικὸν κυδρός [κύδιστος] — κῦδος). Καὶ ὅπου προηγῆται βραχὺ ῡ, ἐκτείνεται τοῦτο εἰς ευ, οἷον ἔρευθος (ἐρυθρός), γλεῦκος (γλυκύς).*

γ') Τρίτον εἶδος οὐσιαστικῶν γίνεται ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν, σχηματιζόμενον πολλάκις κατ' ἀναλογίαν τῶν ῥηματικῶν. Καὶ ἐνταῦθα εὑρίσκομεν τὴν εἰς -της κατάληξιν (ὧν τὰ εἰς ιτης ἔχουσι πάντοτε τὸ ῑ μακρόν)· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα εἶναι ὅλα παροξύτονα, οἷον πόλις, πολίτης· ὅπλα, ὁπλίτης· στρατιά, στρατιώτης· ἡλικία, ἡλικιώτης· ἵππος, ἱππότης· δῆμος, δημότης· κώμη, κωμήτης· φυλή, φυλέτης· οἶκος, οἰκέτης· ὅπου συναριθμοῦνται καί τινα ἐξ ἐπιθέτων γινόμενα, οἷον ἴδιος, ἰδιώτης· πρέσβυς, πρεσβύτης. Βλέπομεν καὶ ἐκ τούτων, ὅτι ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκολουθοῦσι τὰ οὐσιαστικὰ διὰ παντὸς καὶ κατὰ τὴν σημασίαν· σημαίνουσι δὲ ἄνδρα, σχέσιν τινὰ ἔχοντα πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἐμφαινόμενον ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ πενέστης (πένης), δεσμώτης (δεσμά), πεδήτης (πέδη), τουτέστιν ἀνὴρ ἐν δεσμοῖς. Ἄλλως δὲ καὶ ταῦτα τὰ εἰς της, λαμβάνοντα σημασίαν πραγμάτων, καθὼς τὰ ἀνωτ. ῥηματικά (ΒΒ'. α'.), μεταβαίνουσι πάλιν εἰς τὴν τῶν ἐπιθέτων φύσιν, μάλιστα τὰ εἰς ιτης. Ἰδὲ ἀνωτ. §. **21. 5.**

Ἀλλὰ καὶ τὴν εἰς -ευς κατάληξιν λαμβάνουσι τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν οὐσιαστικά, οἷον ἱερεύς (ἱερά), γριπεύς (γρῖπος), ἁλιεύς (ἅλς), κεραμεύς (κέραμος), γραμματεύς (γράμματα), κτλ. Τῶν δὲ λοιπῶν οὕτω γινομένων οὐσιαστικῶν δυνάμεθα νὰ διαστείλωμέν τινας τάξεις, ὡς ἐφεξῆς·

αα') τὰ ἐμφαίνοντα τόπον ἀφιερωμένον εἰς θεὸν ἢ ἥρωα, τελευτῶντα εἰς ον, ιον, ειον, ὡς Ἥραιον, Ἀθη-

---

*) *Παρ' Ἀριστοφάνει εὑρίσκεται καὶ τὸ μάκρος.*

ναιον, Νύμφαιον, Διονύσιον, Ἀπολλώνιον, Δημήτριον, Ἀφροδίσιον, Ἀρτεμίσιον, Ἡράκλειον, Θησεῖον, Ἀσκληπιεῖον, Ἡλιεῖον, Ὀλυμπιεῖον (Ζεὺς Ὀλύμπιος), Ἡφαιστεῖον, Ἀνάκειον (Ἄνακες), Μουσεῖον. Καὶ περὶ μὲν τοῦ τόνου τῶν ἐχόντων ει καὶ αι, καθὼς καὶ περὶ σχηματισμοῦ εἰς ειον ἢ ιον ἢ αιον, δὲν ὑπάρχουσι σταθεροὶ κανόνες.

ββ') Τὰ δὲ ἐμφαίνοντα τόπον περιέχοντα πολλὰ καὶ διὰ τοῦτο ὀνομαζόμενα περιεκτικά, τελευτῶντα εἰς ων (ωνος), καὶ ωνια, οἷον ἀνδρών, γυναικών, οἰνών, πιθών, ἀμπελών, δαφνών, μυωνία, ῥοδωνιά, καὶ ἔνια, παρεμβαλλομένου τοῦ ε, οἷον περιστερεών, προμαχεών. Ἐνίοτε καὶ εἰς ῖτις (γεν. ιδος), οἷον γυναικωνῖτις, ἀνδρωνῖτις (γυναικών, ἀνδρών).

γγ') Θηλυκὰ ὀνόματα, λήγοντα

ααα') ἢ εἰς -τειρα, -τρια, -τρίς, σχηματιζόμενα ἐκ τῶν ἀρσεν. εἰς -τηρ καὶ -τωρ, ἀλλὰ ἐκ τινων εἰς -της, οἷον σωτήρ σώτειρα, δοτήρ δότειρα, γενέτωρ γενέτειρα, ψάλτης ψάλτρια, ποιητής ποιήτρια, ὀρχηστής ὀρχήστρια, αὐλητής αὐλητρίς (ίδος), ληστής ληστρίς (ίδος).

βββ') ἢ εἰς -ις (γεν. ιδος), ἐκ τῶν ἀρσεν. τῆς πρώτης κλίσεως, καὶ εἶναι βαρύτονα, οἷον δεσπότης δεσπότις, ἱκέτης ἱκέτις, πρεσβύτης πρέσβυτις, μυροπώλης μυρόπωλις. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τινων καταλήξεων ἄλλων κλίσεων, καὶ τότε εἶναι ὀξύτονα, οἷον αἰχμάλωτος αἰχμαλωτίς (ίδος), σύμμαχος συμμαχίς, κάπηλος καπηλίς, φύλαξ φυλακίς, βασιλεύς βασιλίς (ἄλλοτε βασίλισσα). Καὶ τὰ μὲν εἰς -ις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λαμβάνονται καὶ ἀντὶ ἐπιθέτων.

γγγ') ἢ εἰς -αινα, μάλιστα ἐκ τῶν εἰς -ων ἀρσενικῶν, οἷον τέκτων τέκταινα, θεράπων θεράπαινα, λέων λέαινα, Λάκων Λάκαινα, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων τινων εἰς ος, οἷον λύκος,

λύκαινα, θεός θέαινα. Πρβλ. δεσπότης δέσποινα.

δδδ') ἢ εἰς -εια, ἐκ τῶν εἰς -ευς, οἷον ἱερεύς ἱέρεια, βασιλεύς βασίλεια.

εεε') ἢ εἰς -σσα (ττα) ἐκ παντοίων καταλήξεων, οἷον βασιλεύς βασίλισσα, θής θῆσσα (θῆττα), ἄναξ ἄνασσα, Θρᾴξ Θρᾷττα, Κίλιξ Κίλισσα.

δδ') Ἐθνικὰ ὀνόματα, τὰ ἐμφαίνοντα ἔθνος ἢ πατρίδα. Διαιροῦνται εἰς ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ κτητικά. Καὶ τὰ μὲν

α) ἀρσενικὰ λήγουσιν

ααα') ἢ εἰς -ιος, καὶ ἐξ ὀνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως εἰς -αιος, οἷον Κορίνθιος, Τροιζήνιος, Σαλαμίνιος, Ἀσσύριος, Βυζάντιος, Ἀθηναῖος, Λαρισσαῖος, Κυμαῖος. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι Κῷος, ἐκ τοῦ Κῶς, Χῖος (Χίος), ἐκ τοῦ Χίος, Ἀργεῖος, ἐκ τοῦ Ἄργος (γεν. εος), Κεῖος (ἰων. Κήϊος), ἐκ τοῦ Κέως (Κῆος), Τήϊος ἐκ τοῦ Τέως (Τῆος). Ἔτι Ὀπούντιος (Ὀποῦς), Σελινούντιος (Σελινοῦς), ἀλλὰ καὶ μεταβαλλομένου τοῦ ντ εἰς σ, οἷον Ἀμαθούσιος (Ἀμαθοῦς), Φλιάσιος (Φλιοῦς), Ἀναγυράσιος (Ἀναγυροῦς), καὶ τοῦ τ εἰς σ, οἷον Μιλήσιος (Μίλητος).

βββ') ἢ εἰς -ηνος, -ανος, -ινος, ἐξ ὀνομάτων πόλεων καὶ χωρῶν κειμένων ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, οἷον Ταραντῖνος (Τάρας), Ῥηγῖνος (Ῥήγιον), Ἀμοργῖνος (Ἀμοργος), Κυζικηνός, Ἀβυδηνός, Ἀσιανός, Παριᾱνός (Πάριον), Σαρδιανός (Σάρδεις), Τραλλιανός (Τράλλεις).

γγγ') ἢ εἰς -ιτης, -ατης*), ητης, -ωτης, οἷον Συβαρίτης, Ἀβδηρίτης, Χεῤῥονησίτης, Πισάτης, Τεγεάτης, Ποτιδαιάτης, Σπαρτιάτης, Κροτωνιάτης, Αἰγινήτης, Ἀμπρα-

*) Ὁ κανών, ὅτι τὰ εἰς -ατης ἐθνικὰ ἔχουσι μακρὸν α, δὲν χωρεῖ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ παραγομένων ἔκ τινος οἰκωνυμικοῦ, ὡς εἰς τὸ Σαρμάτης.

κιώτης, Σικελιώτης, Ἡρακλεώτης. Εἶναι φανερὸν, ὅτι καὶ ἐνταῦθα διακρίνει μόνον ἡ εὐφωνία, ἂν καὶ δυνάμεθα νὰ βάλωμεν κανόνα, ὅτι ἡ εἰς -ώτης κατάληξις, ἐκτὸς τοῦ Ἤπειρος — Ἠπειρώτης, προςκολλᾶται μόνον εἰς τὰ εἰς ια ἢ εια λήγοντα ὀνόματα.

δδδ') ἢ εἰς -ευς, οἷον Φωκίς Φωκεύς, Αἰολίς Αἰολεύς, Δωρίς Δωριεύς, Μέγαρα Μεγαρεύς, Ἁλικαρνασσός Ἁλικαρνασσεύς, Ἑρμιόνη Ἑρμιονεύς, Ἐρέτρια Ἐρετριεύς, Χαλκίς Χαλκιδεύς, Μαντίνεια Μαντινεύς, Πλαταιαί Πλαταιεύς, Φώκαια Φωκαεύς, Εὔβοια Εὐβοεύς.

β) Τὰ δὲ θηλυκὰ ἢ τρέπουσι μόνον τὰς ἀρσενικὰς καταλήξεις εἰς θηλυκὰς κατὰ τρόπον τῶν ἐπιθέτων, οἷον Ἀθηναία, Ἀσιανή, καὶ τὰ ἄλλα δὲ τῶν ααα') καὶ βββ'), ἢ μεταβάλλουσι τὸ μὲν ης εἰς βαρύτονον ις, οἷον Συβαρίτης Συβαρῖτις, Σπαρτιάτης Σπαρτιᾶτις, τὸ δὲ ευς εἰς ὀξύτονον ις, οἷον Μεγαρεύς Μεγαρίς, Δωριεύς Δωρίς, Πλαταιεύς Πλαταιΐς, Φωκαεύς Φωκαΐς· οὕτω καὶ ἐνίοτε ἐκ τοῦ -αῖος, οἷον Θηβαῖος Θηβαΐς. Ἔτι γίνεται ἰδιαίτερος σχηματισμὸς εἰς ας, μάλιστα ἐκ τῶν εἰς ιος, οἷον Λημνιάς, Δηλιάς, ἀντὶ τῆς εἰς ια καταλήξεως, πολλάκις μόνον πρὸς χάριν εὐφωνίας).*

γ) Τέλος δὲ τὰ κτητικὰ, παραγόμενα ἐξ ἐθνικῶν, καὶ λήγοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς -κος, εἶναι ἐπιθετικοὶ σχηματισμοί. Σχηματίζονται τοτὲ μὲν ἐκ τῶν ἀρσενικῶν ἐθνικῶν, οἷον Κορινθιακός, Συβαριτικός, Θηβαϊκός, Ἀχαιϊκός, τοτὲ δὲ καὶ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων ἀμέσως, οἷον Εὐβοϊκός ἢ (ἐκ τοῦ Εὐβοεύς), Εὐβοϊκός, Λακεδαιμονικός. Ἰδὲ δὲ καὶ κατωτ. περὶ τῶν ἐπιθέτων.

εε') Πατρωνυμικὰ, τὰ ἐμφαίνοντα πατέρα ἢ γένος. Ταῦτα

**) Εἰς τοὺς σχηματισμοὺς Ἀχαιΐς καὶ Πλαταιΐς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἐπιθετικοὺς Ἀχαιϊκός καὶ Πλαταιϊκός ἐφυλάττετο μὲν κατ' ἀρχὰς ἡ δίφθογγος τῶν πρωτοτύπων, ὕστερον δὲ ἀπέβη εἰς μακρὸν ᾱ, οἷον Ἀχᾱΐς, (καὶ ὁμοίως Ἀχαιΐα ἢ Ἀχᾱΐα εἶναι ὄνομα τῆς χώρας), Πλατᾱΐς, ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τὸ Θηβαΐς εἶναι βραχὺ τὸ ᾰ, καὶ ὡς τοιοῦτον λογίζεται πολλάκις, ὅπου δὲν ἦναι δῆλον τὸ ἐναντίον, οἷον εἰς Κωπᾱΐς (Ἀριστοφ.).*

εἶναι ἢ ἀρσενικὰ ἢ θηλυκά· καὶ τὰ μὲν ἀρσενικὰ λήγουσιν

ααα) ἢ εἰς -ιδης, αδης, ιαδης (γεν. ου). Ἡ κατάληξις ιδης δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀρχικὴ, διότι γίνεται ἐκ τῶν περισσοτέρων καταλήξεων, ἡ δὲ αδης γίνεται μόνον ἐκ τῶν εἰς ας καὶ ης τῆς πρώτης κλίσεως· ὡς Κρόνος Κρονίδης, Αἰακός Αἰακίδης, Κέκροψ Κεκροπίδης, Μέμνων Μεμνονίδης, Μίνως Μινωΐδης, Πλεισθένης Πλεισθενίδης, Ἀχαιμένης Ἀχαιμενίδης, Ἱππότης Ἱπποτάδης, Βορέας Βορεάδης. Πολλάκις παρεμβάλλεται εὐφωνίας χάριν τὸ ᾰ, οἷον Ἀγιάδης (Ἆγις), Βακχιάδης (Βάκχις), Μενοιτιάδης (Μενοίτιος), Ἡλιάδης (Ἥλιος), ὁποῖος σχηματισμὸς καὶ διὰ τὴν χρείαν τοῦ ἑξαμέτρου μετέβη εἰς πολλὰ ἄλλα ὀνόματα, ἔχοντα μακρὰν συλλαβὴν πρὸ τῆς πατρωνυμικῆς καταλήξεως, οἷον Φέρης Φερητιάδης, Τελαμών Τελαμωνιάδης, Ἄβας Ἀβαντιάδης. Ἀλλὰ καὶ ἡ συνηθεστέρα εἰς ιδης κατάληξις ἔμεινεν εἰς τὰ τοιαῦτα ὀνόματα προκαλουμένη μάλιστα ὑπὸ τοῦ Ἰάμβου, οἷον Παλλαντίδης, Ἀλκμαιωνίδης. Εἶναι καὶ ὀλίγα ἐκ θηλυκῶν ὀνομάτων ἐσχηματισμένα, ὡς Δαναΐδης (Δανάη), Νιοβίδης (Νιόβη), Φιλλυρίδης (Φιλλύρα).

βββ΄) ἢ εἰς -ιων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ μακροῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ βραχέος ῐ, εἶναι δὲ σπάνιος καὶ ποιητικὸς σχηματισμὸς, οἷον Κρονίων (γεν. ονος), Ἀκτορίων.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς ευς καὶ κλῆς ὀνόματα σχηματίζουσι κυρίως -είδης, ὡς Κρηθεύς Κρηθεΐδης, καὶ εἰς μὲν τοὺς Δωριεῖς ἔμεινεν οὗτος ὁ σχηματισμὸς, εἰς δὲ τὴν κοινὴν γλῶσσαν συνηρεῖτο, ὡς Πηλεύς Πηλείδης, Τυδεύς Τυδείδης, Ἀτρεύς Ἀτρείδης, Ἡρακλῆς Ἡρακλείδης, ὁμοίως καὶ γίνεται συναίρεσις εἰς τὴν κατάληξιν ιων, οἷον Πηλείων*). Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συναιρεῖται τὸ ῡ μετὰ τοῦ ῑ εἰς τὸ (Πάνθοος) Πάνθους Πανθοίδης, Λητώ (γεν. Λητοῦς) Λητοίδης.

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ. Πολλάκις εἰς τοὺς Ποιητὰς εὑρίσκονται Πατρωνυμικὰ, μετασχηματισθέντα πρὸς χάριν εὐφωνίας καὶ μέτρου, τὰ

*) Τῶν Ἰωνικῶν ὅμως -ευς (γεν. ῆος) γίνεται ὁ ἐπικὸς σχηματισμὸς Πηληϊάδης.

ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ.

ϛϛʹ) Ὑποκοριστικὰ, ἐμφαίνοντα ἐλάττωσιν τοῦ πρωτοτύπου. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι

αααʹ) -ιον, καὶ τούτων τὰ μὲν τρισύλλαβα, ἀποτελοῦντα δάκτυλον, εἶναι παροξύτονα, οἷον παιδίον, ἀνδρίον, κηπίον, τεχνίον *), τὰ δὲ τὰς τρεῖς συλλαβὰς ἔχοντα βραχείας, καὶ τὰ περιττοσύλλαβα προπαροξύτονα, οἷον θρόνιον, ῥάκιον, σωμάτιον, ἀνθρώπιον. Πολλοὶ δὲ τούτων τῶν σχη-

ὁποῖα προϋποθέτουσι ἄλλον σχηματισμὸν τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ὀνόματος, οἷον Εὐήρης Εὐηρείδης (ὡς ἔκ τινος Εὐηρεύς), Αὐγέας Αὐγηϊάδης (ὡς ἔκ τινος Αὐγειεύς), Ἄρης Ἀρητιάδης (ὡς ἔκ τινος γενικῆς Ἄρητος), Ἀφάρεως Ἀφαρητίδης (ὡς ἔκ τινος Ἀφάρης), Τυνδάρεως Τυνδαρίδης (ὡς ἔκ τινος Τύνδαρος), Λάμπος Λαμπετίδης (ὡς ἐκ Λάμπετος), Ἀγχίσης Ἀγχισιάδης (ὡς ἔκ τινος Ἀγχίσιος). Πατρωνυμικὸν σχηματισμὸν ἔχουσι καί τινα ἁπλᾶ ἀνδρῶν ὀνόματα, οἷον Μιλτιάδης, Σιμωνίδης, Δευκαλίων. Καὶ ἐνίοτε τὸ αὐτὸ ὄνομα εὑρίσκεται κατὰ δύο σχηματισμοὺς, οἷον Εὔρυτος Εὐρυτίων, Νικόμαχος Νικομαχίδης (Λυσ). Ἐκ τούτου λαβόντες ἀφορμὴν οἱ Ἐποποιοὶ, ὅπως σχηματίσωσι πατρωνυμικὸν ἁρμόδιον εἰς τὸ Μέτρον, προϋπέθετον σχηματισμὸν εἰς ων, ἂν καὶ τοιοῦτος δὲν ὑπῆρχεν, οἷον Ἀκρίσιος Ἀκρισιωνιάδης (ὡς ἐκ τοῦ Ἀκρισίων), Ἰαπετός Ἰαπετιονίδης (ὡς ἐκ τοῦ Ἰαπετίων), καὶ ανάπαλιν, τὴν συνήθη εἰς -ων κατάληξιν ἀμελοῦντες, ἐσχημάτιζον τὴν εἰς ιδης, οἷον Δευκαλίδης (Δευκαλίων), Ἠετίδης (Ἠετίων **)).

Τὰ δὲ θηλυκὰ Πατρωνυμικὰ λήγουσιν ἢ εἰς ις ὀξύτονον ἢ εἰς ας ὀξύτονον, γινόμενα ἐκ τῶν ἀρσενικῶν εἰς ιδης καὶ αδης, οἷον Ταντιαλίς, Ἀτλαντίς, Βορεάς (γεν. άδος), Θεστιάς (γεν. άδος). Ἐκ τοῦ Νηρεύς (γεν. ῆος) — Νηρηΐς, καὶ ἐκ τῶν εἰς ιων ὀλίγα γίνονται εἰς ιωνη καὶ ινη, οἷον Ἀκρισιώνη, Ἀδρηστίνη. Πρβλ. ἐκ τῆς Θεογονίας τὸ ὄνομα Ὠκεανῖναι.

Ἀλλὰ, καθάπερ εἰς τὰ ἀρσενικὰ, καὶ ἐνταῦθα εὑρίσκονται ἀνωμαλίαι τινές, οἷον Χρυσηΐς (Χρύσης), Βρισηΐς (Βρισεύς), Λητωΐς καὶ Λητωϊάς (Λητώ).

Σημείωσαι δὲ, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ συναιροῦσιν, οἷον Νηρῇδος, Νηρῇδες, καὶ κατὰ τὰς Ἐπιγραφὰς Ἐρεχθεῖδος, Αἰγεῖδος, κτλ.

---

*) Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου ἴχνιον, παίγνιον, δέμνιον, ἴκριον, κώμιον, ποίμνιον, ὅρκιον, φρούριον, καὶ τοῦ ἑπομένου πεδίον, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔχασαν τὴν ἔννοιαν ὑποκοριστικῶν.

**) Ἐνταῦθα ἀνήκει τὸ ὄνομα Μολίονες, παραγόμενον ἐκ τοῦ Μολιόνη (ὡς ἔκ τινος Μολίων), ἀντὶ τοῦ ὕστερον ἐπικρατοῦντος σχηματισμοῦ Μολιονίδαι.

ματισμῶν, μάλιστα τῶν τρισυλλάβων, ἀπέβησαν ἰσοδύναμοι μὲ τὰ πρωτότυπα, οἷον θηρίον, βιβλίον, ὅριον, στόμιον, σιτίον, χρυσίον, ἀργύριον, ἀκόντιον, ἱμάτιον. Διὰ τοῦτο εἰσήχθη ἐναργέστερος τῶν ὑποκοριστικῶν σχηματισμὸς, λήγων εἰς ιδιον ἢ αριον *), οἷον παιδάριον, ψυχάριον, δοξάριον, κυνίδιον, μαχαιρίδιον, χυτρίδιον, λογίδιον, γνωμίδιον.

Ἡ κατάληξις ιδιον, γινομένη ἐκ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλήξεως ις (γεν. ιδος), περὶ ἧς κατωτέρω, ἔχει βραχεῖαν τὴν προπαραλήγουσαν, ἐκτὸς ὅπου συναιρῆται μὲ ἄλλα φωνήεντα, οἷον βοῦς, βοΐδιον, βοίδιον· γῆ, γήδιον, γήδιον· ἀφύα (ἀφυίδιον), ἀφύδιον· ἰχθύς (ἰχθυίδιον), ἰχθύδιον· ὗς (ὑΐδιον), ὕδιον· γραῦς (γράδιον), γράδιον· κρέας, κρεάδιον· κῶας, κώδιον· ὁμοίως ὅσα ἔχουσιν ῑ πρὸ τῆς καταλήξεως, ιδιον, οἷον οἰκία (οἰκιίδιον) οἰκίδιον, ἱμάτιον ἱματῑδιον, ἀργύριον ἀργυρῑδιον, καὶ ἴσως δακτύλιον δακτυλῑδιον (Ἀριστοφ.), ἔτι δὲ ἀγγεῖον ἀγγείδιον, ἔλαιον ἐλάδιον, σπήλαιον σπηλάδιον. Τὰ δὲ εἰς τὴν γεν. εος ἔχοντα ὀνόματα, γινόμενα ὑποκοριστικὰ, λαμβάνουσι πολλάκις πάλιν βραχὺ ῐ, οἷον ξίφος ξιφίδιον, Σωκράτης Σωκρατίδιον, ἀλλὰ τὰ εἰς τὴν γεν. ἔχοντα εως, μεταβαίνουσιν εἰς ει, οἷον ἀμφορεύς ἀμφορείδιον, ῥῆσις ῥησείδιον, λέξις λεξείδιον, κτῆσις κτησείδιον.

Ἐκτὸς ταύτης τῆς καταλήξεως συνέστη καὶ ἡ εἰς -υλλιον, -υδριον, υφιον, οἷον μειρακύλλιον, βρεφύλλιον, ξενύλλιον, τεχνύδριον, μελύδριον, νησύδριον, ζωΰφιον, τεχνύφιον, καὶ μεταβαλλομένου τοῦ ῡ εἰς ᾱ, ὡς φαίνεται, δι' εὐφωνίαν, ξυράφιον, χρυσάφιον, κτλ.

βββ') -ισκος, -ισκη, οἷον στεφανίσκος, πινα-

*) Ἐκ τῆς -αριον καταλήξεως φαίνεται ὅτι ἡ ασιον ἐγεινε δι' εὐφωνίαν, ὡς κοράσιον.

κίσκος, ἀμφορίσκος, παιδίσκη, μαζίσκη. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάλιν ἀποκλίνουσιν ἐνίοτε εἰς τὸ ιον, οἷον κοτυλίσκιον (κοτύλη), σπανιώτερον δὲ, καθὼς καὶ τὸ -ιχνη καὶ -ιχνιον ἴσως μόνον προσκολλᾶται εἰς τὰ δύο ὀνόματα πόλις, πολίχνη, πολίχνιον· κύλιξ, κυλίχνη, κυλίχνιον.

γγγ') -ις (γεν. ιδος), οἷον ἁμαξίς, γεν. ἁμαξίδος, πινακίς, θεραπαινίς, πλοκαμίς, γεν. πλοκαμῖδος. Καὶ περὶ τῆς κατ' ἐπίτασιν τούτων γινομένης καταλήξεως εἰς ιδιον ἰδὲ ὀλίγον ἔμπροσθεν ααα').

δδδ') -ιδευς, μόνον ἐπὶ νέων ζώων, οἷον ἀετιδεύς, λεοντιδεύς, λαγιδεύς. Παράξενος σχηματισμὸς εἶναι υἱϊδεύς (Ἰσοκράτ. Ἐπ. 8.), στηριζόμενος ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν καὶ τῶν ἀντιγράφων· ὥστε δὲν ἔχει χώραν ἡ ὑποψία, μήπως συγκέχυται μὲ τὸ εὔχρηστον συγγενείας ὄνομα υἱϊδοῦς, ἀνῆκον εἰς τὰ συναιρούμενα τῆς δευτέρας κλίσεως (§. 13. Β'. ΣΧΟΛ.). Φανερὸν δὲ, ὅτι οἱ δύο οὗτοι σχηματισμοὶ εἶναι συγγενεῖς μὲ τὰ Πατρωνυμικὰ εἰς ιδης.

ΣΗΜ. Ὅσα ἄλλα μνημονεύονται, εἶναι σπάνια καὶ μοναδικὰ, οἷον Ἐρωτύλος, ὁσσίχος, (πρβλ. ΠΑΡΑΡΤ. Α'. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 22.) πιθάκνη, καὶ μανθάνονται εὐκόλως διὰ μελέτης. Ὁμοίως καὶ τὰ Μεγεθυντικὰ, τὰ ὁποῖα μεγαλύνουσι τοῦ Πρωτοτύπου τὴν σημασίαν, ὡς χείλων (χεῖλος), γάστρων (γαστήρ), γνάθων (γνάθος), κεφάλων (κεφαλή), θράσων (θράσος), ἢ πλούταξ, μετωπίας, στομίας, τυφλίας, κτλ. κείμενα ἐπὶ προσώπων, εἶναι χρήσεως τόσον συνεσταλμένης, ὥστε ἀρκεῖ νὰ μνημονεύωνται ὡς ἐν παρόδῳ.

Γα'.

ΕΠΙΘΕΤΑ.

α') Τῶν παραγώγων ἐπιθέτων τὰ μὲν πλειότερα λήγουσιν εἰς ος κατὰ τὰς ἐφεξῆς διαφοράς·

αα') -ος, προσκολλωμένη ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, κυρίως μὲν εἶναι μόνον δυνάμει κατάληξις ἐπιθετικὴ, οἷον φανός (φαίνω), τομός (τέμνω), λοιπός (λείπω), λοίδορος (λοιδορέω), καὶ τὸ Ὁμηρ. πηγός (πήγνυμι). Εὑρίσκεται δὲ συχνότερον ἡ κατάληξις αὕτη εἰς σύνθετα, οἷον διάστροφος, ἐπίκλοπος, σύντομος, ἐπήκοος.

ββ') -ιος, κατάληξις γενικωτάτη, παραγομένη ἀμέσως μόνον ἐξ ὀνομάτων, καὶ σχηματιζομένη μάλιστα ἐκ πρωτοτύπων, σημαίνουσα πᾶν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οἷον οὐράνιος, ποτάμιος, ξένιος, ἑσπέριος, κτλ.

Ἐκ δὲ ῥημάτων ἀναπτύσσονται τοιαῦτα μόνον διὰ μέσου ὀνόματος ῥηματικοῦ, οἷον φόνιος (φονεύω, φόνος), τίμιος (τιμάω, τιμή). Ἔτι εἶναι εἰς χρῆσιν ἡ κατάληξις αὕτη πρὸς σχηματισμὸν ἐπιθέτου ἐξ ἄλλου ἐπιθέτου, οἷον ἐλεύθερος ἐλευθέριος, καθαρός καθάριος. Εἰς λέξεις τινὰς ἐχούσας $\bar{\tau}$ πρὸ τῆς καταλήξεως μεταβάλλεται τοῦτο τὸ $\bar{\tau}$ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ἐπιθέτων εἰς $\bar{\sigma}$, οἷον ἐνιαυτός ἐνιαύσιος, φιλότης (ητος) φιλοτήσιος, ἑκών (ἑκόντος) ἑκούσιος. Πρβλ. ἀνωτ. τὰ Ἐθνικὰ ΓΓ'. β'. δδ'. ααα'. Καὶ ἡ δὲ κατάληξις -σιος, ἔχουσα συγγένειάν τινα μὲ τὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικὰ, φαίνεται πολλάκις προερχομένη ἐκ ῥημάτων, τῶν ὁποίων ἢ ὑπάρχει ἢ προϋποτίθεται οὐσιαστικὸν, οἷον ἱκέσιος (ἱκέτης), ἀσπάσιος (ἄσπασις), θαυμάσιος (θαύμασις).

Καὶ τὸ $\bar{\iota}$ τῆς καταλήξεως ιος συναπτόμενον μὲ τὸ ἀμέσως προηγούμενον φωνῆεν, ἀποτελεῖ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις, αιος, ειος, οιος, ῳος, υιος, ὧν τὰ μὲν περισπῶνται, ὡς ὡραῖος, ἀγοραῖος, κρηναῖος, κορυφαῖος, σπονδεῖος, αἰδοῖος (αἰδώς), ἠῷος (ἠώς), ἡρῷος (ἥρως), πολλὰ δὲ κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν μετεβίβασαν τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, οἷον δίκαιος, βίαιος, γέλοιος, καθὼς τὰ πλειότερα τῶν εἰς ειος, παραγομένων ἐξ ὀνομάτων ἐχόντων εἰς τὴν γεν. $\bar{\epsilon}$· οἷον θέρειος (θέρος), τέλειος (τέλος), βασίλειος (βασιλεύς), καὶ τὰ σύνθετα, ἑκατόμβοιος, τριπήχυιος. Ἔδωκεν ὅμως εἰς τὰς τοιαύτας ἡ χρῆσις ἰδιαιτέραν σημασίαν, καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ κῆπος, χέρσος, ἐσχημάτισε κηπαῖος, χερσαῖος, ἐκ τοῦ σκότος — σκοταῖος (πρβλ. σκοτιαῖος, ἀνεμιαῖος, διὰ συμμίξεως τοῦ ιος σχηματισμοῦ), οὕτω πρὸς διαφορὰν πάτριος καὶ πατρῷος, ὧν τὸ μὲν πάτριος σημαίνει τὰ ἀνήκοντα εἰς πατέρας, προγόνους, πατρίδα, τὸ δὲ πατρῷος

τὰ εἰς πατέρα μόνον. Καὶ κατὰ τοῦτο ἐσχηματίσθησαν καὶ μητρῷος καὶ παππῷος. Συνηθεστάτη δὲ ἔγεινεν ἡ κατάληξις -ειος *), ἐπὶ παραγωγῆς λέξεων σημαινουσῶν ὡρισμένως μάλιστα εἴδη καὶ ἄτομα ἐμψύχων **), οἷον ἀνθρώπειος, δούλειος, λύκειος, μελίσσειος, βόειος, καὶ προπερισπώμενα, οἷον ἑταιρεῖος, γυναικεῖος, παιδεῖος, οἰκεῖος. Ἐξαιρέτως εἶναι ὁ συνηθέστατος σχηματισμὸς τῶν ἐκ κυρίων ὀνομάτων παραγομένων, οἷον Ὁμήρειος, Ἐπικούρειος, Πυθαγόρειος, Εὐριπίδειος.

γγ′) -εος, σημαίνει τὴν ὕλην ἐκ τῆς ὁποίας γίνεταί τι, καὶ συναιρεῖται εἰς -ους. Ἰδὲ ἀνωτ. §. 21. Α′. 5. γ′. ***).

δδ′) -κός. Εἶναι καὶ αὕτη συνήθης κατάληξις εἰς πολλά, διαφέρουσα τῆς εἰς ιος, καθότι α′) παράγεται καὶ ἐκ ῥημάτων, γραφικός, ἀρχικός, πρακτικός, ὅστις εἶναι ἐπιτήδειος εἰς τὸ γράφειν, τὸ ἄρχειν, τὸ πράττειν, β′) προςκολλᾶται εἰς μακροτέρους καὶ ἄλλους παραγώγους σχηματισμούς, οἷον παλαιστρικός, κυνηγετικός, γ′) χρησιμεύει μάλιστα πρὸς ἔνδειξιν τοῦ τρόπου τοῦ ὑποκειμένου, οἷον βασιλικός, μαντικός, ἰατρικός, ἡγεμονικός (ἀνὴρ βασιλικός). Καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν σχηματίζεται -ικος, ἐκ δὲ ὀλίγων γίνεται υκος, οἷον θηλυκός, Λιβυκός, ἀστυκός (ἀλλὰ συνηθ. ἀστικός)· καὶ ἐκ τῶν ἐχόντων ῑ πρὸ τῆς ληγούσης σχηματίζεται -ακος, οἷον Ἰλιακός, Δωριακός †), Ὀλυμπιακός, καὶ τὸ μοναδικὸν σπονδειακός, ἐπειδὴ Δαρεῖος καὶ Δεκέλεια σχηματίζουσι Δαρεικός, Δεκελεικός, ὁμοίως καὶ τα εἰς ευς — (κεραμεύς) κεραμεικός, (ὀρεύς), ὀρεικός. (Ἰδὲ Λωβηκ. πρὸς Φρύνιχ. σελ. 147.) Ὅταν δὲ εὑρεθῇ πρὸ αὐτῆς αι, γίνεται αϊκος, οἷον τροχαϊκός (ἐκ συναιρέσεως τροχαιϊκός), ἀρχαϊκός (ἀρχαιϊκός), ὅθεν μακρὰ ἡ προπαραλήγουσα. Πρβλ. τὰ ἀνωτέρω περὶ ἐθνικῶν σελ. 265. μετὰ τῆς ὑποσημ.

---

*) Ἰων. -ήϊος.

**) Σπανίως περὶ ἀψύχων, οἷον ξύλα κλίνεια (Δημ.).

***) Οἱ δὲ Ἐποποιοὶ τρέπουσι ταύτην τὴν κατάληξιν εἰς ειος, χρύσειος, σιδήρειος, κτλ.

†) Ἀλλὰ καὶ Δωρικός (Θουκυδ.).

ιε') -λος, *φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἦτο κατάληξις ἐνεργητικὴ, ἀμυδρῶς φυλαττομένη εἰς τὸ* δειλός. *Πρβλ. τὸ ποιητ.* ἔκπαγλος (*ἐκπλήττω*). *Συνηθέστερος εἶναι ὁ εἰς* ηλος, ωλος, *σχηματισμὸς, οἷον* σιγηλός, σιωπηλός, ἀπατηλός, φειδωλός, ἁμαρτωλός, *σημαίνων κλίσιν τινὰ καὶ ἕξιν.*

ϛϛ') -ιμος, *εἶναι ὅλα ῥηματικὰ* *), *σημαίνοντα κυρίως δεξιότητα ἐνεργητικῶς τε καὶ παθητικῶς, οἷον* χρήσιμος, μάχιμος, τρόφιμος, δόκιμος, ἐδώδιμος, πότιμος, θανάσιμος, ἰάσιμος, ἀρόσιμος. *Ἐνίοτε ἐκτείνεται αὕτη ἡ κατάληξις διὰ προσθήκης τοῦ* αιος, *ἀφορῶσα τότε τὸ πεπραγμένον ἔργον, οἷον* ὑποβολιμαῖος, ἐπιστολιμαῖος, κλοπιμαῖος.

ζζ') -νος, *ἀρχαία Παθητικὴ κατάληξις, ὡς τὸ* τος, τεος (*ἰδὲ κατωτ.*), *φυλαττομένη εἴς τινα ἐπίθετα, οἷον* δεινός, στυγνός, σεμνός, ποθεινός, ἐλεεινός. *Καὶ ταύτης εἴδη εἶναι*

ἥ τε -ῐνος *προπαροξυτ., σημαίνουσα ὕλην, οἷον* λίθῐνος, κρίθῐνος, γήϊνος, ξύλινος. *Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ τὸ* ἀνθρώπινος (*ἰσοδυν. μὲ* ἀνθρώπειος)· *καὶ ἡ εἰς* ινος *ὀξύτονος σχηματίζει ἐπίθετα χρόνον σημαντικὰ, οἷον* ἡμερινός, ὀρθρινός, χθεσινός, θερινός, χειμερινός *). *Τὸ δὲ* πεδινός (*πεδίον*), *καὶ ὅσα δέχονται συναίρεσιν μετὰ τοῦ* ε̄, *οἷον* ὀρεινός, σκοτεινός, ἀλγεινός, εὐδιεινός (φαεινός) **), *σημαίνουσι πολύ τι καὶ ἐκτεταμένον.*

Περὶ δὲ τῶν -ῖνος, -ηνός, -ᾱνός, *ἰδὲ ἀνωτ. τὰ περὶ Ἐθνικῶν δδ'. ββββ'.*

θθ') -ρός, ερός, ηρός, *ἐμφαίνουσι πλησμονὴν, οἷον* οἰκτρός, φθονερός, σκιερός, νοσερός *καὶ* νοσηρός, πονηρός, αἱματηρός, ὀλισθηρός, ὑγιηρός, *καὶ ἐπὶ ἀγγείων* ἰχθυηρός, *κτλ.*

ιι') -ᾰρός, *ἐπὶ τὸ πλεῖστον ῥηματικὰ ἐκ τῶν εἰς* αω,

---

*) *Εἰ μὴ ἴσως τὰ ποιητικὰ* κάλλιμος, αἴσιμος.

**) *Τοῦτο τὸ* ῑνος *σπανιώτατα εὑρίσκεται εἰς τοὺς ποιητὰς ἔχον μακρὸν* ῑ, *οἷον* ὀπωρῖνός (*Ὁμηρ.*).

***) *Τὸ δὲ* φωτεινός *ἐσχηματίσθη μόνον κατὰ μίμησιν τοῦ* σκοτεινός.

αινω, οἷον χαλᾰρός, μιᾰρός. (Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι μόνον τὸ ἀνιᾱρός ἔχει μακρὸν τὸ ᾱ, ὡς διὰ μεταθέσεως τῆς συλλαβικῆς ποσότητος ἀνῑα, ἀνῐᾱρος).

κκ') -αλέος, σημαίνει τὸ αὐτὸ σχεδὸν, οἷον ῥωμαλέος, θαῤῥαλέος, ῥωγαλέος, ψωραλέος, κτλ.

λλ') -ήριος, γινομένη ἐκ τῶν εἰς τηρ ἢ της ὀνομάτων, σημαίνουσα ἐνεργητικὴν ἕξιν, οἷον σωτήριος, δραστήριος, λυτήριος, πολεμιστήριος, κτλ.

μμ') -τός, τέος, ῥηματικὰ, ἰδὲ ἀνωτέρω, §. 33.

β') Αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπιθετικαὶ καταλήξεις εἶναι,

αα') -ης, οὐδέτ. ες (γεν. ους), ἐκτὸς τῶν σαφής, πλήρης, ψευδής, πρηνής, συνηθεστάτη εἰς τὰ σύνθετα κατάληξις, περὶ ὧν κατωτέρω, καθ᾽ ὃν τρόπον καὶ ἔγεινεν ἡ εἰς ώδης, τρόπου ἐμφαντικὴ ἐκ τοῦ -οειδής (εἶδος), οἷον σφηκώδης, γυναικώδης, ἄλλοτε δὲ καὶ ἐπὶ πλησμονῆς, ὡς ψαμμώδης, αἱματώδης, ἰλυώδης, ἰχθυώδης (οὐδέτ. ἰχθυῶδες).

ββ') -εις (γεν. εντος), προηγουμένου $\bar{η}$ ἢ $\bar{ο}$, ἐκ μὲν τῆς πρώτης Κλίσ. $\bar{η}$, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας $\bar{ο}$, σημαίνει καθόλου τὸ πλῆρες, οἷον ὑλήεις, τολμήεις, πυρόεις, δολόεις, ἀμπελόεις, δακρυόεις, μητιόεις, μελιτόεις. Κατ᾽ ἐξαίρεσιν τούτων ἔγεινε δενδρήεις (δένδρον), καὶ μοναδικὸν παράδειγμα εἰς ιεις εἶναι χαρίεις. Περὶ δὲ τῆς κλίσεως αὐτῶν καὶ τῆς συναιρέσεως τῶν εἰς -ηεις καὶ οεις, ἰδὲ §. 21. Α'. γ'. ΣΗΜ.

γγ') -μων (γεν. ονος), ῥηματικὴ κατ᾽ ἀναλογίαν τῶν εἰς μα καὶ μος ὀνομάτων, καὶ κατὰ μέρος σχηματιζόμενα ἐκ τούτων, σημαίνοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος, οἷον νοήμων, μνήμων, ἐπιλήσμων, πολυπράγμων, φιλοικτίρμων. Ἀλλ᾽ ἀλλότρια τοῦ εἴδους τούτου εἶναι τὰ ἐνεργητικὰ καὶ ὀξύτονα οὐσιαστικὰ, ἡγεμών, δαιτυμών, κηδεμών.

Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

α') Συνθέσεως εἴδη μέν τινα εὕρομεν καὶ ἀνωτέρω εἰς τὰ περὶ παθῶν τῶν γραμμάτων πολλαχοῦ, ἄλλα δὲ πάλιν ἐμνημονεύθησαν εἰς τὸν περὶ μεταβολῆς γραμμάτων παράγραφον, γινόμενα μάλιστα διὰ συναιρέσεως. Ἀλλὰ καὶ συναιρέσεως μὴ ὑπαρχούσης αἱ ἀπὸ $\bar{α}$ ἢ $\bar{ε}$ ἢ $\bar{ο}$ ἀρχόμεναι λέξεις, ἐὰν δὲν παρέχωσι συλλαβὴν θέσει μακρὰν (ΠΑΡΑΡΤ. Β'. ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 1. Α'. β'.), τρέπουσι κατὰ τὴν σύνθεσιν τὰ φωνήεντα εἰς $\bar{η}$ ἢ $\bar{ω}$· τῶν δὲ ῥημάτων κάμνουσι τοῦτο μόνον ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀρχῆς ἔλαβον παραγωγικὸν σχηματισμὸν, οἷον·

εὐήνεμος (ἄνεμος), δυςήρετμος (ἐρετμός), τριώβολον (ὀβολός), ὑπήκοος (ἀλλὰ ὑπακούω), κατήγορος (κατηγορέω, ἀλλὰ καταγορεύω), χρυσήλατος (χρυσὸν ἐλαύνω), ἀνώμαλος (ὁμαλός), ἀνώμοτος (ὄμνυμι), στρατηγός (στρατὸν ἄγω), ἀνώνυμος (ὄνομα). Αὕτη δὲ ἡ τροπὴ τῶν φωνηέντων εὑρίσκεται καὶ ἐκτὸς τῆς συνθέσεως, οἷον ἠνεμόεις, ἠγάθεος, καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον, οἷον ἦθος, ὠφέλεια, κτλ. Εἶναι δὲ μάλιστα ἀρχαῖα πρωτότυπα ὀνόματα. Ἀλλὰ τῶν συντεθειμένων τὰ ἁπλῶς ἐκ προθέσεως ἢ ἄλλου μορίου συγκείμενα δὲν δέχονται τὴν τροπὴν ταύτην, οἷον ἐπονομάζειν, ἐπονομαστός, ἐπονομασία, ἐπ-ελαύνειν, ἐπέλασις, κτλ. Ὁμοίως ἄχρηστος εἶναι εἰς ῥίζας τινὰς, οἷον ὅμορος, δυςέλεγκτος, ἐξαιρέτως εἰς τὰ ὅσα εἶχον τοπάλαι δίγαμμα, ὡς εὐεπής, δυςάλωτος. Ἰδὲ Λωβέκ. πρὸς Φρύνιχ. σελ. 701.

β') Τὸ πρῶτον ἑκάστου τῶν συνθέτων μέρος εἶναι ἢ ὄνομα ἢ ῥῆμα ἢ μόριον. Καὶ ὅταν μὲν ἦναι ὄνομα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ κλιτικὴ κατάληξις τρέπεται εἰς $\bar{ο}$, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐκθλίβεται, ἀρχομένης τῆς δευτέρας λέξεως ἀπὸ φωνήεντος, οἷον λογοποιός, παιδοτρίβης, σωματοφύλαξ, ἰχθυοπώλης, δικογράφος, ἀλλὰ νομάρχης, παιδαγωγός, ταξίαρχος (ταξιόαρχος). Ὅπου δὲ εἰς τὴν κλιτικὴν κατάληξιν ἦναι $\bar{υ}$ ἢ $\bar{ι}$, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν παραλαμβάνεται τὸ συζευκτικὸν φωνῆεν $\bar{ο}$, ὡς ἀστυνόμος, εὐθύδικος, πολυφάγος, πολύπορθος.

Οὕτω καὶ τὰ εἰς ου καὶ αυ, οἷον βουφορβός, ναυμαχία, καὶ εἰς λέξεις τινὰς τὸ ρ καὶ ν, οἷον πυρφόρος, πανδόκος, μελαγχολία, μελάμπεπλος, παμφάγος (πᾶν, παντός).

ΣΗΜ. α'. Ὀνόματά τινα εἰς -μα (γεν. ατος) τρέπουσι τὸ α μόνον εἰς ο, ἢ ἀποβάλλουσιν αὐτὸ, οἷον αἱμοσταγής (αἷμα), σπερμολόγος (σπέρμα), στομαλγία (στόμα), σωμασκεῖν (σῶμα).

β'. Τὸ συζευκτικὸν ο ἐμβάλλεται μετὰ τὸ υ μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν εἰς τὴν γενικὴν -υος, οἷον δακρυοποιός, πιτυοκάμπτης. Ἀλλὰ εἰς τοὺς ποιητὰς πολλάκις ἐκβάλλεται πάλιν, οἷον δρυτόμος, δακρύρροος, ἰχθυβόλος, ἔτι δρυοκολάπτης καὶ δρυκολάπτης ὁμοίως λέγεται.

γ'. Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι τῶν εἰς ις ὀνομάτων τὰ πολλὰ σχηματίζουσι τὴν σύνθεσιν διὰ τῆς ἰωνικῆς καταλήξεως ιος, οἷον φυσιολόγος, ὀφιόδηκτος, καὶ συντετμημένοι σχηματισμοὶ εἶναι μαντιπόλος, ὀρχίπεδον, λεξιθηρεῖν. Πρβλ. τὰ διὰ τοῦ σι σύνθετα.

δ'. Τῶν εἰς τὴν γενικὴν ε ἐχόντων ὀνομάτων ἔνια μὲν φυλάττουσι τοῦτο τὸ ε ἔμπροσθεν τοῦ συζευκτικοῦ ο, οἷον ἐλεόθρεπτος, ὀρεοπόλος, ἄλλα δὲ πολλὰ ἀποβάλλουσιν αὐτὸ, οἷον ἀνθοφόρος, ξιφοκτόνος. Πρβλ. τὴν διὰ -η, -ει, -εσ-σύνθεσιν τῶν εἰς ος (γεν. εος) ὀνομάτων.

ε') Τὸ ο μένει ἄτρεπτον καὶ πρὸ φωνηέντων εἰς τὰς λέξεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι εἶχον τοπάλαι δίγαμμα (ΠΑΡΑΡΤ. Α'. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 1.), οἷον μηνοειδής, ὀρθοεπής, ἀγαθοεργός, λευκόϊον. Ὕστερον δὲ πολλὰ τούτων πάλιν συνῃροῦντο, οἷον αἰχμάλωτος, φίλοινος, φιλεργός, ὁμοίως τὰ περισσότερα τῶν ἐκ τοῦ ἔργον ἢ ἔρξαι συγκειμένων, οἷον κακοῦργος, δημιουργός (δήμιον ἔρξαι)*), καὶ ταύτην δὲ τὴν συναίρεσιν ἔχουσι καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἔχω σύνθετα, οἷον ῥαβδοῦχος, δᾳδοῦχος, ἑστιοῦχος**), (ὡς ἐκ ῥαβδόοχος, δᾳδόοχος, ἂν καὶ ἄλλοθεν δὲν εἶναι ἔνδηλον, ὅτι τὸ ἔχω ἦτο τῶν διγαμμοφόρων, εἰ μὴ ἴσως διακρίνει ἡ μακρὰ συλλαβὴ συν εἰς τὸ συνεχές, εὑρισκόμενον εἰς τοὺς ἐποποιούς.)

ϛ'. Εἰς ὀλίγα τινὰ ὀνόματα ἔχοντα ω κατὰ τὴν κλίσιν εὑρίσκεται τοῦτο τὸ φωνῆεν ὡς συζευκτικὸν, οἷον νεωκόρος, λαγωβόλος. Τῶν δὲ ἐχόντων ως εἰς τὴν γενικὴν τὰ μὲν λαμβάνουσι τὸ ω εἰς τὴν σύζευξιν, οἷον ὀρεωκόμος, κρεωπώλης, τὰ δὲ προτιμῶσι πάλιν τὸ ο, ὡς γηροβοσκός, κεροβατεῖν (γῆρας, κέρας). Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γῆ (ΓΑΑ, γαο-) γίνεται γεω- εἰς τὰς περισσοτέρας συνθέσεις, οἷον γεωγράφος, γεωμόρος, κτλ.

ζ. Ἐκτὸς τούτων τῶν συνηθεστέρων σχηματισμῶν εὑρίσκονται ἄλλοι πολ-

---

*) Οὕτως καὶ χειρῶναξ (ἄναξ), καὶ παραπλησίως φαίνεται ὅτι ἔγεινεν αὐθάδης, ἐκ τοῦ αὐτός καὶ ἁδεῖν, ἀντὶ τοῦ αὐτοαδής, συνῃρημένων τῶν οα εἰς α μακρὸν σαφηνείας ἕνεκα.

**) Μόνον διὰ τὸ μέτρον φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ὁ σχηματισμὸς πολισσοῦχος (Αἰσχύλ.), ἂν δὲν προϋποθέτωμεν κατὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ Βουτμάνου παλαιάν τινα λέξιν πόλισσα. Πρβλ. πολισσονόμος.

λοὶ γινόμενοι ἢ δι' εὐφωνίαν ἢ διὰ ποιητικὴν χρείαν, ὄντες τὰ πολλὰ ποιητικοί. Τούτων δὲ εἶναι ἡ διὰ τοῦ συζευκτικοῦ φωνήεντος ῑ σύνθεσις, ὁμοιάζουσα τὴν δοτικὴν κατὰ τὰ τῆς τρίτης κλίσεως ὀνόματα, οἷον πυρίπνους, νυκτιπόρος, γαστρίμαργος, αἰγιβότης. Ἀλλὰ ὡς καθαρὸν συζευκτικὸν φωνῆεν ἀναφαίνεται εἰς τὰ ὀνόματα εἰς ης, ος, ον, οἷον μυστιπόλος, μυρίπνους, χαλκίοικος, φυξίχειλος, ἀργίπους (Παρβλ. ἀνωτέρω γ'.), ὀρχίπεδον, μαντιπόλος.

η') Ὡς συζευκτικὸν φωνῆεν τάττεται καὶ τὸ βραχὺ ᾰ, ὡς ποδάνιπτρον, κυνάμυια (Ὅμηρ. καὶ Ἡρόδοτ.), ὕστερον ἐσχηματίζοντο καὶ ταῦτα διὰ τοῦ ο̄ *).

Ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς πρώτης Κλίσεως ὀνόματα μεταχειρίζονται τὸ ᾱ ἢ η̄ τῆς καταλήξεως αὐτῶν ὡς συζευκτικὸν φωνῆεν, οἷον σκιᾱγράφος, γενεᾱλόγος, ἀγορᾱνόμος, ἱκετᾱδόκος, νικηφόρος, χοηφόρος **). Καὶ τοῦτο δὲ τὸ φωνῆεν ἔπειτα λαμβάνουσι καὶ ἄλλα ὀνόματα μὴ ἔχοντα η̄ ἢ ᾱ εἰς τὴν κατάληξιν, ὡς ἐλαφηβόλος, θαλαμηπόλος, θανατηφόρος, σταχυητόμος, λαμπαδηφόρος, ἀσπιδηφόρος, στιγματηφόρος, διδυμᾱτόκος, νοθᾱγενής, ἀκράχολος, πολιᾱνόμος, βιβλιᾱγράφος (καὶ βιβλιογράφος). Μάλιστα τὰ εἰς ο̄ς ὀνόματα διὰ τὴν τῆς κλίσεως συγγένειαν (γεν. εος, πληθ. η̄) ἀγαπῶσι τὴν διὰ τοῦ η̄ σύνθεσιν, οἷον θυηπολεῖν (θύος), ἀχθηφόρος (καὶ ἀχθοφόρος), σκευηφόρος (καὶ σκευοφόρος), ξιφηφόρος (καὶ ξιφοφόρος).

θ') Ἐκ τῆς ἀρχαίας γλώσσης σώζονται καὶ συζεύξεις τινὲς διὰ διφθόγγων, προσκολλωμένου τοῦ ῑ εἰς τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν τοῦ ὀνόματος, ὡς ὀρειβάτης, ἐλειβάτης***), ὁδοιπόρος, χοροιτύπος, ἰθαιγενής, συνηθ. ἰθᾱγενής, Θηβαιγενής, συνηθ. Θηβαγενής.

ι'. Τέλος δὲ προσκολλᾶται εἰς τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν τὸ σ̄, τοτὲ μὲν μετὰ τοῦ συζευκτικοῦ φωνήεντος, οἷον ναυσιπόρος, ναυσιπέδη †), τοτὲ δὲ καὶ ἄνευ τούτου, ὡς τελεσφόρος, φωσφόρος, κερασβόλος ††). Παρομοίως παρεμβάλλεται τὸ σ̄ εὐφωνίας ἕνεκα εἰς τὰ θεοσεχθρία (Ἀριστοφ.), νεώσοικοι.

Καθόλου δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ τις, ὅτι εἰς τοὺς τοιούτους σχηματισμοὺς παριστάνονται πτώσεις τοῦ συντεθειμένου ὀνόματος· ἐπειδὴ ἡ τούτων ὁμοιότης μὲ τὰς πτώσεις εἶναι μόνον τυχηρά· ἂν καὶ δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι εἰς συνθέσεις τινάς, ὅπου φαίνηται ἡ ἔννοια ἁρμοδία εἰς σχηματιζομένην πτῶσιν, μάλιστα εἰς

---

*) Παρβλ. τὰ ποιητικὰ ἀταλάφρων, ἀκαλαῤῥείτης, ὀνομάκλυτος.

**) Καθόλου τὸ η̄ εἰς πολλὰ εἶναι ἰωνικόν, οἷον εἰς μοιρηγενής, μελιηγενής.

***) Μάλιστα εἰς τοὺς ἐποποιούς, ὡς καὶ Ἀργειφόντης, ἀνδρειφόντης, μεσαιπόλιος, μαλακαίποδες.

†) Παρβλ. τὰ ποιητικὰ τειχεσιπλήτης, μελεσίπτερος, ἐγχεσίμωρος, ὀρεσσίβοτος, τελεσσιδώτειρα.

††) Παρβλ. τὰ ποιητικὰ σακεσπάλος, ὀρέσκωος, θεόσδοτος, μογοστόκος, δικασπόλος, θέσφατος, ὅπου εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ θεὸς προσεκολλήθη τὸ σ̄, καθὼς καὶ εἰς τὸ μυσπολεῖν, ἀντὶ τοῦ μυοπολεῖν (Ἀριστοφ.). Ἔτι ἰδὲ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ α'. 192. ἐναρσφόρος, ἀντὶ τοῦ ἐναρο- ἐναρα- ἐναρφόρος.

ποιηταὶς ἠκούετο ὡς ἀληθὴς πτῶσις τὸ μέρος ἐκεῖνο, οἷον εἰς Διόσκοροι, δουρικλυτός, καὶ εἰς τὸ μοναδικὸν νουνεχόντως (ἐκ τοῦ νοῦν ἔχων, νουνέχων).

κ'. Ἡ διὰ τοῦ παν- σύνθεσις δὲν γίνεται ἀντὶ τοῦ παντο- ἢ πανι- ὁ ὁποῖος σχηματισμὸς, ἐκτὸς εἰς τὰ ποιητικὰ παντοπόρος, παντάρκης, φαίνεται μόνον εἰς τὸ παντοδαπός, ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐδετ. πᾶν κατὰ συστολὴν τοῦ $\bar{α}$ (§. 21. Δ'. γ'. δδ'.), ὅθεν καὶ πρὸ φωνηέντων τίθεται τὸ ψιλὸν ν, οἷον παναρμόνιος, Πανέλληνες, πανημέριος, πανήγυρις, πανώλεθρος*). Καὶ ἑπομένου δὲ $\bar{σ}$, εὑρίσκεται μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πᾶν ἀναλλοίωτον, οἷον πανσυδίη, πάνσοφος, εἰς δὲ τοὺς ἀρχαιοτέρους συγγραφεῖς φαίνεται ὅτι ἐπεκράτει ὁ σχηματισμὸς πασσυδίη, πάσσοφος (ἐκ τῶν ἀρίστων ἀντιγράφων). Περὶ δὲ τῆς τροπῆς τοῦ $\bar{ν}$ εἰς τὰ παμφάγος, πάγκαλος, ἰδὲ καὶ ἀρχὰς τὰ πάθη τῶν συμφώνων κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα συμπλοκὴν αὐτῶν.

γ') Ὅταν δὲ τὸ πρῶτον μέρος ἦναι ῥῆμα, τότε ἡ τούτου κατάληξις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τρέπεται εἰς -σι- τοῦ ὁποίου τὸ φωνῆεν ὡς συζευκτικὸν, καὶ ἐκθλίβεται ἑπομένου ἄλλου φωνήεντος, οἷον·

δεισιδαίμων, ἐγερσίχορος (ἐγείρω), τρεψίχρως (τρέπω),

πανσάνεμος, ῥίψασπις, πλήξιππος,

ἄλλα δὲ ποιητικώτερα σχηματίζονται ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν διὰ τῶν φωνηέντων $\bar{ε}$, $\bar{ο}$, $\bar{ι}$, οἷον·

ἀρχέκακος, ἐχέμυθος, δακέθυμος, ἑλέπτολις, ἁμαρτοεπής, φυγόμαχος, φαινομηρίς, καὶ τὸ σύνηθ. λειποταξία, λιποσαρκεῖν,

τερπικέραυνος, ἁμαρτίνοος, λαθικηδής, ἀρχιθέωρος,

καὶ ἐκθλιβομένου τοῦ συζευκτικοῦ φωνήεντος, οἷον·

φέρασπις, λαμπουρίς, πειθαρχεῖν.

ΣΗΜ. Σπανίως σχηματίζονται τὰ εἰς $\bar{ξ}$ καὶ $\bar{ψ}$ διὰ τοῦ συζευκτικοῦ $\bar{ο}$, ὡς στρεψόδικος, μιξοβάρβαρος, μιξόλευκος. Ὁμοίως σπάνιος εἶναι εἰς τὰ τοιαῦτα ἡ ἐκβολὴ τοῦ συζευκτικοῦ $\bar{ι}$ πρὸ συμφώνων, οἷον φερέσβιος, τελεσφόρος, καὶ μετὰ τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν τοῦ ῥήματος τανύπεπλος. Τὸ δὲ μιαίφονος γίνεται ἐκ τῆς ῥίζης ΜΙΑ, παρεμβαλλομένου τοῦ συζευκτικοῦ $\bar{ι}$. Παβλ. ἀνωτ. ΣΗΜ. θ'. **).

---

*) Πανοῦργος (ἀντὶ τοῦ πανεργός ἢ παντοῦργος) συνέστη διὰ συγχίσεως τῶν ἀναλογιῶν.

**) Ἔτι σχηματίζουσιν οἱ Ποιηταὶ τοὺς διὰ $\overline{σι}$ ($\overline{ξι}$, $\overline{ψι}$) συνδεδεμένους σχηματισμοὺς ῥυθμικωτέρους, παρεμβάλλοντες τὸ $\bar{ε}$ πρὸ τῆς συζευκτικῆς συλλαβῆς, οἷον ἑλκεσίπεπλος, ταμεσίχρως, λιπεσήνωρ (λειψήνωρ).

δ') Τέλος δὲ ὅταν τὸ πρῶτον τῆς συνθέσεως μέρος ἦναι μόριον, μένει τοῦτο ἄτρεπτον, πλὴν τῶν μεταβολῶν τῶν συμφώνων κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας περὶ συμπλοκῆς γραμμάτων (ἰδὲ §. 3.), οἷον ἀνελθεῖν, ἀναβαίνειν, ἐξελθεῖν, ἐκβάλλειν, παλαιγενής, πλημμελής (πλὴν καὶ μέλειν).

ΣΗΜ. αα'. Τὸ ῑ τοῦ προηγουμένου μορίου ὡς ἐπὶ τὸ πολυ δὲν ἐκθλίβεται, οἷον περιάγειν, περιάπτειν, περίοδος, καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγχίαλος, ἀμφίαλος, ἀμφιήκης (καὶ ἀμφήκης), ἀμφιέπω (καὶ ἀμφέπω)*). Ὁμοίως μένει ἄτρεπτον διὰ τὸ παλαιὸν δίγαμμα, οἷον εἰς τὰ ἐπιεικής, ἐπίορκος**).

ββ'. Ὅταν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ ῤ, τῆς πρώτης εἰς φωνῆεν τελευτώσης, κοινῶς διπλασιάζεται τὸ ῤ, οἷον ἰσόῤῥοπος, περιῤῥέω, ἀπόῤῥητος.

γγ'. Ἡ προ Πρόθεσις εἰς τοὺς Ἀττικοὺς πάσχει κρᾶσιν, οἷον προὔχω (προέχω), προὖπτος (πρόοπτος), προὔβαλλον (προέβαλλον). Ἰδὲ καὶ ἀνωτ. φροίμιον, φροῦδος, §. 6. Γ'. ΣΧΟΛ. γ'. — καὶ πρβλ. φρουρός (πρό καὶ ὁρᾶν).

δδ'. Τὸ ν̄ εἰς τὸ πάλιν καὶ ἄγαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένει ἄτρεπτον κατὰ τὴν σύνθεσιν, οἷον παλίνσκιος, παλίνστροφος, ἀγανακτέω, Ἀγαννίππη***).

εε') Τὸ ξ̄ συνελθὸν μὲ ἄλλο σύμφωνον ἀποβάλλει τὸ εἰς αὐτὸ ἀποκεκρυμμένον σ̄, καὶ γίνεται κ̄ ἢ γ̄, οἷον ἕξ, ἕκπλεθρος, ἕκπηχυς, ἑκκαίδεκα, λάξ, λακπατεῖν, πύξ, πυγμάχος (κατ' ἀναλογίαν τοῦ πλέκω, πλέγμα, ἰδὲ ἀνωτ. τὰ πάθη τῶν γραμμάτων), ὅθεν καὶ τὸ ἐξμέδιμνος προεφέρετο βεβαίως διὰ γ̄, οἷον ἐγμέδιμνος (Πρβλ. ἀνωτ. καὶ τὰ περὶ τῆς ἐξ̄ προθέσεως, §. 8. τέλ.).

ε') Τὰ ἀχώριστα λεγόμενα μόρια εἶναι

1. ἡμι-, τοῦ ὁποίου τὸ ῑ δὲν ἐκθλίβεταί ποτε, οἷον ἡμίφλεκτος, ἡμίπους, ἡμίεφθος, ἡμίονος·
2. δυς-, σημαῖνον δυσκολίαν καὶ ἐναντιότητα, οἷον δύσβατος, δυσδαιμονία, δύσπειστος·
3. ᾱ- τὸ λεγόμενον στερητικὸν, τὸ ὁποῖον ἀναιρεῖ ἀναφανδὸν πρᾶγμα ἢ ἰδιότητα λέξεώς τινος, οἷον ἄβα-

---

*) Οἱ δὲ Αἰολεῖς λέγουσι καὶ περάπτω (περιάπτω), πέροδος (περίοδος).

**) Πρβλ. τὰ ποιητικὰ καὶ ἐπικὰ, ἀποειπε, ἐπιανδάνει, καταειμένος, διαείδεται.

***) Πρβλ. τὰ ποιητικώτερα ἀγάννιφος, ἀγάῤῥοος, ἀλλὰ καὶ ἀγακλεής, ἀγασθενής, καὶ παλίωξις (Ὅμηρ.), ἔτι πρβλ. Ἀγαμήδης, Ἀγαμέμνων, ἀγήνωρ (ἀγαήνωρ), ὅπου ἐξεβλήθη τὸ ν̄.

τος, ἄπαις, καὶ πρὸ φωνήεντος εὑρεθὲν προςλαμβάνει καὶ ν̄ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον·

ἀναίτιος (αἰτία), ἀνέλπιστος (ἐλπίς), ἄνισος (ἴσος).

ΣΗΜ. αα΄. Πολλαὶ δὲ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμεναι λέξεις δὲν προςδέχονται τὸ ν̄ ἐκεῖνο, μάλιστα αἱ ἔχουσαι τὸ παλαιὸν δίγαμμα, — οἷον ἀηδής, ἄοινος, ἀίτητος *). Καὶ ἄξιον μνήμης εἶναι, ὅτι τῶν ἀποστερουμένων τὸ ν̄ τὰ περισσότερα ἄρχονται ἀπὸ ο̄, ω̄, ο̄ῡ, ῡ, οἷον ἀόρατος, ἀόριστος, ἄοπλος, ἀόργητος, ἀόχλητος, ἄοκνος, ἄοζος, ἄοσμος, ἄωρος, ἄουτος, ἄϋλος. Ἐκ τούτου πάσχουσί τινα συναίρεσιν, οἷον ἀέκων, ἄκων· ἄεργος, ἀργός· Ἀΐδης, Ἅιδης· ἀεικείη, αἰκία **). Περιττὸν εἶναι νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἀρχομένης τῆς δευτέρας λέξεως ἀπὸ ρ̄, διπλασιάζεται τοῦτο μετὰ τὸ ᾱ, οἷον ἄῤῥητος.

ββ΄. Ἐκτὸς τούτου τοῦ ᾱ-, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς κυρίαν ῥίζαν τὸ ἀν-, εὑρίσκεται τὸ λεγόμενον ἐπιτατικὸν ἀ- εἰς ὀλίγας τινὰς λέξεις, οἷον ἀτενής, ἀχανής (Λουκιαν.), ἄβιος (Ἀντιφῶν) ***). Εἰς ἄλλας τινὰς σημαίνει τὸ ὁμοῦ, οἷον ἀδελφός (δελφύς), ἀκόλουθος (κέλευθος), Ἀπατούρια (ἀπάτορες, ὁμοπάτορες, φράτορες) †). Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι τοῦτο τὸ ᾱ- (τὸ σημαῖνον τὸ ὁμοῦ) εἶναι καὶ τὸ προςκείμενον εἰς τὰς λέξεις ἁπλοῦς, ἅπας, ἅπαξ, ἀθρόος, μεταβαλλομένου μόνον τοῦ πνεύματος ††).

γγ΄. Σπανιώτερον μόριον ἐπὶ ἀρνήσεως εἶναι τὸ ν̄η̄-, οἷον νηποινεί, νηνεμία, νῆστις, συγγενὲς ὂν μὲ τὸ ἀν-, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἀνήκεστος (ἀκέομαι), καὶ τοῦ ἀνηλεής (καὶ νηλεής) †††).

ϛ΄) Ὁ σχηματισμὸς τοῦ τελευταίου μέρους τῶν συνθέτων διορίζει τὴν ὅλην λέξιν, ἥτις εἶναι ἢ ῥῆμα ἢ ὄνομα

---

*) Καὶ τὸ ποιητικὸν ἄϊστος, ἄϊσος (ἄνισος).

**) Εἶναι λέξεις τινὲς ποιητικαὶ ἐκ τῶν ἐποποιῶν, ἔχουσαι τὸ ἀνα-, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ἀ-, οἷον ἀνάεδνος, ἀνάελπτος, ἀνάπνευστος, καὶ ἐπειδὴ τὸ ν̄ εἰς τοῦτο τὸ μόριον ἔμεινεν ὡς εἰπεῖν ῥιζικὸν, εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν καὶ ἔμπροσθεν συμφώνων, οἷον ἀμφασίη (ἀπὸ τοῦ φάναι), ἀννέφελος.

***) Πρβλ. τὰ ποιητικὰ ἄπυρος, ἄστονος (Αἰσχύλ.), ἄξυλος, ἄπτερος (Ὅμηρ.), ἄβρομος, αὔλαχος (Ὅμηρ.), ἀσπερχὲς, ἀσκελές (αὐτόθ.), ὅπου εἶναι παράξενον μόνον τὸ ἀάσχετος (Ὅμηρ.), γινόμενον ἐκ τοῦ ἄσχετος καὶ λαμβάνον, ὡς φαίνεται, τὸ πρῶτον ᾱ ὡς ἐπιτατικόν.

†) Πρβλ. τὰ ποιητικὰ, ἄκοιτις, ἄλοχος, ἀγάλακτος, ἄπεδος, ἀτάλαντος, ἄποινα.

††) Ἐνίοτε πρόςκειται ᾱ χωρὶς σημασίας, ὡς ἀβληχρός, ἄσταχυς, ἀστεροπή.

†††) Πρβλ. νηκερδής, νώνυμος (ἀνώνυμος). Ἀχώριστα ἔτι εἶναι καὶ τὰ ἐπιτατικὰ μόρια ἀρι-, ἐρι-, ζα-, ἴδια τῶν ποιητῶν μόνον, ὡς ἀριπρεπής, ἀρίζηλος, ἐρίβρομος, ζαμενής, ζάθεος, τῶν ὁποίων τὴν ἐτυμολογίαν ἐπέδειξεν ὁ Βουτμάνος, Λεξιλογ. 1, 37. 9. λέγων, ὅτι τὸ μὲν ᾱρ̄ῑ ἀποβλέπει εἰς τὴν ῥίζαν ἄριστος, τὸ δὲ ε̄ρ̄ῑ εἰς τὸ εὐρύς, τὸ δὲ ζ̄ᾱ ἢ δ̄ᾱ (δαφοινός, δάσκιος), εἰς τὸ διά (διάπυρος).

ἢ μόριον, τῶν ὁποίων μόνον τὸ ῥῆμα καὶ τὸ ὄνομα ἀπαιτοῦσιν ἔτι ἰδιαιτέραν θεωρίαν.

Ἡ ἁπλουστάτη ῥήματος σύνθεσις εἶναι ἐκείνη, καθ᾽ ἣν τὸ ῥῆμα μένει ἄτρεπτον, φυλάττον τὴν αὑτοῦ κλίσιν μετὰ τῆς αὐξήσεως καὶ καταλήξεως. Τοῦτο δὲ συμβαίνει κυρίως μόνον εἰς τὴν μετὰ τῶν δεκαοκτὼ προθέσεων σύνθεσιν, οἷον ἀποβάλλειν, συμβάλλειν, προβάλλειν, διαῤῥίπτειν, κτλ., ὅπου αἱ προθέσεις ὑπολαμβάνονται ὡς ἐπιῤῥήματα *). Ὑπάρχει δὲ καί τις παράθεσις ἄλλων μορίων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι μὲν μετὰ τοῦ ῥήματος μίαν ἰδέαν, γράφονται δὲ ἀσύνθετα, ὡς εὖ πάσχειν, εὖ ποιεῖν τινα, κακῶς πράττειν. Ἀλλὰ καὶ τούτων τινὰ διὰ προθέσεων συντίθενται πάλιν, ὡς ἀντευποιεῖν, ἀντευπείσεται (Πλάτ. Δημοσθ.), ἐκτὸς ὅταν τὸ ἐν τῷ μεταξὺ μόριον ἔχῃ περισσοτέρας συλλαβάς, οἷον μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτούς, ἀλλὰ ξυνελευθεροῦν (Θουκυδ., **3**, **13**.).

ζ) Ὅταν δὲ ἡ τῶν ῥημάτων σύνθεσις γίνεται μετ᾽ ἄλλων λέξεων, τότε τὸ ῥῆμα λαμβάνει κατάληξιν παράγωγον, μάλιστα εἰς -εω. Εἰς δὲ τὴν τῶν τοιούτων σύνθεσιν ὑπόκειται κοινῶς σύνθετόν τι ὄνομα, καὶ ἐκ τούτου σχηματίζεται τὸ ῥῆμα, οἷον ἐκ τοῦ εὖ καὶ ἔρδειν (ΕΡΓ-) γίνεται εὐεργέτης, καὶ ἐκ τούτου τὸ ῥῆμα εὐεργετεῖν· ἐκ τοῦ ἔργον καὶ λαμβάνειν (ΛΑΒ-) ἐργολάβος, καὶ ἐκ τούτου τὸ ῥῆμα ἐργολαβεῖν· ἐκ τοῦ δυσ- καὶ ἀρέσκω — δυςάρεστος, καὶ τὸ ῥῆμα δυσαρεστεῖν· ἐκ τοῦ ᾱ- (τοῦ στερητικοῦ) καὶ τοῦ φείδομαι — ἀφειδής, καὶ τὸ ῥῆμα ἀφειδεῖν. Καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον γίνονται σχηματισμοί τινες καὶ μετὰ προθέσεων ἐνίοτε, οἷον ἐκ τοῦ σύν καὶ ἔρδειν (ΕΡΓ-) συνεργός καὶ τὸ ῥῆμα συνεργεῖν· ἐκ τοῦ ὑπέρ καὶ μάχεσθαι (ὑπερμάχεσθαι), ὑπέρμαχος, ὑπερμαχεῖν.

ΣΗΜ. αα΄) Ἐκ τούτων εἶναι φανερόν, ὅτι κυρίως μὲν ταῦτα τὰ σύνθετα ῥήματα εἶναι παράγωγα ἐκ συνθέτων ὀνομάτων. Πολλάκις δὲ καὶ λείπει τὸ ὄνομα, καὶ προϋποτίθεται μόνον, οἷον ἐκ τοῦ ἐς νοῦν θεῖναι (ΝΟΥΘΕΤΗΣ), νουθετεῖν.

ββ) Ἡ συνήθης κατάληξις τούτων τῶν ῥημάτων εἶναι ἡ εἰς -εω, ὥστε καὶ τὰ εἰς -ζω ἁπλᾶ κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην μεταβάλλονται εἰς περισπώμενα,

---

*) Περὶ τῆς τμήσεως ἰδὲ το Συντακτικὸν περὶ Προθέσεων καὶ ΠΑΡΑΡΤ. Γ΄. §. 16. δ΄.

οἷον ἵππον κομίζειν, ἱπποκόμος, ἱπποκομεῖν, — πορίζειν, εὔπορος, εὐπορεῖν. Μόνον τὸ ῥῆμα ἀτιμάζω (τιμάω, ἄτιμος), εὔχρηστον ὂν εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν, εἶναι ἐναντίον τῆς ἀναλογίας, ἔγινε δὲ, ὡς φαίνεται, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σχηματισμοῦ ἀτιμάω (ἀντὶ τοῦ ἀτιμέω), ἐκ τοῦ ὁποίου ὅμως σχηματίζονται οἱ λοιποὶ χρόνοι, οἷον ἠτίμησα, ἀτιμήσω.

γγ') Ἐὰν δὲ ποτὲ εἰς τοιαῦτα σύνθετα τὸ ῥῆμα φαίνηται ὅτι ἔμεινεν ἄτρεπτον, τοῦτο συμβαίνει ἐκ τυχαίας τινὸς συμφωνίας, οἷον ποιέω, μελοποιός, μελοποιέω· πωλέω, μυροπώλης, μυροπωλέω· οὕτω καὶ τὸ ἀφρονέω συμπίπτει μὲν μὲ τὸ φρονέω, σχηματίζεται δὲ οὐχὶ ἐκ τούτου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄφρων (ἄφρονος, φρήν), καὶ ὁμονοεῖν, ἐκ τοῦ ὁμόνους, καὶ χερνίψασθαι, ἐκ τοῦ χέρνιψ, καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ὅμοιον, τὸ ὁμοιοῦσθαι, οὕτως ἐκ τοῦ ἀνόμοιον τὸ ἀνομοιοῦσθαι.

η') Ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων σπανιωτέρα εἶναι ἐκείνη ἡ σύνθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν οὐσιαστικόν τι ὄνομα ἄτρεπτον, προσαρμοθὲν εἰς τὸ τέλος, φυλάττει τὴν κυρίαν αὐτοῦ ἔννοιαν, ὡς ἡμίονος, ὁμόδουλος, κτλ., ἐκτὸς τῶν ῥηματικῶν ἀφῃρημένων, περὶ ὧν ὕστερον. Ἀλλὰ τὰ ἐπίθετα συντίθενται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον πολλάκις, οἷον πάσσοφος, ἄνισος, ἀνόμοιος, ἄπιστος, πρόδηλος, κτλ. *)

ΣΗΜ. Σπανία εἶναι καὶ ἡ οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου σύνθεσις, οἷον ἀκρόπολις, πλαγίαυλος, καὶ τὰ περισσότερα τούτων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους ἐλέγοντο ἀσύνθετα, οἷον Ἄρειος πάγος, Μεγάλη πόλις (Μεγαλόπολις), ἀγαθὸς δαίμων.

θ') Τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα συντίθενται ἀναλλοίωτα μόνον μετὰ τῶν προθέσεων, οἷον σύμπραξις, συμφορά, σύγγραμμα, σύνδεσμος, συγγνώμη, σύρρους, σύλλογος, συμβουλή, παρασκευή, σύνοδος. Ἀλλ' ὅταν τι οὐσιαστικὸν τῶν ἀφῃρημένων συντεθῇ μετὰ τοῦ στερητικοῦ $\bar{\alpha}$, ἢ ἄλλων λέξεων, τότε τὸ σύνθετον ἀφῃρημένον, σχηματιζόμενον διὰ τοῦ συνθέτου ἐπιθέτου, τελευτᾷ εἰς -ία, οἷον τιμή, ἄτιμος, ἀτιμία· μάχη, μονόμαχος, μονομαχία· σύνεσις, ἀσύνετος, ἀσυνεσία. Τὰ δὲ ἁπλᾶ ἀφῃρημένα, ἔχοντα ἤδη ταύτην τὴν κατάληξιν, δὲν μεταβάλλονται πλέον κατὰ τὴν σύνθεσιν, οἷον θυσία, ἀνθρωποθύτης, ἀνθρωποθυσία.

---

*) Ἐκ τῶν εἰς $\overline{\upsilon\varsigma}$ ἐπιθέτων γίνονται κατὰ τὴν σύνθεσιν ἐπίθετα εἰς $\overline{\eta\varsigma}$, οἷον ἡδύς, ἀηδής, φιληδής· ὠκύς, ποδώκης· πλατύς, ἀπλατής, καὶ μετὰ ἐκτάσεως τῆς παραληγούσης συλλαβῆς γλυκύς, ἀγλευκής. Πρβλ. εὐήκης, περικαλλής.

Τῶν δὲ ἄλλων ῥηματικῶν ὀνομάτων ὁμοίως τὰ εἰς ευς συντίθενται μὲν μετὰ προθέσεων ἀναλλοίωτα, ὡς συγγραφεύς, εἰςαγωγεύς, λαμβάνουσι δὲ, ὅπου συμπίπτωσι μὲ ἄλλας λέξεις, τὴν εἰς ος κατάληξιν, οἷον πολυγράφος, παιδαγωγός. Ἔτι τῶν εἰς της, τηρ, τωρ, ὀνομάτων εὑρίσκονται μὲν σύνθετα, ὄχι ὅμως πολλὰ, οἷον ναυβάτης, νομοθέτης, ἁμαλλοδετήρ, παιδολέτωρ. Ἀρνοῦνται δὲ ταῦτα τὴν διὰ τοῦ στερητικοῦ α σύνθεσιν.

ΣΗΜ. Ἐξετέθη ἐνταῦθα ἡ συνήθεια τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος καθόλου. Ἀλλὰ καὶ πάλαι ἐνεωτέρισε πολλὰ ἡ περὶ εὐφωνίαν σπουδὴ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτως εἰς τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα ἀνεφύοντο καὶ μισθοφορά καὶ οἰκοδομή. Εἰς δὲ ἄλλα πάλιν ἐκράτει μὲν ἡ τῶν ἁπλῶν ἀφῃρημένων κατάληξις, μεταβαλλομένου δὲ τοῦ τόνου καὶ ἐπὶ συγκεκριμένης μᾶλλον ἐννοίας, οἷον οἰνοχόη, ὑδρορῥόη, καπνοδόκη, ἱστοδόκη. Παραβλ. ἐπινήρυσις, ἐπαφεσις, καὶ ὡς ἐξαίρεσιν τῶν εἰς ευς, πανδοκεύς (Πλάτ.). Κατὰ δὲ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἐνιά τινα φαίνονται μόνον νὰ μάχωνται ἐναντίον τῆς συνειθισμένης συνθέσεως, οἷον ἀφρόνησις, σωφρόνημα, τὰ ὁποῖα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀφρονέω, σωφρονέω.

ι΄) Συνηθεστέρα δὲ εἶναι ἐκείνη ἡ σύνθεσις, ἐξ ἧς ἡ τελευταία λέξις, οὖσα τὰ πολλὰ οὐσιαστικὸν, περιέχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑποκειμένου, τὸ ὁποῖον εἶναι ὡς θεμέλιον τῆς ὅλης ὀνομασίας· καὶ γίνονται οὕτω πολλὰ ἐπίθετα, οἷον ἄπαις (ὁ μὴ ἔχων παῖδας), δεισιδαίμων (ὁ φοβούμενος τοὺς δαίμονας), δύςερως (ὁ δυστυχῶς ἐρῶν), μακρόχειρ (ὁ ἔχων μακρὰς τὰς χεῖρας), αὐτόχθων (ὁ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας), φιλέλλην (ὁ φιλῶν τοὺς Ἕλληνας), φιλόπατρις (ὁ φιλῶν τὴν πατρίδα). Ἔτι ὅπου τὸ ἀντικείμενον ἦναι οὐδέτερον ἐπιθέτου τινὸς, σχηματίζεται τὸ σύνθετον διὰ τῆς ἁρμοζούσης καταλήξεως, οἷον φιλόσοφος (ὁ φιλῶν τὸ σοφὸν), φιλόγλυκυς (ὁ φιλῶν τὸ γλυκύ).

Καὶ εἰς μὲν ταῦτα τὸ οὐσιαστικὸν μένει ἀμετάβλητον. Εἰς δὲ ἄλλα πολλὰ, ὅπου ἡ κατάληξις τοῦ ὀνόματος δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν μελετηθεῖσαν ὀνομασίαν, σχηματίζεται ἁπλῶς ἰδία κατάληξις, οἷον ἄδακρυς (δάκρυ), τρεχέδειπνος (δεῖπνον), εὐθύδικος (δίκη), ἄτιμος (τιμή), φιλοχρήματος (χρήματα), κακοήθης (ἦθος), ἀνωφελής (ὄφελος), λειπόνεως (ναῦς), εὔγεως (γῆ). Καὶ ἂν τὸ ὅλον σύνθετον ἦναι οὐσιαστικὸν, σημαῖνον πρᾶγμά τι, σχηματίζεται ὡς οὐδέτερον, οἷον δίδραχμον.

ΣΗΜ. Εἰς ὀλίγους τινὰς σχηματισμοὺς τὸ τελευταῖον μέρος τρέπει τὰ φωνήεντα τῶν ἁπλῶν ὀνομάτων, οἷον πεμπώβολον (ὄβελος), ἀνώνυμος (ὄνομα), ἀμύμων (μῶμος), ἀκόλουθος (κέλευθος). Παβλ. ἀπάτωρ (πατήρ), προγάστωρ (γαστήρ), ἄφρων, δύςφρων, σώφρων (φρήν), παμμήτωρ (μήτηρ). Ὅπου δὲ ἐξ ὀνομάτων, ἐχόντων ῆ εἰς τὴν κατάληξιν, σχηματίζωνται ἐπίθετα εἰς $\overline{ος}$, δὲν γίνεται τοῦ φωνήεντος τροπή, οἷον λιμήν (-ένος), ἀλίμενος· ἀστήρ (-έρος), εὐάστερος.

κ′) Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ εἰς τὰ ἐκ συνδρομῆς ῥήματος σύνθετα τίθεται τελευταῖον τὸ ῥῆμα, καὶ λαμβάνει ὀνόματος κατάληξιν, ἐμφαινούσης τότε τῆς προηγουμένης λέξεως διορισμόν τινα ἢ τὸ τῆς πράξεως ὑποκείμενον, οἷον ἐργολάβος (ὁ ἐπιχειρῶν τι ἔργον), ἱπποτρόφος (ὁ τρέφων ἵππους). Καὶ ἡ εἰς ος κατάληξις εἰς τὰ τοιαῦτα εἶναι συνηθεστέρα. Λαμβάνεται δὲ πολλάκις καὶ ἡ εἰς ης, οἷον εὐμαθής, εὐπρεπής, ἁλουργής, νεουργής (νεουργός), θεοφιλής· καὶ ἐπὶ ἄλλων κατηγορικῶν ὀνομάτων της, οἷον νομοθέτης, οἰνοπότης, εὐεργέτης.

ΣΗΜ. αα′) Ὑπάρχουσι τοιαῦτα σύνθετα καὶ ἐκ προθέσεων, οἷον ἐμφερής, προςφιλής, ἔκτυπος, προβοσκός, πολλὰ δὲ τῶν τοιούτων ἐμπεριέχονται εἰς τὴν περὶ τῶν ἁπλῶν πραγματείαν (Γα′.), οἷον διάδοχος, σύμμαχος.

ββ′) Πολλάκις εἰς τὰ τοιαῦτα σύνθετα γίνεται τὸ ῥῆμα τοῦ τελευταίου μέρους ὁμοιόμορφον μὲ τὸ ἁπλοῦν ὄνομα, οἷον ψευδομάρτυς (μαρτυρέω), νομοφύλαξ (φυλάσσω), ψευδάγγελος (ἀγγέλλω), κακόμαντις (μαντεύω). Ἐπειδὴ καὶ ταῦτα πρέπει νὰ διαπραγματευώμεθα διὰ τὴν ἀναλογίαν, καθὼς τὸ νομοθέτης καὶ νομογράφος.

γγ′) Ἐνίοτε τὸ ἐν τέλει ῥῆμα τοῦ συνθέτου εἶναι μόνον ἀντικείμενον τῆς εἰς τὸ πρῶτον μέρος λέξεως, οἷον φιλομαθής (ὁ φιλῶν τὸ μανθάνειν), φιλήκοος (ὁ φιλῶν τὸ ἀκούειν), μελλόγαμος (ὁ μέλλων γαμεῖν), καὶ οὕτως λέγεται φιλολόγος (ὁ φιλῶν τὸ λέγειν, ὄχι τοὺς λόγους), μισολόγος (ὁ μισῶν τὸ λέγειν). Περὶ τοῦ τόνου τῶν τελευταίων τούτων παραδειγμάτων ἰδὲ §. 42. Γ′. ιζ′. Δ′. Ὁμοίως σχηματίζονταί τινα καὶ εἰς της, οἷον φιλοθύτης (ὁ φιλῶν θυσίας), φιλοπότης (ὁ φιλῶν τὸ πίνειν).

δδ′) Ἐξ ὅλων τῶν στερεῶς συγκειμένων λέξεων γίνονται πάλιν ἄλλα παράγωγα, τὰ λεγόμενα παρασύνθετα, οἷον δεισιδαιμονία, νομοθεσία. Καὶ οὕτω γίνονται ἐκ τῶν συνθέτων ὀνομάτων τὰ εἰς $\overline{εω}$ παράγωγα ῥήματα, οἷον ἱπποτρόφος, ἱπποτροφεῖν· εὐπαθής, εὐπαθεῖν· ἄφρων, ἀφρονεῖν, ἐξ ὧν καὶ σχηματίζονται ἀφῃρημένα, οἷον ἱπποτροφία, εὐπάθεια, ἀφρόνησις.

---

§. 42.

ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ὀρθογραφία εἶναι ἡ ὀρθὴ γραφὴ πάσης λέξεως μὲ τὰ ἀπαιτούμενα γράμματα καὶ πνεύματα καὶ τόνους. Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς τῶν γραμμάτων καὶ παραγωγικῶν καταλήξεων ὀρθογραφίας οἱ κανόνες εἶναι φανεροὶ καὶ ἐκ τοῦ προηγουμένου παραγράφου περὶ λέξεων σχηματισμοῦ, λείπεται ἡ περὶ συλλαβισμοῦ καὶ περὶ πνεύματος καὶ τόνου θεωρία.

Α'.

ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΥ.

1. Μηδεμία συλλαβὴ νὰ μὴ τελευτήσῃ εἰς τὰ μὴ χρησιμεύοντα εἰς κατάληξιν ὀνομάτων, ὁποῖα εἶναι β, γ, δ· διὸ πρέπει νὰ συλλαβίζηται ἕ-βδομος, ὄ-γδοος, ἐκτὸς

α') ὅταν διπλασιάζηται τὸ σύμφωνον, οἷον ἄλ-λος, ἄγ-γελος, ἄμ-μος,

β') ὅταν τὸ ψιλὸν ἄφωνον προηγῆται τοῦ δασέος, οἷον Σαπ-φώ,

γ') ὅταν συμπίπτωσι τὰ ἀμετάβολα εἰς ἄλλα σύμφωνα, οἷον ἀλ-κή, ἄμ-πυξ, ἅρ-μα. Συμπιπτόντων δὲ τῶν δύο ἀμεταβόλων μν, κρατεῖ πάλιν ὁ ἄνω κανών, οἷον ἀ-μνός.

2. Τὰ σύνθετα νὰ διαιρῶνται εἰς τὰ μέρη αὐτῶν, οἷον συν-εκ-δέχομαι, ἐξ-ῆλθον, κυ-νος-ουρά, προς-τάττω. Ἐξαιροῦνται δὲ τούτου τοῦ κανόνος τὰ ἀποστρεφόμενα καὶ τὰ κατὰ θλίψιν σύνθετα, διότι εἰς τὰ τοιαῦτα τὸ ἄφωνον τοῦ ἀποβληθέντος φωνήεντος προστίθεται κατὰ τὸν συλλαβισμὸν εἰς τὸ ἑπόμενον φωνῆεν, οἷον πα-ρέ-χω, ἐ-μαυ-τόν, ἀ-φ' οὗ, κατ' ἐ-κείνου.

3. Ὅσα σύμφωνα εὑρίσκονται ὁμοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν λέξεων, — εἶναι δὲ ταῦτα βδ, βλ, βρ, γλ, γν, γρ, δμ, δν, δρ, θλ, θν, θρ, κλ, κμ, κν, κρ, κτ, μν, πλ, πν, πρ, πτ, σβ, σδ, σθ, σκ, σκλ, σμ, σπ, στ, στλ, στρ, σφ, σφρ, σχ, τλ, τμ, τρ, φθ, φρ,

φλ, χθ, χλ, χν, χρ — ταῦτα καὶ εἰς τὸ μέσον λέξεως εὑρεθέντα ὁμοῦ συλλαβίζονται, οἷον Κα-δμος, ἔχι-δνα, ἔ-θνος, ἀ-κμή, ἕ-κτος, τύ-πτω, γνω-σθείς, δε-σμός, κτλ. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ὁμοῦ εὑρισκομένων εἰς τὸ μέσον λέξεως, ὅσα δὲν ἐναντιοῦνται εἰς τὸν πρῶτον κανόνα, διῃρημένως συλλαβίζονται, οἷον αὐχ-μός, ἐν-τός, πορθ-μός.

4. Ὅσα δὲ σύνθετα σύμφωνα εἰς τὸ μέσον λέξεως ἔχωσι συγγένειαν πρὸς τὰ ῥηθέντα ἀρκτικὰ, μένουσιν ἀδιαίρετα καὶ εἰς τὸν συλλαβισμὸν, οἷον φά-τνη (κατὰ τὸ συγγενὲς θν, δν), Δά-φνις (κατὰ τὸ συγγενὲς πν), ἀμυ-γμός (κατὰ τὸ συγγενὲς κμ), λι-χμά-ζω (κατὰ τὸ συγγενὲς κμ), ἀρι-θμός (κατὰ τὸ συγγενὲς τμ, δμ).

5. Τρία σύμφωνα, ἂν καὶ δὲν ἦναι ἀρκτικὰ λέξεως, δύνανται νὰ ἀποτελῶσι τὴν ἀρχὴν τῆς συλλαβῆς, ὅταν τὸ ἐν μέσῳ σύμφωνον ἦναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ ὑποφέρῃ εἰς ἄλλας λέξεις ὁμοίως τὴν πρόσθεσιν τῶν αὐτῶν συμφώνων, οἷον ἐ-σθλός, ἐπειδὴ λέγεται καὶ σθένω καὶ θλίβω. Καὶ οὕτω συλλαβίζονται ὄ-σπρια, ἰ-σχνός, αἰ-σχρός, κτλ.

Β′.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

α′) Ὅ,τι πνεῦμα ἔχει ἡ ὀνομαστικὴ, τοῦτο φυλάττεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, οἷον ἀγαθός, ἀγαθοῦ, ἅγιος, ἁγίου.

β′) Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐνεστῶτος τῆς Ὁριστικῆς ἐγκλίσεως φυλάττεται εἰς ὅλους τοὺς χρόνους, οἷον ἀγαπῶ, ἠγάπων, κτλ., ἁγιάζω, ἡγίασα· πλὴν τοῦ ἔχω, τοῦ ὁποίου ὁ Μέλλων δασύνεται, ἕξω.

γ′) Ὁμοίως τὰ παράγωγα φυλάττουσι τὸ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων, οἷον ἀκούω, ἀκουστός· ἁγνός, ἁγνίζω.

δ′) Πᾶσα λέξις ἀπὸ τοῦ υ ἀρχομένη δασύνεται, οἷον ὑγίεια, ὑπέρ.

ε′) Τὰ κατ᾿ ἀφαίρεσιν ψιλοῦ συμφώνου γινόμενα δασύνονται, οἷον τόσος, ὅσος· πόθεν, ὅθεν· τέως, ἕως· πηλίκος, ἡλίκος.

ϛ′) Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα δασύνονται, οἷον εἷς,

ἑπτά· πλὴν τοῦ ὀκτὼ καὶ ἐννέα καὶ εἴκοσι καὶ τῶν ἀπὸ τούτων παραγομένων.

ζ') Τὸ ἐπιτατικὸν ἢ στερητικὸν ᾱ ψιλοῦται, οἷον ἀχανές, ἀθάνατος, πλὴν τοῦ ᾅδης, ἅλυσις.

η') Ἐκ τῶν ἄλλων δασύνονται τὰ ἑξῆς·

Α.

Ἅβρα, ἁβρός, ἅγιος, ἁγνός, ᾅδης, ἁδρός, αἷμα, αἵμος, αἱμύλος, αἱρῶ, ἅλις, ἅλλομαι, ἅλς, ἅμα, ἅμαξα, ἁμαρτάνω, ἅμιλλα, ἁπαλός, ἅπαξ, ἁπλοῦς, ἅπτομαι, ἅρμα, ἁρπάζω, ἅρκυς, ἁψίς, ἁψίκορος.

Ε.

Ἕδος, ἕδρα, ἕζομαι, εἱμαρμένη, εἱρμός, εἵργω, εἱκτή, ἕκαστος, ἑκάτερος, ἑκών, ἑλίσσω, ἕλκος, ἕλκω, ἕλμινς, ἕλος, ἕνεκα, ἑορτή, ἕπομαι, ἕρκος, ἑρμηνεύω, ἑρπετόν, ἕρπω, ἕρση, ἑστιῶ, ἑταῖρος, ἕτερος, ἕτοιμος, εὕδω, εὑρίσκω, ἕψω, ἕωλος.

Ἑκάβη, Ἑκάτη, Ἑλένη, Ἑλικών, Ἕλλην, Ἑρμῆς.

Η.

Ἥβη, ἡγοῦμαι, ἥδομαι, ἥκιστα, ἥκω, ἡλικία, ἥλιος, ἧλος, ἡμέρα, ἵμερος, ἡμεῖς, ἥμισυς, ἡνία, ἡνίκα, ἧπαρ, ἥρως, ἥσυχος, ἥττων.

Ἥρα, Ἡσίοδος, Ἥφαιστος.

Ι.

Ἱδρύω, ἱέραξ, ἱερός, ἵημι, ἱκανός, ἱκετάω, ἱκνοῦμαι, ἱλαρός, ἵλεως, ἱμάς, ἵμερος, ἵνα, ἵππος, ἵστημι, ἱστορῶ.

Ο.

Ὁδός, ὁλκάς, ὁλκή, ὅλμος, ὅλος, ὁμαλός, ὅμιλος, ὅμοιος, ὁμοῦ, ὅμως, ὁπλή, ὅπλον, ὅπου, ὅπως, ὅρκος, ὁρμαθός, ὅρος, ὁρῶ, ὅσιος.

Ὅμηρος.

Ω.

Ὧδε, ὥρα, ὡρακιῶ, ὡς.

Δασύνονται δὲ καὶ τὰ ἐκ τούτων παράγωγα· τὰ δὲ ἄλλα ψιλοῦνται.

Σημείωσαι, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ εἰς λέξεις τινὰς ἀγαπῶσι

τὸ δασὺ, οἷον ἁθρόος, ἁθύρω, ἁνύω, αὑαίνω (αὖος), ἱθμός.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΝΩΝ.

α') Τὸ μὲν παλαιὸν κανὼν τῶν τόνων ἦτον ἡ προφορὰ τῶν ὀρθῶς λαλούντων. Ἐπειδὴ δὲ ὕστερον ἐγίνοντο περὶ τοὺς τόνους ἁμαρτήματα, ἤρχισαν ἐπιμελεῖς Γραμματικοὶ νὰ τοὺς ἐκφαίνωσι διὰ σημείων*). Εἶναι δὲ τρία τὸν ἀριθμὸν, ἡ ὀξεῖα (´), ἡ βαρεῖα (`), καὶ ἡ περισπωμένη (῀)**).

β') Καὶ ἡ μὲν ὀξεῖα τίθεται ἢ εἰς τὴν λήγουσαν τῆς λέξεως συλλαβὴν, ἢ εἰς τὴν παραλήγουσαν, ἢ εἰς τὴν προπαραλήγουσαν. Καὶ ὅταν μὲν ἦναι εἰς τὴν λήγουσαν, ἡ λέξις ὀνομάζεται ὀξύτονος, οἷον Θεός· ὅταν δὲ εἰς τὴν παραλήγουσαν, παροξύτονος, οἷον λόγος· ὅταν δὲ εἰς τὴν προπαραλήγουσαν, προπαροξύτονος, οἷον ἄνθρωπος.

γ') Ἡ δὲ βαρεῖα πίπτει εἰς τὴν λήγουσαν, ὅταν ἡ λέξις ἔχῃ καὶ ἄλλας ἀκολούθους καὶ δὲν τελειόνῃ ὁ λόγος, οἷον ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφόν. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐρωτηματικὰ τίς, τί, τὰ ὁποῖα δὲν μεταβάλλουσι τὴν ὀξεῖαν.

δ') Ἡ δὲ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ παραληγούσης· καὶ ὅσα μὲν ἐπὶ τῆς ληγούσης ἔχουσιν αὐτὴν, καλοῦνται περισπώμενα, οἷον καλῶς· ὅσα δὲ ἐπὶ τῆς παραληγούσης, προπερισπώμενα, οἷον σῶμα.

ε') Κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς ἡ μήτε τὴν ὀξεῖαν μήτε τὴν περισπωμένην δεχομένη συλλαβὴ ἔχει τὸν βαρὺν τόνον. Ὅθεν βαρύτονα δὲν εἶναι μόνον τὰ ἐπὶ τῆς ληγούσης ἔχοντα βαρεῖαν, ἀλλ' ὅλα τὰ παροξύτονα, ὡς τύπτω, τετυμμένος, καὶ τὰ προπαροξύτονα, ὡς ἄνθρωπος, ἄγγελος, καὶ τὰ προπερισπώμενα, ὡς πρᾶγμα, φιλοῦμαι.

ΣΗΜ. Μονοσύλλαβα βαρύτονα ἢ πάντη ἄτονα εἶναι τὰ
οὐ, οὐκ, οὐχ, ὡς, εἰ, ἐν, εἰς, ἐς, ἐκ, ἐξ,
καὶ τοῦ ἄρθρου αἱ ὀνομαστικαὶ
ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

---

*) Πρῶτος τὰ σημεῖα ταῦτα εἰσήγαγεν Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος κατὰ το 200. π. Χρ.

**) Περὶ τῆς ὀνομασίας ταύτης ἰδὲ ΠΑΡΑΡΤ. Β'. ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 1. ὑποσημ.

Ἐκείνων δέ τινα εὑρεθέντα εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου ἢ ὄπισθεν τῆς λέξεως, μεθ' ἧς συντάσσονται, λαμβάνουσι τόνον· οἷον πῶς γὰρ οὔ; Ὁμοίως κατὰ τὴν ποίησιν λέγεται θεὸς ὥς, κακῶν ἔξ· τονίζεται καὶ τὸ ὃ ἄρθρον, ἀντὶ τοῦ οὗτος λαμβανόμενον, οἷον·

ὃ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.

ΚΑΝΟΝΕΣ.

αα') Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἐὰν αὕτη ἦναι φύσει μακρὰ καὶ δὲν ἔχῃ ἄλλην ὁμοίως φύσει μακρὰν ἀκόλουθον, οἷον σῶμα, βῆμα, πρᾶγμα, μᾶλλον. Ἐξαιροῦνται τὰ δι' ἐγκλίσεως σύνθετα, οἷον οὔτε, περὶ ὧν κατωτέρω. Ὅταν δὲ καὶ ἡ λήγουσα ἦναι φύσει μακρὰ, ἡ παραλήγουσα ὀξύνεται, οἷον ῥήτωρ, οἴνη, ψύχω, θώραξ (ακος).

ββ') Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, φύσει μακρᾶς οὔσης, οἷον·

1. εἰς τὰς γενικὰς καὶ δοτικὰς, καλῷ, καλῶν, τιμῶν, τιμαῖς,
2. εἰς τὰ εἰς ως ἐπιῤῥήματα, σοφῶς, καλῶς,
3. εἰς τὰς εἰς ευ κλητικὰς, οἷον βασιλεῦ,
4. εἰς τὰ συνῃρημένα, ὡς ἀληθοῦς (ἐκ τοῦ ἀληθέος), φιλῶ (ἐκ τοῦ φιλέω),
5. εἰς πολλὰ μονοσύλλαβα, πῦρ, φῶς, πᾶς.

γγ') Ὅταν ἡ λήγουσα ἦναι ἤτοι φύσει ἢ θέσει μακρὰ, τόνον δὲν λαμβάνει ἡ προπαραλήγουσα, οἷον Σωκράτης, ἐριβῶλαξ· πλὴν τῶν Ἀττικῶν Κλίσεων, οἷον πόλεως, ἀνώγεων (§. 13. Γ'.).

δδ') Αἱ δίφθογγοι· αι, οι, εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων λαμβάνονται ἀντὶ βραχέων, ὅθεν γράφομεν· ἄνθρωποι, τύπτομαι, πῶλοι, προφῆται. Ἐξαιροῦνται δὲ τὰ εἰς οι καὶ αι Εὐκτικὰ, οἷον φεύγοι καὶ ποιήσαι, καὶ τὸ ἐπίῤῥημα οἴκοι, ἔτι δὲ τὰ δι' ἐγκλίσεως σύνθετα, οἷον οἴμοι, ἤτοι.

εε') Ὅταν λέξις διὰ κλίσεως πάθῃ τροπὴν, μετακινοῦνται πολλάκις καὶ οἱ τόνοι, καὶ τοτὲ μὲν ἡ περισπωμένη μεταβάλλεται εἰς ὀξεῖαν, ὡς οἶνος, γεν. οἴνου· ῥῆμα, γεν. ῥήματος, τοτὲ δὲ ἡ ὀξεῖα εἰς περισπωμένην, οἷον τιμή, γεν. τιμῆς, φεύγω, Προστακτ. φεῦγε. Ἄλλοτε δὲ ἀπὸ τῆς προπαραλη-

γούσης μεταβαίνει εἰς τὴν παραλήγουσαν ὁ τόνος, οἷον *ἄνθρωπος*, γεν. *ἀνθρώπου*, *ἄρουρα*, γεν. *ἀρούρας*. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν συμβαίνουσιν ἀναγκαίως κατὰ τοὺς ἄνω κανόνας. Μετατίθεται δὲ ὁ τόνος καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις. Τοῦτο γίνεται ἤτοι εἰς τὰ ὀπίσω, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως προςτεθῇ τι, οἷον *τύπτε*, *ἔτυπτε*, *ὁδός*, *σύνοδος*, *παιδευτός*, *ἀπαίδευτος*, ἢ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ὁπόταν ἡ λέξις λάβῃ λήγουσαν, ἀπαιτοῦσαν τὸν τόνον ἢ πάντοτε, ὡς *τέτυφα*, *τετυφώς*, ἢ ἐνίοτε, ὡς *θήρ*, *θηρός*. Καὶ περὶ τούτων μὲν κατωτέρω.

Σημείωσαι δὲ, ὅτι (ὡς καὶ περὶ τῶν πνευμάτων εἴπομεν §. 4.) ἐπὶ τῶν διφθόγγων πάντοτε τίθεται ὁ τόνος εἰς τὸ δεύτερον φωνῆεν, οἷον *οἶκος*, *ἐκεῖνος*, *ταύτῃ*.

ΠΕΡΙ ΕΓΚΛΙΤΙΚΩΝ.

ϛ´) Λέξεις τινὲς μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι, ἂν καὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἔχωσί τινα τόνον, ὅμως μετὰ τῆς προηγουμένης λέξεως συναπτόμεναι ἀποβάλλουσιν αὐτόν. Καὶ τοῦτο μὲν καλεῖται *ἔγκλισις τόνου*, αὐταὶ δὲ αἱ λέξεις *ἐγκλιτικαί*. Ἐξ ἐναντίας δὲ ὅταν ἡ λέξις φυλάττῃ τὸν τόνον, ὀνομάζεται *ὀρθοτονουμένη*.

Αἱ ἐγκλιτικαὶ λέξεις εἶναι

1. *τὶς*, *τὶ*, καθ' ὅλας τὰς πτώσεις μετὰ τῶν ταυτοσήμων *τού*, *τῴ*,
2. αἱ πλάγιαι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας· μού, μοί, μέ, σού, σοί, σέ, οὗ, οἷ, ἕ*) (Ποιητ. μίν, νίν), καὶ τῶν ἀπὸ σφ ἀρχομένων **1)** τοῦ Δυϊκοῦ τρίτου Προσώπου μόνη ἡ Αἰτιατικὴ *σφώ*, **2)** ὅλαι αἱ πλάγιαι πτώσεις τοῦ προσώπου τούτου, πλὴν τοῦ *σφῶν* καὶ *σφᾶς*,
3. ὁ Ἐνεστὼς τῆς Ὁριστικῆς τοῦ *εἰμί* **), *φημί*,

---

*) Ὀρθοτονοῦνται δὲ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι, συντασσόμεναι μετὰ προθέσεων, οἷον *περὶ σοῦ*, *ἐν σοί*, *παρὰ σφίσιν*.

**) Ἐγκλίνεται δὲ μόνον τότε ὁ Ἐνεστὼς τοῦ ῥήματος τούτου, ὅταν συνάπτῃ λογικῶς τὸ ὑποκείμενον μετὰ τοῦ κατηγορουμένου· ἐπειδὴ, ὅταν σημαίνῃ ὕπαρξιν, ἢ ἔμφασιν ἔχῃ τινὰ, φυλάττει τὸν τόνον. Τὸ τρίτον τοῦ Ἑνικοῦ πρόςωπον τότε μεταβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν πρώτην συλλαβὴν, οἷον *ἔστι θεός*, ὁμοίως καὶ μετὰ τὰ ἄτονα, *οὐκ*, *ὡς*, *εἰ*, οἷον *οὐκ ἔστιν*,

πλὴν τοῦ μονοσυλλάβου δευτέρου Ἑνικοῦ προσώπου (εἶ, φῄς),

4. τὰ Ἀόριστα ἐπιῤῥήματα, πώς, πή, ποί, πού (ποθί), ποθέν, ποτέ, τὰ ὁποῖα διαφέρουσιν ἀπὸ τῶν ἐρωτηματικῶν διὰ τοῦ τόνου,

5. τὰ μόρια· πώ, τέ, τοί, γέ, πέρ, μετὰ τῶν ἀχωρίστων δε, θε, θεν, καὶ τῶν ποιητικῶν κέ, κέν, νύ, νύν.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΚΛΙΣΕΩΣ.

αα') Ἐὰν εὑρεθῇ λέξις προπαροξύτονος (ἄνθρωπος), ἢ προπερισπωμένη (σῶμα), πρὸ τῆς ἐγκλιτικῆς, ὁ ταύτης τόνος μετατίθεται ὡς ὀξεῖα εἰς τὴν λήγουσαν ἐκείνης, οἷον ἄνθρωπός τις, σῶμά μου. Κατὰ ταὐτὰ τονίζονται τὰ ἄτονα, προηγούμενα τῶν ἐγκλιτικῶν, οἷον εἴ τις, οὔ ποτε.

ββ') Ἐὰν δὲ ἡ προηγουμένη λέξις ἔχῃ τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἢ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς παραληγούσης, αὐτὸς ὁ τόνος οὗτος ἐξαρκεῖ καὶ εἰς τὰς ἐγκλιτικάς· καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξεῖα τότε δὲν γίνεται, ὡς ἄλλοτε, βαρεῖα, ἀλλὰ μένει, οἷον ἀνήρ τις, καί σοι, φιλῶ σε, γυναικῶν τινων, λέγεις τι.

γγ') Ὅταν δὲ ἡ προηγουμένη λέξις ἦναι παροξύτονος, τὰ δισύλλαβα ἐγκλιτικὰ δὲν ἀποβάλλουσι τὸν τόνον, οἷον λόγος ποτέ· ὁμοίως καὶ ὅταν ἐκείνη ἀποστρέφηται, οἷον πολλοὶ δ' εἰσίν.

δδ') Ἐὰν εἰς τὴν ἐγκλιτικὴν ἀκολουθῇ καὶ ἄλλη ὁμοία, τότε ἡ προτέρα λαμβάνει τὸν τόνον τῆς δευτέρας, καὶ αὕτη τὸν τῆς τρίτης (ἂν ἦναι πολλαὶ), καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης, οἷον εἴ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι. Τὰ δὲ τοιαῦτα ὀνομάζονται συνεγκλιτικά.

εε') Ὀρθοτονοῦνται δέ ποτε τὰ ἐγκλιτικὰ, ἢ δι' ἔμφασιν καὶ διαστολὴν, οἷον ἔδωκα σοὶ τοῦτο (καὶ οὐκ ἄλλῳ τινὶ), ἢ διὰ παρεμπίπτουσαν στιγμὴν, οἷον ἔστι δέ, φησίν, οἶκοι, ἢ ἐπὶ ἀρχῆς λόγου, οἷον εἰσί τινές, φασί ποτέ.

ὡς ἔστιν, εἰ ἔστιν, καὶ μετὰ τὰ τοῦτο, ἀλλά, οἷον τοῦτ' ἔστιν, ἀλλ' ἔστιν. Ἄλλως δὲ, ὅταν ἐμποδισθῇ ἡ ἔγκλισις, μένει ὁ τόνος ἀπαράλλακτα εἰς τὴν τελευταίαν συλλαβὴν, οἷον λόγος ἐστίν.

ϛϛ') Σημείωσαι, ὅτι λέξεις, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑρίσκονται μετά τινος ἐγκλιτικῆς, γράφονται ὡς σύνθετοι, οἷον ὥστε, οὔτε, μέντοι, ὅστις, ὅθεν δὲν δύνανται νὰ λάβωσι τὸν τόνον τῆς ἑπομένης ἐγκλιτικῆς, κατὰ τὸν κανόνα ββ'). Λέγεται λοιπόν· μέντοι γε, ὅστις γε, πλὴν ὅταν οἱ κανόνες ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀπαιτῶσιν, οἷον οἵτινές εἰσιν.

ζζ') Ἔτι δὲ, ὅτι τὰ διὰ τοῦ δε ἐπιτεινόμεθα δεικτικὰ μεταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, οἷον τόσος, τοσόςδε, τοῖος, τοιόςδε, τηλίκος, τηλικόςδε, καὶ τοῦ ὅδε ἡ Δοτική (Πληθυντ.) τοισίδε, καὶ ἔνθα, ἐνθάδε. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τόνος οὗτος εἶναι τόνος τῆς προηγουμένης λέξεως, διὰ τοῦτο καὶ τὰ μακρὰ φωνήεντα τῶν Γενικῶν καὶ Δοτικῶν περισπῶνται, οἷον τοσοῦδε, τοσαῖδε, τοσοῖςδε, κτλ., ἐν ᾧ τὰ τῶν Ὀνομαστικῶν καὶ Αἰτιατικῶν ὀξύνονται, οἷον τοσήδε, τοσούςδε. Τὸ δὲ θε φαίνεται εἰς τὸ εἴθε, καὶ τὸ θὲν εἰς τὸ θεόθεν, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ποιητικὰς συνθέσεις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΣΥΝΑΙΡΟΥΜΕΝΑ.

ζ') Ἐὰν ὁ τόνος δὲν ἦναι εἰς ἓν τῶν δύο συναιρουμένων φωνηέντων, δὲν λαμβάνει αὐτὸν οὐδὲ τὸ ἐκ τούτων γινόμενον, οἷον περίπλοος, περίπλους, ἐτίμαον, ἐτίμων· ἐὰν δὲ ἔχῃ τὸν τόνον ἓν ἐκ τῶν δύο φωνηέντων, τότε δέχεται αὐτὸν καὶ τὸ γινόμενον, καὶ πίπτων εἰς τὴν λήγουσαν, ἐὰν μὲν ἦτο πρότερον εἰς τὴν παραλήγουσαν, θέλει εἶσθαι περισπωμένη, οἷον φιλέω, φιλῶ· νόος, νοῦς· ἐὰν δὲ ἦτον εἰς τὴν λήγουσαν, ὀξεῖα, ὡς ἐάν, ἤν· ἑσταός, ἑστώς. Ἐξαιροῦνται δὲ ὀλίγα, οἷον Λητόα, Λητώ. Ἔτι δὲ σπανίως μετατίθεται ὁ τόνος εἰς τὰ συναιρούμενα, οἷον ἄεργος, ἀργός, χρύσεος, χρυσοῦς.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Α'. ΚΛΙΣΙΝ.

η') Ἡ Πληθ. Γενικὴ ἔχει πάντοτε τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, οἷον Μοῦσα, Μουσῶν, ἐκ τοῦ ἀρχαίου σχηματισμοῦ αὐτῆς εἰς αων· ἐξαιροῦνται δὲ αἱ θηλυκαὶ τῶν βαρυτόνων Ἐπιθέτων καὶ Μετοχῶν εἰς ος, οἷον ξένος, ξένη, ξένων, τυπτόμενος, τυπτομένη, τυπτομένων, καὶ ἔτι τὰ οὐσιαστικὰ χρήστης, χλούνης, ἐτησίαι, ἀφύη.

Ἄλλως δὲ μένει ὁ τόνος εἰς τὴν συλλαβὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔχει ἡ Ὀνομαστικὴ, οἷον σοφία, σοφίαι· πολίτης, πολῖται, πλὴν τῆς Κλητικῆς δέσποτα (ἀπὸ τοῦ δεσπότης). Τὰ δὲ τῶν εἰς ος Ἐπιθέτων Πληθ. θηλυκὰ ἔχουσι τὸν τόνον, ὅπου καὶ τὰ ἀρσενικὰ, οἷον ἄξιος, ἄξιαι, ἐπειδὴ ἡ τελευταία τούτων συλλαβὴ λογίζεται βραχεῖα (ε'. ΚΑΝΟΝ. δδ'.).

ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Γ'. ΚΛΙΣΙΝ.

θ') Εἰς τὰ δισύλλαβα καὶ πολυσύλλαβα μένει ὁ τόνος, ἂν δὲν ἐμποδίζῃ ἄλλος κανὼν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, ἐφ' ἧς τὸν εἶχεν ἡ Ὀνομαστικὴ, ὥσπερ εἰς τὰ παραδείγματα Κόραξ, αἰών.

Τὰ δὲ μονοσύλλαβα μεταβιβάζουσι τὸν τόνον κατὰ τὰς Γενικὰς καὶ Δοτικὰς τῶν τριῶν ἀριθμῶν εἰς τὴν πτωτικὴν κατάληξιν, καθὼς εἰς τὰ παραδείγματα θήρ, κίς.

Αἱ Ὀνομαστικαὶ καὶ Αἰτιατικαὶ καὶ Κλητικαὶ δὲν ἔχουσι ποτὲ τὸν τόνον ἐπὶ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως.

Καὶ τὰ μὲν ἐκ τοῦ πρώτου κανόνος ἐξαιρούμενα φαίνονται εἰς τὰ Ἀνώμαλα. Ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου κανόνος ἐξαιροῦνται

αα') αἱ Μετοχαὶ θείς, θέντος, ὤν, ὄντος, κρατοῦσαι τὸν τόνον διὰ παντὸς ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς,

ββ') τὰ Πληθυντικὰ τοῦ ἐπιθέτου πᾶς, οἷον πάντων, πᾶσι,

γγ') ὀλίγα τινὰ γινόμενα διὰ συναιρέσεως μονοσύλλαβα, οἷον ἦρ, ἦρος, ἀλλ' ὄχι ὅλα,

δδ') ἡ Πληθ. Γενικὴ τῶν ἐννέα ὀνομάτων· παῖς, δμώς, θώς, Τρώς, φώς (τὸ), φῴς (ἡ), δᾴς, οὖς, καὶ τὸ Ποιητικὸν ΚΡΑΣ (κεφαλή), σχηματιζόντων τὰς Γενικὰς, παίδων, θώων, δμώων, Τρώων, φώτων, φῴδων, δᾴδων, ὤτων, κράτων.

ι') Τὰ εἰς ης παροξύτονα ἐπίθετα, παραγόμενα ἐκ τοῦ ἦθος, μένουσι καὶ εἰς τὴν συνῃρημένην Πληθ. Γενικὴν παροξύτονα, οἷον συνήθης, συνήθων (συνηθέων). Προσθέτουσιν εἰς τοῦτον τὸν κανόνα οἱ Γραμματικοὶ καὶ ἄλλα ἐπίθετα, οἷον αὐτάρκης, δυσώδης, αὐθάδης, νοσώδης. Καὶ ὁποῖον τόνον ἔχει ἡ Πληθυντ. Γενικὴ,

τοῦτον λαμβάνει καὶ τὸ ἐπίῤῥημα, οἷον συνήθης, συνήθων, συνήθως, ἀληθής, ἀληθῶν, ἀληθῶς.

ια΄) Ὁ τόνος τῆς Αἰτιατικῆς τῶν εἰς ω̄ (τὴν ἠχώ) ἀντιβαίνει εἰς τὸν Γενικὸν κανόνα (ἰδὲ τὰ περὶ τοῦ τόνου τῶν συναιρουμένων)· τῶν δὲ εἰς ως (οἷον ἠώς, αἰδώς), γίνεται κατὰ τὸν κανόνα, οἷον τὴν αἰδῶ, ἠῶ.

ιβ΄) Ὁ τόνος τῶν κατὰ συγκοπὴν σχηματισμῶν (§. 17.) εἶναι πολλὰ ἀνώμαλος. Εἰς τὰς Ἑνικ. πλαγίας καὶ εἰς ὅλας τὰς Πληθυντ. πτώσεις τίθεται ἐπάνω τοῦ ε̄, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ μήτηρ, θυγάτηρ, Δημήτηρ, μεταβιβάζεται εἰς τὸ ε̄, τούτου δὲ ἀποβληθέντος πίπτει ὁ τόνος εἰς τὴν κατάληξιν, οἷον μητρός, θυγατρός. Καὶ τὸ μὲν Δημήτηρ εἰς ὅλας τὰς κατὰ συγκοπὴν γινομένας πτώσεις ἀναβιβάζει τὸν τόνον, οἷον Δήμητρος, Δήμητρι. Τὸ δὲ θυγάτηρ μόνον κατὰ τὴν ποιητικὴν Πληθ. Ὀνομαστικὴν καὶ Ἑν. Αἰτιατικὴν, οἷον θύγατρες, θύγατρα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟΝΟΥ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ιγ΄) Περὶ τοῦ τόνου τῶν καθ᾽ ἕκαστον σχηματισμῶν εἴπομεν μὲν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν πολλάκις, ἐνταῦθα δὲ προςήκει νὰ συνάγωμεν τὰ ἀναγκαιότερα ὑπὸ μίαν σύνοψιν.

αα΄) Τὰ μὲν δισύλλαβα ῥήματα ἔχουσι τὸν τόνον πάντοτε εἰς τὴν παραλήγουσαν, ὡς τύπτω, τύπτε, φεῦγε· τὰ δὲ τρεῖς ἢ περισσοτέρας ἔχοντα συλλαβὰς, ὁσάκις τὸ συγχωρῇ ἡ λήγουσα, ἔχουσιν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν προπαραλήγουσαν· τύπτομεν, τύπτομαι, τύπτουσι, τετύφᾱσιν, ἔτυψα, φύλαξαι (Προςτακτ.). Διὰ τοῦτο καὶ τὰ δισύλλαβα εἰς τὴν σύνθεσιν μεταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν Πρόθεσιν, ὅταν δὲν τὸ ἐμποδίσῃ ἡ λήγουσα, οἷον φέρε, πρόςφερε, φεῦγε, ἀπόφευγε.

ββ΄) Ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ κανόνος τούτου, κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν, τὰ ἐκ συναιρέσεως γινόμενα·

α΄) ἡ χρονικὴ αὔξησις, ὅπου ἡ ε̄ συναιρεῖται μετὰ τοῦ φωνήεντος τοῦ ῥήματος, ὡς ἀνάπτω, ἀνῆπτον, προςήκω, προςῆκον· ὅθεν καὶ τοῦ ἀπείργω τὸ μὲν β΄. τῆς Προςτακτ. ἄπειργε, το δὲ γ΄. τοῦ Παρατατικοῦ ἀπεῖργε,

β') ὁ περισπώμενος Μέλλων (ἴδε §. 31. Α'. ϛ'. ΣΗΜ. ϛϛ'. καὶ η'.), καὶ ὁ β'. Μέλλων τῶν λ̄, μ̄, ν̄, ρ̄,

γ') ἡ Ὑποτακτικὴ τοῦ Παθ. Ἀορίστου γινομένη διὰ συναιρέσεως, καθὼς ἡ τῶν εἰς μι (τυφθῶ).

γγ') Ἀληθῶς δὲ ἐξαιρεῖται ὁ β'. Ἀόριστος, ὅστις μεταβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν κατάληξιν, οἷον·

1. εἰς μὲν τὸ Ἀπαρέμφ. καὶ τὴν Μετοχὴν, τυπεῖν, τυπών, τυπέσθαι,

2. εἰς δὲ τὸ β'. πρόσωπον τῆς Προστακτ. τοῦ Ἐνεργητ. τῶν πέντε ῥημάτων, εἰπέ, ἐλθέ, εὑρέ, (καὶ εἰς τοὺς δοκίμους Ἀττικοὺς) ἰδέ, λαβέ. Τὰ δὲ σύνθετα Προστ. ἀκολουθοῦσι πάλιν τὸν Γενικὸν κανόνα, οἷον ἄπελθε, εἴσελθε,

3. εἰς τὸ β'. πρόσωπον τοῦ Ἑνικοῦ τῆς Μέσ. Προστακτικῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἷον γενοῦ, λαθοῦ. Ἀλλ' εἰς τὸν Πληθυντ. λάθεσθε, γένεσθε. Καὶ τὰ σύνθετα πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἀκολουθοῦσι τὸν Γενικὸν κανόνα, οἷον ἐπιλάθου.

δδ') Τοῦ Παθητ. Παρακειμένου ἡ Ἀπαρέμφατος καὶ Μετοχὴ διαφέρουσιν ὅλου τοῦ Παθητικοῦ καὶ κατὰ τὸν τόνον, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν εἰς τὴν παραλήγουσαν πάντοτε, οἷον·

πεφιλῆσθαι, τετύφθαι,
πεφιλημένος, τετυμμένος.

εε') Ὅλα τὰ Ἀπαρέμφατα εἰς ναι (ἐκτὸς τῆς ποιητικῆς καταλήξεως μεναι), ἔχουσι τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον τετυφέναι, τυφθῆναι, τυπῆναι.

ϛϛ') Τοῦ α'. Ἀορίστου Ἐνεργ. τὸ Ἀπαρέμφατον, καὶ τῆς Εὐκτικῆς τὸ γ'. πρόσωπον Ἑνικοῦ εἰς οι ἢ αι, φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ὡς Ἀπαρέμφ. φυλάξαι, φιλῆσαι, Εὐκτ. φυλάττοι, φυλάξαι, φιλήσαι.

ΣΗΜ. Κατὰ τοῦτό τε, καὶ ὅτι τῆς Εὐκτικῆς το γ'. πρόσωπον οὐδέποτε δέχεται τὴν περισπωμένην, διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων οἱ τρεῖς παραπλήσιοι σχηματισμοὶ τοῦ α'. Ἀόρ. οἷον·

Ἀπαρέμφ.	Εὐκτ. γ'. προς.	Προστακτ. Μέσου
ποιῆσαι	ποιήσαι	ποίησαι.

Πολλάκις δὲ εἴτε τῶν συλλαβῶν ὁ ἀριθμὸς, εἴτε ἡ φύσις τῆς παραληγούσης

ἐμποδίζει τοῦ νὰ μὴ ἀναφανῇ τοιαύτη διαφορὰ, οἷον ἔγευσα, Ἀόρ. Μέσ. καὶ Ἐνεστ. Ἀπαρέμφ. γεῦσαι, Εὐκτ. γ΄. πρ. γεύσαι. Οὕτω καὶ ἐφύλαξα, κτλ. Εἰς δὲ τὸ γράψαι εἶναι σύμφωνοι ὅλοι οἱ τρεῖς σχηματισμοί.

ιβ΄) Ὅλαι αἱ εἰς ς̄ Μετοχαὶ, ἐκτὸς τῆς τοῦ α΄. Ἀόρ. Ἐνεργ. εἰς ας, ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, οἷον τετυφώς, τυφθείς, τυπείς. Οὕτω καὶ εἰς τὰ εἰς μι, ὅσαι λήγουσιν εἰς εις, ας, ους, υς.

ιγ΄) Εἰς τὴν Μετοχὴν, ὅπου ἂν τὸ ἀρσενικὸν ἔχῃ τὸν τόνον, ἐνταῦθα φυλάττουσιν αὐτὸν καὶ τὰ ἄλλα γένη, οἷον·

φυλάττων, φυλάττουσα, φυλάττον,
τιμήσων, τιμήσουσα, τιμῆσον,
τετυφώς, τετυφυῖα, τετυφός.

ΤΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ.

ιδ΄) Ἑκάστη πρόθεσις εἶναι δυνάμει ἐπίῤῥημα· ὡς τοιαῦτα δὲ ἔχουσιν ὅλαι τὸν ἴδιον αὐτῶν τόνον, οἷον πρός, ἐν, περί, ὑπό. Καὶ συντιθέμενα μὲν μετὰ ῥημάτων ἢ ἄλλων λέξεων στερίσκονται τοῦ τόνου, συντασσόμεναι δὲ μετὰ τῶν πτώσεων αἱ μὲν ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμεναι μονοσύλλαβοι φυλάττουσιν αὐτὸν, πρό, πρός, σύν· αἱ δὲ ἀπὸ φωνήεντος προσκολλῶνται οὕτως πρὸς τὰς πτώσεις, ὥστε ἀποβαίνουσιν ἄτονα καὶ, ὡς εἰπεῖν, προκλιτικὰ, οἷον εἰς, ἐν, ἐξ. Αἱ δὲ δισύλλαβοι ὅλαι προβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὡς ἀπὸ τούτου, παρὰ τούτου. Ὅπου δὲ τάσσεται ἡ πρόθεσις μετὰ τὴν πτῶσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, αἱ μὲν μονοσύλλαβοι τονίζονται, οἷον θεῶν ἔξ, αἱ δὲ δισύλλαβοι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον πάλιν ἐπὶ τὴν παραλήγουσαν, οἷον τούτου πέρι. Καὶ τὸ μὲν πάθος τοῦτο ὀνομάζεται ἀναστροφή.

Ἡ δὲ ἀπό ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἁπλῶς καὶ εἰς τὴν φράσιν· οὐκ ἄπο τρόπου, ὥστε ἀποκλίνει πάλιν, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι, εἰς τὴν φύσιν τῶν ἐπιῤῥημάτων, σημαίνουσα μακρὰν ἀπό τινος, καὶ σχηματίζουσα τῷ ὄντι τὸ θετικὸν τοῦ ἀπωτέρω (§. **40.** δ΄. ΣΗΜ. **2.**), οἷον πολὺν χρόνον ἄπο Σωκράτους γεγονότε (Ξένοφ. Ἀπομνημ. **1, 2, 25.**).

Ἔτι δὲ τὸ ἔνι, γινόμενον μὲν ἐκ τοῦ ἔνεστιν, σημαῖνον δὲ ἁπλῶς δυνατόν, ἀπέβη ἐπίῤῥημα, ὡς εἰς τὴν

φράσιν οὐκ ἔνι. Πρβλ. τὸ πάρα (πάρεστι), καὶ το ἔπι (ἔπεστιν), ὄντα ποιητικὰ καὶ ἴδια μάλιστα τῶν τραγῳδοποιῶν.

ΤΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΠΟΥ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

ιε') Ἐκ τῶν ἐχόντων εἰς τὴν παραλήγουσαν ο̄, τὰ μὲν παραγόμενα ἐκ τοῦ ἄλλος, πᾶς, οἶκος, ἔνδον, ἐκτός, εἶναι προπαροξύτονα, οἷον ἄλλοθεν, πάντοσε, οἴκοθεν, ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν· τὰ δὲ λοιπὰ παροξύτονα, ὁποῖον καὶ ἂν ἔχωσι τόνον τὰ πρωτότυπα αὐτῶν, οἷον Κορινθόθεν, Μαραθωνόθεν, Διόθεν, Λεσβόθεν, αὐτόθεν, αὐτόθι. Ὅσα δὲ ἔχουσιν ἄλλο φωνῆεν, ἀκολουθοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν τόνον τῶν πρωτοτύπων, ὡς ἀρχή, ἀρχῆθεν· θύρα, θύραθεν· ἄνω, ἄνωθεν· ἐγγύς, ἐγγύθεν.

ΤΟΝΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

ιϛ') Περὶ δὲ τοῦ τόνου τῶν συνθέτων ὀνομάτων κρατεῖ μὲν ὁ Γενικὸς κανών, καθ' ὅν ἀναβιβάζεται ἐκεῖνος, ὅσον τὸ συγχωρῇ ἡ φύσις τῶν συλλαβῶν, οἷον — τέκνον, φιλότεκνος· παρθένος, εὐπάρθενος· ὁδός, σύνοδος· τιμή, ἄτιμος· πατρίς, φιλόπατρις (γεν. φιλοπάτριδος)· παιδευτός, ἀπαίδευτος.

Τροποποιεῖται δὲ ὁ κανὼν οὗτος διὰ τῶν ἑξῆς παρατηρήσεων·

Α'. Τὰ ἐκ συνθέσεως ἐπίθετα εἰς ης εἶναι κοινῶς ὀξύτονα, οἷον ἀσαφής (σαφής), ἀπαθής, εὐτυχής, προσφιλής, φιλομμειδής, κτλ. Ἐξαιροῦνται δὲ ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας πολλὰ τῶν ἐχόντων μακρὰν τὴν παραλήγουσαν, οἷον·

α') δυςώδης, εὐώπης, πανώλης, ποδώκης,

β') τὰ παραγόμενα ἐκ τοῦ ἀρκῶ, ἁνδάνω, ἀντί, ἀκή, καὶ ΑΡΩ, οἷον αὐτάρκης, αὐθάδης, κατάντης, εὐήρης, τανυήκης,

γ') τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν, τεῖχος, μῆκος, ἦθος, κῆτος, οἷον εὐτείχης, περιμήκης, εὐήθης, μεγακήτης ἔνθα ἀνήκουσι καὶ τὰ εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἔχοντα βραχείας συλλαβάς, οἷον εὐμεγέθης (μέγεθος), εὐστελέχης (στέλεχος)*).

*) Τῶν κατὰ τὸν τόπον τοῦτον μίαν βραχεῖαν ἐχόντων συλλαβὴν εἶναι τὰ ἐκ τοῦ ἔτος παραγόμενα, οἷον διέτης, ἑπτέτης, δεκέτης, καὶ παροξυτονοῦνται ταῦτα Ἀττικῶς.

Τὸ δὲ οὐδέτερον τούτων τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων γίνεται, εἰς μὲν τὰ κατὰ τὴν παραλήγουσαν ἔχοντα ω̅ καὶ εἰς τὰ εἰς ηρης λήγοντα, προπερισπώμενον, οἷον νοσῶδες, θυμῆρες, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ ὅλα προπαροξύτονον, οἷον εὔηθες, περίμηκες, ἄναντες, ὑπερμέγεθες, αὔταρκες.

Β΄. Τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων ὅσα ἐκτὸς τῆς συνθέσεως ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς καταλήξεως, οἷον τὰ εἰς ή, ά, ής, ήρ, εύς, έος, φυλάττουσιν αὐτὸν ἐνταῦθα καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν, οἷον ἐπιτομή, συμφορά, συνδικαστής, ἁμαλλοδετήρ, συγγραφεύς, ἐπιτιμητέος. Ὁμοίως τὰ εἰς -μός οὐσιαστικά, οἷον διασυρμός, παροξυσμός, πλὴν τοῦ σύνδεσμος, κατάδεσμος.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰς -ά καὶ ή ἐξαιρεῖται τὸ κατάρα (ἀρά), καὶ τὰ §. 41. Β΄. θ΄. μνημονευθέντα καπνοδόκη, οἰνοχόη.

Γ΄. Τὰ σύνθετα ὀνόματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ῥηματικά, ὡς τὰ εἰς κός, ὅταν σχηματίζωνται ἐκ ῥημάτων καὶ γίνωνται οὕτω παρασύνθετα, φυλάττουσιν ἐπὶ τῆς ληγούσης τὸν τόνον, οἷον μαντικός (μαντεύομαι), μαντευτικός.

Δ΄. Τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον ἥμισυ μέρος σύγκειται ἐξ ὀνόματος, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ μεταβατικοῦ ῥήματος, σχηματιζομένου διὰ τῆς καταλήξεως ος, ὅταν μὲν ἦναι Ἐνεργητικά, κοινῶς ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τοῦ ῥήματος, ὅταν δὲ Παθητικά, ἐπὶ τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, οἷον·

λιθοβόλος (ὁ βάλλων λίθους),
λιθόβολος (ὁ βαλλόμενος ὑπὸ λίθων).

Οὕτως Ὀρέστης μὲν εἶναι μητροκτόνος, οἱ δὲ τῆς Μηδείας παῖδες μητρόκτονοι. Πρόδηλον δὲ εἶναι, ὅτι ὁ κανὼν οὗτος κρατεῖ καὶ ὅταν μία μόνη ἐκ τῶν σημασιῶν τούτων ἔχῃ χώραν, οἷον οἰκονόμος, φιλολόγος (§. 41. Β΄. κ΄. ΣΗΜ. γγ΄.), ἀδηφάγος, τοιχωρύχος, δημηγόρος*), οἰνοχόος, ὅπου δὲ ἡ παραλήγουσα ἦναι μα-

---

*) Τουτ. ὁ ἀγείρων τὸν δῆμον· ἐξ ἐναντίας δὲ κατήγορος, ἐπειδή, ὡς καὶ ἀνωτ. εἴδομεν, τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα, οἷον ὑπέρμαχος, σύνεργος, ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον.

κρὰ, ἐπὶ σημασίας Ἐνεργητικῆς ὁ τόνος μεταβιβάζεται εἰς τὴν τελευταίαν συλλαβὴν, οἷον ψυχοπομπός, σκυτοδεψός, ἱπποβοσκός, λιθουργός, μελοποιός, ὁδηγός, παιδαγωγός, ἀργυραμοιβός, κτλ.

ΣΗΜ. αα') Εὑρίσκονται ἐξαιρέσεις τινὲς τοῦ κανόνος τούτου, οἷον κακοῦργος, πανοῦργος· καὶ πολλὰ τῶν εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων εἶναι προπαροξύτονα, οἷον ἡνίοχος, χιλίαρχος, ναύαρχος, γαιήοχος *). Περὶ ἄλλων εἶναι δύσκολος ἡ κρίσις, οἷον περὶ τοῦ πολύγονος, ὀλιγόγονος (Ἡρόδοτ.).

ββ') Ὅταν τὸ ῥῆμα ἦναι ἀμετάβατον, κρατεῖ πάλιν ὁ γενικὸς κανὼν, καὶ ἀναβιβάζεται ὁ τόνος, οἷον ἰσόῤῥοπος, αὐτόμολος, αἱμόῤῥοος, πυρίπνους (αἵματι ῥεῖν, πυρὶ πνεῖν).

γγ') Ἄλλαι τινὲς παραλλαγαὶ μανθάνονται διὰ μελέτης, οἷον ὅτι τὸ ἀντίος (ἐναντίος, κατεναντίος) δὲν ἀναβιβάζει τὸν τόνον κατά τινὰ ἀναλογίαν ἧττον ἔνδηλον εἰς ἡμᾶς, καὶ ὅτι ἄλλα τινὰ, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ ἠφανίζετο, ὀξυτονοῦντο, οἷον ἀδελφός, βουλυτός, ἀτραπός, ἀργός (ἄεργος), ἔτι ὅτι καὶ ἐκ τοῦ τόνου ἐσημαίνετο ἐνίοτε ἡ διαφορὰ τῆς σημασίας, ὡς εἰς τὸ ἀτέχνως καὶ ἀτεχνῶς, περὶ ὧν ἰδὲ τὸ Λεξικόν.

ΠΕΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ.

Ἡ στιγμὴ, ἥτις κόπτουσα εἰς μέρη τὸν λόγον διορίζει ἀνάπαυσιν τῆς φωνῆς τοῦ λαλοῦντος ἢ ἀναγινώσκοντος, διαιρεῖται εἰς τελείαν, εἰς μέσην καὶ εἰς ὑποστιγμήν. Καὶ τῆς μὲν τελείας σημεῖον εἶναι (.), τῆς δὲ μέσης (·), τῆς δὲ ὑποστιγμῆς (,). Τίθεται δὲ ἡ μὲν τελεία, ὅταν ἡ διάνοια ἦναι τελεία, ἡ δὲ μέση, ὅταν ἦναι μεσάζουσα καὶ ἀτελὴς, ἡ δὲ ὑποστιγμὴ, ὅταν ἦναι κρεμαμένη καὶ ζητῇ ἄλλο ὑπόλοιπον. Ἔτι ἐρωτήσεως σημεῖον εἶναι (;).

Ἐκτὸς τούτων τῶν λογικῶν στιγμῶν ὑπάρχουσι δύο ἄλλαι, αἵτινες εἶναι γραμματικαὶ μόνον. Εἶναι δὲ ἡ μὲν ὑποδιαστολὴ (,), χρησιμεύουσα πρὸς διάκρισιν τῶν κατ' ἔγκλισιν συνημμένων λέξεων, οἷον ὅ, τι (οὐδέτερον τοῦ ὅστις)· ἡ δὲ τῆς διαιρέσεως ἐπὶ φωνήεντος (¨), ὅτε πρέπει νὰ προφέρωμεν τὴν λέξιν διῃρημένως, οἷον διϊέναι, προϋπάρχειν **).

---

*) Πρβλ. τὰ τῶν ἐποποιῶν ἱππόδαμος, ἐγχέσπαλος, σακέσπαλος, πτολίπορθος.

**) Οἱ παλαιότεροι Γραμματικοὶ συγκαταριθμοῦσι καὶ τὸ ὑφὲν (‿), συνάπτον δύο λέξεις εἰς μίαν σύνθετον, οἷον το‿πρῶτον. Εἶναι δὲ πάντη ἀχρηστον.

ΜΕΡΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ΜΕΡΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ΠΡΟΑΝΑΜΝΗΣΙΣ.

Σύνταξις καλεῖται ἡ κατάλληλος τῶν μερῶν τοῦ λόγου συνέκθεσις πρὸς δήλωσιν τελείου νοήματος ἢ λόγου. Εἶναι δὲ λόγος ἐντελὴς διάνοια εἰς ἔκφρασιν ἐλθοῦσα, συγκειμένη, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, οἷον *ἄνθρωπος μανθάνει*. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος συνίσταται ἐκ προτάσεων, καὶ πᾶσα πρότασις ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, ἀνάγκη εἶναι νὰ εἴπωμεν πρῶτον περὶ τούτων.

Ὑποκείμενον μὲν εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, κατὰ τοῦ ὁποίου λέγεταί τι· *Κατηγορούμενον* δὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγεται κατὰ τοῦ προσώπου ἢ πράγματος· ὥστε εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα ἐλαχίστου λόγου τὸ μὲν *ἄνθρωπος* εἶναι τὸ ὑποκείμενον, τὸ δὲ *μανθάνει* τὸ κατηγορούμενον. Φανερὸν δὲ εἶναι, ὅτι τὸ κατηγορούμενον πρέπει νὰ συμφωνῇ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου. Ἡ δὲ συμφωνία αὕτη γίνεται τριχῶς·

α′) τῆς Ὀνομαστικῆς μετὰ τοῦ ῥήματος κατά τε πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν, οἷον *σὺ λέγεις*,

β′) τοῦ οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, οἷον *ἄνθρωπος καλός*,

γ′) τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας μετὰ τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρεται, οἷον *ἄνθρωπος, ὃς μανθάνει*.

Ἐπειδὴ λοιπὸν πᾶς λόγος συνίσταται ἐξ ὑποκειμένου καὶ ἐκ κατηγορουμένου, τέμνοντες τὴν περὶ συντάξεως

πραγματείαν εἰς δύο τμήματα, εἴς τε τὸ περὶ ὑποκειμένου καὶ εἰς τὸ περὶ κατηγορουμένου, οὕτως ὁμιλοῦμεν περὶ ἑκατέρου χωρίς. Καὶ τὸ μὲν περὶ ὑποκειμένου περιέχει τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸ, τὸ δὲ περὶ κατηγορουμένου τὸ ῥῆμα καὶ πάλιν ὅσα ἄλλα παρέπονται εἰς τοῦτο. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀκολουθεῖ τρίτον τμῆμα τὸ περὶ περιοδολογίας, τὸ ὁποῖον συμπεριλαμβάνει τὴν περὶ μορίων διδασκαλίαν.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ὄνομα λέγεται τὸ ἐπὶ οὐσίας ἢ πράγματος ἐπιτεθὲν σημεῖον, καὶ διαιρεῖται εἰς οὐσιαστικὰ καὶ ἀντωνυμικά. Καὶ τὰ μὲν οὐσιαστικὰ εἶναι ἤτοι ἀφῃρημένα, οἷον ἀρετή, ἢ συγκεκριμένα, οἷον τράπεζα· τῶν δὲ συγκεκριμένων πάλιν τὰ μὲν εἶναι κύρια, οἷον Ἀλέξανδρος, τὰ δὲ κατηγορικά, οἷον γυνή, πολεμιστήρ.

§. 1.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ.

Ἰδιαιτέρα χρῆσις τῶν οὐσιαστικῶν.

α΄) Ἀφῃρημένα ἀντὶ συγκεκριμένων,

1. κατ᾽ ἐπωνυμίαν, οἷον ὦ φιλότης (Πλάτ.), χελιδόνων μουσεῖα (Ἀριστοφ. Βατρ. 94.)*), κόλακι δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον (Πλάτ. Φαίδρ. 240.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ ἐν ὀνείδει ὀνόματα τῶν κωμικῶν, οἷον ἄλημα, κονιορτός, κρόταλον, ὄλεθρος, παιπάλημα, πατάγημα**). Ἔτι ἐν κατηγορίας μέρει, οἷον γέ-

*) Πρβ. Εὐριπ. Ἱππολύτ. 11.

**) Πρβ. τὸ Ὁμηρικὸν (Ἰλ. β΄. 235.), κάκ᾽ ἐλέγχεα.

λως, τραγῳδία· ὡς γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε (Πλάτ. Θεαίτ. 166.), μὴ — λόγον παράσχῃς καὶ τραγῳδία γένῃ (Ἀριστοφ. Εἰρ. 148.).

2. Κατὰ τὸ περιληπτικὸν, οἷον δουλεία (δοῦλοι), ἢν ἡ δουλεία ἐπανιστῆται (Θουκ. 5, 23.), γυμνητεία· ὡς καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων (Θουκ. 7, 37.), φυγή (φυγάδες)· καὶ γὰρ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. 8, 64.), οὕτω πολλάκις ὑπηρεσία (τὸ ὑπηρετικόν, ὑπηρέται), πρεσβεία (πρέσβεις), φυλακή (φύλακες). Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι καὶ τὸ καθολικὸν οὐσιαστικῶν τινῶν, τὰ ὁποῖα, σημαίνοντα ἓν πρᾶγμα, ἐκλαμβάνονται ὡς τόπου περιληπτικὰ, οἷον χορός — τόπος, ὅπου χορεύεται· οἶνος — ἀγορὰ, ὅπου πωλεῖται οἶνος· ἰχθῦς — ὅπου πωλοῦνται ἰχθῦς· τυρός — ὅπου πωλεῖται τυρός *).

β') Παράταξις οὐσιαστικῶν, καθ' ἣν ἀποδίδεται εἰς ἓν οὐσιαστικὸν ἐν ἐπιθέτου μέρει ἄλλο οὐσιαστικὸν, οἷον ἄνθρωπος Ἕλλην (Αἰσχιν. κ. Κτησ. 75.), ἄνθρωπος πρεσβύτης (αὐτόθ. 76.), ἀνὴρ πρεσβύτης (Ἀντιφ. 4, 125.), ἀνὴρ περίοικος (Θουκ. 8, 6.), ἀνὴρ Ἀργίλιος (Θουκ. 1, 132.)**).

---

*) Ὑφηγεῖται Ὅμηρος καὶ εἰς ταύτην τὴν χρῆσιν, λέγων κέραμος ἐπὶ λιθίνης εἱρκτῆς (Ἰλ. ε'. 387).

**) Ποιητικῶς συνάπτονται οὕτω καὶ οὐσιαστικὰ διαφόρων γενῶν, οἷον τύχη σωτήρ, εὐπραξία σωτήρ, λωβητῆρες Ἐριννύες. Καθόλου οἱ ποιηταὶ μειζόνως ἐλάμβανον τὴν χρῆσιν ταύτην καὶ ἐπέτεινον αὐτὴν, λέγοντες καὶ κατὰ παράφρασιν ἄνθρωπος, ἡ πᾶσα βλάβη (Σοφ.), ἢ ἐκφράζοντες τὸ κατηγορούμενον εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ὑποκείμενον προσετίθετο κατὰ γενικὴν, οἷον Τυδέος βία, ἲς Ἡρακλῆος (Ὅμηρ.). Ἐκ ταύτης τῆς ἀδείας λαβοῦσα ἀφορμὴν τοῦ λαοῦ ἡ γλῶσσα συνήθιζε τό· χρῆμα τοῦ βίου, συὸς μέγα χρῆμα, κλεπτὸν τὸ χρῆμα τἀνδρὸς (Ἀριστοφ. Σφῆκ. 968.).

§. 2.
ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ.

α΄) Ὁ Ἑνικὸς ἀριθμὸς ἔχει πολλάκις τοῦ περιληπτικοῦ τὴν ἔννοιαν, οἷον λίθος· καὶ τῆς κεφαλῆς κατέαγε περὶ λίθον πεσών (Ἀριστοφ. Ἀχ. 1180.). Οὕτω πολλάκις· χάραξ, λαμπάς, ἡ ἵππος, ἀσπίς (ὁπλῖται), καὶ μετὰ τοῦ πολύς, οἷον πολλὴ δᾷς (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 5, 23.), πολλῇ χερί (Ἡρόδοτ. 1, 174.). Ἔτι δὲ τὸ ὄνομα ἔθνους, οἷον ὁ Πέρσης, ὁ Λυδός· ὅπου ἐννοεῖται μάλιστα ὁ ἡγεμὼν τοῦ, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἔθνους· ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τούτου πολλάκις λέγεται ὁ Μῆδος (Θουκυδ. 1, 59.).

β΄) Ὁ Πληθυντικὸς τῶν συγκεκριμένων χρησιμεύει ἐνίοτε πρὸς δήλωσιν ὀνείδους, οἷον Λάμαχοι (Ἀριστοφ. Ἀχ. 270.), Οἰδίποδες (Ἀριστοφ. Ἐκκλησ. 1087.), ἢ πρὸς δήλωσιν συστήματός τινος ἀνθρώπων, οἷον Φαῖδροι, Ἀγάθωνες (Πλάτ. Συμπ. 218.), οἱ τύραννοι, οἱ βασιλεῖς, τουτ. ὁ ἡγεμονικὸς οἶκος*).

Παραπλήσιος Πληθυντικὸς εἶναι εἰς χρῆσιν καὶ ὅπου ἐκ τοῦ ἑνὸς ὑπονοοῦνται πολλοὶ τοῦ αὐτοῦ κόμματος, οἷον· ὥστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλῆς ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανὼν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει· καίτοι πῶς αὐτοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν; (Λυσίας κ. Ἐργοκλ. 1.).

Καὶ ἀφῃρημένων δὲ τινῶν εὔχρηστος ἐνίοτε εἶναι ὁ Πληθυντικὸς, οἷον σοφίαι (Πίνδ.), φιλοσοφίαι (Πλάτ.), παιδεῖαι (Ἰσοκρ.), θάνατοι, βίοι, θυμοί. Ἔτι προστίθεται ὁ Πληθυντικὸς τῶν κατηγορουμένων εἰς ὑποκείμενα Ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον ἡ γῆ ἀνθρώπῳ ἐστὶ χρήματα (Ξενοφ. Οἰκον. 1, 8.).

γ΄) Ὁ Δυϊκὸς τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν, μάλιστα τῆς τρίτης Κλίσεως, λαμβάνει πολλάκις ἄρθρον καὶ ἐπίθετον ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ, οἷον τὼ χεῖρε, τὼ γυναῖκε, τὼ πόλεε τούτω, τοῖν πολέοιν. Ὁμοίως μετὰ Μετοχῆς· ἡμῶν ἐν ἑκάστῳ δύο τινὲ ἐστον ἰδέα ἄρχοντε καὶ ἄγοντε, οἷν ἑπόμεθα, ᾗ ἂν ἄγητον (Πλάτ. Φαίδρ. 237.).

*) Ὅθεν καὶ τὸ Ὁμηρικόν· υἷες Ἀχαιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Π Ε Ρ Ι Π Τ Ω Σ Ε Ω Ν.

§. 3.

Ἡ Ὀνομαστικὴ καὶ ἡ Κλητικὴ ὅτι κυρίως δὲν εἶναι πτώσεις ὡς πρὸς τὴν συντακτικὴν δύναμιν τῶν ἄλλων, εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτων ἡ χρῆσις ἐπροξένησε τινὰ ἰδιώματα εἰς τὸν λόγον, ἄξιον εἶναι νὰ προείπωμεν πρῶτον περὶ τούτων τὰ δέοντα, ὡς προοίμια εἰς τὴν περὶ πτώσεων θεωρίαν.

Ο Ν Ο Μ Α Σ Τ Ι Κ Η.

α') Ἡ Ὀνομαστικὴ κεῖται κυρίως ἐπὶ ἐπωνυμίας καὶ κατηγορίας, οἷον προσείληφε τὴν τῶν πονηρῶν ἐπωνυμίαν συκοφάντης (Αἰσχίν. π. παραπρ. 275.)· ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τἄῤῥεν, εἰ μὴ μαίνομαι· κριός, τράγος, ταῦρος (Ἀριστοφ. Νεφ. 657.)· μῦς καὶ γαλῆ μέλλεις λέγειν ἐν ἀνδράσιν (Ἀριστοφ. Σφῆκ. 1224.). Ὅθεν τίθεται καὶ ἐπὶ προσφωνήσεως, ὡς ἐν Κλητικῆς μέρει, οἷον· ὁ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος, οὐ περιμενεῖς (Πλάτ. Συμπ. ἀρχ.)· Ἱππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνου κατῆρας (Πλάτ. Ἱππ. ὁ μείζ.), καὶ κατ' ἐπεξήγησιν μετὰ τῆς Κλητικῆς· ὦ γυναῖκες αἱ καθήμεναι (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 165.).

Ἐπειδὴ δὲ ἴδιον εἶναι τῆς Ὀνομαστικῆς τὸ νὰ δηλοῖ ἀρχὴν θεωρίας ἢ σκέψεως, κατ' ἀνωμαλίαν τινὰ ἐτίθετο καὶ ἀντὶ τῶν κυρίως πτώσεων, οἷον τίθημι δύο διχῇ ποιητικῆς εἴδη· θεία μὲν καὶ ἀνθρωπίνη (Πλάτ. Σοφ. 266.), μάλιστα μετὰ τὸ οἷον· τί δῆτα προταξαίμεθ' ἂν εὔγνωστον μὲν καὶ σμικρόν; οἷον ἀσπαλιευτής (αὐτόθ. 218.). Πρβ. Ἀντιφάνην παρ' Ἀθηναίῳ, 4. (ἀρχ.), καὶ Δημοσθ. κατ' Ἀριστοκράτους, 689. Ὅθεν πολλάκις ἡ Ὀνομαστικὴ εὑρίσκεται κατ' ἀρχὴν περιόδου, μηδὲν ἁρμόττουσα πρὸς τὰ ἑπόμενα· Σπουδαὶ δὲ ἑταιρειῶν ἐπ' ἀρχὰς καὶ ξύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν αὐλητρίσι κῶμοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς (Πλάτ. Θεαίτ. 173.). Ὡς ἄρα ὁ γευσάμενος τοῦ ἀνθρωπίνου σπλάγχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἑνὸς ἐγκαταμεμιγμένου, ἀνάγκη

δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 7, 565.). Καλλίας τοίνυν ὁ Ἱππονίκου, ὅς, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνήκει ὁ πατὴρ, πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆσθαι, καὶ, ὥς φησι, διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο αὐτοῦ ὁ πάππος, τὸ τούτου τοίνυν τίμημα οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν ἐστί (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 48.).

ΚΛΗΤΙΚΗ.

β') Ἰδιαιτέρα χρῆσις τῆς Κλητικῆς φαίνεται

1. ὅταν ἡ Κλητικὴ Ἑνικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσηται μετὰ τοῦ Πληθυντικοῦ τοῦ ἑπομένου ῥήματος, οἷον· μῆτερ, εἰσακούσατε τῶν ἐμῶν λόγων (Εὐριπ. Ἰφ. Α. 1368.). Ἀλλ' ὦ 'γαθέ, τοῦτο μὲν καὶ λαθεῖν φήσαιτ' ἂν ὑμᾶς (Ἰσαῖος, π. κλήρου Πύῤῥου, 45.). Ἄφετ' ὦ 'γάθ' αὐτοῖς (Ἀριστοφ. Λυσ. 1170.)*).

2) ὅταν μετὰ τὴν Κλητικὴν ὁ ἑξῆς λόγος περαίνηται παρεμβαλλομένου τοῦ δὲ, οἷον· Ναὶ μὰ τὸν Δία, ὦ Ἱππία, ἐμοὶ δέ γε πάντων ἥκιστα ἀρέσκει (Πλάτ. Ἱππ. 297.)**). Εἰς δὲ τοὺς λογογράφους καὶ τοὺς κωμικοὺς εὑρίσκεται τοιαύτη χρῆσις μάλιστα μετὰ τὸ πρὸς Διός, πρὸς τῶν θεῶν, φέρ' ἴδω, εἰπέ μοι, οἷον· πρὸς Διὸς, τὸ δὲ μιμεῖσθαι τοῦτο (Πλάτ. Πολιτ. 10, 602. γ'.)· πρὸς τῶν θεῶν, σὺ δ' εἶ τὶς ἀνδρῶν; (Ἀριστοφ. Ὀρν. 996.)· φέρ' ἴδω, τί δ' ἥσθην ἄξιον χαιρηδόνος; (Ἀριστοφ. Ἀχ. 4.)· εἰπέ μοι, σὺ δὲ τὴν κορώνην οὐκ ἀφῆκας καταπεσών; (Ἀριστοφ. Ὀρν. 89.)

ΣΗΜ. Τὸ κλητικὸν μόριον ὦ κατὰ μὲν τὸν πεζὸν λόγον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρόσκειται, κατὰ δὲ τὴν ποίησιν τοτὲ μὲν πρόσκειται, τοτὲ δὲ λείπει. Φαίνεται δὲ, ὅτι ἡ ἔλλειψις αὐτοῦ ἀπονέμει παθητικόν τι εἰς τὰ διὰ Κλητικῆς

---

*) Πρβ. τὸ Ἀρχιλόχου (Λείψ. 39.)· ἐρέω τιν' ὑμῖν αἶνον, ὦ Κηρυκίδη· καὶ Ὁμήρ. Ὀδυσσ. β'. 310.

**) Ἐξαιρέτως εἰς τοὺς ποιητὰς, οἷον Ἰλ. φ'. 448. Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας βοῦς βουκολέεσκες, ὅπου ἐπιφέρονται καὶ ἄλλα μόρια, οἷον ἀτὰρ (Ἰλ. ζ'. 429.), ἀλλά (Σοφ. Οἰδ. Τυρ. 1503.). Ἴδιον δὲ τούτων εἶναι καὶ τὸ νὰ ἐκφέρωσι τὴν Κλητικὴν ἁπλῶς, μηδὲν προστιθέντες τῶν ὧν ἕνεκα προσκαλοῦσι τινὰ, οἷον Πινδ. Ὀλ. 8. ἀρχ. Σοφ. Οἰδ. Κολ. 712.

ἐκφερόμενα, οἷον ἄνδρες δικασταί (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 3.). Προστίθεται δὲ μάλιστα ἑπομένου ὀνόματος μετ' ἐπιθέτου, οἷον ὦ παῖ φίλε (Πλάτ. Σοφ. 230.)· ὦ φίλε παῖ (Πλάτ. Θεαίτ. 162.) *).

---

*) Ἐλευθερωτέρα εἶναι ἡ θέσις τοῦ μορίου τούτου εἰς τοὺς ποιητὰς, οἷον φίλος ὦ Μενέλαε (Ἰλ. δ'. 189.), μάκαρ ὦ Στρεψίαδες (Ἀριστ. Νεφ. 1208.), οἵτινες, ἔχοντες βίαιον διδάσκαλον τὸ μέτρον, δύνανται καὶ νὰ διπλασιάσωσι τὸ ὦ, οἷον ὦ κάλλιστον ὦ Κυκλώπιον (Εὐριπ. Κύκλ. 266.). Μίμησις τῶν τοιούτων εἶναι τὸ θαυμάσι' ὦ Κρίτων, εἰς Εὐθύδημον διάλογον φερόμενον μετὰ τῶν Πλάτωνος.

§. 4.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΛΑΓΙΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ.

Αἱ τρεῖς συντακτικαὶ πτώσεις, Γενικὴ, Δοτικὴ, Αἰτιατικὴ, ἀναφέρονται κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν δύναμιν εἰς τὰ πόθεν; ποῦ; ποῖ; Ἐκτὸς δὲ τούτων τῶν καθόλου σχέσεων ἡ μὲν Γενικὴ ἐκφράζει γένεσιν καὶ αἰτίαν, ἡ δὲ Δοτικὴ τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἐφεξῆς, ἡ δὲ Αἰτιατικὴ, ὑπακούουσα μάλιστα εἰς τὸ ῥῆμα, ἀναπτύσσει τὸ ἀπόλυτον καὶ σχετικὸν ἀντικείμενον. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ φύσις τῶν πτώσεων τούτων, ἁρμόζει τὴν Δοτικὴν νὰ τὴν διαλάβωμεν πρώτην, ἔπειτα τὴν Αἰτιατικὴν, καὶ τελευταίαν τὴν Γενικήν.

---

§. 5.

ΠΕΡΙ ΔΟΤΙΚΗΣ.

Ἴδιον τῆς Δοτικῆς εἶναι νὰ ἐκφράζῃ τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἐφεξῆς, καὶ ταῦτα πάλιν ἤτοι (φυσικῶς) κατά τε τόπον καὶ χρόνον, ἢ (ἠθικῶς) κατὰ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις τοῦ βίου. Πρὸς δὲ τούτοις ἀποκλίνουσα καὶ μᾶλλον πρὸς τὸ Παθητικὸν δηλοῖ μέτρον καὶ ὄργανον.

Αα'. Δοτικὴ δηλοῦσα τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἐφεξῆς ἁπλῶς·

Ὀδυσσεὺς γὰρ αὐτῷ λοιδορεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα (*Πλάτ. Νόμ.* **4, 706.**), *δηλ. εἰς αὐτὸν, παρ' αὐτῷ, τῷ Ὁμήρῳ. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἁβροδίαιτον, οὐ πολὺς χρόνος, ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες, κτλ.* (*Θουκ.* **1, 6.**). *Ἆρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὄψις τε καὶ ἀκοὴ τοῖς ἀνθρώποις;* *) (*Πλάτ. Φαίδ.* **65.**). *Τίνι γάρ ποτ' ἂν πρόσφορον ἀκούσαιμ' ἔπος;* (*Σοφ. Ἠλ.* **226.**). *Ἐνταῦθα ἀνήκει τὸ ὡς πλήθει (καθόλου)* (*Πλάτ. Πολιτ.* **3, 389.**), *καὶ τὸ οἶνος ἴσον ἴσῳ φέρων* (*Ἀριστοφ. Ἀχαρν.* **362.**), *ἐπὶ τοῦ κιρναμένου οἴνου πρὸς ὕδωρ ἴσον· ἔτι δὲ τὸ πρίασθαί τινι (ἀγοράζω ἀπό τινος), οἷον ἐγὼ πρίωμαι τῷδ';* (*Ἀριστοφ. Βατρ.* **1229.**).

Αὕτη ἡ Δοτικὴ ἀναφαίνεται

α') μετὰ ῥημάτων, σημασίαν ἐχόντων τοῦ γνῶναι, οἷον· ἕτερα δὴ, ὡς ἔοικε, τοῖς φύλαξιν εἰρήκαμεν (*Πλάτ. Πολιτ.* **4, 421.**), *καὶ τοῦ προσαγορεύειν, οἷον προσειπεῖν, καλεῖν τινι· ξύμπασι δὲ τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀπείροις οὖσι καὶ ἀμίκτοις καὶ ἀξυμφώνοις πρὸς ἄλληλα, βάρβαρον μιᾷ κλήσει προσειπόντες αὐτὸ, διὰ ταύτην τὴν μίαν κλῆσιν καὶ γένος ἓν αὐτὸ εἶναι προσδοκῶσι* (*Πλάτ. Πολιτικῷ* **262.**) **).

---

*) *Πρβ. Εὐριπ. Βάκχ.* 310. *μὴ τὸ κράτος αὔχει δύναμιν ἀνθρώποις ἔχειν. Ὅθεν καὶ ἐξηγεῖται ἡ συνήθεια τοῦ Ὁμήρου· τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε* (*Ἰλ. α'.* 247.), *καὶ τὰ πολλάκις ἐπαναστρέφοντα τοῖσι δ' ἀνέστη.*

**) *Πρβ. τὸ Σοφ. Τραχιν.* 1268., *θεοῖς ἀγνωμοσύνην εἰδότες ἔργων, ὅθεν καὶ ἐξηγεῖται τὸ παρὰ Σοφ. Ἀντιγ.* 857., *κλεινοῖς Λαβδακίδαισι, κτλ.*

β') μετ' ἐπιθέτων, μάλιστα τοῦ ἄξιος, οἷον· ἄξιος θανάτου τῇ πόλει (Ξενοφ. Ἀπομνημ. ἀρχ.)· ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι (Ἀριστοφ. Ἀχ. 8.)· περὶ τοῦ πατρὸς οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ ὑμῖν καὶ τῇ πόλει (Λυσίας κ. Θεομν. 3.)· ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι (Πλάτ. Θεαίτ. 167. γ'.). Ὁμοίως ἀνάξιος (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1446.), καὶ ἀξιῶ (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 902), καὶ καταξιῶ (Πλάτ. Τιμ. 30. γ'.).

γ') μετὰ προθέσεων, οἷον πρός, ἐπί, διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦνται τὰ κατὰ τόπον μόνιμα. Ἰδὲ κατωτ. περὶ τῶν προθέσεων.

Δβ'. Ἐκ ταύτης τῆς κυρίας σημασίας τῆς Δοτικῆς προέρχονται τρεῖς τύποι τῆς χρήσεως·

α') Ἐπὶ τόπου· οἷον Μαραθῶνι, Σαλαμῖνι· αἰσχυνομένη τὰ τρόπαια τά τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς (Πλάτ. Μενεξ. 296.) *).

β') Ἐπὶ χρόνου, οἷον· τῇ αὐτῇ εἶδον ἡμέρᾳ τήνθ' ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν τιμωρίαν (Λυσίας Λόγ. ἐπιταφ.). Ἐπειδὴ δὲ οἱ ποιηταὶ προτιμῶσιν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τὴν ἐν πρόθεσιν, μετέβη καὶ εἰς τοὺς λογογράφους ἡ χρῆσις αὕτη, ἐκτὸς ὅταν διορίζηται ὁ χρόνος ἐπὶ πλέον, οἷον· ὀγδόῳ ἔτει μετὰ ταῦτα (Λυσίας κ. Διογ. 9.), καὶ εἰς τοὺς τύπους· καινοῖς τραγῳδοῖς, Θαργηλίοις, Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις, Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς. Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ἡ κατάρα· ὁ μὴ ὥραισι **) Δαμόστρατος (τουτ. κακὸν χρόνον νὰ ἔχῃ) Ἀριστοφ. Λυσ. 391. Ἐξετείνετο δὲ ἡ τοιαύτη σχέσις τῆς Δοτικῆς καὶ προςλαμβανομένης Μετοχῆς, οἷον· ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεύς (τουτ. ἐν ᾧ ἠπόρει), Πλάτ. Πρωταγ. 321. γ'. Ποιήσαντι Φρυνίχῳ καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέατρον (Ἡρόδοτ. 4, 21.).

γ') Ἐπὶ δηλώσεως μερικῶν περιστάσεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι τὴν πρός τι σχέσιν ἐναργῆ· οἷον πᾶσιν, τοῖς πᾶσιν· οἵ τε Ἀργεῖοι ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσιν

---

*) Ἐκτείνεται ἡ χρῆσις αὕτη μᾶλλον εἰς τοὺς ποιητάς, οἷον· τόξ' ὤμοισιν ἔχων (Ἰλ. α'. 45.), τουτ. ἐπὶ τῶν ὤμων· εἶναι καμήλοις (Αἰσχύλ. Ἱκετ. 288.), τουτ. ἐπὶ τῶν καμήλων.

**) Γράφεται καὶ ὥρᾳσι, καθὼς θύρασι.

(*Θουκ.* 5, 28.). *Ἢ χρηστὸς ἀνὴρ πολίτης ἐστὶν ἅπασιν, ὅστις γ' ἐστὶ τοιοῦτος* (*Ἀριστοφ. Εἰρ.* 909). *Καὶ εἰς φράσεις Μετοχικὰς, οἷον· τὸ μὲν ἔξωθεν ἁπτομένῳ σῶμα οὐκ ἄγαν θερμὸν ἦν* (*τουτ. εἴ τις ἅπτοιτο αὐτοῦ*), *Θουκ.* 2, 49. *Πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας — τοιοῦτον ἦν ἐπὶ πᾶν τὴν ἰδέαν*, *Θουκ.* 2, 51. (*δηλ. τὸ νόσημα*), (*τουτ. ἄν τις παραλίπη ἄλλα πολλά*). *Ἡ Θράκη ἐστὶν ἐπὶ δεξιὰ εἰς τὸν Πόντον ἐςπλέοντι* (*Ξενοφ. Ἑλλ.* 6, 4, 1.), (*τουτ. ἄν τις εἰςπλέῃ* *)). *Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συνέστησαν αἱ φράσεις ὡς συνελόντι εἰπεῖν, συλλαβόντι, συντεμόντι εἰπεῖν. Ἀπαντᾶται δὲ ἡ χρῆσις αὕτη καὶ μετὰ χρόνου σημασίας, οἷον· ἡμέρα ἦν πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις* (*Ξενοφ. Ἑλλ.* 2, 1, 27.)· *ἡμέραι δὲ μάλιστα ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ ἑαλωκυίᾳ ἑπτά*, *Θουκ.* 3, 29., (*τουτ. ἦσαν περίπου ἑπτὰ ἡμέραι, ἀφ' οὗ κατελήφθη Μιτυλήνη*).

Ἔτι ἡ συνήθεια τῶν ποιητῶν, οἵτινες συνάπτουσι τὴν Δοτικὴν ταύτην ἠθικῶς πως μετ' ἐπιθέτων, οἷον δαίμοσιν ἀλιτρός (*Ἰλ. ψ'.* 595.), *θεοῖς ἀναμπλάκητος* (*Αἰσχύλ. Ἀγαμ.* 352), *μετέβη καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, οἷον ἀδωροδόκητος τῇ πόλει* (*Αἰσχίν. κ. Κτησιφ.* 65.), *μάλιστα εἰς φράσεις τινὰς, οἷον τῇ γνώμῃ θέσθαι, τῇ ψήφῳ θέσθαι* (*ψηφίζεσθαι*), *πλεῖστός εἰμι τῇ γνώμῃ, ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ* (*Θουκυδ.* 3. 38. *ἀρχ.*), *ἔτι εἰς τὸ ὡς ἐμοὶ, οἷον· ταχεῖαν ὡς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις* (*Πλάτ. Σοφ.* 226.)· *ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῷδε ὄντι κρῖναι* (*αὐτόθι* 236.)· *χαλεπὸν ἤρου καὶ σχεδὸν, οἵῳ γ' ἐμοὶ, παντάπασιν ἄπορον* (*αὐτόθι* 237.) **).

Βα'. Δοτικὴ δηλοῦσα ἀφιέρωσιν καὶ κοινωνίαν· ὡς τοιαύτη

α') ἐκφράζει πρῶτον μὲν χάριν ἢ ὠφέλειαν, οἷον ἐγὼ σιωπῶ τῷδε; Ἀριστοφ. Βατρ. 1158. (*τουτ. πρὸς χάριν τούτου*)· *μηδὲ δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά* (*Αἰσχίν. κ. Κτησ.* 69.) ***). *Μάλιστα συνάπτεται ἡ Δοτικὴ*

---

*) *Πρβ. Ὁμήρ. Ἰλ. χ'.* 305. *Αἰσχύλ. Χοηφ.* 68. *Σοφ. Οἰδ. Τύρ.* 616.

**) *Πρβ. Σοφ. Ἀντιγ.* 1161. *Αἴας* 395. *Οἰδίπ. Κολ.* 20. 76.

***) *Εὑρίσκεται τοῦτο* (*δέχεσθαί τινι*) *μᾶλλον εἰς τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς, οἷον Ὁμηρ. Ἰλ. ο'.* 87., *καὶ εἰς ἀρχαίας ἐπιγραφὰς, οἷον εἰς τὴν ἀπὶ*

αὕτη μετὰ τῶν ῥημάτων διδόναι, παρέχειν, παραδιδόναι, ἐπιδιδόναι, εἴκειν, ὑπείκειν, ὑπακούειν, ὅθεν καὶ τὸ κατήκοος τῇ πόλει (Πλάτ. Πολ. 6, 499. β'.), ἔτι μετὰ ῥημάτων σημαινόντων πράξεις θρησκευτικὰς, οἷον μαίνεσθαι, κόπτεσθαι, πηλοῦσθαι θεῷ, ὀρχεῖσθαι θεῷ (Ἀριστοφ. Λυσ. 1277.), στεφανοῦσθαι θεῷ (Ξενοφ. Ἑλλ. 4, 3, 21.), προκαλινδεῖσθαι τοῖς ἰκτίνοις (Ἀριστοφ. Ὄρν. 501.). Καὶ οὕτω συντάσσονται εὔχεσθαι, ἐπεύχεσθαι, προσεύχεσθαι, κατεύχεσθαι, ἀρᾶσθαι, καταρᾶσθαι, ἐπαρᾶσθαι, τινί, π. χ. ἀπώλειαν ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος (Λυσ.) *). Ὁ δὲ Πλάτων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συντάσσει καὶ οὐσιαστικὰ, οἷον ἐγκώμιον τῷ Ἔρωτι (Συμπ. 194, δ'), ὕμνους θεοῖς (Πολιτ. 10, 607, α'.) **), ὅπου φανερὰ εἶναι ἡ ἀφιέρωσις.

Ἔτι εὑρίσκεται ἡ Δοτικὴ αὕτη καὶ ἐπὶ μετοχῆς μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, γίγνεσθαι, ἐλθεῖν, ἥκειν, κτλ.

Καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἐς ἐμὲ γεγένηται (Θουκ. 2, 60.). Εἰ αὐτῷ γέ σοι βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι (Πλάτ. Γοργ. 7.). Ὅθεν δ' ἀπελίπομεν, ἐπανέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν (Πλάτ. Φαίδ. 78. α'.). Οἱ Κροτωνιᾶται εἶπον, οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι, διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι (Θουκ. 7, 35., πρβ. αὐτόθ. 6, 46. 5, 111.). Εὐχομένοις δ' ἂν ἔλθοι (Αἰσχύλ. Χοηφ. 458., πρβ. αὐτόθ. 515. Προμηθ. 23.) ***).

β') Ἔπειτα δὲ ἀναφαίνεται ἡ Δοτικὴ αὕτη πρὸς δήλωσιν οἰκειώσεως·

αα') μετὰ οὐσιαστικῶν, κατὰ τὸ σχῆμα τὸ λεγόμενον Κολοφώνιον, οἷον ἀναίρεσις τοῖς νεκροῖς (Θουκ. 3, 24.). Ξύμμαχοι μέντοι ἐγενόμεθα οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις,

---

Μήλου ΠΑΙ ΔΙΟΣ ΕΚΦΑΝΤΩΙ ΔΕΞΑΙ ΤΟΔ ΑΜΕΜΦΕΣ ΑΓΑΛΜΑ (παῖ Διὸς, Ἐκφάντῳ δέξαι τόδ' ἀμεμφὲς ἄγαλμα) ΕΠΙΓΡΑΦ. ΒΥΚΧΙΟΥ ἀρ. 3. Πρβ. Σοφ. Ἠλ. 442.

*) Ὅθεν ἐξηγοῦνται τὰ ποιητικά· θεοῖς χεῖρας ἀνέσχον (Ἰλ. γ'. 318.), ἕλκετο χαίτας ὑψόθ' ἐόντι Διΐ (Ἰλ. κ'. 16.).

**) Πρβ. τὸ Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 586., θεοῖς λάφυρα.

***) Πρβ. Ὁμήρ. Ἰλ. ξ'. 108., ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.

ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἕλλησι (*Θουκ.* **3. 10.**). *Τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται ἡ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις τῶν τε παίδων καὶ τῶν γυναικῶν* (*Πλάτ. Πολ.* **5, 464.** *β'*.). *Μεταβολή τις τυγχάνει οὖσα καὶ μετοίκησις τῇ ψυχῇ τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον* (*Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ.* **40.** *γ'*.) *).

ββ') *εἰς ἀντωνυμίας, ὅπου προφανέστατον εἶναι τὸ τῆς κοινωνίας, οἷον· ὁπόταν τε θυγάτηρ τινὶ κανηφορῇ* (*Ἀριστοφ. Λυσ.* **1197.**)· *οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἅπαντα ἡ μαιευτικὴ ἡμῖν τέχνη ἀνεμιαῖά φησι γεγενῆσθαι* (*Πλάτ. Θεαιτ.* **210.** *β'*.)· *τήν μοι ἐρωτικὴν τέχνην, ἣν δέδωκας, μήτε ἀφέλῃ μήτε πηρώσῃς* (*Πλάτ. Φαίδρ.* **257.** *α'*.)· *τὰ ἐκ τῶν λειτουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα* (*Λυσ. κ. Εὐάνδρ.* **4.**, *πρβ. Θουκυδ.* 5, 35.)· *φέρ' ἴδω, τί δ' ἡμῖν τοὔνομ' ἔσται τῇ πόλει;* (*Ἀριστ. Ὀρν.* **812.**) **).

γγ') *μετὰ ῥημάτων, οἷον εἶναι, γίγνεσθαι, ἵνα ὡς δικαιοτάτη ἡ κρίσις ᾖ περὶ τῆς πορείας τοῖς ἀνθρώποις* (*Πλάτ. Γοργ.* **524.**)· *ἃ ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἆθλά τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται* (*Πλάτ. Πολ.* **10. 614.** *α'*), *καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ εἶναι, οἷον· ἀδίκῳ δὲ δόξαν δικαιοσύνης παρεσκευασμένῳ θεσπέσιος βίος λέγεται* (*Πλάτ. αὐτόθ.* **2, 365.** *β'*.), *ἔτι εἰς φράσεις, τί ταῦτ' ἐμοί; τίνι τοῦτο; πλέον εἶναι, πλέον γίγνεσθαι* (*τουτ. ὠφελεῖν*), *μάλιστα μετ' ἀρνήσεως, ὡς οὐδέν μοι πλέον ἐστίν* (*δέν με ὠφελεῖ*) *Πλάτ. Ἱππ.* **291.** *α'*., *ἢ κατ' ἐρώτησιν· τί γὰρ ἐμοὶ πλέον τὸ τὴν γῆν πλατύνεσθαι;* (*Ξενοφ. Κυρ. Παιδ.* **5, 5, 14.**). *Ὅθεν συντάσσονται μετὰ τῆς Δοτικῆς τὰ*

ἐπαρκεῖν, ὑπάρχειν, βοηθεῖν, λυσιτελεῖν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν, ἀμύνειν ***).

---

*) *Παρβ. Ἰλ. έ.* 546. *ἄνδρεσσιν ἄνακτα, Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.* 974. 993. *ἁρπαγὴ κυσίν, Πέρσ.* 1016. *θησαυρὸς βελέεσσι.*

**) *Παρβ. Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.* 907., *ἰὼ δυσαίων σφὶν ἁ τεκοῦσα.*

***) *Παρβ. τὰ ποιητικὰ ἀλαλκεῖν, ἀλέξειν, ἀρήγειν, χραισμεῖν.*

Ἔτι ἀκολουθεῖ ἡ Δοτικὴ αὕτη εἰς τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα προσταγὴν ἢ διορισμὸν, οἷον παρεγγυᾶν, προστάσσειν, εἰπεῖν, παρακελεύεσθαι, διακελεύεσθαι, παραινεῖν, ὑποτίθεσθαι *), καὶ εἰς τὰ ἐκ τῶν τοιούτων οὐσιαστικὰ, οἷον· ἡ παρακέλευσις τῷ ἐρῶντι παρὰ πάντων θαυμαστή (Πλάτ. Συμπ. 182. δ΄.)· ἔτι εἰς τὰ φθόνον ἢ θυμὸν ἐμφαίνοντα, οἷον φθονεῖν, βασκαίνειν, ἐγκαλεῖν, ἐπιτιμᾶν, ὀργίζεσθαι **), καὶ εἰς τὰ σημαίνοντα ὁμοίαν κατάστασιν ἢ κοινὴν μετά τινος ἐνέργειαν, οἷον τυγχάνειν, ἐντυγχάνειν (ὅθεν καὶ ἔντευξις, οἷον πρὸς τὰς τοῖς λῃσταῖς ἐντεύξεις, Πλάτ. Πολιτικός 298. δ΄.), προςτυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, συντυγχάνειν, παρατυγχάνειν, παρεῖναι, παραγίγνεσθαι, πλησιάζειν ***), ἔτι χρῆσθαι, οἷον χρῆσθαι ξυμφορᾷ, χρῆσθαι φίλῳ, καὶ κοινωνεῖν, ὡς· στρατηγὸς εἴ τις ἠδίκηχ' ὑμᾶς, οὐχὶ κοινωνεῖ ταῖς νῦν εὐθύναις (Δημοσθ. παραπρ. 334.), (ὅθεν καὶ κοινωνία τινί, οἷον· ἵνα φανέντων καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ

Μόνον τὸ ὠφελεῖν (κατ' ἀρχὰς μὲν καὶ τοῦτο συντασσόμενον μετὰ Δοτικῆς· ὡς τοῖς θανοῦσι πλοῦτος οὐδὲν ὠφελεῖ, Αἰσχύλ. Πέρσ. 839.) ἐχωρίσθη ἀπὸ τούτων τῶν ῥημάτων, καὶ λέγεται ὠφελεῖν τινα. Ὁμοίως τὸ λυμαίνεσθαι πρῶτον μὲν ἐλάμβανε Δοτικὴν, ὕστερον δὲ Αἰτιατικήν (λυμαίνεσθαι, τινί, τινά, κατὰ τὸ βλάπτειν τινά)· τὸ δὲ ἐνοχλεῖν λαμβάνει καὶ Δοτικὴν καὶ Αἰτιατικὴν, ἔτι τὸ ἐμποδίζειν (τινά) δέχεται καὶ τὴν Δοτικὴν διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν ἔννοιαν τοῦ ἐμποδὼν εἶναι (τινί), οἷον· νῦν δέ μοι τὸ γῆρας ἐμποδίζει (Ἰσοκρ. περὶ ἀντ δ. 321.). Ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ (Πλάτ. Φιληβ. 33. α΄.) τῷ τὸν τοῦ φρονεῖν ἑλομένῳ βίον — οὐδὲν ἀποκωλύει. Ἐνίοτε ἀπαντᾶται καὶ τὸ ἀπρόςωπον δεῖ συντασσόμενον μετὰ Δοτικῆς, οἷον· οἴει ἀθανάτῳ πράγματι ὑπὲρ τοσούτου δεῖ χρόνου ἐσπουδακέναι (Πλάτ. Πολτ. 10. 608. γ΄.) Μηδὲν δεῖν μήτε μέγα μήτε σμικρὸν χαίρειν τῷ τὸν τοῦ νοεῖν καὶ φρονεῖν βίον ἑλομένῳ (Πλάτ. Φιληβ 33. β΄.). Τὸ δὲ χρὴ περιορίζεται ἴσως μόνον εἰς ποιητικὴν χρῆσιν· Σοφ. Ἀντιγ. 732., ἄλλῳ γὰρ ἢ 'μοὶ χρή γε τῆςδ' ἄρχειν χθονός· ἐπειδὴ εἰς τὸ Λυσ. κ. Ἐρατοσθ. 10. νυνὶ γὰρ τοῖς ὑμετέροις ἄρχουσιν ἐπιδείξετε, πότερον χρὴ δικαίοις εἶναι, ἀναφέρεται ἡ Δοτικὴ δικαίοις, ὡς συνήθως, εἰς τὸ προηγούμενον ἄρχουσι κατ' ἐφέλκυσιν, περὶ ἧς κατωτέρω.

*) Παρβ. τὰ ποιητ. κέλεσθαι, ἐννέπειν. Τὸ δὲ κελεύειν (Πλάτ. Πολ. 3, 396. α΄.) διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν χρῆσιν τοῦ Ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς Αἰτιατικῆς ἠφάνισε τὴν Δοτικήν.

**) Παρβ. τὸ ποιητ. κοτεῖν. Τὸ δὲ μέμφεσθαι δέχεται καὶ Δοτικὴν καὶ Αἰτιατικήν· καὶ λέγεται τὸ μὲν λοιδορεῖσθαι τινί, τὸ δὲ λοιδορεῖν τινά.

***) Παρβ. τὰ ποιητ. ἐγκύρειν, ἐπικύρειν, ἀντιάζειν, ὑπαντιάζειν, πελάζειν, ἐμπελάζεσθαι, προςπελάζεσθαι (Αἰσχύλ. Πέρσ. 851. Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 1100. Τραχιν. 27.).

μὴ ὄντι κατίδωμεν, Πλάτ. Σοφ. 260. *ε'.*)· *καὶ οἰκειοῦσθαι, οἷον· οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ ἴσου φιλίᾳ βούλεται ᾠκειῶσθαι* (*Πλάτ. Παρμ.* 74.)· *καὶ ἐοικέναι, οἷον· ταῦτα δὲ ἀδυνάτοις ἔοικε* (*τουτ. ὁμοιάζει*), *Πλάτ. Πολ.* 2. 375. *Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα καὶ αἱ φράσεις ἐπέρχεταί μοι* (*Πλάτ. Συμπ.* 197. *γ'.*), *ἀλλὰ καὶ ἐπέρχεταί με* (*Πλάτ. Φαίδ.* 88. *δ'.*), *εἰσέρχεταί μοι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 330, *δ'.*), *περιέστη μοι, οἷον· ἡμῖν δὲ ἐκ τοῦ ἐπιεικοῦς ἀδοξία τὸ πλέον ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη* (*Θουκ.* 1, 76.), *ἔτι περιπίπτειν ξυμφορᾷ, περιβάλλειν τινὰ ξυμφορᾷ, κτλ.*

Ὁμοίως εἰς τὰ συνοδίας σημαντικά, οἷον ἀκολουθεῖν, παρακολουθεῖν, συμπαρακολουθεῖν, ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, παρέπεσθαι *)· *καὶ εἰς τὰ ὁμιλίαν καὶ συναναστροφὴν ἐμφαίνοντα, οἷον ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν, συνομιλεῖν, ἀνακοινοῦσθαι, συναναστρέφεσθαι, συμπεριφέρεσθαι* (*τοῖς καιροῖς, Αἰσχίν.*), *προσφέρεσθαι, διαλλάττεσθαι, διαλέγεσθαι, τινί· ἔτι τὰ ἐναντιώσεως δηλωτικά, οἷον ἀνταίρειν, αἴρεσθαι δόρυ, μάχεσθαι, πολεμεῖν, τινί· προσβάλλειν* (*τείχει*), *προσκεῖσθαι, ἐπανίστασθαι* (*ὅθεν καὶ ἐπανάστασις, τινί, οἷον· ἐπανάστασις μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, Πλάτ. Πολ.* 4, 444.), *ὠστίζεσθαι* (*Ἀριστ. Ἀχ.* 25.), *ἀμφισβητεῖν, ἐρίζειν, παλαίειν, τινί, ὑποστῆναι, τινί* (*οἷον· ὑποστῆναι αὐτοῖς Ἀθηναῖοι τολμήσαντες ἐνίκησαν αὐτούς* (*Ξενοφ. Ἀναβ.* 3, 2, 11.), *ὅπου ἀναφέρονται πολλὰ μετὰ τῆς διά σύνθετα, οἷον διαφέρεσθαι, διαγωνίζεσθαι, διαπαλαίειν, διαπυκτεύειν, διαξιφίζεσθαι, διακεκραγέναι* (*Ἀριστοφ. Ἱππ. τέλ.*), *διαβεβλῆσθαι, τινί* (*Πλάτ. Φαίδ.* 67. *ε'.*).

δδ') *Καὶ τῆς αὐτῆς συντάξεως μετέχουσι καὶ τὰ συγγενῆ ἐπίθετά τε καὶ ἐπιῤῥήματα, οἷον ἐχθρός, εὔνους, δυσμενής, ἐναντίος, διάφορος, πολέμιος, τινί· ὅμοιος, παραπλήσιος, ἴσος, ἀδελφός* (*οἷον· ἐν παθήμασιν ἀδελφοῖς ὢν τοῖς γενομένοις Θησεῖ, Πλάτ. Νόμ.* 3, 128)· *ὁ αὐτός*

---

*) *Πρβ. τὰ ποιητ. ὁμαρτεῖν, συμπαρομαρτεῖν, ὀπηδεῖν. Ἄλλως δὲ εὑρίσκονται ἐκεῖνα καὶ μετὰ τῶν προθέσεων, σύν τινι, ἅμα τινί, μετά τινος* (*Φρύνιχ.* 354.).

(οἷον· νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι, Θουκ. 7, 77.)· κοινός (οἷον· κοιναὶ γάρ που ἀρχαὶ γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν, Πλάτ. Πολ. 5, 460. β'.)· ξυνήθης (διὰ τὸ μὴ ξύνηθες νομοθέτῃ μὴ τυραννοῦντι, Πλάτ. Νόμ. 5, 739. α'.)· ξύνοικος (δεδιὼς μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίστῳ κακῷ ξύνοικος ᾖ, Πλάτ. Πολ. 2, 367. α'.). Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συντάσσονται καὶ οἰκεῖος, πρέπων, προσήκων, πρόσφορος, σύντροφος, ὁμότροφος, ἐνίοτε καὶ οἷος (οἷαν δικιδίοις, Ἀριστοφ. Νεφ. 1109.), καὶ εἷς (τὸ πρὸς τῇ πόλει μέρος τῷ πρὸς τοῖς ἐσχάτοις εἷς κλῆρος, Πλάτ. Νόμ. 5, 745. γ'.)· καὶ ἐκ τῶν ἐπιῤῥημάτων ἅμα (ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆθ' ἅμα γνώμῃ φορῶ, Ἀριστοφ. Θεσμ. 148.)· ἑξῆς (ἀγοράσω τ' ἐν τοῖς ὅπλοις ἑξῆς Ἀριστογείτονι, Ἀριστοφ. Λυσ. 632.)· ἐξ ἴσου (οὐ γὰρ ἐξ ἴσου γίγνεται ἡμῖν, Πλάτ. Συμπ.)· ὁμοίως (ὁμοίως ἂν ἡμῖν αὐτοῖς πορευοίμεθα, Πλάτ. Πολιτ. 8, 355. β'.)· ἐγγυτάτω (ἀμύνασθαι τῷ παθεῖν ἐγγυτάτω κείμενον — μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει, Θουκ. 3, 38.)· πρεπόντως (Πλάτ. Συμπ. 198, 1.), ἑπομένως (Ἀριστοτ. π. ψυχ. 1, 2.), ὡσαύτως (Ἀριστοτ. Ἠθ. 7, 5.), ἐναντίως (Πλάτ. Φαίδ. 113. γ'.) *).

ΣΧΟΛ. Ἀνωμαλία τῆς Δοτικῆς γίνεται, ὅπου φαίνεται ὅτι ἐπέχει τόπον ἄλλης πτώσεως, οἷον· ὑπολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιούτῳ (τουτ. εἰς ἕνα τοιοῦτον), ὅτι εὐήθης ἄνθρωπος (Πλάτ. πολ. 10, 598. δ'.)· οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἠδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι (τουτ. εἰς ὅλους), Θουκ. 1. 3., καὶ μάλιστα ποιητικῶς, οἷον πέφευγέ μοι ἐλπίς (Εὐριπ. Ἡρακλ. 453.). Ἀλλὰ τὸ ἀρέσκειν (ἀρέσκει μοι) δέχεται πολλάκις καὶ τὴν Αἰτιατικὴν, οἷον· πότερον τοῦτο οὐκ ἀρέσκει σε τὸ εἶναι τὸ ὄνομα δήλωμα τοῦ πράγματος (Πλάτ. Κρατύλ. 433.). Ὁμοίως τὸ προς-

---

*) Λέγονται δὲ τοιαῦται λέξεις καὶ ἄλλην σύνταξιν· οἷον πρέπων τινός (Σοφ. Αἴ. 534.), ἀδελφός τινος (Πλάτ. Φιλ. 229.)· ἴσα καί, ἐν ἴσῳ καί, ἐν τῷ ὁμοίῳ καί, οἷον· ἐν οὐ τῷ ἱερῷ ἴσα καὶ ἱκέται ἐσμέν (Θουκ. 3, 14.)· ὅ τε γὰρ γνοὺς καὶ μὴ σαφῶς διδάξας ἐν ἴσῳ καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη (Θουκ. 2. 60.)· μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται (Θουκ. 6. 11.)· ἐν τοῖς αὐτοῖς ὥσπερ (Δημοσθ. κατ' Ἀριστοκρ. 632.), κτλ.

Γα΄. Δοτικὴ δηλοῦσα μέτρον καὶ ὄργανον.

α΄) Ἀφορμὴν λαμβάνει ἡ Δοτικὴ αὕτη ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναλόγως ἐννοίας, οἷον ἐπιμελείᾳ, βίᾳ, δόξῃ, ὅθεν διαφέρειν τινί, ἐπεξελθεῖν τῷ λόγῳ, ἐνδείξασθαι τῷ λόγῳ (*Πλάτ. Πολ.* 2, 366. *ε΄.* 367. *β΄.*), *καὶ πολλάκις εἰς τὰ ἐπιῤῥηματικῶς λαμβανόμενα ἄλλῃ, ταύτῃ, τῇδε* (*τουτ. εἰς ἄλλον τρόπον, εἰς τοῦτον τὸν τρόπον*). *Εναργεστέρα δὲ γίνεται ἡ δύναμις αὐτῆς εἰς τὰ στόλῳ, ἵπποις, ναυσίν, πολλῇ στρατιᾷ, οἷον· ἢν ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσι* (*Θουκ.* 2, 80.)· *Ἀθηναῖοι ἦλθον πλήθει οὐκ ὀλίγῳ* (*Θουκ.* 1, 102.)· *καὶ εἰς τὴν φράσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν* (*ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄνδρας*), *οἷον· εἰς Αἴγυπτον μέν γε διακόσιαι πλεύσασαι τριήρεις αὐτοῖς πληρώμασι διεφθάρησαν* (*Ἰσοκρ. π. Εἰρήν.* 176. *ε΄.*, *παρβ. Ἀριστοφ. Ἱππ.* 3.). *Ἔτι εἰς τὰ τοιαῦτα, ὅπου μεταχειριζόμεθα ἡμεῖς τὴν κατά, οἷον· τῇ τε ὄψει πολλαπλασίους φαινομένους* (*Θουκ.* 4, 34.)· *ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ γόνιμα τῇ αὐτῶν φύσει, ἀλλ' οὐ δόξῃ ἐστίν* (*Πλάτ. Πολ.* 2, 367. *δ΄.*)· *χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρσυνεν αὐτούς* (*Θουκ.* 2, 13.)· *Ἀθηναῖοι ἐφ' ἡμᾶς πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται καὶ ναυτικῇ καὶ πεζικῇ, πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δ' ἀληθές, Σικελίας ἐπιθυμίᾳ* (*Θουκ.* 6, 33.) *Καὶ δέχονται δὲ τὴν Δοτικὴν ταύτην ῥήματά*

ήκει, διὰ τὸ ἐπικρατοῦν Ἀπαρέμφατον μετ' Αἰτιατικῆς, δέχεται καὶ ταύτην τὴν πτῶσιν οὐχὶ ἧττον τῆς ἄλλης, οἷον· καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐραστῇ (*Λυσ. παρὰ Πλάτ. Φαίδρ.* 233. *β΄.*, *παρβ. Γοργ.* 479. *ε΄.*)· *ὃν προσῆκε δίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι* (*Λυσ. κ. Εὐάνδρ.* 12.)· *φίλον προσήκει εἶναι τοῦτον* (*Λυσ. κ. Φίλωνος* 13.). *Τὸ δὲ αὐτὸ πάσχει καὶ τὸ ἔξεστί μοι, οἷον· τὸν πρότερον δ' ἔξεστιν εἰπόντα λόγον μεταστῆναι* (*Δημοσθ. κ. Ἀριστοκρ.* 643)· *καὶ εἰκός ἐστι, ξύμφορόν ἐστιν, οἷον· καὶ τὸν πάντα ὅμιλον* (*νομίζων*) *καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ξύμφορον εἶναι αὐτῶν ἐπακοῦσαι* (*Θουκ.* 2, 36.). *Ὅθεν καὶ ἄλλα ἐπίθετα πολλά, οἷον καλόν, αἰσχρόν, δίκαιον, ῥᾴδιον, διὰ τὴν μετ' Ἀπαρεμφάτου σύνταξιν, δέχονται πολλάκις τὴν Αἰτιατικήν· οἷον· θρέψαντα γὰρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεεινόν, οὐ ῥᾴδιον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πάθεσι κατέχειν* (*Πλάτ. Πολ.* 10, 606. *β΄.*)· *καὶ αἴσχιον ἦν αἰτηθέντα μὴ δοῦναι, ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν* (*Θουκ.* 2, 97.).

τινα, οἷον θαυμάζειν, χαίρειν, ἥδεσθαι· θαυμάζω τῇ ἀποκλείσει μου τῶν πυλῶν (Θουκ. 4, 85.)· εἰκότως σοὶ χαίρουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι (Πλάτ. Ἱππ. 14.) *), ἔτι δυσχεραίνειν (τοῖς λόγοις, Πλάτ. Γοργ. 450. ε΄.), αἰσχύνεσθαι (τοῖς πεπραγμένοις), βαρέως, χαλεπῶς φέρειν (τοῖς παροῦσι πράγμασι, Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 3, 3.) **).

β΄) Ἐκ τούτων προῆλθεν ἡ ἐπὶ τοῦ μέτρου χρῆσις τῆς Δοτικῆς, οἷον· παρεκόπην διχοινίκῳ (Ἀριστοφ. Νεφ. 636.), (τουτ. ἐξηπατήθην εἰς διχοίνικον)· τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σταδίοισιν ἄριστον (αὐτόθ. 430), (τουτ. εἰς ἑκατὸν στάδια)· τῷ βελτίστῳ τοῦ ὁπλιτικοῦ βλαφθῆναι (Θουκ. 4, 73.), (τουτ. διὰ τὸ βέλτιστον μέρος τοῦ ὁπλιτικοῦ). Ὅπου ἀνήκει καὶ τὸ ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρει (Πλάτ. Φαίδ. 79. ε΄.). Κατὰ τοὺς ῥήτορας εὑρίσκεται μάλιστα εἰς τοιαύτας φράσεις· εἰ γὰρ οὗτος μὴ πλείω ἀνέγραψεν ἓξ ταλάντοις, κτλ. (Λυσ. κ. Νικομάχ. 20.) ***)· τὴν δὲ μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπιδοὺς πεντακισχιλίας δραχμάς, χιλίαις ἔλαττον ὧν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἔδωκεν (Λυσ. κ. Διογείτ. 8.)· οὐ πολλῷ τινι ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνῃροῦντο (Θουκ. 6, 1.), καὶ οὕτως· ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος (Ἀριστοφ. Βατρ. 18.), μυρίῳ βέλτιον (Πλάτ. Πολ. 7, 520. γ΄.), καὶ πολλῷ κρείττων, μακρῷ ἀμείνων, ὀλίγῳ πλείω, κτλ. Ὅθεν καὶ ζημιοῦν τινα χιλίαις δραχμαῖς, πέντε ταλάντοις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Καὶ ὅπου ἄλλου ἔννοια ἀναφαίνεται τοῦ μέτρου, οἷον· μεγίστη ἐγένετο (ἡ βασιλεία) χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ (Θουκ. 2, 67.), καὶ εἰς τὰ ῥήματα — κρίνειν (τῷ τοῦτο κρίνεις; Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 48.), σταθμᾶσθαι (Πλάτ. Γοργ. 465. δ΄.), τεκμαίρεσθαι, τινί. Ἀνήκει ἐνταῦθα τὸ ῥῆμα νομίζειν, τινί (τουτ. χρῆσθαί τινι ὡς μέτρῳ), οἷον· εὐ-

---

*) Καὶ μάλιστα εἰς τοὺς δραματοποιοὺς ἀλγεῖν, ἄχθεσθαι, στενάζειν, γελᾶν, τινί.

**) Ἀλλὰ καὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων πολλὰ συντάσσονται καὶ μετὰ τῆς Αἰτιατικῆς (ὡς δυσχεραίνειν, τί, χαλεπῶς φέρειν, τί), ἢ προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν Δοτικὴν τὴν ἐπί πρόθεσιν (οἷον αἰσχύνεσθαι ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρειν ἐπί τινι).

***) Ὅθεν ὀρθῶς κεῖται τὸ (Πλάτ. Πολιτ. 9, 579.) τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω καρποῦται.

σεβεία μὲν οὐδέτεροι ἐνόμιζον (*Θουκ.* 3, 82., *προβ. αὐτόθι* 2, 38.).

γ') *Ἡ δὲ τοῦ ὀργάνου ἔννοια φαίνεται εἰς τὰ ἑξῆς· τῶν δὲ κατὰ ταὐτὰ ἐχόντων οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ* (*Πλάτ. Φαίδ.* 79. *α'.*)· *ἔθει ἄνευ φιλοσοφίας ἀρετῆς μετειληφέναι* (*Πλάτ. Πολ.* 10, 619. *γ'.*)· *τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον, ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θήραν ἡμᾶς προσειπεῖν νῦν χρεών* (*Πλάτ. Σοφ.* 220. *γ'.*). *Στερεὰ εἶναι ἡ χρῆσις ταύτης τῆς Δοτικῆς μετὰ ῥημάτων ἐχόντων Παθητικὴν διάθεσιν, οἷον ἀποκέκριταί μοι, ποιητέον ἡμῖν, πείθεσθαι τινί* (*τουτ. ὑπό τινος*), *ὅθεν καὶ τὸ πιστεύειν τινί, καὶ ἀπιστία τινί* (*εἰς ἀπιστίαν καταβαλεῖν τοῖς προειρημένοις λόγοις, Πλάτ. Φαίδ.* 88. *γ'.*), *ἐπαίρεσθαι τινί, χρήμασι, τιμῇ, κτλ. ἀρέσκεσθαι τινί* (*Ἡρόδοτ.* 9, 79.). *Σπανιώτερον ἄγασθαι τινί, στέργειν* (*τοῖς παροῦσιν*), *ἀγαπᾶν* (*τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς*)· *τὰ ὁποῖα συχνότερον λαμβάνουσι τὴν Αἰτιατικήν. Τέλος συνάπτεται ἡ Δοτικὴ αὕτη καὶ μετ' οὐσιαστικῶν σημαινόντων Παθητικὴν κατάστασιν, οἷον· τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλωμάτων* (*Πλάτ. Σοφ.* 261. *ε'.*)· *ὅσαι τε περὶ τὰς κλοπὰς καὶ τὰς βίᾳ πράξεις διακωλυτικὰ ἔργα παρέχονται τέχναι φραγμάτων* (*Πλάτ. Πολ.* 280. *δ'.*).

---

§. 6.

ΠΕΡΙ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗΣ.

Λα΄. α΄) Ἡ Αἰτιατικὴ καθόλου παριστάνει τὸ ἀντικείμενον τὸ ἐμπεριεχόμενον εἰς τὸ ῥῆμα, καὶ κυρίως μὲν τὸ ἀπόλυτον ἀντικείμενον, οἷον βουλεύεσθαι βουλήν, μάχεσθαι μάχην, ἐρᾷν ἔρωτα. Τοιαῦται φράσεις συνηθέστερον συνοδεύονται ὑπὸ ἐπιθέτων, οἷον βουλεύειν ἀρίστην βουλήν, πρεσβεύειν τὴν τρίτην πρεσβείαν, πορεύεσθαι τὴν εἱμαρμένην πορείαν, πολλοὺς κινδύνους κινδυνεύειν, τοιαῦτα ἁμαρτάνειν ἁμαρτήματα, ἁμαρτάνειν τοσαύτην ἁμαρτίαν. Ὅθεν· εὐτύχησαν τοῦτο τὸ εὐτύχημα (Ξενοφ. Ἀνάβ. 6, 1, 6.). Καὶ ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ βραχυτέρα δήλωσις διὰ τοῦ τοῦτο, ἢ ἀναφορικῶς διὰ τὸ ὅ, οἷον ταῦτ᾽ ἐλοιδορούμεθα (τουτ. ταῦτα τὰ λοιδορήματα)· ἃ ἐβιάσθημεν (οἱονεὶ βιάσματα). Καὶ πολλαπλασιαζομένου δὲ τοῦ πρώτου τύπου δι᾽ ἀλλαγῆς τοῦ ἀντικειμένου μετεβάλλετο τὸ ἀπόλυτον ὄνομα εἰς τὰ συνώνυμα αὐτοῦ, οἷον τὰς πύστεις ἐρωτᾷν (Θουκ. 1, 5.), καὶ ἑπομένως ἐλέγετο καὶ ὁδὸν ἰέναι (Θουκ. 3, 64.), μέρος διελεῖν, ὅρκον ὀμόσαι, βίον ζῆν. Ἔπειτα δὲ οἱ ποιηταὶ, ἐπὶ τὸ πλέον ἐκτείνοντες ταύτην τὴν χρῆσιν, ᾠδοποίησαν καὶ τοιαύτας συμπλοκὰς, καθ᾽ ἃς τὸ ἀντικείμενον καὶ τὸ ῥῆμα εἶχον ἰδιαιτέρας σχέσεις πρὸς ἄλληλα, οἷον ἀγγελίαν στεῖλαν (Ἰλ. δ΄ 384.), ὅθεν καὶ ἀπήραμεν πρεσβείαν (τουτ. ἀπήραμεν ὁδὸν διὰ πρεσβείαν), Δημοσθ. 392. Ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον (Ἰσοκρ. Αἰγινητ. 389.)· νοσεῖν ἀπαιδίαν (τουτ. νόσον ἀπαιδίας), Εὐρ. Ἴων. 620. ὀμόσαι τοὺς θεούς (τουτ. ὅρκον καὶ ἐπικαλεῖσθαι τοὺς θεούς), Ἀριστοφ. Νεφ. 245.

Καὶ οὕτω ξύμπαιζε ἑορτήν (Ἀριστοφ. Εἰρ. 803.), ψεύσασθαι ὑπόσχεσιν (Αἰσχίν. κ. Τιμάρχ. 20.), τραγῳδεῖν τὰ ὀνόματα (Πλάτ. Κρατύλ. 414. γ΄.), νομοθετεῖν τὰ ἑαυτοῖς ξυμφέροντα (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 744.), χειροτονεῖν ἀρχήν (Δημοσθ. Βοιωτ. 1000.)*),

---

*) Ἐκ τούτων ἔγιναν σταθεραὶ φράσεις, οἷον ὅρκια τέμνειν (Ὅμηρ.), φιλίαν ἀνακεράσασθαι (Εὐριπ. Μήδ. 138.), ἀναῤῥιπτεῖν κίνδυνον (οἷον κύβον κινδύνου) Θουκυδ.

καὶ ἐπὶ μιμικῶν παραστάσεων, ὀρχεῖσθαι Ἄδωνιν, εἰςιέναι τύραννον (Δημοσθ. 418.), ἀγωνίζεσθαι δράματα (αὐτόθ. 420.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἑξῆς· νικᾶν μάχην (τουτ. μάχεσθαι μάχην καὶ μαχόμενον νικᾶν), νικᾶν γνώμην (τουτ. ἀποφαίνεσθαι γνώμην καὶ ἀποφαινόμενον νικᾶν), νικᾶν δίκην, νικᾶν Ὀλύμπια, Ἴσθμια, πυγμήν, πάλην· ἔτι δὲ πέμπειν Παναθήναια, ἑορτήν, θύειν τὰ Λύκαια (Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 2, 10.), χορηγεῖν Λήναια (Ἀριστοφ. Ἀχ. 1169.), εὐτυχεῖν πολέμους (Ἡρόδοτ. 1, 65.).

β') Τούτων συγγενῆ εἶναι τὰ ὀξείας κινήσεως δηλωτικὰ ῥήματα, οἷον προβαίνειν πόδα, — ἐκκλησιάσουσ' οὐκ ἂν προβαίην τὸν πόδα τὸν ἕτερον (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 161.), — σπεύδειν τί, οἷον· εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες (Θουκυδ. 6, 39) *). Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν αἱ κωμικαὶ φράσεις, βλέπειν νᾶπυ, ὄμφακας, αἰκίαν (τουτ. βλέπειν βλέμμα ὑποφαῖνον νᾶπυ, ὄμφακας, αἰκίαν)· ὅπου φαίνεται ἐνίοτε καὶ Ἀπαρέμφατον, οἷον τιμᾶν βλέπω (Ἀριστοφ. Σφῆξί, 879.), ἢ Μετοχή, οἷον κλέπτον βλέπει (Ἀριστοφ. αὐτόθ. 935.) **).

γ') Ἔτι δὲ τὰ αἴσθησιν ἐμφαίνοντα ῥήματα, οἷον 1) ἐπὶ πένθους, κόπτεσθαι κεφαλήν, τίλλεσθαι τρίχας, τύπτεσθαι στῆθος, καὶ τὸ κείρεσθαι (οἷον Ἡσύχ. ἐκ ποιητοῦ τινος, δεσπότην κεκαρμένος, ὅπου τὸ σχετικὸν ἀντικείμενον ἀναφαίνεται) ***)· ὅθεν συντάσσονται οὕτω καὶ τὰ συνώνυμα, ἀλγεῖν, ἄχθεσθαι, δυσχεραίνειν, ἐλεεῖν, θρηνεῖν, ὀδύρεσθαι, οἰκτείρειν, ὀλοφύρεσθαι, τί. — 2) ἐπὶ φόβου, οἷον φοβεῖσθαι, δεδιέναι (ἀδεὲς δέος δεδιέναι [Πλάτ. Συμποσ.], καὶ ἐκ τούτου δεδιέναι, τί), ἐκπλαγῆναι, ἀπορεῖν. Ὁμοίως ἀποστρέφεσθαί τι (Εὐριπ. Ἱκέτ.

---

*) Μάλιστα εἰς ποιητικὰς φράσεις· οἷον τέγγειν, στάζειν, δεύειν δάκρυα, αἷμα (Σοφ. Αἴας 376. Εὐριπ. Ἴων. 118.), ἀστράπτειν σέλας (Αἰσχύλ. Προμηθ. 356.), λάμπειν ὄμματα (Εὐρ. Ἴων. 83.).

**) Ὑφηγοῦνται καὶ ταύτης τῆς συνηθείας οἱ ποιηταί, λέγοντες πῦρ ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς (Ὀδ. ι'. 445.), Ἄρην δεδορκέναι (Αἰσχύλ. Θήβ. ἀρχ.), καὶ κατὰ τὰ ἐπικά, μένεα πνείοντες Ἀχαιοί (Ὁμηρ.), πῦρ πνεόντων ἄστρων (Σοφ. Ἀντιγ. 1146.).

***) Πρβ. τὸ τραγικόν· τάκεις ὧδ' ἀκόρεστον οἰμωγάν (Σοφ. Ἠλ. 123).

159.), *ἐκτρέπεσθαί τινα* (Δημοσθ. π. παραπρ. **411.**), *ὑποχωρεῖν* (Θουκ. 2, 88.), *ἐκκάμνειν τί* (αὐτόθ. **51.**). Ὅθεν καὶ *δραπετεύειν, ἀποδιδράσκειν, φεύγειν, διαφεύγειν, ἀποφεύγειν, ὑπεκστῆναι, ἐκστῆναι**), καὶ τὸ συγγενὲς *αἰσχύνεσθαι, τί, τινά*, ἔτι *λανθάνειν, τινά*. — 3) Μικροτέρα εἶναι ἡ ἀναλογία τῶν εὔνοιαν σημαινόντων ῥημάτων, οἷον *χαίρειν τί, θαῤῥεῖν τι, προσκυνεῖν, δορυφορεῖν τινα, κολακεύειν, θωπεύειν τινά*, καὶ τὸ σπάνιον *ἀσμενεῖν τι* (Δείναρχ. κ. Δημ. 94.), ἔτι *ἀμείβεσθαί τι* (ἀξίαις χάρισι τὰς τῶν θεῶν εὐεργεσίας, Ξενοφ. Ἀπομν. 4, 3, 15.).

δ') Ἐκ ταύτης λοιπὸν τῆς εὐστροφίας τῆς γλώσσης ἡ Αἰτιατικὴ συνέστη ὄργανον πάσης σχέσεως ἀφορώσης τὴν ἐπὶ προσώπου ἐνέργειαν, οἷον *ἀδικεῖν τινα, ὠφελεῖν τινα, βλάπτειν τινά, ὑβρίζειν τινά* (λέγεται δὲ καὶ *ὑβρίζειν εἴς τινα, περί τινα*), *τιμωρεῖσθαί τινα, παιδεύειν τινά, ἐπιτροπεύειν τινά, ἐπιλείπειν τινά*. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἄξια παρατηρήσεως εἶναι τὰ ἀπρόσωπα *δεῖ* καὶ *χρή*, τὰ ὁποῖα συντάσσονται μετ' Αἰτιατικῆς, ἑπομένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἀπαρεμφάτου, οἷον· *αὐτὸν γάρ σε δεῖ Προμηθέως* (Αἰσχύλ. Προμ. 86.)· *οὐδὲν ἄν σε ἔδει δεῦρο ἰέναι — νῦν δὲ σὲ χρὴ πυκνότερον δεῦρο ἰέναι* (Πλάτ Πολιτ. 1, 328. δ'.).

ΣΗΜ. Εὑρίσκεται ἐνίοτε ἡ αὐτὴ σύνταξις καὶ ἐπὶ τῶν συγγενῶν οὐσιαστικῶν, οἷον· *τεθνᾶσι τῷ δέει τοὺς τοιούτους ἀποστόλους* (Δημοσθ. κ. Φιλ. 1. 53., πρβ. π. παραπρ. 365), (τουτ. *τεθνᾶσι τῷ δέει ὃ δεδίασι διὰ τοὺς τοιούτους ἀποστόλους***).

Βα'. Κατὰ τὴν σύνταξιν τοίνυν τοῦ ἀπολύτου καὶ τοῦ σχετικοῦ ἀντικειμένου ἡ Αἰτιατικὴ δύναται νὰ θεωρη-

---

*) Πρβ. τὸ (Εὐριπ. Ἑκάβ. 812.) *ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα;* (τουτ. *ποῖ με φεύγειν ὑπεξάγεις τὸν πόδα;*)

**) Πρβ. ἐκ τῶν ποιητικῶν Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 271, Σοφ. Φιλοκτ. 1148. Εὐριπ. Ἡρακλεῖδ. 739. Ἑκάβ. 976. Ὅμηρ. Ἰλ. κ'. 43. Καὶ μόνον εἰς τοὺς ποιητὰς φαίνονταί τινα συγγενῆ ἐπίθετα, ἔχοντα τὴν σύνταξιν τῶν ῥημάτων, οἷον Αἰσχύλ. Προμ. 904. *ὁ πόλεμος ἄπορα πόριμος*, Χοηφ. 21. *χοὰς προπομπός*, Σοφ. Ἀντιγ. *φύξιμός σε*, Εὐριπ. Ἱππόλ. 1029. *φυγὰς χθόνα*, πρβ. ἔτι Αἰσχύλ. Ἀγ. 103. *θυμοβόρος φρένα λύπη*, καὶ αὐτοθ. 1098. *συνίστωρ αὐτόφονα κακά*.

θῇ τριχῶς, ἐπί τε τόπου, καὶ ἐπὶ χρόνου, καὶ ἐπὶ ποιότητος·

α΄) Αἰτιατικὴ ἐπὶ τόπου. Δηλοῖ δὲ εἴτε τὴν εἰς τόπον κίνησιν, εἴτε τὴν κατὰ τόπον ἡσυχίαν. Καὶ τοῦ μὲν δευτέρου εἴδους ἀπαντῶνται παραδείγματα εἰς τοὺς ποιητάς*), τοῦ δὲ πρώτου εἶναι τὸ τεταγμένη ταύτην τὴν ὁδόν (Ἡρόδ. 4, 120.), βραχὺν φέρεσθαι τόπον (Ἀριστοτ. Μετεωρ. 1, 12.). Συχνοτέρα δὲ εἶναι ἡ πτῶσις αὕτη, ὅταν ἐνταῦθα ὑποσημαίνῃ μέτρον, οἷον· σταδίους ὡς πεντήκοντα ἀφεστῶς ἦν ὄρος (Πλάτ. Κριτίᾳ 113. γ΄.), γράφω σε μυρίας δραχμάς (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1052.), καὶ πολλάκις μετὰ συγκριτικῶν, οἷον πολὺ μείζων, κτλ.

β΄) Αἰτιατικὴ ἐπὶ χρόνου, οἷον· ὅτι τὴν νύκτα φαίνεται πῦρ ἀναδιδοῦσα πολὺ, καὶ τὴν ἡμέραν καπνόν (Θουκυδ. 3, 88.), οὕτω μάχεσθαι δέκα ἐνιαυτούς (τουτ. δεκαετῆ μάχην). Σταθεραὶ φράσεις εἶναι· τριάκοντα ἔτη γεγονώς, χρόνον, ὀλίγον χρόνον, τὸν ἄλλον χρόνον, ὀλίγας ἡμέρας, τὸ λοιπόν, τὸ παλαιόν, τοὺς ὄρθρους (Ἀριστοφ. Λυσ. 966.). Ὀκτὼ ἡμέρας εἰςελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέπλει εἰς Ἐρέτριαν (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 14.). Τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος (Θουκ. 8, 23.), τουτ. πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι τρέφων τρίτον ἔτος τουτί (Λυσ. περὶ τοῦ ἀδυνάτου 6.), τουτ. ἐκ τριῶν ἐτῶν.

γ΄) Αἰτιατικὴ δηλοῦσα ποιότητα, μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων, οἷον κακοὶ πᾶσαν κακίαν (Πλάτ. Πολιτ. 6, 490 δ΄.), πονηρὸς τὴν ψυχήν (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 14.), φαῦλος τὴν μαντικήν (Πλάτ. Φαίδ. 84. ε΄.), ἀπόπληκτος τὰς γνάθους (Ἀριστοφ. Σφηξί, 948.). Ἔστιν ἄρα τῇ ἀληθείᾳ ὁ τῷ ὄντι τύραννος τῷ ὄντι δοῦλος τὰς μεγίστας θωπείας καὶ δουλείας (Πλάτ. Πολιτ. 9.). Καὶ οὕτω σοφός, δεινός, τρίβων τὰ τοιαῦτα, καλὸς τὸ σῶμα, ἁπαλὸς τὰς χεῖρας, ἀγαθὸς τὸ ἦθος, δίκαιος τὸν τρόπον,

---

*) Οἷον ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς νηὸν Ἀθηναίης (Ὅμηρ. Ἰλ. ζ. 87.), μολεῖν γέφυραν (Αἰσχύλ. Πέρσ. 733.), ὃν τόπον κεῖται (Σοφ. Φιλοκτ. 145.), κέλευθον φανείς (Σοφ. Αἴας 877.).

ἴσος τὸν ἀριθμόν, τοσαῦτα τὸ πλῆθος καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος (Ἰσοκρ. Πλαταϊκ. 302.). Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ Μέντωρ ὄνομα. Ἔτι μετὰ ῥημάτων, οἷον· οἱ μὲν ὦτά τε κατάγνυνται μιμούμενοι αὐτούς (Πλάτ. Πρωταγ. 342. γ΄.), τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσεσηπότες (Ξενοφ. Ἀνάβ. 4, 5, 12.), εἴθ' ἐξεκόπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ (Ἀριστοφ. Νεφ. 24.), μηδὲ ταῖς κακαῖς ἑταίραις τὸν τρόπον προςεικέναι (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 1161.), καὶ οὕτως ἀλγεῖν τὸν δάκτυλον, κάμνειν τοὺς ὀφθαλμούς, ὑγιαίνειν τὰς φρένας*).

ΣΗΜ. Τὴν δὲ Αἰτιατικὴν ταύτην ἡ ἐπὶ ὀργάνου Δοτικὴ φαίνεται ὅτι την διωθεῖ ἐνίοτε, οἷον πρεςβυτάτην γενεῇ (Ἰλ. δ΄. 60.), καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους προβεβηκέναι τῇ ἡλικίᾳ, ἀκόλαστος τοῖς τρόποις (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 1000.), ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι (Αἰσχίν. .κ. Κτησιφ. 89.). Συχνότερον εἰς τὸν Ξενοφ. (Ἀπομν. 2. 1. 31.) τοῖς σώμασιν ἀδύνατοι — ταῖς ψυχαῖς ἀνόητοι. Σπανιώτερον εἰς τὸν Πλάτ. (Πολ. 9, 576. δ΄.) κατὰ τὴν τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴη ὁμοιότητι.

Γα΄. α΄) Ἐντεῦθεν ἀνεφάνη ἡ χρῆσις διπλῆς Αἰτιατικῆς, πρὸς δήλωσιν μέρους καὶ ὅλου (οἷον εἰς τὰ Ὁμηρικά· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν· τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;), ἰδία οὖσα τῶν ποιητῶν. Ἐμβριθεστέρα δὲ εἶναι ἡ συμπλοκὴ τῶν δύο Αἰτιατικῶν, ὅταν αὐτῶν ἡ μὲν παριστάνῃ τὸ ἀπόλυτον, ἡ δὲ τὸ σχετικὸν ἀντικείμενον· οἷον ὑμνοῦσι δ' ὕμνον — πρώταρχον ἄτην (Αἰσχύλ. Ἀγ. 1203.), τουτ. ὑμνοῦσιν ὕμνον, ἔχοντα ἀντικείμενον πρώταρχον ἄτην. Πολλὰ μὲν σ' ἐγὼ κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοωμένην (Σοφ. Τραχ. 49.), τουτ. πολλάκις σ' ἐγὼ εἶδον γοωμένην πανδακρύτους γόους (ὀδύρματα), ἔχοντας ἀντικείμενον τὴν Ἡρακλέους ἔξοδον. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ σύνταξις ἐπικρατεῖ πολλαχῶς καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, οἷον·

Τὴν ναυμαχίαν ἀπεωσάμεθα Κορινθίους,

---

*) Εὑρίσκεται αὕτη ἡ Αἰτιατικὴ ἐνίοτε καὶ τότε, ὅταν λείπῃ τὸ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ῥῆμα ἢ ἐπίθετον, οἷον· γυνὴ δὲ θῆλυς οὖσα κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν (Σοφ. Τραχ. 1062.), πρβ. Πινδ. Πυθ. 1. 185. νηλέα νόον. Τούτου μᾶλλον τὴν φύσιν ἐστίν (Ἀριστοτ. Μετεωρ. 4, 4.), ὅπου ἀνήκουσιν οἱ τεχνικοὶ ὅροι περὶ ἀδήλων ποιητῶν, ὁ τὰ Κύπρια, ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα.

(Θουκ. 1, 32.). Ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὕμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν (Θουκ. 2, 42.). Ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσι δικαιοσύνην (Πλάτ. Πολιτ. 2.). Τί ἂν αὐτοὺς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχόρταζες; (Πλάτ. Πολιτ. 2, 372. δ'.) Ἐγγυήσασθε οὖν με πρὸς Κρίτωνα τὴν ἐναντίαν ἐγγύην, ἢ ἣν οὗτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἠγγυᾶτο (Πλάτ. Φαίδ. 115. δ'.). Καὶ οὕτω πᾶσαν θεραπείαν θεραπεύειν τινά, καὶ Παθητικῶς· ἅτε πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἰσόθεος θεραπευόμενος (Πλάτ. Φαίδρ. 285. α'.). Εἰς δὲ τοὺς ῥήτορας μάλιστα κατὰ τὰς φράσεις, γράφεσθαι γραφήν, τινά, ἀποφεύγειν δίκην, τινά (Δημοσθ. 1014. 8.).

β') Ταύτην τὴν ἀναλογίαν ἀκολουθοῦσι τὰ τοῦ διατιθέναι πως καὶ κατηγορεῖν σημαντικὰ ῥήματα. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἴδους εἶναι ὅλα τὰ τοῦ ποιεῖν συνώνυμα, οἷον ποιεῖν, ἐργάζεσθαι*), δρᾶν ἀγαθὰ ἢ κακά, τινά· εὐεργετεῖν τὰ μέγιστα, τινά**)· ὠφελεῖν μεγάλα, μικρά, τινά***)· ὁμοίως βλάπτειν μεγάλα, τινά· οἷον· οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 71.), ἀδικεῖν πολλά, τινά, οἷον· Θηβαῖοι δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν (Θουκ. 3, 56.), ἀφαιρεῖσθαί τί τινα†), οἷον· ἐκείνους τὰ ὅπλα ἀφῃρήμεθα (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 5, 26.), καὶ Παθητικῶς, οἷον· τὰς πόλεις ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφῃρέθησαν (Ξενοφ. Ἑλλ. 7, 1, 17.), ἀποστερεῖν τί τινα, οἷον·

---

*) Ὅπου εὑρεθῇ ἡ Δοτικὴ, ἐξηγεῖται ἢ ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, οἷον ποιεῖν μεγάλα τῇ πόλει ἀγαθά· ἢ ὡς δηλοῦσα τὸ ἐμοῦ, οἷον· τί σοι ἔτι ποιήσω; (Πλάτ. Πολιτ. 1, 345. β')· πολλοῖς γὰρ ἤδη χἀτέροις αὔτ' εἰργάσω (Ἀριστοφ. Σφηξ. 1390.). Ἐνίοτε εὑρίσκεται τὸ ποιεῖν καὶ ἐργάζεσθαι καὶ μετὰ τῆς εἰς προθέσεως, ὡς Ἡρόδοτ. 7, 194. Δημοσθ. κ. Νικοστρ. 1252.

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἔρδειν, ῥέζειν, περαίνειν (Σοφ. Αἴας 21.), τεύχειν (Φιλοκτ. 1188.), καὶ τὸ Δωρικὸν λείψανον τοῦ Σώφρονος παρὰ Δημητρ. 147. θᾶσαι ὅσα φύλλα καὶ κάρφεα τοὶ παῖδες τὼς ἄνδρας βαλλίζοντι.

***) Καὶ ἡ αὐτὴ σύνταξις τοῦ προσώπου ἔμεινε καὶ εἰς τὰς φράσεις, κακῶς ποιεῖν, εὖ ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, κακοποιεῖν τινα, κακουργεῖν τινα.

†) Ὅμηρος συνάπτει τὸ ἀφαιρεῖσθαι κατὰ ἀρχαῖον τρόπον μετὰ Δοτικῆς.

ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἀποστερεῖν ἐπιχειροῦσιν (Ἰσοκρ. Ἀρχίδ. 119.) *).

γ') Ἔτι δὲ ἐκτὸς τούτων πολλὰ καὶ ἄλλα ὑπάρχουσι ῥήματα ἔχοντα τὴν σύνταξιν ταύτην, οἷον κρύπτειν τί τινα (Σοφ. Ἠλ. 957.), μάλιστα ἀποκρύπτεσθαι, οἷον· οὐδὲν γάρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 367. β'.), οὕτω καὶ ἐνδῦσαι, ἐκδῦσαι, ἀμφιεννύναι τινὰ ἱμάτιον· οἷον· τὸν μὲν ἑαυτοῦ (χιτῶνα) ἐκεῖνον ἠμφίεσε, τὸν δ' ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 3, 17.). Ὅτι δὲ ἡ Αἰτιατικὴ ἡ ἐκφαίνουσα τὸ πρᾶγμα μένει ἀπαράλλακτος καὶ εἰς τὴν Παθητικὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος, εἶναι φανερὸν καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων·

Τὰ σκόροδα πορθούμενος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 164.). Μουσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπωνος παιδευθείς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος (Πλάτ. Μενέξ. ἐπὶ τέλ.). Τὸ τῆς φύσεως εἰ ἐκ παιδὸς εὐθὺς κοπτόμενον περιεκόπη τὰ τῆς γενέσεως ξυγγενῆ, ὥσπερ μολυβδίδας, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 7, 519. α'.).

δ') Τοῦ δὲ κατηγορικοῦ εἴδους εἶναι· λέγειν, εἰπεῖν, ἀγορεύειν τί τινα· ὅθεν καὶ εὖ λέγειν, κακῶς λέγειν τινά, εὐλογεῖν, κακολογεῖν, κακηγορεῖν τινα. Ταυτὶ λέγεις σὺ τὸν στρατηγὸν πτωχὸς ὤν (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 593.) **). Ἔτι ὀνομάζειν ὄνομά τινα· εἰ δή, ὅγε εὔχομαι εἶναι, βούλει με καλεῖν (Πλάτ. Γοργ. 449. α'.), καὶ τὸν ἔχοντα ταὐτὸν τοῦτο κεκλημένον παρέξεται (Φαίδρ. 238. β'.). Ἡ καταφρόνησις ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλειν τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται (Θουκ. 1, 122.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν ἔτι τὰ ῥήματα πείθειν τί τινα· ἀναγκάζειν τί τινα· διδάσκειν τί τινα· ὁρκοῦν τί τινα· ἐρωτᾶν τί τινα (ἀλλὰ καὶ περί

*) Παρβ. τὸ συλᾶν, τί τινα, οἷον· πρὸς τοῦ τύραννα σκῆπτρα συληθήσεται (Αἰσχύλ. Προμ. 786.), ὅθεν καὶ συλᾶν νεκρόν (Πλάτ. Πολ. 5, 469. δ'.).

**) Τὸ δὲ λέγειν τινὰ χαίρειν (Πλάτ. Θεαίτ. 188. α'.), οἰκειότερον εἶναι εἰς τοὺς ποιητάς· οἱ δὲ πεζογράφοι συνηθίζουσι μάλιστα λέγειν τινὶ χαίρειν, καὶ κελεύειν τινὰ χαίρειν (χαίρειν κελεύων πολλὰ τοὺς Ἀχαρνέας, Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 200.), ἢ φράζειν τινὶ ἐῤῥῶσθαι (Δημοσθ. περὶ στεφ. 278.). Παραπλησίως οἱ Κωμικοὶ λέγειν ἢ εἰπεῖν τινα κλάειν μακρά.

τινος)· ὑπομιμνήσκειν τί τινα (ἀλλὰ καὶ τινά τινος)· προκαλεῖσθαί τί τινα (ἀλλὰ καὶ εἴς τι, ἐπί τι, Θουκ. 4, 19. 5, 43.)· αἰτεῖν, ἀπαιτεῖν τί τινα· πράττεσθαί τι (οἷον μισθόν, ἀργύριον), τινά· πράττειν, εἰσπράττειν τί τινα*), οἷον·

Ἐκεῖνό γε οὐκ ἂν ἔτι πείσαις ἀνθρώπων οὐδένα (Ξενοφ. Ἱέρων, 1, 16.). Τοῦτο μὲν δὴ μὴ ἀνάγκαζέ με (Πλάτ. Πολ. 5.). Ταὐτὰ καὶ διδακτέον αὐτάς (αὐτόθ.). Ὥρκωσαν πάντας στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους (Θουκ. 8, 75.). Ὁ Κῦρος ἠρώτα τοὺς αὐτομόλους τὰ ἐκ τῶν πολεμίων (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 48.). Τοὺς Ἀθηναίους καὶ τάδε ὑπομνήσω (Θουκ. 7, 64.). Ἴσως οὐ κακῶς ἔχει ἐξετάζειν καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμᾶς αὐτούς (Πλάτ. Λάχ. 183.). Οὐ ξυγχωρῆσαι ἤθελεν ἀδύνατος εἶναι διελέσθαι ἃ προὐκαλούμην αὐτόν. (Πλάτ. Χαρμ. 141., πρβ. Δημοσθ. 969. 1168.). Αἰτεῖ τὸν δῆμον φύλακάς τινας τοῦ σώματος (Πλάτ. Πολιτ. 8.). Τοσοῦτο πλῆθος χρημάτων εἰσπράξασα τοὺς ξυμμάχους, κτλ. (Ἰσοκρ. Φιλ. 111.).

ε') Τούτων συγγενὴς εἶναι ἡ τὸ κατηγορούμενον ἐκφράζουσα Αἰτιατική, οἷον ποιεῖσθαί τινα παράδειγμα, ποιεῖσθαί τι λείαν, ὡς τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο (Θουκ. 8, 41.), δοκιμάζειν τινὰ ἄνδρα, ὅθεν Παθητ. ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην (Λυσ. κ. Εὐάνδρ. 21.). Καὶ εἰς φράσεις, οἷον τί λέγεις; — τί δὲ τὸν ἕτερον ἐροῦμεν, σοφὸν ἢ σοφιστικόν; (Πλάτ. Σοφ. 268. β'·), καὶ τὸ χρῆσθαί τινί τι, οἷον οὐκ ἔχω ὅ,τι χρήσωμαι αὐτῷ. Ἐναργεστέρα δὲ γίνεται ἡ δύναμις τῆς Αἰτιατικῆς ταύτης εἰς τὰ διδάσκειν τινὰ σοφόν, παιδεύειν τινὰ ἡγεμόνα, τρέφειν τινὰ μέγαν, αὔξειν τινὰ μέγαν, ἐξαίρειν τινὰ ὑψηλόν, οἷον·

Διδάσκει δ' ἄνδρα χἡ χρεία σοφόν (Σοφ. Ἠλ. 379.). Οὓς ἡγεμόνας πόλεων ἐπαιδεύσασθε (Πλάτ. Πολιτ. 8.). Θρέψαντα γὰρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεεινὸν οὐ ῥάδιον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πάθεσι

---

*) Λέγεται δὲ καὶ πράττειν, εἰσπράττειν τι παρά τινος.

κατέχειν (Πλάτ. Πολιτ. 10, 606. β΄.). Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξαίρειν ὑψηλὸν ἑαυτόν (οὐκ οἴει), σχηματισμοῦ καὶ φρονήματος ἄνευ νοῦ ἐμπιπλάμενον (Πλάτ. Πολιτ. 6, 494. δ΄.). Πρβ. αἴρειν τινὰ μέγαν (Ἀνδοκ. π. Εἰρήνης, 24.). Θρέψαι τινὰ βασιλέα (Πλάτ. Ἐπιστ. 7.)· τοὺς ἰδίους οἴκους μεγάλους κτήσασθαι (Λυσ. κ. Ἐρατοσθ.).

Τέλος δὲ εὑρίσκεται διπλῆ Αἰτιατικὴ, ὅπου γίνεται διαίρεσις τοῦ ὅλου εἰς μέρη, οἷον διαιρεῖν τι μέρη, μοίρας, διαιρεῖν τρία μέρη, ὡς· Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος, τὸ στράτευμα κατένειμε δώδεκα μέρη (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 5.). Τὴν Ἀτλαντίδα πᾶσαν δέκα μέρη κατανείμας (Πλάτ. Κριτίᾳ 113. ε΄.). Καὶ Παθητικῶς· ὡς πλεῖστα μέρη ἡ οὐσία νενεμημένη (Πλάτ. Παρμ. 144. δ΄.). Ἀλλὰ ὅπου ἡ δευτέρα Αἰτιατικὴ ἐμπεριέχει ἐπεξήγησιν τοῦ προηγουμένου νοήματος, δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥήματος, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἐλευθερώτερον τὴν ἐξ ἐκείνου προςυπακουομένην Μετοχὴν, οἷον Ἑλένην κτάνωμεν, Μενέλεῳ λύπην πικράν (τουτ. παρασκευάζοντες), Εὐριπ. Ὀρ. 1105. Οὕτω πράττειν (δεῖ), οὐκ ἐπιθυμίας ἐῶντα ἀκολάστους εἶναι καὶ ταύτας ἐπιχειροῦντα πληροῦν, ἀνήνυτον κακόν (Πλάτ. Γοργ. 507. ε΄.).

Δα΄. α΄) Διὰ ταῦτα καὶ συνάπτεται μετὰ τοῦ ῥήματος ἡ Αἰτιατικὴ ἐπιθέτου γένους οὐδετέρου, κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἀπολύτου ἀντικειμένου, οἷον· τί σεμνὸν καὶ πεφροντικὸς βλέπεις; δηλ. βλέμμα (Εὐριπ. Ἀλκήστ. 773.)· πάνυ γὰρ θεῖον πεπόνθατε (δηλ. πάθος), εἰ μὴ πέπεισθε ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 368. α΄.). Οὕτω ἡδὺ γελᾶν, μέγα χαρῆναι, πνεῖν κακόν (δηλ. πνεῦμα), ποιεῖν ἄτοπον (δηλ. ποίημα, πρᾶγμα), λέγειν μέγα (δηλ. ἔπος), διαλέγεσθαι σμικρόν (δηλ. φθέγμα), ἐντυχεῖν πολλά (δηλ. ἐντεύγματα — ἐντεύξεις), ἀσπάσασθαι τὰ ὕστατα (δηλ. ἀσπάσματα). Ἀλλὰ ἡ συνήθεια τόσον κοινὴν ἀπέδειξε τὴν συμπλοκὴν ταύτην, ὥστε τῶν τοιούτων ἐπιθέτων τὰ περισσότερα ἠκούοντο ὡς ἐπιῤῥήματα μόνον.

β΄) Συγγενὴς τούτου εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ἐπιθέτου κατὰ παρένθεσιν, πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ὅλου νοήματος, οἷον·

ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής (Ἰλ. γ΄. 179.). Ὁμοίως *ἀμφότερα* (Πίνδ. Ἰσθμ. 1, 59.), καὶ πολλάκις εἰς τὸν Πλάτωνα, οἷον· *καὶ ἀνία ὑπερβάλλον αἴσχιστον τούτων ἐστὶν ἢ βλάβη ἢ ἀμφότερα* (Γοργ. 477. δ΄.). Ἔτι *τοὐναντίον, πᾶν τοὐναντίον, θάτερον, δυεῖν θάτερον, τὰ αὐτὰ ταῦτα, τὰ ἴσα*, καὶ ἡ φράσις *ἓν ἀνθ' ἑνός* (πρβ. §. 11. ΑΝΤΙ)· οἷον

Καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται εἶναι (Πλάτ. Θεαίτ. 158. α΄.). *Ἐὰν γὰρ οὕτω δρῶμεν, δυεῖν θάτερον, ἢ εὑρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, ἢ ἧττον οἰησόμεθα εἰδέναι, ὃ μηδαμῇ ἴσμεν* (Πλάτ. αὐτόθ. 187. β΄.). *Ταὐτὸν καὶ τὸν μιμητικὸν ποιητὴν φήσομεν κακὴν πολιτείαν ἰδίᾳ ἑκάστου τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν* (Πλάτ. Πολιτ. 10, 605 β΄.). *Ταὐτὸν δὲ τοῦτο καὶ τὸν ἐρώμενον ὁρῶμεν ὅτι διαφερόντως τοὺς ἐραστὰς αἰσχύνεται* (Πλάτ. Συμπ. 178. ε΄.). *Ἀλλὰ ἕν γε ἀνθ' ἑνὸς οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θείην ἂν εἰς τοῦτο ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι πλοῦτον χρησιμώτατον εἶναι* (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. β΄.).

Ἐξηγεῖται δὲ ἡ χρῆσις αὕτη ἐκ τῆς φύσεως τῆς Αἰτιατικῆς, ἥτις δηλοῖ μὲν, ὡς εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω, τὸ ἀπόλυτον ἀντικείμενον, ἂν καὶ πολλαχῶς μεταβαλλόμενον, παρεμφαίνει δὲ ἐνταῦθα τὸ νόημα τοῦ ὁμιλοῦντος ψιλὸν ῥήματος. Προφανὲς παράδειγμα τούτου εἶναι καὶ ἐκεῖνο· *Ταῦτα λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλήν· ἀνάγκη δὲ ἦν στρατηγοῦ ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελλον σωθήσεσθαι· ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τούτῳ οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε σύσκηνος γενόμενος* (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 79.).

γ΄) Τοιαύτη Αἰτιατικὴ παρομοίως ἀπαντᾶται πολλάκις κατ' ἀρχὴν περιόδων· οἷον τὸ *καὶ* —, *ταῦτ' ἄρα* —, *ταῦτα δή* — (τουτ. διὰ ταῦτα), ὡς· *ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω* (Πλάτ. Συμπ. 174. α΄.). Καὶ *τὰ μὲν* — *τὰ δέ*, οἷον· *οὗτος ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος τῷ θεῷ ἀνακείσθω, τὰ μὲν παιδιᾶς, τὰ δὲ σπουδῆς μετρίας μετέχων* (Πλάτ. αὐτόθ. 197. ε΄.), *τοῦτο μὲν*, — *τοῦτο δέ* (Ἡρόδοτ.

3, 106.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν αἱ φράσεις· πρόφασιν μὲν — (ἔργῳ δὲ), τὸ δ' ἀληθές, χάριν σήν, γνώμην ἐμήν, ἐμήν γε δόξαν, τὸ πέρας, τέλος, ἀρχήν, τὴν ἀρχήν, τὴν πρώτην, τὴν ταχίστην, μακράν, τὸ σὸν μέρος, τό γ' ἐμόν, τρόπον, τρόπον τινά, ὃν τρόπον, τὸν αὐτὸν τρόπον.

Πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δ' ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμίᾳ — (ὥρμηνται), Θουκ. 6, 33. Τὸ δὲ τελευταῖον, νομίζοντες οὐχ ἱκανῶς με τετιμωρῆσθαι, τὸ πέρας ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλασαν (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Στρατ. 17.). Ὅτι ἀρχὴν οὐδὲ νομίζεται εἰς τὴν ἐμὴν οἰκίαν δεῖπνον εἰςφέρεσθαι (Ξενοφ. Συμπ. 1, 15.). Ὧι τὴν ἀρχὴν οὐδὲν πώποτ' ἐγένετο τούτων (Ξενοφ. Οἰκον. 2, 11.). Καὶ εἰδέναι (δεῖ) τὴν ἐραστοῦ φιλίαν, ὅτι οὐ μετ' εὐνοίας γίγνεται, ἀλλα σιτίου τρόπον χάριν πλησμονῆς (Πλάτ. Φαίδρ. 241. γ').

Ὁμοίως ἐλλειπτικὴ εἶναι ἡ Αἰτιατικὴ κατά τινας ἐμπαθεστέρας φράσεις, οἷον εἰς τὰ ὀμοτικὰ μόρια, μά, οὐ μά, ναὶ μά, νή, οἷον νὴ τὸν Δία, ναὶ μὰ τὸν Δία (δηλ. ὅρκον ποιοῦμαι), ὥστε ἡ Αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ κατηγορούμενον. Οὕτω καὶ εἰς τὸ πρός σε θεῶν (δηλ. ἱκετεύω), καὶ εἰς ἐπιφωνήματα, οἷον ὦ ἐμὲ δείλαιον (Εὐριπ. Τρῳάδ. 138.), καὶ μετὰ θαυμασμοῦ τινος ἢ ἀγανακτήσεως, οἷον τὸν δὲ βάσκανον, τὸν δὲ ὄλεθρον! (Δημοσθ. κ. Μειδ. 582.), (δηλ. θαυμάσαι ἄν τις, κτλ.) Ἔτι εἰς προςφωνήσεις ἐμπαθεῖς, σὲ δή, σὲ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κάρα (δηλ. λέγω), Σοφ. Ἀντιγ. 441. Οὗτος, ὦ σέ τοι! (Ἀριστοφ. Ὄρν. 274.).

δ') Ἀνακόλουθος Αἰτιατική. Κατ' ἀρχὴν περιόδου προτίθεται τὸ ἀντικείμενον κατ' Αἰτιατικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀποκρίνεται τῶν ἑπομένων ἡ σύνταξις, οἷον Φρόνησιν δὲ καὶ ἀληθεῖς δόξας βεβαίους, εὐτυχὴς ὅτῳ καὶ πρὸς τὸ γῆρας παρεγένετο (Πλάτ. Νόμ. 2, 653. α'.). Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας καὶ τὸν χρόνον, ὅσον αὐτῇ χρώμενοι διετελέσαμεν, ἐξαρκούντως δεδήλωται (Ἰσοκρ. Παναθ. 264.), Ὦ χρυσοχόε, τὸν ὅρμον ὃν ἐπεσκεύασας, ὀρχουμένης μου τῆς γυναικὸς ἑσπέ-

ρας, ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τρήματος (Ἀριστοφ. Λυσ. 408.) *).

ε') Τέλος δὲ ὑπάρχει Αἰτιατικὴ ἐκ τοῦ ὑποκειμένου μετὰ τὰ ὡς, ἅτε, μόρια, δηλοῦσα τὴν διάνοιαν τοῦ λέγοντος ἢ ποιοῦντός τι, οἷον· προαγορεύουσι τοῖς πολίταις τὴν κατάστασιν τῆς πόλεως ὅλην μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανούμενον, ὃς ἂν τοῦτο δρᾷ (δηλ. ἐπαπειλοῦντες ὡς ἀποθανεῖται), Πλάτ. Πολιτ. 4, 426. γ'· καὶ φιλογυμναστοῦσι καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν, ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας τῶν Ἑλλήνων τοὺς Λακεδαιμονίους (Πλάτ. Πρωταγ. 342. γ'.) **). Καὶ εἰς μὲν τὰ ἄλλα συνηθεστέρα εἶναι κατὰ τοῦτο ἡ τῆς Γενικῆς σύνταξις, τὰ δὲ οὐδέτερα ἀκολουθοῦσι τὴν τῆς Αἰτιατικῆς· καὶ ἐνίοτε καὶ αἱ δύο εὑρίσκονται ὁμοῦ· ὡς οὔτε δήλου ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ τε καὶ τοῦ κακοῦ τῶν τοιούτων, οὔτε εἰς τὸ πρόσθεν οὐδὲν προβαῖνον τῷ χαλεπῶς φέροντι (Πλάτ. Πολιτ. 10, 604. γ'.)· τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε καὶ ἠμέλει ὡς ἀνδροφόνου καὶ οὐδὲν ὂν πρᾶγμα, εἰ καὶ ἀποθάνοι (Πλάτ. Εὐθύφρ. 4. δ'.).

---

*) Πρβ. Ὅμηρ. Ὀδ. α'. 275.

**) Ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ Πλάτ. Πολιτ. 3. 403. β'.

§. 7.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΗΣ.

Ἡ Γενικὴ ἐκφράζει μάλιστα τὰ τῆς αἰτίας, ἔπειτα καὶ τὸ συμβεβηκὸς, καὶ ταῦτα μετὰ ῥημάτων καὶ οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων.

Αα'. α') Γενικὴ δηλοῦσα ἀρχὴν καὶ παραγωγὴν, οἷον τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ (Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταύρ. 4.). Ὧν δ' ἔβλαστεν, οὐκ ἔχω λέγειν (Σοφ. Τραχ. 401.). Εἶναι δὲ καθόλου οἰκειοτέρα εἰς τοὺς ποιητὰς ἡ σύνταξις αὕτη*). Ἐκ δὲ τῶν πεζογράφων ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ· μιᾶς μητρὸς πάντες ἀδελφοὶ φύντες (Πλάτ. Μενέξ. 239. α'.). Οὐδέ τί μοι ἔστιν εὕρημα τοιοῦτον γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον (Πλάτ. Θεαίτ. 150. δ'.).

Ἐκ δὲ τούτου ἀναπτύσσεται ἡ ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου Γενική· οἷον αα') ἐπὶ τόπου· τὰ μὲν γὰρ ἑστίας μεσομφάλου ἕστηκεν ἤδη μῆλα πρὸς σφαγὰς πυρός (Αἰσχύλ. Ἀγ. 1054.)**). Κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει — οἷος ἀπηλιώτου ἢ βορέου (Θουκ. 3, 23.), καὶ εἰς τὰς φράσεις, ποτέρας τῆς χειρός; (τουτ. ἀπὸ ποῖον μέρος;) Εὐρ. Κύκλ. 681., δεξιᾶς (χειρός), Εὐρ. Ἡρακλ. 938., τῆς αὐτῆς ὁδοῦ (Πλάτ. Νόμ. 7, 810. δ'.). Ἔτι εἰς τὸ μέσον, οἷον· ὥσπερ ἑνὸς καὶ πλήθους τὸ ὀλίγον μέσον (τουτ. τὸ ὀλίγον κεῖται μεταξὺ ἑνὸς καὶ πλήθους), Πλάτ. Πολιτικῷ 303. α'. Ἐν μέσῳ δήπουθεν ἀήρ ἐστι γῆς (Ἀριστοφ. Ὄρν. 188.). Καὶ οὕτω συνέστησαν σταθεροί τινες τύποι, οἷον ποῦ, ἐπιπολῆς, ἀλλαχοῦ, μικροῦ, ὀλίγου (Πλάτ. Γοργ. 511. β'.), πολλοῦ (θρασὺς εἶ πολλοῦ, Ἀριστοφ. Νεφ. 913.). — ββ') ἐπὶ χρόνου, οἷον μετ' ὀλίγον τούτων (Ξενοφ. Ἑλλ. ἀρχ.). Πολλῷ πλέον τῆς λήξεως τοῦ κλήρου σύγκειται αὐτοῖς (δηλ. αὐτά), Ἰσαῖος περὶ Πύῤῥου κλήρου 41. Πολλοῦ χρόνου (τουτ. ἐκ πολλοῦ χρόνου), Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 98. Οὔτε τις ξένος ἀφῖκται χρόνου συχνοῦ ἐκεῖθεν (Πλάτ. Φαίδ. ἀρχ.). Οὐδείς πω χρόνου ἀνὴρ γεγένηται (αὐτ.

---

*) Πρβ. τοῦ κακοῦ πότμου φυτευθεὶς (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1324.), κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφεὶς (Σοφ. Φιλοκτ. 3.).

**) Πρβ. Ὁμηρ. Ὀδ. α'. 24. Ἰλ. β'. 397. Σοφ. Φιλοκτ. 630. Τραχιν. 118.

Ἱππ. 944.). *Ἧς ἐγὼ οὐκ ἤκουσα τοὔνομα οὐδὲ πεντήκοντ' ἐτῶν* (*Ἀριστοφ. Σφηξ.* 490.). *Οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων* (*Πλάτ. Φαιδρ.* 248. *ε΄.*). *Ἐξ ἐτῶν ἅλοντος* (*Ἀριστοφ. Λυσ.* 280.). *Οὐδείς μέ πω ἠρώτηκε καινὸν οὐδὲν πολλῶν ἐτῶν* (*Πλάτ. Γοργ.* 448. *α΄.*). *Ἀλλὰ χρὴ ἐπᾴδειν αὐτῷ ἑκάστης ἡμέρας* (*Πλάτ. Φαίδ.* 77. *ε΄.*). *Προϊόντος τοῦ χρόνου* (*Πλάτ. Φαιδρ.* 255. *α΄.*) *).

β΄) Τὸ δὲ τῆς αἰτίας κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην ἐκτείνεται, καὶ ἐπὶ πολλὰς συντάξεις μετ' ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων, οἷον·

1. *μετ' ἐπιθέτων, ἐπὶ καταμετρήσεως, ὡς τριπλάσιον κεκράξομαί σου* (*Ἀριστοφ. Ἱππ.* 285.), *διπλασίαν πεποιηκέναι τὴν Ἑλλάδα τῆς ἐξ ἀρχῆς* (*Ἰσοκρ. Παναθ.*). *Πᾶσι γὰρ οὗτος κήρυξι νόμος δὶς τόσα πυργοῦν τῶν γιγνομένων* (*Εὐρ. Ἡρακλεῖδ.* 294). *Τῶν ἀρκούντων περιττὰ κτήσασθαι* (*Ξενοφ.* 8, 2, 4.) **). *Οὕτω συντάσσονται τὰ διαφορότητος σημαντικὰ ἐπίθετα, οἷον ἕτερος, ἄλλος, ἀλλοῖος, ἀλλότριος, ἐναντίος****), οἷον· τοῦ λογιστικοῦ ἄλλο τι ἐφάνη, ὥσπερ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ ἐφάνη ἕτερον ὄν* (*Πλάτ. Πολιτ.* 4, 441. *α΄.*). *Πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετὴ ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης;* (*αὐτ. Μένων*). *Ἔστι γὰρ τὰ τούτου ἐπιτηδεύματα κοινὰ παραδείγματα καὶ πάσης δημοκρατίας ἀλλότρια* (*Λυσ. κ. Φίλ. τέλ.*) †). *Ἔτι ὅλα τὰ συγκριτικά, οἷον πατρὸς εὐτυχέστερος, περὶ ὧν κατωτέρω* §. 34. *Β΄., καὶ τὰ ἀξίας δηλωτικά, οἷον*

---

*) *Ἐνίοτε, ὅταν περὶ τοῦ μέλλοντος ἦναι ὁ λόγος, καὶ διὰ τῆς ἐντός, οἷον ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν.*

**) *Παρβ. ὕπατος (δεύτερος, ὕστερος), Αἰσχύλ. Ἀγ.* 51.

***) *Παρβ. Σοφ. Φιλοκτ.* 1192. *ἀλλόκοτος.*

†) *Ἐνίοτε ἀλλοιοῦται ἡ σύνταξις μάλιστα διὰ τοῦ ἤ, οἷον διπλάσια ἀξιοῦν ἐκείνῳ αἱ πόλεις διδόναι, ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν* (*Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ.* 52). *Οἱ δὲ κτησάμενοι διπλῇ, ἢ οἱ ἄλλοι, ἀσπάζονται αὐτά* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 330. *γ΄.*). *Ἴδιόν τι ἔπασχε πάθος, ἢ οἱ ἄλλοι* (*Πλάτ. Γοργ.* 481. *γ΄.*). *Οὐδεὶς ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ* (*Αἰσχύλ. Προμ.* 467.). *Οὐ τοὐναντίον ἔπαθεν, ἢ τὸ προσδοκώμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν* (*Πλάτ. Νομ.* 12, 967. *α΄.*). *Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται διαφέρειν τινός, καὶ διαφέρειν ἤ, οἷον· διαφέρει τὰ τοῦ ἐρῶντος, ἢ τὰ τοῦ μή* (*Πλάτ. Πολιτ.* 228. *δ΄.*).

ἄξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, ὡς· ὅ τι ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος (Πλάτ. Νόμ. 5.). *Οὕτως ἄξιος πολλοῦ, ἄξιος λόγου, ἄξιος θανάτου, καὶ τὸ ἐπίῤῥημα ἀξίως, οἷον· κολασθήτωσαν ἀξίως τῆς ἀδικίας* (Θουκ. 3. 39.), *ὅθεν καὶ ἀξιοῦν τινά τινος, ἀπαξιοῦν* (Αἰσχύλ. Εὐμεν. 359.). *Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀδελφός, ἀκόλουθος, ὅμοιος, ἴσος, ἐχόμενος, ἑπόμενος, οἷον· καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά* (Πλάτ. Φιλήβ. 229.). *Ἀκόλουθα ταῦτα πάντα ἀλλήλων* (Ξενοφ. Οἰκον. 11, 12.), *μῶν οὖν ὅμοιον καὶ χιλίου στρατιωτικοῦ* (Ἀριστοφ. Εἰρ. 527.). *Μεγάλων γνωμῶν καὶ διανοιῶν ἴσα καὶ τὰ ῥήματα τίκτειν* (Ἀριστοφ. Βατρ. 1059.). *Ἀνεπαύετο οὖν ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κλίνῃ* (Πλάτ. Συμπ. 217. δ'.). *Ἄλλα θ' ὅσα τῆς τοιαύτης ἐστὶ κατακοσμήσεως ἑπόμενα* (Πλάτ. Πολιτικῷ, 271. ε'.) *)

2. *μετὰ ῥημάτων, οἷον· τίς δ' ἄν τι τοιοῦδ' ἀνδρὸς εὖ πράξειεν ἄν;* (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 391.) **). *Οὕτως ἐπιταχύνειν τῆς ὁδοῦ* (Θουκ. 4, 47.), *προκόπτειν τῆς ἀρχῆς* (αὐτόθ. 60.). *Τὴν πόλιν ἐατέον τῆς κατοικίσεως* (Πλάτ. Νόμ. 12. τέλ.). *Ὑπερβαλέσθαι ἐκείνους τῆς τιμωρίας* (Λυκοῦργ. κ. Λεωκρ. 165.). *Προσκολλᾶται ἡ Γενικὴ μάλιστα εἰς τὸ ἄρχειν καὶ τὰ σύνθετα, εἴτε ψιλή, οἷον· νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας* (Ξενοφ. Ἑλλ. 2, 2, 14.), *καὶ εἰς τοὺς τύπους· ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, ἔργων ἀδίκων, ὑπάρχειν εὐεργεσίας, ἄρχεσθαι τοῦ λόγου· ἢ μετὰ προθέσεως, οἷον· ἄρχεσθαι ἀπό τινος, ἔκ τινος· σκοποῦμεν*

---

*) *Οἱ ποιηταὶ ουτω συντάσσουσιν καὶ τὴν Παθητ. Μετοχήν, οἷον· πληγεὶς θυγατρὸς τῆς ἐμῆς* (Εὐρ. Ὀρ. 498.). *Ἄλλως δὲ εὑρίσκονται καὶ ἐπιῤῥήματα μετὰ τῆς Γενικῆς, οἷον· τούτων μὲν οὕτως* (Αἰσχύλ. Ἀγ. 950.). (Πρβ. οἷον, Δημοσθ. κ. Ἀνδροτ. 601.). *Ἀξία παρατηρήσεως εἶναι ἡ Γενικὴ αὕτη μετὰ τὸ τί δέ, οἷον· τί δέ; γῆς τε τμήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ οἰκιῶν ἐμπρήσεως, ποῖόν τί σοι δράσουσιν οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς πολεμίους;* (Πλάτ. Πολιτ. 5, 470. α'.). *Οὕτως ἄρχονται καὶ περίοδοι, οἷον· τῆς δὲ σῆς φρενός, ἕν σου δέδοικα* (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 361.).

**) Πρβ. τὰ ἐπικά· *διατρίβωμεν ὁδοῖο* (Ὀδυσσ. β'. 404.), *προφέρει μὲν ὁδοῦ* (Ἡσίοδ. Ἔργ. 577.).

ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς τροφῆς (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 2, 1, 1.) *). *Συχνότερα εἶναι τὰ αἴσθησιν ἐμφαίνοντα ῥήματα, οἷον φθονεῖν τινί τινος, ζηλοῦν τινά τινος, οἰκτείρειν τινά τινος, ἐπαινεῖν τινά τινος, ὀνειδίζειν τινά τινος (καὶ τί), μέμφεσθαί τινά τινος (καὶ τί), ἀκούειν τί τινος (ἢ παρά τινος) οἷον· ὅπερ ἤδη του ἔγωγε καὶ ἤκουσα τῶν σοφῶν* (*Πλάτ. Γοργ.* 493. α'.).

Ἐνταῦθα ἀνήκει τὸ ῥῆμα ὄζειν (τουτ. ὀσμὴν ἔχειν τινός), οἷον· ὄζουσι πίττης καὶ παρασκευῆς νεῶν (*Ἀριστοφ. Ἀχαρν.* 190.), *καὶ ἀπροσώπως, οἷον· ὑμῖν δι' ἔτους τῶν ἱματίων ὀζήσει δεξιότητος* (*Ἀριστοφ. Σφηξ.* 1058.), *ὅθεν καὶ ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν* (*Ἀριστοφ. Βατρ.* 338.), *πόθεν βροτοῦ με προσέβαλε;* (*Ἀριστοφ. Εἰρ.* 180.), *ἔμοιγέ τοι τυροῦ κάκιστον ἀρτίως ἐνήρυγεν* (*αὐτ. Σφηξ.* 913.), *ὅπου συνήθως ὑπονοεῖται ὀσμή.*

Βα'. Ἡ τὸ συμβεβηκὸς ἐκφράζουσα Γενικὴ παριστάνει ἢ μέρος ἢ κτῆσιν. Καὶ ἡ μὲν μέρος παριστάνουσα δύναται νὰ θεωρηθῇ τριχῶς, ἤγουν ὡς Γενικὴ μετὰ οὐσιαστικῶν, ἢ μετὰ ῥημάτων, ἢ μετὰ ἐπιθέτων.

α') Γενικὴ ἐπὶ μέρους, μετ' οὐσιαστικῶν. Εὑρίσκεται αὕτη πρῶτον εἰς τὴν συμπλοκὴν δύο οὐσιαστικῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἕτερον ἔχει τοῦ κατηγορουμένου τὴν δύναμιν, οἷον πόλις Ἀθηνῶν, ἄστυ Ἀθηνῶν, τέλος θανάτου, πέρας τῆς ἀπαλλαγῆς (*Ἡρόδοτ.* 2, 139.) **)· *ὅθεν καὶ τὸ Θουκυδ.* 7, 42., *εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου, καὶ Πλάτ. Νόμ.* 6, 772. γ'., *μέχριπερ ἂν τέλος ἔχειν ἕκαστον δόξῃ τοῦ καλῶς ἐξειργάσθαι, καὶ Φαίδ.* 97. α'., *ἡ ξύνοδος τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι. Πολλάκις πρὸς δήλωσιν τόπου, οἷον· Οἰνόη τῆς Ἀττικῆς*

---

*) *Τὸ δὲ ἐξάρχειν* (*μολπῆς, Ὅμηρ.*) *δέχεται καὶ τὴν Αἰτιατικήν, οἷον βουλὰς ἐξάρχων ἀγαθάς* (*Ἰλ.* 2. 273.), *καὶ ὕστερον ἐξάρχειν ᾠδήν* (*τουτ. ᾄδειν ᾠδὴν καὶ ᾄδοντα ἐξάρχειν*). *Παρβ. ἀπάρχεσθαι, ἐπάρχεσθαι, κατάρχεσθαι, προσάρχεσθαι* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 168. γ'.).

**) *Παρβ. τὰ ποιητικά· Ἰλίου πτολίεθρον* (*Ὅμηρ.*), *τέλος γήραος* (*Μίμνερμ. Λείψ.* 2, 6.), *νόστου τέλος* (*Πίνδ. Νεμ.* 3, 44.), *γάμου τελευτάν* (*Πίνδ. Πυθ.* 9, 118.).

(Θουκ. 2, 18.), ἢ ὕλης, ἐξ ἧς ποιεῖταί τι, οἷον χαλκοῦ πεποιημένος (συνήθ. μετὰ προθέσεων ἀπό ἢ ἐκ) *)· ἢ χρόνου, οἷον ἑκάστου μηνός, ἡμέρας, νυκτός, ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, θέρους, χειμῶνος, καὶ ἐλλειπτικῶς τοῦ λοιποῦ (τουτ. εἰς τὸν λοιπὸν καιρόν)· ὅθεν ἐξηγεῖται καὶ τὸ φρουρᾶς ᾄδειν (Ἀριστοφ. Νεφ. 721.).

β') Γενικὴ ἐπὶ μέρους μετὰ ῥημάτων, οἷον πάσσειν ἁλός (Ἰλ. ί. 214.)**), ἐνετίθης θρυαλλίδων (Ἀριστοφ. Νεφ. 60.), ἀναλίσκεις τῶν σαυτοῦ (Ἀριστοφ. Ἱππ. 913.), κοὐ μεθίστησι τοῦ χρώματος τοῦ παρεστηκότος (Ἀριστοφ. αὐτόθ. 398., πρβ. Πλάτ. Φαίδ. 117. β'.). Οὔτε γὰρ ἂν πλείους οὔτε εἷς ἐγγενόμενος κινήσειεν ἂν τῶν ἀξίων λόγου νόμων τῆς πόλεως (Πλάτ. Πολιτ. 4. τέλ.). Εἶτα κατάξειέ τις αὐτοῦ μεθύων τῆς κεφαλῆς (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1116.), ὅθεν κατέαγε τῆς κεφαλῆς, κατεάγη τῆς κεφαλῆς (Ἀριστοφ. Σφηξ. 1428.), ξυνετρίβη τῆς κεφαλῆς (αὐτ. Εἰρ. 71.). Ἔτι ἀναδεῖν λαβόντα τῶν ταινιῶν (Πλάτ. Συμπ. 413. ε'.), λογίζεσθαι λαβόντα τῶν ψήφων (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1263.), καὶ πολλάκις εἰς τὰ ῥήματα διελεῖν, καθελεῖν, παρελεῖν, ὑφελεῖν, οἷον· τῆς δὲ ὑπαρχούσης πρότερον διὰ Μεγαρέας ὑποψίας σῶφρον ὑφελεῖν μᾶλλον (Θουκ. 1, 42.). Καὶ τοῦ φρουρίου τῶν Ἀθηναίων παρεῖλε (αὐτ. 3, 89.)· καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους (Θουκ. 5, 2.), τῶν τειχῶν καθελεῖν, ὥστε δίοδον εἶναι (Ξενοφ. Ἑλλ. 4, 4, 13.). Ἔτι τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 11.), κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων (Λυσ. π. ἀδυνάτ. 13.), τῶν τρισχιλίων κατελέγην (Λυσ. κ. Νικομάχ. 8.), ᾄδων Φρυνίχου (Ἀριστοφ. Σφηξ. 269.), τουτ. μέλος τι· ἅττ' ἂν κεκλόφωσί μου (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1154.). Ἔτι ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ ῥήματα ἀφαιρεῖσθαι, ὑφαιρεῖσθαί τί τινος (Αἰσχίν. κ. Τιμάρχ. 25.). Πολὺ δὲ

---

*) Πρβ. Ἰλ. ή. 223. Σπανίως καὶ μόνον ποιητικῶς ἀπαντᾶται ἐπὶ τούτῳ ἡ Δοτική, οἷον Ἰλ. κ'. 438.

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἔρχονται πεδίοιο (Ἰλ. β'. 801.), πολέος πεδίοιο θέουσαι (Ἰλ. δ'. 244.). Ἠμερεύοντες μακρᾶς ὁδοῦ (Αἰσχύλ. Χοηφ. 711.), θεσπεσίων ἐπέων ἀθύρειν (Πίνδ. Ἰσθμ. 4. 67.), οἴγοντι νυμφικῶν ἑδωλίων (Αἰσχύλ. Χοηφ. 68.). Ὅθεν καὶ ἐξηγεῖται τὸ Ὁμηρικόν· χαριζομένη παρεόντων.

συχνοτέρα εἶναι ἡ χρῆσις τῆς Γενικῆς ταύτης μετὰ ῥημάτων ψαύσεως ἢ μεθέξεως ἢ νοήσεως σημαντικῶν·

αα') ἡ ἐπὶ μέρους Γενικὴ μετὰ ῥημάτων ψαύσεως σημαντικῶν· οἷον λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός, τοῦ ἱματίου *), λαμβάνεσθαί τινος, ἐπιλαμβάνεσθαι, ξυλλαμβάνεσθαι (ξυλλαμβάνειν τινὶ πόνου), ξυνεπιλαμβάνεσθαι (ὅθεν καὶ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, Θουκ. 4, 10.), ἀντιλαμβάνεσθαι (τῶν πραγμάτων, Δημοσθ. 15, 5.), ἔχεσθαι (τῆς σωτηρίας, Ξενοφ. Ἀναβ. 6, 3, 17.), ἀντέχεσθαι (τῆς θαλάττης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀνθεκτέα ἐστιν, Θουκ. 1, 93.), καὶ τὰ τούτων συνώνυμα, ἀντιποιεῖσθαι, μεταποιεῖσθαι, ἅπτεσθαι, ἀνθάπτεσθαι, ἐφάπτεσθαι, προσάπτεσθαι, τινός, ψαύειν, τινός **). Καὶ ὅτι καὶ τούτων τὰ μεταφορικῶς ἐκλαμβανόμενα φυλάττουσι τὴν αὐτὴν σύνταξιν, οἷον ἅπτεσθαι λόγων, ἐφάπτεσθαι φιλοσοφίας (Πλάτ.), εἶναι φανερόν.

ββ') Μετὰ ῥημάτων σημαινόντων μέθεξιν ἢ κοινωνίαν, οἷον κοινωνεῖν, ἀπολαύειν τινός· ἑνὸς δὲ ἀνδρὸς εὖ φρονήσαντος ἅπαντες ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνου διανοίας (Ἰσοκρ. Παναθ. 41.) ***). Οὕτω μετέ-

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· ῥῖψε ποδὸς τεταγών (Ὁμηρ.)· μέσσου δουρὸς ἑλών (Ἰλ. γ'. 78.), ἄγεσθαι πλοκάμων (Αἰσχύλ. Θήβ. 313.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικὰ δράττεσθαι, θιγγάνειν, λάζυσθαι. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς συνηθείας λαμβάνουσι τὰ ποιητικὰ ῥήματα τὰ προσευχὴν σημαίνοντα ἐνίοτε τὴν Γενικὴν ταύτην, οἷον λίσσεσθαι γονάτων (Ὁμηρ.), καθ' ὑπόνοιαν τοῦ ἁπτόμενος, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοιούτων, ἵππων ἁψάμενος (Ἰλ. ψ'. 584.), σῆς ἁπτόμενος φαρέτρας (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1272.), ὅθεν καὶ λιταὶ θεῶν (Εὐρ. Ὀρ. 244.).

***) Ἐνίοτε καὶ μετὰ τοῦ μέρος· οὐκ ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς (Ἰσοκρ. κ. Σοφιστ. 293.), ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀπολαύομεν, ἐὰν ἦναι ὅλον τι, εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ὡς ταυτὶ τὰ βέλτιστ' ἀπολέλαυκ' Εὐριπίδου (Ἀριστοφ. Θεσμ. 1014.). Ἐπι, ἂν τὸ, ἐξ οὗ ἀπολαύομέν τι, ἦναι ἀφηρημένον, προτίθεται πρὸ τῆς Γενικῆς καὶ ἡ ἐκ (ἀπό) πρόθεσις, οἷον· ἵνα μὴ ἐκ τῆς μιμήσεως τὸ εἶναι ἀπολαύσωσιν (Πλάτ. Πολιτ. 3. 395. γ'., πρβ. Φαίδρ. 255. δ'. ε'.). Οὕτω καὶ μετέχειν μέρος, οἷον· οἵπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος μεθέξουσιν (Ἰσοκρ. Ἀρχίδ.), ὧν μηδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν (Ἰσοκρ. πρ. Νικοκλ.). Ὅπου δὲ λείπει ἡ ἐπὶ μέρους ἔννοια καὶ ὑπονοεῖται ἕν τι ὅλον, ἀνθυποβάλλεται ἡ Αἰτιατική, οἷον· οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1145.). Μέτεστι δὲ πᾶσι τὸ ἴσον (Θουκ. 2, 37.).

χειν, μεταλαμβάνειν, μεταλαγχάνειν, τινός, καὶ αἱ φράσεις, μέτεστί μοι, οἷον· ὁμολογεῖ μὴ μετεῖναί οἱ μακρολογίας (Πλάτ. Πρωταγ. 336. β΄.)· οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 469.)· οὐδὲν πλέον (γίγνεται) νόμων εὖ τεθέντων (Πλάτ. Νόμ. 6. ἀρχ.), τουτ. οὐδὲν ὄφελος. Ἔτι μεταδιδόναι τινί τινος, οἷον· χρὴ δὲ τοῦ βάρους μεταδιδόναι τοῖς φίλοις (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 7, 1.), καὶ μεταιτεῖν τινος, οἷον τῆς βασιλείας (Ἡρόδοτ. 4, 146.). Τέλος δὲ μέλει μοι *), μεταμέλει μοι, προσήκει μοι, τινός, οἷον·

Γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλει (Βακχυλλ. Λείψ. ἀνάλ. 1, 150, 9.). Τῇ πόλει πολλάκις ἤδη μετεμέλησε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ μὴ μετ' ἐλέγχου γενομένων (Ἰσοκρ. π. ἀντιδ. 314.). Ὁμοίως γὰρ προσήκει κἀμοὶ τῆς ἐλευθερίας τὸ ἴσον καταθέντι ἀργύριον (Λυσ. π. τραύμ. ἐκ προνοίας, 12.). Τί δὲ προσήκει δῆτ' ἐμοὶ Κορινθίων; (Ἀριστοφ. Ὄρν. 970.)

γγ΄). Μετὰ ῥημάτων σημαινόντων αἴσθησιν ἢ νόησιν, μάλιστα ὅταν ἦναι ὁ λόγος περὶ μέρους τοῦ ἀντικειμένου· οἷον αἰσθάνεσθαι, γιγνώσκειν, ὀσφραίνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροᾶσθαι, πυνθάνεσθαι, τινός· π. χ.

Ἐγὼ γὰρ ᾐσθόμην (αὐτοῦ) τεχνωμένου (Ἀριστοφ. Σφηξ. 176.). Ἆρα γνώσεται ἐμοῦ χαριεντιζομένου (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 62.). Χαίρουσιν ἀκούοντες ἐξελεγχομένων τῶν ἀνθρώπων (αὐτόθ. 54.). Ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγόρου καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ἐξ ὁμοίου ἀμφοῖν (Δημοσθ. 226.). Ἐπύθοντο τῆς Πύλης κατειλημμένης (Θουκ. 4, 6.), ὅθεν καὶ ἐπήκοος λόγων (Πλάτ. Πολιτ. 6, 499. α΄.). Ἐνίοτε συντάσσονται οὕτω καὶ σκοπεῖν, διασκοπεῖν, ὁρᾶν, εἰδέναι, ὑπονοεῖν, μανθάνειν, ξυνιέναι, ἐνθυμεῖσθαι, οἷον· σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν (Πλάτ.

*) Ἐνίοτε καὶ μετ' Ὀνομαστικῆς· ἄλλοισιν ἄλλος θεῶν τε κἀνθρώπων μέλει (Εὐριπ. Ἱππόλ. 104.).

Θεαίτ. 182.). *Τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν, ὅπῃ κομισθήσονται* (*Θουκ.* 1, 52.). *Ἢ οὔπω εἶδες ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἀνθρώπων καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἧττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναστρεφομένων ἐν μέσῳ;* (*Πλάτ. Πολιτ.* 8, 558. *α'.*). *Οἶσθα γὰρ πατρὸς πάντως ἃ μέλλει* (*Εὐριπ. Ἰφιγ. Αὐλ.* 1117.) *). *Τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπονοεῖτε* (*Θουκ.* 1, 68.). *Ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν* (*Θουκ.* 1, 3.). *Οὐδὲ γὰρ τότε οἷός τ' ἦ μαθεῖν σου, ὅ,τί ποτε λέγεις* (*Πλάτ. Γοργ.* 488. *γ'.*). *Ἐνθυμοῦ δὲ τῶν εἰδότων ὅ,τί τε λέγουσι καὶ ὅ,τι ποιοῦσι* (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 3, 6, 17.). *Τέλος ἀποδέχεσθαί τινος* (*δηλ. λόγον, γνώμην*), *ἀνέχεσθαί τινος* (*δηλ. λόγον, φωνήν*), *θαυμάζειν, ἄγασθαί τινος* (*δηλ. ἔργον*), *ἐπαινεῖν τινος, ψέγειν τινός, μέμφεσθαί τινος, οἷον· ἃ πρὸς Θρασύμαχον λέγων ᾤμην ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας, οὐκ ἀπεδέξασθέ μου* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 368. *β'.*). *Ἀνέξει ἄρα λέγοντος ἐμοῦ περὶ τούτων* (*αὐτόθ.* 10, 613. *γ'.*). *Οἶσθ' οὖν, ὃ θαυμάζω τοῦ ἑταίρου σου Πρωταγόρου* (*Πλάτ. Θεαίτ.*). *Ἄγαμαι Ὑπερβόλου* (*Ἀριστοφ. Ἀχαρν.*). *Τοῦτο ἐπαινῶ Ἀγησιλάου* (*Ξενοφ. Ἀγησ.* 8, 4.). *Ὃ μέμφονται ἡμῶν* (*Θουκ.* 1, 84).

γ') Γενικὴ ἐπὶ μέρους μετ' ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων καὶ ἐπιῤῥημάτων, οἷον·

1. *μετ' ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων, ἀνὴρ Μάρδος ἐπειρᾶτο προσβαίνων κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλεως* (*Ἡρόδοτ.* 1, 84.). *Καὶ ἅμα ἐλλιπὲς σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως* (*ἡγοῦντο*), (*Θουκ.* 5, 1.). *Τῆς δὲ ψυχῆς τοῦτο, ἐν ᾧ αἱ ἐπιθυμίαι εἰσί* (*Πλάτ. Γοργ.* 493. *α'*). *Οἱ μὲν ἐν τούτῳ παρασκευῆς ἦσαν* (*Θουκ.* 2, 17.). *Καὶ εἰς τὰς φράσεις, ἐς τόδ' ἡλικίας* (*Ἡρόδοτ.* 7, 38.).

---

*) *Παβ. ἐπίστασθαι* (*Ἡρόδοτ.* 3, 103.), *ὅθεν καὶ οἱ ποιηταί· εὖ εἰδὼς μάχης* (*Ἰλ. β'.* 823.), *τόξων* (720.). *Ποιητικὴ εἶναι ἡ σύνταξις αὕτη ἐπὶ τοῦ λέγειν, φάναι, οἷον· τοῦ κασιγνήτου τί φῄς, ἥξοντος ἢ μέλλοντος;* (*Σοφ. Ἠλέκτρ.* 317.).

Εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφῖκται (Λυσ. ὑπὲρ Καλλ. 3.)*). Ἀφικνεῖσθαι, ἐλθεῖν, προελθεῖν εἰς τοῦτο ἀνάγκης, εἰς τοῦτο κινδύνου, εἰς τοσοῦτον τόλμης, οἷον· οὐκ ἂν ποτ' αὐτὸν εἰς τοσοῦτον τόλμης ἡγησάμην ἀφικέσθαι (Λυσ. πρὸς Σίμ. 1.). Ἔτι οἱ τοιοῦτοι, οἷον· ἐὰν ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἁμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 13.), καὶ εἰς τὰς Μετοχάς, οἷον· αἱ σωθεῖσαι τῶν νεῶν (Λυσ.)· τοῖς ἀεὶ τῶν ἀδίκων ἀφικνουμένοις θεάματα καὶ νουθετήματα (Πλάτ. Γοργ. 525. γ'.), καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου· οἱ μέν, οἱ δέ· οἷον· τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν (Ἐπίκτητ.)**). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συντάσσονται τὰ ἀναφορικά, οἷον· ᾧπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον (Θουκ. 7, 36.). Ὃ μὲν χρήσιμον τῇ πόλει τοῦ πράγματός ἐστιν (Δημοσθ. κ. Ναυσιμάχ. 992.). Ὅσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν (Πλάτ. Φαίδρ. 270. α'.). Ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ῥυτίδων ὅσας ἔχει (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 1052.). Οὕτω καὶ ὃς ἡμῶν (Πλάτ. Φαίδ. 65. γ'.), ἑκάτερος, ἕκαστος ἡμῶν, ὀλίγοι, πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, μέγιστον κακῶν· ὅθεν καὶ (κατ' ἐφέλκυσιν τοῦ γένους) ὁ πλεῖστος τοῦ χρόνου (Θουκ. 1, 30.)· τὸν πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο (Θουκ. 1, 5., πρβ. αὐτόθ. 2., τῆς γῆς ἡ ἀρίστη)· τῆς δὲ ζημίας μεγίστη τὸ ὑπὸ πονηροτέρου ἄρχεσθαι (Πλάτ. Πολ. 1, 347. γ'., πρβ. Πλάτ. Συμποσ. 209, 2).

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων κατὰ τοὺς δύο ἀριθμοὺς δύναται νὰ λάβῃ Γενικήν, οἷον τὸ πολὺ τοῦ βίου (Πλάτ. Πολιτ. 3, 405. β'.), ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας (Ἀριστοφ. Νεφ. 510.), τῆς γνώμης τὰ βέβαια (Θουκ. 1, 70.), τὸ καινὸν τοῦ πολέμου (αὐτ. 3, 30.), τὰ μέγιστα ἡμῖν τῶν λόγων ἐν ταύτῃ τῇ θεῷ

*) Πρβ. τὸ τραγικόν· ἐς τόδ' ἡμέρας.

**) Ἐνίοτε ἀναιρεῖται ἡ τοῦ μέρους ἔννοια καὶ προτίθεται ἡ Ὀνομαστική, οἷον· οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (Θουκυδ. 1, 89.).

πάντ' ἐστίν (*Πλάτ. Κριτίᾳ* 108. δ'.) *). Καὶ εἰς τὰς σταθερὰς φράσεις, *εἰς πᾶν κακοῦ ἀφικέσθαι* (*Ἡρόδοτ.* 7, 118.), *ἐν παντὶ κακοῦ εἶναι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 9.), *ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν* (*Θουκ.* 7, 55.), (*καὶ ἐλλειπτικῶς ἐν παντὶ ἂν εἴης*, *Πλάτ. Συμποσ.* 194. α'.) *πρβ. Σοφ. Φιλοκτ.* 174.

2. *μετ' ἐπιῤῥημάτων*, οἷον *ποῦ γῆς; πανταχοῦ, οὐδαμοῦ γῆς, πηνίκα τῆς ἡμέρας; πηνίκα τῆς ὥρας; ὀψὲ τῆς ἡμέρας, ἀωρὶ νυκτῶν, πόῤῥω νυκτῶν, πόῤῥω τῆς ἡμέρας, πόῤῥω ἡλικίας. Πρόσω ἐλάσαι τῆς πλεονεξίας* (*Ξενοφ. Κύρ. Παίδ.* 1, 6, 39.). *Ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ πρόσθεν προελθών* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 339. δ'.). *Ἐμβαλεῖν που τῆς ἐκείνων χώρας* (*Ξενοφ. Κύρ. Παίδ.* 6, 1, 42.). *Οὐχ ὁρᾷς, ἵν' εἶ κακοῦ;* (*Σοφ. Αἴας* 386.) **). *Ἔτι ἐνταῦθα τοῦ λόγου*, οἷον· *οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν, κτλ.* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 177. γ'.). *Μέχρι μὲν οὖν δὴ δεῦρο τοῦ λόγου καλῶς ἂν ἔχοι καὶ πρὸς ὁντινοῦν λέγειν* (*Πλάτ. Συμποσ.* 217. ε'.). *Ἐνταῦθα ἤδη εἶ τῆς ἡλικίας, ὃ δὴ ἐπὶ γήραος οὐδῷ φασὶν εἶναι οἱ ποιηταί* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 328. ε'.). *Ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτοῦ — μηνοειδὲς ἐς τὴν πόλιν προσῳκοδόμουν* (*Θουκ.* 2, 76.). Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, οἷον· *ὅπη ἂν τύχωσι τῆς γῆς* (*Πλάτ. Φαίδ.* 113. β'.), *ᾗπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλίσαντο* (*Θουκ.* 8, 26.), *ᾗ βράχιστον τοῦ λόγου* (*Ἀριστοφ. Λυσ.* 715.). Ἔτι *ἐγγύς, πλησίον* ***), *κάτω*, μετὰ τῶν Παραθετικῶν αὐτῶν, *ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα, κτλ.*, οἷον· *ἐγγὺς ἐγένοντο τοῦ χωρίου* (*Ξενοφ. Ἀνάβ* 5, 4, 8.), *εἰς τὸ ἐγ-*

---

*) Πρβ. *τἀπίλοιπα τῶν λόγων* (*Σοφ. Φιλοκτ.* 24.), *ἐς τὰ μαλθακὰ γαίης* (*Εὐριπ. Ἱππ.* 1226.), *ὤ μοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων* (*Σοφ. Ἀντιγ.* 1265.). Παραπλησίως λέγεται ἐμφατικῶς *δειλαία δειλαίων, ἄῤῥητ' ἀῤῥήτων, πιστὰ πιστῶν*, ὅπου φαίνεται παράθεσίς τις. *ἢ τὸ δαιμόνιε ξείνων* (*Ὀδ.* ξ. 443.), *ὦ φίλα γυναικῶν* (*Εὐριπ. Ἀλκήστ.* 460.), *ὦ τάλαινα παρθένων* (*Εὐριπ. Ἡρακλεῖδ.* 567.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικώτερα· *πρόσω βιότου* (*Εὐριπ. Ἀλκήστ.* 910.), *τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν* (*Ἀριστοφ. Νεφ.* 138.), *ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος τιμῶνται* (*Ἡρόδοτ.* 3, 154.).

***) Πρβ. τὸ ποιητικὸν *πέλας*.

γυτάτω χωρίον τούτων (αὐτόθ. 5, 7, 8.). Τέλος τὰ τρόπον ἐμφαίνοντα ἐπιῤῥήματα, οἷον πῶς, ὅπως, ὡς, οὕτως, ὡσαύτως, ἑτέρως, καλῶς, χρησίμως, ἡδέως (μετὰ τῶν ῥημάτων ἔχειν, διακεῖσθαι, κεῖσθαι)· π. χ. πῶς τὰ ἄστρα πρὸς ἄλληλα τάχους ἔχει (Πλάτ.)· οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης (Πλάτ.), ὡς ἑκατέρων τὶς εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχοι (Θουκ. 1, 22.), ὡς εἶχε τάχους ἕκαστος (Θουκ. 2. 90.), ὡς ποδῶν εἶχον (Ἡρόδοτ. 6, 116.). Οὕτως ἔχειν τῆς γνώμης, οὕτω τρόπου ἔχειν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 5, 56.). Εὐδαιμονίας ὡσαύτως κρίνεις; (Πλάτ. Πολιτ. 9, 576.). Ὅταν δέ γε ὑγιεινῶς τις ἔχῃ αὐτὸς αὑτοῦ καὶ σωφρόνως (Πλάτ. Πολιτ. 9, 571. δ'.), ὅθεν Ἄλεξις παρ' Ἀθηναίῳ 10, 419., ἡδέως ἔχων ἐμαυτοῦ*). Μάλιστα ἐπὶ τόπων καλῶς κειμένων πρός τι, οἷον· τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται (Θουκ. 1, 36.). Τοῦ δὲ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθίστασθαι (Θουκ. 3, 92.).

ΣΗΜ. Τούτων τινὲς φράσεις δέχονται καὶ τὴν μετ' Αἰτιατικῆς σύνταξιν, οἷον οὕτως ἔχειν τὴν ψυχήν (Δημοσθ. περὶ Στεφ. 319.), χαριέντως ἔχειν τὸ σῶμα (Πλάτ. Φαίδ. 80. γ'.), ὑγιεινῶς ἔχειν τὰ σώματα (αὐτ. Πολιτ. 3. 407. δ'.), φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην (Ἡρόδοτ. 3. 130.), καὶ πολλάκις οὕτως ἔχειν τὴν γνώμην (Ἰσοκρ. Ξενοφ. Λυσ.).

Γα'. Ἡ δὲ κτῆσιν σημαίνουσα Γενικὴ, εὑρισκομένη καὶ αὐτὴ μετ' οὐσιαστικῶν καὶ ῥημάτων καὶ ἐπιθέτων, ἀναφαίνεται

α) πρῶτον εἰς τὰς ἐλλειπτικὰς συντάξεις· Διὸς Ἄρτεμις, Διὸς Ἡρακλῆς (κατ' ἔλλειψιν τοῦ θυγάτηρ, υἱός). Οὕτω Δημοσθένης Δημοσθένους, Θουκυδίδης Ὀλόρου. Σπανιωτέρα εἶναι ἡ τοῦ ἀδελφός ἔλλειψις, οἷον Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου (Λυσ. κ. Διογείτ. 24.), ἢ ἡ τοῦ γυνή, οἷον· τὴν Σμικυθίωνος οὐχ ὁρᾷς Μελιστίχην (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 46.). Καὶ

*) Πρβ. τὸ ἀνακῶς ἔχειν τινός (τουτ. ἐπιμελεῖσθαί τινος), καὶ τὸ ἰωνικώτερον εὖ ἥκειν βίου (τουτ. εὐδαίμονα εἶναι καὶ πλουτεῖν), Εὐριπ. Ἀλκίστ. 291.

παραλλήλως ἐξηγεῖται τὸ Ὀδυσσεὺς ὁ Ὁμήρου (Πλάτ. Γοργ. 526. δ'.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ φράσεις· εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται (Πλάτ. Φαίδρ. 276. δ'.), ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει (Πλάτ. Θεαίτ. 147. γ'.), ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως μῦθος (αὐτόθ. 164. δ'.) *). Ἡ τῶν Πλαταιέων ἐπιστρατεία (τουτ. ἡ κατὰ τῶν Πλαταιέων στρατεία, Θουκ. 2, 79). Ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς (Θουκ. 1, 108.), ἀγγελία τῆς Χίου (αὐτόθ. 8, 15.), βίᾳ τῆς μητρός (Ξενοφ. Ἀναβ. 7, 8, 17.), εὐνοίᾳ τῆς σῆς φύσεως (Πλάτ. Πολ. 262. γ'.). Καὶ οὕτω πολλάκις πόθος υἱοῦ (τουτ. διὰ, πρὸς τὸν υἱόν), εὔνοια Ἀθηναίων (τουτ. πρὸς τοὺς Ἀθηναίους) **). Στενωτέραν ὑπόνοιαν κτήσεως κατὰ συμπλοκὴν οὐσιαστικῶν εὑρίσκομεν εἰς τὰ ἑξῆς· χύτρα ἔτνους (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 876.), τάγηνον τευθίδων (Ἱππ. 936.), ἀργυρίου βαλάντια (αὐτόθ. 1202.), οἴνου σταμνίον (Λυσιστρ. 196.), περιστερεῶν θηρίων (Πλάτ. Θεαίτ. 197. δ'.), καὶ ἄλλα τοιαῦτα (πίθος μέλιτος, πλοῖα σίτου) ***). Καὶ ἐπὶ ἀφιερώσεως κρατήρων, οἷον Διὸς σωτῆρος (εἷλκον Διὸς σωτῆρος, Εὐβουλ. παρ' Ἀθηναίῳ 11, 471. ε'.), καὶ κατ' ἐπιφώνημα, οἷον Ἄπολλον δαιμονίας ὑπερβολῆς! (Πλάτ. Πολιτ. 509. γ'.)· οἴμοι δάμαρτος καὶ τέκνων (Εὐριπ. Ἡρακλ. 1374.), φεῦ τοῦ ἀνδρός! (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 1, 39.), ἔτι πολλάκις εἰς τὰς περιφράσεις διὰ τῶν οὐδετέρων τὸ, τά, οἷον τὰ τῶν θεῶν, τὸ τῆς τύχης, τὸ τῆς ὀργῆς, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, κτλ.

β') Ἡ ἐπὶ κτήσεως Γενικὴ μετὰ ῥημάτων, οἷον τοῦ εἶναι, κατά τε συγγένειαν, ὡς· ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 47.), καὶ κατ' εὔνοιαν, οἷον· μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι (Ἀριστοφ. Ἱππ. 867.), ὁρῶντες τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἰδίων δυναμένους τὰ σφέτερ' αὐτῶν διοικεῖν τῆς πόλεως ὄντας καὶ

*) Ἀλλὰ λέγεται πολλάκις καὶ κατὰ περίφρασιν· ἡ περὶ τὸν σοφιστὴν ζήτησις (Πλάτ.), καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

**) Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ συνδρομὴ πολλῶν γενικῶν, οἷον· ἔνιοι δὲ τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσεις τοῦ γήρως ὀδύρονται (Πλάτ. Πολιτ. 1.), ἕνεκα πολέμου τε καὶ τῆς ψυχῆς ῥᾳστώνης μεταστροφῆς ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ οὐσίαν (αὐτόθ. 7, 525. γ'.).

***) Πρβ. τὰ ποιητικά· δέπας οἴνου (Ὀδύσσ. ι'. 596.), λευκῆς χιόνος πτέρυξ (Σοφ. Ἀντιγ. 114.), γέρας εὐκλείας (Φιλοχτ. 478.).

τῶν τὰ βέλτιστα λεγόντων (Ἰσοκρ. π. Εἰρ. 185.) *). Καὶ πλησιάζει δὲ πάλιν ἐνίοτε εἰς τὴν τῆς ἐπὶ μέρους Γενικῆς σημασίαν, οἷον· καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι (Θουκ. 1, 65.), ἢ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων; (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 869.) **). Οὕτω καὶ ἑαυτοῦ εἶναι ἢ γίγνεσθαι (Πλάτ. Φαίδρ. 250. α'.). Καὶ ἐπὶ οὐδετέρων· ἔστι τῶν ἀδυνάτων, ἔστι τῶν αἰσχρῶν (Δημοσθ. 18, 13.), (τουτ. ἔστι πάντη ἀδύνατον, κτλ.). Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ σύνταξις· οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς· παραλαμβανομένη ἐνίοτε καὶ ἐπὶ πραγμάτων καὶ ἀφῃρημένων ὀνομάτων, οἷον· εὐδαιμονίας τοῦτ' ἐστὶν (Μένανδρ. 24.), ῥᾴστης εἰσὶ διδασκαλίας (Εὐήν. Λείψ. 1, 6.). Τὰ μὲν οὖν πολλὰ πολλοῦ χρόνου (ἐστὶ) διηγήσασθαι (Πλάτ. Πολιτ. 10, 615. α'.) ***). Ἔτι εἰς τὰς φράσεις, εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν (Πλάτ. Νόμ. 4, 721. β'.), κεῖται ζημία ἀδικημάτων, ἁμαρτημάτων (Θουκ. 3, 45.). Καὶ καθάπερ τὸ εἶναι ἐπὶ κτητικῆς σημασίας, οὕτως εὑρίσκεται καὶ τὸ συνώνυμον φαίνεσθαι, οἷον· εὔηθες γὰρ τοῦτό γε φανείη ἂν καὶ οὐ Σιμωνίδου (Πλάτ. Πρωταγ. 343. ε') †). Ἐπειδὴ δὲ τὰ γνώμην ἐμφαίνοντα ῥήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμπεριλαμβάνουσι καὶ τοῦ εἶναι τὴν σημασίαν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ μετέχουσιν ὁμοίας συντάξεως, οἷον νομίζειν, ὑπολαμβάνειν, τιθέναι, λέγειν, ἀποδεικνύναι, π. χ.

ὡς σφόδρα σὺ τὸν δῆμον σεαυτοῦ νενόμικας (Ἀριστοφ. Ἱππ. 714.), τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολάβοι ἄν τις, τῆς ὑμετέρας ἂν ἀμελείας τις θείη (Δημοσθ. Ὀλυνθ. α'. ἀρχ. καὶ 12.). Λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμὲ τῶν πάντων (Πλάτ. Σοφιστ. 233. ε'.). Εἰ μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει (δηλ. τῶν παίδων), τὰ δὲ σωθέντα τῶν χρημάτων αὐ-

---

*) Πρβ. τὸ Αἰσχύλ. Εὐμεν. 728. κάρτα δ' εἰμὶ τοῦ πατρός.

**) Ἐνίοτε προστίθεται καὶ τὸ τίς, οἷον· δῆλον, ὅτι τῶν χρηστῶν τις εἶ (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 826.).

***) Πρβ. Ἰλ. ψ'. 160. οἷσι μάλιστα κήδεός ἐστι νέκυς. Πίνδ. Νεμ. 10, 85. μακροτέρας γὰρ ἀριθμῆσαι σχολῆς.

†) Ποιητικὴ ἔμεινεν αὕτη ἡ σύνταξις ἐπὶ τοῦ ἐλθεῖν, ἥκειν· οἷον· ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρόντιστος πάλαι νείκης παλαιᾶς ἦλθεν (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1378.), καὶ γῆς ὁποίας ἥλθον (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 572.). Ψαύμιος γὰρ ἵκει ὀχέων (κῶμος δηλ.), Πίνδ. Ὀλ. 4, 11. (πρβ. Ἡρόδοτ. 7, 157.).

τὸς ἕξει (Λυσ. κ. Διογείτ. 25.). Πρβ. ὅστις πατρὸς νῦν Καπνίου κεκλήσομαι (Ἀριστ. Σφηξ. 151.)· τῶν περὶ ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι (δηλ. τοὺς δούλους, Πλάτ. Πολ. 8, 567. ε'.).

Ἐκτὸς τούτων τῶν ῥημάτων ἀναφέρονται ἐνταῦθα τά τε πλησμονῆς καὶ ἐνδείας δηλωτικά, ἔτι δὲ τὰ σημαίνοντα κράτος καὶ κυβέρνησιν.

αα') Τῶν πλησμονῆς δηλωτικῶν εἶναι πληροῦν, ἀναπιμπλάναι, ἐμπλήσασθαι, μεστοῦν, ἐπινεῖν, γέμειν, σάττειν, καταπάσσειν, οἷον· ὡς αἱ τράπεζαί γ' εἰσὶν ἐπινενησμέναι ἀγαθῶν ἁπάντων καὶ παρεσκευασμέναι, κλῖναί τε σισυρῶν καὶ δαπίδων νενασμέναι (Ἀριστοφ. Ἐκκλησ. 838.). Πόσης οἴεσθε γέμει σωφροσύνης; (Πλάτ. Συμπ. 216. δ'.). Τριήρης σεσαγμένη ἀνθρώπων (Ξενοφ. Οἰκον. 8, 18.). Πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων (Ἀριστοφ. Ἱππ. 99.)*). Καὶ ἐπὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ, οἷον· εὐωχεῖσθαι (ὥσπερ καγχρύων ὀνίδιον εὐωχημένον, Ἀριστοφ. Σφηξ. 1306.), καὶ μεταφορικῶς εὐωχοῦ τοῦ λόγου θαῤῥῶν (Πλάτ. Πολιτ. α'. 352. β'.), πρβ. ἑστιᾶν, ὡς· τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἱστία; (Πλάτ. Φαίδρ. ἀρχ.), ἐμπίπλασθαι (τευθίδων ἐμπλήμενος, Ἀριστοφ. Ἱππ. 931., πρβ. Σφῆκ. 424. 1127.), καὶ μεθυσθῆναι (τοῦ νέκταρος, Πλάτ. Συμπόσ. 203. β'.)**)·

ββ') Τῶν δὲ ἐνδείας δηλωτικῶν εἶναι δεῖσθαι, δεῖν, ἐπιδεῖσθαι, προσδεῖσθαι, ἀπορεῖν, σπανίζειν, πένεσθαι, ἀργεῖν, ἰδιωτεύειν, μονοῦσθαι, ἐρημοῦσθαι, λείπεσθαι, ἀπολείπεσθαι, ἐλλείπειν, στερίσκειν, ἀποστερεῖν (τινά τινος), π. χ.

πρᾶγμα πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενον (Πλάτ.), (καὶ ὅταν σημαίνῃ χρῄζω, παρακαλῶ, οἷον· ἐδεήθη μου προσελθεῖν αὐτῷ, Λυσ. π.

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἆσαι αἵματος (Ἰλ. ε'. 289.), φύρσαι αἵματος (Ὀδ. σ'. 21.), λελουμένος Ὠκεανοῖο (Ἰλ. ε'. 6.), κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο (Ἰλ. α'. 470.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικά χορέσασθαί τινος (Ἰλ. ι'. 167.), τέρπεσθαί τινος (Ὀδ. ι'. 218.).

Ἀριστοφ. Χρημ. 25.), *οὐκ ὀλίγων δεῖ τῶν ἐπιθησομένων* (*Ξενοφ. Πολ. Ἀθην.* 3, 12.), (*καὶ εἰς τὰς φράσεις· πολλοῦ δεῖ, ὀλίγου δεῖ, πολλοῦ δέω, τοσούτου δέω· τὸ πῦρ ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι τοὺς Πλαταιέας, Θουκ.* 2, 77.), *κοὐ σπανίζοντες φίλων βουλευσόμεσθα* (*Αἰσχύλ. Χοηφ.* 706.), *πένεσθαι τῶν σοφῶν* (*Αἰσχύλ. Εὐμεν.* 434.), *ὅθεν συμπένομαι τοῖς πολίταις τούτου τοῦ πράγματος* (*Πλάτ. Μένων.*)· *εἴ τ' ἀπομονωθήσονται τῆς ξυμβάσεως* (*Θουκ.* 3, 28.), *ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημιουργίας* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2.), *τῆς ἀρετῆς οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειν* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 327. *α'*.), *τὰ ἐρημούμενα φυλακῆς* (*Ξενοφ.*), (*πρβ. χηροῦσθαί τινος, Ἡρόδοτ.* 6, 83.). *Οὐ γὰρ ἂν ἑκὼν τῆςδε ἀπελείπετο τῆς ξυνουσίας* (*Πλάτ. Τίμ. ἀρχ.*). *Ὅτου δὲ ἂν ἐλλείπῃς τούτων, ταύτῃ ἀτελὴς ἔσει* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 269. *δ'*.)·

γγ') *Τῶν δὲ κράτος σημαινόντων ῥημάτων εἶναι ἄρχειν, βασιλεύειν, δεσπόζειν, κρατεῖν, κυριεύειν, ἡγεμονεύειν, ἐπιστατεῖν, ἡγεῖσθαι* *), *στρατηγεῖν, τυραννεύειν, ἔτι διαφέρειν, κρατιστεύειν, ἰσχύειν* (*ἴσχυόν τ' αὐτὸς ἐμαυτοῦ, Ἀριστοφ. Σφηξ.* 357.), *χορηγεῖν* (*οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι, τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐῤῥωμένως, Πλάτ. Θεαίτ.* 179. *δ'*.), *ὑπερβάλλειν* (*ἆρα λύπῃ ὑπερβάλλει τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, Πλάτ. Γοργ.*) **). *Ἐνταῦθα συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ τῆς ἐναντίας φύσεως, οἷον· ἡττᾶσθαί τινος* (*οὗ καὶ καταγελαστότατόν ἐστι πάντων* [*τὸ γυναικεῖον γένος δηλ.*] *ἡττώμενον, Πλάτ. Πολιτ.* 5, 455. *δ'*.), *καὶ νικᾶσθαί τινος, οἷον· τί δῆτ' ἐρεῖς, ἣν*

---

*) *Τὸ ἡγεῖσθαι, ὅταν σημαίνῃ δεικνύναι ὁδόν, συντάσσεται μετὰ Δοτικῆς* (*πάσαις ταῖς ἄλλαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, Πλάτ. Πολιτ.* 9, 573, *ε'*.). *Τὸ δὲ ἐξηγεῖσθαι μετ' Αἰτιατικῆς* (*Θουκ.* 1, 71. 6, 85.).

**) *Πρβ. τὰ ποιητικά· πρεςβεύεσθαι, πρεςβεύειν* (*κακῶν δὲ πρεςβεύεται τὸ Λήμνιον, Αἰσχύλ. Χοηφ.* 621.), *οὐ ταχθεῖσα πρεςβεύειν γένους* (*Εὐριπ. Ἡρακλεῖδ.* 479.)· *καλλιστεύεσθαι* (*Εὐριπ. Μήδ.* 943.)· *ὑπερπαίειν* (*πολὺ δὲ ὑπερπέπαικεν αὖ τούτων ἁπάντων τὰ Θάσι' ἀμφορείδια, Ἀριστοφ. Ἐκκλ.* 1118.).

τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ; (Ἀριστοφ. Νεφ. 1087.), *καὶ κρατεῖσθαί τινος· ὅτι πολὺ κρατεῖται ἐν ἅπασιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ γένος τοῦ γένους (Πλάτ. Πολιτ.* 5, 455. *δ'.*), (*πρβ. δουλοῦσθαι ἐξ ἐπιγρ. παρ' Ἀθην.* 13, 589. *β'.*) *).

γ') *Ἡ ἐπὶ κτήσεως Γενικὴ μετ' ἐπιθέτων· τούτων δὲ*

αα') *τὰ μὲν εἶναι ἀπόλυτα, οἷον· εὐδαίμων, θαυμάσιος (εὐδαίμων τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, Πλάτ. Φαίδρ.* 58. *ε'.*, *θαυμάσιαι τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους, Ξενοφ. Ἀνάβ.* 2, 3, 15.),

ββ') *τὰ δὲ ἀναφορικά, ὡς τὰ κοινωνίας σημαντικά, οἷον· οἰκεία τοῦ ἀρίστου φύσις (Πλάτ. Πολ.* 4, 501. *δ'.*), *ξύντροφα τῶν ἐκ γῆς βλαστανόντων (Πλάτ. Νόμ.* 8, 845. *δ'.*), *γένος οὖν ἀνθρώπων ἐστί τι ξυμφυὲς τοῦ παντὸς χρόνου (Πλάτ. Νόμ.* 4, 721. *γ'.*), *καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἰσόῤῥοπος, ὥσπερ τῶνδε, ὁ λόγος τῶν ἔργων φανείη (Θουκ.* 2, 42.) **), *ξύμψηφός σοί εἰμι τούτου τοῦ νόμου (Πλάτ. Πολιτ.*), *ξυνεργὸς τοῦ κτήματος τούτου (Πλάτ. Συμπ.* 212. *β'.*), *ἱερὸς τῶν κατὰ χθονὸς θεῶν (Εὐριπ. Ἄλκηστ.* 76.), *ὡραία γάμου, ὡραία ἀνδρὸς παρθένος (Λυσ. Λειψ.* 3.), *καὶ ὁμοίως ἐπιχώριος (Μούσης, Πλάτ. Συμπόσ.* 189. *β'.*), *σύμφωνος, ἴδιος, κοινός, φίλος, ἐπώνυμος, ξυγγενής, εὐπειθής (τῶν νόμων, Πλάτ. Νόμ.*), *συγγνώμων (τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 6, 1, 37.), *καὶ πολλάκις ἔμπειρος, ἐπιστήμων, σοφός, τρίβων τινός (Πλάτ. Πολιτικῷ* 230. *α'.*)· *ἔτι τὰ ἐνδείας σημαντικά, οἷον· πένης, κενός, ἐνδεής, ἐπιδεής, γυμνός, ψιλός (πράξεων, Πλάτ. Πολιτ.* 258. *δ'.*), *ἔρημος (φίλων, Θουκ.*), *καθαρός (ἐπιθυμιῶν, Πλάτ.*), *ἁγνός (γάμων, Εὐρ.*), *ἐλεύθερος (φόνου, Πλάτ.*), *ὅθεν καὶ ἐλευθερία τινός, οἷον· τῶν γε τοιούτων ἐν τῷ γήρᾳ πολλὴ εἰρήνη*

---

*) *Ἄλλοτε, ὅταν ἐπικρατῇ ἡ Παθητικὴ σημασία, μετὰ τῆς ὑπό προθέσεως.*

**) *Πρβ. τὰ ποιητικά, σύννομος νεφέων δρόμου (Εὐριπ. Ἠλ.* 1488.), *ἔννομος γῆς (Αἰσχύλ. Ἱκετ.* 565.), *ὁμόφοιτος αἱμύλων μύθων (Πινδ. Νεμ.* 8, 56.).

γίγνεται καὶ ἐλευθερία (Πλάτ. Πολιτ. 1.)· ἀκρατής, ἀκράτωρ (Πλάτ. Πολιτ. 9, 579. γ'.), (ὅθεν καὶ ἀκράτεια ἡδονῶν)· ἥττων τινός (ὅθεν καὶ ἧττα πόματος (Πλάτ. Νόμ. 1.)· μετὰ τῶν ἀντιστρόφων τούτων ἐγκρατής (ὅθεν καὶ ἐγκράτεια ἡδονῆς), καὶ κρείττων τινός, οἷον· ὁ γὰρ ἑαυτοῦ κρείττων καὶ ἥττων ἂν δήπου ἑαυτοῦ εἴη (Πλάτ. Πολιτ. 5, 430. ε'.). Ἀνάγονται ἐνταῦθα καὶ τὰ ἀποφατικὰ, οἷον· ἀθέατος θεάματος (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 1, 31.), ἄγευστος οὐδενὸς τῶν τερπνῶν (αὐτόθ.), ἀθῷος πληγῶν (Ἀριστοφ. Νεφ. 1413.), ἀγύμναστος πόνων (Πλάτ. Πολιτ. 10, 619. δ'), ἀήθης τῆς τῶν νόμων κατασκευῆς (Πλάτ. Νόμ. 5, 739. α'.), ἄτιμος τῆς πόλεως (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ.), ἀπαθὴς κακῶν (Πλάτ. Φαίδρ. 250. γ'.), ἀπαίδευτος ἀρετῆς (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 55.) *), ἄπειρος τῶν καλῶν (Ξενοφ. Ἑλλ. 5, 3, 9.), (πρβ. ἰδιώτης τινός, Πλάτ. Τίμ. ἀρχ.)· τέλος τὰ πλησμονῆς ἐμφαντικὰ, οἷον· μεστός, πλήρης, πλέως, ἀνάπλεως, ἄπληστος, μετὰ τῶν ἐπιῤῥημάτων ἅλις (ἅλις ἔχω τοῦ δυστυχεῖν, Εὐρ. Ὀρ. 234.), ἅδην (τῶν τοιούτων, Πλάτ. Πολιτ. 1, 341. γ'.) **), καὶ πολλὰ τῶν εἰς -κός ληγόντων, οἷον· ἀρχικὸς ἀνθρώπων (Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 1, 16.), ποριστικὸς τῶν ἐπιτηδείων (Ξενοφ. Ἀπομν. 3, 1, 6.), διδασκαλικὸς τῆς αὐτοῦ σοφίας (Πλάτ. Εὐθύφρ. 6.) ***), (πρβ. ἀρτιμαθὴς κακῶν, Εὐρ. Ἑκ. 687., ὑποτελὴς φόρου, Θουκ. 1, 56.).

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἄκλαυστος φίλων (Σοφ. Ἀντιγ. 847.), ἀτρύμων κακῶν (Αἰσχύλ. Θήβ. 859.), ἀταρβὴς θέας (Σοφ. Τραχ. 23.)· ἄϊστος ἄτας (Εὐρ. Τρφάδ. 1313.), ἄθικτος κερδῶν (Αἰσχύλ. Εὐμ. 706.)· καὶ ἐκ τούτων τὰς πλεοναστικὰς φράσεις, ἄφιλος φίλων (Εὐρ. Ἑλ. 524.)· ἄσκευος ἀσπίδων (Σοφ. Ἠλ. 36.)· ἄζυξ λέκτρων (Εὐρ. Ἱππόλ. 546.), πατρὸς ἀπάτωρ (Εὐρ. Ἡρακλ. 114.)· ἡ ὁποία συνήθεια μετέβη καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, οἷον ἄπαις τέκνων, ἀῤῥένων παίδων (Πλάτ. Νόμ. 9, 925. γ'.), ἄδωρος χρημάτων (Θουκ. 2, 65.), ἄτιμος τιμῆς ἁπάσης (Πλάτ. Νόμ. 6.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο (Ἰλ. θ'. 232.), πολυστεφὴς παγκάρπου δάφνης (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 83.), πολύανδροι Ἑλλάνων πόλεις (Αἰσχύλ. Πέρσ. 896.), πολυκτήμων βίου (Εὐρ. Ἴων, 593.), ἐπίστροφος ἀνθρώπων (Ὀδύσσ. α'. 177.)· ὁμοίως ἄτος, ἀκόρεστος, ἀκόρετος. Πολυκανεῖς βοτῶν θυσίαι (Αἰσχύλ. Ἀγ. 1169.).

***) Εἰς ταῦτα ἀποκρίνονται τὰ ποιητικώτερα εἰς -ήριος, -ήμων· δηλη-

Δα'. Ὑπολείπεται νὰ θεωρήσωμεν τὴν Γενικὴν ὡς παριστάνουσαν ἰδιαιτέρας ἔτι προσώπων σχέσεις, ἀφορώσας τὸ ὑποκείμενον καὶ γνώμης ἀποτέλεσμα. Αὕτη ἡ σύνταξις γνωρίζεται μὲν καὶ εἰς τὴν καλουμένην ἀπόλυτον Γενικὴν (τῆς Μετοχῆς), ὡς δηλοῦσα σχέσιν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου, ὅπου ἐμφαίνονται ἀποτελέσματα προϋποθέσεων, οἷον· ὡς οὖν ἐχόντων ὧδε ἐπίστασθε. Ἀλλ' ἡ ἁπλουστάτη δήλωσις τῆς τοιαύτης σχέσεως πρός τι εἶναι ἡ τοῦ ὀρέγεσθαι ἔννοια. Ὅθεν πρὸς τὰ ὄρη, ὧν ὠρέγετο (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 2, 4, 16.)· εἰ δεῖ θνητὸν ὄντα τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι διανοίας (Ἰσοκρ. Δημόν. 12.). Ἰέναι τοῦ πρόσω (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 3, 1.) *). Καταλέγονται ἐνταῦθα

α') τὰ πειθαρχίας σημαντικὰ ῥήματα, οἷον ἀκούειν, ὑπακούειν, ἀκροᾶσθαι, τινός, καὶ τοὐναντίον ἀνηκουστεῖν, ἀπειθεῖν (καλοῦντος, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4, 5, 19.)· μετὰ τῶν ἐπιθέτων ὑπήκοος, κατήκοος, ἀνήκοος, οἷον· ὑπήκοοι τῶν Ἀσσυρίων ἦσαν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4, 2, 1.), κατήκοοί τε ἦσαν τῶν νόμων (Πλάτ. Κριτίᾳ, 120. ε'.), τῶν δὲ Παλαμήδους ἀνήκοος γέγονας (Πλάτ. Φαίδρ. 261. β'.). Σπανίως πείθεσθαί τινος (Θουκ. 7, 73.).

β') τὰ πόθου, οἷον ἐρᾶν, ἐρασθῆναι, γλίχεσθαι, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι, ἐπορέγεσθαι, ἐπιθυμεῖν, κιττᾶν (τῆς εἰρήνης, Ἀριστοφ. Εἰρ. 497.), διψῆν, πεινῆν (τοῦ δακρῦσαι, Πλάτ. Πολιτ. 10, 606. α'.)· ὅθεν καὶ ἐπιτύφεσθαι, οἷον· ὅπως ἂν ἀνὴρ ἐπιτυφῇ μάλιστά μου (Ἀριστοφ. Λυσ. 221.), καὶ ὕστερον κνίζεσθαι, καίεσθαι, ἁλίσκεσθαι, τινός (πρβ. τὸ ποιητικώτερον ἱμείρεσθαι, τινός).

γ') τὰ φροντίδος καὶ ἐπιμελείας, οἷον φροντίζειν, ἐπιμελεῖσθαι (ἐπιμέλεσθαι), κήδεσθαι, ἐνθυ-

---

τήριος ἀνθρώπων, δηλήμων (Ἡρόδοτ. 2, 74.), ζηλήμων (Ὀδύσσ. ε'. 118.), δηκτήρια καρδίας (Εὐρ. Ἑκ. 239.).

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· δραμεῖν τοῦ προσωτάτω (Σοφ. Αἴας, 731.), ἐπειγόμενός περ Ἄρηος (Ἰλ. τ'. 142.), τῶν δ' ἕκαστος ὁρούει (Πίνδ. Πυθ. 10, 95.), τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν ἱεὶς οὐκ ἂν ἁμάρτοι (Σοφ. Αἴας, 154.), πάντες ὥστε τοξόται σκοποῦ τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε (Σοφ. Ἀντιγ. 1033.).

μεῖσθαι*), ἐντρέπεσθαι, τινός**). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ τῆς μνήμης, οἷον μεμνῆσθαι, τινός (ἐνίοτε καὶ τί), μνησθῆναι, ἐπιμνησθῆναι, ὑπομνησθῆναι) ἄλλοτε καὶ περί τινος), ἀναμνῆσαι, ὑπομνῆσαί τινά τινος (ἄλλοτε καὶ τί, οἷον· ὑπομιμνήσκων τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα, Πλάτ. Φαίδρ. 241. α΄.), ἔτι ἐπιλανθάνεσθαι***), τινός (ἄλλοτε καὶ τί, μάλιστα εἰς τὰ οὐδέτερα, οἷον· μὴ γὰρ οἴεσθε, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλήσεσθαι, Λυσ.)· τέλος τὰ ἐπιτεύξεως ἐμφαντικὰ, οἷον τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, ἐφικνεῖσθαι, τινός†), σπανίως λαγχάνειν τινός (Θουκ. 2, 44.), καθότι τοῦτο τὸ ῥῆμα, ἔχον ἀπόλυτον ἔννοιαν, ἀποβλέπει μᾶλλον εἰς ὅλον τι ἢ εἰς μέρος.

δ΄) τὰ ὠνῆς καὶ ἀλλαγῆς δηλωτικὰ, οἷον ὠνεῖσθαι, πρίασθαι, πωλεῖν, ἀποδίδοσθαί τι ὀλίγου, πολλοῦ (τιμήματος), ἀμείβεσθαι, ἀνταμείβεσθαι, ἀνταλλάττεσθαι, ἀντικαταλλάττεσθαί τί τινος (ἄλλοτε καὶ ἀντὶ, οἷον· ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι, Ἰσοκρ. Ἀρχίδ. 138.), ἢ ἀλλάττεσθαί τι ἀντί τινος, πρός τι (Πλάτ. Συμπόσ. 218. ε΄., Φαίδ. φόβον πρὸς φόβον), διαμείβεσθαι χρύσεα χαλκείων (Πλάτ. Συμπ. 219. α΄.). Οὕτω καὶ τιμωρεῖσθαί τινά τινος, ὀργίζεσθαί τινί τινος, οἷον· τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδικεῖν (Λυσ. κ. Φίλ. 11.). Εἰς δὲ ταῦτα ἀνάγονται καὶ τὰ δικανικὰ, οἷον· διώκειν τινὰ κακηγορίας, γράφεσθαί τινα παρανόμων, λαγχάνειν τινὶ ἐπιτροπῆς††), ἐπεξιέναι τινὶ φόνου, ἑλεῖν τινα δώρων (καὶ Παθητικῶς ἁλῶναι κλοπῆς, κτλ.), ἔτι καλεῖσθαι, προσκαλεῖσθαί τινά τινος, οἷον· καλοῦ-

---

*) Λέγεται καὶ φροντίζω περί τινος, ὑπέρ τινος· ἐνθυμοῦμαι περί τινος, ἐνθυμοῦμαι τί.

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἀλέγειν, ἀλεγίζειν (Ὅμηρ.), μεταστρέφειν, (Εὐρ. Ἱππόλ. 1225.)· στρέφεσθαι (Σοφ. Αἴας, 1117.).

***) Καὶ τὸ ποιητικὸν λανθάνεσθαι, τινός.

†) Πρβ. τὰ ποιητικά· κυρεῖν, ἀντᾶν, τινός.

††) Ἐνίοτε προστίθεται καὶ δίκη, γραφή, οἷον· λαχεῖν τινι δίκην ἐπιτροπῆς, ἀπογράφεσθαι φόνου δίκην, γράφεσθαι γραφὴν παρανόμων, φεύγειν ἐπ' αἰτίᾳ φόνου.

μαι Πεισθέταιρον ὕβρεως (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1046.), καὶ ἐπαιτιᾶσθαι, αἰτιᾶσθαί τινά τινος, ἀλλὰ κατηγορεῖν τινός τι, οἷον· τῶν ἄλλων μωρίαν κατηγόρει (Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 3, 4.). Ὁμοίως ἐπὶ τῶν δικαστῶν κρίνειν θανάτου τινά (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 2, 14.), δικάζειν ἐγκλήματος, οἷον· δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος, οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 2, 7.). Ἀλλὰ καταψηφίζεσθαι δειλίαν τινός (Λυσ.), καταγιγνώσκειν τινὸς θάνατον (Θουκ. 3, 81.). Ἔτι τιμᾶν, τιμᾶσθαι, τινί τινος, οἷον· τιμᾶταί μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 33.), καὶ οὕτω τιμᾶν τινι δέκα ταλάντων, τῶν ἐσχάτων, κτλ. *). Ἐπὶ δὲ τῶν κατηγορουμένων καὶ καταδικαζομένων· φεύγειν (φόνου, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου φεύγω τοῦ πατρός, Λυσ. κ. Θεομν. 31.), ἐκτίνειν τινός (πόθεν τῆς αἰκίας ἐκτίσουσιν; (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 694.) τουτ. τὸ ἔκτισμα τῆς αἰκίας (πρβ. Πλάτ. Πολιτ. 10, 615. β'.), ὀφείλειν τινός (ἂν ἀστρατείας ὄφλῃ, Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 732, 17.), καταψηφισθῆναι θανάτου ἢ φυγῆς (Πλάτ. Πολιτ. 8, 558. α'.) **).

ε') τὰ ἀναχώρησιν καὶ ἀποχωρισμὸν σημαίνοντα, οἷον εἴκειν, ὑπείκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ, ὑποχωρεῖν τινι τοῦ θρόνου (Ἀριστοφ. Βατρ. 790.), ὑπαποκινεῖν τῆς ὁδοῦ (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1011.)· παραχωρεῖν τινί τινος, οἷον· τοῦ δὲ διαλέγεσθαι οἷός τ' εἶναι — θαυμάζοιμ' ἄν, εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ (Πλάτ. Πρωταγ. 336. γ'.), ἀνιέναι τῆς ἐφόδου, Θουκ. 7, 43., παριέναι (ἐκ τοῦ ἰέναι, ὡς τοῦ ποδὸς παρίει, Ἀριστοφ. Ἱππ. 436. ἀλλὰ καὶ παριέναι τί, αὐτόθ. 440.). Πολλάκις δὲ φείδεσθαι, τινός, ἀφίεσθαι, μεθίεσθαι, ὑφίεσθαι, τινός, οἷον· οὐκ ἂν μεθείμην τοῦ θρόνου, μὴ νουθέτει (Ἀριστοφ.

*) Ταύτης τῆς συντάξεως εἶναι καὶ ἡ ἐπὶ χρόνου Γενικὴ, ὑπεμφαίνουσα ἔννοιαν ἐπιμετρήσεως, οἷον· ἐμμείναντες δὲ χρόνον οὐκ εἶχον τὰ σιτία (Θουκ. 3, 1.), (τουτ. χρόνον τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον εἶχον ἀρκετὰ τὰ σιτία).

**) Πρβ. ἔνοχος, τινός, οἷον δεσμοῦ (Δημοσθ. 1229, 11.)· τὸ ὁποῖον ἐπίθετον ὅμως συνηθέστερον συντάσσεται μετὰ Δοτικῆς, οἷον· ἱεροσυλίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις εἰσὶν ἔνοχοι (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 755, 11.).

Βατρ. 830.) *). Τῶν δὲ ἀποχωρισμὸν σημαινόντων εἶναι· χωρίζειν, ἀποχωρίζειν τί τινος (καὶ χωρίζειν τὶ ἀπό τινος, ὡς ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχήν, Πλάτ.), ἀλλοτριοῦν, ἀπελαύνειν τινά τινος, εἴργειν, ἀμύνειν, κωλύειν, ἀπαλλάττειν τινά τινος, ἴσχειν, ἐπισχεῖν τινά τινος, οἷον· τοῦ δ' ἐφέξειν, ὦ μάταιε, ταῦτα δρῶν σε βούλεται; (Ἀριστοφ. Σφηξ. 338.), καὶ ἀμεταβάτως· τάχα οὖν ἂν ὑπὸ φιλοτιμίας ἐπίσχοι ἡμῖν ἂν τοῦ γράφειν (Πλάτ. Φαίδρ. 257. γ'.), καὶ ἀπέχειν, διέχειν, οἷον· ἀπέχει τῶν ἀργυρείων ἡ ἐγγύτατα πόλις Μέγαρα πολὺ πλέον τῶν πεντακοσίων σταδίων (Ξενοφ. π. προσόδ. 4, 46.)· ἐνταῦθα διέσχον ἀλλήλων βασιλεύς τε καὶ οἱ Ἕλληνες ὡς τριάκοντα στάδια (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 10, 4.), καὶ ἀπέχεσθαι, τινός· ὁμοίως παύειν τινά τινος, παύεσθαί τινος, λήγειν τινός, ἐλευθεροῦν, λύειν, ῥύεσθαί τινά τινος· (ἀλλὰ καὶ μετὰ προθέσεων, οἷον ἐλευθεροῦν ἀπό τινος, σώζειν, λύειν, ῥύεσθαι ἔκ τινος). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα ἔτι ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν, σφάλλεσθαι, ψεύδεσθαι (ἐλπίδος), διεψεῦσθαι τῆς διανοίας τινός, ἀποτυγχάνειν τινός, ὑστερεῖν, τινός. Ἔτι τὰ ἐπιῤῥήματα λάθρα, κρύβδα τινός, χωρίς τινος, πόῤῥω τινος· καί τινα οὐσιαστικὰ, οἷον· πρόβλημα κακῶν (Ἀριστοφ. Σφηξ. 613), ἐπικούρημα τῆς χιόνος (Ξενοφ. Ἀνάβ. 4, 5, 13.).

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλός (Ἰλ. α'. 359.), πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων (Ὀδ. α'. 18.), σέθεν ὁρμᾶται (Πίνδ. Νεμ. 1, 5.), εὐνῆς ἐπαντεῖλαι (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 27.), ἀνακουφίσαι κάρα βυθῶν (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 23.), κἀνέπνευσε τῆς νόσου (Σοφ. Αἴας, 274.), βέβηκ' ἄγων χθονός (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 1061.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ.

§. 8.

Ἐξηγουμένων τῶν πτώσεων ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φύσεως καὶ ἀνεξαρτησίας, φανερὸν εἶναι, ὅτι αἱ προθέσεις κυρίως δὲν συντάσσονται μετὰ τῶν πτώσεων, ἀλλὰ συνάπτονται μόνον πρὸς σαφεστέραν ἐξήγησιν τῶν διαφόρων σχέσεων αὐτῶν.

1. *Αἱ προθέσεις λοιπὸν καθόλου μὲν εἶναι ἐπιῤῥήματα* *)· *καὶ τὴν μὴ ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν δηλοῖ ἥ τε εἰς τοὺς ποιητὰς συνήθης τμῆσις, καὶ ὅτι αἱ μὲν συνάπτονται μετὰ περισσοτέρων πτώσεων, αἱ δὲ ἀκολουθοῦσι μίαν μόνον, ἔτι δὲ ὅτι δύνανταί τινες νὰ συνάπτωνται καὶ μετ᾽ ἄλλων ἐπιῤῥημάτων, οἷον· ἐςαῦθις, ἐιςαεί, εἰς τότε, εἰς νῦν, εἰς ὁπότε (Αἰσχίν. κ. Κτησιφ.* **64.**), *ἕως ὅτε (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* **5, 1, 25.**), *μέχρι ὅποι (Πλάτ. Γοργ.* **487.** *γ΄.), ἀνὰ μεταξύ (Ἀριστοτ. Φυσ.* **7, 2.**), *εἰς ἅλις (Θεόκρ.* **25, 17.**).

2. *Τὴν τμῆσιν ἐπάγουσιν οἱ Ἀττικοὶ μάλιστα μετὰ τῶν πτώσεων, παρεντιθεμένων τῶν μορίων γέ, μέν, μὲν οὖν, μὲν ἄρα, δέ, αὖ, γάρ, οἷον· πρὸς μὲν τὸ καλόν, πρὸς δὲ τὸ αἰσχρόν (Πλάτ. Συμπ.* **211.** *α΄)· εἰς μὲν ἄρα τὰς ἄξουσιν, εἰς δὲ τὰς εὐλαβήσονται (Πλάτ. Πολιτ.* **467.** *δ΄.), ἀντὶ αὖ ἀργυρίου (Πλάτ. Πολιτ.* **2, 371.** *δ΄.)· διὰ γὰρ οὐδὲν ἄλλο (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου* **2.**)· *εἰς τοίνυν τοῦτο (Δη-*

---

*) *Τὴν ἐπιῤῥηματικὴν φύσιν τῶν προθέσεων ἐπιδεικνύουσιν οἱ παλαιοὶ ποιηταί, οἷον· ἂν δὲ Θόας Ἀνδραιμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς (Ἰλ. η΄.* 168.), *κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος θῆκ᾽ ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ᾽ ἀσπίδα δὲ τρυφάλειαν (Ἰλ. ψ΄.* 799., *πρβ. Ἡρόδοτ.* 5, 81.). *Καὶ αὕτη δὲ ἡ φύσις διέμεινεν εἰς πολλὰς προθέσεις, μάλιστα κατὰ τοὺς Ἴωνας, οἷον ἐν δέ (Ὀδύσσ. β΄.* 345. *πρβ. Ἡρόδοτ.* 8, 179. *Πίνδ. Ὀλ.* 7, 9. *Σοφ. Οἰδ. Τύρ.* 27. *Αἰσχύλ. Θήβ.* 965.)· *παρὰ δέ (Ἰλ. α΄.* 611.), *μετὰ δέ (Ἰλ. β΄.* 446, 447.)· *ὑπὸ δέ (Ὀδύσσ. δ΄.* 636. *πρβ. Αἰσχύλ. Προμηθ.* 574.)· *ἀμφί (Πίνδ. Πύθ.* 8, 122. *Εὐριπ. Φοιν.* 829.)· *ἄνα (Ἰλ. σ΄.* 178. *Σοφ. Αἴας* 194.)· *περί τ᾽ ἀμφί τε (Ὑμν. εἰς Δημ.* 277.)· *ἀμφὶ περί (Εὐριπ. Ἡρακλ.* 1635.)· *ἀμφί σ᾽ οὕνεκα (Σοφ. Φιλοκτ.* 554.). *Ἐκ δὲ τῆς συνηθείας ταύτης μετέβη μόνον τὸ πρός (πρός γε, Πλάτ. Σοφιστ.* 234. *α΄. γε πρός, Πλάτ. Γοργ.* 513. *β΄.), καὶ ὕστερον ὑπέρ (οἷον ὑπὲρ ἑξακισχίλιοι, Δημοσθ. κ. Νεαίρ.* 1375.).

μοσθ. 363.)· *παρ' ἴσως τάλαντα τριακόσια* (*Δημ. κ. Ἀνδροτ.* 606.)· *κατὰ γάρ, οἶμαι, τὴν ἑαυτῶν ἑκατέροις ξυγγένειαν* (*Πλάτ. Πολ.* 307, δ'.), *καὶ κατά τινα τῶν πτώσεων περιπλοκήν, πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα* (*Πλάτ. Κρίτ.* 50. ε'.) *).

3. *Ἡ μὲν Δοτικὴ ἔχει ἰδίας αὑτῆς δύο προθέσεις ἐν καὶ σύν· δέχεται δὲ πρὸς σαφεστέραν ἐξήγησιν τῶν ἐπὶ τόπου σχέσεων αὐτῆς καὶ ἐπί, πρός, παρά, περί, ὑπό* (*καὶ ποιητικῶς ἀνά, ἀμφί, μετά*). *Ἡ δὲ Αἰτιατικὴ ἔχει ἰδίαν αὑτῆς πρόθεσιν τὴν εἰς, παραλαμβάνει δὲ διὰ μὲν τὰς ἐπὶ τόπου σχέσεις ἀνά, ἀμφί, μετά, πρός, ὑπέρ, ὑπό· κατὰ δὲ ἠθικὰς περιστάσεις διά, ἐπί, κατά, παρά, περί. Ἡ δὲ Γενικὴ, παριστάνουσα τὰς διαφορωτάτας καὶ ποικιλωτάτας σχέσεις, εἶχε καὶ μάλιστα χρείαν προθέσεων, καὶ ἡ χρῆσις διώρισεν εἰς αὐτὴν κατὰ μὲν τὰ τῆς αἰτίας καὶ ἀρχῆς ἀπὸ, ἐκ, παρά, πρός, ὑπό· κατὰ δὲ τὰς ἐπὶ τόπου σχέσεις διά, ἐπί, ὑπέρ· ἔτι δὲ πρὸς παράστασιν συναναστροφῆς ἀμφί, μετά, περί· ἐπὶ δὲ ἀλλαγῆς ἀντί, πρό· καὶ πρὸς δήλωσιν τῆς ἐναντίον τινὸς προθυμίας κατά.*

---

*) *Τὴν τμῆσιν μεταχειρίζονται ποιητικῶς καὶ μετὰ ῥημάτων, παρεμβάλλοντες μόριον, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τὸ νόημα ἐλαφράν τινα μεταβολήν, οἷον· ἐγώ σ' ἔθρεψα, σὺν δὲ γηράναι θέλω* (*Αἰσχύλ. Χοηφ.* 895.), *δι' ἄρ' ὀλώλαμεν* (*Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ.* 1353.), *ἐκ δ' ἤϋσεν* (*Σοφ. Τραχ.* 565.), *ἀπό σ' ὀλῶ* (*Ἀριστοφ. Πλοῦτ.* 65.), *ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι* (*Ἀριστοφ. Νεφ.* 798.), *ὥστε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν* (*Ἀριστοφ. Βατράχ.* 1047.). *Τὰ δὲ καταλογάδην παραδείγματα* (Θουκ. 3, 13.), *μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν, ἀλλὰ ξυνελευθεροῦν* (*Πλάτ. Γοργ.* 520. α'.)· *εὖ ποιήσας ταύτην τὴν εὐεργεσίαν ἀντ' εὖ πείσεται, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔχοντα τμῆσιν· διότι ἐκεῖ τὸ ἐπιῤῥηματικὸν ξύν παριστάνει μόνον ἀντίθεσιν, ἐνταῦθα δὲ εἶναι φανερὸν, ὅτι τὸ εὖ δὲν δέχεται ἄλλην θέσιν, ὅθεν καὶ ὕστερον Δημοσθένης ἔγραψεν ἀντευποιεῖν. Τὸ δὲ Πλάτ. Φαίδρ.* 237. α'. *ξύμ μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, εἶναι μίμησις ποιητοῦ τινός. Ἄλλως δὲ ἡ τμῆσις μετὰ τῶν πτώσεων εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς ποιητὰς, οἷον Ἡσίοδ. Ἔργ.* 752., *μάλιστα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, οἷον ἔν ποκ' ἄρα Σπάρτᾳ* (Θεόκρ. 18.), *ἔν ποκα Θήβαις* (**Καλλίμ. λουτρ. Παλλ.** 57.).

§. 9.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΟΤΙΚΗΣ.

α') **ΕΝ.** *Αὕτη ἡ πρόθεσις, φυλάττουσα τὴν κυρίαν τῆς πτώσεως δύναμιν, εἶναι καθόλου μὲν ἡσυχίας ἐμφαντική.*

1. *Ἐπὶ τόπου· οἷον ἡ ἐν Μαντινείᾳ μάχη· καὶ κατὰ περίφρασιν τοπικῶν ὀνομάτων, οἷον εἰς τὸν ἐν Σικελίᾳ πλοῦν (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ.* **43.**). *Ἐκ τῆς ἐλευθερωτέρας χρήσεως ταύτης φαίνεται ὅτι ἡ ἐν μετέχει καὶ τῆς ἐπὶ κινήσεως ἐννοίας. Οἱ δὲ ἀκριβεῖς τῶν συγγραφέων παρέχουσι μόνον τοιαῦτα παραδείγματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ διάρκεια καὶ ἐπιμονὴ ἐμφανίζεται διὰ τῶν παρῳχημένων, οἷον καταπεφευγέναι ἐν τῇ γῇ (Θουκ.* **4, 4.**), *ἐμπεπτωκέναι ἐν ποταμῷ (Ξενοφ. Ἑλλ.* **3, 4, 24.**), *(τουτ. καταφυγόντα εἶναι ἐν τῇ γῇ, ἐμπεσόντα εἶναι ἐν τῷ ποταμῷ)· ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἐμφανεῖ ἐλθεῖν (Ξενοφ. Ἀνάβ.* **2, 5, 25.**) *). *Ἐνταῦθα ἀνήκουσι τὰ ῥήματα ἀριθμεῖσθαι, καταριθμεῖν τι ἔν τισι, τιθέναι τι ἔν τινι, οἷον· τὸ γὰρ τῶν κυνῶν οὐκ ἐπάξιον καταριθμεῖν γένος ὡς ἐν ἀγελαίοις θρέμμασιν (Πλάτ. Πολιτικῷ* **266.** *α'.), ταύταιν ταῖν τέχναιν ἡμῖν τὸν βασιλικὸν ἐν ποτέρᾳ θετέον; ἆρ' ἐν κριτικῇ; (Πλάτ. αὐτόθ.* **260.** *γ'.).*

Ἔτι λαμβάνεται ἡ ἐν πρὸς δήλωσιν πολλῶν περιστάσεων τοῦ βίου, οἷον ἐν χλαμύδι, ἐν στεφάνοις (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. **318.**), *ἐν ῥακίοις περιειλόμενος (Ἀριστοφ. Βατρ.* **1093.**), *ἐν μετρίῳ σχήματι (Πλάτ. Γοργ.* **511.** *ε'.), ἐν φορβειᾷ ηὔλησεν (Ἀριστοφ. Σφηξ.* **582.**), *ἀνθεῖν ἐν ὥρᾳ (Πλάτ. Πολιτ.* **5, 475.** *α'.), τρέφειν ἐν πᾶσι βολβίτοις (Ἀριστοφ. Ἀχαρν.* **1039.**), *ἐν τοῖς τοιούτοις μάλιστα δηλοῦσιν οἳ ἂν φίλοι ὦσι (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ.* **13.**). *Ὅθεν αἱ σταθεραὶ φράσεις ἐν*

---

*) *Πρβ. τὰ ποιητικά· ἐν ψαμάθῳ λευρᾷ πόντου νιν ἐξήνεγκε πελάγιος κλύδων (Εὐρ. Ἑκάβ. 688.), ἰδὲ καὶ Εὐρ. Ἡρακλεῖδ. 76. Ἰφ. ἐν Ταύρ. 1417. Ἡσίοδ. Θεογ. 189.*

καλῷ (τουτ. εἰς ἐπιτήδειον καιρόν), Πλάτ. Πολιτ. 9, 571. β'., ἐν ἀσφαλεῖ, ἐν ὕψει (Πλάτ. Νόμ. 7, 315. α'.), καὶ τὰ μετ' ἄρθρου ἐλλειπτικὰ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν, οἱ ἐν τέλει, οἱ ἐν γεωργίαις, οἱ ἐν φιλοσοφίᾳ, ὅθεν καὶ οἱ ἐν φιλοσοφίᾳ λόγοι (Πλάτ. Συμπ. 218. α'.), οἱ ἐν Μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένοι λόγοι (Πλάτ. Φιλήβ. τέλ.). Καὶ οὕτω λέγεται εἶναι ἐν φιλοσοφίᾳ (τουτ. καταγίνεσθαι, ἐνασχολεῖσθαι εἰς τὴν φιλοσοφίαν), εἶναι ἐν ἀπορίᾳ, ἔχεσθαι ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ (Πλάτ. Φαίδ. 108. γ'.), ἐνέχεσθαι ἐν τοῖς αὐτοῖς (Λυσ. ὑπὲρ Ἐρατ. φόν. 32.), ἀπειλῆφθαι ἐν κακῷ (Πλάτ. Γοργ. 522. α'.). Ἐνίοτε καὶ συνέχεσθαι ἐν ἀντιλογίᾳ (Πλάτ. Σοφ. 236. ε'.) *), ἁλίσκεσθαι ἔν τινι (Πλάτ. Κριτ. ἀρχ.). Πολλάκις δὲ ἔχειν ἐν ὀργῇ, τινά (τουτ. ὀργίζεσθαί τινι) **).

2. Ἐπὶ χρόνου· οἷον οὐκ ἐν πολλῷ τινι χρόνῳ, (Θουκ. 2, 102.), ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ (Πλάτ. Σοφ. 236. ε'.), ἐν πέντε ἡμέραις (Ξενοφ. Ἀπομν. 3, 13, 5.), ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί (Λυσ. ὑπὲρ Ἐρατ. φόν. 17, 45, 40.), ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ (αὐτόθ. 37.), ἐν πολλαῖς χρόνου καὶ μακραῖς περιόδοις (Πλάτ. Φαίδ. 107. ε'.), ἐν τοῖς ἐνακισχιλίοις ἔτεσι (Κριτίᾳ, 111. α'.), ἦρος ἐν ὥρᾳ (Ἀριστοφ. Νεφ. 1008.), ἐν τοσούτῳ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 2, 2, 1.), ἐν τούτῳ (Θουκ. 3, 4.); ἐν ὅσῳ δὲ ἂν ἔλθωσι, Πάχητα μήτε δῆσαι Μιτυληναίων μηδένα, μήτε ἀνδραποδίσαι (Θουκ. 3, 28.)·

3. Ἐπὶ ἠθικῆς σημασίας· καὶ πρῶτον μὲν πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐξαρτωμένου ἀπό τινος, οἷον ἐν σοὶ πᾶσ' ἔγωγε σώζομαι (Σοφ. Αἴας, 519.), ὡς ἐν τῷ ἕκαστον δικαίως ἄρχειν ἥ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος τὸ ὑμέτερον σώζεται (Λυσ.

---

*) Συνηθέστερον μετὰ τῆς ἁπλῆς Δοτικῆς, οἷον· ἑνὶ γὰρ ξυνέχεσθαι κρεῖττον ἢ δυοῖν κακοῖν (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 1096.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· Χαίρειν ἔν τινι, τέρπεσθαι ἔν τινι (Εὐρ. Βακχ. 874. Πίνδ. Νεμ. 3, 56.). Ἀλλὰ σπανίως καὶ εἰς τοὺς ποιητὰς εἶναι ἡ ἐν μετὰ προσώπου Ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, ἐπὶ τόπου, οἷον προξένων ἐν τῷ κατέσχες; (Εὐρ. Ἴων. 551., πρβλ. Εὐρ. Ἠλ. 641. Ἡρακλείδαι 754).

κ. Εὐάνδρ. 9.), *ὁπόταν ἐν χρήμασιν ᾖ καὶ σωθῆναι τῇ πόλει καὶ μή* (*Λυσ. κ. Ἐπικράτ.* 13.), *ἐν ταύτῃ τῇ θεῷ πάντ' ἐστίν* (*Πλάτ. Κριτία* 108.), *καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι γενέσθαι, ἢ ὑμῖν* (*Θουκ.* 3, 53.), *ἐκκέκρουκάς με ἐλπίδος, ἣν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγγυμνασόμενος* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 228.). Ὅθεν αἱ σταθεραὶ φράσεις, *ἐν χάριτι ποιεῖν* (*Πλάτ. Φαίδ.* 115. β'.), *ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ* (*Λυσ. περὶ σηκοῦ* 20.), *ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ* (*Λυσ. κ. Ἀγοράτ.* 13.), *ὥστε ἐν ἔμοιγε λέγοντι μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν περὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' εἶα δὴ νῦν ἐν σοὶ σκεψώμεθα* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 239. β'.). Καὶ οὕτω φανερὰ γίνεται ἡ ἔννοια εἰς τὸ Θουκ. 2, 35., *ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι* (τουτ. δι' ἕνα ἄνδρα), καὶ τὸ Θουκ. 7, 8., *νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὑτοῦ γνώμην, μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν, μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας* (τουτ. διὰ κακίαν τοῦ ἀγγέλου)· ὅθεν *Αἰσχύλ. Χοηφ.* 761., *ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.*

Σημείωσαι ἔτι τὰς φράσεις, *ἐν μέρει, ἐν δίκῃ, ἐν τάχει, ἐν βραχεῖ* (ὅθεν τὸ *ἔμβραχυ*), *ἐν μέτρῳ* (ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα *μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται,* Θουκ. 6, 1.) *). Σπανιώτερον λαμβάνεται ἡ ἐν πρόθεσις πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου παράστασιν, οἷον *ἐν ὅρκῳ μέγας* (*Σοφ. Οἰδ. Τύρ.* 653.), *ἐν ὄμμασι σκυθρωπός* (*Εὐρ. Βάκχ.* 1250.), *ἄριστοι ἐν τοῖς πολέμοις* (*Θουκ.* 4, 80.), *κινδύνευμα ἐν ἐχθροῖς Πλάτ.* (*Πολιτ.* 5, 451. α'.), *εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ἢ ἐν ἀνδράσιν οὕτως ἀνοήτοις, ὥσπερ οἱ παῖδες* (*Πλάτ. Γοργ.* 464. δ'.) **). Ἐξ ἐναντίας πολλάκις εὑρίσκονται φράσεις ἐκ τοῦ *ποιεῖσθαι*, οἷον· *ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιεῖσθαι, ἐν ὑπο-*

*) *Παρβ. τὰ ποιητικά· ἐν μάχει* (*Αἰσχύλ. Ἱκέτ.* 56.), *ἐν εὔρει* (*Αἰσχύλ. Θήβ.* 745.).

**) *Παρβ. τὰ ποιητικά· πᾶς δ' ἐν μετοίκῳ γλῶσσαν εὔτυχον φέρει* (*Αἰσχ. Ἱκέτ.* 995.), *ὀλέθριον πνέουσ' ἐν ἐχθροῖς κότον* (*Αἰσχ. Χοηφ.* 989., παρβ. 216. *Σοφ. Αἴαντ.*, 1109.).

λόγῳ ποιεῖσθαι, ἐν θαύματι ποιεῖσθαι, τί. Τέλος δὲ ἡ ἐν πρόθεσις ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὴν ἐπ' εὐνοίας Δοτικὴν, οἷον τοῖςδε μάρτυς ἐν λόγοις (Σοφ. Φιλ. 319.), εἰ ἐν τῇ πόλει μὴ ἀναφαίνοιτο ἀγαθόν (Θουκ. 3, 44.), αἱ μὲν ὑγίειαν ποιοῦσιν ἐν τῷ σώματι (Πλάτ. Γοργ.) 499. δ'. *).

β') ΣΥΝ, ΞΥΝ, δηλοῖ κοινωνίαν, οἷον σὺν θεῷ, σὺν τοῖς θεοῖς, σὺν ὑμῖν πειρασόμεθα χειροῦσθαι (Ξενοφ. Ἀνάβ. 7, 3, 5.). Ἔτι καὶ ἐπὶ πραγμάτων καὶ ἀφῃρημένων, οἷον σὺν ὅπλοις ἰέναι (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 24.), κτᾶσθαι σὺν τῷ δικαίῳ (Ξενοφ. αὐτόθ. 8, 2, 10.). Ποιητικώτερον ἐπὶ πράξεων, οἷον σὺν κραυγῇ, σὺν γέλωτι προϊέναι (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 2, 17. 18.)· πρβ. σὺν κτύπῳ (Αἰσχύλ. Χοηφ. 21.). Ἔτι πρὸς δήλωσιν ὠφελείας, οἷον σύν τινι γίγνεσθαι, — ἡ νίκη σὺν Ἀγησιλάῳ ἐγένετο (Ξενοφ. Ἀγησ. 2, 13.) **).

Συνώνυμον ταύτης εἶναι τὸ ἅμα ἐπίῤῥημα, σπανίως ὡς πρόθεσις λαμβανόμενον, εὑρίσκεται δὲ μάλιστα ἐπὶ τῆς κατὰ χρόνου κοινωνίας, οἷον· ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ἅμα τῷ ὄρθρῳ. Πρβ. Θουκ. 2, 54.

Ἥξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.

---

*) Ἴδιον τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ νὰ μεταχειρίζηται αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ὄργανον δηλοῖσαν Δοτικὴν, οἷον ἐν ὄμμασιν ὁρᾶν.

**) Εὑρίσκεται αὕτη ἡ πρόθεσις εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ μετὰ τῆς ἐπ' ὀργάνου Δοτικῆς, οἷον σὺν ἀλκᾷ, σὺν σιδάρῳ (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 861. 867.), σὺν ἀληθείᾳ (Αἰσχύλ. Ἀγ. 1568.), οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 17.), νέος νέῳ ξὺν μόρῳ ἔθανες (Ἀντιγόνη, 1266.).

§. 10.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗΣ.

ΕΙΣ, ΕΣ, δύναται νὰ θεωρηθῇ κατὰ δύο σημασίας, κατὰ τὴν φυσικὴν καὶ κατὰ τὴν ἠθικήν. Καὶ κατα μὲν τὴν φυσικὴν σημασίαν

α') *πρῶτον μὲν δηλοῖ τὴν εἰς τόπον κίνησιν, οἷον· ἐς δὲ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐνέπεσε* (*Θουκ.* **2, 48.**). *Καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην σχηματίζει ἐνίοτε καὶ βραχυλογίαν τινά, οἷον· βούλομαι εἰς τὸ βαλανεῖον (δηλ. ἰέναι, Ἀριστοφ. Βατρ.* **1305.**). *Σπανίως ἐπὶ τῆς εἰς πρόσωπα κινήσεως, οἷον· ἐσπέμπει γράμματα ἐς βασιλέα Ἀρταξέρξην* (*Θουκ.* **1, 137**) *), *σταθερὰ δὲ ἔγινεν ἡ χρῆσις αὕτη μόνον εἰς τὴν νομικὴν φράσιν εἰσελθεῖν εἰς τοὺς δικαστάς, οἷον· εἰς ὑμᾶς δ' εἰσελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων τεύξεσθαι* (*Λυσ. πρὸς Σίμ.* **3.**). *Σπανίως καὶ ἐπὶ πολεμικῆς σημασίας, ἀντὶ τῆς ἐπί, οἷον· ἐστράτευσαν ἐς τὴν Ἀττικήν* (*Θουκ.* **3, 1.**) **).

Συχνότεραι δὲ εἶναι αἱ διὰ τῆς εἰς περιφράσεις μετὰ οὐσιαστικῶν, οἷον· μετὰ τῶν εἰς Μιτυλήνην στρατιωτῶν (Ἰσαῖος π. Ἀστυφ. κλήρ. ἀρχ.), τοὺς λόγους τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια (Πλάτ. Εὐθύδ. **304.** *δ'.), τῶν δέ γε εἰς διαίρεσιν εἰδῶν ἡδονῆς οὐδὲν ἔτι προσδεησόμεθα κατ' ἐμὴν δόξαν (Πλάτ. Φιλήβ.* **20.** *γ'.), τὰ εἰς τὴν τέχνην (Πλάτ. Πολιτ.* **4, 421.** *δ'.). Παραπλησίως κεῖται καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν πρὸς πρόσωπα σχέσεων, οἷον· εἰς ὑμᾶς δ' ἐρῶ μῦθον (τουτ. ἐνώπιον ὑμῶν, Αἰσχύλ. Πέρσ.* **159.**), *εἰς τὰς*

---

*) *Ἀντὶ τῆς πρός (ἐλθεῖν πρός τινα), ἢ ὡς. οἷον· εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέλευσε χρῆσαι ὅ τι εἴη ἀργύριον (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 22.).*

**) *Ἡ ὀξύτης τῆς τῶν Ἑλλήνων διανοίας ἐνεωτέρισε καὶ τὴν κατὰ τόπον ἡσυχίαν ταύτης τῆς προθέσεως. Εὑρίσκονται δηλαδὴ εἰς τοὺς ποιητὰς παραδείγματα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι ἡ εἰς ἔχει τὴν σημασίαν τῆς ἐν προθέσεως, οἷον ἐς δόμους μένειν (Σοφ. Αἴας, 80.), εἰς ἀνάγκην κεῖσθαι (Εὐρ. Ἰφ. Ταύρ. 620.). Συμπεριλαμβάνεται δὲ ἐνταῦθα εἰς μίαν φράσιν ἡ τοῦ ὑπάγειν ἔννοια μετὰ τῆς τοῦ φθάσαι· ὥστε φυσικῷ λόγῳ καὶ ἐνταῦθα ὑπονοεῖται Μετοχή, οἷον· εἰς ἀνάγκην ἀφικόμενον κεῖσθαι. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς συνηθείας ὁρμώμενοι οἱ πεζογράφοι λέγουν εἰς Διονύσια χορηγεῖν (Ἰσαῖος περὶ Δικαιογένους κλήρου. 54.)· ἔστι τις ἐπιδημῶν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν (Αἰσχίν. π. παραπρ. 48.), πρβ. τὸ ἐπιχωριάζει Ἀθήναζε (Πλάτ. Φαίδ. ἀρχ.).*

οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμονίους (*Ξενοφ. Ἑλλ.* 3, 5, 2.), *οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἕλληνας σαυτὸν σοφιστὴν παρέχων;* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 312. *α'.*), *εἰς Ἄρειον πάγον ἀγῶνα κατεσκεύασαν* (*Δημοσθ. κ. Βοιωτ.* 2, 1025.), *εἷς δὲ καὶ πάνυ ἐλλόγιμος γέγονε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας* (*Πλάτ. Γοργ.* 526. *β'.*). *Καὶ ἐπὶ χρόνου, δηλοῦσα τὸν ἔσχατον ὅρον καιροῦ τινος, οἷον· εἰς ἔτος* (*τουτ. ἕως νὰ τελειώσῃ ἓν ἔτος*), *εἰς ἑσπέραν* (*Ἀριστοφ. Ἐκκλ.* 1047.), *εἰς τρίτην ἡμέραν, εἰς δέκα ἐνιαυτούς. Πρβ. τὰ ἐπιῤῥηματικά· εἰς τότε, ἐςαῦθις, ἔςτε* (*ἐκ τοῦ ἐς ὅ,τε*). *Ἔτι ἐπὶ ἀριθμοῦ καὶ μέτρου, οἷον· τὸ δὲ τοῦ κλήρου μέγεθος εἰς δέκα δεκάκις ἦν στάδια* (*Πλάτ. Κριτίᾳ* 119. *α'.*), *ὁ πᾶς ἀριθμὸς εἰς τριακάδας δέκα* (*Αἰσχύλ. Πέρσ.* 337.), *εἰς δραχμὴν ἀττικὴν ἑκάστῳ διέδωκεν* (*Θουκ.* 8, 29.), (*τουτ. ἕως εἰς δραχμὴν, ὥστε νὰ ἦναι τὸ πᾶν μία δραχμή*).

β') *Κατὰ δὲ τὴν ἠθικὴν σημασίαν θεωρεῖται ἡ εἰς πρόθεσις πρῶτον ἐκ τῆς μετριότητος, ἔπειτα ἐκ τῆς πρός τι σχέσεως.*

αα') *Ἐκ τῆς μετριότητος θεωρουμένη δηλοῖ ἀφορισμόν τινα, οἷον εἰς δύναμιν, εἰς ἀριθμόν, εἰς λόγον· οὐ μόνον πρὸς δόξαν, ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ ὑμῖν μᾶλλον ἀποψηφίσασθαι* (*Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ.* 60.)· *ᾧ ἂν μὴ ᾖ οὐσία εἰς τὸ ταχθὲν τίμημα* (*Πλάτ. Πολιτ.* 8, 551. *β'.*). *Οὕτω ζημιοῦν εἰς ἀργύριον, τελεῖν εἰς ἱππέας, τελεῖν εἰς τὴν αὐτὴν ἡλικίαν. Μεταβαίνει δὲ αὕτη ἡ σημασία ἐνίοτε εἰς τὴν τοῦ κατηγορουμένου, οἷον· εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευτῶσι* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 173. *β'.*), (*τουτ. τελευτῶσιν εἰς τὴν ἡλικίαν ἀνδρῶν, ὥστε νὰ γένωνται ἄνδρες*)· *καταξαίνειν τινὰ εἰς φοινικίδα* (*Ἀριστοφ. Ἀχαρν.* 320.), (*τουτ. δέρειν τινὰ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀποβῇ φοινικίς*), *ὅθεν ἐξηγεῖται καὶ τὸ Θουκ.* 2, 37., *καὶ ὄνομα μὲν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται* (*τουτ. διότι ἡ πόλις ἡμῶν κυβερνᾶται οὕτως, ὥστε οἱ κυβερνῶντες δὲν εἶναι ὀλίγοι, ἀλλὰ πλείονες, πρβ. Θουκ.* 8, 53., *ἐς ὀλί-*

γους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιεῖν). Παραπλησίως εἰς τοῦ λεοῦ τὴν γλῶσσαν· *ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾔτησ' εἴκοσιν εἰς ἱμάτιον, ὀκτὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα* (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 982.). Ἐνίοτε προςγίνεται ἡ σημασία ἐπ' ἀγαθῷ, ἐπὶ βλάβῃ, οἷον· *θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις ποθὲν ἐκ θεῶν ἐῤῥίφη* (Πλάτ. Φιλήβ. 16. γ'.)· *παράσχου τὴν σαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν* (Λυσ. κ. Ἐρατοσθ. 14.)· *ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πλείω εἰς τὴν πόλιν ἀνάλωσεν ἢ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς οἰκείους* (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 9.)· *οὐ κακῶς εἰς ὑμᾶς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων ἐποίησεν ὁ Γλαύκωνος ἐραστής* (Πλάτ. Πολιτ. 2, 368. α'.). Ὅθεν ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, ἐκδιδόναι (τὴν θυγατέρα) *εἰς οὓς ἂν βούληται* (Πλάτ. Πολιτ. 362. β'.)· *εἰς ἑαυτὸν ποιούμενος τὰ ἁμαρτήματα* (Δημοσθ. π. παραπρ. 352.).

ββ') Ἐκ τῆς πρός τι σχέσεως, οἷον *ἐλθεῖν εἰς δύναμιν, καταστῆναι εἰς ἔριν, ἰέναι εἰς χεῖρας* (Θουκ. 8, 50.)· *τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν ἄν τις ἔχοι ἐπικαλέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δὲ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησε πώποτε* (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 60.), (ὅθεν *εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν*, Ἀντιφῶν περὶ τοῦ χορευτοῦ, 9.)· *ἡμᾶς πάλιν ἐδόκουν ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπιστίαν καταβαλεῖν οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ εἰς τὰ ὕστερον μέλλοντα ῥηθήσεσθαι* (Πλάτ. Φαίδ. 88. γ'.)· *οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ἐπίνοιαν λοιδορεῖν;* (Ἀριστοφ. Ἱππ. 90.), καὶ μετὰ οὐσιαστικὰ, οἷον· *οὐδενὶ μᾶλλον προςήκειν ἑτέρῳ εἰς τοὺς παῖδας ἐπιτρόπῳ γενέσθαι* (Λυσ. κ. Διογείτ. 5.). Εὑρίσκεται δὲ ἡ εἰς καὶ κατ' ἀρχὴν περιόδων, σημαίνουσα τὸ ὡς πρός, οἷον· *εἰς δὲ τὴν τοῦ καρποῦ κομιδὴν* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 5, 4, 25.). Τέλος σημείωσαι τὰς σταθερὰς φράσεις, *εἰς κοινόν, εἰς καιρόν, εἰς μακράν, εἰς ὑπερβολήν, εἰς καλόν* (*εἰς καλὸν ἥκεις*, τουτ. *εἰς ἐπιτήδειον καιρόν*), *εἰς εὐτέλειαν* (Ἀριστοφ. Ὀρν. 805.).

§. 11.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ.

ΑΠΟ. α') Κυρίως σημαίνει τὴν ἐκ τόπου τινὸς κίνησιν, οἷον πηδᾶν ἀπὸ τοῦ ἵππου· καὶ ἐνίοτε μὲν ἐφέλκει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐπὶ χρόνου σημασίαν, οἷον ἀπὸ στρατείας (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 611. Εὐμεν. 601.), ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι (τουτ. δεδειπνηκέναι), ἄλλοτε δὲ πολλάκις τὴν τοῦ μερικοῦ, οἷον ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν (Πλάτ. Θεαιτ. 168. γ'.). Τούτους τεχνικωτάτους νομίζομεν ἀπὸ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν (Ἰσοκρ. π. Ἀντιδόσ. 205.).

β') Ἔπειτα σημαίνει ἀρχὴν καὶ παραγωγὴν, καὶ ἐπιῤῥωννύει τὴν ἐπὶ τούτῳ Γενικὴν, οἷον· δωρεαὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν γιγνόμεναι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 366. ε'.)· λόγοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων (Ξενοφ. Ἑλλ. 5, 4, 60.)· ἐπράχθη δὲ ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον (Θουκ. 1, 17.), (τουτ. ἀπὸ μέρους τῶν)· ἃ τῶν ἀποβαινόντων ἀπ' αὐτῶν ἕνεκα ἄξια κεκτῆσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 367. γ')· τό τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας ἐμμεμένηκε (Θουκ. 1, 5.)· νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος ἀπὸ τῶν τεχνῶν (Ἀριστοφ. Βατρ. 775.). Ἐναργέστερον εἰς τὰ τοιαῦτα, ἀπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡρώων ἀρξάμενοι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 366. δ'.). Ὑπάρχουσι καὶ ἐνταῦθά τινες φράσεις, οἷον ἀφ' ἡμέρας, ἀφ' ἑσπέρας, μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ ἄρθρου, οἷον· τὰ ἀπὸ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν (Θουκ. 8, 48.), καὶ διηγούμην αὐτοῖς τὰ ἀπὸ στρατοπέδου (Πλάτ. Χαρμ. 153. γ'.).

γ') Ἔτι μετέχει ἡ ἀπὸ πρόθεσις ὀργανικῆς τινος καὶ τῆς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου σημασίας, οἷον· ἀπὸ στόματος, ἀπὸ μνήμης εἰπεῖν*), ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων (Δημοσθ. π. Στεφ. 260.), ἀπὸ μισθωμάτων θύειν (Ἰσοκρ. Ἀρεοπαγ. 30.), θύειν ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων (Πλάτ. Πολιτ. 2, 365. τέλ.), καὶ πρῶτον μὲν λογι-

---

*) Πρβ. ἀπὸ γλώσσης (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 813.), ἀπ' ἄκρας φρενός (αὐτόθ. 805.), ἀπὸ ψυχῆς κακῆς (αὐτόθ. 1643.), ἀπὸ γνώμης (Εὐμεν. 664.). Ἐναργέστερον λέγεται ἐκ τῆς καρδίας (Ἀριστοφ. Νεφ. 86.).

σαι φαύλως μὴ ψήφοις, ἀλλ' ἀπὸ χειρός (Ἀριστοφ. Σφηξ. 656.). Οὕτω ζῆν ἀπὸ πολέμου, ἀπὸ ἰχθύων, βουλὴ ἡ ἀπὸ κυάμου (Θουκ. 8, 66.). Ἐκ δὲ τοῦ ὑποκειμένου λέγονται φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων σαίνει με (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 319., πρβ. αὐτόθι 15. ὡς ἀπ' ὀμμάτων)· διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως ἢ ἔστιν (Θουκ. 1, 10.).

ΕΚ, ΕΞ. α') Συμπίπτει μὲν μὲ τὴν ἀπὸ πρόθεσιν, καθότι σημαίνει τὸ διάστημα, οἷον· ἐκ μέσου καθῆσθαι (Ἡρόδοτ. 3, 83.), ἀποτρέπεσθαι ἐκ τῶν κινδύνων (Θουκ. 2, 40.) *), σημαίνει δὲ συχνότερον τὸν ἔκ τινος ἀπαρτισμόν, οἷον· δεῖν τι ἔκ τινος, ἀρτᾶν τι ἔκ τινος (χαλινοὶ καὶ ἐφίππια ἐξ ἱμάντων ἠρτημένα, Ξενοφ.). Οὕτως ἐκ τῶν ζωστήρων φορεῖν φιάλας (Ἡρόδοτ. 4, 10.)· ἔχουσι κέντρον ἐκ τῆς ὀσφύος (Ἀριστοφ. Σφηξ. 225.). Καὶ μετὰ χρόνου ὑπονοίας, οἷον· λόγοι ἐκ λόγων (Ἀλκίφρ. 1, 8), χεῖρ' ἐκ χερός (Αἰσχύλ. Ἀγ. 1109.). Σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστ. χρημ. 62.). Ἐντεῦθεν παράγονται αἱ φράσεις, ἐκ χειρός (τουτ. ἐγγύθεν), ἐκ ποδός (τουτ. παραχρῆμα), ἐκ γειτόνων (εἰς τὴν γειτονίαν), ἐκ τρίτων, οἷον· σύμψηφος εἶ ἡμῖν καὶ σὺ ἐκ τρίτων; (Πλάτ. Γοργ. 500. α'.)· ὑπολύετε, παῖδες, Ἀλκιβιάδην, ἵνα ἐκ τρίτων κατακέηται (Πλάτ. Συμποσ. 215. β'). Ἔτι δηλοῖ τὸ ἀποτέλεσμα, οἷον· ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγένηνται (Λυσ.), οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 61.), ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, ἐκ δὲ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι (Θουκ. 1, 120.), γελᾶν ἐκ τῶν πρόσθεν δακρύων (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 4, 28.).

β') Ἐπικρατεῖ δὲ μάλιστα ἡ ἔννοια τῆς ἔκ τινος ἀρχῆς καὶ παραγωγῆς, ὅπου φαίνεται σφιγκτοτέρα ἡ σχέσις τοῦ παραγομένου μὲ τὸ ἐξ οὗ παράγεται, οἷον ἐκ θεῶν δῶρον (Πλάτ. Φιλήβ. 16. γ'.)· καὶ δὴ καὶ τὸ κατ'

---

*) Αὕτη ἡ ἀναλογία σώζεται εἴς τε τὰ σύνθετα ἐξελθεῖν, ἐξιέναι, καὶ εἰς τα ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως ἐπιῤῥήματα ἔξω, ἐκτός.

ἐνιαυτὸν ὕδωρ ἐκαρποῦτο ἐκ Διός (*Πλάτ. Κριτίᾳ* 111. *δ'.*), *ὅθεν τὰ ἐκ Διὸς ὕδατα* (*τουτ. βροχή*). *Καὶ ἐπὶ χρόνου, οἷον· ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου* (*ἄλλοτε καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, Πλάτ. Κριτίᾳ* 111 *α'.*, *μάλιστα εἰς τὴν φράσιν παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος*), *καὶ εἰς τὰς φράσεις, ἐκ παιδός, ἐκ νέου* (*Πλάτ. Γοργ.* 510. *δ'.*), *ἐκ παίδων, ἐκ νέων, οἷον· εἰ ἐκ νέων ἡμᾶς ἐπείθετε* (*Πλάτ. Πολ.* 2, 367. *α'.*). *Ὅθεν καὶ πολλάκις εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς σημασίας ἀπὸ μέρους, οἷον· ζῶον ὂν καὶ φρόνησιν εἰληχὸς ἐκ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ κατ' ἀρχάς* (*Πλάτ. Πολιτικῷ* 269. *γ'.*), *ἐξ ἁπάντων ἄρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 171. *β'.*), *οὐ μόνον ἐξ ἡμῶν ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν διαπεπραγμένοι εἰσίν* (*Ἰσαῖος περὶ Φιλοκτήμ. κλήρου,* 62.). *Καὶ οὕτω πλησιάζει πολλάκις εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ὑπὸ προθέσεως, περὶ ἧς κατωτέρω.*

Παραπλησίως εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐλλειπτικὰς περιφράσεις, οἷον οἱ ἐκ Πύλου (*τουτ. οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνοι*), *οἱ ἐκ τῶν πολέμων θαπτόμενοι* (*Θουκ.* 2, 35.). *Καὶ ἀεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων* (*αὐτόθ.* 34.). *Οἱ ἐκ διπλασίων μὲν κτημάτων, ἡμισέων δὲ ἀναλωμάτων* (*Πλάτ. Νόμ.* 5, 743, *β'.*, *τουτ. οἱ ἔχοντες διπλάσια κτήματα παρ' ὅσα ἐξοδεύουσιν*). *Ὅθεν ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν* (*Θουκ.* 7, 7.). *Ὅ τι διὰ χειμῶνα οὐχ οἷοί τ' ἔφασαν εἶναι τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι* (*Λυσ. κ. Ἐρατοσθ.* 36.).

Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ φράσις· μαστιγοῦν τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγάς (*Αἰσχίν. κ. Τιμάρχ.*), (*τουτ. τοιαύτας πληγάς, οἷαι δεινόταται ἐξ ἀνθρώπων γίγνονται*). *Οἵ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσιν* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 170. *ε'.*).

γ') *Ἔτι τὰς ἠθικὰς σχέσεις ἐκφράζει ἡ ἐκ, καθὼς ἡ ἀπό, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἡ συνέχεια τῆς προτάσεως γίνεται σφιγκτοτέρα διὰ τῆς ἐκ, ἢ διὰ τῆς ἀπό προθέσεως· οἷον ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐκ τῶν ὡμολογημένων· ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρημένων τίς μηχανή, δικαιοσύνην τιμᾶν ἐθέλειν;* (*Πλάτ. Πολ.* 2, 366. *β'.*). *Καὶ πολλάκις εἰς σταθερὰς φράσεις, οἷον*

ἐκ τούτων, ὡς ἐκ τούτων, ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου, ἐξ ἅπαντος τρόπου, ἐκ τῶν δυνατῶν, ἐξ ὑπαρχόντων, ἐκ προνοίας, ἐκ τοῦ δικαίου, ἐκ τῶν ὁμοίων, ἐκ τῶν εἰκότων, ἐκ τῶν παρόντων (Θουκ. 3, 29.), ἐξ ἀνάγκης, ἐξ ἀπόπτου, ἐξ ἀφανοῦς, ἐκ τοῦ φανεροῦ, ἐκ περιουσίας, ἐκ θυμοῦ, ἐκ κοινοῦ, ἐξ ἴσου, ἐκ τῆς καρδίας, ἐξ ἅπαντος τοῦ νοῦ (Πλάτ. Γοργ. 510 γ'.).

Τέλος ἡ ὀργανικὴ σημασία σπανίως εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐκ πρόθεσιν, οἷον ἐκ ξύλου ποιεῖσθαι (Ἡρόδοτ. 1, 194.), σιδηρόφρων τε κἀκ πέτρας εἰργασμένος (Αἰσχύλ. Προμ. 242.).

ΑΝΤΙ. Τίθεται ἐπὶ ἐκτιμήσεως καὶ συγκρίσεως, οἷον· χάριν ἀντὶ χάριτος ἀποδιδόναι. Καὶ σὲ μὲν ἀντὶ τούτων ἐσαῦθις μέτειμι (Πλάτ. Πολιτικῷ, 257 β'.). Ἀντὶ τοῦ λέοντός εἰμί σοι (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1049.). Ἀντὶ πολλῶν ἂν χρημάτων εἱλόμην (Δημοσθ. Ὀλυνθ. 1. ἀρχ.). Καίτοι ἀντὶ μὲν δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ δὲ ὑπογραμματέως νομοθέτης (Λυσ. κ. Νικομ. 27.). Καὶ εἰς τὰς φράσεις, ἀνθ' ὅτου, ἀνθ' οὗ, ἀνθ' ὧν, οἷον· πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον ἀνθ' ὧν καὶ ἀντέπασχον (Θουκ. 3, 61.), ἓν ἀνθ' ἑνός (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. β'., τουτ. ἐὰν ἐκτιμῶμεν τὰ καθ' ἕκαστον, ἓν πρὸς ἓν συγκρίνοντες καὶ παραβάλλοντες). Ἐνίοτε καὶ κατὰ φυσικὴν ἀντίθεσιν, οἷον· ἀνθ' ὧν ἑστηκότες (Ξενοφ. Ἀνάβ. 4, 7, 6., τουτ. ὄπισθεν ὧν).

ΠΡΟ. Κυρίως σημαίνει τὴν ἐκ τόπου εἰς τὸ φανερὸν κίνησιν, ὡς ἐκ τῆς παλαιᾶς*) συνηθείας σώζεται, οἷον· γῆν πρὸ γῆς διώκειν τινά (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 235.), γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι (Αἰσχύλ. Προμηθ. 687.). Ἔπειτα δὲ ἐπὶ τόπου, σημαίνουσα τὸ ἐνώπιον, οἷον

---

*) Οὕτως Ἰλ. γ'. 3. οὐρανόθι πρό (τουτ. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸ φανερόν), Ἰλ. θ'. 561. Ἰλιόθι πρό, Ἰλ. δ'. 382. πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο. Τοῦτο δὲ τὸ πρὸ ὁδοῦ παρ' Ἀριστοτ. Πολιτ. 8, 3. κεῖται ἀντὶ τοῦ προὔργου.

*πρὸ οἴκου, πρὸ τῶν πυλῶν**). *Καὶ ἐπὶ χρόνου, σπανίως δὲ, οἷον πρὸ ἡμέρας* (*συνηθ. πρὶν ἡμέραν γενέσθαι*), *πρὸ τῆς μάχης* (*Ξενοφ. Κύρ. Παίδ.* 5, 5, 12.), *πρὸ τοσούτου χρόνου* (*Πλάτ. Φαίδ.* 248. ε΄.).

Ἠθικῶς δὲ ἐκφράζει ἐκλογὴν καὶ προτέρημα, οἷον αἱρεῖσθαί τι πρό τινος (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 366. β΄.), *κρίνειν τί πρό τινος* (*Πλάτ. Πολιτ.* 3, 399. ε΄.). *Ὅθεν προκρίνειν τί τινος, προτιμᾶν τί τινος* (*καὶ ἀντί τινος, πρό τινος, Πλάτ.*), *προαιρεῖσθαί τί τινος, προτιθέναι τί τινος* (*ἰσχὺν τοῦ δικαίου, Θουκ.* 3, 39.). *Καὶ οὕτω μεταβαίνει ἐνίοτε εἰς τὴν τῆς ἀντί σημασίαν, οἷον πρὸ δίκης* (*Ἰσαῖος, περὶ Δικαιογ. κλήρου,* 51.). *Ποιητικώτερον δὲ κεῖται ἀντὶ τῆς ὑπέρ, οἷον· πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκειν* (*Ἡρόδοτ.* 1, 134.), *εἴ τις διακινδυνεύσειε πρὸ βασιλέως* (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 8, 8, 3.). *Ὅθεν λέγεται καὶ προστατεύειν τινός, προκινδυνεύειν τινός* (*πρβ. προορᾶν τί τινος, Ἡρόδοτ.* 5, 39.).

---

*Ἐκτὸς τούτων τῶν προθέσεων ὑπάρχουσιν ἐπιῤῥήματα πολλὰ, τόπου σημαντικὰ, τὰ ὁποῖα συνάπτονται μετὰ τῆς Γενικῆς, οἷον ἐγγύς, πλησίον***), *χωρίς* (*καὶ ἰδίᾳ τῆς φρενός, Ἀριστοφ. Βατρ.* 102.), *πόῤῥω****), *ἐναντίον* (*ἢ ἐνώπιον*†)), *οἷον· πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας τινὰς ἀπέκτεινεν* (*Λυσ. κ. Ἀγοράτ.* 86.), *πρόσθεν, ἐν τῷ πρόσθεν, οἷον· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην* (*Λυσ. κ. Ἀγοράτ.* 37.), *πρβ. τὴν φράσιν προκόπτειν εἰς τὸ πρόσθεν κακῶν* (*Εὐρ. Ἑκάβ.* 961.).

Ἔτι καταντικρύ (*τουτ. ἀπέναντι*), *εὐθύ* (*τουτ. κατ' εὐθεῖαν εἰς*), *περὶ ὧν ἰδὲ τὸ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ, μεταξύ, οἷον· μεταξὺ τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν θωρακοφόρων* (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 7, 1, 6.), *πλήν, οἷον·*

---

*) *Σπανίως μετέχει ἐννοίας κινήσεως, οἷον· νύκτα πρό τ' ὀμμάτων σκότος φέρει* (*Αἰσχύλ. Χοηφ.* 802.).

**) *Πρβ. τὰ ποιητικά· ἄγχι, πέλας.*

***) *Πρβ. τὰ ποιητικά· ἀπάνευθε, ἑκάς, τηλοῦ, τηλόθι.*

†) *Πρβ. τὰ ποιητικά· ἀντία, ἄντα.*

δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους (*Πλάτ. Συμπ.* 173. δ'.), *μέχρι* (*ποιητ.* *καὶ μέχρις*), *οἷον· ὅσων λόγοι λελειμμένοι μέχρι τῶν νῦν ἀνθρώπων* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 366. ε'.) *), *καὶ πολλάκις ἐπὶ χρόνου, μέχρι ἡμέρας, μέχρι κοινῆς ἐπιθυμίας, μέχρι τοῦδε, μέχρι οὗ* (*μέχριπερ ἄν*, *Πλάτ.*). *Οὕτω καὶ ἐπίταδε, ἐπέκεινα, πέραν* (*πέραν θαλάσσης*, *Θουκ.* 1, 129.), *πέρα* (*πέρα τοῦ προσήκοντος*), *ἄνω* (*ἐπάνω*, *Πλάτ. Φαίδ.* 109. δ'.), *κάτω* (*ὑποκάτω τῆς ἐκροῆς*, *Πλάτ. Φαίδ.* 112. δ'.), *ἐκτός, ἔξω, ἐντός, ἔσω, ἔνδον* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 320. δ'.), *ὕστερον* (*ὕστερον τῆς ἀποφάσεως*, *Πλάτ. Σοφ.* 257. γ'.), *μακροτέρως* (*τῆς προῤῥήσεως*, *Πλάτ. Σοφ.* 258. γ'.). *Τέλος ἕνεκα* **), *χάριν*, *οἷον τοῦ ἕνεκα; τοῦ χάριν; καὶ τρόπον* (*σιτίου*, *Πλάτ. Φαίδρ.* 241. γ'.), *δίκην* (*ἀγγείου*, *αὐτόθ.* 235. δ'.).

---

*) *Ἐνίοτε καὶ μετ' ἄλλων προθέσεων, οἷον μέχρι πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὅρια ἐπορεύετο* (*Ξενοφ. Ἑλλ.* 4, 3, 5.), *μέχρι εἰς τὸ στρατόπεδον ἐδίωξαν* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 6, 4, 19.), *μέχρι ἐπὶ θάλατταν* (*αὐτόθ.* 5, 5, 5.), *καὶ μετ' ἄλλων ἐπιῤῥημάτων, μέχρι ἐνταῦθα, μέχρι πόῤῥω τῆς ἡμέρας.*).

**) *Πρβ. τὸ ποιητ. ἕκατι. Ἄλλως ἡ ἕνεκα ἐκτὸς τῆς συνήθους σημασίας ἐμφαίνει ἐνίοτε καὶ τροπολογίαν τινὰ τῶν δυνατῶν, οἷον· ἕνεκά γ' ἀργυρίου λέγε* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 337. δ'.), (*τουτ. ἂν δὲν ἔχῃς ἄλλον φόβον παρὰ τὸν διὰ τὰ ἀργύρια, λέγε θαῤῥῶν*).

§. 12.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΠΤΩΣΕΩΝ.

Τοιαῦται εἶναι Ἀνά, διά, κατά, ὑπέρ.

ΑΝΑ, μετὰ μὲν Δοτικῆς εὑρίσκεται εἰς τοὺς ποιητὰς *), μετὰ δὲ Αἰτιατικῆς κεῖται

α΄) ἐπὶ τόπου, οἷον τρέχειν ἀνὰ τὰ ὄρη (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 2, 4, 17. 6, 3, 3.), ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν οὐ προϊδόντων αὐτῶν (Θουκ. 3, 22.) **)·

β΄) ἐπὶ χρόνου, οἷον ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 2, 8.)·

γ΄) ἐπὶ ἀριθμῶν, οἷον τὰς τελευταίας τάξεις ἀνὰ διακοσίους ἄνδρας (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 6, 5, 7.). Καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ᾽ εἴκοσιν ἀν᾽ ἡμιωβολιαῖα (δηλ. κατέφαγε), (Ἀριστοφ. Βατρ. 553.), τουτ. κρέατα εἴκοσιν, τῶν ὁποίων ἕκαστον στέκει ἓν ἡμιώβολον, ἕκαστον πρὸς ἓν ἡμιώβολον. Παραπλησίως κεῖται εἰς τὰς φράσεις, ἀνὰ λόγον, ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον (Πλάτ. Φαίδ. 110. δ΄.).

ΔΙΑ. Σημαίνει καθόλου πέρασιν, καὶ συνάπτεται

α) μετὰ τῆς Γενικῆς, ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου, οἷον διὰ τῆς χώρας πορεύεσθαι, διὰ τοῦ Κρισσαίου κόλπου περαιοῦσθαι (Θουκ. 1, 107.), διὰ τοῦ κρυστάλλου ἐπορεύετο (Πλάτ. Συμπ. 220. β΄.), πορεύεσθαι διὰ καύματός τε καὶ πνίγους (Πλάτ. Πολιτ. 10, 621. α΄.). Ὅθεν τὸ τῆς παροιμίας, διὰ πυρὸς ἰέναι (Ξενοφ. Συμπ. 4, 16.). Ἐπὶ δὲ χρόνου, δι᾽ ἡμέρας, διὰ νυκτός, μάλιστα ἐπὶ διαστημάτων χρόνου, δι᾽ ὀλίγου, διὰ πολλοῦ, διὰ χρόνου (τουτ. εἰς ὀλίγον, εἰς πολὺ διάστημα χρόνου)· διὰ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογογράφον αὐτόν (Πλάτ. Φαίδρ. 257. γ΄.). Καὶ μετὰ τῶν τακτικῶν, διὰ πέμπτου ἔτους

---

*) Οἷον Ἰλ. α΄. 15. χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ.

**) Πρβ. τὸ ποιητ. ἀνὰ στόμ᾽ ἔχειν (Ἰλ. β΄. 250.). Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ φράσις ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλεῖν (τουτ. ἐναντίον τοῦ ῥεύματος τοῦ ποταμοῦ)· ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ Αἰσχύλ. Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. 1028. ἐγώ σφε θάψω κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ.

(τουτ. νὰ ἦναι τέσσαρα ἔτη ἐν τῷ μεταξύ). Καὶ μεταβαίνει δὲ ἡ σημασία αὕτη καὶ εἰς τὰ ἐπὶ τόπου, οἷον δι' ἴσου, δι' ὀλίγου, δι' ἐλάσσονος, π. χ. ἄλλας δὲ καθημένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης — ὑμνεῖν (ἔφη), Πλάτ. Πολιτ. 10, 617. β'.) ἐκ δὲ τῶν πύργων ὄντων δι' ὀλίγου καὶ στεγανῶν τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο (Θουκ. 3, 21.), ὅθεν καὶ αὐτόθι, διὰ δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι (τουτ. εἰς διάστημα δέκα ἐπάλξεων). Ἐβούλετο δὲ Νικίας τὴν φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ Βουδόρου καὶ τῆς Σαλαμῖνος εἶναι (Θουκ. 2, 51.).

Αὕτη ἡ σημασία τῆς περάσεως ἐκτείνεται καὶ εἰς σταθεράς τινας φράσεις, οἷον διὰ τέλους, καὶ κατὰ τὴν μουσικὴν ἡ διὰ πασῶν· ἄλλοτε δὲ διὰ πάσης, οἷον· οὐκ εἶχον καταστρώματα αἱ νῆες διὰ πάσης (Θουκ. 1, 14.). Οὕτω διὰ χειρὸς ἔχειν (τουτ. ἐπιμελῶς διοικεῖν), δι' ἐπιμελείας ἔχειν (τουτ. ἐπιμελεῖσθαι), διὰ φόβου εἶναι (τουτ. φοβεῖσθαι, πεφοβῆσθαι), διὰ μάχης ἰέναι, διὰ δίκης ἐλθεῖν, διὰ φιλίας ἰέναι, δι' ἀπεχθείας ἰέναι, κτλ.

Συγγενὴς δὲ αὐτῆς εἶναι ἡ ἐπὶ μεσιτείας σημασία, οἷον· ἥ τε οὖν ἰατρικὴ, ὥσπερ λέγω, πᾶσα διὰ τοῦ θεοῦ τούτου κυβερνᾶται (Πλάτ. Συμπ. 186. ε'.). Αἱ διὰ τῶν ὀλίγων πολιτεῖαι (Δημοσθ. πρὸς Λεπτ. 489.). Οὕτω δι' ἐμοῦ, δι' ἐκείνου, δι' ἀγγέλου, δι' ἑαυτοῦ πράττειν (τουτ. ἀνεξαρτήτως). Ἐνίοτε μεταβαίνει καὶ εἰς τὴν ὀργανικὴν σημασίαν, οἷον· λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν (Πλάτ. Πολιτ. 2, 364. ε'.), καὶ εἰς τὰς φράσεις, αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί, διὰ μακροῦ, διὰ τάχους.

β') Μετ' Αἰτιατικῆς ἐμφαίνει αἰτίαν, οἷον· οὐ μέντοι καλῶς γε εἱστίαμαι δι' ἐμαυτὸν, ἀλλ' οὐ διὰ σέ (Πλάτ. Πολιτ. 1, 354. β'.), καὶ εἰς τὸ τῶν φιλοσόφων, αὐτὸ δι' αὐτό, οἷον· τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαίνεσον δικαιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὑτὴν τὸν ἔχοντα ὀνίνησιν (Πλάτ. Πολιτ. 2, 367. δ'.). Οὕτω πολλάκις, διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα, διὰ πολλά, κτλ. Ἀξιοσημείωτος

εἶναι ἡ φράσις, εἰ μὴ διὰ τὸν καὶ τόν, δηλοῦσα τὴν τυχηρὰν κώλυσιν πράξεώς τινος, οἷον· ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν, εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθούς (Λυσ. κ. Ἐρατ. 60.). Μιλτιάδην δὲ τὸν ἐν Μαραθῶνι εἰς βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο, καί, εἰ μὴ διὰ τὸν πρύτανιν, ἐνέπεσεν ἄν (Πλάτ. Γοργ. 516. ε'.) *).

ΚΑΤΑ. Μετὰ μὲν Γενικῆς σημαίνει τὴν ἀπὸ τοῦ ἄνω κίνησιν, μετὰ δὲ Αἰτιατικῆς μέτρον καὶ εἶδος.

α') Μετὰ τῆς Γενικῆς· πρῶτον ἐπὶ τόπου, ἀπὸ τοῦ ἄνω, οἷον ῥίπτειν τινὰ κατὰ κρημνοῦ, κατὰ τείχους. Τέφραν κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας (Ἀριστοφ. Νεφ. 178.). Ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὤτων ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον (Πλάτ. Πολιτ. 1, 344. δ'.). Καὶ εἰς φράσεις, οἷον κατὰ γῆς, κατὰ χειρὸς ὕδωρ, κατ' ἄκρας**), οἷον· οἳ 'γὼ κατ' ἄκρας ἐνθάδ' ὡς πορθούμεθα (Αἰσχύλ. Χοηφ. 679.). Ἔπειτα ἀμβλυνομένης τινὰ τρόπον τῆς σημασίας ταύτης κεῖται καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄνω διευθύνσεως ἁπλῶς, οἷον κατὰ νώτου, κατὰ προςώπου (τουτ. ἀπ' ὀπίσω, ἀπ' ἐμπρός), κατὰ πηδαλίων (Εὐρ. Ἀνδρομ. 480.). Καὶ ἐκ ταύτης ἀναπτύσσεται ἡ πολεμικὴ σημασία τοῦ ἐναντίον τινός, οἷον κατὰ κόῤῥης παίειν· μάλιστα εἰς τὰς πολιτικὰς φράσεις, ὀργὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων κατασκευάζουσι (Λυσ. κ. τοῦ Ἐρατοσθ. φόνου, 28.), ὅθεν ὁ δικανικὸς τύπος, δίκαι κατά τινος (ἐπὶ τῶν παραβαινόντων τὰς συνθήκας μετ' ἐγκλήματος)· οἷον λόγος κατὰ Μειδίου (Δημοσθ.)· καὶ τὰ σύνθετα ῥήματα καταγελᾶν, καταφρονεῖν, κατειπεῖν, καταψεύδεσθαι, καταγιγνώσκειν, τινός. Ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀναφαίνεται ἡ πρόθεσις αὕτη καὶ εἰς φράσεις σταθεράς, ὅπου δηλοῦται ἡ πρός τι στάσις τοῦ λέγοντός τι, οἷον καθ' ἑκατόμβης εὔχεσθαι (τουτ. κυ-

---

*) Ποιητικῶς ἡ διὰ μετὰ τῆς Αἰτιατικῆς συναπτομένη δηλοῖ τὴν ἐπάνω εἴς τι κίνησιν, οἷον δι' Ἀχέροντα (Αἰσχύλ. Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. 841.), φεύγειν διὰ κῦμ' ἅλιον (Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 15.). Καὶ ἐπὶ ἡσυχίας, διὰ δώματα, διὰ νύκτα, διὰ κρατερὰς ὑσμίνας (Ὅμηρ. Ἡσίοδ.). Δυσπαλάμως ὄλοιο δι' ἀλίῤῥυτον ἄλσος (Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 848.). Οἶκτος οὔτις ἦν διὰ στόμα (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 51.).

**) Ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ τύπου, κατ' ἄκρης αἱρέειν πόλιν (Ἡρόδοτ.).

ρίως ἑστηκότα καθ᾽ ἑκατόμβης εὔχεσθαι), ὀμόσαι καθ᾽ ἱερῶν (Ἀριστοφ. Βατρ. 101.), ἐπιορκῆσαι κατὰ τῶν παίδων (Λυσ. κ. Δικαιογ. 13.), τῇ δ᾽ ἀγροτέρᾳ κατὰ χιλίων παρήνεσα εὐχὴν ποιεῖσθαι χιμάρων εἰςαύριον (Ἀριστοφ. Ἱππ. 660.). Τέλος ἐκ τούτων λαμβάνει τὴν ἁπλῆν σημασίαν τοῦ περί, οἷον ἔπαινος κατὰ τοῦ ὄνου, λέγειν ταῦτα κατὰ πάντων (Πλάτ. Φιλήβ. 19. β΄. Πολιτικῷ 276. β΄. Δημοσθ. κατὰ Λεωχάρ. 1095.). Πρβ. τὴν σταθερὰν φράσιν καθ᾽ ὅλου.

β΄) Μετὰ τῆς Αἰτιατικῆς· πρῶτον ἐπὶ κινήσεως, οἷον κατ᾽ ἴχνος, κατὰ πόδας, — πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ τροπῇ κατὰ πόδας αἱροῦντες (Θουκ. 3, 98.), καὶ μετ᾽ ἐννοίας τοῦ ἕνεκα· ἦλθεν κατ᾽ ἔχθραν ἀετοῦ πάλαι ποτέ (Ἀριστοφ. Εἰρ. 133.). Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν ἡ ἐπὶ τόπου σημασία, οἷον· χωρεῖ κατ᾽ ἐμὸν τέμενος (Ἀριστοφ. Βατρ. 220.). Ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν (Λυσ. κ. Θεομν. 2, 8.). Ὅθεν ἡ φράσις κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (κατὰ γῆν καὶ διὰ θαλάττης). Καὶ οὕτω δὲ πλησιάζει ἐνίοτε εἰς τὴν τοῦ ἐνώπιον σημασίαν, οἷον· ἐγένοντο πλέοντες κατ᾽ Ἄργος (Θουκ. 8, 86.), αὐτοῦ μὲν οὖν ἵνα σοὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς λέγῃ (Ἀριστοφ. Βατρ. 626.).

Ἡ δὲ τοῦ μέτρου σημασία μᾶλλον ἀναφαίνεται εἰς τὰς σταθερὰς φράσεις, κατὰ τὸ θεῖον, κατὰ δαίμονα, κατὰ τύχην, κατὰ μοῖραν, κατ᾽ οὖρον, κατὰ ῥοῦν (Πλάτ. Πολιτ. 6, 492. γ΄.), καὶ μετὰ διανεμητικῆς ἐννοίας, οἷον· κατ᾽ ἔπος, — ὁ γὰρ Εὐριπίδης κατ᾽ ἔπος βασανιεῖν φησι τὰς τραγῳδίας (Ἀριστοφ. Βατρ. 801.). Ἐπείγεσθ᾽ εὐθὺ τῆς στρατηγίδος, ὅπως ἂν ὑμῖν ἡ τύχη κληρουμένοις φράσῃ καθ᾽ ἕκαστον ἄνδρ᾽, ὅπου δειπνήσετε (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 835.), ὡς οὐχὶ πάλαι χορὸν αἰτοίη καθ᾽ ἑαυτόν (Ἀριστοφ. Ἱππ. 513.). Οὕτω κατ᾽ ὀλίγους (τουτ. ἑκάστοτε ὀλίγοι), καθ᾽ ἕνα, κατ᾽ ἐνιαυτόν, καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν, κατὰ μῆνα, καθ᾽ ἡμέραν, καὶ τὸ τῶν φιλοσόφων, αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτό (Πλάτ. Φαίδ. 64. γ΄.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα καὶ αἱ φράσεις, κατὰ σαυτὸν ἔλα, κατὰ σαυτόν νυν τρέπου (Ἀριστοφ. Νεφ. 1261.) *).

---

*) Πρβ. τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα (Καλλιμ. Ἐπιγρ. 1, 12, 16.), (τουτ. νυμ-

Τὸ κατ' ἐμέ, τὸ καθ' ἡμᾶς (*ὅσον κατ' ἐμέ*), *τὰ κατὰ σφᾶς ναυάγια* (*Θουκ.* 6, 16.), *κατ' αὐτὸ τοῦτο* (*Πλάτ. Γοργ.* 482. *δ'.*), *κατὰ τίνα λόγον* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 366. *β'.*), *ἐπεὶ κατά γε αὐτοὺς τοὺς λόγους ἠπίστουν ἄν* (*αὐτόθ.* 368. *β'.*). *Κατὰ μικρόν, κατ' ὀλίγον, κατὰ κράτος, καθ' ὑπερβολήν, κατὰ κόσμον, κατὰ νόμον, κατ' ἀξίαν, κατὰ νοῦν* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 366. *β'.*), *κατὰ δύναμιν, καθ' ὅσον* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 341. *α'.*), *κατά τι* (*Πλάτ. Γοργ.* 527. *β'.*), *κατὰ πάντα, κατὰ πολλά, κατ' οὐδέν, οἷον· οἱ περὶ τὰ πολιτικὰ κατ' οὐδὲν γιγνώσκοντες ἡγοῦνται κατὰ πάντα σαφέστατα πασῶν ἐπιστημῶν ταύτην εἰληφέναι* (*Πλάτ. Πολιτικῷ*, 302. *β'.*). *Εὔκολος ἦτον ἐκ ταύτης τῆς ἐπὶ μέτρου χρήσεως ἡ εἰς τὴν τοῦ ὁμοίου σημασίαν μετάβασις, οἷον ὁ κόμπος δ' οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ* (*Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.*) *Καθ' Ἡρακλέα τὸ λῆμα καὶ τὸ σχῆμ' ἔχων* (*Ἀριστοφ. Βατρ.* 463.). *Κατὰ τούτους ζῆν κατὰ παράδειγμα* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 326. *δ'.*). *Μή σοι δοκεῖ κατὰ δικανικὸν εἶναι* (*Πλάτ. Γοργ.* 512. *β'.*). *Καὶ πολλάκις εἰς ἀναφοράν, οἷον κατὰ Πίνδαρον, κατὰ Ἡρόδικον, ἢ εἰς συγκριτικὰς προτάσεις, οἷον· ἰδεῖν ἐνόντα νεκρὸν μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2, 359. *δ'.*). *Ταῦτα μείζω ἐστὶν ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σὲ ἐξευρεῖν* (*Πλάτ. Κρατύλ.*). *Τὸ δὲ οἱ καθ' ἡμᾶς* (*τουτ. οἱ ἔχοντες τὸ αὐτὸ μὲ ἡμᾶς πνεῦμα, τὴν αὐτὴν γνῶσιν*), *σημαίνει καὶ οἱ ζῶντες κατὰ τὸν νῦν καιρόν, καὶ ἀνοίγει τὴν ἐπὶ χρόνου σημασίαν ταύτης τῆς προθέσεως, εὑρισκομένην ὅμως σπανιώτερον εἰς τοὺς ἀκριβεστέρους τῶν συγγραφέων, οἷον κατ' Ἀλέξανδρον.*

Ἡ δὲ ἐπὶ ποιότητος χρῆσις, συνήθης οὖσα εἰς τὸν Ἡρόδοτον (1, 49. 70.), *δὲν φαίνεται ὅτι ἐξετάθη ἐπὶ πλέον παρὰ εἰς φράσεις τινὰς, θεωρουμένας ἐξ ἠθικῆς σχέσεως, οἷον· κίνησις κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 153. *γ'.*). *Ὁ δὲ διφνωμένος αὐ-*

ψεύθητι γυναῖκα, ἥτις νὰ ἦναι κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατάστασίν σου). *Οὕτως Αἰσχύλ. Προμηθ.* 890. *ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν ἀριστεύει μακρῷ.*

τός τε φέρεται πάντη καὶ φέρει, λυττῶν κατά τε σῶμα καὶ ψυχήν (Πλάτ. Νόμ. 6, 775. δ΄.).

ΥΠΕΡ. α΄) Μετὰ μὲν Γενικῆς σημαίνει τὴν ὑπὲρ τόπου στάσιν, οἷον ἐγένοντο ὑπὲρ τῶν ἑπομένων (Ξενοφ. Ἀνάβ. 3, 4, 18.), καὶ τὴν ἐκτὸς τινος ὑπερβολὴν, οἷον τοξεύειν ὑπὲρ τῶν πρόσθεν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 6, 3, 11.) *). Ἔτι κατὰ ἠθικὴν ἔκφρασιν δηλοῖ χάριν καὶ ὠφέλειαν, μάχεσθαι ὑπὲρ πατρίδος, λέγειν, εἰπεῖν ὑπέρ τινος, ἀπολογεῖσθαι ὑπέρ τινος, κρίνεσθαι ὑπὲρ τοῦ δήμου (Λυσ. κ. Νικ. 30.). Καὶ ἐκ ταύτης παράγεται ἡ σημασία ἐν ὀνόματί τινος, οἷον· ἐπεὶ σιωπᾷς, ἐγὼ λέξω ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 9.) **).

β΄) Μετὰ δὲ Αἰτιατικῆς — ἔχει τὴν τοῦ πέραν σημασίαν, οἷον ὑπὲρ ἥμισυ, ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονέναι, ὑπὲρ Ἑλλήσποντον οἰκεῖν (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 1, 9.). Τοῖς ὑπὲρ Ἡρακλείας στήλας ἔξω κατοικοῦσι καὶ τοῖς ἐντὸς πᾶσιν (Πλάτ. Κριτία, 108. ε΄.). Καὶ κατ᾽ ἠθικὴν ἔκφρασιν ἐμφαίνει τὸ ὑπερβάλλον τὸν λογισμὸν καὶ τὴν νοητικὴν δύναμιν, οἷον· ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ τοὺς ἰδιώτας ἔχουσιν (Ἰσοκρ. Πανηγ. 11.). Οὕτω καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς (τουτ. οὐ καθ᾽ ἡμᾶς).

---

*) Ὅθεν καὶ ὑπερέχειν τινός (Πλάτ. Φαίδ. 102. β΄.). Τὸ δὲ ὑπερφρονεῖν (τοῦ ἐπιτηδεύματος, Πλάτ. Φαίδρ. 258. β΄.), συντάσσεται καὶ μετ᾽ Αἰτιατικῆς (Θουκ. 3, 39.).

**) Ποιητικῶς κεῖται καὶ εἰς ἐπιμαρτυρίαν, ἀντὶ τῆς πρός (Ἰλ. χ΄. 338.).

§. 13.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ.

Αὗται εἶναι *ἀμφί, ἐπί, μετά, παρά, περί, πρός, ὑπό.*

ΑΜΦΙ. Αὕτη ἡ πρόθεσις φερομένη μάλιστα εἰς τοὺς ποιητὰς *) ἔχει καθόλου τὴν τῆς *περί* σημασίαν. Καὶ μετὰ μὲν Αἰτιατικῆς κεῖται ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου, οἷον εἰς τὰς φράσεις, *ἑταῖρος τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα* (Πλάτ. Σοφ. ἀρχ.), *οἱ ἀμφὶ Εὐθύφρονα* (Πλάτ. Κρατύλ. 399. ε΄.), *ἀμφὶ θυσίας, ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν* (τουτ. εἰς τὸν καιρὸν, ὅπου *πληθύει ἡ ἀγορά*), Ξενοφ. Ἔτι κατ᾽ ἐπαρίθμησιν, οἷον *ἀμφὶ τετταράκοντα ἔτη*, ὅπου οἱ καθαρῶς γράφοντες μεταχειρίζονται *εἰς, περί*. Ἔτι σπανιώτερον ἀπαντᾶται μετὰ *Γενικῆς*, σημαίνουσα τὸ *περί*, οἷον· *ἡ δίκη ἡ ἀμφὶ τοῦ πατρός* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 1, 4.).

ΕΠΙ. Μετὰ μὲν Γενικῆς καὶ Αἰτιατικῆς εἶναι μάλιστα τῶν ἐπὶ τόπου δηλωτικὴ, μετὰ δὲ Δοτικῆς ἐμφαίνει τὰ τῆς ἠθικῆς θεωρίας.

α΄) Μετὰ Γενικῆς, ἐπὶ τόπου, σημαίνει τὸ *ἐπάνω*, ἔχουσα τήν τε ἡσυχίας καὶ τὴν κινήσεως ἔννοιαν, οἷον *ἐφ᾽ ἵππου ὀχεῖσθαι, ἐπὶ Χίου πλεῖν*. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μεθ᾽ ἡσυχίας ἐπὶ τόπου σημασία ἔχει πολλάκις καὶ τὴν διαρκείας ἔννοιαν, ἀνεπτύσσετο καὶ ἡ ἐπὶ χρόνου σημασία, ὅθεν *ἐπ᾽ ἐμοῦ, ἐπὶ Κροίσου, εἰρήνη ἡ ἐπὶ Αν-*

---

*) Ἐπὶ μὲν τόπου σπανίως κεῖται μετὰ Γενικῆς, οἷον· *ἀμφὶ πορφυρέων πέπλων σπάσαντες ξίφη* (Εὐριπ. Ὀρ. 1439.), συχνότερον μετὰ Δοτικῆς, οἷον· *μαστοῖς ματέρος ἀμφὶ σᾶς* (Εὐρ. Ἀνδρ. 503., πρβ. Πίνδ. Ὀλ. 13. 51. Πυθ. 8, 47.)· ἔτι συνηθέστερον μετ᾽ Αἰτιατικῆς. *ἦλθες πρὸς Μολοσσὰ γάπεδα· τὴν αἰπύνωτόν τ᾽ ἀμφὶ Δωδώνην* (Αἰσχύλ. Προμ. 830.). Ὅθεν καὶ αἱ φράσεις τῶν τραγῳδοποιῶν, *ἔχειν ἀμφί τι, εἶναι ἀμφί τι* (τουτ. ἐνασχολεῖσθαι εἴς τι). Ἐπὶ δὲ ἠθικῶν σχέσεων σημαίνει τὸ *περί τινος, ὡς πρός*, μάλιστα μετὰ Γενικῆς, οἷον· *οὕτω μὲν ἀμφὶ τοῦδ᾽ ἐπέσταλται λέγειν* (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 1003.)· *τὰ Περσέος ἀμφὶ Μεδοίσας* (τουτ. τὰ Περσέως ἔργα περὶ τὴν Μέδουσαν, Πίνδ. Νεμ. 10, 6.). Οἱ δὲ Ἴωνες συντάσσουσιν αὐτὴν καὶ μετὰ τῆς Δοτικῆς ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας (Ὅμηρ. Ἡρόδοτ.). Ὁμοίως ἐπὶ αἰτίας, οἷον *ἀμφὶ φόβῳ* (Εὐριπ. 7.). Συχνοτέρα δὲ εἶναι ἡ χρῆσις μετ᾽ Αἰτιατικῆς· *ἔλεξας ἀμφὶ κόσμον ἀψευδῆ λόγον* (Αἰσχ. Ἱκέτ. 243.).

ταλκίδου. Καὶ κατὰ μὲν φυσικὴν ἔκφρασιν θεωροῦνται ἐνταῦθα αἱ φράσεις, ἐπὶ τριῶν, ἐπὶ τεττάρων, ἐφ' ἑνὸς τετάχθαι (διανεμητικῶς κατὰ τρεῖς, κτλ.), Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 2, 15. Αἱ ἐπὶ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαί (Πλάτ. Πολιτ. 5, 460.). Ὅθεν ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων, οἱ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὁ ἐπὶ τοῦ ὀρύγματος. Κατὰ δὲ ἠθικὴν, ἐπὶ μαρτύρων, ἐπὶ δικαστῶν λέγειν, εἰ βούλει ἐπ' ἐμοῦ λέγειν περὶ τῶν ἐρωτικῶν, ὅτι οὕτω ποιοῦσι (Πλάτ. Πολ. 5, 475. α'.). Οὕτως ἐπὶ σπουδῆς (Πλάτ. Συμπ. 192. γ'.), σώζεσθαι ἐπί τινος ἀλογίας (Πλάτ. Φιλήβ. 14. α'.), ἐπ' ἀληθείας εἰρημένα (Δημοσθ. π. Στεφ.). Μάλιστα δὲ ἐπ' ἀνεξαρτησίας, οἷον· ἐφ' ἑαυτοῦ οἰκεῖν (Θουκ. 2, 63.), ἵνα μὴ αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν εἰκῇ πράττωσι (Πλάτ. Πρωταγ. 326. δ'.), ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον, πειράσομαι ὑμῖν διελθεῖν — αὐτὸς ἐπ' ἐμαυτοῦ (Πλάτ. Συμπ. 201. δ'.).

β') Μετὰ Δοτικῆς, ἐπὶ τόπου, οἷον· ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ (Πλάτ. Φαίδρ. 247. β'.), κείμενος ἐπὶ τῇ πυρᾷ (Πλάτ. Πολιτ. 10, 614. β'.)· μάλιστα ὅπου δηλοῦται τὸ πλησίον, οἷον ἐπὶ τῇ θύρᾳ, ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ (Θουκ.). Συνηθεστέρα εἶναι ἡ χρῆσις αὕτη, ὅπου ἐμφαίνεται εὔνοια πρὸς τοὺς ἀποθανόντας, οἷον· θυσία, ἀγὼν ἐπί τινι, λέγειν ἐπί τινι, π. χ. οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων ἐπαινοῦσι τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν (Θουκ. 2, 35.)· (κυρίως τὸ λέγειν ἐπί τινι σημαίνει· ἑστηκότα ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ ἀποθανόντος λέγειν ἔπαινον περὶ αὐτοῦ). Ἐκ δὲ τούτου παράγονται αἱ φράσεις, τελευτῆσαι ἐπὶ παισί (τουτ. καταλιπόντα παῖδας), καλεῖν ἐπί τινι (τουτ. ὄνομα τιθέναι ἐπί τινι), εἶναι ἐπί τινι (τουτ. ἐνασχολεῖσθαι εἴς τι), ὅθεν οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασι (Δημοσθ. π. Λεῤῥον. τέλ.), οἱ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς, καθῆσθαι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ (περὶ θεράποντος ἢ ἐπιτρόπου τοῦ τραπεζίτου), πέμπειν τινὰ ἐπὶ στρατεύματι (Θουκ. 6, 29.).

Ἔτι ἐπὶ χρόνου (ὕστερον ἀπό), εἰς φράσεις τινὰς, οἷον τὴν ἐπὶ τῇ νυκτὶ ἡμέραν (Ξενοφ. Ἑλλ. 4, 4, 9.).

ἐπ' ἐξειργασμένοις ἥκειν, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλῶναι, ἐπ' ὄψῳ φαγεῖν, ἐπὶ τῷ σίτῳ πίνειν, ἐπὶ τούτοις *). Τὰς δὲ ἠθικὰς σχέσεις ἐκφράζει· ἐπ' εὐνοίας, οἷον μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, θαυμάζεσθαι ἐπί τινι, ἀνεπτερῶσθαι ἐπί τινι, μαίνεσθαι ἐπί τινι, γελᾶν ἐπί τινι· ἐπὶ πολεμικῆς ἐννοίας, οἷον· ὅτιἡ ἐπὶ τῷ δήμῳ ξυνόμνυτον πάλαι (Ἀριστοφ. Ἱππ. 236.), ἀφέντες τὴν ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν (Θουκ. 1, 102.), ἐπὶ ὑποταγῆς, οἷον εἶναι ἐπί τινι (τουτ. ὑποτεταγμένον εἴς τινα)· ὡς εἰμὶ ἐπὶ τῷ βουλομένῳ (Πλάτ. Γοργ. 508. γ'.), — ποιεῖν τινα ἐπί τινι (τουτ. ὑποτάττειν τινὰ εἴς τινα). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ φράσεις, τὸ ἐπ' ἐμοί, τὸ ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, οἷον· τό γ' ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, ἐσώθης (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 58.), καθότι λέγεται καὶ ἔστιν ἐπ' ἐμοί (τουτ. εἶμαι κύριος), ὡς εἰς τὸ τοῦ Ἐπικτήτου· τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν. Ἔτι ἐπὶ προσθήκης, οἷον· ὑποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῇ (Θουκ. 2, 101.), καὶ ἐπὶ συνθήκης, οἷον· ἐπὶ μισθῷ, ἐπὶ ῥητοῖς, ὡς ἀλλά μοι λέγετε αὐτόθεν· ἐπὶ ῥητοῖς εἰςίω ἢ μή; (Πλάτ. Συμποσ. 213. α'.)· ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι ἐβοηθήσατε (Θουκ. 1, 74.)· οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις (Ἰσοκρ. Παναθ.)· οὐκ ἐπὶ τούτῳ μισθωθῆναι ἔφασαν (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 3, 1.)· ἃ οὐκ ἄν τις ἐπὶ τῷ βίῳ παντὶ βούλοιτο ἀκοῦσαι (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 2, 8.), (τουτ. ἂν ὅλος ὁ βίος προέκειτο ὡς ἆθλον), ἐπὶ πόσῳ ἂν δέξαιο αὐτοῦ στέρεσθαι; (Πλάτ. Λάχ.), ὅθεν ἡ φράσις· ἐπ' ἀδήλοις οὖσι τοῖς ἀπὸ τούτων γενησομένοις — ὅμως λέγειν αἱροῦμαι (Δημοσθ. Φιλ. 55.). Καὶ τὸ ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε, ἑπομένου Ἀπαρεμφάτου, οἷον· οἱ δ' ἔφασαν ἀποδώσειν ἐφ' ᾧ μὴ καίειν τὰς κώμας (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4.) — Τέλος ἐπὶ σκοποῦ, ὅθεν ἐπ' ὠφελείᾳ, ἐπὶ βλάβῃ, ἐπ' ἀγαθῷ, ἐπὶ κακῷ, οἷον· ἂν μόνον ἐπ' ἀγαθῷ τῷ τῶν σωμάτων σώζωσιν οἱ θεραπεύοντες τὰ θεραπευόμενα (Πλάτ. Πολιτικῷ, 293. β'.).

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· ἐπὶ τῷδε ἀνέστη (Ἰλ. η'. 163.). Καὶ χωρὶς τῆς ἐννοίας (ὕστερον ἀπό), ἐπ' ἤματι (Ἰλ. κ'. 48.), ἐπὶ νυκτί (Ἰλ. θ'. 529.).

Ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ κατειλέχθαι (Λυσ. ὑπὲρ Στρατ. 4.), (πρβ. *ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ*, Πλάτ. Πολιτ. 10, 603. β'.). Καὶ οὕτω λέγεται *ἀπάγειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ, μανθάνειν τι ἐπὶ τέχνῃ*.

γ') Μετ' Αἰτιατικῆς· φυσικῶς μὲν σημαίνει τὴν εἰς τόπον διεύθυνσιν, οἷον *ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν θάλατταν* (Ξενοφ. Ἑλλ. 3, 4, 15.). Φράσεις δὲ ἰδιαίτεραι εἶναι, *ἐπὶ δεξιά, ἐπ' ἀριστερά, ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα* (Πλάτ. Πρωτ. 315.), *ἐπ' ἀμφότερα, ἐπὶ τάδε* (ἐπίταδε), *ἐπ' ἐκεῖνα* (ἐπέκεινα)· λαμβάνει ἔπειτα καὶ ἔννοιαν διαπεραστικῆς ἐκτάσεως, οἷον· *τοῖς ἐνθένδε ἐκπλέουσιν ἐπὶ τὸ πᾶν πέλαγος* (Πλάτ. Κριτίᾳ, 108. ε'.), *καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;* (Πλάτ. Πρωτ. 322. δ'.)· *φιλοσοφίας δ' αὖ ἐπ' ἄκρον ἁπάσης ἐλήλυθε* (Τίμ. 20. α'.). Καὶ ἐνταῦθα ἐσχηματίσθησαν φράσεις σταθεραί, οἷον *ἐφ' ὅσον, ἐπὶ πλέον, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος* (Πλάτ. Φαίδρ. 275. β'., Πολιτ. 2, 364. α'.). Μεταβαίνει δὲ οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐπὶ χρόνου σημασίαν, οἷον *ἐπὶ χρόνον* (Πλάτ. Γοργ. 524. δ'.), *ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας* (Πλάτ. Νόμ. 1, 646. γ'.)· *ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι* (Θουκ. 5, 25.). *Ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τὴν βασιλείαν διέσωζον* (Πλάτ. Κριτίᾳ 114. δ'.). Καὶ παριστάνει δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχει τοῦ μέτρου ἔννοιαν τὸ περιέχον ποσότητα, οἷον· *ἐπὶ διπλάσιον τὸ βάθος γιγνόμενοι* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 5, 2.). Ἐνταῦθα ἀνήκει ἡ φράσις, *ὅσον γε τοὐπ' ἐμέ* (τὸ ἐπ' ἐμέ, τουτ. ὅσον ἐξήρτηται ἐξ ἐμοῦ), Εὐριπ. Ὀρέστ. 1345. — *τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι* (Θουκ. 4, 28.). Ἡ δὲ εἰς τόπον κίνησις συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν τοῦ σκοποῦ ἔννοιαν, οἷον *ἐξιέναι ἐπὶ θήραν, ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 2, 6.), *ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο πάρεσμεν* (Πλάτ. Γοργ. ἀρχ.), *ἐπὶ γὰρ τὸ λανθάνειν ξυνωμοσίας τε καὶ ἑταιρείας ξυνάξομεν* (Πλάτ. Πολ. 2, 365. δ'.). Καὶ παραπλησίως ἔχει ἡ εἰς πρόσωπα κίνησις, καθότι γίνεται ἤτοι ἕνεκα κομιδῆς τινος, οἷον *ἐλθεῖν ἐπί τινα* (ἄλλοτε *μετελθεῖν τινα*), *πέμπειν*

ἐπί τινα (ἄλλοτε μεταπέμπεσθαί τινα)· ἢ ἕνεκα πολεμικῆς προσβολῆς, οἷον ἰέναι ἐπί τινα· καίτοι δίκαιοί γ' ἐστὲ — ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν ἰέναι (Θουκ. 1, 40.). — Τέλος κατὰ ἠθικὴν ἔκφρασιν, ἐπὶ τὸ βέλτιον ξυμφέρειν (Ἀριστοφ.), ἐπὶ τὰ γελοιότερα ἐπαινεῖν τινα (Πλάτ. Συμπ. 214. ε'.), ἐπὶ τὰ χείρω γιγνωσκόμενοι (Δημοσθ. πρὸς Ἄφοβ. 3, 851.), ἀνόμοιος τῇ πολιτείᾳ εἴτ' ἐπὶ τὸ βέλτιον, εἴτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον (Πλάτ. Γοργ. 513. β'.).

ΜΕΤΑ. Δηλοῖ τὸ ὁμοῦ, μάλιστα εἰς τοὺς ποιητὰς*), εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης

α') μετ' Αἰτιατικῆς ἀπαντᾶται ἡ φράσις, μετὰ χεῖρας ἔχειν, οἷον· ἃ μετὰ χεῖρας ἔχοι ἐξηγήσασθαι οἷός τε (Θουκ. 1, 138.), (ὅθεν τὸ μεταχειρίζεσθαι)**). Ἐκ τούτου λαμβάνει τὴν τοῦ πλησίον σημασίαν, ἐπί τε τόπου καὶ χρόνου, μάλιστα δὲ ἐπὶ χρόνου, καθάπερ λέγομεν καὶ σήμερον μετά, οἷον μετὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, μετ' οὐ πολύ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οἷον· κατὰ τὰς παλαιὰς Παυσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδάς (Θουκ. 3, 68.). Τὸ δὲ μεθ' ἡμέραν κυρίως σημαίνει μετὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἡμέρας***).

β') μετὰ Γενικῆς, ἐπὶ τοῦ ὁμοῦ, οἷον· τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον ξύμμαχον ἔσται (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 661.). Νομίζοντες μετὰ πλειόνων ἀγωνιεῖσθαι (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 2, 1, 5.), ὅθεν αἱ φράσεις, οἱ μετ' αὐτοῦ, οἱ μετὰ Κύρου βάρβαροι

---

*) Οὕτω μετὰ Δοτικῆς εὑρίσκεται μόνον εἰς τοὺς ποιητὰς, μάλιστα εἰς τοὺς ἐποποιοὺς, σημαίνουσα τὸ κατά (μετ' Αἰτιατ.), οἷον μετὰ χερσὶν ἔχειν, μετ' ἀθανάτοις, μετ' ἀνδράσιν, μετὰ φρεσίν. Ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι συνάπτεται μόνον μὲ Πληθυντικοὺς ἀριθμοὺς ἢ μὲ λέξεις ἐχούσας περιεκτικὴν σημασίαν, οἷον μετὰ στρατῷ (Ἰλ. 22, 49. Πρβ. Ὀδύσσ. 11, 449. 8, 156. Ἰλ. 21, 503.)

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· πᾶσι μετὰ πληθύν (Ἰλ. β'. 143.), μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος (Ἰλ. ι'. 54.).

***) Ἡ δὲ ἐπὶ κινήσεως χρῆσις τῆς προθέσεως ταύτης εἶναι μόνον ποιητικὴ, οἷον· μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας (Ἰλ. α'. 423.), καὶ τότε κεῖται, καθὼς ἡ ἐπί, ἔχουσα τὴν τελικὴν σημασίαν, οἷον ἔρχεσθαι μετὰ γυναῖκας. Ὅθεν διεσώθησαν εἰς τὸν πεζὸν λόγον μόνον τὰ σύνθετα ῥήματα, μετέρχεσθαι, μετιέναι τινὰ (καὶ παρ' Ἀριστοφ. μετατρέχειν τι), ἔτι μεταπέμπεσθαι, τινά.

(*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 1, 7, 9.). *Καὶ ἐπὶ παρουσίας πάθους*, *οἷον μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι* (*Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ.* 11.). *Ἡμεῖς δὲ ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου μεγίστου* (*αὐτόθ.* 3.). *Κωμάζειν μετὰ μέθης* (*Πλάτ. Νόμ.* 1, 637. *α΄*.). *Νῦν δὲ ὁμολογούμεθα πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ' οἴνου ἐλθόντες* (*Λυσ. π. τραύμ. ἐκ προν.* 7.). *Μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου* (*Θουκ.* 6, 28.). *Μετ' ἀκραιφνοῦς τῆς ξυμμαχίας ἤνθησαν* (*Θουκ.* 1, 19.). *Μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα* (*Θουκ.* 5, 25.). *Λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο* (*Θουκ.* 1, 6.). *Μετὰ τῶν νόμων* (*Δημοσθ. πρὸς Λεπτ.* 490.).

Ἰδιαίτεραι φράσεις εἶναι· σκοπεῖτε μεθ' ὑμῶν αὐτῶν (*Δημοσθ. π. παραπρ.* 373.). *Ἀδύνατον πράττειν μεθ' αὐτοῦ διὰ τὸ στασιάζειν καὶ διαφέρεσθαι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 352. *α΄*.).

ΠΑΡΑ. *Μετὰ μὲν Γενικῆς καὶ Δοτικῆς ἐπιῤῥωννύει αὐτῶν τῶν πτώσεων τούτων τὴν δύναμιν, μετὰ δὲ Αἰτιατικῆς ἐκφράζει ἠθικὰς σχέσεις παραπλησίως μὲ τὴν κατά.*

α΄) *Μετὰ Γενικῆς σημαίνει τὴν ἀπὸ προσώπου παραγωγήν, οἷον πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, ἀκούειν παρά τινος. Παρὰ τοῦ ἰατροῦ φάρμακον πιεῖν* (*Πλάτ. Πολιτ.* 3, 406. *δ΄*). *Τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω* (*Ἀριστοφ. Βατρ.* 254.). *Αὐτομολήσαντες παρὰ βασιλέως* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 1, 7, 10.). *Οὔκουν παρ' Ἀθηναίων γε μεταθρέξει ταχύ;* (*Ἀριστοφ. Εἰρ.* 261.), (*τουτ. δὲν θὰ ὑπάγῃς, νὰ πάρῃς αὐτὸ ὅσον τάχος ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους;*), *καὶ εἰς τὰς Ἐλλειπτικὰς φράσεις, οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις, τῆς παρὰ τούτων εὐνοίας* (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 2, 2, 12.). *Ἐνίοτε ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ δαπάνῃ τινος, οἷον δοῦναι παρ' ἑαυτοῦ, προστιθέναι παρ' ἑαυτοῦ* (*Ξενοφ. Ἑλλ.* 6, 1, 3.), *ἢ τὴν ἐν ὀνόματι, οἷον ἐξαγγέλλειν παρὰ σοῦ ἐθέλω* (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 7, 5, 18.). *Σπανίως δὲ ἔχει ὀργανικὴν σημασίαν, οἷον· οὗτος μὲν οὖν δὴ παρὰ τῆς ἐμῆς ψήφου λογισθεὶς ἐν κεφαλαίῳ δε-*

δόσθω λόγος (Πλάτ. Τίμ. 52. δ'.). Τοῦτο μὲν δή, ὡς ἔοικε, καὶ παρὰ σοῦ καὶ παρ' ἐμοῦ ὁμολογεῖται (Πλάτ. Γοργ. 470. β'.) *).

β') Μετὰ Δοτικῆς σημαίνει τὴν εἰς πρόςωπα πλησιότητα, οἷον παρ' ἐμοί, παρ' ἡμῖν, τὰ παρ' ἡμῖν· ἡμεῖς, ἀμέλει, σοί τά γε παρ' ἡμῖν πείσομεν (Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 172.), πρὸς τίνα τὸν παρ' ἡμῖν (λόγον μέλλεις) ἀμφισβητεῖν; (Πλάτ. Φιλήβ. ἀρχ.). Οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς παρ' ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρήματα (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ. 34.). Καὶ οὕτω πολλάκις, παρ' ἡμῖν νομίζεται. Ἐκ δὲ τῆς ἠθικῆς φύσεως θεωρεῖται ἡ σύνταξις, τιμῶμαι παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 1, 32.). Καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις πράξομεν κατὰ νοῦν ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες (Πλάτ. Πολιτ. 2, 366. β'.) **).

γ') Μετ' Αἰτιατικῆς ἐμφαίνει τὴν εἰς πρόςωπα κίνησιν, παραπλησίως μὲ τὴν πρός, οἷον ἰέναι, φοιτᾶν παρά τινα· ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σὲ ἦμεν (Πλάτ. Πολιτ. 1, 328. γ'.). Μάλιστα τὸ παρατεταμένως πλησίον, οἷον· ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδόν (Ἀριστοφ. Βατρ. 162.), ἔπλεον παρὰ γῆν (Ξενοφ. Ἀνάβ. 6, 2, 1.), παρὰ τὴν θάλατταν καὶ τὴν ναῦν περιπατεῖ (Πλάτ. Γοργ. 511. ε'.). Καὶ εἰς φράσεις τινάς, παρὰ πόδα (Πλάτ. Θεαίτ. 174. α'.), παρὰ δόρυ, παρ' ἀσπίδα, παρὰ χεῖρα. Ἔτι μετὰ χρόνου ὑπονοίας, οἷον παρ' οἶνον (ὅθεν παροινεῖν), παρὰ τὸν βίον, παρὰ τὸν πάντα χρόνον (Πλάτ. Φαίδ. 116. δ'.). Ἐλευθερώτερον εἰς τὴν πολιτικὴν φράσιν, ἀργύριον παρὰ τοὺς κλινοποιούς (τουτ. κείμενον ἐπὶ τόκῳ παρὰ τοῖς κλινοποιοῖς), Δημοσθ. πρὸς Ἄφοβ. 1, 828. Ἔπειτα ἐπὶ ἀμέσου ἀκολουθίας, οἷον παρ' αὐτὰ τἀδικήματα (τουτ. εἰς αὐτὸν τὸν καιρόν, ὅπου ἔγειναν τὰ ἀδικήματα), ὅθεν παρ' ἕκαστον καὶ ἔργον καὶ λόγον διδάσκοντες καὶ ἐνδεικνύμενοι, ὅτι τὸ μὲν δίκαιον,

---

*) Ποιητικῶς καὶ ἐπὶ τόπου, οἷον· ἔγρετο — παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης (Ἰλ. ο'. 5.), καὶ ἀντὶ τῆς πρός (μετὰ Γενικῆς), οἷον· καὶ ταῦτα μοὐστὶν εὐσεβῆ θεῶν πάρα (Αἰσχύλ. Χοηφ. 119.).

**) Πρβ. τὸ παρὰ Πλάτ. Φαίδρ. 242. γ'. λείψανον Ἰβύκου· μή τι παρὰ θεοῖς ἀμπλακὼν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω.

τὸ δὲ ἄδικον (Πλάτ. Πρωταγ. 325. δ'), καὶ τὸ πάραυτα (παρ' αὐτά, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 743.). Παράγεται ἐκ τούτου ἡ ἐπὶ ἀποτελέσματος σημασία, οἷον οὐδὲν παρὰ τοῦτο (τουτ. δὲν συμβαίνει ἐκ τούτου οὐδέν)· τί παρὰ τοῦτο; (τί ἐξήρτηται ἐκ τούτου;). Παρὰ νύκτα ἐγένετο λαβεῖν τὴν Ἠϊόνα (Θουκ. 4, 106.), (τουτ. ἀπὸ μίαν νύκτα ἐκρέμαιο ἡ ἅλωσις τῆς Ἠϊόνος). Παρὰ τοσοῦτον μὲν ἡ Μιτυλήνη ἦλθε κινδύνου (Θουκ. 3, 49.). Παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις (Θουκ. 8, 33.). Οὕτω παρὰ μικρὸν ἐλθεῖν ἀπολέσθαι, παρ' ὀλίγον, παρὰ πολύ, ἔπειτα παρ' οὐδὲν τίθεμαι· καὶ μετ' ἀριθμῶν, παρὰ πέντε ναῦς (Θουκ. 8, 29.), (τουτ. ἀφαιρουμένων πέντε πλοίων), παρὰ τρεῖς ψήφους (Δημοσθ. κ. Ἀριστοκρ. 688.), (ὅπου λείπουσι τρεῖς ψῆφοι).

Ἀναπτύσσεται ἐκ ταύτης ἡ ἐπὶ μετρήσεως καὶ συγκρίσεως σημασία, οἷον· ποιεῖν τι ἄλλο παρ' ἂν ἂν ἐκεῖνος ποιῇ (Πλάτ. Φαίδρ.). Καὶ οἷόν τε δὴ παρὰ πάντα ταῦτα ἄλλα εἰπεῖν (αὐτόθ. 235. ε'.). Καὶ οἴει δή με ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσειν εἰπεῖν παρὰ τὴν ἐκείνου σοφίαν ἕτερόν τι ποικιλώτερον (αὐτόθ. 236. β'.). Ὅθεν ἡ Σωκρατικὴ φράσις, οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα (τουτ. δὲν γίνεται ἄλλως), (Ἀριστοφ. Νεφ. 648., καὶ τὸ ἡμέραν παρ' ἡμέραν (ὅπου μία ἡμέρα ἑκάστοτε ἀφίνεται ἐν τῷ μεταξύ), πρβ. πληγὴν παρὰ πληγήν (Ἀριστοφ. Βατρ. 655.). Φανερὰ εἶναι ἡ σύγκρισις καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα· καὶ Ἕλλησι παρὰ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καὶ Ἕλλησι παρὰ βαρβάρους (ὁρῶ ἰδίᾳ κείμενα ὀνόματα), (Πλάτ. Κρατύλ. 385. ε'.). Ταύτῃ θεσπέσιος ἂν φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους (Ἀριστοτ. π. ποιητ. 23.). Ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων (Πλάτ. Πολιτ. 8, 550. α'.). Ἡλίου ἐκλείψεις — πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα συνέβησαν (Θουκ. α'. 23.).

Ἐπειδὴ εἰς τὴν παρά ἐμπεριέχεται μέτρον τι ὑπερβάλλον, σημαίνει ἐνίοτε καὶ τὸ ὑπέρ, οἷον παρὰ δόξαν, παρ' ἐλπίδα, παρὰ τοὺς ὅρκους, παρὰ τοὺς νόμους, παρὰ τὸ βέλτιστον, παρὰ τὸ δίκαιον. Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ γραμματικὴ χρῆσις ἐπὶ παραγωγῆς ὀνομάτων ἐκ πρωτοτύπων, οὖσα οὐδὲ αὕτη ἐκτὸς πάσης συγ-

κρίσεως, οἷον· παρὰ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα παρηγμένον (Πλάτ. Κρατύλ. 398. δ΄.).

ΠΕΡΙ. α΄) Σημαίνει καθόλου τὸ πέριξ, μετὰ μὲν Γενικῆς σπανίως καὶ ποιητικῶς μόνον *), μετὰ δὲ Δοτικῆς συχνότερον **), οἷον· περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέρειν (Πλάτ. Πολιτ. 2, 359. ε΄.), καὶ μεταφορικῶς, οἷον περὶ αὑτῷ σφαλῆναι, καὶ οὕτω περιπίπτειν τινί, νόσῳ· περιβάλλειν κινδύνῳ τινά ***). Συχνότατα δὲ μετὰ Αἰτιατικῆς, οἷον περὶ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες (Πλάτ. Φαίδ. 109. β΄.), εἶναι γὰρ πανταχῆ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα (αὐτόθ.). Ὅθεν καὶ περιάγειν, περιέρχεσθαι χώραν. Καὶ ἐπ' ἀριθμήσεως καὶ χρόνου μετρήσεως, οἷον περὶ ἑπτακοσίους, περὶ μέσας νύκτας, περὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

β΄) Ἐπὶ πλέον ἐκτείνεται ἡ χρῆσις τῆς προθέσεως ταύτης ἐπὶ τῶν ἠθικῶν σχέσεων, καὶ μετὰ μὲν Γενικῆς σημαίνει ἤτοι τὸ προέχον (ποιητικῶς, περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων, Ἰλ. α΄. 287.)· ὅθεν ἀνεπτύσσονται αἱ φράσεις, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαι, οἷον· καίτοι οὐ δήπου τὰς μὲν μικρὰς ζημίας οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς δὲ περὶ τοῦ σώματος κινδύνους οὕτω περὶ οὐδενὸς ἡγοῦμαι (Λυσ. περὶ τοῦ σηκοῦ, 26.), περὶ πλείστου ἡμῖν ἐστιν εὖ ἀπεργασθέντα (Πλάτ. Πολιτ. 2, 374. γ΄.), ἢ ἐμφαίνει τὸ ἀπόλυτον εἶδος τῆς θεωρίας, οἷον· σῶμά τε αὔταρκες ὂν οὐδὲν διεφάνη πρὸς αὐτό, ἰσχύος πέρι ἢ ἀσθενείας (Θουκ. 2, 51.), ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι (Πλάτ. Φαίδ. 66. δ΄.), ἐσκόπει περὶ αὐτῶν καὶ τάδε (Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 1, 15.), περὶ τούτου καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς καὶ οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία (Πλάτ. Θεαίτ. 176. γ΄.).

Ἡγοῦμαι ἐγὼ ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέ-

---

*) Οἷον· ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο ἡμερὶς ἡβώωσα (Ὀδύσσ. ε΄. 68.).

**) Πρβ. τὸ ποιητικόν· περὶ δουρί (Ἰλ. α΄. 303.).

***) Πρβ. τὰ ποιητικά· περὶ σθένει, περὶ φόβῳ, περὶ χάρματι.

ρος εἶναι περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι (Πλάτ. Πρωταγ. 338. ε'.)· πότερος ἐπαΐει περὶ τῶν χρηστῶν σιτίων καὶ πονηρῶν, ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ ὀψοποιός; (Πλάτ. Γοργ. 464. δ'.), (ἄλλοτε καὶ ἄνευ τῆς πέρι, οὐδὲν ἐπαΐων τῆς τέχνης, Φαίδρ. 268. γ'.)· καὶ οὕτω διαλέγεσθαι περί τινος, λόγος περί τινος, ἐρώτημα περί τινος· ὥστε πλησιάζει ἐνίοτε εἰς τὴν τῆς ὑπέρ σημασίαν, οἷον μάχεσθαι περὶ τῆς πατρίδος, ἀγῶνα τρέχειν περὶ τῆς ψυχῆς, ἄνδρες ἀγαθοὶ περὶ τῆς πατρίδος (Λυσ. Δήμ. καταλύσ. ἀπολ. 9.). Ἡ δὲ ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως προερχομένη ἔννοια ἐπιμελείας ἐκφράζεται μάλιστα μετὰ τῆς Δοτικῆς, οἷον δεδιέναι περί τινι, φοβεῖσθαι περί τινι, περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύειν τε καὶ κινδυνεύειν (Πλάτ. Πρωταγ. 314. α'.). Κατὰ δὲ τὰς τοῦ ὑποκειμένου περιφράσεις κεῖται μὲν ἡ περί καὶ μετὰ Γενικῆς, οἷον· τὰ περὶ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα (Θουκ. 2, 6.), ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστραγάλων λέγωμεν (Πλάτ. Θεαίτ. 155. β'.), εὑρίσκεται δὲ συχνότερον μετὰ Αἰτιατικῆς, οἷον· ὅμοιος περὶ ἐκεῖνον οἷόςπερ καὶ ἐκεῖνος περὶ σέ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 6, 1, 24.), ἀναμάρτητος ἐτελεύτησε καὶ περὶ τούτους, ὧν ἡγεῖτο (Ξενοφ. Ἀγησ. 10, 4.), χρηστὸς ὢν ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς δημότας καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 2.), δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πείσεται (αὐτόθ. 10.), ἀλλ' ἀναλάβωμεν πρῶτόν τι τῶν περὶ τὸν σοφιστὴν εἰρημένων (Πλάτ. Σοφ. 232. β'.). Οὕτω καὶ ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν περί τινα (ἄλλοτε καὶ εἴς τινα), ἀσεβεῖν περὶ τὰ θεῖα, ἀμελῶς ἔχειν περὶ τοὺς θεούς, εἶναι περί τι (τουτ. καταγίνεσθαι εἴς τι), ὅθεν οἱ περὶ φιλοσοφίαν, ἡ περὶ φρόνησιν κίνησις (Πλάτ. Σοφ. 251. γ'.), ἐπιστήμων τῶν περὶ τὰς τάξεις (Ξενοφ. Ἀνάβ. 2, 1, 6.), καὶ πολλάκις τὰ περὶ τὸν βίον, τὰ περὶ τοὺς λόγους, τὰ περὶ Θηβαίους, τὰ περὶ τὴν ἁμαρτίαν· ἔτι ὅπου ὑποκείμενον περιγράφεται μετὰ τῶν φίλων καὶ ὀπαδῶν αὐτοῦ, οἷον οἱ περὶ Σωκράτην (τουτ. Σωκράτης καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, οἱ μετ' αὐτοῦ).

ΠΡΟΣ. α') Κατὰ μὲν τὴν φυσικὴν διάθεσιν ἡ πρόθεσις αὕτη μετρίως μετέχει τῆς τοῦ τόπου σχέσεως, οἷον πρὸς τῷ Εὐφράτει ποταμῷ (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 8, 3.) *). Συχνότερον κεῖται ἐπὶ καρτερίας εἴς τι καὶ προσθήκης, οἷον· καὶ αὐτός τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν, ὡς ἰδεῖν ἐφαίνετο (Πλάτ. Φαίδ. 84. γ'.)· ἐξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν (Φαίδρ. 249. δ'.)· οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα (Πλάτ. Πρωταγ. 244. α'.), ὅθεν προσέχειν τὸν νοῦν, τινί· πρὸς τούτῳ δὲ οὐδεὶς ἔοικε διανοηθῆναι πώποτε (Πλάτ. Νόμ. 4, 722. β'.)· ὃ καὶ Περικλῆς πρὸς τῷ εὐφυὴς εἶναι ἐκτήσατο (Πλάτ. Φαίδρ. 270. α'.). Ὅθεν ἡ φράσις πρὸς τούτοις, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις. Τὰς δὲ σχέσεις πόθεν καὶ ποῖ ἐκφράζει μετὰ Γενικῆς καὶ Αἰτιατικῆς·

αα') μετὰ Γενικῆς τὸ πόθεν; οἷον πρὸς τοῦ λιμένος (τουτ. ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ λιμένος, Θουκ. 4, 31.)· πρὸς δύνοντος ἡλίου (Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 255.). Ὅθεν οἱ τύποι, πρὸς ποδῶν, πρὸς κεφαλῆς, πρὸς τοῦ ποταμοῦ.

ββ') μετὰ Αἰτιατικῆς τὸ ποῖ; οἷον ἑστάναι πρὸς τὸν ἥλιον (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 64.), πρὸς λυχνόν (Ἀριστοφ. Εἰρ. 692.), πρὸς αὐλόν (Ἀρχίλοχ. Λείψ. 26.), τὰ πρὸς μεσημβρίαν, τὸ πρὸς νότον τετραμμένον (Θουκ.). Καὶ πολλάκις πέμπειν, ἐλθεῖν πρός τινα· ἀγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἄνδρας· καὶ μετ' οὐσιαστικῶν, ἡ πρὸς αὐτὸν ἐπιβουλή (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 1, 8.). Καὶ καθ' ὑπόνοιαν χρόνου, ναυμαχίας πρὸς τὴν σελήνην γενομένης (Ξενοφ. Ἑλλ. 5, 1, 9.), ἐπειδὴ πρὸς ἡμέραν ἦν, πρὸς ἑσπέραν, πρὸς τὸ γῆρας (Πλάτ. Πολιτ. 6, 498. α'.).

β') Κατὰ δὲ ἠθικὴν διάθεσιν συνάπτεται μετὰ Γενικῆς καὶ μετὰ Αἰτιατικῆς καὶ σημαίνει

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· φάσγανον πρὸς δέρῃ βαλόντες (Εὐρ. Ὀρ. 1349.). Παίουσ' εἰκῆ στυγνῆς πρὸς κύμασιν ἄτης (Αἰσχύλ. Προμ. 886.).

αα') μετὰ μὲν Γενικῆς τὸ ἀπὸ μέρους τινὸς γινόμενον, οἷον· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες ξεῖνοι (Ὀδύσσ. ζ'. 207.), ὅθεν οἱ τύποι, πρὸς πατρός, πρὸς μητρός· μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν, οἷον· δικαιότατος πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 6, 6.), οὐκ ἀχαρίστως μοι ἕξειν οὔτε πρὸς ὑμῶν, οὔτε πρὸς τῆς Ἑλλάδος (αὐτόθ. 1, 9, 12.), ἡδονὴ παντάπασιν ἄν τινα καὶ ἀτιμίαν σχοίη πρὸς τῶν αὐτῆς ἐραστῶν (Πλάτ. Φιλήβ. 23. α'.). Καὶ εἰς παθητικὰς προτάσεις (ὅπου συνηθεστέρα εἶναι ἡ ὑπό)· ἐκφεύγει πρὸς τῶν Ἑλλήνων (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 10, 3.), ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κράτιστος εἶναι (αὐτόθ. 1, 9, 12.) *). Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ πρὸς χάριν σημασία, οἷον πρός τινος εἶναι, πρός τινος γίγνεσθαι (τουτ. συμφρατριάστὴν εἶναι τινός)· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτό φαμεν ἐν τῇ τῆς ψυχῆς στάσει τίθεσθαι τὰ ὅπλα πρὸς τοῦ λογιστικοῦ (Πλάτ. Πολιτ. 4, 440. ε'.) **). Καὶ ἐπὶ καθήκοντος, οἷον ἀνδρὸς πρὸς σοφοῦ ἐστιν· ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (τουτ. καθὼς ἁρμόζει εἰς σέ, Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 3, 25.) ***). Τέλος εἰς τὸν ἱκετευτικὸν τύπον, πρὸς Διός, πρὸς θεῶν, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ. 34.), ὅπου κατὰ πλήρη σύνταξιν ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία, ἐξηρτημένη ἐκ τοῦ λείποντος ἱκετεύω, τίθεται μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς Γενικῆς, οἷον· μή, πρός σε θεῶν, τλῇς με προδοῦναι (Εὐρ. Ἀλκήστ. 275.)·

ββ') μετὰ δὲ τῆς Αἰτιατικῆς κεῖται πρῶτον μὲν ἐπὶ ἁπλῆς σχέσεως πρός τι ἢ πρός τινα, οἷον εἰρήνην ἄγειν πρός τινα, πρᾶξαί τι πρὸς Τιμόθεον (Δημοσθ. Τιμοθ. 1185.), τὰ πρὸς βασιλέα

---

*) Εἶναι δὲ ἡ χρῆσις αὕτη μάλιστα ποιητική, οἷον Αἰσχύλ. Προμ. 650. 761. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 347.

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις (Ἰλ. ζ. 456.), πρὸς τῶν ἐχόντων τὸν νόμον τίθης (Εὐριπ. Ἄλκ. 57.).

***) Ποιητικῶς καὶ μετ' ἀφῃρημένων, οἷον· πρὸς δυσσεβείας ἦν ἐμοὶ τόδ' ἐν φρεσίν (Αἰσχύλ. Χοηφ. 698.).

πράγματα πράσσειν (Θουκ. 1, 128.), ἐπεὶ τήν γε πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς ὑμετέραις καὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπέδειξε (Λυσ. περὶ δημεύσ. τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ, §. 3.). Ἔτι ἀναγιγνώσκειν πρὸς ἑαυτόν (Ἀριστοφ. Βατρ. 53.), (ἄλλοτε καὶ καθ' ἑαυτὸν λέγειν, (Πλάτ. Γοργ. 505. δ'.)· καὶ εἰς τὸ δικανικὸν, δίκαι πρός τινα (ἐπὶ τῶν ἁπλῶς παραβαινόντων συμφωνίαν), ὅθεν Λυσίου λόγος πρὸς Σίμωνα, Δημοσθένους λόγος πρὸς Λεπτίνην· καὶ εἰς τὴν φράσιν, ἔπος πρὸς ἔπος. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς χρήσεως γεννᾶται ἡ σημασία τοῦ τελικοῦ, οἷον ἐπιδιδόναι πρὸς ἀρετήν· πολλαχῇ χρήσιμον ἡμῖν (ἐστιν), πρὸς ὃ βουλόμεθα (Πλάτ. Πολιτ. 7, 525. δ'.). Πρὸς δὴ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. α'.). Καὶ μετ' Ἀπαρεμφάτου, οἷον· ἧττον ἀφεθήσει πρὸς τὸ μὴ εἰπεῖν πῇ δυνατὴ γίγνεσθαι αὕτη ἡ πολιτεία (Πλάτ. Πολιτ. 5, 472. α'.). Συγγενὴς δὲ ταύτης τῆς σημασίας εἶναι ἡ τῆς μετρήσεως καὶ συγκρίσεως, οἷον· πᾶς οὗτός γ' ὁ ἐκ παιδὸς, μέχρι πρεσβύτου χρόνος πρὸς τὸν πάντα ὀλίγος πού τις ἂν εἴη (Πλάτ. Πολιτ. 10, 608. γ'.). Τὴν δὲ νυκτὸς πρὸς ἡμέραν ξυμμετρίαν καὶ τούτων πρὸς μῆνα καὶ μηνὸς πρὸς ἐνιαυτὸν καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων πρός τε ταῦτα καὶ πρὸς ἄλληλα (Πλάτ. Πολιτ. 7, 530. α'.). Λῆρος πάντα ἐδόκει εἶναι πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν (Ξενοφ. Ἀνάβ. 7, 7, 24.). Χαλεπὸν μὲν οὖν ἀπολογεῖσθαι πρὸς δόξαν, ἣν ἔνιοι ἔχουσι περὶ τῆς Νικοφήμου οὐσίας (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημάτ. §. 11.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν αἱ φράσεις, οὐδὲν πρὸς ἔπος (τουτ. εἰς μάτην), πρὸς βίαν, πρὸς ἡδονήν, πρὸς χάριν, πρὸς τὸ βέλτιστον (Πλάτ. Γοργ. 513. δ'.). Ἐνίοτε καὶ μετὰ τοῦ ὡς μορίου, οἷον· ἄπιστον πλῆθος λέγεται ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως (Θουκ. 3, 113.).

ΥΠΟ. Ἡ ἐπιῤῥηματικὴ σημασία ὑποκάτω συνέστη μάλιστα εἰς τὴν Δοτικὴν καὶ Αἰτιατικήν·

α') μετὰ τῆς Δοτικῆς κατὰ μὲν φυσικὴν διάθεσιν, οἷον· ὄρος, ὑφ' ᾧ ἦν κώμη (Ξενοφ. Ἀνάβ. **3, 4, 15.**), *τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα (Πλάτ. Φαίδ.* **110.** *γ'), ἡ τότε ποτὲ οὖσα ὑφ' ἡλίῳ νῆσος (Πλάτ. Κριτίᾳ* **115.** *β'.), τί ἄρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ (Πλάτ. Φαίδρ.* **228.** *δ'.), ὑπὸ σκιαῖς ἀναπαύεσθαι (Ξενοφ. Οἰκον.* **5, 20, 18.**). *Ἔπειτα ἐπὶ ὑποταγῆς, οἷον· ὑπὸ φειδωλῷ πατρὶ τεθράφθαι (Πλάτ. Πολιτ.* **9, 572.** *γ'.). Ὅθεν αἱ φράσεις, γενέσθαι ὑπό τινι, ποιεῖσθαι ὑφ' αὑτῷ τι, πόλιν, ἔθνη, ἔχειν ὑφ' αὑτῷ τι (Ξενοφ. Ἑλλ.* **2, 3, 18.** *Κύρ. Παιδ.* **5, 3, 22.**)· *οὔτ' ἂν τοὺς σφετέρους φίλους ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι (Ξενοφ. Ἑλλ.* **4, 8, 25.**), *ὑπὸ τῇ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ (Λυσ. π. τοῦ ἀδυνάτου* **6.**) *).

β') μετὰ τῆς Αἰτιατικῆς ἔχουσα ἔννοιαν τῆς ποῖ; σχέσεως, οἷον οἱ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὑπὸ τὸν οὐρανόν (Πλάτ. Τιμ. **23.** *γ'.), ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον ἴδωμεν (Πλάτ. Φαίδρ.* **268.** *α'.). Οὕτω καὶ ὑπὸ γῆν (ἄλλοτε καὶ ὑπὸ γῆς). Κεῖται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον καὶ χρόνον πλησιότητος, οἷον· ἀνιὼν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος (Πλάτ. Πολιτ.* **4, 439.** *ε'.). Τὸ δὲ καλούμενον Πελασγικὸν τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν — ὑπὸ τῆς παραχρῆμα ἀνάγκης ἐξῳκήθη (Θουκ.* **2, 17.**). *Καὶ τοὺς ποταμοὺς ἔπηξ' ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον (Ἀριστοφ. Ἀχ.* **139.**). *Ὑπὸ μίαν ἡλίου περίοδον (Ἀριστοτ. π. Ποιητ.* **5, 8.**). *Ἔτι μεταφορικῶς, ἄγειν ὑπὸ τοὺς νόμους (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ.* **741.**). *Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ἡ φράσις, ὑπό τι (τουτ. τρόπον τινα), οἷον· ταῦτ' ἐπιεικῶς μέν ἐστιν ὑπό τι ἄτοπα (Πλάτ. Γοργ.).*

γ') μετὰ τῆς Γενικῆς σημαίνει πρῶτον μὲν τὸ ὑποκάτω ποθέν, οἷον βοῦν ὑφ' ἁμάξης (Ξενοφ. Ἀνάβ. **6, 4, 22.**), *πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου*

---

*) *Πρβ. τὰ ποιητικά, δαμῆναι ὑπό τινι, ὑπὸ χερσί τινος· ὑπ' αὐλῷ, ὑπὸ βαρβίτῳ, ὑπὸ σάλπιγγι (ὅπου οἱ πεζογράφοι προκρίνουσι τὴν Γενικήν, ὑπὸ σάλπιγγος, κτλ.)*

ῥεῖ (Πλάτ. Φαίδρ. 230. β'.), πολλάκις καὶ μετὰ τῆς ἐννοίας ἔξω, οἷον· ὑποδυόμενος ὑπὸ τῶν κεραμίδων (Ἀριστοφ. Σφηξ. 206.)*). Συνήθεις φράσεις εἶναι, ὑπὸ γῆς, ὑπὸ μάλης, ὑπὸ πτερύγων (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 981.), ὑπ' αὐλοῦ, ὑπὸ σάλπιγγος, ὑπὸ σκότου (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4, 6, 4., καὶ τὰ τείχη ὑπ' αὐλητρίδων κατέσκαπτον προθυμίᾳ πολλῇ, Ξενοφ. Ἑλλ. 2, 2, 23.), ὑφ' ἡδονῆς, ὑπὸ φόβου, ὑπ' ἀπειρίας, ὑπὸ χαρᾶς· ἐπεὶ ἐμέγε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας (Πλάτ. Φαίδρ. 234. ε'.). Συνέστη δὲ ἐνταῦθα μάλιστα τὸ ποιητικὸν αἴτιον εἰς ῥήματα κατὰ Παθητικὴν διάθεσιν, οἷον τιμᾶσθαι ὑπό τινος, τύπτεσθαι ὑπό τινος, ἀγαπᾶσθαι ὑπό τινος (ὅθεν καὶ ἥδεσθαι τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 2.), καὶ εἰς ὅσα ἐπικρατεῖ ἡ Παθητικὴ ἔννοια, οἷον ἀποθανεῖν ὑπό τινος, πάσχειν τι ὑπό τινος, φεύγειν ὑπό τινος (τουτ. ἐκβάλλεσθαι, ἀπελαύνεσθαι ἢ ζημιοῦσθαι φυγῇ), δίκην διδόναι ὑπό τινος, ὑπὸ τῶν βελτιόνων (Κύρ. Παιδ. 3, 1, 22.). Οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἱππέων (Θουκ. 7, 78.), ὑπὸ τῶν τριάκοντα κώνειον πιόντες (Λυσ. περὶ δημ. τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ 24.).

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· βωμοῦ ὑπαΐξας (Ἰλ. β'. 310.), οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγοῦ (Ἰλ. θ'. 543.).

§. 14.

ΠΕΡΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ.

Παρετηρήσαμεν καὶ ἀνωτέρω, ὅτι οἱ ποιηταὶ συνάπτουσιν ἐνίοτε καὶ δύο προθέσεις ἐπὶ σημασίας ἐπιῤῥηματικῆς. Αὕτη ἡ συνήθεια ὅτι μετέβη καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, φαίνεται ἐκ τῶν ἑξῆς παραδειγμάτων·

Ἅπανθ' ἕνεκα τοῦ τοιούτου πάντες δρῶμεν χάριν (*Πλάτ. Πολιτικῷ* 302. *β'*.). *Τίνος δὴ χάριν ἕνεκα;* (*Πλάτ. Νόμ.* 3, 701. *δ'*.). *Περὶ τῶν ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἀρξάντων ἕνεκεν* (*Λυσ. κατ' Εὐάνδρ.* 9.). *Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ὁ ἱστορικὸς τύπος, ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα* (*Θουκ.* 8, 92.)

Ἔτι εὑρίσκεται ἐντὸς μιᾶς προτάσεως ἡ αὐτὴ πρόθεσις μετὰ διαφόρων πτώσεων, οἷον· οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι (*Θουκ.* 6, 34.). *Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἡγεμονίας καὶ διὰ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν τὴν δημοκρατίαν ἰσχυροτέραν ἐποίησεν* (*Ἀριστοφ. Πολιτ.* 5, 3.) *). *Ἄλλη συνήθεια εἶναι, καθ' ἣν δύο προθέσεις, συναπτόμεναι ἐντὸς μιᾶς προτάσεως μὲ τὴν αὐτὴν ἢ μὲ διαφόρους πτώσεις, ἀπεργάζονταί τινα ῥητορικὴν διάκρισιν, οἷον· καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν, ὑπὸ τοῦδε τοῦ Σατύρου* (*Πλάτ. Συμπ.* 216. *γ'*.). *Αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς πέρι τῆς νυκτερίδος* (*Πλάτ. Πολιτ.* 5, 479. *γ'*.). *Οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προςπιπτόντων, οὐδὲ περὶ ἓν πεπλανημένως εἶχεν* (*Ἰσοκρ. Εὐαγ.* 43.) **).

Συναπτομένων δύο οὐσιαστικῶν διὰ τῶν τε καί, ἡ βραχυλογία ἀποβάλλει ἐνίοτε τὴν ἑτέραν πρόθεσιν, οἷον· τά τε κατὰ τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν ἰατρικήν (*Πλάτ. Φαίδ.* 94. *δ'*.). *Καὶ ἐνταῦθα ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ συνήθεια τῶν πεζογράφων, οἵτινες κατ' ἀναφορικὰς*

---

*) *Παβ. Πίνδ. Ἰσθμ.* 7, 2. *ἢ ὅτ' ἀμφὶ πυκναῖς Τειρεσίαο βουλαῖς ἢ ὅτ' ἀμφ' Ἰόλαον ἱππόμητιν· Ἡρόδοτ.* 4, 122. *πρὸς ἠῶ τε καὶ τοῦ Ταναΐδος.*

**) *Παβ. Ὀδύσσ. α'.* 423. *μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας χθιζὸς ἔβη, μετὰ δαῖτα.*

προτάσεις ἐπαναλαμβάνουσι τὴν προηγουμένην πρόθεσιν, μηδὲν φροντίζοντες τοῦ ἑπομένου ῥήματος, οἷον· εἰς αὐτὸ τοῦτο τὴν τιμωρίαν τάξαντες εἰς ὃ μάλιστα φοβούμενοι τυγχάνουσιν (Λυκοῦργ. κ. Λεωκρ. 166.). Ἀπ' αὐτῶν μὲν οὖν ἔγωγε, ἀφ' ὧν μέλλω λέγειν, οὐδέν τι ἀξιῶ θαυμάζεσθαι (Ξενοφ. π. πόρ. 4, 13.). Οἱ δὲ ἀκριβέστεροι τῶν πεζογράφων ἐκβάλλουσι τὴν πρόθεσιν ταύτην, οἷον· οἷς τοσούτων πέρι σκέψις, ὅσων ἡμῖν πρόκειται (Πλάτ. Πολιτ. 7, 533. ε΄.), πρβ. αὐτόθι 520. δ΄. Δημοσθ. π. παραπρ. 407. Τέλος ἄξιον παρατηρήσεως ἐκ τῶν διαλόγων τὸ ζωηρὸν τῆς λέξεως, ὁπότε κατ' ἐρωτηματικὴν πρότασιν ἀποβάλλεται ἡ ἐκ τῆς προηγουμένης προτάσεως μεταβαίνουσα πρόθεσις, οἷον Πλάτ. Συμπ. 202. β΄., ὁμολογεῖταί γε παρὰ πάντων μέγας θεὸς εἶναι. Τῶν μὴ εἰδότων, ἔφη, πάντων λέγεις ἢ τῶν εἰδότων; καὶ εἰς τοὺς ῥήτορας ἐνίοτε, οἷον· ἀξιώσει ἀκούειν αὐτοῦ ἀπολογουμένου κατὰ τοὺς νόμους· ὑμεῖς δὲ ἐρωτᾶτε αὐτόν, ποίους; (Λυκοῦργ. κ. Λεωκρ. 168.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

§. 15.

Α΄.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ.

α΄) Τῶν ἀντωνυμιῶν πρῶται καὶ κυριώταται εἶναι αἱ οὐσιαστικαὶ, οἷον αἱ προςωπικαὶ ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς, σφεῖς. Καὶ συντάσσονται δὲ αὗται μετὰ ῥημάτων κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν, οἷον· ἔφην ἐγώ, ἐμοὶ δοκεῖ· σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ φῂς ἀεὶ ταὐτὰ λέγειν, καὶ μέμφει μοι, ἐγὼ δὲ σοῦ τοὐναντίον (Πλάτ. Γοργ. **491.** *β΄.). Διαμάχοιντ᾽ ἂν οὗτοι ὡς σφεῖς τῆς τροφῆς ἐπιμελοῦνται τῆς ἀνθρωπίνης (Πλάτ. Σοφ.* **268.** *α΄.), ἢ κατ᾽ ἀπόκρισιν ἐλλειπτικῶς ῥήματος, οἷον· βούλει οὖν, ἐπειδὴ τιμᾷς τὸ χαρίζεσθαι, σμικρόν τί μοι χαρίσασθαι; Ἔγωγε (Πλάτ. αὐτόθ.). Παραπλησίως, ἀποτρέποντές τινα τοῦ νὰ μὴ κάμῃ τὶ, λέγομεν κατ᾽ ἔλλειψιν ῥήματος μὴ σύγε, οἷον· τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφίεσαι, φιλοτιμίας, παῖ; μὴ σύ γ᾽· ἄδικος ἡ θεός (Εὐριπ. Φοιν.* **541.**), *ἢ προτρέποντες σύγε, οἷον· καὶ ἔασόν τινα σοῦ καταφρονῆσαι ὡς ἀνοήτου, καὶ προπηλακίσαι, ἐὰν βούληται, καὶ ναὶ μὰ Δία σύγε θαῤῥῶν πατάξαι τὴν ἄτιμον ταύτην πληγήν (Πλάτ. Γοργ.* **527.** *γ΄.). Τῶν δὲ πλαγίων πτώσεων τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προςώπου (ἐγώ, σύ) ἡ χρῆσις θέλει γενῆν κατάδηλος ἐκ τῶν ἑξῆς παραδειγμάτων·*

Ἀλλὰ καὶ σὺ ἐμοῦ ἄκουε (Πλάτ. Γοργ. **511.** *β΄.), ἀλλὰ δὴ ἐμοῦ ἀκούσατε (Πλάτ. Συμπ.* **216.** *γ΄.). Καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἕν ἐστιν ὧν φημὶ, μηδένα ἂν ἐν βραχυτέροις ἐμοῦ τὰ αὐτὰ εἰπεῖν (Πλάτ. Γοργ.* **449.** *γ΄.). Σὺ ἐμοὶ δοκεῖς ἐμοῦ ἐραστὴς ἄξιος γεγονέναι μόνος καί μοι φαίνει ὀκνεῖν μνησθῆναι πρός με· — ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδέν ἐστι πρεσβύτερον τοῦ ὡς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι, τούτου δὲ οἶμαί μοι ξυλλήπτο-*

ρα οὐδένα κυριώτερον εἶναι σοῦ (Πλάτ. Συμπ. 218. γ'.).

β') Τοῦ δὲ τρίτου προσώπου οἱ σχηματισμοὶ οὗ, οἷ, ἕ, παρὰ μὲν Ὁμήρῳ ἔχουσιν ἔτι ἀκριβῶς τινα δεικτικὴν σημασίαν, ἔπειτα δὲ μετέβησαν εἰς τὴν φύσιν τῶν κατ' ἀναφορὰν αὐτοπαθῶν ἀντωνυμιῶν, οἷον·

Καὶ περιμένοντος οὗ ἔφη κελεύειν προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν (Πλάτ. Συμπ. 174. δ'.). Καί τι ἔφη αὐτόθι γελοῖον παθεῖν· οἷ μὲν γὰρ εὐθὺς παῖδά τινα ἔνδοθεν ἀπαντήσαντα ἄγειν, οὗ κατέκειντο οἱ ἄλλοι (αὐτόθ. ε'.). Τοῦτο δὲ οἴεταί οἱ μάλιστα γενέσθαι, εἰ σοὶ ξυγγένοιτο (Πλάτ. Πρωταγ. 316. γ'.). Τὸν οὖν Ἀγάθωνα πολλάκις κελεύειν (ἔφη) μεταπέμψασθαι τὸν Σωκράτην, ἓ δὲ οὐκ ἐᾶν (Πλάτ. Συμπ. 175. γ'.). Μετὰ ταῦτα ἔφη σφᾶς μὲν δειπνεῖν, τὸν δὲ Σωκράτη οὐκ εἰσιέναι (αὐτόθ.). Καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνταί σφισι τελέως ῥητορικὴν δεδιδάχθαι, τὸ δὲ ἕκαστα τούτων πιθανῶς λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον ξυνίστασθαι, (ὡς) οὐδὲν ἔργον, αὐτοὺς δεῖν παρ' ἑαυτῶν τοὺς μαθητάς σφων πορίζεσθαι ἐν τοῖς λόγοις (Πλάτ. Φαίδρ. 269. γ'.)*).

γ') Τῶν συνθέτων λοιπὸν (ἐμαυτοῦ, ἐμαυτόν, κτλ.) αἱ μὲν ἄλλαι πτώσεις λαμβάνονται, ὅταν ἐπιστρέφῃ ἡ ἐνέργεια εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, ἡ δὲ Γενικὴ μάλιστα ἐκφράζει πολλάκις καὶ κτητικὰς σχέσεις τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρεται προσώπου, οἷον·

---

*) Ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος ᾠκειώθη σταθερὰν τὴν αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, καὶ ἐλέγετο· ἑαυτοὺς ὑβρίσαμεν (συνήθ. ἡμᾶς αὐτούς) ἑαυτοὺς ὑβρίσατε (συνήθ. ὑμᾶς αὐτούς)· ἑαυτοὺς ὕβρισαν (ἄλλοτε καὶ σφᾶς αὐτούς). Ὅθεν ἐκτὸς τῶν σχηματισμῶν σφῶν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς, σφᾶς αὐτούς, συνέστησαν τὰ ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς (ἑαυταῖς), ἑαυτούς (ἑαυτάς), π. χ. οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὑτοῖς εἶναι (Λυσ. κ. Ἐρατ. 33.), τὰ αὑτῶν ἅμα ἐκπορίζώμεθα (Θουκ. 1, 82.), ἀποφαίνετε σκαιοτάτους ἑαυτούς (Λυσ. Κακολ. 5.). Ὁ δὲ Ἑνικὸς ἑαυτὸν, ἀντὶ τοῦ ἐμαυτόν, σεαυτόν, εἶναι ὁμολογουμένως σόλοικος. Ἀμελείας δὲ σημεῖον εἶναι, ὁπότε εὑρεθῇ αὕτη ἡ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς, οἷον· οἳ ἄριστα διαγνοῖεν ἂν περὶ σφῶν αὐτῶν ὁποῖοί τινές εἰσιν (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 2.). Φίλοι δέ γε οὐκ ἂν εἶεν μὴ περὶ πολλοῦ ποιούμενοι ἑαυτούς (ἀντὶ τοῦ ἀλλήλους), Πλάτ. Λύσ. 215. γ'.

Γνῶθι σαυτόν· ὡς ἐμαυτὸν πείθω (*Πλάτ. Γοργ.* 453. *α'.*). *Σωκράτης ἑαυτῷ πως προσέχων τὸν νοῦν* (*Πλάτ. Συμπ.* 174. *δ'.*). *Πιστὸν ἑαυτὸν τῇ πόλει παρεῖχε* (*Λυσ. κ. Ἐρατοσθ.* 66.). *Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιήσομαι* (*Λυσ. αὐτόθ.* 3.). *Οὗτος δὲ ὡμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥαδίαν ὑμῖν τὴν διαψήφισιν περὶ αὑτοῦ πεποίηκε* (*Λυσ. αὐτόθ.* 34.). *Πρόθυμον παράσχου τὴν σαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν* (*αὐτόθ.* 14.). *Καὶ τῇ γυναικὶ τῇ αὑτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων αὐτὴν κυεῖν ἐξ αὑτοῦ, ἐὰν γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ, ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινεν* (*Λυσ. κ. Ἀγοράτ.* 41.). *Ἔπειτα οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ ἀπέλιπες* (*αὐτόθ.* 27.). *Καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπε* (*Θουκ.* 2, 102.).

δ') *Τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα, καλούμενα κτητικαὶ ἀντωνυμίαι, θεωροῦνται ὡς ἀναπληρωτικὰ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν. Ἴδιον αὐτῶν εἶναι τὸ νὰ δέχωνται τήν τε ἐξ ὑποκειμένου καὶ τὴν ἐξ ἀντικειμένου σημασίαν, οἷον εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ* (*Πλάτ. Γοργ.* 486. *α'.*), (*τουτ. διὰ τὴν πρὸς σὲ εὔνοιαν*). *Τὰ ψηφίσματα τὰ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκέτι εὐνοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ, ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντα ἐλέγετο* (*Λυσ. κατ' Ἀγοράτ.* 20.), (*τουτ. διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν*)*). *Ἐκ ταύτης τῆς φύσεως τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν ἐξηγεῖται ἡ εἰς τὸν Πληθυντικὸν κατ' ἔμφασιν προσκειμένη Γενικὴ αὐτῶν, οἷον ἡμέτερα αὐτῶν, σφέτερα αὐτῶν· π. χ. οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων γηροτροφηθέντες, ἐπειδὴ τελευτήσαιεν τὸν βίον, ταφήσεσθαι* (*Λυσ. κ. Ἀγοράτ.* 45.), *καὶ ἡ κατὰ πρόσθεσιν Γενικὴ, ὅπου διορίζεται ἐναργέστερον τοῦ προσώπου ἡ κατάστασις, οἷον· καὶ τὴν ὑμετέραν ἠδικημένων ὅμως φιλανθρωπίαν διεξῄειν, Αἰσχίν. π. παραπρ.*

---

*) *Παρβ. τὰ ποιητικά· Ἰλ. τ.* 321. *σῇ ποθῇ* (*τουτ. διὰ πόθον, ὃν ἔχω πρὸς σέ*). *Αἰσχύλ. Προμηθ.* 388. *θρῆνος οὑμός* (*τουτ. θρῆνος, ὃν θρηνεῖς περὶ ἐμοῦ*).

30. Ἰδὼν τὴν σὴν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν ὀκρίβαντα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν καὶ βλέψαντος ἐναντίον τοσούτου θεάτρου, μέλλοντος ἐπιδείξεσθαι σαυτοῦ λόγους καὶ οὐδ' ὁπωςτιοῦν ἐκπλαγέντος (Πλάτ. Συμποσ. 194. β'.).

ε') Ἐπὶ δὲ τῆς ἐξ ὑποκειμένου σχέσεως αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δὲν λαμβάνουσιν ἄρθρον, ὁπότε θεωρῶνται ὡς κείμεναι ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, οἷον· ἀδελφὸς μὲν ὢν ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμός (Λυσ. περὶ δημεύσ. τοῦ Νικίου 4.). Φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἷον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα (Πλάτ. Θεαίτ. 160. ε'.), Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ ἱεροφάντου, πάππος δ' ἡμέτερος (Λυσ. κ. Ἀνδοκ. 54.), ἔπειτα πατρίδα σφετέραν αὐτῶν καταλιπόντες ἕτοιμοι ἦσαν συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 27.), καί σοι ἐγὼ ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον ἐμαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ σήν (τουτ. ἀλλὰ καὶ μίαν, ἥτις εἶναι σή, Πλάτ. Φαίδρ. 235. ε'.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ φράσεις, ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς (Ἀριστοφ.), σὸν ἔργον (Πλάτ. Σοφ. 263. α'.), ἡμέτερον ἔργον (αὐτόθ. 235. α'.), σὴν χάριν (Πλάτ. Φαίδρ. 234. ε'., Σοφ. 242. β'.).

Εἰς δὲ τὰς ἄλλας περιστάσεις ἐξ ἀνάγκης προστίθεται τὸ ἄρθρον, οἷον· οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 4.). Καὶ μᾶλλον εἵλου τοιοῦτον ἁμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμούς, ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι καὶ κόσμιος εἶναι (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 26.). Καὶ δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμήν, γυναῖκα ἑαυτοῦ οὖσαν (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 40.). Ὑμεῖς δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας (Λυσ. κ. Ἐρατ. 30.). Ἔτι εἰς τὰς φράσεις, τό γ' ἐμόν, τὸ σόν, οἷον· ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδέν μοι διαφέρει (Πλάτ. Πρωταγ. 338. γ'.), τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει (Γοργ. 458. δ'.), καὶ ἐμὲ νῦν νόμισον καὶ τὸ σὸν σπεύδειν (αὐτόθ. 455. γ'.).

Β'.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ ΔΕΙΚΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ.

Αἱ συνήθως ὡς δεικτικαὶ λογιζόμεναι ἀντωνυμίαι οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος, αὐτός, δικαιότερον ἤθελαν καλεῖσθαι ἀναφορικαί· διότι τῷ ὄντι ἀναφέρονται εἰς τὰ προηγούμενα πρόσωπα ἢ πράγματα.

α') Οὗτος, ἐκεῖνος. Ἡ μὲν οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸ πλησίον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἐκεῖνος εἰς τὸ ἀπέχον μακρότερον, οἷον· ὅσων ἂν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, καὶ δῆλον, ὅτι, ἐὰν ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσι (Λυσ. παρὰ Πλάτ. Φαίδρ. 231. γ.), οἱ δὲ ἐκείνων ἔμελλον ἀκροᾶσθαι, τούτους ἂν καθίσταντο (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 9.) *). Ἔτι ἴδιον τῶν Ἀττικῶν συγγραφέων εἶναι τὸ νὰ μεταχειρίζωνται τὴν οὗτος κατ' ἐπανάληψιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, οἷον· οὗτος γάρ, ἐάν τινα ἐγὼ ἐπαινέσω τούτου παρόντος ἢ θεὸν ἢ ἄνθρωπον ἄλλον ἢ τοῦτον, οὐκ ἀφέξεταί μου τὼ χεῖρε (Πλάτ. Συμπ. 214. δ'.). Τοὺς μὲν τούτου οἰκέτας ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν, ἀνοήτως ἄν τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν ἐμοῦ κατεψεύσαντο (Λυσ. π. τραύμ. ἐκ προν. 16.). Δίκαιον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι — μὴ μόνον τοὺς τούτου φίλους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου λόγων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἑτέρου (Λυσ. κατ' Ἀνδοκ. 2.). Ἀλλὰ καὶ ὅπου ἤθελέ τις περιμένειν αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν, συμβαίνει τοῦτο, μόνον, ὡς φαίνεται, διὰ τὸ ζωηρὸν καὶ γραφικὸν τοῦ λόγου, οἷον· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἄνθρωπος μιαρώτερος, ὅστις, εἰδώς, ὅτι εἰσί τινες ἐπὶ φυλὴν τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπτωκότων, ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους; (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 77.). Εὖ δ' ᾔδει οὐ δυνησόμενος παραδοῦναι, ὃς διὰ τοῦτον καὶ

---

*) Σπανίως εὑρίσκεται ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου, οἷον Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 3, 13. καθὼς καὶ ἡ οὗτος κατ' ἀντίθεσιν διπλῶς ἐκφερομένη δὲν εὑρίσκεται πολλάκις, οἷον· οὔτε γὰρ τούτοισιν οὖσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις, ἀλλὰ καλλίστοις ἁπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτων, — χρώμεθ' οὐδέν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις (Ἀριστοφ. Βατρ. 721.).

τὰ τούτου ἁμαρτήματα ἀπέθανεν, ἵνα μὴ μηνυτὴς γένοιτο (Λυσ. κατ. Ἀνδοκ. 22.) *).

β') Ὅδε, οὗτος. Ἡ ὅδε ἀναφέρεται μάλιστα εἰς τὸ ἀμέσως πλησιέστατον ἀντικείμενον, καὶ εἶναι ἀντίστροφος εἰς τὴν οὗτος, καθότι αὕτη ἐνθυμίζει μόνον τὸ γνωστὸν (οὗ αὖ ἐστὶν ἐν Πυθίῳ τοῦτο τὸ καλὸν ἀνάθημα, Πλάτ. Γοργ. 472. α'.), ἐκείνη δὲ ἐκφέρεται δεικτικώτερον ἐπὶ τοῦ καινοῦ· ὥστε λαμβάνει ἐνίοτε τὴν δύναμιν τοῦ ἐπιῤῥήματος ὧδε (ἐδώ), οἷον· Ὅδ' εἴμ' Ὀρέστης (Εὐριπ. Ὀρ. 380.) **).

Ἐκτὸς δὲ τῆς δεικτικῆς δυνάμεως ταύτης — ὅδε ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ ὅδε ***) — ἔλαβε τοσαύτην ὑπεροχὴν ἡ ἀντωνυμία αὕτη, ὥστε ἡ Γραμματικὴ δύναται νὰ διδάξῃ, ὅτι ἡ μὲν οὗτος ἀναφέρεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ προηγούμενον, ἡ δὲ ὅδε εἰς τὸ ἑπόμενον· ὁ ὁποῖος κανὼν ὅμως τρόπον τινὰ ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ἀνωτέρω περὶ τῆς ὅδε ἐξήγησιν· ὅθεν ἡ ἱστορικὴ φράσις, εἶπε τάδε, ἔλεγε τάδε. Ἡ αὐτὴ διαφορὰ ἐπικρατεῖ εἰς τὸ τοιοῦτος καὶ τοιόςδε, οἷον· τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει (Θουκ. 3, 21.), παρελθὼν αὖθις ἔλεγε τοιάδε (αὐτόθ. 36.), οἷον τοιόνδε λέγω, οἷον τὸ τοιόνδε λέγω (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. γ'. Φαίδ. 65. β'.) Μετὰ τὴν ἀναφορικὴν ὃς ἐνίοτε προστίθεται ἡ ὅδε ἢ ἡ οὗτος, ἔχουσα δύναμιν διακριτικὴν, οἷον· σφραγῖδα φύλασσ', ἣν ἐπὶ δέλτῳ τήνδε κομίζεις (Εὐριπ. Ἰφ. Α. 156.). Εἰ βούλει λαβεῖν μου πεῖραν ὅπως ἔχω, ὃ σὺ λέγεις τοῦτο, περὶ ἐπῶν (Πλάτ. Πρωταγ. 342.), ὃ δὴ καὶ σὺ τοῦτο τὸ σοφὸν κατανενοηκὼς κακουργεῖς ἐν τοῖς λόγοις (Πλάτ. Γοργ. 483. α'.). Ἡ δεικτικὴ τῆς ὅδε σημασία ἀναφαίνεται ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν οὗτος, οἷον· ὡς ἐγώ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης (Πλάτ. Φαίδ. 115. γ'.), οὗτος ἀνὴρ (Γοργ. 467. β'.), καὶ εἰς τὴν ἐκεῖ-

*) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀντωνυμία, οἷον· κεῖνος τὰ κείνου στεργέτω, κἀγὼ τάδε (Σοφ. Αἴας, 1039.).

**) Δύναται νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ὁλόκληρον πρότασιν, οἷον· δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν (Ἰλ. τ'. 140.), (ὅθεν ἐξηγεῖται Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 354., εἰς ἀρτίκολλον).

***) Εἰς τοὺς Τραγῳδοποιοὺς σημαίνει ὅδε ἀνὴρ ἐνίοτε καὶ τὸ ἐγὼ, οἷον· ὡς οὔποτ' ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων μέμψει (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 651.).

νος, ὅπου λαμβάνεται καὶ ἐπὶ ἐπαίνου καὶ ἐπὶ ψόγου, οἷον· ὦ παῖδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρός (Πλάτ. Πολ. 2, 368. α'.), ἰδὼν γὰρ αὐτὸν γνώσεται, ὅτι ἔστ' ἐκείνου τοῦ πονηροῦ κόμματος (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 957.). Ἔτι συνέστησαν ἐνταῦθα φράσεις, οἷον τοῦτ' ἐκεῖνο (τουτ. ἰδοὺ τώρα!), καὶ ἐντελῶς, τουτ' ἐκεῖν' οὐγὼ 'λεγον (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 41.). Ταῦτα ἐκεῖνα, φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην, τὰ εἰωθότα (Πλάτ. Συμπ. 223. α'.). Καὶ τάδε, ἐκεῖνα, μάλιστα πρὸς δήλωσιν τόπου, οἷον· οὐ τάδε Βρόμιος, οὐ τάδε χοροί (Εὐρ. Κύκλ. 63., πρβ. Αἰσχύλ. Πέρσ. 395.).

Ἡ δὲ ἀναφορὰ τῆς οὗτος (καὶ αὐτός) ἐναργέστατα φαίνεται ἐκ τῶν ἑξῆς· εἷς πύκτης ὡς οἷόν τε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος δυοῖν μὴ πύκταιν, πλουσίοιν δὲ καὶ πιόνοιν, οὐκ ἂν δοκεῖ σοι ῥᾳδίως μάχεσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 4, 422. β'.), ὡς αἱ πολλαὶ τέχναι καὶ ὅσαι περὶ ταῦτα πεπόνηνται, πρῶτον μὲν δόξαις χρῶνται καὶ τὰ περὶ δόξας ζητοῦσι ξυντεταμένως (Πλάτ. Φιλήβ. 58. ε'.). Ἦ βωμολόχοις ἔπεσι χαίρει, μὴ 'ν καιρῷ τοῦτο ποιοῦσι (τουτ. τὸ βωμολοχεύεσθαι, Ἀριστοφ. Βατρ. 358. Οἳ τὴν Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν, ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦμεν αὐτό (δηλ. τὴν ἐλευθερίαν), Θουκ. 1, 122. Λαμβάνονται αἱ ἀντωνυμίαι αὗται καὶ ἀντὶ προπαρασκευαστικῶν τῆς ἑπομένης προτάσεως, οἷον· ἡμᾶς αὐτοὺς διδάξωμεν, πότερον μελετητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι, ἡ νοσοτροφία (Πλάτ. Πολιτ. 3.). Πότερόν σοι δοκοῦσι πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου στοχαζόμενοι, ὅπως οἱ πολῖται ὡς βέλτιστοι ἔσονται (Πλάτ. Γοργ. 502. ε'.). Εἶτα δὲ καὶ ἐκείνων μεμνῆσθαι, ὅτι ἐξῆν Ἀγοράτῳ τούτῳ σωθῆναι (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 52.), τοῦτο δ' αὐτὸ, τὴν δικαιοσύνην, πότερα τὴν ἀλήθειαν αὐτὸ φήσομεν εἶναι ἁπλῶς οὕτως (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. γ'.) *). Συγγενὴς εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ καὶ ταῦτα, οἷον· οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας

---

*) Πρβ. τάδ' ἐκχέουσα, γάποτον χύσιν (Αἰσχύλ. Χοηφ. 94., πρβ. Σοφ. Οἰδίπ. Κολ. 787.).

(Πλάτ. Πολιτ. 3.). Καθόλου ἐπὶ πολὺ ἐκτείνεται ἡ χρῆσις τοῦ Πληθυντικοῦ γένους οὐδετέρου, οἷον· ἀλλὰ μᾶλλον, εἴ τι ἱκανῶς διδάξαιμι, ἐκ τούτων (ἄξιος ἂν εἴη) ἀποδοκιμασθῆναι (Λυσ. κατὰ Φίλωνος 3.). Ὅθεν καὶ ταῦτα (ἢ τοῦτο *) ἢ αὐτό) οὕτω λαμβάνεται εἰς τοὺς πεζογράφους, ὥστε θεωρεῖται ὡς ὑποκείμενον, ἔχον τὸ κατηγορούμενον διαφόρου γένους, οἷον· εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστιν; (Ἀριστοφ. Βατρ. 21). Οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχή (Αἰσχίν. κ. Κτησιφ. 55.). Οὐχ ὑγίεια μεγάλη τοῦτ' ἐστιν (Ἀριστοφ. Ὄρν. 604.). Κολακείαν μὲν οὖν αὐτὸ καλῶ (Πλάτ. Γοργ. 464. ε'.). Ὁπότε δὲ ἔχῃ οὐσιαστικὴν σημασίαν ἡ οὗτος, λαμβάνει τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου, τὸ ὁποῖον τότε θεωρεῖται ὡς κατηγορούμενον στερηθὲν τοῦ ἄρθρου, οἷον· Ὥστ' ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσοδον βεβαιοτάτην τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν ἐθελόντων λειτουργεῖν (Λυσ. ἀπολογ. δωροδ. 13.). Ταύτην ὑμῖν οἴονται διδόναι πίστιν τῆς αὐτῶν εὐνοίας (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Νικίου, 19.). Οὐκ ἐξηπατήθη ὑπ' ἀνδρὸς τοιούτου, ὃς τέχνην ταύτην ἔχει, τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακὸν, τοὺς δὲ φίλους ὅ τι ἂν δύνηται κακόν (Λυσ. κατ' Ἀνδοκ. 7.). Ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη, καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ παρέδωκα, ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατ. φόν. 6.). Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἐὰν ἐξελεγχθέντες ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἔπειθ' ὑμῖν δόξωσι χείρους εἶναι (Ἰσοκρ. Αἰγιν. 4.). Πᾶν γὰρ σῶμα, ᾧ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ᾧ δὲ ἔνδοθεν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὡς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς (Πλάτ. Φαίδρ. 245. ε'.).

γ') Αὐτός. Ἐπιῤῥωννύει τὴν φύσιν τῶν τριῶν προσώπων, οἷον· ἐγὼ γὰρ αὐτὴ πρῶτον, ἵνα μὴ ἄλλην λέγω, ξύνοιδ' ἐμαυτῇ πολλὰ δεινά (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 476.). Βούλομαι γὰρ ἔγωγε αὐτὸς ἀκοῦσαί σου αὐτοῦ διϊόντος τὰ ἐπίλοιπα (Πλάτ. Γοργ.

---

*) Ἐνίοτε ἐπ' ὀνείδους κεῖται περὶ ἀνθρώπων συνεστηκότων, οἷον· τοῦτο δ' εἷς ἕν ἐστι συγκεκυφός (Ἀριστοφ. Ἱππ. 861.).

506. β΄.). Σὺ αὐτὸς παρεγένου; (Πλάτ. Συμπ. 172. β΄.), ἐμοὶ δ' οὖν καὶ αὐτῷ μὴ γένοιτο τοσαύτη ἀσχολία (Γοργ. 458. γ΄.), ἢ κεῖται κατ' ἔμφασιν ψιλῶς, οἷον· παρῆσθα δὲ καὶ αὐτὸς λεγομένοις (Πλάτ. Γοργ. 482. α΄.). Καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου ὁμοίως· νῦν δὲ πάλιν αὐτὸς ταὐτὸν τοῦτο ἔπαθεν (αὐτόθ. 482. δ΄.), ἀγαπῶσι γάρ, οἶμαι, αὐτοὶ, ἂν το ἴσον ἔχωσι φαυλότεροι ὄντες (αὐτόθ. 483. γ΄.), ὅθεν δὲν εἶναι θαυμαστὸν, ἄν που εὑρεθῇ διπλῶς τεθεῖσα, εἴτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, οἷον· οὐδὲ τὴν ὁτουοῦν μητέρα διενοεῖτο ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ τὴν αὐτὸς αὑτοῦ (Ψευδοπλάτ. Ἀλκιβ. 2, 144. γ΄.) *)· ὅστις μὴ οἷός τ' ἐστὶν αὐτὸς αὑτῷ βοηθεῖν (Γοργ. 483. β΄.), διὰ δὴ ταύτην τὴν ὁμολογίαν (ἔφη) ἀναγκασθῆναι ἐναντία αὐτὸν αὑτῷ εἰπεῖν (αὐτόθ. 482. δ΄.). Τὸ δ' ἕτερον ἐπαινεῖ, εὐνοίᾳ τῇ ἑαυτοῦ ἡγούμενος οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαινεῖν (αὐτόθ. 485. α΄.). Τὸ δὲ τελευταῖον ὁ εἷς ὁ λειπόμενος αὐτὸς αὑτὸν κακῶς ἐρεῖ (Λυσ. Κακολογ. 19.). Οὔτε γὰρ ἂν Ὁμήρῳ ὁμολογοῖμεν, οὔτε αὐτοὶ ἡμῖν αὐτοῖς (Πλάτ. Φαίδ. 94. ε΄.), εἴτε ἐπὶ διαφόρων προσώπων, οἷον· ἔνιοι δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόντων αὐτοὶ αὐτῶν τῶν τριάκοντα ἐγένοντο (Λυσ. δήμου καταλ. ἀπολ. 9.). Οὐκοῦν ἦλθον αὐτὸς αὐτὸν ἀποκτενῶν (Λυσ. περὶ τραύμ. ἐκ προνοίας, 5.).

Ἡ δὲ ἐκκριτικὴ σημασία ταύτης τῆς ἀντωνυμίας ἐναργέστατα φαίνεται, ὅπου ἐπὶ προσώπου κειμένη προξενεῖ ἀντίθεσίν τινα πρὸς τὰ κατηγορούμενα αὐτοῦ, οἷον· εἰ ἡμῖν ἀφίκοιτο εἰς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι, προςκυνοῖμεν ἂν αὐτὸν ὡς ἱερὸν καὶ θαυμαστόν (Πλάτ. Πολιτ. 3, 398. α΄.), ἀλλὰ ξυνδιέσωσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ (Πλάτ. Συμπ. 220. ε΄.), ἢ ἐπὶ πράγματος, οἷον· αὐτὸ οὐκ εἴρηται ὃ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 362. δ΄.). Ἐνταῦθα συνίστη ὁ τύπος τρίτος αὐτός, πέμπτος αὐτός, δέκατος αὐτός, οἷον· Περικλῆς ὁ Ξανθίππου στρατηγὸς

*) Πρβ. Αἰσχύλ. Προμηθ. 321., τοῖον παλαιστὴν νῦν παρασκευάζεται ἐπ' αὐτὸς αὑτῷ.

ὢν δέκατος αὐτός (τουτ. μετὰ ἄλλων ἐννέα), Θουκ. 2, 13., ὥστε πλησιάζει ἡ ἀντωνυμία εἰς τὴν τοῦ μόνος σημασίαν, οἷον· ἀλλ' ἐσμὲν αὐτοὶ νῦν γε (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 507.), αὐταὶ γάρ ἐσμεν, κοὐδεμί' ἐκφορὰ λόγου (Θεσμοφ. 472.), αὐτοὶ γάρ ἐσμεν (Πλάτ. Παρμενίδ. 137. α'.). Συγγενὴς ταύτης εἶναι ἡ σημασία αὐθορμήτως, οἷον· ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω (Ἰλ. ρ'. 254.). Ἐνίοτε πολλαπλασιάζεται ἡ αὐτός πρὸς ἔμφασιν λόγου, οἷον· ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἀγέλης τροφὸς ὁ βουφορβός, αὐτὸς ἰατρὸς, αὐτὸς οἷον νυμφευτὴς καὶ περὶ τοὺς τῶν γιγνομένων τόκους καὶ λοχείας μόνος ἐπιστήμων τῆς μαιευτικῆς (Πλάτ. Πολιτικῷ 268. α'.). Τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος, αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσεν (Λυσ. κ. Ἐρατ. 68. *).

Ἔτι δὲ προηγεῖται ἢ ἕπεται εἰς ἔναρθρον ὄνομα, σημαίνουσα τὸ σημερινὸν αὐτὸς ὁ ἴδιος, οἷον· ἡ δέ γε φύσις αὐτὴ ἀποφαίνει αὖ, ὅτι δίκαιόν ἐστι τὸν ἀμείνω τοῦ χείρονος πλέον ἔχειν (Πλάτ. Γοργ. 483. δ'.) **). (Πρβ. τὴν φράσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, §. 4. Γα'. α'.). Καὶ εἰς τοὺς φιλοσόφους σημαίνει τὴν ἀπόλυτον ἰδέαν, οἷον· τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὁρῶντας μηδ' ἄλλῳ ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένους ἕπεσθαι, καὶ πολλὰ δίκαια, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μή, καὶ πάντα οὕτω, δοξάζειν φήσομεν ἅπαντα, γιγνώσκειν δὲ ὧν δοξάζουσιν οὐδέν (Πλάτ. Πολιτ. 5, 479. ε'.), ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο, πατέρα, ἠρώτων (τουτ. αὐτὴν τὴν ἰδέαν πατήρ), Πλάτ. Συμπ. 199. δ'., καὶ τί ποτ' ἐστὶν αὐτὸ ἡ ἀρετή; (Πλάτ. Πρωταγ. 360. ε'.). Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ παροιμία αὐτὸ δείξει, κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκ πείρας γιγνωσκομένων, οἷον· ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος ἔφη ἄρα δείξειν αὐτό (Πλάτ. Θεαίτ. 200. ε'.).

Μετὰ δὲ τοῦ ἄρθρου, ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, ἢ ταὐτόν, σημαίνει τὸ ὁ ἴδιος, οἷον· καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων πέρι νομέων ὁ αὐτὸς τρόπος (Πλάτ. Πολιτικῷ 268. β'.), ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι (Γοργ. 490. β'.),

---

*) Πρβ. Αἰσχύλ. παρὰ Πλάτ. Πολιτ. 2, 383. β'.

**) Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς (οἷον Ὅμηρ.) φυσικῷ λόγῳ λείπει τὸ ἄρθρον.

εἰς τὸ αὐτὸ ἀφικέσθαι (Πλάτ. Φαίδρ. 248. έ.). (Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ ὁ αὐτός, ἰδὲ §. 5. Α΄. Βα΄. β΄. δδ΄.).

Ἔτι πολλὴ εἶναι ἡ χρῆσις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις, οἷον· τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 43.), ἆρα δῆλον, ὅτι εὖ ᾔδει αὐτὸν οὐδὲ διὰ τὸ προσήκειν αὐτῇ τὰ δέοντα ἂν ποιήσοντα; (Λυσ. κατὰ Φίλωνος 21.). Ἵνα οὖν μὴ ἐγγένηται αὐτῷ ψευσαμένῳ ἐξαπατῆσαι, καὶ περὶ τούτων ἤδη σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἐξέσται μοι παρελθόντι ἐνθάδ' ἐλέγχειν αὐτόν (αὐτόθ. 16.). Καὶ περὶ μὲν τούτου πανταχοῦ εὑρίσκονται παραδείγματα· ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι, ὅτι εἰς προτάσεις, συγκειμένας διὰ τοῦ καί ἢ ἀλλά, τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς ἐκεῖνος, οἷον· Ἱππόνικος δὲ πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέπεμψε τὴν αὐτοῦ γυναῖκα, φάσκων τοῦτον ὡς οὐκ ἀδελφὸν αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι τὴν ἑαυτοῦ (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 28.). Ἂν αὐτῷ διδῷς ἀργύριον καὶ πείθῃς ἐκεῖνον, ποιήσει καὶ σὲ σοφόν (Πλάτ. Πρωταγ. 310. δ΄.). Ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ, καὶ πιστότατος ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται (Θουκ. 1, 132.). Τέλος κεῖται ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς, παραπλησίως ὡς ἡ οὗτος, ὅθεν ὁ λόγος γίνεται ἐναργέστερος, οἷον· ταῦτα δὲ εἰπεῖν μὲν οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ πιστεύειν (Λυσ. κ. Ἐρατ. 68.), πότερόν σοι δοκοῦσι πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου στοχαζόμενοι, ὅπως οἱ πολῖται ὡς βέλτιστοι ἔσονται διὰ τοὺς αὐτῶν λόγους (Πλάτ. Γοργ. 502. έ.).

δ΄) ὅς, ὅστις· αὕτη ἡ ἀντωνυμία φύσει δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ὄνομα ἀναφορικὸν, συγκεκραμένον μὲ σύνδεσμον αἰτιολογικὸν, οἷον· οὕτω γὰρ ἄν σοι συνῄδεσαν ἀληθῆ λέγοντι, οἵπερ (τουτ. ὅτι αὐτοὶ) καὶ διαγιγνώσκειν ἔμελλον περὶ τοῦ πράγματος (Λυσ. περὶ σηκοῦ 22.). Ὑπέλαβον, ὡς οὐδέποτ' ἂν εἴη ἡ ῥητορικὴ ἄδικον πρᾶγμα, ὅ γ' ἀεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται (Πλάτ. Γοργ. 460. έ.). Ὃν δὲ σὺ φῄθης Ἔρωτα εἶναι (τουτ. ὅτι

ἐκεῖνον φήθης κτλ.), θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες (Πλάτ. Συμπ. 204. β'.). Καὶ οὕτω εἰς πολλὰς καὶ ἄλλας συντάξεις, οἷον· τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχώμεθα ὃς ἂν λέγῃ ξυλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητὸν, στοιχεῖον δὲ τοὐναντίον (Πλάτ. Θεαίτ. 205. ε'.). Οὐδεμίαν ἡγούμην πρόνοιαν εἶναι τραύματος, ὅστις μὴ ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσε (Λυσ. πρὸς Σίμ. 41.). Ὅπερ (τουτ. διότι τοῦτο) ἄξιόν ἐστι δεδιέναι, μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔνοχοι γενώμεθα ταύταις ταῖς ἀνοίαις (Ἰσοκρ. π. εἰρήν. 160.). Ἔτι προηγουμένου οὕτως, ὅπου ἡ ὅς ἐκφράζει ἰδιότητα, οἷον· τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὔ σοι βούλεται φίλος εἶναι (Ξενοφ. Ἀνάβ. 2, 5, 21.). Παραπλησίως ἀφανίζεται ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀναλύσεως εἰς τὰς ἐκ πλαγίου ἐρωτήσεις, καθότι ἡ ὅς, ἔχουσα προσώπου ἰδέαν, πλησιάζει τότε εἰς τὴν τοῦ οἷος σημασίαν, οἷον· ἔδειξας, ὃς εἶ (Εὐριπ. Ἄλκ. 643.), δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ, ὅστις ἐστί (Θουκυδ. α'. 137.). Καθόλου ἡ τῆς ποιότητος ἔννοια ταχέως ἡνώθη μὲ τὴν τῆς ὑπάρξεως, οἷον· οὐδένα (τρόπον διαλέξομαι) ὧν γε ὅς εἰμί (Πλάτ. Θεαίτ. 197. α'.), οὐκοῦν, ὃς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι, ὃς δ' ἔστι νῦν, μηκέτ' εἶναι (Εὐθύδ. 283. δ'.). Καὶ ἐκ τούτου συνέστη ἔπειτα ἡ κοινὴ χρῆσις τῆς ἀναφορικῆς ταύτης ἀντωνυμίας. Ἡ δὲ αἰτιολογικὴ αὐτῆς σημασία φαίνεται ἐναργέστατα εἰς τὰς προτάσεις, αἱ ὁποῖαι στερίσκονται τὴν ἄμεσον εἰς τὰ προηγούμενα ἀπόδοσιν, οἷον· παῦε δουλείαν λέγων, ὅστις ἄρχω τῶν ἁπάντων (Ἀριστοφ. Σφήξ. 538.), λέγω σοὶ εἰς κεφαλὴν, ὅ τι μαθὼν ἐμοῦ καταψεύδει (Εὐθύδ. 283. ε'.), οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε (ἀπέκλαον), ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ τύχην, οἵου ἀνδρὸς ἑταίρου ἐστερημένος εἴην (Πλάτ. Φαίδ. 117. γ'.), μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει, ὑφ' οἵων κακοπαθεῖ (Θουκ. 2, 41.) *). Καὶ ἐνταῦθα δὲ πρέπει, νὰ παρατηρήσωμεν τὴν ὀξύτητα τῆς Ἑλληνικῆς διανοίας, ἥτις εὐχαριστεῖται εἰς τὸ νὰ ὑποσημαίνῃ τὸ νόημα διὰ τῶν ἀναφορικῶν, οἷον· εἶ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρε-

*) Πρβ. Ὁμήρ. Ἰλ. ζ'. 166. τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσεν.

της, ὅσαι νῦν ἐν χρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχείᾳ παραινέσει ἅπαν σημανῶ (Θουκ. 2, 45.), στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε ἐκεῖσε, οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθύς (Θουκ. 6, 91.). Οὐκ εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ῥήτορι ἔσεσθαι, τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν, ἀλλὰ τὰ δόξαντα ἂν πλήθει, οἵπερ δικάσουσιν (Πλάτ. Φαίδρ. 260. α'.). Οὕτω μετὰ τὸν Πληθυντικὸν ἀριθμὸν τίθεται ὁ Ἑνικὸς τῆς ἀντωνυμίας δι' οὐδὲν ἄλλο, παρὰ ὅτι ὁ λόγος οὕτω γίνεται ἐναργέστερος, οἷον· ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χρηστοῖς, ὅστις εὖ λογίζεται (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1275.) *), καὶ ἐξ ἐναντίας ὁ Πληθυντικὸς ἕπεται μετὰ τὸν Ἑνικὸν, ὁπότε τὸ ὑποκείμενον ἐπιδέχεται τὴν τοῦ πολλαπλασίου ἔννοιαν, οἷον· ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 32.) **).

Ἄρχεται ἐνίοτε ἡ περίοδος ἀπὸ τῆς ἀναφορικῆς ὅς, καὶ ὅπου μὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα, εὔκολος καὶ ἁπλῆ εἶναι ἡ σύνταξις, οἷον· χρὴ δὲ καὶ τῶν προγόνων ποιήσασθαί τινα πρόνοιαν καὶ μὴ παραμελῆσαι μηδὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας· οἳ πῶς ἂν διατεθεῖεν, εἰ κυρίων ὑμῶν ὄντων αἴσθοιντο; (Ἰσοκρ. Πλατ. 61.), ἢ μετὰ τὴν φράσιν, πῶς γὰρ οὔ; οἷον· Γοργίας τε καὶ Πῶλος, σοφὼ καὶ φίλω ἐστὸν ἐμώ, ἐνδεεστέρω δὲ παῤῥησίας καὶ αἰσχυντηροτέρω μᾶλλον τοῦ δέοντος· πῶς γὰρ οὔ; ὤ γε εἰς τοσοῦτον αἰσχύνης ἐληλύθατον, ὥστε διὰ τὸ αἰσχύνεσθαι τολμᾷ ἑκάτερος αὐτῶν αὐτὸς αὑτῷ ἐναντία λέγειν (Πλάτ. Γοργ. 487. β'.). Καὶ ἐνταῦθα σημειωτέον, ὅτι εἰς δύο ἀναφορικὰς προτάσεις, ἑνωμένας διὰ τοῦ καί, ἡ δευτέρα δὲν δέχεται ἐπανάληψιν τῆς ἀναφορικῆς ὅς, ἀλλὰ συνάπτεται ἐλευθερώτερον διὰ τῆς αὐτός, οἷον· πῶς γὰρ ἄν; ὅστις ἐν τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπεσεν εὐθὺς, περιέστρεψα δ' αὐτοῦ τὼ χεῖρε (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ.

---

*) Πρβ. Εὐριπ. Βάκχ. 454., ὡς ἐς γυναῖκας, ἐφ' ὅπερ ἐς Θήβας πάρει. Ἰλ. γ'. 279. ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

**) Πρβ. Ἰλ. ξ'. 410., χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ — ἐκυλίνδετο.

φόν. 27.), ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κἀγαθὰ εἰργασμένοι εἰσίν, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν, οὐκ ἄξιον τὰς κατὰ τούτων ὑποδέχεσθαι διαβολάς (Λυσ. δήμου καταλύσ. ἀπολογ. 11.)· ὥστε καὶ ἡ σύνταξις ἐνίοτε ὅλη ἀναιρεῖται, οἷον· ἃ ᾤοντο ἀγαθὰ εἶναι, ἔστι δὲ ταῦτά γε κακά (Πλάτ. Μένων. 77. δ'.), ἢ ἐκπιπτούσης τῆς αὐτός, οἷον· οὐκοῦν ὡμολόγηται, οὗ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει, τούτου ἐρᾷν; (Πλάτ. Συμπ. 201. α'.). Ἐκτὸς δὲ τούτων ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἡ κατ' ἀρχὴν περιόδου κειμένη ἀντωνυμία ἀναφέρεται ἐνίοτε εἰς τὸ ἑπόμενον ἢ ὄνομα ἢ ὁλόκληρον νόημα, οἷον· ὃ δὲ σὺ ἐρωτᾷς, τὴν σοφίαν αὐτοῖν, πάνσοφοι ἀτεχνῶς (Πλάτ. Εὐθύδ.), ὃ δ' ἐζήλωσας ἡμᾶς, ὡς τοὺς μὲν φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυνάμεθα, τοὺς δ' ἐχθροὺς μάλιστα χειρούμεθα, οὐδὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει (Ξενοφ. Ἱέρων. 6, 12.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ φράσεις· ὃ δὲ δεινότατον, ὃ δὲ πάντων θαυμαστότατον, ὃ δὲ μέγιστον τεκμήριον *), ὅπου τὸ εἰς ὃ ἀναφέρονται νόημα, ἐκφράζεται ἢ διὰ τοῦ γάρ, ἢ διὰ τοῦ ὅτι, ἢ δι' ἄλλων αἰτιολογικῶν συνδέσμων, οἷον· ὃ δὲ πάντων δεινότατον· διεγγυῶντος γὰρ Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα, Πασίων αὐτὸν ἑπτὰ ταλάντων διηγγυήσατο (Ἰσοκρ. Τραπεζ. 14.), ὃ δὲ πάντων μέγιστον τεκμήριον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν αὐτῷ τὴν δίκην, ἠξίου με ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν, ἢ τὰς συνθήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν (αὐτόθ. 31.). Ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι ὑπογραμματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ (Λυσ. κατὰ Νικομ. 29.). Παραπλησίως ἔχει τὸ ὅπερ οὖν ἔλεγον· οἷον· ὃ γὰρ νῦν δὴ ἔλεγον, ὑπάρχει τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ, κἂν πάνυ εὐφυὴς ᾖ, ἀνάνδρῳ γενέσθαι (Πλάτ. Γοργ. 485. δ'.), ὅπερ μέν τοι λέγω, διέστηκε μὲν οὕτω φύσει (αὐτόθ. 465. γ'.), παρὰ

*) Ἄλλοτε καὶ τὸ δὲ ἔσχατον, ὅτι (Πλάτ. Φαίδ. 66, δ'.), τὸ δὲ πάντων κεφάλαιον (Πλάτ. Θεαίτ. 190. β'.)· τὸ δὲ πάντων σχετλιώτατον· οὓς γὰρ ὁμολογήσαιμεν ἂν πονηροτάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τούτους πιστοτάτους φύλακας ἡγούμεθα τῆς πολιτείας εἶναι (Ἰσοκρ. π. Εἰρήν. 170.).

μὲν οὖν τούτων, ὅπερ ἦα ἐρῶν, οὐκ ἄν ποτε λάβοις λόγον (Πλάτ. Θεαίτ. 180. γ'.), ὅπερ οὖν ἔλεγον, ἐπειδὰν ὁ Ῥαδάμανθυς ἐκεῖνος τοιοῦτόν τινα λάβῃ, ἄλλο μὲν περὶ αὐτοῦ οὐκ εἶδεν οὐδέν, κτλ. (Πλάτ. Γοργ. 526. β'.).

ΕΦΕΛΚΥΣΙΣ.

Ἐπὶ πολὺ τείνει καὶ ἡ καλουμένη ἐφέλκυσις, καθ' ἣν τὸ ἀναφορικὸν τίθεται εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ εἰς ὃ ἀναφέρεται ὑποκειμένου, οἷον· ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε, στρατιάν (τουτ. ἃς ἔπεισε, Θουκ. 7, 21.), περὶ μὲν οὖν ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, οὕτω διαπράττονται (τουτ. περὶ τούτων οὕς), Πλάτ. Πρωταγ. 319. γ'., ἢ ἀκολουθεῖ ὁμοῦ μὲ τὸ οὐσιαστικὸν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, οἷον· εἴτινα ὁρῴη κατασκευάζοντα ἧς ἄρχοι ἀρχῆς (τουτ. χώραν, ἧς ἄρχοι), Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 9, 19., καὶ οὕτως ἐνίοτε καὶ προτίθεται ἡ ἀναφορικὴ πρότασις, οἷον· ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖπον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι (Θουκ. 6, 91.), ὅθεν ἐξηγεῖται ἡ ἡγουμένη Αἰτιατικὴ, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν, ἣν κατέλιπε τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων ταλάντων (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ. 47.), καὶ ἡ ἡγουμένη Γενικὴ, οἷον· ὡμολογήκαμεν δέ γε πράγματος, οὗ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν, τοῦτο διδακτὸν μὴ εἶναι (Πλάτ. Μένων.). Συνέστη δὲ τοῦτο τὸ σχῆμα καὶ ὅπου τὸ ῥῆμα τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἀπαιτεῖ κυρίως Δοτικὴν, οἷον· ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα, οὐδεὶς οἷός τ' ἐστὶν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι (Πλάτ. Γοργ. 509. α'.), (τουτ. ἐκείνων, οἷς ἐγὼ ἐντετύχηκα, οὐδεὶς, κτλ.)· καὶ ὅπου τὸ ἀναφορικὸν λαμβάνει πρόθεσιν, οἷον· ἐξηνέχθην εἰς ἅπερ Πρωταγόρας λέγει (Πλάτ. Κρατύλ. 386. α'.). Ἀλλὰ τοῦτό γε, ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις, ἀπεδείχθη ἄρτι ὅτι ἀδύνατον (Πλάτ. Πρωταγ. 359. δ'.). Ἄρχεται ἀφ' ὧν πεπαυμένος ἂν ὁ ἐραστὴς λέγοι πρὸς τὰ παιδικά (Πλάτ. Φαίδρ. 264. α'.). Καὶ παραπλησίως ἀπολύεται τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα μετὰ τοῦ ἄρθρου ἀπὸ τὴν προηγουμένην σύνταξιν, οἷον· οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω καρποῦται ἀνὴρ, ὃς ἂν κακῶς ἐν ἑαυτῷ πολι-

τευόμενος, ὃν νῦν δὴ σὺ ἀθλιώτατον ἔκρινας τὸν τυραννικὸν, ὡς μὴ ἰδιώτης καταβιῷ (Πλάτ. Πολιτ. 9, 579. γ'.). Ἔστιν δὲ καὶ τῷδ', ὃν λέγεις τὸν Ἀρκάδα (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 538.). Ἀλλὰ μὴν ὧν γε νῦν διεληλύθαμεν τῶν ὀνομάτων ἡ ὀρθότης τοιαύτη τις ἐβούλετο εἶναι (Πλάτ. Κρατύλ. 422. δ'.). Τὸ αὐτὸ πάθος θεωρεῖται καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀναφορικῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ οἷος· καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς, οἵους καὶ Ἀθηναίους (τουτ. οἷοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοί εἰσιν), τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους ἂν αὐτοῖς φαίνεσθαι (Θουκ. 7, 21.), πολλῷ ἥδιον χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνδρὶ (τουτ. ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος καὶ σὺ εἶ), ἢ ἀπεχθόμενον ὠφελεῖσθαι (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 9, 3.)· χαλεπὸν ἤρου καὶ εἰπεῖν σχεδὸν οἵῳ γ' ἐμοὶ (τουτ. ἀνθρώπῳ τοιούτῳ, οἷος ἐγώ εἰμι) παντάπασιν ἄπορον (Πλάτ. Σοφ. 237. γ'.). Καὶ πολλάκις μετὰ ὑπερθετικῶν, οἷον· καίτοι πρεσβυτέρων τινῶν οἵων ἀργαλεωτάτων ἤκουσ' ἀντιλεγόντων (τουτ. τοιούτων, οἷοι καὶ ἀργαλεώτατοί εἰσιν), Ἀριστοφ. Ἱππ. 977. Ἔτι εὑρίσκεται καί τις ἀτελὴς ἐφέλκυσις, σωζομένη ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γλώσσης· συμβαίνει δὲ τὸ ἀτελὲς αὐτῆς, ὁπότε μὲ τὴν ἐφελκυσθεῖσαν οἷος συνάπτεται Ὀνομαστική, οἷον· ὁρῶν πολιοὺς μὲν ἄνδρας ἐν ταῖς τάξεσιν, νεανίας δ' οἵους σὺ, διαδεδρακότας (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 600.). Μετέχουσι δὲ τούτου τοῦ σχήματος καὶ φράσεις σταθεραὶ, οἷον· οἱ ἥλικοι ἐγώ — οὔτοι τι οἱ ἥλικοι ἐγὼ ἔτι γιγνώσκομεν τοὺς νεωτέρους (Πλάτ. Λάχ. 180. δ'.), ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι νῷν (τουτ. τηλικούτοις, ἥλικοι καὶ νῷ ἐσμέν, Ἀριστοφ. Ἐκκλησ. 465.), — ὃς βούλει, ὅστις βούλει (τουτ. ὁποιοσδήποτε)· πάσχει ἂν τοῦτο ὃ σὺ λέγεις, ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ δέκα, ἢ ὅστις βούλει ἄλλος ἀριθμός (Πλάτ. Κρατύλ. 432. α'.), — οὐδεὶς ὅστις οὔ· — τίς ὅστις οὔ· — οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἴην (Πλάτ. Πρωταγ. 317. γ'.), τίνα οἴεσθε ὅντινα οὐ βραχείᾳ προφάσει ἀποστήσεσθαι (Θουκ. 3, 39.)· — ἕτερος ὅστις· οἷον· ἑτέρῳ δὲ ὅτῳ κακόν τι δώσομεν (Δημοσθ. περὶ τοῦ στεφ. 230.). — Ἔτι ὅθεν ἀπέλιπον, ὅθεν ἐξέβην τοῦ λόγου, οἷον· ὅθεν οὖν ἀπέλιπες, ἀποκρίνου (Πλάτ.

Γοργ. 497. γ'.), καὶ παραπλησίως· διεκομίζοντο, ὅθεν ὑπεξέθεντο, τοὺς παῖδας (Θουκ. 1, 89.). Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε, ἰδὲ §. 5. Ε'. ΕΠΙ, β'.).

ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΟΣ.

Περὶ δὲ τῆς χρήσεως τοῦ οἷος παρατηρητέον ἔτι τὰ ἑξῆς· πρῶτον τοιοῦτος — οἷος· π. χ. τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σαυτὸν γενέσθαι τοὺς σαυτοῦ παῖδας, (Ἰσοκρ. πρὸς Δημον. 14.), ἔπειτα ἄνευ τοῦ συσχετικοῦ τοιοῦτος, οἷον· παρέχοντες ἑαυτούς, οἵους δεῖ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 6, 5.), εἰπών, οἷα ᾤετο συμφέρειν (αὐτόθ. 6, 1, 23.). Ἔλεγον, εἰς οἷον κίνδυνον ἔλθοι (αὐτόθ. 1, 4, 8.). Ὁρῶν, ἐν οἵοις ἐσμέν (Ἀνάβ. 3, 1, 11.), καὶ ἐπὶ θαυμασμοῦ ἢ ἐπιφωνήματος· οἷα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι! (Πλάτ. Φαίδ. 117. δ'.). Οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι! (Πλάτ. Θεαιτ. ἀρχ.).

Σταθεραὶ φράσεις εἶναι· οἷός τ' εἰμί (τουτ. δύναμαι), οἷόν τ' ἐστιν (τουτ. δυνατόν ἐστιν)· ὅθεν ὡς οἷόν τε μάλιστα, ὡς οἷόν τε τάχιστα. Οὐδὲν οἷον (τουτ. οὐδὲν τοιοῦτόν ἐστιν οἷον, καὶ σημαίνει το κάλλιστον, κράτιστον), ἑπομένου Ἀπαρεμφάτου· οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν (Πλάτ. Γοργ. 447. γ'.). Καὶ ἐπιῤῥηματικῶς, οἷα δή (ἄλλοτε καὶ ἅτε δή, ὥσπερ δή)· Κῦρος, οἷα δὴ φιλόστοργος ὤν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 3, 1.), καὶ ψιλῶς κατ' ἔλλειψιν τοῦ εἰκός· οἷα δὴ ἐπὶ στρατείας (Πλάτ. Συμποσ. 220. α'., πρβ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 753.). Ἔτι οἷον, ἐπὶ τρόπου· ἐφθέγξαντο οἷόνπερ τῷ Ἐνυαλίῳ ἐλελίζουσι (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 8, 12.), ὅμοιον γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, οἷόν περ εἴ τις δεδεμένα ζῶα θηρῴη (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 19.), σκόπει γὰρ εἰ τοιόνδε λέγεις περὶ τοῦ βίου ἑκατέρου, οἷον εἰ δυεῖν ἀνδροῖν ἑκατέρῳ πίθοι πολλοὶ εἶεν, κτλ. (Πλάτ. Γοργ. 493. δ'.).

Παραπλησίως ἔχει ἡ χρῆσις τοῦ ὅσος (ὁπόσος). Κεῖται μετὰ τοῦ συσχετικοῦ τοσοῦτος, οἷον· τοσοῦτοι ὄντες, ὅσους ὁρᾷς (Ξενοφ. Ἀνάβ. 2, 1, 12.), καὶ ἐπιῤῥηματικῶς· οὔτε εὐφωνίᾳ τοσοῦτον διαφέρουσι τῶν ἄλλων, ὅσον φιλοτιμίᾳ (Πλάτ. Πολιτ. 1, 328. δ'.), καὶ ἄνευ τοῦ συσχετικοῦ τοσοῦτος, οἷον· πάντες

ὅσοι, ἢ ψιλῶς ὅσοι· τίς οὐκ οἶδεν, ὅσα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο (Λυσ. κατὰ Νικομ. 2.), ἔπειτα ἐπὶ θαυμασμοῦ ἢ ἐπιφωνήματος, οἷον· ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν! (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1.). Ὑπάρχουσι καὶ ἐνταῦθα φράσεις, οἷον· ὅσον οὔπω πάρεστιν, ὅσον οὐ πάρεστιν, ὅσον οὐκ ἤδη· (τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον, Θουκ. 1.)· ὅσον τοὺς τύπους, ὑφηγήσασθαι (Πλάτ. Πολιτ. 3, 403. ε΄.), ὅσον ὅσον στίλην ἀποκοιμηθῆναι (Ἀριστοφ. Σφηξ. 213.), ὅσον παιδείας χάριν (Πλάτ. Γοργ. 485. α΄.), — ὅσον μή, οἷον· τότε γὰρ οὐδὲ τούτων ὅσον μὴ τύχῃ τι μετεῖχεν (Πλάτ. Τιμ. 69. β΄.), — πλὴν ὅσα, οἷον· καὶ γυναικὸς ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις εἰς φυλακὴν πόλεως, πλὴν ὅσα ἀσθενεστέρα, ἡ δὲ ἰσχυροτέρα ἐστίν (Πλάτ. Πολιτ. 5, 456. α΄.).

ΑΡΘΡΟΝ.

Τὸ ἄρθρον δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἀντωνυμία δεικτική, ἀπημβλυμένη διὰ τῆς συνηθείας *). Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ εὑρίσκονται παρ' Ὁμήρῳ, ὅστις μεταχειρίζεται τὸ ὅς καὶ ὁ δεικτικῶς· ὅθεν παράγονταί τινες τύποι συνήθεις καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, οἷον· καὶ ὅς, καὶ ἥ, ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ· π. χ. καὶ ὅς, Ἀπολλόδωρε, ἔφη, καὶ μὴν καὶ ἔναγχός σε ἐζήτουν (Πλάτ. Συμποσ. 172. α΄.). Καὶ τὸν ἰέναι (ἔφη) ἀγόμενον (αὐτόθ. 213. α΄.). Καὶ ἥ, οὐκ εὐφημήσεις; ἔφη (αὐτόθ. 201. ε΄.). Πρότερον δέ μοι, ἦ δ' ὅς, εἰπέ, σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ ξυνουσίᾳ ταύτῃ ἢ οὔ; (αὐτόθ. 172. β΄.). Ἀλλ' ὅμως, ἦ δ' ἥ, οἶσθ' ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταί (αὐτόθ. 205. γ΄.). Ἔτι ὃς καὶ ὃς (Ἡρόδοτ. 4, 68.), ἐπὶ ὁποιουοῦν ἀορίστου ἀντικειμένου, μάλιστα κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις, οἷον· ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (Λυσ. περὶ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 23.), χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις, τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ (Πλάτ. Νόμ. 4, 721. α΄.), εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησαν, οὐκ ἂν ἀπέθανον (Δημοσθ. π. στεφ. 308.). Ἔπειτα εἰς ἀντιθέσεις ὁ μὲν — ὁ δέ — **), οἷον· αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ

*) Ἡ ἐσφαλμένη γνώμη τῶν Γραμματικῶν, οἵτινες ὑπολαμβάνουσι τὸ ἄρθρον ὡς ἀναγκαῖον εἰς τὰ οὐσιαστικά, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸ τὴν πρώτην τάξιν κατὰ τὸ συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς!

**) Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους καὶ ὃς μέν — ὃς δέ.

μὲν ἄριστα θεῷ ἑπομένη καὶ εἰκασμένη, — ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἦρε, τοτὲ δὲ καὶ ἔδυ (*Πλάτ. Φαίδρ.* 248. α'.). *Ἔρωτα τὸν μὲν πάνδημον ὀρθῶς καλεῖσθαι, τὸν δὲ οὐράνιον* (*Πλάτ. Συμπ.* 180. ε'.). Ὅθεν δῆλον, ὅτι ἡ φράσις αὕτη πρῶτον ἀναφέρεται εἰς τοπικὴν διαφορότητα, ἔπειτα δὲ κεῖται καὶ ἐπὶ κεχωρισμένων μελῶν, οἷον· *νῆες δὲ αὐτοῖς αἱ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσὶν, αἱ δὲ ἐφ' ἡμῖν τετάχαται* (*Θουκ.* 3, 13.). *Καὶ ἐπὶ ἀορίστων ὁ μέν τις — ὁ δέ τις* (*ἄλλος δέ*), ἢ προηγουμένου τοῦ *τίς*, οἷον· *εἴ τίς τινα ἔχει προςειπεῖν τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δὲ ὡς ἀλλότριον* (*Πλάτ. Πολιτ.* 5, 463. β'.). Ἄλλοτε καὶ ἀποσιωπᾶται τὸ *ὁ μέν*, οἷον· *ψευδεῖς, αἱ δ' ἀληθεῖς οὐκ εἰσὶν ἡδοναί;* (*Πλάτ. Φιλήβ.* 36. ε'.). *Δίχα που νῦν δὴ διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν, νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες* (*Πλάτ. Σοφ.* 221. ε'.) *). Ἔτι ἐπιῤῥηματικῶς *τὰ μέν — τὰ δέ*, οἷον· *τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ καὶ αὐτοὶ χεῖρον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες* (*Λυσ. παρὰ Πλάτ. Φαίδρ.* 233. β'.). Τέλος συχνὸν εἶναι τὸ *ὁ δέ* εἰς ἀντιθετικὰς προτάσεις, ἐπὶ διαφόρων προσώπων, οἷον· *ἐκέλευσέν οἱ λέγειν· ὁ δὲ ἐπείθετο προθύμως· τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν ἱκανά* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 228. α'.)· *ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας ἐκπλαγεὶς ἐφληνάφα, κᾆθ' εἷλκον αὐτὸν οἱ πρυτάνεις χοἱ τοξόται· οἱ δ' ἐθορύβουν περὶ τῶν ἀφύων ἑστηκότες, ὁ δ' ἠντιβόλει γ' αὐτοὺς ὀλίγον μεῖναι χρόνον* (*Ἀριστοφ. Ἱππ.* 664.). Ἐκτὸς τούτων ἀξιομνημόνευτοι εἶναι καὶ οἱ ἑξῆς τύποι· *πρὸ τοῦ* (τουτ. πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον), οἷον· *τὸν οἶνον εὔζωρον φιλοῦσ' ὥσπερ πρὸ τοῦ* (*Ἀριστοφ. Ἐκκλ.* 227.), — *ἐν τοῖς πρῶτος, ἐν τοῖς μάλιστα*, οἷον· *ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθεντο* (*Θουκ.* 1, 6.), *οὕτως ὠμὴ στάσις προὐχώρησε· καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτη ἐγένετο* (*Θουκ.* 3, 81.), *Σωκράτους ἐραστὴς ὢν ἐν τοῖς μάλιστα* (*Πλάτ. Συμπ.* 173. β'.), *οὕτω πολ-*

---

*) *Παρβ. Ἰλ.* χ'. 157. Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ἡ Ἰωνικὴ χρῆσις τοῦ *ὁ δέ* ἐπὶ προόδου πράξεως ἢ πάθους τοῦ αὐτοῦ προσώπου, οἷον· *τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινε· ὁ δὲ ἔλεγε*, κτλ. (*Ἡροδοτ.* 6, 3.). *Παρβ.* καὶ *Εὐριπ. Ὀρέστ.* 35.

λαχόθεν ὁμολογεῖται ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι (Πλάτ. αὐτόθ. 178. γ'.), ἐν τοῖς βαρύτατα ἂν ἐνέγκαιμι (Πλάτ. Κρίτ. 1.)*).

Τὸ δεικτικὸν τοῦτο ἄρθρον παραλαβόντες παρὰ τῶν Ἰώνων μεταχειρίζονται καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις οἱ Ἀττικοί **). Ἔχει δὲ ἀσθενεστέραν δύναμιν τῆς οὗτος, καὶ εὑρίσκεται εἰς τοὺς πεζογράφους μάλιστα κατ' ἀρχὰς τῶν περιόδων, οἷον· τὸ δὲ ἄρα ἦν, ὡς ἔοικε, προοίμιον (Πλάτ. Πολιτ. 2. ἀρχ.). Καὶ μετὰ σημασίας ἀνεξαρτήτου, ἑπομένης Μετοχῆς, οἷον· ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται, τὸ μὴ ἤπειρος οὖσα (Θουκ. 6, 1.). Τίς ἐπιστήμη πασῶν διαφέρει τῷ μεγίστη καὶ ἀρίστη καὶ πλεῖστα ὠφελοῦσα ἡμᾶς; (Πλάτ. Φιλήβ. 58. γ'.). Συνηθέστερον δὲ εἶναι ἔμπροσθεν τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὅς, ὅσος· καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ἵν' ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἳ πρότερον ἦσαν (Πλάτ. Θεαίτ. 168. α'.). Καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι, μάρτυρα παρέξομαι (Λυσ. κατὰ Παγκλ. 8.). Τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον, ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μίξαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται (Πλάτ. Πρωταγ. 320. δ'.). Καὶ τεχνικώτερα ἐφαρμοσθὲν εἰς τὰ τοιαῦτα· ἀνόμοιον τῇ ᾗ σὺ φῂς σκληρότητι (Πλάτ. Κρατύλ. 435. α'.).

Οὕτως ἀνεπτύσσετο κατὰ μικρὸν τὸ ἄρθρον ὡς δήλωμα ὡρισμένης ἑνότητος. Μόνον μόριά τινα, οἷον· μέν, δέ, γέ, τέ, τοίνυν, γάρ, ἔτι τὸ παρενθετικὸν οἶμαι (ἡ δέ γε, οἶμαι, φύσις αὐτή (Πλάτ. Γοργ. 483. γ'.), ἀποχωρίζουσι τὸ ἄρθρον ἀπὸ τὸ οὐσιαστικόν. Σπανίως συμβαίνει μία, ὡς εἰπεῖν οὕτως, ἀπόφραξις, οἷον· ὁ μέν μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, μέτριος ἀνήρ (Πλάτ. Πολιτ. 3, 396. γ'.). Ἐκτὸς δὲ τούτων δύναται νὰ λείψῃ παν-

---

*) Παράγεται αὕτη ἡ φράσις ἐκ τῆς Ἰωνικῆς χρήσεως, οἷον· τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος (Ἰλ. ε'. 395.), καὶ ὑποσημαίνει παράθεσίν τινα, ὡς ὅμοια τοῖς μάλιστα, ὅμοια τοῖς βαρύτατα φέρουσι, κτλ.

**) Μάλιστα οἱ δραματοποιοί, οἷον· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων (Σοφ. Ἠλ. 45.), ἣ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ; — ἐθρέψατ' οἰκιστῆρας, κτλ. (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 17. πρβ. αὐτόθ. 385.). Ὅ τί τοι μόρσιμόν ἐστι, τὸ γένοιτ' ἂν (Αἰσχύλ. Ἱκετ. 1047.)

τελῶς τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα, οἷον εἰς τοιαύτας φράσεις· πρὸς ποίαν στέγην; πρὸς τὴν Ἀτρειδῶν (*Αἰσχύλ. Ἀγαμ.* 1086.), *ἢ μεταβάλλεται ἡ σύνταξις παρεμπιπτούσης διαζευκτικῆς προτάσεως, οἷον· ἡ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴτε χρὴ κακίαν εἴτε ἄγνοιαν εἰπεῖν* (*Δημοσθ. περὶ στεφ.* 231.).

Α'. Ῥητορικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου. Πρῶτον ἐπὶ εἴδους ὡρισμένου, οἷον· ὁ ναύτης ἆρα μὴ εἰς πρῷραν φυγὼν πρύμνηθεν εὗρε μηχανὴν σωτηρίας; (*Αἰσχύλ.* Ἑπτὰ *ἐπὶ Θήβ.* 208.). *Ἐκ τῆς παλαίστρας θοἰμάτιον ὑφείλετο* (*τουτ. τὸ περιβόητον ἐκεῖνο ἱμάτιον, Ἀριστοφ. Νεφ.* 179.). *Ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ — ἀπεκρίνατο* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 330. *α'*.). *Ἔπειτα εἰς ἀριθμούς, οἷον· ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν αἱ εἴκοσι στρατιώτιδες* (*Θουκ.* 1, 116.). *Ὁμοίως ἐπίθετα καὶ Μετοχαί, ὅταν ἔχωσιν οὐσιαστικὸν χαρακτῆρα, λαμβάνουσι τὸ ἄρθρον, οἷον· ὁ ἀποκρινόμενος, ὁ φρόνιμος, ὁ σοφός* (*δηλ. ὤν*) *). *Ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται, ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος, ἵνα μὴ αὖθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 324. *β'*.). *Καὶ εἶπεν, ὅτι δέοιτο ἥ τε ἡλικία καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία τοῦ θεραπεύσοντος αὐτὸν καὶ ἐπιδημήσοντος* (*Ἰσαῖος περὶ τοῦ Μενεκλ. κλήρου*, 12.). *Καὶ ταῖς οἰκείαις ἀτυχίαις πολλοὺς ἕκαστος ἡμῶν εἶχε τοὺς συμπαθήσοντας* (*Ἰσοκρ. Πανηγ.* 112.). *Ὅθεν συνέστησαν Μετοχαὶ ἔχουσαι τὴν δύναμιν οὐσιαστικῶν, οἷον· ὁ κεκτημένος* (*τουτ. ὁ κύριος*)· *ἡ κεκτημένη* (*τουτ. ἡ κυρία*), *ὁ συνάρχων* (*τινός*), *καὶ ὕστερον ὁ περιέχων, ὁ ὁρίζων* (*Ἀριστοτ.*). *Ἔτι οἱ σταθεροὶ τύποι· ὁ τυχών, ὁ ἐπιτυχών, ὁ βουλόμενος, οἷον· οἱ ὑπὸ τῶν τυχόντων αἱρεθέντες* (*Ξενοφ. Ἀπομν.*

---

*) *Ὄχι ὅμως πάντοτε· ἐπειδὴ δύναται καὶ τὸ ἐπίθετον καὶ ἡ Μετοχὴ ἄνευ ἄρθρου ἐκφέρεσθαι, ὡς ἐπ' ἀοριστίας· οἷον· ἥττων δὲ ἀμαθὴς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, ἀδύνατος εἰπεῖν ῥητορικοῦ* (*Πλάτ. Φαῖδρ.* 239. *α'*.). *Ὅτι δὲ αὖ καὶ μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ἴσμεν* (*Πλάτ. Φαῖδρ.* 237. *δ'*.).

3, 9, 10.), *παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος* (*Λυσ. λείψ.* 50.).

Ἐφέλκουσι τὸ ἄρθρον· ἕκαστος, οἷον κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην, καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν· καὶ ἡγεμὼν μὲν ἦν ὁ δεσπότης ἑκάστης τῆς οἰκίας (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 7, 4, 14.), — *πᾶς· πᾶς ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας δεῖται* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 326. *β'.*). *Ἐν τούτῳ εἰσὶ πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις* (*αὐτόθ.* 354. *ε'.*), *αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις ἅπασαι* (*αὐτόθ.* 358. *β'.*) *), — *ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε, οἷον· ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος· οὗτος ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὅδε ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ ὅδε· ἐκτὸς ὅπου συμπαρευρίσκωνται μὲ ὀνόματα κύρια, οἷον· πρός σέ τοι ἤλθομεν ἐγώ τε καὶ Ἱπποκράτης οὗτος* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 316. *β'.*), *Ἱπποκράτης ὅδε ἔστι μὲν τῶν ἐπιχωρίων* (*αὐτόθ.*), *ἢ ὅπου χωρίζηται ἡ ἀντωνυμία ὡς ἐν κατηγορουμένου μέρει ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸν, οἷον· ἂν ταύτῃ ἀπολογίᾳ χρῆται* (*Δημοσθ. κ. Τιμοθ.* 1203., *πρβ. ἀνωτ. β'.*).

Ἔτι δέχονται τὸ ἄρθρον ὅσα ἐπίθετα δύναμιν λαμβάνουσιν οὐσιαστικὴν, ὑπονοουμένης Μετοχῆς, οἷον ποῖος, τίς· τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν (*Πλάτ. Φαίδ.* 78. *β'.*), *ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ ξυνάρπασον· τὸ τί;* (*Ἀριστοφ. Νεφ.* 776.), *τὰ ποῖα ταῦτα χρήμαθ'; ἃ 'δανείσατο* (*Ἀριστοφ. αὐτόθ.* 1270.), — *ὁ τοιοῦτος, ὁ τοιόσδε· τοὺς τοιούτους μοι δοκεῖ χρῆναι μᾶλλον μιμεῖσθαι ἐμέ τε καὶ σέ* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 348. *α'.*), *οὕτω δὲ καὶ αἱ τοιαίδε ξυνουσίαι — οὐδὲν δέονται ἀλλοτρίας φωνῆς* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 347. *ε'.*), — *οἱ πάντες, τὰ πάντα· πεσόντων τῶν πάντων πολλῶν* (*Θουκ.* 5, 120.), *καίτοι πολλά γε ἤδη ἔτη εἰμὶ ἐν τῇ τέχνῃ· καὶ γὰρ καὶ τὰ ξύμπαντα πολλά μοί ἐστιν* (*αὐτόθ.* 317. *γ'.*), — *ὁ πολύς· ὁ πολὺς λεώς· ὧν δὴ πέρι τὸν πολὺν λόγον ἐποιεῖτο* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 270. *α'.*), *ἀτὰρ οὐ καθέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον*, *Ἀριστοφ. Βατρ.* 160. — *ὁ ἕτερος* (*περὶ ὡρισμένου ἑνὸς ἐκ τῶν δύο*), *ὁ ἄλλος, ἡ ἄλλη,*

---

*) *Ἀλλα πάντες ἄνθρωποι γενικῶς, καθὼς καὶ πᾶς ἀνήρ, πᾶσα ψυχή* (τουτ. ἑκάστη ψυχή).

τὸ ἄλλο (τουτ. λοιπός), οἷον ἡ ἄλλη πόλις (τὸ λοιπὸν μέρος τῆς πόλεως)· τὸ ἄλλο σῶμα (τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ σώματος), Πλάτ. Κρατύλ. 422. ε'*). Σταθερῶς εἰς τὸ ὁ αὐτός (ἰδὲ ἄνωτ. γ'.).

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν δέχονται τὰ ἑξῆς·

αα') Τὰ κύρια ὀνόματα, οἷον Σωκράτης, Ἀλκιβιάδης, Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι· ἐκτὸς ὅπου ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ ὁ γνωστός, ὁ εἰρημένος, ἢ ὅπου συμβαίνει τις ἀντίθεσις, π. χ.

Καὶ ἐγὼ ἀποπειρώμενος τοῦ Ἱπποκράτους τῆς ῥώμης διεσκόπουν (Πλάτ. Πρωταγ. 311. β'.). Οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει ὄντες Ἐπιδάμνιοι, ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κέρκυραν πρέσβεις, ὡς μητρόπολιν οὖσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τούς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι, καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. Ταῦτα δὲ ἱκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραῖον ἐδέοντο. Οἱ δὲ Κερκυραῖοι τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν (Θουκ. 1, 24.).

ββ') Τὰ κατηγορικὰ ὀνόματα· βασιλεύς (ἐπὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος), στρατηγός, ἀνήρ (μάλιστα ἐπὶ τοῦ συζύγου), γυνή (μάλιστα ἐπὶ τῆς συζύγου)· ἐκτὸς ὅταν συμπέσωσιν αἱ ἄνω ῥηθεῖσαι περιστάσεις. Ἔτι τὰ τεχνῶν ὀνόματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἷον ἱππική, μουσική, πολιτική (πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική· ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους, ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτι-

*) Ἄνευ δὲ τοῦ ἄρθρου εἰς πολλὰς καὶ παντοίας φράσεις, οἷον· ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τῆς τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι (Πλάτ. Φαίδρ. 274. ε'.), ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἤθεσι φυόμενοι (αὐτόθ. 277. α'.), ᾧ τινὲς μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δὲ ἄλλο τίθενται ὄνομα (αὐτόθ. 267. δ'.), οὐδὲ σὺ ἄρ' ἂν ἀποδέχοιο, εἴ τίς τινα φαίη ἕτερον ἑτέρου τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι (Φαίδ. 100. ε'.), καὶ οὕτω σοφώτεροί εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων (Θεαίτ. 167. δ'.). Γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσι (Πλάτ. Πολιτ. 2, 372. δ'.), καὶ ἔκγονα αὐτῶν, ὡς τὸ εἰκός, ἕτερα τοιαῦτα φυτεύειν (αὐτόθ. 3, 407. δ'). Ποιητικῶς καὶ συζευγνύονται ἄλλος καὶ ἕτερος· οἷον· πολλοὺς ἔτλην δὴ χἀτέρους ἄλλους πόνους (Εὐριπ. Ἱκετ. 573.).

κὴν τέχνην, Πλάτ. Πρωταγ. 322. β'.), καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι, ἀνεξάρτητοι οὖσαι καθ' ἑαυτάς. Ἐνίοτε δὲ γινόμεναι δήλωμα προσώπων ἤδη προειρημένων δέχονται ῥητορικῶς καὶ αὗται τὸ ἄρθρον, οἷον γέλωτα τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξεν (Πλάτ. Θεαιτ. 166. α'.), τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε ἔτι τί τις ἂν λέγοι; (Πλάτ. Σοφ. 259. β'., πρβ. Φαίδρ. 258. α'.).

Β'. *Λογικὴ χρῆσίς τοῦ ἄρθρου.* Θεωρεῖται ἐνταῦθα μάλιστα ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου. Συνερχομένων δύο οὐσιαστικῶν, τῶν ὁποίων ἓν ἐξήρτηται ἐκ τοῦ ἑτέρου, ἐκπίπτει μὲν τοῦ ἑνὸς πολλάκις τὸ ἄρθρον, οἷον τέρμα τοῦ βίου, ἐκπίπτει δὲ καὶ τοῦ ἑτέρου, ἂν ἦναι ὀνόματα κύρια, οἷον Δημοσθένης Δημοσθένους, Θουκυδίδης Ἀθηναῖος, ἢ προςτίθεται εἰς τρόπον τοιοῦτον· Δημοσθένης ὁ Δημοσθένους· ὁμοίως καὶ προηγουμένου κατηγορικοῦ ὀνόματος ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, τὰς τύχας τὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἀπαιτεῖται δὲ τὸ ἄρθρον μάλιστα παρεντιθεμένης τῆς Γενικῆς εἰς τὸ μέσον, οἷον· τὰ γὰρ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὄμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα (Πλάτ. Σοφ. 254. α'.), ἢ ὅπου ἀμέσως προςάπτεται εἰς τὸ κύριον ὄνομα τὸ κατηγορούμενον, οἷον Ἀντίμαχος ὁ ξυγγραφεύς, Αἰσχύλος ὁ ποιητής *). Διπλῶς δὲ τίθεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ δύο ὄντων τῶν κατηγορουμένων, οἷον· ἡ οὐχ ἥκιστα βλάψασα καὶ μέρος τι φθείρασα, ἡ λοιμώδης νόσος (Θουκ. 1, 23.), ἵνα ἀναδήσω τὴν τούτου ταυτηνὶ τὴν θαυμαστὴν κεφαλήν (Πλάτ. Συμπ. 213. ε'.). Ἔν γε τῇ ἀρχαίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ (Κρατύλ. 398. β'.), κατὰ τὴν Ἀττικὴν τὴν παλαιὰν φωνήν (αὐτόθ. δ'.), τὸ τοῦ θήλεος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (αὐτόθ. 431. α'.), ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐμοῖς χωρίοις (Λυσ. περὶ τοῦ σηκοῦ, 24.). Καὶ μετατιθεμένης τῆς Μετοχῆς, οἷον οἱ νόμοι οἱ καλῶς κείμενοι, ἢ καὶ λειπούσης αὐτῆς, οἷον· τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης (Ἰσοκρ. πρὸς Δημον.).

Ἡ δὲ ἐπιθέτου μὲ τὸ οὐσιαστικὸν συμπλοκὴ γίνεται

---

*) Σπανίως συνέρχονται τὰ δύο οὐσιαστικὰ ὑπὸ μίαν ἔννοιαν, οἷον ὁ Ἅλυς ποταμός (Ἡρόδοτ. 1, 72.).

ἤτοι τεθέντος τοῦ ἐπιθέτου μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, καὶ ἀποτελεῖται μία οὕτως ἔννοια, οἷον ὁ σοφὸς ἀνήρ· ἢ προτεθέντος τοῦ ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ καὶ ἑπομένου τοῦ ἐπιθέτου ὁμοίως μὲ τὸ ἄρθρον, οἷον ὁ ἀνὴρ ὁ σοφός (τουτ. ὁ ἀνὴρ ὁ σοφὸς ὤν). Ὅπου δὲ λείπῃ τὸ δεύτερον ἄρθρον, ἢ τὸ ἐπίθετον κεῖται μετὰ σημασίας Μετοχικῆς ἐπὶ χρόνου, οἷον ἐνέπρησαν τὰς σκηνὰς ἐρήμους (δηλ. οὔσας, ἐν ᾧ ἦσαν ἔρημοι), Θουκ. 1, 49. ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ (τουτ. ὅταν ἦναι πλήρης ἀνθρώπων, Θουκ. 8, 92.), ἢ φανερὸν εἶναι, ὅτι ἐκφράζεται ὁλόκληρος λόγος, συγκείμενος ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, οἷον ὁ ἀνὴρ σοφός, σοφὸς ὁ ἀνήρ (τουτ. ὁ ἀνήρ ἐστι σοφός)· καὶ ὁμοίως ἐπὶ παραθετικῶν· οἷον ἦν ἀνδρῶν λῷστος (Πλάτ. Φαίδ. 116. δ'.), ἢ ἐπὶ δύο οὐσιαστικῶν, νὺξ ἡ ἡμέρα ἐγένετο*).

Συνηθέστατον εἶναι τὸ ἄρθρον κατὰ σύζευξιν οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιῤῥήματος, οἷον ὁ ἀεὶ βέλτιστος, ὁ νῦν βίος, αἱ παραυτίκα ἡδοναί, ἡ ἄνω πόλις, οἱ τότε ἄνθρωποι, οἱ πάλαι σοφοὶ ἄνδρες**), καὶ ἐλλειπτικῶς οἱ πάλαι, οἱ πέλας, οἱ τῇδε. Ἔτι ἐπὶ ἐπωνυμίας μετὰ τὰ ῥήματα ἐπονομάζειν, ἀνακαλεῖν, ἀποκαλεῖν, οἷον· ἀμυνέτω πᾶς τὸν ἀνόσιον ἐπονομάζων (Πλάτ. Νόμ. 9. 881. δ'.), ἐπιχειροῦσι βάλλειν τὸν Δέξιππον ἀνακαλοῦντες τὸν προδότην (Ξενοφ. Ἀναβ. 6, 6, 7.), ὁ δὲ Ἀρμένιος συμπροὔπεμπε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, ἀνακαλοῦντες τὸν εὐεργέτην, τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 4.), (πρβ. Εὐριπ. Ἰφ. Αὐλ. 1360. Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 572.). Παραπλησίως μετὰ τὰς ἀντωνυμίας, οἷον· σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα, καθ' ὅσον δύνασαι, ἐπιχειρήσεις ἀπολλύναι, καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὁ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος! (Πλάτ. Κρίτ.), καὶ πολλάκις μετὰ τὰ ἐρωτηματι-

*) Μόνον ὅπου τὸ κατηγορούμενον θεωρεῖται ὡς ὡρισμένον μᾶλλον, εἰσάγεται πάλιν τὸ δεύτερον ἄρθρον, οἷον· τοὺς ἠλιθίους λέγεις τοὺς σώφρονας (τουτ. τοὺς ἠλιθίους ὀνομάζεις τοὺς ὁποίους καλεῖς σώφρονας, Πλάτ. Γοργ. 491. ε'.)

**) Ὅθεν γίνεται καταφανές, ὅτι ἐγγὺς εἶναι ἡ γραφή· τῆς ἤδη διαβολῆς τὴν αἰτίαν ἐπισκοποῦντες ἐπὶ τούτῳ νῦν γεγόναμεν (Πλάτ. Πολιτ. 6, 490. δ'.).

κὰ ποῖος, τίς, οἷος, ὅσος, πότερος, ἔτι μετὰ τὰ ἀριθμητικὰ δύο, τρία κτλ., π. χ.

Κἀγὼ ἀνασκέψωμαι, ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόςωπον (Πλάτ. Θεαιτ. 144. δ'.), τί γὰρ τὸ πιστόν ἐστι τῶνδέ σοι τέκμαρ; (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 279.), οἷον δ' ἔχεις τὸ πρόςωπον! (Ἀριστοφ. Εἰρ. 528.), ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν! (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 748.), ἐπὶ ποτέραν οὖν με παρακαλεῖς τὴν θεραπείαν τῆς πόλεως; (Πλάτ. Γοργ. 521. α'.), νομίζω δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλίᾳ εἶναι, τάχος τε καὶ ὀργήν (Θουκ. 3, 42.), ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τότε πρῶτον, καὶ νῦν διαμάχομαι, μὴ μεταγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδεδογμένα, μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἴκτῳ καὶ ἡδονῇ λόγων καὶ ἐπιεικείᾳ, ἁμαρτάνειν (Θουκ. 3, 40.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα καὶ αἱ σταθεραὶ φράσεις, καθαρὰς τὰς χεῖρας ἔχειν, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ (Πλάτ. Φαίδρ. 243. β'.), ἄκραι αἱ χεῖρες, αἱ χεῖρες ἄκραι (ἰδὼν τὸ πρόςωπον καὶ τὰς χεῖρας ἄκρας, Πλάτ. Πρωταγ. 352. α'.).

Ἐπὶ πολὺ ἐκτείνεται ἡ χρῆσις τοῦ οὐδετέρου τό, τὸ ὁποῖον συμπεριλαμβάνει ἐνίοτε καὶ ὁλοκλήρους προτάσεις, οἷον· οὐκοῦν ἔτι ἓν λείπεται, τὸ ἢν πείσωμεν ὑμᾶς, ὡς χρὴ ἡμᾶς ἀφεῖναι; (Πλάτ. Πολ. 1, 327. γ'.), ἀλλ' ἀντίθες τὸ, σοῦ μακρὰ λέγοντος καὶ μὴ ἐθέλοντος τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, οὐ δείν' ἂν αὖ ἐγὼ πάθοιμι, εἰ μὴ ἐξέσται μοι ἀπιέναι (Πλάτ. Γοργ. 461. ε'.), ὑπερβὰς τὸ, καὶ ἐὰν ἁλῷ φόνου, καὶ τὸ, ἂν δόξῃ ἀπεκτονέναι, καὶ τὸ δίκας ὑπεχέτω τοῦ φόνου καὶ τὸ τὰς τιμωρίας εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς αὐτάς (Δημοσθ. κατ' Ἀριστοκρ. 693.), τὸ μὲν τὸν ἐρῶντα τοῦ μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν, δώσω σοι ὑποτίθεσθαι (Πλάτ. Φαίδρ. 236. α'.)*). Ἔτι κατ' ἀναφορὰν λέξεων, οἷον· ἀλλ' ὑπερβατὸν δεῖ θεῖναι ἐν τῷ ᾄσματι τὸ ἀλαθέως (Πλάτ. Πρωταγ. 343. ε'.), τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τὴν πόλιν λέγω (Δημοσθ. περὶ στεφ.

*) Ἐνίοτε ἀναφέρεται εἰς λέξιν προηγουμένην, καὶ ἀκολουθεῖ τότε γένος καὶ πτῶσιν, οἷον· μεγάλης αἴτιον εἶναι βλάβης, μεγίστης δὲ τῆς ὅθεν ἂν φρονιμώτατος εἴη (Πλάτ. Φαίδρ. 239. β'.).

255.) *), ἢ κατ' ἀναφορὰν γνώμης, οἷον τὸ τοῦ Πιττάκου· ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει (Πλάτ. Πολ. 1, 329. ε'.), παντάπασι τὸ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται, δεσποτῶν πάνυ πολλῶν ἔστι καὶ μαινομένων ἀπηλλάχθαι (αὐτόθ. δ'.), καὶ κατὰ παρένθεσιν, οἷον· Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται, τὸ τοῦ Ὁμήρου, αἰδοῖός τε μοι ἅμα δεινός τε (Πλάτ. Θεαιτ.), τὸ τῶν παιζόντων, σὺ τοῦτο καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς (Πλάτ. Πολιτ. 9, 573. δ'.), τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ' ἂν αὐτοῖς τις χρήματα διδοὺς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητὴς γίγνεσθαι (Πλάτ. Σοφ. 233. β'.). Παραπλησίως παρεντίθεται τὸ μέγιστον, τὸ ἐλάχιστον, οἷον· ἱκανή γε ἦν ἡμᾶς τε ὑμῶν ἀποτρέπειν καὶ, τὸ μέγιστον, ἀδεῶς παρέχειν βουλεύεσθαι (Θουκ. 3, 63.), — καὶ τὸ λεγόμενον (τουτ. κατὰ τὴν παροιμίαν)· καὶ ταῦτα δὴ πάντα πρὸς τύραννον πονηρίᾳ καὶ ἀθλιότητι πόλεως, τὸ λεγόμενον, οὐδ' ἴκταρ βάλλει (Πλάτ. Πολιτ. 9, 575. γ'.).

Ἔτι δὲ εἰς περιφράσεις τοῦ οὐσιαστικοῦ, οἷον τὸ τῆς τύχης, τὸ τῆς ὀργῆς, τὰ τῶν θεῶν, τὰ περὶ τοὺς θεούς. Καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν εἰς ἐμὲ γεγένηται (Θουκ. 2, 60.), τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οἷαί τε καὶ ὅσαι εἰσὶν, οὐ δοκοῦμέν μοι ἱκανῶς διῃρῆσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 9. ἀρχ.). Ὅθεν ἔγιναν φράσεις σταθεραὶ, οἷον τὸ καθ' ἡμέραν (Φαίδρ. 240. β'. — πρβ. εὐπορία τοῦ καθ' ἡμέραν, Θουκ. 3, 82.)· τὸ ἀπ' ἐκείνου, τὸ ἀπὸ τοῦδε, τὸ μετὰ τοῦτο, τὸ ἐπὶ τούτῳ, τὸ καθ' ἑαυτόν, τὸ ἐπ' ἐμέ, τὸ γ' ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι (πρβ. ἀνωτ. §. 13. ΕΠΙ, γ'.)· τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι (Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 6, 9.), τὸ κατὰ τοῦτο εἶναι (οἷον· ἐγὼ δὲ τούτοις ἅπασι τὸ κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ ξυμφέρομαι, Πλάτ. Πρωταγ. 317. α'.)· τὸ παρ' ἐλπίδα, οἷον· τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι (Θουκ. 7, 66.).

Πολλάκις τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ἐπιτήδειον νὰ πα-

---

*) Ὅπου ἀναφέρονται ὀνόματα οὐσιαστικὰ, προστίθεται τὸ προσῆκον ἄρθρον, οἷον· τὸ ὄνομα ὁ Ἅιδης, τὸ ὄνομα τὴν ἀρετήν (Πλάτ.). Καὶ γνωστὴ εἶναι τῶν Γραμματικῶν ἡ συνήθεια, ὅταν ἀναφέρωσι λέξεις, οἷον· ἡ διά (πρόθεσις), ἡ ἐγώ (ἀντωνυμία), ὁ ἐπεί (σύνδεσμος).

ριστάνη ἐπίθετον ἢ Μετοχὴν ἢ Ἀπαρέμφατον ὡς οὐσιαστικόν, οἷον ἐπὶ μὲν περιεκτικῶν· τὸ Ἑλληνικόν, τὸ ἱππικόν, τὸ ὁπλιτικόν, τὸ ξυμμαχικόν, τὸ κοινόν, τὸ ὑπήκοον, τὸ ναυτικόν· πολὺ τὸ ξυνεστηκός (Θουκ. 8, 66.), ἔτι τὸ εὑρίσκον (τουτ. τίμημα), οἷον· τοῦ εὑρίσκοντος ἤδη ἀπέδοτο αὐτά (Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ.) — ἐπὶ δὲ ἀφῃρημένων, τὸ ἀνδρεῖον, τὸ μεγαλόφρον, τὸ φιλότιμον· τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον (Θουκ. 2, 44.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ φράσεις, τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης (Θουκ. 5, 9.), τὸ διαλάσσον τῆς γνώμης (Θουκ. 3, 10.), τὸ τιμώμενον τῆς πόλεως (τουτ. ἡ τιμή, Θουκ. 2, 63.), τὸ βουλόμενον (τουτ. ἡ βούλησις), τὸ δυνάμενον (τουτ. ἡ δύναμις), τὸ δεδιός (τουτ. ὁ φόβος, Θουκ. 1, 36.), τὸ δοκοῦν (τουτ. ἡ δόξα, Πλάτ. Θεαίτ. 158. ε΄.), τὸ συνειδός (τουτ. ἡ συνείδησις, Δημοσθ. περὶ στεφ. 263.), τὸ ἀξιοῦν (τουτ. τὸ ἀξίωμα, Θουκ. 1, 43.), τὸ θαρσοῦν (τουτ. τὸ θάρσος, Θουκ. 1, 36.), τὸ μὴ μελετῶν (τουτ. ἡ μὴ μελέτη, ἡ ἀμελετησία, Θουκ. 1, 142.).

Τέλος δὲ συνάπτεται καὶ με τὰ ἐπιῤῥήματα τὸ ἄρθρον, οἷον τὸ πάλαι, τὸ πρίν, τὸ πολλάκις, τὸ παράπαν, τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὰ μάλιστα, τὰ πρῶτα, τὰ νῦν (τανῦν), τὸ τήμερον εἶναι, τὸ νῦν εἶναι. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ συγχυσθῇ μὲ ταῦτα ἡ ἐπὶ τῶν ἀφῃρημένων χρῆσις, οἷον· τὸ φανερῶς τοῦ λάθρα κρεῖττον (Δημοσθ. πρὸς Λεπτίν. 479.), τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 661.)

§. 16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΙΣ.

Μεταξὺ τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων ὥσπερ ἐπὶ μεθορίων κεῖται τὸ διπλοῦν τὶς, τίς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐρωτηματικὰ ὀνόματα.

Α'. α') Τὸ ἐγκλιτικὸν τὶς εἶναι καθολικώτατον δήλωμα ποιότητος, μάλιστα εἰς τὸν Ἑνικὸν ἀριθμόν. Ὅθεν καὶ ἐπὶ ἀδιορίστων προσώπων λαμβάνει δύναμιν περιεκτικὴν, οἷον· *ταχὺν πόδ' ἐν κύκλῳ σοβεῖτε καὶ τὸ Φρυνίχειον ἐκλακτησάτω τις* (Ἀριστοφ. Σφηξ. τέλ.), *εἴ τις ἀντιλέγει, λεγέτω· εἰ δὲ μὴ, ἐπιψηφιζέτω* (Ξενοφ. Ἀναβ. 7, 3, 14.). Ὅθεν ἡ φράσις, *ἤ τις ἢ οὐδείς, ἤ τι ἢ οὐδέν* (Πλάτ. Ἀπολογ. Σωκρ. ἀρχ.). Οὕτω καὶ ὁ Πληθυντικὸς ἀκολουθεῖ μετὰ τὸ τὶς, οἷον· *ἐπειδὰν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασι καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσηται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληνται* (Πλάτ. Πολ. 344. β'.). Κεῖται δὲ καὶ ἐπὶ διωρισμένων προσώπων, οἷον· *ποῖ τις τρέψεται;* (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 603.), *κακὸν ἥκει τινι, δώσει τις δίκην* (Ἀριστοφ. Βατρ. 552. 554.), καὶ ἐπὶ κοινότητος, οἷον· *καὶ οἰόμεθα, οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινόν* (Θουκ. 6, 77.), *καὶ ἔπεισαν ῥᾷον, διότι καὶ ἐκείνοις ἔνδηλον ἦν βουλόμενον τὸ πλέον τῶν πολιτῶν αὖθις τινὰς σφίσιν ἀποδοῦναι βουλεύσασθαι* (Θουκ. 3, 36.).

β') Μόνον ἡ ῥητορικὴ συνήθεια ἔδωκεν εἰς τὴν λέξιν τὴν σημασίαν *ἀξιόλογος*, οἷον εἰς τὰς φράσεις· *λέγειν τὶ* (τὸ ἐναντίον *λέγειν οὐδέν*)· *ἴσως γὰρ ἂν δοκοῖ τι λέγειν ὁ ταῦτα λέγων* (Πλάτ. Πολιτ. 4. 438. α'.)· — *εἶναι τὶ*, π. χ. *αἰσχρὸν γὰρ ἔχοντάς γε, ὡς νῦν φαινόμεθα ἔχειν, ἔπειτα νεανιεύεσθαι ὥς τι ὄντας* (Πλάτ. Γοργ. τέλ.). Ἐνίοτε καὶ Πληθυντικῶς· *οὐκοῦν καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες ὀνομάζονταί τινες εἶναι, πάντων τούτων οὗτοι ἂν εἶεν ὀλίγιστοι;* (Πλάτ. Πολιτ. 4. 428. ε'.).

γ') Ἐπὶ πλέον ἐκτείνεται ἡ χρῆσις τοῦ τὶς μετ' οὐσι-

αστικῶν καὶ ῥημάτων, οἷον· καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν (τουτ. ξένον τινὰ ὃν ὁρᾷς, Πλάτ. Σοφ. ἀρχ.). Οὕτως ἐκφράζεται τὸ ἄτομον εἰς τοὺς φιλοσόφους, οἷον· τὸ ὁποιονοῦν τί, Πλάτ. Τιμ. 50. ά. Τοῦ δὲ ποιοῦ τινὸς καὶ ξυμπάσης εἰκόνος μὴ οὐχ αὕτη ᾖ ἡ ὀρθότης (Πλάτ. Κρατύλ. 432. β'.), ὅθεν καὶ Ἀριστοτέλης, ὁ δημιουργὸς ἀφῃρημένων ὅρων, λέγει· ὁ τὶς ἄνθρωπος· τὸ τὶ μέγεθος (τουτ. τὸ θετικὸν μέγεθος)· συχνότερον ἐπὶ εἴδους· οἷον ἀνήρ τις, γυνή τις, πρεςβύτης τις, κατὰ θεόν τινα· ὄνους γὰρ λέγει καὶ χαλκέας τινάς (Πλάτ. Συμπ. 221. ε'.), ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει (αὐτόθ. 175. β'.)*). Ἀσθενέστερον δὲ εἶναι τὸ τὶ (κατά τινα τρόπον), προςκείμενον εἰς ῥήματα, οἷον· ἆρά γ' ἂν ἔτι ἡμῖν μέλει τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων; (Πλάτ. Φαίδρ. 274. γ'.). Ὅθεν καὶ κατάγονται οἱ ἐπιῤῥηματικοὶ τύποι, βραχύ τι, διαφερόντως τι, ἐγγύς τι, ὁμοῦ τι, παντάπασί τι, πάνυ τι, πλέον τι, πολύ τι, σχεδόν τι. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ Ἀττικὸν πηνίκ' ἄττα; Συχνότατα δὲ εὑρίσκεται μετ' ἐπιθέτων, διορίζον τὴν ποιότητα αὐτῶν, οἷον· δύςβατός γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος (Πλάτ. Πολιτ. 4, 432. γ'.). Οὕτω ποῖός τις, τοιοῦτός τις, τοιαῦτ' ἄττα, τοιόςδε τις, ποιός τις (ἐπιστήμη δέ τὶς καὶ ποιά τις ποιοῦ τινὸς καὶ τινός, Πλάτ. Πολιτ. 4, 438. γ'.), — ἕκαστός τις, πᾶς τις, ἄλλος τις, ἄλλο τι (μάλιστα κατ' ἐρώτησιν, ἄλλο τι ἢ περὶ πολλοῦ ποιεῖ, ὅπως ὅτι βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται; (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 24. δ'.), ἡ ὁποία φράσις ἀπημβλύνθη εἰς τρόπον, ὥστε καὶ τὸ ἢ ἠδύνατο νὰ λείψῃ, οἷον· ἄλλο τι γάρ φατε ὑμῖν τοῦτο γίγνεσθαι ἐν τοῖςδε; (Πλάτ. Πρωταγ. 353. γ'.), ἄλλο τι ἡ ψυχή, εἰ ἀθάνατος τυγχάνει οὖσα, καὶ ἀνώλεθρος ἂν εἴη; (Πλάτ. Φαίδ. 106. ε'.)· ἔτι εἰς ἀριθμητικά, οἷον εἷς τις, ἕν τι, τινὲς δύο νῆες (Θουκ. 8, 100.), ταύτας τινὰς τρεῖς (Πλάτ. Πολιτ. 10, 601. δ'.), ἐς διακοσίους τινὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν (Θουκ. 3, 111.).

---

*) Τίθεται τὸ τὶς ἐναλλάξ, ἐνίοτε μὲν μετὰ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸ αὐτοῦ, οἷον· οὔτε ἡδονή — οὔτε τις λύπη (Πλάτ. Φιλήβ. 43. α'.). Τῶν δὲ φιλοσόφων ἴδιον εἶναι νὰ τὸ βάλωσι καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν περιόδων, οἷον· τὶ γὰρ καὶ τισὶ τὸ δίκαιον (Ἀριστοτ. Πολιτ. 3, 7.).

Β΄. α΄) Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς, τί, κεῖται ἐπὶ ἀδήλων προσώπων καὶ πραγμάτων, οἷον· σὺ δ' εἶ τίς ἀνδρῶν; (Ἀριστοφ.), ἀπαγγέλλειν, τίς τίνα αὐτῶν τιμᾷ τῶν ἐνθάδε; (Πλάτ. Φαίδρ. 259. γ΄.), τί ἔρωμαι; (Πλάτ. Γοργ. ἀρχ.). Καὶ πλησιάζει ἐνίοτε εἰς τὴν τοῦ ποῖος σημασίαν, οἷον· τίς ἐστιν ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη; Καὶ νῦν οὖν οὕτως εἰπὲ, τίς ἡ τέχνη, καὶ τίνα Γοργίαν καλεῖν χρὴ ἡμᾶς; (Γοργ. 449. α΄.), καὶ ἅμα καὶ αὕτη τῶν βασάνων οὐκ ἐλαχίστη, τίς ἕκαστος ἐν τοῖς γυμνασίοις φανεῖται (Πλάτ. Πολιτ. 7, 537. β΄.). Πόσον διαφέρει τοῦτο ἐκείνου, κατανοοῦμεν ἐκ τοῦ Πλάτ. Γοργ. 448. ε΄., οὐδεὶς ἠρώτα, ποία τις εἴη ἡ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς; — Καθὼς δὲ τὸ τίς τίθεται μὲν εἰς εὐθεῖαν ἐρώτησιν, ἐφαρμόζεται δὲ καὶ εἰς πλαγίαν (ἀντὶ τοῦ ὅστις), οἷον· ἐρομένου Χαιρεφῶντος, τίνος Γοργίας ἐπιστήμων τέχνης, ἐγκωμιάζεις μὲν αὐτοῦ τὴν τέχνην, ἥτις δέ ἐστιν, οὐκ ἀπεκρίνω (Πλάτ. Γοργ. 448. ε΄.)· οὕτω καὶ ποῖος (ὁποῖος), πόσος (ὁπόσος), οἷον· τὸ γιγνώσκειν, εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτόν τε καὶ σπέρμα καταβλητέον (Πλάτ. Θεαίτ. 149. ε΄.), ὁπόσον οἴει ἂν ἀναβοῆσαι τοὺς τοιούτους δικαστάς; (Πλάτ. Γοργ. 522. α΄.), πᾶς οὖν οἶδεν, ὁποῖα ὁποίοις δυνατὰ κοινωνεῖν (Πλάτ. Σοφ. 253. α΄.). Ὥστε εἰς μίαν περίοδον ἐνίοτε εὑρίσκονται καὶ ἀμφότεροι οἱ σχηματισμοὶ, οἷον· ἐν ποίῳ ἄν τινι καὶ ὁπόσῳ φόβῳ οἴει ἂν γενέσθαι αὐτόν; (Πλάτ. Πολιτ. 9, 578. ε΄.). Καίτοι οὐκ οἶδα, ὁποίᾳ τόλμῃ ἢ ποίοις λόγοις χρώμενος ἐρῶ (αὐτόθ. 3, 414. δ΄.), τὸ δέ γε ἐπερωτηθὲν οὐ τοῦτο ἦν, τίνων ἡ ἐπιστήμη οὐδ' ὁπόσαι τινές; (Πλάτ. Θεαίτ. 146. ε΄.), τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἑκάστου, ὅτῳ τί ποιεῖν αὐτὸ πέφυκεν, καὶ ὅ τι παθεῖν ὑπὸ τοῦ; (Πλάτ. Φαίδρ. 270. δ΄.)

β΄) Ἀλλὰ σταθερὰ εἶναι ἡ χρῆσις τῆς ὅστις, ὁπότε ὁ ἐρωτώμενος, πρὶν νὰ ἀποκριθῇ, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐρώτησιν ἐκ πλαγίου, οἷον· σὺ δ' εἶ τίς ἀνδρῶν; ὅστις εἴμ' ἐγώ; (Ἀριστοφ. Ὄρν. 997.) *).

---

*) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφαρμόζονται (ποῖος) ὁποῖος, (πόσος) ὁπόσος, (πῶς) ὅπως, (πότε) ὁπότε, (πόθεν) ὁπόθεν.

γ') Ἀξιομνημόνευτος εἶναι καὶ ἡ διπλῆ ἐρώτησις, τὴν ὁποίαν οἱ νεώτεροι πρέπει νὰ ἀναλύωσιν εἰς δύο κεχωρισμένας ἐρωτήσεις, οἷον· *ἡ τίσιν οὖν τί ἀποδιδοῦσα τέχνη ἰατρικὴ καλεῖται;* (Πλάτ. Πολιτ. **1**, **332**. γ'.), (τουτ. ποία τέχνη καὶ εἰς τίνας καὶ τί πρέπει νὰ δώσῃ, ὥστε νὰ κληθῇ ἰατρική;)· *ὅταν οὖν τί δέῃ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κοινῇ χρῆσθαι ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων;* (Πλάτ. Πολιτ. **1**, **333**. γ'.). Οὕτω *ἵνα τί γένηται; ὥστε τί κέρδος καταθεῖναι;* (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. **638**.), ὅθεν συνέστησαν οἱ τύποι, *πῶς τί; οἷον τί.*

Συγγενεῖς μὲ ταῦτα εἶναι φράσεις, οἷον· *σκέψαι, οἵῳ ὄντι μοι περὶ σὲ, οἷος ὢν περὶ ἐμὲ ἔπειτά μοι μέμφει* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. **4**, **5**, **12**.), (τουτ. σκέφθητι, ποῖος εἶμαι ἐγὼ πρὸς σὲ, καὶ ποῖος εἶσαι σὺ πρὸς ἐμὲ, ὥστε νὰ μ' ἐλέγξῃς).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΙ.

§. 17.

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ.

Α΄. Γραμματικαὶ ἐλλείψεις εἶναι ἐκ τῶν ἐπὶ τόπου μάλιστα, οἷον (γῆ, χώρα), ἡ οἰκεία, ἡ φιλία, ἡ ἀλλοτρία, ἡ ξένη, ὅθεν καὶ ἡ ἐμαυτοῦ, ἡ ἑαυτῶν, καὶ μετέπειτα ἡ οἰκουμένη. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ ὑγρά (Ἀριστοφ. Σφηξ. 698.) *), καὶ αἱ φράσεις ἐν Ἅιδου, εἰς τοῦ διδασκάλου, εἰς τοῦ κιθαριστοῦ φοιτᾶν (δηλ. τὴν οἰκίαν), καὶ εἰς Ἀπόλλωνος, εἰς Ἀρτέμιδος (δηλ. ναόν)· πρὸς τοὺς Πιττάλου (δηλ. μαθητάς, Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1032.), ἐν γειτόνων (Δημοσθ. κατὰ Νικοστρ. 1249.)· καὶ μεταφορικῶς ἐν ἑαυτοῦ εἶναι (τουτ. ἐγκρατὴς, ἔμφρων). Ἔτι εἰς τὴν τοῦ ὁδός ἔλλειψιν ἀφορῶσι τὰ τοιαῦτα· ἡ λεωφόρος, τὴν ταχίστην, τὴν πρώτην, τὴν ἐναντίαν, τὴν ἑτέραν (τρέπεσθαι), καὶ τὰ ἐπιῤῥηματικὰ ᾗ, ταύτῃ, ἄλλῃ, πῇ, πολλαχῇ· εἰς δὲ τὴν τοῦ μοῖρα, τὸ ἀπὸ τῆς ἴσης (Θουκ. 1, 15.), καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἐκτὸς τούτων τῶν ἐλλείψεων εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν συνηθείας, οἷον· κατά γε τὴν ἐμήν (δηλ. γνώμην), ἐάν γ' ἡ ἐμὴ νικᾷ (δηλ. γνώμη), — ἡ δεκάτη (μερὶς καὶ ἡμέρα), τῇ ὑστεραίᾳ, τῇ προτεραίᾳ, τῇ ἐπιούσῃ (δηλ. ἡμέρᾳ), — ἡ πεπρωμένη, ἡ εἱμαρμένη (δηλ. μοῖρα), — τῆς ὑστέρας τετάχθαι (δηλ. τάξεως, Πλάτ. Κριτίᾳ 108. γ΄.), — ἡ ἑξάμηνος, ἡ τρίμηνος (δηλ. περίοδος), καὶ ὁ ἑξάμηνος (δηλ. χρόνος), — ἡ δεξιά, ἡ ἀριστερά (δηλ. χείρ), τῇ ἑτέρᾳ (δηλ. χειρί, Πλάτ. Σοφ. 226. α΄.), τὸ τὰς ἁπάσας μὴ ῥάδιον εἶναι διαφεύγειν (δηλ. λαβάς, Πλάτ. Σοφ. 231. γ΄., πρβ. Κρατύλ. 13. δ΄.). Ἔτι σπᾶν πολύν, πίνειν πολύν (δηλ. ἄκρατον οἶνον, Εὐρ. Κύκλ. 569. 573.), καὶ εἰς τὰς ἐνόρκους διαμαρτυρήσεις πρὸς

---

*) Κυρίως εἶναι ἐπικὴ αὕτη ἡ φράσις, ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν Ὅμηρ.).

φιλίου (δηλ. Διός), νὴ τὸν φίλιον (δηλ. Δία). Παραπλησίως· μὰ τὸν — ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν εἴ τις ἔλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων, ἐπιθόμην (Ἀριστοφ. Βατρ. 1374.), ὅπου ἡ ἀποσιώπησις τοῦ Δία ἔχει τί ἐμπαθὲς καὶ σεμνόν. Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα καὶ αἱ ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου λέξεις, οἰνοῦττα, μελιτοῦττα (τουτ. οἰνόεσσα, κτλ.), ἔπειτα αἱ ἐπὶ τῶν τῆς φύσεως φαινομένων φράσεις, νίφει, ὕει, βροντᾷ, ἀστράπτει, συσκοτάζει, ἔσεισε (τουτ. ἔγινε σεισμὸς γῆς), καὶ ἐκ τῶν πολεμικῶν, σημαίνει, σαλπίζει, ἐσάλπιξεν (δηλ. ὁ σαλπιγκτής)· ἔτι ἐκ τῶν δικανικῶν ἐρήμη (δηλ. δίκη, δίαιτα), οἷον· εἷλον ἐρήμην, οὐ γὰρ ἀπήντα (Δημοσθ. 540. 22., πρβ. αὐτόθ. 542, 4. 903, 8. 1013, 21.), ἴσαι (δηλ. ψῆφοι, Ἀριστοφ. Βατρ. 685.), μύριαι, χίλιαι (δηλ. δραχμαί)· καθ' ἑκάστην (δηλ. ἐκκλησίαν, Δείναρχ. κατ' Ἀριστογ. 107.). Τέλος δὲ οἱ τεχνικοὶ ὅροι, ἡ παραλήγουσα (συλλαβή), ἡ ὀξεῖα (προσῳδία), ἡ πεζή (λέξις), ἡ διάμετρος (γραμμή), ἡ ὑποτείνουσα (πλευρά), ἡ ὑπάτη (χορδή), διὰ πασῶν (δηλ. τῶν χορδῶν), κτλ.

Β'. Ῥητορικαὶ ἐλλείψεις εἶναι σπανιώτεραι, ἐπειδὴ τὰ περισσότερα ἐνταῦθα συμπίπτουσι μὲ τοῦ λαοῦ τὴν χρῆσιν. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ λέξεις ἀλωπεκῆ, κυνῆ, λεοντῆ, παρδαλῆ, ἀπέβησαν σχεδὸν εἰς τὴν οὐσιαστικῶν φύσιν, ἔπειτα δὲ θεωροῦνται ἐνταῦθα ἱππική, μουσική, ῥητορική (τέχνη), καὶ αἱ φράσεις· μυηθῆναι τὰ μεγάλα (δηλ. μυστήρια, Ἀριστοφ. Πλούτ. 846.), λοῦσαι πρῶτον ἐκδικάσας μίαν (δηλ. δίκην, Ἀριστοφ. Ἱππ. 50.), ἄλλην καὶ ἄλλην ἀποβλέποντες (οἱονεὶ βλέψιν, Πλάτ. Εὐθύδ. 273. β'.), καλὴν γαμεῖν (δηλ. γυναῖκα, Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 1, 6.), τύπτεσθαι πολλάς (δηλ. πληγάς, Ἀριστοφ. Νεφ. 970.) *). Ἐκ δὲ τῶν ἀντωνυμιῶν συμβαίνει μάλιστα ἡ τῆς οὗτος, ὅδε, ἔλλειψις, οἷον εἰς τὰς φράσεις· τεκμήριον δέ, ση-

---

*) Πρβ. ἐκ τῶν ποιητικῶν· ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ (Ἰλ. γ'. 279.), (δηλ. ὅρκον, καθὼς Ἀριστοφ. Βατρ. 150., ἢ 'πίορκον ὅρκον ὤμοσεν), ἀντιβίην μάχεσθαι (δηλ. μάχην, Ὅμηρ.). Ἔτι θυραίαν τήνδ' ἐμοὶ σχολὴ πάρα τρίβειν (δηλ. τριβήν, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1022.), πλήττεσθαι διανταίαν, δευτέραν, καιρίαν (δηλ. πληγήν, Αἰσχύλ. Χοηφ. 630., Ἀγαμ. 1345. 1386.).

μεῖον δέ, αἴτιον δέ, π. χ. *τεκμήριον δὲ τούτου· γονῆς γὰρ Ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν οὔτε λέγονται* (*Πλάτ. Συμπ.* 178. β'., πρβ. αὐτόθι 192. α'.), *μέγιστον δὲ τεκμήριον· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρεν* (*Ἰσοκρ. Εἰρ.* 178.), *ἔστι δὲ δὴ τὸ κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· ἀξιοῖς ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὖσαν* (*Πλάτ. Φαίδ.* 95. β'.). Ἔτι πρὸ τῶν ἀναφορικῶν *ὅς, ὅσος*, οἷον· *ὑμεῖς δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας* (*Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ.* 30.), *μετὰ τὴν μάχην, οἳ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, ταῦτα ἤγγελλον* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 1, 7, 13.) *). Τέλος λείπουσι καὶ αἱ προσωπικαὶ *ἐμέ, σέ*, ὁπότε φανερὰ εἶναι καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων ἡ σύνταξις, οἷον· *πολλοὶ γὰρ ἤδη, ὦ θαυμάσιε, πρός με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν ἕτοιμοι εἶναι, ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ οἴονται εὐνοίᾳ τοῦτο ποιεῖν* (*Πλάτ. Θεαίτ.* 151. γ'.), *ἢ μυρίοι ἑκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξάζοντες, ἡγούμενοι ψευδῆ κρίνειν τε καὶ οἴεσθαι* (αὐτόθ. 170. δ'.), *τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε ἔτι τί τις ἂν λέγοι; καὶ γὰρ πάλαι καὶ τὰ νῦν ἡττημένον ἂν εὕροι περὶ τὸν τοῦ μὴ ὄντος ἔλεγχον* (*Πλάτ. Σοφ.* 239. β'.).

---

*) Πρβ. *τὸ γνωτὸν δὲ καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν* (Ἰλ. η'. 401.).

§. 18.

Π Λ Ε Ο Ν Α Σ Μ Ο Ι.

Τὰ περισσότερα τῶν ἐνταῦθα μνημονευομένων ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν περὶ ποιητικῆς πραγματείαν. Ὀλίγα μόνον, ὄντα καὶ αὐτὰ ποιητικά, δύνανται νὰ καταχωρισθῶσιν ἐνταῦθα *)· ἐπειδὴ ὁ πεζὸς λόγος δὲν ἀναδεικνύει πολλοὺς τοιούτους πλεονασμούς, πλὴν ἴσως τὸ *βατράχου γυρίνου* (Πλάτ. Θεαίτ. 161. δ'.)· αἱ δὲ φράσεις *θυρῶσαι θύραις* (Ἀριστοφ. Ὄρν. 613.), καὶ *πεπύλωται πύλαις* (αὐτόθ. 1158.), δὲν εἶναι τούτου τοῦ χοροῦ. — Πλεονάζουσι μὲν ἐνίοτε ἀντωνυμίαι, οἷον· *ὧν ἀκούοντά με καὶ παρὰ τῶν ἀφικνουμένων, — τίνα με οἴεσθε ψυχὴν ἔχειν;* (Δημοσθ. κατὰ Πολυκλ. 1225.) **). Οἱ δὲ Γραμματικοὶ καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρουσι πολλὰ μὴ ἔχοντα τὴν φύσιν ταύτην, ἀλλὰ λεγόμενα μόνον κατά τινα ῥητορικὴν ἔμφασιν, οἷον· *ἄνδρα δή, ὡς ἔοικε, δυνάμενον ὑπὸ σοφίας παντοδαπὸν γίγνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα σχήματα, εἰ ἡμῖν ἀφίκοιτο εἰς τὴν πόλιν, — προσκυνοῖμεν ἂν αὐτόν* (Πλάτ. Πολιτ. 3, 398. α'.). Ἀνήκει εἰς ταύτην τὴν ἔμφασιν ἡ *οὗτος* μετὰ Μετοχὰς καὶ Ἀπαρέμφατα ἔναρθρα, οἷον· *οἱ προῖκα εὖ πεπονθότες, οὗτοι ἀεὶ ἡδέως ὑπηρετοῦσι τῷ εὐεργέτῃ* (Ξενοφ. Ἀγησ. 4, 4.), *τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ τὸ ἡγεῖσθαι, ἐφ' ὅ τι ἂν καιρὸς δοκῇ εἶναι, τοῦτο προστάττω τῷ προτέρῳ γενομένῳ* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 8, 7, 9.).

---

*) Οἷον· *ταῦρος βοῦς, ὄρνιθες αἰγυπιοί, γρηῦς παλαιή, γαλήνη νηνεμίη,* (Ὅμηρ.).

**) Πρβ. Ὅμηρ. Ἰλ. γ'. 409. Ἡρόδοτ. 2, 173. Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1407.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

ΠΡΟΑΝΑΜΝΗ͂ΣΙΣ.

§. 19.

α') Τὸ οὐσιαστικὸν ῥῆμα συμπεριλαμβάνει καθ' ἑαυτο δύο μέρη τοῦ λόγου, δηλ. ῥῆμα καὶ ἐπίθετον, οἷον· ἄνθρωπος μανθάνει, τουτ. ἐστὶ μανθάνων. Καὶ τὰ δύο ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν τῶν κατηγορουμένων ἔκθεσιν.

β') Τὸ μὲν οὖν ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, δι' οὗ συνίσταται κυρίως πᾶσα κατηγορία, ἤτοι ἐκφράζεται ἢ ὑπονοεῖται μόνον· καὶ ἐκφράζεται μὲν, ὅταν περὶ ὑπάρξεως ἦναι ὁ λόγος, οἷον ἔστι θεός. Καὶ τούτου τοῦ κανόνος σπανίως εὑρίσκεται ἐξαίρεσις, οἷον· πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι (δηλ. εἰσί, Πλάτ. Πολιτ. 9, 584. β'.) *). Ὑπονοεῖται δὲ πολλάκις, ὅπου ἔχῃ τὴν τοῦ συνδεῖν ἁπλῶς δύναμιν, οἷον σοφὸς γὰρ ὁ ἀνήρ, μάλιστα προηγουμένων τῶν καὶ γάρ, οὔτε γάρ, οὐ γάρ, οἷον· καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς ἀγαθὴ καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα (δηλ. ἦν, Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 7.), οὔτε γὰρ γῆς ἄπειροι οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς (δηλ. εἰσίν, Λυσ. ἐπιταφ. 2.), οὐ γάρ που ἔγωγε τέχνης τινὸς τοῦ λέγειν μέτοχος (Πλάτ. Φαίδ. 262. δ'.), ἄξιος γὰρ τά τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας ἕνεκα (δηλ. εἶ, Πλάτ. Θεαίτ. 143. δ'.), ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἀδύνατοι (Πλάτ. Συμπ. 176. γ'.). Καὶ

---

*) Πρβ. Πινδ. Πυθ. 4, 57., ἦ ῥα Μηδείας ἐπέων στίχες (δηλ. ἦσαν).

συνέστη δὲ αὕτη ἡ συνήθεια εἰς τὰ ἐπίθετα ἕτοιμος, δυνατός, οἷον· ἐπειδὴ καὶ σὺ ἕτοιμος ἀκολουθεῖν (Πλάτ. Πολιτικῷ, 277. ε'.), καὶ εἴ του δέει τῶν τῇδε ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε (Πλάτ. Παρμεν. 126. α'.). Ἔτι εἰς τὰς διμελεῖς προτάσεις ἐξηρτημένας ἐξ ἀντωνυμίας ἀναφορικῆς, οἷον· ὅσοι δὲ Ἄρεως θεραπευταὶ καὶ μετ' ἐκείνου περιεπόλουν (Πλάτ. Φαίδρ. 252. γ'.), τίνας οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἰέναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλεως, ἢ οἳ περὶ τούτων τε φρονιμώτατοι, δι' ὧν ἄριστα πόλις οἰκεῖται, ἔχουσί τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ πολιτικοῦ; (Πλάτ. Πολιτ. 7, 521. β'.) *).

Ἔτι φράσεις σταθεραὶ εἶναι, ὅ τι μὴ ἀνάγκη, ὅ τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη (Πλάτ. Φαίδ. 67. α'.), ὅσον μὴ ἀνάγκη (αὐτόθ. 83. α'.), καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη (αὐτόθ. 64. ε'.), εἰ μὴ οἷόν τε γνῶναι (Πλάτ. Φαίδ. 66. ε'.).

---

*) Παρβ. τὰ ποιητικά, Ὅμηρ. Ἰλ. ι'. 43. Αἰσχύλ. Προμηθ. 178. Σπανίως λείπει τὸ εἶναι μετὰ συνδέσμους, οἷον ὑπότε (Ἰλ. θ'. 230.), ἢ εἰς τὴν Προστακτικήν, οἷον· ἵλαος, ὦ δαῖμον! (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1480.).

§. 20.

α') Ὡς κατηγορούμενον φαίνεται τὸ οὐσιαστικὸν μάλιστα ἐπὶ μετρήσεως, οἷον· αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τεσσάρων ἡμερῶν (Θουκ. 2, 97.), ἔπειτα μὲ τὰ ῥήματα ἔοικε, ξυμβαίνει, οἷον· ὁρᾷς οὖν, ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον παραβαλλόμενος ὅτι οὐδὲν ἔοικεν; (Πλάτ. Γοργ. 475. ε'.)· τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει, τῷ μὲν θείῳ ὁμοιότατον εἶναι ψυχή (Πλάτ. Φαίδ. 80. β'.). Ἔτι ὅπου μεταχειριζόμεθα τὸ ὡς, δηλοῦντες παραβολήν τινα, οἷον· κίρκοι πελειῶν οὐ μακρὰν λελειμμένοι, ἥξουσι θηρεύσοντες (Αἰσχύλ. Προμ. 857.).

Πολλάκις καὶ προστίθεται τὸ ὡς εἰς τοιαῦτα κατηγορούμενα, οἷον· ἦν δὲ ἐν οἰκήματί τινι, ᾧ πρὸ τοῦ μὲν ὡς ταμιείῳ ἐχρῆτο Ἱππόνικος (Πλάτ. Πρωταγ. 315. δ'.). Συμβαίνει δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τὰ ῥήματα καλεῖν, τιθέναι, προςαγορεύειν, προςειπεῖν, οἷον· ἔχεις οὖν εἰπεῖν, τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν εἴ τίς τινα ἔχει προςειπεῖν τῶν ξυναρχόντων τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δὲ ὡς ἀλλότριον; ἢ τὴν ξαντικὴν τολμήσομεν ὑφαντικὴν καὶ τὸν ξάντην ὡς ὄντα ὑφάντην καλεῖν; (Πλάτ. Πολιτικῷ 281. α'.). Ὅθεν καὶ μαρτυρεῖν ὡς, οἷον· καίτοι εἴ τις βούλεται, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ μαρτυρησάτω ὡς ἀναγκαῖον ὄντα Φρυνίχῳ (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 11.).

β') Ἡ δὲ Μετοχὴ ἀναφαίνεται ὡς κατηγορούμενον (κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τοῦ εἰμὶ λέγων) μάλιστα εἰς τὴν φράσιν ἔστιν ἔχον, οἷον· εἰ δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον (Πλάτ. Νόμ. 10, 896. α'., πρβ. §. 39. Β'. β'. αα'.), καὶ ὅπου πρόςκειται τὸ ὤν, οἷον· σὺ δὲ ὢν δὴ διαφέρων, ὡς φαίης ἄν, πάντων τῶν ἐμφρόνων, οὐχ ἕξεις εἰπεῖν; (Πλάτ. Νόμ. 12, 963. β'.), οὔτε γὰρ τούτοισιν οὖσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις — χρώμεθ' οὐδὲν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις (Ἀριστοφ. Βατράχ. 721.). Ἐκ δὲ τῶν ἐπιθέτων ἐξέχει μάλιστα τὸ πολύς, οἷον· πολὺν τὸν κηφῆναι ἐμποιοῦσι τῇ πόλει (Πλάτ. Πολιτ. 8, 556. α'.). Καὶ εἰς φράσεις τινὰς, οἷον· πλέον θάτερον ποιεῖν,

πλέον θάτερον ἀπεργάζεσθαι (τουτ. ποιεῖν τὸ κακὸν χειρότερον, Πλάτ. Φαίδ. 114. ε'.), ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο, πλὴν τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἳ πλέον θάτερον ἐποίησαν (Ἰσοκρ. Αἰγιν. 389.), τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς (Πλάτ. Μενέξ. 235.). Ὅθεν καὶ εἰς ἀριθμητικὰ, οἷον· ταύτας δύο ἁρμονίας — λεῖπε (Πλάτ. Πολιτ. 3, 399. γ'.), φαίνεται γὰρ ὥσπερ ἥμισυ ἀποδεδεῖχθαι οὗ δεῖ, ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή (Πλάτ. Φαίδ. 77. γ'.), τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μύρια (Ἀριστοφ. Βατρ. 90.).

Πᾶν ἐπίθετον ὡς τῷ ὄντι κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῇ οὐδετέρως πρὸς ἀνεξάρτητον θεωρίαν πράγματος τινὸς, οἷον· δικαιοσύνη ἀδικίας ἄμεινον (Πλάτ.) ἡ ἀρετὴ καλόν. Κεῖται δὲ τῶν τοιούτων καὶ ὁ Πληθυντικὸς πολλάκις, οἷον· ἀδύνατα ἦν (Θουκ. 1, 1. 3, 88.), μάλιστα τῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων, οἷον· γυναικῶν οὐδαμῶς ἡσσητέα (ἐστίν), Ἀριστοφ. Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ κατηγορούμενα πάντα, τὰ πάντα, τὰ πρῶτα, οὐδέν*), μηδέν, τὸ μηδέν, οἷον· Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλῃσμένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν (Θουκ. 8, 95.), οἶμαι γὰρ ὑμᾶς τῆσδε γῆς τὰ πρῶτ' ἔσεσθαι (Εὐρ. Μήδ. 912.), ἄνδρες οἱ ἡμέτεροι πλούσιοι εἰσὶν οὐδέν (Πλάτ. Πολιτ. 8.). Ἔτι τὸ ἐρωτηματικὸν τί, οἷον· τί οὖν δὴ ἔστιν ἅττα εἶπεν ὁ ἀνήρ; (Πλάτ. Φαίδ. 57. α'.), τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πραχθέντα; (αὐτόθ. 58. γ'.), τί ὑμῖν τὰ λεχθέντα; (δηλ. δοκεῖ, αὐτόθ. 84. γ'.), τί σοι φαίνεται ὁ λόγος; (Πλάτ. Φαίδρ. 234. γ'.), φθόνον δὲ σκοπῶν, ὅ τι εἴη — (Ξενοφ. Ἀπομν. 3, 9, 8.). Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ ἐφέλκυσις τοῦ γένους τοῦ κατηγορουμένου, οἷον· θεὸς ἔνεμεν αὐτοὺς αὐτὸς ἐπιστατῶν, καθάπερ νῦν ἄνθρωποι, ζῶον ὂν ἕτερον θειότερον (Πλάτ. Πολιτικῷ 271. ε'.), καὶ ἕως μὲν ἂν παῖδες ὦσιν, ἅτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄῤῥενος, φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας (Πλάτ. Συμπ. 191. ε'.), ξυλλήβδην δὲ νοῦς μετὰ τῶν καλλίστων αἰσθήσεων κραθεὶς γενόμενός τε εἰς ἓν σωτηρία ἑκάστων δικαιότατ' ἂν εἴη καλουμένη (Πλάτ. Νομ. 12, 961. δ'.).

---

*) Σπανίως οὐδένες (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 700.).

γ') Τέλος καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα λαμβάνονται ἐν κατηγορουμένων εἴδει, μάλιστα ἐπὶ μέτρου καὶ βαθμοῦ, οἷον· τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδροτέρα λύπη; (Πλάτ. Φιλήβ. 41. ε'.), κάλλιον ἐθεασάμην Σωκράτη (Πλάτ. Συμπ. 221. α'.), καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον (Θουκ. 6, 27.). Οὕτω λέγεται ἐνίοτε καλῶς εἶναι, ῥαδίως εἶναι, ἔλασσον εἶναι (Θουκ. 6, 88.), ἱκανῶς γίγνεσθαι· καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς ἀνθρώπων κακῶς γεγονέναι, οἷον· τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς θελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων οὐ δέδωκεν, ὅτι ἐδόκουν κάκιον γεγονέναι (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ. 15.). Ἔτι προςκολλῶνται ἐπιῤῥήματα τινὰ καὶ εἰς οὐσιαστικά, ὑπονοουμένης τῆς ὢν Μετοχῆς, οἷον· ἀνὴρ μᾶλλον εὐεργέτης (Πινδ. Ὀλ. 2, 170.), μᾶλλον φίλος (Αἰσχύλ. Χοηφ. 213.), μάλα στρατηγός (Ξενοφ. Ἑλλ. 6, 2, 39.). Ἀνήκει δὲ ἐνταῦθα ἡ φράσις· ἄχθος ἄλλως, ὄχλος ἄλλως, φλυαρία ἄλλως, οἷον· ὄχλος ἄλλως καὶ βασκανία κατεφαίνετο (Δημοσθ. π. παραπρ. 348.), ἡγοῦντο εἶναι τὴν συγγραφὴν ἄλλως ὕθλον καὶ φλυαρίαν (αὐτόθ. 931., τουτ. οὐδὲν ἄλλο παρὰ φλυαρίαν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§. 21.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΓΕΝΩΝ.

Εἰς τὸ ῥῆμα θεωροῦνται, καθὼς καὶ ἀνωτέρω ἐδείχθη, γένη τρία, Ἐνεργητικὸν, Παθητικὸν, Μέσον.

*α΄) Τὸ Ἐνεργητικὸν ἔχει ἤτοι μεταβατικὴν ἢ ἀμετάβατον σημασίαν. Προῆλθε δὲ ἐκ τῆς μεταβατικῆς ἡ ἀμετάβατος σημασία, λογιζομένη ὡς τροπολογία τις ἐκείνης. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ μεταβατικὰ ῥήματα καὶ χωρὶς ἀντικειμένου προφανέστατον καὶ αἰσθαντικώτατον εἶναι τὸ τῆς ἐνεργείας, συμβαίνει νὰ δέχωνται τοιαῦτα καὶ τὴν αὐτοπαθῆ σχέσιν· ὁποῖα εἶναι πολλὰ τῶν τάχος σημαινόντων, οἷον σπεύδειν, παύειν (παῦε, παῦε!), καὶ περὶ ποταμῶν ἐκβάλλειν, εἰςβάλλειν· ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου στροβεῖν, διέλκειν, ἀποσοβεῖν, περισοβεῖν *)· ἔτι τινὰ συναναστροφῆς δηλωτικὰ, οἷον συμμίσγειν, προςμίσγειν (Πλάτ. Νόμ.* 9, 878. *β΄.), ξυμπροςμιγνύναι, ξυμμιγνύναι, π. χ. Θεαιτήτῳ μὲν οὖν αὐτός τε ξυνέμιξα χθὲς διὰ λόγων καὶ νῦν ἀκήκοα ἀποκρινομένου (Πλάτ. Πολιτικῷ* 258. *α΄.), ξυμπροσέμιξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεςβύτῃ (Πλάτ. Θεαίτ.* 183. *ε΄.) **). Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων, οἷον περὶ τῶν Παρακειμένων ἔαγα, πέπρᾶγα, πέπηγα, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἀποθετικῶν, τὰ ὁποῖα, ἐξ ἐναντίων συγκείμενα, μεταβαίνουσιν κατ' Ἀόριστον καὶ Παρακείμενον καὶ εἰς Παθητικὴν σημασίαν, ὡμιλήσαμεν εἰς τὸ τεχνολογικὸν μέρος.*

β΄) Περὶ δὲ τοῦ Παθητικοῦ ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἀπόλυτον χρῆσιν ῥημάτων τινῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ Ἐνεργητικὸν συντάσσονται μετὰ Δοτικῆς ἢ Γενικῆς,

---

*) *Πρβ. βάλλειν· ἐγὼ δὲ θερμόνους τάχ' ἐν πέδῳ βαλῶ (Αἰσχύλ. Ἀγ.* 1172.).

**) *Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ἀκούωμεν τοὺς Γραμματικοὺς, οἵτινες ὑπονοοῦσιν εἰς τοιαῦτα ῥήματα τὴν ἑαυτὸν ἀντωνυμίαν, μηδὲν προςέχοντες μηδὲ εἰς τὸν Ὅμηρον, ὅστις ἀγνοεῖ τοιούτων ἀντωνυμιῶν τὴν χρῆσιν.*

οἷον λέγεται μὲν ἐπιτρέπειν τινί τι, ἐκεῖνοι δέ, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι τὸ ἐπιτετραμμένον, λέγονται ὅμως ἐπιτετραμμένοι τί, ἔτι καταψηφίζεσθαί τινος, οἱ δὲ παθόντες τὴν καταψήφισιν, κατεψηφισμένοι. Ἀξιομνημόνευτος δὲ εἶναι καὶ ἡ χρῆσις Παθητικῶν τινῶν ἐπὶ διαπεραστικῆς δυνάμεως, οἷον· περιπατεῖται ἡ ὁδός, ἡ νῆσος κατηυλεῖτο, ὕσθησαν Θῆβαι (Ἡρόδοτ. 3, 10.) *).

γ') Τὸ δὲ Μέσον, σχηματιζόμενον κατὰ τὸν ἀρχαῖον τοῦ Παθητικοῦ σχηματισμὸν, ἔχει ἴδιον αὐτοῦ τὸ ἐπιστρεπτικὸν τῆς ἐνεργείας· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπέκλινε καὶ τοῦτο εἰς τὸν ἀποθετικὸν σχηματισμὸν, ὅθεν ἐκλύεσθαι (Πλάτ. Νόμ. 12, 948. γ'.· καὶ μεγάλων σφᾶς ἐκλύονται κατὰ πολλὰ ζημιῶν), ἐπιλύεσθαι (Πλάτ. Κρίτ. ἀρχ.) **)· ἔπειτα δὲ ἐδέχετο καὶ μᾶλλον τὴν πρὸς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον σχέσιν, οἷον καταλείπεσθαι παῖδας (Πλάτ. Νόμ. 4, 721. γ'.), ἀποκρύπτεσθαι τὴν οὐσίαν (Ἰσοκρ. Ἀρεοπ. 146.), ἀποφαίνεσθαι, ἀποδείκνυσθαι γνώμην (Λυσ. κατ. Ἐρατ. 27.), ἐπιδείκνυσθαι τέχνην, ἐπαγγέλλεσθαι σοφίαν, παρέχεσθαι μάρτυρα, ἀποδόσθαι τί, διωθεῖσθαι, ἀμύνεσθαι, τιμωρεῖσθαι τινά, ἀποτέμνεσθαι πόδας καὶ χεῖρας (Πλάτ. Συμπ. 205. ε'.), τίθεσθαι νόμους (τουτ. παρ' ἑαυτοῦ, Πλάτ. Νόμ. 1, 630. ε'.)· καὶ καθόλου τὰ τῆς οἰκειώσεως ῥήματα ***), οἷον πορίζεσθαι, παρασκευάζεσθαι, οἰκοδομεῖσθαι, μισθοῦσθαι, διαπράττεσθαι, αἰτεῖσθαι (αἰτεῖν), λύεσθαι τινὰ ἐκ τῶν πολεμίων· ἔτι ὅπου προςγίνεται ἡ τοῦ ἀλληλοπαθοῦς ἔννοια, οἷον διαλέγεσθαι, διαδικάζεσθαι, διακελεύεσθαι, κληροῦσθαι, πάλλεσθαι, νέμεσθαι, ὁμολογεῖσθαι (Λυσ.), διδάσκεσθαι, κτλ. Καὶ ὅπου συμβαίνῃ τι εἰς

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· θυηπολεῖται δ' ἄστυ (Εὐρ. Ἡρακλ. 402.), μέλαθρον αὐλεῖται (Ἰφιγ. Ταύρ. 367.), ἀείδετο δὲ πᾶν τέμενος (Πινδ. Ὀλ. 9, 92).

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· τιμᾶσθαι, τίεσθαι (Ὅμηρ. Ἡσίοδ.), τίνεσθαι (Πινδ.), δάμνασθαι, δαμάζεσθαι, πολεμίζεσθαι, ἀκουάζεσθαι, ὁράασθαι, κλαίεσθαι, στένεσθαι.

***) Μάλιστα κατὰ τοὺς Παρακειμένους, οἷον παρεσκεύασμαι, διαπέπραγμαι, κεκόμισμαι, μεμίσθωμαι, ἀφώρισμαι (Πλάτ. Σοφ. 231. ε'.).

ἐμὲ δι' ἰδίας μου προσταγῆς, οἷον· παρατίθεμαι τράπεζαν (τουτ. δι' ὑπηρέτου ἢ ἄλλου τινος βάλλω ἔμπροσθεν ἐμαυτοῦ τράπεζαν), διδάσκομαι υἱόν (δηλ. βάλλω τινὰ, ὅστις νὰ διδάξῃ τὸν υἱόν μου), ἢ ὅπου ἡ ἐνέργεια ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον κατ' Αἰτιατικὴν, οἷον λοῦμαι (λούω ἐμαυτόν), ἀπάγχομαι (ἀπάγχω ἐμαυτόν), ἀπέχομαι (ἀπέχω ἐμαυτόν) *). Ὅθεν δὲν εἶναι θαυμαστὸν, ὅτι κατὰ μικρὸν ἐξετείνετο ἡ χρῆσις τῶν Μέσων καὶ εἰς ἀπόλυτον ἐνέργειαν, οἷον ποιεῖσθαι, ἐννοεῖσθαι, περιορᾶσθαι (Θουκ.), ἀριθμεῖσθαι, διαριθμεῖσθαι (Πλάτ.).

Ἀλλὰ εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς σχηματισμὸς ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, οἷον φέρειν μισθόν (ἀντὶ τοῦ συνηθ. φέρεσθαι), σώζειν τί (οἷον· εἰ μηδὲν ὧν μάθοι σώζειν δύναιτο, (Πλάτ. 6, 486. γ'.), περιῤῥῆξαι χιτῶνα. Ἄλλοτε ἐπικρατεῖ τις διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων σχηματισμῶν, οἷον εὑρίσκειν — εὑρίσκεσθαι (τὸ πορίζεσθαι), ποιεῖν πόλεμον (τουτ. ἐγείρειν πόλεμον) — ποιεῖσθαι πόλεμον (τουτ. πολεμεῖν).

*) Αὕτη δὲ ἡ σημασία τοῦ Μέσου περιορίζεται εἰς ὀλίγα ῥήματα, καὶ ἐξαιρέτως, ἐκτὸς τῶν ἤδη εἰρημένων, εἰς ὅσα σημαίνουσι συνήθη τινὰ πρᾶξιν τοῦ πράττοντος εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα.

§. 22.

ΒΡΑΧΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Ἡ βραχυλογία τοῦ ῥήματος φαίνεται μάλιστα εἰς φράσεις τινὰς μετὰ τῆς εἰς ἢ ἐπί προθέσεως, οἷον *κελεύειν ἐπὶ τὰ ὅπλα, παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα* (Ξενοφ. Ἑλλην. 2, 3, 14. Ἀνάβ. 1, 5, 13.), *λιπεῖν τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω* (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. 1, 5.), *ἀποδύσασθαι εἰς τὴν παλαίστραν* (Λυσ. Λείψ. 121.), *ἁλῶναι εἰς τοὺς πολεμίους* (Πλάτ. Πολ. 5, 468. α'.), *εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπλήρουν* (Ἰσοκρ. π. Εἰρ. 175.), *εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι* (Ἀριστοφ. Βατρ. 1305.), *δεῖ δέ που τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὰ τοῦ καλοῦ ἐρωτικά* (Πλάτ. Πολ. 3, 403. γ'.).

§. 23.

ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Ἡ δὲ ἔλλειψις τοῦ ῥήματος, συχνοτέρα οὖσα καὶ ποικιλωτέρα τῆς βραχυλογίας, εὑρίσκεται πρῶτον μὲν εἰς τὰς παροιμίας, οἷον γλαῦκας εἰς Ἀθήνας· ἔπειτα εἰς τὰς καθ' ἡμέραν φράσεις· ὕδωρ κατὰ χειρός, πῦρ, πανόν, καὶ εἰς τοὺς ἐπιγραφικοὺς τύπους, οἷον· οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ (Δημοσθ. κατ' Ἀνδροτ. 616.), ἔτι εἰς τὰς φράσεις, οὐδὲν ἄλλο ἤ, τί ἄλλο ἤ, οἷον· καὶ νῦν τούτω οὐδὲν ἄλλο ἢ χορεύετον περὶ σέ (Πλάτ. Εὐθυδ. 17.), οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀναμιμνήσκονται οὗτοι (Πλάτ. Φαίδ. 76. α'.), τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσαν; (Θουκ. 3, 39.) *), — καὶ οὐχ ὥσπερ, οἷον· ἐποίησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι, οὐχ ὥσπερ Ἀχιλλέα ἐτίμησαν (Πλάτ. Συμπ. 179. ε'.), καὶ πολλάκις εἰς ἐρωτήσεις, τί; τί δέ; τί οὖν; οἷον· τί δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης· δεῖ γὰρ καὶ Κέβητα πείθειν (Πλάτ. Φαίδ. 77. α'.), τί δέ; ἐπιστήμη ἐστὶ ψευδὴς καὶ ἀληθής; (Πλάτ. Γοργ. 454. δ'.), τί δέ, εἰ μὴ ὑπισχνεῖτό γε ἐπιμελήσεσθαι; (Ξενοφ. Οἰκ.), τί δέ, ὅταν ἀνελπίστως ἔχῃ κενούμενος τεύξεσθαι πληρώσεως; (Πλάτ. Φιλήβ. 36. β'.), τί οὖν; ὁ τὰ τεκτονικὰ μεμαθηκὼς τεκτονικὸς ἢ οὔ; (Πλάτ. Γοργ. 460. β'.), τί δῆτα οἰόμεθα, εἴ τῳ γένοιτο αὐτὸ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινές; (Πλάτ. Συμπ. 211. ε'.). Παραπλησίως τί μήν; τί γάρ; (Πλάτ. Παρμεν. 147. γ'.), καὶ τί χρή; οἷον· καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐχ ὑπὸ μὲν θεῶν ἠγαπημένον φαίνεσθαι, κτλ. (Δημοσθ. 1404.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὸ μή κατ' ἔλλειψιν τοῦ φοβοῦμαι, φόβος ἐστί, καὶ τὸ ὅπως κατ' ἔλλειψιν τοῦ σκόπει, ὅρα, οἷον· μὴ ἀγροικότερον ᾖ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν (Πλάτ. Γοργ. 462. ε'.), μεθύοντα δὲ ἄνδρα παρὰ νηφόντων λόγους παραβάλλειν μὴ οὐκ ἐξ ἴσου ᾖ (Πλάτ. Συμπ. 214. γ'.). Ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ.

---

*) Παρβ. τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον ἄλλο τι, §. 16. Α'. γ'.

φόν. 21.) *). Ἔτι αἱ φράσεις, οὐ γὰρ ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά (Πλάτ. Συμπ. 173. β'. 199. ά.), οὐχ ὅπως, μὴ ὅτι, οὐχ ὅτι, μήτι δή — γε· π. χ. Ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφήρηται (Λυσ. κατὰ Νικομ.), ὁ δὲ ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου, μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων (Πλάτ. Θεαίτ. 161. δ'.), τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ ξυνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ (Πλάτ. Θεαιτ. 157. β'.), ἐπεὶ Σωκράτη γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καί φησιν ἐπιλήσμων εἶναι (Πλάτ. Πρωταγ. 336. δ'.), ἴσμεν γὰρ, ὅτι χιλίων ἀνδρῶν ἄκροι πεττευταὶ τοσοῦτοι πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἂν γένοιντό ποτε, μήτι δὴ βασιλεῖς γε (Πλάτ. Πολιτικῷ 292. ἑ.). Τέλος αἱ Ἀττικαὶ φράσεις, μή μοι πρόφασιν (δηλ. λέγε, Ἀριστοφ. Ἀχ. 344.), μή μοι γε μύθους (Ἀριστοφ. Σφηξ. 1174.), σὺ δή με ταῦτα (δηλ. λέγεις; Ἀριστοφ. Βατρ. 866.).

---

*) Οὕτως ἐξηγεῖται το Σοφ. Φιλοκτ. 54. (δεῖ σ' ὅπως), τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

§. 24.

Τὸ Ἀπαρέμφατον, ὥσπερ ὑπόστασις ὂν τοῦ ῥήματος καὶ κέντρον ὅλων τῶν ἐγκλίσεων, δὲν δηλοῖ καθ' ἑαυτὸ ἀριθμὸν ὡρισμένον οὐδὲ πρόσωπον· κλίνει δὲ εἰς μὲν τὸ οὐσιαστικὸν, διότι εἶναι ἀνεξάρτητον, εἰς δὲ τὸ ῥῆμα, διότι μετέχει τοῦ χρόνου. Διὰ ταῦτα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν, καὶ ὡς τοῦ πῶς δηλωτικόν.

Α. Ὡς ῥηματικὸν οὐσιαστικόν. α΄) Ἀναφαίνεται οὕτω πολλάκις ὡς κατηγορούμενον, οἷον· ὑπερήφανος γάρ μοι ἐδόκει εἶναι (ἡ περὶ φύσεως ἱστορία), εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου (Πλάτ. Φαίδ. 96. *α΄.), οὐχὶ Γλαύκου γέ μοι τέχνη δοκεῖ εἶναι, διηγήσασθαι ἅ γ' ἐστίν (αὐτόθ.* 108. *δ΄.), Ἕρμαιον ἂν ἦν τοῖς κακοῖς ἀποθανοῦσι τοῦ τε σώματος ἅμα ἀπηλλάχθαι καὶ τῆς αὐτῶν κακίας μετὰ τῆς ψυχῆς (αὐτόθ.* 107. *γ΄.). Καὶ πολλάκις μετὰ τὴν φράσιν, ἔστιν ἀνδρὸς σοφοῦ, κτλ. οἷον· ἀνδρῶν σωφρόνων μέν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν (Θουκ.* 1, 120.) *).

β΄) Μεταβαίνει δὲ εἰς τὸ κῦρος οὐσιαστικοῦ, ὁπόταν λαμβάνῃ τὸ ἄρθρον καὶ γίνηται κλίσεως ἐπιδεκτικὸν, οἷον· καλῶς ἔχει τὸ πεισθῆναι (Πλάτ. Φαίδ. 91. *β΄.), ὁ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν καὶ ὁρᾶν καὶ ὀσφραίνεσθαι (αὐτόθ.* 96. *β΄.), ἐκεῖνοι γὰρ παρέδοσαν ἐπὶ τῷ δικαίως*

---

*) *Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι ταύτην τὴν φράσιν οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται καὶ ἐλευθερώτερον, λαμβάνοντες ἀντὶ τοῦ Ἀπαρεμφάτου τὴν διὰ τῆς ὅς ἀντωνυμίας σύνταξιν, οἷον· σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες τἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο (Θουκ.* 4, 18.), *σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς, ὅστις ἐν βραχεῖ πολλοὺς καλῶς οἷός τε συντέμνειν λόγους (Ἀριστοφ. Θεσμοφ.* 177.). *Ὅθεν ἐξηγεῖται τὸ Θουκ.* 2. 44., *τὸ δ' εὐτυχὲς, οἳ ἂν τῆς ἐκπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἵδε νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ, λύπης, κτλ.*

χρῆσθαι τούτοις (*Πλάτ. Γοργ.* 456. *ε'.*), *δοκεῖ τούτῳ διαφέρειν ὁ ἀνὴρ τῶν ἄλλων ζώων, τῷ τιμῆς ὀρέγεσθαι* (*Ξενοφ. Ἱέρ.* 7, 3.). *Καὶ ὅταν προσγίνηται εἰς αὐτὸ ἴδιόν τι πρόσωπον, τότε τοῦτο τίθεται κατ' Αἰτιατικὴν, οἷον· τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς* (*Ἀριστοφ.*)· *ὅταν δὲ τοῦ Ἀπαρεμφάτου τὸ πρόσωπον ἦναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τῆς ἡγουμένης προτάσεως, ἐκφέρεται κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ εἰς ταύτην ἐμπεριεχομένου ὑποκειμένου, οἷον· τῷ ἑκάτεροί τι ἐμπειρότεροι εἶναι θρασύτεροί ἐσμεν* (*Θουκ.* 2, 89.), *μῶν οὖν πάντες ἀποτυγχάνουσι τοῦ δοκεῖν εἶναι δίκαιοι μηδαμῶς ὄντες;* (*Πλάτ. Σοφ.* 267. *γ'.*), *τοῦ δὲ διαλέγεσθαι οἷός τ' εἶναι θαυμάζοιμ' ἂν εἴ τῳ παραχωρεῖ* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 336. *γ'.*) *).

γ') *Ἀλλ' εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν καὶ Αἰτιατικὴν τὸ Ἀπαρέμφατον τοῦτο διέσωσε μάλιστα τὴν ἀνεξάρτητόν του φύσιν, σημαῖνον τινὰ προϋπόθεσιν. Καὶ κατὰ μὲν τὴν Ὀνομαστικὴν κεῖται οὕτω προηγουμένων οὐσιαστικῶν, οἷον· ἀσφάλεια δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι* (*Θουκ.* 3, 82.), *ὁ ἐμὸς ἔρως τούτου αἴτιος, τὸ τοῖς Ἕλλησιν ἐμὲ πιστὸν γενέσθαι* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 2, 5, 22.), *μεγάλη δὲ εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι πόλει* (*Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. τέλ.*). *Ἔπειτα εἰς ἐλευθερωτέραν παράστασιν πράξεως, μετὰ ψόγου προφερομένην, οἷον· τὸ οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ δύνασθαι ἀποδρᾶναι, πολλὴ μωρία καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος!* (*Πλάτ. Πρωταγ.* 317. *α'.*), *καὶ κατ' ἔλλειψιν τῆς κατηγορικῆς ἐκφράσεως· τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν τε εἶναι, ὅτι ἄλλο μέν τί ἐστι τὸ αἴτιον τῷ ὄντι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο, ἄνευ οὗ τὸ αἴτιον οὐκ ἄν ποτ' εἴη αἴτιον* (*Πλάτ. Φαίδ.* 99. *β'.*), (*δηλ. ὡς ἄτοπον!*), *τὸ οὖν τοιούτων μὲν πέρι πολλὴν σπουδὴν ποιήσασθαι, Ἔρωτα δὲ μηδένα πω ἀνθρώπων τετολμηκέναι εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν ἀξίως ὑμνῆσαι* (*δηλ. ὡς ἄδικον! Πλάτ. Συμπ.* 177. *γ'.*), *φεῦ, τὸ ἐμὲ*

---

*) *Ἀναιρεῖται δὲ ἡ συμφωνία αὕτη, μάλιστα ὅταν τὸ ὑποκείμενον τῆς ἡγουμένης προτάσεως ἐκφράζηται διὰ Δοτικῆς, οἷον· ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδέν ἐστι πρεσβύτερον τοῦ ὡς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι* (*Πλάτ. Συμπ.* 218. *δ'.*), *οὐδεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν οὐδὲ σωτηρία, πλὴν τοῦ ὡς βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι* (*Πλάτ. Φαίδ.* 107. *δ'.*).

νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν! (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 2, 2, 3.) *).

δ) *Συχνοτέρα δὲ εἶναι ἡ Αἰτιατικὴ, εἰς μὲν τοὺς ποιητὰς καὶ τότε, ὅταν ἐξαρκῇ τὸ ψιλὸν Ἀπαρέμφατον* **), *εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους μάλιστα πρὸς δήλωσιν ἀποτελέσματος* (*καθὼς τὸ ὥστε*), *οἷον· τὸ μὲν προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῷ οὐδεὶς πρόθυμος ἦν* (*Θουκ.* 2, 53.). *Καὶ οὕτω δὲ ἀποτελεῖται τις ἐπεξήγησις, φανερὰ οὖσα καὶ ἐκ τούτου, ὅτι τὸ προηγούμενον ῥῆμα στερίσκεται τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πτῶσιν, οἷον· φόβος δὲ συγγενὴς τὸ μὴ ἀδικεῖν σχήσει* (*Αἰσχύλ. Εὐμ.* 681.), *τὸ μὲν οὖν μὴ ἀγανακτεῖν πολλὰ ξυμβάλλεται* (*Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ.* 35. *ε΄.*), *ὁ γὰρ παραβαίνειν τὶ βουλόμενος τὸ μὴ προέχων ἂν ἐπελθεῖν ἀπετράπετο* (*Θουκ.* 3, 11.). *Καὶ προηγουμένης ἄλλης ἀποφάσεως, τὸ μὴ οὔ, τὸ μὴ οὐχί, οἷον· οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύεται τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ* (*Πλάτ. Κρίτ.*)· *καὶ* (*λέγω*) *μηδὲν οὕτως εὖ σεσημάνθαι, τὸ μὴ οὐχὶ τοὺς ῥύπους ἀνασπάσαι* (*Ἀριστοφ. Λυσ.* 1200.). *Τίθεται δὲ ἀντὶ τῆς Αἰτιατικῆς καὶ ἡ Γενικὴ ἐπὶ σκοποῦ, οἷον· τὰς αἰτίας ἔγραψα πρῶτον καὶ τὰς διαφορὰς, τοῦ μή τινα ζητῆσαί ποτε, ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη* (*Θουκ.* 1, 23.), *μή με ὑπολάβῃς οὐ πρὸς τὸ πρᾶγμα φιλονεικοῦντα λέγειν, τοῦ καταφανὲς γενέσθαι, ἀλλὰ πρὸς σέ* (*Πλάτ. Γοργ.* 457. *ε΄.*) ***). *Εἶναι δὲ αὕτη ἡ σύνταξις συνηθεστέρα, ὁπότε γίνεται ἁπλῆ ἀναφορὰ τοῦ ἀντικειμένου, οἷον· τοῦ μὴ πλέον ἔχειν ἀπετράπετο* (*Θουκ.* 1, 76.), *ἀπεγνωκέναι τοῦ μάχεσθαι* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 1, 7.)· *ὅπου ἄλλοτε καὶ μάλιστα εἰς ἀποφατικὰς ἐκφράσεις εὑρίσκεται τὸ ψιλὸν Ἀπαρέμφατον, οἷον· ἀποστερούμενος, μηδὲ τὰς παρούσας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι* (*Ἀντιφ. λόγ.* 5. *ἀρχ.*).

---

*) *Πρβ. Σοφ. Φιλοκτ.* 234. *Ἀριστοφ. Ὄρν.* 5. *Ἐκκλησ.* 787. *Καὶ χωρὶς τοῦ ἄρθρου, Αἰσχύλ. Εὐμ.* 835.

**) *Αἰσχύλ. Ἀγαμ.* 1300., *τλήσομαι τὸ κατθανεῖν.*

***) *Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶναι καὶ προθέσεις εἰς χρῆσιν, οἷον· δορυφοροῦσι δὲ ἐπὶ τοὺς κακούργους ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν βιαίῳ θανάτῳ ἀποθνήσκειν* (*Ξενοφ. Ἱέρ.* 4, 3.).

Β'. Τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς τοῦ πῶς δηλωτικόν. Εὑρίσκεται τοῦτο α') ἐπὶ εὐχῆς*) καὶ προσταγῆς**), οἷον· ὦ Διόνυσε δέσποτα, κεχαρισμένως σοι τήνδε τὴν πομπὴν ἐμὲ πέμψαντα καὶ θύσαντα μετὰ τῶν οἰκετῶν ἀγαγεῖν τυχηρῶς τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια, στρατιᾶς ἀπαλλαχθέντα· τὰς σπονδὰς δέ μοι καλῶς ξυνενεγκεῖν τὰς τριακοντούτιδας (Ἀριστοφ. Ἀχ. 247.)· ἀκούετε λεῴ· τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι (Ἀριστοφ. Εἰρ. 555.)· ὅτου δὲ ἂν ὁ λόγος ᾖ, σύ μοι φράζειν (Πλάτ. Σοφ. 262. ε'.)· σὺ δέ, ὦ Κλεαρίδα, ὅταν ἐμὲ ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον, αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν καὶ ἐπείγεσθαι ὡς τάχιστα ξυμμῖξαι (Θουκ. 5, 9.)***). Ὅθεν συνέστησαν αἱ ἐπὶ προσφωνήσεως φράσεις, χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ ἐξηγεῖται δὲ ἡ χρῆσις τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἐπὶ ὁρισμοῦ, οἷον· ὡς ἀνομοίαν ἔρχεσθον ὁδόν· τῷ μὲν πίνειν στεφανωσαμένῳ, σοὶ δὲ ῥιγῶν καὶ προφυλάττειν (Ἀριστοφ. Ἀχ. 1144.), πρῶτον μὲν ἄρχειν ἐν τῇ πόλει δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, ἔπειτα γαμεῖν ὁπόθεν ἂν βούληται, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 2, 362. β'.)†).

β') Ἐναργεστέρα εἶναι ἡ ἀνεξάρτητος δύναμις τοῦ Ἀπαρεμφάτου μετὰ ἐπίθετα ποιότητος σημαντικά, οἷον· λέγεται εἶναι τοιαύτη ἡ γῆ αὐτὴ ἰδεῖν (Πλάτ. Φαίδ. 110. β'.), νῦν μέν γ' ἰδεῖν εἶ πρῶτον ἐξαρνητικός (Ἀριστοφ. Νεφ. 1172.), ὀλίγοι στρατὸν τῶν Μήδων ἀλέξασθαι (Ἡρόδοτ. 7, 207.)· ἢ μετ' ἄλλων τοιούτων ῥημάτων καὶ ὀνομάτων, οἷον· ὡς ἰδεῖν ἐφαί-

---

*) Ὅπου οἱ Γραμματικοὶ εὐχαριστοῦνται νὰ ὑπονοῶσι τὸ δός, εὑρίσκοντες αὐτὸ καὶ ἄλλοτε προστιθέμενον, μάλιστα εἰς τὴν ποίησιν, οἷον· ὦ Ζεῦ, δός με τίσασθαι μόρον πατρός (Αἰσχύλ. Χοηφ. 16.).

**) Ἄλλο εἶδος τοῦ προστακτικοῦ Ἀπαρεμφάτου φαίνεται εἰς τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς εον, τὰ ὁποῖα διὰ μὲν τὸν Παθητικὸν τύπον αὐτῶν δέχονται τὸ πρόσωπον εἰς τὴν Δοτικήν, οἷον ποιητέον σοι (πρέπει νὰ κάμῃς), διὰ δὲ τὴν εἰς αὐτὰ ἀποκεκρυμμένην ἔννοιαν τοῦ δεῖ, εἰς τὴν Αἰτιατικήν, οἷον· τὸν βουλόμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον (Πλάτ. Γοργ. 507. δ'., πρβ. τὸν Πλεονασμὸν εἰς τό· ἐκείνας τὰς φύσεις οἷον δεῖν ἐκλεκτέας εἶναι (Πλάτ. Πολιτ. 535. α'.).

***) Πρβ. Αἰσχύλ. Προμ. 711. Σοφ. Ἠλ. 9.

†) Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ τὸ Σοφ. Φιλοκτ. 1167. εὖ γνῶθ', ὅτι σοὶ κῆρα τάνδ' ἀποφεύγειν (τὸ εὖ γνῶθ', ὅτι εἴρηται ἀπολύτως ὡς τὸ εὖ ἴσθ', ὅτι).

νετο (Πλάτ. Φαίδ. 84. γ'.), δοκεῖς οὖν τὶ διαφέρειν αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύριον κτησαμένου χαλκέως (Πλάτ. Πολιτ. 6, 495. ε'.), εἰς ἔκπληξιν μεγέθεσι κάλλεσί τε ἔργων ἰδεῖν τὴν οἴκησιν ἀπειργάσαντο (Πλάτ. Κριτίᾳ 115. γ'.).

Ἐντεῦθεν προῆλθον φράσεις, οἷον σὺν θεῷ εἰπεῖν (Πλάτ. Θεαίτ. 151. β'.), ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν (Θουκ. 6, 82.), οὑτωσί γ' ἀκοῦσαι (Πλάτ. Εὐθύδ. 2.), καὶ πολλάκις ἐμοὶ δοκεῖν, ὀλίγου δεῖν. Μάλιστα δὲ μετὰ τῶν μορίων καὶ ἐπιθέτων, ὡς, ὥς γε, ὅσον, ὅ,τι· ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὡς εἰπεῖν, ὡς συνελόντι εἰπεῖν (ἰδ. §. 5. Αβ'. γ'.), ὥς γέ μοι δοκεῖν, ὥς γε οὑτωσὶ εἰκάσαι, ὡς ἐνθένδε ἰδεῖν (Πλάτ. Πολιτικῷ 289. δ'.), ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι (Θουκ. 4, 36.), ὥς γ' ἐμοὶ χρῆσθαι κριτῇ (Εὐρ. Ἀλκ. 810.), ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῷδε ὄντι κρῖναι (Πλάτ. Σοφ. 234. ε'.), ὡς ἐν τύπῳ, μὴ δι' ἀκριβείας εἰρῆσθαι (Πλάτ. Πολ. 3, 414. α'.), ὥς γ' ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, ὥς γε κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν ἀποφαίνεσθαι (Πλάτ. Πολιτικῷ 272. δ'.), ἀτοπώτατοί τινες εἰσιν, ὥς γ' ἐν φιλοσόφοις τιθέναι (Πλάτ. Πολιτ. 5, 475. δ'.), ὡς ἐμὲ εὖ μεμνῆσθαι (Ἡρόδοτ. 2, 125.), ὅσον γέ με εἰδέναι (Πλάτ. Θεαίτ. 145. α'.), ὅσα ἤδη δοκεῖν αὐτῷ (Θουκ. 6, 25.), ὅ,τι κἄμ' εἰδέναι (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 450.) *). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα καὶ αἱ φράσεις ἑκὼν εἶναι (εἰς ἀποφατικὰς ἐκφράσεις), τὸ τήμερον εἶναι (διὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν), εἰς δύναμιν εἶναι (Πλάτ. Πολιτικῷ 300. γ'.), τὸ ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι (ἰδὲ §. 13. ΕΠΙ β'. γ'.), εὑρῆσθαι δὲ ἡγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων, ὡς παλαιὰ εἶναι, ἀποχρώντως (Θουκ. 1, 21.).

---

*) Ἐντεῦθεν ἔγιναν εἰς τοὺς ποιητὰς αἱ πλεοναστικαὶ φράσεις· οὐ ῥητὸν αὐδᾶσθαι (Αἰσχύλ. Προμ. 766.), οὐ φατὸν λέγειν (Ἀριστοφ. Ὀρν. 1710.).

§. 25.

Ἐπὶ πολὺ ἐκτείνεται τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἡ χρῆσις μετ' ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων.

Α'. Μετ' ἐπιθέτων, ὅπου ἐμφαίνεται μέτρον καὶ προϋπόθεσις ἐκ τοῦ ἀντικειμένου· οἷον *δεινὸς λέγειν, πιθανώτατος λέγειν* (Πλάτ. Γοργ. 479. γ'.), *ἀδύνατος εἰπεῖν, δυνατὸς φέρειν, ἀγαθὸς βοᾶν*· καὶ οὕτως *ἄπορος, χαλεπός, ῥᾴδιος, ἱκανός, ἐπιτήδειος, ἄξιος, δίκαιος, ὅσιος, οὐ χεῖρον, ἀναγκαῖος* (*ἀνάγκη, πᾶσα ἀνάγκη*)· π. χ. *ἄπορον εἶδος διερευνήσασθαι* (Πλάτ. Σοφ. 236. δ'.) Ὁ μὲν (σοφιστὴς), *ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητα, τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς, διὰ τὸ σκοτεινὸν τοῦ τόπου κατανοῆσαι χαλεπός*· ὁ δέ γε *φιλόσοφος διὰ τὸ λαμπρὸν αὖ τῆς χώρας οὐδαμῶς εὐπετὴς ὀφθῆναι* (Πλάτ. Σοφ. 254. α'.), *χαλεποὶ οὖν καὶ ξυγγενέσθαι εἰσὶν οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον* (Πλάτ. Πολιτ. 1, 330. γ'.), *οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χαλεπόν ἐστιν ἀνδρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν* (Ἰσοκρ. Εὐαγ. 190.), *καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἴη ἀνέχεσθαι θεωροῦσα*, (*πέπεισμαι*) *γνῶναι ἄν, ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς οὐρανός* (Πλάτ. Φαίδ. 109. ε'.), *καθαρὰ καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται καὶ ἐπιτήδεια κόραις παίζειν παρ' αὐτά* (Πλάτ. Φαίδρ. 229. β'.), *θρέψαντα γὰρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεεινὸν οὐ ῥᾴδιον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πάθεσι κατέχειν* (Πλάτ. Πολιτ. 10, 606. β'.), *ταῦτα ῥᾴω τηλικῷδε ὄντι ἐπακολουθεῖν* (Πλάτ. Θεαίτ. 177. γ'.), *ἐπὶ δὲ ταῖς ναυσὶ ῥᾷστοί εἰσιν ἀμύνεσθαι* (Θουκ. 4, 10.), *ἄξιον ἀκοῦσαι* (Πλάτ. Φαίδ. 110. β'.), *ἆρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖσθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύμως ἑαυτὸν ἐπιδεικνύναι* (Πλάτ. Θεαιτ. 145. β'.), *ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον διαλέγεσθαι, ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου βλάβῃ καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον, ὅσιον καὶ εὐσεβές* (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 24.), *οὐ χεῖρον πολλάκις ἀκούειν* (Πλάτ. Φαίδ. 105. α'.),

εἰσὶ μὲν ἔνιαι τῶν ἀποκρίσεων ἀναγκαῖαι διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (Πλάτ. Γοργ. 449. β΄.), εἰ καὶ τὸ ἄθερμον ἀναγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, — ὑπεξῄει ἂν ἡ χιὼν, οὖσα σῶς καὶ ἄτηκτος (Πλάτ. Φαίδ. 106. α΄.), εἶπέ τε, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη, τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι (Πλάτ. Θεαιτ. 142. δ΄.). (Περὶ τοῦ δίκαιός εἰμι, ἄξιός εἰμι, ἰδὲ ΤΜΗΜΑ Γ΄. Β΄. 4.).

Ἔτι ἀξιομνημόνευτοι εἶναι αἱ φράσεις, οἷός εἰμι, οἷός τ' εἰμί, οἷόν τ' ἐστί, κρείττων εἰμι, ἥττων εἰμι, κύριός εἰμι, καὶ τὸ οὐδέτερον ὅσον, ἔτι εὖ ἔχει, φύσιν ἔχει, εἰκός ἐστιν, οἷον· καὶ μὴν ὅτι γε οἷος (εἶ) παῤῥησιάζεσθαι καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι, αὐτός τε φῄς, καὶ ὁ λόγος, ὃν ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, ὁμολογεῖ σοι (Πλάτ. Γοργ. 487. δ΄.), οἷός ἐστι μὴ ἂν ἀπαρνηθῆναι τὸ αὑτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἐρῶντι (Πλάτ. Φαίδρ. 256. α΄.), οὐδὲ λέγειν οἷός τ' εἰμί (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 4, 12.), οὐχ οἷόν τε ἄνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι (Ξενοφ. Ἀγησ. 4, 2, 11.), τοῖς κατὰ γῆν ἀρχομένοις οἷόν τ' ἐστὶν ἀθρόους μάχεσθαι (Ξενοφ. πολ. Ἀθην. 2, 2.), οὐκ ἄλλος κρείττων παραμυθεῖσθαι (Πλάτ. Πολιτικῷ, 268. β΄.), οὐδενὸς ἥττων γνῶναι (Θουκ. 2, 60., πρβ. ὀξὺς ἐπινοῆσαι, Θουκ. 1, 70.), εἰ μὲν γὰρ κύριοι ἦσαν πράξασθαι ἢ ἀφεῖναι, ἐννόμως ζημιωθεὶς εὐλόγως ἂν ὤφειλον (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου, 12.), νεμόμενοι τὰ αὑτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν (Θουκ. 1, 2.), ἡ μὲν ἔφθασε τοσοῦτον, ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα (Θουκ. 3, 49.), ὡς τούτοις μὲν, οἷς εἴρηκα, τοσοῦτον μόνον ἐχρώμην, ὅσον ὀφθῆναι διαλεγόμενος (Ἰσοκρ. π. Ἀντιδ. 98., πρβ. Πλάτ. Πρωταγ. 334. γ΄., Θεαιτ. 161., β΄.), εὖ ἔχει μὴ κατασιγῆσαι (Πλάτ. Φαίδ. 107. α΄.), οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι ἄρχεσθαι ὑφ' αὑτοῦ (Πλάτ. Πολιτ. 6, 489. β΄.), εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν (Πλάτ. Θεαιτ. 152. ε΄.).

Β΄. Μετὰ ῥημάτων. α΄) Καθὼς τὸ Ἀπαρέμφατον προσαρμόζεται εἰς ἄλλους ἀναριθμήτους τύπους, πρὸς ἔνδειξιν ἰδιαιτέρων σχέσεών των ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, οἷον·

λοιπὸς σκέψασθαι (Πλάτ. Πολιτ. 9. ἀρχ.), *ὀλίγας* (ῥυτίδας) *κατέλιπε, τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλὸν, μνημεῖον εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους* (Πλάτ. Συμπ. 191. α'.)· οὕτω καὶ τότε, ὅταν ὁ λόγος ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν ἦναι τέλειος, ἐξηγεῖται ἡ ἔννοια αὐτοῦ ἐναργέστερον διὰ προσθήκης τοῦ Ἀπαρεμφάτου, μάλιστα μετὰ τὸ δεῖ, δεῖσθαι, οἷον· *σφόδρα ἡμῖν δεῖ ἄκρων εἶναι τῶν ἀρχόντων* (Πλάτ. Πολιτ. 5, 459. γ'.), *τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι;* (Ξενοφ. Ἀναβ. 5, 4, 9.), *ἀφίεμέν σε ὥσπερ φόνου καθαρὸν εἶναι* (Πλάτ. Πολιτ. 5, 451. β'.), *ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι* (Θουκ. 5, 15.), *τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα ἣν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν* (Θουκ. 1, 138.). Ἀνήκει ἐνταῦθα πέφυκα, δεῖ, χρή, πολλοῦ δέω, τοσούτου δέω, οἷον· *ὃ δὴ πέφυκεν Ἔρως μισεῖν* (Πλάτ. Συμπ. 195. β'.), *πάντα πέφυκε καὶ ἐλασσοῦσθαι* (Θουκ. 2, 64.), *τὸ γὰρ περιττὸν ἀεί που δεῖ τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν* (Πλάτ. Φαίδ. 103. ε'.), *χρὴ τὰ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπᾴδειν ἑαυτῷ* (αὐτόθ. 114. δ'.), *πολλοῦ δέω βατράχους λέγειν* (Πλάτ. Θεαιτ. 167. β'.), *πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι ἡ μάχη* (αὐτόθ. 179. δ'.), *τοσούτου τοίνυν δεῖ ἢ λοιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ ἡμῖν γεγονέναι* (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 45.)· (πρβ. τὰς συγγενεῖς φράσεις· *ἐλαχίστου δεῖ, παρ' ἐλάχιστον ἦλθε* (Θουκ. 8, 76.), *παρὰ νύκτα ἐγένετο* (Θουκ. 4, 106.), καὶ τὸ διαφέρει, οἷον· *οὐδὲν ἔτι διοίσει αὐτῷ ὁπηοῦν τῶν ἐνθάδε ὁτιοῦν γίγνεσθαι* (Πλάτ. Συμπ. 194. δ'.).

β') Ἐπειδὴ δὲ τὸ Ἀπαρέμφατον ἐκφράζει καθόλου ἀποτέλεσμα, ὅπου τοῦτο ἐκτίθεται ἀποφατικῶς, λαμβάνεται τὸ μή (ἐμφατικώτερον τὸ μή), μάλιστα μετὰ τὰ ῥήματα *ἀρνεῖσθαι* (ἔξαρνον εἶναι), *εἴργειν, κατέχειν, ἐπισχεῖν, κωλύειν* (ἐμποδὼν γίγνεσθαι), *ἀποσχέσθαι, ἀποτρέπειν, ἀπαγορεύειν*, οἷον· *ἠρνοῦντο μὴ πεπτωκέναι* (Ἀριστοφ. Ἱππ. 572.), *ἔξαρνός ἐστι μηδ' ἰδεῖν με πώποτε* (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 241.), *καὶ τὸν πλεῖστον ὅμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν* (Θουκ. 3, 1.), *καὶ ἡμῶν οἱ*

πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἷοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν (Πλάτ. Φαίδ. 117. γ΄.), οὐ πολὺν χρόνον μ' ἐπέσχον μή με ναυστολεῖν ταχύ (Σοφ. Φιλοκτ. 349.), ἐκώλυον αὐτὸν μὴ προσεύχεσθαι (Ξενοφ. Ἑλλ. 3, 2, 16.), ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων χώραν στρατεῦσαι (Θουκ. 5, 25.), ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν (Ἀριστοφ. Ἀχ. 168.). Ὁμοίως λέγεται· ἀπεκρύπτετο μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν (Θουκ. 2, 53.), καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὁλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν (Θουκ. 7, 53., πρβ. αὐτόθ. 1, 16.).

Ὅταν δὲ εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα προηγῆται ἀπόφασις, τότε προςλαμβάνεται εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον μὴ οὐ, τὸ μὴ οὐχί, οἷον· εἰ τοὺς μὲν οὐχ οἵους τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα ἔχειν ὑμῶν, τούτους μὲν ἀφεῖτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Πολυστρ. 19.), οὐκ ἀπεσχόμην τὸ μὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου (Πλάτ. Πολιτ. 1. τέλ.), ἣν (τύχην) οὔτ' ἂν ἐγὼ οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οἷός τ' ἂν εἴη ἀποτρέψαι μὴ οὐ γενέσθαι (Ἀντιφ.), οὐκ ἐκφεύγει τῇ ἀληθείᾳ μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι (Πλάτ. Φαίδρ. 277. ε΄.). Συμβαίνει δὲ τοῦτο, ὁπότε εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον ἐκφράζεταί τις προϋπόθεσις ἀποφατικῶς, οἷον· τήν γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ τέμνειν διχῇ (Πλάτ. Σοφ. 219. ε΄.), οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτὸν μὴ οὐ διασκέψασθαι, τί λέγουσι (Θεαιτ. 181. β΄.), τίς οὖν ἂν ἔτι δύναιτο ἀμφισβητήσας μὴ οὐ καταγέλαστος γενέσθαι (αὐτόθ. 153. α΄.), τίς ἐναντιώσεται μὴ οὐχὶ Ἔρωτος εἶναι σοφίαν (Πλάτ. Συμπ. 197. α΄.), ἐγὼ δὲ οὑτωσὶ ἔχων, πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναι σοὶ μὴ οὐ καὶ τοῦτο χαρίζεσθαι (Πλάτ. Συμπ. 218. γ΄.), αἰσχρόν ἐστι καὶ ἐμοὶ, σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων (Πλάτ. Πρωταγ. 352. γ΄.).

γ΄) Ἐξαρτωμένου λοιπὸν οὕτω τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἐξ ἐπιθέτων ἢ ῥημάτων, τὸ μετ' αὐτοῦ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ εἰς τὰ προηγούμενα ἐμπεριεχομένου ὑποκειμένου, ἐφελκόμενον τρόπον τινὰ ἀπὸ τὸ προηγούμενον ῥῆμα ἢ ὄνομα, οἷον·

Εἶπε γάρ, ὅτι οὐ ῥᾴδιον εἴη ἐν τῷ παρόντι, οὔθ' ὁμολογεῖν οὔτ' ἐξάρνῳ εἶναι τὰ ἐρωτώμενα (*Πλάτ. Χαρμίδ.* **158.** *γ'.*)· *δοίητέ μοι καλῷ γενέσθαι τἄνδοθεν* (*Πλάτ. Φαίδρ.* **279.** *β'.*)· *αὕτη ἄρα αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δυοῖν γενέσθαι* (*Πλάτ. Φαίδ.* **97.** *α'.*)· *εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀναγκαῖον ἦν ἀνωλέθρῳ εἶναι, ἄλλο τι τὰ τρία ἀνώλεθρα ἂν ἦν* (*Πλάτ. Φαίδ.* **105.** *ε'.*)· *νῦν σοι ἔξεστι ἀνδρὶ γενέσθαι* (*Ξενοφ. Ἀναβ.* **7, 1, 14.**)· *ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως πότερον οὐκ ἔστι κριταῖς γενέσθαι;* (*Πλάτ. Θεαιτ.* **170.** *δ'.*)· *ἐνταῦθα αὐτῷ μοναχοῦ γενήσεται, ὁρῶντι ᾧ ὁρατὸν τὸ καλόν, τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ, τεκόντι δὲ ἀρετὴν ἀληθῆ καὶ θρεψαμένῳ ὑπάρχει θεοφιλεῖ γενέσθαι καί, εἴπερ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπων, ἀθανάτῳ κἀκείνῳ;* (*Πλάτ. Συμπ.* **212.** *α'.*)· *ὥστε λυσιτελεῖ ὑπομεῖναι τὴν ἀλγηδόνα καὶ ὑγιεῖ εἶναι* (*Πλάτ. Γοργ.* **478.** *γ'.*)· *ἐν ἀνθρώποις τισὶν ἐγγίγνεται, ὅσῳ ἂν ἔκπλεω τὰ δέοντα ἔχωσι, τοσούτῳ ὑβριστοτέροις εἶναι* (*Ξενοφ. Ἱέρ.* **10, 2.**)· *καὶ αὐτῷ οὕτω συμβαίνειν, στρέφοντι μὲν εἴσω τὴν σφενδόνην ἀδήλῳ γίγνεσθαι, ἔξω δὲ δήλῳ* (*Πλάτ. Πολιτ.* **2, 360.** *α'.*).

Πολλάκις δὲ ἐναιρεῖται αὕτη ἡ συμφωνία τῆς πτώσεως, καὶ τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατ' Αἰτιατικήν, οἷον· περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν καὶ εἰς αὐτὰ ἐλθοῦσι, μὴ ἀτολμοτέρους τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι (*Θουκ.* **2, 39.**)*). *Ὅθεν συνάπτονται ἐνίοτε καὶ αἱ δύο συντάξεις, οἷον· οἷς ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν ἢ βασιλέων υἱέσιν εἶναι, ἢ αὐτοὺς τῇ φύσει ἱκανούς, κτλ.* (*Πλάτ. Γοργ.* **492.** *β'.*).

---

*) Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται Αἰσχύλ. Χοηφ. 396., *πέπαλται δ' αὖτέ μοι φίλον κέαρ, τόνδε κλύουσαν οἶκτον.*

§. 26.

α') Ἡ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου προϋπόθεσις τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἀναπτύσσει εἰς αὐτὸ τὴν ἔννοιαν σκοποῦ καὶ ἀποτελέσματος, οἷον· *ἰέναι πάνυ καλὰ ἦν τὰ ἱερά* (τουτ. τὰ ἱερὰ ἦσαν καλὰ πρὸς ἀναχώρησιν, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 2, 4, 13.), *πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο, φονεύειν μᾶλλον ἢ ζωγρεῖν* (Θουκ. 1, 50.) *). Ὅθεν λέγεται *παρασκευάζομαι βοηθεῖν* (Θουκ. 3, 110.), *ᾕρημαι ἱππαρχεῖν* (Ξενοφ. Ἀπομν. 3, 3, 1.), *παιδεύομαι ἄρχειν* (αὐτόθ. 2, 1, 3., πρβ. αὐτόθ. 1, 21., *πρὸς τὸ μετρίων δεῖσθαι πεπαιδευμένος*). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ ῥήματα *πέμπειν, παρέχειν, διδόναι, ἐπιτρέπειν, διαπράττεσθαι, ποιεῖν, ἀναγκάζειν, ἐᾶν, παριέναι* (*παρίημι*), οἷον· *ὑπεκπέμπει φθάσας δύο ναῦς ἀγγεῖλαι Εὐρυμέδοντι* (Θουκ. 4, 8.), *τοῖς Αἰγινήταις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέας οἰκεῖν καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι* (Θουκ. 2, 27.), *παρόντος δὲ Λυσίου ἐμαυτόν σοι ἐμμελετᾶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται* (Πλάτ. Φαίδρ. 228. ε'.). Καὶ οὕτω λέγεται *παρέχειν τέμνειν καὶ κάειν ἰατρῷ* (Γοργ. 480. γ'.)· *τούτων τῶν τεχνῶν μηκέτι ἐπιτρέπειν ἄρχειν μηδετέρᾳ* (Πλάτ. Πολιτικῷ, 298. γ'.)· *αἰσθόμενον δὲ εὐθὺς διαπράξασθαι τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα* (Πλάτ. Πολιτ. 2, 360. β'.)· *καὶ τάχ' ἂν παρ' ἄλληλα σκοποῦντες καὶ τρίβοντες ὥσπερ ἐκ πυρείων ἐκλάμψαι ποιήσαιμεν τὴν δικαιοσύνην* (αὐτόθ. 4, 435. α'.)· *ἀναγκάζομαι ἀπιστίαν ἔτι ἔχειν παρ' ἐμαυτῷ περὶ τῶν εἰρημένων* (Πλάτ. Φαίδ. 107. β'.)· *ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπὶ πλέον ἐξήχθημεν εἰπεῖν* (Πλάτ. Πολιτ. 9, 572. β'.)· *οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ ὁ σκοπὸς εἶναι, πρὸς ὃν βλέποντα δεῖ ζῆν, — οὐκ ἐπιθυμίας ἐῶντα ἀκολάστους εἶναι* (Πλάτ. Γοργ. 507. ε'., πρβ. τὴν φράσιν *χαίρειν ἐᾶν τι*)· *πάρες πρὸς τῶν θεῶν αὐτῷ διαῤῥαγῆναι* (Ἀριστοφ. Ἱππ. 341.). Καὶ οὕτω μετὰ τὸ, *ὥρα ἐστιν, ἡλικίαν ἔχω*, οἷον· *σχεδόν τί μοι ὥρα, τρα-*

*) Πρβ. τὸ Ὁμηρικὸν· *βῆ δὲ θέειν, βῆ δ' ἰέναι.*

πέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν (Πλάτ. Φαίδ. 115. α'.), οὐδ' αὖ ξυνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω (Πλάτ. Θεαιτ. 146. β'.)*).

β') Εἰς δὲ τοιαῦτα Ἀπαρέμφατα ἐνίοτε προτίθεται τὸ ὥστε**), (ποιητ. ὡς), τὸ ὁποῖον ἐπιῤῥωννύει τὴν τοῦ ἀποτελέσματος ἔννοιαν, οἷον· ξυνέβη, ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔτι ἅψασθαι μηδετέρους (Θουκ. 5, 14.), ὑμῖν δὲ οὐκ ἦν, ὥστ' εἰδέναι κατειλεγμένον εἰς τοὺς ἱππέας, οἷος ἦν τὴν ψυχήν (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Πολυστρ. 24.). Μάλιστα προηγουμένου τοῦ οὕτως, οἷον· εἰς ἀπορίαν καθίστησι τὸ μὴ ὂν οὕτως ὥστε, ὁπόταν αὐτὸ ἐπιχειρῇ τις ἐλέγχειν, ἐναντία αὐτὸν αὑτῷ περὶ ἐκεῖνο ἀναγκάζεσθαι λέγειν (Πλάτ. Σοφ. 238. δ'.)· ἢ μετὰ φράσεις, οἷον πάντα ποιεῖν· χρὴ πάντα ποιεῖν, ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μετασχεῖν (Πλάτ. Φαίδ. 114. γ'.)· ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ θετικά, οἷον· γέρων μὲν ἐκεῖνος, ὥστε ἐμοὶ βοηθεῖν (Ἀντιφ. 138.), νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι, οἵων πατέρων ἐστέρηνται. Ἄλλοτε δὲ ἡ τῶν διὰ τοῦ ὥστε συναπτομένων πρὸς τὰ προηγούμενα σχέσις δὲν εἶναι τόσον σφιγκτή, οἷον· πάντων ἀποτυγχάνοι ἄν, ὥστε εἶναί που ἐλλόγιμος (Πλάτ. Πολιτ. 3, 394. ε'.). (Περὶ τοῦ ἄρθρου τὸ (ὥστε), ἰδὲ §. 24. Α'. δ'.).

γ') Ἀλλ' ἡ ἁπλῆ πρᾶξις ἐκφράζεται διὰ τοῦ ψιλοῦ Ἀπαρεμφάτου τῶν διαφόρων χρόνων, οἷον· συμβαίνει γίγνεσθαι (φιλεῖ γοῦν οὕτω γίγνεσθαι), εἴωθε ποιεῖν· οὕτω μετὰ τὰ ῥήματα μέλλω, κινδυνεύειν, περιμένειν, ξυνεθίζεσθαι, ἀναβάλλεσθαι, οἷον·

Οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι (Πλάτ. ἀπολ. Σωκρ. 17.)· καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα

---

*) Παρβ. ὅδε, §. 15. Β'. β'. ὑποσημ. **).

**) Σημειωτέον, ὅτι μετὰ τὸ ὥστε ἀκολουθεῖ ἡ ἔγκλισις, ὁπότε παριστάνεται πρᾶξις ὡρισμένη εἰς ὡρισμένον χρόνον, οἷον· καὶ λέγει ὡς οὕτως ἐκεῖνος ἐδύνατο μέγα, ὥστε τῇ πόλει πάντων κακῶν αἴτιος γεγένηται (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. Α'. 35.), καὶ οὕτω πόῤῥω εἶ περί τε τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὥστε ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ τὸ δίκαιον ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι (Πλάτ. Πολιτ. 1, 343. γ'.), καὶ γάρ με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκεν, ὥστε ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθη (Πλάτ. Συμπ. 198. γ'.).

διαφθαρῆναι (Θουκ. 3, 74.)· ἕκαστος αὐτῶν (τῶν λόγων) περιμένει ἀποτελεσθῆναι (Πλάτ. Θεαιτ. 173. γ΄.)· ξυνειθισμένοι μᾶλλον μηκέτι δεινοὺς αὐτοὺς ὁμοίως φαίνεσθαι (Θουκ. 4, 34.)· ἀεὶ ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι (Ξενοφ. Ἑλλ. 1, 6, 10.).

Ἔπειτα μετὰ τὰ ῥήματα τὰ ἐμφαίνοντα ἀπαγγελίαν ἢ προσταγὴν ἢ συμβουλὴν καὶ δέησιν, οἷον λέγειν, φάναι, φάσκειν, ὁμολογεῖν, διϊσχυρίζεσθαι (βιάζεσθαι, Πλάτ. Σοφ. 246. β΄.), ἐπαγγέλλεσθαι, ὑπισχνεῖσθαι (ὑποστῆναι), ἀγγέλλειν, ὀμνύναι ἦ μὴν, παραγγέλλειν, προστάττειν, κελεύειν, παρακελεύεσθαι, διακελεύεσθαι, παραινεῖν, προτρέπειν, πείθειν, συμβουλεύειν, ἱκετεύειν καὶ ἀντιβολεῖν, δεῖσθαι, ὅπου τὸ μὲν ἀντικείμενον τίθεται κατὰ τὴν Αἰτιατικὴν (οἷον· φασὶ Κῦρον ἀποθανεῖν), τὸ δὲ κατηγορούμενον τοῦ εἰς τὸ ῥῆμα ἐμπεριεχομένου ὑποκειμένου κατὰ τὴν Ὀνομαστικήν (οἷον· φὴς πολέμιος εἶναι), π. χ.

Φησὶ Θεόδωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον τὸ πρόσωπον (Πλάτ. Θεαιτ. 144. ε΄.)· τὸ μὲν οὖν διϊσχυρίζεσθαι ταῦτα οὕτως ἔχειν, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρί (Πλάτ. Φαίδ. 114. δ΄.)· τοῦτό γε σφόδρα ὑπισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός (Πλάτ. Θεαιτ. 178. ε΄.)· ὀμόσας εἶπεν ἦ μὴν σπουδῇ λέγειν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 8, 3, 47.)· ὁ δ᾽ ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν (Λυσ. κατ᾽ Ἐρατοσθ. 9.)· χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὰν αὐτοῖς παραγγείλω πίνειν τὸ φάρμακον (Πλάτ. Φαίδ. 116. γ΄.)· ἡμᾶς δὲ ἐκέλευε περιμένειν (Πλάτ. αὐτόθ. 116. α΄.)· οὐδείς γέ μ᾽ ἂν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐκ ἐλθεῖν ἐπ᾽ ἐκεῖνον (Ἀριστοφ. Βατρ. 68.)· ἔγωγε καὶ νῷν οὕτω ξυμβουλεύω, πρότερον ἐν ῥᾴονι τὴν μέθοδον αὐτοῦ προμελετᾶν (Πλάτ. Σοφ. 218. δ΄.)· ἱκετεύουσι καὶ δέονται ἐᾶσαι σφᾶς ἐκβῆναι εἰς τὴν λίμνην (Πλάτ. Φαίδ. 114. β΄.) *)· πέπεισμαι τοί-

*) Μετὰ τὰ ῥήματα πείθειν, λέγειν, διϊσχυρίζεσθαι (διατείνεσθαι, Πλάτ. Σοφ. 247. γ΄.), ἀγγέλλειν, ὅπου ὁ λόγος δεῖται ἐμβριθεστέρας ἀπαγγελίας, ἐκφράζεται ἡ πρᾶξις διὰ τοῦ ὅτι, ὡς, οἷον· οὐ πείθω, ὡς ἐγώ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης (Πλάτ. Φαίδ. 115. γ΄.)· ὅτι γε ζητεῖς τοῦτ᾽ ἀναπείθειν ἡμᾶς, ὡς ἐστὶν ἀμείνων πενία πλούτου (Ἀριστοφ. Πλούτ. 573.)· (μάλιστα πείθειν ὡς χρή, ὡς οὐ χρή (Λυσ. κατ᾽ Ἀλκιβ. Α΄. 20., ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου 12. 13. 14.)·

νυν ἐγὼ ὡς πρῶτον μέν, εἰ ἔστιν ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ περιφερὴς οὖσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε ἀέρος —, μήτε ἄλλης ἀνάγκης μηδεμιᾶς (Πλάτ. Φαίδ. 108. ε'.).

δ') Ὅταν εἰς τὸν πλάγιον καλούμενον λόγον εὑρίσκωνται ἐν τῷ μέσῳ προτάσεις συνημμέναι διὰ συνδέσμων ἢ ἀναφορικῶν, καὶ αὗται ἐκφράζονται διὰ τοῦ Ἀπαρεμφάτου ὥσπερ ἐφελκομένου ἐκ τῶν πλησίον, οἷον·

Ἔφη δέ· ἐπειδὴ οὗ ἐκβῆναι τὴν ψυχήν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τῆς τε γῆς δύ' εἶναι χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ αὖ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα καταντικρύ· δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων καθῆσθαι, οὕς, ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 10, 614. γ'.). Λέγεται δὲ καὶ Ἀλμαίωνι τῷ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρός, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν (Θουκ. 2, 102.).

ε') Καὶ Παθητικῶς δὲ ἐκφερομένων τῶν τοιούτων, πολλάκις μὲν ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ σύνταξις, οἷον· ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτῃ, τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι (Πλάτ. Φαίδ. 72. α'.)· ἄλλοτε δὲ ἐκφράζεται τὸ ὑποκείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου καὶ κατὰ τὴν εὐθεῖαν, οἷον· πατρὸς μὲν δὴ λέγεται Κῦρος γενέσθαι Καμβύσου (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 1, 2.)· ἐῤῥήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν εἶναι ἡ ψυχή, καὶ πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι (Πλάτ. Φαίδ. 92. δ'.)· ἢ καὶ συνάπτονται ὁμοῦ καὶ αἱ δύο συντάξεις, οἷον· καὶ μὴν ἤγγελταί γε ἡ μάχη ἰσχυρὰ γεγονέναι καὶ πολλοὺς τεθνάναι (Πλάτ. Χαρμ. ἀρχ.).

ϛ'.) Ἔτι δὲ μετὰ τὰ προθυμίας καὶ θελήσεως καὶ

Λέγων, ὡς ἔστιν ἢ γέγονεν ἢ γίγνεται πολλὰ ἢ δύο (Πλάτ. Σοφ. 243. β'.)· ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τι, ἰσχυριστέον (Πλάτ. Πολιτ. 7, 533 α'.). Ἄλλοτε δὲ ἐμφατικῶς τίθεται μὲν τὸ ὅτι (ὡς), ἀκολουθεῖ δὲ ὅμως ἡ δι' Ἀπαρεμφάτου σύνταξις (Πλάτ. Φαίδ. 108. ε'., πρβ. Ξενοφ. Ἑλλ. 3, 4, 27.), ἢ συμβάλλονται καὶ οἱ δύο συντάξεις (Θουκ. 3, 25.). Παραπλησίως κεῖται τὸ ὅτι, ἑπομένου τοῦ εὐθέος λόγου τοῦ ὁμιλοῦντος, οἷον· εἴποιμ' ἄν, ὥσπερ οἱ ἐν τῷ δήμῳ ξυγγραφόμενοι, ὅτι Τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ ἡ ἀριθμητικὴ ἡ λογιστικὴ ἔχει, Πλάτ. Γοργ. 451. β'.

γνώμης σημαντικὰ ῥήματα ὁμοίως ἕπεται τὸ Ἀπαρέμφατον, οἷον· ἐθέλειν, βούλεσθαι*), προθυμεῖσθαι (πρόθυμον εἶναι, Πλάτ. Συμπ. 220. ε΄.), πειρᾶσθαι, ἐπιχειρεῖν, ἐπιθυμεῖν, εὔχεσθαι, τολμᾶν, δύνασθαι (καὶ τὸ συνώνυμον ἔχειν, οἷον· οὐκ ἂν ἔχοιμεν διαμάχεσθαι, ὅτι οὐκ ἀπόλλυται, Πλάτ. Φαίδ. 106. γ΄.), ἀξιοῦν, δικαιοῦν, αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι, σπουδάζειν, σπεύδειν, διανοεῖσθαι, καὶ αἱ φράσεις, γνώμην ποιεῖσθαι, περὶ παντὸς ποιεῖσθαι, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, προςποιεῖσθαι, — νομίζειν, οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι, ὑπολαμβάνειν, δοξάζειν, δοκεῖν, προςδοκᾶν (προςδοκᾶσθαι, ἐπίδοξον εἶναι, Πλάτ. Θεαιτ. 143. δ΄.), ἐλπίζειν, ἔτι φαίνεσθαι, ἐοικέναι, προςήκειν (πρέπειν), π. χ.

Ὃ δὲ βουλόμεθα γνῶναι, τόδ᾽ ἐστίν (Πλάτ. Πολιτ. 9, 572. β΄.). Τὰ δένδρα οὐδέν μ᾽ ἐθέλει διδάσκειν (Πλάτ. Φαίδρ. 231. δ΄.). Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμηθησόμεθα οὕτω ποιεῖν (Φαίδ. 115. γ΄.). Πειράσομαι περὶ πάντων τῶν πεπραγμένων μεθ᾽ ὑμῶν αὐτὸν τιμωρήσασθαι (Λυσ. κατ᾽ Ἀλκιβ. Α΄. 2.). Καὶ ἐδεδοίκη οὕτω παράδοξον λέγειν λόγον τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν (Πλάτ. Πολιτ. 5, 472. α΄.). Θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ, οὐδ᾽ ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι (Πλάτ. Συμπ. 204. α΄.). Καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε δυνηθῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι (Λυσ. ὑπὲρ τῶν τοῦ Νικ. ἀδελφ. 26.). Τολμῶσι γάρ τινες λέγειν, ὡς οὐδεὶς ἔνοχός ἐστι λειποταξίου (Λυσ. κατ᾽ Ἀλκιβ. Α΄. 5.). Ὁ δ᾽ ἑτέρους ὑβρίζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν πολλοστὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προςηκόντων τοῖς ἄλλοις μεταδοῦναι (αὐτόθ. 29.). Ἀξιῶ δὲ μὴ ἀτυχῆσαι, ὧν δέομαι (Λυσ. παρὰ Πλάτ. Φαίδρ. 231.). Τὰς διανοίας τὰς ἐν τοῖς λεγομένοις ἐνούσας ῥᾴδιόν ἐστι μιμεῖσθαι τοῖς μὴ ῥαθυμεῖν αἱρουμένοις (Ἰσοκρ. Εὐαγ.

---

*) Μετὰ τὸ ἐθέλειν, βούλεσθαι, δύνασθαι (δυνατὸν εἶναι), ἐνίοτε ἀκολουθεῖ τὸ τοῦ Μέλλοντος Ἀπαρέμφατον, οἷον· ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις (Αἰσχίν. κ. Κτησιφ. 75.), πείσειν δυνησόμεσθα (Σοφ. Φιλοκτ. 1394.), οὔτ᾽ ἀποκωλύσειν δυνατοὶ ὄντες (Θουκ. 3, 28.). Κανονικῶς δὲ μετὰ τὸ δοκῶ μοι· ἀλλά μοι δοκῶ, περί γε ὧν κελεύει Θεαίτητος, οὐ πείσεσθαι αὐτῷ (Πλάτ. Θεαίτ. 183. δ΄.). Πρβ. τὰ Ὁμηρικὰ μέμονα, μενεαίνω, ἄνωγα, φάσθαι, φράζεσθαι.

204.). *Τὸ μὲν λεκτικοὺς καὶ πρακτικοὺς καὶ μηχανικοὺς γίγνεσθαι τοὺς συνόντας οὐκ ἔσπευδε* (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 4, 3, 1.). *Καὶ πάντ᾽ ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζουσι γίγνεσθαι* (*Λυσ. παρὰ Πλάτ. Φαίδρ.* 232. *γ΄.*). *Ἀλλ᾽ οἶμαι ἔτι ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὄρεσι καὶ οὔπω δεδυκέναι* (*Πλάτ. Φαίδ.* 116. *ε΄.*). *Ἡγοῦμαι δὲ περὶ μὲν τοῦ νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐκ ἔχειν αὐτοὺς, ὅ τι λέξουσι* (*Λυσ. κατ᾽ Ἀλκιβ. Α΄.* 16.). *Καὶ οὐ σπουδάζειν, ὅτι μάλιστα φανῆναι αὐτό* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 336. *ε΄.*). *Μή με ὑπολάβῃς οὐ πρὸς τὸ πρᾶγμα φιλονεικοῦντα λέγειν* (*Πλάτ. Γοργ.* 457. *ε΄.*). *Ἂν ἄρα ἐμοὶ δόξῃ τινὰ τουτωνὶ τῶν ἀνθρώπων τεθνάναι, τεθνήξει οὗτος, ὃν ἂν δόξῃ* (*Πλάτ. Γοργ.* 469. *δ΄.*). *Καταμαθεῖν οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατὸς εἶναι* (*Πλάτ. Σοφ.* 235. *δ΄.*). *Οὔ μοι δοκοῦμεν διηρῆσθαι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 9. *ἀρχ.*). *Καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 328. *β΄.*). *Περὶ τοὺς λόγους ἄρ᾽ οὐ προσδοκῶμεν εἶναί τινα ἄλλην τέχνην* (*Πλάτ. Σοφ.* 234. *γ΄.*). *Ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι* (*τὸν πόλεμον*) *καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων* (*Θουκ.* 1, 1.). *Διανοεῖ οὖν δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικὰ, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῇς;* (*Πλάτ. Συμπ.* 207. *γ΄.*). *Καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γῆμαι καί σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι* (*Θουκ.* 1, 128.). *Ἀποκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο, λαμβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο* (*Λυσ. κατ᾽ Ἐρατοσθ.* 7.). *Ἀλλ᾽ ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβαλεῖν αὐτὸν περὶ παντὸς ποιοῦνται* (*Λυσ. περὶ τραύματος ἐκ προν.* 14.). *Βούλει οὖν, προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν ἂν κρῖναι* (*Πλάτ. Πολιτ.* 9, 577. *β΄.*). *Ἐκεῖνα δὲ αὖ τῶν παρ᾽ ἡμῖν πολὺ ἂν πλέον φανείη διαφέρειν* (*Πλάτ. Φαίδ.* 110. *β΄.*). *Καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἶριν Θαύμαντος ἔκγονον φήσας οὐ κακῶς γενεαλογεῖν* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 155. *δ΄.*). *Φίλον προσήκει εἶναι τοῦτον* (*Λυσ. κατὰ Φίλ.* 13.) *).

---

*) *Μετὰ τὸ νομίζειν, ἡγεῖσθαι, δοξάζειν, ἀκολουθεῖ ἐνίοτε καὶ ὅτι,*

ζ΄) Ὅ τι εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω περὶ τῆς συμφωνίας τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου τοῦ Ἀπαρεμφάτου, κρατεῖ καὶ ἐνταῦθα· καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἢ παραλείπεται, οἷον· ἔφη σπουδάζειν, ἢ ἐκφράζεται, ὅταν ἦναι κατ' ἀντίθεσιν, οἷον· ἡγούμενος τὰς μὲν ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανερόν, κτλ. (Ἰσοκρ. π. Ἀντιδ. ἀρχ.). Ὅταν ἐκφράζηται λοιπὸν, τίθεται εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ εἰς τὸ προηγούμενον ῥῆμα ἐμπεριεχομένου ὑποκειμένου, οἷον· ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνοὺς, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παραποδυόμενος (Πλάτ. Θεαιτ. 162. β΄.), πλὴν ὁπόταν προβάλληται, ὡς εἰπεῖν, εἰς σκέψιν, ὡς περὶ ἀντικειμένου, οἷον· οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόῤῥωθεν ἀφεστηκότων εἶναι (Πλάτ. Σοφ. 234. ε΄.), βουλοίμην ἂν ἐμέ τε δύνασθαι αὐτὴν ἀποδοῦναι καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι (Πλάτ. Πολιτ. 6, 506. ε΄.). Τὸ δὲ μετὰ τοῦ Ἀπαρεμφάτου κατηγορούμενον ὁμοίως καὶ ἐνταῦθα ἀκολουθεῖ τὴν πτῶσιν τοῦ προηγουμένου προςώπου ἢ πράγματος, οἷον· πολλῷ μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ Ἀθηναίων ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη, μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ μήτε τῷ πεζῷ (Θουκ. 7, 51.)· καὶ πάντα που μεστὰ ζητούντων διδασκάλους — οἰομένων τε αὖ ἱκανῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν εἶναι (Πλάτ. Θεαιτ. 170. β΄.)· ἐπειδάν τις πιστεύσῃ λόγῳ τινὶ ἀληθεῖ εἶναι (Πλάτ. Φαίδ. 90. β΄.)· φημὶ, ἐὰν οἵ γ' ἐπιόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν εἶναι τέχνη (Πλάτ. Φαίδρ. 260. ε΄., προβ. Πλάτ. Τιμ. 20. α΄.). Ἀναιρεῖται δὲ αὕτη ἡ συμφωνία, μάλιστα ὅταν προςτίθηται εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον Μετοχὴ, οἷον· δέομαι ὑμῶν τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους, ὅτι κτλ. (Λυσ.), ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τούτων καταψηφίσασθαι Πασίωνος (Ἰσοκρ. Τραπεζιτ. 370.).

η΄) Ἔτι συντάσσονται μὲ τὸ Ἀπαρέμφατον ῥήματα τι-

ὡς· ὁμοίως μετὰ τὰς φράσεις, δόξαν παρασκευάζειν, ἐλπίδα παρέχειν. Ἰδὲ Πλάτ. Θεαιτ. 190. γ΄. Σοφιστ. 233. β΄. Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. Α΄. 2.

νὰ καὶ ἐπίθετα, ἐμφαίνοντα σχέσεις ἐκ τοῦ ὑποκειμένου, οἷον· ἐνίκα (ἐπεκράτει ἡ γνώμη)*), ποθεῖν, καταφρονεῖν, μισεῖν, εὔνουν εἶναι, εὔνοιαν ἔχειν, π. χ. Ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως λοιμὸν εἰρῆσθαι (Θουκ. 2, 54.). Ἆρα ἔτι ποθοῦμεν, μὴ ἱκανῶς δεδεῖχθαι ψυχὴν ταὐτὸν ὂν (Πλάτ. Νόμ. 10, 896. α'.). Οἱ δὲ καταφρονοῦντες κἂν προαισθέσθαι, καὶ ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν, ἃ γνώμῃ ἔξεστιν, ἄφρακτοι μᾶλλον διεφθείροντο (Θουκ. 3, 83.). Αὐτὴν μὲν οὐ μισοῦντ' ἐκείνην τὴν πόλιν τὸ μὴ οὐ μεγάλην εἶναι φύσει κεὐδαίμονα (Ἀριστοφ. Ὄρν. 36.). Εὖνοι μὲν ἐσόμεθα φανῆναι αὐτὴν (τὴν ποίησιν δηλ.) ὡς βελτίστην καὶ ἀληθεστάτην (Πλάτ. Πολιτ. 10, 608. α'.). Εὔνοιαν ἔχουσα διὰ τὸ Ἀθηναίων ἔχθος, πρᾶξαι ἡμᾶς, ἃ ἐπινοοῦμεν (Θουκ. 2, 11.). Παραπλησίως σημαίνει (Πλάτ. Κρατύλ. 393. α'.), ἦλθεν, ἔρχεται (Ξενοφ. Ἑλλην. 3, 4, 27.).

Συγγενὴς τούτων εἶναι ἡ τοῦ κατὰ παρένθεσιν Ἀπαρεμφάτου σύνταξις, ἐξηρτημένου ἔκ τινος ῥήματος, οἷον ἡγεῖσθαι, δοκεῖν, φάναι· μάλιστα μετὰ συνδέσμων (γάρ, ἐπεί, ἤ), οἷον· ὁ Δημοσθένης εὐθὺς ἠξίου τειχίζεσθαι τὸ χωρίον· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ξυνεκπλεῦσαι (Θουκ. 4, 3.), ὅ φασιν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡττᾶσθαι καὶ οὐ πράττειν διὰ ταῦτα τὰ βέλτιστα, ἐπεὶ γιγνώσκειν γε αὐτά (Πλάτ. Πρωτ. 353. α'.), ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι παντάπασι τὴν τοῦ Ἔρωτος δύναμιν οὐκ ᾐσθῆσθαι, ἐπεὶ αἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας (Πλάτ. Συμπ. 189. γ'.), φιλοσόφῳ δὲ ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα διὰ τὸ τῆς οὐσίας ἁπτέον εἶναι γενέσεως ἐξαναδύντι, ἢ μηδέποτε λογιστικῷ γενέσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 7, 525. β'.).

Σταθερὰ εἰς τὴν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἔκφρασιν εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ πρὶν καὶ ὡς, ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε (Ἰδὲ §. 13. EIII, β'. τέλ.). Καὶ τὸ μὲν ὡς ἢ ὅτι ἐνίοτε πρόσκειται

---

*) Πρβ. τὸ νικᾷ, τὸ σημαῖνον ἄμεινόν ἐστιν, οἷον· ἐν δημοκρατίᾳ νικᾷ ζῆν (Πλάτ. Πολιτικῷ 303. β'.).

εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον πρὸς ἔνδειξιν ἐνδοιασμοῦ, οἷον· διαμεμαρτύρηκεν, ὡς υἱὸν εἶναι γνήσιον (Ἰσαῖος περὶ Φιλοκτ. κλήρ. 57.), οὐκ ἂν αἰσχυνθείην, ὅτι μὴ οὐχὶ ὀρθῶς φάναι εἰρηκέναι (Πλάτ. Χαρμίδ. 164. δ'.). Συχνότερον εὑρίσκεται τὸ πρίν (ἤ), οἷον· ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή (Πλάτ. Φαίδ. 77. α'.), καὶ ἦν ἔτι πρότερον, πρὶν ἡμᾶς ἀνθρώπους γενέσθαι (αὐτόθ. 95. γ'.), ἡμῖν, πρὶν σὲ εἰσελθεῖν, ἔδοξε χρῆναι ἐπὶ δεξιὰ ἕκαστον ἐν μέρει λόγον περὶ Ἔρωτος εἰπεῖν (Πλάτ. Συμπ. 214. β'.)*).

*) Περὶ τῆς ἄλλης συντάξεως τοῦ πρίν ἰδὲ κατωτέρω §. 29. Γ'. β'.) Δ'. α') 3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ.

§. 27.

Οἱ Χρόνοι κατὰ τὸ Συντακτικὸν δέχονται τριπλῆν διαίρεσιν.

α') Χρόνοι ἀπόλυτοι· Ἐνεστώς, Παρακείμενος, Μέλλων, οἷον· λέγω, εἴρηκα, μέλλω λέγειν. Ἀπόλυτοι δὲ ὀνομάζονται οἱ δύο τελευταῖοι, διότι ἐμπεριέχουσι τὸν ἀπόλυτον Ἐνεστῶτα.

β') Χρόνοι σχετικοί· Παρατατικός, Ὑπερσυντελικός, ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλων. Καὶ ὁ μὲν Παρατατικὸς ἐκφράζει τὶ παρελθὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν, διαμένον δὲ καὶ παρατεινόμενον ὡς πρὸς ἄλλην καὶ αὐτὴν ἐν τῷ παρελθόντι παροῦσαν πρᾶξιν, οἷον· ἔλεγον (ὅτε ἐγίγνετο τὸ καὶ τό)· ὁ δὲ Ὑπερσυντελικὸς σημαίνει τὶ σχέσιν ἔχον πρὸς ἄλλην ἐν τῷ παρελθόντι παρελθοῦσαν πρᾶξιν, οἷον· εἴρητο (ὅτε ἐγένετο τὸ καὶ τό)· ἔτι ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλων (τοῦ Παθητικοῦ), οἷον εἰρήσεται, δηλοῖ τὸ ἐν τῷ μέλλοντι παρελθὸν καὶ διαμένον.

γ') Χρόνοι ἀόριστοι. Ἐνεστώς, Ἀόριστος, Μέλλων, οἷον λέγω, ἔλεξα ἢ εἶπον, λέξω ἢ ἐρῶ· ὅπου ὁ Ἐνεστὼς δὲν ἔχει ἄλλον σχηματισμὸν πλὴν τὸν συνήθη.

---

§. 28.

Α'.

ΕΝΕΣΤΩΣ.

α') Τὰ μὲν περὶ τὸν ἀπόλυτον Ἐνεστῶτα δὲν χρειάζονται πολὺν λόγον· διότι ἁπλῆ καὶ σαφὴς εἶναι ἡ χρῆσις αὐτοῦ, καὶ πανταχοῦ εὑρίσκονται παραδείγματα, οἷον· Ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἑορτῆς ἥκομεν καὶ ὑστεροῦμεν; (Πλάτ. Γοργ. 447. α'.).

β') Ἀξιομνημόνευτος δὲ εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ Ἐνεστῶτος ἐπὶ πράξεως ἀτελοῦς, ὅπου ἐνδεικνύεται ἡ ἐπιχείρησις, οἷον δίδωμι (τουτ. προςφέρω), ἀγγέλλω, μάλιστα κατὰ τὴν Μετοχὴν, οἷον· ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε (Θουκ. 7, 8.), ἔτι ἀδικῶ, οἷον· ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, οὐ νομίζων (Ξενοφ. Ἀπομν. ἀρχ.), καὶ ἀκούω, οἷον· Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα (Πλάτ. Γοργ.). Ὅθεν λέγεται καὶ ὁ φεύγων (ὁ ἐκβληθεὶς ἔκ τινος πόλεως), ὁ διαβάλλων (ὁ κατήγορος), (Θουκ. 3, 4.). Καὶ αὕτη ἡ ἔννοια τοῦ παρατεινομένου φαίνεται ὄχι ἐλάχιστα καὶ εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον τοῦ χρόνου τούτου, μάλιστα μετὰ τὰ ῥήματα ὀμνύναι, νομίζειν, οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι, οἷον· ἐγὼ δὲ ὀμόσας εἰςῆλθον εἰς τὸ δικαστήριον τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν τῇ πόλει (Λυσ. κατὰ Φίλ. 1.), νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, ῥᾷον σφίσι προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. 1, 127.), ἐνόμιζον οὐκέτι σφίσιν ἐπικηρυκεύεσθαι (Θουκ. 4, 27.), ᾤοντο ἀπιέναι (Ξενοφ. Ἑλλ. 4, 7.). Καὶ οὕτω πλησιάζει ἐνίοτε εἰς τὴν τοῦ Μέλλοντος σημασίαν, οἷον· τούς τε γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθὺς, τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι (ἐνόμιζον), (Θουκ. 7, 56.) *). Διὰ τοῦτο καὶ εὑρίσκονται πολλάκις ὁμοῦ ὁ Ἐνεστὼς καὶ ὁ Μέλλων, οἷον· αἰετὸς ὡς γίγνει καὶ πάσης γῆς βασιλεύσεις (Ἀριστοφ.

*) Παρβ. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 126. χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος.

Ἱππ. 1093.), λέξει δὲ καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς πειράσεται ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε, καὶ ἀντὶ τούτου φησὶν αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιήσασθαι (Λυσ. κατ' Ἀγοράτου 70.)*).

γ') Ἔτι πολλάκις ὁ Ἐνεστὼς κεῖται ἀντὶ Ἀορίστου εἰς διηγήσεις περὶ τῶν παρελθόντων, ἐκφράζων ζωηρότερον ὡς παρόντα τὰ γενόμενα, οἷον· καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιώνισαν (Θουκ. 7, 83.).

Β'.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ.

α') Ὁ Παρατατικὸς, ὡς ἐδηλώθη, σημαίνει τὸ σχετικὸν καὶ τὸ διαμένον καὶ τὸ ἀτελές. Καὶ εἰς μὲν τὸ σχετικὸν ὑπονοεῖται τὸ τότε, οἷον· ἡνίκα οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι, ᾧ τῶν ἄλλων διαφέρεις, τούτων οὐδενὸς ἡπτόμην τῇ διανοίᾳ (Πλάτ. Θεαιτ. 209. α'.)· ἠπείγετο οἴκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ ξυνεβούλευον, ἀλλ' οὐκ ἤθελεν (αὐτόθ. ἀρχ.)· καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. Οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας (Θουκ. 8, 86.). Καὶ συνέστησαν ἐνταῦθα τινὲς τύποι, οἷον ἔλειπον, ἐκέλευον, ἔπεμπον, ἤγγελλον· κληρουμένους δ' ἔλειπον (Αἰσχύλ. Θήβ. 55.), (τουτ. ἔλειπον αὐτοὺς ἐν ᾧ ἐκληροῦντο)· αὐτὸς δὲ ἀποκρινάμενος ἀπέπεμπεν (Θουκ. 8, 86.)· καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις (αὐτόθ.). Οὕτω καὶ ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοάξ (Ἀριστοφ. Βατρ. 268.). — Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ὁ Παρατατικὸς εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ κατ' ἐφέλκυσιν σχέσεως τινός ἐκ τῶν παρῳχημένων, οἷον· τῷ σῷ δεσπότῃ ἐπέτρεψαν, ὁτιὴ τῆς τέχνης ἔμπειρος ἦν (Ἀριστοφ. Βατρ. 824.). Α'. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὃς ἐγκεκαλύφθαι φῄς; Β'. διὰ τοῦ τριβωνίου· ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας (Ἀριστοφ. Πλούτ. 715.)· προσῆλθον λέγων, ὅτι μοι πάντες εἰσὶν οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτήμην,

*) Ἐκ τούτου κατάγεται καὶ ἡ σημασία τοῦ εἶμι. Ἰδὲ τὸ Τεχνολογικὸν

ἐπειδὴ παρέλαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμος ἦν, εἴ τινα βούλοιτο, παραδοῦναι βασανίζειν (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ σηκοῦ, 34.).

Συχνοτάτη εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ Παρατατικοῦ ἐπὶ τοῦ διαμένοντος καὶ παρατεινομένου· ὅθεν καὶ οἱ τύποι ἔτικτε, ἐποίει, ἐνίκα, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπονοεῖται κόπος καὶ ἀγών. Καὶ ὁπότε δὲ θεωρῆται τὸ τυχηρὸν καὶ τὸ πολλάκις συμβαῖνον κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον, πρόσκειται μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν, οἷον· εἶτα πῦρ οὐκ ἂν παρῆν (Σοφ.).

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀτελοῦς ἐκφράζει μάλιστα τὴν ἐπιχείρησιν χωρὶς ἀποτελέσματος, οἷον ἐμισθοῦτο (ἔμελλε νὰ μισθώσῃ)· ᾕρει πόλιν (Αἰσχύλ. Θήβ. 1010.)· ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ξυμφορᾶς προκεχωρήκαμεν, οἵτινες Μήδων τε κρατησάντων ἀπωλλύμεθα, καὶ νῦν ἐν ὑμῖν Θηβαίων ἡσσώμεθα (Θουκ. 3, 57.). Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα φράσεις πολλαί, οἷον χρῆν, ἔδει, προσῆκεν, ἐβουλόμην, αἱ ὁποῖαι δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῶσι μὲ τὰς ὑποθετικάς, ἐχούσας προσκείμενον τὸ ἄν μόριον, οἷον· οὐδὲν ἄν σε ἔδει δεῦρο ἰέναι (Πλάτ. Πολιτ. 1, 328. γ΄.). Ἔτι ἐδεόμην· ἐκκλησιάσαι δ᾽ οὖν ἐδεόμην οἴκοι μένων (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1027.)· πολὺ ἔργον ἦν, καλῶς εἶχε (Πλάτ. Πολ. 5. 450. ε΄.). Ἐχρῆν ἀποτίνειν· οὕτω γὰρ οὔτε οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο, οὔτε τὰ γένη ὑβρίζετο (Ἰσαῖος π. Νικοστρ. κλ. 47., πρβ. Πλάτ. Συμπ. 190. γ΄.).

β΄) Καθόλου ὁ Παρατατικὸς ἔγινεν ἐμβριθέστερος εἰς τὰς ὑποθετικὰς ἐκφράσεις, ὅπου ἐμφαίνει τὸ ὅπερ ἤθελε γενῆν, ἂν ἔγινεν ἄλλο, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν γίνεται, ἢ ὅπερ δὲν ἤθελε γενῆν, ἂν δὲν ἔγινεν ἄλλο, τὸ ὁποῖον γίνεται. Καὶ τότε ἡ μὲν εἰσάγουσα τὴν ὑπόθεσιν πρότασις ἐκτίθεται διὰ τοῦ εἰ, ἑπομένου Παρατατικοῦ (ἢ καὶ Ἀορίστου), ἡ δὲ ἄλλη παραλαμβάνει εἰς τὸν Παρατατικὸν (ἢ καὶ Ἀόριστον) τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν, οἷον·

Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην, τὰ ἐκεῖ ἄν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἀνηρώτων (Πλάτ. Θεαίτ. 143. δ΄.). Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἠλλοιοῦτο δὲ μή, εἴχομεν ἄν που εἰπεῖν, οἷα ἄττα ῥεῖ τὰ φερόμενα (αὐτόθ. 182. γ΄.). Οὐδείς γ᾽ ἂν αὐτῷ διελέγετο, εἰ μὴ τοὺς ξυνόντας

ἔπειθεν (αὐτόθ. 179. α'.). Εἰ μηδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, σχολῇ ποτ' ἄν αὐτοῖς τις χρήματα διδοὺς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητὴς γίγνεσθαι (Πλάτ. Σοφ. 233. β'.). Κἂν εἴ πη μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στάσεως, οὐδὲν ἂν ἄτοπον ἦν στάσιμον αὐτὴν προσαγορεύειν (αὐτόθ. 256. β'.).

Πολλάκις ἡ διὰ τοῦ εἰ πρότασις ἐκφράζεται διὰ Μετοχῆς, οἷον· μηδὲν δὲ ἀπολλὺς τοῦ ὄγκου οὐκ ἄν ποτε ἐγιγνόμην ἐλάττων (Πλάτ. Θεαίτ. 155. γ'.), οὔτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν (εἰ Σερίφιος ἦν), ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτ' ἂν ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (εἰ Ἀθηναῖος ἦν), (Πλάτ. Πολιτ. 1, 330. α'.)· ἢ λείπει παντελῶς, οἷον· ἐβουλόμην ἂν ἐπιδεῖξαι τὴν τούτου πονηρίαν (δηλ. εἴπερ ἐξῆν· ἢ τοιοῦτό τι), ἵν' ἠπίστασθε, ὅτι πολὺ ἂν δικαιότερον περὶ θανάτου ἠγωνίζετο ἢ ἑτέρους εἰς κινδύνους καθίστη (Λυσ. πρὸς Σίμ. 44.). Ἔτι ὅταν μετὰ τοιαύτην πρότασιν ἀκολουθῇ ἄλλη συναπτομένη διὰ συνδέσμου τινὸς, λαμβάνει καὶ αὕτη παρῳχημένον χρόνον, οἷον· ἡδέως ἂν Καλλικλεῖ τούτῳ ἔτι διελεγόμην, ἕως αὐτῷ τὴν τοῦ Ἀμφίονος ῥῆσιν ἀπέδωκα (Πλάτ. Γοργ. 506. β'.). Παραπλησίως κεῖται ἵνα, ἢ ὅπως, μετὰ τοῦ Παρατατικοῦ (καὶ Ἀορίστου), ἐὰν ἦναι τὸ νόημα προϋποθετικὸν, ἡ δὲ ἐναντία πρότασις ὑπονοῆται· ἀλλὰ δὲν γίνεται, δὲν ἔγινεν· οἷον· οὐκοῦν ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερὸν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος (Ἀριστοφ. Εἰρήν. 135.). Καὶ μετὰ τὸ εἴθε, εἰ γάρ, ἐκφράζει ὁ Παρατατικὸς, καθὼς συχνότερον καὶ ὁ Ἀόριστος, εὐχὴν περὶ πραγμάτων μὴ ὑπαρχόντων ἢ ἀδυνάτων ὄντων, οἷον· εἴθ' ἦν καλόν μοι σοί τ' ἄγειν συμπλοῦν ἐμέ (Εὐρ. Ἰφ. Α. 666.), εἰ γὰρ τόδ' ἦν (Εὐρ. Ὀρ. 1614.).

Γ'.

ΜΕΛΛΩΝ.

α') Τοῦ ἀπολύτου Μέλλοντος ὁ σχηματισμὸς λαμβάνει τὸ Ἀπαρέμφατον καὶ κατ' Ἐνεστῶτα καὶ κατ' Ἀόριστον καὶ κατὰ Μέλλοντα, οἷον μέλλω λέγειν, μέλλω λαβεῖν, μέλλω ἄρξειν· π. χ.

Ἄλλοι δὲ πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν (Πλάτ. Θεαίτ. 156. α΄.). Μή τοι με κρύψῃς τοῦθ᾽, ὅπερ μέλλω παθεῖν (Αἰσχύλ. Προμ. 626.). Ἀνάγκη αὐτῷ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἐνιαυτοῦ καὶ ὡρῶν καὶ οὐρανοῦ καὶ ἄστρων καὶ πνευμάτων, εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεὼς ἀρχικὸς ἔσεσθαι (Πλάτ. Πολιτ. 6, 488. δ΄.).

β΄) Ὁ δὲ Ἀόριστος Μέλλων κεῖται ἐπὶ πράξεως ἀτελοῦς, σημαίνων πολλάκις μόνον τὸ γίνεται, ἂν ἦναι δυνατόν *). Διὰ τοῦτο καὶ εὑρίσκεται ὁμοῦ μὲ τὰς εὐκτικὰς (καὶ ἄν), οἷον· οὔτε γὰρ ἀποστήσεται οὐδεὶς, τά τε ἡμέτερα προσγενήσεται, πάθοιμέν τ᾽ ἂν δεινότερα, ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες (Θουκ. 3, 13.)· καὶ χρησιμεύει μάλιστα εἰς ἠθικὰς ἐκφράσεις, οἷον· ἀφύλακτον εὑδήσουσιν (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 337.), τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω, τὰν τῷ μύρῳ, ἃ στωμυλεῖται τοιαδὶ καθήμενα (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1376.), ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν (Πλάτ. Πολιτ. 2, 372. γ΄.). Συνέστη δὲ αὕτη ἡ συνήθεια καὶ εἰς φράσεις, οἷον φανήσομαι (φανοῦμαι), (δηλ. ἄν τις σκοπῇ), βουλήσομαι, ἐθελήσω· π. χ. φανήσομαι γὰρ οὐδένα πώποτ᾽ ἀδικήσας (Ἰσοκρ. Νικοκλ. 35.)· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλησόμεθα θεάσασθαι αὐτὰ πρὸς αὑτά (Πλάτ. Θεαιτ. 154. ε΄.)· τούτων γὰρ ἁπάντων αὔριον ἐθελήσω σοι λόγον δοῦναι (Πλάτ. Φιλήβ. 50. δ΄.). Ἀνήκει ἐνταῦθα τὸ ταῦτ᾽ ἔσται· ταῦτ᾽ ἔσται κατὰ δύναμιν (Πλάτ. Σοφ. 263. α΄.), καὶ ἐκ τῆς κοινῆς γλώσσης — ὁ κακῶς ἀπολούμενος (πόθεν προσέπταν οἱ κακῶς ἀπολούμενοι ἐπὶ τὴν θύραν; (Ἀριστοφ. Ἀχ. 865.).

Ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως γίνεται φανερὸν, πῶς ὁ Μέλλων οὗτος ἐδέχετο κατὰ μικρὸν τὴν σημασίαν μετρίας Προστακτικῆς, οἷον· νυνὶ διδάξεις, εἴπερ ἀπεκρύψω ποτὲ ἐς τὰ κοχώνα τὸ κρέας (Ἀριστοφ. Ἱππ. 483.). Καὶ μηδεμίαν αὐτοῖς ἄδειαν δώσετε, τὰ ὑμέ-

*) Πρβ. τὸ Ἡσιόδ. Θεογ. 750. ἡ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἡ δὲ θύραζε ἔρχεται. Ὅθεν εἰς τοὺς Ἰωνικοὺς ποιητὰς προστίθεται ἐνίοτε τὸ δυνητικὸν ἂν (Ἰλ. ι΄. 261. Ὀδ. ρ΄. 540.)· εἰς δὲ τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς μάλιστα κατ᾽ Ἀπαρέμφατον, οἷον· νομίζοντες, εἰ ταύτην πρώτην λάβοιεν, ῥᾳδίως ἂν σφίσι τἄλλα προσχωρήσειν (Θουκ. 2, 80.).

τερα αὐτῶν διαρπάζουσι καὶ κλέπτουσι (Λυσ. κατὰ Φιλοκρ. 13.). Μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν (Ἀριστοφ. Πλούτ. 488.).

γ') Ὁ δὲ σχετικὸς Μέλλων, ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλων καλούμενος, ἐμφαίνει τέλος πράξεως, οἷον, τί γὰρ ποιήσει, φράζε, καὶ πεπράξεται (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1027.), καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι διαμένουσαν κατάστασιν, οἷον· οὐκοῦν ἡμῖν ἡ πολιτεία κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, ὁ τούτων ἐπιστήμων (Πλάτ. Πολιτ. 6.). Ἐν καταλόγῳ οὐδεὶς κατὰ σπουδὰς μετεγγραφήσεται, ἀλλ' ὥσπερ ἦν τὸ πρῶτον, ἐγγεγράψεται (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1371.).

Ὅσων ῥημάτων δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ ὁ χρόνος οὗτος, ἢ ὅπου ἦναι χρεία αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἐνεργητικὴν διάθεσιν, λαμβάνεται ἡ διὰ τῆς τοῦ Παρακειμένου Μετοχῆς, καὶ τοῦ ἔσεσθαι περίφρασις, οἷον·

Ἐὰν γὰρ ἄρα ἐμοὶ δόξῃ τινὰ τουτωνὶ τῶν ἀνθρώπων τεθνάναι, τεθνήξει οὗτος, ὃν ἂν δόξῃ, κἄν τινα δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι δεῖν, κατεαγὼς ἔσται αὐτίκα μάλα, κἂν θοἰμάτιον διεσχίσθαι, διεσχισμένον ἔσται (Πλάτ. Γοργ. 469. δ'.). Ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε (Λυσ. κατ' Ἀγοράτου τέλ.). Ἂν δὲ ἀζημίους ἀφῆτε, πολλὴν ἄδειαν ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν, ὅ τι ἂν βούλωνται (Λυσ. κατὰ τῶν σιτοπωλ. 19., πρβ. Λυσ. κατὰ Ἐπικράτ. 7. Κατὰ Νικομάχ. 23.).

Δ'.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ.

α') Ὁ Παρακείμενος ὡς ἀπόλυτος χρόνος δηλοῖ πρᾶξιν ἐντελῆ ὡς πρὸς τὸν Ἐνεστῶτα, οἷον·

Τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι τρέφων τρίτον ἔτος τουτί (Λυσ. περὶ τοῦ ἀδυνάτ. 6.). Τοσούτου τοίνυν δεῖ ἢ λοιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ ἑωρακὼς ἦν τὸν ἄνθρωπον πώποτε, πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 45.). Παύσομαι κατηγορῶν· ἀκηκόατε, ἑωράκατε, πεπόνθατε, δικάζετε (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. τέλ.).

Ὁ Παρακείμενος δὲν δέχεται τὸ μόριον ἄν, πλὴν εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε πλησιάζει εἰς τὴν τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ σημασίαν, οἷον· ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾷ κεχρῆσθαι συμφορᾷ (Λυσ. δήμου καταλ. ἀπολογ. 15.). Δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν καὶ ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις τιμωμένους τε καὶ ἐνδυναστεύοντας, ἢ τὸ τοῦ Ὁμήρου ἂν πεπονθέναι (Πλάτ. Πολιτ. 7, 516. δ'.).

Τὸ δὲ τῆς διαμονῆς γίνεται δῆλον μάλιστα εἰς τὸ Παθητ. Ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν Παθητ. Προςτακτικὴν, οἷον· ἐξιόντες δὲ εἶπον, τὴν θύραν κεκλεῖσθαι (Ξενοφ. Ἑλλ. 5, 4, 7.). Αὐτοὺς δὲ (νόει) αὐτῷ ἀεὶ τῷ ναυκλήρῳ περικεχύσθαι δεομένους (Πλάτ. Πολιτ. 6, 488. γ'.). Ὤκνουν ἐγὼ εἰπεῖν τὰ νῦν ἀποτετολμημένα· νῦν δὲ τοῦτο μὲν τετολμήσθω εἰπεῖν, ὅτι τοὺς ἀκριβεστάτους φύλακας φιλοσόφους δεῖ καθιστάναι (Πλάτ. αὐτόθ. 503. β'.). Δεινοῦ πλάστου, ἔφη, τὸ ἔργον· ὅμως δὲ, ἐπειδὴ εὐπλαστότερον κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων λόγος, πεπλάσθω (Πλάτ. αὐτόθ. 9, 588. δ'.).

β') Τούτων τεθέντων, δὲν εἶναι θαυμαστὸν, ἂν ὁ Παρακείμενος τρόπον τινὰ ἰσοδυναμῇ μὲ τὸν Ἐνεστῶτα· ὑπεμφαίνει δὲ καὶ τότε τὴν διαρκοῦσαν κατάστασιν μετὰ πάθος ἢ πρᾶξιν· οἷον ἐπιτεθύμηκα, τεθαύμακα, τεθάῤῥηκα, πέπραγα, ὄλωλα, ἤνθηκα, σεσίγηκα, κέκραγα, γέγονα, τέθνηκα, κτλ.*).

Ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι (Πλάτ. Φαίδρ. 227. ε'.). Καὶ μινυρίζων τε καὶ γεγανωμένος ὑπὸ τῆς ᾠδῆς διατελεῖ τὸν βίον ὅλον (Πλάτ. Πολιτ. 3, 411. α'.). Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἅμα ἑώρακε καὶ ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται (Πλάτ. Κρατύλ. 399. γ'.)·

Ἐκ τούτου δὲ ἐπίσημος εἶναι ἡ εἰς τὴν τοῦ Ἀορίστου σημασίαν μετάβασις, ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ κατ' ἠθικὴν ἀνάγκην συμβαινόντων, οἷον· διὰ ταῦτα καὶ τὸν τρόπον τῆς πράξεως τοῦ μισθοῦ τοιοῦτον

*) Πρβ. τὰ ἐπικά· βέβηκα, ἀμφιδέδηα, ἀμφιδέδρομα, προβέβουλα.

πεποίημαι· ἐπειδὰν γάρ τις παρ' ἐμοῦ μάθῃ, ἐὰν μὲν βούληται, ἀποδέδωκεν ὃ ἐγὼ πράττομαι ἀργύριον, ἐὰν δὲ μή, ἐλθὼν εἰς ἱερὸν, ὀμόσας ὅσον ἂν φῇ ἄξια εἶναι τὰ μαθήματα, τοσοῦτον κατέθηκεν (*Πλάτ. Πρωταγ.* 328. *β'*.). *Καὶ μάλιστα ἐπὶ στιγμιαίας πράξεως, οἷον· ὁ μὲν ἥκων γὰρ, κἂν ᾖ πολιὸς, ταχὺ παῖδα κόρην γεγάμηκεν* (*Ἀριστοφ. Λυσ.* 595.)· *αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν* (*ψυχὴ δηλ.*) *ἡ τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα, ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος, εὐθὺς διαπεφύσηται καὶ ἀπόλωλεν* (*Πλάτ. Φαίδ.*). — *Καὶ διὰ τοῦτο ἀναφαίνεται ἐνίοτε μεταξὺ Ἀορίστων εἰς ἱστορικὰς διηγήσεις, ὅπου στιγμιαίας πράξεως τὸ ἀποτέλεσμα θεωρεῖται ὡς διαρκοῦν πολὺν χρόνον, οἷον· ἔδοξε τοίνυν μοι μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπείρηκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι* (*Πλάτ. Φαίδ.* 99. *δ'*.). *Ὁ μὲν πόλεμος ἁπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκε· καὶ γάρ τοι πενεστέρους πεποίηκε καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασε καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκε καὶ πάντα τρόπον τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς* (*Ἰσοκρ. περὶ Εἰρήν.* 163.). *Δημοσθένης γὰρ, ἐπειδὴ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἀνάλωκε, περιήει περὶ τὴν πόλιν, θηρεύων νέους πλουσίους ὀρφανοὺς, ὧν οἱ μὲν πατέρες τετελευτήκεσαν, αἱ δὲ μητέρες διῴκουν τὰς οὐσίας* (*Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ.* 24.).

Ε'.

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ.

α') *Ὁ Ὑπερσυντελικὸς εἶναι χρόνος παρῳχημένος ἐπὶ πράξεως ἐντελοῦς, καὶ δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τὸν Παρατατικὸν, καθότι καὶ αὐτὸς εἶναι σχετικός.*

Καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι· διὰ χρόνου γὰρ καὶ ἑωράκη αὐτόν (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 328. *γ'*.). *Καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη μετεπεπτώκει τὰ πράγματα* (*Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ.* 14.). *Ἡ Οἰνόη, οὖσα ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἐτετείχιστο, καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο* (*Θουκ.* 2, 18.). *Ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, ἐγὼ εἶπον* (*Λυσ. ὑπὲρ τοῦ*

Ἐρατοσθ. φόν. 21.). Ἔδοξέ μοι ἐπιθετέον εἶναι τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὸ καρτερὸν καὶ οὐκ ἀνετέον, ἐπειδήπερ ἐγκεχειρήκη (Πλάτ. Συμπ. 217. γ'.).

β') Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ εἶναι πολλὰ περιωρισμένη, καὶ πολλάκις ἀντ' αὐτοῦ κεῖται Ἀόριστος, οἷον· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρὸς τὸν τῶν Βακτριανῶν βασιλέα πρεσβεύων ᾤχετο· ἔπεμψε δ' αὐτὸν ὁ Ἀσσύριος περὶ συμμαχίας (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. ε', 1, 2.).

γ') Περιφράζεται ἐνίοτε ὁ Ὑπερσυντελικὸς διὰ τοῦ ἦν, οἷον· οὐδὲ ἑωρακὼς ἦν τὸν ἄνθρωπον πώποτε, πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 45.)· τί ἂν οὖν βουλόμενος ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευον, εἰ μὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀδικημάτων ἦν ὑπ' αὐτοῦ ἠδικημένος (αὐτόθ.).

δ') Ὁ Ὑπερσυντελικὸς, ἐπειδὴ εἶναι φύσει ὅμοιος μὲ τὸν Παρατατικὸν, δέχεται καὶ τὸ ἄν μόριον εἰς τὰς ὑποθετικὰς ἐκφράσεις, οἷον· εἰ γὰρ ἦν τοῦτο αἴτιον, κἂν ἐγὼ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐπεπόνθη (Πλάτ. Πολιτ. 1, 329. β'.). Αὐτὸς δὲ, εἰ μέν σοι ἐχθρὸς ἦν, ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἦσθα ἄν με τετιμωρημένος (Λυσ. περὶ σηκοῦ, 20.). Τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὰ χωρία (Δημοσθ. περὶ Στεφ. 235.).

ϛ'.

ΑΟΡΙΣΤΟΣ.

α') Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ Ἀορίστου γνωρίζεται μόνον εἰς τὴν Ὁριστικὴν, ὅπου παριστάνει τὴν πεπερασμένην πρᾶξιν ἐν τῷ παρελθόντι, μηδεμίαν σχέσιν ὑπεμφαίνων πρὸς ἄλλον χρόνον μηδὲ διάρκειαν· ὥστε εἶναι ἐπιτηδειότατος πρὸς ζωηρὰν διήγησιν τῶν γενομένων, καὶ ὀνομάζεται κατ' ἐξοχὴν χρόνος ἱστορικός. *).

Ἐκ δὲ τῆς χρήσεως ταύτης λαμβάνει τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἐκφράζῃ πρᾶξιν ἐκ τοῦ Ἀορίστου Ἐνεστῶτος, σημαίνων ταχύτητα καὶ ὁρμὴν, οἷον· οὐκοῦν οἶσθα, ὅτι

---

*) Διὰ τοῦτο δέχεται καὶ τὸ ἄν μόριον ὁ Ἀόριστος εἰς τὰς ὑποθετικὰς ἐκφράσεις, περὶ οὗ ἰδὲ §. 29. Α'. ϛ'.

οἱ ἐρασταὶ, ὅταν ἴδωσι λύραν ἢ ἱμάτιον ἤ τι ἄλλο, οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἴωθε χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο, ἔγνωσάν τε τὴν λύραν, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδὸς, οὗ ἦν ἡ λύρα; (Πλάτ. Φαίδ. 73. δ΄.). *Καὶ διὰ τὸν ἔρωτα δὴ τοῦτον ἀκαιρότερον ὄντα ἢ χρῆν, ὅταν ἃ βούλονται πράττωσιν, ἔλαθον αὐτοί τε ἀπολέμως ἴσχοντες καὶ τοὺς νέους ὡςαύτως διατιθέντες* (Πλάτ. Πολιτικῷ, 307. ε΄.). *Πᾶσα ἐπιστήμη τὰ μὲν μοχθηρὰ εἰς δύναμιν ἀποβάλλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια καὶ τὰ χρηστὰ ἔλαβεν* (αὐτόθ. 308. γ΄.).

Ἐνταῦθα συνέστησαν καὶ φράσεις, οἷον· *ἥσθην, ἐθαύμασα, ἐπήνεσα, ἐδάκρυσα, ἐγέλασα, ὤμοσα, ξυνῆκα, ᾤκτειρα*· καὶ ὁ τύπος *τί οὔ;* κατὰ τὸν διάλογον, ὅπου ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς ὁ Ἐνεστὼς, οἷον· *τί οὖν οὐ διηγήσω μοι;* (Πλάτ. Συμπ. 173. β΄.)· *τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν ἔφρασας, τίς ἐστιν;* (Γοργ. 503. β΄.)· *ἀλλά μοι τί οὐ διῆλθες ὑποθέμενός τι, ἵνα μᾶλλον μάθω;* (Παρμενίδ. 136. γ΄.).

Παραπλησίως ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ κατ' ἠθικὴν ἀνάγκην συμβαινόντων πάντοτε τίθεται ὁ Ἀόριστος χρόνος οὗτος κατὰ ἑλληνισμόν τινα ἰδιαίτερον, οἷον· *Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνάλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανε· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν* (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόνικ. 6.).

β΄) Οὗτος ὁ χαρακτὴρ ἀφανίζεται μᾶλλον ἢ ἧττον εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις. Καὶ εἰς τὴν Ὑποτακτικὴν ἀποβαίνει μὲν ὁ χρόνος οὗτος πολλάκις Ἐνεστὼς, φυλάττει δὲ πάντοτε τὴν τοῦ ταχέως παρερχομένου ἰδέαν, οἷον· *τί πάθω; μὴ πάθῃς*, καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν σημασίαν τοῦ μετ' ὀλίγον Μέλλοντος, οἷον· *ἐὰν μάθω*. Ἀπομακρύνεται δὲ ἀπὸ τὴν κυρίαν σημασίαν μάλιστα εἰς τὴν Εὐκτικὴν, ἥτις ἐκφράζει τὸ κατ' Ἀόριστον χρόνον δυνατὸν, οἷον· *ἔλεγεν ὅτι ψέξαιμι*. Εἰς δὲ τὴν Προςτακτικὴν καὶ Μετοχὴν ἀναφαίνεται πάλιν ἡ κυρία δύναμις τοῦ χρόνου περισσότερον, οἷον· *εἰπέ, εἰπών, ἴθι λαβών, εὖ γ' ἐποίησας ἀναμνήσας με* (Πλάτ. Φαίδ. 60. δ΄.). Τέλος δὲ καὶ τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δηλοῖ πρᾶξιν στιγμιαίαν, οἷον· *βαλεῖν, εἰπεῖν, ἰδεῖν, τὸ βουλεύ-*

εσθαι καὶ πρᾶξαι (Ἰσοκρ. Νικοκλ. 30.). Διὰ τοῦτο ἀνθυποβάλλεται τὸ Ἀπαρέμφατον τοῦτο ἀντὶ τοῦ Μέλλοντος, μετὰ τὰ ῥήματα ἐλπίζειν, προςδοκᾶν, οἴεσθαι, νομίζειν (σπανιώτερον φάναι, ἐπαγγέλλεσθαι), ὁπότε ἡ τῆς πράξεως ἔννοια ἐπικρατῇ μᾶλλον ἢ ἡ τοῦ χρόνου, οἷον· οὐκοῦν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μὲν μετὰ ἀσφαλείας εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσαι (Θουκ. 5, 107.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ.

§. 29.

Θεωρεῖται τὸ βέβαιον καὶ τὸ δυνατὸν διπλῶς, ἀπολύτως καὶ σχετικῶς· καὶ τὸ μὲν ἀπολύτως βέβαιον ἐκφράζεται διὰ τῆς Ὁριστικῆς, τὸ δὲ ἀπολύτως δυνατὸν δια τῆς Εὐκτικῆς. Γίνονται δὲ αἱ κατηγορίαι αὗται σχετικαὶ, ὅταν ἐξαρτῶνται ἔκ τινος ὑποθέσεως, ὥστε διὰ μὲν τὸ σχετικῶς βέβαιον κεῖται ἡ Ὁριστικὴ μὲ τὸ μόριον ἄν, διὰ δὲ τὸ σχετικῶς δυνατὸν ἡ Ὑποτακτική. Ἡ δὲ Προστακτικὴ δὲν εἶναι τόσον ἔκφρασις ἀνάγκης, ὅσον τροπολογία τις τῆς Ὁριστικῆς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου.

Α'.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

α') Ἡ Ὁριστικὴ *παριστάνει μὲν κυρίως τὰ ἐκ τοῦ ὑποκειμένου* θεωρούμενα, *μεταβαίνει δὲ πολλάκις εἰς τὴν ἐκ τοῦ* ἀντικειμένου *ἔκθεσιν τῶν ὑποτιθεμένων· ὥστε γίνεται τρόπον τινὰ* ὑποθετική. *Καὶ ἁπλῶς μὲν ἐκφράζεται ὑπόθεσις, οἷον· τέθνηκα τῇ σῇ θυγατρὶ καί μ' ἀπώλεσεν (Εὐρ. Ἀνδρ.* **334.**), (*τουτ. ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἀπέθανον, κτλ.*), *μάλιστα μετὰ τῶν καὶ δή, οἷον· καὶ δὴ τεθνᾶσι, τίς με δέξεται πόλις; Εὐρ. Μήδ.* **386.**), *καὶ δὴ δέδεγμαι, τίς δέ μοι τιμὴ μένει;* (*Αἰσχύλ. Εὐμ.* **883.**). *Εἰς δὲ πλήρη λόγον μετὰ τοῦ εἰ* *), *ὅπου δηλοῦται τὸ τῷ ὄντι ὑπάρχον, οἷον· εἴ τις πώποτε ἐσκέψατο ταῦτα (Πλάτ. Θεαιτ.* **196.** *α'.*). *Οὕτω λέγεται εἰ ἐθέλεις, εἰ μέμνησαι, εἰ μέλλει ἔσεσθαι, κτλ. Ἡ δὲ ἄρνησις ἐκφράζεται τότε διὰ τοῦ οὐ (ὡς ἀνήκοντος εἰς τὸ ἑπόμενον ῥῆμα, ὄχι εἰς τὸν σύν-*

---

*) *Ἀντὶ τοῦ εἰ εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ ὁ ὅτε, ἔχων περισσοτέραν δύναμιν βεβαιότητος, καὶ ὁ ὅπου, οἷον· ὅτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν (Πλάτ. Φαίδ. 84. ε'., πρβ. Πλάτ. Συμπ. 206. β'. Σοφιστ. 253. α'.)· ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος πόλεις οἰκίσαι οἷοί τε γεγόνασιν, ἤπου — πολλοὺς ἂν τόπους ἡμεῖς δυνηθεῖμεν κατασχεῖν (Ἰσοκρ. π. Ειρ.).*

δεσμον εἰ)*), οἷον· εἰ δὲ ἀποστῆναι Ἀθηναίων οὐκ ἠθελήσαμεν, οὐκ ἠδικοῦμεν (Θουκ. 3, 55.)**).

β') Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν εἰς τὸ Μέλλων οὕτως ὑποτιθεμένων, ἡ παρεπομένη πρότασις δέχεται καὶ τὴν μετὰ τοῦ μορίου ἂν Εὐκτικὴν πρὸς ἐναργεστέραν δήλωσιν τοῦ δυνατοῦ, ἄλλοτε δὲ καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις κεῖται ὁ Μέλλων, οἷον· ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ δόξειεν ἂν δεινὸς εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσει (Πλάτ. Φαίδ. 107. γ'.), καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν ἀμήχανον λόγον, εἴτε τις ἐν παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξι' ἂν πάθοι, εἴτε ἱκανῶς, μηκυνόμενος τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφανιεῖ (Πλάτ. Θεαιτ. 184. α'.), οὓς εἰ μὴ ἀμυνεῖ τῷ λόγῳ καὶ ἐκφεύξει, τῷ ὄντι τωθαζόμενος δώσεις δίκην (Πλάτ. Πολιτ. 5, 474. α'.). Ἐξ ἐναντίας εὑρίσκεται ἡ Εὐκτικὴ εἰς τὴν διὰ τοῦ εἰ ἐκφερομένην πρότασιν, ὅταν θεωρῆται τὸ κατ' ἐπανάληψιν συμβαῖνον, οἷον· εἰ θέλοιμεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὑρήσομεν κτλ. (Ἰσοκρ. Νικοκλ. 23.). Ἐναργέστατα δὲ φαίνεται ἡ δύναμις τῆς Ὁριστικῆς μετὰ τὸν εἰ εἰς προτάσεις διμελεῖς, ὧν ἡ μὲν παριστάνει ὡρισμένην πρᾶξιν, ἡ δὲ τὸ δυνατὸν μόνον (κατ' Εὐκτικὴν), οἷον· ἄτοπος μέντ' ἂν εἴη μου ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ῥηθέντα ἀγαπῴην ὥς του ἄξια (τουτ. ἂν ἤθελα εὐχαριστηθῆν μὲ τὰ οὕτω ῥηθέντα, ἐν ᾧ δὲν ἐγκρίνω καθόλου τὴν ἀλήθειαν ταύτην, Πλάτ. Κρατύλ. 391. γ'.), καὶ μετὰ ἄλλους συνδέσμους, οἷον ὅτι, ὡς· ἡμεῖς δὲ εἴπομεν, ὅτι τοῦτο μὲν, εἴ που παραπίπτοι, εἰςαῦθις σκεψόμεθα, νῦν δὲ τοὺς φύλακας φύλακας ποιοῖμεν (Πλάτ. Πολιτ. 5, 466. α'.).

γ') Φράσεις εἶναι· ἀγαπητόν, εἰ —· θαυμάζω, εἰ —· δεινὸν ποιοῦμαι, εἰ —· δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ —· π. χ. Ἀλλὰ κἂν εἰ ὀλίγον ἔστι τις, ὅστις διαφέρει ἡμῶν προβιβάσαι εἰς ἀρετὴν, ἀγαπητόν (Πλάτ. Πρωταγ. 328. α'.). Τοῦ δὲ

---

*) Ἐξ ἐναντίας λέγεται σταθερῶς εἰ μή, οἷον· εἰ μὴ ἀδικῶ γε (Πλάτ.), εἰ μὴ μαίνομαι (Ἀριστοφ.), κτλ.

**) Ὅθεν συνέστησαν καὶ φράσεις ἀποφατικαί, οἷον· οὐ φάναι, οὐκ ἐᾶν (= κωλύειν), κτλ.

διαλέγεσθαι οἷός τ' εἶναι θαυμάζοιμ' ἄν, εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ (αὐτόθ. 336. γ'.). Καὶ δεινὸν ποιούμενοι πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν (Θουκ. 6, 60.). Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πείσεται (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. 10.) *).

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

δ') Ὁ ἐκ τοῦ πλαγίου λόγος πολλάκις μεταβαίνει εἰς τὴν Ὁριστικὴν, προκρινόντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν Ἑλλήνων τὴν εὐθεῖαν διήγησιν ὡς ζωηροτέραν, οἷον· καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ εἴςπλου, καὶ νῦν ἐς τοσοῦτο καταστήσονται, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι εἴργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης (Θουκ. 8, 76.). Ἔστιν οὖν οὕτω τις κακοδαίμων, ὥστε τούτοις μὲν πολεμεῖν, πρὸς δ' ἐκεῖνον ἐλθὼν κρίνεσθαι βούλεται (Δημοσθ. περὶ παραπρ. 376.). Καὶ μετὰ συνδέσμων (ὅτι, ὡς), οἷον· τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς, κακοῖ τὸ ναυτικόν (Θουκ. 8, 78.). Ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας κεῖται ἡ Ὁριστικὴ καὶ ἀντὶ τῆς Εὐκτικῆς, οἷον· ὁ δ' ἀγαπήσειν μ' ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 12.), διότι ὁ κατ' εὐθεῖαν λόγος ἦτο τοιοῦτος· σὺ δ' ἀγαπήσεις, εἰ τὸ σῶμα σώσεις. (Ἰδὲ κατωτέρω περὶ Εὐκτικῆς).

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ.

ε') Μετὰ τοὺς αἰτιολογικοὺς συνδέσμους ὅπως, ἵνα, ἡ Ὁριστικὴ τοῦ Ἀορίστου (καθὼς καὶ ὁ Παρατατικὸς) δηλοῖ πρᾶξιν καθ' ὑπόθεσιν, ὑπονοουμένου τοῦ ἀλλὰ δὲν ἐγινεν, οἷον· τὴν δὲ ἀρχὴν τοῦ λόγου τεθαύμα-

*) Ὁμοίως συντάσσεται ὁ εἰ, ὅταν σημαίνῃ τὸ πότερον, οἷον· σκεπτέον, εἰ γραφικὸς ὢν λέγει (Πλάτ. Θεαιτ. 145. α'.). Ζητοῦντες, εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα γεγένηται πώποτε πλὴν ταύτης (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 43.). Ἀναμιμνήσκου δὴ, εἰ πώποτ' εἶπες (Πλάτ. Θεαιτ. 190. β'.). Ἐρωτᾷ, εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τἀγαθὰ δεινὰ καλῶν (Πλάτ. Πρωταγ. 341. β'.). Ἄδηλον ἦν, εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρητο (Θουκ. 6, 60.).

κα, ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς ἀληθείας — ὗς ἢ κυνοκέφαλος ἤ τι ἄλλο ἀτοπώτερον τῶν ἐχόντων αἴσθησιν, ἵνα μεγαλοπρεπῶς καὶ καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῖν λέγειν (*Πλάτ. Θεαιτ.* 161. *γ'.*). *Ἐπὶ παρακλησίας σημασίας κεῖται μετὰ τὸ εἴθε, εἰ γάρ, οἷον· εἴθε σοι τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ταῦτ' ἦσθα* (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 1, 2, 46.), *εἴθ' ἐξεκόπην πρότερον τὠφθαλμὼ λίθῳ* (*Ἀριστοφ. Νεφέλ.* 24.). *Ὅθεν καὶ ἡ φράσις· εἴθ' ὤφελέν μοι κηδεμὼν ἢ συγγενὴς εἶναί τις* (*Ἀριστοφ. Σφηξ.* 730.), *εἰ γὰρ ὤφελον!* (*Πλάτ. Πολιτ.* 4., *πρβ.* §. 28. *Β'. τέλ.*)

Μετὰ δὲ τὸν ὅπως (*ὅπως μή*) *σύνδεσμον καὶ τὴν ὅστις ἀντωνυμίαν πολλάκις ἕπεται ἡ Ὁριστικὴ τοῦ Μέλλοντος, ἐμφαίνουσα σκοπὸν καὶ ἔφεσιν τέλους, οἷον· ἄλλο τι ἢ περὶ πολλοῦ ποιεῖ, ὅπως ὅτι βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται* (*Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ.* 24. *δ'.*)· *τί δ' ἂν περὶ ἐκείνων λέγοις, οἳ φάσκοντες προεστάναι τῆς πόλεως καὶ ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ὅτι βελτίστη ἔσται, πάλιν αὐτῆς κατηγοροῦσιν, ὅταν τύχωσιν, ὡς πονηροτάτης* (*Πλάτ. Γοργ.* 520. *α'.*)· *ἐκεῖνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν μήτε τῶν πατρίων καταλύσουσι, μήτ' ἔξω τῶν νομιζομένων προσθήσουσιν* (*Ἰσοκρ. Ἀρεοπ.* 145.)· *ἔπρασσον, ὅπως τὶς βοήθεια ἥξει* (*Θουκ.* 3, '4.). *Καὶ ἐλλειπτικῶς· ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται* (*Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν.* 21.), (*Ἰδὲ* §. 23.). *Βούλει οὖν, προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν ἂν κρῖναι καὶ ἐντυχόντων τοιούτοις, ἵνα ἔχωμεν, ὅστις ἀποκρινεῖται* (*Πλάτ. Πολιτ.* 9, 577. *β'.*). *Παῖδες δέ μοι οὔπω εἰσὶν, οἵ με θεραπεύσουσι* (*Λυσ. περὶ τοῦ ἀδυνάτ.* 6.). *Ἔπρασσεν ὅτῳ τρόπῳ ἀπαλλάξεται* (*Θουκ.* 4, 128.). *Ἔτι πρβ. τὴν φράσιν· ἔστιν ὅπως, οὐκ ἔστιν ὅπως, οἷον· οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχ ὁμονοήσομεν* (*Ἰσοκρ. Πανηγ.* 150.). *Οὐκ ἔσθ' ὅπως σὺ τόνδε τιμήσεις νεκρόν* (*Εὐρ. Φοιν.* 1658.). *Οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ ψευδῆ δοξάσει* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 157. *δ'.*).

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΜΟΡΙΟΥ ΑΝ.

ϛ') *Ἡ μετὰ τοῦ μορίου ἂν Ὁριστικὴ δηλοῖ τὸ σχετι-*

κῶς βέβαιον. Τοῦτο τὸ μόριον, καθάπερ εἴρηται καὶ ἀνωτέρω, συνάπτεται μὲ τὸν Παρατατικὸν, μὲ τὸν Ὑπερσυντελικὸν καὶ μὲ τὸν Ἀόριστον. Καὶ περὶ μὲν τοῦ Παρατατικοῦ καὶ Ὑπερσυντελικοῦ ἐῤῥήθησαν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τὰ ἀναγκαῖα, περὶ δὲ τοῦ Ἀορίστου πρέπει νὰ διαλάβωμεν ὡς ἐφεξῆς. Πρῶτον τὸ σχετικὸν τῆς συντάξεως ταύτης θεωρεῖται εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἥτις ἤτοι ἐκφράζεται ἢ ὑπονοεῖται μόνον. Ἡ δὲ ὑποθετικὴ πρότασις (εἰ), ἐὰν μὲν ἦναι τὸ νόημα ὡς ἐκ τοῦ παρόντος, ἐκφράζεται διὰ τοῦ Παρατατικοῦ, ἂν δὲ ἐκ τοῦ παρελθόντος, διὰ τοῦ Ἀορίστου. Ὁ ἐλάχιστος λόγος εἶναι π. χ. ἐβοήθησεν ἄν (τουτ. ἤθελε βοηθήσειν), καὶ προστιθέντες τὴν ὑποθετικὴν πρότασιν, λέγομεν π. χ. εἰ ἠδύνατο. Καὶ ἐνταῦθα κεῖται εἰς τὴν τοῦ λέγοντος ψυχήν· ἀλλ' οὐ δύναται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐβοήθησεν.

Εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὐτοῦ ἐβοήθησεν (Πλάτ. Θεαιτ. 168. γ'.). Ἀτὰρ εἰ νῷν ἐχόντοιν ἑκατέρου λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ' ἂν εἰ μουσικὸς ὢν λέγει; (αὐτόθ. 144. ε'.). Κἂν εἰ ἐπιχειρήσαντες δημοσιεύειν παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους ὡς ἱκανοὶ ἰατροὶ ὄντες, ἐπεσκεψάμεθα δήπου ἂν ἐγώ τε σὲ καὶ σὺ ἐμέ (Πλάτ. Γοργ. 514. δ'.). Εἴ τίς σε ἤρετο· εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν Ἱπποκράτει μισθὸν ὡς τίνι ὄντι; — τί ἂν ἀπεκρίνω; εἶπον ἄν, ἔφη, ὅτι ὡς ἰατρῷ (Πλάτ. Πρωταγ. 311. γ'.). Οὐδ' εἴ τι ἄλλο τῶν ἀποῤῥήτων ἤκουσα, οὐκ ἂν ἐπεξῆλθον αὐτῷ (Λυσ. κατὰ Θεομν. 2.).

Ἐνίοτε μία τῶν δύο προτάσεων ἐκφράζεται καὶ διὰ Μετοχῆς, οἷον· ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι παντάπασι τὴν τοῦ Ἔρωτος δύναμιν οὐκ ᾐσθῆσθαι· ἐπεὶ αἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι (τουτ. ἐπεὶ, εἰ ᾔσθοντο, μέγιστα ἄν μοι δοκοῦσιν ἱερὰ αὐτοῦ κατασκευάσαι, Πλάτ. Συμπ. 189. γ'.). Οἱ ῥᾳδίως ἀποκτιννύντες καὶ ἀναβιωσκόμενοι ἄν, εἰ οἷοί τ' ἦσαν (τουτ. οἳ ἀνεβιώσκοντο ἄν, Πλάτ. Κρίτ. 9.).

Ὑπονοεῖται δὲ πολλάκις ἡ ὑποθετικὴ πρότασις, ὡς εἰς τὰ ἑξῆς. Ἔνθα δὴ ἔγνω ἄν τις ὅσου ἄξιον εἴη

τὸ φιλεῖσθαι ἄρχοντα ὑπὸ τῶν ἀρχομένων (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 1, 38.). Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν ἂν χρημάτων ἐτιμησάμην τηλικοῦτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὗτοι λέγουσιν· ἴσως γὰρ οὔτ' ἂν ἡμεῖς πλεῖστον ἀπελείφθημεν, οὔτ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς (Ἰσοκρ. πρὸς Σοφ. 293.).

ζ') Ἀπόλυτος δὲ γίνεται ἡ σημασία τῆς μετὰ τοῦ ἂν Ὁριστικῆς τοῦ Ἀορίστου (καθὼς καὶ τοῦ Παρατατικοῦ, ἰδὲ §. 28. Β'.), ὅταν ἐκφράζηται πρᾶξις συμβαίνουσα πολλάκις εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον, οἷον·

Πολλάκις ἔνδον ἂν οὖσαι ἠκούσαμεν ἄν τι κακῶς ὑμᾶς βουλευσαμένους μέγα πρᾶγμα (Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 510.). *Ἕτερόν τι πονηρότερον δήπου βούλευμ' ἐπεπύσμεθ' ἂν ὑμῶν· εἶτ' ἠρόμεθ' ἄν· πῶς ταῦτ' ὦνερ διαπράττεσθ' ὧδ' ἀνοήτως; ὁ δέ μ' εὐθὺς ὑποβλέψας ἂν ἔφασκ', εἰ μὴ τὸν στήμονα νήσω, ὀτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλήν* (αὐτόθ. 517.).

Β'.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

α') Ἡ Προστακτικὴ, ὡς εἴπομεν, εἶναι μόνον τροπολογία τις τῆς Ὁριστικῆς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου. Ἐπειδὴ δὲ ἰδία εἶναι αὐτῆς εὐχὴ καὶ παράκλησις, δὲν δέχεται ποτὲ τὸ μόριον ἂν*). Ἐνίοτε μόνον πλησιάζει εἰς τὴν τῆς ἀνάγκης ἔκφρασιν· ὥστε ἀδικεῖ Πρωταγόρας μεμφόμενος τὸν Ποιητὴν, ὅτι λέγει ΜΗΝΙΝ ΑΕΙΔΕ ΘΕΑ (Ἀριστοτ. περὶ ποιητικῆς, 19.). Ἐκ τῆς κοινῆς γλώσσης προῆλθεν ἡ φράσις, οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, οἶσθ' ὡς ποίησον (Ἀριστοφ. Εἰρήν. 1061., Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 543.), οἶσθά νυν ἅ μοι γενέσθω (Εὐριπ. Ἰφ. ἐν Ταύρ. 1204.). Ἐξηγεῖται δὲ οὕτω· δρᾶσον οἶσθ' ὅ, ποίησον οἶσθ' ὡς, γενέσθω οἶσθ' ἅ. Καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἀκολουθεῖ μετὰ συνδέσμους ἡ Προστακτικὴ, οἷον· καὶ δεῖξαι (χρὴ), ὅτι, ὧν μὲν ἐφίενται, πρὸς τοὺς μὴ ἀμυνομένους ἐπιόντες, κτάσθωσαν (Θουκ. 4, 92.). Τὸ δὲ τοσοῦτον ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπαν-

*) Ὁμοίως ἀποκλείεται ἐκ τῆς Προστακτικῆς καὶ τὸ ποί.

ἐρωτῶ πάλιν, τῶν ἐκμαγείων ταῖς ᾠδαῖς εἰ πρῶτον ἕν τοῦθ' ἡμῖν ἀρέσκον κείσθω (Πλάτ. Νόμ. 7, 800. ε'.).

β') Καταφατικῶς ἡ μὲν τοῦ Ἐνεστῶτος Προστακτικὴ ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ παρατεινομένου καὶ διαρκοῦντος, οἷον εὖ πράσσε, λέγε, βάλλε, παῖε. Ἡ δὲ τοῦ Ἀορίστου ἐμφαίνει μάλιστα στιγμιαίαν πρᾶξιν καὶ τέλος, οἷον λαβέ, εἰπέ, ῥῖψον. Ἡ διαφορὰ αὕτη γίνεται πρόδηλος ἐκ τῶν τοιούτων·

Θὲς τοίνυν πάλιν τοῦ τοιούτου ἤδη πρεσβυτέρου γεγονότος νέον υἱὸν, ἐν τοῖς τούτου αὖ ἤθεσι τεθραμμένον. Τίθημι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτὸν γινόμενα ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἀγόμενόν τε εἰς πᾶσαν παρανομίαν ὀνομαζομένην δ' ὑπὸ τῶν ἀγόντων ἐλευθερίαν ἅπασαν, βοηθοῦντά τε ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις πατέρα τε καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὖ παραβοηθοῦντας, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 9, 572. δ'.), ὅπου τὸ μὲν θὲς κεῖται ἐπὶ ἑνὸς πράγματος εὐθὺς συννοουμένου· τὸ δὲ ἑπόμενον τίθει ἐπὶ πολλῶν ἐφεξῆς παραβαλλομένων καὶ ἀκριβοῦς διασκέψεως δεομένων.

γ') Ἀπαγορευτικῶς δὲ συνάπτεται τὸ μὴ ἤτοι μὲ τοῦ Ἐνεστῶτος τὴν Προστακτικὴν, ἢ μὲ τοῦ Ἀορίστου τὴν Ὑποτακτικὴν, ὄχι ἀνάπαλιν, οἷον· μὴ ἄλλως ποίει, μὴ ἄλλως ποιεῖτε (Πλάτ. Πολ. 1, 328. γ'.), μή πω μέγ' εἴπῃς (Πλάτ. Σοφ. 238. α'.), λέγε καὶ μηδὲν ἀποκνήσῃς (Πλάτ. Σοφ. 238. α'.), μὴ μέντοι μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλάτ. Θεαιτ. 149. α'.), σὺ δ' ἡμῖν μηδαμῶς ἀποκάμῃς χαριζόμενος (Πλάτ. Πολιτικῷ, 257. β'.)· μὴ τοίνυν ἡμῶν τὴν πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένῃ (Πλάτ. Σοφ. 217. β'.) *).

δ') Ἀντὶ τῆς Προστακτικῆς τίθεται ἐνίοτε καὶ ὁ Μέλλων μετ' ἀρνήσεως ἐρωτηματικῶς, οἷον οὐκ εὐφημήσεις; (Πλάτ. Συμπ. 201. ε'.), καὶ ἄλλοτε ἡ Εὐκτικὴ μετὰ τοῦ μορίου ἄν, οἷον λέγοις ἄν, ἀκούοις ἄν, χαι-

*) Εἰς τοὺς ποιητὰς εὑρίσκεται καὶ τοῦ Ἀορίστου ἡ Προστακτικὴ, μάλιστα κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον, οἷον· μὴ δοκησάτω τινί (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 1027., ἀλλὰ 1031. μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν).

ροῖς ἂν εἴσω (Σοφ. Φιλοκτ. 674.), ὅπου ἐμφαίνεται πολλὴ μετριότης τοῦ λέγοντος.

Γ'.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

α') Ἡ Ὑποτακτικὴ, ἐκφράζουσα τὸ σχετικῶς δυνατὸν, εἶναι ὁμολογουμένως συγγενὴς μὲ τὸν ἀόριστον Μέλλοντα, τοῦ ὁποίου ἡ Ὑποτακτικὴ ἀναπληροῦται διὰ τῆς τοῦ Ἀορίστου *).

Εἶναι δὲ ὡς τοιαύτη πρῶτον μὲν διαπορητικὴ ἔγκλισις, οἷον· τί πάθω; τί φῶ; πῆ βῶ; ποῖ τράπωμαι; ποῖ τις τράπηται; φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν; Φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἷον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα; (Πλάτ. Θεαιτ. 160. ε'.), τί τὸ εἶναι τοῦτο ὑπολάβωμεν ὑμῶν; (Πλάτ. Σοφ. 243. ε'.), πότερον μήτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προσάπτωμεν, μήτε ἄλλο ἄλλῳ μηδὲν μηδενί (αὐτόθ. 251. δ'.). Καὶ τὸ ἀπορητικὸν τοῦτο ἐρώτημα δέχεται μὲν ἐξ ἴσου καὶ τὴν Ὁριστικὴν, οἷον· πῶς λέγωμεν; πῶς λέγομεν· ἀλλ' ὅπου γίνεται πλάγιος ὁ λόγος, ἐξηρτημένος ἐκ ῥήματος τινὸς, τότε ἀπαιτεῖται ἤτοι ἡ Ὑποτακτικὴ (μάλιστα ἂν ἦναι καθαρὰ ἡ ἔννοια ἐνδοιασμοῦ), ἢ ὁ Μέλλων, οἷον· οὐκ ἔχω ὅπως ἀπιστήσω, οὐκ ἔχω ὅπως ἀπιστῶ (Πλάτ. Φαίδ. 107. α'.)· ἐρωτᾷ δὴ, πῶς με θάπτῃ (αὐτόθ. 115. δ'.)· συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν, τί χρήσωμαι τῷ πράγματι, ἐπυθόμην ὡς καὶ δήσειν με ἀπειλοῖεν (Λυσ. ὑπὲρ στρατιώτου, 5.)· ἐὰν ἀποκρίνῃ Σωκράτει, οὐδὲν ἔτι διοίσει αὐτῷ ὁπηοῦν τῶν ἐνθάδε ὁτιοῦν γίγνεσθαι, ἐὰν μόνον ἔχῃ ὅτῳ διαλέγηται (Πλάτ. Συμπ. 194. δ'.)· — οὐχ ἕξει, ὅ τι χρήσεται αὐτοῖς (Πλάτ. Γοργ. 521. β'.)· τότ' ἤδη σκέψομαι, εἴτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται (Πλάτ. Θεαιτ. 157. δ'.)· οἱ Πλαταιῆς ἐβουλεύοντο, εἴτε κατακαύσουσιν, ὥσπερ ἔχουσιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσονται (Θουκ. 2, 4.). Θεωροῦνται δὲ ταῦτα πάντα ἐκ τοῦ

*) Ἡ συγγένεια αὕτη τοῦ Μέλλοντος καὶ τῆς Ὑποτακτικῆς φαίνεται ἐναργῶς εἰς τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς, οἷον Ἰλ. α'. 184. πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω.

Ἐνεστῶτος· ἐπειδὴ, ὅπου προηγουμένου τοῦ παρῳχημένου χρόνου ἐπικρατῇ ἡ τοῦ παρελθόντος θεωρία, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ ἡ Εὐκτική, οἷον· οὔτε γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον καὶ ὥσπερ τοὺς γιγάντας κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν, — οὔθ᾽ ὅπως ἐῷεν ἀσελγαίνειν (Πλάτ. Συμπ. 190. γ΄.)· *ἀπέδωκεν οὐκ ἔχων, ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ* (Πλάτ. Πρωταγ. 320. α΄.).

Ἔπειτα εἶναι προτρεπτική, οἷον· ἴωμεν, λέγωμεν δή (Πλάτ. Θεαιτ. 173. γ΄.), *φέρ᾽ ἴδω, φέρε δὴ ἴδω* (Πλάτ. Πολ. 5, 457. γ΄.), *φέρε δὴ πειραθῶ* (Φαίδ. 63. β΄.), *ἔα σκεψώμεθα* (Σοφιστ. 239. β΄.)· — *καὶ μὲ τὴν σταθερὰν φράσιν βούλει, οἷον· Βούλει οὖν, καὶ Σωκράτει τῷδε ἀνακοινώσωμεν τὸν λόγον;* (Πλάτ. Κρατύλ. ἀρχ.). *Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὡς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυρίοις ψευδῆ;* (Πλάτ. Θεαιτ. 170. ε΄.). *Τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τραπώμεθα;* (αὐτόθ. 173. β΄.).

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ.

β΄) 1) *Τὸ μόριον ἄν προσάπτεται εἰς τὴν Ὑποτακτικὴν* *) *μόνον ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν* (ὅς, ὅσος) *καὶ τῶν συνδέσμων* (πρίν, ἕως, μέχρι, ἔστ᾽ ἄν, ἡνίκ᾽ ἄν) *εἰς προτάσεις θεωρουμένας ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος ἢ Μέλλοντος πρὸς δήλωσιν προϋποθέσεων, π. χ.*

Ὧν ἐγώ φημι ἕνα καὶ Ἀρχέλαον εἶναι καὶ ἄλλον, ὅστις ἂν τοιοῦτος τύραννος ᾖ (Πλάτ. Γοργ. 525. δ΄.). *Οἳ δ᾽ ἂν τὰ ἔσχατα ἀδικήσωσι καὶ διὰ τοιαῦτα ἀδικήματα ἀνίατοι γένωνται, ἐκ τούτων τὰ παραδείγματα γίγνεται* (αὐτόθ. γ΄.). *Ἀνδρείως ἀποκρίνου, ἃ φαίνεταί σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ* (Πλάτ. Θεαιτ. 157. δ΄.). *Ἐγὼ δὲ τέχνην οὐ καλῶ, ὃ ἂν ᾖ ἄλογον πρᾶγμα* (Πλάτ. Γοργ. 465. α΄.). *Ἀκούετε, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων κεῖται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὔσης εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσωσι, καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσι. Σκέψασθε δὲ, τίνες εἰσὶν, οὓς δεῖ παρεῖναι· οὐχ οἵ-*

---

*) Ψιλῶς εἰς τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς, οἷον· *τάχ᾽ ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ* (Ὅμηρ.).

τινες ἂν τὴν ἡλικίαν ταύτην ἔχωσιν; οὐχ οὓς ἂν οἱ στρατηγοὶ καταλέξωσιν; (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. 6.). Εἰ ἐξέσται, ὅ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος νόμους κεῖσθαι (Λυσ. αὐτόθ. 11.). Οὔτοι κακῶς σοι κείσεται, ὅ τι ἂν ἡμᾶς τοσούςδε ὄντας εὐεργετήσῃς (Πλάτ. Πολιτ. 1, 345. α'.). Καὶ ἐνταῦθα ἀνήκουσιν αἱ φράσεις· καθ' ὅσον ἂν οἷός τ' ὦ, καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι, ὅπου ἂν ᾖ ὅποι ἂν οὖν ἔλθῃ, ὅποι ἄν τις ἡγῆται (Θουκ. 2, 11.). Ἡ δὲ ἄρνησις μετὰ την ὅς εἶναι μή, ἥτις φυλάττεται καὶ ὅταν δὲν κρατῇ ἡ σύνταξις αὕτη, πρὸς δήλωσιν προϋποθέσεως, οἷον· αὐτὸ γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται, ὅστις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστός τε καὶ ἄνανδρός ἐστι (τουτ. εἴ τις μή, κτλ., Πλάτ. Γοργ. 522. ε'.). Ὅσοι μὴ ἐδύναντο φθῆναι πρὸς τὰ μετέωρα ἀναδραμόντες (Θουκ. 3, 89., πρβ. §. 40. ιβ'. τέλ.).

Οὐκ ἐρῶ σοι, πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν (Πλάτ. Θεαιτ. 190. ε'.). Καὶ πάντα ποιοῦσι τοῖς ἔμφροσιν ἄρχουσιν οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα, μέχριπερ ἂν ἓν μέγα φυλάττωσι (Πλάτ. Πολιτικῷ 297. α'.). Ἀλλ' ἴθι, ὀλίγον ἐπίσπου μέχρι τούτου αὐτοῦ, ἕως ἂν εἰδῶμεν (Πλάτ. Θεαιτ. 169. α'.). Ἀλλὰ διατρίψω, ἔςτ' ἂν ὀκνήσωσιν οἱ ἄγγελοι, μὴ ἀποδόξῃ ἡμῖν τὰς σπονδὰς ποιήσασθαι (Ξενοφ. Ἀνάβ. 2, 3, 9.). Τά τε ἐν τοῖς ὕπνοις καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν φαντάσματα αὐτοφυῆ λέγεται, σκιὰ μέν, ὅταν ἐν τῷ πυρὶ σκότος ἐγγίγνηται, διπλοῦν δέ, ἡνίκ' ἂν φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον περὶ τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ἓν ξυνελθὸν τῆς ἔμπροσθεν εἰωθυίας ὄψεως ἐναντίαν αἴσθησιν παρέχον εἶδος ἀπεργάζηται (Πλάτ. Σοφιστ. 266. γ'.).

2) Ἔπειτα συντάσσονται μὲ τὴν Ὑποτακτικὴν οἱ ἐκ τοῦ ἄν μορίου σύνδεσμοι, οἷον· ἐάν (ἤν, ἄν *), καὶ

---

*) Εὑρίσκεται ὁ ἄν σύνδεσμος καὶ μὲ τὴν Εὐκτικήν· ἀλλὰ ἡ χρῆσις εἶναι μοναδική, καὶ ἴσως ὄχι ἀξιομίμητος (Θουκ. 3, 44. 8, 27.). Σπανίως καὶ μόνον μεταξὺ ἄλλων Εὐκτικῶν συντάσσεται καὶ ὁ ὅταν μὲ ταύτην τὴν ἔγκλισιν, ἰδὲ Αἰσχύλ. Πέρσ. 448. Πρβ. ἐπειδάν (Δημοσθ. Ὀνήτ. 865.), ἐπήν (Ὁμηρ. Ἰλ. τ'. 208.).

ἄν, κἄν, ἂν καί), ὅταν, ὁπόταν, ἐπειδάν (ποιητ. ἐπήν, ἐπάν), ἀναφερόμενοι ὅλοι οὗτοι εἰς τὸν Ἐνεστῶτα ἢ Μέλλοντα.

Ἀλλ' ἐὰν εὕρωμεν καὶ ἐλεύθεροι γενώμεθα, τότ' ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν (Πλάτ. Θεαιτ. 191. *α'.). Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ὅτι, ἂν μὴ ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς, ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος οὐ δέξεται, ἐνθάδε δὲ τὴν αὑτοῖς ὁμοιότητα ἀεὶ ἕξουσι, κακοὶ κακοῖς ξυνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντάπασιν ὡς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι ἀνοήτων τινῶν ἀκούσονται (Πλάτ. Θεαιτ.* 177. *α'.). Καὶ οὔπω ξυγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ' ἄνδρα πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ᾖ (αὐτόθ.* 183. *γ'.). Τήμερον κἀγὼ τὰς ἐμὰς καὶ σὺ ταύτας (τὰς κόμας ἀποκερεῖ), ἐάν περ γε ἡμῖν ὁ λόγος τελευτήσῃ, καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβιώσασθαι (Πλάτ. Φαίδ.* 89. *β'.). Θαυμάζω δὲ, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μέν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἀναφανῇ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ.* 11.). *Εἰ μὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δόξει αὐτοῖς εἶναι ὑμᾶς ἐξαπατήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεῖσθαι· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε, ἢ νῦν εἰσι, καὶ παρὰ τούτων δίκην εἰληφότες ἔσεσθε (Λυσ. κατ' Ἐπικρ.* 7.). *Ἢν δὲ αἰσθάνωμαι χείρων γιγνόμενος καὶ καταμέμφωμαι ἐμαυτὸν, πῶς ἂν ἐγὼ ἔτι ἡδέως ἂν βιοτεύοιμι (Ξενοφ. Ἀπολ.* 6.). *Ἄν γ' ἐμοὶ πείθῃς (Πλάτ. Φαίδ.* 89. *β'.), ἂν θεὸς ἐθέλῃ (Λυσ. κατ' Ἀγορ.* 1.). *Πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρὶν, οὗ ἂν Ἔρως ἅψηται (Πλάτ. Συμπ.* 196. *ε'.). Ἐγὼ δὲ, κἂν ὑμεῖς γελᾶτε, ὅμως εὖ οἶδ', ὅτι ἀληθῆ λέγω (αὐτόθ.* 213. *α'.). Καὶ τὸν ἀνέλεγκτον αὖ νομιστέον, ἂν καὶ τυγχάνῃ βασιλεὺς ὁ μέγας ὤν, ἀπαίδευτόν τε καὶ αἰσχρὸν γεγονέναι (Πλάτ. Σοφ.* 230. *ε'.).*

Φράσεις εἶναι· ἐάν τε — ἐάν τε· ἤν τε — ἤν τε, οἷον· ἐάν τε ἰάσιμος, ἐάν τε ἀνίατος δοκῇ εἶναι (Πλάτ. Γοργ. 526. *β΄.), ἤν τε βούλῃ γ᾽, ἤν τε μή (Ἀριστοφ.). Ἔτι ἄν πως (τουτ. ἂν ἴσως), οἷον· βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων διδάξαι, ἄν πως ἀλλὰ νῦν γ᾽ ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ τὸ λοιπὸν ὑμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα (Λυσ. κατὰ Θεομν.* 15.).

Καίτοι τοῦτο ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ ὅταν τοὺς μὴ δυναμένους λέγειν κολάζητε, τότε ἔσται παράδειγμα τοῦ μὴ ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ᾽ ὁπόταν παρὰ τῶν δυναμένων δίκην λαμβάνητε (Λυσ. κατ᾽ Ἐπικρ. 5.). *Οὐ γὰρ περὶ σμικρῶν ὅρων τὴν ἀμφισβήτησιν οἴομαι γενήσεσθαι τότε, ὁπόταν ἱκανῶς φυλάττωσι (Πλάτ. Σοφ.* 231. *β΄.). Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαυτῷ πρὸς ἐμὲ ἀποφαίνῃ περί τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον ἀληθὲς ἔστω (Πλάτ. Θεαιτ.* 170. *δ΄.). Ὅταν οὖν τοῦθ᾽ ἡ διάνοιά του δρᾷ, οὐ καὶ ἀνάγκη αὐτὴν ἤτοι ἀμφότερα ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι (αὐτόθ.* 189. *δ΄.). Οὗτοι οὖν ἐπειδὰν τελευτήσωσι, δικάσουσιν ἐν τῷ λιμῶνι (Πλάτ. Γοργ.* 524. *α΄.). Καὶ ἐπειδὰν ἡ κρίσις ᾖ, ἔρχονται αὐτοῖς πολλοὶ μάρτυρες μαρτυρήσοντες, ὡς δικαίως βεβιώκασι (αὐτόθ.* 523. *γ΄.). Ἔνδηλα πάντα ἐστὶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὰν γυμνωθῇ τοῦ σώματος (αὐτόθ.* 524. *δ΄.)* *).

3) *Ἔτι συντάσσονται μὲ τὴν Ὑποτακτικὴν οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι· ἵνα* **), *(ἵνα μή), ὅπως (ὅπως μή), ὡς, μή (μὴ πολλάκις), ἀλλὰ κυρίως μόνον εἰς προτάσεις θεωρουμένας ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος, οἷον·*

Δέομαι οὖν σου μηδενὶ τρόπῳ ἀνεῖναι, ἵνα τῷ ὄντι κατάδηλον γένηται, πῶς βιωτέον (Πλάτ. Γοργ. 492. *δ΄.). Διδάσκετε οὖν πρῶτον*

---

*) *Οἱ ὅταν, ὁπόταν, ἡνίκ᾽ ἄν, ἐπειδάν, σύνδεσμοι σημαίνουσι καὶ τὸ ὁσάκις καὶ κεῖνται ἐπὶ πράξεων τοῦ Ἐνεστῶτος ἢ τοῦ Μέλλοντος, συντασσόμενοι μὲ τὴν Ὑποτακτικήν.*

**) *Διαφέρει οὗτος ὁ σύνδεσμος τοῦ τοπικοῦ ἐπιῤῥήματος ἵνα (τουτ. ὅπου), οἷον· καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώσεσθε (Ἰσαῖος περὶ Κιρ. κλήρ.* 70.).

τοῦτ' αὐτὸ ἡμᾶς, ἵνα μὴ δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν, τὸ δὲ τούτου γίγνηται πᾶν τοὐναντίον (Πλάτ. Σοφ. 244. α'.). Ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργων σχετλιώτατον ἐργάσησθε (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 93.). Ὅρα, μή τι καὶ νῦν ἐργάσηται (Πλάτ. Συμπ. 213. δ'.). Ὅπως δὲ καὶ εἰδῆτε, εἰς οἷον ἔρχεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς εἰδὼς διδάξω (Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 7, 4.).

Καὶ οἱ μὲν ὅπως καὶ ὡς, ἂν ὁ λόγος ἐμφαίνῃ ἐπιμέλειαν μᾶλλον ἢ σκοπὸν, δέχονται καὶ τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν*), οἷον· τά τε ἄλλα μηχανᾶσθαι (ἀνάγκη), ὅπως ἂν ᾖ πάντ' ἀγνοῶν (Πλάτ. Φαίδρ. 239. β'.). Λύουσι γὰρ οἱ ἕνδεκα Σωκράτη, καὶ παραγγέλλουσιν, ὅπως ἂν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τελευτήσῃ (Πλάτ. Φαίδ. 59. ε'.). Ἢ ἄλλου οὑτινοσοῦν μᾶλλον ἐφιέμενοι δικάσουσιν ἢ τούτου, ὅπως ἂν ἕκαστοι μήτ' ἔχωσι τὰ ἀλλότρια, μήτε τῶν αὑτῶν στέρωνται (Πλάτ. Πολιτ. 4, 433. ε'.). Καὶ ἐάν τι ἀφαιρῆται, ἀφαιρήσεται, πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων, ὅπως ἂν αὐτοῦ τοῖς πολίταις δικαιοσύνη μὲν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνηται, ἀδικία δὲ ἀπαλλάττηται (Πλάτ. Γοργ. 504. ε'.). Τὸ δὲ μή ἀκολουθεῖ ὄχι μόνον μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα ἢ ἐπίθετα, οἷον· εὐλαβηθῶμεν, πάθος μὴ πάθωμεν (Πλάτ. Φαίδ. 89. γ'.), φοβοῦμαι, μὴ αὔριον τηνικάδε οὐκέτι ᾖ οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀξίως οἷός τε τοῦτο ποιῆσαι (Πλάτ. Φαίδ. 76. β'.), ὀκνῶ γὰρ Γοργίου ἕνεκα λέγειν, μὴ οἴηταί με διακωμῳδεῖν τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτήδευμα (Πλάτ. Γοργ. 462. ε'., πρβ. τὴν ἐλλειπτικὴν φράσιν, μὴ ἀγροικότερον ᾖ εἰπεῖν, §. 23.), ἀλλὰ κεῖται καὶ ἀντὶ τοῦ ἵνα μή, οἷον· ἂν ἐκ τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοῖ, ταῦτα χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε (Λυσ. κατ' Εὐάνδρ. 5.)· τὸ δ' ἔτι βραχὺ πρὸ τοῦ λόγου δεῖ δηλῶσαι, μὴ πολλάκις ἀκούοντες Ἑλληνικὰ βαρβάρων ἀνδρῶν ὀνόματα θαυμάζητε (Πλάτ. Κριτίᾳ, 112. ε'.).

---

*) Καὶ τὸ ἵνα εὑρίσκεται ἐνίοτε μὲ τὸ ἄν, ἰδὲ Σοφ. Οἰδ. ἐπὶ Κολ. 188. Τὸ δὲ ὅπως ἄν μετὰ τῆς Εὐκτικῆς εἶναι ἄλλης φύσεως (ἰδὲ κατωτ. Δ. γ'.).

γ') Ἐξηρτημένης τῆς διὰ τοιούτων συνδέσμων ἐκφραζομένης προτάσεως ἐκ χρόνων παρῳχημένων, ἕπεται Εὐκτικὴ ἀντὶ τῆς Ὑποτακτικῆς, οἷον· *καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρευες, ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην* (Πλάτ. Πολιτ. 1, 339. α'.). *Ἐπεμελοῦντο, ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν μήνυσις γένοιτο* (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 32.). *Εἶτ', ὦ σχετλιώτατε, ἀντέλεγες μὲν ἵνα σώσειας, συνελάμβανες δὲ ἵνα ἀποκτείνοις;* (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 25.). *Κατὰ τὴν προσδοκίαν, ἣν ἐφοβήθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα ζητοῦντες αὐτό* (Πλάτ. Σοφ. 264. β'.). *Περιεμένομεν οὖν ἑκάστοτε ἕως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτήριον* (Πλάτ. Φαίδ. 59. δ'.).

Καὶ τοιοῦτος δὲ παρῳχημένος χρόνος ὑπόκειται πολλάκις εἰς τὸν Ἐνεστῶτα, τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ἱστορικοὶ, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, ἀντὶ τοῦ Ἀορίστου. Γίνεται δὲ καὶ ζωηρότερος καὶ ἐναργέστερος ὁ λόγος, ὁπόταν καὶ μετὰ παρῳχημένους χρόνους ἀκολουθῇ ἡ Ὑποτακτικὴ, οἷον·

Ἵνα δὲ μὴ, ὁπότε λοῦεσθαι δέοι, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 9.). *Καὶ οὕτως ἤδη συνειθισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ καὶ μὴ βοᾷ* (αὐτόθ.). *Καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνῃ, ἠντιβόλει καὶ ἱκέτευεν, ἀποτίνειν δὲ ἕτοιμος ἦν χρήματα* (αὐτόθ. 29.). *Καὶ ἐγὼ φοβηθεὶς, μὴ λοιδορία γένηται, πάλιν κατεπράϋνον τὸν Κτήσιππον* (Πλάτ. Εὐθύδ.).

Ὥστε συμβαίνει πολλάκις νὰ συμπαρευρίσκωνται εἰς μίαν περίοδον καὶ αἱ δύο αὗται συντάξεις, οἷον· *κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν βουλόμενον γράφῃ, εἰ δέ τῳ μὴ οἷόν τε εἴη, χαρίζοιτο* (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστ. 13.), ὅπου παριστάνεται τὸ μὲν *γράφειν* ὡς ἁπλῆ πρᾶξις, τὸ δὲ *χαρίζεσθαι* ὡς νόημα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος. *Παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς ἀπὸ τοῦ τείχους φρυκτοὺς πολλοὺς, ὅπως*

ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας τοῖς πολεμίοις ᾖ καὶ μὴ βοηθοῖεν, ἄλλο τι νομίσαντες τὸ γιγνόμενον εἶναι ἢ τὸ ὄν (Θουκ. 3, 22.).

δ') Εἰς ἀποφατικὰς ὅμως ἐκφράσεις (μή, ὅπως μή), ὅπου ἐμφαίνεται ἤτοι φόβος μετ' ἐνδοιασμοῦ ἢ σκοπὸς, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι λαμβάνεται καὶ ἡ Ὁριστικὴ, οἷον· νῦν δὲ φοβούμεθα, μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν (Θουκ. 3, 53.), ἢ διστάζομεν ἔτι, μὴ περὶ τοσούτων καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει (Πλάτ. Σοφ. 235. α'.). Ὅθεν ἡ φράσις· μή τι ἄλλο λέγεις; (Πλάτ. Γοργ. 488. β'. Φαίδρ. 273. α'.). Ἀλλὰ (φοβερὸν), μὴ σφαλεὶς τῆς ἀληθείας οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους ξυνεπισπασάμενος κείσομαι (Πλάτ. Πολιτ. 5, 451. α'.). Ἀλλ' εὐλαβεῖσθαι παρεκελεύεσθε ἀλλήλοις, ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες (Πλάτ. Γοργ. 487. δ'.)· καὶ ἐλλειπτικῶς (τοῦ σκόπει, σκοπείτω, σκεπτέον), ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 50., πρβ. §. 23.).

Ἀλλὰ ἡ συγγενὴς φράσις οὐ μή, οὐδὲν μή (τουτ. οὐ φοβερόν, οὐ δεινόν, οὐκ ἔστιν ἐλπίς, μή), συνήθως δέχεται τὴν Ὑποτακτικὴν μάλιστα τοῦ Ἀορίστου, σπανιώτερον τοῦ Ἐνεστῶτος, οἷον· ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι, ὥστε, ἂν βαδίζων ποιῇ τὸν περίπατον Μέγαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικον προςβὰς τῷ τείχει πάλιν ἀπίῃς, οὐ μή σου ἀπολειφθῶ (Πλάτ. Φαίδρ. 227. ε'.). Τοσοῦτον ἐκπιὼν οὐδὲν μᾶλλον μή ποτε μεθυσθῇ (Πλάτ. Συμπ. 214. α'.). Οὔτε γὰρ γίγνεται, οὔτε γέγονε, οὔτε οὖν μη γένηται ἀλλοῖον ἦθος πρὸς ἀρετὴν — ἀνθρώπειον (Πλάτ. Πολ. 6, 492. ε'.). Πάντως οὔτε οὗτος, οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μήποτε ἐκφυγὸν ἐπεύξηται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστά τε καὶ ἐπὶ πάντα μέθοδον (Πλάτ. Σοφ. 235. γ'.). Ἀλλ' οὐ μὴ οἷός τ' ᾖς (Πλάτ. Πολιτ. 1, 341. β'.). Ἀπαντᾶται ἐνίοτε καὶ πλήρης ἡ φράσις, οἷον· οὐδὲν δεινὸν αὐτῷ, μή ποτε ἀδικηθῇ (Πλάτ. Γοργ. 520. δ'.). Ὅπου δὲ ὑπεμφαίνεται εὐχὴ καὶ προςταγὴ, κεῖται τοῦ Μέλλοντος ἡ Ὁριστικὴ μετὰ τὴν

φράσιν ταύτην, οἷον· οὐ μὴ καλεῖς με μηδὲ κατερεῖς τοὔνομα (Ἀριστοφ. Βατρ. 299.).

Πρὸς τούτοις σημείωσαι, ὅτι τὸ μὴ οὐ δὲν εἶναι τούτου τοῦ χοροῦ, καθότι τὸ μὲν μή εἶναι διαπορητικὸς σύνδεσμος, ἐξηρτημένος ἔκ τινος ῥήματος, οἷον φοβεῖσθαι, διστάζειν· τὸ δὲ οὐ ἀνήκει εἰς τὸ ἑπόμενον εἴτε ῥῆμα εἴτε ἐπίθετον, καὶ ἀρνεῖται μέρος τῆς περιόδου (οἷον· οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω, ὅ τι δῶ ἑκάστῳ τῶν φίλων, Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 7, 7.), ὅθεν εὑρίσκεται μὲ τὴν Ὁριστικὴν εἰς διαπορητικὰς ἐρωτήσεις (καθὼς τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν μή τι ἄλλο λέγεις;), οἷον· μὴ οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου μάθησιν ἔσεσθαι, ἀλλ' οἵαπερ ἡ παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο (Πλάτ. Πρωταγ. 312. α'.). Ὅπου δὲ ἐπικρατῇ ἡ τοῦ φόβου ἔννοια, μὲ τὴν Ὑποτακτικὴν καὶ Εὐκτικὴν κατὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας, οἷον· ἔδεισας παρακινδυνεύειν, μὴ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸ ποιήσοις (Πλάτ. Εὐθύδ. 15. δ'.), καὶ ἐλλειπτικῶς (τοῦ φόβος ἐστί, φοβοῦμαι), ἀλλὰ μὴ οὐχ οὗτοι ἡμεῖς ὦμεν (Πλάτ. Συμπ. 194. γ'., πρβ. §. 23.).

Φράσις δὲ ἔγινεν ἡ συμπλοκὴ αὕτη (μὴ οὐ, μὴ οὐχί) εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον (ἰδὲ §. 25. Β'. β'.), καὶ εἰς τὴν Μετοχὴν (ἰδὲ §. 39. Β'. β'. ββ'.), ἐμφαίνουσα προϋπόθεσιν καὶ ἀποφατικὸν ἐνδοιασμόν.

Δ'.

ΕΥΚΤΙΚΗ.

Ἡ Εὐκτικὴ ὡς ἔγκλισις, δηλοῦσα τὸ ἀπολύτως δυνατὸν, ἔχει τρεῖς τύπους τῆς θεωρίας, καὶ εἶναι ἤτοι ἄμεσος ἔγκλισις, ἢ ἔμμεσος (ἱστορικὴ), ἢ ὑποθετική.

α') Ἡ Εὐκτικὴ ὡς ἄμεσος ἔγκλισις σημαίνει

1. εὐχὴν ἐκ τῶν ἐνδεχομένων καὶ τῶν μελλόντων (ὅπου δὲν δέχεται τὸ ἄν μόριον), οἷον· γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος! (Σοφ. Αἴ. 550.), ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη! (Πλάτ. Πολ. 2, 362. δ'.). Καὶ ἀποφατικῶς· ὃ μὴ γένοιτο. Ἐνίοτε προτίθεται ὁ εἰ, εἴθε, εἰ γάρ, οἷον εἰ πάντα γε εἰδείης! (Πλάτ. Γοργ. 456. α'.)*). Ἔπειτα εἰς ἐνόρκους ἐκ-

*) Εἰς τοὺς ἐποποιοὺς καὶ ὡς (Ἰλ. χ'. 286. Ὀδ. α'. 47.).

φράσεις μετὰ τοῦ οὕτως, οἷον· καὐτὴ γὰρ ἔγωγ', οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων, μισῶ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 469.). Οὕτω νικήσαιμί γ' ἐγὼ καὶ νομιζοίμην σοφός (Ἀριστοφ. Νεφ. 520.).

2. Ἀναφαίνεται τοιαύτη Εὐκτικὴ καὶ ὁπότε πρὸς τὴν ἡγουμένην πρότασιν συνάπτεται ἄλλη διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν (ὅς, ὅσος), οἷον· ἔρδοι τις, ἣν ἕκαστος εἰδείη, τέχνην (Ἀριστοφ. Σφηξ. 1431.), τὸ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἴη μοι, ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο ἄλλος ἢ ὁ σώφρων (Πλάτ. Φαίδρ. τέλ.). Καὶ ὅταν ἐκφράζηται πρᾶξις συμβαίνουσα κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον, μετὰ τοὺς συνδέσμους ὅτε, ὁπότε*), ἡνίκα, εἰ, ἐπειδή (τουτ. ὁσάκις), ὁμοίως καὶ μετὰ τὴν ὅς, οἷον·

Καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακουσίων, κρατούντων τῆς γῆς, διεφθείροντο (Θουκ. 7, 4.). Εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο (Θουκ. 7, 79.). Ἐπειδὴ ἑκάστοις ἕτοιμα γίγνοιτο, ξυνήεσαν (Θουκ. 2, 10.). Ἐπειδὴ δ' ἀνοιχθείη, εἰσῇμεν παρὰ τὸν Σωκράτη, καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ (Πλάτ. Φαίδ. 59. δ'.). Καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον, φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἑξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια, καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν (Θουκ. 7, 29.). Τὰ σκάφη μὲν οὐχ εἷλκον ἀναδούμενοι τῶν νεῶν, ἃς καταδύσειαν (Θουκ. 1, 50.).

3. Τέλος, ὅπου ἐμφαίνεται ἡ γνώμη τινὸς ἢ τὸ ἁπλῶς ἐνδεχόμενον, κατά τε πλαγίας ἐρωτήσεις καὶ μετὰ τοὺς συνδέσμους εἰ, ὅπως, ἵνα, μή, εἴτε παρῳχημένου προηγουμένου, εἴτε Ἐνεστῶτος, οἷον·

---

*) Σπανίως ὁπόταν, οἷον· ὁπόταν γοῦν ἀναγκασθείημεν ἀπολειφθέντες που, οἷα δὴ ἐπὶ στρατείας, ἀσιτεῖν, οὐδὲν ἦσαν οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ καρτερεῖν (Πλάτ. Συμπ. 220. α'.).

Οὐδεὶς ἐρωτᾷ, ποία τις εἴη ἡ Γοργίου τέχνη (Πλάτ. Γοργ. 448. ε'.). Οὐκ ἔχω ὑμῖν πῶς ἀμφισβητοίην (Πλάτ. Εὐθυδ. 296. ε'.). Οὐκ ἔστιν, ὅτῳ μείζονα μοῖραν νείμαιμ' ἢ σοί (Αἰσχύλ. Προμ. 291.). Ἔφαμεν γάρ που οὔτε οἰκίας τούτοις ἰδίας δεῖν εἶναι οὔτε γῆν, εἰ μέλλοιεν ὄντως φύλακες εἶναι (Πλάτ. Πολιτ. 5, 464. γ'.). Ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, πρόπειραν ποιούμενοι, εἰ σφίσι δυνατὰ εἴη, τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ὑποχείρια γενέσθαι (Θουκ. 3, 86.). Πέμψαντες καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴπως πείσειαν (Θουκ. 1, 58.). Προσήκειν δὲ ἔγωγε νομίζω τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν, ὅπως καλῶς ἔχοντας νόμους θησοίμεθα (Αἰσχίν. κατὰ Τιμ. 1.). Ἆρ' οὖν καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν οὐχ, οὗ ἕνεκά τινες οἴονται, καθιστᾶσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύοιντο, τῇ δὲ τὴν ψυχήν; (Πλάτ. Πολιτ. 3, 410. γ'.). Δέδοικα, μὴ ἥκοι (Σοφ. Αἴ. 279.). Ὁμοίως μετὰ τὸν πρίν καὶ μέχρι, οἷον· οὐκ ἔφη παύσεσθαι, πρὶν νικῴη· ἀλλὰ πανταχοῦ προὐθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὡς οὐ πρότερον ἐσόμενοι γραμματικοὶ, πρὶν οὕτως ἔχοιμεν (Πλάτ. Πολιτ. 3, 402. β'.), ὅπου φαίνεται τὸ μόριον ἄν τότε μόνον, ὅταν ὑποσημαίνηται ὁ λόγος τινὸς, οἷον· Λόγος μέν ἐστ' ἀρχαῖος —, ὡς οὐκ ἂν αἰῶν' ἐκμάθοις βροτῶν, πρὶν ἂν θάνοι τις (Σοφ. Τραχ. ἀρχ.). Ἐδέοντο μὴ ἀπελθεῖν, πρὶν ἂν ἀπαγάγοι τὸ στράτευμα (Ξενοφ. Ἀναβ. 7, 7, τέλ. Πρβ. Πλάτ. Τιμ. 56. δ'.)*).

β') Ἡ Εὐκτικὴ ὡς ἔμμεσος ἔγκλισις, ἐπειδὴ διηγουμέ-

---

*) Φανερὸν εἶναι καὶ ἄλλοθεν, ὅτι εἰς εὐθείας καὶ ἱστορικὰς διηγήσεις τῶν γινομένων, μετὰ τὸν πρίν, ἕως καὶ μέχρι, καθὼς καὶ μετὰ τοὺς ὅτε, ἡνίκα, ὡς, ἐπειδή, ἐπείπερ, ἀκολουθεῖ ἡ Ὁριστικὴ, π. χ. οὐκ ἀπέστη πρὶν ἡττήθη, ἕως ἔτι φῶς ἐστιν (Πλάτ. Φαίδ. 89. γ'.), ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, — ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι (Πλάτ. Σοφ. 243. β'.), καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς ἐπράσσετο, διέβησαν (Θουκ. 3, 85.), ἐπειδὴ δὲ ἀφίκετο τὸ πρῶτον, δειπνήσας ἀπιέναι ἠβούλετο (Πλάτ. Συμπ. 217. δ'.), ἀποδυτέον οὖν ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶν, ἐπείπερ ἀρετὴν ἀντὶ ἱματίων ἀμφιέσονται (Πλάτ. Πολ. 5, 457. α'.), ὁ δὲ εἱστήκει, μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν (Πλάτ. Συμπ. 220. δ'.).

νη τὰ νοήματά τινος εἶναι κυρίως ἱστορική, ἀποκλείει ἀναγκαίως τὸ μόριον ἄν, καὶ θεωρεῖται εἰς προτάσεις ἐξηρτημένας ἔκ τινος ῥήματος τοῦ λέγειν σημαντικοῦ, μετὰ τὸ ὅτι ἢ ὡς·

Ἀγαγὼν δ' αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τινὰ ἔλεγον, ὅτι ἐγώ πάντα εἴην πεπυσμένος τὰ γιγνόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 18.). Κατηγόρει πρῶτον μὲν ὡς μετὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειτα ὡς αὐτὴ τελευτῶσα εἰσαγγείλειε, καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθείη (αὐτόθ. 20.). Εἰδὼς δ' ἐγώ, ὅτι τηνικαῦτα οὐδένα καταλήψοιτο οἴκοι τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν (αὐτόθ. 22.). Καὶ τὸν σοφιστὴν εἴπομεν, ὡς ἀποροῖμεν, εἰς ὁποτέραν θήσομεν (Πλάτ. Σοφ. 264. γ'.). Καὶ τούτοις προὔλεγον, ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθελήσοις, εἰρωνεύσοιο δὲ καὶ πάντα μᾶλλον ποιήσοις ἢ ἀποκρίνοιο (Πλάτ. Πολιτ. 1, 337. α'.). Ἀλλά ποτε ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ, ὡς ἄρα Λεόντιος ὁ Ἀγλαΐωνος ἀνιὼν ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος ἐκτὸς, αἰσθανόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους, ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δ' αὖ δυσχεραίνοι καὶ ἀποτρέποι ἑαυτὸν, καὶ τέως μὲν μάχοιτό τε καὶ παρακαλύπτοιτο, κρατούμενος δ' αὖ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, διελκύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκρούς· ἰδοὺ ὑμῖν, ἔφη, ὦ κακοδαίμονες, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεάματος! (Πλάτ. αὐτόθ. 4, 440. α'.). Ἆρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ ὂν πεφυκὼς εἴη ἁμιλλᾶσθαι ὅ γε ὄντως φιλομαθὴς, καὶ οὐκ ἐπιμένοι ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἑκάστοις, ἀλλ' ἴοι καὶ οὐκ ἀμβλύνοιτο οὐδ' ἀπολήγοι τοῦ ἔρωτος, πρὶν αὐτοῦ ὃ ἔστιν ἑκάστου τῆς φύσεως ἅψασθαι (αὐτόθ. 6, 490. α'.). Κατοικτείρων τήν τε γυναῖκα, οἵου ἀνδρὸς στεροῖτο, καὶ τὸν ἄνδρα, οἵαν γυναῖκα καταλιπὼν οὐκέτ' ὄψοιτο (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 7, 3, 13.). Καὶ ἐλευθερώτερόν πως προσαπτομένης τῆς διὰ τῆς Εὐκτικῆς προτάσεως, οἷον· ἀπεκρίναντο, ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἴη ποιεῖν, ἃ προκαλεῖ-

ται· παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' ἐκείνοις εἴησαν (Θουκ. 2, 72.). *Λέγει δὲ, ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἕλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσειν ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν, μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττῶσαι μηδέν· οἴοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὑρήσεσθαι* (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 9.).

Ἀλλὰ πολλάκις διὰ τὸ ζωηρὸν τοῦ λόγου προτιμᾶται καὶ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ εὐθεῖα (διὰ τῆς Ὁριστικῆς) ἔκθεσις τῶν νοουμένων, οἷον·

Ἡ δὲ εὔνοια παρὰ πολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἄλλως τε καὶ προειπόντων, ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν (Θουκ. 2, 5.), ὅπου παριστάνεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγινώσκοντος ὁ λόγος αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων· *ΗΜΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΜΕΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι, τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ τὰς οἰκίας ἢν ἄρα μὴ δῃώσωσιν οἱ πολέμιοι, ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι* (Θουκ. 2, 13.), ἐπειδὴ καὶ τοῦτον τὸν λόγον μετεχειρίσθη οὕτως ὁ Περικλῆς, λέγων· *ΑΦΙΗΜΙ ΑΥΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΙΝΑΙ.* Ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας ἐξηγεῖται καὶ τὸ μόριον ἄν, προσκείμενον εἰς τὴν *ἱστορικὴν Εὐκτικὴν*, οἷον· *ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐκ ἂν οἷοί τ' εἴησαν ἀποδοῦναι* (Δημοσθ. κ. Λακρ. 933.), ὡσὰν νὰ εἴπῃ αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ ἀποκρινομένου· *οὐκ ἂν οἷοί τ' εἴημεν ἀποδοῦναι.*

Καὶ ἐνίοτε συνάπτονται καὶ αἱ δύο συντάξεις, ὅθεν λαμβάνει ὁ λόγος πολλὴν ἐνάργειαν, οἷον· *Ἐχρῆν τῇ βουλῇ μηνυτὴν γίγνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἶεν, καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τἀληθῆ μηνύουσι* (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 48.), *ἔλεγεν, ὅτι ἐλεύθερός ἐστι καὶ τὸ γένος εἴη Μιλήσιος· πέμψειε δὲ αὐτὸν Πασίων* (Ἰσοκρ. Τραπεζ. 369. α'.), ὅπου τὰ κατὰ τὴν Ὁριστικὴν ἐκφραζόμενα ἀκούονται ὡς μέρη τοῦ λόγου τοῦ ἀναφέροντος.

γ') Ἡ Εὐκτικὴ ὡς ὑποθετικὴ ἔγκλισις συμπεριλαμβάνει τὰς μετὰ τοῦ ἄν μορίου *) ἐκφράσεις, δηλοῦσα τὰ

*) Ἐνίοτε εὑρίσκεται τὸ ἄν τοῦτο καὶ δὶς καὶ τρὶς ἐπαναλαμβανόμενον εἰς τὴν αὐτὴν πρότασιν.

ἐνδεχόμενα, ὄχι ὅμως ἄνευ τινὸς βεβαιότητος, οἷον· *ἴσως οὖν ἂν εἴποι τις* (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 28. β'.). *Ἀλλ' ἴσως τῇδ' ἑπόμενος ῥᾷστ' ἂν μάθοις* (Πλάτ. Σοφ. 260. β'.). *Ἀνὴρ ἀσεβὴς καὶ πονηρὸς τυχὸν ἂν φθάσειε τελευτήσας, πρὶν δοῦναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων* (Ἰσοκρ. π. Εἰρ. 183.). *Τοῦτο δέ που σκῶμμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν* (Πλάτ. Θεαιτ. 177. δ'.). *Σχολῇ που, τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ὅ γε τοιοῦτος ἄν ποτε ἕλοι πόλιν· νῦν δὲ, ἐπεὶ, ὦ 'γαθέ, τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ᾑρημένον ἂν εἴη* (Πλάτ. Σοφ. 261. β'.). *Εἰ μὲν γὰρ σπουδάζεις τε καὶ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγεις, ἄλλο τι ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τἀναντία πράττομεν, ὡς ἔοικεν, ἢ ἃ δεῖ;* (Πλάτ. Γοργ. 481. γ'.). Καὶ ἑπομένης δὲ ἄλλης προτάσεως διὰ τῆς ὅς, ἡ ἐφελκομένη Εὐκτικὴ δὲν δέχεται τὸ ἄν πλέον, οἷον· *οὐκ ἂν εἴη, ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη* (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φόν. 1.). *Οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι, ὅ τι τούτου μεῖζον αὐτῷ εὐξαίμην κακόν* (Λυσ. ἀπολογ. δωροδοκ. 21.). Ἔτι εἰς ἐρωτηματικὰς ἐκφράσεις, οἷον· *τί γὰρ ἄν τις τούς γε φαύλως διατρίβοντας ἐν φιλοσοφίᾳ λέγοι;* (Πλάτ. Θεαιτ. 173. γ'.) *).

Θαυμάζω καὶ αὐτὸς ποῦ ἂν εἴη (Πλάτ. Συμπ. 175. α'.). *Περὶ δέ γε ταύτης τῆς πράξεως, ὅντιν' ἄν τις τρόπον ὡς βέλτιστος εἴη καὶ ἄριστα τὴν αὑτοῦ οἰκίαν διοικοῖ ἢ πόλιν, αἰσχρὸν νενόμισται μὴ φάναι ξυμβουλεύειν, ἐὰν μή τις ἀργύριον διδῷ* (Πλάτ. Γοργ. 520. ε'.). *Ὅπως δ' ἂν αὐτῶν ἡμεῖς κύριοι γενοίμεθα, τοῦτο οὐκέτι ἐγὼ ὁρῶ* (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4, 3, 3.). *Καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον καὶ οὕτως ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἂν εὐωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον* (Πλάτ. Φαίδρ. 230. β'.). *Καὶ ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει ὠφελιμώτατοι εἴημεν* (Λυσ. ὑπὲρ

---

*) Εἰς τοὺς Ποιητὰς λείπει ἐνίοτε τὸ ἂν κατὰ τὰς ἐρωτηματικὰς προτάσεις, οἷον· *ἀλλ' ὑπέρτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι;* (Αἰσχύλ. Χοηφ. 590. Πρβ. Σοφ. Ἀντιγ. 605.). Πιθανὸν, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη μετέβη καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, οἷον· *τί τῇ ἀληθείᾳ αἴσχιον καὶ κάκιον εἴη σωφροσύνης τούτοις;* (Πλάτ. Γοργ. 492. β'.).

Πολιτρ. 23.). *Οἴει ἂν οὖν ἧττόν τι ἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι, ὃς ἂν γράψας παράδειγμα, οἷον ἂν εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, καὶ πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδοὺς μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι, ὡς καὶ δυνατὸν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα* (*Πλάτ. Πολιτ.* 5, 472. δ'.).

Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα φράσεις τινὲς, οἷον· πῶς ἂν (*τὸ ὁποῖον πλησιάζει εἰς τὴν τοῦ εἴθε σημασίαν*), *οἷον· πῶς ἂν καλῶς σοι διηγησαίμην;* (*Πλάτ. Εὐθύδ.* 275. γ'.), *ἔτι οὐκ οἶδ' εἰ* (*τουτ. πότερον*), *σκόπει εἰ, οὐκ ἔστιν ὅ τι ἄν, οἷον· οὐκ οἶδ' ἄρ', εἰ φθαίης ἂν* (*Ἀριστοφ. Ὀρν.* 1019.)*). *Σκόπει γὰρ, εἰ ἐθέλοι ἄν τις τῶν ἀμφὶ Πρωταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι, ὡς οὐδεὶς ἡγεῖται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ τε καὶ ψευδῆ δοξάζειν* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 170. γ'.). *Ὡς οὐκ ἔστιν, ὅ τι ἄν τις μεῖζον κακὸν πάθοι ἢ λόγους μισήσας* (*Πλάτ. Φαίδ.* 89. δ'.). *Οὐ γάρ ἐστι, περὶ ὅτου οὐκ ἂν πιθανώτερον εἴποι ὁ ῥητορικός* (*Πλάτ. Γοργ.*). *Καὶ πολλάκις προξενεῖ ἡ σύνταξις αὕτη ἰδέαν τινὰ μετριότητος εἰς τὸν λόγον, οἷον· ἡδέως ἂν πυθοίμην, λέγοιμ' ἄν, λέγοις ἄν, ἀκούοις ἄν* (*πρβ. Β'. δ'.*).

Ποικίλλεται δὲ ἡ χρῆσις τῆς ὑποθετικῆς ταύτης ἐγκλίσεως καὶ διὰ τῶν συνδέσμων, μάλιστα τοῦ εἰ, ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων ἢ ὡς τοιούτων νοουμένων, καὶ μελλόντων, οἷον· εἰ γένοιτο. Καὶ οὕτως ἀναπληροῦται ὁ ἑπόμενος λόγος τοῦ ὑποθετικοῦ, οἷον· εἰ γένοιτο τοῦτο, καλῶς ἂν ἔχοι· ὅπου ἡ διὰ τοῦ εἰ ἐκφραζομένη πρότασις δὲν δέχεται τὸ ἂν μόριον.

Εἰ μὲν οὖν ἐμέ τις ἐξελέγχοι, ταύτην τὴν βοήθειαν ἀδύνατον ὄντα ἐμαυτῷ καὶ ἄλλῳ βοηθεῖν, αἰσχυνοίμην ἂν καὶ ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις ἐλεγχόμενος καὶ μόνος ὑπὸ μόνου, καὶ εἰ διὰ ταύτην τὴν ἀδυναμίαν ἀποθνήσκοιμι, ἀγανακτοίην ἄν· εἰ δὲ κολακικῆς ῥητορικῆς ἐνδείᾳ τελευτῴην ἔγωγε, εὖ οἶδα, ὅτι ῥᾳδίως ἴδοις ἄν με φέροντα τὸν θάνατον (*Πλάτ. Γοργ.* 522. δ'.). *Καὶ εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψειε μέχρι τοῦ*

*) *Πρβ. οὐκ οἶδ' ἄν, εἰ πείσαιμι* (*Εὐριπ. Μηδ.* 941.).

αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδὺς ἂν αἴχοιτο ἀποτρέχων (*Πλάτ. Θεαιτ.* 171. δ'.). *Εἰ οὖν τίς σε ὧδ' ἐρωτῴη, τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα ὁρᾷ ἄνθρωπος, καὶ τῷ τὰ ὀξέα καὶ βαρέα ἀκούει, εἴποις ἂν, ὄμμασί τε καὶ ὠσίν* (*αὐτόθ.* 184. β'.). *Εἰ δὲ γένοιτο, οὗ νῦν ἐγώ εἰμι, μᾶλλον δὲ ἴσως οὗ ἔσομαι, ἐπειδὰν καὶ Ἀγάθων εἴπῃ, εὖ καὶ μάλ' ἂν φοβοῖο καὶ ἐν παντὶ εἴης, ὡς ἐγὼ νῦν* (*Πλάτ. Συμπ.* 194. α'.).

Καὶ ἀναλυομένης τῆς μετὰ τοῦ ἂν Εὐκτικῆς εἰς το Ἀπαρέμφατον, οἷον· ὃ τέρας ἔφαμεν ἂν εἶναι, εἰ γίγνοιτο (*Πλάτ. Θεαιτ.* 164. β'.)· *ἢ εἰ εἴποι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ταῦτα ἐγὼ ἐποίουν, ὦ παῖδες, ὑγιεινῶς, ὁπόσον οἴει ἂν ἀναβοῆσαι τοὺς τοιούτους δικαστάς;* (*Πλάτ. Γοργ.* 522. α'.)· *ἐπεὶ, εἴ τις αὐτοῦ ἐπ' ἄκρα ἔλθοι ἢ πτηνὸς γενόμενος ἀνάπτοιτο, κατιδεῖν ἂν ἀνακύψαντα (πέπεισμαι), καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἴη ἀνέχεσθαι θεωροῦσα, γνῶναι ἂν, ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς οὐρανός* (*Πλάτ. Φαίδ.* 109. ε'.)· *ἀνόητος ἄρα εἰμὶ, εἰ μὴ οἴομαι, ἐν τῇδε τῇ πόλει ὁντινοῦν ἂν, ὅ τι τύχοι, παθεῖν* (*Πλάτ. Γοργ.* 521. γ'.)· *τί ἂν οἴει ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἀποληφθέντα τὸν ἰατρὸν ἔχειν εἰπεῖν;* (*αὐτόθ.* 522. α'.)· *ἢ ἐκφραζομένης διὰ Μετοχῆς, οἷον· κινδυνεύω καὶ ἐγὼ εἷς εἶναι τῶν ἥδιον ἂν ἐξελεγχομένων ἢ ἐξελεγχόντων* (*Πλάτ. Γοργ.*)· *ὡς μοι δοκεῖς πιστεύειν μηδ' ἂν ἓν τούτων παθεῖν, ὡς οἰκῶν ἐκποδὼν καὶ οὐκ ἂν εἰςαχθεὶς εἰς δικαστήριον ὑπὸ πάνυ ἴσως μοχθηροῦ ἀνθρώπου καὶ φαύλου* (*Πλάτ. Γοργ.* 521. γ'.)· *ἀκήκοα οὐκ εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ῥήτορι ἔσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν, ἀλλὰ τὰ δόξαντα ἂν πλήθει* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 260. α'.), (*τουτ. ἃ ἂν δόξειε πλήθει*)· *ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσι* (*Θουκ.* 6, 38., *τουτ. οὔτε ἃ ἂν γένοιτο*).

Ἐκφράζεται δὲ διὰ Μετοχῆς πολλάκις καὶ ἡ διὰ τοῦ εἰ πρότασις, οἷον· ἐπεὶ γενόμενόν γ' ἂν, οἷον λέγομεν, ἀγαπᾶσθαί τε ἂν ἡγοῦνται καὶ οἰκεῖ

διακυβερνῶντα εὐδαιμόνως ὀρθὴν ἀκριβῶς μόνον πολιτείαν (Πλάτ. Πολιτικῷ, 301. δ'.), ὅπου τὸ ἄν κεῖται διπλῶς.

Καὶ τότε ἡ ἀπόφασις, ἂν μὲν ἀναφέρηται εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἐκφράζεται διὰ τοῦ μή, οἷον· ὥς μοι δοκεῖς πιστεύειν μηδ' ἂν ἓν τούτων παθεῖν (Πλάτ. Γοργ. 521. γ'.). Δυσχερανάντων τῶν ἀνθρώπων τὸν ἕνα ἐκεῖνον μόναρχον καὶ ἀπιστησάντων μηδένα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἄξιον ἂν γενέσθαι ποτέ (Πλάτ. Πολιτικῷ, 301. δ'.). Οἷός ἐστι μὴ ἂν ἀπαρνηθῆναι τὸ ἑαυτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἐρῶντι (Πλάτ. Φαίδρ. 256. α'.). Ὅταν δὲ ἀναφέρηται εἰς ὅλην τὴν πρότασιν καὶ εἰς τὸν λόγον αὐτὸν τοῦ ὃ μνημονεύεται προσώπου, διὰ τοῦ οὐ, οἷον· ὃ δὴ ἔφαμεν οὐκ ἂν γενέσθαι περὶ τὸ ἠρεμοῦν (Πλάτ. Σοφ. 248. ε'.). Τὸ δὲ ξύμπαν, οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι (Θουκ. 6, 37.). Μόλις ἄν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην ἔλθοιεν ἔχοντες, καὶ ὅμορον οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι (αὐτόθ.).

Ἐκτὸς δὲ τῆς διὰ τοῦ Ἀπαρεμφάτου συντάξεως ἡ μετὰ τοῦ ἄν ἐκφραζομένη πρότασις δέχεται τὸ μή τότε μόνον, ὅτε ἐξήρτηται ἐκ τῶν προηγουμένων, οἷον· ἦν προσδοκία οὐδεμία, μὴ ἄν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναίως οὕτως ἐπιπλεύσειαν (Θουκ. 2, 93.), ἔστιν οὖν ὅπῃ μέμψει τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, ὃ μή ποτ' ἄν τις οἷός τε γένοιτο ἱκανῶς ἐπιτηδεῦσαι, εἰ μὴ εἴη μνήμων (Πλάτ. Πολιτ. 6, 487. α'.), ὅπου εἰς τὴν ὅς ἀντωνυμίαν ἀπόκειταί τις προϋπόθεσις (πρβ. ἀνωτ. Γ'. β'. 1.), — ἢ ὅταν συνάπτωνται εἰς ταὐτὸ δύο συντάξεις, οἷον· σχολῇ γάρ ἄν τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέχοιτο, εἰ τό γε ἀθάνατον καὶ ἀΐδιον φθορὰν δέξεται (Πλάτ. Φαίδ. 106. δ'.), τὸ ὁποῖον σύγκειται ἐκ τῶν δύο τούτων·

σχολῇ γάρ ἄν τι ἄλλο φθορὰν ἂν δέχοιτο,
σχολῇ (οὐ) γάρ τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέξεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§. 30.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Α. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΙΣ.

α') *Ὁ Ἑνικὸς ἀριθμὸς ἐκτὸς τῆς ἁπλῆς του χρήσεως ἐμφαίνει καθόλου ἀδιόριστον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ὅθεν καὶ αἱ φράσεις· δηλοῖ, ἐδήλωσεν, αὐτὸ δείξει, σημανεῖ, συμβαίνει* (*Δημοσθ. περὶ παραπρ.* 360., *πρβ. ἀνωτ.* §. 15. *Β'. γ'.*). *Προῆλθεν αὕτη ἡ χρῆσις ἐκ τοῦ ἀπροσώπου Ἀπαρεμφάτου, τὸ ὁποῖον πολλάκις προϋποθέτει τι ὑποκείμενον, οἷον· ὁ δὲ Πολυμνίας ὁ πάνδημος, ὃν δεῖ εὐλαβούμενον προσφέρειν οἷς ἂν προσφέρῃ, ὅπως ἂν τὴν μὲν ἡδονὴν αὐτοῦ καρπώσηται, ἀκολασίαν δὲ μηδεμίαν ἐμποιήσῃ* (*Πλάτ. Συμπ.* 187. *ε'.*).

Ὁ Ἑνικὸς ἀριθμὸς τάσσεται καὶ ἐπὶ περισσοτέρων προσώπων πρὸς δήλωσιν ἑνότητος· τίθεται δὲ τότε μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου, οἷον· φιλεῖ σε ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ (*Πλάτ. Λυσ.* 207. *δ'.*), *ἔπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάορος, πιστοὶ ὄντες Κύρῳ* (*Ξενοφ. Ἀνάβ.* 2, 4, 16.).

Καὶ ἐκ τούτου ἀνεπτύσσετο ἡ συνήθεια τῶν ποιητῶν καὶ πεζογράφων, καθ' ἣν ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑνικοῦ ἀριθμοῦ (*οἷον ἔστιν, ἦν*) *συντάσσουσιν αὐτὸν μὲ πληθυντικὰ ὀνόματα, οἷον· ἔστι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἄρχοντές τε καὶ δῆμος* (*Πλάτ.*), *ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσαπερ Γλαύκων διῆλθεν ἄρτι ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ δικαίῳ* (*Πλάτ. Πολιτ.* 1, 363. *α'.*)*). *Ὅθεν ἡ φράσις· ἔστιν οἵ*

*) *Οἱ Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς ἐξηκρίβωσαν, ὡς φαίνεται, τὴν συνήθειαν ταύτην, ὅθεν συνέστη τὸ σχῆμα τὸ λεγόμενον Βοιώτιον* (*Πινδαρικὸν*) *κατὰ τοὺς Γραμματικούς, οἵτινες ἀναφέρουσιν ἀχεῖται ὀμφαὶ μελέων* (*Ἀπολ-*

(ἔνιοι), οἷον· ἔστιν οὕστινας ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ (Ξενοφ. Ἀπομν. 1, 4, 6.). Πελοποννήσιοι ᾤκισαν τῆς Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία (Θουκ. 1, 12.). Τῶν πολεμίων ἦν οὓς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν (Ξενοφ. Ἑλλην. 7, 5, 17.). Ἦν δὲ τούτων τῶν σταθμῶν οὓς πάνυ μακροὺς ἤλαυνε (Ξενοφ. Ἀνάβ. 1, 5, 7.). Ὥστε σπανίως λέγεται εἰσὶν οἵ (Θουκ. 7, 44., εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν). Μοναδικὸν δὲ εἶναι τό· εἰ ἔστι τούτω διττὼ τὼ βίω (Πλάτ. Γοργ. 500. δ΄.).

γ΄) Ὁ Ἑνικὸς ἀριθμὸς συντάσσεται μὲ τὰ Πληθυντικὰ τῶν οὐδετέρων ὀνομάτων, μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς *), οἷον· τρία ἄττα ἐστὶν εἴδη (Πλάτ.). Ἐξαιροῦνται δὲ καὶ ἐνταῦθα τὰ ἐμψύχων προσώπων σημαντικά, οἷον· μειράκια, παιδία (ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. ΙΒ΄. §. 33.), οἷον· τὰ γὰρ μειράκια τάδε διαλεγόμενοι θαμὰ ἐπιμέμνηνται (Πλάτ. Λάχ. 180. ε΄.) **).

δ΄) Ὁ Πληθυντικὸς ἀριθμὸς κεῖται μάλιστα ἐπὶ προσώπων (ὀλιγώτερον ἐπὶ πραγμάτων), καὶ εὑρίσκεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ Δυϊκοῦ. Δηλαδὴ πᾶς λόγος διαλαμβάνων περὶ δύο, δύναται ὄχι μόνον νὰ ἐκτεθῇ ὅλος πληθυντικῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑποκειμένου δυϊκῶς ἐκφρασθέντος, προσαρμόζεται ῥῆμα πληθυντικὸν καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὰ διάφορα δὲ κατηγορούμενα εἰς τὸ ὑποκείμενον δύνανται κατὰ τὴν χρείαν τῆς εὐφωνίας νὰ ἐκτεθῶσι καὶ δυϊκῶς καὶ πληθυντικῶς, οἷον· ἐὰν δὲ διαίτῃ φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ᾽ ἄν που ἐν μέθαις ἤ τινι ἄλλῃ ἀμελείᾳ τὼ ἀκολάστω αὐτοῖν ὑποζυγίω λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, ξυναγαγόντε εἰς ταὐτόν, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαριστὴν αἵρεσιν εἱλέσθην τε καὶ διεπράξαντο, καὶ διαπραξαμένω τὸ λοιπὸν ἤδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανίᾳ δέ, ἅτε οὐ πάσῃ

λών. περὶ συντάξ. 224.). Πυθ. Πινδ. Ὀλ. 11, 6., μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται.

*) Εἰς τοὺς Ἴωνας (Ὅμηρ. καὶ Ἱπποκράτ.) ταλαντεύεται ἡ χρῆσις αὐτη.

**) Εὑρίσκονται δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀρίστους συγγραφεῖς (Λυσ., Ἰσαῖος, Πλάτ.) τῆς μεταγενεστέρας χρήσεως παραδείγματα (οἷον κακὰ γεγένηνται), τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα ἀναμφιβόλως χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς ἀντιγραφεῖς. Ὁ δὲ Ξενοφῶν πολλάκις μεταχειρίζεται τὸν Πληθυντικὸν τοῦ ῥήματος ἀριθμὸν εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις (Ἑλλην. 4, 2, 7.).

δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες (Πλάτ. Φαίδρ. 256. *γ'.).*

Β'. ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΙΣ.

ε') Ὁ Ἑνικὸς ἀριθμὸς κεῖται καὶ ἐπὶ περισσοτέρων προσώπων κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑλλήνων τοῦ νὰ θεωρῶσιν ἕνα ἐκ πολλῶν, καὶ ἀπεργάζονται οὕτως ἐναργέστερον τὸν λόγον, οἷον· εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατές τε καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι (Πλάτ.). Εἰπέ μοι, τί πάσχετ' ὤνδρες; (Ἀριστοφ. Εἰρήν. 385.). *Ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν ἄρχειν ἢ ἀργύριον ἢ τιμὴν, ἢ ζημίαν ἐὰν μὴ ἄρχῃ (Πλάτ. Πολιτ.* 1, 347. *α'.). Ὁπλῖται ἐφρούρουν· αὐτῷ γὰρ καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανε (Θουκ.* 3, 17.).

ς') Ὁ Πληθυντικὸς ἀριθμὸς ἐκτὸς τῆς ἁπλῆς του χρήσεως εὑρίσκεται μάλιστα μετὰ τὰ περιληπτικὰ, ἤγουν τὰ εἰς Ἑνικὸν ἀριθμὸν σημαίνοντα πλῆθος, οἷον λαός, δῆμος, πλῆθος, πόλις, βουλή, π. χ. ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας (Θουκ. 3, 79.). *Παντὸς τοῦ στόλου πλεόντων (Δημοσθ. κ. Μειδ.* 549.). *Τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν (Θουκ.* 5, 60.). *Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ λέξεις· ἕκαστος, ἄλλος ἄλλοθεν, οὐδείς, τίς, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐπίσημος ἡ ἐκ τοῦ Ἑνικοῦ εἰς τὸν Πληθυντικὸν μετάβασις, οἷον· μαχοίμην ἂν πάντων ἥδιστα ἑνὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν, οἳ Ἑλλήνων ἕκαστός φησι τριῶν ἄξιος εἶναι (Ἡρόδοτ.* 7, 104.). *Οὕτω δὴ ἄρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλου, τὸν δ' ἐπ' ἄλλου χρείᾳ, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνούς τε καὶ βοηθοὺς, ταύτῃ τῇ ξυνοικίᾳ ἐθέμεθα πόλιν ὄνομα (Πλάτ. Πολιτ.* 1, 369. *γ'.). Μὴ γὰρ δυνάμενοι τοῦτο κατὰ παντὸς ἑνὸς καὶ ὁμοίου καὶ ταὐτοῦ δρᾶν καὶ τοῦ ἐναντίου, οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν ἡμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος (Πλάτ. Φιλήβ.* 19. *β'.). Ὧν ἐνθυμηθέντες, καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν, ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι (Θουκ.* 1, 42.) *).

---

*) *Οἱ ποιηταὶ τάττουσιν ἐνίοτε τὸν Πληθυντικὸν μεταξὺ τῶν εἰς ἃ ἀναφέρε-*

ζ) Τέλος ὁ Πληθυντικὸς κεῖται ἐπὶ ἑνὸς προσώπου τότε, ὅταν δύνηται νὰ ὑπονοηθῇ τις συντροφία τοῦ ὁμιλοῦντος· εὑρίσκεται δὲ τοῦτο μάλιστα εἰς τοὺς ποιητὰς, οἵτινες οὕτω καὶ συνάπτουσι τὸν Πληθυντικὸν μὲ τὸν Ἑνικὸν, οἷον· φράσω τὰ κεῖθεν ἢ λόγον στειλώμεθα; (Εὐριπ. Βάκχ. 668.), φθεγξώμεθ' εὔγηρυν ἐμὰν ἀοιδάν (Ἀριστοφ. Βατρ. 213.). Εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους, ὅπου δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ὁ Πληθυντικὸς ἔχει ἐμπαθές τι, ἐν ᾧ ὁ ὁμιλῶν μεταδίδει τὴν ἑαυτοῦ πρᾶξιν ἢ πάθος εἰς ἄλλους, οἷον· εἰ δὲ ὀρθῶς προὐθυμήθην καὶ ἠνυσάμην, ἐκεῖσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, ὀλίγον ὕστερον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ (Πλάτ. Φαίδ. 69. δ'.).

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἀξιομνημόνευτον εἶναί τι εἶδος ἑφελκύσεως, καθ' ἣν τὸ κατηγορούμενον, ἐκφερομένου Πληθυντικῶς τοῦ ὑποκειμένου, ἀπαιτεῖ τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν τοῦ ῥήματος (μάλιστα ἐστι), σπανιώτερον δὲ τὸν Πληθυντικὸν, προηγουμένου Ἑνικῶς τοῦ ὑποκειμένου, οἷον· πότερον ἀκρίδες ἥδιόν ἐστιν ἢ κίχλαι (Ἀριστοφ. Ἀχ. 1129.). Καί τι ἦν εἶδος ᾠδῆς εὐχαὶ πρὸς θεούς (Πλάτ. Νόμ. 3, 700. α'.). Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματος εἰσὶ στάδιοι ἕξ (Ἡρόδοτ. 1, 93.).

ται ὀνομάτων, οἷον· εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων (Ἰλ. ν'. 138., πρβ. Ὀδ. κ'. 513.). Τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα ὠνόμασαν οἱ Γραμματικοὶ Ἀλκμανικὸν, ὡς συνηθέστατον ὂν εἰς τὸν ποιητὴν Ἀλκμᾶνα (ΛΕΣΒΩΝΑΞ, 179.).

§. 31.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

α΄) Μεγίστην χάριν προξενεῖ εἰς τὸν λόγον ἡ τῶν προσώπων ἀλλαγή. Καὶ πρῶτον μὲν συμβαίνει τὸ τοιοῦτο εἰς τὸν πλάγιον λόγον κατά τινα ῥητορικὴν συνήθειαν, καθ' ἣν θεωροῦνται τὰ λεγόμενα ὡς ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος, οἷον· προσῆλθον αὐτῷ λέγων, ὅτι νέος καὶ ἄπειρος ἦν πραγμάτων καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον· ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ μὴ εὕρημα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμήν *(Λυσ. λείψ.* 8.). *Συγγενὴς δὲ τούτου εἶναι ἡ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον μετάβασις, συμβαίνουσα μάλιστα εἰς πολιτικὰ ἔγγραφα, οἷον·*

Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τούσδε τε, σοὶ χαρίζεσθαι βουλόμενος, ἀποπέμπει δορὶ ἑλών· καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τὴν σὴν γῆμαι *(Θουκ.* 1, 128.). Μαρτυρεῖ Γλαύκων· ἐγὼ Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, *κτλ. (Αἰσχίν. κατὰ Τιμ.* 10. *Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ ἐκ τοῦ γένους εἰς τὸ ὁμιλοῦν ἄτομον μετάβασις, οἷον·* μηδὲ καταγνῷς τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὑρήκαμεν, αἷς αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσαιμεν *(Ἰσοκρ. Νικοκλ.* 17., *πρβ. Πλάτ. Γοργ.* 514. *ε΄.).*

β΄) Ῥητορικὴ εἶναι καὶ ἡ ἀλλαγὴ τῶν προσώπων, ὅταν ὁ λόγος μεταβαίνῃ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον· ἀλλ' ἡ ἀνάπαλιν μετάβασις ἔχει τι ἐπονείδιστον, οἷον· ζηλῶ σὲ τῆς εὐτυχίας τὸν πρέσβυν· οἷ μετέστη *(Ἀριστοφ. Σφηξ.* 1490.). Οὔκουν ἐν Ἄργει μ' οἷα πράττεις, λανθάνει· πρόφασιν μὲν Ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ, ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίγνεται *(Ἀριστοφ. Ἱππ.* 468.). *Καὶ οὕτως ἀναφέρεται ἐνίοτε καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον εἰς τὸ πρῶτον, οἷον·* πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας ἰέναι· οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν κατάσχωσιν, εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς *(Θουκ.* 6, 23.). *Ἀλλὰ ἀμελὴς εἶναι ἡ σύν-*

τάξις εἰς τὸ· ἡμεῖς δὲ, ἐγώ τε καὶ Στράτιος καὶ Στρατοκλῆς, — παρεσκευάζοντο ἅπαντες λαγχάνειν (*Ἰσαῖος περὶ Ἀγν. κλ.* 84.), *ἐπειδὴ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόςωπον ἰσχύουσι καὶ λογικῶς ὑπὲρ τὸ τρίτον, ὅθεν λέγεται· ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος ἥκομεν, σὺ καὶ ὁ ἑταῖρος ἥκετον· π. χ. Ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἑταίρω τε καὶ φίλω ἦμεν* (*Πλάτ. Λάχ.* 180. *ε*΄.). *Ὄλοισθ᾽ Ἀτρεῖδαι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ ὁ Λαρτίου παῖς καὶ σύ* (*Σοφ. Φιλοκτ.* 1285.).

Συνηθέστατα δὲ μεταβαίνει ὁ λόγος ἐκ τοῦ τρίτου προςώπου εἰς τὸ δεύτερον, κατ᾽ ἀποστροφὴν, οἷον· ἵνα μὴ φάσκῃ δ᾽ ἀπορεῖν με, ἀπόκριναί μοι (*Ἀριστοφ. Βατρ.* 1034.). *Εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προςποιεῖται, ἀδικεῖ, ὥς ἐγώ φημι· εἰ δὲ ἀμφισβητεῖς καὶ φῂς Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, δῆλον, ὅτι, μείζω τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας, τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω* (*Λυσ. κατ᾽ Ἀγοράτου,* 75.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ *).

§. 32.

ΧΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

Κυρία δύναμις τοῦ Ἐπιθέτου εἶναι, ἤτοι νὰ ἀποτελῇ ὁμοῦ μὲ τὸ οὐσιαστικὸν μίαν ἔννοιαν, ἢ νὰ ἀναπτύσσῃ εἰς τὸ ἀντικείμενον διάφορα αὐτοῦ κατηγορήματα. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἴδους εἶναι τὰ ποιητικά· — κρητὴρ ἐλεύθερος, δούλιον ἦμαρ (Ὅμηρ.), Πυθόνικος τιμά (Πινδ.). Παραπλησίως οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ, πόνος δεμνιοτήρης, ξιφοδήλητος θάνατος (Αἰσχύλ.), δωροδόκα ἄνθη (Ἀριστοφ.), πρβ. αἰχμάλωτος δουλοσύνη (Ἡρόδοτ. 9, 76.), συμφορὴ παιδοφόνος (αὐτόθ. 7, 190.) **). *Τοῦ δὲ δευτέρου εἴδους εἶναι ἡ πλαστικὴ παράταξις τοῦ Ἐπιθέτου, μετὰ τὸ οὐσιαστικὸν, οὖσα καὶ αὐτὴ ποιητικὴ, οἷον· κατὰ γὰρ μέσον τὸν σταθμὸν τοῦτον τάφρος ἦν ὀρυκτὴ, βαθεῖα (Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 7, 14.), τοῖον ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω, χρύσεον (Ἰλ. ξ'. 344.)* ***). *Ὅθεν τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον, ἀπέραντον (Ἀριστοφ. Νεφ. 1.). Τὸ δὲ ἐκ τούτου γενόμενον τραγικὸν ἰδίωμα, καθ' ὃ συνάπτεται Ἐπίθετον μὲ τὸ οὐσιαστικὸν πρὸς ἔνδειξιν ἀποτε-*

---

*) *Ἐκ τῶν κατηγορικῶν δηλωμάτων τὸ ἐπίθετον ἔχει μεγίστην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν σύνταξιν· ἐπειδὴ τὸ ἐπίῤῥημα ἐξήρτηται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μόνον ἐκ ῥητορικῆς χρήσεως. Καὶ οἱ ποιηταὶ δὲ προτιμῶσι καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιῤῥημάτων πολλάκις τὰ ἐπίθετα, οἷον· χθιζὸς ἔβη, ἑσπέριος ἦλθεν· τῶν ὁποίων ὅμως πολλὰ μετέβησαν καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους, μάλιστα τὰ χρόνον ἐμφαίνοντα, σκοταῖος, κρυφαῖος, τριταῖος, τεταρταῖος.*

**) *Σημείωσαι, ὅτι δύο οὐσιαστικῶν προκειμένων οἱ ποιηταὶ ἐλευθερώτερον συνάπτουσι τὸ ἐπίθετον μὲ τὸ ἕτερον. οἷον· ἀνδρὸς βασίλεια πάθη (Αἰσχύλ. Χοηφ. 1063.), ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς βασιλέως πάθη. Νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον (Σοφ. Ἀντιγ. 793.), ὄγκον ὀνόματος μητρῷον (Σοφ. Τραχ. 817.).*

***) *Πρβ. λάζετο δ' ἔγχος, βριθὺ, μέγα, στιβαρόν (Ἰλ. ε'. 746.). Καὶ περὶ δὲ τῆς παρατάξεως πολλῶν τοιούτων ἐπιθέτων εἰς τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς ἐκράτει ὁ κανὼν, νὰ μὴ συνάπτωνται αὐτὰ διὰ τοῦ καὶ ἢ τέ μορίου· μόνον τὰ ἐμφαίνοντα ἀναγκαῖον διορισμὸν συνεδέοντο οὕτως, οἷον· δεινῶν στυγνῶν τ' ἀχέων (Σοφ.), ἡ ὁποία συνήθεια συνέστη μετέπειτα καὶ εἰς τοὺς πεζοὺς συγγραφεῖς ὡς κανών· ὅθεν ἡ σταθερὰ φράσις πολλὰ καὶ μεγάλα, πολλὰ καὶ ἀγαθά (Λυσ. ὑπὲρ Μαντιθ. 19.).*

λέσματος, οἷον· ταχθεὶς ἄνανδρον τάξιν ἠρήμου θανών (τουτ. ὥστε ἄνανδρον γενέσθαι, Αἰσχύλ. Πέρσ. 296.), μέλαν γένειον ἔρεφον (τουτ. ὥστε μέλαν γενέσθαι, Πίνδ. Ὀλ. 1, 65.). Εὑρίσκεται ἐνίοτε καὶ εἰς τοὺς πεζοὺς συγγραφεῖς, οἷον· τὸ γὰρ τῶν ὡρῶν αὐτοῖς ἄλυπον ἐκέκρατο (τουτ. ὥστε ἄλυπον εἶναι, (Πλάτ. Πολιτικῷ, 272. α΄.).

---

§. 33.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

Ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα πολλάκις τὸ σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον. Δηλαδὴ οὐσιαστικὸν οὐδέτερον, προσώπου σημαντικὸν, λαμβάνει τὸ ἀρσενικὸν Ἐπίθετον, οἷον· *φίλε τέκνον· ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον* (Ἀριστοφ. Ἀχ. 872.)· ὁμοίως μετὰ τῆς Μετοχῆς, οἷον· *τὰ γὰρ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγόμενοι θαμὰ ἐπιμέμνηνται* (Πλάτ. Λάχ. 180. ε'.)*). Κρατεῖ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μόνον Πληθυντικῶς εὐχρήστων οὐδετέρων, οἷον *παιδικά· οὔτε δὴ κρείττω οὔτε ἰσούμενον ἑκὼν ἐραστὴς παιδικὰ ἀνέξεται, ἥττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάσεται* (Πλάτ. Φαίδρ. 239. α'.). Παραπλησίως τὸ οὐδέτερον Ἐπίθετον, ἀναφερόμενον εἰς θηλυκὸν ὄνομα, ἐξηγεῖται προϋποτιθεμένου ὀνόματος οὐδετέρου, οἷον· *ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι*, κτλ. (Θουκ. 2, 47.), ὅπου εἰς τὸ *λεγόμενον* ὑπονοεῖται *νόσημα*. *Θανόντων ἑπτὰ γενναίων τέκνων, οὓς ποτ' Ἀργείων ἄναξ Ἄδραστος ἤγαγεν* (Εὐρ. Ἱκέτ. 12.)**). Ἄλλως δὲ εὐχρηστότατον εἶναι τὸ οὐδέτερον ἐπὶ τοῦ περιληπτικοῦ, οἷον· *τὸ δὲ πλεῖστον καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ξυνεστραμμένον, ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα* (Θουκ. 2, 4., πρβ. Θουκ. 3, 11. 4, 56.). Ἔτι δὲ, προηγουμένων δύο οὐσιαστικῶν διαφόρων Γενῶν, τὸ ἑπόμενον Ἐπίθετον ἢ ἡ Μετοχὴ ἐκφράζεται οὐδετέρως, οἷον· *ὅ τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία, — φέροντα τὴν εὐσχημοσύνην* (Πλάτ. Πολιτ. 3, 401. δ'.). *Ἥδε μὲν γὰρ ἡ γῆ καὶ οἱ λίθοι καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε διεφθαρμένα ἐστὶ καὶ*

---

*) Πρβ. *ἔρνος κατθανόντα* (Εὐριπ. Βακχ. 1305.). Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ἡ συνήθεια τῶν δραματοποιῶν, κατὰ τοὺς ὁποίους αἱ εἰςαγόμεναι γυναῖκες ἀπονέμουσιν εἰς ἑαυτὰς τὸ ἀρσενικὸν γένος ὡς μεγαλοπρεπέστερον, οἷον· *ξύνεσιν δέ τιν' ἐλπίδι κεύθων λείπομαι* (Εὐριπ. Ἱππολ. 1105.). Συμβαίνει δὲ τὸ αὐτὸ, ὅταν θηλυκὸν πρόσωπον ὁμιλῇ κατὰ τὸν Πληθυντικὸν ἀριθμὸν, οἷον· *ἡμεῖς γὰρ εἰ σὴν παῖδα φαρμακεύσομεν ἑκόντες, οὐκ ἄκοντες οὐδὲ βώμιοι πιτνοῦντες, αὐτοὶ τὴν δίκην ὑφέξομεν* (Εὐρ. Ἀνδρομ. 355.).

**) Πρβ. Ὀδύσσ. μ'. 74., *νεφέλη· τὸ μὲν* (δηλ. *νέφος*), καὶ Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 799.

καταβεβρωμένα (*Πλάτ. Φαίδ.* **110.** *α΄.*). *Ὅταν δὲ ταῦτα ἦναι προσώπων σημαντικὰ, ἕπεται τὸ κατηγορούμενον κατὰ τὸ ἀρσενικὸν, οἷον· ὡς δὲ εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους, ἐδάκρυσε* (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* **3, 1, 7.**) *).

---

*) *Ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι Ἐπίθετον, ἀναφερόμενον εἰς δύο προηγούμενα οὐσιαστικὰ, λαμβάνει ἐνίοτε τὴν πρὸς τὸ μακρότερον ἀπέχον συμφωνίαν, ἀφίνων τὸ δεύτερον ὡς ἐν μέσῳ, οἷον· ἑπτὰ ὀβολοὺς καὶ ἡμιοβόλιον ἀττικούς* (*Ξενοφ. Ἀναβ.* 1, 5, 6.). *Τά τε ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς* (*Θουκ.* 1, 54. *Πρβ. Ἰλ. ο΄.* 344.).

§. 34.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ.

Ἐπισημότατον ἰδίωμα τούτου τοῦ μέρους τοῦ λόγου εἶναι τὸ τῆς συγκρίσεως καὶ παραθέσεως, οἷον· ῥήτωρ δεινός, δεινότερος, δεινότατος. Εἶναι δὲ ἡ σύγκρισις καθόλου διπλῆ τὴν φύσιν, ἤτοι ἄμεσος ἢ ἔμμεσος.

Α'. Ἄμεσος εἶναι ἡ σύγκρισις, ὁπόταν τὸ μὲν συγκριτικὸν ἐκφράζῃ μετρίῳ τινὶ τρόπῳ τὸ πολὺ τῆς σημασίας τοῦ ἐπιθέτου, ὥστε νὰ ἐμφαίνῃ τὸ ἡμέτερον ἀρκετά, πολλά, σφόδρα· τὸ δὲ ὑπερθετικὸν δηλοῖ βαθμὸν ὑπερβάλλοντα μέν, ἀδιόριστον δέ, ὡς ἂν εἴπωμεν παρὰ πολύ, ὥστε δὲν ὑπερβαίνει πολὺ τοῦ θετικοῦ τὰ ὅρια. Ἡ δὲ ἐναργὴς σύγκρισις ἀναφαίνεται τότε εἰς τὴν προςκειμένην Γενικὴν (ἰδὲ §. 7. *Αα'. β'.* 1.), *ἑαυτοῦ — α') π. χ. τῷ μὲν Νικίᾳ προςδεχομένῳ ἦν τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα (Θουκ.* 6, 46., *τουτ. ἀρκετὰ ἀπροςδόκητα). Δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίγνοντο (Θουκ.* 3, 11., *τουτ. ὑπερέβαλλον καὶ ἑαυτοὺς κατὰ τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως). Φράσεις εἶναι· οἱ κρείσσονες (τουτ. οἱ θεοί), οἱ πλείονες (τουτ. οἱ νεκροί), τὰ κρείσσω, τὰ πλείω (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.* 248.), *τὸ πλέον (τουτ. ἐξαιρέτως), οὐ χεῖρον (Πλάτ. Φαίδ.* 105. *α'.), ἄμεινον (Θουκ.* 6, 9.), *κάλλιον (οἱ δὲ μαλακώτεροι αὖ γίγνονται ἢ ὡς κάλλιον αὐτοῖς (Πλάτ. Πολιτ.* 3, 410. *δ'.), τί νεώτερον; (ὅθεν καὶ νεώτερα πράττειν, νεωτερίζειν). Καὶ πολλάκις μᾶλλον (καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο (Θουκ.* 1, 13.). *Ὥστε, ὅπου τὸ συγκριτικὸν λαμβάνῃ ὑψηλότερον βαθμόν, ἐπιτείνεται διὰ τοῦ μᾶλλον, οἷον· τίς ἄλλος μᾶλλον ἐνδικώτερος; (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.* 655.).

β') Τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς συγκρίσεως φυλάττει καὶ τὸ ὑπερθετικόν, οἷον· κἀπὶ τοῦτ' ἐπείγεται νέμων τὸ πλεῖστον ἡμέρας τούτῳ μέρος, ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνει βέλτιστος ὤν (Εὐριπ. παρὰ Πλάτ. Γοργ. 484. *ε'.). Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ὀλιγώτερον ἀνεξάρτητον τὸ ὑπερθετικὸν τῆς θεωρίας ταύτης, χρειάζονται εἰς αὐτο*

λέξεις ἐπιτείνουσαι τὸν ὑπερβάλλοντα βαθμὸν, οἷον· μακρῷ ἄριστος, ὡς ὅτι βέλτιστος, ἀνδρῶν βέλτιστος, καὶ μάλιστα, ὡς μάλιστα, ὅτι μάλιστα, ὅπως τάχιστα, ᾗ ῥᾷστα *), ὡς δυνατὸν κάλλιστα, ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. τέλ.), ἐνίοτε καὶ διὰ τοῦ εἷς, οἷον· πλεῖστα εἷς ἀνὴρ δυνάμενος ὠφελεῖν (Θουκ. 8, 68.), καὶ διὰ τοῦ οἷος, ἤκουσα πρεσβυτέρων οἵων ἀργαλεωτάτων (Ἀριστοφ. Ἱππ. 978.) **). Ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ φράσις· ὅσῳ (μάλιστα), (τοσούτῳ) μάλιστα, οἷον· αὐτοὶ μάλιστα ἔθνησκον, ὅσῳ καὶ μάλιστα προςῄεσαν (Θουκ. 2, 47.). Καὶ ὅσον, ῥᾴδιόν ἐστι γνῶναι, ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώπων εἰσὶν οὗτοι (Ἰσαῖος περὶ Πύῤῥ. κλήρ. 45.). Ἐνίοτε ἐπιτείνεται τὸ ὑπερθετικὸν καὶ δι' ἄλλου ὑπερθετικοῦ, οἷον μάλιστα δεινότατος (Θουκ. 7, 42.) ***).

Β'. Ἡ ἔμμεσος σύγκρισις γίνεται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀναφορὰ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα. α') Καὶ τὸ μὲν θετικὸν δὲν ἔχει δύναμιν συγκριτικήν· τὸ δὲ συγκριτικὸν λαμβάνει τὴν Γενικὴν πρὸς ἔνδειξιν τοῦ συγκρινομένου, ἢ καὶ τὸ διακριτικὸν ἤ, οἷον· ὁ παρὰ ταῦτα τολμῶν δρᾶν ἀνατρέποι πᾶσαν ἂν πρᾶξιν, ἔτι μειζόνως τῶν ξυγγραμμάτων (Πλάτ. Πολιτικῷ, 300. β'.). Ὀξύτερα μὲν αὐτὰ γιγνόμενα τοῦ καιροῦ καὶ θάττω καὶ σκληρότερα φαινόμενα ὑβριστικὰ καὶ μανικὰ λέγομεν (αὐτόθ. 307. β'.). Καὶ διὰ τὸν ἔρωτα δὴ

---

*) Τὸ ὅ τι δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὸ ὅ, τι, καὶ σημαίνει σχεδὸν τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ᾗ.

**) Παραπλησίως ἐπιτείνεται τὸ θετικὸν, θαυμαστός οἷος, ἀμήχανόν τι οἷον, θαυμαστὸς ὅσος, ἡλίκος (Δημοσθ. ὑπ. Φορμίωνος, 605., Πλάτ. Συμπ. 220. β'.), ὑπερφυὴς ὅσος, θαυμαστὸν ὅσον (Πλατ. Συμπ. 217. α'.), ἀμήχανον ὅσον χρόνον (Πλάτ. Φαίδ. 95. δ'.), θαυμαστῶς ὡς παρὰ δόξαν (αὐτόθ. 95. α'.), ὑπερφυῶς μὲν οὖν ὡς βούλομαι (αὐτόθ. 99. δ'.).

***) Ἡ συγγένεια τῶν δύο τούτων βαθμων ἐπιδείκνυται ὄχι μόνον ἐκ τῆς συμπλοκῆς ἀμφοτέρων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συνηθείας, καθ' ἣν τὸ συγκριτικὸν λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ, οἷον· κάλλιστα καὶ πρεπωδέστερα (τουτ. μᾶλλον πρέποντα, Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 7, 10.), τὰ μὲν ὡς καθαρώτατα νομίζειν, τὰ δὲ ὡς ἀκαθαρτότερα (Πλάτ. Φιλήβ. 55. δ'., τουτ. ἧττον καθαρά). Ἔχει δὴ, οἶμαι, λόγον τὴν ἀρίστην φύσιν, ἐν ἀλλοτριωτέρᾳ οὖσαν τροφῇ, κάκιον ἀπαλλάττειν τῆς φαύλης (Πλάτ. Πολιτ. 6, 491. δ'., τουτ. ἐν τροφῇ ἧττον πρεπούσῃ).

τοῦτον, ἀκαιρότερον ὄντα ἢ χρῆν, ὅταν ἃ βούλονται πράττωσιν, ἔλαθον αὐτοί τε ἀπολέμως ἴσχοντες καὶ τοὺς νέους ὡςαύτως διατιθέντες (αὐτόθ. ε'.). *Τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι ὅσῳπερ αἴσχιον, τοσούτῳ κάκιον* (Πλάτ. Γοργ. 508. β'.). *Τὸν λόγον δέ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ καλλίω τοῦ προτέρου ἀπειργάσω* (Πλάτ. Φαίδρ. 257. γ'.). Καὶ ἐκφραζομένης δὲ τῆς συγκρίσεως διὰ τοῦ ἤ, ἕπεται ἐνίοτε κατὰ βραχυλογίαν τινὰ ἡ πτῶσις τοῦ προηγουμένου ὑποκειμένου, οἷον· *ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν* (Θουκ. 7, 77.), *οὐδέν γ' ἄλλο ἐστὶν, οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι, ἢ τοῦ ἀγαθοῦ* (Πλάτ. Συμπ. 206. α'.). Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν σύγκρισιν φυλάττουσι τὸν κανόνα τοῦ νὰ συγκρίνωσι τὶ ὄχι μὲ τὸ ἀντίστοιχόν του μέρος, ἀλλὰ μὲ τὸ ὅλον, οἷον· *φησὶ γὰρ Θεόδωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον τὸ πρόςωπον* (Πλάτ. Θεαιτ. 144. ε'.) *), ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ χρῆσις τῆς Γενικῆς τῆς ἀφορώσης μόνον τὴν ποιότητα τῆς περιγραφομένης συγκρίσεως, *οὐδὲν πλέον μοι σοῦ μέτεστιν ἡμέρας* (τουτ. ἢ σὺ μετέχεις αὐτῆς, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 568.), *ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν* (τουτ. ὑμῖν ἢ τοῖς στεφανοῦσιν, Αἰσχίν. κ. Κτησιφ. 60.), *ἔξεστι δὲ ἡμῖν μᾶλλον ἑτέρων καθ' ἡσυχίαν βουλεύειν* (Θουκ. 1, 85.). Συγγενὴς εἶναι ἡ ἀμφοτέρωθεν σύγκρισις, συγκειμένη διὰ τοῦ ἤ, οἷον· *μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται* (Πλάτ. Θεαιτ. 144. β'., τουτ. τὸ μέτρον τῆς μανίας εἶναι περισσότερον εἰς αὐτοὺς ἢ τὸ ἀντίστοιχον τῆς ἀνδρείας)· διότι *τὸ μεῖζον ἢ τὸ πλέον* ἀντίκειται κυρίως εἰς *τὸ ἔλαττον* **)· *ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλουσιώτερον* (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. Χρημ. 15.). Ἔτι ἐπειδὴ τὸ συγκρινόμενον ἀναφέρεται πάντοτε εἰς ἀπόφασιν, συνέστη ἡ φράσις ἢ οὔ, ὁπόταν μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ προηγῆται ἄρνησις, εἴτε φανερὰ εἴτε ἀφανὴς, οἷον· *οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ οὐ κήπιον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι* (Θουκ. 2, 62.)· καὶ τῇ

---

*) Πρβ. Ὁμηρ. Ἰλ. ρ'. 51. *κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι.*

**) Πρβ. Πλάτ. Πολιτικῷ, 284.

ὑστεραίᾳ μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς καὶ ἀναλογισμὸς, ὠμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνῶσθαι, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους (Θουκ. 3, 36., πρβ. Ἡρόδοτ. 4, 118. 5, 94. 7, 16.). Εὐχρηστοτέρα δὲ ἦτον ἡ φράσις ἢ κατά, ὅπου τὸ συγκρινόμενον νοεῖται ὡς πολὺ κατώτερον τοῦ συγκρίνοντος, οἷον· *μεῖζον ἢ κατ᾿ ἄνθρωπον φρονεῖν* (ἰδὲ §. 12. ΚΑΤΑ, β΄. τέλ.).

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ διπλῆ ἔκθεσις τοῦ συγκρινομένου, πρῶτον διὰ τοῦ ἀναφορικοῦ τῆς Γενικῆς, ἔπειτα διὰ τοῦ ἤ, οἷον· *ὁρᾷς γὰρ, ὅτι περὶ τούτου ἡμῖν εἰσὶν οἱ λόγοι, οὗ τί ἂν μᾶλλον σπουδάσειέ τις καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχων ἄνθρωπος, ἢ τοῦτο, ὅντινα χρὴ τρόπον ζῆν;* (Πλάτ. Γοργ. 500. γ΄.) *).

β΄) Τὸ δὲ ὑπερθετικὸν κατὰ τὴν ἔμμεσον σύγκρισιν ἔχει μόνον τὴν ἀξίαν ἐπιτεινομένου συγκριτικοῦ, σημαῖνον τὸ *πολὺ περισσότερον*, ἑπομένου Πληθυντικοῦ, σπανίως Ἑνικοῦ, οἷον· *ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων* (Θουκ. 1, 1.) **), *λεπτότατον γὰρ πάντων τῶν ὑγρῶν τὸ ὕδωρ καὶ αὐτοῦ ἐλαίου* (Ἀριστοτ. περὶ αἰσθ. 4.) Ἐναργῶς θεωρεῖται ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς τὸ λείψ. Φιλήμ. 109. *θανεῖν ἄριστόν ἐστιν ἢ ζῆν ἀθλίως* (τουτ. πολὺ καλήτερον). Καὶ ταύτην δὲ τὴν δύναμιν ἐπιτεινομένου συγκριτικοῦ φυλάττουσιν ἐξαιρέτως τὸ *μάλιστα* (ἑπομένου ἤ) καὶ τὸ *πρῶτος*. Ἔτι ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι τὸ ὑπερθετικὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀκολουθεῖ τὸ γένος τοῦ προηγουμένου ὑποκειμένου, οἷον· *ὁ μὲν γὰρ κράτιστος τῶν γεγονότων* (δηλ. *κόσμος*), *ὁ δὲ ἄριστος τῶν αἰτίων* (δηλ. *θεός*, Πλάτ. Τιμ. 29. α΄.).

---

*) Σημείωσαι ἔτι, ὅτι 1) μετὰ τὸ *πότερος* τίθεται τὸ συγκριτικὸν, οἷον· *ὁπότερος ἂν σφῷν εὖ με μᾶλλον αὖ ποιῇ, τούτῳ παραδώσω τῆς πυκνὸς τὰς ἡνίας* (Ἀριστοφ. Ἱππ. 1008.)·
2) μετὰ τὰ ῥήματα *βούλεσθαι, λυσιτελεῖν*, ἐπειδὴ λογίζονται μέτοχα συγκριτικῆς δυνάμεως, ἀκολουθεῖ τὸ ἤ, οἷον· *οὐκ οἶδ᾿, οὕστινας ἢ ὑμᾶς ἐβουλήθην περὶ ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι* (Λυσ. ἀπολογ. δωροδοκ. 22. Πρβ. *νικᾷ*, Σοφ. Αἴας 1357.)·
3) εἰς τὴν ἀριθμητικὴν σύγκρισιν, οἷον· *τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους, λογχοφόρους οὐ μείους τετρακισμυρίων*, ὅπου τὸ συγκριτικὸν ἐκφράζεται καὶ οὐδετέρως, οἷον· *ἐν μάρτυσι πλέον ἢ τρισμυρίοις* (Πλάτ.), *ἵππους οὐ μεῖον δισμυρίων* (Ξενοφ.), λείπει ἐνίοτε τὸ ἤ, οἷον· *ἡ λεία ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλαττον πέντε καὶ εἴκοσι* (Θουκ. 6, 95.).

**) Πρβ. Ὀδ. ε΄. 105., *ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων.*

ΤΜΗΜΑ Γ'.

ΠΕΡΙΟΔΟΛΟΓΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

§. 35.

*Ἡ περὶ τῶν περιόδων πραγματεία διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἴς τε τὸ γραμματικὸν καὶ εἰς τὸ ῥητορικόν. Καὶ τὸ μὲν γραμματικὸν ἀφορᾷ τὰς ἀρχὰς καὶ ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι δεσπόζουσι τῶν συντακτικῶν ἰδιωμάτων, οἷον βραχυλογίαν, σύγχυσιν, ἀνακολουθίαν· τὸ δὲ ῥητορικὸν, ὅσον ἀποβλέπει τὴν γραμματικὴν μέθοδον *), πραγματεύεται περὶ σχηματισμοῦ ἀρχικῆς προτάσεως καὶ Μετοχῆς, συμπεριλαμβάνον τὴν τῶν περιόδων συμπλοκὴν διὰ συνδέσμων καὶ μορίων.*

Ἀλλὰ πρὶν νὰ ἀρχίσωμεν τὴν Θεωρίαν ταύτην, ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ προεκθέσωμεν ἐν συνόψει ἱστορικῶς τὰς ἀρχὰς καὶ προόδους τῆς Ἑλληνικῆς περιοδολογίας.

*Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ὁμηρικοῦ ἔπους εἶναι ἁπλότης καὶ πλαστικὴ συμμετρία. Ἡ περιοδολογία του εἶναι θαυμαστὴ, ἂν καὶ φαίνηται μάλιστα εἰς ἀφελῆ τινα παράταξιν τῶν περιόδων, εὑρίσκεται δὲ ὅμως καὶ αὐτοῦ ἤδη βραχυλογία καὶ ἀνακολουθία **). Ἀλλὰ τῶν συνδέσμων καὶ*

---

*) *Ἐπειδὴ ἡ ῥητορικὴ ὁμιλεῖ μὲν καὶ αὐτὴ περὶ τῆς περιοδολογίας, ἀλλὰ μόνον ὅσον ἀποβλέπει εἰς τοὺς διαφόρους σκοποὺς ἐντέχνου παραστάσεως· ὅθεν καὶ εὑρέθησαν τὰ καλούμενα σχήματα λέξεως καὶ διανοίας (περὶ ὧν Δημήτριος, Ἑρμογένης, Διονύσιος, Ῥουτίλιος Λοῦπος καὶ ἄλλοι), τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι κοινὸν οὐδὲν μὲ τὴν Γραμματικήν.*

**) *Παρβ. Ἰλ. β. 358.*

μορίων ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι ἧττον ἀπειργασμένη *). Δὲν διαφέρει πολὺ ὁ Ἡσίοδος, ὅσον καὶ μάλισια εἶναι γνωμικός. Καὶ τῶν μὲν Ἐποποιῶν οἱ πολλοὶ ἀναμφιβόλως ἠκολούθουν τὸ παραστατικὸν ὕφασμα τῶν πρωτοτύπων, τῶν δὲ ὕστερον διδακτικῶν ὁ λόγος ἀπέκλινεν εἰς τὴν τῶν γνωμικῶν συνήθειαν. Ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς φαίνεται ὅτι τὰ πλεῖστα συνήργησεν εἰς ἐξευγενισμὸν τῆς περιοδολογίας. Καὶ πιθανῶς καὶ οἱ Λυρικοὶ μετέρχονται τὸ ἴχνος τῶν Ἐποποιῶν, ἐκτὸς Πινδάρου, ὅστις ἐξέχει τῶν ἄλλων διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ τεχνικὸν τῶν περιόδων του.

Ῥητορικῶς δὲ διέπλασαν τὴν γλῶσσαν πρῶτοι οἱ Δραματοποιοί· ὥστε οἱ Ἀττικοὶ πεζογράφοι τὴν παρέλαβον παρὰ τούτων ἤδη τρόπον τινὰ τελειοποιημένην.

Ἀλλὰ εἰς τὸν πεζὸν λόγον συνήργησαν καὶ πρότερον οἱ Ἰωνικοὶ λογογράφοι, καὶ μετὰ τούτους μάλιστα ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις θεωρεῖται δικαιότατα ὁ δημιουργὸς τῆς καταλογάδην περιοδολογίας, ὀλιγώτερον οἱ Ἰωνικοὶ φιλόσοφοι, Ἡράκλειτος, Ἀναξαγόρας, Δημόκριτος**). Πάντων δὲ κυριώτατον ἦτο τὸ γένος τῶν μετέπειτα Σοφιστῶν, οἵτινες, ἂν καὶ ἐφαίνοντο πολλάκις ὑπερβαίνοντες τὸ μέτριον ***), προφανέστατα συνήργησαν εἰς καλλονὴν τῆς περιοδολογίας.

Ἰδίως δεσπόζει τῶν περιόδων ὁ βαθύνους Θουκυδίδης, ὄχι τόσον εἰς τὴν ἁπλῆν τῶν γενομένων διήγησιν, ὅσον εἰς τοὺς πολιτικοὺς λόγους, οἵτινες παριστάνουσι τινὰ ἀρχιτεκτονικὴν περιοδολογίαν· ὅπου τὰ καθ' ἕκαστον μέλη πολλάκις μὲν συνέχονται διὰ τοῦ τέ, ἄλλοτε δὲ ἀποσπαράττονται πάλιν ἀπὸ τὴν συνήθη συμπλοκὴν, καὶ ὑπὸ συνεχοῦς ὁρμῆς τῶν νοημάτων φερόμενα στερίσκονται ἐνίοτε καὶ τὴν ἀπαιτουμένην σαφήνειαν. Ἀλλὰ τὸ βαθύνουν τοῦ Θουκυδίδου μὲ τοὺς ἐμμελεῖς κανόνας τοῦ Ἰσοκράτους εὐτυχέστατα συγκιρνᾷ ὁ θεῖος Πλάτων, ὁδηγούμενος ὑπὸ μὲν τῆς ποιητικῆς του διανοίας εἰς ἐξαίρετον

*) Ἔχομεν σαφὲς παράδειγμα τῆς παραταχτικῆς προόδου τῆς Ὁμηρικῆς λέξεως τὴν παράφρασιν Πλάτωνος, Πολιτ. 3, 393.

**) Διαστέλλουσι καὶ οἱ Παλαιοὶ τοῦ πεζοῦ λόγου τούτου εἴδη δύο, τὴν εἰρομένην καὶ τὴν κατεστραμμένην λέξιν (Ἀριστοτ. Ῥητ. 3, 9.).

***) Π. χ. Γοργίας, Πρωταγόρας, Πρόδικος, ὕστερον καὶ Ἰσοκράτης. Ἀσφαλεστέραν δὲ μέθοδον εἰσήγαγε Θρασύμαχος καὶ ὁ μαθητὴς τούτου, Ἀντιφῶν.

ῥυθμὸν τοῦ λόγου, ὑπὸ δὲ τῆς ἐντελοῦς γνώσεως τῶν θησαυρῶν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου εἰς λαμπροτάτην τῶν συνδέσμων καὶ μορίων ἐφαρμογὴν, ὥστε ὁ Πλάτων δύναται νὰ ὀνομασθῇ κανὼν τῆς Ἀττικῆς περιοδολογίας. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, τοῦ ὁποίου τὰ συγγράμματα δὲν εἶναι ὅλα ἱκανῶς ἀποτετορνευμένα, ἀρέσκεται μάλιστα εἰς χαλαρὰς καὶ ὀλιγώτερον δεδεμένας περιόδους. Ἔτι δὲ ἐκ τῶν ἑπομένων ῥητόρων ὁ μὲν Ἰσαῖος εἶναι καλὸς περιοδολόγος, πολὺ δὲ ἄριστοι Λυσίας καὶ Δημοσθένης, εἰς τοὺς ὁποίους πλησιάζει ἐνίοτε ὁ τρόπος τοῦ Αἰσχίνου. Ἀνδοκίδης δὲ καὶ Λυκοῦργος καὶ Δείναρχος δὲν ἐπιδεικνύουσιν οὐδὲν ἀξιόλογον εἰς κατασκευὴν τῶν περιόδων. Κοινὴ δὲ εἰς ὅλους τοὺς ῥήτορας εἶναι ἡ ἠθικὴ συμπλοκὴ καὶ συλλογιστικὴ ἀπεργασία τῶν περιοδικῶν μελῶν, καὶ, ἀποβλέποντες εἰς τοῦτο μάλιστα, ἀπέχονται τοῦ τε ἀκαίρου ῥυθμοῦ καὶ τῶν ἀμέτρων ἀντιθέσεων *).

---

*) Περιττὸν εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν Θεόπομπον, Ἔφορον, Φίλιστον, Τίμαιον, καὶ τοὺς μεταγενεστέρους τῶν κωμικῶν, οἵτινες ὁμολογουμένως παριστάνουσι τὴν διαλελυμένην καὶ ὑποκριτικὴν λέξιν (Δημήτρ. περὶ λέξ. 197.), ἐκτὸς τοῦ Φιλήμονος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται ἡ συνηρτημένη λέξις. Ἄλλως δὲ ἐκ τοῦ καιροῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου φανερὸν εἶναι, ὅτι, χαλωμένης τῆς γλώσσης, ἐχαλᾶτο καὶ ἡ περιοδολογία.

§. 36.

Α'. Ἀρχὴ κυριωτάτη τῆς γραμματικῆς περιοδολογίας εἶναι ἡ βραχυλογία, βοηθουμένη μάλιστα διὰ μορίων. Εὑρίσκεται δὲ αὕτη α') πολλάκις εἰς τὰ ῥήματα μέλλειν, διανοεῖσθαι, οἴεσθαι, τυγχάνειν, δοκεῖν, οἷον· τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον (δηλ. πορθεῖν), ταῖς δ' ἠπείλουν τῶν πόλεων (Ἰσοκρ. Ἑλ. 213.)· οὔτε ἐπάθετε οὔτε ἐμελλήσατε (δηλ. παθεῖν, Θουκ. 3, 55.)· ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ διανοεῖσθαι (δηλ. ἄρχειν, Θουκ. 1, 124.). Ὅθεν καὶ οἱ τύποι· πῶς γὰρ οὐ μέλλει; τί δ' οὐ μέλλει; (Πλάτ. Θεαιτ. 159. γ'.)· ξύμφημί σοι· οἶμαι δὲ καὶ ἄλλον ὀντινοῦν (δηλ. ξυμφήσειν, Πλάτ. Πολιτ. 10. 608.)· μισεῖς ὃν ἂν τύχῃ (δηλ. μισεῖν, Εὐριπ. Τρωάδ. 68.). τεθνήξει οὗτος, ὃν ἂν δόξῃ (δηλ. τεθνάναι, Πλάτ. Γοργ. 469.). (Παρβ. τὰς φράσεις· μὴ σύ γε, εὖ οἶδ' ὅτι, ὅταν τύχῃ, ὡς ἔτυχε, τὰ εἰωθότα (δηλ. λέγεσθαι, Ἀριστοφ. Βατρ. 1.).

β') Ἔπειτα εἰς τὴν φράσιν εἴ τι, εἴπερ που, εἰ δέ, οἷον· Ἐνταῦθ', εἴπερ που, αὖ ὁμολογήσει ξύμβουλον ξυμβούλου διαφέρειν (Πλάτ. Θεαιτ. 172. α'.)· οὐ γὰρ τὸ μὴ βούλεσθαι, ἀλλ' εἴπερ, τὸ μὴ δύνασθαι διακωλύσει (τουτ. εἴπερ τι διακωλύει, Πλάτ. Πολ. 6, 497. ε'.)· τοῦτον οὖν τὸν λόγον, εἰ μὲν βούλει, ὡς ἐγκώμιον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρῆσθαι, εἰ δέ, ὅτι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε (Πλάτ. Συμπ. 212. γ'.). Καὶ εἰς τὴν φράσιν εἰ μέν (ἢ ἂν μέν) — εἰ δὲ μή, οἷον· καὶ ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηται (δηλ. καλῶς ἔχει)· εἰ δὲ μή, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (Πλάτ. Πρωταγ. 325. δ'., πρβ. Πλάτ. Συμπ. 185. δ'. Φαίδ. 114. β'.). Ἔτι ὅμως δέ, νῦν δέ· ταῦτα δὲ ἐπίστασθε καὶ αὐτοί, καὶ οἶδ', ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· ὅμως δέ· ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, κτλ. (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 61.)· νῦν δέ, ἧττον γὰρ ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ (Πλάτ. Θεαιτ. 143. δ'.). Καὶ πολλάκις εἰς τὰς παραβολάς, ὥσπερ, ὥσπερ ἂν εἰ,

οἷόνπερ ἂν εἰ, ὡς ἄν*), καὶ ὥσπερ ἡνίκα, οἷον· ἔξεστί θ', ὥσπερ Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν (Ἀριστοφ. Βατρ. 303., τουτ. ὥσπερ Ἡγέλοχος εἶπεν) **)· ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν, ἀντὶ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ χρώμενος, πυνθάνοιτο, κτλ. (Πλάτ. Συμπ. 204. ε΄.)· καὶ σοφίαν ταύτην καλεῖν (δοξάτω), οἷόν περ ἂν εἰ θρέμματος μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ τρεφομένου τὰς ὀργάς τις καὶ ἐπιθυμίας κατεμάνθανεν (Πλάτ. Πολιτ. 6, 493. α΄.)· ἀπερισκέπτως προςπεσόντες καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς (δηλ. προςπέσοιεν, Θουκ. 6, 57.)· ἀλλ' ἅπερ ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους (δηλ. ἐξαμάρτοιεν), ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν (Ἰσοκρ. Πλάτ. 303.)· τί μέλλομεν κινεῖν ἐκείνην τὴν χολὴν, ἥνπερ, ἡνίκ' ἄν τις ἡμῶν ὀργίσῃ τὴν σφηκιάν (Ἀριστοφ. Σφηξ. 403.). Πρβ. πῶς ἄν; οὐκ ἄν.

γ΄) Ῥητορικὸς τύπος τῆς βραχυλογίας εἶναι τὸ καλούμενον ζεῦγμα, καθὸ λαμβάνεται ἓν ῥῆμα ἀπολύτως καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ σύνταξιν, οἷον· ἐξήλαυνον ἁρμάτων ὄχους ἱππεῖς, ὁπλῖται (Εὐριπ. Φοιν. 1197.). Συχνότερον δὲ εἶναι τὸ σχῆμα τοῦτο, ὁπότε ἓν ῥῆμα τιθέμενον εἰς δύο μάλιστα διαζευκτικὰς προτάσεις λαμβάνῃ παχυτέραν τινὰ σημασίαν, ὥστε νὰ ἐξαρκῇ καὶ εἰς τὰς δύο, οἷον· καὶ μή μ' ἄτιμον τῆςδ' ἀποστείλητε γῆς, ἀλλ' ἀρχέπλουτον καὶ καταστάτην δόμων (Σοφ. Ἠλ. 71., τουτ. ἀποσταλέντα ποιήσητε). Παραπλησίως εἰς ἀποφατικὰς ἐκφράσεις, ὅπου μετὰ τὸ ἀλλά ἀκολουθεῖ κατάφασις, οἷον· οὐδεὶς ἑκὼν δίκαιος, ἀλλ' ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρως ἤ τινος ἄλλης ἀσθενείας ψέγει τὸ ἀδικεῖν (Πλάτ. Πολιτ. 2, 366. δ΄., ὅπου ὑπονοεῖται εἰς τὴν κατάφασιν πᾶς τις). Ἐναργέστερον δὲ γίνεται τοῦτο, ὁπότε ὑπονοεῖται τὸ αὐτὸ ῥῆμα, οἷον· καὶ τοῦτο — οὐχ ὅτι μία τριήρης ἦν, μικρὸν ὑποληπτέον, ἀλλ' ὅτι ἀπό-

---

*) Τοῦτο τὸ ὡς ἂν ἔγεινεν οὕτω καὶ σταθερὸν μόριον (Πλάτ. Ἀξίοχ. 369.), καθὼς καὶ το κἄν.

**) Σπανίως γίνεται ἐνταῦθα ἔφελκυσις, οἷον· ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα (ἀντὶ τοῦ ἐπιβουλεύονται, Θουκ. 1, 82.).

πειρα ἐγένετο (Δημοσθ. περὶ ξυμμαχ. Ἀλεξ. 219., δηλ. ἀλλ' ὑποληπτέον)*).

---

*) Οἱ Γραμματικοὶ ἀναφέρουσιν ἐνταῦθα πολλὰ ἀλλόκοτα, οἷον Ἰλ. γ'. 326. ηχι ἑκάστῳ ἵπποι ἀερσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο, νομίζοντες, ὅτι εἰς τὸ ἵπποι πρέπει νὰ ὑπονοήσωμεν ἦσαν ἢ ἕστασαν.

§. 37.

Β'. Δεύτερον εἶδος τῆς γραμματικῆς περιοδολογίας εἶναι ἡ ἔντεχνος συμπλοκὴ τῶν περιοδικῶν μελῶν εἰς ἓν ὅλον, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὑπὸ τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον σύγχυσις, ἔπειτα καὶ κατὰ τὸ ἀνακόλουθον. Καὶ α') ἡ μὲν σύγχυσις ἀναφαίνεται, ὁπότε, μετατιθεμένων λέξεων τινῶν, γίνηται μία μεταβολὴ εἰς τὸν λόγον παραλλάττουσα φανερῶς ἀπὸ τὴν συνήθη σύνταξιν, ὑπεμφαίνουσα δέ τινα ἰδιαίτερον σκοπὸν τοῦ γράφοντος. Οὕτω καθόλου μὲν παράλληλοι τίθενται ἐκεῖναι αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἤτοι ὅμοιαι ἢ ἐναντίαι ἢ ἔχουσιν ἄλλην τινὰ πρὸς ἀλλήλας σχέσιν, οἷον· ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους (Πλάτ. Φαίδρ. 277. γ'.), ἃ δ' ἄν τις ἑκὼν ἑκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν οἱ πόλεως βασιλεῖς νόμοι δίκαια εἶναι (Πλάτ. Συμπ. 196. γ'.), μόνος μόνῳ ξυνεγιγνόμην (αὐτόθ. 217. β'., πρβ. τὰς φράσεις ἄλλος ἄλλοτε, αὐτὸς αὐτόν, §. 15. Β'. γ'.). Ἀνήκει δὲ εἰς ταύτην τὴν σύγχυσιν τὸ ὑπερβατόν*), καθὸ μετατίθεται λέξις ῥητορικῶς, οἷον· μίμνει δὲ μίμνοντος ἐν χρόνῳ Διὸς παθεῖν τὸν ἔρξαντα (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1564., ὅπου τὸ ἐν χρόνῳ καθ' ὑπερβατὸν κεῖται ἀναφερόμενον εἰς τὸ παθεῖν)· τὸ γὰρ τῶν νομίμων τοῖς ἠδικηκόσι τυχεῖν τιμωρία ἐστίν (Λυκουργ. 159., τουτ. τοῖς ἠδικηκόσι τιμωρία ἐστίν). Ἐξαιρέτως εἰς τὸ τέ, οἷον· ἅμα αὐτοί τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα (Πλάτ. Πολιτ. 1, 348. β'.)· ὅταν γὰρ ταῦτά τε λάβῃς οὕτω, τότε ἐγένου σοφός, ὅταν τε ἄλλο τῶν ὄντων ὁτιοῦν ταύτῃ σκοπούμενος ἕλῃς, οὕτως ἔμφρων περὶ τοῦτο γέγονας (Πλάτ. Φιλήβ. 17. ε'., πρβ. Θουκ. 1, 53. 2, 39. 6, 6.)· ἔτι εἰς τὸ μή, οἷον· μὴ τὸ ὄν (ἀντὶ τοῦ τὸ μὴ ὄν, Πλάτ. Κρατύλ. 429. δ'.), καὶ εἰς τὰς λέξεις· ὅμως, πολύ, ἤδη, οἷον· φοβεῖται, μὴ ἡ ψυχὴ ὅμως θειότερον καὶ κάλλιον ὂν τοῦ σώματος προαπολλύηται (Πλάτ. Φαίδ. 91. γ'.), νεωτέρας δὲ οὔσης πολύ (Πλάτ. Συμπ. 181. β'.), πολὺ τούτων κάλλιον (αὐτόθ. 182. δ'.), ὥσπερ

*) Περὶ τοῦ ὑπερβατοῦ πρβ. Πλάτ. Πρωταγ. 343. ε'.

δ' ἤδη τοὺς μαινομένους βάλλουσ' ὑμᾶς (Ἀριστοφ. Ὄρν. 524.), καὶ εἰς τὴν Αἰτιατικὴν τοῦ ἀντικειμένου, οἷον· ὑμᾶς οἱ ἐλέγχοντες (Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. 39. γ'.). Συνηθεστάτη δὲ εἶναι ἡ σύγχυσις εἰς τὰς παραβολὰς, οἷον· ὥσπερ με γαλῆν τηροῦσιν (Ἀριστοφ. Σφηξ. 382.), καθάπερ ἡμῖν οἰνοχόοις οὖσι (Πλάτ. Φιλήβ. 61. γ'.), φαίνεταί μοι διηγεῖσθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν (Πλάτ. Σοφιστ. 242. γ'.), ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἤ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων, κτλ. (Πλάτ. Φαίδρ. 230. δ'., τουτ. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα ἄγοντες, κτλ.).

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ τῶν συνδέσμων μετάθεσις, (ἵνα, εἰ, ὅταν, ὅτι), οἷον· οἳ ἔχονται ἐχίδνης ἀγριώτερον, νέου ψυχῆς μὴ ἀφυοῦς ὅταν λάβωνται (Πλάτ. Συμπ. 218. α'.), ἔκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται (Θουκ. 1, 144.)· ἔτι ἡ μετάθεσις τοῦ ἐρωτηματικοῦ εἰς βραχείας ἐρωτήσεις, οἷον· ἦλθες δὲ κατὰ τί; ἔπεμψε δὲ τίς σε δεῦρο; τὸν δὲ πηλὸν ἐνεβάλλοντο πῶς; (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1143.), ταυτὶ δέ σοι τί ἐστι; (αὐτόθ. 999.).

β') Ἀνακόλουθος δὲ σύνταξις εἶναι, καθ' ἣν τὸ τέλος δὲν συμφωνεῖ γραμματικῶς μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· εἶναι δὲ ἤτοι ἀκουσία ἢ ἑκουσία. Ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκουσίων τὰ πλεῖστα ἀνάγονται εἰς τὴν ταχεῖαν ἀλλαγὴν ἐγκλίσεων καὶ προσώπων, οἷον· Ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα, πονηροὶ μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες, εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φάσκοντες χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι· καὶ τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 5.). Οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰθισμένον ἐστίν, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν (αὐτόθ. 38.). Τὸν δὲ λόγον τὸν περὶ τοῦ Ἔρωτος, ὅν ποτ' ἤκουσα γυναικὸς Μαντινικῆς Διοτίμας, ἣ ταῦτά τε σοφὴ ἦν καὶ ἄλλα πολλὰ, καὶ Ἀθη-

ναίοις ποτὲ θυσαμένοις πρὸ τοῦ λοιμοῦ δέκα ἔτη ἀναβολὴν ἐποίησε τῆς νόσου, ἣ δὴ καὶ ἐμὲ τὰ ἐρωτικὰ ἐδίδαξεν· ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον, πειράσομαι ὑμῖν διελθεῖν (*Πλάτ. Συμπ.* **201.** *δ'.*) *). *Καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα εὑρίσκονται εἰς τὸν Θουκυδίδην καὶ Ξενοφῶντα καὶ εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Πλάτωνος, παραλείπομεν ἐνταῦθα ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ ἄπειρον τῆς ἀνωμάλου ἐκφράσεως. Ὑπολείπεται λοιπὸν εἰς τὴν Γραμματικὴν, νὰ ἐπισκοπῇ τὸ ἑκούσιον τῆς συντάξεως ταύτης. — Δέχεται δὲ ἡ ἀνακόλουθος σύνταξις τὴν ἐφέλκυσιν, καθὼς ἡ σύγχυσις τὸ ὑπερβατὸν, πρὸς ἐπιτυχίαν αὐστηροτέρας τινὸς συμπλοκῆς τῶν νοημάτων, ὅπου τὰ δευτερεύοντα τῆς προτάσεως ὡςπερεὶ καταπίνονται εἰς τὴν ἀρχικὴν ἔννοιαν· γίνεται τοιοῦτο μάλιστα εἰς τὰ διὰ μέσου παρεντιθέμενα ὡς ἔοικε, ὡς δοκῶ, ὡς οἶμαι, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, π. χ.*

Τόδε γε μὴν, ὡς οἶμαι, περὶ αὐτοῦ ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν (*Πλάτ. Φιλήβ.* **20.** *β'.*), *ἐγὼ γὰρ εὖ ἴσθ' ὅτι, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, εἴπερ τις ἄλλος ἄλλῳ διαλέγεται βουλόμενος εἰδέναι αὐτὸ τοῦτο, περὶ ὅτου ὁ λόγος ἐστί, καὶ ἐμὲ εἶναι τούτων ἕνα* (*Πλάτ. Γοργ.* **453.** *β'.*), *ὅπου αἱ διὰ μέσου φράσεις ὡς οἶμαι, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, λογίζονται ὡς ἀρχικαί. Καὶ οὕτω μὲν μεταχειρίζεται ὁ Ἡρόδοτος καὶ τὰ ὥς φησι, ὡς λέγουσι, ὡς πυνθάνομαι* (**1, 65. 191. 4, 5. 6, 137.**) **).

Παραπλησίως δὲ, προςγινομένης καὶ τῆς συγχύσεως, κεῖται τὸ πῶς δοκεῖς, οἴει; οἷον· πῶς τοῦτ' ἔσεισέ μου δοκεῖς τὴν καρδίαν; (*Ἀριστοφ. Ἀχαρν.* **12.**). *Πόσης οἴεσθε γέμει σωφροσύνης;* (*Πλάτ. Συμπ.* **216.** *δ'.*). *Ἔτι συγχωνεύονται καὶ τὰ ἁπλᾶ φημί, δοκῶ, δοκεῖ, οἶμαι, μὲ τὸν λοιπὸν λόγον, οἷον· καίτοι ᾤμην γε μεσοῦν αὐτὸν* (*τὸν λόγον δηλ.*) *καὶ ἐρεῖν τὰ ἴσα περὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος· λέγων αὖ ὅσα ἔχει ἀγαθά* (*Πλάτ. Φαίδρ.* **241.** *δ'.*) ***). *Τοῦτο*

---

*) *Πρβ. τὴν ἀνακόλουθον Ἀττικὴν,* §. 6. *Αα'. δ'.*

**) *Τὴν ἀρχὴν τῆς συνηθείας ταύτης ὑπεμφαίνει τὸ Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.* 24., *νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησίν, — οὗτος λέγει μεγίστην προςβολὴν Ἀχαιΐδα νυκτηγορεῖσθαι.*

***) *Πρβ. Ὁμήρ. Ἰλ. β'.* 353.

μὲν ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι, ὠφελεῖν μὲν τοὺς φίλους ἡ δικαιοσύνη (Πλάτ. Πολιτ. 1, 334. β′.). Ἢ δοκεῖτε, εἴ τῳ τὶ ἔστιν ἀγαθὸν ἢ εἴ τῳ τὰ ἐναντία, οὐχ ἡσυχία μᾶλλον ἢ πόλεμος τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἑκατέρῳ, τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι (Θουκ. 4, 62.).

Σπανιωτέρα εἶναι ἡ ἐφέλκυσις τῆς Κλητικῆς καὶ ἰδία τῶν ποιητῶν μόνον, οἱ ὁποῖοι οὕτως εἰς τὴν Κλητικὴν ἀπονέμουσι τὴν τοῦ κατηγορουμένου σημασίαν, οἷον· ὄλβιε κῶρε γένοιο (Θεοκρ. 17, 66.), ὦ φίλτατ᾽ ἐμοὶ πολὺ πρεσβυτῶν ἐξ ἐχθίστου μεταπίπτων (Ἀριστοφ. Ὀρν. 626.). Εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους ἐπιφέρει τὸ γάρ πολλάκις τοιαύτην ἐφέλκυσιν, οἷον· τῶν δὲ Ἀθηναίων, ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι περὶ ἄλλων παροῦσα,—καὶ ὡς ᾔσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν, κτλ. (Θουκ. 1, 72., τουτ. οἱ Ἀθηναῖοι, ἔτυχε γὰρ αὐτῶν πρεσβεία πρότερον, κτλ.)

---

§. 38.

ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.

Γ'. Μεταβαίνομεν ἐκ τούτου εἰς τὴν τῶν ἀρχικῶν προτάσεων γένεσιν καὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐγγὺς ἰόντες παρατηροῦμεν, ὅτι καθόλου διπλῆ εἶναι ἡ μέθοδος τὴν ὁποίαν μετέρχονται εἰς τοῦτο οἱ Ἕλληνες. Δηλαδὴ ἤτοι ἀνάγουσι τὰ ὑπάλληλα μέλη τῆς κυρίας προτάσεως ὑπὸ μίαν σύνταξιν, ὅθεν ὁ λόγος γίνεται ὅλον τι, ἢ συνάπτουσι τὰ μέλη εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀποδίδῃ ἓν ὑποκείμενον διαφόρως συνταχθὲν εἰς τὰς δύο προτάσεις ὁμοίως. Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην μέθοδον ἢ μεταφέρουσι τὸ ὑποκείμενον τῆς δευτέρας προτάσεως εἰς τὴν πρώτην ὡς ἀντικείμενον αὐτῆς, οἷον· καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν ἐβούλοντο σημῆναι, ὅση εἴη δύναμιν (Θουκ. **1, 72.**, τουτ. ἐβούλοντο σημῆναι, ὅση εἴη δύναμιν ἡ σφετέρα πόλις)· ταῦτά τε οὖν χρὴ ξυννοεῖν καὶ εἰδέναι τὴν τοῦ ἐραστοῦ φιλίαν, ὡς οὐ μετ' εὐνοίας γίγνεται (Πλάτ. Φαίδρ. **241.** γ'.)· οἶσθα γάρ που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος (Πλάτ. Πολιτ. **2, 375.** ε'.)· ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης ψύλλαν, ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὐτῆς πόδας (Ἀριστοφ. Νεφ. **145.**)· σπεύσω σ' ὅπως ἂν ἐγγραφῇς (Ἀριστοφ. Ἱππ. **933.**)· — ἢ μεταβάλλουσι τὴν ἀπρόσωπον σύνταξιν εἰς τὴν ἑνότητα τῆς ἐκ προσώπου παραστάσεως, τὸ ὁποῖον συμβαίνει μάλιστα εἰς φράσεις τινὰς, θεωρουμένας ἐκ τοῦ ὑποκειμένου, οἷον· δίκαιός εἰμι, ἄξιός εἰμι· π. χ. οὐ δίκαιος διὰ τοῦτο βλάπτεσθαί ἐστιν ὁ πατὴρ (Λυσ. ὑπὲρ Πολυστ. **13.**), σὺ ἡμῖν δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. **4, 1, 9.**), δικαιότατος γὰρ εἶ τοὺς τοῦ ἑταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν (Πλάτ. Συμπ. **172.** β'.), ἄξιοί ἐσμεν ἀπολαῦσαί τι ἀγαθόν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. **5, 4, 10.**). Ἐνίοτε καὶ ἀναγκαῖος, προσήκων, φοβερός, οἷον· εἰσὶ μὲν ἔνιαι τῶν ἀποκρίσεων ἀναγκαῖαι διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (Πλάτ. Γοργ. **449.** β'.), λόγον προσήκοντα ῥηθῆναι (Πλάτ.)*), φοβερὸς μὴ ποιήσῃ (Ξενοφ. Ἱέρ. **6, 15.**). Συχνότερον ἔτι εἰς τὰς φράσεις·

*) Πρβ. ἐπεὶ πρέπων ἔφυς πρὸ τῶνδε φωνεῖν (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 9.).

φανερός εἰμι, δῆλός εἰμι, καταφανής εἰμι, ἑπομένης τῆς Μετοχῆς ἢ τῆς μετὰ τοῦ ὅτι (ὡς) συντάξεως, οἷον· δῆλος εἶ καταφρονῶν μου καὶ οὐ δεδιώς (Πλάτ. Θεαιτ. 189. γ'., τουτ. δῆλόν ἐστιν, ὅτι καταφρονεῖς μου καὶ οὐ δέδοικας), δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι (Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ. 90.)*), δῆλος δ' ἐστὶν, ὅτι τοῦ πράγματος ἀκήκοέν τι (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 333.), δῆλος ὢν παντὶ καὶ πάνυ πόῤῥωθεν, ὅτι μάλα ἐῤῥωμένως ἀμυνεῖται (Πλάτ. Συμπ. 221. β'.). Ἀλλ' ἡ ἀπρόςωπος ἔκφρασις τοῦ· δῆλόν ἐστιν, ὅτι, σημαίνει ἁπλῆν πληροφορίαν, οἷον· πᾶσιν ἡγοῦμαι δῆλον εἶναι, ὅτι οὗτοι μὲν ἐζήτουν κατιέναι (Λυσ. κατ' Ἀλκιβ. 34.) **).

Ὁμοίως συντάσσεται τὸ κρείττων, οἷον· κρείττων ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὴ λειτουργήσας (Λυσ. κατ' Εὐάνδρ. 4., τουτ. κρεῖττον ἦν, τὸν πατέρα αὐτοῦ μὴ λειτουργῆσαι), κρείττων ἦν ὁ ἀγὼν μὴ γεγενημένος (Αἰσχίν. κατὰ Τιμ. 27.). Ἐκ δὲ τῶν ῥημάτων ἔλαβον τὴν αὐτὴν σύνταξιν φαίνεσθαι (τουτ. φανερὸν εἶναι), ἐξετάζεσθαι, ἀγγέλλεσθαι, οἷον· εἰ γὰρ φανερός εἰμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον, ὁ δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν ὀφείλειν, ἠδικηκὼς μὲν οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρᾳ δὲ ἄνευ τούτου παραλόγως ζημιωθείς (Λυσ. π. Στρατ. 10., πρβ. §. 26. ε'.).

Τὸ δὲ δεύτερον ἰδίωμα εἶναι, ὅταν ἓν ὑποκείμενον ἀποδίδηται εἰς δύο παράλληλα μέλη τοῦ λόγου, ὥστε πολλάκις εἰς τὸ δεύτερον μέλος ὑπονοεῖται ὡς Ὀνομαστική, οἷον· ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον (δηλ. οὗτοι οἱ πολλοί, Θουκ. 8, 44.), Κλεινίαν τὸν Ἀλκιβιάδου — Περικλῆς — καταθέμενος ἐν Ἀρίφρονος ἐπαίδευε, καὶ πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι, ἀπέδωκε τούτῳ (δηλ. ὁ Ἀρίφρων), Πλάτ. Πρωταγ. 320. α'.) ***).

---

*) Πρβ. Σοφ. Αἴαντ. 326.

**) Ὅθεν τὸ ἐπιῤῥηματικὸν δῆλον, ὅτι, δῆλα δὴ, ὅτι, οἷον· πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει; ἢ δῆλα δὴ, ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; (Πλάτ. Πρωταγ. ἀρχ.).

***) Πρβ. Ἡσιόδ. ἔργ. 513., καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει (δηλ. ῥινός).

§. 39.
ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΗΣ.

Ἡ Μετοχή, παριστάνουσα τὴν πλαγίαν πρότασιν τῆς Ἑλληνικῆς περιοδολογίας, εἶναι φύσεως πάντῃ ἐξηλλαγμένης ἀφ' ὅ,τι νομίζουσι συνήθως οἱ Γραμματικοί. Καὶ πρῶτον μέν, ὅτι δὲν εἶναι ἔγκλισις, ἐπιδεικνύει ἐναργῶς καὶ τὸ Ι΄. κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἐξήντλησε πάντας τοὺς ἐνδεχομένους τύπους τῶν διὰ ἐγκλίσεως ἐμφαινομένων σχέσεων τοῦ πώς· ἔπειτα, ὅτι ἀπομακρύνεται καὶ ἀπὸ τὴν τῶν ἐπιθέτων φύσιν, φαίνεται ἐκ τῆς ἐλευθέρας χρήσεώς της καὶ ἄνευ οὐσιαστικῶν. Ἡ Μετοχὴ ἔχει ἤτοι οὐσιαστικὴν ἀξίαν, ἢ ἐπιθετικὴν (ὡς κατηγορούμενον καὶ πρόσθεσις), ἢ ῥηματικήν, ὁπότε παριστάνῃ πρᾶξιν διορίζουσαν τρόπον τινὰ ἀκριβέστερον τὴν ἀρχικὴν πρότασιν (καὶ τότε φαίνεται ὡς Ὀνομαστικὴ ἢ Γενική).

Α΄. Μετοχὴ οὐσιαστική. α΄) Κεῖται εἰς ἀπόλυτον σύνταξιν, προσαρμοζομένη ἐλευθερώτερον κατ' Ὀνομαστικὴν εἰς μίαν ἀρχικὴν πρότασιν.

Καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς ἐψευσμένοις μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον, ὅση ὕστερον διεφάνη, τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ· εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, οὗ μὲν ἐπιθυμοῦσιν, ἐλπίδι ἀπερισκέπτῳ διδόναι, ὃ δὲ μὴ ἐφίενται, λογισμῷ αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι (Θουκ. **4, 108.**).

Φασὶ δὲ δή τινες, αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι, ψευδόμενοι (Πλάτ. Συμπ. **192.** α΄.). *Οἱ δ' Ἀμφίλοχοι, γενομένου τούτου, διδόασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφότεροι Ἀθηναίους* (Θουκ. **2, 68.**). *Ἀπεκρίνατο αὐτῷ πολλοῦ ἂν ἄξιον εἶναι τὸν ἄτρακτον (λέγων τὸν ὀϊστόν), εἰ τοὺς ἀγαθοὺς διεγίγνωσκε· δήλωσιν ποιούμενος, ὅτι ὁ ἐντυγχάνων τοῖς τε λίθοις καὶ τοξεύμασι διεφθείρετο* (Θουκ. **4, 40.**).

β΄) Ἕπεται δὲ τοιαύτη Μετοχὴ καὶ μετὰ τὸ *οὔτε γάρ*, καὶ μετὰ τὸ *ἔδοξεν αὐτοῖς*, καὶ μετ' ἄλλα τοιαῦτα, οἷον· *οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα, οὔτε Κορινθίῳ*

ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν (Θουκ. 1, 25., πρβ. 7, 70.). Ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαίμονι εἶναι (τῇ ψυχῇ δηλ.), πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπίνων ἀπηλλαγμένη, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα (Πλάτ. Φαίδ. 81. α'.), ἔτι μετὰ συνδέσμους (σπανιώτερον δὲ), οἷον· ὡς δριμὺ μὲν βλέπει τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ πάντα, ἐφ' ἃ τέτραπται, ὡς οὐ φαύλην ἔχον τὴν ὄψιν, κακίᾳ δ' ἠναγκασμένον ὑπηρετεῖν, ὥστε, ὅσῳ ἂν ὀξύτερον βλέπῃ, τοσούτῳ πλείω κακὰ ἐργαζόμενον (Πλάτ. Πολιτ. 7, 519. α'.), ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐ γεγονὸς, οὐδ' οἶδ', εἰ γενόμενον ἄν (αὐτόθ. 3, 414. γ'.), οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πράγματα, εἰ μὴ κρεμάσας τὸ νόημα (Ἀριστοφ. Νεφ. 229.), ἐπειδὴ δεδιξάμενος καὶ φήσας, κτλ. (Δημοσθ. π. παραπρ. 434., πρβ. αὐτόθ. Βοιωτ. 2, 1010.).

γ') Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ οὐδέτεραι φράσεις, δέον, προςῆκον (τουτ. ἐν ᾧ ἔπρεπε), ἐξόν, ἐγγενόμενον, παρόν, ἐνόν (τουτ. ἐν ᾧ εἶναι ἢ ἦτο συγχωρημένον), μετόν, παρασχόν, τυχόν, μέλον, μεταμέλον, δόξαν (ἀπὸ τοῦ δοκέω), μεταδόξαν, προςταχθέν, εἰρημένον, ἀπειρημένον (Πλάτ. Πολιτ. 1, 337. ε'.), χρησθέν (Θουκ.), χειροτονηθέν (Δημοσθ. κ. Μειδ. 578.), ἀδύνατον ὄν, δυνατὸν ὄν, χαλεπὸν ὄν (Δημοσθ. 1213.), κτλ., π. χ. ὡς δ' αὔτως τὸ περὶ τὴν ἀνδρείαν γένος δρᾷ, τὴν αὐτοῦ μεταδιῶκον φύσιν, δέον ποιεῖν ἀμφότερα τὰ γένη τούτων τοὐναντίον ἅπαν (Πλάτ. Πολιτικῷ, 310. δ'.). Οὐκοῦν καὶ αὐτὸ τοῦτο ξυνοίει, τοῦ χαλεπῶς πρὸς φιλοσοφίαν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς ἔξωθεν, οὐ προςῆκον, ἐπειςκεκωμακότας (Πλάτ. Πολιτ. 6, 500. β'.). Καὶ φύλακά γε τοῦ λόγου ἀναγκάζεις γίγνεσθαι τοὺς σαυτοῦ, ἐξόν σοι ἐν εἰρήνῃ λέγειν (Πλάτ. Συμπ. 189. β'.). Καὶ ἐγγενόμενον ἡμῖν αὐτὸν, ἐπειδὴ εἵλομεν τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν (Ἰσαῖος περὶ τοῦ Δικαιογ. κλήρ. 52.). Ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν τῇ ἡλικίᾳ, πα-

ρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην (Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 14.). Ἀγαθῶν δὲ (ἀνδρῶν ἐστιν), ἀδικουμένους, ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχὸν, ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι (Θουκ. 1, 120.). Τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀποκρυπτομένων — οὐ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔσχον (Ἰσοκρ. πρὸς Καλλ. 60.). Δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα (Πλάτ. Πρωταγ. 314. γ'.). Προσταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεσσάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὐτὸν νομοθέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεσσάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο (Λυσ. κατὰ Νικομ. 2.). Παραβήσεσθαί τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους καὶ ἤδη ἀδικεῖν, ὅτι οὐ δέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδάς· εἰρημένον, κύριον εἶναι ὅ τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται (Θουκ. 5, 30.). Ἔπειτ' ἀδικήσομεν αὐτοὺς καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὂν ἄμεινον (Πλάτ. Πολιτ. 7, 519. δ'.).

Β'. Μετοχὴ ἐπιθετική. α') Ἁπλούστατα κεῖται ὡς κατηγορούμενον, οἷον· Δημοσθένης γράψας, ὁ γράψας *). Καὶ αἱ ἔναρθροι δὲ Μετοχαὶ ἀναλύονται τότε διὰ τοῦ ἐκεῖνος, ὅς ἢ τοιοῦτος, ὅς, οἷον· οὐχ οἱ ἐχθροὺς κωλύοντες πολλοὺς ποιεῖσθαι οὐδὲ οἱ ξυμμάχους πλείστους διδάσκοντες κτᾶσθαι, οὗτοι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς ποιοῦσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τὰ χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τοὺς φίλους ἀλλὰ καὶ ἑαυτούς (Ξενοφ. Ἑλλ. 2, 3, 43.). Ἀξιομνημόνευτος δὲ εἶναι ἡ χρῆσις τῆς Μετοχῆς εἰς τὴν

---

*) Περὶ τοῦ ἄρθρου ἰδὲ §. 15. ΑΡΘΡΟΝ. Α'. Σημείωσαι δὲ, ὅπου δύο μετοχικαὶ προτάσεις συνέρχονται ἐφεξῆς ἐκφράζουσαι ἀντίθεσιν τινὰ, μάλιστα δι' οὐσιαστικῶν, κυρίως μὲν ἀπαιτεῖται τὸ ὤν, οἷον· ἀνὴρ ξυμφορᾷ ἐχόμενος καὶ οὐ καθαρὸς χεῖρας ὤν (Ἡρόδοτ. 1, 35.)· πολλάκις δὲ, μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, λείπει ἐκείνη ἡ Μετοχὴ εἰς τὸ δεύτερον μέλος, οἷον· ἴδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι (Πλάτ. Πολ. 8. ἀρχ.).

λεγομένην *πρόσθεσιν*, μάλιστα ὅπου προηγοῦνται περιεκτικά, οἷον· *καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν· Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως* (Θουκ. 5, 70.)· *καὶ τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο· Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν ἀεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας· — Πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει*, κτλ. (Θουκ. 4, 23.)· *ἡ οἰμωγὴ εἰς ἄστυ διῆκεν· ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων* (Ξενοφ. Ἑλλ. 2, 2, 3.) *). Ἀλλ' ἐμβριθεστέρα ἔγινεν ἡ συμβολὴ ἐγκλίσεως τινὸς μετὰ τὴν Μετοχήν, οἷον· *ἄλλῳ τε τρόπῳ πειράσαντες καὶ μηχανὴν προσήγαγον* (Θουκ. 4, 100.)· *ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν — καὶ χαριεντισμὸν ἀποκαλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο περὶ τὸν αὑτοῦ λόγον* (Πλάτ. Θεαιτ. 168. δ'.). Καὶ ἐκ ταύτης δὲ τῆς συνηθείας γίνεται ἐνίοτε ποικιλώτερος ὁ λόγος, ὥστε φαίνεται νὰ ἦναι ἀνακόλουθος ἡ σύνταξις, οἷον· *ὅτι τά τε ἄλλ' ὢν ἀγαθὸς ποιητὴς καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προείλετο ποιῆσαι* (Λυκοῦργ. 160.) **). Δὲν ἦτον ὅμως ὀλιγώτερον συνήθης ἡ μετάβασις εἰς τὴν ἀπόλυτον Γενικήν, ἀνεξάρτητον οὖσαν ἀπὸ τὴν πτῶσιν τοῦ προηγουμένου ὀνόματος, οἷον· *τάχα δ' ἂν ἡμῖν τις παραστὰς ἀνὴρ σφοδρὸς καὶ νέος λοιδορήσειεν ἄν, ὡς ἀνόητα καὶ ἀδύνατα τιθέντων νόμιμα* (Πλάτ. Πολ. 8., ἀντὶ τοῦ *τιθεῖσι*). *Καὶ μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη, δι' ἐρίδων καὶ φιλονεικιῶν γιγνομένων* (Πλάτ. Τιμ. 88. α'., ἀντὶ τοῦ *γιγνομένοις*) ***).

---

*) Πρβ. τὰ ποιητικά· *σύν τε δύ' ἐρχομένω καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν* (Ἰλ. κ'. 224.), *ὅρκια πιστὰ ταμόντες ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί* (Ὀδ. ω'. 483.), *στάσις δ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, οἱ μὲν θέλοντες — οἱ δὲ σπεύδοντες* (Αἰσχύλ. Προμ. 200.).

**) Πρβ. τὰ ποιητικά· *ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ, κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει* (Ὀδύσσ. α'. 162.). *Τούτων λέξασ', ὅ τι καὶ δυνατόν — παιών τε γενοῦ τῆσδε μερίμνης* (Αἰσχύλ. Ἀγ. 97.).

***) Ἤδη καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον εὑρίσκεται τοῦτο· *μάλα πού σφισι θυμὸς ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο, λευσσόντων* (Ὀδύσσ. ζ'. 157.).

β') Ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκτείνεται ἡ χρῆσις τῆς μετὰ ῥημάτων Μετοχῆς, πρὸς ἔνδειξιν ἀποτελέσματος. Ἡ κατηγορική της δύναμις τότε ἀναφαίνεται μάλιστα ἤτοι εἰς πλεοναστικὰς ἐκφράσεις, οἷον· τάδε τὰ σκεύη παραδόντες τοῖς ἀκολούθοις δῶμεν σώζειν (Ἀριστοφ. Εἰρ. 730., πρβ. τὰς φράσεις· οἴχεσθαι φεύγοντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα, φεύγοντα ἐκφυγεῖν, Εὐριπ. Φοιν. 1231.)· ἢ εἰς τὸν διπλοῦν σχηματισμὸν φράσεών τινων, οἷον· ἄρχεται ῥέων, ἀρξάμενος ῥεῖ· χαίρουσι λέγοντες, λέγουσι χαίροντες· ἡ ὁποία ὑπαλλαγὴ γίνεται μόνον τότε, ὅταν ἀναλύωνται τυχηρὰ κατηγορούμενα.

αα') Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ συνήθεια νὰ ἐκφράζηται διὰ Μετοχῆς πᾶς ὁ ἐπὶ ποιότητος διορισμός· καὶ ἀνάγεται τότε ἡ ἀξία της εἰς χρονικὴν ἢ αἰτιολογικὴν σημασίαν. Πρῶτον εἰς τὰ ῥήματα εἶναι, γενέσθαι, ἔχειν, οἷον· ὅταν — ἤ τις ἐπιθυμία καὶ ἄγνοια τούτου τοῦ μιμήματος ἡγουμένη (Πλάτ. Πολιτικῷ, 301. γ'.), μὴ ἀπαρνηθεὶς γένῃ (Πλάτ. Σοφ. 217. γ'.), τὸν λόγον δέ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω (Πλάτ. Φαίδρ. 257. γ., τὸ ὁποῖον πλησιάζει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ τεθαύμακα, ἰδὲ §. 28. Δ'. β'.). Σταθερώτερον ἑνόνεται ἡ Μετοχὴ μὲ τὰ ῥήματα τυγχάνειν, λανθάνειν, διατελεῖν *), διάγειν, διαγίγνεσθαι, οἷον· φίλος ὢν τυγχάνει (Λυσ. κ. Εὐάνδρ. 15.), παίζων διατελεῖ (Πλάτ. Συμπ. 216. ε'.), ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων (Θουκ. 7, 39.), οὐδὲν ἄδικον διαγεγένημαι ποιῶν (Ξενοφ. Ἀπολ. 3.), ἔλαθον αὐτοί τε ἀπολέμως ἴσχοντες καὶ τοὺς νέους ὡσαύτως διατιθέντες (Πλάτ. Πολιτικῷ, 307. ε'.). Ἔτι εἰς τὰ ῥήματα ἔρχεσθαι, ἰέναι, πέμπειν, ὁπότε ἐκφράζηται σκοπός τις, οἷον· ἔρχομαι ἐρῶν, ἦα ἐρῶν, φοιτῶ μαθησόμενος, π. χ. παρεσκευάζοντο προσβολὰς ποιησόμενοι (Θουκ. 2, 18.), πέμπω ἀγγελοῦντας, ὅπου προστίθεται τὸ ὡς, πρὸς ἀκριβεστέραν ἔνδειξιν τοῦ τρόπου, οἷον· ὡς οὐχ ὑπείξων λέγεις (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 625.)· οὕτω λέγε ὡς

---

*) Τούτων εἰς μὲν τὸ τυγχάνειν πολλάκις λείπει τὸ ὤν, εἰς δὲ τὸ διατελεῖν συχνότερον (Φρυνίχ. ἐκδ. Λωβηκ. 277.).

δώσων λόγον (*Πλάτ. Συμπ.* 189. *β'.*)· *νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς φανερὰν καταστήσων τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ τούτων* (*Λυσ. κατὰ Διογ.* 23., *πρβ. Θουκ.* 1, 141.)· *ὡς τεθνήξων ἴσθι νῦν* (*Ἀριστοφ. Ἀχ.* 325., *πρβ.* §. 6. *Δα'. ε'.*).

ββ') *Καὶ πολλάκις ἡ Μετοχὴ αὕτη ἔχει τὴν χρονικὴν σημασίαν, φανερὰν οὖσαν καὶ ὅπου ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ ῥῆμα, οἷον· τίνα ποτ' ἂν κτησάμενοι ἐπιστήμην ὀρθῶς κτησαίμεθα;* (*Πλάτ. Εὐθυδ.* 288. *δ'.*). *Ἱππέας εἰς πεδίον προκαλεῖ Σωκράτη εἰς λόγους προκαλούμενος* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 183. *δ'.*) *). *Ὥστε δέχεται πολλὰς καὶ παντοίας ἀναλύσεις διὰ τῶν συνδέσμων, ὡς, ἐπειδή, ἐν ᾧ, εἰ, ἂν καί, πρὸς τῶν ὁποίων τὴν ἐφεύρεσιν συμβάλλονται πολλάκις τὰ εἰς τὴν Μετοχὴν προσαπτόμενα ἐπιῤῥήματα, ἅμα, μεταξύ, αὐτίκα, εὐθύς, ὅμως, καίπερ, ὡς, ἅτε, τὸ πρῶτον, οὕτως, εἶτα, καὶ κατ' ἀπόφασιν μὴ οὔ* (*τουτ. εἰ μή, εἰς ὑποθετικὰς ἐκφράσεις*).

Στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ᾑρημένος καὶ παρακαλούμενος μετέχειν τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευόντων τῷ πλήθει οὐκ ἠθέλησε (*Λυσ. περὶ Νικ. ἀδελφ.* 4.). *Τολμᾷ γὰρ λέγειν, ὡς Ἀλκιβιάδης οὐδὲν δεινὸν εἴργασται ἐπὶ*

---

*) *Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα αἱ Μετοχαί, αἱ ὁποῖαι προστίθενται εἰς ῥήματα πράξεως σημαντικὰ πρὸς ἐναργεστέραν δήλωσιν τοῦ τρόπου, οἷον· λαβών, ἐλθών, ἀρξάμενος, ἀρχόμενος, τελευτῶν, φέρων, μεταβαλών, φθάσας, λαθών· π. χ. δραχμὴν παρ' ἐμοῦ πρώην λαβών, ἐλθὼν διεκερμάτιζεν ἐν τοῖς ἰχθύσιν* (*Ἀριστοφ. Σφηξ.* 789.). *Ὅταν οὖν ὁ ῥητορικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν, λαβὼν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν πείθῃ, κτλ.* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 260.), *Ἅπερ καὶ ἀρχόμενος εἶπον* (*Θουκ.* 4, 64.). *Καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι, πλὴν Σωκράτους, ἀπὸ σαυτοῦ ἀρξάμενος* (*Πλάτ. Συμπ.* 173. *δ'.*). *Καὶ δὴ καὶ τελευτῶντες ἢ παρὰ ξυγγενῶν ἢ παρά τινων ἐχθρῶν τοῦ κάμνοντος χρήματα λαμβάνοντες ἀποκτιννύασιν* (*Πλάτ. Πολιτικῷ*, 298. *β'.*). *Εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα* (*Αἰσχίν.*). *Ἴεται φυγῇ μεταβαλών* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 241. *β'.*), *κτλ. Ἔτι αἱ φράσεις· τί παθών; τί μαθών; ὀλίγον ἐπισχών, διαλιπὼν χρόνον, ἴθι ἀνύσας, — τί φλυαρεῖς ἔχων; τί ληρεῖς ἔχων; τί κυπτάζεις ἔχων;* (*Ἀριστοφ. Νεφ.* 509. *Λυσιστρ.* 946. *Βατρ.* 512.), *καλῶς γε ποιῶν σύ, οἷον· εἶπον οὖν, ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ Σωκράτους ἥκοιμι, κληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ δεῦρ' ἐπὶ δεῖπνον. Καλῶς γε, ἔφη, ποιῶν σύ* (*Πλάτ. Συμπ.* 174. *ε'.*). *Οὔ τι χαίρων γε· ἀλλ' οὔ τι χαίρων δίς γε πημονὰς ἐρεῖς* (*Σοφ. Οἰδ. Τύρ.* 363.).

τὴν πατρίδα στρατεύσας (*Λυσ. κατ' Ἀλκιβ.* 32.). *Ὡς οὐκ ἔστιν, ὅ τι ἄν τις μεῖζον τούτου κακὸν πάθοι ἢ λόγους μισήσας* (*Πλάτ. Φαίδ.* 89. δ'.). *Ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες καὶ σπονδὰς λύοντες* (*Θουκ.* 1, 53.). *Οὕτω δὴ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα* (*Πλάτ. Συμπ.* 173. β'.). *Τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρὸς, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι;* (*Αἰσχίν. κ. Κτησιφ.* 306.). *Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἑωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις εἴχομεν* (*Πλάτ. Φαίδ.* 75. β'.). *Οὗτος μέντοι, οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐν ἑαυτῷ, ὅμως ὁ αὐτὸς καλεῖται* (*Πλάτ. Συμπ.* 207. δ'.). *Οἶσθ', ὅτι τὰς ἄλλας δεῖ τοῖς ταύτης ξυγγράμμασι χρωμένας οὕτω σώζεσθαι, δρώσας τὸ νῦν ἐπαινούμενον, καίπερ οὐκ ὀρθότατον ὄν;* (*Πλάτ. Πολιτικῷ,* 297. δ'.). *Οὐ γὰρ ἂν οἷός τ' ἦν διὰ πάσης ψυχῆς καὶ εἰσιὼν τὸ πρῶτον λανθάνειν καὶ ἐξιὼν, εἰ σκληρὸς ἦν* (*Πλάτ. Συμπ.* 196. α'.). *Ἐπὶ τελευτῆς αὐτὸ ἔθηκας, ὡς οὐ πάντα τούτου ἕνεκα εἰρηκὼς, τοῦ ἐμὲ καὶ Ἀγάθωνα διαβάλλειν* (*αὐτόθ.* 222. γ'.). *Καί εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι παίδων καὶ μειρακίων ἅτε ἀνδρειότατοι ὄντες φύσει* (*αὐτόθ.* 192. α'.). *Ξυνέβη οὖν αὐτῷ, ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ ὀλίγου παραγγείλαντι, τόν τε Ἀριστοκλέα καὶ τὸν Ἱππονοΐδαν μὴ θελῆσαι παρελθεῖν* (*Θουκ.* 5, 72.). *Ἀποδοὺς οὖν ἑκάτερος τῷ θεῷ οὕτως ἤδη διαλεγέσθω* (*Πλάτ. Συμπ.* 194. δ'.). *Πότερον ἔχων αὐτὸ, οὗ ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, εἶτα ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, ἢ οὐκ ἔχων;* (*αὐτόθ.* 200. α'.). *Διὰ τοῦτ' ὀδυνηθεὶς εἶτ' ἴσως κεῖται πυρέττων* (*Ἀριστοφ. Σφηξ.* 583.). *Οὐ γὰρ ἂν μακρὰν ἴχνευον αὐτὸς, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον* (*Σοφ. Οἰδ. Τύρ.* 220., τουτ. εἰ μὴ εἶχον).

γγ') Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ ἀσύνδετος συσσώρευσις τῶν Μετοχῶν, εἴτε παρατεταγμένων εἴτε ἐξηρτημένων ἐξ ἀλλήλων, οἷον· *Ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ, ὡς ἄρα Λεόντιος ὁ Ἀγλαΐωνος, ἀνιὼν ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος ἐκτὸς, αἰσθα-*

νόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους, ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δὲ δυσχεραίνοι τε καὶ ἀποτρέποι ἑαυτὸν —, κρατούμενος δ' αὖ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, διελκύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκρούς· Ἰδοὺ, ἔφη, ὦ κακοδαίμονες, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεάματος! (Πλάτ. Πολιτ. 4, 440. α'.). Καὶ λισσόμενοι ὑπερβαίνοντες καὶ ἁμαρτάνοντες πείθοντες αὐτοὺς ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν (Πλάτ. αὐτ. 1, 366. α'., τουτ. ὅταν ὑπερβαίνωμεν τὸ δίκαιον καὶ ἁμαρτάνωμεν, ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν λισσόμενοι καὶ πείθοντες τοὺς θεούς).

δδ') Ἐπὶ πλέον ἐκτεταμένη εἶναι ἡ Μετοχὴ

1. εἰς τὰ αἴσθησιν καὶ κατανόησιν δηλοῦντα ῥήματα, οἷον· ὁρᾶν, αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, πυνθάνεσθαι, εὑρίσκειν, εἰδέναι (ξυνειδέναι τινί)*), ἐννοεῖν, ἀγνοεῖν, γιγνώσκειν, ἐπίστασθαι, ἐπιλανθάνεσθαι, μεμνῆσθαι (ὅπου ἐνίοτε καὶ ἐπιφέρεται τὸ ὅτε, ἡνίκα, οἷον· μέμνησαι, ὅτ' ἐγώ σοι ἄρτι ἀπεκρινάμην (Πλάτ. Μέν. 79. δ'.), ἔτι δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι, ἀποδεικνύναι, ἀποφαίνειν **), δηλοῦν, ἐλέγχειν, λαβεῖν, ληφθῆναι, ἁλίσκεσθαι, μαρτύρεσθαι, π. χ.

Ἀδύνατοι ὁρῶμεν ὄντες (Θουκ. 1, 32.). Τὸν δέ γε νόμον ὁρῶμεν σχεδὸν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ξυντείνοντα (Πλάτ. Πολιτικῷ, 294. γ'.). Αἰσθανόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους (Πλάτ. Πολ. 4, 439. ε'.). Τούτων τινὸς ἐπαινέτης ἢ αὐτὸς πώποτε γέγονας ἢ ἄλλου ἐπαινοῦντος ᾔσθησαι; (Πλάτ. Πολιτικῷ, 306. δ'.). Ἐνενόησα γὰρ καὶ πρώην σου ἀκούων διαλεγομένου ἐνθάδε Ἀριστοτέλει τῷδε (Πλάτ. Παρμ. 135. γ'.) Ἤκουσα δὲ

*) Λέγεται καὶ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικοῦντι καὶ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικῶν. Οὕτω καί· συνέγνωσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σφίσιν ὡς ἠδικηκότες (Λυσ. περὶ τοῦ στρατ. 11.).

**) Πρβ. τὸ φαίνεσθαι, φανερὸν εἶναι, §. 98.

ποτε αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου (*Ξενοφ. Ἀπομν.* 2, 4.). *Ἐπειδὴ πυνθάνοισθε πλείους ὄντας τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότ' ἤδη κατιέναι προσεδοκᾶτε* (*Λυσ. δήμ. καταλ. ἀπολογ.* 22.). *Εὑρίσκω ταύτην ἂν μόνην γενομένην τῶν μελλόντων κακῶν ἀποτροπήν* (*Ἰσοκρ. Ἀρεοπ.* 143.). *Εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες* (*Θουκ.* 6, 64.). *Ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη* (*Ἀριστοφ. Πλουτ.* 963.). *Εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον* (*Λυσ. ὑπὲρ Μαντ.* 14.). *Εἰ μὴ ξυνῄδειν Σωκράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὖσι περὶ τὰ ἐρωτικά, πάνυ ἂν ἐφοβούμην, μὴ ἀπορήσωσι λόγων* (*Πλάτ. Συμπ.* 193. ε'.). *Ἐν πολυτρόποις ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες* (*Θουκ.* 2, 44.). *Ἀλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων ἔστιν ὅτε κοινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα* (*Θουκ.* 5, 102.). *Ἐνενόησα τότε ἄρα καταγέλαστος ὤν* (*Πλάτ. Συμπ.* 198. γ'.). *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔγνωσαν οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι* (*Θουκ.* 1, 102.). *Γνῶτε ἀναγκαῖον ὂν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι* (*Θουκ.* 7, 77.). *Ἐπιλελήσμεθ' ἡδέως γέροντες ὄντες* (*Εὐρ. Βάκχ.* 188.). *Ἐμέμνητο γὰρ εἰπών, ὅτι καὶ φίλον οἴοιτο μᾶλλον αὐτὸν ἢ πρόσθεν ποιήσειν* (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 3, 1, 34.). *Πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως ἅπανθ' ἁμαρτάνοντά σ' ἐπιδείξειν* (*Ἀριστοφ. Πλούτ.* 473.). *Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε κατάστασιν παραλαβόντα* (*Λυσ. ὑπὲρ Μαντ.* 7.). *Εἴπερ ἐδύναντο οἱ κατήγοροι ἰδίᾳ με ἀδικοῦντα ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγόρουν* (*Λυσ. δήμ. καταλ. ἀπολ.* 5.). *Καὶ ὅπως μὴ ἁλώσει ἐνταῦθα σὺ αἰσχυνόμενος* (*Πλάτ. Γοργ.* 489. α'.). *Εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγόρων ἀκροᾶσθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκότας καὶ τοὺς προ-*

γόνους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰτίους γεγενημένους (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 24.). Ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος (Ἀντιφ.). Μαρτύρομαι τυπτόμενος (Ἀριστοφ. Ὄρν. 1032.). Ἐπειδὰν ἐξαμαρτάνοντες ληφθῶσι (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 18.). Ἐὰν με λάβῃς νῦν μὲν ὁμολογήσαντα (Πλάτ. Γοργ. 488. α'.).

2. εἰς τὰ πάθους ἐμφαντικὰ ῥήματα, οἷον αἰδεῖσθαι, αἰσχύνεσθαι, ἀγανακτεῖν, ἄχθεσθαι, χαίρειν, ἥδεσθαι, ἐπεύχεσθαι*), μεταμέλει μοι, π. χ. Ἀλλ' αἴδεσαι μὲν πατέρα τὸν σὸν προλείπων (Σοφ. Αἴαν. 507.). Ὑμῖν παραινῶν αἰσχυνοίμην ἄν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 35.). Τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας ἀπιόντας, οὐκ ἔχει λόγον (Πλάτ. Φαίδ. 62. δ'.). Δεινός γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην ἀνευρεῖν ὁ Τισίας ἢ ἄλλος, ὅστις δήποτ' ὢν τυγχάνει ἢ ὁπόθεν χαίρει ὀνομαζόμενος (Πλάτ. Φαίδρ. 273.). Ἡσθήσεταί τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἁπαλούς (Πλάτ. Φαίδρ. 276. δ'.). Καὶ σὺ οὐκ ἀχθεσθήσει μοι ἀκούων τἀληθῆ; (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 8, 4, 11.). Πάντως οὔτε οὗτος οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μήποτε ἐκφυγὸν ἐπεύξηται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστά τε καὶ πάντα μέθοδον (Πλάτ. Σοφιστ. 235. γ'.). Καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω δεινὰ καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πεποιηκότι οὔτε τῶν πεπραγμένων αὐτῷ μεταμέλει οὔτε τῶν μελλόντων ἔσεσθαι (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 29.) Πρβ. φθονεῖν (Αἰσχύλ. Θηβ. 465.), φιλεῖν (Ἀριστοφ. Πλούτ. 645.), μισεῖν (Ἐκκλησ. 526.).

3. ἔτι εἰς τὰ καρτερίας δηλωτικά, οἷον καρτερεῖν, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, ἀνατλῆναι, ἀγαπᾶν, στέργειν, περιορᾶν, ἐπιδεῖν (ἐνίοτε καὶ τολμᾶν, πειρᾶσθαι), καὶ τὰ ἀποφατικὰ παύ-

---

*) Πρβ. ἐξαυχῶ (Εὐριπ. Ἡρακλ. 858. Αἰσχύλ. Ἀγ. 872.), ἀϋτῶ (αὐτοῦ. 1345.).

ειν, παύεσθαι, ἐπιλείπειν, λήγειν, κάμνειν, ἀποκάμνειν, ἀπαλλάττεσθαι, καὶ ὀλίγα τινὰ ἄλλα, ἄρχεσθαι, ὑπάρχειν, φθάνειν, π. χ. Ὁρῶντές σε ἀνεξόμεθα καὶ καρτερήσομεν εὐεργετούμενοι ὑπὸ σοῦ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 5, 1, 26.). Ἢ οὐκ ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων; (Πλάτ. Πολιτ. 5, 473. β'.). Περιεώρων αὐτὸν ὑπὸ πάντων προπηλακιζόμενον (Λυσ. κ. Ἀλκιβ. 2, 6.). Οἵτινες ἐτόλμησαν ἐπιδεῖν ἐρήμην μὲν τὴν πόλιν γιγνομένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην (Ἰσοκρ.). Οὐκ ἐρῶσοι, πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν (Πλάτ. Θεαιτ. 190. ε'.). Ἔπαυσε δὲ τοὺς συμμάχους ὑμῶν ἀφισταμένους (Ἰσοκρ. π. ζευγ. 351.). Μᾶλλον αἱροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν, ἢ παύσασθαι παρ' ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες (Λυσ. κατὰ τῶν σιτοπωλ. 20.). Καὶ ἄλλα γε μυρία ἐπιλείπω λέγων (Πλάτ. Φιλήβ.). Μηδαμῶς ἀποκάμῃς ἥ σοι δοκεῖ διεξιών (Πλάτ. Πολιτ. 5, 450. β'.). Ἐμὲ δεῖ ἀπηλλάχθαι σοι ἀποκρινόμενον (Πλάτ. Θεαιτ.). Ἀλλ' οὔτι μὲν δὴ τούτων γε ἕνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι (Πλάτ. Θεαιτ. 187. α'.). Οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ὑπήρξαμεν κακῶς ποιοῦντες (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 5.). Ἔφθης εἰπών, ὃ νῦν δὴ ἔμελλον ἐρεῖν (Πλάτ. Πολιτ.). Οὐκ ἔφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον, καὶ ἧκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (Ἰσοκρ. Πανηγ.). Φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ (Αἰσχίν. κ. Κτησ. 639.)· Ὅθεν ἡ φράσις· οὐκ ἂν φθάνοις περαίνων (τουτ. μόλις δυνηθῇς νὰ περάνῃς ταχέως ὡς ἐπιθυμῶ), Πλάτ. Φαίδ. 100. γ'.

Ἀνήκουσιν ἐνταῦθα ἔτι τὰ ἐπίθετα πολύς (πολὺς ἦν ἐπαινῶν), μεστός (μεστὸς ἦν θυμούμενος, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 768.), ἱκανός (ἱκανὸς γὰρ ἔφη αὐτὸς ἀτυχῶν εἶναι, Ἰσαῖος περὶ Μενεκλ. κλήρ. 7.).

εε) Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν σύνταξιν ἡ Μετοχὴ προσαρ-

μόζεται εἰς τὸ ῥῆμα ἤτοι ὡς κατηγορούμενον κατ' Ὀνομαστικὴν, οἷον· ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος *), ἢ ὡς ἀντικείμενον κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις, οἷον· ᾐσθόμην διαλεγομένου, περιορῶ ἀπολλυμένους, χαίρω εἰπόντι**). Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μετοχὴ καὶ τὸ Ἀπαρέμφατον εἶναι συγγενῆ πρὸς ἄλληλα διὰ τὴν ἀνεξάρτητόν των φύσιν, δὲν εἶναι παράξενον, ἂν εὑρίσκεται ἐνίοτε τοῦτο ἀντὶ ἐκείνης, οἷον μετὰ τὸ ἀκούειν, πυνθάνεσθαι, αἰσθάνεσθαι (μάλιστα ὁπότε θεωρῆται τὸ μὴ ἀμέσως ἀκουόμενον, Θουκ. 4, 29. 105. 6, 59. Ἰσοκρ. Αἰγινητ. 388. Ξενοφ. Ἀνάβ. 2, 5, 13. Λυσ. δήμ. καταλ. ἀπολ. 21. κατὰ Νικομ. 15.), σπανιώτερον μετὰ τὸ εἰδέναι (Εὐριπ. Μηδ. 580. Ἀλκήστ. 1085. Ἰφιγ. Α. 994.), ἐπίστασθαι (Ἡρόδοτ., κανονικῶς δὲ, ὅπου σημαίνει ἐμπειρίαν, οἷον· εἴκειν οὐκ ἐπίσταται κακοῖς, Σοφ. Ἀντιγ. 472.), γιγνώσκειν (οἷον· ἔγνωσαν κερδαλεώτερον εἶναι, Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 9, 17., μάλιστα δὲ ὅπου σημαίνῃ τὴν ψῆφον τοῦ δικαστοῦ), ἔτι μετὰ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι (ὀλίγου ἐπελαθόμην εἰπεῖν, Πλάτ.), καὶ ἐνδεικνύναι (ὅτε σημαίνῃ προστάττειν, οἷον· τοιαῦτα δὴ ἑκάστοις ἐνδεικνῦσα τὰ ἔργα ἀποτελεῖν, Πλάτ. Πολιτικῷ, 308. ε'.), καὶ ἐπιδεικνύναι (ὅπου πλησιάζει εἰς τὸ φάσκειν, ὡς ἐπέδειξε πεντήκοντα μνᾶς ἀνηλωκέναι, Λυσ. κ. Διογ. 27., πρβ. Πλάτ. Πολιτ. 1, 338. ε'.), καὶ αἰσχύνεσθαι (κανονικῶς, ὁπότε ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ αἰσχυνόμενος ἀποτρέπεται τὴν πρᾶξιν, οἷον· οὐκ ἐτὸς πάλαι ᾐσχύνου τὸ ψεῦδος λέγειν, Πλάτ. Πολιτ. 3, 414. ε'., πρβ. αἰδεῖσθαι, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 13.), καὶ περιορᾶν (ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἐᾶν· ἤλπιζε τοὺς Ἀθηναίους τὴν γῆν οὐκ ἂν περιϊ-

---

*) Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν τὸ ὑποκείμενον τῆς Μετοχῆς ἦναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ προηγουμένου ῥήματος· ἐνίοτε δὲ καὶ οὕτως ἐκφράζεται κατ' Αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον, πρὸς ἔμφασιν ἢ κατ' ἀντίθεσιν, οἷον· εὖ εἰδὼς ἑαυτὸν ὄντα δοῦλον, ἔδεισε περὶ τοῦ σώματος ἀγωνίσασθαι (Λυσ. κατὰ Παγκλ. 12.), οὔτε γὰρ ὑμᾶς σοφωτάτους ἑώρων ὄντας, ἐμαυτὸν δ' ἀμαθέστατον (Λυσ. πρὸς τοὺς συνουσιαστ. 7.).

**) Τὸ ἀντικείμενον ἀκολουθεῖ μὲν τὴν πτῶσιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ προηγούμενον ῥῆμα· τίθεται δὲ καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα (χαίρειν, ἥδεσθαι) κατ' Αἰτιατικὴν, οἷον· ἥσθην σε εὐλογοῦντα πατέρα τὸν ἐμόν (Σοφ. Φιλοκτ. 1314.). Σὲ μὲν εὖ πράσσοντ' ἐπιχαίρω (Σοφ. Αἴαν. 136.).

δεῖν τμηθῆναι, Θουκ. 2, 20.), καὶ ἄρχεσθαι (ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι, Θουκ. 2, 47.)· σπανιώτατα δὲ μετὰ τὸ παύειν (Αἰσχύλ. Προμ. 248.). Καθόλου καὶ εἰς ἄλλα φαίνεται ὀλίγη ἡ διαφορά, εἴτε ἡ Μετοχὴ νὰ τεθῇ εἴτε τὸ Ἀπαρέμφατον, οἷον συμβαίνει γίγνεσθαι, συμβαίνει γιγνόμενον· ἔοικας τὴν εὐδαιμονίαν οἰομένῳ τρυφήν (Ξενοφ.). Ῥάδιον ἔοικας ἡγεῖσθαι τὸ τοιοῦτον (Πλάτ.).

Ἄλλως δὲ ἀκολουθεῖ μετὰ τὸ ἀκούειν, αἰσθάνεσθαι, ὁρᾶν, εἰδέναι, ἐπίστασθαι, ξυνειδέναι, γιγνώσκειν, ἐννοεῖν (μανθάνειν), ἀγνοεῖν, ἀποδεικνύναι, καὶ ὁ ὅτι ἢ ὡς σύνδεσμος (κανονικῶς μετὰ τὸ ἐνθυμεῖσθαι, λογίζεσθαι, ἀναμνησθῆναι, κτλ.), οἷον· οἶσθ', ὅτι πάντ' ἂν λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε (Πλάτ. Φαίδ. 72. β'.), ἤδη γάρ, ὡς οὐ ῥάδιον εἴη (αὐτόθ. 60. ε'.), ξύνοιδα ἐμαυτῷ, ὅτι, εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα, οὐκ ἂν καρτερήσαιμι (Πλάτ. Συμπ. 216. α'.), τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας αὖ θεατέον, ἵν' ἐκ πάντων ἴδωμεν, ὅτι τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν εὐπορώτερον εἰπεῖν, ὅ τί ποτ' ἔστιν (Πλάτ. Σοφιστ. 245. ε'., πρβ. αὐτόθ. 234. β'.). Καὶ ἐνίοτε δὲ εὑρίσκεται ὁ σύνδεσμος εἰς τὴν συνήθη σύνταξιν, οἷον· γνοὺς δὲ ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης, ὅτι, εἰ καὶ ὁποσονοῦν μᾶλλον ἐνδώσουσι, διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς, ἔπαυσαν τὴν μάχην (Θουκ. 4, 37.), ἢ συμβάλλονται εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον καὶ αἱ δύο συντάξεις, οἷον· οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὅτι λαμπρόν ἐστι τὸ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν, τοὺς δ' Ἕλληνας ἐλευθεροῦν, καὶ ταῦτά γε καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν προελομένους (Αἰσχίν. ἐπιστ. 11.).

Γ'. Μετοχὴ ἀπόλυτος. Αὕτη παριστάνει πρότασιν ἀποκεχωρισμένην ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ ἀνεξάρτητον, ἐκφραζομένη ἤτοι κατ' Ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ Γενικήν.

α') Καὶ ἡ μὲν Ὀνομαστική, ἐπικυρουμένη ἐκ τῆς οὐσιαστικῆς δυνάμεως τῆς Μετοχῆς, εὑρίσκεται, ὅπου μία πρᾶξις συσχετίζεται μὲ τὸν ὁριστικὸν χρόνον δι' Αἰτιο-

λογικῶν συνδέσμων (ἐπεί, εἰ)· π. χ. πείσας, ἅπερ ἂν πείσῃ, ταῦτα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω (Πλάτ. Νόμ. 8. τέλ., τουτ. ἐπειδὰν πείσῃ, ἅπερ ἂν πείσῃ). Ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, τοῦθ' ὑπάρχοι (Δημοσθ. Ὀλ. 3, 38.). Παθοῦσα δ' οὕτω δεινὰ πρὸς τῶν φιλτάτων, οὐδεὶς ὑπέρ μου δαιμόνων μηνίεται (Αἰσχύλ. Εὐμεν. 100.). Βοηθεῖται δὲ αὕτη ἡ σύνταξις μάλιστα διὰ ταχείας ἀλλαγῆς τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἀντικειμένου, ἐπομένης τῆς Δοτικῆς (μοι), οἷον· ἀποβλέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλός τε εἶναι, κτλ. (Πλάτ. Νόμ. 3, 686. δ'.).

β') Ἡ δὲ ἀπόλυτος Γενική, τῆς ὁποίας ἡ καταγωγὴ ἐδηλώθη §. 7. Δα'., ἀντιθέτει εἰς τὴν ἀρχικὴν πρότασιν ἄλλο ὑποκείμενον, καὶ καλεῖται οὕτω, διότι ἀποσπᾶται ἀπὸ τῆς ἐφεξῆς συντάξεως καὶ φαίνεται ἀνεξάρτητος. Ἡ δὲ ἀνάλυσις αὐτῆς ἐπιστηρίζεται εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν ἐπὶ τῆς ἐπιθετικῆς Μετοχῆς.

Ὀρθῆς ἡμῖν μόνης οὔσης ταύτης τῆς πολιτείας, ἣν εἰρήκαμεν, οἶσθ', ὅτι τὰς ἄλλας δεῖ τοῖς ταύτης ξυγγράμμασι χρωμένας οὕτω σώζεσθαι (Πλάτ. Πολιτικῷ, 297. δ'.). Ἆρ' οὐκ ἂν παρ' ἐκεῖνα τὰ γράμματα τολμήσειεν ἄλλα ὑποθέσθαι, ξυμβαινόντων ἄλλων βελτιόνων τοῖς κάμνουσι; (αὐτόθ. 295. γ'.). Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις, αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἁπάντων — προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον, ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν (Λυσ. ὑπὲρ Μαντιθ. 16.). Ταῦτα ἐκείνων δεομένων καὶ παρασκευασάντων πλοῖα καὶ αὐτῶν ἑτοίμων ὄντων συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγόρατος οὑτοσί (Λυσ. κατ' Ἀγοράτ. 26.). Μετὰ δὲ ταῦτα χρόνου μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεταί μοί τις πρεσβῦτις ἄνθρωπος (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. φον. 15.).

Ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν, καὶ διὰ ταχέων συλλεγείσης ἐκκλησίας, οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευδομένους, κτλ. (Ἰσοκρ. περὶ τοῦ ζεύγους, 348.).

Ἔτι πρὸς ἔνδειξιν γνώμης, μὲ τὸ ὡς (μάλιστα μετὰ τὰ ῥήματα διανοεῖσθαι, γνώμην ἔχειν, εἰδέναι, ὑποτίθεσθαι, λέγειν, κτλ.), οἷον· ἆρ' οἴει αὐτὸν ταῦτα ποιῆσαι διανοούμενον ὡς ἁρμονίας αὐτῆς οὔσης (δηλ. τῆς ψυχῆς); (Πλάτ. Φαίδ. 94. ε'.). Ὑποθέμενοι ὡς τούτου οὕτως ἔχοντος, εἰς τὸ πρόσθεν προΐωμεν (Πλάτ. Πολιτ. 5, 437. α'.). Ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσομένων οὕτω διανοεῖσθε (Πλάτ. Πολιτ. 1. ἀρχ.). Ὡς τοίνυν ἐμοῦ ἰόντος, ὅπῃ ἂν καὶ ὑμεῖς, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε (Ξενοφ. Ἀναβ. 1, 3, 6.). Ὡς ὑπαρχούσης αὐτῷ συγγνώμης ἴστω (Πλάτ. Κριτίᾳ). Ὡς διδακτοῦ οὔσης τῆς ἀρετῆς λέγει (Πλάτ. Μέν. 95. ε'.). Καὶ ὃ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὤτου, περὶ ἐκείνων λέγεται, τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπιχειρεῖν ποιεῖν, ὡς ἐπιθησομένων τοῖς θεοῖς (Πλάτ. Συμπ. 190. β'.). Πολλοὺς ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν ἥντινά ποτε γνώμην ἔχων περὶ σωτηρίας τὴν πρόςοδον ἐποιησάμην, ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης ἢ σφαλερῶς αὐτῇ τῶν πραγμάτων καθεστηκότων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεις ἢ διακοσίας κεκτημένης, εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἀγούσης, κτλ. (Ἰσοκρ. Ἀρεοπαγιτ. ἀρχ.). Ὃ δὴ ἔγωγε καὶ ἀγανακτῶ, εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἥκει πιστεύων, ὥσπερ ἄλλων μέν τινων ὄντων τῶν ἠδικημένων, ἑτέρων δὲ τῶν ταῦτα διαψηφιουμένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τῶν αὐτῶν καὶ πεπονθότων καὶ ἀκουσομένων (Λυσ. κατ' Εὐάνδρ. 1.). Ἀξιομνημόνευτος εἶναι εἰς τὰ τοιαῦτα ἡ θέσις τοῦ κατηγορουμένου μεταξὺ τοῦ ὡς καὶ τοῦ ὑποκειμένου, οἷον· ὡς ἑνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις (Πλάτ. Σοφιστ. 242. δ'.) *).

---

*) Ἡ αὐτὴ θέσις ἐπικρατεῖ καὶ εἰς ἄλλας παραβολάς, οἷον· ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους, τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα (Θουκ. 1, 84.). Οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου αὐτοῦ ὄντος διανοοῦνται (Πλάτ. Πρωταγ. 352. β'.)

Τέλος δὲ τοιαῦται Μετοχαὶ ἀποβαίνουσιν ἐνίοτε κατὰ τὴν πολλὴν χρῆσιν φράσεις παρενθετικαὶ, οἷον· αὐτὸς δὲ προςβαλὼν τῷ τειχίσματι ἐξαπιναίως, καὶ οὐ προςδεχομένων, αἱρεῖ (*Θουκ.* 3, 34.)· *ὡς διδόντος σοι, οὐκ ἂν φθάνοις περαίνων* (*Πλάτ. Φαίδ.* 100. *γ'.*) *), *μάλιστα ἐπὶ πραγμάτων, οἷον· οὕτως ἐχόντων, ὡς οὕτως ἐχόντων, τοιούτων ὄντων· ᾤχετο κατὰ τάχος ἐπὶ Καύνου καὶ Καρίας, εἰςαγγελθέντων, ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσι* (*Θουκ.* 1, 116.). *Τοιούτου μέντοι τούτου συμβάντος, καὶ σαφῶς δηλωθέντος, ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο* (*Θουκ.* 1, 74.).

---

*) *Πρβ. Ἡρόδοτ.* 1, 3. *Ἰλ. ε'.* 667. *Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 3, 3, 54. 5, 3, 13. 50.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΟΡΙΩΝ.

§. 40.

Ἐκ τῶν πολλῶν μορίων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ Γραμματικὴ θεωρεῖ ἐκεῖνα μόνα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἄμεσον ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν διορισμὸν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν περιόδων, ἀφίνουσα τὰ ἄλλα τὰ μὴ συντακτικὰ εἰς τὴν Λεξικογραφίαν.

α΄) Ἁπλοῦν εἶναι τὸ Ἰωνικὸν σύστημα τῶν μορίων· ἐπειδὴ τὰ Ὁμήρου μόρια, ἂν καὶ δὲν ἦναι ὀλίγα, δύνανται ὅμως νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, εἴς τε τὴν συμπλοκὴν ὅλου καὶ μερῶν διὰ τῶν τέ, καί, εἰς τὴν ἀναφορὰν τῶν κατ᾽ ἀκολουθίαν προτάσεων διὰ τοῦ δέ, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν τοῦ λόγου θεμελίωσιν διὰ τοῦ γάρ). Οἱ δὲ Ἀττικοὶ, ὁδηγούμενοι ὑπὸ θαυμαστῆς γνώσεως τῆς περιοδολογίας καὶ κλίνοντες ἐναργῶς εἰς μεγαλοπρεπῆ ῥυθμὸν τοῦ λόγου, ἀπειργάσθησαν τὸ τῶν μορίων σύστημα εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ἐφάνη πλέον ἀδιάφορος ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων λέξεων, ἀλλ᾽ ἐπεκράτει εἰς αὐτὰς ἀρχή τε καὶ σκοπός. Καὶ εἰς μὲν τὴν διόρθωσιν τῶν προτάσεων χρησιμεύει τὸ μέν καὶ δέ, εἰς δὲ τὴν ἀναφορὰν καὶ μεμερισμένας περιπλοκὰς τοῦ λόγου ὁ δέ καὶ ἀλλά, ἔτι ὁ ἀσθενέστερος δή, οὖν, εἰς δὲ αἰτιολογίαν ὁ συλλογιστικὸς γάρ, ἄρα, ὁ προϋποθετικὸς καὶ μεταβατικὸς γέ, καὶ οἱ βεβαιωτικοὶ τοί, μέντοι, μὲν οὖν, μήν, ἔτι εἰς κατάφασιν, ἀπόφασιν, διάκρισιν τέ — καί, τὲ — δέ, τέ — ἤ.*

Περὶ τούτων λοιπὸν διαλαμβάνομεν ἐδῶ τὰ ἀξιολογώτερα.

---

*) *Καὶ ἐκ τούτων ὁ μὲν τέ ἔλαβεν ἐλευθερωτάτην χρῆσιν, προσαρμοζόμενος καὶ εἰς τὰς ἐλαφροτέρας συμπλοκὰς προτάσεων (οἷον ὅς τε, ἐπεί τε, καί τε, δέ τε, γάρ τε· ὅθεν αἱ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν συνθέσεις οὔτε, μήτε, ὥστε, οἷός τε). Ὁ δέ ὅμως, ἔχων κυρίαν δύναμιν εἰς τὰς διαφόρους προόδους τῶν γινομένων, ἔγεινε καὶ σημεῖον τῆς ἀποδόσεως (ἰδὲ Ἰλ. α΄. 58. 137.), ἀναφαίνεται δὲ ὡς τοιοῦτος (ἀποδοτικὸς) καὶ ὕστερον εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, οἷον· ἐὰν δέ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ, ἐπίδειξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, φιλοτιμούμενοι δὲ, ὅτι καὶ τοὺς φανερῶς ἡμαρτηκότας σώζειν δύνανται, ὑμᾶς δὲ χρὴ ὑπολαμβάνειν, κτλ. (Λυσ. κατ᾽ Ἀλκιβ. 21.).*

β΄) Ἁπλῆν ἀντίθεσιν ἀποτελοῦσι μὲν — δέ· οἷον· ἄλλο μὲν οὐδὲν ἠκούσαμεν, τόδε δέ (Πλάτ. Πολιτ. 5. ἀρχ.)· πονηρὰν μὲν φήσομεν οὕτω γίγνεσθαι δόξαν, πονηρὰν δὲ καὶ ἡδονήν (Πλάτ. Φιλήβ. 37. δ΄.)· τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν ἔστω εἶδος· ὅταν δὲ ᾖ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκῃ δὲ ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ μαλακοῦ γίγνηται, ἤ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιῶται, ἆρα οὐκ ἄξιον εἶδος φάναι κινήσεως; (Πλάτ. Θεαιτ. 181. δ΄.), καὶ διπλῶς· οὐκοῦν οὕτω πως λέγει, ὡς, οἷα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὖ σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε κἀγώ (Πλάτ. αὐτόθ. 152. α΄.).

Ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ δέ ἀκολουθεῖ ὁ μήν ἢ μέντοι, ἔχοντες ἀμφότεροι ἐμφατικωτέραν δύναμιν, οἷον· θεὸς μὲν ὁ ἀνὴρ οὐδαμῶς δοκεῖ εἶναι, θεῖος μήν (Πλάτ. Σοφ. 216. β΄.)· τὸ μὲν πρῶτον ὤκνει· ἔπειτα μέντοι διηγεῖτο (Πλάτ. Παρμεν. 127. α΄.). Πρβ. τὰς φράσεις· πολλὰ μὲν — ἀτὰρ οὖν καί· πολλάκις μέν γε δὴ — ἀτὰρ καὶ νῦν (Πλάτ. Πολιτικῷ, 269. δ΄. Θεαιτ. 172. γ΄.). Ἄλλοτε δὲ καὶ ἀποσιωπᾶται ὁ δέ, οἷον εἰς τὰς μεταβατικὰς φράσεις· ἀλλὰ μὲν δή, καὶ μὲν δή, οἷον· καὶ εἴ του δέει τῶν τῇδε, ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε. Ἀλλὰ μὲν δή, εἶπον ἐγώ, πάρειμί γε ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, δεησόμενος ὑμῶν (Πλάτ. Παρμεν. ἀρχ.)· οὐκ, εἰ τὸ δύνασθαί γε λέγεις ἀγαθόν τι εἶναι τῷ δυναμένῳ. Ἀλλὰ μὲν δὴ λέγω γε (Γοργ. 466. β΄.)· καὶ μετ' ἀποφάσεως· ἀλλ' οὔτι μὲν δὴ τούτων γε ἕνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι (Θεαιτ. 187. α΄.)· οὔτ' αὐτὸς δύναμαι πεῖσαι ἐμαυτόν, ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὔτ' ἄλλου ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως ὡς σὺ διακελεύει, οὐ μὲν δὴ αὖ οὐδ' ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλλειν (αὐτόθ. 148. ε΄.)· καὶ μὲν δὴ καὶ Τάνταλόν γ' εἰσεῖδον (Πρωταγ. 315. δ΄., πρβ. Φαίδρ. 232. ε΄. 233. α΄.). Καὶ ὁμοίως μετὰ τὸ μεταβατικὸν μὲν οὖν, οἷον· ἴσως μὲν οὖν ἄτοπον πεποίηκα, ὅτι, σε οὐκ ἐῶν μακροὺς λόγους λέγειν, αὐτὸς συχνὸν λόγον ἀποτέτακα, ἄξιον μὲν οὖν ἐμοὶ ξυγγνώμην ἔχειν ἐστίν (Γοργ. 465. ε΄., πρβ. Πλάτ. Συμποσ. 192. β΄.)· ἢ εἰς τὰς μετ' ἐνδοιασμοῦ ἐρωτήσεις· οὐ μακρὰ μὲν καὶ διωλύγιος

φλυαρία; (*Πλάτ. Θεαιτ.* 162. *α'.*). *Παρεγένου μὲν, ἦ δ' ὅς, τῇ μάχῃ; Παρεγενόμην* (*Πλάτ. Χαρμίδ.* 107.). *Ἔτι λείπει πολλάκις μετὰ τὸ ἔπειτα, εἶτα, οἷον· Ἐγὼ δὲ δὴ βούλομαι πρῶτον μὲν εἰπεῖν, ἦ χρή με εἰπεῖν, ἔπειτα εἰπεῖν* (*Πλάτ. Συμποσ.* 194. *ε'.*).

Ὁ δέ πολλάκις κεῖται ἐπὶ τῆς προόδου τῆς διηγήσεως τῶν γινομένων· Πείσων δὲ προςελθὼν σιγᾶν μοι παρακελεύεται καὶ θαῤῥεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε· καταλαμβάνομεν δὲ αὐτόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ἐν τοσούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει, ὡς τοῦ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. Καλέσας δὲ Δάμνιππον, λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε· „ἐπιτήδειος μέν μοι τυγχάνεις ὤν, ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δὲ οὐδὲν, χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι. Σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντί μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν.“ Ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. Ἐδόκει δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι (*Λυσ. κατ' Ἐρατοσθ.* 13.).

*γ') Ἀντίθεσιν ἰσχυροτέραν ἀπεργάζεται ὁ ἀλλά, εἴτε προηγουμένης ἀποφάσεως (οὐ, μή· οὐ μόνον, μὴ μόνον, ἀλλὰ καί)**), *εἴτε καὶ ὄχι, οἷον καθ' ὑποφορὰν καὶ ἀνθυποφοράν· τί γὰρ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτούς; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε* (*Δημοσθ. περὶ Στεφ.* 316.). *Ἀλλ' οὐκ ἔλαθες· ἀλλὰ τὸ σατυρικόν σου δρᾶμα τοῦτο καὶ Σειληνικὸν κατάδηλον ἐγένετο. Ἀλλ', ὦ φίλε Ἀγάθων, μηδὲν πλέον αὐτῷ γένηται, ἀλλὰ παρασκεύαζου, ὅπως ἐμὲ καὶ σὲ μηδεὶς δια-*

---

*) *Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ χρῆσις αὐτοῦ μετὰ τὸ συγκριτικὸν, οἷον· ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλέον, ἀλλὰ δαπάνης* (*Θουκ.* 1, 83.). *Μᾶλλον αἱροῦνται συνεῖναι τοῖς ἐξαμαρτάνουσιν, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν* (*Ἰσοκρ. Νικοκλ.* 23. *β'.*). *Καὶ εἰς τὴν φράσιν οὐδὲν (ἄλλο) ἀλλ' ἢ* (*τουτ. οὐδὲν ἄλλο ἤ, καὶ οὐδὲν, ἀλλά*), *οἷον· καὶ γὰρ πολλὴ ἀλογία, ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι, μηδὲν ἀλλ' ἢ ἀδικοῦντα ἐν λόγοις διατελεῖν* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 167. *ε'.*). *Οὐδὲν ἄλλο προςήκειν σκοπεῖν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ τὸ βέλτιστον* (*Πλάτ. Φαίδ.* 97. *δ'.*). *Ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς, ἀλλ' ἢ τὸ σωματοειδές* (*αὐτόθ.* 81. *β'.*). *Σφόδρα γὰρ αὐτῷ ταῦτα δόξει, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι φρονήσει, ἀλλ' ἢ ἐκεῖ* (*αὐτόθ.* 68. *β'.*). *Εἴπερ μή ἐστι τὰ πράγματα μαθεῖν, ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων* (*Πλάτ. Κρατύλ.* 438. *β'.*).

βάλῃ (Πλάτ. Συμπ. 222. δ'.). Διὰ τοῦτο καὶ λαμβάνεται πρὸς ἀπόφασιν, ἀλλ' οὔ, ὅπου ἡμεῖς λέγομεν καὶ ὄχι, οἷον· ἢ καὶ σὺ ἡγεῖ, ὥσπερ οἱ πολλοὶ, διαφθειρομένους τινὰς εἶναι ὑπὸ σοφιστῶν νέους, διαφθείροντας δέ τινας σοφιστὰς ἰδιωτικοὺς, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς τοὺς ταῦτα λέγοντας μεγίστους μὲν εἶναι σοφιστὰς, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 6, 492. α'.). Μεταβατικὸς δὲ καὶ συμπλεκτικὸς εἶναι ὁ σύνδεσμος οὗτος εἰς τὴν ἐρώτησιν, οἷον· ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἑορτῆς ἥκομεν (Πλάτ. Γοργ. ἀρχ.), καὶ εἰς τὴν Προςτακτικὴν, οἷον· ἀλλ' ἄγε, ἀλλ' ἴθι, ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν (Ἀριστοφ. Νεφ. 183.). Ἔτι εἰς τὴν ἀπόκρισιν, καὶ ἄλλοτε πολλάκις, οἷον· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖς βούλεσθαι λέγειν, εἰ ὁ εἷς τῶν μυρίων κρείττων. Ἀλλὰ ταῦτ' ἔστιν, ἃ λέγω (Πλάτ. Γοργ. 490. α'.). Ἀλλ' ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς πάλαι τοπάζω, τοιοῦτόν τί σε λέγειν τὸ κρεῖττον, καὶ ἀνερωτῶ γλιχόμενος σαφῶς εἰδέναι, ὅ τι λέγεις. Ἀλλὰ πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἰπέ (αὐτόθ. 489. δ'.).

Ἀναγκαστικόν τι ἔχει εἰς τὴν φράσιν εἰ μή — ἀλλά (ἀλλ' οὖν — γε), οἷον· ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ὑμῶν εἰσιν, ἀλλ' οὖν ὑπέρ γε τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας πάντα ποιήσοντας (Ἰσοκρ. Ἀρχίδ. 144.). Καὶ ἄνευ τῆς διὰ τοῦ εἰ μή προτάσεως, οἷον· ὦ θεοὶ πατρῷοι, ξυγγένεσθέ γ' ἀλλὰ νῦν (Σοφ. Ἠλ. 411.).

δ') Πρὸς ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου τίθεται ὁ δή (κυρίως γενόμενος ἐκ τοῦ ἤδη κατὰ συγκοπὴν, ὅθεν ἡ Ἰωνικὴ θέσις δὴ τότε*), καὶ ἡ Ἀττικὴ χρῆσις, ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω (Πλάτ. Φαίδρ.). Ἐπιτείνει δὲ μάλιστα λέξεις, καθὼς ἐνίοτε τὸ σημερινὸν δά (δωριστὶ), οἷον· ἐνταῦθα δή, οὕτω δή, αὐτίκα δὴ μάλα, νῦν δή· καὶ μὲ τὰς Προςτακτικάς· σκόπει δή, φέρε δή, λέγε δή, ἴθι δή (ἐνίοτε καὶ δῆτα, ἴκου δῆτα, Εὐριπ. Ὀρ. 1231.), καὶ μὲ τὰς ἀντωνυμίας· ὃς δή, οἷον· οὗ δὴ τίνουσι δίκην (Πλάτ. Θεαιτ. 177. α'.), καὶ ταῦτα δὴ πάντα (Πολιτ. 9, 575. γ'.). Ἔτι μὲ τὰ παραθετικὰ καὶ ἄλλα

*) Οἷον· δὴ τότ' ἤρθην φόβῳ (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 196.).

σημασίαν ὑπερθετικῶν ἔχοντα, οἷον μεγίστη δή, μόνος δή. Κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο (*Θουκ.* 1, 1.), *καὶ εἰς ἐρωτήσεις, οἷον· τί δή; πῶς δή; ποῦ δή; τὰ ποῖα δή; λέγεις δὲ δὴ τί; ὅτι δὴ τί; ἵνα δὴ τί;* (*Πλάτ. Συμποσ.* 205. *α'*.). *Διὰ τοῦτο εὑρίσκεται καὶ εἰς ὑποφορὰν, ἀλλὰ δή, οἷον· ἀλλὰ δὴ θεοὺς οὔτε λανθάνειν οὔτε βιάσασθαι δυνατόν* (*Πλάτ. Πολιτ.* 2.).

Πολλαχοῦ δὲ ὁ δή πλησιάζει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ οὖν, οἷον· ἐκ δὴ τούτων τίνα ὁρᾷς σωτηρίαν φιλοσόφῳ φύσει; (*Πλάτ. Πολ.* 6.), *καὶ συνάπτεται δὲ μ' ἐκεῖνον, οἷον· τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος;* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 156. *γ'*.)*). *Ἡ λεπτὴ διαφορὰ τῶν δύο τούτων συνδέσμων ἐννοεῖται ἐκ τῶν τοιούτων· ἕκαστος οὖν ἡμῶν ἐστὶν ἀνθρώπου ξύμβολον, ἅτε τετμημένος, ὥσπερ αἱ ψῆτται, ἐξ ἑνὸς δύο, ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ αὑτοῦ ἕκαστος ξύμβολον* (*Πλάτ. Συμπ.* 191. *δ'*.).

Ἐπιτατικὸς εἶναι πολλάκις καὶ ὁ καί, οἷον· καὶ μάλα, καὶ μάλιστα· νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἠβούλοντο, καταστήσασθαι (*Λυσ. κατ' Ἀγορ.* 6.)· *ἔτι καὶ πάνυ, οἷον· ὧν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαι σέ, τῶν μὲν τηλικούτων καὶ πάνυ* (*Πλάτ. Πρωταγ. τέλος*). *Καὶ εἰς ἐκφράσεις, οἷον· τί γὰρ ἂν καὶ εἴποι; τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;* (*Λυσ. περὶ τοῦ ἀδυνάτ.* 12.).

ε') *Ὁ οὖν* (*τὸ τῆς συνηθείας λοιπόν*) *ἔχει μὲν συλλογιστικόν τι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ εἶναι μεταβατικὸν, οἷον· τούτοις οὖν πᾶσι τί χρησόμεθα;* (*Πλάτ. Θεαιτ.* 180. *ε'*.), *ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐντύχῃ τῷ αὑτοῦ ἡμίσει καὶ ὁ παιδεραστὴς καὶ ἄλλος πᾶς, τότε καὶ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται* (*Πλάτ. Συμπ.* 192. *β'*.), *λέγω δὲ οὖν ἔγωγε καθ' ἁπάντων καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν* (*Πλάτ. αὐτόθ.* 139. *γ'*.). *Τίθεται δὲ πολλάκις καὶ εἰς συναρμογὴν διακοπέντος λόγου, οἷον· ἃ γιγνώσκοντες οἱ στρα-*

---

*) *Παρβ. τὸ τί δαί; τί δαὶ δή; κείμενον καὶ ἐπὶ θαυμασμοῦ. Ἰδὲ Πλάτ. Συμπ.* 194. *β'*.

τηγοὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως (εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες — τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν — βλάπτειν ἂν μεγάλα), τοιόνδε τι οὖν, πρὸς ἃ ἐβούλοντο, οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται (Θουκ. 6, 64.). Καὶ διὰ τοῦτο εὑρίσκεται κατὰ παρεκτεινομένην διήγησιν καὶ ἐπαναλαμβανόμενος, οἷον· ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος (οἶνος γὰρ οὔπω ἦν), εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰσελθὼν βεβαρημένος ηὗδεν. Ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατακλίνεταί τε παρ' αὐτῷ καὶ ἐκύησε τὸν Ἔρωτα (Πλάτ. Συμπ. 203. β'.).

Τὸ δὲ ἐκ τούτου σύνθετον οὔκουν (τουτ. οὐκ οὖν, οἷον· οὔκουν εἰκός γε, οὔκουν δεῖ γε, Πλάτ. Θεαιτ. 182. ε'.) δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῇ μὲ τὸ μεταβατικὸν οὐκοῦν, οἷον· οὐκοῦν χρὴ σκοπεῖν (τουτ. πρέπει λοιπὸν νὰ σκοπῶμεν, Πλάτ. Σοφ. 229. δ'.). Οὐκοῦν καλῶς λέγεται; (Θεαιτ. 194. β'.). Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους (αὐτόθ. 196. β'.).

Παραπλησίως κεῖται τὸ τοίνυν, οἷον· τῶν μὲν τοίνυν πολλῶν πέρι καὶ μετὰ τοῦτο σκεψόμεθα (Πλάτ. Σοφ. 243. γ'.).

Συλλογιστικὸς εἶναι ἐπὶ πλέον ὁ ἄρα (τιθέμενος ὁμοίως μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας ἀρκτικὰς λέξεις) *), οἷον· οὐκ ἄρα οἷόν τε τὸ μὴ ὂν δοξάζειν (Πλάτ. Θεαιτ. 189. β'.), εἰκός γε ἄρα ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα σοφώτερον ἡμῶν εἶναι (αὐτόθ. 171. γ'.), καὶ εἰς τὰς φράσεις, τὸ δ' ἄρα, ὡς ἄρα, εἰ ἄρα· ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν, ᾤμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δὲ ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον (Πλάτ. Πολιτ. 2. ἀρχ.)· οὐδὲ γὰρ ἂν δόξειε τοῦτ' εἶναι ἡ ξυνουσία, ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα ἕτερος ἑτέρῳ χαίρει ξυνών (Πλάτ. Συμπ. 192. γ'.), τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθὸν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα (Ἀριστοφ. Βατρ. 74.).

Καὶ πρὸς ἐπίῤῥωσιν δὲ αὐτοῦ χρησιμεύει τὸ

---

*) Γράφεται εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς καὶ ᾶρα διὰ το μέτρον, ὥστε γίνεται ὅμοιον εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν ἄρα, περὶ οὗ κατωτέρω ιγ'.).

τοί, οἷον· *δεινά τἄρα πείσομαι* (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 323.).

ς') *Πρὸς ἔνδειξιν τῆς αἰτίας λαμβάνεται ὁ γάρ**) (τιθέμενος καὶ οὗτος μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας ἀρκτικὰς λέξεις), οἷον· *δῆλον γάρ, ὅτι εὗρες αὐτὸ καὶ ἔχεις· οὐ γὰρ ἂν προαπέστης* (Πλάτ. Συμπ. 175. δ'.). Πολλάκις δὲ, μάλιστα εἰς τοὺς διαλόγους, ἔχει ἔλλειψιν τοῦ αἰτιολογουμένου, οἷον· *προθυμοῦμαί γε δή. Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ* (Πλάτ. Θεαιτ. 145. δ'.)· *τί δ'; οὐκ Ἰοφῶν ζῇ; — τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθόν* (Ἀριστοφ. Βατρ. 73.). Παραπλησίως εἰς τὰς ἐρωτήσεις, οἷον· *ἦ ζῇ γὰρ ἀνήρ;* (Σοφ. Ἠλ. 1226.), ὅθεν ἡ φράσις· *τί γάρ;* Βεβαίωσιν ἐπιφέρει εἰς τὸ αἰτιολογικὸν ὁ δή καὶ ὁ οὖν, οἷον· *εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον, ὃ πρότερον οὐκ ἦ* (Πλάτ. Θεαιτ. 155. δ'.), *λέγει γὰρ οὖν οὕτως* (αὐτόθ. 152. α'.), *καὶ γὰρ οὖν καὶ τοῦτο ἐν τοῖς πρώτοις παρέλιπον* (Πλάτ. Συμπ. 221. δ'.), *οἱ δέ γε ἄλλοι οὐ ξυγχωροῦσιν ἑαυτοὺς ψεύδεσθαι; οὐ γὰρ οὖν* (Πλάτ. Θεαιτ. 171. β'.)· καὶ ἰσχυροτέραν ὁ τοί, οἷον· *ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ ὃν διετρίβομεν, οὐκ οἶδ', ὅντινα τρόπον ἐρωτικός* (Πλάτ. Φαίδρ. ἀρχ.). Ἔτι ἀναφαίνεται καὶ ἐνταῦθα ὁ συλλογιστικὸς ἄρα, οἷον· *ἀλλὰ μὴ θαύμαζε· ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι εἶδος ὀνομάζομεν* (Πλάτ. Συμπ. 205. β'.).

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ὁ τύπος *ἀλλὰ γάρ*, γενόμενος ἐκ φράσεων τοιούτων· *ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν* (τουτ. *ἀλλὰ δεινὸν πάσχω· οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν*, Ἀριστοφ. Νεφ. 795.), *νῦν δὲ ἧττον γὰρ ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ* (Πλάτ. Θεαιτ. 143. δ'.), *νῦν δὲ οὐ γάρ ἐστιν εἷς* (Πλάτ. Συμπ. 180. γ'.)· ὅθεν συμπληροῦται εἰς τὸ *ἀλλὰ γάρ* τὸ ἐναντιωματικὸν καὶ τὸ αἰτιολογικὸν, οἷον· *εἰ ἐγὼ Φαῖδρον*

---

*) Ἀσθενέστερος μὲν εἶναι ὁ ὡς (καὶ ὁ ἐπεί), συμπλεκτικώτερος δὲ παρὰ τὸν γάρ, οἷον· *ἆρ' οὖν ἄγων μέ τι ἀπολογήσει· ὡς ἐγὼ μὲν οὐχ ὁμολογήσω ἄκλητος ἥκειν, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ κεκλημένος* (Πλάτ. Συμπ. 174. γ'.), *ὥσπερ ἴσως καὶ Ἡράκλειτος βούλεται λέγειν, ἐπεὶ τοῖς γε ῥήμασιν οὐ καλῶς λέγει* (Πλάτ. Συμπ. 187. α'.) *Σὺ πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν, βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτῆσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μή, ἔχεις* (Πλάτ. αὐτόθ. 200. δ'.).

ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι· ἀλλὰ γὰρ οὐδέτερά ἐστι τούτων (Πλάτ. Φαίδρ. ἀρχ.), καὶ καλῶς γε ἔχει καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος. Ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ οὐκ ᾔδη ἄρα τὸν τρόπον τοῦ ἐπαίνου (Πλάτ. Συμπ. 199. α΄.). Παραπλησίως ἔγινεν ἡ φράσις· οὐ γὰρ ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά, οὐ μὴν ἀλλά, οἷον· μὴ σκῶπτέ μ᾽, ὠδέλφ᾽· οὐ γὰρ ἀλλ᾽ ἔχω κακῶς· (τουτ. οὐ γὰρ καιρός ἐστι σκώπτειν, ἀλλ᾽ ἔχω κακῶς), Ἀριστοφ. Βατρ. 58. Χαιρέτω δή· οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω τοῦτον τὸν τρόπον· οὐ γὰρ ἂν δυναίμην· οὐ μέντοι ἀλλὰ τά γε ἀληθῆ, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω εἰπεῖν (Πλάτ. Συμπ. 199. α΄.).

ζ) Πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τῶν λεγομένων διανοίας τίθεται ὁ γέ (τουτ. κἄν, τοὐλάχιστον), οἷον· προσέστη ἡ ὕβρις, καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας, τοῖς γε σώφροσιν (Δημοσθ. Ὀλ. 1. τέλ.). Ἰσχυρότερον εἶναι τὸ γοῦν (γε οὖν), οἷον· ἵνα πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας (Πλάτ. Συμπ. 191. γ΄.). Δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων εἶναι. Μετέχει δὲ ὁ γέ καὶ ἐμφάσεως τινός· ὅθεν κεῖται μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιῤῥημάτων ποιότητος σημαντικῶν, οἷον· εὖ γε, πάνυ γε, μάλα γε, ἄριστά γε, τοῦτό γε, γενναίως γε, οὐκ ἀγεννῶς γε, οὐ ῥάδιόν γε, ἔτι μετὰ τοῦ εἰ, οἷον· εἴπερ γέ τι χρὴ πείθεσθαι Σιμωνίδῃ (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. δ΄.), καὶ μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν, οἷον· ἔγωγε (τουτ. ἐγώ, ἐκ μέρους μου). Καὶ σέ γε ἐζήτουν κατ᾽ ἀγοράν (Πλάτ. Θεαιτ. ἀρχ.), καὶ ὅσοι γε δὴ μὴ παντάπασι τὸν Πρωταγόρου λόγον λέγουσιν, ὧδέ πως τὴν σοφίαν ἄγουσιν (Πλάτ. Θεαιτ. 172. γ΄.). Διὰ τοῦτο καὶ ἑνόνεται μὲ τοὺς βεβαιωτικοὺς τοί, μέντοι, μήν, καὶ μὲ τὸ ἐπιτατικὸν δή· οἷον· ἐπιμύει γέ τοι (Ἀριστοφ. Σφηξ.), ὅμως γε μέντοι σοι δι᾽ αἰνιγμῶν ἐρῶ (Ἀριστοφ. Βατρ. 61.), ζητητέοι γε, μὴν οὐδὲν ἂν εἴησαν (Πλάτ. Πολιτικῷ 275. γ΄.), δοκεῖ γε δή (Πλάτ. Θεαιτ. 155. β΄.). — Καὶ ὅταν ἀναιρῆται τοῦ προηγουμένου λόγου ὁ ἐνδοιασμὸς, γέ τοι δή, οἷον· ἕξομέν τι παραμυθεῖσθαι αὐτὸν καὶ πείθειν ἠρέμα ἐπικρυπτόμενοι, ὅτι οὐχ ὑγιαίνει. Δεῖ γέ τοι δή (Πλάτ. Πολιτ. 5, 476. ε΄.).

Ἔτι πολλάκις εἰς τοὺς τύπους· ἀλλὰ μέντοι — γε· ἀλλὰ μὴν — γε· καὶ μὴν — γε· οὐ μὴν — γε· οὐδὲ μὴν — γε· οἷον· Ἀλλὰ μέντοι σοῦ γε οὕτω παρακελευομένου αἰσχρὸν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμεῖσθαι λέγειν (Πλάτ. Θεαιτ. 151. δ'.). Ἀλλὰ μὴν φαίνεταί γε (αὐτόθ. 286.). Καὶ μήν, ὅ γε ἐρωτᾷς, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι (αὐτόθ. 148. β'.). Ἀλλ' οὐ μήν, οἶμαί γε, ἐνύπνιον ἰδών, εἶπον ταύτῃ πῃ φανήσεσθαι τοὺς διαφερόντως ἀμφισβητοῦντας τῆς πολιτικῆς (Πλάτ. Πολιτικῷ, 290. β'.).

Τέλος δὲ εἶναι μεταβατικὸς, ὑποτάττων τι εἰς τὴν ἀρχικὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου, οἷον· ὁ μέν γε δι' ὀργάνων ἐκήλει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀπὸ τοῦ στόματος δυνάμει (Πλάτ. Συμπ. 215. γ'.) Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἄρτεμιν (Πλάτ. Θεαιτ. 149. β'.). Τὸν δέ γε νόμον ὁρῶμεν σχεδὸν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ξυντείνοντα (Πλάτ. Πολιτικῷ 294. β'., πρβ. αὐτόθ. 293. α'. δ'. 298. ε'. 301. δ'.).

η') Ἐπὶ βεβαιώσεως τοῦ λόγου κεῖνται τοί, μέντοι, μήν, μὲν οὖν, δῆτα, ἦ, ἐνίοτε καὶ δή.

Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἑταῖρόν μου καταθέομεν. Ἀλλά τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον, εἰ καὶ παραθέομεν τὸ ὀρθόν (Πλάτ. Θεαιτ. 171. γ'.). Τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ᾐρημένον ἂν εἴη (Πλάτ. Σοφ. 261. β'.). Σέ τοι λέγω (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1100.). Οὔτοι κακῶς σοι κείσεται, ὅ τι ἂν ἡμᾶς τοσούςδε ὄντας εὐεργετήσῃς (Πλάτ. Πολιτ. 1, 344. ε'.). Πολὺ δὲ ἔτι τούτων μᾶλλον δεησόμεθα μήτοι θεούς γε ποιεῖν ὀδυρομένους (αὐτόθ. 3, 388. β'.). Καὶ μετὰ τοῦ καί ἀπεργάζεται ἐναντίωσιν, καίτοι, καίτοι — γε· οἷον· τὸ ξυμφέρον μὲν οὖν καὶ σὺ ἀπεκρίνου δίκαιον εἶναι· καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρευες, ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην (Πλάτ. Πολιτ. 1, 339. α'.). Καίτοι γε ὀφειλόμενόν που τοῦτό ἐστιν, ὃ παρακατέθετο (Πλάτ. αὐτόθ. 332. α'.).

Καὶ μέντοι οὐκ ἐμὲ μόνον ταῦτα πεποίηκε (Πλάτ. Συμπ. 222. α'.). Καὶ μέντοι καὶ παραδίδωμι ὑμῖν τὸν λόγον (Πλάτ. Πολιτ. 1, 331. δ'.). Καὶ ταῦτα ἀληθῶς λέγεται; ἀληθῶς μέντοι

(Πλάτ. Φαίδ. 93. γ΄.). Εἶναι δὲ ὁ μέντοι πολλάκις καὶ ἐναντιωματικὸς, οἷον· οὐδαμῶς (δηλ. οὐκ ἔχω μηχανήν) ὅπως γ' ἂν αὐτοὶ οὗτοι (πεισθεῖεν)· ὅπως μέντ' ἂν οἱ τούτων υἱεῖς καὶ οἱ ἔπειτα (Πλάτ. Πολιτ. 3, 415. γ΄.). Καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, οὐ μέντοι ἧττον ἐφαίνετο πρέπειν, ἣν οἱ Θρᾷκες ἔπεμπον (Πλάτ. αὐτόθ. 1. ἀρχ.). Ἴσως μὲν οὖν καὶ ἐγὼ τὸν Ἔρωτα ἐπαινῶν πολλὰ παραλείπω, οὐ μέντοι ἑκών γε (Πλάτ. Συμπ. 188. ε΄.).

Εὑρίσκεται ὁ τοί καὶ ὁ μέντοι καὶ εἰς ἐρωτήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκφέρονται ἀποφατικῶς μετὰ τινὸς βεβαιότητος τοῦ ἐναντίου, οἷον· τί δέ; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους πώγωνας ἐχόντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ; (Πλάτ. Θεαιτ. 168. ε΄.), ὅπου ὁ ἀποκρινόμενος ἤθελεν ἀποκριθῆν· πολλῶν μέντοι. Σὺ δ' εἰπὲ ἐν δικαστηρίοις, οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσι μέντοι; ἢ τί φήσομεν; τοῦτ' αὐτό (Πλάτ. Φαίδρ. 261. γ΄.). Καὶ οὕτως ἐρωτᾷ ἑαυτὸν ὁ λησμονήσας τί, οἷον· φέρ' ἴδω· τί μέντοι πρῶτον ἦν; τί πρῶτον ἦν; τίς ἦν ἐν ᾗ ματτόμεθα μέντοι τἄλφιτα; (Ἀριστοφ. Νεφ. 787.).

Συγγενὴς εἰς τὸν μέντοι, ἀλλ' ἀσθενέστερος εἶναι ὁ μήν· φθόνος μὲν γὰρ οὐδεὶς οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν, ὅτι γε τρία ἡγοῦντο, καθ' ἕκαστον μὴν διορίσασθαι σαφῶς, τί ποτ' ἐστίν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥᾴδιον ἔργον (Πλάτ. Σοφ. 217. β΄.). Πολλάκις κατ' ἀρχὰς τῶν περιόδων· ἀλλὰ μήν, καὶ μήν· οἷον· καὶ μὴν, ὦ Κέφαλε, χαίρω γε διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις (Πλάτ. Πολιτ. 1, 328. δ΄.)· καὶ ὅς, Ἀπολλόδωρε, ἔφη, καὶ μὴν καὶ ἔναγχός σε ἐζήτουν βουλόμενος διαπυθέσθαι τὴν Ἀγάθωνος ξυνουσίαν (Πλάτ. Συμπ. ἀρχ.). Καὶ εἰς ἀποφατικὰς ἐκφράσεις· οὐ μήν, οὐδὲ μήν· οὐ μὴν εἴασάν γε αὐτὸν οἱ παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναι (Πλάτ. Πολιτ. 1, 344. δ΄.). Ἔτι κατ' ἐρώτησιν· τί μήν; οἷον· τί οὖν ἂν, ἔφην, εἴη ὁ Ἔρως; θνητός; Ἥκιστά γε. Ἀλλὰ τί μήν; Ὥσπερ τὰ πρότερα, ἔφη, μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου (Πλάτ. Συμπ.

202. δ'.). Περὶ τῆς φράσεως οὐ μήν, οὐ μέντοι ἀλλά, πρβ. ἀνωτ. ς'. τέλ.

Βεβαιωτικὸν εἶναι καὶ τὸ μὲν οὖν, οἷον· πάνυ μὲν οὖν, οὐ μὲν οὖν· Ἐγώ σοι οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν· Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ δύνασαι ἀντιλέγειν, ἐπεὶ Σωκράτει γε οὐδὲν χαλεπόν (Πλάτ. Συμπ. 201. γ'.). Ἐκτὸς τούτου τὸ μὲν οὖν κεῖται καὶ εἰς ἀποκρίσεις ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐξ ἐναντίας, οἷον· καὶ σὺ οὐκ ἀχθεσθήσει μοι ἀκούων τἀληθῆ; ἡσθήσομαι μὲν οὖν (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 8, 4, 11.). Τί οὖν φῄς; κολακεία δοκεῖ σοι εἶναι ἡ ῥητορική; Κολακείας μὲν οὖν ἔγωγε εἶπον μόριον· ἀλλ' οὐ μνημονεύεις τηλικοῦτος ὤν, ὦ Πῶλε; (Πλάτ. Γοργ. 466. α'.).

Ἔτι εἶναι βεβαιωτικὸς ὁ ἦ, οἷον· ἦ δεινοὺς εἴρηκας ἄνδρας (Πλάτ. Σοφ. 246. β'.), καὶ δῆτα, οἷον· νῦν δῆτα παντάπασί γε ἔγωγε, ἐπειδὴ ἐγγὺς τοῦ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, ξυνίημι οὐδὲ σμικρόν (Πλάτ. Θεαιτ. 208. ε'.). Καὶ πλησιάζει δὲ ἐνίοτε εἰς τὸν μήν καὶ τὸν μέντοι σύνδεσμον, οἷον· καὶ δῆτ' ὄναρ θαυμαστὸν εἶδον ἀρτίως (Ἀριστοφ. Σφηξ. 13.). Καὶ κεῖται ἤτοι εἰς ἀποκρίσεις ἢ εἰς ἐρωτήσεις, οἷον· Σώκρατες, καθεύδεις; οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς (Πλάτ. Συμπ. 218. γ'.)· τί δῆτα οἰόμεθα, εἴ τῳ γένοιτο αὐτὸ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινές; (Πλάτ. αὐτόθ. 211. δ'.). Τέλος ὁ δή, οἷον· ταῦτά τε δὴ πάντα, ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνοντες αὐτῷ λέγομεν, καὶ ὁμόσε, οἶμαι, χωρήσεται καταφρονήσας ἡμῶν καὶ λέγων, οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός, — γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε (Πλάτ. Θεαιτ. 166. α'.).

θ') Ἐπὶ εἰρωνείας κεῖται ὁ δή, δῆθεν, μέντοι, οἷον· καίτοι κάλλιον, — τήν τε κοινὴν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους, φίλους δὴ ὄντας, μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν (Θουκ. 6, 80.). Τῶν ἐν τῇ νήσῳ πείθουσί τινας, ὀλίγους ὑποπέμψαντες φίλους καὶ διδάξαντες, ὡς κατ' εὔνοιαν δῆθεν, λέγειν, ὅτι κράτιστον αὐτοῖς εἴη ὡς τάχιστα ἀποδρᾶναι (Θουκ. 4, 46.). Ἐδιδαξάμην μέντοι σε, νὴ Δί', ὦ μέλε, τοῖσιν δικαίοις

ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε μέλλεις μ' ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον καὶ καλὸν τὸν πατέρα τύπτεσθ' ἐστὶν ὑπὸ τῶν υἱέων (Ἀριστοφ. Νεφ. 1338.).

ι') Ἐπὶ ὑπονοίας τίθεται δήπου (δήπουθεν, Ἀριστοφ. Σφηξ. 295.), πού· οἷον, οὐ γὰρ δήπου τινὶ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλῳ ἔν γε τῇδε τῇ πόλει (Πλάτ. Πρωταγ. ἀρχ.). Οὐ γὰρ δήπου ἐκ διαφερομένων γε ἔτι τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος ἁρμονί' ἂν εἴη (Πλάτ. Συμπ. 187. β'.). Καὶ φατὲ αὐτὸν τοιοῦτόν τι εἶναι καὶ τοσούτων αἴτιον, ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος, δῆλον ὅτι τοῖς μὴ γιγνώσκουσιν· οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδόσι (Πλάτ. αὐτόθ. 199. α'.).

ια') Ἡ συμπλοκὴ λέξεων καὶ προτάσεων γίνεται διὰ τοῦ καί, τε καί, καὶ — καί· ἔτι ἐμφατικώτερον τὲ — καὶ δὴ καί· οἷον· Καὶ ἐγὼ μετεστράφην τε καὶ ἠρόμην, ποῦ αὐτὸς εἴη (Πλάτ. Πολ. ἀρχ.). Αἱροῦσι τὴν Θυρέαν καὶ τήν τε πόλιν κατέκαυσαν καὶ τὰ ἐνόντα ἐξεπόρθησαν (Θουκ. 4, 57.). Καὶ γῆρας καὶ νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ ξυμβαίνει (Πλάτ. Πολ. 1, 329. δ'.). Ὁ γὰρ Γλαύκων ἀεὶ ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόῤῥησιν οὐκ ἀπεδέξατο (αὐτόθ. 2. ἀρχ.). Ὁ καί εὑρίσκεται καὶ εἰς συμπλοκὴν ἐρωτήσεως ἐπὶ θαυμασμοῦ, οἷον· Καὶ τίς ἀνθρώπων τὸ μὴ ὂν δοξάσει; (Πλάτ. Θεαιτ.). Ἐπιδοτικὸν δὲ εἶναι τὸ καὶ — δέ· οἷον· καὶ αὐτὸς δὲ ἔπεμψεν ἡμῖν τὰ ἐπιτήδεια (Αἰσχίν. ἐπιστ. 5.).

Καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα ὁ τέ τίθεται κατ' ἀρχὴν περιόδου καὶ πρὸ τοῦ γάρ ἢ οὖν, οἷον· ταῦτά τε γάρ μοι ἅπαντα προὐγεγόνει καὶ μετὰ ταῦτα στρατεία ἡμῖν εἰς Ποτίδαιαν ἐγένετο (Πλάτ. Συμπ. 219. ε'.). Μετέθηκέ τε οὖν οὕτως αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ διὰ τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησε (Πλάτ. αὐτόθ. 191. γ'.). Ἔτι σημείωσαι τὰς φράσεις τά τε ἄλλα καί, ἄλλως τε καί (τουτ. μάλιστα), οἷον· θαυμασία εἰργάζετο τά τε ἄλλα καί ποτε ὄντος τοῦ πάγου οἵου δεινοτάτου — οὗτος δ' ἐξῄει ἔχων ἱμάτιον τοιοῦτον οἷόνπερ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν (Πλάτ. Συμπ. 220. β'.).

Φοβοῦμαι οὖν μὴ — ἄσκεπτον γένηται ὑπὸ τῶν ἐπεισκωμαζόντων λόγων, εἴ τις αὐτοῖς πείσεται· ἄλλως τε καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν πλήθει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξι' ἂν πάθοι, εἴτε ἱκανῶς, μηκυνόμενος τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφανιεῖ (*Πλάτ. Θεαιτ.* 184. *ά.*). *Ὅστις οὖν εἰδὼς τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας καὶ τηλικαύτας δυνάμεις οὕτω ταχέως ἀναιρεθείσας πιστεύει τοῖς παροῦσι λίαν ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως τε καὶ τῆς πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδεέστερον νῦν πραττούσης ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον* (*Ἰσοκρ. Ἀρεοπαγ.* 8, [141]).

Ἐλαφροτέρα εἶναι ἡ διὰ τοῦ τέ συμπλοκὴ τῶν προτάσεων, οἷον· *Ἥ τε πόλις οὐκ ὠφελεῖται ἐν τῷ τοιῷδε* (*Θουκ.* 3, 42.). *Καὶ οὕτω συνάπτονται δύο προτάσεις καὶ διὰ τοῦ τὲ — τέ, οἷον· ἐπειδὴ δὲ ἐκείνου ἀπηλλάγη, οἵ τε ἀδελφοὶ ἔλεγον αὐτῷ ὧν ἕνεκα παρεῖμεν, ἀνεγνώριζέ τέ με ἐκ τῆς προτέρας ἐπιδημίας καὶ ἠσπάζετο* (*Πλάτ. Παρμεν.* 127. *ά.*). *Αὐτός τε ἄχθομαι, ὑμᾶς τε τοὺς ἑταίρους ἐλεῶ* (*Πλάτ. Συμπ.* 173. *γ'.*) *).

ιβ') *Πρὸς διάζευξιν τοῦ λόγου χρησιμεύει ἢ — ἤ: ἤτοι — ἤ· εἴτε* (*εἴτ' οὖν*) — *εἴτε· ἐάν τε — ἐάν τε* (*ἄν τε — ἄν τε*), *οἷον· ἀλλὰ προσαναγκάζωμεν τοὺς ποιητὰς ἢ μὴ τούτων αὐτὰ ἔργα φάναι ἢ τούτους μὴ εἶναι θεῶν παῖδας* (*Πλάτ. Πολιτ.* 3, 391. *δ'.*). *Οὐκοῦν ἤτοι ὅλου τοῦ εἴδους ἢ μέρους ἕκαστον τὸ μεταλαμβάνον μεταλαμβάνει* (*Πλάτ. Παρμεν.*). *Ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μή, ἔχεις* (*Πλάτ. Συμποσ.* 200. *δ'.*). *Οὐκοῦν δαιμόνια μὲν φῄς με καὶ νομίζειν καὶ διδάσκειν, εἴτ' οὖν καινὰ εἴτε παλαιά* (*Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ.* 15.) **). *Ἀνάγκη ἃ ἔχουσιν ἔχειν, ἐὰν*

---

*) *Σημείωσαι καὶ τὴν ἀσύνδετον παράταξιν λέξεων, μάλιστα τριῶν, οἷον· ἡδέως ἂν πυνθανοίμην, τί ταῦθ' οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον. Τὰ ποῖα δή; Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον* (*Πλάτ. Σοφ.* 217. *ά. Παρβ. Γοργ.* 473. *β'.*)

**) *Εὑρίσκεται δὲ καὶ εἴτε — ἤ· οἷον· εἴτε Λυσίας ἤ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἢ γράψει* (*Πλάτ. Φαίδρ.* 277. *δ'.*). *Καὶ ἐνίοτε τὸ εἴτε — εἴτε τίθεται καὶ ἀντὶ τοῦ πότερον — ἤ· οἷον· σκέψαι τοίνυν τὸν τοῦ ἑταίρου σου λόγον, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει* (*Πλάτ. αὐτόθ.*). *Ἄλλοτε καὶ λείπει τὸ ἕτερον εἴτε· ὡς τὸ τὴν τοῦ μετρίου*

τε βούλωνται, ἐάν τε μή (Πλάτ. Συμπ. 200. γ΄.). Ἄν τέ τις εἰς κολυμβήθραν μικρὰν ἐμπέσῃ, ἄν τε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον, ὅμως γε νεῖ οὐδὲν ἧττον (Πλάτ. Πολιτ. 5.).

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑκάστοτε ἀπαιτούμενον νόημα μεταλλάττουσι τὰ συμπλεκτικὰ καὶ διαζευκτικὰ μόρια, οἷον· τὲ — δέ· τὲ — ἤ· καὶ κατ᾽ ἀπόφασιν οὔτε — οὐδέ, μήτε — μηδέ, οὔτε — τε, οἷον· πρὶν μὲν γὰρ ἦν ἔρως, Κρέοντί τε θρόνους ἐᾶσθαι, μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 367.). Ἀλλ᾽ ἐξ Ἀχιλλέως, ὃς μετὰ ζώντων θ᾽ ὅτ᾽ ἦν ἤκου᾽ ἄριστα, νῦν δὲ τῶν τεθνηκότων (Σοφ. Φιλ. 1296.). Οὔτ᾽ εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον—θαυμάσας ἔχω, οὐδ᾽ εἰ πρὸ τοῦ ἐμοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ᾽ ἔπη (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1141.). Περὶ αὐτοῦ τε — ἢ αὖ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου (Πλάτ. Θεαιτ.) *). Παρόντος γὰρ ἐκείνου οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν, ἐπελανθανόμην τε αὐτοῦ θαμά (Πλάτ. Πρωταγ. ἀρχ.). Ὥστε ἀπορεῖν τε τὸν ἀκούοντα καὶ ἀμφισβητεῖν, ὡς οὔτε ἔστι ταῦτα, εἴ τε ὅτι μάλιστα εἴη, πολλὴ ἀνάγκη αὐτὰ εἶναι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἄγνωστα (Πλάτ. Παρμεν. 135. α΄.).

Ἄλλως δὲ ἡ κατ᾽ ἀπόφασιν διάζευξις γίνεται διὰ τῶν οὔτε — οὔτε· οὔτε — οὔτε — οὐδέ· οὐδὲ — οὔτε — οὔτε· οὐ — οὐδέ **). Καὶ σημειωτέον, ὅτι τὸ μὲν οὔτε (μήτε) ἀνάγεται μόνον εἰς μέρη τινὰ περιόδου· τὸ δὲ οὐδέ (μηδέ) εἰς ὁλοκλήρους περιόδους καὶ ἐννοίας, οἷον· οὔτε γὰρ αὐτὸς βίᾳ πάσχει, εἴ τι πάσχει, οὔτε βίᾳ ποιῶν ποιεῖ (Πλάτ. Συμπ. 196. β΄.). Ἴστε, ὅτι οὔτ᾽ εἴ τις καλός ἐστι, μέλει αὐτῷ

φύσιν ὑπερβάλλον καὶ ὑπερβαλλόμενον ὑπ᾽ αὐτῆς ἐν λόγοις εἴτε καὶ ἐν ἔργοις ἆρ᾽ οὐκ αὖ λέξομεν ὡς ὄντως γιγνόμενον (Πλάτ. Πολιτικῷ, 283. ε΄.). Ἔτι σημείωσαι, ὅτι τὸ ἤ κεῖται καὶ ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ ἀλλέως· οὐκέτι ἔξεστί μοι οὔτε προσβλέψαι οὔτε διαλεχθῆναι καλῷ οὐδενί, ἢ οὑτοσὶ ζηλοτυπῶν με θαυμαστὰ ἐργάζεται (Πλ. Συμπ. 213. δ΄.).

*) Ἐνίοτε καὶ μὲν — τε, οἷον· πολλὰ μὲν ἐν πόνῳ κατά τε δρία πάντα καθαίρων ὠλεκόμαν (Σοφ. Τραχ.).

**) Λείπει ἐνίοτε ἡ πρώτη ἄρνησις, οἷον· γῆ δ᾽ οὔτ᾽ ἀὴρ οὔτ᾽ οὐρανὸς ἦν, ἤ· γῆ δ᾽ οὐδ᾽ ἀὴρ οὐδ᾽ οὐρανὸς ἦν (τουτ. οὔτε γῆ οὔτ᾽ ἀὴρ, κτλ., Ἀριστοφ. Ὄρν. 694.). Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον (Αἰσχύλ. [illegible] 515.), (τουτ. οὔτε γὰρ Πάρις, κτλ.)

οὐδὲν, ἀλλὰ καταφρονεῖ τοσοῦτον ὅσον οὐδ' ἂν εἷς οἰηθείη, οὔτ' εἴ τις πλούσιος, κτλ. (*αὐτόθ.* 216. *ἐ'*.). *Οὐδ' ἐγγὺς ἂν εὕροι τις ζητῶν, οὔτε τῶν νῦν οὔτε τῶν παλαιῶν* (*αὐτόθ.* 221. *δ'*.). *Μηδὲν ἐκεῖνο μήτε τι πλέον μήτε ἔλαττον γίγνεσθαι μηδὲ πάσχειν μηδέν* (*αὐτόθ.* 211. *β'*.). *Πρὸς τέλος ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν ἐξαίφνης κατόψεταί τι θαυμαστὸν τὴν φύσιν καλὸν — πρῶτον μὲν ἀεὶ ὂν καὶ οὔτε γιγνόμενον οὔτε ἀπολλύμενον, οὔτε αὐξανόμενον, οὔτε φθῖνον, ἔπειτα οὐ τῇ μὲν καλὸν, τῇ δὲ αἰσχρὸν, οὐδὲ τοτὲ μὲν, τοτὲ δ' οὔ, οὐδὲ πρὸς μὲν τὸ καλὸν, πρὸς δὲ τὸ αἰσχρὸν, οὐδ' ἔνθα μὲν καλὸν, ἔνθα δὲ αἰσχρὸν, οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτὸ τὸ καλὸν οἷον πρόσωπόν τι οὐδὲ χεῖρες οὐδε ἄλλο οὐδὲν ὧν σῶμα μετέχει, οὐδέ τις λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη, κτλ.* (*αὐτόθ.* 211. *α'*.). *Μὴ τοίνυν ἀνάγκαζε, ὃ μὴ καλόν ἐστιν, αἰσχρὸν εἶναι, μηδὲ, ὃ μὴ ἀγαθὸν, κακόν* (*αὐτόθ.* 202. *β'*.).

Ἐνταῦθα ἀπαιτεῖ ὁ λόγος νὰ θεωρήσωμεν τὰ περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀρνητικῶν μορίων. Δηλαδὴ οὐ (οὐκ, οὐχ, οὐχί) καὶ μή σημαίνουσι μὲν ἀμφότερα ἀπόφασιν, διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, καθόσον τὸ μὲν οὐ ἐμφαίνει πλήρη καὶ ἀνεξάρτητον τὴν ἄρνησιν, τὸ δὲ μή πάντοτε πλαγίαν καὶ ἀπ' ἄλλης σχέσεως κρεμαμένην· ὅθεν λέγεται εἰ μή, ἂν μή, ὅταν μή, ὅπως μή, ἵνα μή· ἔτι ὁσάκις ἡ ἄρνησις ἐξήρτηται ἐξ ὑποθέσεως ἢ ἀναφέρεται εἰς διάνοιαν. Καὶ ὅ τι λέγεται περὶ τοῦ οὐ καὶ μή, τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων πάντων, οἷον· οὐδέ, οὐδείς, οὐδαμῶς, μηδέ, μηδείς, μηδαμῶς, κτλ.

Ἡ χρῆσις τούτων τῶν δύο ἀρνητικῶν μορίων φαίνεται ἐναργέστατα εἰς ἀναφορικὰς, μετοχικὰς καὶ ἀπαρεμφατικὰς προτάσεις.

α) Εἰς ἀναφορικάς· οὗτοί εἰσιν, οἳ οὐδ' ὁτιοῦν τοὺς πολεμίους βλάπτουσι (*Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.* 5, 1, 28.), *ὅπου ἐκφράζεταί τι ὡρισμένον· ἐξ ἐναντίας δέ· αὐτὸ γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φο-*

βεῖται, ὅστις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστός τε καὶ ἄνανδρός ἐστιν (Πλάτ. Γοργ. 522. ε'.), ὅπου ὑπόκειται προϋπόθεσις (δηλ. εἴ τις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστός ἐστιν).

ββ') Εἰς Μετοχάς· ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν τῇ ἡλικίᾳ, παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην (τουτ. ἣ οὐδὲν ἐπηνέγκατο, ὡρισμένως, Λυσ. ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφ. χρημ. 14.). Ἀλλὰ πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ μὴ ἑτοίμου ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτός (Πλάτ. Συμπ. 200. ε'., ἐπειδὴ ὑπόκειται προϋπόθεσις)· ὁ δὲ μὴ ξυνιεὶς ἄμουσος (Πλάτ. Σοφ. 253. β'., τουτ. ὅστις ἢ εἴ τις μὴ ξυνίησι)· ἡδέως ἂν ἴδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα (Πλάτ. Συμπ. 216. γ'., τουτ. εἰ μὴ εἴη).

γγ') Εἰς τὰ Ἀπαρέμφατα τὸ μὲν οὐ ἀρνεῖται τὴν σύμπασαν πρότασιν, τὸ δὲ μή τὴν διάνοιαν τῆς προτάσεως μόνον, οἷον· ἡγεῖται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια καὶ ἡμᾶς οὐδὲν εἶναι (Πλάτ. Συμπ. 216. ε'.) Καὶ πῶς ἄν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἵ φασιν αὐτὸν οὐδὲ θεὸν εἶναι; (αὐτόθ. 202. β'.). Ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι παντάπασι τὴν τοῦ Ἔρωτος δύναμιν οὐκ ᾐσθῆσθαι (Πλάτ. αὐτόθ. 189. γ'.). Μὴ γὰρ δὴ οἴου, εἰ μὲν χρυσίον ἐζητοῦμεν, οὐκ ἄν ποτε ἡμᾶς ἑκόντας εἶναι ὑποκατακλίνεσθαι ἀλλήλοις, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. 1, 336. ε'.). Ἔοικας ἡμῶν γε οὐδὲν κήδεσθαι οὐδέ τι φροντίζειν, εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα, (αὐτόθ. 344. ε'.) — Οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἔρωτα, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁμολογεῖς μὴ εἶναι ἀγαθὸν μηδὲ καλόν, μηδέν τι μᾶλλον οἴου δεῖν αὐτὸν αἰσχρὸν καὶ κακὸν εἶναι (Πλάτ. Συμπ. 202. β'.). Τίς ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν (Πλάτ. Φαίδρ. 258.)*).

---

*) Σημείωσαι ἔτι, ὅτι τὸ οὐ μεταβάλλει καὶ λέξεις πάντῃ εἰς τὸ ἐναντίον, οἷον· ἡ τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσις (Θουκ. 1, 137.), καὶ ὑποθετικῶς ἡ μὴ ἐμπειρία. Ὅθεν συνέστησαν αἱ φράσεις, οὐκ ἐῶ (τουτ. κωλύω),

ιγ') Ἐπὶ ἐρωτήσεως κεῖται· ἦ, οἷον· ἦ καλῶς ἔχει; ἦ γάρ; (τουτ. δὲν ἔχει οὕτως;)· τίς δ' ἄλλος, ἢ που τῶν ἀπ' Αἰγίστου φίλων; (Εὐριπ. Ὀρ. 435.)· ἔτι μῶν· μῶν οὖν ἐν ἐλάττονί τινι νῦν ἐσμὲν ἀπορίᾳ περὶ τὸ ὄν (Πλάτ. Σοφ. 250. δ'.)· μῶν οὐ παιδιὰν νομιστέον; (αὐτόθ. 234.)· μῶν οὐκ ἤδη δῆλον; (αὐτόθ. 263. δ'.). καὶ μετ' ἐνδοιασμοῦ μῶν μή; οἷον· μῶν μὴ μακρὸς ὁ λόγος; (Πλάτ. Σοφ. 263. α'.)· μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λελέχθαι; (Πλάτ. Φαίδ. 84. γ'.)· ἔπειτα ἆρα· ἆρ' οὖν; ἆρά γε; συνήθως ἐπὶ ἀποφατικῆς ἀποκρίσεως, οἷον· ἆρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας; οὐδαμῶς (Πλάτ. Θεαιτ. 149. α'.)· ἆρ' οὖν καὶ τόδε αὐτῶν ἤσθησαι, ὅτι καὶ προμνήστριαί εἰσι δεινόταται, —; οὐ πάνυ τοῦτο οἶδα (αὐτόθ. δ'.)· ἆρά γε τοῦδε ἐπιθυμεῖτε, ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅτι μάλιστ' ἀλλήλοις; (Πλάτ. Συμπ. 192. δ'.); ἆρ' οὖν οὐκ ἀριθμητικὴ μὲν καί τινες ἕτεραι ταύτῃ συγγενεῖς τέχναι, ψιλαὶ τῶν πράξεών εἰσιν, τὸ δὲ γνῶναι παρέχονται μόνον; (Πλάτ. Πολιτικῷ, 258. δ'.)· καὶ μετ' ἐνδοιασμοῦ ἆρα μή, οἷον· ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; (Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 6, 34.). Τέλος εἰς διμελῆ ἐρώτησιν· πότερον — ἢ· πότερον δὲ ὧν κέκτησαι τὰ πλείω παρέλαβες, ἢ ἐπεκτήσω; (Πλάτ. Πολιτ. 1, 330. α'.).

οὔ φημι (τουτ. ἀρνοῦμαι), οὐκ ἀξιῶ (τουτ. ἡγοῦμαι ἀνάξιον). Ἰδὲ Σοφ. Αἴαντ. 1131. Πρβ. ἀνωτ. §. 29. Α'. α'. Ἔπειτα, ὅτι ἐμφατικῶς ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἀρνητικά, οἷον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὺν ἑταῖρον δεῖ παρελθεῖν (Πλάτ. Φαίδρ. τέλ.). Καὶ ἂν εἰς ἀποφατικὸν λόγον προστεθῶσι καὶ ἄλλοι καθόλου διορισμοί, ὡς τὰ πού, πώς, ποτέ, οὗτοι συνάπτονται κατὰ σύνθεσιν μετὰ τῶν ἀποφατικῶν μορίων, οἷον· τἄλλα τῶν μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει (Πλάτ. Παρμεν.). Σμικρὰ φύσις οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ἰδιώτην οὔτε πόλιν δρᾷ (Πλάτ. Πολ. 6.). Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἐνταῦθα ἡ φράσις οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, προηγουμένης ἄλλης ἀρνήσεως, οἷον· οὐ γὰρ ταῦτα ἀντ' ἐκείνων γέγονεν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ (Δημοσθ. π. παραπρ.), ὅπου τὸ οὐδὲ ἀναφέρεται εἰς τὴν προηγουμένην ἀποφατικὴν πρότασιν, καὶ ἐπιῤῥωννύει αὐτήν. — Τὸ δὲ μὴ μετὰ τὰς Προστακτικὰς καὶ μετὰ τὰ ῥήματα φοβεῖσθαι, ἀρνεῖσθαι, καθὼς καὶ τὸ μὴ οὐ εἰς τὰ Ἀπαρέμφατα καὶ τὰς Μετοχάς, φανερὸν εἶναι ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων. Ἰδὲ §. 29. Α'. Γ'. §. 39. Β'. ββ'.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ.

α΄) Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, λαλουμένη τὸ πάλαι οὐχὶ μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, ἔτι καὶ εἰς ἄλλους τινὰς τόπους, ὅπου ἦσαν Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, εἶχε κατὰ διαφόρους τόπους καὶ διαφόρους διαλέκτους. Αὗται δὲ καθόλου ἀνάγονται εἰς δύο, εἴς τε τὴν Ἰωνικὴν καὶ εἰς τὴν Δωρικὴν, αἵτινες ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν παρὰ τῶν Ἰώνων καὶ Δωριέων, τῶν δύο κυριωτέρων ἐθνῶν τῆς Ἑλλάδος.

β΄) Καὶ οἱ μὲν Ἴωνες, κατοικοῦντες πρότερον τὴν ὕστερον ὀνομασθεῖσαν Ἀττικὴν, ἔπεμψαν ἐκεῖθεν ἀποικίας εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς μικρᾶς Ἀσίας*). Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄποικοι οὗτοι ἐπολιτίσθησαν πρότερον τῆς μητροπόλεως καὶ σχεδὸν πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὠνομάζοντο αὐτοὶ μὲν ἐξαιρέτως Ἴωνες, καθὼς καὶ ἡ διάλεκτος αὐτῶν Ἰωνική (Ἰάς)· οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἀττικὴν ὑπολειφθέντες ἐκαλοῦντο ἔκτοτε Ἀττικοὶ καὶ Ἀθηναῖοι. Καὶ ἡ μὲν Ἰωνικὴ διάλεκτος εἶναι διὰ τὸ

---

*) ΗΡΟΔΟΤ. 1, 142. Οἱ δὲ Ἴωνες οὗτοι, τῶν καὶ τὸ Πανιώνιόν ἐστι, τοῦ μὲν οὐρανοῦ καὶ τῶν ὡρέων ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας πάντων ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· οὔτε γάρ τὰ ἄνω αὐτῆς χωρία τωὐτὸ ποιέει τῇ Ἰωνίῃ, οὔτε τὰ κάτω, οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἠῶ, οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἑσπέρην, τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ πιεζόμενα, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ αὐχμώδεος, γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι, ἀλλὰ τρόπους τέσσερας παραγωγέων. Μίλητος μὲν αὐτῶν πρώτη κέεται πόλις πρὸς μεσαμβρίην· μετὰ δὲ Μυοῦς τε καὶ Πριήνη· αὗται μὲν ἐν τῇ Καρίῃ κατοίκηνται, κατὰ ταὐτὰ διαλεγόμεναί σφι· αἵδε δὲ ἐν τῇ Λυδίῃ· Ἔφεσος, Κολοφὼν, Λέβεδος, Τέως, Κλαζομεναὶ, Φώκαια· αὗται δὲ αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδὲν, σφίσι δὲ ὁμοφωνέουσι. Ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται, Σάμον τε καὶ Χίον, ἡ δὲ μία ἐν τῇ ἠπείρῳ ἵδρυται, Ἐρυθραί. Χῖοι μέν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τωὐτὸ διαλέγονται, Σάμιοι δὲ ἐπ᾽ ἑωυτῶν μοῦνοι. Οὗτοι χαρακτῆρες γλώσσης τέσσερες γίνονται.

πλῆθος τῶν φωνηέντων καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν δασέων ἁπαλωτάτη· ἡ δὲ Ἀττική, διαμορφουμένη ὀλίγον ὕστερον, ὑπερέβη ταχέως καὶ ταύτην καὶ τὰς ἄλλας διαλέκτους, ἀποφεύγουσα μὲν καὶ τὴν Δωρικὴν τραχύτητα καὶ τὴν Ἰωνικὴν ἁπαλότητα, ἐξέχουσα δὲ διά τε τὸ εὔστροφον τῆς συντάξεως καὶ διὰ τὴν εἰς τὰς κράσεις καὶ ἀποφάνσεις μετριότητα. Ὥστε, εἰ καὶ ἡ Ἀττικὴ εἶναι τῷ ὄντι μητρόπολις τῶν Ἰώνων, ἡ Ἰωνικὴ ὅμως αὐτῶν διάλεκτος ἐκλαμβάνεται ὡς μήτηρ τῆς Ἀττικῆς.

γ') Οἱ δὲ Δωριεῖς, πολυπληθέστεροι ὄντες καὶ ὁρμώμενοι ἐκ τῆς Οἴτης τῆς Θεσσαλίας *), διέπεμπον καὶ περισσοτέρας ἀποικίας· ὥστε ἡ Δωρικὴ διάλεκτος ἐπεκράτει εἰς τὴν Δωρικὴν τετράπολιν, εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔτι εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, καὶ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ὅθεν καὶ πάλιν ἀπῳκίσθησαν νῆσοί τινες τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἦτο δὲ τραχεῖα αὕτη ἡ διάλεκτος καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν μακρῶν ᾱ κατὰ τὴν προφορὰν πλατεῖα — τὸ ὁποῖον ἐκάλουν πλατειασμὸν οἱ Ἕλληνες —, ἔτι διὰ παντὸς ἧττον τῶν ἄλλων ἀπειργασμένη. Συγγενὴς ταύτης ἦτον ἡ Αἰολικὴ (Αἰολὶς) διάλεκτος, ἀπὸ τῶν Αἰολέων, κατοικούντων τὸ πάλαι τὴν περὶ Φθιώτιδα Θεσσαλίαν. Ἦσαν δὲ τούτων Ἀκαρνανία, Ἤπειρος, Αἰτωλία, Λοκρὶς, Φωκὶς, ἔπειτα Βοιωτία, Ἦλις, Ἀχαΐα, ἔτι καὶ ἄλλαι ἀποικίαι εἴς τε τὴν μικρὰν Ἀσίαν (Αἰολὶς) **), καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος (Λέσβος), καὶ εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν.

δ') Τούτων τῶν τεσσάρων διαλέκτων εἰς ἑκάστην ὅτι ὑπῆρξαν καὶ τοπικαὶ διάλεκτοι, εἶναι φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Ἡρόδοτος (1, 142.), περὶ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου. Ἐπειδὴ δὲ ἐπολιτίζοντο οἱ Ἕλληνες, ἐν ᾧ ἦσαν ἀκόμη διῃρημένοι εἰς πολλὰς πολιτείας, ἐποίουν καὶ ἔγραφον ἕκαστος κατὰ τὴν διάλεκτον, καθ' ἣν ἀνετράφη ἢ ἣν προετίμα τῶν ἄλλων· ὅθεν καὶ Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης, ὄντες καὶ οἱ δύο Δωριεῖς τὸ γένος, ἔγραψαν ἰωνιστί.

Ἀλλ' εἰς ἣν διάλεκτον συνετάχθησαν τὰ πρῶτα τινὸς εἴδους ἀριστουργήματα, αὕτη ἔμεινε τοῦ εἴδους τούτου ἰδία διάλεκτος, ὡς τῆς μὲν ἐπικῆς ποιήσεως ἡ Ἰὰς, τῆς δὲ δραματικῆς ἡ Ἀτθίς.

ε') Μητέρα πασῶν τῶν διαλέκτων πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν παλαιάν τινα ἀρχέτυπον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐκ ταύτης κατὰ τὸ εἰκὸς ἐφύλαξε τῶν διαλέκτων ἑκάστη ἡ μὲν πολλὰ, ἡ δὲ ὀλίγα, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ἰδίως ἑκάστη ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἐξ ἐκείνης τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα κατὰ μικρὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐξέλιπον. Ὥστε εἶναι ὁμοίως δύσκολον νὰ διακρίνωμεν ἑκάστης διαλέκτου ὅλα τὰ ἰδιώματα, ὡς φανερὸν εἶναι, πῶς ἠδυνήθησαν διάφοροι σχηματισμοὶ νὰ μεταβῶσιν ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην, ὥστε οἱ Γραμματικοὶ εὑρίσκουσιν Αἰολισμοὺς καὶ Δωρισμοὺς καὶ Ἀττικισμοὺς εἰς αὐτὸν τὸν Ὅμηρον, ὅστις ὁμολογουμένως ἔγραψε κατὰ τὴν ἀρχαίαν τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον. Καὶ οὕτω δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ τοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον εὑρισκομένους Δωρισμοὺς, οἷον τὸν συνῃρημένον Μέλλοντα εἰς -σοῦμαι,

---

*) Παυσαν. 5, 1, 2.

**) Ἡρόδοτ. 1, 149.

καὶ τοὺς εἰς μὴ Ἀττικοὺς συγγραφεῖς Ἀττικοὺς σχηματισμοὺς, ὡς τὴν εἰς -ως Ἀττικὴν κλίσιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Καὶ τὰ ποιητικὰ δὲ σχήματα καὶ αἱ λεγόμεναι ποιητικαὶ ἄδειαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ταύτην ἀνήκουσι τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν· ἐπειδὴ οἱ ποιηταὶ ἦσαν μὲν δημιουργοὶ τῆς γλώσσης, διέλεγον δὲ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἰδιωμάτων τὰ προχειρότατα, καὶ καινοτομοῦντες εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπέβλεπον πάντοτε εἰς τὴν ἀναλογίαν καὶ τῶν προηγηθέντων τὴν χρῆσιν. Καὶ πολλὰ μὲν τῶν τοιούτων σχημάτων καὶ λέξεις πολλαὶ, ὡς εἰκὸς, ἐν τοσούτῳ ἀπηρχαιοῦντο· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι τῶν ποιητῶν, νομίζοντες ὅτι δὲν εἶναι καλὸν νὰ στερηθῇ ἡ γλῶσσα τοῦ τοιούτου πλούτου, παραλαμβάνοντες πάλιν τὰ ἤδη ἀσυνήθως ἔχοντα, ἐφύλαττον σχηματισμοὺς ποιητικοὺς καὶ ποιητικὰς ἀδείας.

ς') Ἔγραψαν οὖν εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον οἱ ἀρχαιότατοι ποιηταὶ, Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος καὶ Θέογνις· ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ διάλεκτος, οὖσα μᾶλλον μικτὴ καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν πλησιεστέρα, ὑπῆρξε μετὰ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γλῶσσα τῶν ποιητῶν. Καὶ ἔμειναν δὲ Ὅμηρος καὶ οἱ ἄλλοι Ἰωνικοὶ ποιηταὶ κανόνες τῶν λοιπῶν τῆς ποιήσεως εἰδῶν καὶ μάλιστα τῶν ἑξαμέτρων (τῶν ἐπικῶν καὶ διδακτικῶν καὶ ἐλεγείων)· ὥστε διαφυλαχθεῖσα ἡ Ἰωνικὴ τοῦ Ὁμήρου γλῶσσα μετὰ τῶν ἰδιωμάτων καὶ ἀρχαϊσμῶν αὐτῆς ἦτο διάλεκτος κοινὴ, ὡς ἡ Ἀττικὴ τῶν λογογράφων, οὕτως αὕτη τῶν ποιητῶν, οἷον Καλλιμάχου, Ἀπολλωνίου καὶ ἄλλων. Δύναται δέ τις νὰ τὴν ὀνομάσῃ προσφυῶς ἐπικὴν γλῶσσαν, ὡς προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. Ἡ δὲ νεωτέρα καὶ κυρίως Ἰωνικὴ καλουμένη διάλεκτος εὑρίσκεται εἰς τοὺς πεζογράφους, ἐξ ὧν ἐπιφανέστατοι εἶναι Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης.

ζ') Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ποιητῶν οἱ Λυρικοὶ ἔγραφον μὲν εἰς πᾶσαν διάλεκτον· παλαιότατοι δὲ καὶ ὀνομαστότατοι ὑπῆρξαν οἱ Αἰολεῖς, καὶ τούτων ἔξαρχοι Σαπφὼ καὶ Ἀλκαῖος, τῶν ὁποίων ὀλίγα μόνον σώζονται λείψανα. Ἀνακρέων δὲ ἔγραψεν Ἰωνιστὶ, καθὼς δεικνύουσί τινα λείψανα αὐτοῦ· τῶν δὲ ἄλλων οἱ περισσότεροι ἐποίησαν Δωριστὶ, διαπλάττοντες ἰδίαν ἕκαστος γλῶσσαν καὶ ἐκλέγοντες τὰ πρόσφορα ἐκ τῶν παντοδαπῶν σχηματισμῶν τῆς ἐκτεταμένης ταύτης διαλέκτου. Τούτων δὲ μόνον Πινδάρου τὰ σωζόμενα ἀποτελοῦσιν ὅλον τί ποίημα. Ἐπειδὴ Δωριστὶ μὲν ἐγράφησαν καὶ εἰδύλλια ὑπὸ Θεοκρίτου καὶ Μόσχου καὶ Βίωνος· ἀλλὰ τούτων ὁ νέος Δωρισμὸς παραλλάττει πολὺ τοῦ ἀρχαίου τοῦ Πινδάρου. — Κατὰ πεζὴν Δωρικὴν διάλεκτον ἐσώθησαν ὀλιγώτατα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μαθηματικὰ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα. Κανὼν δὲ ταύτης ἐνομίζετο Ἀρχύτας *).

---

*) Τῶν παλαιῶν ἐπιγραμμάτων τὰ μὲν εἶναι Ἰωνιστὶ, τὰ δὲ Δωριστὶ γεγραμμένα, ἀλλ' ὁ Δωρισμὸς εἰς τοῦτο τὸ εἶδος ἦτο πολὺ ἁπλούστερος καὶ εὐγενέστερος, ἔχων ὀλίγα μόνον Δωρικὰ σχήματα. Πρὸς δὲ τούτοις σημείωσαι, ὅτι Δωρικὴν ὀνομάζουσι καὶ τὴν γλῶσσαν, ἣν μεταχειρίζονται οἱ δραματοποιοὶ εἰς τὰ λυρικὰ τοῦ δράματος μέρη. Ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν ἔχει ἐκ τοῦ Δωρισμοῦ ἄλλο τι παρὰ τὴν χρῆσιν τοῦ μακροῦ ᾱ καὶ τῶν Γενικῶν· Πηλεΐδα, Μουσᾶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ.

§. 1.

Ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος διαιρεῖται εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν νεωτέραν. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἀρχαίαν ἔγραψαν Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος, εἰς δὲ τὴν νεωτέραν Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωνισμὸς τοῦ Ὁμήρου εἶναι πεποικιλμένος τὰ πολλὰ μὲ ποιητικοὺς σχηματισμούς, ἀποτείνοντας εἰς τὴν ἀρχαίαν πρωτότυπον γλῶσσαν, κρίνομεν εὔλογον νὰ παριστάνωμεν τὰ τοῦ νεωτέρου Ἰωνισμοῦ κατὰ τάξιν ἐφεξῆς, ὑποσημειοῦντες ἐν κεφαλαίοις τὰ ἀξιολογώτερα ἐκείνου τοῦ ἀρχαίου ἰδιώματος.

§. 2.

ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Καθὼς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, οὕτω καὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον σπάνιον εἶναι τὸ δασὺ πνεῦμα, ὅθεν ἄμαξα, ἴρηξ. Ἴδε περὶ δὲ τούτου καὶ περὶ τοῦ διγάμματος Κεφάλ. Β΄. §. 1.

§. 3.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ.

Α΄. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι

α΄) τὸ ᾱ εἰς η̄, μάλιστα ὅταν προηγῆται φωνῆεν ἢ ἀμετάβολον, οἷον σοφίη, χώρη, νεηνίης, ἰητρός, θώρηξ, ἠήρ, πρήσσω, πρῆγμα, Πρίηπος, Ἰήσων, Στύμφηλος, νηῦς, γρηῦς·

β΄) τὸ ᾱ εἰς ε̄, μάλιστα πρὸ φωνηέντων καὶ τῶν ὑγρῶν συμφώνων, οἷον τέσσερα (τέσσαρα), ὕελος (ὕαλος), βέρεθρον (βάραθρον), χρέωμαι (χράομαι), ἔρσην (ἄρσην)· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνάπαλιν, οἷον τράπω (τρέπω), τάμνω (τέμνω), μέγαθος (μέγεθος)·

γ΄) τὸ ᾱ μακρὸν ὂν πρὸ ἄλλου φωνήεντος εἰς αι, ὡς αἰετός (ἀετός), αἰεί (ἀεί). Ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ αι τῆς Πληθ. Δοτικῆς εἰς η̄, οἷον Μούσῃσι·

δ′) τὸ αυ εἰς ωυ, οἷον θῶϋμα (θαῦμα), θωϋμάζω (θαυμάζω), τρῶϋμα, τρῶμα (τραῦμα)· καὶ οὕτως εἰς τὰς ἀντωνυμίας· ἐμεωϋτοῦ, σεωϋτοῦ, ἑωϋτοῦ (ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ)·

ε′) τὸ ε̄ ἐνίοτε μὲν εἰς ῑ, οἷον Ἱστίη (Ἑστία), ἄλλοτε δὲ εἰς ει, ξεῖνος (ξένος), στεινός (στενός)*), κεινός (κενός), εἰρωτάω (ἐρωτάω), εἵνεκα (ἕνεκα), ἠνείχθην (ἠνέχθην). Ἐξ ἐναντίας δὲ ἐκβάλλουσι τὸ ῑ εἰς τὸ δείκνυμι δέξω, δεδέχθαι, ἀπόδεξις, καὶ εἰς τὸ μείζων, κρείσσων, λέγοντες μέζον, κρέσσων, ἔτι δὲ εἰς τὰ ἐπίθετα, ἐπιτήδεος, τέλεος, ὠκέα (ὠκεῖα), καὶ εἰς τὰς πτώσεις τῆς λέξεως χείρ, χερός, χερί. Ἐκτὸς τούτων τὸ ε̄ μεταβαίνει καὶ εἰς η̄, οἷον μετήωρος (μετέωρος), θηήσασθαι (θεάσασθαι), καὶ εἰς τὴν Ἑν. Αἰτιατικὴν τῆς Γ′. Κλίσεως, ὡς βασιλῆα (βασιλέα), ἔτι εἰς τὴν διφθόγγου μεταβολὴν κληΐς (κλείς), ἀγγήϊον (ἀγγεῖον), ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνάπαλιν, ὡς ἕσσων (ἥσσων)**)·

ϛ′) τὸ ο̄ εἰς ου, οἷον οὔνομα (ὄνομα), νοῦσος (νόσος), κοῦρος (κόρος), μοῦνος (μόνος), οὖρος (ὅρος)***). Ἐξ ἐναντίας τὸ ου ἐνίοτε μεταβαίνει εἰς ω̄, οἷον ὦν (οὖν), Δωριστί.

Β′. Ἐκτὸς τούτων τῶν παρατηρήσεων ἀξιομνημόνευτος εἶναι

1. ἡ χρῆσις τοῦ ᾱ,

α′) ἀντὶ η̄, πρὸς ἔνδειξιν τῆς ῥίζης, οἷον μεσαμβρίη (μεσημβρία), ἀμφισβασίη (ἀμφισβησία), λέλασται (λέλησται), πάρη (πήρα)·

β′) ἀντὶ τοῦ ο̄, ὡς ἀῤῥωδέειν (ὀῤῥωδεῖν)†).

2. τοῦ η ἀντὶ τοῦ συνθετικοῦ ο̄, οἷον πυρηφόρος (πυροφόρος), θεήτοκος (θεότοκος), πολιήτης [πολίτης])††).

3. τοῦ ε̄, ὡς παρεμβαλλομένου ἢ πρὸ τοῦ ὁμογενοῦς η̄ ἢ μετὰ τοῦτο, οἷον ἠέλιος, ἀδελφεή†††). Ἀποβάλλεται δὲ πολλάκις ἀρ-

---

*) Πρβ. τὰ ἐπικά· εἰν (ἐν), ὑπείρ (ὑπέρ), πεῖρας (πέρας), θεμείλιος (θεμέλιος), ἀπειρέσιος, ἀπερείσιος, κατὰ χρείαν τοῦ μέτρου. Ὁμοίως χρύσειος (χρύσεος), σπεῖος (σπέος), εἶαρ (ἔαρ), εἵως (ἕως), λείων (λέων)· πρβ. καὶ τοὺς σχηματισμούς, λιπείωμεν (λιπέωμεν, λιπῶμεν). Ἰδὲ κατ.

**) Πρβ. τὰ ἐπικά· ξερός (ξηρός), καὶ ἀργέτι (ἀργῆτι).

***) Πρβ. τὸ ἐπικόν· οὖλος (ὅλος), καὶ διὰ τὸ ἐναντίον, βόλεσθαι (βούλεσθαι).

†) Εἰς τοὺς ἐποποιοὺς τὸ ᾱ κατὰ τὴν ἀρχὴν λέξεως ἀποβάλλεται, οἷον σταχύεσσι (ἀσταχύεσσι), στεροπὴ (ἀστεροπή).

††) Πρβ. τὰ ἐπικά· ὀλιγηπελίης, τανηλεγέος, καὶ ὅπου συμπίπτουσι περισσότεραι βραχεῖαι συλλαβαί, οἷον ἐπήβολος, συνηβολίη, ἐπηετανός, εὐηγενέος.

†††) Πρβ. τὰ ἐπικά· ἦεν (ἦν), ἠέ (ἤ). Ἄλλως οἱ Ἐποποιοὶ διπλασιάζουσι τὸ ε̄, οἷον ἔεδνα, ἐέλδωρ, ἐέλπομαι, ἐέρση, κτλ.. Τοῦτο καλοῦσιν ἐπέκτασιν οἱ Γραμματικοί.

χόμενον τῆς λέξεως, οἷον· ὁ ρ τ ή, ὁ ρ τ ά ζ ω (ἑορτή, ἑορτάζω), κ ε ῖ-ν ο ς (ἐκεῖνος), κ ε ῖ σ ε (ἐκεῖσε), κ ε ῖ θ ι (ἐκεῖθι), κ ε ῖ θ ε ν (ἐκεῖθεν), ο ἰ κ ό ς (ἐοικός*).

4. τοῦ ῑ, ὡς χρησιμεύοντος πολλάκις πρὸς ἔκτασιν τοῦ ō, μάλιστα μὲν εἰς τὴν Γενικὴν τῆς Β'. Κλίσεως, οιο (ου), ἵ π π ο ι ο, ἔπειτα καὶ εἰς ἄλλα, οἷον ἀ λ ο ι ᾶ ν (ἀλοᾶν)**).

5. τοῦ ω̄,

α') ἀντὶ η̄, οἷον π τ ώ σ σ ε ι ν (πτήσσειν), ῥ ώ σ σ ε ι ν (ῥήσσειν),

β') ἀντὶ οη κατὰ συναίρεσιν, οἷον ὀ γ δ ώ κ ο ν τ α (ὀγδοήκοντα), ἔ β ω-σ α (ἐβόησα), β ω θ ε ῖ ν (βοηθεῖν).

§. 4.

ΠΕΡΙ ΕΚΤΑΣΕΩΣ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ.

α') Προφέρουσιν οἱ Ἴωνες τὰς διφθόγγους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διῃρημένως, ὅθεν καὶ ἡ Δοτ. τῆς Γ'. Κλίσεως -εϊ δὲν συναιρεῖται, ὁμοίως τὸ π α τ ρ ώ ϊ ο ν, τὸ χ ρ η ΐ ζ ο μ ε ν. Πρβ. §. 2. δ'.

β') Πολλάκις αὕτη ἡ διαίρεσις αὐξάνεται καὶ δι' ἐκτάσεως τῶν φωνηέντων, οἷον ο ἰ κ η ΐ η (οἰκεία), σ τ ρ α τ η ΐ η (στρατεία), κ λ η ΐ ς (κλεῖς), β α σ ι λ η ΐ η (βασιλεία).

§. 5.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

α') Οἱ Ἴωνες συναιροῦσιν ὀλίγα μόνον τῶν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς διῃρημένων, οἷον ἱ ρ ό ς (ἱερός), ὁ ρ τ ή (ἑορτή), ἵ ρ η ξ (ἵεραξ)· (πρβ. §. 2. Β'. 5. β'.), καὶ ἔχουσι κοινὴν μὲ τοὺς Δωριεῖς ἰδιαιτέραν συναίρεσιν τοῦ ε ο εἰς ε υ, οἷον π λ ε ῦ ν ε ς (πλέοντες), φ ι λ ε ύ μ ε ν ο ς (φιλούμενος)· (ἰδὲ κατωτ. §. 19. α'.), καὶ τοῦ α ε, α ε ι, ε ε, εἰς η̄· ἰδὲ κατωτ. αὐτόθ.

β') Περὶ τῆς συναιρέσεως τῶν εἰς ά ω καὶ έ ω καὶ ό ω ῥημάτων ἰδὲ κατωτ. §. 19.

ΕΠΙΚΑ. Ταύτην τὴν συνήθειαν φυλάττουσι μάλιστα οἱ ποιηταὶ, λέγοντες ὀΐομαι, ἀΐω, ἀΐσσω, ἀ ϋ τ ή, ὄ ϊ ς, π ά ϊ ς, ἐΰ καὶ ἠΰ, ἠΰ κ ο μ ο ς, ἠ ΰ τ ε (εὔκομος, εὖτε). Παραπλησίως οἱ ποιηταὶ ἐκτείνουσι τὸ μακρὸν φωνῆεν ἢ δι' ἐπαναλήψεως τοῦ βραχέος ἢ διὰ διπλασιασμοῦ τοῦ μακροῦ, οἷον φ ά α ν θ ε ν (φάνθεν), κ ρ ή η ν ο ν (κρῆνον). Ἐκτείνεται δὲ καὶ τὸ ο εἰς ω̄, οἷον Δ ι ώ ν υ σ ο ς, κ ώ ρ η.

---

*) Πρβ. τὸ ἐπικόν· ἴ κ ε λ ο ς (εἴκελος).

**) Πρβ. τὸ Ὁμηρικόν· ἠ γ ν ο ί η σ ε, καὶ τὴν ἐπικὴν ἔκτασιν τῆς Γενικῆς τῶν Δυϊκῶν· ἵ π π ο ι ϊ ν.

γ') Εἶναι δὲ φανερὸν καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων, ὅτι διαφεύγουσιν ὅσον δυνατὸν τὴν συναίρεσιν, μάλιστα

α') ὅπου τὸ πρῶτον φωνῆεν ἦναι ε, οἷον κλέεθρον (κλεῖθρον), ῥέεθρον (ῥεῖθρον), ἀληθέος (ἀληθοῦς), ἐποίεε (ἐποίει)·

β') ὅπου ἀποβάλλωνται σύμφωνα, οἷον κέραος (κέρατος), κέραϊ (κέρατι), τύπτεαι (τύπτεσαι).

§. 6.
ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΣ.

Ἔχουσι καὶ οἱ Ἴωνες τὴν κρᾶσιν, ἀλλ' εἰς ὀλίγας περιπτώσεις μόνον· κιρνῶσι δὲ τότε μετὰ τῶν Δωριέων τὸ ο καὶ α εἰς ω, οἷον τὤγαλμα (τὸ ἄγαλμα), τὠληθές (τὸ ἀληθές), τὠπὸ (τὸ ἀπό), καὶ τὸ δὲ δασὺ ἀφανίζεται, οἷον ὤριστος (ὁ ἄριστος), ὦλλοι (οἱ ἄλλοι), ωὐτός (ὁ αὐτός).

§. 7.
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΥΜΦΩΝΩΝ.

Ἐπειδὴ ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος κατὰ τὴν τῶν συμφώνων μεταβολὴν, καθὼς καὶ ἡ Δωρικὴ καὶ Αἰολικὴ, ἀκολουθεῖ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, εἶναι φανερὸν, ὅτι ἔχει πολλὰς ὁμοιότητας μὲ ἐκείνας. Διὸ ἀναφέρομεν ἐνταῦθα μόνον τὰ ἀξιολογώτερα. Καὶ εἰς μὲν τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερομένων συμφώνων λαμβάνεται

1. γ ἀντὶ β, οἷον γλήχων (βλήχων),
2. κ ἀντὶ π, οἷον κοῖος, κοίη, κοῖον (ποῖος, ποίη, ποῖον),
3. κ ἀντὶ χ, οἷον δέκομαι (δέχομαι).

ἐκ δὲ τῶν διὰ τῆς γλώσσης προφερομένων

1. δ καὶ θ ἀντὶ σ, οἷον ὀδμή (ὀσμή) *),
2. ζ ἀντὶ δ, οἷον ζορκάδες (δορκάδες) **),
3. σσ ἀντὶ ττ, οἷον τάσσειν, γλῶσσα ***).

§. 8.
ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΕΥΦΩΝΙΑΣ.

α') Οἱ Ἴωνες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαφεύγουσι τὰ δασέα, ὅθεν λέγουσιν ἀπιγμένοι (ἀφιγμένοι), ἀπίκοντο, ἐπ' ὅσον, οὐκ ὅσιον, κατάπερ, μετιστάναι, ἀπήγησις (ἀφήγησις).

---

*) Πρβ. τὰ ἐπικά· ἴδμεν (ἴσμεν), κεκαδμένον (κεκασμένον), κεκορυθμένος (κεκορυσμένος).

**) Τὸ ζ κεῖται καὶ ἀντὶ γ, οἷον φύζα (φυγή), πεφυζώς (πεφυγώς). Ὅμηρ.

***) Οἱ ποιηταὶ καὶ διπλασιάζουσι κατὰ χρείαν τοῦ μέτρου τὰ ὑγρὰ λ, μ, ν, καὶ τὸ δ, τ, π, σ, οἷον ἔλλαβε, ἐϋμμελίω, ἔϋννητος, ἔδδεισε, ὅττι, ὅππως, ὅσσον.

β΄) Εἰς λέξεις τινὰς τρέπουσι τὸ πρῶτον δασὺ, οἷον κιθών (χιτών), ἐνθεῦτεν (ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (ἐνταῦθα).

γ΄) Τὰ πάθη τῶν προθέσεων ἀνά, κατά, καθὼς καὶ τὰς μεταθέσεις καὶ παρενθέσεις ἔχουσι κοινὰ μετὰ τῶν Δωριέων *). Ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β΄.

§. 9.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΦΕΛΚΥΣΤΙΚΟΥ Ν ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΛΗΚΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ.

α΄) Τὸ ἐφελκυστικὸν ν̄ λείπει καὶ πρὸ φωνηέντων· οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ πρὸ συμφώνων, τὸ μεταχειρίζονται τοῦ μέτρου ἕνεκα. Ἐκτὸς δὲ τούτου εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἴωνας ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ γ΄. Ἑν. πρόσωπον τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ, οἷον ᾔδειν.

β΄) Τῶν μορίων ἀτρέμας, πολλάκις, τὸ ληκτικὸν ς̄ λείπει. Οἱ δὲ ἐποποιοὶ καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οἷον ἔμπας, ἔμπα, ἀμφίς, ἀμφί, ἰθύς, ἰθύ, ἄλλοθεν, ἄλλοθε, μεταχειρίζονται ἐναλλάξ.

§. 10.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΥ.

Σπανίως εὑρίσκεται ἡ ἀπόστροφος εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον. Ἡρόδοτος τὴν παραδέχεται ἐνίοτε εἰς τὴν διά πρόθεσιν, οἷον δι᾽ ἥν, δι᾽ ἐκείνου **).

---

*) Μάλιστα δὲ οἱ ἐποποιοὶ συνηθίζουσι τὴν παρένθεσιν

α΄) τοῦ μ̄, οἷον ἄμβροτος, φθισίμβροτος, ἀμφασιή·

β΄) τοῦ ν̄, οἷον ὑπεμνήμυκε, ἀμπνύνθη (ἀνεπνύσθη), νώνυμνος, ἀπάλαμνος·

γ΄) τοῦ β̄, οἷον μέμβλεται (μεμέληται), καὶ ὁμοῦ μετὰ μεταθέσεως ἥμβροτον (ἥμαρτον), παρμέμβλωκε·

δ΄) τοῦ θ̄ καὶ τ̄, οἷον μαλθακός, χθαμαλός, πτόλις, πτολίεθρον.

**) Εἰς δὲ τὴν ἐπικὴν ποίησιν ἀναφαίνεται

α΄) ἐπὶ βραχέων φωνηέντων, οἷον τοῦ ᾱ καὶ ε̄ (ἐκτὸς τοῦ ἰδέ, τῆς καταλήξεως -ζε, καὶ τῆς Εὐκτικῆς εἰς ειε), ἔτι δὲ τοῦ ῑ (ἐκτὸς τοῦ ὅτι), καὶ τοῦ ο̄, οἷον τοῦτο, δύο, ἀπό, καὶ εἰς τὰς Παθητικὰς καταλήξεις -ατο, -ετο, -οντο, οιατο·

β΄) ἐπὶ διφθόγγων, οἷον αι, κατὰ τὰς Παθητικὰς καταλήξεις -ομαι, -εται, -ειαι, -ονται, -εσθαι, -ασθαι· καὶ οι, κατὰ τὸ τοί καὶ μοί·

γ΄) κατὰ τὴν συνίζησιν ὅμως εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμφίβολοι αἱ γραφαί.

§. 11.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ.

Α'.

Κ Λ Ι Σ Ι Σ Α'.

α') Ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα τὸ η̄ ὄχι μόνον ἀντὶ τοῦ μακροῦ ᾱ, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ βραχέος, οἷον σ ο φ ί η, ἀ λ η θ ε ί η. Καὶ ἡ μὲν Ἑν. Αἰτιατικὴ ἀκολουθεῖ τὴν Ὀνομαστικὴν, ἡ δὲ Πληθ. Γενικὴ λαμβάνει τὸν διῃρημένον σχηματισμὸν -έ ω ν, καὶ ταῦτα καὶ εἰς τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, οἷον χ ί λ ι α ι, χ ι λ ι έ ω ν.

Ἑν.	σοφίη	Πληθ.	Μοῦσαι
	σοφίης		Μουσέων
	σοφίῃ		Μούσῃσι
	σοφίην		Μούσας.

β') Τῶν δὲ εἰς η ς ὀνομάτων τὴν μὲν Ἑν. Γενικὴν σχηματίζουσιν εἰς ε ω, οἷον π ο λ ι ή τ η ς, π ο λ ι ή τ ε ω, Γ ύ γ η ς, Γ ύ γ ε ω, τὴν δὲ Ἑν. Αἰτιατικὴν ἐνίοτε καὶ εἰς ε α (Πληθ. ε α ς), οἷον δ ε σ π ό τ η ς, δ ε σ π ό τ ε α, δ ε σ π ό τ ε α ς, Μ ι λ τ ι ά δ η ς, Μ ι λ τ ι ά δ ε α, Ξ έ ρ ξ η ς, Ξ έ ρ ξ ε α. Καὶ ταῦτα τότε λογίζονται τῶν ἑτεροκλίτων.

ΕΠΙΚΑ. Α'. α') Ἡ ἐπικὴ γλῶσσα παραλλάττει, καθ' ὅσον

1. ἀφίνει ἄτρεπτον τὸ καθαρὸν ᾱ εἰς τὰ ἀρσενικὰ Α ὐ γ ε ί α ς, Ἑ ρ μ ε ί α ς *)·
2. ἀφίνει ἄτρεπτον τὸ ᾱ εἰς τὸ ὄνομα θ ε ά·
3. σχηματίζει τοῦ Ν ύ μ φ η τὴν Κλητικὴν εἰς βραχὺ ᾱ, Ν ύ μ φ ᾰ.

β') Ἐπικὸς εἶναι καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν ἀρσενικῶν εἰς ᾱ βραχὺ, οἷον ἱ π π ό τ α, α ἰ χ μ η τ ά, κ υ α ν ο χ α ῖ τ α, ἔτι τῶν εἰς η ς ὀνομάτων ἡ Γενικὴ α ο (εω), οἷον Ἄ λ τ ᾱ ο.

γ') Ἡ Πληθ. Γενικὴ σχηματίζεται εἰς ά ω ν (ᾱ μακρὸν), οἷον Μ ο υ σ ά ω ν, ῥ ο ά ω ν.

Β'.

Κ Λ Ι Σ Ι Σ Β'.

α') Σπάνιος εἶναι ἐνταῦθα ὁ εἰς ε ω σχηματισμὸς τῆς Ἑν. Γενικῆς, ἀνήκων εἰς τὸν μεταπλασμὸν, οἷον Κ ρ ο ί σ ε ω, Β ά τ τ ε ω, Δ η μ ο κ ρ ί τ ε ω. Συνηθεστέρα εἶναι εἰς τὴν Πληθ. Γενικὴν ἡ παρεμβολὴ

---

*) Οὕτως ἀναλύει ἡ ἐπικὴ γλῶσσα μερικοὺς συνῃρημένους σχηματισμοὺς, παρεμβάλλουσα τὸ ῑ, οἷον γ α ῖ α (γῆ), Ἀ θ η ν α ί α, Ἀ θ η ν α ί η (Ἀθηνᾶ), ἀ ν α γ κ α ί η (ἀνάγκη), σ ε λ η ν α ί η (σελήνη), Π ε ρ σ ε φ ό ν ε ι α (Περσεφόνη), Π η ν ε λ ό π ε ι α (Πηνελόπη). Ἐκ δὲ τούτων τινὲς σχηματισμοὶ ἀπέμειναν καὶ εἰς τὸν κοινὸν Ἰωνισμόν.

τοῦ ε͞, οἷον πεσσέων, πυρέων. Ἡ δὲ Πληθ. Δοτικὴ φυλάττει τὴν ἀρχικὴν κατάληξιν οισι, οἷον λόγοισι.

β΄) Εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας ὁ ὀνομαζόμενος Ἀττικὸς σχηματισμὸς τῆς δευτέρας Κλίσεως, γινόμενος τὰ πολλὰ διὰ συναιρέσεως τῆς Ὀνομαστικῆς, ὁπόταν πρὸ τῆς καταλήξεως ος ἢ ον ἦναι α͞, οἷον ζῶς (ζάος), ἀγήρως (ἀγήραος), Πηνέλεως (Πηνέλαος).

ΕΠΙΚΛ. α΄) Ἡ εἰς ου Γενικὴ ἦτο πιθανῶς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν διῃρημένη εἰς οο, ὅθεν ἔγινεν ἡ εἰς τὴν ἐπικὴν γλῶσσαν συνήθης Θεσσαλικὴ Γενικὴ οιο, οἷον λόγοιο (λόγου), ὁδοῖο (ὁδοῦ). Πρβ. §. 3. Β΄. 4.

β΄) Ἡ Δυϊκοῦ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ ἐκτείνεται εἰς τοὺς ἐποποιοὺς διὰ τοῦ ι͞, οἷον ἵπποιϊν, ὤμοιϊν, σταθμοῖϊν.

γ΄) Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν καὶ οὐδετέρων τινῶν ἡ Πληθ. Γενικὴ εἶχε τὴν κατάληξιν άων, ὅθεν Ἰλ. ω΄. 528. δώρων ἐάων.

δ΄) Τὰ τοῦ Ἀττικοῦ σχηματισμοῦ ὀνόματα λαμβάνουσι καθ' Ὅμηρον εἰς τὴν Ἑν. Γενικὴν τὸ ληκτικὸν ο͞, τὸ ὁποῖον καταπίνεται εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον, οἷον Πετεῷο (Πετεώς, Πέτεως, Πετάοο), Πηνελεῷο (Πηνέλεως, Πηνέλαος, Πηνελάοο). Ἔτι εἰς τὰ τοιαῦτα ὀνόματα οἱ ἐποποιοὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν, οἷον γαλόως (γάλως), Ἀθόως (Ἄθως), Κόως (Κῶς).

Γ΄.

ΚΛΙΣΙΣ Γ΄.

α΄) Τῶν εἰς ις (βαρυτόνως) ληγόντων ὀνομάτων ἡ Γενικὴ ἐκφέρεται διὰ τοῦ ιος, οἷον φύσις, φύσιος, ὄφις, ὄφιος. Καὶ τούτων ἡ Ἑν. Δοτικὴ συναιρεῖται, οἷον πόλιϊ, πόλῖ. Πληθ. πόλιες, καὶ πόλῖς, Αἰτιατ. πόλιας, πόλῖς, ὡς ἐς Σάρδῖς (Ἡρόδοτ.).

β΄) Διαιρεῖται ἡ Πληθ. Γενικὴ εἰς έων, οἷον χηνέων (χηνῶν), χιλιαδέων (χιλιάδων). Ὅμοια πάσχει καὶ ἡ Πληθ. Δοτικὴ, οἷον πλεόνεσι, μήνεσι, δαιτυμόνεσι, ὄχι ὅμως παντοτε· διότι λέγεται καὶ Ἴωσι, παισί, ποσί.

γ΄) Ἀγαπῶντες οἱ Ἴωνες τοὺς ἀσυναιρέτους σχηματισμοὺς, λέγουσιν Ἡρακλέης, εὐτυχέος, ὑγιέα. Τῶν δὲ εἰς ευς τὸ ε͞ κατὰ τὰς ἄλλας πτώσεις μεταβάλλεται πολλάκις εἰς η͞, οἷον βασιλεύς, βασιλέος, βασιλῆος, βασιλέϊ, βασιλῆϊ, βασιλέα, βασιλῆα. Πληθ. βασιλέες, βασιλῆες. Μένει δὲ τὸ ε͞ μάλιστα εἰς ὀνόματα κύρια, οἷον Περσέος, Δεκελέος, εὑρίσκεται δὲ ἡ ἔκθλιψις καὶ εἰς τὰ εἰς ης ὀνόματα, οἷον Ἡρακλέης, Ἡρακλῆος, Ἡρακλέος.

δ΄) Τῶν εἰς ας (Γεν. ατος) τὸ τ͞ συνήθως ἐκβάλλεται, μετασχη-

ματιζομένου τότε τοῦ ᾱ εἰς ε̄, οἷον κέρας, κέραος, κέρεος, Πληθ. κέρεα (συνηρ. κέρα), Γεν. κερέων, Δοτ. κερέεσσι. Οὕτω τέρας, τέρεος, Πληθ. τέρεα, καὶ γέρας, γέρεος, γέρεα. Προσθ. τὸ ὕδωρ (ὕδαρ, ὕδας), Δοτ. ὕδει.

ε') Εἰς τὰ εἰς ως καὶ ω̄ ὀνόματα ἡ Αἰτιατικὴ σχηματίζεται καὶ εἰς οῦν, οἷον Λητώ, Λητοῦν, ἠώς, ἠοῦν, Ἰώ, Ἰοῦν.

ΕΠΙΚΑ. α') Ἐκ τῆς εἰς ιδος Γενικῆς ἐκβάλλεται τὸ δ̄, οἷον μῆνις, μήνιος. Καὶ τοῦτο δὲ πολλάκις γίνεται καὶ εἰς τὴν Δοτικὴν, οἷον μήτι (μήτϊ, μήτιδι), καὶ βραχυνομένης ἐν ταὐτῷ τῆς τελευταίας συλλαβῆς δαΐ (δαΐδι). Ἔτι εἰς ὀνόματα κύρια, οἷον Θέτι (Θέτϊ, Θέτιδι).

β') Τινῶν εἰς ος ἡ κατὰ τὴν Γενικὴν ἔκτασις τοῦ φωνήεντος γίνεται καὶ διὰ τοῦ ῑ, οἷον σπέος, Γεν. σπῆος, σπεῖος. Δοτ. σπῆϊ, σπεῖϊ. Πληθ. Γεν. σπείων, Δοτ. σπήεσσι καὶ σπέσσι Καὶ ἄλλων ὀνομάτων εἰς ος συναιρεῖται ἡ Γενικὴ μετὰ τῶν Δωριέων εἰς εος, οἷον γένος, γένεος, γένευς, θάρσος, θάρσεος, θαρσευς.

γ') Τὸ σ̄ τῆς Πληθ. Δοτικῆς διπλασιάζεται τοῦ μέτρου χάριν, οἷον βελέεσσι, παίδεσσι, ἢ ἐκβληθέντος τοῦ ε̄, δέπασσι, νέκυσσι.

δ') Ἡ τοῦ Δυϊκοῦ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ εἰς οιν ἐκτείνεται ὁμοίως, καθὼς εἰς τὴν Β'. Κλίσιν κατὰ χρείαν τοῦ μέτρου, οἷον ποδοῖϊν, Σειρήνοιϊν.

ε') Ἐκ τῆς ἀρχαίας γλώσσης ὑπάρχουσι καὶ ἑτερόκλιτα, οἷον ὄσσε (ὀφθαλμώ), Γεν. ὄσσων, Δοτ. ὄσσοισι, ἔτι καὶ μεταπλασμοὶ, οἷον Πάτροκλος, Γεν. Πατρόκλου, Πατρόκλοιο, Πατροκλῆος, Αἰτ. Πάτροκλον, Πατροκλῆα, Κλητ. Πατρόκλεις (Πατρόκλεες).

ς') Ἔτι εὑρίσκονται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ Λυρικοὺς ἀντὶ τῶν συνήθων πτώσεων ὀνομάτων τινῶν ἄλλαι βραχύτεραι καὶ ἁπλούστεραι, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἀνάλογος Ὀνομαστικὴ δὲν σώζεται· οἷον ἀλκί, ὡς ἐκ τοῦ ΑΛΞ, ἀντὶ τοῦ ἀλκῇ (Δοτ. τοῦ ἀλκή), — κρόκα, ὡς ἐκ τοῦ ΚΡΟΞ, ἀντὶ τοῦ κρόκην (Αἰτ. τοῦ κρόκη), — ἄϊδος, ἄϊδι, ὡς ἐκ τοῦ ΑΪΣ, ἀντὶ τοῦ ᾅδου, ᾅδῃ, — κλαδί, κλάδεσι, ὡς ἐκ τοῦ ΚΛΑΣ, ἀντὶ τοῦ κλάδῳ, κλάδοις — ἀνδραπόδεσσιν, ὡς ἐκ τοῦ ΑΝΔΡΑΠΟΥΣ, ἀντὶ τοῦ ἀνδραπόδοις (ἐκ τοῦ ἀνδράποδον), ὑσμῖνι, ὡς ἐκ τοῦ ΥΣΜΙΝ, ἀντὶ τοῦ ὑσμίνῃ, καὶ ἄλλα τινά. Τοιαῦτα εἶναι καὶ στάγες (σταγόνες), θέραπα, θέραπες (θεράποντες), μάστι, μάστιν (μάστιγι, μάστιγα)· οὕτω καὶ τοῦ νίφα πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν Ὀνομ. ΝΙΨ, καὶ τοῦ στιχός, στίχες, τὸ ΣΤΙΞ.

ζ') Καὶ συντετμημένα δέ τινα κατ' Ὀνομαστικὴν εὑρισκόμενα ἄκλιτα εἶναι λείψανα γλώσσης μὴ διαμορφωθείσης ἀκόμη ἀνα-

λόγως, καὶ διὰ τοῦτο ἀντ' αὐτῶν ἔπειτα εἰςήχθησαν τελειότεροι τύποι. Τοιαῦτα εἶναι τὸ δῶ, ἀντὶ τοῦ δῶμα, τὸ κρῖ, ἀντὶ τοῦ κριθή, τὸ ἄλφι, ἀντὶ τοῦ ἄλφιτον, τὸ γλάφυ (προφανῶς οὐδέτ. ἐπιθέτου ΓΛΑΦΥΣ, ὅθεν καὶ τὸ γλαφυρός). Πρβ. καὶ εἰς τὸν ἑπόμενον κατάλογον κάρα, καὶ τὰ Δωρικὰ μᾶ (μᾶτερ), βᾶ (βασιλεῦ).

§. 12.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΣ ΤΑ ΕΠΙΚΑ ΤΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ.

Α') Ἀξιομνημόνευτος εἰς τὴν ἐπικὴν χρῆσιν εἶναι ἡ ληκτικὴ συλλαβὴ φι ἢ φιν, σημαίνουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν Δοτικὴν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν Ἑν. καὶ Πληθ. Γενικὴν, καὶ αναφαίνονται αὐτῆς αἱ ἐφεξῆς καταλήξεις·

α') οφι, εἰς λέξεις κλινομένας κατὰ τὴν Β'. καὶ Γ'. Κλίσιν, οἷον στρατόφι, ποντόφι (στρατοῦ, πόντου), αὐτόφι (αὐτῷ), θεόφιν (θεῶν, θεοῖς)·

β') ηφι, εἰς λέξεις κλινομένας κατὰ τὴν Α'. Κλίσιν, οἷον εὐνῆφι (εὐνῆς καὶ εὐνῇ)·

γ') εσφι, εἰς λέξεις (οὐδετ.) εἰς ος, κλινομένας κατὰ τὴν Γ'. Κλίσιν, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸν Πληθυντ., οἷον ὄχος, ὄχεος, ὄχεσφιν, ὄρος, ὄρεος, ὄρεσφι, στῆθος, στήθεος, στήθεσφι. Σπανίως συμβαίνει τοῦτο μετὰ πλήρους Γενικῆς, οἷον Ἐρέβευσφι (Ἔρεβος, Ἐρέβεος, Ἐρέβευς)·

δ') φι, προςκειμένη εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος, οἷον ναῦφιν (ναυσί καὶ νεῶν).

Ἡ δὲ σημασία τῆς καταλήξεως ταύτης πολλάκις διορίζεται διὰ προθέσεων, οἷον ἐκ ποντόφι, ἀμφ' ὀστεόφιν, σὺν ὄχεσφιν, ἐξ εὐνῆφι. Πρβ. τὸ ληκτικὸν χί, εἰς τὸ ἐπίῤῥηματικὸν ἦχι (ὡς οὐχί, ναίχι).

Β') Παραπλησία εἶναι ἡ χρῆσις τῶν τοπικῶν καταλήξεων θεν, θι, δε *), οἷον Ἴδηθεν, ἐξ οὐρανόθεν, ἐξ ἁλόθεν, οὐρανόθι πρό, Ἰλιόθι πρό, οὐρανόνδε, ἅλαδε. Ὅμηρος προςθέτει καὶ ἐπίθετον εἰς τοιαύτην ἐπιῤῥηματικὴν Αἰτιατικὴν (δε), οἷον Κόωνδ' εὐναιομένην (Ἰλ. ξ'. 255.), καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν τοπικὴν κατάληξιν ταύτην ὡς κοινὴν πτωτικὴν κατάληξιν, οἷον ὅνδε δομόνδε. Τὸ δὲ εἰς τὴν Γενικὴν προςκολλώμενον δε προέρχεται ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς Αἰτιατικῆς, διότι αἱ τοιαῦται Γενικαί, ὡς ἀΐδόςδε, εἶναι ἐλλειπτικαὶ τοῦ δόμον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Ἀΐδης (ᾅδης), Γεν. Ἄϊδος, Ἀΐδαο, Δοτ. Ἄϊδι, Αἰτ. Ἄϊδα. §. 11. Γ'. ΕΙΙ. ς'.

---

*) Ἰδὲ περὶ τούτων τῆς σημασίας· Γραμμ. Τεχνολ.

ἀλκί, Δοτ. τοῦ ἀλκή, ὡς ἐκ τοῦ ΑΛΞ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ϛ'.
ἄλφι (ἄλφιτον). §. 11. Γ'. ΕΠ. ζ'.
ἄναξ, Κλητ. ἄνα, Ϝάναξ.
ἀνδραπόδεσσι, ἀντὶ τοῦ ἀνδραπόδοις, ἐκ τοῦ ἀνδράποδον. §. 11. Γ'. ΕΠ. ϛ'.
ἀνήρ, Γεν. ἀνέρος, Πληθ. Ὀν. ἀνέρες, Δοτ. ἄνδρεσσι.
Ἄρης, Γεν. Ἄρηος, Δοτ. Ἀρῆϊ, Αἰτ. Ἄρηα, Κλητ. Ἄρες.
βρέτας (τὸ), Γεν. βρέτεος, Πληθ. βρέτη, Γεν. βρετέων.
βῶς, Δωρ. ἀντὶ τοῦ βοῦς, καὶ τὴν δὲ Αἰτιατικὴν βῶν ἔχει ἡ λέξις παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. η'. 238.), ὁπότε, ὡς θηλυκὸν, δέρμα ταύρου σημαίνει ἢ ἀσπίδα ἐκ ταυρείου δέρματος.
γέλος, Δοτ. γέλῳ, Αἰτ. γέλον (Ὁμηρ.).
γλάφυ (ἄντρον), §. 11. Γ'. ΕΠ. ζ'.
γόνυ, Ἰων. Γεν. γούνατος, κτλ., καὶ ποιητ. γουνός, Δοτ. γουνί. Πληθ. γοῦνα, Γεν. γούνων, Δοτ. γούνασι, γούνεσσι.
γρηῦς, Γεν. γρηός, Ἰων. ἀντὶ τοῦ γραῦς.
δαΐ, ἀντὶ τοῦ δαΐδι, Δοτ. τοῦ δαΐς. §. 11. Γ'. ΕΠ. α'.
δάκρυ (δάκρυον), Πληθ. Δοτ. δακρύοις, δάκρυσι.
δέμας (σῶμα), ἐλλειπτικόν· εὑρίσκεται εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο ὡς Ὀνομαστικὴ καὶ Αἰτιατική.
δόρυ, Γεν. δορός, Δοτ. δορί (καὶ δόρει, Αἰσχύλ.). Ἐπικῶς δουρός, δουρί. Πληθ. δοῦρα, δούρων, δούρεσσι.
δῶ, ἀντὶ τοῦ δῶμα, ἐλλειπτικόν. §. 11. Γ'. ΕΠ. ζ'.
δώς, ἀντὶ τοῦ δόσις (Ἡσίοδ.).
ἔρως καὶ ἔρος, Γεν. ἔρου, Δοτ. ἔρῳ, Αἰτ. ἔρον (Ὁμηρ.).
Ζεύς, Γεν. Διός, Ζηνός, Δοτ. Διΐ, Ζηνί, Αἰτ. Δία, Ζῆνα.
ἦδος, ἀντὶ τοῦ ἡδονή, ἄκλιτον.
θέραπα, θέραπες, ἀντὶ τοῦ θεράποντα, θεράποντες, ὡς ἐκ τοῦ ΘΕΡΑΨ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ϛ'.
ἰκτῖνα, Αἰτ. ἀντὶ τοῦ ἴκτινον, κατὰ μεταπλασμόν.
ἰχῶ, Αἰτ. ἀντὶ τοῦ ἰχῶρα, ἀπὸ τοῦ ἰχώρ.
ἰῶκα, Αἰτ. ὡς ἐκ τοῦ ΙΩΞ, ἀπὸ τοῦ ἰωκή (Ὁμηρ.).
κάρα (τὸ), Δοτ. κάρᾳ. Ἰων. κάρη, Γεν. κάρητος καὶ καρήατος, ὡς ἐκ τοῦ ΚΑΡΗΑΡ. Εἰς τὸν ὕμνον εἰς Δήμητρα φέρεται καὶ Πληθ. κάρᾱ (κάραα). Ὑπάρχει καὶ ἄλλος σχηματισμὸς ὡς ἔκ τινος ΚΡΑΑΣ ἢ ΚΡΑΣ, Γεν. κράατος, Πληθ. κράατα. Ἔτι Ἑν. Αἰτιατ. κρᾶτα, ὡς ἀρσενικόν (ὅθεν παρ' Εὐριπίδῃ τὸν κρᾶτα, τοὺς κρᾶτας)· ὁ δὲ Σοφοκλῆς μεταχειρίζεται τὸ κρᾶτα ὡς οὐδέτερον.
κέρας, Γεν. κέραος, κέρεος. §. 11. Γ'. δ'. Πληθ. κέρα (βραχὺ ᾰ, Ὁμηρ.).
κλαδί, κλάδεσι, Δοτ. ἀντὶ τοῦ κλάδῳ, κλάδοις, ὡς ἔκ τινος ΚΛΑΣ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ϛ'.).
κλέος (τὸ), Πληθ. κλεῖα, κλέα.
κνέφας, Γεν. κνέφαος, Δοτ. κνέφαϊ.
κρῖ (τὸ), ἀρχαῖος σχηματισμὸς ἀντὶ τοῦ κριθή. §. 11. Γ'. ΕΠ. ζ'.
κρόκα, Αἰτ. ἀντὶ τοῦ κρόκην, ὡς ἔκ τινος ΚΡΟΞ (Ἡσίοδ.). §. 11. Γ'. ΕΠ. ϛ'.
κυκεών, Αἰτ. κυκεῶνα, κυκειῶ, κυκειῶ (Ὁμηρ.).

κῶας (τὸ), Πληθ. κώεα, Δοτ. κώεσι (Ὅμηρ.).

λᾶας, λᾶς (ὁ), Γεν. λᾶος, Δοτ. λᾶϊ, Αἰτ. λᾶαν, λᾶν, Πληθ. λᾶες, Δοτ. λάεσσι (Ὅμηρ.). Ἡ διαίρεσις συμβαίνει μόνον εἰς Ἑν. Ὀνομαστ. καὶ Αἰτιατ. Σπάνιος σχηματισμὸς εἶναι ἡ Αἰτ. λᾶα παρὰ Καλλιμάχῳ (λείψ. 104.), καὶ ἡ Γεν. λάου, ὡς ἐκ τοῦ Λάας, παρὰ Σοφοκλεῖ.

λίπα (οὐσιαστ. οὐδέτ.), Δοτ. λίπα, καὶ βραχυνθέντος τοῦ ᾱ, λίπᾰ, ὅθεν λίπ' ἐλαίῳ (Ὅμηρ.).

λῖς, ἀντὶ τοῦ λέων, Αἰτιατ. λῖν.

λῖτα, Αἰτιατ. ὡς ἔκ τινος Ὀνομαστικῆς ΛΙΣ.

μάστι, μάστιν, ἀντὶ τοῦ μάστιγι, μάστιγα (Ὅμηρ.).

μείς, Ἰων. ἀντὶ τοῦ μήν, Γεν. μηνός.

νηῦς, Ἰων. ἀντὶ τοῦ ναῦς, Γεν. νηός, Δοτ. νηΐ, Αἰτ. νῆα (νέα). Πληθ. νῆες (νέες), Γεν. νηῶν (νεῶν), Δοτ. νηυσί, Ποιητ. νήεσσι, νέεσσι. Αἰτ. νῆας (νέας). Δυϊκ. νεοῖν. Δωριστὶ δὲ ναῦς, ναός, ναΐ, κτλ.

νίφα, Αἰτ. ἀντὶ τοῦ νιφάδα, ὡς ἔκ τινος ΝΙΨ (Ἡσίοδ.).

Οἰδίπους, ἐπικῶς καὶ λυρικῶς Γεν. Οἰδιπόδαο (Δωρ. Οἰδιπόδᾱ), καὶ Ἰων. Οἰδιπόδεω, Δοτ. Οἰδιπόδῃ, Αἰτιατ. Οἰδιπόδην, Κλητ. Οἰδιπόδα, ὡς ἐκ τοῦ Οἰδιπόδης.

ὄσσε, Ὀνομ. καὶ Αἰτιατ. (ὀφθαλμώ). §. 11. Γ'. ΕΠ. ε'.

οὖας (τὸ), Ἰων. ἀντὶ τοῦ οὖς, Γεν. οὔατος, κτλ. Δωρ. ὦς, ὠτός, κτλ.

οὖδας (τὸ), Γεν. οὔδεος, Δοτ. οὔδεϊ, οὔδει (Ὅμηρ.).

πάϊς, ἐπικῶς ἀντὶ τοῦ παῖς. §. 4. ΕΠ.

πόλις, Γεν. ἐπ. πόληος, Αἰτ. πόληα.

Ποσειδάων, Ποσειδῶν, Ἰων. Ποσειδέων, Γεν. Ποσειδέωνος. Περὶ τῆς Δωρικῆς συνηθείας ἰδὲ ΚΕΦ Β'. §. 13. Β'. 3. δ'. §. 20. Α'. δ'.

πρινός, Γεν. ἀντὶ τοῦ πρίνου ἐκ τοῦ πρῖνος (Σιμωνίδ. παρὰ Πλουτάρχ. Θησ. 17.).

προσώπασι, Δοτ. ἀντὶ τοῦ προσώποις, κατὰ μεταπλασμόν.

Σαρπηδών, Κλητ. Σαρπῆδον, ὡς ἐκ Σαρπήδων, Σαρπήδοντος (Ὅμηρ. Ἰλ. ε'. 633.).

σπέος (τὸ), Δοτ. Ἑν. σπῆϊ, Πληθ. σπήεσσι, σπέσσι. §. 11. Γ'. ΕΠ. β'.

στάγες (σταγόνες), κατὰ μεταπλασμὸν, ὡς ἔκ τινος ΣΤΑΞ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ς'.

σταμίνεσσι, Δοτ. ἀπὸ τοῦ σταμῖν, βραχυνομένου τοῦ ῐ (Ὅμηρ. Ὀδ. ε'. 252.).

στίχες (αἱ), καὶ Ἑν. Γεν. στιχός, κατὰ μεταπλασμὸν, ὡς ἔκ τινος ΣΤΙΞ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ς'.

ὕδει, Δοτ. ἀντὶ τοῦ ὕδατι (ὕδωρ), ὡς ἔκ τινος ΥΔΑΣ (Ἡσίοδ.). §. 11. Γ'. ΕΠ. δ'.

υἱός, Ἰων. Γεν. υἱέος, υἱῆος, Ἐπικ. υἷος, Δοτ. υἱέϊ (υἱεῖ), Ἐπικ. υἷι, Αἰτ. υἱέα, υἷα, Δυϊκ. υἷε, Πληθ. υἱέες, υἱεῖς, υἷες, Γεν. υἱέων, Δοτ. υἱάσι, Αἰτ. υἱέας, υἷας, ὡς ἔκ τινος ΥΙΣ, ΥΙΕΥΣ.

ὑσμίνι, Δοτ. ἀντὶ τοῦ ὑσμίνῃ, κατὰ μεταπλασμὸν, ὡς ἐκ τοῦ ΥΣΜΙΝ. §. 11. Γ'. ΕΠ. ς'.

χείρ (ἡ), Ἰων. Γεν. χερός, Δοτ. χερί, Αἰτ. χέρα. Εἰς δὲ τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ χειροῖν, χείρεσσι.
χρείως, χρεῖος, ἐπικῶς ἀντὶ τοῦ χρέως, χρέος.
χρώς (ὁ), Ἰων. Γεν. χροός, Δοτ. χροΐ, Αἰτ. χρόα.
ὦς, ὠτός, ζήτ. οὖας.

§. 13.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

Α΄. α΄) Ὅτι εἰς τὰ ᾱ καθαρὸν ἔχοντα τρικατάληκτα ἐπίθετα ἀναφαίνεται πάλιν τὸ η̄, εἶναι προφανέστατον, οἷον πονηρός, πονηρή.

β΄) Τῶν εἰς υς ἐπιθέτων βραχύνεται ἡ παραλήγουσα τοῦ θηλυκοῦ, οἷον βαθύς, βαθέη, βαθέης, βαθέῃ, βαθέην. Παρβ. ἐπιτήδεος, §. 3. Α΄. ε΄.

ΕΠΙΚΔ. α΄) Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται κατὰ θηλυκὸν σχηματισμὸν καὶ σύνθετα τῶν εἰς ος, τὰ ὁποῖα εἶναι κοινὰ, οἷον ἀθανάτη (ἀθάνατος).

β΄) Ἐξ ἐναντίας τὰ εἰς υς εἶναι καὶ κοινὰ, οἷον ἡδὺς ἀϋτμή, Ὀδ. μ΄. 369. Τούτων δὲ τὸ θηλυκὸν κλίνεται κατὰ τοὺς Ἐποποιοὺς οὕτως, βαθεῖα, βαθείης, βαθείῃ, βαθεῖαν.

γ΄) Τῶν δικαταλήκτων εἰς ης σχηματίζονται καὶ θηλυκὰ, οἷον μουνογενής, μουνογένεια, ἡδυεπής, ἡδυέπεια. Παρβ. πρόφρων. Τούτων τὰ ἔχοντα φωνῆεν πρὸ τῆς καταλήξεως εἰς τὴν Αἰτιατ. πολλάκις ἐκθλίβουσι τὸ ε̄, οἷον δυσκλέᾶ (δυσκλεέα), ὅπου εὑρίσκονται κατὰ τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ συνῃρημένοι σχηματισμοὶ, οἷον ἐϋῤῥεής, Γεν. ἐϋῤῥεῖος, ἀγακλεής, Γεν. ἀγακλῆος, εὐκλεής, Αἰτ. Πληθ. εὐκλεῖας.

δ΄) Ἔνια τῶν ἐπιθέτων ἢ μεταῤῥυθμίζονται δι᾽ ἐκτάσεως, οἷον ἀγαθός, ἠγάθεος, κενός, κενεός, ὁμοῖος, ὁμοΐιος, ἢ πάσχουσι μεταπλασμὸν, οἷον αἰπύς, αἰπεῖα, αἰπύ, Αἰτιατ. αἰπύν, αἰπήν.

ε΄) Αἱ Γενικαὶ καὶ Δοτικαὶ τοιούτων ἐπιθέτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν οὐδέτερον εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν, ἐκλαμβάνονται καὶ οὐδετέρως, οἷον δρομάσι βλεφάροις (Εὐριπ. Ὀρέστ. 834.).

ϛ΄) Καθὼς πολλὰ ἐπίθετα λαμβάνονται ὡς οὐσιαστικὰ (ὡς πρέσβυς, πένης), οὕτω τὸ ἐναντίον οὐσιαστικῶν τύποι εἶναι ἐπιθετικῶς εἰς χρῆσιν. Διὰ τοῦτο πολλὰ τούτων ἄλλως ἀρσενικὰ ὄντα εὑρίσκονται εἰς τοὺς ποιητὰς ὡς κοινὰ, οἷον παμβώτορα γαῖαν, σημάντορι φωνῇ.

ζ΄) Ἐκ τῶν ἀνωμάλων σχηματισμῶν ἀξιομνημόνευτοι εἶναι πολλός (πολύς), (ἰδὲ τὸν ἑπόμενον κατάλογον), ἐΰς, ἐΰ, ἢ ἠΰς, ἠΰ, Αἰτιατ. ἐΰν, Γεν. ἑῆος, ἔτι οἱ κατὰ συγκοπὴν πότνια

(πότνια), πρέσβα (πρέσβειρα), λίς (λισσή), καὶ τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν κατὰ μοναδικὰς πτώσεις εὑρισκόμενα ἐπίθετα, οἷον ἐρυσάρματες ἵπποι (ἅρμα, -ατος), πολύαρνι Θυέστῃ (ἐκ τῆς Γεν. ἀρνός), τῶν ὁποίων πολλάκις δὲν δύναταί τις νὰ εὕρῃ ἀνάλογον Ὀνομαστικήν. Πρβ. τὸν ἑπόμενον κατάλογον.

η') Ἡ ἀρχαία γλῶσσα εἶχε καὶ ἐπίθετα λήγοντα εἰς τερος, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς συγκριτικά, οἷον ἀγρότερος, ὀρέστερος, θηλύτερος *). Ὅθεν καὶ ἐξηγεῖται τὸ σαώτερος, Ἰλ. α'. 32. (πρβ. Ξενοφ. Κυροπ. 6, 3, 4.), καὶ τὸ θεώτερος (θεῖος), Ὀδ. ν'. 111.).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

Ἀέλλοπος, ἀντὶ τοῦ ἀελλόπους, κατὰ συστολήν, καθὼς καὶ τρίπος, ἀρτίπος (Ὁμηρ.).

ἀργής, Γεν. ἀργῆτος· δέχεται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς ε̄, κατὰ συστολήν, οἷον ἀργέτι, ἀργέτα (Ὁμηρ.).

βρῖ, ἀντὶ τοῦ βριθύ, Ἡσίοδ. παρὰ Στράβ. 8, 364.

ἐρίηρες, ἐκ τοῦ ἐρίηρος, κατὰ μεταπλασμόν (Ὁμηρ.).

ἐΰς, ἐΰ, §. 13. ΕΠ. ζ'. Ἀνήκει εἰς τὸ οὐδέτ. ἐΰ. Ἡ δὲ Πληθ. Γενικὴ ἐάων (§. 11. Β'. ΕΠ. γ'.), ὡς ἐκ τινος Πληθ. Ὀνομαστικῆς ΕΑ.

ζώς, ὡς ἐκ τοῦ ΖΑΟΣ (Ὁμηρ.).

ἠλέ, Κλητικὴ ἅπαξ λεγομένη παρ' Ὁμήρῳ ἀντὶ τοῦ ἠλεέ, ἐκ τοῦ ἠλεός.

ἦρα, εἰς τὴν φράσιν ἦρα φέρειν, ἐπὶ ἦρα φέρειν (ἐπιφέρειν), παρ' Ὁμήρῳ, ἐκλαμβάνεται ὡς Αἰτιατ. Πληθ. ἀγνώστου τινὸς ῥίζης.

ἠΰς, ζήτ. ἐΰς.

θαμέες, Πληθ. ἀρσεν., ὡς ἐκ τινος τύπου ΘΑΜΥΣ. (Ὁμηρ.).

λίς, ἀντὶ τοῦ λισσή κατὰ συγκοπήν. §. 13. ΕΠ. ζ'.

μάκαρ (ὁ, ἡ), ἀλλὰ καὶ μάκαιρα (Ὁμηρ.).

πολλός, ἰων. ἀντὶ τοῦ πολύς, ἐπικ. πολὺς ἢ πουλύς, Γεν. πολέος, Πληθ. πολέες, πολεῖς, Γεν. πολέων, Δοτ. πολέσι, πολέεσσι, πολέσσι, Αἰτ. πολέας, πολεῖς. Τὸ δὲ θηλυκὸν κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν Α'. Κλίσιν, πολλή, πολλῆς, κτλ. Πληθ. πολλαί, Γεν. πολλάων, πολλέων (πολλῶν), Δοτ. πολλῇσι, Αἰτ. πολλάς. Κεῖται δὲ καὶ τὸ πολὺς ἢ πουλὺς ἀντὶ θηλυκοῦ.

πολύαρνι, Δοτ. κατὰ τὸ ἐλλειπτικὸν οὐσιαστικὸν ἀρνός (Ὁμηρ.). §. 13. ΕΠ. ζ'.

πολυπάταγα, Αἰτ. κατὰ μεταπλασμόν, ἀντὶ τοῦ πολυπάταγον (Πρατίνας παρ' Ἀθην. 617. γ'.).

πότνα, ἀντὶ τοῦ πότνια, κατὰ συγκοπήν (Ὁμηρ.). §. 13. ΕΠ. ζ'.

---

*) Πρβ. δεξιτερός, ἀριστερός.

πρέσβα, ἀντὶ τοῦ πρέσβειρα (Ὅμηρ.). §. 13. ΕΠ. ζ'.
πρόφρων, δηλ. πρόφρασσα (Ὅμηρ.).
ῥά, ἀντὶ τοῦ ῥάδιον, ἐκ τινος ΡΑΙΣ, ΡΑΪ, κατὰ τραγικούς τινας παρὰ Στράβ. 8, 364.
σαώτερος (σάος), §. 13. ΕΠ. η'. (Ὅμηρ.).
ταρφέες, Ὀνομ. Πληθ. ὡς ἐκ τινος ΤΑΡΦΥΣ (Ὅμηρ.).
τρίπος, ἀντὶ τοῦ τρίπους, κατὰ συστολήν (Ὅμηρ.). Ἰδὲ καὶ Ἀέλλοπος.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ.

Β'. Τὰ περὶ σχηματισμοῦ τῶν παραθετικῶν δὲν διαφέρουσι τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν Γραμματικὴν διδασκομένων περὶ αὐτῶν, πλὴν ὅσον αἱ καθολικαὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον συνήθεις μεταβολαὶ τῶν φωνηέντων φυλάττονται καὶ ἐνταῦθα, οἷον πονηροτέρη (πονηροτέρα), κτλ.

ΕΠΙΚΑ. α') Ἐναντίον τοῦ κανόνος περὶ σχηματισμοῦ παραθετικῶν (ἰδὲ ΓΡΑΜΜ. §. 22.), εὑρίσκεται εἰς τοὺς ποιητὰς τὸ ω̄ μετὰ μακρὰν συλλαβήν, οἷον ὀϊζυρώτατος, κακοξεινώτατος (Ὅμηρ.), ἔτι καὶ μετὰ ἄφωνον σὺν ἀμεταβόλῳ, οἷον δυςποτμώτατος (Εὐριπ.).

β') Σχηματίζονται ἀνώμαλα συγκριτικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν, οἷον κύων, κύντερος, βασιλεύς, βασιλεύτερος.

γ') Ἐνίοτε συγκόπτει ἡ ἐπικὴ γλῶσσα Ὑπερθετικῶν τινῶν τὸ τ̄ μετὰ τοῦ προηγουμένου ο̄ ἢ ω̄, οἷον μέσσατος (μεσότατος), νέατος, νείατος (νεώτατος), ὅθεν τὸ τῶν Μουσικῶν νήτη (δηλ. χορδή, τουτ. ἡ κατωτάτη χορδή).

δ') Περὶ τῶν ἐξ ἐπιῤῥημάτων σχηματιζομένων παραθετικῶν ἰδὲ §. 23. ΕΠ. β'.).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ.

Ἐκ τῶν ἀνωμάλων Παραθετικῶν ὑποσυνάπτομεν εἰς τὸν ἑξῆς κατάλογον τὰ ἀξιολογώτερα.

Ἀγαθός, συγκρ. βέλτερος, φέρτερος, λώϊτερος, ἀρείων, ἀρειότερος, ἀμεινότερος, καὶ κατὰ τὸν νεώτερον Ἰωνισμὸν κρέσσων. Ὑπερθ. βέλτατος, φέρτατος, φέριστος, κάρτιστος (Ὅμηρ.).
ἄλπνιστος, Ὑπερθ. τοῦ ἀχρήστου ΑΛΠΝΟΣ (θάλπω), (Πίνδ.).
βαθύς, συγκρ. βαθίων, βάσσων (Ἐπίχαρμ.), Ὑπερθ. βάθιστος.
βασιλεύτερος, συγκρ. ἀπὸ τοῦ βασιλεύς.
βραδύς, συγκρ. βραδίων, βράσσων, Ὑπερθ. βράδιστος, βάρδιστος (Ὅμηρ.).
βραχύς, Ὑπερθ. βράχιστος.
γλυκύς, συγκρ. γλυκίων, γλύσσων, Ἀριστοφ.

ἐλέγχιστος, Ὑπερθ. ἔκ τινος ΕΛΕΓΧΥΣ ἀπὸ τοῦ ἔλεγχος.
ἐνέρτερος, συγκρ. ἀπὸ τοῦ Ἔνεροι (Ὁμηρ.).
ἥσσων, κατὰ νεώτερον Ἰωνισμὸν ἕσσων, Ὑπερθ. ἥκιστος (Ὁμηρ.), ἀνήκει εἰς τὸ ἦκα (καθὼς τὸ ἐπίῤῥημα τάχα ἔγεινεν ἐκ τοῦ ταχύς, οὕτω τὸ ἦκα ἐκ τοῦ ΗΚΥΣ. Βοττμ.).
κακός, συγκρ. κακίων, κακώτερος, χείρων, χερείων, χερειότερος, χειρότερος. — Ὑπερθ. κάκιστος, κακώτατος. Τὸ συγκρ. χερείων ἀφορᾷ τὸ θετικὸν ΧΕΡΗΣ, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται αἱ ἐπικαὶ πτώσεις τοῦ χερείων, Δοτ. χέρηϊ, Αἰτ. χέρηα. Πληθ. χέρηες. Οὐδέτ. χέρηα.
κερδίων, καὶ κέρδιστος, ἀπὸ τοῦ κέρδος.
κήδιστος, ἀπὸ τοῦ κῆδος.
κύντερος, συγκρ. ἀπὸ τοῦ κύων.
λοῖσθος, λοίσθιος, Ὑπερθ. ἐξ ἀγνώστου τινὸς ῥίζης.
μακάρτατος, Ὑπερθ. τοῦ μάκαρ.
μακρός, συγκρ. μάσσων, Ὑπερθ. μήκιστος.
μέγας, συγκρ. μείζων, κατὰ νεώτερον Ἰωνισμὸν μέζων.
μέλας, συγκρ. μελαινότατος (Ἐπίγραμμ.).
μεσάτιος, Ὑπερθ. ἐκ τοῦ μέσος.
μυχοίτατος, Ὑπερθ. ἔκ τινος ῥίζης τοῦ μυχός.
ὀλίγος, συγκρ. μείων (μειότερος), ὀλίζων (ὑπολίζονες, Ὁμηρ.), Ὑπερθ. μεῖστος (Βίων).
ὁπλότερος, ὁπλότατος, συγκρ. ἐξ ἀδήλου ῥίζης.
παχύς, συγκρ. παχίων, πάσσων. Ὑπερθ. πάχιστος.
πολύς, συγκρ. πλέων, πλέον, πλεῦν. Πληθ. πλέονες, πλεῦνες, Αἰτ. πλέονας, πλεῦνας. Ἀλλ' εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ πλείονες, πλείους πλέες), πλείονας (πλέας).
πλέες, ζήτ. πολύς.
πρέσβιστος, πρεσβίστη, ἐκ τοῦ πρέσβυς.
πύματος, Ὑπερθ. ἐξ ἀδήλου ῥίζης.
ῥεῖα, ῥέα, ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΡΗΙΑ, οὐδετ. Πληθ. ἀπὸ τοῦ ΡΑΪΣ, ὅθεν τὸ ῥᾴδιος, Ἰων. ῥηΐδιος, συγκρ. ῥήων, ἐπικ. καὶ ῥηΐτερος, ῥήτερος. Ὑπερθ. ῥήϊστος, ἐπικ. καὶ ῥηΐτατος.
ῥιγίων, ῥίγιστος, ἐκ τοῦ ῥῖγος.
τέρην, συγκρ. τερεινότερος (Ἐπίγραμμ.).
τέρπνιστος, Ὑπερθ. τοῦ τερπνός (Καλλίμαχ.).
τολμήστατος, τολμηέστατος, Ὑπερθ. τοῦ τολμήεις (Σοφ.).
ὑστάτιος, ἀντὶ τοῦ ὕστατος, ἐκ ῥίζης ἀδήλου (Ὁμηρ.).
φαάντερος, συγκρ. τοῦ φαινός (φαεινός), (Ὁμηρ.).
φίλος, συγκρ. φιλίων, Ὑπερθ. φίλιστος (Ὁμηρ. Σοφ.).
ὤκιστος, Ὑπερθ. τοῦ ὠκύς.

§. 14.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ.

Οἱ ἀξιολογώτεροι σχηματισμοὶ τῶν ἀριθμητικῶν εἶναι οἱ ἑφεξῆς·

1. εἷς, μία (μίη), ἕν, κτλ.
2. δύο, δύω, Γεν. δυῶν, Δοτ. δυσί, δυοῖσι (Ἡρόδοτ.).
3. τρεῖς, τρία.
4. τέσσερες, κτλ.
12. δυώδεκα, δυοκαίδεκα.
14. τεσσαρεςκαίδεκα (ἄκλιτ.), κτλ.
30. τριήκοντα.
40. τεσσερήκοντα.
80. ὀγδώκοντα.
90. ἐννήκοντα.
200. διηκόσιοι.
300. τριηκόσιοι, κτλ.

ΕΠΙΚΑ. Ἀξιομνημόνευτα εἶναι·

1. εἷς, ἕεις, Ἡσιόδ. Θ. 145. Θηλ. ἴα, ἰῆς, ἰῇ*).
2. δύω, δύο, δοιώ, δοιοί, αί, ά.
3. τρεῖς.
4. τέσσαρες, Δοτ. τέτρᾰσιν.
20. ἐείκοσι.
9,000. ἐννεάχιλοι.
10,000. δεκάχιλοι.

Τὰ δὲ τακτικὰ μεταῤῥυθμίζονται κατὰ τὸ μέτρον, οἷον·

(δεύτερος, δεύτατος),
τρίτος, τρίτατος,
τέταρτος, τέτρατος,
ἕβδομος, ἑβδόματος,
ὄγδοος, ὀγδόατος,
ἔννατος, ἔνατος, εἴνατος.

Ἐπικὰ εἶναι καὶ τὰ ἐπιῤῥηματικά· αὐτῆμαρ, πανῆμαρ, ποσσῆμαρ, ἐξῆμαρ, ἐννῆμαρ, εἰνάνυχες καὶ εἰνάκις.

---

*) Μοναδικῶς κεῖται τὸ ἰῷ, ἀντὶ τοῦ ἑνί, Ἰλ. ζ. 422.

§. 15.
ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

Α'. Ἀντωνυμίαι προσωπικαὶ εἶναι κατὰ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον αἱ ἑξῆς·

Ἑνικ.	ἐγώ	σύ	—
	ἐμεῦ, ἐμέο, μέο, μεῦ	σεῦ, σέο	εὗ
	ἐμοί, μοι	σοί, τοι	οἷ, οἱ
	ἐμέ, με	σέ, σε	ἕ, ἑ
Δυϊκ.	νῶϊ νῷϊν	σφωϊ	σφωϊν
Πληθ.	ἡμέες, ἡμεῖς	ὑμέες, ὑμεῖς	σφέες, σφεῖς
	ἡμέων	ὑμέων	σφέων (ἐγκλ. καὶ ὀρθοτ.)
	ἡμῖν	ὑμῖν	σφίν, σφί (ὀρθοτ. καὶ ἐγκλιτ.)
	ἡμέας	ὑμέας	σφέας, σφέ, οὐδ. σφέα (ἐγκλιτ.).

ΕΠΙΚΑ. Α'. *Οἱ Ἐποποιοὶ ἔχουσι πολλοὺς σχηματισμοὺς κοινοὺς μετὰ τῶν Δωριέων. Διὰ τοῦτο εὑρίσκομεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἑξῆς·*

Ἑν.	ἐγώ, ἐγών	σύ, τύνη	
	ἐμέο, ἐμεῖο, ἐμεῦ, ἐμέθεν, μεύ	σέο, σεῖο, σεῦ, σευ, σέθεν (τεοῖο)	ἕο, εἷο, ἑεῖο, εὗ, εὑ, ἕθεν
	ἐμοί, μοι	σοί, τοί, τεΐν	οἷ, ἑοῖ, οἱ, ἶν
	ἐμέ, με	σέ, σε	ἕ, ἑέ, ἑ, μιν (τραγ. νιν)
Δυϊκ.	νώ νῶϊν, νῶϊ	σφώ σφῶϊν, σφῶϊ	σφώ, σφωέ σφωϊν
Πληθ.	ἡμέες, ἡμεῖς, ἄμμες	ὑμέες, ὑμεῖς, ὔμμες	
	ἡμέων, ἡμείων	ὑμέων, ὑμείων	σφέων, σφείων, σφεων
	ἡμῖν, ἧμιν, ἄμμι(ν)	ὑμῖν, ὔμμι(ν)	σφίσι(ν), σφίν, σφί
	ἡμέας, ἧμας, ἄμμε	ὑμέας, ὔμμε	σφέας, σφεας, σφας, σφε (ἐγκλ.)

Τὴν ἀντωνυμίαν οἷ, οἷ, ἕ (καὶ Πληθ.), μεταχειρίζονται οἱ Ἴωνες καὶ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν.

Κατὰ τὴν μετὰ τῆς αὐτοῦ σύνθεσιν φυλάττουσι τὸ ε τῆς ἐμέ, οἷον ἐμεωϋτοῦ (ἰδὲ §. 3. δ'.).

Ἀντὶ δὲ τοῦ συνθέτου τούτου οἱ ἀρχαιότεροι προτιμῶσι τὰ διῃρημένα, λέγοντες ἐμοὶ αὐτῷ, κτλ. (Ἰλ. α'. 271. ξ'. 162.).

Β΄. Ἀντωνυμίαι Κτητικαὶ εἶναι τοῦ μὲν πρώτου προσώπου· ἐμός, ἐμή, ἐμόν· ἡμέτερος, ἡμετέρη, ἡμέτερον, τοῦ δὲ δευτέρου· σός, σή, σόν, ὑμέτερος, ὑμετέρη, ὑμέτερον. — Τοῦ δὲ τρίτου ὅς, ἥ, ὅν, σφέτερος, σφετέρη, σφέτερον.

ΕΠΙΚΑ. Β΄. Σπανίως εὑρίσκεται ἡ σφίν Ἑνικῶς (Ὅμηρ. Ὕμν. 18. 19.). Εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς τὸ μίν παριστάνει τὴν Αἰτιατικὴν Ἑνικοῦ καὶ Πληθυντικοῦ παντὸς γένους, ἀντὶ τοῦ αὐτόν, αὐτήν, αὐτό, αὐτούς, αὐτάς, αὐτά. Καὶ οὕτως κεῖται τὸ σφε εἰς τοὺς τραγῳδοποιούς.

Β΄. Διὰ τὴν ἐπικὴν χρῆσιν ἀξιομνημόνευτοι εἶναι οἱ ἐφεξῆς σχηματισμοὶ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν·

Α΄.

Ἐν.	ἐμός, ή, όν	σός, σή, σόν	ὅς, ἥ, ὅν	
		τεός, τεή, τεόν	ἑός, ἑή, ἑόν.	
Δυϊκ.	νωΐτερος, η, ον	σφωΐτερος, η, ον.		
Πληθ.	ἡμέτερος, η, ον	ὑμέτερος, η, ον	σφέτερος, η, ον (σφός, σφή)	
	(ἀμός), ἀμή, ἀμός	(ὑμός), ὑμή, ὑμόν	σφοῦ, σφῆς	Ἑνικ.
			σφῷ, σφῇ	Ἑνικ.
			σφόν	Ἑνικ.
			σφῶν	Πληθ.
			σφοῖσι	Πληθ.
			σφούς	Πληθ.
			σφάς	Πληθ.

Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταὶ μετεχειρίζοντο τὸ ἀμός μόνον ἐπὶ Ἑνικοῦ ἀριθμοῦ ἀντὶ τοῦ ἐμός (Εὐριπ. Ἠλέκτρ. 555.).

Γ΄. Ἀντωνυμίαι δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαί, ἔτι τὸ ἄρθρον·

α΄) Ἀντωνυμίαι δεικτικαὶ εἶναι οὗτος, αὕτη, τοῦτο, Γεν. τουτέου, ταυτέης, Δοτ. τουτέῳ, Πληθ. Γεν. τούτων, τουτέων, Δοτ. τούτοισι, ταύτῃσι. Ὁμοίως παρεντίθεται τὸ ε εἰς τὰς πτώσεις τῆς αὐτός, οἷον αὐτέῳ, αὐτέην, αὐτέων, αὐτέοισι (περὶ τῆς κράσεως τοῦ ὁ αὐτός, ἰδὲ §. 6.). Ἔτι ὅδε, ἥδε, τόδε (Δοτ. Πληθ. τοισίδε), καὶ κεῖνος, κείνη, κεῖνο.

β΄) Ἀντωνυμία ἀναφορικὴ εἶναι·

Ἑν. Ὀν.	ὅς, ἥ, ὅ (τό).	Πληθ.	οἵ (τοί), αἵ (ταί), ἅ (τά)
Γεν.	τοῦ, τῆς, τοῦ (τεῦ)		τῶν, τῶν, τῶν (καὶ ὧν εἰς τὴν φράσιν ἔστι οἵ) (Ἡρόδ. 7, 187.).
Δοτ.	τῷ, τῇ, τῷ		τοῖσι, τῇσι, τοῖσι
Αἰτ.	τόν, τήν, τό.		τούς, τάς, τά.
Δυϊκ.	τώ, τά, τώ		
	τοῖν, ταῖν, τοῖν.		

Τὸ δὲ σύνθετον ἀναφορικὸν λαμβάνει τοιούτους σχηματισμούς·

'Εν. ὅστις, ἥτις, ὅ,τι — Πληθ. οἵτινες, αἵτινες, ἅσσα
ὅτου, ὅτευ — ὅτεων
ὅτεῳ — ὀτέοισι, ὀτέῃσι, κτλ.

ἐπειδὴ καὶ τοῦ Ἀορίστου τίς (ἐγκλιτ.) ἡ κλίσις εἶναι τοιαύτη·

τίς, τί — τινές, τινά
τοῦ, τεῦ — τέων
τεῷ — τέοισι.

γ') Ἄρθρον εἶναι, ὁ, ἡ, τό, καὶ κλίνεται ὁμοιομόρφως μὲ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν ὅς. Πληθ. Ὀνομ. τοί, οἱ, — ταί, αἱ, — τά.

ΕΠΙΚΑ. Γ'. α') Τῆς ὅδε ἡ Πληθ. Δοτικὴ σχηματίζεται εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ τοῖςδεσι, τοῖςδέσσι (τοῖςδε).

β') Τῆς Πληθ. Γενικῆς τὸ θηλυκὸν εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἦτο τάων. Ἡ Ἑν. Γενικὴ εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς εἶχε καὶ οὗ, ὅου, ἧς, ἕης. Ἐξ ἀρχῆς ἡ ὅς εἶχε δύναμιν δεικτικὴν (πρβ. ὅγε, ἥγε, τόγε). Διὰ τοῦτο εὑρίσκεται καὶ ὁ σχηματισμὸς ὅςτε πολλάκις εἰς τοὺς Ἐποποιούς.

Ὅταν συντεθῇ ἡ ὅς μετὰ τοῦ τίς, ὑπολείπεται τῆς ἀντωνυμίας μόνον τὸ ὅ, οἷον·

Ἑνικ. ὅτις, οὐδέτ. ὅ,τι, ὅττι
ὅτεου, ὅττεο, ὅττευ
ὅτεῳ, ὅτῳ
ὅτινα, ὅντινα, οὐδέτ. ὅ,τι, ὅττι.

Πληθ. οὐδέτ. ἅσσα, ἅτινα, ὅτινα
ὅτεων
ὁτέοισι, ὁτέῃσι
ὅτινας, οὕςτινας.

Εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς εὑρίσκονται τοῦ Ἀορίστου τίς τὰ ἑπόμενα.

τίς, τί
τεο, τευ
τεῳ, τῳ
τινά, τί, κτλ.

Τοῦ δὲ ἐρωτηματικοῦ τίς ἡ Γενικὴ εἶναι τέο, τεῦ, τέων.

γ') Ἡ Γενικὴ τοῦ ἄρθρου (τοῦ) εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς ἀναλύεται καὶ εἰς τοῖο.

§. 16.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ.

α΄) Ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος φυλάττει τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν, οἷον ἐποίεε, ἐβούλοντο, ἐκτὸς εἰς τοὺς εἰς -σκον σχηματισμοὺς (ἰδὲ β΄.)· τὴν δὲ χρονικὴν αὔξησιν παραμελεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον ἀμείβετο, αἴνεσε, κατοικημένος, ἔχον (εἶχον), ἔων (εἴων)· ὁμοίως ὅτι ὑπόκειται ἀντὶ ἀναδιπλασιασμοῦ, οἷον ἄμμαι (ἧμμαι, ἀπὸ τοῦ ἅπτω), ἔργασμαι (εἴργασμαι, ἀπὸ τοῦ ἐργάζομαι).

β΄) Ἰδιαίτερος σχηματισμὸς αὐξήσεως εἶναι ἡ ἐκβολὴ εἰς -σκον, -σκόμην, προστιθεμένη εἰς τὸν Παρατατικὸν καὶ τοὺς δύο Ἀορίστους, εἰς τρόπον, ὥστε αἱ μὲν καταλήξεις -ον καὶ -όμην μετέβησαν εἰς -εσκον καὶ -εσκόμην, αἱ δὲ καταλήξεις -ᾱ καὶ -άμην εἰς -ασκον καὶ -ασκόμην, κλινόμεναι τότε, καθὼς ὁ συνηθέστερος σχηματισμὸς τοῦ Παρατατικοῦ, οἷον Παρατατ. Ἐνεργ. τύπτεσκον, -ες, -ε, Παθητ. τυπτεσκόμην, κτλ. Ἀόρ. α΄. Ἐνεργ. τύψασκον, -ες, -ε, Μέσ. τυψασκόμην, κτλ. Ἀόρ. β΄. Ἐνεργ. λάβεσκον, -ες, -ε, Μέσ. λαβεσκόμην, κτλ., π. χ. ἐςβαίνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐς τὰς νέας, Ἡρόδ. 6, 12. — Αὕτη ἡ κατάληξις εὑρίσκεται μόνον εἰς τὴν Ὁριστικὴν καὶ τοῦ μὲν Ἐνεργητικοῦ καθ᾽ ὅλον τὸν Ἑνικὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰς τὸ γ΄. πρόςωπον τοῦ Πληθυντικοῦ, τοῦ δὲ Παθητικοῦ εἰς τὸ β΄. καὶ γ΄. πρόςωπον τοῦ Ἑνικοῦ καὶ εἰς τὸ γ΄. πρόςωπον τοῦ Πληθυντικοῦ. Φαίνεται δὲ, ὅτι οὗτος δὲν εἶναι τόσον αὐξήσεως μετασχηματισμὸς, ὅσον ἐπίτασις τῆς τοῦ Παρατατικοῦ σημασίας.

γ΄) Ὁ ἀναδιπλασιασμὸς φυλάττεται πάντοτε. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ὁ Ἀττικὸς καλούμενος ἀναδιπλασιασμὸς, οἷον ἀραίρηκα, ἀραίρημαι (ἀπὸ τοῦ αἱρέω), Ἡρόδοτ. 7, 8.

δ΄) Πολλάκις εὑρίσκεται ἡ τμῆσις, μάλιστα εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς, καθ᾽ ἣν ῥῆμα διὰ προθέσεως σύνθετον ἀπολύεται ἀπὸ τὴν πρόθεσιν, παρεμπίπτοντος μορίου, οἷον κατ᾽ οὖν ἔβαλε (Ἡρόδ. 9, 5.), ἀνά τε ἔδραμον (Ἡρόδοτ. 1, 66.).

ΕΠΙΚ.Δ. α΄) Οἱ Ἐποποιοὶ ἀφίνουσι πολλάκις τὴν αὔξησιν (Ε) τῶν ἱστορικῶν χρόνων, χαριζόμενοι εἰς τὸ μέτρον καὶ εἰς ῥυθμὸν καὶ εὐφωνίαν, οἷον βάλε (ἔβαλε), βῆ (ἔβη), γένοντο (ἐγένοντο), ἔμβαλε (ἐνέβαλε), πρόςβη (προςέβη), ἢ αὐξάνουσι καὶ τὴν αὔξησιν τῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων ῥημάτων, οἷον ἔειπε, ἕηκε, ἐῳνοχόει, ἔαξε, ἐάφθη. Ταλαντεύεται δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ χρονικὴ αὔξησις, οἷον ἦρχε, ἀπήχθετο, ἔγρετο, ἐργάζοντο, εὔχετο, ὦρσεν, ἐπῴχετο. — Ἡ αὐτὴ αὔξησις, ἥτις εἶναι ἰδία τῶν ἀπὸ ῥ̄ ἀρχομένων, εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν ἴσως ἦτο καὶ ἄλλων ἡμιφώνων, ὅθεν τὸ ἔμμορα, ἔσσυμαι (ἰδὲ τὸν κατάλ. τῶν ἀνωμάλων). Ὅτι δὲ οἱ Ἐποποιοὶ

διπλασιάζουσι τὰ ὑγρὰ, ὡς εἰς τὸν Παρατατικὸν καὶ Ἀόριστον. ἔλλαβεν, ἔμμαθεν (πρβ. δεῖσαι), εἶναι φανερὸν ἐκ τῶν ἄλλου εἰρημένων.

β') Εἰς τοὺς εἰς -σκον Παρατατικοὺς παρεντίθεται ἐνίοτε τὸ ᾱ ἀντὶ τοῦ ε, οἷον κρύπτασκεν (Ἰλ. θ'. 272.), ῥίπτασκον (Ἰλ. ο'. 23.). Ἄλλως δὲ εἰς τὸν Ὅμηρον ὁ σχηματισμὸς οὗτος λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὴν αὔξησιν, οἷον ἐμισγέσκοντο (Ὀδ. υ'. 7.).

γ') Ὁ ἀναδιπλασιασμὸς εἶναι ποικιλότερος εἰς τοὺς Ἐποποιούς. Παρευρίσκεται ἐνίοτε καὶ αὔξησις, οἷον ἠλήλατο (Ἰλ. ε'. 400.), ἥτις ὅμως φαίνεται μόνον ὡς ἁπλῆ ἔκτασις εἰς τὸ δειδέχαται (δεδείχαται, ἀπὸ τοῦ δείκνυμι)· καθὼς καὶ ἄλλοτε τῆς δευτέρας συλλαβῆς ἡ χρονικὴ αὔξησις ἀποβάλλεται, οἷον ἐρέριπτο (Ἰλ. ξ'. 15.). Τοῦ δὲ ρ̄ παράδειγμα εἶναι μόνον εἰς τὸ Ὁμηρ. ῥερυπωμένα.

Οἱ Ἐποποιοὶ πολλάκις ἀναδιπλασιάζουσι καὶ τὸν β'. Ἀόριστον (Ἐνεργητ. καὶ Μέσ.), καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, οἷον πέπληγον, λέλαθον, πεπιθεῖν, λελαβέσθαι, κεκάδοντο, Ἰλ. α'. 168., η'. 5., ι'. 376. Καὶ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ λαμβάνουσιν ἐνίοτε κατὰ τὴν Ὁριστικὴν καὶ ἄλλην αὔξησιν, οἷον ἐπέφραδον (ἐκ τοῦ φράζω), ἤκαχε (ἄχω), ἤπαφε (ἅφω), ὤρορεν (ὄρω), ἤραρεν (ἄρω). Ἐνίοτε δὲ ἡ ἀναδίπλωσις ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὸ τέλος, οἷον ἠρύκακον (ἀπὸ τοῦ ἐρύκω), ἠνίπαπε (ἀπὸ τοῦ ἐνίπτω), Ἰλ. β'. 245., γ'. 427., ε'. 650.

§. 17.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΧΡΟΝΩΝ.

Α'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

α') Τῶν λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄ ἐχόντων χαρακτῆρα ῥημάτων ὁ Μέλλων σχηματίζεται κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς, παραμελουμένης τῆς συναιρέσεως, οἷον στέλλω, στελέω, — βάλλω, βαλέω, — διαφθείρομαι, διαφθερέεται.

β') Ὁμοίως κατὰ τὸν Ἀττικὸν τρόπον σχηματίζεται ὁ Μέλλων τῶν εἰς -έω καὶ -ίζω ῥημάτων, οἷον τελέω, τελέει, καὶ τρεπομένου τοῦ ου εἰς ευ, κομιεύμεθα.

γ') Τῶν δὲ συνῃρημένων εἰς -άω ὅσα ἔχουσιν ε̄ ἢ ῑ ἢ ρ̄ πρὸ τοῦ φωνήεντος λαμβάνουσιν εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους τὸ Ἰωνικὸν η̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ, οἷον περάω, περήσω, θεάομαι, θεήσομαι, ἐκτὸς τοῦ, ἐάω, ἐάσω.

δ') Πολλῶν βαρυτόνων ῥημάτων ὁ Μέλλων σχηματίζεται εἰς -ήσω

ὡς ἐκ τύπων εἰς -έω, οἷον ῥίπτω, ῥιπτέω, ῥιπτήσω, μάχομαι (μαχέομαι, μαχήσομαι), διδάσκω, διδασκήσω.

ΕΠΙΚΛ. α') Εἰς μὲν τὰ ρ̄ ἔχοντα ῥήματα φυλάττει ὁ Μέλλων τὸν διὰ τοῦ σ̄ σχηματισμὸν, οἷον ἄρω, ἄρσω, κύρω, κύρσω, ὄρω, ὄρσω. Τῶν δὲ λ̄ ἐχόντων εὑρίσκονται καὶ οἱ δύο σχηματισμοὶ, οἷον ἔλσαι (εἴλω), ὀλέω, ὀλεῖται. Τὰ δὲ μ̄ ἢ ν̄ ἔχοντα φυλάττουσι τὸν Ἀττικὸν σχηματισμὸν διῃρημένως, οἷον μένω, μενέω, νέμω, νεμέω.

β') Μέτοχα τοῦ Ἀττικοῦ Μέλλοντος εὑρίσκονται καὶ τὰ εἰς -άω καὶ -ύω, οἷον ἀντιόω (ἀντιάω, ἀντιῶ), ἀντιάας, ἐρύω (ἐρύσω), τανύω (τανύσω). Ἔτι ὅλα τὰ ῥήματα, ὅσα εἰς τὸν Μέλλοντα φυλάττουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν, κατὰ τοὺς Ἰωνικοὺς ποιητὰς διπλασιάζουσι τὸ σ̄ εἴς τε τὸν μέλλοντα καὶ τὸν α'. Ἀόριστον, οἷον τελέσσω (τελέω), ἐκόμισσε, δικάσσαι, ἐγέλασσε.

Β'.

ΠΕΡΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ.

Τὰ εἰς τὴν Γραμματικὴν εἰρημένα περὶ σχηματισμοῦ τῶν Ἀορίστων ἰσχύουσι καὶ ἐνταῦθα, καθ' ὅσον δὲν ἐναντιόνονται εἰς τὰ περὶ τοῦ Μέλλοντος μνημονευθέντα ἀρτίως.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ.

Οὐδὲ περὶ τοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος ἀναδεικνύει ἰδιαιτέρους σχηματισμοὺς, ἐκτὸς ὅτι εἰς τὸν Ὑπερσυντελικὸν λείπει ἡ συλλαβικὴ αὔξησις Ε, οἷον ἀποβεβήκεε. Ἰδὲ §. 18.

ΕΠΙΚΛ. α') Οἱ δύο Ἀόριστοι -σα καὶ -ον φαίνεται ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν παρήλλαξαν τὸ σ̄, ὥστε εὑρίσκονται Ἀόριστοι εἰς -ᾱ (Μέσ. -άμην), καὶ εἰς -σον (Μέσ. -σόμην), οἷον ἔσσευα, σεῦα (ΣΕϜΩ), χεῦα, ἔχευεν, ἐχεύατο (ΧΕϜΩ), καὶ ἶξον (ἵκω), ἐβήσετο, ἐδύσετο (βαίνω, δύομαι). Ἡ χρῆσις ἔπειτα ἐκύρωσε τὰ εἰς -σα καὶ -ον· ἔμειναν ὅμως καὶ τοῦ εἰς -σον καὶ -ᾱ σχηματισμοῦ λείψανα εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.

Ἔτι εἰς τὰ ν̄ ἔχοντα χαρακτῆρα ῥήματα ὁ Παθητ. α'. Ἀόριστος φυλάττει πρὸς χάριν τοῦ μέτρου τὸ ἄλλοτε ἀποβαλλόμενον ὑγρὸν, οἷον διακρινθείς, ἐκλίνθη. Ἄλλα προςλαμβάνουσι τὸ ν̄ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, οἷον ἀμπνύνθη, Ἰλ. ξ'. 436., ἱδρύνθησαν, Ἰλ. γ'. 78.

β') Ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ὁ β'. Παρακείμενος. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἴωνες τοῦ σχηματιζομένου πρώτου Παρακειμένου ἀποβάλλουσι τὸ κ. καὶ κάμνουσιν οὕτως β'. Παρακείμενον. Τοιαῦτα εἶναι αἱ Ὁμηρικαὶ Μετοχαί, κεκαφηώς, τετιηώς, τετληώς. Ἐνίοτε συστέλλεται ἐν ταὐτῷ καὶ τὸ προηγούμενον φωνῆεν, ὡς βεβάασι, βεβαώς (βεβήκασι, βεβηκώς), πεφύασι, πεφυώς (πεφύκασι, πεφυκώς). Εὑρίσκονται καὶ παλαιῶν τινῶν ἐλλειπῶν τοιοῦτοι μόνον Παρακείμενοι (τῶν ὁποίων ὁ εἰς -κα ἐλλείπει), ὡς μεμάασι, μεμαώς, δεδάασι, δεδαώς (ΜΑΩ, ΔΑΩ, δαίω).

Ὅλοι οἱ τοιοῦτοι Παρακείμενοι μετὰ τῶν Ὑπερσυντελικῶν πάσχουσιν εἰς τὸν Δυϊκὸν καὶ Πληθυντικὸν ἀριθμὸν συγκοπήν τινα, ὡς (τετλάαμεν) τέτλᾰμεν. Τὸ δὲ γ'. Πληθ. πρόσωπον καὶ ἡ Μετοχὴ συναιροῦνται, οἷον τετλᾶσι (τετλάᾱσι), βεβώς (βεβαώς), βεβῶσα, βεβώς. Οὕτω

Παραχ. Πληθ. τέτλᾰμεν, τέτλᾰτε, τετλᾶσι.
Δυϊκ. τέτλᾰτον.
Ὑπερσ. Πληθ. ἐτέτλᾰμεν, ἐτέτλᾰτε, ἐτέτλᾰσαν.
Δυϊκ. ἐτέτλᾰτον, ἐτετλάτην (βραχ. ᾰ).
Ἀπαρέμφ. τετλάναι (βραχ. ᾰ), τετλάμεναι, τετλάμεν.

Πρβ. εἰς τὴν Γραμματικὴν δέδια.

Διὰ ταύτης τῆς συγκοπῆς οἱ ἀνωτέρω Παρακείμενοι καὶ Ὑπερσυντελικοὶ γίνονται ὅμοιοι μὲ τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν τῆς εἰς -μι συζυγίας· διὰ τοῦτο λαμβάνουσι καὶ τὸν κατὰ τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις σχηματισμὸν τῆς συζυγίας ἐκείνης, οἷον Εὐκτ. τεθναίην, Προστακτ. τέτλαθι. Ἐκ τῆς Μετοχικῆς καταλήξεως -αώς (οὐδετ. αός), συνήθους μάλιστα εἰς τοὺς Αἰολεῖς, γίνεται Ἰωνικῶς -εώς, τὸ ὁποῖον εἶναι συνήθης σχηματισμὸς τοῦ τεθνεώς (ἐκ τοῦ θνήσκω), ἑστεώς (ἵστημι), καὶ κατὰ τοὺς Ἐποποιοὺς ἐνίοτε ἐκτείνεται εἰς τεθνηώς, πεπτηώς, καὶ συστελλομένου τοῦ ἑπομένου φωνήεντος, τεθνηότα, τετληότες, κεκμηότα, κεκοτηότι θυμῷ (Ἰλ. φ'. 456.). Πρβ. ἔτι τὰ περὶ συγκοπῆς τῶν Ἀνωμάλων §. 22. Β'.

Ἄλλως οἱ Ἐποποιοὶ συστέλλουσι διὰ τὸ μέτρον πολλάκις τὸ μακρὸν φωνῆεν τοῦ Παρακειμένου, μάλιστα κατὰ τὴν Μετοχήν, οἷον λελᾰκυῖα (λέληκα), μεμᾰκυῖα (μέμηκα), τεθᾰλυῖα (τέθηλα). Ἐξ ἐναντίας τὸ εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις τῆς Μετοχῆς τοῦ Παρακειμένου τὸν τόνον ἔχον ō γίνεται κατὰ τὴν Ἐπικὴν ποίησιν καὶ μακρόν, οἷον τετριγῶτας (τετριγότας).

Τέλος δὲ τῶν δασυνομένων Παρακειμένων δὲν εὑρίσκεται κατὰ τὸ Ἐνεργητικὸν παράδειγμα. Ἀναφαίνονται οὗτοι εἰς τὸ Παθητικὸν μόνον, οἷον ἐπιτετράφαται (ἐπιτρέπω), ὀρωρέχατο (ὀρέγομαι).

§. 18.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ.

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ. *α')* Ἡ τοῦ *β'.* Ἀορίστου Ὑποτακτικὴ διαιρεῖται, οἷον λιπέω, λιπέῃς, λιπέωμεν. Καὶ οὕτω καὶ τὸ Ἀπαρέμφατον πολλάκις, φυγέειν, λιπέειν.

β') Τὸν *α'.* καὶ *β'.* Ὑπερσυντελικὸν σχηματίζουσιν οἱ Ἴωνες κατὰ μὲν τὸ *α'.* πρόσωπον εἰς -εα, κατὰ δὲ τὸ *γ'.* εἰς -εε ἢ -εεν, οἷον ἐπεποίθεα, ἐτεθήπεα, ἐλελοίπεα, λελοίπεας, λελοίπεε, ἀποβεβήκεε. Καὶ *γ'.* Πληθ. πρός. ἐγεγόνεσαν.

γ') Τὸ Ἀπαρέμφατον δὲν παραλλάττει τοῦ Ἀττικοῦ, οἷον λέγειν, τετυφέναι, κτλ.

ΕΠΙΚΑ. *Α'.* *α'.* Περὶ τοῦ μι, σι, τῆς Ὑποτακτικῆς ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. *Β'.* §. 29. *Α'.* *β'.* 1., καὶ περὶ τῆς καταλήξεως σι εἰς τὴν Ὁριστικὴν §. 30., ἔτι περὶ τῆς καταλήξεως -σθα τοῦ *β'.* προσώπου §. 29. *Α'.* *β'.* 2. Τῆς Ὑποτακτικῆς οἱ Ἐποποιοὶ τὸ βραχὺ φωνῆεν (ε̄) κατὰ τὸν διῃρημένον σχηματισμὸν ἐκτείνουσι, καὶ τὸ μακρὸν η̄, ω̄, συστέλλουσι κατὰ χρείαν τοῦ μέτρου, οἷον λιπείομεν (λιπέωμεν, λιπῶμεν), λιπείετε, δαμείω (δαμέω, δαμῶ), δαμείῃ, δαμήῃ, σαπείω, σαπήῃ· ἴομεν, ἐγείρομεν (Ἰλ. *β'.* 440.), ἱμείρεται (Ὀδ. *α'.* 41.), ναυτίλλεται (Ὀδ. *δ'.* 672.). Ὥστε ἡ Ὑποτακτικὴ κατὰ τοὺς Ἐποποιοὺς λαμβάνει τὰς ἑξῆς καταλήξεις·

Ἑν.	1.	-ω, -ωμι, -είω
	2.	-ῃς, -ῃσθα, -είῃς, -ήῃς
	3.	-ῃ, -ῃσι, -είῃ, -ήῃ.
Δυϊκ.	2.	-ητον, -ετον, -είετον
	3.	-ητον, -ετον, -είετον.
Πληθ.	1.	-ωμεν, -ομεν, -είομεν
	2.	-ητε, -ετε, -είετε
	3.	-ωσι.

β') Περὶ τῆς καταλήξεως τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. *Β'.* §. 28. *Β'.*

γ') Τῆς Εὐκτικῆς εὑρίσκονται καὶ οἱ σχηματισμοὶ -ειας, -ειε, -ειαν, καὶ εἰς τὰ συνῃρημένα ῥήματα -οίην, κτλ. Δέχεται δὲ καὶ τὴν κατάληξιν -σι τοῦ *γ'.* προσώπου, οἷον παραφθαίησι (Ἰλ. *κ'.* 346.).

δ') Εἰς τὸ *γ'.* Πληθ. πρόσωπον τῆς Προστακτικῆς εὐχρηστότερος εἶναι ὁ εἰς -των καὶ -σθων σχηματισμὸς, οἷον ἔστων (Ἰλ. *α'.* 338.), ἑπέσθων (Ἰλ. *ι'.* 170.), δησάντων (Ὀδ. *μ'.* 56.), λεξάσθων (Ἰλ. *ι'.* 67.).

ε') Τοῦ Ἀπαρεμφάτου εὑρίσκεται πολλάκις εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς ὁ εἰς -μεναι καὶ -μεν σχηματισμὸς, οἷον ἐλθέμεναι, ἐλθέμεν. Παρβ. τὰ περὶ τῶν συνῃρημένων §. 19. ΕΠΙΚΑ. *Β'.* 3.

Β΄. ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝ. α΄) Οἱ Ἴωνες ἀποβάλλοντες τὸ σ τοῦ β΄. Ἑνικοῦ προσώπου -σαι, -σο, σχηματίζουσιν αὐτὸ εἰς -εαι, -ηαι, -εο, -αο· τὸ δὲ -εο τρέπουσι πολλάκις μετὰ τῶν Δωριέων εἰς -ευ, οἷον·

Ὁριστ. βούλεαι (βούλει), λάμψεαι (λήψῃ).
Ὑποτακτ. τύπτηαι.
Προστακτ. βουλεύεο (βουλεύου), πείθευ (πείθου), βαλεῦ (βαλοῦ).
Παρατατ. ἐτύπτεο, ἐτύπτευ.
Ἀόρ. Μέσ. ἐφθέγξαο, ἐβουλεύσαο, ἐγένεο (ἐγένου).

Εἰς δὲ τὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν οὐδέποτε ἀποβάλλεται τὸ σ.

β΄) Εἰς τὸ γ΄. Πληθ. πρόσωπον τῆς Ὁριστικῆς καὶ Εὐκτικῆς (ὄχι ὅμως καὶ τῆς Ὑποτακτικῆς) τρέπουσιν οἱ Ἴωνες τὸ ν εἰς α, οἷον Παρακ. πεπαύαται (πέπαυνται), Εὐκτ. τυπτοίατο (τύπτοιντο). Καὶ ἡ κατάληξις -οντο καὶ -αντο τρέπεται ἐνίοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, μεταβαλλομένου τοῦ ο καὶ α εἰς ε, οἷον ἐβουλέατο (ἐβούλοντο), ἐδυνέατο (ἐδύναντο). Τὸ δὲ -ονται μένει ἀμετάβλητον, οἷον λέγονται. Καὶ τοῦ Παρακειμένου δὲ καὶ τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ τὸ γ΄. Πληθ. πρόσωπον δύναται νὰ σχηματισθῇ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ὁπόταν ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος ἦναι σύμφωνον, οἷον ἀπίκαται, μεμίχαται, ἐστάλαται, ἐτετάχατο. Ἀντὶ δὲ τοῦ πρὸ τῶν -νται, -ντο, ἀποβληθέντος σ εἰσάγονται τότε τὰ διὰ τῆς γλώσσης προφερόμενα, οἷον ἐρηρέδαται (ἐρήρεισνται, ὅπου συστέλλεται ἡ δίφθογγος διὰ τὴν Ἀττικὴν ἀναδίπλωσιν), ἀντεισάγεται δὲ καὶ τὸ εἰς τὸ ζ λανθάνον δ, οἷον ἐσκευάδαται (ἐσκεύασνται), κεχωρίδαται (κεχώρισνται). Τὰ δὲ πρὸ τῆς καταλήξεως -νται, -ντο, φωνήεντα μένουσιν ἄτρεπτα, οἷον δεδαίαται, ἱδρύατο, ἐδεδέατο· πλὴν τὸ ει μεταβάλλεται εἰς ε, οἷον ἀποκεκλέατο (ἀποκέκλειντο). Παρβ. §. 19. δ΄.

ΕΠΙΚΑ. Β΄. α΄) Εἰς τὸ α΄. Πληθ. πρόσωπον λαμβάνουσι πολλάκις καὶ τὰς Δωρικὰς καταλήξεις -μεσθα. Ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β. §. 29. Β΄. 3.

β΄) Κατὰ τὸν εἰς -αται καὶ -ατο σχηματισμὸν τοῦ γ΄. Πληθ. προσώπου (-νται καὶ -ντο) δασύνεται ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος (π, κ), οἷον ἐπιτετράφαται (Ἰλ. β΄. 25.), ὀρωρέχαται (Ἰλ. π΄. 134.), ὀρωρέχατο (Ἰλ. λ΄. 26.). Εὑρίσκεται δὲ τοιοῦτος σχηματισμὸς καὶ εἰς ῥήματα μήτε δ μήτε ζ ἔχοντα κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα, οἷον ἀκηχέδαται (Ἰλ. ρ΄. 637., ἄχνυμαι, ἀκάχημαι), ἐληλάδατο (Ὀδ. η΄. 86., ἐλαύνω, ἐλήλαμαι). Ἐκ τούτων ὅμως τὸ ἐρράδαται (Ὀδ. υ΄. 354.) δύναται νὰ παραχθῇ καὶ ἀπὸ τοῦ ῥάζω (ῥαίνω, ἔρρασμαι), ὅθεν καὶ τὸ ῥάσσατε (Ὀδ. υ΄. 150.). Τὰ δὲ ἄλλα δὲν εἶναι πάντη ἀσφαλῆ, ἀλλ' ἀμφίβολα πρὸς γραμματικὴν χρῆσιν.

δ') Εἰς τὴν Προστακτικὴν οἱ Ἐποποιοὶ ἐκτείνουσι πολλάκις τὸ ε εἰς ει, οἷον ἔρειο (ἔρεο), σπεῖο (σπέο, σποῦ, ἀπὸ τοῦ ἕπομαι). Πρβ. Α'. α'.

ε') Εἰς τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον τοῦ Ἀορίστου ἔχουσιν οἱ Ἐποποιοὶ μετὰ τῶν Δωριέων τὴν συστολὴν -εν ἀντὶ τοῦ -ησαν, οἷον (ἐφιλήθησαν) ἐφίληθεν, (ἐτράφησαν) τράφεν (Ἰλ. α'. 251.). Περὶ τοῦ μιάνθην (μιαίνω), ἴδε τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάλων. Ἔτι εἰς μὲν τὴν Εὐκτικὴν τούτου τοῦ χρόνου εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ ὁ κατὰ συγκοπὴν σχηματισμὸς -εῖμεν, οἷον πειρηθεῖμεν (πειραθείημεν), τοῦ δὲ Ἀπαρεμφάτου εὔχρηστος εἶναι ἡ ἀρχικὴ κατάληξις -μεναι, οἷον μιγήμεναι. Πρβ. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 29. Α'. ε'.

§. 19.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΗΙΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

α') Συνηθέστατοι εἰς τοὺς Ἴωνας εἶναι τῶν εἰς -έω ῥημάτων οἱ κατὰ διαίρεσιν σχηματισμοί, οἷον· νοέω, νοέεις, νοέει, νοέουσι, ἐποίεον, ἐποίεε, ποιέειν, ἐκαλέοντο, φοβέηται, δοκέοι. Καὶ τὸ δὲ εο κατά τινα Δωρικὴν συνήθειαν τρέπουσιν εἰς ευ, οἷον φιλεῦμεν (φιλέομεν), φιλεῦντες (φιλέοντες), ἐφίλευν (ἐφίλεον), φιλεῦμαι (φιλέομαι), ἐποιεύμην (ἐποιούμην), ἥτις συναίρεσις εὑρίσκεται καὶ ἐπὶ τοῦ εου, οἷον φιλεῦσα (φιλέουσα), ποιεῦσι (ποιέουσι).

β') Τῶν δὲ εἰς -άω καὶ -όω ῥημάτων προτιμῶσι τοὺς συνῃρημένους σχηματισμούς, οἷον ὁρᾷν *), τελευτᾷ, ἐνίκων, εἰρώτα, ἐφοίτα, ἔων, ἔα, (εἴων, εἴα, ἀπὸ τοῦ ἐάω), δηλοῖ, ἐμισθοῦντο. Πολλάκις δὲ τῶν τοιούτων μέρη τινὰ σχηματίζουσιν ὡς ἐξ έω, ὅθεν ὁρέω (ὁράω), ὁρέομεν (ὁρῶμεν), φοιτέοντες (ἀπὸ τοῦ φοιτάω), μηχανέεσθαι (μηχανᾶσθαι), ἠγάπευν, ἀγαπεῦντες (ὡς ἐκ τοῦ ἀγαπέω), ἐδικαίευν, πληρεῦντες (ὡς ἐκ τοῦ δικαιέω, πληρέω), ἐθηεῖτο (ἐθεᾶτο, ἐκ τοῦ θηέομαι). Καὶ μεταβάλλουσι καὶ τὸ αο εἰς εω, ἐξαιρέτως εἰς τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον τοῦ Παθητ. καὶ εἰς τὰς Μετοχάς, οἷον μηχανέωνται, ἐμηχανέωντο, χρέωμαι (χράομαι), χρέωνται, ἐχρέωντο (τοῦ δὲ χρέωμαι τὸ Ἀπαρέμφατον μένει χρᾶσθαι). Ὅθεν λέγουσι καὶ ὁρέωντες, ἀντὶ τοῦ ὁράοντες (ὁρῶντες), ὁρμεώμενος (ὁρμαόμενος, ὁρμώμενος). Σπανία εἶναι εἰς τοὺς λογογράφους ἡ ἐπικὴ παρεμβολὴ τοῦ ὁμοφώνου φωνήεντος εἰς τὴν συναίρεσιν, οἷον ἠγορόωντο (ἀγοράομαι), κομόωσι (κομάω), Ἡρόδοτ. Ἴδε κάτω ΕΠΙΚΑ β'.

γ') Ἐπειδὴ τὸ δεύτερον τῆς κοινῆς συζυγίας πρόσωπον (Παθητ.) οἱ Ἴωνες σχηματίζουσιν εἰς -εαι καὶ -εο (§. 8. Β'. α'.), εἰς τὰ εἰς -έω ῥήματα συμβαίνει συνδρομὴ πλειοτέρων φωνηέντων, ὡς φιλέεαι· ταύτην τὴν συνδρομὴν διαφεύγουσι, μάλιστα εἰς τὸν Παρατατικὸν

*) Παρ' Ἱπποκράτει συναιρεῖται καὶ εἰς η, οἷον ὁρῆν, φοιτῆν.

καὶ τὴν Προςτακτικὴν, ἀποβάλλοντες δι' ἐκθλίψεως τὸ ε̄, οἷον διαιρέαι, ἐξηγέο, Προςτακτ. φοβέο, Ἡρόδοτ. α'. 39. θ'. 120. Ἐνίοτε δὲ καὶ συναιρεῖται τὸ εε εἰς ει, οἷον αἰδεῖο (αἰδέεο).

δ') Εἰς τὸ γ'. Πληθ. πρόςωπον (Παθητ.), ὅπου οἱ Ἴωνες τὸ ν̄ τρέπουσιν εἰς ᾱ (ἰδὲ §. 18. β'.), κατὰ τὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν τῶν εἰς -άω καὶ -έω ῥημάτων οἱ αὐτοὶ ἔχουσιν -έαται, -έατο (ἀντὶ τοῦ -ηνται, -ηντο), οἷον κεκοσμέαται (κεκόσμηνται), οἰκέαται (ᾤκηνται), ἐτετιμέατο (ἐτετίμηντο). Ὁμοίως σχηματίζεται ἡ εἰς -ανται, -αντο, κατάληξις, οἷον ἐπεπειρέατο (ἐπεπείραντο, ἀπὸ τοῦ πειράομαι), ἀναπεπτέαται (ἀναπέπτανται, ἀπὸ τοῦ ἀναπετάννυμαι). Λέγεται τὸν αὐτὸν σχηματισμὸν ὁ συνῃρημένος Παρατατικὸς, οἷον ἐπειρώατο (Ἡρόδ. 1, 68. 76.).

ε') Τὸν εἰς -σκον σχηματισμὸν τοῦ παρῳχημένου χρόνου εἰς τὰ συνῃρημένα ῥήματα σπανιώτερον μεταχειρίζονται οἱ Ἴωνες, οἷον φιλέεσκον, ποιεέσκετο. Τοῦτο δὲν συναιρεῖται ποτέ· πάσχει δὲ ἐνίοτε ἔκθλιψιν τοῦ ε̄, οἷον ἤχεσκε (ἀπὸ τοῦ ἠχέω).

ΕΠΙΚΑ. α') Οἱ Ἐποποιοὶ συναιροῦσι μᾶλλον τὰ εἰς -έω, οἷον ἡγείσθην, τελεῖται, θηεῦντο, ἢ ἐκτείνουσι καὶ εἰς -είω, οἷον ὀκνείω, νεικείεσκε (ὀκνέω, νεικέω). (Ἰλ. δ'. 359., β'. 243., ψ'. 438., ω'. 217, Ὀδ. σ'. 9.).

β') Καὶ τὰ μὲν εἰς -άω εὑρίσκονται σπανίως ἀσυναίρετα, οἷον ἀοιδάει (Ὀδ. κ. 227.), ναιετάουσι (Ὀδ. ι'. 21.), μειδιάει (Ἡσίοδ. θ'. 3.)· τὰ δὲ εἰς -όω μόνον κατὰ τὸ α'. πρόςωπον, ἄλλως δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ συναιρούμενα (δηοῦν, Ἰλ. ε'. 452.), ἢ μετὰ τῶν εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς συνήθων ἐκτάσεων.

1. Δηλαδὴ εἰς τὰ εἰς -άω ῥήματα ἔχουσιν οὗτοι οἱ ποιηταὶ ἰδίαν ἐλευθερίαν νὰ ἐκτείνωσι τὸ φωνῆεν τῆς συναιρέσεως, θέτοντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁμόφωνόν τι βραχὺ ἢ μακρὸν, οἷον τὸ ᾱ εἰς τὰ
ὁράαν (ὁρᾶν), ἀσχαλάᾳ (ἀσχαλᾷ), μνάᾳ (μνᾷ), μνάασθαι (μνᾶσθαι), ἀγοράασθε (ἀγορᾶσθε).

Ἔτι τὸ ο̄ εἰς τὰ
ὁρόω (ὁρῶ), βοόωσι (βοάουσι, βοῶσι), γελόωντες, γελώωντες (γελάοντες, γελῶντες), ἡβώωσα (ἡβάουσα, ἡβῶσα), αἰτιόῳτο (αἰτιάοιτο, αἰτιῷτο).

Καὶ τίθεται ἐνίοτε καὶ ὕστερον τὸ ο̄, οἷον ἡβώοντες, γελώοντες, χωόμενος, ἐμνώοντο (Ἰλ. λ'. 71.). Ἐκ δὲ ταύτης τῆς συνηθείας ῥήματά τινα εἰς -άω μετέβησαν παντελῶς εἰς τὸν εἰς ώω, ώεις, ώει σχηματισμὸν, οἷον ζώω (ζάω, ζῶ), ὡς ζώοντας κατώρυσσον (Ἡρόδ. 7, 114.), ὅθεν καὶ μώεο (μάομαι, μάομαι, μῶμαι) *). Πρβ. περὶ ἐκτάσεως μακρῶν φωνηέντων §. 4. ΕΠΙΚΑ.

---

*) Ἰδιαιτέραν ἀνωμαλίαν παριστάνει ἡ Ὁμηρ. Μετοχὴ, ναιετάωσα, ἀντὶ τοῦ ναιετόωσα (ναιετέω). Ἰλ. β'. 648., ζ'. 415, Ὀδ. α'. 404., θ'. 574.

2. Ὅλοι οἱ εἰς -όω κατ' ἔκτασιν σχηματισμοὶ εἶναι κοινὰ καὶ τῶν εἰς -όω ῥημάτων, ἂν καὶ κυρίως δὲν γίνωνται μήτε κατὰ διάλυσιν, μήτε κατ' ἔκτασιν, ὡς· ἀρόωσι (ἀρόουσι, ἀροῦσι), Ὀδ. ι'. 108., δηϊόωεν (δηϊόοιεν, δηϊοῖεν), Ὀδ. δ'. 226., δηϊόωντο (δηϊόοντο, δηϊοῦντο), Ἰλ. ν'. 675.

3. Ἔτι ἐκ Δωρικῆς συνηθείας οἱ Ἐποποιοὶ παρέλαβον τὸ η̄ ὡς συναιρέσεως φωνῆεν, ἀλλ' εἰς ὀλίγους μόνον σχηματισμοὺς τῶν εἰς -άω καὶ -έω ῥημάτων, καὶ κυρίως κατὰ τὸν Δυϊκὸν ἀριθμὸν, ὡς προσαυδήτην, ὁμαρτήτην (προσαυδαέτην, ἀπὸ τοῦ προσαυδάω, ὁμαρτεέτην, ἀπὸ τοῦ ὁμαρτέω), Ἰλ. ν'. 584., λ'. 136., καὶ εἰς τὰ εἰς -ημεναι καὶ -ηναι Ἀπαρέμφατα (ἀντὶ τοῦ -εῖν ἢ -ᾶν), οἷον γοήμεναι (γοᾶν), φορῆναι (φορεῖν)**). Ὅθεν καὶ τὸ Ἐπικ. ὁρῆαι (β'. πρόσωπ. Ἐν.) ἀντὶ τοῦ ὁράεαι, Ὀδ. ξ'. 343.

γ') Ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς εὑρίσκεται ἡ ἔκθλιψις αὕτη, οἷον πωλέαι (πωλέεαι, ἀπὸ τοῦ πωλέομαι). Ὀδ. δ'. 811. Συχνότερον δὲ συναιρεῖται τὸ εε εἰς ει, οἷον μυθεῖαι (μυθέεαι, ἀπὸ τοῦ μυθέομαι).

ε') Παράβαλε πρὸς ταῦτα ἐκ τοῦ Ὁμήρου βουκολέεσκες, κάλεσκε. Ἡ ἔκθλιψις ἀναφαίνεται μάλιστα εἰς τὰ εἰς -άω, οἷον ἔασκε, εἴασκε, γόασκε, ἢ ἐκτεινομένου πάλιν τοῦ φωνήεντος τῆς συναιρέσεως, γοάασκε, ναιετάασκον, ἰσχανάασκον.

§. 20.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ.

α') Εἰς τὰς διαλέκτους δὲν ἐσώθησαν εἰς -ημι ἢ -ωμι ῥήματα, τρεῖς ἢ περισσοτέρας ἔχοντα συλλαβὰς χωρὶς τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, πλὴν τοῦ ἄημι, ὀνίνημι, καὶ τινῶν ἀποθετικῶν εἰς -ημαι (ἀντὶ τοῦ εμαι), -αμαι, -ομαι (ἐκ τοῦ -όω), τὰ ὁποῖα, καθὼς καὶ ἐκεῖνα, ἐσημειώσαμεν εἰς τὰ Ἀνώμαλα, ὡς δίζημαι, μάρναμαι, ὄνομαι.

β') Εἰς τοὺς χρόνους τοὺς ἔχοντας τὸν ἀναδιπλασιασμὸν οἱ Ἴωνες μεταχειρίζονται τοὺς συνῃρημένους σχηματισμοὺς ὡς ἐξ -έω, -άω, -όω, οἷον Ἐνεστ. τιθεῖ (τίθησι), τιθεῖσι (τιθέασι), διδοῖ (δίδωσι), διδοῦσι (διδόασι), Παρατατ. ἵστων, ἵστας, ἵστα (ἵστην, -ης, -η)· ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου (ἐδίδων, -ως, -ω). Τὸ δὲ ᾱ τῶν εἰς -ημι (-άω) πρὸ ἄλλου φωνήεντος τρέπουσιν ἀσμένως εἰς ε̄, οἷον ἱστέασι (ἱστᾶσι). Συναιροῦσι δὲ πάλιν τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον τοῦ δείκνυμι, οἷον δεικνῦσι, καὶ διαιροῦσι τὸν Παρατατ. ἐτίθεα (ἐτίθην), ἐτίθεε (ἐτίθη). Ἐκτὸς δὲ τούτου λαμβάνει ὁ Παρατατικὸς μετὰ τοῦ β'. Ἀορίστου καὶ τὸν εἰς -σκον σχηματισμὸν, φυλάττων πρὸ τῆς καταλήξεως τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥίζης, οἷον τίθεσκον, δίδοσκον, δείκνυσκον, στάσκον, δόσκον.

**) Ἐκ δὲ τῶν εἰς -όω τὸ τῶν Ἐποποιῶν ἀρόμεναι ἀντὶ τοῦ ἀροῦν εἶναι μοναδικὸν παράδειγμα· Ἡσίοδ. ἔργ. 22.

γ') Ἐπειδὴ τῆς συζυγίας ταύτης ἡ Ὑποτακτικὴ ἐσχηματίσθη διὰ συναιρέσεώς τινος, διαλύεται κατὰ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον εἰς τρόπον τοιοῦτον·

1. τὰ μὲν εἰς τὴν ῥίζαν ε̄ ἢ ᾱ ἔχοντα ῥήματα κατὰ τὴν διάλυσιν φυλάττουσα τὸ ε̄, οἷον τιθέω, τιθέῃς, τιθέῃ, τιθέωμαι, τιθέῃ, τιθέηται, καὶ Ἀόρ. θέω, θέωμαι· — ἱστέω, ἱστέωμαι, καὶ Ἀόρ. στέω, στέωμεν·
2. τὰ δὲ εἰς τὴν ῥίζαν τὸ ο̄ ἔχοντα διαλυόμενα λαμβάνουσι τὸ ω̄, οἷον δώω, δώῃς, δώῃ, δώωσι.

δ') Περὶ τῆς συγκοπῆς τοῦ Παρακειμένου ἕστηκα ἰδὲ §. 17. Γ'. ΕΠΙΚΛ β'., καὶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων ῥημάτων ΙΣΤΗΜΙ.

ε') Τὰ Ἀπαρέμφατα τούτων τῶν ῥημάτων εἶναι εἰς τοὺς Ἴωνας τὰ αὐτὰ καθὼς καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς, οἷον δοῦναι, στῆναι, κτλ.

ς') Εἰς δὲ τὰ Παθητικὰ ἡ μὲν Ἰωνικὴ ἀποβολὴ τοῦ σ̄ τοῦ γ'. Ἑν. προσώπου εἶναι σπανιωτέρα, οἷον ἐπίστεαι, ἐπίστῃ (ἀντὶ τοῦ ἐπίστασαι) *), συνειθεστάτη δὲ ἡ εἰς -αται, -ατο κατάληξις τοῦ γ'. Πληθ. προσώπου, οἷον τιθέαται (τίθενται), ἐδιδόατο (ἐδίδοντο), ἱστέαται (ἵστανται). Παβλ. τὸ ἱστέασι, β'.). Εἰς δὲ τὴν Εὐκτικὴν εὑρίσκεται διαλελυμένος σχηματισμὸς θεοίμην (ἀντὶ τοῦ θείμην), καὶ τῶν εἰς -νμι καταπίνεται τὸ ῑ, οἷον δαινύατο, Ὀδ. σ'. 248., δαινῦτο, Ἰλ. ω'. 665. Ἔτι τῶν Μέσ. Ἀορίστων τὸ ἐθηκάμην, ἐδωκάμην ὑπάρχει μόνον κατὰ τὴν Ὁριστικὴν καὶ τὴν Μετοχήν.

ΕΠΙΚΛ. *α')* Παρ' Ὁμήρῳ εὑρίσκεται τὸ Ἀπαρέμφατον τοῦ τίθημι κατὰ Δωρικὴν συναίρεσιν, τιθήμεναι, καὶ ἡ Μετοχὴ τιθήμενος, Ἰλ. κ'. 34. Ἐκεῖ φυλάττεται ὁ ἀναδιπλασιασμὸς καὶ ὅπου κοινῶς δὲν ἔχει χώραν, οἷον διδώσω. Εἰς δὲ τὸ β'. Ἑν. πρόσωπον καὶ τῆς Ὁριστικῆς προσάπτεται ἡ κατάληξις θα, οἷον τίθησθα, διδοῖσθα Παβλ. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 29. Α'. β'. 2.

β') Τὸ γ'. Πληθ. τοῦ Παρατατικοῦ καὶ τοῦ β'. Ἀορίστου πρόσωπον εἰς -σαν οἱ Ἐποποιοὶ ἐλαττόνουσι κατὰ μίαν συλλαβήν, καὶ τότε λήγει μόνον εἰς -ν̄, προηγουμένου βραχέος ἢ βραχυνθέντος τοῦ τῆς ῥίζης φωνήεντος, οἷον ἐτιθεν (ἐτίθεσαν), ἐδον (ἔδοσαν), ἔστᾰν (ἔστησαν), ἔφᾰν (ἔφασαν), ἔδῡν (ἔδυσαν), ἔβᾰν, βάν (ἔβησαν).

γ') Ταύτην τὴν τῶν Ὑποτακτικῶν διάλυσιν μεταχειρίζονται καὶ οἱ Ἐποποιοί, μεταβάλλοντες αὐτὴν κατὰ τὴν χρείαν των διπλῶς·

1. ἐκτείνουσι τὸ ε̄. Τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ τοὺς Γενικοὺς κανόνας ει, οἷον θείω, θείῃς, θείῃ, θείωμεν, κτλ. Ὅπου ὅμως ὁ

---

*) Παβ. τὸ Ὁμηρ. μάρναο (μάρνασο), δαίνυο (ἐδαίνυσο).

ἀδιαίρετος σχηματισμὸς ἔχει η̄, ἐκεῖ γίνεται μόνον ἁπλῆ ἔκτασις ἢ διπλασιασμὸς, ἤγουν ἀντὶ τοῦ ε̄ τίθεται πάλιν η̄. Συμβαίνει δὲ τοῦτο μάλιστα εἰς τὰ ἔχοντα α ὡς ῥιζικὸν φωνῆεν, οἷον (στείω), στήῃς, στήῃ (στῶ, στῇς, στῇ), Ἰλ. ρ'., 30. ε'. 598. Εἰς δὲ τὰ ῥιζικὸν φωνῆεν ᾱ ἔχοντα ἀστατεῖ ἡ χρῆσις, διότι εὑρίσκεται γραφόμενον καὶ θείῃς καὶ θήῃς.

2. Συστέλλουσι τὸ τῆς Ὑποτακτικῆς φωνῆεν, ὅταν συμβῇ ἡ ῥηθεῖσα ἔκτασις, οἷον θείομεν, θείομαι (θέωμεν, θέωμαι), Ἰλ. α'. 143., σ'. 409., στήετον, στήομεν*), (στέητον, στέωμεν), Ὀδ. σ'. 183., Ἰλ. ο'. 298., δώομεν (δώωμεν), Ἰλ. η'. 299.

Τὰς αὐτὰς μεταβολὰς πάσχουσι καὶ τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων ἐκεῖνοι οἱ Ἀόριστοι, οἵτινες σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς -μι, οἷον φθῇ, φθήῃ (ἀπὸ τοῦ φθάνω), ἐμβῇ, ἐμβήῃ (ἀπὸ τοῦ βαίνω).

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἐποποιοὶ ὅλων τῶν Ὑποτακτικῶν τὸ γ'. Ἑν. πρόςωπον σχηματίζουσιν εἰς -σι (ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 29. Α'. β'. 1.), διὰ τοῦτο συνίστανται ἐνταῦθα σχηματισμοὶ, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς ἀπὸ τοὺς τῆς Ὁριστικῆς καὶ τοῦ γ'. Πληθ. προςώπου, ὡς ἱστῇσι (ἱστῇ), δῷσι (δῷ), Ἰλ. α'. 129.

δ') Ὁμηρικὴ συγκοπὴ τοῦ Παρακειμένου ἑστήκατε εἶναι ἕστητε. Ἰδὲ τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμ. ῥημάτ.

ε') Εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς εὑρίσκονται ὁμοίως τὰ εἰς -μεν καὶ -μεναι Ἀπαρέμφατα, οἷον δόμεναι (δοῦναι), θέμεν, θέμεναι (θεῖναι), στῆμεν, στήμεναι (στῆναι), δῦμεν, δύμεναι (δῦναι). Πρβ. γνώμεναι (γνῶναι), Ἰλ. β'. 349.

§. 21.

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ.

Α'.

ἽΗΜΙ (ἙΩ, ἽΩ).

Προϋποτίθεται ἡ πρὸς τὸ ΤΙΘΗΜΙ ὁμοιότης τούτου τοῦ ῥήματος, ὅθεν Ἐνεστ. Ἑν. γ'. πρός. ἀνίει, Πληθ. γ'. πρός. ἐςιεῖσι, Ἡρόδοτ. 3, 109. 7, 109., Ἀόρ. συνῆκα, Ὑποτακτ. ἀπέω, Μετ. συνείς, συνέντες, ἀπέντες (ἀφέντες), Παρατατ. προΐειν, προΐεις, προΐει, Παθ. Παρακ. μεμετιμένος (μεθειμένος), Ἡρόδοτ. 5, 108., Παρατ. μετίετο, κατίετο (μεθίετο, καθίετο), Ἡρόδοτ. 7, 138., Ὑπερσυντ. ἀφεῖτο, Ἡρόδ. 8, 49.

ΕΠΙΚΑ. Α'. Ἀόρ. ἧκα, ἕηκα, ἐφέηκα, κτλ. Ὑποτ. ἀφέω, ἀφείω, Ἰλ. υ'. 464. γ'. πρόςωπ. ἀφῇσιν, Ἰλ. ο'. 359. Παρατατ. γ'. Πληθ. πρόςωπ. ξύνιον (ξυνίεσαν), Ἰλ. α'. 273.

*) Οὕτω γραπτέον βήομεν, Ἰλ. κ'. 97.

Ἀπαρέμφ. μεθιέμεναι, μεθιέμεν (καὶ Ἀόρ.), μεθέμεν, προέμεν.

Ἀναφέρουσιν ἐνταῦθα οἱ Γραμματικοὶ τοὺς Ὁμηρικοὺς σχηματισμοὺς ἀνέσει, Ὀδ. σ'. 265., ἀνέσαιμι, Ἰλ. ξ'. 209., (ἄνεσαν, Ἰλ. φ'. 537.), οἵτινες ὅμως πρέπει νὰ ἐξηγηθῶσιν ἀλλέως.

Β'.

ΕΙΝΥΜΙ (ἙΩ).

Κλίνεται κατὰ τὸ δείκνυμι, Μέλλ. ἕσσω, ἀμφιέσσω, Ἀόρ. ἕσσα, Ἀπαρ. ἕσασθαι, Παρακ. Παθ. εἷμαι.

ΕΠΙΚΑ. Β'. Μέλλ. ἕσσω, ἀμφιέσω, Ὀδ. ε'. 167. Ἀόρ. ἕσσα, ἕσσε, ἕσσατο, Ἰλ. κ'. 334., ἕσατο, ἐέσσατο, Ἰλ. κ'. 177., ἐπιέσσαμεν, ἕσσαν, ἕσσαντο, Ἰλ. ξ'. 350., Προστακτ. ἕσσον, ἕσσαι, Ὀδ. ξ'. 154., ἀμφιέσασθε, Ὀδ. ψ'. 131. Ἀπαρέμφ. ἕσασθαι, Ἰλ. ω'. 646. Μετοχ. ἕσσας, ἀμφιέσας, ἑσσάμενος, Ἰλ. ξ'. 282. Παρακ. Παθητ. εἷμαι, Ὀδ. τ. 72. ἕσσαι, Ὀδ. ω'. 250., εἷται, κτλ. Μετοχ. εἱμένος, ἐπιειμένος, Ἰλ. ω'. 308. Ὑπερσυντ. β'. πρόσωπ. ἕσσο, Ὀδ. π'. 199., γ'. πρόσωπ. ἕστο, Ἰλ. ψ'. 67. ἕεστο, Ἰλ. μ'. 464. γ'. Δυϊκ. πρόσωπ. ἕσθην, Ἰλ. σ'. 517.

Γ'.

ΕΙΣΑ (ἙΩ), ΗΜΑΙ.

α') Ἐκ τοῦ ἙΩ εἰς μεταβατικὴν σημασίαν εὑρίσκονται μόνον τὰ ἑξῆς.

Ἀόρ. Ἐνεργ. εἷσα, εἷσας, εἷσε. Προστακτ. εἷσον, Ἀπαρ. ἕσαι, Μετοχ. ἕσας, εἵσας.

Ἀόρ. Μέσ. εἱσάμην. Προστακτ. ἕσαι (ἕσσαι), Μετοχ. εἱσάμενος, Ἡρόδ. 1, 66., ἑσσάμενος.

Μέλλ. ἕσομαι.

β') Ἐκ δὲ τοῦ ἙΩ εἰς ἀμετάβατον σημασίαν εἶναι εἰς χρῆσιν τὸ ἧμαι (κάθημαι). Ἰδὲ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 37. Β'. β'. Τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον κατὰ τοὺς περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς εἰς -νται, -ντο, καταλήξεως κανόνας (§. 18. Β'. β'.) σχηματίζεται ἕαται (ἧνται), ἕατο, ἐκατέατο (ἐκάθηντο.)

ΕΠΙΚΑ. Γ' α') Ἀόρ. Ὁριστ. εἷσε, καθεῖσεν, εἷσαν, ἑέσσατο, Προστακτ. εἷσον, Ὀδύσσ. η'. 163., ἐφέσσαι, Ὀδ. ο'. 277., Ἀπαρ. ἐφέσσαι, Ὀδ. ν'. 274., Μετ. ἕσας, Ὀδ. ξ'.

280..ἀνέσαντες, Ἰλ. ν'. 657., ἕσασα, Ὀδ. κ'. 361., ἐφεσσάμενος, Ὀδ. π'. 443.

β') Παρακ. ἧμαι, ἧσαι, ἧσται, ἥμεθα, ἧσθε, ἕαται (εἵαται). Προστακτ. ἧσο, καθῆσο. Ἀπαρ. ἧσθαι. Μετ. ἥμενος. Ὑπερσυντ. ἥμην, ἧστο (καθῆστο). Δυϊκ. γ'. πρόσωπ. ἥσθην, Ἰλ. θ'. 445. 458. Πληθ. γ'. πρόσωπον ἕατο, εἵατο (ἥατο).

Δ'.

ΕΙΜΙ (ΕΩ, εἰμί), ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 30. ἀρχ.

Κλίνεται οὕτως·

Ἐνεστ. Ὁριστ.	Ὑποτ.	Εὐκτική.	Προστ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
εἰμί	ἔω	εἴην,	ἔσο,	εἶναι.	ἐὼν, ἐοῦσα,
εἷς	ἔῃς	εἴῃς, ἔοις	κτλ.		ἐόν (γεν. ἐόντος, ἐούσης,
ἐστί	ἔῃ	εἴῃ, ἔοι			κτλ.)
ἐστόν	ἔητον	εἴητον			
ἐστόν	ἔητον	εἰήτην			
εἰμέν	ἔωμεν	εἴημεν			
ἐστέ	ἔητε	εἴητε			
ἔασι, εἰσί	ἔωσι	εἴησαν, εἶεν.			

Παρατατ. ἔα, ἔσκον
ἔας, ἦσθα
ἦν, ἔην, ἔσκε
ἦμεν
ἔατε
ἔσαν

Μέλλ. ἔσομαι
ἔσεαι
ἔσεται, κτλ.

ΕΠΙΚΑ. Ἐνεστ. Ὁριστ.	Ὑποτ.	Εὐκτ.
εἰμί	ἔω, εἴω	εἴην
ἐσσί (ἐσσίν)	εἴῃς	εἴῃς, ἔοις, Ἰλ. ι'. 284.
ἐστί	ἔῃσι, ἦσι, ἔῃ, εἴῃ.	εἴῃ, ἔοι, Ἰλ. ι'. 142.
—	—	—
εἰμέν	ἔωμεν	εἴημεν
ἐστέ	ἔητε	εἴητε, εἶτε, Ὀδ. φ'. 195.
εἰσί, ἔασι.	ἔωσιν, ὦσι	εἶεν.

Προστακτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχ.
ἔσσο, γ'. πρόσω.	ἔμεναι, ἔμμεναι	ἐών
Πληθ. ἔστων.	ἔμεν, ἔμμεν, εἶναι	ἐοῦσα, ἐόν.

Παρατ.	ἔα, ἦα, ἔον, ἔσκον*).	*Μέλλ.*	ἔσσομαι, ἔσομαι
	ἔησθα, ἦσθα		ἔσεαι, ἔσσεαι
	ἔην, ἤην, ἦεν, ἦν, ἔσκε**)		ἔσεται, ἔσσεται, ἐσσεῖται, ἔσται
	—		
	ἤστην, Ἰλ, ε΄. 10.		ἐσόμεσθα, ἐσσόμεθα
	ἦμεν		ἔσεσθε
	ἦτε		ἔσονται, ἔσσονται
	ἦσαν, ἔσαν, εἴατο, Ὀδ. υ΄. 106.	*Ἀπαρ.*	ἔσσεσθαι, ἔσεσθαι
		Μετ.	ἐσσόμενος.

Ε΄.

ΕΙΜΙ (εἶμι, ΙΩ).

Κλίνεται τὰ μὲν ἄλλα, καθάπερ εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον (ἰδὲ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 37. Ε΄.), τοῦ δὲ Παρατατικοῦ τὸ μὲν α΄. Ἑν. πρόσωπ. εἶναι ἤϊα, τὸ δὲ γ΄. ἤϊε, καὶ Πληθ. ἤϊσαν, ἴσαν.

Περὶ τῶν λοιπῶν ῥημάτων, οἷον φημί, κεῖμαι, οἶδα, ἔπιθι τὸν ἑπόμενον κατάλογον τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων.

ΕΠΙΚΑ.	*Ἐνεστ. Ὁριστ.*	*Ὑποτακτ.*	*Εὐκτ.*
	εἶμι	ἴω	
	εἶσθα	ἴῃσθα	
	εἶσι	ἴῃ, ἴῃσι	ἴοι, εἴη, Ἰλ. ω΄. 139.
	ἴμεν	ἴομεν	
	ἴτε	ἴητε	
	ἴασι	ἴωσι.	
	ἴενται, Ὀδ. χ΄. 304.		

Προςτακτ. ἴθι, ἴτω, ἴτε, ἴεσθε, Ἰλ. μ΄. 274.
Ἀπαρέμφ. ἴμεν, ἰέναι. *Μετοχ.* ἰών, ἰοῦσα, κτλ.

Παρατ.	ἤϊα, ἤϊον	*Μέλλ.*	εἴσεται, Ὀδ. ο΄. 213.
	ἤϊες, ἴες	*Ἀορ.*	εἴσατο, Ἰλ. ε΄. 538.
	ἤϊε, ᾖεν, ἴεν, ἴε		ἐείσατο, Ἰλ. ο΄. 415.
	.		ἐεισάσθην, Ἰλ. ο΄. 544.
	ᾔομεν, Ὀδ. κ΄. 251.		ἐπιεισαμένη, Ἰλ. φ΄. 424.
	—		
	ἤϊον, ἤϊσαν, ἐπῄσαν, Ὀδ. τ΄. 445.		
	ἴσαν.		

---

*) Ἰλ. δ΄. 321., ε΄. 808., λ΄. 762., η΄. 153.

**) Ἰλ. λ΄. 808., Ὀδ. τ΄. 283., Ἰλ. γ΄. 41., ε΄. 536.

§. 22.

ΠΕΡΙ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ ΡΗΜΑΤΩΝ.

Αἱ Ἀνωμαλίαι τῶν ῥημάτων καθόλου δύνανται νὰ θεωρηθῶσι κατὰ τρία, κατ' ἔκτασιν, κατὰ συγκοπὴν καὶ κατὰ μετάθεσιν.

Α'. ΚΑΤ' ΕΚΤΑΣΙΝ. α') Τὸ ω̄ ἐκτείνεται εἰς έω ἢ άω, οἷον ῥίπτω, ῥιπτέω, ὅθεν ὄφλω (ὀφλέω), ὄφλεε, ἕψω (ἑψέω), ἕψεε, πιέζω (πιεζέω), ἐπιέζευν, πιεζεύμενος, συμβάλλω (συμβαλλέω), συμβαλλέομεν. Ἄλλων ἠφανίσθη τὸ ἁπλοῦν, οἷον κτυπέω (ΚΤΥΠΩ), Ἀόρ. ἔκτυπον, δαμάω (ΔΕΜΩ), Ἀόρ. ἔδαμον, μυκάομαι (ΜΥΚΩ), Ἀόρ. ἔμυκον. Ἰδὲ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 38. Α'. α'., καὶ πρβ. εἰς τὸν ἑπόμενον κατάλογον γοάω, μηκάομαι, πιτνέω, στυγέω, τορεῖν.

β') Πολλὰ δισύλλαβα βαρύτονα, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ ἔχει ε̄, κάμνουσι καὶ ἄλλον σχηματισμὸν, τρέποντα τὸ ε̄ εἰς ο̄ καὶ λαμβάνοντα τὴν κατάληξιν έω ἢ άω, οἷον φέρω καὶ φορέω, τρέμω καὶ τρομέω, δέμω καὶ δομέω, τρέχω καὶ τροχάω, ποτέομαι καὶ ποτάομαι ἀντὶ τοῦ πέτομαι. Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ τὸ δεδοκημένος ἀντὶ τοῦ δεδεγμένος (ἰδὲ δέκομαι), ἐκτόνηκα ἐκ τοῦ κτείνω. Πρβ. μείρομαι, εἴλω. Ἔχει δὲ καὶ ω̄ ἡ πρώτη συλλαβὴ, οἷον πωτάομαι, τρωχάω, δωμάω. Οὕτω καὶ βρέμω, βρωμάω, νέμω, νωμάω, τρέπω, τρωπάω, στρέφω, στρωφάω.

γ') Πολλῶν ῥημάτων διὰ τῆς καταλήξεως -σκω ἐκτεινομένων (οἷον ἐπαυρίσκομαι, ἀπαφίσκω (ἰδὲ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 38. Α'. γ'.) εὑρίσκεται ἐνίοτε τὸ κ̄ εἰς τὴν ῥίζαν, ὥστε προστίθεται μόνον τὸ σ̄, οἷον λάσκω (ΛΑΚΩ), ἔϊσκω (ΕΙΚΩ), πρβ. ἀλύσκω, τιτύσκω, διδάσκω.

δ') Ἄλλοτε παρεντίθεται ν̄ πρὸ τῆς καταλήξεως ω̄, οἷον τάμνω (ΤΑΜΩ), ἔταμον. Πρβ. ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 38. Α'. ε'.

ε') Ἐνίοτε ἔκ τινος χρόνου σχηματίζεται νέον θέμα, τοῦ ὁποίου τινὰς σχηματισμοὺς ἐμάθομεν εἰς τὴν Γραμματικὴν, ἰδὲ §. 38. Α'. θ'.

ΕΠΙΚΑ. Ἐκ τῆς δ'. συνηθείας ἔλαβον οἱ ποιηταὶ (δαμνάω) δάμναμαι, (περνάω) πέρνημι, (κιρνάω) κίρνημι. Πρβ. πίλνημι, σκίδνημι, πίτνημι. Πρβ. θύω καὶ θύνω, τίω καὶ τίνω, φθίω καὶ φθίνω.

Εὑρίσκεται τοῦτο μάλιστα εἰς τὰ τῶν ποιητῶν. α') Ἐπειδὴ ὁ Παρακείμενος, καθὼς εἴδομεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἐνίοτε ἔχει Ἐνεστῶτος σημασίαν, διὰ τοῦτο λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὸν σχηματισμὸν ἐκείνου. Οὕτως ἔγινε δεδοίκω ἐκ τοῦ δέδωικα (Θεόκριτ.), ἰδὲ δεῖσαι, γεγάκειν, ἀντὶ τοῦ γεγακέναι (Πίνδ.), ἰδὲ γίνομαι καὶ κεκλήγοντες, ὡς ἐκ τοῦ ΚΕΚΛΗΓΩ, ἐκ τοῦ κέκληγα,

κλάζω (Όμηρ.). Ἐντεῦθεν οἱ ἐκ Παρακειμένων γινόμενοι Παρατατικοὶ εἰς -ον, οἷον ἐπέφυκον, ὡς ἐκ τοῦ ΠΕΦΥΚΩ, ἀπὸ τοῦ πέφυκα (Ἡσίοδ.), ἔτι τὰ τρίτα πρόσωπα ἄνωγε, ἀνήνοθε, γέγωνε παρ' Ὁμήρῳ πολλάκις εἶναι Παρακ. (δηλ. Ἐνεστ.) καὶ Παρατατ. (δηλ. Ἀόριστ.) Οὕτως ἐκ τοῦ ὀλώλεκα (ὄλλυμι) γίνεται ὁ νέος Ἐνεστὼς ὀλέκω.

ΣΗΜ. Συμβάλλει δέ τι καὶ ὁ τόνος εἰς τὸν τοιοῦτον Ἐνεστῶτα κατὰ τὸν Παθ. Παρακ., διότι, ἐπειδὴ ὁ Παρακ. οὗτος ἔχει ὁμοίαν κατάληξιν μὲ τὸν Ἐνεστῶτα ἢ Ἀόριστον τοῦ εἰς μι σχηματισμοῦ, διὰ τοῦτο εὑρίσκεται ἐνίοτε ἡ τοῦ Παρακ. Μετοχὴ ῥημάτων τινῶν τονιζομένη κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα ἢ Ἀόριστον, οἷον ἀκηχέμενος (ἀκαχήμενος), ἐληλάμενος, Ἰλ. σ'. 29. Οὕτω τὸ ἀλάλημαι, ἀλάλησθαι, ἀλαλήμενος, ἐκλαμβάνεται ὡς ἐκ τοῦ ἀλάομαι, ὅμοιος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα γενόμενος Παρακείμενος. Πρβ. ἀλιτήμενος ἐκ τοῦ ἀλιταίνω.

β') Καὶ ὁ Μέλλων, μᾶλλον δὲ σχηματισμός τις ὅμοιος εἰς τὸν Μέλλοντα, ἐτρέπετο εἰς νέον θέμα. Ἀληθὴς δὲ τοῦ γένους τούτου Ἐνεστὼς εἶναι ἀλέξω, γενόμενος ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ. Ὡς Παρατατικοὶ δὲ τοιούτων θεμάτων δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν Ἀόριστοί τινες εἰς -σον, -σόμην, οἷον ἷξον (ἵκω), ἐβήσετο (βαίνω), ἐδύσετο (δύω). Εἰς ταῦτα ἀνήκουσι (ἐπειδὴ ἡ Προστακτικὴ δὲν ἔχει Μέλλοντα) καὶ Προστακτικά τινα σχηματισμὸν ἔχοντα Μέλλοντος, οἷον οἶσε ἐκ τοῦ οἴσω (φέρω), ἄξετε ἐκ τοῦ ἄξω (ἄγω), βήσεο ἐκ τοῦ ἐβησόμην (βαίνω). Πρβ. ὄρσεο (ὄρνυμι), λέξεο (λέγω).

Β'. ΚΑΤΑ ΣΥΓΚΟΠΗΝ. Περὶ τῆς συγκοπῆς τοῦ Παρακειμένου ὡμιλήσαμεν §. 17. Γ'. ΕΠΙΚΑ β'. Παραπλησίαν συγκοπὴν θεωροῦμεν ἐνταῦθα· ἐπειδὴ δὲ μᾶλλον φαίνεται εἰς τὰ τῶν ποιητῶν, ἀναφέρομεν ὑποκάτω τὰ ἀναγκαῖα περὶ αὐτῆς. Ἰδὲ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 38. Β'.

ΕΠΙΚΑ. Β'. Εἰς ῥήματά τινα ἀποβάλλεται τὸ ε ἐκ τῆς ῥίζης, οἷον ἔπελε, ἔπλε, ἰδὲ Πέλω· ὅθεν σημείωσαι, ὅτι α') ῥημάτων τινῶν ὁ β'. Ἀόριστος μόνον κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συνίσταται, οἷον ἐγείρομαι (ἠγερόμην), ἠγρόμην. Πρβ. ΓΡΑΜΜΑΤ.

β') Ἡ συγκοπὴ αὕτη συμβαίνει μάλιστα μετὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν, ὅθεν πιπράσκω (περάω), δέμω (δεδέμηκα), δέδμηκα. Πρβ. μέμβλεται εἰς τὸ μέλω, ἐκεκλόμην εἰς τὸ κέλομαι, ἔπεφνον εἰς τὸ πέφνον.

γ') Συγκόπτεται πολλάκις τὸ φωνῆεν τῆς καταλήξεως, οἷον ἔρυσθαι (ἐρύεσθαι), ἔρυτο (ἐρύετο). Πρβ. σεύω, στεῦται.

δ') Καὶ κατὰ τὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν οἱ μακρότεροι σχηματισμοὶ διὰ συγκοπῆς συντέμνονται, οἷον ἄνωγμεν (ἀνώγειμεν), ἰδὲ ἄνωγε, — εἰλήλουθμεν (εἰληλύθειμεν), ἰδὲ

ἔρχομαι, — ἐπέπιθμεν (ἐπεποίθειμεν), ἰδὲ πέποιθα. Οὕτω συνέστη καὶ τὸ Ὁμηρ. ἔϊκτην, ἐκ τοῦ ἐοίκαμεν, ἔοιγμεν, διὰ συστολῆς τῆς παραληγούσης. Ἂν οἱ τοιοῦτοι Παρακείμενοι ἔχωσιν Ἐνεστῶτος σημασίαν, εἰς τὴν Προστακτικὴν λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν θι, οἷον ἄνωγε, ἄνωχθι. Πρβ. ΓΡΑΜΜΑΤ.

Σημείωσαι δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι, ἂν διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης πρὸ τοῦ συμφώνου τῆς ῥίζης εὑρεθῇ τ, ἐνίοτε τὸ τ τοῦτο (κατὰ τὴν πρὸς τὰ Παθητικά, οἷον τέτυφθε, ὁμοιότητα) τρέπεται εἰς θ. Οὕτω τῆς Προστακτικῆς ἄνωχθι τὰ ἄλλα πρόσωπα ἀνωγέτω, ἀνώγετε, γράφονται ἀνώχθω, ἄνωχθε, καὶ ἐγρήγορθε, ἀντὶ τοῦ ἐγρηγόρατε ἐκ τοῦ ἐγρήγορα (ἰδὲ ἐγείρομαι). Καὶ οὕτως ἑρμηνεύεται προσηκόντως τὸ Ὁμηρικὸν πέποσθε, ἀντὶ τοῦ πεπόνθατε (ἐκ τοῦ πάσχω), τραπέντος δηλαδὴ τοῦ πρὸ τοῦ τ ἐμπεσόντος θ εἰς σ (ὡς ἴδμεν, ἴστε), καὶ ἀποβληθέντος τοῦ ν.

ε') Ἀνάγονται εἰς τὴν συγκοπὴν ταύτην καὶ οἱ β'. Ἀόριστοι ῥημάτων τινῶν, συμφωνοῦντες μὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς εἰς μι συζυγίας· περὶ ὧν, ἐπειδὴ ἀνεφέρομεν τὰ δέοντα εἰς τὴν Γραμματικήν, θέλομεν διαλάβην ἐνταῦθα τοὺς ποιητικοὺς σχηματισμούς. Οὕτως ἐκ τοῦ κτείνω (ἔκτᾰμαι) σχηματίζεται ὁ β'. Ἀόρ. ἔκτᾰν, ἔκτᾰμεν, κτάναι, κταίην. Πρβ. οὐτάω, τλῆναι, βιβρώσκω, πλώω.

Τούτων τινὲς τῶν Ἀορίστων ἔχουσι καὶ Παθητικὸν σχηματισμὸν καὶ σημασίαν ὁμοίως Παθητικήν, οἷον βάλλω, ἔβλην (ὅθεν ξυμβλήτην), ἐβλήμην, Εὐκτ. βλείμην· κτείνω, ἔκταν, ἐκτάμην, κτάσθαι, κτάμενος. Πρβ. οὐτάμενος εἰς τὸ οὐτάω, καὶ συγγνοῖτο εἰς τὸ συγγιγνώσκω, Αἰσχύλ. Ἱκετ. 213. Ὅθεν ἕπεται, ὅτι καὶ τὰ μὴ ἔχοντα Ἐνεργητικὸν σχηματισμόν, ἀκολουθοῦντα δὲ τὴν ἀναλογίαν ταύτην, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν, οἷον λύω, λέλῠμαι, ἐλύμην, ὅθεν λῦτο· πνέω, πέπνυμαι, ἐπνύμην, ὅθεν ἄμπνυτο· φθίω, ἔφθῑμαι, ἐφθίμην, φθίμενος, Εὐκτ. φθίμην. Πρβ. κτίμενος (ΚΤΙΩ), ἐπλήμην εἰς τὸ πελάζω, καὶ πίμπλημι, ΓΡΑΜΜΑΤ., ἔδμητο εἰς τὸ δέμω, ἔσσυτο εἰς τὸ σεύω, ἔχυτο, χύμενος εἰς τὸ χέω.

ς') Μετὰ τούτων πρέπει νὰ συγκαταλεχθῶσι τῶν κατὰ συγκοπὴν Παθητικῶν Ἀορίστων καὶ οἱ πρὸ τῆς καταλήξεως ἔχοντες σύμφωνον, οἷον ἔλεκτο, δέχθαι. Γίνονται δὲ οὗτοι ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν τοῦ ῥήματος θέμα, καὶ ἂν ὁ ἁπλοῦς σχηματισμὸς ἦναι εὔχρηστος, διὰ ταύτης τῆς συγκοπῆς μόνον διαφέρουσι τοῦ Παρατατικοῦ. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν λαμβάνουσιν, ὡς καὶ τὰ εἰς μι ῥήματα, κατὰ τὸ β'. πρόσωπον τὴν κατάληξιν σο, ὥστε εἰς τὰ ῥήματα, ὅσα ἀντὶ διπλασιασμοῦ λαμβάνουσιν ἁπλῶς αὔξησιν, οἱ Παθητ. οὗτοι Ἀόριστοι (ὅταν φυλάττωσι τὴν αὔξησιν) κατὰ τὸν σχηματισμὸν δὲν διακρίνονται ἀπὸ τὸν Ὑπερσυντελικόν.

Δέχομαι (δέδεγμαι, δεδέχθαι, ἐδεδέγμην), Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐδέγμην, ἔδεξο, ἔδεκτο, Ἀπαρέμφ. δέχθαι,

μίγνυμαι (μέμιγμαι, ἐμεμίγμην), Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐμίγμην, ἔμικτο, μίκτο,

λέγομαι (λέλεγμαι, ἐλελέγμην), Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐλέγμην, ἔλεξο, λέξο, ἔλεκτο, λέκτο, Ἀπαρέμφ. λέχθαι.

πάλλομαι (πέπαλμαι), Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐπάλμην, ἔπαλτο, πάλτο.

ὄρνυμαι (ΟΡΩ), Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ὤρμην, ὦρτο, ὄρμενος, Ἀπαρ. ὄρθαι.

Παρβ. ἄλλομαι, πέρθω.

Γ΄. ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΘΕΣΙΝ. Συμβαίνει αὕτη, καθὼς εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω, ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 38. Γ΄., μάλιστα εἰς τοὺς Ἀορίστους καὶ Παρακειμένους, τῶν ὁποίων ὅμως σχηματισμοί τινες εἴπομεν ὅτι ἐνίοτε δύνανται νὰ ἐκληφθῶσι καὶ ὡς διὰ μόνης συγκοπῆς γενόμενοι, οἷον δέμω, δέδμηκα.

ΕΠΙΚΛ. Γ΄. Κατὰ μετάθεσιν δὲ ἔγιναν οἱ ἑξῆς σχηματισμοί· δαρθάνω, ἔδραθον, πέρθω, ἔπραθον, δέρκομαι, ἔδρακον, ἐδράκην, ἁμαρτάνω, ἤμβροτον, τέρπομαι, τραπῶ. Ἰδὲ τὸν κατάλογον τῶν Ἀνωμάλων.

§. 22.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

Α΄.

Ἀάω (βλάπτω). Ἐκ τοῦ θέματος τούτου σχηματίζεται παρ' Ὁμήρῳ γ΄. πρόσωπ. Παθ. Ἐνεστ. ἀᾶται, Ἀόρ. α΄. ἄασα, ἆσα, Ὀδυσσ. λ΄. 61., ἔτι Παθ. καὶ Μέσ. ἀάσθην, ἀασάμην, ἀσασθαι. Τὰ δὲ ᾱ εἶναι ποτὲ μὲν μακρὰ, ποτὲ δὲ βραχέα. Οὕτω καὶ εἰς τὸ Ῥηματ. Ἐπίθ. ἀατός, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ ᾱ, ἀάατος (⏑ — ⏓ ⏑), τουτέστιν ἄτρωτος. Ἐκ τοῦ παλαιοῦ τούτου σχηματισμοῦ ἔγεινε τὸ οὐσιαστ. ἄτη (διὰ μακροῦ ᾱ), ὅθεν

α΄) ἀτάω (βλάπτω), μόνον κατὰ Ἐνεστ. καὶ Παρατατ. Παθητ. — ἀτῶμαι (βλάπτομαι), εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητάς (βραχὺ ᾰ).

β΄) ἀτέω, ἐπὶ σημασ. ἀμεταβάτου, μόνον κατὰ τὴν Μετοχὴν ἀτέοντα, ἀτέοντες, τουτέστιν ἄφρονα, ἄφρονες, παρ' Ὁμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ (βραχὺ ᾰ).

ἀγάλλω (κοσμῶ), Ἀορ. ἤγηλα, ἀγῆλαι. Μεσ. ἀγάλλομαι, μόνον κατὰ Ἐνεστῶτ. καὶ Παρατατ.

ἄγαμαι (θαυμάζω), Ἀορ. Ἐπικὸς, ἠγασάμην, ἠγάσσατο. Ἐπικοὶ

σχηματισμοὶ τούτου τοῦ θέματος, ἀγάομαι, ἀγαίομαι (φθονῶ, ἀγανακτῶ), Ἀόρ. ἠγασάμην, ἀγάσαντο, Ὀδυσσ. σ'. 71.

ἀγείρομαι, εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς Ἀόρ. 2. Μέσ. ἀγέροντο, ἀγερέσθαι, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἀγρόμενος. Ἐπικὸς σχηματισμὸς εἶναι καὶ ὁ Παρακ. καὶ Παρατατ. Μέσ. ἠγερέθονται, ἠγερέθοντο.

ἄγημαι, ζήτ. ἡγέομαι.

ἀγνοέω, Ἐπικ. Ἀόρ. ἀγνώσσασκε, Ὀδυσσ. ψ'. 95.

ἄγνυμι, Ἀόρ. ἦξα (Ὁμηρ.). Κατ' ἀρχὰς τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶχε πρὸ ἑαυτοῦ τὸ δίγαμμα, ϜΑΓΩ, συντεθὲν δὲ μετὰ τῆς κατά ἔγεινε ΚΑϜϜΑΓΩ (ὡς Καββάλλω ἐκ τοῦ καταβάλλω)· τὸ ὁποῖον διὰ τὴν τοῦ Υ καὶ Ϝ ὁμοιότητα μετέπεσεν εἰς τὸ ΚΑΥΑΓΩ, ὅθεν τὸ τοῦ Ἡσιόδου καυάξαις. Παρβ. ἁνδάνω.

ἀγνώσσασκε, ζήτ. ἀγνοέω.

ἄγρει, ἀγρεῖτε (ἄγε, ἄγετε), Ὁμηρ., ἔκ τινος ἀγρέω.

ἄγω, Ἀόρ. ἦξα, ἄξας, ἄξαι, ἀνθ' οὗ ἀξέμεν (Ὁμηρ. Ἰλ. ω'. 663.). Προστακτ. ἄξετε, ἀντὶ τοῦ ἀγάγετε (Ὁμηρ.).

ἀδῆσαι (λυπεῖσθαι), παρ' Ὁμήρῳ ἀδδῆσαι, ἀδδήσειεν, ἀδδηκότες, εἰσαγαγόντων τὴν γραφὴν ταύτην τῶν Γραμματικῶν, ἐπειδὴ τὴν πρώτην τοῦ ῥήματος συλλαβὴν ὁ Ὅμηρος πάντοτε λαμβάνει ὡς μακράν, ἐν ᾧ ἡ αὐτὴ ἄλλων συγγενῶν λέξεων (ὡς ἄδος) εἶναι βραχεῖα.

ἀείδω (ψάλλω), Μέλλ. ἀείσομαι, Προστακτ. ἀείσεο (Ὁμηρ.).

ἁδεῖν, ζήτ. ἁνδάνω.

ἀείρω, ζήτ. αἴρω.

ἀέξω, ζήτ. αὔξω.

ἄημι, ζήτ. ἄω.

αἰδέομαι, ἀνθ' οὗ κατ' ἀρχαῖον τινὰ σχηματισμὸν αἴδομαι, καὶ ἀναύξητον αἴδετο. Μέλλ. αἰδήσομαι, αἰδέσσομαι (Ὁμηρ.).

αἴνυμαι (λαμβάνω), εὔχρηστον μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατ., ἀναύξητον, αἴνυτο (Ὁμηρ.).

αἱρέω, Παρακ. Ἰωνικὸς ἀραίρηκα. Παθ. ἀραίρημαι· ἀποβαλλομένου τοῦ δασέος, ὡς εἰς τὸ ἐλήλιγμαι (ἑλίσσω)... Παρβ. γέντο.

αἴρω, ποιητ. ἀείρω καὶ ἄρνυμαι, Ἀόρ. α'. Μέσ. ἠράμην, ἤρατο, Μετ. ἀειράμενος καὶ Ἀόρ. 2. ἀρόμην, Ὑποτ. ἄρωμαι, Εὐκτ. ἀροίμην, Ἀπαρ. ἀρέσθαι (βραχὺ ᾰ), (Ὁμηρ.). Ὑπερσυντελ. Παθ. ἄωρτο, ἀντὶ τοῦ ἦρτο ἢ ἤερτο (Ὁμηρ.). Ὁμηρικὸς σχηματισμὸς εἶναι καὶ τὸ κατ' ἔκτασιν ἠερέθονται, ἠερέθοντο (ἀείρονται, ἀείροντο). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ αἰρεύμενος (αἰρόμενος), ὡς ἔκ τινος ἐκτεταμένου σχηματισμοῦ αἰρέομαι, παρ' Ἡσιόδῳ (ε. 474.), κατὰ τὸν Ἰωνισμὸν πιεζεύμενος (πιεζόμενος).

αἰσθάνομαι, φαίνεται, ὅτι καὶ τὸ αἴσθομαι ἦτο ἀρχαῖος σχηματισμὸς τοῦ εὐχρήστου τούτου Ἐνεστῶτος. Ἰδὲ Λεξικὸν Σεγουερ. σελ. 183. 216. 359.

ἀΐσσω (πηδάω), Μέλλ. ἀΐξω, Ἀόρ. ἤϊξα. Ἀπαρ. ἀΐξαι, τὸ ᾱ εἶναι μακρόν, ἐκτὸς εἰς τὴν σύνθεσιν, ὑπαΐξει. Εἰς τοὺς τραγῳδοποιοὺς ᾄσσω, ᾄττω, Ἀόρ. ᾖξα.

ἀΐω (ἀκούω), Παρατατ. ἄϊον. Τοῦ δὲ συνθέτου ἐπαΐω, εὐχρήστου καὶ εἰς τοὺς πεζοὺς συγγραφέας, ἐπὶ σημασίας ἐπίστασθαι, εὑρίσκεται παρ' Ἡροδότῳ (9, 93.), Ἀόρ. ἐπήϊσα.

ἀκαχίζω (λυπῶ), ἐκ τοῦ ΑΧΩ, Ἀόρ. ἤκαχον, Ἀπαρ. ἀκαχεῖν, ἐξ οὗ ὅ τε Ἐνεστὼς ἀκαχίζω, καὶ ὁ Μέλλ. ἀκαχήσω, καὶ ὁ α΄. Ἀόρ. ἀκάχησε (Ὅμηρ.). Μέσ. ἄχομαι καὶ ἄχνυμαι (λυποῦμαι), Ἀόρ. ἠκαχόμην, Παρακ. ἀκήχεμαι, ἀκάχημαι, Πληθ. 3 πρόσωπ. ἀκηχέδαται, Μετ. ἀκηχέμενος, ἀκαχήμενος, καὶ Ἀπαρ. ἀκάχησθαι, κατ᾽ ἀνωμαλίαν τοῦ τόνου. Ἐπὶ τῆς Μέσ. σημασίας εὑρίσκεται καὶ ἡ Μετοχὴ ἀχέων, ἀχέουσα.

ἀκαχμένος (ὀξὺς, μυτηρὸς), Μετοχ. Παθ. Παρακ. ἔκ τινος ΑΚΩ (ὅθεν ἀκὴ καὶ ἀκωκὴ), ἔχουσα Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν χωρὶς τῆς χρον. αὐξήσεως καὶ φυλάττουσα τὸ χ πρὸ τοῦ μ.

ἀκήδεσεν, ζ. κήδω.

ἀκούω, Παρακ. α΄. Δωρικῶς ἄκουκα.

ἀλαλκεῖν, ζ. ἀλέξω.

ἀλαλύκτημαι (εἶμαι εἰς ἀπορίαν καὶ ἀνησυχίαν), Παθ. Παρακ. μετὰ σημασίας Ἐνεστῶτος, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀλυκταίνω, ἀλυκτάζω.

ἀλάομαι (πλανῶμαι), ἔχει Παρακ. Παθ. μεταπίπτοντα εἰς σχηματισμὸν Ἐνεστῶτος, ἀλάλημαι, ἀλαλήμενος, ἀλάλησθαι (Ὅμηρ.).

ἀλδαίνω (αὔξω), εἰς μεταγενεστέρους Ἐποποιούς· Ὅμηρ. ἔχει ἤλδανε (Ὀδυσσ. σ΄. 70. ω΄. 368.), καὶ τὸ ἀμετάβατον ἀλδήσκω (Ἰλ. ψ΄. 599.).

ἀλέξω (ἀμύνω), Μέλλ. ἀλεξήσω, Ἀόρ. ἀλέξησα, ἀπαλεξήσαιμι, καὶ ἤλαλκον, ἀλαλκών, ἀλαλκεῖν, ὅθεν ἕτερος Μέλλ. ἀλαλκήσω, ὡς ἔκ τινος ΑΛΚΩ, ὅθεν καὶ ἀλκτὴρ καὶ ἀλκάθειν. — Μέσ. ἀλέξομαι (ἀμύνομαι), Μέλλ. ἀλεξήσομαι, ἀλέξομαι (Σοφ.), Ἀόρ. ἠλεξάμην, ἀλέξασθαι, ὡς ἔκ τινος ΑΛΕΚΩ (Ἡρόδοτ.).

ἀλέομαι, ἀλεύομαι (διαφεύγω), εὑρίσκεται καὶ ἀλεῦμαι, ἀλεύμενος, ἀλευόμενος, Παρατ. ἀλέοντο, Ἀόρ. ἀλέασθαι, ἀλεύασθαι, ἠλεύατο, ἀλέαιτο, ἀλευάμενος. Ἐπικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεστῶτος εἶναι καὶ ἀλεείνας. Εἰς τὴν Ἀττικὴν ποίησιν εὑρίσκεται τὸ Ἐνεργητ. ἀλεύω ἐπὶ σημασίας φυλάττω, Ἀόρ. ἀλεῦσαι, ἄλευσον (Αἰσχύλ.).

ἀλῆναι, ζ. εἴλω.

ἄλθομαι (ἰατρεύομαι), Παρατ. ἄλθετο, Μέλλ. ἀλθήσομαι, Ἰλ. η΄. 405. Ἰωνικοὶ εἶναι καὶ οἱ Ἐνεργητ. σχηματισμοὶ, ἀλθαίνω, ἀλθίσκω (ἀλθίσκω).

ἀλιταίνω (ἁμαρτάνω), Μέλλ. ἀλιτήσω, Ἀόρ. ἤλιτον. Εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἐπικὴν γλῶσσαν καὶ Ἀόρ. Μέσ. ἀλιτήμενος (ἁμαρτωλός).

ἅλλομαι (πηδῶ), παρ᾽ Ἐποποιοῖς Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν καὶ μετὰ τοῦ ψιλοῦ πνεύματος, ἆλσο, ἆλτο, ἄλμενος, ἐπάλμενος, ἐπιάλμενος, ἀλλ᾽ ἡ Ὑποτακτικὴ ἄληται. Τούτου τοῦ σχηματισμοῦ τὸ μακρὸν ᾱ κατὰ τὴν Ὁριστικὴν προῆλθεν ἐκ Δωρικῆς αὐξήσεως, ὅθεν ἐπᾶλτο (οὐχὶ ἔπαλτο).

ἀλυκτέω, ζήτ. ἀλαλύκτημαι.

ἀλύσκω (διαφεύγω), Μέλλ. ἀλύξω. Κατ᾽ ἔκτασιν καὶ ἀλυσκάζω, ἀλυσκάνω, ὅθεν ἀλύσκανε, Ὀδυσσ. χ΄. 330.

ἀλύω (γίνομαι ἔξω ἐμαυτοῦ), ὑπάρχει μόνον κατ᾽ Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν. Κατ᾽ ἔκτασιν καὶ ἀλύσσω, Ἰλ. χ΄. 70.

ἀλφάνω, ἀλφαίνω (ἀποκτῶ), Ἀόρ. ἦλφον, ἄλφοιμι.

ἁμαρτάνω, Ἀόρ. Ἐποποιῶν ἤμβροτον, κατὰ μετάθεσιν.

ἀμάω, τὸ πρῶτον α εἶναι τοτὲ μὲν βραχὺ (Ἰλ. γ'. 359. Ἡσίοδ. ε'. 763.), τοτὲ δὲ μακρὸν (Ἰλ. σ'. 551. Ἡσίοδ. ε'. 390.).

ἀμπλακίσκω (ἁμαρτάνω). Μέλλ. ἀμπλακήσω, Ἀόρ. ἤμπλακον, ἀμπλακεῖν, καὶ κατὰ συστολὴν ἀπλακεῖν (Τραγῳδοποιοί). Τὸν δὲ Ἐνεστῶτα ἀμπλακίσκω (Δωρ. ἀμβλακίσκω) ἔχει Θεάγης παρὰ Στοβαίῳ.

ἁνδάνω (ἀρέσκω), Παρατ. ἑάνδανον (Ἡρόδοτ.), ἑήνδανον, ἥνδανον (Ὅμηρ.), Ἀόρ. ἕαδον (Ἡρόδοτ.), Ἐποπ. ἅδον, ἁδεῖν (βραχὺ ᾰ), καὶ μετὰ τοῦ δίγαμμα, εὔαδον, Ὅμηρ. (πρβ. ἄγνυμι), Μέλλ. ἁδήσω (Ἡρόδοτ.), Παρακ. ἕᾱδα.

ἀνήνοθε, Παρακ. μετὰ σημασίας Ἐνεστῶτος, ὡς ἔκ τινος θέματος ΑΝΘΩ ἢ ΑΝΕΘΩ (βλαστάνω), Ὅμηρ.

ἄνω, ἀρχαῖος σχηματισμὸς τοῦ ἀνύω, κατὰ Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν, οἷον ἄνειν, Πλάτ. Κρατύλ. 415. α'. ἄνοντος, Ἀριστοφ. Σφῆξ, 369., Παρατ. ἦνον, Ὀδύσσ. γ'. 426. Μέσ. ἄνομαι (τελειόνω), Ὅμηρ. Ἡρόδοτ. καὶ ἄνυμαι, ὅθεν ἡ Εὐκτικὴ ἄνῦτο, Παρατ. ἄνῠτο, Ὀδύσσ. σ'. 473., Θεόκριτ. 2, 92.

ἄνωγε (προστάττει), Παρακ. ἀρχαῖος χωρὶς αὔξησιν α'. πρόσωπ. Πληθ. ἄνωγμεν κατὰ συγκοπὴν, Ὑποτακτ. ἀνώγῃ, Εὐκτ. ἀνώγοις, Ἀπαρ. ἀνωγέμεν, ἀνωγέναι, Προστακτ. ἄνωγε, συνηθέστ. ἄνωχθι (ἀνώγετε), ἄνωχθε, ἀνωγέτω, ἀνώχθω, Ὅμηρ. — Ὑπερσυντ ἠνώγειν, ἠνώγεα, καὶ 3 πρόσωπ. ἠνώγει.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παρακείμενος ἄνωγα ἔχει σημασίαν Ἐνεστῶτος, συνέστη τὸ θέμα ΑΝΩΓΩ ἢ ΑΝΩΓΕΩ, ἐξ οὗ ἔγιναν ὁ μὲ τὸν Ὑπερσυντ. ἐκεῖνον ταυτοσήμαντος Παρατ. ἤνωγον ἢ ἠνώγεον, καὶ ὁ Μέλλ. ἀνώξω, καὶ ὁ Ἀόρ. ἤνωξα.

ἀπαυράω (ἀφαιρῶ), ἐκ τοῦ θέματος ΑΥΡΩ, Παρατ. ἀπηύρων, ας, α, ἐπὶ σημασίας Ἀορίστου. Ἀόρ. ἀπηύρατο (Ὀδύσσ. δ'. 646.), Μετ. Ἀόρ. ἀπούρας, καὶ Μέσ. μὲ σημασίαν Παθητ. ἀπουράμενος, ὡς ἔκ τινος ΟΥΡΩ. Ἀνάγεται εἰς τοῦτο τὸ θέμα ΑΥΡΩ καὶ τὸ

ἐπαυρίσκομαι (ἀπολαύω), Μέλλ. ἐπαυρήσομαι, Ἀόρ. ἐπηυρόμην, ἐπαυρέσθαι, Εὐριπ. Ἑλ. 476. Ἰφιγ. Ταύρ. 529. Ἡρόδοτ. 7, 180. (ὕστερον εἰς μὴ Ἀττικοὺς συγγραφεῖς καὶ ἐπαύρασθαι.)

Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται καὶ τὸ Ἐνεργητικὸν, μάλιστα τὸν Ἀόριστον ἐπηῦρον, ἐπαῦρον, Πίνδ. Πύθ. 3, 65., Ὑποτ. ἐπαύρῃ, Ἀπαρ. ἐπαυρεῖν, ἐπαυρέμεν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος ἔχει καὶ τὸν ἐκ τούτου γενόμενον Ἐνεστῶτα (ε. 417.) ἐπαυρεῖ.

ἀπαφίσκω (ἐξαπατῶ), Ἀόρ. ἤπαφον, ἀπαφεῖν, Ὑποτ. ἀπάφω, καὶ Μέσ. ἀπάφοιτο. Ὅθεν κατὰ νέον σχηματισμὸν ἐξαπάφησεν, Ὅμηρ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 376.

ἀποδιδρήσκω, Ἰων. Ἀόρ. ἀπέδρην, Μέλλ. ἀποδρήσομαι.

ἀπούρας, ζήτ. ἀπαυράω.

ἀραρίσκω (ἁρμόζω), Παρατ. ἀράρισκεν, Ὀδύσσ. ξ'. 23. Ἐκ τοῦ θέματος ΑΡΩ, ὅθεν Ἀόρ. ἦρσα, ἆρσαι, καὶ Μέσ. ἀρσάμενος.

Ἡσίοδ. α΄. 320. Τοῦ δὲ α΄. Ἀορίστου εὐχρηστότερος εἶναι ὁ β΄. Ἀόρ. ἤραρον, ἀραρεῖν, ὅθεν ἐσχηματίσθη ὁ Ἐνεστὼς ἀραρίσκω. Παρακ. β΄. ἄρᾱρα, Ἰων. ἄρηρα (ἀλλ' ὅμως Μετ. Ἐποπ. ἀρᾰρυῖα). μετὰ σημασίας Ἐνεστῶτος ἀμεταβάτου. Καὶ ὁ Ἀόριστος δὲ ἤραρον ὁμοίως εὑρίσκεται ἀμεταβάτως. ὡς ἤραρεν ἡμῖν (Ὀδύσσ. δ΄. 777.), τουτ. ἤρεσεν ἡμᾶς. Ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα τοῦτο, πρωτότυπον ὂν τοῦ ἀρέσκω, ἔχει καὶ τούτου τὴν σημασίαν κατὰ σχηματισμούς τινας, οἷον τό τε ἤραρε καὶ ἄραρε (Σοφ. Ἠλ. 147.), καὶ μεταβατικῶς τὸ ἄρσας, ὡς ἄρσαντες κατὰ θυμόν (Ἰλ. α΄. 136.), δηλ. ἐμέ.

Τοῦ δὲ Παθητ. εὑρίσκεται ὅ τε Ἀόρ. ἄρθεν (Ἰλ. π΄. 211.), καὶ ὁ Παρακ. ἀρήρεμαι, ἀρηρέμενος, ταυτοσήμαντος μὲ τὸ ἄρηρα, ἔτι καὶ ἡ κατὰ συγκοπὴν Μετοχὴ ἄρμενος (ἁρμόδιος).

ἀρήμεναι, ἀρῆναι, Ἀπαρέμφ. Ἀορ. β΄. Παθητ. (ἀντὶ τοῦ Μέσου ἀρήσασθαι), ὡς ἔκ τινος ᾶρομαι (ἀράομαι), Ὀδυσσ. χ΄. 322.

ἀρημένος (βεβασανισμένος), μοναδικὴ Μετοχὴ ἔχουσα μακρὸν τὸ ᾱ., Ὀδυσσ. ἑ. 403. σ΄. 53.

ἀσάω (βδελύττομαι), Θέογνις 593. συνηθέστ. τὸ Παθητ. ἀσάομαι.

αὐδάω (ὁμιλῶ), Παρατ. ηὔδα, ἐν Ἀορίστου μέρει, τοῦ δὲ Ἀορίστ. εὑρίσκεται μόνον αὐδῆσαι.

αὔξω, Ἐποπ. ἀέξω, μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

αὔω (κελαδῶ, βοῶ), Μέλλ. ἀΰσω, Ἀόρ. ἤϋσα, ἀῦσαι (μακρὸν ῡ). Ἐκ δὲ τοῦ ἀϋτή (βοὴ) σχηματίζεται ἀϋτέω (Τραγῳδοποιοί).

αὔω (ἀνάπτω), Ὀδύσσ. ε΄. 490.

ἀφάω, ἀφάω (ἅπτομαι), ὅθεν ἀφόωντα, Ἰλ. ζ΄. 322., καὶ εἰς τοὺς ὕστερον Ἴωνας.

ἀφάσσω, Ἀόρ. ἤφασα (Ἡρόδοτ.).

ἀφύσσω (ἀντλῶ), Μέλλ. ἀφύξω, Ἀόρ. ἤφυσα.

ἄω, θέμα τέσσαρας ἔχον σημασίας·

α΄) πνέω, Ἐνεστ. ἄημι, ἄησι, Ἡσίοδ. ε. 514. Παρατ. ἄη, Ὀδύσσ. μ΄. 325. ἀλλ' ε΄. 478. γράφεται διάει. Μετ. ἀείς, ἀέντος, φυλάττει δὲ τὸ η ἐναντίον τῆς τοῦ τίθημι ἀναλογίας, οἷον Δτικ. 3. Ἐνεστ. ἄητον, Ἰλ. ι΄. 5., Ἀπαρ. ἀῆναι, ἀήμεναι. Παθητ. ἄημαι (κοινῶς μετὰ σημασίας Ἐνεργητικῆς, ἀλλὰ καὶ Παθητ. (διαπνεῖσθαι), Ὀδύσσ. ζ΄. 131.).

β΄) κοιμῶμαι, Ἀόρ. ἄεσα καὶ ἆσα, Ὀδύσσ. τ΄. 342. π΄. 367.

γ΄) χορταίνω. Ἐκ τοῦ Ἐνεστῶτος εὑρίσκονται τὸ Ἀπαρ. ἄμεναι (ἀέμεναι), ἀντὶ τοῦ ἄειν, Ἰλ. φ΄. 70., τὸ γ΄. πρόσωπ. Παθ. ἆται, ἄαται, Ἡσίοδ. α. 101., ὅπου εἶναι ἀντὶ Μέλλοντος. — Μέλλ. ἄσω, Ἀόρ. ἆσα, ἆσαι, ἐκ δὲ τοῦ Μέσ. ἄσεσθαι, ἄσασθαι. Ἔχει δὲ καὶ ὁ Ἐνεργητικὸς σχηματισμὸς ἆσαι, ἄμεναι, τὴν ἀμετάβατον σημασίαν τοῦ χορταίνεσθαι. Ἐπίθ. ῥηματ. (ἀτός), καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α, ἄατος, συνηρ. ἆτος (ἄπληστος), Ὁμηρ.

Ἀνάγεται ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν ἐνταῦθα ὁ σχηματισμὸς ἑ ῶ μ ε ν ἢ ἕ ω μ ε ν (Ἰλ. τ΄. 402.), ἀντὶ τοῦ ἄωμεν, ὦμεν.

δ΄) βλάπτω· κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν ἐξηγεῖται ὡς διῃρημένον εἰς τὰ ἔμπροσθεν. Ἰδὲ ἀ ά ω.

ἄ ω ρ τ ο, ζήτ. α ἴ ρ ω.

Β.

Βάζω (λαλῶ), Παρακ. Παθ. γ΄. πρόσωπ. β έ β α κ τ α ι.

β α ί ν ω, Ἐπικῶς βιβάω, βιβᾷ (Ὕμν. εἰς Ἑρμῆν, 225.), καὶ Μετ. βιβῶν, βιβάς. Ἀόρ. Μέσ. ἐβήσατο καὶ ἐβήσετο, Προστ. ἐπιβήσεο, Ἀόρ. β΄. ἔβην, Δυϊκ. ἐβήτην, βάτην (βραχὺ ᾰ), Πληθ. ὑπέρβᾰσαν, ἀντὶ τοῦ ὑπερέβησαν, Ὅμηρ. βάν, ἀντὶ τοῦ ἔβησαν, Ὑποτ. βῶ, Ἐπικ. βέω, βείω, βήῃ, Πληθ. βῶμεν, Δωρ. βᾶμες, Θεόκρ. 15, 22. Παρακ. βέβηκα καὶ κατὰ συγκ. Πληθ. βέβᾰμεν, γ΄. πρόσωπ. Πληθ. βεβάᾱσι, Ἀπαρ. βεβάναι (Ἡρόδοτ.), Μετ. βεβαώς, βεβαυῖα, Γεν. βεβαῶτος. Ὑπερσ. ἐβεβήκειν παρ' Ὁμήρῳ μὲ σημασίαν Παρατατικοῦ, Ἰλ. ζ΄. 313. 495. 513., π΄. 751. Ὀδ. ρ΄. 26. καὶ Ἀορίστου, Ὀδ. ν΄. 164. ἀλλ' ὡς Ὑπερσυντελ. εἰς τὰ ἀϊδόςδε β ε β ή κ ε ι, Ὀδ. γ΄. 410., ζ΄. 11.

Τὸ δὲ β ά ω εὑρίσκεται μόνον εἰς τὸ π ρ ο β ῶ ν τ ε ς (Κρατῖνος) καὶ ἐπὶ σημασ. Ἐνεργητ. εἰς τὸ ἐ κ β ῶ ν τ α ς (συνθήκη Δωρ. παρὰ Θουκυδ. 5, 77.

Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει καὶ μεταβατικὴν σημασίαν (τοῦ βιβάζω), μάλιστα εἰς τὸν Ἐνεργ. Μέλλ. καὶ τὸν α΄. Ἀόρ., οἷον ἐ π ι β ή σ ω, ἐ π έ β η σ α. Ἔτι καὶ Μέσ. Ἀόρ. ὡς ν ῶ ἀ ν α β η σ ά μ ε ν ο ι, Ὀδύσσ. ο΄. 475. Σπανιώτερον κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα βαίνω καὶ τὸν β΄. Ἀόρ. ἔβην, οἷον Πίνδ. Πυθ. 8, 111. ἄλλον δὲ — καταβαίνει. Ὀδύσσ. ψ΄. 52. ἐπιβῆτον. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἐπικὸς σχηματισμὸς βάσκω τὰς δύο ἔχει σημασίας ταύτας, β ά σ κ' ἴ θ ι, ἐ π ι β α σ κ έ μ ε ν (Ἰλ. β΄. 234.).

β ά λ λ ω, ἔκ τινος ποιητικοῦ κατὰ συγκοπὴν Ἀορίστου, ἔ β λ η ν, ὡς ἐκ τοῦ ΒΛΗΜΙ. Φέρονται οἱ Ἐπικοὶ σχηματισμοὶ, ξ υ μ β λ ή τ η ν, ξ υ μ β λ ή μ ε ν α ι (ξυμβλῆναι). Παθ. ἔ β λ η τ ο, β λ ῆ σ θ α ι, β λ ή μ ε ν ο ς, Ὑποτ. β λ η έ τ α ι (βλήηται), Ὀδύσσ. ρ΄. 472., Εὐκτ. (βλείμην), β λ ε ῖ ο, καὶ ἐκ τούτου πάλιν ὁ Μέλλ. σ υ μ β λ ή σ ο μ α ι. Ἔτι ὁ Παθ. Παρακ. εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς σχηματίζεται (ὡς ἐκ τοῦ ΒΟΛΕΩ), καὶ β ε β ό λ η μ α ι.

β α ρ ύ ν ω, Παρακ. βεβάρηκα, μετὰ σημασίας ἀμεταβάτου, ὅθεν β ε β α ρ η ό τ α, β ε β α ρ η ό τ ε ς παρ' Ὁμήρῳ.

β έ ο μ α ι, β ε ί ο μ α ι. β΄. πρόσωπ. βέῃ, Μέλλων Ὁμηρικὸς, ἀντὶ τοῦ βιώσομαι, ὅστις δύναται νὰ ἐκληφθῇ ἤτοι ὡς τῷ ὄντι ἀνώμαλος Μέλλων (κατὰ τὸ πίομαι), ἢ ὡς ἀντὶ Μέλλοντος λαμβανομένη Ὑποτακτική. Μένει δὲ ἀμφίβολον, ἂν ἔγεινεν ἐκ παλαιοῦ ῥήματος ΒΕΙΩ (ὅθεν βίος, βιόω), ἢ ἂν ὁ Παθητικὸς τοῦ Βαίνω σχηματισμὸς εἶχε τοῦ ζῶ τὴν σημασίαν, ὥστε τὸ βείομαι νὰ συμφωνῇ μὲ τὸν Ἐνεργητ. σχηματισμὸν βείω ἀντὶ τοῦ βῶ. Ἰδὲ Β α ί ν ω. Παρβ. βιόμεσθα, Ὕμν. εἰς Ἀπόλλωνα, 528.

βιάζομαι, ποιητ. *βιάζω*, *βεβίηκεν* (Ὅμηρ.). Ἰωνικὸς εἶναι ὁ σχηματισμὸς *βιάομαι*, ὅθεν *βιᾶται*, *βιᾶσθαι*, *βιώμενος*, *ἐβιήσατο*, *βιηθείς*, Προστ. *βιῶ*.

βιβρώσκω, Ἐπικὸς εἶναι ὁ κατὰ συγκοπὴν Ἀόρ. *ἔβρων*, Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 127. καὶ Παρακ. *βεβρώς*, Γεν. *βεβρῶτος*, Σοφ. Ἀντιγ. 1010. Ἄλλος σχηματισμὸς εἶναι *βεβρώθω*, ὅθεν τὸ Ὁμηρικὸν *βεβρώθοις*. Περὶ δὲ τοῦ *ἔβροξε* ζήτ. ΒΡΟΧ.

βλάπτω, ΒΛΑΒΩ, ὅθεν *βλάβεται* (Ὅμηρ.).

βλώσκω (περιπατῶ), σχηματίζει ἐκ τοῦ ΜΟΛΩ, ὅθεν Μέλλ. *μολοῦμαι*, Ἀόρ. *ἔμολον*, *μολεῖν*, *μολών*. Παρακ. *μέμβλωκα*, κατὰ μετάθεσιν ΜΟΛ- ΜΛΟ- καὶ ἐκ τούτου, μεταβληθέντος τοῦ ἀρκτικοῦ μ εἰς β ἔγεινεν ὁ Ἐνεστὼς *βλώσκω*.

βοάω, Ἰων. Μέλλ. *βώσομαι*, Ἀόρ. *ἔβωσα*, καὶ Παθ. *ἐβώσθην*, Παρακ. Παθ. *βεβωμένος*.

βούλομαι, Παρακ. *βέβουλα* (*προβέβουλα*), (Ὅμηρ.). Κατὰ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν συστέλλεται τούτου τοῦ ῥήματος ἡ πρώτη συλλαβή, ὥστε γράφεται *βόλεσθαι* (Ὅμηρ.).

βραχεῖν, *ἔβραχον*, Ἐπικὸς Ἀόριστος σημαίνων παταγεῖν.

βρίζω (κοιμῶμαι), Ἀόρ. *ἔβριξα*, *βρῖξαι*, Ἰλ. δ΄. 223. Ὀδύσσ. ί. 151.

βρίθω, καὶ *βρίθομαι* (ἔχω βάρος). Μέλλ. *βρίσω*, Ἀόρ. *ἔβρισα*, *βρῖσαι*, Παρακ. *βέβριθα*, μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος.

ΒΡΟΧ- παλαιὰ ῥίζα, ἐξ ἧς οἱ Ἐπικοὶ σχηματισμοὶ *καταβρόξειεν*, *ἀναβρόξειεν*, *ἀναβροχέν*, Ὀδύσσ. δ΄. 222., μ΄. 240., λ΄. 586.

βρύκω καὶ *βρύχω*, *βρῦξαι* παρ' Ἡσυχ.

βρυχάομαι, Παρακ. ποιητ. *βέβρυχα*, μετὰ σημασίας Ἐνεστῶτος. Παραβ. *μυκάομαι*.

Τὸ δὲ παρ' Ὁμήρῳ *ἀναβέβρυχεν* ὕδωρ (Ἰλ. ρ΄. 54.), φαίνεται ὅτι ἔγεινε κατ' ὀνοματοποιΐαν, ἂν δὲν παράγεται ἀπὸ τοῦ *ἀναβρέχειν*, *ἀναβέβροχα*, καὶ μεταβληθέντος τοῦ ο̄ εἰς ῡ *ἀναβέβρυχα*.

βρύω (ἔχω ἀφθονίαν), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

Γ.

Γαμέω, παλαιὸς Μέλλων *γαμέσω*, ὅθεν τὸ Ὁμηρικὸν Μέσον *γαμέσσεται* (Ἰλ. ί 394.), μετὰ σημασίας Ἐνεργητικῆς *διδόναι γυναῖκα*, Ἀόρ. Παθ. *γαμεθείς* (Θεόκρ.).

γάνυμαι (χαίρω), κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἔχει καὶ Μέλλοντα *γανύσσεται*.

γέγωνα (φωνάζω), Παρακ. μὲ σημασ. Ἐνεστῶτος. Ἀπαρ. *γεγωνέμεν*, Μετ. *γεγωνώς*, Ὑποτ. *γεγώνω*, Προστ. *γέγωνε*. Τὸ γ΄. πρόσωπον *γέγωνε* παρ' Ὁμήρῳ ἔχει Ἐνεστῶτος καὶ Ἀορίστου δύναμιν. Ὑπερσυντελ. *ἐγεγώνειν*. Σχηματίζονται καὶ ἄλλα ὡς ἐκ τινος εἰς -έω Ἐνεστῶτος, οἷον Ἀπαρ. *γεγωνεῖν* (Ἰλ. μ΄. 337.), Προστ. *γεγωνείτω*, Παρατ. *ἐγεγώνεον* (Ὀδύσσ. ί. 47.), Μέλλ. *γεγωνήσω* (Εὐριπ.), Ἀόρ. *γεγωνῆσαι* (Αἰσχύλ.), Ἐπίθ. ῥηματ. *γεγωνητέον* (Πίνδ.). Ἐσχηματίσθη δὲ καὶ Ἐνεστὼς *γεγωνίσκω* (Τραγῳδοπ.).

γελάω, Ἀόρ. Δωρ. *ἐγέλαξα*.

γίνομαι, Ἐπικῶς γείνομαι μετὰ διπλῆς σημασίας, Παθητικῆς καὶ Ἐνεργητικῆς, Ἰλ. κ'. 71. Ὀδ. ν'. 202., Ἀόρ. ἐγεινάμην (ἐγέννησα), ἐγενόμην (ἔγεινα), γ'. προσωπ. κατὰ συγκοπήν· ἔγεντο, γέντο (Ἡσίοδ.), Παρακ. γέγονα, ἀνθ' οὗ παλαιὸς σχηματισμὸς (γέγαα), Πληθ. γέγαμεν, γεγάασιν, Ἀπαρ. γεγάμεν (γεγάναι), Μετ. γεγαώς, γεγαυῖα, Γεν. γεγαῶτος, Ἀττ. γεγώς, γεγῶσα, γεγώς.

Σημείωσαι καὶ τοὺς ἑξῆς σχηματισμούς,

α') *γεγάᾶτε* (ἀντὶ τοῦ γεγᾰᾰτε). Βατραχ. 143. Ὁμήρ. Ἐπίγρ. τελευτ.

β') *ἐκγεγάονται* (θέλουσι γεννηθῆν), Μέλλ. ἀνώμαλος, Ὕμν. εἰς Ἀφροδίτην. 198.

γ') *γεγάκειν*, Ἀπαρέμφατος Παρακ. προϋποθέτουσα τὸν πλήρη σχηματισμὸν γέγηκα (ὡς βέβηκα, βέβαα), οὗ καὶ ἡ Ὑποτακτ. γεγάκω φέρεται παρ' Ἡσυχίῳ.

γέντο (ἔλαβε), παλαιὸς κατὰ συγκοπὴν σχηματισμὸς παρ' Ὁμήρῳ ἀντὶ τοῦ ἕλετο, ὡς τὸ κέντο ἀντὶ τοῦ κέλετο, καὶ προσγινομένου τοῦ δίγαμμα Ϝέντο, φερόμενον ἐκ τοῦ Ἀλκμᾶνος. Εὐστάθ. εἰς Ἰλ. ι'. 756, 32.

γηθέω (χαίρω), Μέλλ. γηθήσω, Παρατ. ἐγήθεον, Παρακ. *γέγηθα* (μὲ σημασ. Ἐνεστῶτος), Ὑπερσυντ. ἐγεγήθειν.

γιγνώσκω, Ἀόρ. ἔγνων, Ἀπαρ. Ἐπ. γνώμεναι. Μοναδικὸν εἶναι τὸ *συγγνοῖτο* (ἀντὶ τοῦ συγγνοίη), παρ' Αἰσχύλῳ Ἱκέτ. 231., τὰ λοιπὰ ἰδὲ εἰς τὸν ἀνωτέρω κατάλογον τῶν Ἀττικῶν ἀνωμάλων.

γοάω, γοάομαι (θρηνῶ), Ἀπαρ. γοήμεναι, Ἀόρ. ἔγοον. Ἰλ. ζ'. 500.

Δ.

Δαίω καὶ ΔΑΩ. Τὰ εἰς τοῦτο τὸ θέμα ἀναγόμενα ἔχουσι τέσσαρας σημασίας·

α') *δαίω* (κόπτω, μερίζω), ποιητ., ἔχει μόνον Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν. Μέλλ. δάσομαι, Ἀόρ. ἐδασάμην, δάσασθαι (βραχὺ ᾰ), Παρακ. Παθ. δέδασμαι, Ἰλ. α'. 125., γ'. πρόσωπ. Πληθ. δεδαίαται, Ὀδύσσ. α'. 23. Εὑρίσκεται καὶ Ἐνεστὼς ποιητικὸς *δατέομαι*, ὅθεν Ἡσίοδ. ε. 795. δατέασθαι, ὡς Ἀόρ. ἄνευ σ. Πρβ. ἀλέομαι.

Ἡ ἀναλογία τοῦ μαίομαι — μάσασθαι, ναίω — νάσασθαι δεικνύει, ὅτι ἀλογίστως ὑπάγεται ὁ Μέλλ. δάσομαι εἰς τὸ τῶν Λεξικογράφων ΔΑΖΟΜΑΙ.

β') *δαίνυμι* (ἑστιῶ), Μέσ. δαίνυμαι (εὐωχοῦμαι), σχηματίζει τοὺς χρόνους ἐκ τοῦ ΔΑΙΩ, Μέλλ. δαίσω, Ἀόρ. ἐδαισάμην, καὶ Παθητ. ἐδαίσθην, ὅθεν *δεινᾷ φλογὶ σῶμα δαισθείς*, Εὐριπ. Ἡρακλ. 914.

γ') *δαίω* (καίω), Μέσ. δαίομαι (καίομαι), Ἀόρ. β'. (ἐδαόμην), Ὑποτακτ. δάηται, Παρακ. δέδηα, ἔχων σημασίαν ἀμετάβατον Ἐνεστῶτος. Μέλλ. δαύσω (δὲν εὑρίσκεται), ὡς φαίνεται ἐκ

τοῦ Παρακ. Παθ. δεδαυμένος παρὰ Σιμωνίδῃ. Ἐτυμολογ. Μ. δαίω.

δ') Ἐκ τοῦ ΔΑΩ ἔχοντος σημασίαν τοῦ διδάσκειν καὶ μανθάνειν γίνεται ὁ β'. Ἀόρ. ἔδαε (Θεόκρ. 24. 27.), καὶ μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ δέδαε (Ὅμηρ.), τουτ. ἐδίδαξεν. Παρακ. γ'. πρόσωπ. δεδάασι (τουτ. μεμαθήκασι), καὶ Μετ. δεδαώς (μεμαθηκώς), Ἀόρ. Παθ. ἐδάην (ἐδιδάχθην), ὅθεν σχηματίζονται δαήσομαι, δεδάηκα, δεδάημαι. Ἐκ δὲ τοῦ δέδαα προέρχεται δεδάασθαι (γνῶναι), παρ' Ὁμήρῳ, Ὀδύσσ. π'. 316. Ἄλλως δὲ τοῦ ποιητικοῦ τούτου ῥήματος καὶ κατὰ τὰς δύο σημασίας δὲν εὑρίσκεται Ἐνεστώς, παράγεται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ σύνηθες ῥῆμα διδάσκω.

Εἰς τοῦτο τὸ θέμα ἀνήκει καὶ ὁ ἀνώμαλος Μέλλων τῶν Ἐποποιῶν δήω, δήεις (σημ. εὑρήσω). Πρβ. κέω.

δαΐζω (σφάζω). Μέλλ. δαΐξω, Ἀόρ. Παθ. ἐδαΐχθην, δαϊχθείς. Παρακ. Παθ. δεδάϊγμαι, δεδαϊγμένος, δεδαιγμένος (Πίνδ.).

δαμάζω, δαμάω, δαμνάω, ζήτ. δέμω.

δατέομαι, ζήτ. δαίω.

δέαται (φαίνεται), Ὀδύσσ. ζ'. 242. δέατο, καὶ εἰς τοῦτο ἀνήκει ο Ἀόρ. δοάσσατο, Ὑποτ. δοάσσεται (ἀντὶ τοῦ δοάσσηται), μεταβληθέντος τοῦ ε̄ εἰς ō.

δεδίσσομαι (ἐκφοβῶ), Ὁμηρ. δειδίσσομαι (φοβοῦμαι καὶ φοβῶ)· τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔγεινεν ἐκ τοῦ δεῖσαι, δέδια, δείδια. Ἄλλος σχηματισμὸς εἶναι δεδίσκομαι.

δείδω, ζήτ. δεῖσαι.

δείκνυμι, Μέσ. δείκνυμαι (Ἐποπ. προσαγορεύω, προσφέρω), ὅθεν ὁ ταυτόσημος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα Παρακ. δείδεγμαι, γ'. πρόσωπ. Πληθ. δειδέχαται, καὶ Ὑπερσυντελ. δείδεκτο.

Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ δεικανᾶσθαι καὶ τὸ δειδίσκομαι, δεδίσκομαι, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῇ μὲ τὸ δεδίσκομαι (δεδίσσομαι).

Οἱ Ἴωνες σχηματίζουσι τοῦ δείκνυμι τοὺς χρόνους ἄνευ τοῦ ῑ, οἷον δέξω, ἔδεξα, ἀπεδέδεκτο, ἀπεδέχθη (Ἡρόδοτ.).

δεῖσαι (φοβεῖσθαι), Ἀπαρέμφ. τοῦ ἔδεισα, Ἐπικῶς ἔδδεισα, Παρακ. δέδια, δέδοικα, Ἐποπ. δείδοικα, δείδια, ἐδείδιμεν, Ἀπαρ. δειδίμεν, Μέτ. δεδιώς, δειδυῖα (Ἀπολλων.), ὅθεν ἐσχηματίσθη ὁ Ἐνεστὼς δείδω, εὑρισκόμενος ἴσως μόνον εἰς τὸ α'. πρόσωπον. Ὑποτακτ. δεδοίκω, Θεόκρ. 15. 58.

Τὸ θέμα εἶναι ΔΕΙΩ, ὅθεν καὶ κατὰ συστολὴν φέρεται εἰς τὸν Ὅμηρον ὁ Παρατατικὸς δίε (ἐδίε), Ἰλ. λ'. 556., ρ'. 666.

Τὸ Ἐπικὸν ΔΙΩ τοῦτο ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ φεύγω (Ἰλ. χ'. 251. δίον) καὶ τὴν τοῦ φοβίζω, τὴν ὁποίαν Ὅμηρος ἐκφράζει διὰ τοῦ Παθητικοῦ σχηματισμοῦ, δίεμαι, δίωμαι, δίεσθαι (Ἰλ. μ'. 276., η'. 197.). Φαίνεται δέ, ὅτι ὑπῆρξε καὶ εἰς ἐκεῖνο Ἐνεργητικόν τι, οἷον δίημι, ἐξ οὗ προέρχονται δύο σχηματισμοί·

α΄) ἐνδίεσαν (παρωρμοῦσαν), Ἰλ. σ΄. 584.
β΄) δίενται (Μέσ. ὁρμῶνται), Ἰλ. ψ΄. 475.

ὥστε τὸ Ἀπαρέμφατον *δίεσθαι* δύναται νὰ ἀναχθῇ καὶ εἰς τοὺς δύο σχηματισμοὺς, ἔχον καὶ τὰς δύο σημασίας (Ἰλ. μ΄. 276. 304.).

δέκομαι (δέχομαι), ὁ Παρακ. δέδεγμαι ἔχει εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ τὴν σημασίαν τοῦ *περιμένω*, Ἰλ. κ΄. 62. *δεδεγμένος εἰςόκεν ἔλθῃς*· ἄλλοτε δὲ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ *δέχομαι*, οἷον Ἰλ. δ΄. 107. *δεδεγμένος ἐν προδοκῇσιν*. Προστακτ. *δέδεξο*. Κατὰ τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ περιμένω φέρονται οἱ ἑξῆς σχηματισμοὶ τοῦ Παρακειμένου, ἀφαιρεθέντος τοῦ διπλασιασμοῦ, *δέγμαι*, ὅθεν *δέχαται* (Ἰλ. μ΄. 147.), Ὑπερσυντ. ἐν Παρατατικοῦ μέρει *ἐδεδέγμην*, *ἐδέγμην*. Μετ. *δεδεγμένος* καὶ *δεγμένος*, καὶ (ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ δέκομαι), *δεδοκημένος* (Ἰλ. ο΄. 730.), Μέλλ. β΄. δεδέξομαι, μὲ σημασίαν Ἐνεργητικὴν. Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν (ἐδέγμην), *ἔδεξο*, *ἔδεκτο*, Ἀπαρ. *δέχθαι*. Προστακτ. *δέξο*, ἀντὶ τῶν συνήθων σχηματισμῶν, *ἐδεξάμην*, *ἐδέξατο*, *δέξασθαι*, *δέξαι*.

Περὶ δὲ τοῦ *δείδεγμαι* ἰδὲ *δείκνυμι*.

δέμω (οἰκοδομῶ). Παρατ. ἔδεμον. Σπανίως δὲ εὑρίσκεται ὁ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς, Ὕμν. εἰς Ἑρμῆν 188., Ὀδύσσ. ψ΄. 192. Ἀόρ. ἔδειμα (Ἡρόδοτ.), καὶ Μέσ. ἐδειμάμην, Ὑποτ. κατὰ συστολὴν, δείμομεν, Ἰλ. η΄. 337., Ἀόρ. Παθ. ἔδμητο κατὰ συγκοπὴν (Ὁμηρ.). Ὑπερσυντ. Παθ. ἐδέδμητο (Ἡρόδοτ.), Παρακ. δέδμημαι, δέδμηκα.

Ἐκ τούτου τοῦ θέματος γίνονται καὶ οἱ τοῦ *δαμάω* (δαμάζω) χρόνοι, ὡς ἐφεξῆς·

Παρακ. *δέδμηκα*, Παθ. δέδμημαι, Ἀόρ. Ἐνεργ. ἔδαμον.
Ἀόρ. Παθ. ἐδμήθην, ἐδάμην, γ΄. πρόςωπ. Πληθ. δάμεν, δμηθείς, δαμείς, Ὑποτ. δαμῶ. δαμείω, Ἀπαρ. δαμῆναι, δαμήμεναι.

Τούτων δὲ ὁ Ἐνεστὼς ἐσχηματίσθη διχῶς·

α΄) *δαμάζω*, *δαμάω*, Ἰλ. α΄. 61., ὅθεν ὁ Μέλλ. δαμάᾳ, Ἰλ. χ΄. 271. δαμόωσιν, Ἰλ. ζ΄. 368.

β΄) *δάμνημι*, *δαμνάω*, μόνον κατ᾽ Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

Μέσ. δαμάζεσθαι, δαμάσασθαι (καὶ Παθητικῶς, οἷον δαμασσάμενοι φρένας οἴνῳ, Ὁμηρ.), καὶ δάμνασθαι (καὶ Παθητικῶς εἰς τὴν Ἰλιάδα).

δέρκομαι (βλέπω), Παρακ. δέδορκα (μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος, παρὰ Πινδάρῳ (Ὀλ. α΄. 153.), καὶ ἀμεταβάτως ἢ Παθητικῶς, Ἀόρ. ἔδρακον, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἐδέρχθην, ἐδράκην, δρακείς.
δεύομαι, ζήτ. *δέω*.
δέω (δένω), παλαιὸς σχηματισμὸς εἶναι δίδημι, ὅθεν ὁ Παρατατ. δίδη, Ἰλ. λ΄. 105. Παραβλ. Ὀδύσσ. μ΄. 54.

δέω (λείπω), Μέσ. δέομαι, ἐπικῶς δεύομαι, ἐδευόμην, δευήσομαι. Ἅπαξ εὑρίσκεται τὸ Ἐνεργητικὸν ἐδεύησεν, Ὀδύσσ. ι'. 540., ἀνθ' οὗ κατὰ παράξενον συγκοπὴν ἔδησεν (ἐδέησεν), Ὀδ. σ'. 100.
δήω, ζήτ. δαίω.
διδάσκω, Μέλλ. Ποιητ. διδασκήσω.
δίζημαι (ζητῶ), β'. πρόσωπ. δίζηαι, Ἀπαρ. δίζησθαι, Μετ. διζήμενος, Παρατατ. ἐδίζητο, ἐδίζηντο, Μέλλ. διζήσομαι (Ὅμηρ.), Ἀόρ. ἐδιζησάμην (Ἡράκλειτ. παρὰ Πλουτ.).

Εἰς τοῦτο ἀνάγεται καὶ τὸ δίζω (ἀπορῶ), Ἰλ. π'. 713., πρβ. Ἡρόδοτ. 1, 65.

δικεῖν (ῥίπτειν), ἔδικον, ἐλλειπτικὸς Ἀόριστος.
δίω, ζήτ. δεῖσαι.
δοάσσατο, ζήτ. δέαται.
δοκέω, Ποιητ. Μέλλ. δοκήσω.
δουπέω (ψοφῶ), Παρακ. δέδουπα, Ἀόρ. ἐδούπησα καὶ ἐγδούπησα.
δρέπω, δρέπομαι, Ἀόρ. δραπών, Πίνδ. Πυθ. 4, 231.
δρύπτω (σπαράττω), Ὁμηρικὸς σχηματισμὸς ἀποδρύφοι, ὡς ἐκ τοῦ δρύφω.
δύναμαι, Ἀόρ. Ἰων. ἐδυνάσθην (Ὅμηρ., Ἡρόδ.), καὶ ἐδυνησάμην, δυνήσατο (Ὅμηρ.).
δύω, ἐπικοὶ σχηματισμοὶ τοῦ Μέσ. Ἀόρ. εἶναι ἐδύσετο, ἐδύσεο, Προστακτ. δύσεο, Μετ. δυσόμενος (Ὅμηρ.). Εὑρίσκεται καὶ δύσκεν, ἐκ τοῦ ἔδυν Ἰλ. η'. 271.

Ε'.

Ἕαδε, ζήτ. Ἁνδάνω.
ἐάφθη, Ὁμηρικὸς σχηματισμός, ὡς φαίνεται, τοῦ Παθ. Ἀόρ. τοῦ ἅπτω, κατὰ τὸ ἐάγην, ἑάλων.
ἐγείρομαι, Παρακ. ἐγρήγορα, ἔχων σημασίαν Μέσην Ἐνεστῶτος. Ἐκ τοῦ ἐγρηγόρατε γίνεται τὸ Ὁμηρικὸν ἐγρήγορθε, καὶ συμφώνως μὲ τὸν Παθητικὸν τοῦτον σχηματισμὸν τὸ Ἀπαρέμφ. ἐγρηγόρθαι. Ἀλλὰ παραλλάττει πάλιν τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπ. ἐγρηγόρθασιν. Εὑρίσκεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ Μετοχὴ ἐγρηγορόων, γινομένη ὡς ἔκ τινος ῥήματος ἐγρηγορόω, ὁποῖον ἐσχημάτιζετο ὕστερον εἰς τὸ ἐγρηγορέω.
ἔδω, ζήτ. ἐσθίω.
ἔθω (εἶμαι εἰθισμένος), τούτου τοῦ παλαιοῦ τύπου ὑπάρχει ἡ Ἐπικὴ Μετοχὴ ἔθων, Παρακ. εἴωθα, Ἰων. ἔωθα, Δωρ. ἔθωκα.
εἴδομαι (φαίνομαι καὶ ὁμοιάζω), ἐκ τοῦ ΕΙΔΩ, Ἀόρ. εἰσάμην, ἐεισάμην, ἐεισάμενος. Ἰλ. θ'. 559., α'. 228., μ'. 103. — ε'. 462., β'. 791.

Εὑρίσκεται δὲ ὁ Ἐνεργητ. Ἀόρ. εἴδομεν (ἀντὶ τοῦ εἰδῶμεν)· Ἰλ. ν'. 325., καὶ Μέλλ. εἰδήσω, ἀνήκων εἰς τὸ εἰδέναι κατὰ τὴν σημασίαν. Οἱ μεταγενέστεροι μεταχειρίζονται καὶ τὸ εἴδω ὡς Ἐνεστῶτα, σημαίνοντα βλέπειν, ὡς εἴδομες, Θεόκρ. 2, 25. ἢ σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ ἰδεῖν Μέλλοντα ἰδησῶ, Θεόκρ. 3, 37.

εἴκω (ὑποχωρῶ). Μέλλ. εἴξομαι (Ὅμηρ.) Ἰλ. α΄. 294. Ὀδύσσ. μ΄. 117.

εἴκω (ὁμοιάζω), εὑρίσκεται κατὰ τὸν Παρατατικὸν εἶκε, Ἰλ. σ΄. 520. Μέλλ. εἴξω (Ἀριστοφ. Νεφ. 1001.), Παρακ. ἔοικα, Ἰων. οἶκα, οἰκώς. Οἱ κατὰ συγκοπὴν σχηματισμοὶ τοῦ Παρακειμένου τούτου εἶναι· ἔοιγμεν (ἐοίκαμεν), ἔϊκτον (ἐοίκατον, ἐΐκτην (ἐῳκείτην). Μεταβαίνει δὲ καὶ οὗτος ὁ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικὸς εἰς τὸν Παθητ. σχηματισμὸν, οἷον ἔϊκτο, ἤϊκτο (Ὅμηρ.), ἀντὶ τοῦ ἐῴκει, καὶ ὕστερον καὶ (εἴγμαι) μετ' Ἀνωμάλου αὐξήσεως προσῄξαι (Εὐριπ.), προσῄϊκται (Ἡσύχ.). Πρβ. ἴσκω, ἐΐσκω, καὶ ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 37. Η΄. ΣΧΟΛ.

εἰλύω (ἐνδύνω), Μέλλ. εἰλύσω, Ἀόρ. εἴλῠσα, Παρακ. Παθ. εἴλῡμαι. Μέσ. εἰλύομαι (ἕρπω), παρ' Ὁμήρῳ Ἀόρ. Παθ. ἐλυσθῆναι, α΄) συσπειρᾶσθαι, Ἰλ. ω΄. 510., Ὀδ. ι΄. 433., β) ὠθεῖσθαι, Ἰλ. ψ΄. 393.

εἴλω, εἴλλω, ἴλλω, καὶ εἰλέω, εἱλέω (συνωθῶ, κλονέω, περικλείω), παρ' Ὁμήρῳ εὑρίσκεται Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς τοῦ εἰλέω, καὶ Μετοχὴ Παθ. εἰλόμενος, τὰ δὲ λοιπὰ σχηματίζονται ἐκ τοῦ ἁπλοῦ θέματος ΕΛ- Ἀόρ. γ΄. Πληθ. πρόσωπ. ἔλσαν, Ἀπαρ. ἔλσαι, ἐέλσαι, Μετ. ἔλσας, μετὰ σημασίας τοῦ ἐλαύνω, Παρακ. Παθητ. ἔελμαι, ἐελμένος, Ἀόρ. Παθητ. ἐάλην, καὶ ἀναύξητον γ΄. πρόσωπ. Πληθ. ἄλεν, Ἰλ. χ. 12., Ἀπαρ. ἀλῆναι, ἀλήμεναι, Μετ. ἀλείς, ἀλέν. Ὁ Παρατατ. ἐόλει (Πίνδ. Πυθ. 4, 414.) *), καὶ Ὑπερσυντελικὸς ἐόλητο (Ἀπολλώνιος, 3, 471.) εἶναι μετασχηματισμοὶ τοῦ εἴλει καὶ ἔελτο, ἔχοντες τὴν σημασίαν τοῦ κλονέω (ΕΛΩ καὶ εἴλω, ὡς τρέμω, τρομέω).

Ἐνταῦθα ἀνήκει κατὰ τὰ γράμματα τὸ προσελεῖν, προυσελεῖν (ὑβρίζειν), εὑρισκόμενον εἰς Ἀριστοφ. Βατρ. 730., προυσελοῦμεν, καὶ Αἰσχύλ. Προμ. 435., προυσελούμενος.

εἵμαρται, ζήτ. μείρομαι.

εἰπεῖν, εἶχε τὸ δίγαμμα εἰς τοὺς ἐποποιοὺς, ὅθεν ἀποειπεῖν, ἔειπον. Εὔχρηστος παρ' Ἡροδότῳ εἶναι ὁ α΄. Ἀόριστος, εἶπα, Μετοχ. εἴπας, Ἀόρ. Παθ. εἰρέθην. Εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ ἡ Προστακτ. ἔσπετε, παρεντεθέντος τοῦ σ.

Ἄλλος σχηματισμὸς κατ' ἔκτασιν ἔγεινεν εἰς τὸ ἐνέπω, ἐννέπω, Παρατ. ἔνεπον, ἔννεπον, Ἀόρ. ἔνισπον, ἐνισπεῖν, Ὑποτ. ἐνίσπω, Εὐκτ. ἐνίσποιμι, Προστακτ. ἔνισπε, Μέλλ. ἐνίψω, ἐνισπήσω. Ἐκ δὲ τοῦ ἐνίψω ἐσχηματίσθη ἄλλος Ἐνεστὼς, ἐνίπτω (Πίνδ. Πυθ. 4, 358.), μὲ τὸν ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῇ τὸ Ὁμηρικὸν ἐνίπτω (λοιδορῶ). Ἰδὲ κατωτ. ἐνίπτω.

Τὸ δὲ ἔννεπον κεῖται καὶ ἀντὶ Ἀορίστου εἶπον, ἔνισπον, πρβ. ηὔδα ὑπὸ τὸ αὐδάω.

εἴργω, εἴργνυμι, Ἰων. ἔργω, Ἀόρ. ἔρξα, Ὀδ. ξ΄. 411. Ὅτι καὶ τοῦτο εἶχε πάλαι τὸ δίγαμμα, δῆλον ἐκ τῆς ἐπικῆς αὐξήσεως, ἔεργον, ἐέργνυ, καὶ ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Ἐνεστῶτος ἐέργω

---

*) Κατὰ τὴν καλὴν διόρθωσιν τοῦ ΒΥΚΧΙΟΥ (Boeckh.).

(ὅθεν εἴργω), ἔτι δὲ ἐκ τοῦ συνθέτου ἀποέργει. Ἀφανίζεται δὲ πάλιν εἰς τὸν Παρακ. ἔεργμαι, Πληθ. γ'. πρόσωπ. ἐέρχαται, καὶ ἐκβαλλομένου τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ ἔρχαται, ἔρχατο (Ὀδ. ί. 221. κ'. 283.).

εἴρομαι (εἰρωτάω, ἐρωτῶ). Ἰων. Ἐνεστὼς τοῦ Ἀορ. ἠρόμην, Παρατ. εἰρόμην, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις ὡς ἐξ Ἀορίστου, εἴρωμαι, εἴρεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἔρωμαι, ἐροίμην, ἔρεσθαι, ἐρόμενος, Μέλλ. εἰρήσομαι.

εἰρύω, ζήτ. ἐρύω.

εἴρω (λέγω), Ὀδύσσ. λ'. 137., ὅθεν ὁ Μέλλ. ἐρῶ, ἐρέω.

εἴρω (ὁρμαθιάζω), Ἀόρ. εἶρα καὶ ἔρσα (Ἡρόδ. καὶ Ἱπποκρ.), Παρακ. Παθ. ἐποπ. ἔερμαι, ἐερμένος, Ὀδ. ο'. 460. σ'. 296.

Περὶ δὲ τοῦ ἀποέρσε ἰδὲ ἔρσαι.

εἶσα, ἐκ τοῦ ἝΩ., ἰδὲ §. 21. Γ'.

ἐΐσκω, ζήτ. ἴσκω.

εἴωθα, ἔωθα, ζήτ. ἔθω.

ἐλαύνω, Παρακ. Παθ. ἐλήλαμαι, Ὑπερσυντ. Πληθ. γ'. πρός. ἐληλάδατο (Ὀδ. η'. 86.) καὶ ἐληλέατο, κατὰ τὰ ἀντίγραφα, Μετ. ἐληλάμενος μετ' ἀνωμάλου τόνου, Ἀόρ. ἔλσαι, ἰδὲ ἀνωτέρω εἴλω.

ἔλδομαι καὶ ἐέλδομαι (ἐπιθυμῶ), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

ἐλελίζω (τρέμω), Μέλλ. ἐλελίξω, Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐλέλικτο.

ἕλκω, παρ' Ὁμήρῳ Μέλλ. ἑλκήσω, Ἀόρ. ἕλκησα. Παθ. ἑλκηθείς.

ἔλπω (ποιῶ ἐλπίζειν), ἔλπομαι (ἐλπίζω), καὶ ἐπικῶς ἐέλπομαι, Παρακ. ἔολπα μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος, καὶ Ὑπερσυντ. ἐώλπειν, μὲ σημασίαν Παρατατικοῦ, Παρατατ. ἐελπόμην (Ὅμηρ.).

ἐλύω, ζήτ. εἰλύω.

ἔμμορα, ζήτ. μείρομαι.

ἐμνήμυκε, ζήτ. ἠμύω.

ἐναίρω (σφάζω), Ἀόρ. ἤναρον, ἐναρεῖν. Μέσ. Ἀόρ. α'. ἐνηράμην.

ἐνέπω, ζήτ. εἰπεῖν.

ἐνήνοθα, παλαιὸς Παρακ., ὅστις (κατὰ τὸ ἀνήνοθα) προϋποθέτει θέμα ΕΝΘΩ, ΕΝΕΘΩ, καὶ φέρεται κατὰ τὸ γ'. πρόσωπον εἰς τὰ σύνθετα ἐπενήνοθε, κατενήνοθε (τουτ. κεῖται καὶ ἔκειτο ἐπάνω). Ὅμηρ.

ἐνθεῖν, ζήτ. ἔρχομαι.

ἐνίπτω (λοιδορῶ) καὶ ἐνίσσω, ἔχει διπλοῦν Ἀορίστου σχηματισμὸν εἰς τὸν Ὅμηρον·

α') ἐνένιπον μετὰ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ (ψευδὴς γραφὴ ἐνένιπτον καὶ ἐνένισπον), πρβ. ἐνιπή.

β') ἠνίπαπε, ὅπου εἶναι ὁ ἀναδιπλασιασμὸς κατὰ τὸ τέλος τοῦ ῥήματος.

ἕννυμι, εἵνυμι, ἰδὲ § 21. Β'.

ἐόλει, ἐόλητο, ζήτ. εἴλω.

ἐπαΐω, ζήτ. ἀΐω.

ἐπαυρεῖν, ζήτ. ἀπαυράω.

ἕπω (ἀσχολοῦμαι περί τι), Ἰλ. ζ'. 321., μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα.

οἷον Ἀόρ. ἐπέσπον, ἐπισπεῖν, μετασπών (Ὅμηρ.). Μέσ. ἕπομαι (ἀκολουθῶ), Ἀόρ. ἑσπόμην, ἐπισπέσθαι, μετασπόμενος. Ἴσως καὶ ἐσφαλμένην γραφὴν ἑσπέσθαι, ἑσπόμενος, ἀντὶ τοῦ σπέσθαι, σπόμενος, Ἰλ. ε'. 423., μ'. 395. Ὀδ. μ'. 349. Προστακτ. ἐπικ. σπεῖο (σπέο, σποῦ).

Εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ τὸ Παθ. περιεφθῆναι, περιέψεσθαι (ἀντὶ τοῦ περιεφθήσεσθαι), Ἡρόδοτ. 5, 1. 6, 15. 2, 115. 7, 119.

ἔραμαι (ἀγαπῶ), Ἀόρ. ἐπικὸς ἠρασάμην.

ἔργω, ζήτ. εἴργω.

ἔρδω, ζήτ. ῥέζω.

ἐρεείνω (ἐρωτῶ), ἐκτεταμένος σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεστῶτος εἴρομαι.

ἐρείδω, Παρακ. ἐρήρεικα. Παθ. ἐρήρεισμαι, Πληθ. γ'. πρόσωπ. ἐρηρέδαται (Ὅμηρ.).

ἐρέθω (ἐρεθίζω), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

ἐρείκω (σχίζω), Ἐπικ. Ἀόρ. ἤρικον, Ἰλ. ρ'. 295., μὲ σημασίαν ἀμετάβατον.

ἐρείπω (κατακρημνίζω), Μέλλ. ἐρείψω, Παρακ. β'. ἐρήριπα (μὲ σημασίαν τοῦ καταπίπτω), Ὑπερσυντ. Παθ. ἐρέριπτο (ἐρήριπτο), Ἀόρ. ἤριπον (ὁμοίως ἀμεταβάτως). Μέσ. ἐπικ. Ἀόρ. ἀνηρειψάμην (ἀφήρπασα), Ἰλ. υ'. 234. Ὀδ. δ'. 727.

ἐρέπτομαι (τρώγω), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

ἐρεύγομαι, Μέλλ. ἐρεύξομαι, Ἀόρ. ἤρυγον.

ἐρεύθω (κάμνω ἐρυθρὸν), Ἀόρ. Ἀπαρ. ἐρεῦσαι. Καὶ ἐρυθαίνω, ὅθεν ἐρυθαίνετο (Ὅμηρ.).

ἐρέφω (στεφανόω), Ἀόρ. ἤρεψα, ἔρεψα (Ὅμηρ.), οἱ μεταγενέστεροι σχηματίζουσι τὸν Ἐνεστῶτα ἐρέπτω.

ἐρέχθω (βασανίζω), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.

ἐρίζω, ἔχει εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς καὶ Μέσ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, Ἰλ. ε'. 172. Ὀδ. δ'. 80., ὅθεν ἐρήρισμαι (Ἀθανάτων τέ οἵ οὔτις ἐρήρισται κράτος ἄλλος, ἀποσπασμ. εἰς τὸν Κλημ. Ἀλεξ. Στρωμ. σελ. 603., καὶ Ἀόρ. ἐριδήσασθαι (γρ. ἐριδδήσασθαι), Ἰλ. ψ'. 792.

ἔρσαι, παλαιὸς Ἀόριστος, ὅθεν τὰ σύνθετα ἀπόερσε, ἀποέρσῃ, ἀποέρσειε (Ἰλ. ζ'. 348. φ'. 283. 329.) ἐπὶ σημασίας τοῦ ἀποσπᾶν. Ὡς Ἐνεστὼς προϋποτίθεται τὸ ἐῤῥω, ἔχον σημασίαν μεταβατικήν.

ἐρυγγάνω, ζήτ. ἐρεύγομαι.

ἐρυθαίνω, ζήτ. ἐρεύθω.

ἐρύκω (κωλύω), Μέλλ. ἐρύξω, Ἀόρ. ἤρυξα. Ἐπικῶς ἠρύκακον, ἐρυκακέειν, ὅπου φαίνεται ὁ ἀναδιπλασιασμὸς κατὰ τὸ τέλος τοῦ ῥήματος.

ἐρύω καὶ εἰρύω (ἕλκω), Μέλλ. (πάλιν) ἐρύω, Ἀόρ. ἐρύσαι καὶ εἰρύσαι. Μέσ. ἐρύομαι, ῥύομαι (τὸ δὲ ῥύομαι, ἐῤῥυσάμην μετέβη καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον, ὅπου μακρὸν τὸ ῡ), Ἀόρ. ῥυσάμην, Ἰλ. ο'. 29., καὶ ἐῤῥύσατο, ῥύσατο, ὅπου ἀναφαίνεται ἐνίοτε πάλιν μακρὸν τὸ ῑ. Μέλλ. (πάλιν) ἐρύομαι, ἐρύεσθαι, Ἰλ. ξ'. 422. ι'. 248. υ'. 195. Παθητ. Παρακ. εἴρυνται, εἰρύαται, Ὑπερσυντ. εἴ-

ρυντο, εἰρύατο, Ἰλ. ξ'. 75. σ'. 69. ό'. 654., τὸ δὲ εἴρῦτο (Ὀδ. χ'. 90.) φαίνεται ὅτι εἶναι Ὑπερσυντελικός.

Ἐπὶ σημασίας τοῦ σώζειν καὶ φυλάττειν ἐκτὸς τῶν Μέσ. σχηματισμῶν εὑρίσκονται καὶ τὰ ἔρυσθαι, ἔρῦτο, εἴρῦτο, οἱ ὁποῖοι σχηματισμοὶ ἀνάγονται εἰς τὸν κατὰ συγκοπὴν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν, πρβ. Ἰλ. ω'. 499., ό'. 138., ν'. 555., χ'. 507. (καὶ ἐρύετο, Ἰλ. ζ'. 403.). Ἔτι δὲ εἴρυντο, ρύατο, Ἰλ. μ'. 454. σ'. 515. Ὀδ. ρ'. 201., ὁμοίως οἱ Ἀπαρέμφ. εἴρυσθαι, ἔρυσθαι, ῥῦσθαι, Ὀδ. γ'. 268., ι'. 194. Ἰλ. ό'. 141. Μετὰ σημασίαν τοῦ Ἀορίστου εἶναι ἔρυτο, Ἰλ. ε'. 23. 538., πρβ. Σοφ. Οἰδ. Τυρ. 1352.

Ἔτι ἄξιοι παρατηρήσεως εἶναι δύο σχηματισμοί, ὡς

α') εἰρύμεναι (βραχὺ ῠ, ἀντὶ τοῦ ἐρύειν), κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς μι, οἷον δεικνύμεναι, δεικνύναι, Ἡσιόδ. ἔ. 816.

β') ἔρῦτο (ἐσώζετο, βραχὺ ῠ), Ἡσιόδ. 304.

ἔρχομαι, Παρακ. Ἐπικὸς εἰλήλουθα, καὶ Πληθ. κατὰ συγκοπὴν εἰλήλουθμεν, Ἀόρ. Ἐπικὸς ἤλυθον (ἀντὶ τοῦ Ἀττικοῦ ἦλθον, τὸ ὁποῖον προφέρουσιν οἱ Δωριεῖς ἦνθον, ἐνθεῖν).

ἐσθημένος (ἐνδεδυμένος), Παρακ. ἐλλειπτικός Ἰων.

ἐσθίω, Ἐπικ. ἔσθω, Ἰλ. ω'. 415., καὶ ἔσθων. Θέμα εἶναι ἔδω, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ Ἐποποιοί, ὡς Ἀπαρ. ἔδμεναι, Παρακ. ἐδηδώς. Καὶ Ἱπποκρ. ἔδων τε καὶ πίνων.

ἔσπετε, ζήτ. εἰπεῖν.

ἔσπον, ζήτ. ἕπω.

ἔσσυμαι, ζήτ. σεύω.

εὔαδε, ζήτ. ἁνδάνω.

εὔχομαι, Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν εὖκτο εὑρίσκεται εἰς λείψαν. Ἐπικὸν παρὰ Σχολ. Σοφ. Οἰδοπ. Κολ. 1375.

εὕω, Ἀόρ. εὖσα (Ὁμηρ.).

ἔχθω (μισῶ), μόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα, Ἀόρ. Μέσ. ἠχθόμην, ἀπηχθόμην (Ὁμηρ.).

ἔχω, Ἀόρ. ἔσχον, Ποιητ. ἔσχεθον, Ἀπαρ. σχεθεῖν, σχεθέειν (Ὁμηρ.). Ἀλλὰ Μετ. σχέθων, σχέθοντες, μετ' ἀνώμαλον τόνου κατὰ τὸ πέφνων (ἀντὶ τοῦ σχεθών), Παρακ. Ἐπικ. ὄχωκα (ἀντὶ τοῦ ὄκωχα, πρβ. ὀχή), ὅθεν συνοχωκότε, Ἰλ. β'. 218. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν Παρακείμενον ἐσχηματίσθη πιθανῷ λόγῳ ὁ Παθ. Παρακ. ὦγμαι (πρβ. ὀχεύς), ὅθεν τὸ Ὁμηρικόν· πᾶσαι γὰρ ἐπῴχατο (δηλ. πύλαι), ἐκ τοῦ ἐπέχω. Ἐνίοτε εὑρίσκεται ὁ Μέσ. Ἀόριστος ἐπὶ σημασίας Παθητ., ὡς σχέσθαι, Ὀδ. λ'. 324. κατέσχετο, Ὀδ. γ'. 284. κατασχόμενος, Πίνδ. Πυθ. 1, 16.

ἔωμεν καὶ ἕωμεν, ἰδὲ ἄω 3.

Ζ'.

Ζώω, Ἰων. σχηματισμὸς τοῦ ζάω, ὅθεν ζώεις, ζώετε, ζώουσι, ζώειν (καὶ κατὰ συστολὴν ζόειν, Σιμωνίδ.), ζώοντες, Παρατ. ἔζωον, Ἀόρ. ἔζωσα, Ἡρόδοτ. 1, 120.

Η.

Ἥδομαι, Ἀόρ. παρ' Ὁμήρῳ ἥσατο, ἀντὶ τοῦ ἥσθη, Ὀδ. ι'. 353.
ἧμαι, ἰδὲ §. 21. Γ'. β'.
ἡμύω (πίπτω), Παρακ. ἐμνήμυκα, ἐπεμνήμυκε, Ἰλ. ψ'. 491.
ἡσσάομαι, Ἰων. ἑσσοῦμαι, Ἀόρ. ἑσσώθην.

Θ.

Θάλλω, παρ' Ὁμήρῳ θηλέω, ὅθεν θηλήσω (Ἰλ. α'. 236.), Παρακ. τέθηλα, τεθαλυῖα, Ἀόρ. θάλε, Ὕμν. εἰς Πᾶνα, 33.
ΘΑΦ- παλαιὸν θέμα τοῦ Παρακ. τέθηπα (θαυμάζω), καὶ τοῦ Ἀορίστου ἔταφον.
ΘΑΩ, Ἐπικὸν ῥῆμα σημαῖνον θηλάζω, τοῦ ὁποίου ὁ Ἀόρ. θῆσαι εἶναι δῆλον ἐξ Ἡσυχίου, τὸ δὲ θῆσθαι καὶ ἐθήσατο ἐξ Ὁμήρου.
θεάομαι (θεωρῶ), τούτου κατὰ τὰς διαλέκτους συνέστησαν δύο σχηματισμοί·

α') θάομαι, Δωρ., ὅθεν θάμεθα (Σώφρ. παρ' Ἀπολλωνίῳ περὶ ἀντων. 359.), Προστακτ. θάεο (Νοσσ. Ἐπίγρ. 8.), θᾶσθε (Μεγαρεύς τις παρ' Ἀριστοφ. Ἀχ. 770.), Μέλλ. θασόμεναι (Θεόκρ. 15, 23.), Ἀόρ. θάσασθαι, Προστακτ. θᾶσαι (Θεοκρ. 1, 149.). Ὅθεν καὶ τὸ Ἐπικὸν θησαίατο, Ὀδύσσ. σ'. 191.

β') θαέομαι, Δωρ., ἀλλ' Ἰων. θηέομαι, ὅθεν ἐθηεῖτο, ἐθηεῦντο, θηεύμενοι, ἀλλὰ Ἀόρ. ἐθεησάμην, Ἀπαρέμφ. θεήσασθαι (Ηρόδ.), παρ' Ὁμήρῳ ἐθηήσατο, Ἐπίθ. ῥημ. θαητός, θηητός (θεατός).

θείνω (κτυπῶ), φέρεται καὶ κατ' Ἐνεργητικὴν καὶ κατὰ Παθητικὴν διάθεσιν τοῦ Ἐνεστῶτος. Παρατατ. ἔθεινον (Ἰλ. π'. 339. Εὐρ. Ἡρακλ. 949., καὶ Αἰσχύλ. Πέρσ. 418.), τοῦ δὲ Ἀορίστου εὑρίσκονται μόνον ταῦτα, Ὑποτ. θένω, Προστακτ. θένε, Ἀπαρ. θενεῖν, Μετ. θενών (φαίνεται ἐσφαλμένη ἡ γραφὴ θένειν, θένων). Ἐπικὸς εἶναι ὁ α'. Ἀόρ. ἔθεινα, ὅθεν ἔθεινε (Ἰλ. φ'. 491.), καὶ Μετ. θείνας. Εὑρίσκεται καὶ Μέλλ. θενῶ, θενεῖς, Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 564.
θέρομαι (θερμαίνομαι), Ὁμηρικὸς Μέλλων θέρσομαι, Ἀόρ. (ἐθέρην), Ὑποτακτ. θερέω. Ἐλλειπτικοὶ σχηματισμοὶ εἶναι τὰ θέρμετε, θέρμετο.
θέσσασθαι, θέσσαντο, ἐλλειπτικὸς Ἀόριστος. Ἐπίθ. ῥημ. θεστός, ὅθεν πολύθεστος.
θηέομαι, ζήτ. θεάομαι.
θῆσθαι, ζήτ. ΘΑΩ.
θηλέω, ζήτ. Θάλλω.
θιγγάνω (ψαύω), ἔχει ἐκ τοῦ ΘΙΓΩ, Μέλλ. θίξομαι, Ἀόρ. ἔθιγον, θιγεῖν, θιγών (ἐσφαλμένη γραφὴ εἶναι θίγειν, θίγων, καθότι ΘΙΓΩ δὲν ὑπῆρξεν ὡς Ἐνεστώς).
θνήσκω, Παρακ. τέθνηκα (τέθναα), Πληθ. τέθναμεν, κτλ. Ἀπαρ. Ἐπικ. τεθνάμεναι, τεθνάμεν, Μετ. τεθνηώς, τεθνηυῖα, τεθνηότος, τεθνειῶτος, Ἀόρ. θανεῖν, θανέειν, κατθανεῖν, Μέλλ. θανοῦμαι.
θόρνυμαι (ΘΟΡΩ), ζήτ. θρώσκω.

θρώσκω (πηδῶ, σκιρτῶ), ἐκ τοῦ ΘΟΡΩ, Ἀόρ. ἔθορον, Μέλλ. θοροῦμαι (θορέομαι), Παρακ. πιθανῶς *τέθορα* κατὰ τὸν Ἀντίμαχον (Πολυδευκ. Ὀνομ. 2, 4, 178., ὡς *εἴτε κλόνιος τεθορυίης σφονδυλίων ἔξ*, ἐκ διορθώσεως τοῦ Καντῆρος).

Κατὰ τὴν σημασίαν τοῦ *μίγνυσθαι* (ἐπὶ τῶν ζώων) εὔχρηστον εἶναι τὸ Μέσ. θόρνυμαι.

Ι.

Ἵημι, ἰδὲ §. 21. Α'.
ἰθύω (προπατῶ), Ἀόρ. ἴθυσα. Ὅθεν καὶ ἰθύνω (εὐθύνω), Ἀόρ. ἴθυνα.
ἵκω, Ἐπικ. ῥῆμα (ἔρχομαι), Ἀόρ. ῖξον (τὸ ῑ εἶναι μακρὸν), ἄλλος Ἐπικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ, ἱκάνω, ἵκανε (τὸ ῐ εἶναι βραχὺ, τὸ δὲ ᾱ μακρόν).

Μέσ. ἐκ τοῦ ἵκω, Μέλλ. ἵξομαι, Ἀόρ. ἱκόμην (τὸ ῑ εἶναι μακρὸν διὰ τὴν αὔξησιν), ὅθεν Ἀπαρ. ἱκέσθαι, Ὑποτ. ἵκωμαι (βραχὺ ῐ). Τὸ δὲ γ'. πρόςωπ. *ἶκτο* κατὰ συγκοπὴν (Ἡσίοδ. Θ'. 481.), καὶ ὁμοίως Μετ. *ἴκμενος* (ἱκόμενος), Σοφ. Φιλοκτ. 494.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι τὸ *ἀπίκαται* τοῦ Ἡροδότου, ἀντὶ τοῦ *ἀφιγμένοι εἰσίν*. Ὁ ἀληθὴς Ἐνεστὼς λοιπὸν εἶναι κατὰ μὲν τὴν Ἐπικὴν συνήθειαν ἵκω καὶ *ἱκάνω*, κατὰ δὲ τὴν τραγικὴν *ἱκάνω*, καὶ κατὰ τὴν τῶν πεζογράφων *ἀφικνοῦμαι*. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἱκνοῦμαι, ἀλλὰ μὲ ἰδιαιτέρας σημασίας, οἷον εἰς μὲν Ὅμηρον ἐπὶ τοῦ *πορεύεσθαι*, Ὀδ. ι'. 128. ω'. 338., εἰς δὲ τοὺς Ἀττικοὺς ἐπὶ τοῦ *ἱκετεύειν* καὶ *κομίζεσθαι* (Μέσ.).

ἱλάσκομαι καὶ ἱλάομαι (Ἐπικῶς), καὶ ἵλαμαι, καὶ ἱλέομαι (Ὅμηρ. Αἰσχύλ.). Καὶ τὸ μὲν ῑ μακρὸν ὂν συστέλλεται ἐνίοτε εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς, τοῦ δὲ Ἐνεργητικοῦ ὑπάρχει ἡ Προςτακτ. *ἵληθι*, *ἵλᾰθι* (Θεόκρ. 15, 143.), καὶ Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτικὴ *ἱλήκω*, *ἱλήκοιμι*, ἐκ τοῦ Παρακ. σχηματισμοῦ, μὲ σημασίαν ἀμετάβατον· *εἶμαι ἵλεως*.
ἱμάσσω (μαστιγῶ), Μέλλ. ἱμάσω, Ἀόρ. ἵμασα.
ἱμείρω, ἱμείρομαι, Ἀόρ. Μέσ. ἱμειράμην, ὅθεν ἱμείραιτο (Ἰλ. ξ. 163.), καὶ Παθ. ἱμέρθη (Ἡρόδοτ. 7, 44.).
ἵπταμαι, ζήτ. *πέτομαι*.
ἴσημι (ἠξεύρω), τοῦ Δωρικοῦ τούτου ῥήματος εὑρίσκονται τὰ ἑφεξῆς·

ἴσᾱμι, Πίνδ. Πυθ. 4, 441. Θεόκρ. 5, 119.
ἴσης, Θεόκρ. 14, 34.
ἴσᾱτι, Θεόκρ. 15, 146.
ἴσαμεν, Πίνδ. Νεμ. 7, 21., γ'. Πληθ. πρόςωπ. *ἰσῶντι* (κατά τινα ἐπιγραφὴν),
Μετ. *ἴσας*, Δοτ. *ἴσαντι*, Πίνδ. Πυθ. 3, 29.

ἴσκω, *ἴσκεν* (ἔλεγεν), Ἐποπ. ἐλλειπτικὸν, Ὀδ. χ'. 31.
ἴσκω, *εἴσκω* (ἐξομοιόνω), ῥῆμα Ἐπικὸν, μόνον κατὰ τὸν Ἐνεστῶτα

καὶ Παρατατικὸν, γινόμενον ἐκ τοῦ εἴκω (ἸΚΩ), παρεντεθέντος τοῦ σ.

ἵστημι, Παρακ. ἕστηκα, Πληθ. ἕσταμεν, Ἰων. ἑστέατε, Ἐπ. ἕστητε, Ἰων. ἑστέᾶσι, Προστ. ἕσταθι, Μετ. Ἐπικ. ἑστᾰώς, ἑστᾰότος, ἑστηώς, ἑστηῶτος, ἑστηνῖα, Ἰων. ἑστεώς, ἑστεῶσα, ἑστεῶτος, Ὑπερσυντ. ἑστήκεα, γ'. πρόσωπ. Πληθ. ἕστᾰσαν, Ἰλ. μ'. 55., Ἀόρ. α'. ἔστησα, γ'. πρόσωπ. Πληθ. ἔστᾰσαν (βραχυνομένου τοῦ ᾰ), Ἰλ. μ'. 56., Ἰλ. β'. 525., Ὀδ. γ'. 182., σ'. 306.

Κ.

Καίνυμαι (ὑπερβάλλω), Παρατατ. ἐκαίνυτο, Ὀδ. γ'. 232., θ'. 219. Παρακ. κέκασμαι, Δωρ. κέκαδμαι, Μετ. κεκασμένος, Δωρ. κεκαδμένος, ταυτόσημος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα, μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἐξέχω, Ὑπερσυντελ. ἐκεκάσμην, ἐκέκαστο, Ὀδ. β'. 158., Ἰλ. ξ'. 124.

καίνω (φονεύω), Ἀόρ. ἔκανον, κανεῖν, Παθητ. καίνομαι, Παρατ. ἐκαινόμην. Λείπουσι τὰ ἄλλα.

καίω, Ἀόρ. Ἐπ. ἔκηα, Εὐκτ. κήαι, κήαιεν, Ἀπαρ. κεῖαι, κῆαι, Ὀδύσσ. ο'. 97., Προστ. κεῖον, κῆον, Ὀδ. φ'. 176., Ὑποτ. κείομεν, κήομεν, Ἰλ. η'. 333. 377., Μετ. κείαντες, Ὀδ. ι'. 231., ν'. 26., καὶ κέας, κέαντες, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 858., Εὐριπ. Ῥῆσ. 97. Μέσ. κείαντο, κήαντο, Ἰλ. ε'. 88., κειάμενος, Ἰλ. ι'. 234., Ὀδ. π'. 2., ψ'. 51. Παθ. Ἀόρ. ἐκάην.

Οἱ σχηματισμοὶ κατακειέμεν (Ἰλ. η'. 408.) καὶ ἔκηον (Ὀδ. ε'. 553.) εἶναι ἐσφαλμένοι, καὶ ἐπειδὴ ἄλλος Ἐνεστὼς ἐκτὸς τοῦ καίω δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἰωνισμὸν, πρέπει νὰ διορθωθῶσιν ἐκεῖνοι εἰς κατακαιέμεν (ὡς Ἰλ. ξ'. 397.), καὶ ἔκαιον (ὡς Ὀδ. χ'. 336.).

κάμνω, Ἀόρ. ἔκαμον, Ὑποτ. Ἐπ. κεκάμω, Παρακ. κέκμηκα, Μετ. Ἐπ. κεκμηώς, Γεν. κεκμηότος, κεκμηῶτος.

κανάξαις, ζήτ. ἄγνυμι.

ΚΑΦ- ὅθεν κεκαφηώς, -ότος (ἐκπνέων), Ὅμηρ.

κεῖμαι (κοίτομαι), β'. πρόσωπ. κεῖσαι, Ἐπικ. κατακεῖαι, Ὕμν. εἰς Ἑρμῆν, 254, γ'. πρόσωπ. κέεται, Πληθ. κέονται, κέαται (Ἐπικ. κείαται), Ἀπαρ. κέεσθαι, Παρατατ. Ἐπικ. κέσκετο, Πληθ. κέατο, κείατο. Ἀνάγεται εἰς τὸ ΚΕΩ, ΚΕΙΩ, τοῦ ὁποίου σχηματισμοί τινες εὑρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον, φυλάττοντες σημασίαν Μέλλοντος, οἷον κείοντες, κακκείοντες (κατακείοντες), κειέμεν, Ὀδ. θ'. 315.

κείρω, Μέλλ. Ἐπ. κέρσω, Ἀόρ. ἔκερσα, Παθ. ἐκέρθην.

κεκαδεῖν, ζήτ. χήδω.

κελαδέω, κανονικῶς. Ἡ δὲ τῶν Ἐποποιῶν γλῶσσα παράγει τὴν Μετοχὴν κελάδων, κελάδοντα, ὡς ἐκ ῥήματος βαρυτόνου.

κέλλω (ἀῤῥάζω), Μέλλ. κέλσω, Ἀόρ. ἔκελσα.

κέλομαι (προστάττω), Μέλλ. κελήσομαι, Ἀόρ. κελήσατο (Πίνδ.), παρ' Ὁμήρῳ ὑπάρχει Ἀόρ. β'. ἐκεκλόμην, ἐκέκλετο, μετὰ διπλασιασμοῦ καὶ κατὰ συγκοπήν. Περὶ τοῦ ἔκλεο ἰδὲ κλέω.

κεντέω, κανονικῶς, Ἀόρ. Ὁμηρ. κένσαι, ὡς ἐκ τοῦ ΚΕΝΤ-, ὅθεν κοντός.

κεράννυμι, κίρνημι, κεράω, Μέλλ. Ἐπ. κεράσσω, Ἀόρ. ἐκέρασσα, Ἀπαρ. ἐπικρῆσαι, Ὀδ. η'. 164. Μέσ. κεράσασθαι. Τὸ ἁπλοῦν κερόω ἔχουσιν οἱ Ἰων. ποιηταί, οἷον κερῶντας, κεράασθε, κερόωντο. Προστακτ. κέραιε, Ἰλ. ι'. 203., ὡς ἐκ ΚΕΡΑΙΩ. Ἡ δὲ Ὁμηρ. Ὑποτακτικὴ κέρωνται (Ἰλ. δ'. 260.) ἀνάγεται εἰς τὸν σχηματισμὸν κέραμαι (ὡς κρέμαμαι, κρέμωμαι). Τὸ δὲ κίρνημι ὑπάρχει εἰς τὸν Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν μόνον, οἷον κίρνη, ἐκίρνα, κιρνάς, Ὁμηρ.

κερδαίνω, Ἰων. Μέλλ. κερδήσομαι, Ἀόρ. ἐκέρδησα, ἐκέρδηνα.

κεύθω (κρύπτω), Μέλλ. κεύσω. Παρ' Ὁμήρῳ Ἀόρ. α'. καὶ β'. ἐπικεύσῃς, κύθε (ἔκυθε), κεκύθωσι. Παρακ. κέκευθα, ταυτόσημος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα. Σοφοκλῆς μεταχειρίζεται τὸ κεύθω καὶ κέκευθα ἀμεταβάτως. Τοῦ δὲ Παθητ. ὑπάρχει μόνον Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικός.

κέω, ἴδε κεῖμαι.

κήδω (παρέχω φροντίδα), Μέλλ. κηδήσω, Ἰλ. ω'. 240., Παρακ. κέκηδα, ταυτόσημος μὲ τὸ κήδομαι (φροντίζω), Τυρτ. 3, 28., ὅθεν κεκαδήσομαι, Ἰλ. θ'. 353. Βραχὺ φωνῆεν εἰς τὴν κλίσιν εὑρίσκεται καὶ παρ' Αἰσχύλῳ (Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 138.) κήδεσαι, καὶ οὕτω κλίνεται καὶ τὸ παράγωγον ἀκηδέω παρ' Ὁμήρῳ, ἀκήδεσεν, Ἰλ. ξ'. 427.

κίδνημι, ζήτ. σκεδάννυμι.

κικλήσκω, Ἰων. καὶ Ἐπικ. ἀντὶ τοῦ καλέω.

κίνυμαι (μακρὸν ῑ), σχηματισμὸς Ἐπικὸς ἐκ τοῦ κινέομαι.

κίρνημι, ζήτ. κεράννυμι.

κιχάνω, κιχάνομαι (φθάνω), Μέλλ. κιχήσομαι, Ἀόρ. ἔκιχον, Ὑποτ. κίχω. Εἰς τοὺς Ἐποποιούς, οἱ ὁποῖοι δὲν σχηματίζουσιν οὔτε τοῦ κιχάνω οὔτε τοῦ ἔκιχον τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εὑρίσκεται, ἐκτὸς τοῦ Ἀορίστου ἐκιχήσατο, χρόνος παρῳχημένος μὲ ἄλλας ἐγκλίσεις ἀπὸ ΚΙΧΗΜΙ, ΚΙΧΕΩ, ὁμοιόμορφος μὲ τὸν Παρατατικόν· τούτου δὲ φέρονται οὗτοι οἱ σχηματισμοί·

(ἐκίχην)	Ὑποτ. (κιχῶ) κιχείω
ἐκίχεις	Ὑποτ. κιχείην
ἐκιχήτην	Μετ. κιχείς, κιχήμενος.
ἐκίχημεν	

καὶ εἰς τούτους μὲν τοὺς σχηματισμοὺς τὸ ῐ εἶναι βραχύ, τὸ δὲ κιχάνω ἔχει εἰς μὲν τοὺς Ἐποποιοὺς τὸ μὲν ῐ βραχύ, τὸ δὲ ᾱ μακρόν, εἰς δὲ τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς τὸ μὲν ῑ μακρόν, τὸ δὲ ᾰ βραχύ (ὅθεν φέρεται καὶ ἡ γραφὴ κιγχάνω).

Τὸ δὲ Δωρ. ἔκιξα φαίνεται ὅτι παράγεται ἔκ τινος θέματος ΚΙΚΩ (σπρώχνω).

κίω (ὑπάγω), (ἼΩ, ΚΙΩ, εἶμι), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν, σπανιώτερον δὲ εὑρίσκεται ἡ Ἐνεστ. Ὁριστικὴ (Αἰσχύλ. Χοηφ. 676. κίεις), Μετοχ. κιών (ἰών). Ἐκ τούτου γίνεται καὶ τὸ Ἐπικὸν μετακιάθω, μετεκίαθον (ὡς ἀμύνω, ἀμυνάθω).

κλάζω (φωνάζω), Παρακ. κέκληγα, Μετ. κεκληγώς, Γεν. κεκλήγοντος (ἀντὶ τοῦ κεκληγότος), Ἀόρ. ἔκλαγον. Εὑρίσκεται καὶ νέος σχη-

ματισμὸς τοῦ Ἐνεστῶτος κλαγγέω, ὅθεν κλαγγεῦντι, Θεόκρ. Ἐπιγρ. 6.

κλαίω, Μέλλ. Δωρ. κλαυσῶ.

κληΐω (κλείω), Ἰων. ἀντὶ τοῦ κλείω, Μέλλ. κληΐσω, Δωρ. κλαξῶ, Ἀόρ. ἐκλήϊσα, Δωρ. ἔκλαξα, Ἀπαρ. κληῖσαι (τὸ ῑ εἶναι μακρόν). Παθ. Παρακ. κεκλήϊμαι, Πληθ. γ'. πρόσωπ. κεκλέαται (κεκλήαται), Ἀόρ. ἐκληΐσθην.

κλέω, κλείω (ὑμνῶ), κλέομαι (φημίζομαι), ὅθεν ἐκλέο (ἐκλέεο) Ἰλ. ω'. 202. Εἰς δὲ Καλλίμαχον Δήλ. 40. τὸ ἔκλεο Δῆλος γραπτέον ἐκλέο, εἴτε ἐπιμήθη Ὅμηρον ὁ ποιητής, εἴτε μετεχειρίσθη τὸ ἐκαλέεο, ἐκαλέο, κατὰ συγκοπὴν ἐκλέο.

κλύω (ἀκούω), ῥῆμα ποιητικὸν (Ἡσίοδ. ε. 724.), τοῦ ὁποίου ὁ Παρατατικὸς ἔκλυον κεῖται ἀντὶ τοῦ Ἀορίστου, ἐνίοτε Προσιακτ. κλύε, κλύετε, καὶ κλῦθι, κλῦτε, καὶ κέκλῦθι, κέκλῦτε, ἔτι ὁμοίως κατὰ συγκοπὴν ἡ Μετ. Παθ. κλύμενος. Ὅμηρος δὲν ἔχει τοῦ Ἐνεστῶτος τὴν Ὁριστικήν.

κνώσσω (κοιμῶμαι), Μέλλ. κνώσω.

κοιμάομαι, Ἐπ. Ἀόρ. ἐκοιμησάμην.

κόπτω, Παρακ. β'. μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος, κεκοπώς, Ἰλ. ν'. 60., Ὀδ. σ'. 334.

κορέννυμι, Ἐπ. Μέλλ. κορέω, Ἰλ. θ'. 379. Ἰων. Παρακ. (κεκόρηκα), ὅθεν ἡ Ἐπικὴ Μετοχὴ κεκορηώς, μὲ σημασίαν Παθητικήν, Παθ. κεκόρημαι.

κορύσσω, Παρακ. Παθ. κεκορυθμένος (Ὅμηρ.).

κοτέω, κοτέομαι (θυμοῦμαι), Παρακ. Ἐπ. κεκοτηώς, ὅπου ἐπιτείνεται τοῦ Ἐνεστῶτος ἡ σημασία.

κραίνω (ἐκτελῶ), Ἐπικῶς διπλασιάζεται τὸ φωνῆεν, ὡς ἐκραίαινεν, Ἀόρ. κρῆναι, κρήηνον, Παρακ. κεκράανται. Περὶ τοῦ κέκρανται ἰδὲ ἀνωτ. εἰς τὸ Τεχνολογικόν.

κρήμνημι, ἀντὶ τοῦ κρεμάννυμι, ὅθεν Προστ. κρήμνη, Μετ. κρημνάς, κρημνάντων, Πίνδ. Πυθ. 4, 43. Μέσ. κρήμναμαι (κρέμαμαι), ὅθεν καταχρημνάμεναι, Ἀριστοφ. Νεφ. 377., Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 231.

κρίνομαι (μάχομαι), Ἐπ. Μέσον τοῦ κρίνω, ὅθεν Ἀόρ. κρίνασθαι, Ἰλ. β'. 385., ε'. 150. Εὑρίσκεται καὶ Παθ. Ἀόρ. κρινθείς, Ὀδ. η'. 48.

κρύπτασκον, Ἐπ. σχηματισμὸς ἀντὶ τοῦ ἔκρυψα.

κτείνω, Ἐπ. Μέλλ. κτενῶ, κτενέω, κατακτανέω, Ἐπ. Ἀόρ. ἔκτᾰν, -ας, -α, Πληθ. γ'. πρόσωπ. ἔκταν, Ὑποτακτ. κτέω (κτῶ), Ἀπαρ. κτάμεν, κτάμεναι, Μετ. κτάς, ἀποκτάς, Παρακ. ἐκτόνηκα. Παθ. Μέλλ. ἐκ τοῦ Μέσου κατακτανέομαι, Ἰλ. ξ'. 481. Ἀόρ. ἐκτάμην, ἔκτατο, κτάσθαι, κτάμενος, ἀλλὰ καὶ ἐκτάθην, ἐκτάνθην.

κτίμενος, εἰς τὸ ἐΰκτίμενος (ἐΰκτιτος), κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ κτίζω.

κτυπέω, κανονικῶς. Οἱ δὲ Ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ β'. Ἀόρ. ἔκτυπον.

κυρέω (συναντῶ), καὶ κύρω, ὅθεν Παρατατ. ἔκυρον (Ἰλ. ψ'. 281.), καὶ Ἐνεστ. Μέσ. κύρεται (Ἰλ. ω'. 530.), Μέλλ. κύρσω, Ἀόρ. ἔκυρσα.

Λ.

Λαγχάνω, Μέλλ. Ἰων. λάξομαι (Ἡρόδοτ.), Παρακ. λέλογχα. Ὁ δὲ Ὅμηρ. Ἀόρ. λελαχεῖν ἔχει τὴν ἔμμεσον σημασίαν τοῦ ποιῶ κοινωνεῖν.

λάζυμαι καὶ λάζομαι (λαμβάνω), Ἰων. ῥῆμα εὔχρηστον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν μόνον.

λαμβάνω, Ἰων. Μέλλ. λάμψομαι, Παρακ. λελάβηκα, Παθ. λέλαμμαι, λελάμφθαι (Δωρ. λελᾶφθαι), Ἀόρ. Παθ. ἐλάμφθην, Μετ. λαμφθείς. Ἐπίθ. ῥημ. λαμπτέος (Ἡρόδοτ.). Τὸ δὲ κανονικὸν λέλημμαι εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἀττικὸν δρᾶμα (Αἰσχύλ. Εὐριπ.).

λάσκω (ἠχῶ, λέγω), Ἰων. ληκέω, Δωρ. λακέω, Ἀόρ. ἔλακον, καὶ Ἐπικῶς λελακόμην, Ὕμν. εἰς Ἑρμῆν 145. Παρακ. λέλᾱκα, Ἐπ. λέληκα, ταυτόσημος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα. Μετ. Ἐπ. λελᾰκυῖα. Ἐκ τοῦ Ἀόρ. λακεῖν σχηματίζουσιν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί, λακήσομαι καὶ ἐλάκησα, ὅθεν λακήσῃς, Ἀριστοφ. Εἰρήνῃ, 382.

λάω, ζήτ. λῶ.

λέγω, εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς Ἀόρ. ἔλεξα (ἔβαλον εἰς κοίτην), καὶ ἐλεξάμην (ἀνεπαυσάμην), καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐλέγμην, ἔλεκτο, λέκτο, Προστακτ. λέξο, λέξεο. Οὗτος ὁ κατὰ συγκοπὴν Ἀόριστος ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ προστίθεσθαι, ὡς πέμπτος ἐλέγμην (Ὀδ. ί. 335.), ἢ τὴν τοῦ ἀριθμεῖν ἁπλῶς, οἷον λέκτο δ' ἀριθμόν (Ὀδ. δ'. 451.).

λείπω, ὁ μὲν Μέσ. Ἀόρ. ἐλιπόμην κεῖται εἰς τὸν Ὅμηρον ἐπὶ Παθητ. σημασίας, οἷον Ὀδ. ν'. 286., δ'. 710. ὁ δὲ Παθ. ἐλείφθην πάσχει Ἐπικῶς καὶ συστολὴν, ὡς ἔλιφθεν (ἀντὶ τοῦ ἐλείφθησαν), Καλλίμ. εἰς Δήμ. 94. Ἔτι ὁ Ὑπερσυντ. εὑρίσκεται καὶ ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἔλειπτο, Ἀπολλών. 1, 45.

λεύσσω (βλέπω), Μέλλ. λεύσω.

λήθω (ποιῶ λαθέσθαι), ὅθεν ἐπιλήθω (ἐπιλῆθον, Ὀδ. δ'. 221.), Ἀόρ. ἐπέλησεν, Ὀδ. υ'. 85., καὶ ἐκληθάνω, Ὀδ. η'. 221., ὡς πρὸς τὴν σημασίαν ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ὁ Ὅμηρ. Ἀόρ. λελαθεῖν, Ἰλ. ο'. 60., β'. 100., ὅθεν καὶ τὸ ἐκλελάθοντα, ἐπὶ Ἐνεστῶτος, Θεόκρ. Τοῦ δὲ λήθω (εἶμαι κεκρυμμένος), Ἀόρ. ἔλαθον, Παρακ. λέληθα. Μέσ. λήθομαι (λησμονῶ). Μέλλ. λήσομαι (λησόμενος Παθητικῶς Σοφ. Ἠλ. 1248.), Ἀόρ. ἐλαθόμην, λαθέσθαι, λελαθέσθαι (ἀνθ' οὗ Θεόκρ. 2, 46., λασθῆμεν, λησθῆναι), Παρακ. Ἐπ. καὶ Ἰων. λέλασμαι (ἀνθ' οὗ Πίνδ. Ὀλ. 10, 4. ἐπιλέλᾱθα). Πρβ. λανθάνω εἰς τὸν ἀνωτέρω Κατάλογον.

ληκέω, ζήτ. λάσκω.

λίγξε (ἤχησε), ὡς ἐκ τοῦ ΛΙΓΖΩ (Ὅμηρ.).

λιλαίομαι (ἐπιθυμῶ), ἐκ τοῦ λάω, μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν. Ἐκ δὲ τοῦ λιλάω, Παρακ. λελίημαι (ἀντὶ τοῦ λελίλημαι), σημαίνων τὸ σπεύδω.

λίσσομαι (παρακαλῶ), Ἀόρ. ἐλισάμην (Ὀδ. λ'. 35.), καὶ ἐλιτόμην, λιτέσθαι, Ἰλ. π'. 47. Εὑρίσκεται τούτου καὶ τὸ ἁπλοῦν θέμα, λίτομαι, λιτόμεσθα, Ὕμν. Ὅμηρ. 15., Ἀριστοφ. Θεσμ. 313.

λιχμάομαι, τὸ λελειχμότες (Ἡσίοδ.) ἔχει πρὸς ἐκεῖνο, ὡς μέμυκα πρὸς τὸ μυκᾶσθαι.

λοέω, θέμ. ΛΟΩ, ὅθεν λοέω, ἐξ οὗ Παρατατ. ἐλόευν, καὶ το

λόε, Ὀδ. κ'. 361., ἔτι οἱ Ὁμηρ. σχηματισμοὶ λοέσσαι, λοέσσασθαι, λοέσσεσθαι.
λύω, Παρακ. Παθ. λέλῦμαι, Εὐκτ. λέλῦτο, Ὀδ. σ'. 238., Ἀόρ. Παθ. κατὰ συγκοπὴν (ἐλύμην), ἔλῦτο, λύτο.
λῶ (θέλω), λῇς, λῇ, Πληθ. γ'. πρόςωπ. λῶντι, Εὐκτ. λέῳμι (Ἡσύχ.), ῥῆμα ἐλλειπτικὸν Δωρικόν.

Μ.

Μαίομαι, ζήτ. ΜΑΩ.
μαπέειν, ζήτ. μάρπτω.
μάρναμαι (πολεμῶ), μόνον εἰς Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικὸν κατὰ τὸ δύναμαι, ἵσταμαι. Ἀλλ' Εὐκτ. μαρνοίμην, Ὀδ. λ'. 512.
μάρπτω (πιάνω), Μέλλ. μάρψω, Ἀόρ. ἔμαρψα, Παρακ. μεμαρπώς, Ἀόρ. (ἔμαρπον) μέμαρπον, ἢ ἐκβληθέντος τοῦ ρ (ἔμαπον) μαπέειν, μεμάποιεν (Ὁμηρ.).
μαχέομαι, Ἰων. Ἐνεστ. ἀντὶ τοῦ μάχομαι, Ἰλ. α'. 272., ὅθεν καὶ μαχειόμενος, μαχεούμενος, Μέλλ. μαχήσομαι, Ἀόρ. ἐμαχέσσατο.
ΜΑΩ, παλαιὸν θέμα, ἐξ οὗ τρεῖς σχηματισμοί·

α') Παρακ. (μέμαα), μεμάασι, μεμαώς, μεμαῶτος καὶ μεμᾶότος (Θεόκρ. 25, 105.), καὶ κατὰ συγκοπήν· μέμαμεν, μέματε, μέμασαν. Σημαίνει δὲ τὸ σπεύδω, πρβ. τὸ μέμονα εἰς τὸ Μένω.

β') Ἐνεστ. Μέσ. μῶμαι (ἐπιθυμῶ, ζητῶ), συναιρ. ἐκ Μάομαι, Μετ. μώμενος, Ἀπαρ. μῶσθαι (Θέογν. 769.), Προστακτ. μώεο, ὡς ἐκ μώομαι (Ἐπίχαρμ. εἰς Ξενοφ. Ἀπομν. 2, 1. 20.), πρβ. μνάομαι, μνῶμαι, μνώεο.

γ') Ἐνεστ. Μέσ. μαίομαι (ψαύω), Μέλλ. μάσομαι, ἐπιμάσσεται, Ἰλ. δ'. 190., Ἀόρ. ἐπιμάσασθαι, ἐσεμάσσατο, Ὀδ. λ'. 591., Ἰλ. ρ'. 564. Πρβ. δαίω, δάσασθαι.

μείρομαι (ἀποκτῶ), Ἰλ. ι'. 616. Παρακ. ἔμμορα (ἀντὶ τοῦ μέμορα), Ὀδ. ε'. 335. Τὸ δὲ ἔμμορε κεῖται καὶ ἀντὶ τοῦ Ἀορίστου, Ἰλ. α'. 278. Ἐκ δὲ τοῦ ΜΕΙΡΩ, τοῦ σημαίνοντος τὸ προςνέμειν (ὅθεν μέρος) προέρχεται ὁ Παθ. Παρακ. εἵμαρμαι, μετὰ τῆς εἰ συλλαβῆς ἀντὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, καὶ εὑρισκόμενος μόνον εἰς τὸ τρίτον πρόςωπον, εἵμαρται, εἵμαρτο, καὶ εἰς τὴν Μετοχὴν εἱμαρμένη (μοῖρα). Πρβ. (πέπρωται) πορεῖν.

Κατ' Ἀπολλώνιον ὑπάρχει καὶ μεμάρηται καὶ μεμορμένος, ἀντὶ τοῦ εἵμαρται, εἱμαρμένος.

μέλπω, μέλπομαι (τραγωδῶ), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα καὶ Παρατατικόν.
μέλω (εἶμαι τὸ ἀντικείμενον φροντίδος τινός), σπανίως κατὰ τὰ πρόςωπα, ὡς Εὐριπ. Ἀνδρ. 851., ἵνα νερτέροισι μέλω, καὶ μέλομαι, ὡς ᾇ μελόμεσθα (Εὐρ. Ἱππολ. 60.), μελέσθω σοι (Ὀδ. κ'. 505.), πρβ. τὸ μεμέλητό σοι (Θεόκρ. 17, 46.), καὶ τὸ

ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως Ἐπικὸν μέμβλεται (ἀντὶ τοῦ μεμέληται), Ἰλ. τ'. 343., Ἡσίοδ. Θ'. 61. Συνηθ. μόνον εἰς τὸ γ'. πρόσωπ. μέλει, μελήσει, μεμέληκε, καὶ Ἐπικῶς μέμηλε, Δωρ. μέμαλε, μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος. Τὸ δὲ μέμηλε τοῦτο, προσωπικῶς λαμβανόμενον, ἔχει ἐνίοτε τὴν τοῦ μέλομαι (φροντίζω) σημασίαν, οἷον μέμηλας (ἐφρόντισας), Ὕμν. εἰς Ἑρμῆν, 437., καὶ ὡς Ἐνεστ. μεμηλώς (φροντίζων), Ἰλ. ε'. 708., ν'. 297.

μεμετιμένος, ἰδὲ τὸ ἵημι §. 21. Α'.

μέμφομαι, Ἀόρ. Ἰων. ἐμέμφθην.

μένω καὶ μίμνω, Ἰων. καὶ ποιητ. Παρακ. μέμονα, λαμβάνων τὴν σημασίαν τοῦ σπεύδω ἔκ τινος ῥίζης ὁμοίας μὲ τὴν τοῦ μένω, καθὼς δεικνύει τὸ μένος. καὶ τὸ ἐκ τούτου παραγόμενον μενεαίνω, ἰσοδύναμον ὂν μὲ τὸ μέμονα, Ἰλ. ν'. 628., ο'. 565., Ὀδ. δ'. 282. Εἶναι δὲ συγγενὲς τοῦτο τὸ μέμονα καὶ μὲ τὸ μεμάασιν (ἰδὲ ΜΑΩ, α'. καὶ πρβ. γέγονα, γεγάασιν).

μηκάομαι (βληχῶμαι)· Ἐπικοὶ σχηματισμοὶ τούτου τοῦ ῥήματος εἶναι·

μέμηκα, Μετ. μεμᾰκυῖα, καὶ ἐπειδὴ ὁ Παρακείμενος οὗτος ἔχει σημασίαν Ἐνεστῶτος, ἐσχηματίζετο Παρατ. ἐμέμηκον, Ἀόρ. (ἔμακον), μακών, Ἰλ. π'. 469. Πρβ. μυκάομαι.

μιαίνω, Ἀόρ. ἐμίηνα, Παθ. ἐμιάνθην, τὸ δὲ μιάνθην αἵματι μηροί (Ἰλ. δ'. 146.), φαίνεται εἶσθαι γ'. πρόσωπ. Δυϊκ. τοῦ κατὰ συγκοπὴν Παθ. Ἀορίστου (Ἑν. γ'. πρόσωπ. ἐμίαντο, καὶ γ'. πρόσωπ. Δυϊκ. ἐμιάν-σθην), ἐμιάνθην. Πρβ. δέχθαι (δέχομαι).

μνάομαι, μνῶμαι (μιμνήσκομαι), Ἰων. ῥῆμα, ὅθεν μνέεται, μνεώμενος, μνώοντο, μνώεο, Παρακ. μέμνημαι, μέμνεαι (μέμνῃ), Προστ. μέμνεο (μέμνησο), Ὑποτ. μεμνέωμαι, μεμνεώμεθα, Εὐκτ. μεμνεῴμην, μεμνέῳτο, Ἰλ. ψ'. 361. [Εὑρίσκεται καὶ μέμνοιο, ὡς ἔκ τινος ΜΕΜΝΟΜΑΙ.

μολεῖν, ζήτ. βλώσκω.

μύζω, Ἀόρ. ἔμυξα, ἐπέμυξα, Ὅμηρ.

μυκάομαι (μουγκρίζω), τούτου εἰς τοὺς Ἐπικοὺς φέρεται Παρακ. μέμῡκα, καὶ Ἀόρ. ἔμῠκον. Πρβ. μηκάομαι.

Ν.

Ναίω (κατοικῶ), σχηματίζει τοὺς χρόνους του ἐκ τοῦ ΝΑΩ, ἔχοντας κατὰ τὸ Ἐνεργητικὸν σημασίαν μεταβατικήν, οἷον Ἀόρ. ἔνασσα (ἐκατοίκισα). Παθ. καὶ Μέσ. Μέλλ. νάσσομαι, Ἀόρ. ἐνασσάμην καὶ ἐνάσθην.

νέομαι (ἀναχωρῶ), ἔχει μόνον Ἐνεστῶτα καὶ Παρατ., εἰς δὲ τὸν Ἐνεστῶτα Ὁριστ. σημασίαν Μέλλοντος, νέομαι, νεῦμαι.

Ο.

Ὀδύσασθαι (ὀργίζεσθαι), ὠδυσάμην, Παρακ. ὀδώδυσμαι.

οἶδα (ἠξεύρω), γ'. πρόσωπ. οἶσθα, οἶδας, Ὀδ. α'. 337., α'. Πληθ. πρόσωπ. ἴδμεν (οἴδαμεν), Ἡρόδοτ. Ἀπαρέμφ. Ἐπικ. ἴδμεναι,

ἴδμεν, Μετ. ἰδυῖα, εἰδυῖα, Ὑποτ. Ἐπικ. εἰδέω, Πληθ. εἴδομεν, εἴδετε, Ἰλ. θ'. 18., Παρατ. α'. πρόσωπ. ᾔδεα, β'. πρόσωπ. ᾔείδης, ᾔείδεις, γ'. πρόσωπ. ᾔδεε, ᾔείδη, ᾔείδει, Ἰλ. χ'. 280., Ὀδ. ι'. 206., καὶ παρ' Ἡροδότῳ (α'. 25.), ᾔειδε, τὸ β'. πρόσωπ. Πληθ. συνῄδεατε (Ἡρόδοτ.), τὸ δὲ γ'. Πληθ. πρόσωπ. ᾔδεσαν, ᾖσαν, ἴσαν, Μέλλ. εἴσομαι, εἴσεαι, εἴσεται. Παθ. Εἴδομαι.

οἴχομαι (ἀπέρχομαι), Μέλλ. οἰχήσομαι, Παρακ. ᾤχημαι, οἴχωκα (Ἡρόδοτ.), Ὑπερσ. γ'. Πληθ. πρόσωπ. ἐπῴχατο (ὡς ἐκ τοῦ ᾦγμαι).

οἴχωκα, ζήτ. οἴχομαι.

ὀλέκω (ἀπόλλυμι), ἰδὲ §. 22. Α'. ε'. ΕΙΙΙΚΑ.

ὄνομαι (ὑβρίζω), Προστ. ὄνοσο, ὄνοσσο, Εὐκτ. ὀνοίμην, ὄνοιτο, Μέλλ. ὀνόσομαι, Ἀόρ. ὠνοσάμην, ὠνόσθην.

ὄπωπα (εἶδον), Παρακ. καὶ Ὑπερσυντ. ὀπώπεα (Ἡρόδοτ.), ὡς ἔκ τινος ΟΠΤΩ.

ὁρέω (ὁράω), Παρατ. ἑώρεον, γ'. πρόσωπ. ὥρα (Ἡρόδοτ.).

ὄρνυμι (διεγείρω), ἐκ τοῦ ΟΡΩ, Μέλλ. ὄρσω, Ἀόρ. ὦρσα. Μέσ. ὄρνυμαι (συνίσταμαι), Ἀόρ. ὠρόμην, πρόσωπ. γ'. ὦρτο, Ἀπαρ. ὦρθαι, Μετ. ὄρμενος, Προστ. ὄρσο, ὄρσεο. Ὁ β'. Παρακ. ὄρωρα (συνέστην), τὸ δὲ ὤρορεν εἶναι Ἀόρ. β'. κατὰ τὸ ἤραρεν, καὶ ἔχει σημασίαν μεταβατικὴν, καθὼς τὸ ὦρσα.

οὐλόμενος, Ἐπικ. ἀντὶ τοῦ ὀλόμενος (Εὐριπ. Ὀρέστ. 1384.), μὲ σημασίαν μεταβατικὴν τοῦ ὀλέθριος, ἀπὸ τὸ ὄλλυμι.

οὐτάω (πληγόνω), Μέλλ. οὐτήσω, Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν (οὖτάν), πρόσωπ. β'. οὖτα, Ἀπαρέμφ. οὐτάμεναι, οὐτάμεν (οὐτάναι), Μετ. Παθ. οὐτάμενος.

Π.

Πάσασθαι, ἐπασάμην (ἀπέκτησα), Παρακ. πέπᾱμαι.

πατέομαι (γεύομαι), Ἀόρ. ἐπασάμην, Παρακ. πέπασμαι.

πειράομαι, Μέλλ. Ἰων. πειρήσομαι, Ἀόρ. ἐπειρησάμην, ἐπειρήθην.

πελάζω (πλησιάζω), ἔχει τοὺς κατὰ συγκοπὴν σχηματισμοὺς ἐπλάθην (ἐπελάσθην), ἐπλήμην (ἐπελάμην), πεπλημένος (πεπελαμένος), Ὀδύσσ. μ'. 108.

πέλω, πέλομαι (εἶμαι), τοῦτο τὸ ποιητικὸν ῥῆμα πάσχει συγκοπὴν, ὅταν προστεθῇ αὔξησις, οἷον Παρατ. πρόσωπ. γ'. ἔπλε, ἔπλετο, β'. ἔπλεο, ἔπλεν. Ἔχει δὲ καὶ τοῦτο ἴδιον, ὅτι κατὰ τὸν Παρατ. τοῦ Μέσου πολλάκις ἔχει σημασίαν Ἐνεστῶτος. Ἰδὲ Ἰλ. α'. 418. ζ. 434.

πέποιθα, Ὑπερσ. παρ' Ὁμήρῳ ἐπέπιθμεν (κατὰ συγκοπὴν τοῦ ἐπεποίθειμεν).

πέρθω (πορθῶ), Ἀόρ. ἔπραθον. Ὅμηρος ἔχει καὶ Παθητ. Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ Ἀπαρέμφ. πέρθαι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ δέχθαι.

πέτομαι (πετῶ), ποιητ. ποτάομαι, ποτῶμαι, ὅθεν Ἀόρ. ἐποτάθην. Ἀμφίβολος εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ἵπταμαι, ὅθεν Ἀόρ. ἐπτάμην, πτάσθαι, καὶ ὁ Ἐνεργητικὸς σχηματισμὸς ἔπτην, πτῆναι, πτάς. Εὔχρηστος μάλιστα εἰς τὰς συνθέσεις, οἷον προσέπτα.

πέφνον, ἔπεφνον (ἀπέκτεινα), ἐκ τοῦ ΦΕΝΩ, ὅθεν φόνος. Ἀνή-

και ἐνταῦθα τὸ πέφαται, πεφάσθαι, πεφήσομαι, Ἰλ. ν΄. 829. ο΄. 140. Ὀδύσσ. χ΄. 217.

πιτνέω (πίπτω), Ἀόρ. ἔπιτνον, πιτνών. Τὸ δὲ πιτνάω, πίτνημι εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ πετάννυμι.

πλώω (πλέω), πλώειν, Παρατ. ἔπλωον, Ἀόρ. ἔπλωσα, Παρακ. πέπλωκα. Ἐπικ. Ἀόρ. β΄. ἔπλων, -ως, -ω, Μετ. πλώς, ἐπιπλώς.

πέπνυμαι, ἐκ τοῦ πνέω, ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν, εἶμαι ἔμπνους, Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἄμπνυτο, Ὁμηρ., ἀμπνύνθη, καθὼς τὸ ἱδρύνθην.

πορεῖν, ἔπορον (ἔδωκα), Μετ. πορών. Ἀνήκει ἐνταῦθα ὁ κατὰ μετάθεσιν σχηματισμὸς πέπρωμαι, πεπρωμένος.

προυσελεῖν (ὑβρίζειν), ἔγινεν ἐκ τοῦ δίγαμμα, τὸ ὁποῖον ἦτο κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τοῦ σ̄ καὶ τοῦ ε̄, Ἀριστοφ. Βατρ. 730., Αἰσχύλ. Προμηθ. 435. Παρβ. εἴλω.

Ρ.

Ῥαίνω (ῥαντίζω), κανονικῶς. Ἐκ δὲ τῆς Ἐπικῆς συνηθείας ἀξιομνημόνευτοι εἶναι ὁ α΄. Ἀόρ. ῥάσσατε, καὶ ὁ Παρακείμενος Παθ. (πρόσωπ. γ΄. Πληθ.), ἐῤῥάδαται (ἔῤῥασμαι), ὡς ἐκ τοῦ ἁπλοῦ ΡΑΖΩ. §. 18. Β΄. β΄. ΕΠΙΚΑ.

ῥέζω, ἔρδω (κάμνω), Μέλλ. ῥέξω, ἔρξω, Ἀόρ. ἔρεξα, ἔῤῥεξα, ἔρξα, Παρακ. ἔοργα, Ὑπερσ. ἐώργειν.

ῥιγέω (ἔχω ῥῖγος), Παρακ. ἔῤῥιγα, ἰσοδύναμος μὲ τὸν Ἐνεστῶτα.

ῥώομαι (σπεύδω), Ἰλ. ψ΄. 367., Ἀόρ. ἐῤῥωσάμην, Ἰλ. ω΄. 616., Ὀδύσσ. ψ΄. 3.

Σ.

Σεύω (ἐλαύνω), αὐξάνει ὡς τὰ ἀπὸ ρ̄ ἀρχόμενα, καὶ εἰς τὸν α΄. Ἀόριστον δὲν λαμβάνει σ̄, οἷον ἔσσευα. Παθ. Παρακ. ἔσσυμαι, Ὑπερσ. ἐσσύμην (ἐφορμῶ), ὁ δὲ Ὑπερσυντ. ἐν ταὐτῷ εἶναι καὶ Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν, ὅθεν σύτο, σύμενος, πρόσωπ. β΄. ἔσσυο, Ἀόρ. Παθ. ἐσσύθην, σπανίως ἐσύθην. Ἔτι δὲ καὶ τοῦ Ἐνεστῶτος εὑρίσκονται σχηματισμοὶ κατὰ συγκοπὴν, οἷον σεῦται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ διὰ τῆς ου, σοῦμαι, σοῦται (Αἰσχύλ. Χοηφ. 636.), (σπεύδω, τρέχω). Ὅθεν τὸ κοινὸν σοῦ, σοῦ, σοῦσο, σούσθω, σοῦσθε.

Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἑλλην. Α΄. α΄. 23.), Λακωνικὸν ἀπεσσούα (ἔφυγε), τὸ ὁποῖον ἐκλαμβάνεται ὡς β΄. Ἀόρ. Παθ. (ἀντὶ τοῦ ἐσσύη), ΚΕΦΑΛ. Β΄. §. 9. 4. β΄.

σοῦμαι, ἰδὲ σεύω.

στέργω, Παρακ. ἔστοργα, ἐστοργώς.

στεῦται (ἐπαπειλεῖ), Ὁμηρ., στεῦνται, Αἰσχύλ., ἐλλειπτικὸν, ὡς ἔκ τινος ΣΤΕΥΟΜΑΙ.

στυγέω (μισῶ), Ἀόρ. β΄. ἔστυγον (Ὁμηρ.), Ἀόρ. α΄. μὲ σημασίαν μεταβατικήν· ἔστυξα (φοβερὸν ποιῶ), Ὁμηρ. Ὀδ. λ΄. 502. —

σώζω. Ἐκ τοῦ σαόω εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς

α') τὸ ὁμαλὸν σαώσω, ἐσάωσα, ἐσαώθην,

β') τὸ σώω, καὶ κατὰ συστολὴν οἱ σχηματισμοὶ σόῃς, σόῃ, σόωσιν, Ἰλ. ι'. 393. 424. 681.

γ') τὸ γ'. τοῦ Παρατ. ἐσάον, καὶ ἡ Προστακτ. σάον. Οἱ δὲ Ἐποποιοὶ ἐκτείνουσι πάλιν τούτους τοὺς σχηματισμοὺς ἐσάω, σάω, Ἰλ. φ'. 238. π'. 363., Προστακτ. σάω, Ὀδ. ν'. 230., ρ'. 595.

Τ.

Ταφεῖν, Ἀόρ. β'. ἐκ τοῦ ΘΑΦΩ, Παρακ. τέθηπα (ἐκπλήττομαι ὑπὸ θαύματος), ὅπου ἐτράπη τὸ δεύτερον τῶν δασέων.

τέρπομαι, ζήτ. τραπείω.

τερσαίνω (ξηραίνω), Ἀόρ. ἐτέρσηνα. Παθ. ἐκ τοῦ ΤΕΡΣΩ, τέρσομαι, Ἀόρ. τερσῆναι, τερσήμεναι (ἐτέρσην).

τετίημαι (εἶμαι λυπημένος), Μετ. τετιημένος καὶ τετιηώς.

τέτμον, ἔτετμον (ἐπέτυχον), Ἀόρ. ἐλλειπτ.

τεύχω (παρασκευάζω), Μέλλ. τεύξω, Ἀόρ. ἔτευξα. Παθ. Ἀόρ ἐτύχθην, Παρακ. τέτυγμαι. Ἐπίθ. ῥημ. τυκτός, τευκτός. Ὁ δὲ Παρακ. τέτευχα, ὅστις κυρίως ἔχει τὴν Παθ. τοῦ τεύχω σημασίαν (Ὀδ. μ'. 423.), λαμβάνει καὶ τὴν τοῦ τυγχάνω.

Εἰς τὸ τεύχω ἀνήκει (τραπέντος Ἰωνικῶς τοῦ δασέος εἰς ψιλὸν) ὁ β'. Ἀόρ. τετυκεῖν, τετυκέσθαι (τουτ. τεῦξαι, τεύξασθαι). Πρβ. τόσσαι.

τῆ (λαβὲ), ἐκ τοῦ τύπου ΤΑ–, μὲ τὸν ὁποῖον συγγενὲς εἶναι τὸ ΤΑΓ–, ὅθεν τὸ Ὁμηρικὸν τεταγών (λαβών).

τιτύσκομαι (ἐπιτυγχάνω), μόνον κατ' Ἐνεστῶτα.

τίθημι, Ἀόρ. α'. Μέσ. ἐθηκάμην, Μετ. θηκάμενος. Ἰδὲ §. 20.

τίω (τιμάω), Μέλλ. τίσω, Ἀόρ. ἔτισα, Παρακ. Παθ. τέτῑμαι (Ἰλ. υ'. 426. Ὀδ. ν'. 28.). Τὸ ῑ εἶναι μακρόν. Διαφέρει τούτου τὸ τίνω, τίνυμι (πληρόνω), καὶ Μέσ. τίνυμαι (ἐτισάμην, τίσομαι), σημαῖνον τὸ ἐκδικῶ, κολάζω, εἰς δὲ τὴν Ἀττικὴν ποίησιν τίνυμι, τίνυμαι (μὲ βραχὺ ῐ).

τλῆναι, ἔτλην (ὑποφέρω), Εὐκτ. τλαίην, Προστ. τλῆθι, Μετ. τλάς, Μέλλ. τλήσομαι, Παρακ. τέτληκα, Ἀπαρ. τετλάναι, τετλάμεν, Εὐκτ. τετλαίην, Προστ. τέτλᾰθι, Μετ. Ἐπ. τετληώς.

τορεῖν, ἔτορον (τρυπῶ), Ἀόρ. ἐλλειπτ., ὅθεν καὶ Ἀόρ. α'. ἐτόρησα.

τόσσαι, Ἀόρ. ταυτόσημος μὲ τὸ τυχεῖν, τοῦ ὁποίου εἰς τὸν Πίνδαρον φέρεται Μετ. τόσσας, καὶ τὰ σύνθετα ἐπέτοσσε, ἐπιτόσσαις.

τραπείω, κατὰ μετάθεσιν ἀντὶ τοῦ ταρπῶ, Ὑποτ. τοῦ Ἐπικοῦ ἐτάρπην, ἐτάρφθην, Μέσ. Ἀόρ. τεταρπόμην. Ὅλα ἐκ τοῦ τέρπομαι (εὐφραίνομαι).

τρέχω, Παρακ. β'. δέδρομα. Πρβ. ΤΡΕΧΩ, εἰς τὸν ἀνωτέρω κατάλογον.

Υ.

Ὑπίσχομαι (ἀντὶ τοῦ ὑπισχνοῦμαι), Ἰων., Ἡρόδοτ.

Φ.

Φάε (Ὀδύσσ. ξ. 502.), πρόσωπ. β'. σημαῖνον ἔγινεν, ὅθεν τὸ φαείνω.

φέρβω (τρέφω), Παρακ. πέφορβα, Μέλλ. καὶ Ἀόρ. λείπουσι καὶ εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ εἰς τὸ Παθητικόν.

φέρω, Ἀόρ. Ἰων. ἤνεικα, ἐνεῖκαι, ἠνεικάμην, καὶ Παθητ. ἠνείχθην, Παρακ. ἐνήνειγμαι.

Ἀνήκει ἐνταῦθα τὸ ποιητικὸν φορῆναι (τουτ. φορεῖν), ὡς ἔκ τινος ΦΟΡΗΜΙ. Ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 19. ΕΠ. Β'. 3.

φημί. Ἐκ τοῦ Μέσου Ἀόρ. ἐφάμην, ἔφατο, φάτο, Προστ. φάο, φάσθε, Ἀπαρέμφ. φάσθαι, Μετ. φάμενος, Παρακ. Παθ. πεφάσθω, πεφασμένος. Ἐπικὸν εἶναι καὶ τὸ ἦ (ἔφη), ὡς μεταβατικὸν τιθέμενον μετά τινα ἀποδοθέντα λόγον, οἷον· Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν, (Ἰλ. θ'. 300.).

φθίω (φθείρω). Μεταβατ. σχηματ. φθίσω, ἔφθισα, ὁ δὲ παράγωγος Ἐνεστ. φθίνω, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀμετάβατος, ἔχων Μέλλ. φθίσομαι, Παρακ. ἔφθιμαι, Ὑπερσ. ἐφθίμην, ὅστις εἶναι καὶ Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν, ὅθεν ἔχει Ἀπαρ. φθίσθαι, Μετ. φθίμενος, Ὑποτ. φθίωμαι, κατὰ συστολὴν φθίομαι, φθίεται, Εὐκτ. φθίμην (φθῖο), φθῖτο, Ὀδ. κ'. 51. λ'. 330. Εἶναι δὲ τὸ ῑ εἰς τὸ φθίσω καὶ τὸν Ἐνεστ. φθίνω κατὰ μὲν τοὺς Ἴωνας μακρὸν, κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς βραχύ· τὸ δὲ τοῦ ἔφθιμαι εἶναι πανταχοῦ βραχύ. Τὸ ἀπέφθιθον (Ὀδ. ε'. 110. 133., η'. 251.) πρέπει κατὰ τὰ ἀντίγραφα νὰ μεταρρυθμισθῇ εἰς ἀπέφθιθεν (τουτ. πρόσωπ. β'. Πληθ. τοῦ Ἀορ. ἐφθίθην).

φιλέω. Ἐκ τοῦ τύπου ΦΙΛΩ ἔχει Ὅμηρος ἐφιλάμην, Προστ. φῖλαι. Τὸ μακρὸν ῑ προέρχεται ἐκ τῆς φύσεως τοῦ β'. Ἀορίστου.

Χ.

Χάζομαι, ἀναχάζομαι (υποχωρῶ), ἔχει παρ' Ὁμήρῳ β'. Ἀόρ. κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τροπὴν τοῦ χ εἰς κ, κεκαδέσθαι. Ὁ Ἐνεργ. β'. Ἀόρ. κεκαδεῖν (κεκαδών), καὶ ὁ Μέλλ. κεκαδήσω παρ' Ὁμήρῳ σημαίνουσι μεταβατικῶς τὸ ἀφαρπάζω. Παρβ. κήδω.

χαίρω, Παρακ. ποιητ. κέχαρμαι, Ἀόρ. β'. κεχαρόμην, κεχάροιτο, Ἀόρ. α'. χήρατο, Ἰλ. ξ'. 270.

χανδάνω (χωρῶ), Παρακ. κέχανδα, Ἀόρ. ἔχαδον, Μέλλ. χείσομαι, Ὀδ. σ'. 17.

χείσομαι, ζήτ. χανδάνω.

χέω, Ἀόρ. κατὰ συγκοπὴν ἐχύμην, ἔχυτο, χύμενος.

χραισμεῖν (βοηθεῖν), ἔχραισμον, Ἀόρ. ἐλλειπτ, ὅθεν πάλιν ἔγινε χραισμήσω, ἐχραίσμησα.

χρέωμαι, Ἰων. ἀντὶ τοῦ χράομαι, χρῶμαι. Μετ. χρεώμενος, Ἀπαρέμφ. χρᾶσθαι, Παρατ. ἐχρεώμην, κτλ. Παραπλησίως καὶ τὸ χρέω (χράω), γ'. πρόσ. χρᾷ, Μετ. χρέουσα (Ἡρόδοτ.).

χώομαι (ὀργίζομαι), Ἀόρ. ἐχωσάμην.

§. 23.

ΠΕΡΙ ΜΟΡΙΩΝ.

Α'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ. Ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὰ ἐπιῤῥήματα Ἰωνισμὸς, ἤτοι διὰ τῆς μὴ συναιρέσεως, ὡς εἰς τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων τῆς τρίτης Κλίσεως παραγόμενα ἐπιῤῥήματα, οἷον ἀληθέως, ἀτρεκέως, εὐτυχέως· ἢ διὰ συστολῆς, οἷον ἐπιτηδέως (ἐπιτηδείως)· ἔτι διὰ μεταβολῆς τῶν φωνηέντων, οἷον θαρσελέως (θαρσαλέως), ῥηϊδίως (ῥᾳδίως), πρηέως (πρᾴως), λίην (λίαν), πέρην (πέραν), ἔπειτεν (ἔπειτα), ἔμπης (ἔμπας)· ἢ διὰ μεταβολῆς τῶν συμφώνων, οἷον α') κ̄ ἀντὶ τοῦ π̄, κῶς, κόθεν, κότε, κού, κώ, κῄ, κῇ, ὅκως, β') κ̄ ἀντὶ τοῦ χ̄, πανταχῇ, οὐκί, γ') π̄ ἀντὶ τοῦ φ̄, ἐπεξῆς, δ') τ̄ ἀντὶ τοῦ θ̄, αὖτις, αὐτημερόν, κατάπερ, ἰδὲ §. 8., ἢ διὰ μεταθέσεως τῶν δασέων καὶ ψιλῶν, οἷον ἐνθαῦτα, ἐνθεῦτεν, καὶ τῶν συμφώνων καθόλου, οἷον πρόσσω, προσωτέρω, προσώτατα (πόῤῥω), κάρτα (ἐκ τοῦ κρατύς, κρατέα, κράτα, ὡς ὦκα ἐκ τοῦ ὠκύς, ὠκέα, ἔτι τὸ σάφα).

ΕΠΙΚΛ. α') Οἱ Ἐποποιοὶ τούτων τὰ πολλὰ μεταχειρίζονται, ἐκτὸς τοῦ κῶς καὶ τῶν τοιούτων, φυλάττοντες ἐνταῦθα τὸ π̄, οἷον πῶς, πότε, πόθεν, κτλ. Καὶ διπλασιάζουσι δὲ τὸ π̄ εἰς τὰ τοιαῦτα, οἷον ὅππως, ὁππότε, πρὸς χάριν τοῦ μέτρου. Εὑρίσκεται ἐνίοτε πώ ἀντὶ τοῦ πώς, οἷον· ἐπεὶ οὔπω τλήσομεν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι, μαρνάμενον φίλον υἱόν (Ἰλ. γ'. 306.).

β') Τῶν ἐπὶ τόπου ἐπιῤῥημάτων σχηματίζονται ἐνίοτε καὶ Παραθετικὰ, οἷον ἀγχοῦ, ἀγχοτέρω, ἀγχοτάτω· ἄγχι, ἆσσον, ἄγχιστα· ἐγγύς, ἐγγῖον, ἔγγιστα· ἑκάς, ἑκαστέρω, ἑκαστάτω· τηλοῦ, τηλοτάτω. Ἔνια γίνονται εἰς τὴν παράθεσιν καὶ κλιτὰ, οἷον ὄπισθεν, ὀπίστατος· πάροιθεν, παροίτερος, παροίτατος· πέρα, περαίτερος (Πίνδ. Ὀλ. 8, 82.)· ὕψι, ὑψίων ἢ ὑψίτερος, ὕψιστος.

Β'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ. Ἰωνικὰ εἶναι ἐς ἀντὶ τοῦ εἰς, ἐνί, ἐν, εἵνεκα, εἵνεκε, εἵνεκεν.

Γ'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ. Ἀντὶ τοῦ δυνητικοῦ μορίου ἄν ὑπάρχει εἰς τοὺς Ἴωνας, μάλιστα εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς, τὸ ἐγκλιτικὸν κέ, κέν. Ἰωνικὰ δὲ ἁπλῶς εἶναι ὦν (οὖν), γῶν (γοῦν), ἐπεάν, ἐπήν (ἐπάν, ἐπειδάν), ἐπεί τε (ἐπεί, ἐπειδή), μέν ἀντὶ τοῦ μήν, εἰς τὸν ὁρκωτικὸν τύπον ἦ μέν, μὴ μέν, ἴδιον δὲ τῶν Ἐποποιῶν μᾶλλον εἶναι τὸ Δωρικὸν αἰ (εἰ), καὶ ἦμος (ἆμος, ὅτε).

ΕΠΙΚΛ. Προθέσεις τινὲς λαμβάνουσι κατὰ τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς τὴν κατάληξιν αι, οἷον παραί, ὑπαί, καὶ εἰς σύνθεσιν

καταιβάται. Ἀντὶ τοῦ *πρός* ὑπάρχει παλαιὸς σχηματισμὸς *προτί*, καὶ ἀντὶ τοῦ *ἐν*, *ἐνί*, εἶναι εἰς τὴν Ἐπικὴν ποίησιν καὶ *εἰν*, *εἰνί*.

Ὁ σύνδεσμος ἄρα καὶ αἱ προθέσεις *ἀνά*, *παρά*, εἰς τοὺς Δωριεῖς ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς ἀποβάλλουσι τὸ φωνῆεν καὶ πρὸ συμφώνου, *ἄρ*, *ἄν*, *πάρ*. Ἐὰν δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἄν εὑρεθῇ πρὸ συμφώνου μεταβάλλοντος τὸ ν̄, τρέπεται τοῦτο εἰς τὸ οἰκεῖον σύμφωνον, οἷον *ἀμπέλαγος*, *ἀλλειμῶνα*. Καὶ τὴν αὐτὴν ἀποκοπὴν πάσχει καὶ ἡ *κατά* πρόθεσις· ἐπειδὴ ὅμως τὸ τ̄ οὔτε εἰς τέλος λέξεως εὑρίσκεται οὔτε προφέρεται εὐφώνως πρὸ ἄλλου συμφώνου, πλὴν τοῦ θ̄, διὰ τοῦτο τρέπεται εἰς τὸ ἑπόμενον, τὸ ὁποῖον τότε γράφεται διπλοῦν, ἢ, δασὺ ὄν, λαμβάνει ἔμπροσθεν τὸ σύστοιχον ψιλὸν, οἷον *καττόν*, *καδδέ*, *καμμέν*, *καγγόνυ*, *καπφάλαρα*. Ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 14. Καὶ αὗται δὲ αἱ τροπαὶ μένουσι καὶ εἰς τὰς συνθέτους λέξεις, οἷον *ἀλλέξαι* (ἀναλέξαι), *ἀνστάντες*, *καββάς* (καταβάς), *κακκείοντες* (κατακείοντες), *κάλλιπον* (κατέλιπον), *καμμύω*, *καννεῦσαι*, *κάππεσε*, *καῤῥέζω*, *κατθανεῖν*, καὶ συμπιπτόντων τριῶν συμφώνων *κάκτανε* (ἀντὶ τοῦ *κάκκτανε*, *κατέκτανε*), *κάσχεθε* (ἀντὶ τοῦ *κάσσχεθε*, ἤγουν *κατέσχεθε*). Ἀποκόπτονται οὕτω καὶ αἱ προθέσεις *ἀπό*, *ὑπό*, ἀλλὰ σπανιώτερα τούτου εἶναι τὰ παραδείγματα, οἷον *ἀππέμπειν*, Ὀδ. ο' 83., *ὑββάλλειν*, Ἰλ. τ'. 80.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΙΩΝΙΚΑΙ.

Α΄.

ΕΤΕΙΠΕΜΠΤΩΙΑΡΤΑΞΕΡΞΕΥΣΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ
ΜΑΥΣΣΩΛΛΟΥΕΞΑΙΘΡΑΠΕΥΟΝΤΟΣΜΑΝΙΤΑΤΟΥ
ΠΑΚΤΥΩΕΠΙΒΟΥΛΕΥΣΑΝΤΟΣΜΑΥΣΣΩΛΛΩΙΤΩΙΕΚΑΤΟΜΝ[Ω
ΕΝΤΩΙΕΡΩΙΤΟΥΔΙΟΣΤΟΥΛΑΜΒΡΑΥΝΔΟΥΘΥΣΙΗΣΕΝΙΑΥ
ΣΙΗΣΚΑΙΠΑΝΗΓΥΡΙΟΣΕΟΥΣΗΣΚΑΙΜΑΥΣΣΩΛΛΟΥΜΕΝ
ΣΩΘΕΝΤΟΣΣΥΝΤΩΙΔΗΜΑΝΙΤΑΔΕΑΥΤΟΥΤΗΝΔΙΚΗΝ
ΛΑΒΟΝΤΟΣΕΝΣΥΡΩΝΝΟΜΩΙΕΓΝΩΣΑΝΜΥΛΑΣΣΕΙΣΠΑΡΗ
ΝΟΜΗΜΕΝΟΥΤΟΥΙΕΡΟΥΚΑΙΜΑΥΣΣΩΛΛΟΥΤΟΥΕΥΕΡΓΕΤΕΩ
ΕΡΕΥΝΑΝΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙΕΙΤΙΣΚΑΙΑΛΛΟΣΜΕΤΕ[Σ
ΧΕΝΗΕΚΟΙΝΩΝΗΣΕΝΤΗΣΠΡΑΞΙΟΣΕΛΕΓΧΘΕΝΤΟΣΔΕ
ΚΑΙΘΥΣΣΟΥΤΟΥΣΥΣΚΩΚΑΙΚΡΙΘΕΝΤΟΣΣΥΝΑΔΙΚΕΙ[Ν
ΜΕΤΑΜΑΝΙΤΑΕΔΟΞΕΜΥΛΑΣΣΕΥΣΙΝΚΑΙΕΠΕΚΥΡΩΣΑ[Ν
ΑΙΤΡΕΙΣΦΥΛΑΙΤΑΜΑΝΙΤΑΤΟΥΠΑΚΤΥΩΚΑΙΘΥΣΣΟΥ
ΤΟΥΣΥΣΚΩΠΡΟΣΤΕΘΗΝΑΙΜΑΥΣΣΩΛΛΩΙΚΑΙΤΑ
ΚΤΗΜΑΤΑΕΠΩΛΗΣΕΝΗΠΟΛΙΣΔΗΜΟΣΙΗΙΕΠΑΡΑΣ
ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΗΤΟΥΤΩΝΤΑΣΩΝΑΣΤΟΙΣΠΡΙΑΜΕΝΟΙΣ
ΚΥΡΙΑΣΕΙΝΑΙΚΑΙΜΗΤΕΠΡΟΤΙΘΕΝΑΙΜΗΤΕΕΠΙΨΗΦΙΖΕΙΝ
ΜΗΔΕΝΑΕΙΔΕΤΙΣΤΑΥΤΑΠΑΡΑΒΑΙΝΟΙΕΞΩΛΗΓΙΝΕ
ΣΘΑΙΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΤΟΥΣΕΚΕΙΝΟΥΠΑΝΤΑΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Τὰ τρία ταῦτα Ἰωνικὰ ψηφίσματα (Α΄. Β΄. Γ΄.) ἀνευρέθη κατὰ τὰ ἐρείπια τὰ περὶ Μύλασσα, πόλιν τῆς Καρίας (Στράβ. 14, 659.), εἰς ἣν δή ποτε ἐπιδημήσας Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς, κατιδὼν πολλοὺς μὲν ναοὺς, ὀλίγους δὲ ἀνθρώπους, λέγεται φάναι στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ· ἀκούετε ναοί (Ἀθήν. 8, 348. δ΄.). Σκοπῶν δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν τριῶν ψηφισμάτων

Α′.

Ἔτει πέμπτῳ Ἀρταξέρξευς βασιλεύοντος, Μαυσώλλου ἐξαιθραπεύοντος, Μανίτα τοῦ Πακτύω ἐπιβουλεύσαντος Μαυσώλλῳ τῷ Ἑκατόμνῳ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς τοῦ Λαμβραύνδου θυσίης ἐνιαυσίης καὶ πανηγύριος ἐούσης, καὶ Μαυσώλλου μὲν σωθέντος σὺν τῷ Διΐ, Μανίτα δὲ αὐτοῦ τὴν δίκην λαβόντος ἐν Σύρων νόμῳ, ἔγνωσαν Μυλασσεῖς, παρηνομημένου τοῦ ἱεροῦ καὶ Μαυσώλλου τοῦ εὐεργέτεω, ἔρευναν ποιήσασθαι, εἴ τις καὶ ἄλλος μετέσχεν ἢ ἐκοινώνησεν τῆς πράξιος, ἐλεγχθέντος δὲ καὶ Θύσσου τοῦ Σύσκω καὶ κριθέντος συναδικεῖν μετὰ Μανίτα, ἔδοξε Μυλασσεῦσι καὶ ἐπεκύρωσαν αἱ τρεῖς φυλαί· τὰ Μανίτα τοῦ Πακτύω καὶ Θύσσου τοῦ Σύσκω προστεθῆναι Μαυσώλλῳ· καὶ τὰ κτήματα ἐπώλησεν ἡ πόλις δημοσίῃ ἐπαρὰς ποιησαμένη τούτων τὰς ὠνὰς τοῖς πριαμένοις κυρίας εἶναι, καὶ μήτε προτιθέναι μήτε ἐπιψηφίζειν μηδένα· εἰ δέ τις ταῦτα παραβαίνοι, ἐξώλη γίνεσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐκείνου πάντας.

τούτων εὑρήσεις αὐτὰ ἀναγεγραμμένα περὶ τὰ 370—353. πρ. Χρ. (Ὀλ. 102, 3—106, 4.).

Α′. στ. 4. Περὶ τοῦ Διὸς τοῦ Λαβράνδου (Λαμβραύνδου) ἰδὲ Ἡρόδοτ. 5, 119., Στράβ. 14, 659., Πλούταρχ. Κεφαλ. καταγρ. Ἑλλην. 45.

Καὶ ἡ Καρία ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, ἦν δὲ αὐτόνομος, Μαυσώλου τοῦ Ἑκατόμνω σατραπεύοντος, ᾧ δὴ καὶ ὕστερον ἀποθανόντι Ἀρτεμισία κατεσκεύασε τὸ περιβόητον ἐκεῖνο Μαυσωλεῖον (Στράβ. 14, 659.).

Β'.

ΕΤΕΙΤΡΙΗΚΟΣΤΩΙΚΑΙΕΝΑΤΩΙΑΡΤΑΞΕΡΞΕΥΣΒΑΣΙΛΕΥ
ΟΝΤΟΣΜΑΥΣΣΩΛΛΟΥΕΞΑΙΘΡΑΠΕΥΟΝΤΟΣΕΔΟΞΕ
ΜΥΛΑΣΣΕΥΣΙΕΚΚΛΗΣΙΗΣΚΥΡΙΗΣΓΕΝΟΜΕΝΗΣΚΑΙΕΠ[Ε
ΚΥΡΩΣΑΝΑΙΤΡΕΙΣΦΥΛΑΙΕΠΕΙΔΗΑΡΛΙΣΣΙΣΘΥΣΣΩΛΛΟΥ[ΕΦΗΛ
ΡΕΥΣΕΚΑΙΕΠΕΒΟΥΛΕΥΣΕΜΑΥΣΣΩΛΛΩΙΟΝΤΙΕΥΕΡΓΕΤΗΙ
ΤΗΣΠΟΛΙΟΣΤΗΣΜΥΛΑΣΣΕΩΝΚΑΙΑΥΤΩΙΚΑΙΤ[ΩΙ
ΕΚΑΤΟΜΝΩΙΚΑΙΤΟΙΣΠΡΟΓΟΝΟΙΣΤΟΙΣΤΟΥΤΩΝΚΑΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΑΔΙΚΕΙΝΚΑΤΑΓΝΟΥΣΑΡΛΙΣΣΙΝΕΖΗΜΙΩΣΕΘΑΝΑΤΩΙ
ΠΡΑΞΑΙΚΑΙΤΗΝΠΟΛΙΝΤΗΝΜΥΛΑΣΣΕΩΝΠΕΡΙΤΩΝ
ΚΤΗΜΑΤΩΝΕΚΕΙΝΟΥΚΑΤΑΤΟΥΣΝΟΜΟΥΣΤΟΥΣΠΑΤΡΙΟΥΣ
ΚΑΙΠΡΟΣΘΕΤΑΠΟΙΗΣΑΝΤΕΣΜΑΥΣΣΩΛΛΩΙΕΠΑΡΑΣ
ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝΜΗΤΕΠΡΟΤΙΘΕΝΑΙΕΤΙ
ΠΑΡΑΤΑΥΤΑΜΗΔΕΝΑΜΗΤΕΕΠΙΨΗΦΙΖΕΙΝΕΙΔΕΤΙΣ
ΤΑΥΤΑΠΑΡΑΒΑΙΝΟΙΕΞΩΛΗΓΙΝΕΣΘΑΙΚΑΙΑΥΤΟΝ
ΚΑΙΤΟΥΣΕΚΕΙΝΟΥΠΑΝΤΑΣ.

Γ'.

ΕΤΕΙΤΕΤΡΩΚΟΣΤΩΙΚΑΙΠΕΜΠΤΩΙΑΡΤΑΞΕΡΞΕΥΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ
ΜΑΥΣΣΩΛΛΟΥΕΞΑΙΘΡΑΠΕΥΟΝΤΟΣΕΔΟΞΕΜΥΛΑΣΣΕΥΣΙ
ΕΚΚΛΗΣΙΗΣΚΥΡΙΗΣΓΕΝΟΜΕΝΗΣΚΑΙΕΠΕΚΥΡΩΣΑΝΑΙ
ΤΡΕΙΣΦΥΛΑΙ
ΤΟΥΣΠΕΛΛΑΡΜΟΥΣΠΑΙΔΑΣΠΑΡΑΝΟΜΗΣΑΝΤΑΣΕΣΤΗΝΕΙΚΟΝΑ
ΤΗΝΕΚΑΤΟΜΝΩΑΝΔΡΟΣΠΟΛΛΑΚΑΙΑΓΑΘΑΠΟΙΗΣΑΝ
ΤΟΣΤΗΜΠΟΛΙΝΤΗΜΜΥΛΑΣΣΕΩΝΚΑΙΛΟΓΩΙΚΑΙΕΡΓΩΙ
ΑΔΙΚΕΙΝΚΑΙΤΑΙΕΡΑΑΝΑΘΗΜΑΤΑΚΑΙΤΗΜΠΟΛΙΝ
ΚΑΙΤΟΥΣΕΥΕΡΓΕΤΑΣΤΗΣΠΟΛΙΟΣΑΔΙΚΕΙΝΔΕ[Κ]ΑΤΑ
ΓΝΟΥΣΗΣΕΖΗΜΙΩΣΑΝΔΗΜΕΥΣΕΙΤΗΣΟΥΣΙΗΣΚΑΙΕΠΩ[ΛΗ]
ΣΑΝΤΑΚΤΗΜΑΤΑΑΥΤΩΝΔΗΜΟΣΙΗΙΕΚΤΗΣΘΑΙΚΥΡΙΩΣ
ΤΟΙΣΠΡΙΑΜΕΝΟΙΣΚΑΙΕΠΑΡΑΣΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝ
ΜΗΤΕΠΡΟΤΙΘΕΝΑΙΜΗΤΕΕΠΙΨΗΦΙΖΕΙΝΜΗΔΕΝΑΕΙΔΕΤΙΣ
ΤΑΥΤΑΠΑΡΑΒΑΙΝΟΙΕΞΩΛΗΓΙΝΕΣΘΑΙΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΤΟΥΣ
ΕΚΕΙΝΟΥΠΑΝΤΑΣ.

Β′.

Ἔτει τριηκοστῷ καὶ ἐνάτῳ Ἀρταξέρξευς βασιλεύοντος, Μαυσώλλου ἐξαιθραπεύοντος, ἔδοξε Μυλασσεῦσι ἐκκλησίης κυρίης γενομένης καὶ ἐπεκύρωσαν αἱ τρεῖς φυλαί· Ἐπειδὴ Ἄρλισσις Θυσσώλλου ἐφήδρευσε καὶ ἐπεβούλευσε Μαυσώλλῳ, ὄντι εὐεργέτῃ τῆς πόλιος τῆς Μυλασσέων, καὶ αὐτῷ καὶ τῷ Ἑκατόμνῳ καὶ τοῖς προγόνοις τοῖς τούτων, καὶ βασιλεὺς ἀδικεῖν καταγνοὺς Ἄρλισσιν ἐζημίωσε θανάτῳ, πρῆξαι καὶ τὴν πόλιν τὴν Μυλασσέων περὶ τῶν κτημάτων ἐκείνου κατὰ τοὺς νόμους τοὺς πατρίους καὶ πρόσθετα ποιήσαντες Μαυσώλλῳ ἐπαρὰς ἐποιήσαντο περὶ τούτων μήτε προτιθέναι ἔτι παρὰ ταῦτα μηδένα μήτε ἐπιψηφίζειν· εἰ δέ τις ταῦτα παραβαίνοι, ἐξώλη γίνεσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐκείνου πάντας.

Γ′.

Ἔτει τετρωκοστῷ καὶ πέμπτῳ Ἀρταξέρξευς βασιλεύοντος, Μαυσώλλου ἐξαιθραπεύοντος, ἔδοξε Μυλασσεῦσι ἐκκλησίης κυρίης γενομένης καὶ ἐπεκύρωσαν αἱ τρεῖς φυλαί· τοὺς Πελαρμοὺς παῖδας παρανομήσαντας ἐς τὴν εἰκόνα τὴν Ἑκατόμνω, ἀνδρὸς πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ποιήσαντος τὴν πόλιν τὴν Μυλασσέων καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἀδικεῖν καὶ τὰ ἱερὰ ἀναθήματα καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς εὐεργέτας τῆς πόλιος, ἀδικεῖν δὲ καταγνούσης ἐζημίωσαν δημεύσει τῆς οὐσίης καὶ ἐπώλησαν τὰ κτήματα αὐτῶν δημοσίῃ ἐκτῆσθαι κυρίως τοῖς πριαμένοις, καὶ ἐπαρὰς ἐποιήσαντο περὶ τούτων μήτε προτιθέναι μήτε ἐπιψηφίζειν μηδένα· εἰ δέ τις ταῦτα παραβαίνοι, ἐξώλη γίνεσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐκείνου πάντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β′.

ΠΕΡΙ ΔΩΡΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ.

*Καθὼς εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον (ΚΕΦΑΛ. Α′.), οὕτω καὶ εἰς τὴν Δωρικὴν καὶ Αἰολικὴν ὑπῆρξαν τοπικαὶ γλῶσσαι· ὥστε ἄλλος μὲν ἦτον ὁ Αἰολισμὸς τῶν Θεσσαλῶν, ἄλλος δὲ ὁ τῶν Βοιωτῶν, ἄλλος δὲ ὁ τῶν Ἠλείων καὶ Ἀρκάδων *). Καὶ περὶ μὲν τούτων δυνάμεθα νὰ πλάσωμεν τινὰ ἰδέαν, λαμβάνοντες ὑπ᾽ ὄψιν τὰς ὑπαρχούσας ἐπιγραφάς· περὶ δὲ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς Δωρικῆς διαλέκτου, ἐὰν ἐξαιρεθῶσι τὰ τοῦ ἀρχαιοτέρου Δωρισμοῦ τοῦ Πινδάρου καὶ τὰ τοῦ νεωτέρου τοῦ Θεοκρίτου, εἶναι τοῦτο δυσκολώτερον· ἐπειδὴ πρώϊμα ἤρχισαν τὰ περισσότερα ἔθνη τῶν Δωριέων εἰς τὰ δημόσια συγγράμματα νὰ μεταχειρίζωνται γλῶσσαν ἐπὶ τὸ Ἀττικώτερον κεκραμένην· ὡς εἰς τὰς συνθήκας παρὰ Θουκυδίδῃ (5, 77, 79.)· καὶ εἰς*

**) ΣΤΡΑΒ. 8. οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ ἔθνους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ οἱ ἐντὸς Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν, εἶτ᾽ ἐμίχθησαν, Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντων, τῶν δὲ Ἡρακλειδῶν τοὺς Δωριέας καταγαγόντων, ὑφ᾽ ὧν τά τε Μέγαρα ᾠκίσθη καὶ πολλαὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεων· οἱ μὲν οὖν Ἴωνες ἐξέπεσον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν Αἰολικοῦ ἔθνους· ἐλείφθη δ᾽ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη, τό τε Αἰολικὸν καὶ τὸ Δωρικόν· ὅσοι μὲν ἧττον τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεπλέκοντο, καθάπερ συνέβη τοῖς τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς Ἠλείοις, τοῖς μὲν ὀρεινοῖς τελέως οὖσι καὶ οὐκ ἐμπεπτωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ᾽ ἱεροῖς νομισθεῖσι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ καθ᾽ αὑτοὺς εἰρήνην ἄγουσι πολὺν χρόνον, ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὖσι καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιὰν περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, οὗτοι Αἰολιστὶ διελέχθησαν· οἱ δὲ ἄλλοι μικτῇ τινι ἐχρήσαντο ἐξ ἀμφοῖν, οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δὲ ἧττον Αἰολίζοντες· σχεδὸν δὲ καὶ νῦν κατὰ πόλεις ἄλλοι ἄλλως διαλέγονται· δοκοῦσι δὲ Δωρίζειν ἅπαντες διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐπικράτειαν.*

Περὶ τῆς Βοιωτικῆς διαλέκτου, οὔσης καὶ αὐτῆς Αἰολικῆς, σημείωσαι, ὅτι Κόριννα ἡ Ταναγραία ποιήτρια (κατὰ Παυσανίαν, 9, 22, 3.) ἐποίησε μέλη, ὁποῖα συνήσειν ἔμελλον οἱ Αἰολεῖς. Καὶ τῷ ὄντι τὸ παρ᾽ Ἀπολλωνίῳ (τῷ Δυσκόλῳ, περὶ ἀντωνυμιῶν, 396) σωθὲν λείψανον αὐτῆς· εὑωνουμίης πῆδα Ϝεὸν θέλωσα φίλης ἀγκάλης ἑλέσθη (τουτ. εὐωνύμοις παῖδα ὃν θέλουσα φίλαις ἀγκάλαις ἑλέσθαι), ὁμολογεῖ μὲ τὰς Βοιωτικὰς ἐπιγραφάς (ἰδὲ Πίν. Γ′.). Μετριωτέρως πως σύγκειται ὁ παρ᾽ Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 868—922. 958. 965. Βοιωτισμός.

ὅσας παρελάβομεν ἐπιγραφὰς τοῦ εἴδους τούτου, παρατηροῦμεν, ὅτι, ὅσῳ νεώτερον εἶναι τὸ λείψανον, τοσούτῳ πλέον ἀπομακρύνονται οἱ εἰς αὐτὸ σχηματισμοὶ ἀπὸ τὴν πρωτότυπον ἰδέαν τοῦ Δωρικοῦ ἰδιώματος.

Ἐκ τῶν διεσπαρμένων παραδόσεων τῶν Γραμματικῶν μανθάνομεν, ὅτι οἱ Ἀργεῖοι *) πολλὰ μὲν εἶχον κοινὰ μὲ τοὺς Κρῆτας, οἷον τὸ ν ἀντὶ τοῦ ι, μέντον (ἀντὶ τοῦ μέντοι), αἰέν (αἰεί)· ἀπελείφθησαν δὲ πολὺ τῶν Κρητῶν, οἵτινες ἠκολούθουν ἰδίωμα παραλλάττον σχεδὸν πάντων τῶν ἄλλων (οἷον αὖσος ἀντὶ τοῦ ἄλσος, αὖμα ἀντὶ τοῦ ἅλμα). Καὶ περὶ μὲν τῆς τῶν Κορινθίων καὶ Σικυωνίων συνηθείας ὁμοίως ὀλίγα ἠξεύρομεν, περὶ δὲ τῆς τῶν Μεγαρέων διδασκόμεθα ἐπ' Ἀριστοφάνους (Ἀχαρν. 796.). Βυζαντινικῆς παράδειγμα διεσώθη εἰς Δημοσθ. περὶ Στεφ. 255., τῆς δὲ Δελφικῆς εἰς τὰς ΕΛΛΗΝ. ΕΠΙΓΡ. ἀρ. 1688. Ἔτι περὶ τῆς Συρακουσίων διαλέκτου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῶν λειψάνων Ἐπιχάρμου καὶ Σώφρονος. Εἰς δὲ τὸ Τάραντον πρώϊμα ἐπεκράτει ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος **).

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι οἱ Ῥόδιοι ὡμίλουν Δωριστὶ ἔτι καὶ ἐπὶ Τιβερίου τοῦ Καίσαρος, καὶ ὅτι οἱ Ἡρακλεῶται, ἄποικοι ὄντες τῶν Ταραντίνων καὶ Λάκωνες, τοσοῦτον πλῆθος χρόνων ἐφύλαττον γνήσιον τὸ Δωρικὸν ἰδίωμα, καθὼς γίνεται φανερὸν ἐκ τῶν Ἡρακλεωτικῶν πινάκων (ἰδὲ ΕΠΙΓΡ. ΔΩΡΙΚ. Ε.).

Καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐκρίναμεν εὔλογον, ὁμιλοῦντες περὶ τῆς Δωρικῆς διαλέκτου, νὰ συνάγωμεν ὑπὸ μίαν σύνοψιν πάντα τὰ περὶ τῆς Δωρικῆς καὶ τῶν τοπικῶν γλωσσῶν καὶ περὶ Αἰολικῆς καὶ πάλιν τῶν διαφόρων τρόπων αὐτῆς διεσπαρμένα, προσθέτοντες ἐν τέλει ἐπιγραφάς τινας, ὡς μαρτυρίας τῶν διδασκομένων.

§. 1.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν τὰ δύο πνεύματα δὲν ἦσαν διακεκριμένα. Εἰσήχθη ὕστερον ἡ δασεῖα εἰς τὸν γραπτὸν λόγον, ἔχουσα σημεῖον Ε ἢ Η. Φαίνεται ὅμως, ὅτι τὸ παλαιὸν δὲν ἦτον εἰς πολλὴν χρῆσιν. Οἱ Αἰολεῖς τοὐλάχιστον, ἀντεχόμενοι μάλιστα τοῦ ἀρχαίου χαρακτῆρος, φεύγουσιν αὐτὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· ὅθεν λέγουσιν ὔμοιος, ὔμμες, ἶρος. Τῶν δὲ Αἰολέων οἱ Βοιωτοὶ μᾶλλον προσδέχονται αὐτήν.

ΔΙΓΑΜΜΑ.

Ἐκτὸς δὲ τούτου τοῦ πνεύματος ἡ ἀρχαιοτάτη γλῶσσα εἶχε καὶ ἄλλην δασεῖαν, ἥτις διέμεινε πολὺ εἰς τοὺς Αἰολεῖς, προστιθεμένη ἔμπροσθεν τῶν ψιλουμένων καὶ δασυνομένων φωνηέντων. Αὕτη ὀνομάζεται ἐκ τοῦ σχήματος Ϝ δίγαμμα, καὶ ἐπειδὴ οἱ Αἰολεῖς τὴν με-

*) Λέρκυλλος ἔγραψε κατὰ τὴν Ἀργείαν διάλεκτον. ΕΤΥΜΟΛ. ΜΕΓ. 391. 20. ΣΧΟΛ. εἰς Εὐρ. Φοινίσσ. σελ. 7.

**) ΔΙΟΝΥΣ. ΑΛΙΚΑΡΝ. Παρεκβ. σελ. 2239.

ταχειρίζονται μάλιστα, Αἰολικόν. Ἦτο δὲ κυρίως σύμφωνον καὶ προεφέρετο, ὡς φαίνεται, καθὼς τὸ Β. *).

Ἀναφαίνεται δὲ ἐναργέστατα πρὸ φωνηέντων·

1. Ἔμπροσθεν, ὡς εἰς τοὺς Αἰολικοὺς σχηματισμοὺς, Ϝάναξ, Ϝανήρ, Ϝέργον, Ϝίκατι (εἴκοσι), Ϝισχύς. Ϝέτος, ὅπου κατὰ τὴν κοινὴν γλῶσσαν μετέβη εἰς τὸ ψιλὸν, οἷον ἄναξ, ἀνήρ, κτλ. Ἔτι εἰς τὰς ἀντωνυμίας Ϝέο, Ϝοῖ, Ϝέ, ὅπου καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἀναφαίνεται ὡς δασὺ, οἷον οὗ, οἷ, ἕ.

2. Μεταξὺ δύο φωνηέντων, ὅπου μετέβη παρ' Αἰολεῦσιν εἰς τὸ ῡ, οἷον ναυός (ναϜός, ναός), αὐήρ (αϜήρ, ἀήρ). Ὅθεν καὶ ο Μέλλων τοῦ χέω (χέϜω), χεύσω, τοῦ πλέω (πλέϜω), πλεύσω. Πρβ. εὔκηλος (ἕκηλος), ζητεύω (ζητέω).

Εὑρίσκεται δὲ καὶ ὡς σύμφωνον β̄ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, οἷον εἰς μὲν τοὺς Δωριεῖς βαδύς (ἁδύς), φάβος (φάος), βαβέλιος (ἀέλιος), εἰς δὲ τοὺς Αἰολεῖς βρόδον (ῥόδον), βράκη (ῥάκη), βρυτήρ (ῥυτήρ), βραδινάν (ῥαδινάν).

§. 2.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ.

Ἰδία Δωριέων καὶ Αἰολέων ἦτον ἡ πολλὴ χρῆσις τοῦ ᾱ, οἷον· ἅλιος (ἥλιος), ἁμέρα (ἡμέρα), παγά (πηγή), νᾶσος (νῆσος), τίθαμι (τίθημι), ἀώς (ἠώς), μνᾶμα (μνῆμα), κᾶρυξ (κῆρυξ), φάμα (φήμη).

Ἐκτὸς τούτων τῶν παραδειγμάτων δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν χρῆσιν ταύτην κατὰ τὰς ἑφεξῆς περιπτώσεις·

α΄) εἰς τὸ τέλος τῶν ῥιζικῶν συλλαβῶν, ἐπιθέτων τε καὶ ῥημά-

---

*) Εἰς τὸν Ὅμηρον λέξεις τινὲς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμεναι, οἷον ἄναξ, εἰπεῖν, ἔοικα, Ἴλιον, οἶνος, οἶκος, ἴσος, ἕκαστος, ἀποτελοῦσι χασμωδίαν, ἥτις ἄλλως εἰς τοῦτον τὸν ποιητὴν εἶναι σπανιωτάτη. Αἱ αὐταὶ λέξεις σπανιώτατα, ὡς πρὸς ἄλλας, ἔχουσι πρὸ ἑαυτῶν ἀπόστροφον, καὶ τὰ ἀμέσως προηγούμενα φωνήεντα ἢ δίφθογγοι λαμβάνονται σπανιώτερον ἀντὶ βραχέων ἢ πρὸ ἄλλων λέξεων. Ἐκ τούτου γίνεται φανερὸν, ὅτι ἦτό τι δασὺ πνεῦμα τοῦ εἰρημένου τρόπου ἔμπροσθεν τῶν λέξεων ἐκείνων, δι' οὗ ἀφῃρεῖτο ἡ χασμωδία, οἷον τάχα κέν ἑ κύνες, Ἰλ. χ΄. 42., οἵ κέ ἑ, Ἰλ. ι΄. 155, οὗ ἕθεν, Ἰλ. α΄. 114.

Λέξεις διγαμματούμεναι εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι αἱ ἑφεξῆς· ἄγνυμι, αἴνυμαι, ἀλῆναι, ἅλις, ἄναξ, ἀνάσσω, ἁνδάνω, ἅπτομαι, ἀραιός, ἄρδω, ἄριστον, ἄρνες, ἄστυ, ἔαρ, ἕδνα, ἔθειραι, ἔθνος, εἶδος, εἴδομαι, εἴδωλον, εἴκοσι, εἴκελος, ἴκελος, ἔοικα, ἐΐσκω, εἶλαρ, εἱλέω, εἶπον καὶ ἔπος, ἕκαστος, ἕκηλος, ἕκητι, ἑκυρός, ἑκών, ἕλιξ, ἑλίσσω, ἐλπίς, ἔλπομαι, ἐλπωρή, ἔλωρ, ἕννυμι (μετὰ τοῦ εἷμα καὶ ἔσθος), ἑός καὶ ὅς, ἔργον, ἔργα (ἐργάζω), ἔρδω, ἐρέω, ἔῤῥω, ἐρύω, ἕσπερος, ἔτης, ἔτος, ἐτώσιος, ἥδομαι, ἡδύς, ἦθος, ἦκα, ἧλος, ἦρα, Ἥρη, ἠχέω (ἠχή, ἠχήεις), ἰαχή καὶ ἰάχω, ἵεμαι, ἰκμάς, Ἴλιος, ἴον, ἰονθάς, ἶπες, Ἶρις, ἶς καὶ ἶφι, ἴσος, ἵστωρ, ἴτυς, ἰωή, ἰωκή, ὀθόνη, οἶκος (οἰκέω), οἶνος, οἶνοψ, οἰνοποτάζω, οὐλαμός, οὖλος, ἄλξ, ἅς.

των, οἷον φωνᾶεν (φωνῆεν), νικᾶσαι (νικῆσαι), στᾶναι (στῆναι), τεθνακώς (τεθνηκώς)·

β΄) εἰς τὴν ῥηματικὴν κατάληξιν -μην καὶ -σθην, οἷον γενοίμαν (γενοίμην), ἱκόμαν (ἱκόμην), καὶ ἐξικέσθαν (ἐξικέσθην)·

γ΄) εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἀπὸ ᾱ ἀρχομένων ῥημάτων, οἷον ἄρχετο (ἤρχετο ἐκ τοῦ ἄρχομαι)·

δ΄) εἰς τὰς τῆς Α΄. Κλίσεως καταλήξεις κεφαλά, ἀνάγκα, ἅτα, ἁ, τᾶς, τᾷ. Καὶ ὁμοίως εἴς τινας καὶ τῆς Γ΄. Κλίσεως καταλήξεις, οἷον ποιμάν, ταχύτας, ταχύτατι.

Ἔτι καταπίνει καὶ τὸ ἑπόμενον φωνῆεν ἢ τὴν δίφθογγον, ὥστε πολλάκις κεῖται ἀντὶ τοῦ ω, οἷον·

φυσᾶντες (φυσάοντες, φυσῶντες),
διαπειναμες (διαπεινάομεν, διαπεινῶμεν).
θεᾶν (θεάων, θεῶν),
Μουσᾶν (Μουσάων, Μουσῶν),
Μενέλας (Μενέλαος),
Ἀρκεσίλας (Ἀρκεσίλαος),
πρᾶτος (πρόατος, πρῶτος).

Παραπλησίως καὶ ἀντὶ τοῦ ει, ὅπου οἱ Ἴωνες βάλλουσι τὸ η̄, οἷον χαλκοπάραος (χαλκοπάρειος, Ἰων. χαλκοπάρηος), πετανός (πετεινός, Ἰων. πετηνός). Ἔτι ἀντὶ τοῦ αι, οἷον ἀρχάος (ἀρχαῖος), ὅθεν καὶ σώζεται εἰς μὲν τοὺς Ἴωνας ἕταρος, εἰς δὲ τοὺς Ἀττικοὺς κάω καὶ κλάω.

Ἀναφαίνεται δὲ τὸ ᾱ καὶ ἀντὶ τοῦ ε̄, οἷον τράφεν (τρέφειν), ἁμός (ἐμός), ἅτερος (ἕτερος), σκιαρός (σκιερός), ἔτι εἰς τὰ μόρια, ὅκα, τόκα, γα (ὅτε, τότε, γε), καὶ ἑπομένου τοῦ ι̅, αἶθε (εἴθε), ὅπου ἀναφέρονται οἱ Αἰολικοὶ σχηματισμοί· φθαίρω (φθείρω), κλαΐς (κλείς), λιγαῖα (λιγεῖα)*).

§. 3.

Τὸ ε̄ τίθεται ἀντὶ τοῦ ο̄ εἰς τοὺς Αἰολεῖς, οἷον πρές (πρός), ἐδόντας (ὀδόντας), ἔδυνας (ὀδύνας), ἑβδεμήκοντα (ἑβδομήκοντα), βρενταί (βρονταί). Ὅθεν καὶ εἰς τὰς ἐπιγραφάς· ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ.

Εὑρίσκεται τὸ ε̄ κατὰ τοὺς Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ ι̅ ἐκτάσεως, καὶ διπλασιάζονται τότε τὰ ἑπόμενα ὑγρὰ, οἷον ἐμμί (εἰμί), ἔμμα (εἷμα), φαεννός (φαεινός).

---

*) Ἐξ ἐναντίας εὑρίσκεται τὸ ε̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ εἰς τὰ συνῃρημένα τῶν ῥημάτων, οἷον φοιτέω (φοιτάω), ὁρέω (ὁράω), καὶ εἰς τὰς καταλήξεις τοῦ α΄. προσώπ. Πληθ. Παθητ. εἰς θα, λεγόμεθεν, τυπτόμεθεν. Ἔτι εἰς Αἰολικοὺς σχηματισμοὺς, οἷον Πρίεμος (Πρίαμος), θέρσος (θάρσος), γελήνη (γαλήνη), κρέτος (κράτος).

§. 4.

Τὸ η̄ κεῖται εἰς τοὺς Δωριεῖς 1) ἀντὶ τοῦ εε, οἷον ἔπλην (ἔπλεεν), ἔῤῥην (ἔῤῥεεν). Ἔτι εἰς τὴν συναίρεσιν τοῦ αε ἢ αει, οἷον ὁρῆτε, ὁρῇ (ὁράετε, ὁράει), καὶ εἰς τὴν κρᾶσιν κἤφα (καὶ ἔφα). Καὶ μεταχειρίζονται δὲ αὐτὸ πρὸ φωνήεντος, καθὼς οἱ Ἴωνες, οἷον βασιλῆος, βασιλῆα. Πρβ. τὰ περὶ διαιρέσεως διφθόγγων·

2) ἀντὶ τοῦ ει, οἷον κῆνος (κεῖνος), τέληος (τέλειος), μήων (μείων), πλήων (πλείων) *).

§. 5.

Τὸ ῑ φαίνεται ὅτι ἦτον ἴδιον τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὅθεν τὸ τῶν Λακεδαιμονίων σιόρ (Βοιωτ. θίος, θεός), δίφουρα (γέφυρα). Καὶ εἰς δὲ τὰ συνῃρημένα εἰς έω ἐσχηματίσθη κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Σικελιώτας ἡ εἰς ιῶ (ὡς ἐκ τοῦ ιάω) κατάληξις, οἷον ὑμνιῶ (ὑμνέω), ἀδικιῶ (ἀδικέω). Οὕτως εἰς τοὺς Βοιωτοὺς τὸ ε̄, ἄλλου φωνήεντος ἑπομένου, μεταβαίνει εἰς ῑ, οἷον μογίομες, ἀγωνοθετίοντος. Εἰς δὲ τὰς αὐτὰς διαλέκτους εὑρίσκεται καὶ ἀντὶ τοῦ η̄, οἷον ἱμέρα (ἡμέρα). Πρβ. ἰδέ καὶ ἠδέ παρ' Ὁμήρῳ. Ἔτι καὶ ἀντὶ τοῦ ῡ, οἷον Μοῖσα (Μοῦσα), Ἀρέθοισα (Ἀρέθουσα), μάλιστα εἰς τὰς Μετοχὰς, οἷον λιποῖσα (λιποῦσα), κατθανοῖσα (κατθανοῦσα) **).

§. 6.

Τὸ ω̄ κεῖται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ου, οἷον μῶνος (μοῦνος), κῶρος (κοῦρος), Μῶσα (Μοῦσα), ὠρανός (οὐρανός), ὧν (οὖν), ὅπερ κοινὸν καὶ τῶν Ἰώνων. Ἔτι εἰς τὴν Ἑνικ. Γενικὴν, οἷον τῶ ἐφάβω (τοῦ ἐφήβου), καὶ εἰς τὴν Πληθ. Αἰτιατικὴν, οἷον τὼς νόμως (τοὺς νόμους) ***).

---

*) Αἰολικῶς ἐκφέρεται τὸ Ἀπαρέμφατον ειν διὰ τοῦ ην, οἷον λέγην, ἔλθην, λάβην, καὶ τῆς Ὁριστικῆς Ἐνεστ. τὸ δεύτερον πρόσωπον, οἷον ἐθέλησθα, καὶ τὸ έω μεταβαίνει κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον εἰς ήω, οἷον ἀδικήω, καλήω, ποθήω.

**) Αἰολικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ ῡ εἰς τὰς εἰς ους Αἰτιατικὰς, οἷον τοὶς στρατηγοίς (τοὺς στρατηγούς). Ἄλλοτε δὲ εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ἡ δίφθογγος οι (ῳ) παριστάνεται διὰ τοῦ ΟΕ, οἷον ΔΙΟΝΥΣΟΕ, ὡς ἐπὶ το πλεῖστον δὲ, ἑπομένου συμφώνου, καὶ εἰς τὸ τέλος λέξεως μεταβαίνει εἰς ῡ, οἷον ϝυκία, (οἰκία), τῦ δάμυ (τῷ δήμῳ), τῦς ἄλλυς (τοῖς ἄλλοις).

***) Οἱ Αἰολεῖς ἐτήρουν μάλιστα τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τοῦ ο̄, γράφοντες οὕτως·

1) ἀντὶ τοῦ ω̄, οἷον ἔρος (ἔρως), ὀῤῥανός (οὐρανός), ὄρα (ὥρα).

2) ἀντὶ τοῦ ου, οἷον βόλα, βόλλα (βουλή), βολεύω, Συράκοσσαι, πρβ. τὸ Ὁμηρ. βόλεσθε (βούλεσθε), Ὀδύσσ. 16, 387. Ἐξαιρέτως εἰς

§. 7.

Τὸ ῡ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν εὑρίσκεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ō, ὡς ἄγυρις (ἀγορά), ὄνυμα (ὄνομα, ὅθεν τὸ σύνθετον ἐπώνυμος), ὕμοιος (ὅμοιος), στύμα (στόμα), σύφος (σοφός). Εἶναι δὲ ἡ χρῆσις αὕτη μάλιστα Αἰολική *).

§. (8) 9.

ΕΚΤΑΣΙΣ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ.

Ἴδιος μάλιστα τῆς Αἰολικῆς διαλέκτου εἶναι ὁ διὰ ἐκτάσεως σχηματισμὸς τῶν φωνηέντων. Οὕτω κεῖται

1. τὸ αι

α') ἀντὶ τοῦ ᾱ (μακροῦ), εἴς τε τὰς Αἰτιατικὰς τῆς Α'. Κλίσεως, οἷον ταῖς τείμαις (τὰς τιμάς), καὶ εἰς τὰ εἰς ας ἐπίθετα καὶ Μετοχὰς, οἷον μέλαις (μέλας), τάλαις (τάλας), τύψαις (τύψας). — Ἐξ ἐναντίας ἡ αι δίφθογγος κατὰ τοὺς Βοιωτοὺς παριστάνεται διὰ τοῦ η̄, οἷον ἱππότη (ἱππόται), ὀφείλετη (ὀφείλεται). Ἐνίοτε καὶ διὰ τοῦ αε, οἷον Αἐσχρώνδας (Αἰσχρώνδας)·

β') ἀντὶ τοῦ η̄, εἰς ῥήματά τινα, οἷον θναίσκω, μιμναίσκω (θνήσκω, μιμνήσκω)·

γ') ἀντὶ τοῦ ō καὶ ᾱ, εἰς προθέσεις τινὰς, ὁ ὁποῖος σχηματισμὸς ὅμως ἀνήκει καθόλου εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, οἷον ὑπαί (ὑπό), διαί (διά), παραί (παρά), πρβ. τὰ σύνθετα παραιβασία, καταιβάτης.

2. Τὸ ει ἀντὶ τοῦ η̄, μάλιστα εἰς τὴν Βοιωτικὴν διάλεκτον, οἷον ἀδικειμένος (ἠδικημένος), Θείβαθεν (Θήβαθεν), τίθειμι (τίθημι), Θεσπιεῖος (Γεν. τοῦ Θεσπιεύς). Ἐξ ἐναντίας ἡ ει δίφθογγος κατὰ τοὺς Βοιωτοὺς μεταβαίνει εἰς ῑ, οἷον Φιδίας (Φειδίας), ἰράνα (εἰρήνη), ἔχι (ἔχει), κίμενος (κείμενος).

3. Τὸ αυ ἀντὶ τοῦ ᾱ, εἰς τὸ καύω (κάω, Μέλλ. καύσω), πρβ. ἀγαυός.

4. Τὸ ου α') ἀντὶ τοῦ ō, οἷον οὔνομα (ὄνομα), οὐδός (ὁδός). Διετηρήθη δὲ αὕτη ἡ συνήθεια μᾶλλον εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον·

β') ἀντὶ τοῦ ῡ, μάλιστα εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Βοιωτοὺς,

---

τὰς Πληθ. Αἰτιατικὰς, οἷον λύκος (λύκους), λαγός (λαγούς), ἐνίοτε καὶ εἰς ῥήματα, οἷον προκρόω (προκρούω).

3) ἀντὶ τοῦ οι, οἷον ποεῖν (ποιεῖν), εὐνόα (εὔνοια).

4. ἀντὶ τοῦ ᾱ, οἷον στροτός (στρατός), πόϊρ (πάϊς, παῖς, ὅθεν τῶν Λατίνων τὸ puer), προΰς (πραΰς, προϝυς, probus), πόρδαλις (πάρδαλις), βροχέως (βραχέως).

*) Πρβ. τὸ Αἰολικὸν τυΐδε (τοΐδε, τῷδε), καὶ μέσσυϊ (μέσσοϊ, μέσσῳ).

οἷον κοῦμα (κῦμα), θουρά (θύρα), θουγάτηρ (θυγάτηρ). Ὅθεν καὶ τὸ Λακωνικὸν ἀπέσσουα (ἀπεσσύη), καὶ τὸ Βοιωτικὸν τού, τούγα (τύ, σύ), οὔμμες (ὔμμες, ὑμεῖς). Πρβ. τὸ Ὁμήρ. εἰλήλουθα.

§. 10.
ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΦΘΟΓΓΩΝ.

Οἱ Δωριεῖς καὶ μάλιστα οἱ Αἰολεῖς ἐξεφώνουν τὰς διφθόγγους διῃρημένως, οἷον κλαΐς (κλείς), πάϊς (παῖς), Ἀτρεΐδης (Ἀτρείδης), τωὐτῶ (τοῦ αὐτοῦ). Καὶ ἐνίοτε καταπίνεται τὸ ῡ, οἷον θῶμα (θώϋμα, θαῦμα), τρῶμα (τρώϋμα, τραῦμα). Μετὰ δὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως εἶναι ἐνίοτε καί τινες ἐκτάσεις ἑνωμέναι, οἷον Πληϊάδες (Πλειάδες), συμβαίνουσαι ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Ἰωνισμόν.

§. 11.
ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Μεταχειρίζονται οἱ Δωριεῖς πολλάκις καὶ τὴν συναίρεσιν, φυλάττοντες τὸν ἴδιον εἰς αὐτοὺς φθόγγον καὶ τὰς ἰδίας τῶν φωνηέντων μεταβολάς.

1. Τὸ Δωρικὸν ᾱ καταπίνει τὸ ἑπόμενον φωνῆεν ἢ τὴν δίφθογγον, ὥστε αο, αω, αου ἢ οα, ωα μεταβαίνει εἰς ᾱ, οἷον πεινᾶμες (πεινάομεν, πεινῶμεν), τᾶν κορᾶν (τάων κοράων, τῶν κορῶν), γελᾶν (γελάων, γελῶν), χαλᾶσι (χαλάουσι), πράν (πρώαν, πρώην)*).

2. Τὸ αι, αει μεταβαίνει εἰς η̄, ῃ̄, χωρὶς τοῦ ὑπογεγραμμένου ῑ, μάλιστα εἰς τὰ εἰς άω ῥήματα, τὰ ὁποῖα σχηματίζονται καὶ εἰς έω, ὅθεν φοίτη (φοίταε, φοίτα), τιμῆν (τιμᾶν).

3. Τὸ εε καὶ έει μεταβαίνει εἰς η, χωρὶς τοῦ ὑπογεγραμμένου ῑ, μάλιστα εἰς τὰ εἰς έω ῥήματα, οἷον ποίη (ποίεε, ποίει), ποιῆν (ποιεῖν), ἔπλην (ἔπλεεν), ἔῤῥην (ἔῤῥεεν). Εἰς τὰς ἄλλας καταλήξεις ὅμως εἶναι συνηθεστέρα εἰς τοὺς Αἰολεῖς αὕτη ἡ συναίρεσις, οἷον ματῆς (ἀπὸ τὸ ματέω).

4. εο καὶ εου εἰς ευ, οἷον φιλεύμενος (φιλούμενος), φιλεῦντι (φιλοῦσι), καὶ εἰς τὴν Γενικὴν εος, οἷον χείλευς (χείλεος), ὄρευς (ὄρεος)**). Τὸ δὲ οε συναιρεῖται καὶ εἰς ω̄, οἷον τυρῶντα (τυρόεντα, τυροῦντα).

5. οο εἰς ω̄, μάλιστα εἰς τὰ εἰς όω ῥήματα, οἷον χρυσῶν

---

*) Περὶ τοῦ Αἰολικοῦ γελαῖσα (γελάοισα, γελάουσα, γελῶσα) ἴδε τὰ κατωτέρω.

**) Εὑρίσκεται αὕτη ἡ συναίρεσις καὶ εἰς τους Ἴωνας, μάλιστα κατά τι συνῃρημένα ῥήματα.

(χρυσοῦν). Πρβ. τὸ Ἀττικὸν ῥιγῶν. Σχηματίζονται δὲ καὶ τοιαῦτα ῥήματα εἰς έω, ὅθεν τὸ οο μεταβαίνει εἰς ευ, οἷον χρυσεῦμεν (χρυσοῦμεν). Ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας ἔγινε καὶ ὁ σχηματισμὸς τῆς Γενικῆς καὶ Αἰτιατικῆς τῆς Β'. Κλίσεως, τῶ νόμω, τὼς νόμως.

§. 12.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ.

Μεταβάλλονται καὶ τὰ σύμφωνα, ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου προφέρονται. Διατηρεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα ὁ εἰς τὴν διάλεκτον ἴδιος φθόγγος. Ἐπειδὴ δὲ τὰ περισσότερα Δωρικὰ ἔθνη τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα οἱ Αἰολεῖς ἐφύλαττον τῆς ἀρχαίας γλώσσης τὴν συνήθειαν, ἀναλύουσι πολλάκις τὰ σύνθετα σύμφωνα.

1. τὸ ζ ἀναφαίνεται ὡς σδ, οἷον τράπεσδα (τράπεζα), μασδός (μαζός), σδεύγλα (ζεύγλα), παῖσδε (παῖζε). Καὶ εἰς δὲ τὰ διάφορα Αἰολικὰ ἔθνη παριστάνεται καὶ διὰ διπλασιασμοῦ ἑνὸς τῶν δύω συμφώνων, οἷον εἰς μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους διὰ δδ, ὡς γυμνάδδομαι, μάδδα, ὄδδει (γυμνάζομαι, μάζα, ὄζει), εἰς δὲ ἄλλους διὰ σσ ἢ ττ, ὡς εἰς τοὺς Βοιωτοὺς, σαλπίσσω (σαλπίζω), λακτίσσω (λακτίζω), ὁπλίττω (ὁπλίζω)· ὅθεν καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς εὑρίσκονται τοιοῦτοι σχηματισμοὶ, οἷον ἁρμόττειν καὶ ἁρμόζειν*). Ἡ ἀποβάλλεται ἓν ἐκ τῶν δύω τούτων συμφώνων, ὡς εἰς τοὺς Αἰολεῖς Δεύς (Σδεύς, Ζεύς)**).

Εἰς δέ τινας σχηματισμοὺς προτιμᾶται καὶ ἀπὸ τοὺς Αἰολεῖς τὸ ζ, οἷον ζαμενής (διαμενής), ζάκορος (διάκορος), πρβ. τὰ Ἐπικὰ, ἀρίζηλος, ζάθεος, ζαχρεῖος, ζατρεφής, ζαφλεγής, καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου ζάπλουτος.

2. ξ ἐκφράζεται διὰ τοῦ σκ, καὶ εἰς τοὺς Αἰολεῖς διὰ τοῦ κσ, οἷον σκίφος (ξίφος), ἱέρακς (ἱέραξ). Εἰς δὲ λέξεις τινὰς διατηρεῖται καὶ τὸ ξ, ὅπου ἄλλα ἔθνη φυλάττουσι τὸ σ, οἷον ὄρνιξ (ὄρνις), ἀπόκλαξον (ἀπόκλεισον), κλάξω (κλείσω).

3. ψ ἀναλύεται εἰς σπ καὶ πσ, οἷον σπέλλιον, πσέλλιον (ψέλλιον), σπαλίδα, πσαλίδα (ψαλίδα). Εὑρίσκεται δὲ εἰς ἄλλους Δωριεῖς καὶ τὸ ψ ἀντὶ τοῦ σφ, οἷον ψέ (σφέ).

---

*) Ἐξ ἐναντίας οἱ Ταραντῖνοι, εἰσαχθέντος τοῦ ζ, ἐπροτιμοῦσαν ἐνίοτε τοῦτο τὸ σύμφωνον ἀντὶ τοῦ σσ, οἷον ἀνάζω (ἀνάσσω), ὀρύζω (ὀρύσσω), πλάζω (πλάσσω).

**) Ὅθεν αἱ πτώσεις τῆς κοινῆς γλώσσης, Διός, Δία, καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν δυογόν (ζυγόν), κεκαδμένος.

§. 13.

Μεταβάλλονται τὰ ἄλλα σύμφωνα εἰς μερικὰς λέξεις ἢ κατὰ τὰς σχέσεις αὐτῶν ἢ κατὰ τὰ ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται.

Α'. Κατὰ τὰς σχέσεις·

α') μέσα,

1. β̄ ἀντὶ τοῦ γ̄, οἷον (Βοιωτ.) βάνα, βάννα (Δωρικ.) γάνα — (γυνή).
   β̄ ἀντὶ τοῦ δ̄, Βελφοί — (Δελφοί).
2. γ̄ ἀντὶ τοῦ β̄, γλέφαρα (βλέφαρα), γλάχων (βλήχων).
3. δ̄ ἀντὶ τοῦ γ̄, δᾶ (γῆ), ὅθεν Δαμάτηρ (Λακεδ.), δίφουρα (γέφυρα).
   δ̄ ἀντὶ τοῦ β̄ (Αἰολ.), ὀδελός (ὀβελός).

β') ψιλά,

1. κ̄ ἀντὶ τοῦ π̄, οἷον κότε, κῶς, κοῖος, ὁκότερος (πότε, πῶς, ποῖος, ὁπότερος). Οὕτω καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας.
2. κ̄ ἀντὶ τοῦ τ̄, οἷον πόκα, ὅκα, ὅκκα, τόκα (ποτέ, πότε, ὅτε, τότε).
3. τ̄ ἀντὶ τοῦ κ̄, τῆνος (κεῖνος, ἐκεῖνος).
4. π̄ ἀντὶ τοῦ τ̄, οἷον (Αἰολ.) πέμπε (πέντε), πίσυρες (τέσσαρες), μάλιστα εἰς τὴν μετὰ τοῦ σ̄ συμπλοκήν, οἷον σπάδιον (στάδιον), σπάχυς (στάχυς), σπαλείς (σταλείς)· ὅθεν καὶ τὸ σπολάς, ἀντὶ τοῦ στολάς.

γ') δασέα,

1. φ̄ ἀντὶ τοῦ θ̄, οἷον (Αἰολ.) φήρ (θήρ), φλᾶται (θλᾶται).
2. χ ἀντὶ τοῦ θ, οἷον ἴχμα (ἴθμα), ἔξεχα (ἔξωθεν)*).

δ') ὑγρά. Διπλασιάζονται ταῦτα πολλάκις εἰς τοὺς Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς, οἷον μέλλος (μέλος), θέλλω (θέλω), Σελλάνα (Σελήνη), καὶ μάλιστα ὅπου ἄλλαι διάλεκτοι ἐκτείνουσι τὸ προηγούμενον ε̄ εἰς ει, οἷον φθέῤῥω (φθείρω), δέῤῥη (δείρη), ἔμματα (εἵματα). Μεταβαίνουσι δὲ εἰς ἄλληλα οὕτως·

1. λ̄ εἰς ν̄, ἑπομένου τ̄ ἢ θ̄, οἷον φίντατος (φίλτατος), ἦνθον (ἦλθον), βέντιστος (βέλτιστος), πρβ. πνεύμων (πλεύμων), λίτρον (νίτρον).
2. μ̄ εἰς ν̄, οἷον νίν (μίν, Ἰων.).
3. τὸ ρ̄ καταπίνεται ἐνίοτε, οἷον σκᾶπτον (σκῆπτρον), ἔμποθεν (ἔμπροσθεν), ποτί (προτί, πρός).

---

*) Τὰ δασέα διπλασιάζονται ἐνίοτε καὶ διὰ τοῦ ψιλοῦ, οἷον ὄκχος (ὄχος), ἀπφῦν (ἀφῦν).

Β'. Κατὰ τὰ ὄργανα, διὰ τῶν ὁποίων προφέρονται·

α') τὰ διὰ τοῦ οὐρανίσκου·

1. γ ἀντὶ τοῦ κ, οἷον ὠγῆνον (ὠκεανόν).

2. κ ἀντὶ τοῦ χ, οἷον (Λακ.) μοῦκορ (μυχός). Συνηθεστέρα δὲ εἶναι εἰς τοὺς Ἴωνας αὕτη ἡ μεταβολὴ, οἷον δέκομαι, κιτών.

3. χ ἀντὶ τοῦ κ, ἀτρεχές (ἀτρεκές), ὀλυμπιχός (ὀλυμπικός).

Ἄλλως δὲ τὸ γ προτίθεται ἐνίοτε πρὸ τῶν ὑγρῶν καὶ μέσων, οἷον γλάμα (λήμη), γνοεῖν (νοεῖν, ὅθεν γνώμη). Πρβ. τὸ Ἐπικ. ἐρίγδουπος.

β') τὰ διὰ τῶν χειλέων·

1. π ἀντὶ τοῦ φ, οἷον (Αἰολ.) ἀμπί (ἀμφί), ἀμπίθουρος (ἀμφίθυρος).

2. β ἀντὶ τοῦ φ, μάλιστα εἰς τοὺς Μακεδόνας, οἷον Βρύγες (Φρύγες), Βερενίκη (Φερενίκη).

3. φ ἀντὶ τοῦ π, οἷον Φερσεφόνα (Περσεφόνα).

4. π ἀντὶ τοῦ μ, οἷον πεδά (μετά), ἀπαλεῖν (ἀμελεῖν), ὄππατα (ὄμματα). Ἐνίοτε καὶ ἀνάπαλιν, οἷον ἀμ' (ἀπ').

γ') τὰ διὰ τῆς γλώσσης·

1. δ ἀντὶ τοῦ θ, ὡς ἄνδηρα (ἄνθηρα), ἢ ἀντὶ του τ, οἷον πέδα (μετά), καὶ ἀνάπαλιν, ὡς εἰς τὴν Γενικὴν ιτος ἀντὶ τοῦ ιδος. Ἰδὲ κατωτ. §. 20. β'. Πρβ. §.12. 1.

2. θ μεταβαίνει εἰς στ ἢ τ, οἷον κλαῖστρον (κλεῖθρον), ἄνητον (ἄνηθον), ἢ εἰς σ, καθὼς παρὰ Λακεδαιμονίοις, οἷον σιός (θεός), σάλασσα (θάλασσα), μουσίδδειν (μυθίζειν), ἀγασώς (ἀγαθούς), Ἀσαναία (Ἀθηναία). Πρβ. ἐσλός (ἐσθλός).

3. σ ἔπαθε πολλὰς μεταβολὰς εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον.

α') Εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀφανίζεται μεταξὺ δύο φωνηέντων, τὰ ὁποῖα οὕτως ἐστηρίζοντο διὰ τοῦ δίγαμμα, οἷον πᾶα (πᾶά, παΓα, πᾶσα), μῶά (μῶΓα, μῶσα). Ἀφανίζεται καὶ ἑπομένου τοῦ θ, οἷον ἔμποθεν (ἔμπροσθεν), ὄπιθεν (ὄπισθεν).

β') Μεταβαίνει παρὰ Λακεδαιμονίοις εἰς τὸ ἑπόμενον σύμφωνον, οἷον ἴττω (ἴστω), ἐττόν (ἐς τόν), διδάκκη διδάσκη).

γ') Μεταβαίνει εἰς ρ, μάλιστα παρὰ Λακεδαιμονίοις, οἷον ἵππορ (ἵππος), πόϊρ (παῖς), εἰς δὲ τοὺς Σικελιώτας καὶ εἰς ν, οἷον ἥρων (ἥρως), πρβ. ἐντί (ἐστί).

δ') Μεταβαίνει εἰς τὸ τ, οἷον τύ, τοί, τέ (σύ, σοί, σέ),

εἴκατι (εἴκοσι), Ποτειδᾶν (Ποσειδῶν)· μάλιστα εἰς τὰς ῥηματικὰς καταλήξεις, φατί, δίδωτι, ἔτι εἰς τὰ προτί, ποτί (πρός), μέταυλος (μέσαυλος)· λέγουσι δὲ καὶ οἱ Δωριεῖς σί (τί), σᾶτες (τῆτες).

ε') Ἐπιῤῥωννύεται διά τινος τῶν διὰ τοῦ οὐρανίσκου προφερομένων, οἷον ὄρνιξ (ὄρνις), κλάξ (κλείς), μάλιστα εἰς τοὺς Μέλλοντας τῶν εἰς ζω καὶ άω, οἷον θερίξω (θερίσω, θεριῶ), καὶ εἰς τὰ ἐκ τούτων παράγωγα ὀνόματα, κιθάριξις (κιθάρισις).

ς') Διπλασιάζεται, ὅπου κεῖται ἀντὶ τοῦ πτ, οἷον πέσσω, πίσσω (πέπτω, πίπτω). Πρβ. §. 12. 1.

ζ') Κεῖται ἀντὶ τοῦ ν̄, εἰς μόριά τινα, μάλιστα κατὰ τοὺς Αἰολεῖς, οἷον αἰές (αἰέν, ἀεί), καὶ εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον αις καὶ οις, ἀντὶ τοῦ ᾶν καὶ οῦν, οἷον γέλαις (γελᾶν), κατὰ δὲ τοὺς Δωριεῖς κανονικῶς εἰς τὴν κατάληξιν τοῦ πρώτου Πληθυντ. Ἐνεργ. προσώπου, οἷον προκόπτομες (προκόπτομεν).

§. 14.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΕΥΦΩΝΙΑΣ.

Ἡ περὶ εὐφωνίας κρίσις τῶν Δωριέων παραλλάττει κατὰ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς διαλέκτου των. Μεταχειρίζονται ἐπὶ τούτῳ τὴν συστολὴν, τὴν μετάθεσιν καὶ τὴν παρένθεσιν.

Α'. Περὶ συστολῆς. Ἀποβάλλοντες τὸ τελευταῖον φωνῆεν τῆς προθέσεως, καθὼς οἱ Ἐποποιοὶ, συμπλέκουσι τὰ συμπίπτοντα σύμφωνα κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας.

1. Εἰς τὴν σύνθεσιν μεταβάλλεται οὕτως ἡ ἀνά καὶ ποτί, οἷον ἀμβαίνειν (ἀναβαίνειν), ἀμμένειν (ἀναμένειν), ἀλλύειν (ἀναλύειν), ἀγκρούομαι (ἀνακρούομαι). Τὸ δὲ τ τοῦ κατά μεταβαίνει εἰς τὸ ἑπόμενον σύμφωνον, οἷον κακκέχυται (κατακέχυται), κάββαλε (κατέβαλε), κάππεσε (κατέπεσε), κάλλιπον (κατέλιπον), καμμύω (καταμύω), ἐκτὸς ὅταν ἀκολουθῇ δασὺ, οἷον κατθανών.

2. Ἐκτὸς τῆς συνθέσεως, ἑπομένης πτώσεως, ἂμ φόνον (ἀνὰ φόνον), ἂν νέκυας (ἀνὰ νέκυας), καδ δύναμιν (κατὰ δύναμιν), καπφάλαρα (κατὰ φάλαρα), καττῶ (κατὰ τοῦ), ποττώς (ποτὶ τώς, πρὸς τούς), καττάδε (κατὰ τάδε). Καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ ἀρχαία γλῶσσα μεταβάλλει τὰ ληκτικὰ σύμφωνα ἑκάστης λέξεως, οἷον τὸμ πόλεμον, ἐμ πᾶσι, τὸγ χρόνον, καθὼς καὶ γράφεται εἰς τὰς ἐπιγραφάς.

Β'. Περὶ μεταθέσεως. Συμβαίνει αὕτη ἡ μεταβολὴ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς. Κοινὰ δὲ εἰς τοὺς Δωριεῖς καὶ Ἐποποιοὺς εἶναι· δρακείς (δαρκείς, δέρκομαι), κραδία (καρδία), κρατερός (καρτερός), βάρδιστος (βράδιστος), τέτρατος (τέταρτος).

Γ'. Περὶ παρενθέσεως. Καὶ αὕτη εἶναι κοινὴ τῶν Ἐποποιῶν, οἷον ἤμβροτον (ἥμαρτον, ἤμβρατον), πρβ. μέμβλεται. Δωρικὸν δὲ εἶναι ἐμβραμένη (εἱμαρμένη).

§. 15.
ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΥ.

α') Εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἀποβάλλεται δι' ἀποστρόφου καὶ τὸ ι τῆς Δοτικῆς τῆς Γ'. Κλίσεως, ὡς τὸ Ὁμηρ. ἀστέρ' ὀπωρινῷ. Συνηθίζουσι τοῦτο καὶ οἱ Αἰολεῖς, οἷον ἐπ' ἰχνύ' ἀνειρύσασαι. Οἱ αὐτοὶ ἀποβάλλουσι τὸ ι τῆς περί προθέσεως, πρὸ συμφώνων καὶ φωνηέντων*), κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἄν (ἀνά), καὶ πάρ (παρά). Καὶ συνθέτοντες δὲ αὐτὴν τὴν πρόθεσιν, διπλασιάζουσι τὸ ρ, οἷον πεῤῥέθηκε (περιέθηκε).

β') Ἀποβάλλουσι καὶ τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ἐπομένης λέξεως, προηγουμένου μακροῦ φωνήεντος, κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς, οἷον ποῦ 'στιν, ὦ 'λεύθερε. Καὶ εἰς δὲ ποιητὰς ἀποβάλλεται καὶ διφθόγγου τὸ πρῶτον φωνῆεν παραπλησίως, οἷον τῶ 'υβούλοιο (τωὐβούλοιο, τοῦ Εὐβούλου).

§. 16.
ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΣ.

Κατὰ τοὺς κανόνας τῆς συναιρέσεως μεταχειρίζονται οἱ Δωριεῖς καὶ τὴν Κρᾶσιν, ὥστε τὸ καί πρὸ ε κιρνᾶται εἰς κή, οἷον κῆφα (καὶ ἔφα), κἠγών (καὶ ἐγών), κἤπειτα (καὶ ἔπειτα), κἦπε (καὶ εἶπε). Ἐξαιρέτως κιρνᾶται τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπομένης λέξεως, οἷον ὡ 'ξ (ὁ ἐξ), ὥτερος (ὁ ἕτερος), καὶ προσγινομένου τοῦ καί, χὤδωνις (καὶ ὁ Ἄδωνις), χὤτερος (καὶ ὁ ἕτερος).

§. 17.
ΠΕΡΙ ΚΛΙΣΕΩΣ.

α') Ἐπειδὴ ἡ ἀρχαιοτάτη γλῶσσα δὲν εἶχε Δυϊκὸν ἀριθμὸν, οὐδὲ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος εἶχεν αὐτόν. Εἶναι δὲ ἀρχαῖος κατ' ἀποκοπὴν σχηματισμὸς τοῦ Πληθυντικοῦ, τὸν ὁποῖον μετὰ ταῦτα συνέστειλεν ἡ χρῆσις εἰς τὴν τοῦ δύο σημασίαν. Τοῦτο δεικνύεται ἐκ τῆς συμφωνίας τῶν Πληθυντικῶν ἄμμε, ὔμμε μετὰ τῶν Δυϊκῶν τῆς Γ'. Κλίσεως **).

β') Ἡ ἀρχαία γλῶσσα κατὰ τὰς Δοτικὰς δὲν ὑπογράφει τὸ ι, ἀλλὰ τὸ προσπαραγράφει. Οἱ δὲ Δωριεῖς φαίνεται ὅτι καὶ ἀπέβαλον αὐτὸ, γράφοντες τῶ σοφῶ (τῷ σοφῷ).

---

*) Πίνδ. Ὀλ. 6, 65. (38.).

**) Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ποιητὰς εὑρίσκονται Δυϊκοὶ ἔχοντες τῶν Πληθυντικῶν τὴν σημασίαν. Ὀδύσσ. θ'. 49., Ἰλ. ε'. 487., Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 487. 501.

γ') Ἡ Γενικὴ τῶν τριῶν Κλίσεων ἔχει σταθερὸν ο̄, καθὼς ἡ Δοτικὴ τὸ ῑ. Τοῦτο τὸ ο̄ εἰς μὲν τὴν Γ'. Κλίσιν πρὸς διάκρισιν τῆς Β'., εἰς δὲ τὴν Α'. Κλίσιν πρὸς διάκρισιν τῶν εἰς αὐτὴν ἀρσενικῶν σχηματισμῶν, προσλαμβάνει τὸ ς̄. Ὅθεν κατὰ μὲν τὴν Α'. Κλίσιν τῶν ἀρσενικῶν εἰς ης ὀνομάτων ἡ Γενικὴ εἶναι εο, εω, Δωρ. ευ (Ἀττ. ου), τῶν εἰς ας ἡ Γενικὴ αο, ᾱ· ἐπειδὴ εἰς τὰς Γενικὰς ης καὶ ας τὸ ο̄ καταπίνεται ὑπὸ τῶν ἐπικρατεστέρων φωνηέντων. Εἰς δὲ τὴν Β'. Κλίσιν ἡ Γενικὴ (οο, οιο), ω̄, εω, ωο (Ἀττ. ου), ἔτι εἰς τὴν Γ'. Κλίσιν ἡ Γενικὴ ος, ἤτε προηγουμένου φωνήεντος, οἷον εος, ηος, ειος, ευς (αος), ως (ους, εως), ἢ προηγουμένου συμφώνου.

δ') Ὁ ἀρχαιότατος σχηματισμὸς τῆς Πληθ. Γενικῆς ἦτον αων καὶ εων, ὁ ὁποῖος συναιρεῖται εἰς ᾶν (Ἀττ. ῶν).

ε') Ἡ Ἑν. καὶ Πληθ. Δοτικὴ λήγει ἐξ ἀρχῆς εἰς ῑ, προηγουμένου σ̄ εἰς τὴν Πληθ. Δοτικήν.

§. 18.

ΚΛΙΣΙΣ Α'.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων εἶναι προφανὲς, ὅτι οἱ Δωριεῖς εἶχον τὸ ᾱ ὡς χαρακτῆρα τῆς αὐτῶν διαλέκτου. Εἰς δὲ τοὺς Αἰολεῖς κεῖται τοῦτο καὶ ἀντὶ τῆς τῶν ἀρσενικῶν εἰς ης ἢ ας καταλήξεως, οἷον Θυέστα *).

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ Α'. ΚΛΙΣΕΩΣ.

Θηλυκά	Ἀρσενικά
Ἑνικός.	
Ὀνομ. -α	-ας καὶ -α
Γεν. -ας (Λακ. -αρ) **)	-αο (Βοιωτ.), εο, εω ᾱ (from αο), ευ (Αἰολ.) (from εω)
Δοτ. -αι, ᾳ (Βοιωτ. ῃ)	-ᾳ
Αἰτ. -αν	-αν.
Πληθυντ. Ὀνομ. -αι (Βοιωτ. η, οἷον τῖμη)	
Γεν. -ᾶν (ἀρχ. καὶ Βοιωτ. άων, έων)	
Δοτ. -αισι (Βοιωτ. ης)	
Αἰτ. -ας ***) (Αἰολ. αις †).	

*) Πρβ. τὰ Ἐπικά· νεφεληγερέτα, εὐρυόπα.
**) Ἰδὲ §. 13. Β'. 3. γ'.
***) Ἰδὲ §. 9. 1. α'.
†) Ἡ κατάληξις ᾶς εἰς τοὺς Δωριεῖς εἶναι καὶ βραχεῖα. Εὑρίσκεται δὲ οὕτω καὶ εἰς ἀρχαίους τινὰς Ἐποποιοὺς, οἷον Ἡσίοδ. μετὰ τροπὰς ἠελίοιο.

§. 19.

ΚΛΙΣΙΣ Β'.

α') Ἡ εἰς αος κατάληξις, καθὼς εἴρηται ἀνωτέρω §. 2., συναιρεῖται εἰς ας. Τὸ δὲ ς τοῦτο τῶν καταλήξεων κατά τινα ἔθνη Δωρικά, μάλιστα τοὺς Λακεδαιμονίους, μεταβαίνει εἰς ρ *).

β') Ἡ Ἑν. Γενικὴ λήγει εἰς ω, γενόμενον ἐκ τοῦ οο, οἷον ἐφάβω, νότω. Σπανίως εὑρίσκεται εἰς τὴν Πληθ. Γενικὴν ἡ κατάληξις άων, οἷον ψηφάων.

γ') Ἡ Πληθ. Αἰτιατικὴ κυρίως μὲν λήγει εἰς οος, μεταβάλλεται δὲ κατὰ Γενικοὺς κανόνας εἰς ως, τὸ ὁποῖον εἰς ἀρχαιοτέραν γραφὴν ἐκφράζεται διὰ τοῦ ος, οἷον τὼς λύκως (τοὺς λύκους). Τῶν Αἰολέων τινὲς, φυλάττοντες καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, παρενέθετον, καθὼς καὶ εἰς τὴν τῆς Α'. Κλίσεως Πληθ. Αἰτιατικὴν, τὸ ι, οἷον καττοὶς νόμοις (κατὰ τοὺς νόμους). Ἀναλόγως μὲ τὴν πρώτην Κλίσιν εἶναι καὶ ἐνταῦθα εἰς τὴν Πληθυντ. Δοτικὴν ἡ σι κατάληξις, οἷον νόμοισι.

δ') Ἡ ὀνομαζομένη Ἀττικὴ Κλίσις εἰς ως καὶ ων εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον.

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ Β'. ΚΛΙΣΕΩΣ.

Ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά.	Οὐδέτερα.
Ἑνικός.	
Ὀνομ. -ος (Λακ. -ορ)	-ον
Γεν. -ω	-ω
Δοτ. -ωι, ω (Βοιω. υ)	-ωι, ω
Αἰτ. -ον	-ον.
Πληθυντ.	
Ὀνομ. -οι (Βοιωτ. υ)	-α
Γεν. -ων (άων)	-ων
Δοτ. -οισι (Βοιωτ. υς)	-οισι
Αἰτ. -ως, ος (Αἰολ. οις)	-α.

§. 20.

ΚΛΙΣΙΣ Γ'.

Α'.

α') Ἡ μεταβολὴ τοῦ ληκτικοῦ συμφώνου κατὰ τὴν Ὀνομαστικὴν εἴρηται εἰς τὰ ἀνωτέρω (§. 13. Β'. 3. γ'. καὶ ε'.), καὶ ὅτι οἱ Δωριεῖς

*) Ἰδὲ §. 13. Β'. 3. γ'.

καὶ ἐνταῦθα ἔχουσι τὸ ᾱ, οἷον Ἕλλαν, ἐσθάς, ποιμάν, νεότας, νεότᾱτος, ἐκτὸς εἰς τὰ εἰς ηρ, εἶναι προφανέστατον.

β') Κατὰ τὴν Ἑν. Γενικὴν τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως ος σύμφωνον ἤτοι μεταβάλλεται, οἷον δ̄ εἰς τ̄, ὡς Θέμις, Θέμιτος (Θέμιδος), ὅθεν διεσώθη τὸ χάρις, χάριτος, ἢ ἐκβάλλεται τὸ δ̄, καθὼς εἰς τοὺς Ἴωνας, οἷον Πάριος (Πάριδος), Κύπριος (Κύπριδος), ἢ ἡ παραλλαγὴ κρέμαται ἐκ τῆς διαφόρου καταλήξεως τῆς Ὀνομαστικῆς, οἷον ὄρνιξ, ὄρνιχος (ὄρνις, ὄρνιθος).

γ') Κατὰ τὴν Ἑν. Δοτικὴν εἶναι καὶ ἡ Ἰωνικὴ συναίρεσις εἰς χρῆσιν, ἐκβαλλομένου τοῦ διὰ τῆς γλώσσης προφερομένου συμφώνου, οἷον Θέτι (Θέτιδι).

δ') Κατὰ τὴν Ἑν. Αἰτιατικὴν τῶν εἰς ων (ᾶν) ὀνομάτων εὑρίσκεται καὶ ὁ κατὰ συστολὴν σχηματισμὸς εἰς ω̄, οἷον Ἀπόλλω (Ἀπόλλωνα), καὶ μετὰ τοῦ ν̄, Ποτείδαν (Ποσειδάωνα, Ὀνομ. Ποτειδᾶν).

ε') Παραφέρονται ἐνίοτε οἱ Δωριεῖς κατὰ τὴν Πληθ. Γενικήν, σχηματίζοντες αὐτὴν εἰς τὰ θηλυκὰ ὀνόματα κατὰ τὴν Α'. Κλίσιν, οἷον τᾶν αἰγᾶν (αἶξ).

ς') Κατὰ τὴν Πληθ. Δοτικὴν φυλάττεται ὁ ἀνοικτὸς σχηματισμὸς εἰς εσι, σσι, οἷον κτήνεσι, παίδεσσι. Τὰ δὲ εἰς ευς ὀνόματα πολλάκις λαμβάνουσιν εἰς τὴν Δοτικὴν καὶ τὸ ψιλὸν ε̄, οἷον βασιλέσι (βασιλεῦσι), Δωριέσσι (Δωριεῦσι). Πρβ. δρομέσι (δρομεῦσι).

Β'.

1) Τῶν δὲ συναιρουμένων σχηματισμῶν ἡ Γενικὴ εος κατὰ τὰς διαλέκτους πάσχει ἤτοι ἔκτασιν φωνήεντος ἢ συναίρεσιν. Καὶ κατὰ μὲν ἔκτασιν φωνήεντος τὸ μὲν ηος καὶ ειος εἶναι Ἰωνικοὶ καὶ Ἐπικοὶ σχηματισμοί, τὸ δὲ εως Ἀττικόν· κατὰ δὲ συναίρεσιν τὸ μὲν ευς Ἰωνικὸν καὶ Δωρικόν, τὸ δὲ ους Ἀττικόν, καὶ τὸ ως (οις) Δωρικόν.

α') Τῶν κατ' ἔκτασιν σχηματισμῶν τὸ ηος εἶναι κοινὸν εἰς τοὺς Ἴωνας καὶ Δωριεῖς κατὰ τὰ εἰς ευς ὀνόματα, οἷον βασιλεύς, βασιλῆος. Οἱ Αἰολεῖς τὰ τοιαῦτα ἐκφέρουσι προπαροξυτόνως, οἷον Ὀδύσσηος. Κατὰ δέ τινας γραμματικοὺς ἦτον ὁ ειος σχηματισμὸς τῶν μεταγενεστέρων Δωριέων.

β') Τῶν δὲ κατὰ συναίρεσιν σχηματισμῶν οἱ Δωριεῖς προτιμῶσι τὸ ευς, οἷον Ἀριστοφάνευς (Ἀριστοφάνους*), γένευς (γένους).

2) Ἐκ τούτων διαλαμβάνομεν τὰς διαφόρους καταλήξεις ὡς ἐφεξῆς·

---

*) Εἰς τὴν Ἐπικὴν γλῶσσαν εὑρίσκονται ἀκόμη λείψανα ἰδιαιτέρας χρήσεως, οἷον Ὀδυσεῦς (Ὀδυσσῆος).

α') τῶν εἰς ης ὀνομάτων, τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἐνίοτε ὁ σχηματισμὸς εἰς ευς, οἷον Ἄρευς (Ἄρηος, Αἰολ.), εἶναι ἡ Γενικὴ ευς, οἷον Διογένης, Διογένευς.

β') Τῶν εἰς ις καὶ ῑ ἡ Γενικὴ (ὁμοίως Πληθ. Ὀνομαστικὴ καὶ Αἰτιατικὴ) φυλάττει τὸ ῑ, καθὼς εἰς τοὺς Ἴωνας, οἷον πόλις, πόλιος (Λακ. πόλιορ). Εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Πληθ. Δοτικὴν ἐνίοτε τὸ ῑ, οἷον πολίεσι. Ἔτι ἡ Πληθ. Αἰτιατικὴ δέχεται καὶ τὴν Ἰωνικὴν συναίρεσιν, οἷον ἀκοίτις (ἀκοίτιας).

γ') Τῶν εἰς ευς, τὴν ὁποίαν κατάληξιν οἱ Δωριεῖς μεταβάλλουσι καὶ εἰς ης, οἷον Τύδης, Ὀρφης, — ἡ μὲν Γενικὴ κλίνεται εἰς ῆος (ἰδὲ 1. α'), ἡ δὲ Πληθ. Ὀνομαστικὴ εἰς ῆς, οἷον Δωριῆς, βασιλῆς, καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον. Περὶ δὲ τῆς Πληθ. Δοτικῆς ἰδὲ Α'. ς').

δ') Τῶν εἰς ως καὶ ω, ἀνθ' ὧν οἱ Δωριεῖς ἔχουσι καὶ τὸν εἰς ος σχηματισμὸν, οἷον γέλος, ἐκφέρεται ἡ μὲν Γενικὴ διὰ τοῦ ῶς, οἷον ἀχῶς, καὶ διὰ τοῦ οῦς, οἷον Χαρικλώ, Χαρικλοῦς*), ἡ δὲ Αἰτιατικὴ Αἰολικῶς διὰ τοῦ ων ἀντὶ τοῦ Ἰωνικοῦ οῦν, οἷον τὰν Λάτων.

ε') Τῶν εἰς ας (ατος) τὰ ε̄ ἔχοντα πρὸ τῆς καταλήξεως συναιροῦνται εἰς η̄, οἷον κρῆς, κρῆ (κρέας, κρέα). Καὶ τὰ ἐκ τοιούτων σύνθετα ἐπίθετα φυλάττουσιν ἄτρεπτον τοῦ οὐσιαστικοῦ τὴν Κλίσιν, οἷον ὑψικέρατα πέτραν.

ς') Τὰ εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν λαμβάνοντα Δωρικὸν σχηματισμὸν ἀκολουθοῦσι τοῦτον καὶ κατὰ τὴν Κλίσιν, οἷον βῶς, βῶν (βοῦς, βοῦν), νᾶς (ναῦς), ναός, ναΐ, νᾶν, νᾶες, ναῶν, νᾶας.

ζ') Μερικὰ ὀνόματα ἀκολουθοῦσί τινα ἰδιαιτέραν ἀναλογίαν, οἷον Ποσειδᾶν (Ποσειδάων), Γεν. Ποσειδᾶνος, Αἰτ. Ποσείδαν ἢ Ποτείδαν (Ποσειδάονα, Α'. δ'.), Κλητ. Ποσείδαον ἢ Πόσειδαν, Αἰολ. Πόσειδον.

§. 21.
ΠΕΡΙ ΕΤΕΡΟΚΛΙΤΩΝ.

Πολλὰ τῶν ἑτεροκλίτων εἶναι κοινὰ εἰς τοὺς Δωριεῖς καὶ Ἴωνας, οἷον ἔρος, ἔρῳ, ἔρον (ἔρως, ἔρωτι, ἔρωτα), γέλος, γέλῳ, γέλον (γέλως, γέλωτι, γέλωτα). Αἰολικὴ δὲ εἶναι ἡ Κλητικὴ, Ἀριστόφανε, Σώκρατε (Ἀριστόφανες, Σώκρατες).

---

*) Ἡ γραφὴ Χαρικλοῖς (Πίνδ. Πυθ. 4. 182.) εἶναι ἀμφίβολος.

§. 22.
ΠΕΡΙ ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΩΝ.

Οἱ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς ἔχουσιν ἰδιαίτερον σχηματισμὸν τῶν Ὑποκοριστικῶν εἰς ιχος, οἷον κάδδιχος (καδίσκος), μάλιστα εἰς ὀνόματα κύρια (Βοιωτ.), οἷον Ἀμύντιχος, Λεόντιχος, Θυώνιχος. Ἡ κατάληξις αὕτη ἐνίοτε παριστάνει καὶ παραγωγικὴν συλλαβὴν, οἷον ὁσσίχος (ὅσος), ὀψιχά (ὀψέ). Ἐκτὸς τούτου τοῦ σχηματισμοῦ εὑρίσκεται καὶ ὁ εἰς υλος, οἷον μικκύλος (μικκός, μικρός), ἐρωτίλος (ἔρως)· ὅθεν καὶ Αἰσχύλος (αἶσχος), Ἡδύλος (ἡδύς).

§. 23.
ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

α') Τὰ μίαν ἔχοντα κατάληξιν ἐπίθετα ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀφ' ὧν εἶναι συνθεμένα οὐσιαστικῶν, οἷον βαθυμῆτα, ἱππότα.

β') Τὰ δικατάληκτα (ης, ες) ἀποβάλλουσι, καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον, τὸ ε πρὸ τοῦ εα ἢ εας, οἷον εὐκλέα, εὐκλέας (εὐκλεέα, εὐκλεέας).

γ') Τῶν τρικαταλήκτων τὰ μὲν εἰς ος (Λακ. ορ), α, ον λαμβάνουσι τὰς τῆς πρώτης καὶ δευτέρας Κλίσεως μεταβολὰς, καὶ εἰς τὴν Πληθ. Γενικὴν διὰ τὰ τρία γένη τὴν κατάληξιν ᾶν, τὰ δὲ εἰς ας, αινα, αν μεταβάλλονται εἰς τὸ ἀρσενικὸν, ἐντιθεμένου, καθὰ εἴρηται (§. 9. 1.), τοῦ ι, οἷον μέλαις, τάλαις (μέλας, τάλας). Παβ. τὰς Μετοχὰς κατωτ. §. 29. Α'. ς'. Τὰ δὲ εἰς ήεις, ήεσσα, ῆεν τρέπονται εἰς ᾶς, ᾶσσα, ᾶν, οἷον· ἀγλᾶς, ἀγλᾶντι, κνισσᾶντι, τιμᾶντα (ἀγλάεις, ἀγλάεντι, κνισσάεντι, τιμάεντα). Ἰδὲ §. 11. 1..

§. 24.
ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ.

1. Εἰς τοὺς ἀνωμάλους σχηματισμοὺς τῶν Παραθετικῶν εὑρίσκονται παραλλαγαὶ προερχόμεναι ἐκ τῆς εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον συνήθους μεταβολῆς φωνηέντων τε καὶ συμφώνων.

α') κάῤῥων (ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ κρέσσων, κάρσων, κάῤῥων), τουτ. κρείττων.

β') μέσδων (ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ μέζων), τουτ. μείζων. Ἰδὲ §. 12. 1.

γ') μήων (μείων), Ὑπερθετ. μεῖστος. Οὕτω καὶ χερήων (Ἰων. χερείων), τουτ. χείρων, καὶ πλήων (πλείων). Τὸ δὲ πλεῦν, πλεῦνες, οἱ Δωριεῖς ἔχουσι κοινὸν μὲ τοὺς Ἴωνας, ἀντὶ τοῦ πλέον, πλέονες.

δ') λωΐων (λῴων), — τούτου τὸ θετικὸν φαίνεται ὅτι ἦτο λῶϊς, ὅθεν τὰ λώϊα εἰς τὸν Θεόκριτον. Παραπλησίως τὸ ῥηΐων (Ἐπικ. ῥηΐτερος) γίνεται ἐκ τοῦ ῥάϊς, ῥῆϊς, ὅθεν ὑπάρχει ἔτι τὸ ἐπίῤῥημα ῥεῖα, ῥέα.

2. Σχηματίζονται καὶ εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον ἐκ συγκριτικῶν ἄλλα συγκριτικά, οἷον μάσσων, μασσότερον (μακρότερον), ἆσσον, ἀσσότερος, ἀσσότατος.

§. 25.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ.

1. δύω, δύο, Δωρ. Γεν. καὶ δυῶν.

2. τέσσαρες, Δωρ. τέττορες (ποιητ. τέτορες), καὶ Δοτ. τέτρασι (τέσσαρσι), Αἰολ. πίσυρες, Βοιωτ. πέτταρα.

3. πέντε, Αἰολ. πέμπε.

4. εἴκοσι, Δωρ. εἴκατι, ϝίκατι.

5. δώδεκα καὶ τριάκοντα εὑρίσκεται εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ κλινόμενον, τὸν δυοκαίδεκον, τριηκόντων.

6. διακόσιοι, Δωρ. διακάτιοι.

7. πρῶτος, Δωρ. πρᾶτος, πράτιστος.

§. 26.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

Α'. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἐφεξῆς·

Προσ. Α'.	Προσ. Β'.	Προσ. Γ'.
Ἑνικός. ἐγών (Αἰολ. ἔγων), ἐγώνη, ἔγωνγα (Βοιωτ. ἰώ, ἰώγα, ἱώνγα), ἐμοῦ, ἐμεύνη, μεῦ, ἐμεῦς, ἐμοῦς ἐμίν, μίν, ἐμίνη, ἐμίννη, ἐμέ, μέ.	 τύ, Λακ. τύνα, τούνη, τύνη, τύννη Βοιωτ. τύγα, τούγα, τεῦ, τεῦς, τεοῦς, τέο *) τίν, τοί, τεΐν, τίνη, τίννη τέ, τύ (ἐγκλ.), (τίν)	 εὗ, εὗς, ἑοῦς, ἵν, ἑΐν ψέ, νίν.
Δυϊκός. ἄμμε	 ὔμμε	
Πληθυντικός. ἁμές, ἄμες, ἄμμες ἁμῶν (ἀρχ. ἀμμῶν) ἁμῖν (ἀρχ. ἄμμι, ποιητ. ἆμιν) ἁμέ, ἅμμε (ἀρχ. ἄμμε).	 ὑμές, ὔμμες, Λακ. οὔμες ὔμιν (ἀρχ. ὔμμιν), ὕμμιν ὑμέ, ὕμμε (ἀρχ. ὔμμας, ὔμμε.)	 σφίν (Λακ. φίν) ψέ.

*) Ἀρχαίως τεοῖο (Ὁμηρ.). Ἄλλως εὑρίσκονται εἰς τὰς διαλέκτους ταύτας καὶ οἱ Ἰωνικοὶ σχηματισμοί· ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν.

Β'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἐφεξῆς·

Ἑνικοῦ.

1. ἐμός, ἐμά, ἐμόν (ἀρχ. ἀμός, -ά, -όν),
2. τεός, τεά, τεόν (σός, σή, σόν),
3. ἑός, ἑά, ἑόν (αὐτοῦ, κτλ.),

Πληθυντ.

1. ἁμός, ἁμά, ἁμόν (ἡμέτερος),
2. ὑμός, ὑμά, ὑμόν (ὑμέτερος),
3. σφός, σφά, σφόν (σφέτερος).

Γ'. Αἱ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, οἷον οὗτος, αὗτα, τοῦτο (κῆνος, κήνα, κῆνο), τῆνος, τήνα, τῆνο, ὅς, ἅ, ὅ, δέχονται τὰς τῆς Α'. καὶ Β'. Κλίσεως παραλλαγάς, ἐκτὸς ὅτι ἀντὶ τοῦ Θηλυκοῦ ταύτας οἱ Δωριεῖς ἔλεγον καὶ τούτας, ὅθεν καὶ τουτεί, τουτᾶ (ταύτῃ). Ἀντὶ τῆς Ἑν. Αἰτιατικῆς τῆς αὐτός ἔχουσιν οἱ Δωριεῖς μίν, καὶ μεταχειρίζονται δὲ τὸ νίν καὶ ὡς Αἰτιατικὴν Πληθυντικοῦ. Ἀντὶ τῆς Δοτικῆς αὐτῷ, αὐτῇ, κεῖται καὶ τὸ ἵν.

Δ'. Τίς, τί, Γεν. τεῦ, Δοτ. τῷ (Ἰων. τέῳ), Πληθ. Γεν. τέων, Δοτ. τοῖσι (Ἰων. τέοισι), Ὀνομ. οὐδέτ. ἴσως σά, Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σὰ μάν. Κεῖται δὲ τοῦτο κυρίως ἀντὶ τοῦ τινά, ὅθεν ἄσσα (ἄττα).

§. 27.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

Τῶν περὶ ἀναδιπλώσεως καὶ αὐξήσεως ῥηθέντων ἀνωτέρω τὰ πολλὰ ἰσχύουσι καὶ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ καὶ οἱ Δωριεῖς μεταχειρίζονται τὴν ἀναδίπλωσιν κατὰ ταὐτά, καθὼς οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Ἐποποιοί, προσάπτοντες αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς Ἀορίστους, καὶ πλάττοντες ἐκ Παρακειμένων νέους ἐνίοτε Ἐνεστῶτας. Κατὰ δὲ τὴν αὔξησιν διαφέρουσι τῶν Ἰώνων οἱ Δωριεῖς, καθ' ὅσον οὗτοι τὸ βραχὺ ᾰ αὐξάνουσι μόνον διὰ μακροῦ, οἷον ἄγω, ᾱγον, τὸ δὲ αι ἀφίνουσιν ἄτρεπτον, οἷον αἰτῶ, αἴτεον. Οἱ δὲ Αἰολεῖς κατὰ τὴν ἁπλῆν αὔξησιν φυλάττουσι τὴν συνήθη εἰς αὐτοὺς συναίρεσιν τοῦ εε (ει) εἰς η̄, οἷον ἦπον (εἶπον). Ἐκτὸς δὲ τούτων οἱ Δωρικοὶ ποιηταὶ συνηθίζουσι καὶ τὰς εἰς τοὺς Ἴωνας συνήθεις καταλήξεις τῶν παρῳχημένων χρόνων (τοῦ Παρατατικοῦ καὶ τοῦ Ἀορίστου) εἰς -σκον, -σκόμην. Ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 16. β'.

§. 28.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΧΡΟΝΩΝ.

Α'.

1. Ὁ κύριος σχηματισμὸς τοῦ Μέλλοντος φαίνεται ὅτι ἦτον -εσ- (ἐσέομαι, ἐσοῦμαι, ἐσεῦμαι). Αὕτη ἡ συλλαβὴ ἔπαθε διπλῆν μεταβολὴν, ἀποβαλλομένου ἢ τοῦ φωνήεντος (ε), ἢ τοῦ συμφώνου (σ). Καὶ ὁ μὲν εἰς σω σχηματισμὸς ἔμεινεν ἴδιος μάλιστα τῶν Αἰολέων καὶ τῶν Ἐποποιῶν, ὁ δὲ εἰς εω ἐφυλάττετο μετὰ τοῦ ἑτέρου ὑπό τε Ἰώνων καὶ Ἀθηναίων, εἰς τρόπον ὅμως, ὥστε ἀπεδόθη μόνον εἰς τὰ ὑγρὰ ῥήματα (στελέω, στελῶ). Ὅθεν καὶ κατὰ παλαιὰν συνήθειαν εἰς τοὺς Δωριεῖς καὶ Ἐποποιοὺς εὑρίσκονται σχηματισμοὶ τοιοῦτοι, κέρσω (ἀπὸ τὸ κείρω), τέρσω (ἀπὸ τὸ τείρω), ὕρσαι (ἀπὸ τὸ ὄρνυμι, ὄρω).

2. Οἱ Δωριεῖς, ἐκτείνοντες κανονικῶς τὴν παραλήγουσαν τοῦ Μέλλοντος, μεταβάλλουσι τὸ σ εἰς ξ, ὄχι μόνον εἰς τὰ περισσότερα ῥήματα τὰ εἰς ζ, σσ, ττ, τὰ ὁποῖα κοινῶς ἔχουσι σ, οἷον ἔκνιξε (ἔκνισε, ἀπὸ τὸ κνίζω)*), δικαξῶ (δικάσω, ἀπὸ τὸ δικάζω), πλάξω (πλάσω, ἀπὸ τὸ πλάττω), ἀλλ' ἔτι καὶ εἰς τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι φωνῆεν πρὸ τοῦ ω τοῦ Ἐνεστῶτος, κυρίως ὅμως ὅτε τὸ φωνῆεν τοῦ κοινοῦ Μέλλοντος εἶναι βραχὺ, οἷον γελαξῶ (γελάσω, ἀπὸ τὸ γελάω), σπανιώτερον δὲ ὅπου τὸ προηγούμενον φωνῆεν εἶναι μακρὸν, οἷον καθιξῶ, καθίξας. Οἱ δὲ ποιηταὶ μεταχειρίζονται καὶ τοῦτον τὸν σχηματισμὸν κατὰ τὴν χρείαν τοῦ μέτρου.

3. Εἰς τὰ συνῃρημένα εἰς α καὶ ε ἐπικρατεῖ τὸ α, οἷον τιμάσω, φιλάσω, μνάσομαι. Μένει δὲ τοῦτο καὶ εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους, οἷον ἐφίλασα, ἐφιλάθην, πεφιλαμένος, ἐπόνασα (ἀλλὰ καὶ ἐπόνησα). Μόνον εἰς τὸ χράομαι ἐφυλάττετο τὸ η, καθὼς καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς.

4. Περισπῶσιν οἱ Δωριεῖς καὶ τὸν εἰς σω Μέλλοντα, κλίνοντες αὐτὸν ὡς ἐκ τοῦ έω συνῃρημένον καὶ φυλάττοντες τὴν συνήθη συναίρεσιν τοῦ ου εἰς ευ, οἷον φασῶ, καρυξῶ, πεμψεῖ, νικασεῖν, πειρασεῖσθε, κεισεῦμαι**), μαθεῦμαι, τυψεῦμεν.

Β'.

Πρωτότυπος κατάληξις τοῦ Ἐνεργ. Ὑπερσυντελικοῦ φαίνεται ὅτι ἦτο κυρίως εα, ἐμβαλλομένου τοῦ ε πρὸ τοῦ ληκτικοῦ α τοῦ παρακειμένου. Ὅθεν καὶ οἱ Ἰωνικοὶ σχηματισμοί· πεποίθεα, ᾔδεε, συνῄδεατε. Τοῦτο τὸ ε εἰς τὴν ἀρχαίαν Δωρικὴν διάλεκτον ἐκτεί-

---

*) Πρβ. τὰ Ἐπικά· πολεμίξω, δαΐξω, μερμήριξε, ἀλαπάξαι.

**) Τοιοῦτοι σχηματισμοὶ κατὰ τὴν τοῦ Μέσου διάθεσιν καὶ διὰ τῆς ου διφθόγγου διέμειναν καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, οἷον πνιξοῦμαι (πνίγω), φευξεῖται (φεύγω), πευσεῖται (πυνθάνομαι), πιοῦμαι (πίνω).

νεται διὰ τοῦ ῑ, οἷον *ἐπιτετελέκεια*, *συναγαγόχεια*, *ἑστάκεια*, ἢ συναιρεῖται μετὰ τοῦ ᾱ εἰς η̄, οἷον *ᾔδη*, *ᾔδης**).

Γ'.

Ἐπειδὴ οἱ Δωριεῖς μεταβάλλουσι τὸν εἰς σω Μέλλοντα εἰς ξῶ, σχηματίζουσιν ἐνίοτε καὶ τοὺς ἀπ' ἐκείνου παραγομένους χρόνους ἀναλόγως, οἷον *ἁρμόζω*, *ἁρμοξῶ*, *ἥρμοχα*, *ἥρμογμαι*, *ἡρμόχθην*. Οὕτως *ἐλυγίχθην*, παρὰ Θεοκρίτῳ. Ὅθεν καὶ τὰ ἐκ τοιούτων ῥημάτων παράγωγα ῥήματα ἔχουσι τὸ ἀνάλογον σύμφωνον, οἷον *ἁρμόκτας* (ἁρμοστής), *ὑβρίκτας* (ὑβριστής).

§. 29.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ. α') ΠΕΡΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ.

1. Ἀντὶ τῆς τοῦ β'. καὶ γ'. προσώπου καταλήξεως -εις, -ει, οἱ Δωριεῖς ἐνίοτε προφέρουσιν ἤτοι -ες, -ε, οἷον *ἀμέλγες*, *συρίσδες*, ἢ μετὰ τῶν Αἰολέων -ης, -η, οἷον *ἐθέλησθα*, *τύπτη* (πρβ. τὸ Λακ. *διδάκκη*).

2. Μάλιστα τὰ εἰς άω συνηρημένα κατὰ τὴν Κλίσιν ἔχουσιν η̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ, οἷον *φοιτῇς*, *φοιτῇ*, *τολμῇς*, καὶ ὡσαύτως τὰ εἰς έω λαμβάνουσι πολλάκις η̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ. Οἱ δὲ Αἰολεῖς εἰς τὰ εἰς άω ῥήματα προφέρουσι τὸ β'. καὶ γ'. πρόσωπον διὰ άϊς, άϊ, οἷον *τιμάϊς*, *γελάϊς*, *τιμάϊ*, *γελάϊ*.

3. Τὸ εἰς μεν α'. Πληθυντ. πρόσωπον Δωρικῶς προφέρεται μες, οἷον *ἐρίσδομες*, *προκόπτομες*, *δεδοίκαμες*, *εὕρομες*.

4. Τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον τῶν ἀρχικῶν χρόνων ἀντὶ τοῦ σι (σιν) εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον ἔχει τι, οἷον *τύπτοντι* (τύπτουσι), *τετύφαντι* (τετύφασι), *τίθεντι* (τιθεῖσι), *ἔχωντι*, *μενεῦντι* (μενοῦσι), *ἑστάκαντι* (ἑστήκασι). Καὶ ταῦτα δὲν λαμβάνουσι τὸ ἐφελκυστικὸν ν̄. Οἱ δὲ Αἰολεῖς ἀντὶ τοῦ κοινοῦ σχηματισμοῦ ουσι συνηθίζουσι τὴν οισι (Βοιωτ. ονθι) κατάληξιν, οἷον *τύπτοισι*, *φυλάσσοισι*, *φορέοισι*, Βοιωτ. *ἀποδιδόανθι*. Πρβ. κατωτ. περὶ Μετοχῆς.

5. Τὰς αὐτὰς καταλήξεις δέχονται λοιπὸν καὶ τὰ συνηρημένα ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦσι τοὺς ἀνωτ. §. 11. κανόνας. Ὅθεν *τελεῦντι* (τελέουσι, τελοῦσι), *πεινᾶμες*, *πεινᾶντι* (πεινάουσι, πεινῶσι), ἀλλὰ καὶ *φιλέοντι*. Εὑρίσκονται δὲ τῶν εἰς άω καὶ όω πολλὰ μετασχηματισθέντα κατὰ τὴν Ἰωνικὴν συνήθειαν εἰς έω, οἷον *ἠγαπεῦν* (ἠγάπων), *χρυσεῦμες* (χρυσοῦμεν). Περὶ τοῦ Δωρικοῦ μετασχηματισμοῦ εἰς ιῶ (ιάω),

---

*) Τὸ γ'. πρόσωπον εε συναιρεῖται εἰς ει ἢ ειν, σπανίως εἰς η̄, ὅθεν τὸ Ἐπικὸν *ἑστήκειν*. Οὕτω· *βεβλήκειν*· αἰχμὴ δὲ — Ἰλ. 5, 661. Πρβ. τὸν Παρατατικὸν *ᾔσκειν* (ᾔσκεε, ᾔσκεεν).

ἀντὶ τοῦ έω, πρβ. §. 5., καὶ περὶ τῆς Αἰολικῆς ἐκτάσεως τῶν εἰς έω, ἰδὲ αὐτόθι σημ.

β') ΠΕΡΙ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ.

1. Τὸ α'. Ἑνικ. πρόςωπον φαίνεται ὅτι εἶχεν εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν τὴν μι κατάληξιν, ὅθεν οἱ Ἐπικοὶ σχηματισμοὶ ἴκωμι, ἀγάγωμι, καὶ τὸ γ'. πρόςωπον τὴν εἰς -σι, Δωρ. -τι, οἷον ἐθέλῃσι, ἐθέλῃτι.

2. Εἰς τὸ β'. Ἑνικ. πρόςωπον διεσώθη ἡ κατάληξις θα, οὖσα ἰδία τῆς ἀρχαίας γλώσσης, μάλιστα εἰς τοὺς Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς, καὶ ταῦτα ὄχι μόνον κατὰ τὴν Ὑποτακτικὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Ὁριστικὴν (ἐνίοτε καὶ κατὰ τὴν Εὐκτικήν)· οἷον ἐθέλῃσθα, Ὁριστ. ἐθέλησθα (Εὐκτ. κλαίοισθα), Αἰολ. φίλησθα, εἴπῃσθα, ποθόρησθα (προςορᾷς)*).

γ') ΠΕΡΙ ΕΥΚΤΙΚΗΣ. Κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς εὑρίσκεται εἰς τοὺς Αἰολεῖς τοῦ α'. Ἑν. προςώπου τοῦ α'. Ἐνεργ. Ἀορίστου καὶ ἡ κατάληξις εια, οἷον τύψεια, ὅθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον τὸ β'. καὶ γ'. πρόςωπον (ειας, ειε) ἔμεινεν εἰς χρῆσιν.

δ') ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ. Ἡ Προςτακτικὴ τοῦ Ἐνεστῶτος τῶν συνῃρημένων ῥημάτων ἀκολουθεῖ τοὺς περὶ συναιρέσεως κανόνας (§. 11.), οἷον ποίη (ποίεε, ποίει), ὅρη (ὅραε, ὅρα), ἐρώτη (ἐρώταε, ἐρώτα). Ἡ εἰς ε Προςτακτικὴ τοῦ β'. Ἀορίστου εἶχε πολλάκις ον, οἷον θίγον (θιγέ), λάβον (λάβε, λαβέ). Εἰς δὲ τὸ γ'. Πληθ. πρόςωπον καὶ οἱ Δωριεῖς συνήθιζον τὸν συνεσταλμένον σχηματισμὸν εἰς -ντων, οἷον κοινανεόντων, τοῦ ὁποίου τὸ ληκτικὸν ν ἐνίοτε ἀποβάλλεται, οἷον στεφανούντω.

ε') ΠΕΡΙ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ. Πρωτότυπος κατάληξις τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἦτο -εμεναι. Αὕτη ἔπαθε διπλῆν μεταβολήν·

1. δι' ἐκθλίψεως τῆς πρώτης συλλαβῆς, ὥςπερ εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον, τετυφέναι (τετυφέμεναι), τυφθῆναι (τυφθήμεναι), τιθέναι (τιθέμεναι), καὶ μετὰ μακροῦ φωνήεντος, οἷον θεῖναι (θέμεναι), δοῦναι (δόμεναι)·

2. δι' ἀποβολῆς τοῦ αι, καθὼς εἰς τοὺς Ἐπικοὺς σχηματισμοὺς, τυπτέμεν, τυφθῆμεν. Καὶ ἐκ τούτου δὲ δι' ἐκθλίψεως τῆς συλλαβῆς με ἔγεινε νέος σχηματισμὸς, ἴδιος ὢν τῶν Δωριέων, τυφθῆν (τυφθῆμεν), τύπτεν (τυπτέμεν). Αὕτη ἡ κατάληξις ἐπεκράτει μάλιστα εἰς τὰ βαρύτονα ῥήματα, οἷον βόσκεν, ἀμέλγεν, χαρέν, ὅπου σπανίως ἐκτείνεται εἰς ην (χαίρην). Τὸ δὲ ῆν σχηματίζει κανονικῶς τὰ Ἀπαρέμφατα τῶν συνῃρημένων εἰς άω ἢ έω ῥημάτων, καὶ ὅσα ἄλλα περισπῶνται, οἷον κοσμῆν, ὁρῆν, ἐλθῆν, ἰδῆν, τὰ ὁποῖα χάνουσιν εἰς τὴν Αἰολικὴν διάλεκτον τὴν περισπωμένην, οἷον κάλην, φίλην, φρόνην**). Τῶν δὲ εἰς όω ῥημάτων τὸ Ἀπαρέμφατον Ἐνεστῶτος

---

*) Ὅτι ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος τὴν ἔχει εἴς τινας σχηματισμοὺς, εἶναι γνωστόν.

**) Σπανίως εἰς ταῦτα συμβαίνει ὁ συνεσταλμένος σχηματισμὸς, κρατέν,

σχηματίζεται πολλάκις εἰς ῶν, οἷον ὑπνῶν (ὑπνοῦν), βιῶν (βιοῦν). Μετέβη τί τούτων καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον, οἷον ῥιγῶν, καὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν, οἷον ἱδρῶσα, ἱδρῶσι (ἀπὸ τὸ ἱδρόω).

ϛ') ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΗΣ. Ἀντὶ τοῦ ουσα λέγουσιν οἱ Δωριεῖς εἰς μὲν τὰ βαρύτονα οισα, εἰς δὲ τὰ συνῃρημένα ευσα, οἷον αα') ἔχοισα, πταίοισα, ββ') ζατεῦσα (ζητοῦσα), ποθορεῦσα (προσορῶσα), γελεῦσα (γελῶσα), Αἰολ. γελαῖσα. Εἰς δὲ τὰ περισπώμενα τοῦ β'. Ἀορ. οῖσα καὶ ῶσα, οἷον λαβοῖσα, λιπῶσα, Λακων. λιπῶα, πρβ. παιδδωᾶν (παιζουσῶν), ἰδὲ §. 13. Β'. 3. α'.). — Ἡ τοῦ α'. Ἀορίστου εἰς ας Μετοχὴ γινομένη ἐκ τοῦ ανς τρέπεται μάλιστα κατὰ τοὺς Αἰολεῖς εἰς αις, οἷον ταννύσαις, ῥίψαις, τελέσαις, χαρίξαισα. Οἱ αὐτοὶ ἀντὶ τοῦ Παρακειμένου -ώς, -υῖα, -ός, συνηθίζουσι τὰς Ἐνεστῶτος καταλήξεις -ων, οἷον νενοήκων (νενοηκώς), κεχλάδοντας (κεχλαδότας). Καὶ μετασχηματίζουσι τὰς εἰς ων καὶ εἰς εις, οἷον ὄρεις, στοίχεις (ὡς ἐκ τοῦ ὄρημι, στοίχημι).

Β'. ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝ. 1) Ἀρχικαὶ καταλήξεις τοῦ β'. Ἑνικ. προσώπου εἶναι -σαι καὶ -σο, διασωζόμεναι εἰς τὸν Παρακείμενον καὶ τὸν Ὑπερσυντελικὸν καὶ εἰς τὰ εἰς μι ῥήματα. Οἱ μὲν Ἴωνες ἀπέβαλλον τὸ σ̄ τοῦ παλαιοῦ τούτου σχηματισμοῦ, σχηματίζοντες εἰς εαι, ηαι, εο, αο, τὰ ὁποῖα ἡ μὲν συνήθης γλῶσσα συναιρεῖ εἰς η, ου, ω, ἡ δὲ Δωρικὴ διάλεκτος κατὰ τοὺς ἰδίους αὐτῆς περὶ συναιρέσεως κανόνας, οἷον ἐμάχευ (ἐμάχεο, ἐμάχου), ἐτύψα (ἐτύψαο, ἐτύψω).

2) Ὅτι εἰς τὴν τοῦ β'. προσώπου κατάληξιν μην ἐπικρατεῖ τὸ ᾱ, οἷον ἐτυπτόμαν, γενοίμαν, ἐξικέσθαν, ἔτι καὶ ἐτύπαν (Θεόκρ. δ'. 53.), φανερὸν καὶ ἄλλοθεν, ἰδὲ §. 2. β'.

3) Εἰς τὸ α'. Πληθ. καὶ Δυϊκ. πρόσωπον εἰς -μεθα, -μεθον, παρενθέτουσιν οἱ Δωριεῖς, καθὼς καὶ οἱ ποιηταὶ, τὸ σ̄, οἷον ἀρχώμεσθα, λασεύμεσθα (λησόμεθα), τυπτόμεσθον. Οἱ δὲ Αἰολεῖς ἐνταῦθα συνηθίζουσι -μεθε, -μεθεν, οἷον φερόμεθε, λεγόμεθεν.

4) Εἰς τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον -νται, -ντο, συμβαίνουσι καὶ εἰς τοὺς Δωριεῖς οἱ Ἰωνικοὶ σχηματισμοὶ -αται, -ατο, ἰδὲ ἀνωτ. ΚΕΦΑΛ. Α'. §. 18. Β'. β'.

5) Τοῦ Μέλλοντος εἶναι καὶ ἐνταῦθα συνηθέστερος ὁ κατὰ συναίρεσιν σχηματισμὸς, καθὼς εἰς τὸ Ἐνεργητικόν. Ἰδὲ §. 28. Α'. 4.

6) Τοῦ α'. καὶ β'. Ἀορίστου τὸ γ'. Πληθ. πρόσωπον σχηματίζεται εἰς ἁπλοῦν ν̄, συστελλομένου τοῦ προηγουμένου φωνήεντος η̄ εἰς ε̄,

---

ποιέν. Αἰολικὸς εἶναι καὶ ὁ κατὰ συναίρεσιν εἰς ς̄ σχηματισμὸς τοῦ Ἀπαρεμφάτου τῶν εἰς άω καὶ όω ῥημάτων, οἷον γελαῖς (γελάειν, γελῆν), ὑψοῖς (ὑψόειν, ὑψοῦν), καὶ τονιζόμενος κατὰ τὴν Αἰολικὴν συνήθειαν, γέλαις, ὕψοις. Πρβ. τὸ Αἰολικὸν Ἀπαρέμφατον ἦμες (ἦμεν, εἶναι).

οἷον ἐφίλαθεν (ἐφιλήθησαν), ἔμιχθεν (ἐμίχθησαν). Εἰς δὲ τὸ Ἀπαρέμφατον τούτου τοῦ χρόνου ὁ εἰς -μεν σχηματισμὸς ἦτο συνήθης εἰς τοὺς Δωριεῖς, οἷον εὑρεθῆμεν, ἡ ὁποία κατάληξις, καθάπερ εἴρηται καὶ ἀνωτέρω (Α΄. ε΄. 2.), συστέλλεται κατὰ τοὺς Αἰολεῖς εἰς ην, οἷον μεθυσθῆν, στεφανωθῆν (καὶ κατὰ Αἰολικὸν τόνον στεφανώθην).

7) Ἄλλως εὑρίσκονται καὶ εἰς τοὺς Δωριεῖς Ἰωνικαὶ ἐκτάσεις καὶ σχηματισμοὶ ἀσυναίρετοι, οἷον φαάνθεν (ἐφάνθησαν), λαφθέωντι (ληφθῶσι).

§. 30.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ.

Τὰ εἰς μι λήγοντα ῥήματα φαίνεται ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην πρωτότυπον συζυγίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Δεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς Αἰολικῆς συνηθείας, καθ' ἣν ῥημάτων τινῶν τὸ α΄. πρόσωπον τοῦ Ἐνεστῶτος ἀντὶ τοῦ ω ἐσχηματίζετο εἰς μι, ὡς ὅρημι, φίλημι, αἴνημι*) (ἡ ὁποία κατάληξις διεσώθη καὶ εἰς τῆς κοινῆς συζυγίας τὰς Εὐκτικὰς), καὶ ὅτι κυρίως ἐμπεριέχουσιν εἰς τὰς καταλήξεις των τὰ πρόσωπα, οἷον (ἐσ-μί) ἐμμί, ἐσ-σί, ἐν-τί.

Τὰ δὲ κοινὰ εἰς μι ῥήματα ἔχουσιν εἰς τοὺς Δωριεῖς τὰς ἑξῆς παραλλαγάς·

1) Ἀντὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος πρὸ τῆς καταλήξεως μι διπλασιάζεται τὸ μ̄, οἷον τίθεμμι, ἐμμί (εἰμί). Ὅτι δὲ οἱ Δωριεῖς εἰς τὰ ᾱ ἔχοντα ὡς ῥιζικὸν φωνῆεν ἀντὶ τοῦ η̄ μεταχειρίζονται τὸ ᾱ, εἶναι προφανέστατον, οἷον ἵσταμι, φαμί, φατί, Μέλλ. φασῶ. Εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ὅμως τὸ ἐκτεταμένον τῆς ῥίζης φωνῆεν μεταβάλλεται συνήθως (§. 9, 2.) εἰς ει, οἷον τίθειμι, φίλειμι**).

2) Εἰς τὸ β΄. πρόσωπον (ης) οἱ ποιηταὶ προσάπτουσι, καθὼς καὶ οἱ Ἴωνες, τὸ θα. Ἰδὲ §. 29. Α΄. β΄. 2.

3) Εἰς μὲν τὸ γ΄. Ἑν. πρόσωπον προφέρουσι -τι ἀντὶ τοῦ -σι, οἷον δίδωτι, ἵστητι, εἰς δὲ τὸ γ΄. Πληθ. πρόσωπον, ἐκβληθέντος τοῦ σ̄, φυλάττουσι τὴν συνήθη κατάληξιν, βραχυνομένου τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, οἷον τιθέντι, ἱστάντι, διδόντι, δεικνύντι.

4) Εἰς τὸ Ἀπαρέμφατον εὑρίσκονται ἐναλλὰξ οἱ σχηματισμοὶ -μεναι καὶ -μεν, οἷον τιθέμεναι, τιθέμεν, διδόμεναι, διδόμεν, ἱστάμεναι, ἱστάμεν.

5) Τὰς Μετοχὰς τῶν εἰς μι ῥημάτων μεταχειρίζονται κατὰ τοὺς

---

*) Ὅθεν καὶ τὰ Ὁμηρικὰ γ΄. πρόσωπα εἰς ησι, παμφαίνησι (Ἰλ. ε΄. 6.), προφέρησι (Ἰλ. ι΄. 323.).

**) Αὕτη ἡ μεταβολὴ διέμεινε καὶ εἰς χρόνους τινὰς τῆς κοινῆς γλώσσης, οἷον τέθεικα, εἷκα.

ἰδίους αὐτῶν περὶ εὐφωνίας κανόνας, φυλάττοντες τὰ περὶ τῶν τῆς κοινῆς συζυγίας εἰρημένα.

6) Ἐκτὸς τούτων καὶ εἰς τοὺς Δωριεῖς εὑρίσκονται ἐνίοτε οἱ κατὰ συναίρεσιν σχηματισμοὶ, οἷον τιθεῖς, τιθεῖ, διδοῖς, διδοῖ, ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου *). Καὶ παραπλησίως εἰς τὴν Ἐνεστῶτος Προστακτικὴν, τίθει, ἵει, δίδου (Αἰολ. δίδοι), ἵστη (ἵσταθι). Σπανιωτέρα δὲ καὶ μόνον εἰς τὰ σύνθετα εἶναι ἡ κατὰ τὸν β'. Ἀόριστον συστολὴ τῆς Προστακτικῆς, οἷον ἄνστα (ἀνάστηθι), ἔμβα (ἔμβηθι) **).

7) Εἰς ὅσα δὲ τὰ εἰς μι ῥήματα συμφωνοῦσι μετὰ τῶν βαρυτόνων τε καὶ συνῃρημένων, ἔχουσι τὰς αὐτὰς εἰς τοὺς Δωριεῖς συνήθεις παραλλαγὰς, οἷον θασεῦμεν (θήσομεν), θασέμεν (θήσειν), ἔτι τίθεσκον (ἐτίθην), στάσκον (ἵστην), καὶ τὸ γ'. Πληθ. τοῦ Παρατατ. καὶ β'. Ἀόρ. εἰς -σαν ἐλαττοῦται ὁμοίως κατὰ μίαν συλλαβὴν, ὥστε λήγει μόνον εἰς -ν, προηγουμένου βραχέος ἢ βραχυνθέντος τοῦ τῆς ῥίζης φωνήεντος, οἷον ἔτιθεν (ἐτίθεσαν), ἔσταν (ἔστησαν), ἔφαν (ἔφασαν), ἔδον (ἔδοσαν), ἔδῠν (ἔδυσαν).

---

*) Μόνον τὸ ἵστων (ας, α), ἀντὶ τοῦ ἵστην, ἔμεινεν Ἰωνικόν.

**) Ἐνίοτε συναιρεῖται ἰδιοσχημαιίστως καὶ τὸ Ἀπαρέμφατον, διδῶν (διδοῦν, διδόναι), Θεόκρ.

ΔΩΡΙΚΗ ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΜΙ.

ΕΝΕΣΤ. Ὁριστική	Ὑποτ.	Εὐκτική	Προστ.	Ἀπαρ.	Μετοχή.
Ἑν. ἐμμί	ὦ	(εἴην) ἔα		ἔμεναι	ὤν, ἐών *)
ἐσσί	ἦσθα	(εἴης) ἔας	ἔσο	ἔμμεναι	ὦσα, ἐοῖσα,
ἐντί	ῃ	(εἴη) ἔα	ἔστω, κτλ.	ἔμμεν **)	εὖσα, Βοιωτ.
Πληθ. εἰμές	ὦμες	εἴημες		εἴμεναι	ἰῶσα,
ἐστέ	ἦτε	εἴητε		ἤμεναι	ὄν, ἐόν.
ἐντί, ἔασι	ἔωντι	εἶεν, ἔαν		εἶμεν	
(ἔοντι)	(Βοιωτ. ἴωνθι)			εἶμες, ἦ-μεν, ἦμες	

Παρατ.

ἦν	ἦμες
ἦσθα	ἦστε
ἦς	ἦσαν

Μέλλ.

ἐσοῦμαι, ἐσεῦμαι
ἐσῇ
ἐσεῖται
ἐσείμεσθον
ἐσεῖσθον
ἐσεῖσθον
ἐσείμεσθα
ἐσεῖσθε
ἐσεῦνται.

§. 31.
ΠΕΡΙ ΜΟΡΙΩΝ.

Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ τὸ ᾱ ἀντὶ τοῦ η̄, οἷον ὅπα, πᾶ, πράν (πρώην), μάν (μήν), εἶναι φανερὸν καὶ ἄλλοθεν. Ἰδὲ §. 1.

Α'. Ἐπιῤῥήματα καὶ Σύνδεσμοι. Τούτων θεωροῦνται αἱ παραλλαγαί·

α') εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν ἀρχικῶν καὶ τελικῶν φωνηέντων, οἷον ᾱ ἀντὶ τοῦ ε̄, αἰ (εἰ), αἴθε (εἴθε), κά (κέ), αἴκα (εἰ κεν), γά (γέ). Καὶ τοῦ δὲ μορίου ἀεί ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν γραμματικῶν διάφοροι σχηματισμοί, οἷον αἰές, ἀές, ἀέ· — Αἰολ. ἀέ, αἰΐ, ἀΐ, αἰΐν,

---

*) Εἰς τοὺς Αἰολεῖς εὑρίσκεται ἡ Μετοχὴ εἷς (ἐκ τοῦ ἔντς, ὅθεν τὸ Λατιν. ens) καὶ θηλ. ἔασσα, Πληθ. ἔντες, Δοτ. ἔντεσσιν, ἔντασσιν.

**) Γράφεται εἰς τὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἔμμειν.

αἴν· Βοιωτ. καὶ Ταραντ. αἰή, ἠί. Μάλιστα εἰς τὴν κατάληξιν τε ἀναφαίνεται πολλάκις τὸ ᾱ, ἀντὶ δὲ τοῦ τ̄ τότε τίθεται κ̄ (§. 13. Α'. β'.), οἷον πόκα (πόιε), ποκά (ποτέ), ὅκα, ὅκκα (ὅτε), ὁπποκα, οὐδέποκα, εἰςόκα, ἄλλοκα. Οἱ δὲ Αἰολεῖς ἔλεγον καὶ πότα, ὅτα, ἄλλοτα·

β') εἰς τὸν μετασχηματισμὸν ἐπιῤῥηματικῶν καταλήξεων, οἷον τὸ μὲν -ζε ἀναλύεται εἰς -σδε (§. 12. 1.), ἔρασδε (ἔραζε), τὸ δὲ -δε μεταβάλλεται εἰς -δες ἢ -δις, οἷον οἴκαδες, οἴκαδις (οἴκαδε), τὸ δὲ -θε, -θεν, εἰς -θα *), πρόσθα (πρόσθεν), ἄνωθα (ἄνωθεν), ὄπισθα, ἐξόπισθα (ὄπισθεν, ἐξόπισθεν). Ἐνίοτε καὶ, μεταβαλλομένου ἐν ταὐτῷ τοῦ δασέος εἰς ψιλὸν, οἷον ἑτερῶτα (ἑτέρωθεν)·

γ') εἰς ἄλλας ἐπὶ τὸ πλεῖστον ποιητικὰς μεταβολὰς, συστολὰς καὶ ἐκτάσεις, οἷον ἧπα (ἧπον), ἁμῶ (ὁμοῦ), ὅππα (ὅπου), τηνεί (ἐκεῖ), τουτόθε, τουτῶθεν, τουτῶ (ἐντεῦθεν), τηνόθεν, τηνῶθεν (ἐκεῖθεν), πρβ. §. 13. Α'. β'. 3. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Βοιωτοὺς τὸ ει ἀντὶ τοῦ η, καθὼς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω. Καὶ οὕτως εὑρίσκομεν μεταξὺ τῶν ἐπιῤῥηματικῶν λέξεων, αὐτεί, ταυτεί, εἶ (αὐτῇ, ταυτῇ, ᾗ), πεῖ (πῇ), ἔτι εἰς ἄλλας καταλήξεις, οἷον ἔξει (ἔξω). Συστέλλεται τοῦτο καὶ εἰς ι, οἷον τουτί (ἐνταῦθα), τουτακί (τηνικαῦτα). Πρβ. τνίδε (τῇδε, ὧδε). Καὶ ἐπειδὴ εἰς τοπικὰς δηλώσεις ἐχρησίμευεν ἡ ἀρχαία Ἀττικὴ οι, οἷον Πυθοῖ, Ἰσθμοῖ, Μεγαροῖ, λαμβάνουσι ταύτην τὴν κατάληξιν καὶ μόριά τινα ἔχοντα τὴν ἐπὶ τόπου σημασίαν, οἷον ἐξοῖ (ἔξω), ἐνδοῖ (ἔνδον).

Β'. Προθέσεις. Αὗται πάσχουσι τὰς συνήθεις μεταβολὰς τῶν συμφώνων, οἷον πέδα (μετά), ὅθεν καὶ εἰς συνθέσεις, πεδέρχομαι· προτί, ποτί (πρός), καὶ εἰς συνθέσεις, ποτέχετε (προςέχετε), πέρ (περί), οἷον πὲρ αὐτᾶς, περόδοις (περιόδοις), ἄν, ἄμ (ἀπό), οἷον ἂν τᾶς ὁδῶ (ἀπὸ τῆς ὁδοῦ). Εἰς τὴν Κρητικὴν διάλεκτον εὑρίσκεται καὶ ἐν ἀντὶ τοῦ ἐς (περὶ δὲ τοῦ ζα ἀντὶ τοῦ διά, ἰδὲ §. 12. 1.). Καὶ περὶ τῶν παθῶν τῶν προθέσεων κατὰ τὰς συμπλοκὰς αὐτῶν μετ' ἄλλων λέξεων ἰδὲ §. 14.).

§. 32.
ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ.

Ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἀπέδιδον τὸν τόνον ἐξαιρέτως εἰς τὴν παραγωγικὴν συλλαβὴν, βάλλουσιν αὐτὸν οἱ Αἰολεῖς εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν ἑκάστης λέξεως. Ἐκ τούτου γίνονται αἱ ἑξῆς παραλλαγαί.

1) Προτιμῶσιν οἱ Αἰολεῖς τὰ βαρύτονα

α') ἀντὶ ὀξυτονουμένων, οἷον σόφος, κάλος, ὄξυς, βράδυς, βάρυς, ἔγων, βῶμος, θῦμος, λεῦκος. Πρβ. τὰς Μετοχὰς

*) Παράδειγμα τοῦ ἐναντίου εἴδομεν ἀνωτ. §. 29. Β'. 8.

φίλεις, στοίχεις, νενοήκων, §. 29. Α'. ϛ'. Βαρυτονεῖται δὲ καὶ τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς ἑπομένης λέξεως, οἷον τό σον (τὸ σόν)·

β') ἀντὶ περισπωμένων, οἷον σόφως, κάλως, ἅπλως. Παβ. τὰ Ἀπαρέμφατα, φίλην, κάλην, §. 29. Α'. ε'. 2.

γ') ἀντὶ προπαροξυτόνων, οἷον φιλοσόφος, ἀνθρῶπος, ἀγγέλος, καὶ εἰς Μετοχὰς, οἷον καλουμένοι, γιγνομένοι. Προπαροξυτονοῦνται δὲ πάλιν καὶ παροξύτονα, οἷον ἔφθορθαι, ἰδὲ ΕΤΥΜΟΛ. ΜΕΓ. σελ. 312. 45., καὶ Ὀδύσσιος, ἰδὲ §. 20. Β'. α'.

2) Ἐκτὸς δὲ τούτων ἀξιομνημόνευτος εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τῆς περισπωμένης, ἡ ὁποία τίθεται

α') εἰς τὰς μονοσυλλάβους λέξεις, οἷον πτῶξ, ῥῶξ, Ζεῦς, καὶ εἰς τὴν Γενικὴν τοῦ Πληθυντικοῦ, παιδῶν, Τρωῶν·

β') εἰς τοὺς Μέλλοντας χρόνους, οἷον δωσῶ, ἀσεῦμαι, ἰδὲ §. 28. 4.

γ') εἰς τὰ βαρύτονα ἐπιῤῥήματα, οὑτῶς, παντῶς, παντᾶ, κρυφᾶ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΙΟΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΩΡΙΚΑΙ.

Α΄.

ΑϜΡΑΤΡΑΤΟΙΡϜΑΛΕΙΟΙΣΚΑΙΤΟΙΣϜΑΡ
ϜΑΟΙΟΙΣΣΥΝΜΑΧΙΑΚΕΑΕΚΑΤΟΝϜΕΤΕΑ
ΑΡΧΟΙΔΕΚΑΤΟΙΑΙΔΕΤΙΔΕΟΙΑΙΤΕϜΕΠΟΣΑΙΤΕϜ
ΑΡΓΟΝΣΥΝΕΑΝΚΑΛΛΑΛΟΙΣΤΑΤΑΛΚΑΙΠΑΡ
ΠΟΛΕΜΟΑΙΔΕΜΑΣΥΝΕΑΝΤΑΛΑΝΤΟΝΚ
ΑΡΓΥΡΟΑΠΟΤΙΝΟΙΑΝΤΟΙΔΙΟΛΥΝΠΙΟΙΤΟΙΚΑ
ΔΑΛΕΜΕΝΟΙΛΑΤΡΕΙΟΜΕΝΟΝΑΙΔΕΤΙΡΤΑΓ
ΡΑΦΕΑΤΑΙΚΑΔΑΛΕΟΙΤΟΑΙΤΕϜΕΤΑΣΑΙΤΕΤ
ΕΛΕΣΤΑΑΙΤΕΔΑΜΟΣΕΝΤΕΠΙΑΡΟΙΚΕΝΕΧ
ΟΙΤΟΤΟΙΝΤΑΥΤΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ῥήτρα Αἰολικὴ καθ' ἣν Ἠλεῖοι καὶ Ἡραεῖς ποιοῦνται συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους. Ἐγένετο δὲ τοῦτο περὶ τὴν 50 Ὀλυμπιάδα, ὅτε Ἠλείοις ηὐξάνετο τὰ πράγματα. Λέγοι δὲ ἂν κατὰ τὴν παλαιὰν τὴν Ἀττικὴν φωνὴν τοιάδε·

Ἡ ῥήτρα τοῖς Ἠλείοις καὶ Ἡραείοις (Ἡραιεῦσι)· Συμμαχία εἴη ἑκατὸν ἔτη· Ἄρχοι δὲ ἂν (τῆς συμμαχίας) τοδί *)· εἰ δέ τι δέοι,

---

*) Δηλ. το ἔτος.

Α'.

*Α ϝράτρα τοῖρ Ἀλείοις καὶ τοῖς Ἀρ-
ϝαοίοις· συνμαχία κ' ἔα ἑκατὸν ϝέτεα·
ἄρχοι δέ κα τοΐ· αἰ δέ τι δέοι αἴτε ϝέπος αἴτε
ϝάργον συνέαν κ' ἀλλάλοις τά τ' ἄλλα καὶ πὰρ
πολέμω· αἰ δὲ μὰ συνέαν, τάλαντον κ' ἀρ-
γύρω ἀποτίνοιαν τῷ Δὶ Ὀλυνπίῳ τῷ κα-
δαληλημένῳ λατρειόμενον· αἰ δέ τιρ τὰ
γράφεα ταΐ καδαλέοιτο αἴτε ϝέτας αἴτε
τελέστα αἴτε δᾶμος ἐντ', ἐπιάρῳ κ' ἐνέ-
χοιτο τῷ 'νταῦτ' ἐγραμμένῳ.*

*εἴτε ἔπος εἴτε ἔργον, συνείησαν ἂν ἀλλήλοις τά τ' ἄλλα καὶ περὶ πολέμου· εἰ δὲ μὴ συνείησαν, τάλαντον ἂν ἀργυρίου ἀποτίνοιεν Διὶ Ὀλυμπίῳ τῷ ἠδικημένῳ ἀνακείμενον· εἰ δέ τις τα γράμματα τάδε παραβαίνοι, εἴτε ἔτης (ἰδιώτης), εἴτε τελεστὴς (τῶν ἐν τέλει ὄντων τις), εἴτε δῆμός ἐστιν, ἐφιέρῳ *) ἂν ἐνέχοιτο τῷ ἐνταῦθα γεγραμμένῳ.*

---

*) *Το ἐφίερον, ζημία ἱερά.*

Β'.

ΑΠΛΟΥΝΙΚΕΡΔΟΙΟΥΣΟΥΣΙΠΑΤΡΟΣ
ΠΟΛΕΜΑΡΧΙΔΑΙΟΣΟΘΥΤΑΣ
ΟΝΕΘΕΙΚΕΙΕΡΟΜΝΑΜΟΝΕΙ
ΣΑΣΚΑΙΑΡΧΙΔΑΥΧΝΟΦΟΡΕΙΣΑΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐπιγραφὴ Θεσσαλικὴ ἀνευρεθεῖσα ἐν Τουρναύῳ, πόλει ἀπεχούσῃ τῆς Λαρίσσης οὐ πολύ. Καὶ ὅτι μὲν ἀρχαία ἡ ἐπιγραφή, δῆλον, τὴν δὲ Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνεκολάφθη, ἀδύνατον εἰπεῖν. Λέγοι δὲ ἂν κατὰ τὴν Ἀττικὴν φωνὴν τοδί·

Γ'.

ΘΙΟΣ
ΤΟΥΧΑΝΑΓΑΘΑΝΑΛΕΥΑΑΡ
ΧΟΝΤΟΣΕΔΟΞΕΤΥΔΑΜΥΕΡ
ΧΟΜΕΝΙΩΝΑΓΕΔΙΚΟΝΔΑ
ΦΙΤΑΟΗΟΛΕΙΑΑΠΑΛΕΞΑΝ
ΔΡΕΙΑΣΠΡΟΞΕΝΟΝΕΙΜΕΝ
ΚΗΕΥΕΡΓΕΤΑΝΤΑΣΠΟΛΙΟΣΕΡ
ΧΟΜΕΝΙΩΝΚΗΑΥΤΟΝΚΗΕΣ
ΓΟΝΩΣΚΗΕΙΜΕΝΑΥΤΥΓΑΣ
ΚΗϜΥΚΙΑΣΕΠΑΣΙΝΚΗΑΣΦΑΛΙ
ΑΝΚΗΑΤΕΛΙΑΝΚΗΑΣΟΥΛΙΑΝ
ΚΗΚΑΤΑΓΑΝΚΗΚΑΤΑΘΑΛΑΤ
ΤΑΝΚΗΠΟΛΕΜΩΚΗΙΡΑΡΑΝΑΣΙΩ
ΣΑΣΚΗΤΑΑΛΛΑΟΠΟΤΤΑΤΥΣ
ΑΛΛΥΣΠΡΟΞΕΝΥΣΚΗ
ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐπιγραφὴ Βοιωτική, γραφεῖσα μετ' Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν τὸν κτίσαντα τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν Αἰολικὴν καλουμένην. Λέγοι δὲ ἂν κατὰ τὴν Ἀττικὴν φωνήν τάδε·

Θεὸς τύχην ἀγαθήν. Ἀλεύα ἄρχοντος ἔδοξε τῷ δήμῳ Ὀρχομενίων Ἀγέδικον Δαφίτα Αἰολέα ἀπ' Ἀλεξανδρείας πρόξενον

Β'.

Ἀπλοῦνι Κερδοίου Σωσίπατρος
Πολεμαρχίδαιος ὁ θύτας
ὀνέθεικε ἱερομναμονεί-
σας καὶ ἀρχιδαυχνοφορείσας.

Ἀπόλλωνι Κερδῴῳ Σωσίπατρος
Πολεμαρχίδαιος*) ὁ θύτης
ἀνέθηκεν ἱερομνημονήσας
καὶ ἀρχιδαφνοφορήσας.

*) Τουτ. Πολεμαρχίδου υἱός. Περὶ δὲ Ἀπόλλωνος Κερδῴου ἰδὲ Λυκόφρ. Ἀλεξ. 208. καὶ σχόλ.

Γ'.

Θίος
τοίχαν ἀγάθαν. Ἀλεύα ἄρ-
χοντος ἔδοξε τῦ δάμυ Ἐρ-
χομενίων Ἀγέδικον Δα-
φίταο Ἡολεῖα ἀπ' Ἀλεξαν-
δρείας πρόξενον εἶμεν
κὴ εὐεργέταν τᾶς πόλιος Ἐρ-
χομενίων, κὴ αὐτὸν κὴ ἐς-
γόνως κὴ εἶμεν αὐτῦ γᾶς
κὴ Ϝικίας ἔπασιν κὴ ἀσφαλί-
αν κὴ ἀτελίαν κὴ ἀσουλίαν
κὴ κατὰ γᾶν κὴ κατὰ θάλατ-
ταν, κὴ πολέμω κὴ ἰράνας ἰώ-
σας, κὴ τὰ ἄλλα ὁπόττα τῦς
ἄλλυς προξένυς κὴ
εὐεργέτης.

εἶναι καὶ εὐεργέτην τῆς πόλεως Ὀρχομενίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους καὶ εἶναι αὐτῷ γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ ἀτέλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης οὔσης, καὶ τὰ ἄλλα, ὁπόσα τοῖς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις.

Δ'.

ΕΠΕΙΔΗΤΙΜΟΣΙΟΡΟΜΙΛΗΣΙΟΡ ΠΑΡΑΓΙΝΟΜΕΝΟΡ ΕΤΤΑΝ ΑΜΕΤΕΡΑΝΠΟΛΙΝΤΑΝ ΠΑΛΑΙΑΝ ΜΩΑΝ ΑΤΙΜΑΣΔΗ ΚΑΙ ΤΑΝ ΔΙΑΤΑΝΕΠΤΑΧΟΡΔΑΝ ΚΙΣΑΡΙΞΙΝ ΑΠΟΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΡ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑΝ ΕΙΣΑΓΩΝ ΛΥΜΑΙΝΕΤΑΙ ΤΑΡ ΑΚΟΑΡ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑΤΕΤΑΡΠΟΛΥΧΟΡΔΙΑΡΚΑΙΤΑΡΚΑΙΝΟΤΑΤΟΡΤΩ ΜΕΛΙΟΡΑΓΕΝΝΕΑΚΑΙΠΟΙΚΙΛΑΝ ΑΝΤΙΑΠΛΑΡΚΑΙΤΕΤΑ ΓΜΕΝΑΡΑΜΦΙΕΝΝΥΤΑΙΤΑΝΜΩΑΝΕΠΙΧΡΩΜΑΤΟΡΣΥΝΙ ΣΤΑΜΕΝΟΣΤΑΝΤΩΜΕΛΙΟΡΔΙΕΣΙΝΑΝΤΙΤΑΡΕΝΑΡΜΟΝΙΩ ΠΟΤΤΑΝΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟΝΑΜΟΙΒΑΝΠΑΡΑΚΛΗΘΕΙΣΔΕΚΑΙ ΕΤΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΑΡ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΡ ΔΑΜΑΤΡΟΣ ΑΠΡΕΠΕΑ ΔΙΑΕΙΣΑΤΟΤΑΝΤΩΜΥΣΩ ΔΙΑΣΚΕΥΑΝΤΑΡΤΑΡΣΕΜΕΛΑΡ Ω ΔΙΝΑΡΟΥΚΕΝΔΙΚΑΤΩΡΝΕΩΡΔΙΔΑΚΚΗΔΕΔΟΧΘΑΙΦΑΝ ΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝΤΩΡΒΑΣΙΛΕΑΣΤΩΡΕΦΟΡΩΡΜΕΜΨΑΣΣΑΙΤΙ ΜΟΣΙΟΝΕΠΑΝΑΓΚΑΣΑΙΔΕΚΑΙΤΑΝΕΝΔΕΚΑΧΟΡΔΑΝΕΚ ΤΑΜΟΝΤΑΤΑΡΠΕΡΙΤΤΑΡΥΠΟΛΙΠΗΝΜΟΝΟΝΤΑΡΕΠΤΑ ΟΠΩΡΕΚΑΣΤΟΡΤΟΤΑΡΠΟΛΙΟΡΒΑΡΟΡΟΡΩΝΕΥΛΑΒΗΤΑΙ ΕΤΤΑΝΣΠΑΡΤΑΝΕΠΙΦΕΡΕΝΤΙΤΩΝΗΘΩΝΜΗΠΟΤΤΑΡΑΡΕ ΤΑΡΚΛΕΟΡΑΓΟΝΤΩΝ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ψήφισμα Λακωνικὸν κατὰ Τιμοθέου τοῦ Μιλησίου (Ἀθην. 3, 122. δ'. 8, 341. δ'.), ὡς κινοῦντος τῆς μουσικῆς καὶ παρανομήσαντος εἰς τὰ θεῖα. Ἰδὲ Βοήθιον περὶ μουσικῆς, καὶ Ἀθήναιον 14, 636. ε'., παβ. Κασσωβ. 8, 352. α'. Λέγοι δ' ἂν κατὰ τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον τοιάδε·

Ἐπειδὴ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος παραγιγνόμενος εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν τὴν παλαιὰν Μοῖσαν ἀτιμάζει, καὶ τὴν διὰ τῶν ἑπτὰ χορδῶν κιθάρισιν ἀποστρεφόμενος πολυφωνίαν εἰσάγων λυμαίνεται τὰς ἀκοὰς τῶν νέων διά τε τῆς πολυχορδίας καὶ τῆς καινότητος τοῦ μέλους ἀγεννῆ καὶ ποικίλην ἀντὶ ἁπλῆς καὶ τεταγμένης ἀμφιέννυται τὴν Μοῖσαν, ἐπὶ χρώματος συνι-

Δ'.

Ἐπειδὴ Τιμόσιορ ὁ Μιλήσιορ παραγινόμενορ ἐττὰν ἁμετέραν πόλιν τὰν παλαιὰν Μῶαν ἀτιμάσδη καὶ τὰν διὰ τᾶν ἑπτὰ χορδᾶν κισάριξιν ἀποστρεφόμενορ πολυφωνίαν εἰςάγων λυμαίνεται τὰρ ἀκοὰρ τῶν νέων διά τε τᾶρ πολυχορδίαρ καὶ τᾶρ καινότητορ τῶ μέλεορ ἀγεννέα καὶ ποικίλαν ἀντὶ ἁπλᾶρ καὶ τεταγμέναρ ἀμφιέννυται τὰν Μῶαν ἐπὶ χρώματορ συνιστάμενορ τὰν τῶ μέλεορ δίεσιν ἀντὶ τᾶρ ἐναρμονίω ποττὰν ἀντίστροφον ἀμοιβὰν, παρακληθεὶς δὲ καὶ ἐττὸν ἀγῶνα τᾶρ Ἐλευσινίαρ Δάματρος ἀπρεπέα διαείσατο τὰν τῶ μύσω διασκευὰν τὰρ τᾶρ Σεμέλαρ ὠδῖναρ οὐκ ἔνδικα τὼρ νέωρ διδάκκη, δεδόχθαι φὰν περὶ τούτων τὼρ βασιλέας τὼρ ἐφόρωρ μέμψασσαι Τιμόσιον, ἐπαναγκάσαι δὲ καὶ τᾶν ἕνδεκα χορδᾶν ἐκταμόντα τὰρ περιττὰρ ὑπολίπην μόνον τὰρ ἑπτὰ, ὅπωρ ἕκαστορ τὸ τᾶρ πόλιορ βάρορ ὁρῶν εὐλαβῆται ἐττὰν Σπάρταν ἐπιφέρεν τι τῶν ἠθῶν μὴ ποττᾶρ ἀρετᾶρ κλέορ ἀγόντων.

σταμενος τὴν τοῦ μέλους δίεσιν ἀντὶ τῆς ἐναρμονίου πρὸς τὴν ἀντίστροφον ἀμοιβήν· παρακληθεὶς δὲ καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος ἀπρεπῆ ἐπεδείξατο τὴν τοῦ μύθου διασκευὴν, τὰς τῆς Σεμέλης ὠδῖνας οὐκ ἔνδικα τοὺς νέους διδάσκει, δεδόχθαι ἔφασαν περὶ τούτων τοὺς βασιλέας τους Ἐφόρους μέμψασθαι Τιμόθεον, ἐπαναγκάσαι δὲ καὶ τῶν ἕνδεκα χορδῶν ἐκτεμόντα τὰς περιττὰς ὑπολιπεῖν μόνον τὰς ἑπτὰ, ὅπως ἕκαστος τὸ τῆς πόλεως βάρος ὁρῶν εὐλαβῆται εἰς τὴν Σπάρτην ἐπιφέρειν τι τῶν ἠθῶν μὴ πρὸς τῆς ἀρετῆς κλέος ἀγόντων.

Ε'.

ΣΥΝΘΗΚΑ ΔΙΟΝΥΣΩ ΧΩΡΩΝ.

ΕΠΙΕΦΟΡΩ ΑΡΙΣΤΙΩΝΟΣ ΜΗΝΟΣ ΑΠΕΛΛΑΙΩ Ͱ ΑΠΟΛΙΣ
ΚΑΙ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ ΛΑΣ ΒΟΤΡΥΣ ΤΙΜΑΡΧΟΣ ΝΙΚΩΝΟΣ
ϜΕ ΑΝΘΕΜΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩ ΚΑΙ ΤΟΙ ΟΡΙ
ΣΤΑΙ ϜΕ ΤΡΙΠΟΥΣ ΦΙΛΩΝΥΜΟΣ ΙΩΠΥΡΙΣΚΩ ΠΕ ΚΑΡΥ
ΚΕΙΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ͰΗΡΑΚΛΗΤΩ ΑΠΕΛΑΤΑ ΛΑΙΙΜΟΣ
ΠΥΡΡΩ ΚΝΘΡΙΝΑΞ ΦΙΛΩΤΑΣ ͰΙΣΤΙΕΙΩ ΜΕ ΕΠΙΣΤΥΛΙΟΝ
ͰΗΡΑΚΛΕΙΔΑΣ ΙΩΠΥΡΩ ΜΙΣΘΩΝΤΙ ΤΩΣ ͰΙΑΡΩΣ ΧΩΡΩΣ
ΤΩΣ ΤΩ ΔΙΟΝΥΣΩ ΕΧΟΝΤΑΣ ͰΩΣ ΕΧΟΝΤΙ ΚΑΤΑ ΒΙΩ ΚΑ
ΘΑ ΤΟΙ ͰΗΡΑΚΛΕΙΟΙ ΔΙΕΓΝΟΝ ΤΟΙ ΔΕ ΜΙΣΘΩΣΑΜΕΝΟΙ
ΚΑΡΠΕΥΣΟΝΤΑΙ ΤΟΝ ΑΕΙ ΧΡΟΝΟΝ ͰΑΣ ΚΑ ΠΡΩΓΓΥΩΣ
ΠΟΤΑΓΩΝΤΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΣΘΩΜΑ ΑΠΟΔΙΔΩΝΤΙ ΠΑΡͰΕΤΟΣ
ΑΕΙ ΠΑΝΑΜΩ ΜΗΝΟΣ ΠΡΟΤΕΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΚΕ ΜΗ ΠΡΟΣΘΑ
ΑΠΟΔΙΝΩΝΤΙ ΑΠΑΞΟΝΤΙ ΕΣ ΤΟΝ ΔΑΜΟΣΙΟΝ ΡΟΓΟΝ ΚΑΙ
ΠΑΡΜΕΤΡΗΣΟΝΤΙ ΤΟΙΣ ΣΙΤΑΓΕΡΤΑΙΣ ΤΟΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ
ϜΕΤΕΩΝ ΤΩ ΔΑΜΟΣΙΩ ΙΝΟΙ ΜΕΣΤΩΣ ΤΩΣ ΧΟΥΣ ΚΡΙΘΑΣ
ΚΟΘΑΡΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣ ͰΟΙΑΣ ΚΑ Ͱ ΑΓΑ ΦΕΡΕΙ ΠΟΤΑΞΟΝΤΙ
ΔΕ ΠΡΩΓΓΥΩΣ ΤΟΙΣ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙΣ ΤΟΙΣ ΑΕΙ ΕΠΙ ΤΩΝ
ϜΕΤΕΩΝ ΕΝ ΤΑΣ ΣΙΝ ΠΑΡΠΕΝΤΑͰΕΤΗΡΙΔΑ ͰΩΣ ΚΑ ΔΕ ΘΕ
ΛΟΝΤΕΣ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ ΔΕΚΩΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΤΙΝΙ ΚΑ
ΑΛΛΩΙ ΠΑΡΔΙΩΝΤΙ ΤΑΝ ΓΑΝ ͰΑΝ ΚΑ ΑΥΤΟΙ ΜΕΜΙΣΘΩ
ΣΩΝΤΑΙ Η ΑΡΤΥΣΩΝΤΙ Η ΑΠΟΔΩΝΤΑΙ ΤΑΝ ΕΠΙΚΑΡΠΙΑΝ
ΑΝ ΑΥΤΑ ΤΑΙ ΠΑΡͰΕΞΟΝΤΑΙ ΠΡΩΓΓΥΩΣ ͰΟΙ ΠΑΡΛΑΒΟΝ
ΤΕΣ Η ͰΟΙΣ Κ ΑΡΤΥΣΕΙ Η ͰΟΙ ΠΡΙΑΜΕΝΟΙ ΤΑΝ ΕΠΙΚΑΡ
ΠΙΑΝ ΑΝ ͰΑ ΚΑΙ ͰΟ ΕΞ ΑΡΧΑΣ ΜΕΜΙΣΘΩΜΕΝΟΣ ͰΟΣΤΙΣ
ΔΕ ΚΑ ΜΗ ΠΟΤΑΓΕΙ ΠΡΩΓΓΥΩΣ Η ΜΗ ΤΟ ΜΙΣΘΩΜΑ ΑΠΟ
ΔΙΔΩΙ ΚΑΤΤΑ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΤΟ ΤΕ ΜΙΣΘΩΜΑ ΔΙΠΛΑΕΙ
ΑΠΟΤΕΙΣΕΙ ΤΟ ΕΠΙ ΤΩͰΕΤΕΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΩΛΗΜΑ ΤΟΙΣ
ΤΕ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΣΙΤΑΓΕΡΤΑΙΣ ΤΟΙΣ ΑΕΙ
ΕΠΙ ΤΩͰΕΤΕΩΣ ͰΟΣΣΩΙ ΚΑ ΜΕΙΟΝΟΣ ΑΜΜΙΣΘΩΘΗΙ ΠΑΡ
ΠΕΝΤΕͰΕΤΗ ΤΑ ΠΡΑΤΑ ͰΟΤΙ ΚΑ ΤΕΛΕΘΕΙ ΨΑΦΙΣΘΕΝ
ͰΑΜΑ ΠΑΝ ΤΩ ΠΡΑΤΩΙ ΜΙΣΘΩΜΑΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΤΑΙ ΓΑΙ
ΠΕΦΥΤΕΥΜΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ ΤΑΣ
ΠΟΛΙΟΣ ΕΣΣΟΝΤΑΙ ΕΡΓΑΞΟΝΤΑΙ ΔΕ ΚΑΤΤΑ ΔΕΓΟΜΕΝ
ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΜΙΣΘΩΣΑΜΕΝΟΣ ΤΟΝ ΠΑΡΤΟΝ
ΑΝΤΟΜΟΝ ΤΟΝ ͰΥΠΕΡ ΠΑΝΔΟΣΙΑΣ ΑΓΟΝΤΑ ΤΟΝ ΠΑΡ
ΤΑ ͰΗΡΩΙΛΑ ΑΧΡΙ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΠΕΔΩ ΑΜΠΕΛΩΝ
ΜΕΝ ΦΥΤΕΥΣΕΙ ΜΗ ΜΕΙΟΝ Η ΔΕΚΑ ΣΧΟΙΝΩΣ ΕΛΑΙΑΝ ΔΕ
ΦΥΤΑ ΕΜΒΑΛΕΙ ΕΣ ΤΑΝ ΣΧΟΙΝΟΝ ͰΕΚΑΣΤΑΝ ΜΗ ΜΕΙΟΝ
Η ΤΕΤΟΡΑ ΕΣ ΤΑΝ ΔΥΝΑΤΑΝ ΤΑΝ ΕΛΑΙΑΣ ΕΧΕΝ ΑΙ ΔΕ
ΚΑ ΜΗ ΦΑΝΤΙ ΤΟΙ ΜΕΜΙΣΘΩΜΕΝΟΙ ΔΥΝΑΤΑΝ ΗΜΕΝ
ΕΛΑΙΑΣ ΕΧΕΝ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ ΤΟΙ ΑΕΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ͰΕΤΕ
ΩΝ ΕΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΝΑΣ ΚΑ ΕΛΛΩΣΙ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ
ΠΟΘΕΛΩΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΩ ΔΑΜΩ ΟΜΟΣΑΝΤΕΣ ΔΟΚΙΜΑ
ΞΟΝΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΑΝΓΕΛΙΟΝΤΙ ΕΝ ΑΛΙΑΙ ΘΑΣΑΜΕΝΟΙ ΤΑΝ
ΓΑΝ ΠΟΤ ΤΑΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΩΡΙΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΣΟΝΤΑΙ ΔΕ

Ε'.

Συνθήκα Διονύσω χωρῶν.

'Επὶ 'Εφόρω 'Αριστίωνος μηνὸς 'Απελλαίω ἁ πόλις καὶ τοὶ πολιανόμοι· ΑΣΒΟΤΡΥΣ Τίμαρχος, Νίκωνος, ΓΕΑΝΘΕΜΟΝ 'Απολλώνιος 'Απολλωνίω, καὶ τοὶ ὁρισταὶ ΓΕΤΡΙΠΟΥΣ Φιλώνυμος Ζωπυρίσκω, ΠΕΚΑΡΥΚΕΙΟΝ 'Απολλώνιος 'Ηρακλήτω, ΑΠΕΛΙΤΑ Δάζιμος Πύρρω, ΚΝΘΡΙΝΑΞ Φιλώτας 'Ιστιείω, ΜΕΕΠΙΣΤΥΛΙΟΝ 'Ηρακλείδας Ζωπύρω, μισθῶντι τὼς ἱαρὼς χώρως τὼς τῶ Διονύσω ἔχοντας ὡς ἔχοντι κατὰ βίω καθὰ τοὶ 'Ηρακλεῖοι διέγνον· τοὶ δὲ μισθωσάμενοι καρπεύσονται τὸν ἀεὶ χρόνον ἄς κα πρωγγύως ποτάγωντι καὶ τὸ μίσθωμα ἀποδιδῶντι παρ' ἔτος ἀεὶ Πανάμω μηνὸς προτερείᾳ κ' αἴ κ' ἔμπροσθα ἀποδινῶντι, ἀπάξοντι ἐς τὸν δαμόσιον ῥόγον καὶ παρμετρήσοντι τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἐπὶ τῶν ἐτέων τῷ δαμοσίῳ χοῒ μεστὼς τὼς χοῦς κριθᾶς καθαρᾶς δοκίμας οἵας κα ἁ γᾶ φέρῃ, ποτάξοντι δὲ πρωγγύως τοῖς πολιανόμοις τοῖς ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἐτέων ἔντασσιν παρ πενταετηρίδα ὥς κα ἐθέλοντες τοὶ πολιανόμοι δέκωνται καὶ αἴ τινί κα ἄλλῳ παρδῶντι τὰν γᾶν ἅν κα αὐτοὶ μεμισθώσωνται ἢ ἀρτύσωντι ἢ ἀποδῶνται τὰν ἐπικαρπίαν ἀν' αὐτὰ τὰ παρέξονται πρωγγύως οἱ παρλαβόντες ἢ οἷς κ' ἀρτύσῃ ἢ οἱ πριάμενοι τὰν ἐπικαρπίαν ἀν' ἃ καὶ ὁ ἐξ ἀρχᾶς μεμισθωμένος· ὅστις δέ κα μὴ ποτάγῃ πρωγγύως ἢ μὴ τὸ μίσθωμα ἀποδιδῷ καττὰ γεγραμμένα τό τε μίσθωμα διπλῇ ἀποτείσει τὸ ἐπὶ τῶ ἔτεος καὶ τὸ ἀμπώλημα τοῖς τε πολιανόμοις καὶ τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἀεὶ ἐπὶ τῶ ἔτεος ὅσσῳ κα μείονος ἀμμισθωθῇ πὰρ πέντε ἔτη τὰ πρᾶτα· ὅ,τι κα τελέθῃ ψαφισθὲν ἅμα πᾶν τῷ πράτῳ μισθώματι· καὶ τὰ ἐν τᾷ γᾷ πεφυτευμένα καὶ ᾠκοδομημένα πάντα τᾶς πόλιος ἔσσονται· ἐργάξονται δὲ καττάδε· ὁ μὲν τὸν πρᾶτον χῶρον μισθωσάμενος τὸν πὰρ τὸν ἄντομον τὸν ὑπὲρ πανδοσίας ἄγοντα τὸν πὰρ τὰ 'Ηρῴδεῖα ἄχρι τᾶς τριακονταπέδω ἀμπέλων μὲν φυτεύσει μὴ μεῖον ἢ δέκα σχοίνως, ἐλαιᾶν δὲ φυτὰ ἐμβαλεῖ ἐς τὰν σχοῖνον ἑκάσταν μὴ μεῖον ἢ τέτορα ἐς τὰν δυνατὰν γᾶν ἐλαίας ἔχεν· αἰ δέ κα μὴ φάντι τοὶ μεμισθωμένοι δυνατὰν ἦμεν ἐλαίας ἔχεν, τοὶ πολιανόμοι τοὶ ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἐτέων ἔντες καὶ αἴ τινάς κα ἄλλως τοὶ πολιανόμοι ποθέλωνται ἀπὸ τῶ δάμω, ὀμόσαντες δοκιμάξοντι καὶ ἀναγγελίοντι ἐν ἁλίᾳ θασάμενοι τὰν γᾶν ποττὰν τῶν ἐπιχωρίων· ἐπιμελήσονται δὲ

ΚΑΙΤΩΝϜΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝΔΕΝΔΡΕΩΝΑΙ ΔΕΤΙΝΑΚΑΓΗ
ΡΑΙΗΠΑΝΕΜΩΙΕΚΠΕΤΩΝΤΙΑΥΤΟΙϜΕΞΟΝΤΙΤΑΥΤΑΔΕ
ΠΑΝΤΑΠΕΦΥΤΕΥΜΕΝΑΠΑΡΕΞΟΝΤΙΚΑΙΕΝΔΕΠΩΚΟ
ΤΑϜΟΣΣΑΕΝΤΑΙΣΥΝΘΗΚΑΙΓΕΓΡΑΨΑΤΑΙΕΝΤΩΙΠΕΜ
ΠΤΩΙΚΑΙΔΕΚΑΤΩΙΕΤΕΙΑΠΟΤΩΠΟΤΕΧΕΙϜΕΤΕΟΣΗ
ΑΡΙΣΤΙΩΝ ΕΦΟΡΕΥΕΙ ΑΙ ΔΕ ΚΑ ΜΗ ΠΕΦΥΤΕΥΚΩΝΤΙ
ΚΑΤΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΕΝΠΑΡΜΕΝΤΑΝ
ΕΛΑΙΑΝ ΔΕΚΑΝΟΜΩΣ ΑΡΓΥΡΙΩ ΠΑΡΤΟΦΥΤΟΝ ϜΕΚΑ
ΣΤΟΝΠΑΡΔΕΤΑΣΑΜΠΕΛΩΣ ΔΥΟΜΝΑΣΑΡΓΥΡΙΩΠΑΡ
ΤΑΝΣΧΟΙΝΟΝϜΕΚΑΣΤΑΝ ΤΩΣ ΔΕ ΠΟΛΙΑΝΟΜΩΣ ΤΩΣ
ΕΠΙ ΤΩϜΕΤΕΟΣ ΠΟΘΕΛΟΜΕΝΩΣ ΜΕΤ ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΩΝ
ΑΠΟΤΩ ΔΑΜΩ ΜΗ ΜΕΙΟΝ Η ΔΕΚΑ ΑΝΔΡΑΣ ΑΜΦΙΣΤΑ
ΣΘΑΙ Η ΚΑ ΠΕΦΥΤΕΥΚΩΝΤΙ ΠΑΝΤΑ ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝΘΗ
ΚΑΝ ΚΑΙ ΤΩΣ ΠΕΦΥΤΕΥΚΟΤΑΣ ΑΝΓΡΑΨΑΙ ΕΣ ΔΟΓΜΑ
ΑΝΓΡΑΦΕΝ ΔΕϜΟΣΣΑ ΚΑ ΠΕΦΥΤΕΥΚΩΝΤΙ ΑΝ ΑΥΤΑ ΔΕ
ΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙ ΤΙΝΕΣ ΚΑ ΜΗ ΠΕΦΥΤΕΥΚΩΝΤΙ ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝ
ΘΗΚΑΝ ΑΝΓΡΑΨΑΝΤΩ ΚΑΙ ΕΠΕΛΑΣΘΩΤΑ ΕΠΙΖΑΜΙΑ
ΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΠΟΤΤΩΙ ΑΛΛΩΙ ΜΙΣΘΩΜΑΤΙ ΑΙ ΔΕ
ΤΙΣ ΚΑ ΕΠΙΒΗΙ Η ΝΕΜΕΙ Η ΦΕΡΕΙ ΤΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙ ϜΙΑΡΑΙ
ΓΑΙ Η ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΕΩΝ ΤΙ ΚΟΠΤΗΙ Η ΘΡΑΥΗΙ Η ΠΡΙΩΙ Η
ΑΛΛΟ ΤΙ ΣΙΝΗΤΑΙ ϜΟ ΜΕΜΙΣΘΩΜΕΝΟΣ ΕΓΔΙΚΑΞΗΤΑΙ
ϜΩΣ ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΚΑΙ ϜΟ ΤΙ ΚΑ ΛΑΒΗΙ ΑΥΤΟΣ ϜΕΞΕΙ ΤΑΣ
ΔΕ ΤΡΑΦΩΣ ΤΑΣ ΠΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΡΕΩΣΑΣ ΚΑΙ ΤΩΣ ΡΟΩΣ
ΟΥ ΚΑΤΤΑΣ ΚΑΨΟΝΤΙ ΟΥ ΔΕ ΠΑΣ ΚΑΨΟΝΤΙ ΤΩΙ ϜΥΛΑΤΙ
ΟΥ ΔΕ ΕΦΕΡΞΟΝΤΙ ΤΟ ϜΥΔΩΡΟΥ ΔΑΦΕΡΞΟΝΤΙ ΑΝ ΚΟΘΑ
ΡΙΟΝΤΙ ΔΕ ϜΟΣΣΑΚΙΣ ΚΑ ΔΕΩΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΡ ΤΑ ΑΥΤΩΝ
ΧΩΡΙΑ ΡΕΟΝΤΑ ΟΥ ΔΕ ΤΑΣ ϜΟΔΩΣ ΤΑΣ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕ
ΝΑΣ ΑΡΑΣΟΝΤΙ ΟΥ ΔΕ ΣΥΝϜΕΡΞΟΝΤΙ ΟΥ ΔΕ ΚΩΛΥΣΟΝΤΙ
ΠΟΡΕΥΕΣΘΑΙ ϜΟ ΤΙ ΔΕ ΚΑ ΤΟΥΤΩΝ ΤΙ ΠΟΙΩΝΤΙ ΠΑΡ ΤΑΝ
ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ ΤΟΙ ΑΕΣ ΕΠΙ ΤΩ ϜΕΤΕΟΣ
ΕΠΙΚΑΤΑΒΑΝΟΝΤΙ ΚΑΙ ΖΑΜΙΩΣΟΝΤΙ ΑΝ ΧΡΙϜΩ ΚΑ ΑΦΟ
ΜΟΙΩΣΩΝΤΙ ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΟΥ ΚΟΨΕΙ ΔΕ ΤΩΝ
ΔΕΝΔΡΕΩΝ ΟΥ ΔΕ ΘΡΑΥΣΕΙ ΟΥ ΔΕ ΠΡΙΩΣΕΙ ΟΥ ΔΕ ϜΙΣΟΥ
ΔΕ ϜΕΝΟΥ ΔΕ ΑΛΛΟΣ ΤΙΝ ΩΙΟΥ ΔΕ ΓΑΙΩΝ ΑΣΘΗΣΕΙ ΠΑΡ
ΤΩΣ ϜΥΠΑΡΧΟΝΤΑΣ ΟΥ ΔΕ ΣΑΡΜΕΥΣΕΙ ΑΙ ΜΗ ϜΟΣΣΑ ΚΑ
ΕΝ ΑΥΤΑΙ ΤΑΙ ΓΑΙ ϜΑΙ ΜΕΜΙΣΘΩΤΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΤΑΙ
ΟΥ ΔΕ ΤΟ ΦΙΩΝΑΣ ΕΝ ΤΑΙ ϜΙΑΡΑΙ ΓΑΙ ΠΟΙΗΣΕΙ ΟΥ ΔΕ ΑΛ
ΛΟΝ ΕΑΣΕΙ ΑΙ ΔΕ ΜΗ ϜΥΠΟΛΟΓΟΣ ΕΣΣΗΤΑΙ ϜΩΣ ΤΑΝ
ϜΙΑΡΑΝ ΓΑΝ Α ΠΙΚΙΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΤΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΝ
ΕΝ ΤΟΙΣ ΧΩΡΟΙΣ ΤΟΥΤΟΙΣ ΒΟΩΝ ΑΜΥΧΟΝ ΑΧΥΡΙΟΝ ΤΟΝ
ΜΕΝ ΒΟΩΝΑ ΤΟ ΜΕΝ ΜΑΚΟΣ ϜΙΚΑΤΙ ΚΑΙ ΔΥΩΝ ΠΟΔΩΝ
ΤΟ ΔΕ ΕΥΡΟΣ ϜΟΚΤΩ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΟΔΩΝ ΤΟΝ ΔΕ ΑΧΥΡΙΟΝ
ΜΗ ΜΕΙΟΝ ΤΟ ΜΕΝ ΜΑΚΟΣ ϜΟΚΤΩ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΟΔΩΝ ΤΟ
ΔΕ ΕΥΡΟΣ ΠΕΝΤΕ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΟΔΩΝ ΤΟΝ ΔΕ ΜΥΧΟΝ ΠΕΝ
ΤΕ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΟΔΩΝ ΠΑΝΤΑΙ ΤΑΥΤΑ ΔΕ ΠΑΡΕΞΟΝΤΙ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΕΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΘΥΡΩΜΕΝΑ
ΕΝ ΤΟΙΣ ΧΡΟΝΟΙΣ ΕΝ ϜΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΝΔΡΕΑ ΔΕΙ ΠΕΦΥ
ΤΕΥΚΗΜΕΝ ΑΙ ΔΕ ΜΗ ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΕΝ ΠΑΡ ΜΕΝ ΤΟΝ
ΒΟΩΝΑ ΓΕΞ ΜΝΑΣ ΑΡΓΥΡΙΩ ΠΑΡ ΔΕ ΤΟΝ ΑΧΥΡΙΟΝ ΤΕ

καὶ τῶν ὑπαρχόντων δενδρέων, αἰ δέ τινά κα γήρᾳ ἢ ἀνέμῳ ἐκπέτωντι, αὐτοὶ ἕξοντι· ταῦτα δὲ πάντα πεφυτευμένα παρέξοντι καὶ ἐνδεδιωκότα ὅσσα ἐν τᾷ συνθήκᾳ γεγράψαται ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει ἀπὸ τῶ ποτεχέος ἔτεος ἢ Ἀριστίων ἐφορεύει· αἰ δέ κα μὴ πεφυτεύκωντι καττὰ γεγραμμένα κατεδίκασθεν πὰρ μὲν τὰν ἐλαίαν δέκα νόμως ἀργυρίω πὰρ τὸ φυτὸν ἕκαστον, πὰρ δὲ τὺς ἀμπέλως δύο μνᾶς ἀργυρίω πὰρ τὰν σχοῖνον ἑκάσταν, τὼς δὲ πολιανόμως τὼς ἐπὶ τῶ ἔτεος ποθελομένως μετ' αὐτοὺς αὐτῶν ἀπὸ τῶ δάμω μὴ μεῖον ἢ δέκα ἄνδρας ἀμφίστασθαι αἴκα πεφυτεύκωντι πάντα καττὰν συνθήκαν, καὶ τὼς πεφυτευκότας ἀγγράψαι ἐς δόγμα, ἀγγράφεν δὲ ὅσσα κα πεφυτεύκωντι, ἀν' αὐτὰ δὲ τὰ καὶ αἴ τινές κα μὴ πεφυτεύκωντι καττὰν συνθήκαν ἀγγραψάντω καὶ ἐπελάσθω τὰ ἐπιζάμια τὰ γεγραμμένα ποττῷ ἄλλῳ μισθώματι, αἴ δέ τίς κα ἐπιβῇ ἢ νέμῃ ἢ φέρῃ τι τῶν ἐν τᾷ ἱερᾷ γᾷ ἢ τῶν δενδρέων τι κόπτῃ ἢ θραύῃ ἢ πριῷ ἢ ἄλλο τι σίνηται, ὁ μεμισθωμένος ἐκδικαξεῖται· ὡς πολιστῶν καὶ ὅ,τί κα λάβῃ αὐτὸς ἕξει· τὰς δὲ τράφως τὰς διὰ τῶν χώρων ῥεώσας καὶ τὼς ῥόως οὐ κατασκάψοντι οὐδὲ διασκάψοντι τῷ ὕδατι οὐδὲ ἐφέρξοντι τὸ ὕδωρ οὐδ' ἀφέρξοντι, ἀγκοθαρίοντι δὲ ὁσσάκις κα δέωνται τὰ πὰρ τὰ αὐτῶν χωρία ῥέοντα οὐδὲ τὰς ὁδὼς τὰς ἀποδεδειγμένας ἀράσοντι οὐδὲ συνέρξοντι οὐδὲ κωλύσοντι πορεύεσθαι· ὅτε δέ κα τούτων τι ποιῶντι πὰρ τὰν συνθήκαν, τοὶ πολιανόμοι τοὶ ἀὲς ἐπὶ τῶ ἔτεος ἐπικαταβάνοντι καὶ ζημιώσοντι ἄχρι ὧ κα ἀφομοιώσωντι καττὰν συνθήκαν· οὐ κοψεῖ δὲ τῶν δένδρεων οὐδὲ θραυσεῖ οὐδὲ πριωσεῖ οὐδὲ εἷς οὐδὲ ἓν οὐδὲ ἄλλος τήνῳ οὐδὲ γαιῶνας θησεῖ πὰρ τὼς ὑπάρχοντας οὐδὲ σαρμεύσει, αἰ μὴ ὅσσα κα ἐν αὐτᾷ τᾷ γᾷ ᾇ μεμίσθωται οἰκοδομῆται, οὐδὲ τοφίωνας ἐν τᾷ ἱερᾷ γᾷ ποιήσει, οὐδὲ ἄλλον ἐάσει, αἰ δὲ μή, ὑπόλογος ἐσσεῖται ὡς τὰν ἱερὰν γᾶν ἀδικιῶν. οἰκοδομησεῖται δὲ καὶ οἰκίαν ἐν τοῖς χώροις τούτοις, βοῶνα, μυχὸν, ἀχύριον· τὸν μὲν βοῶνα τὸ μὲν μᾶκος Ϝίκατι καὶ δυῶν ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος ὀκτὼ καὶ δέκα ποδῶν, τὸν δὲ ἀχύριον μὴ μεῖον τὸ μὲν μᾶκος ὀκτὼ καὶ δέκα ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος πέντε καὶ δέκα ποδῶν· τὸν δὲ μυχὸν πέντε καὶ δέκα ποδῶν. πάντα ταῦτα δὲ παρέξοντι οἰκοδομημένα καὶ στεγόμενα καὶ τεθυρωμένα ἐν τοῖς χρόνοις ἐν οἷς καὶ τὰ δένδρεα δεῖ πεφυτευκῆμεν· αἰ δὲ μή, κατεδίκασθεν, πὰρ μὲν τὸν βοῶνα ἓξ μνᾶς ἀργυρίω, πὰρ δὲ τὸν ἀχύριον τέ-

ΤΟΡΑΣΜΝΑΣΑΡΓΥΡΙΩΠΑΡ ΔΕΤΟΝΜΥΧΟΝΤΡΙΣ ΜΝΑΣ
ΑΡΓΥΡΙΩ ΤΩΝ ΔΕ ΞΥΛΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΡΥΜΟΙΣ ΟΥ ΔΕ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΚΙΡΟΙΣ ΟΥ ΠΩΛΗΣΟΝΤΙ ΟΥ ΔΕ ΚΟΨΟΝΤΙ
ΟΥ ΔΕ ΕΜΠΡΗΣΟΝΤΙ ΟΥ ΔΕ ΑΛΛΟΝ ΕΑΣΟΝΤΙ ΑΙ ΔΕ ΜΗ
ͰΥΠΟΛΟΓΟΙ ΕΣΣΟΝΤΑΙ ΚΑΤΤΑΣ ΡΗΤΡΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΤΑΝ
ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΕΣ ΔΕ ΤΑ ΕΠΟΙΚΙΑ ΧΡΗΣΟΝΤΑΙ ΞΥΛΟΙΣ ΕΣ
ΤΑΝ ΟΙΚΟΔΟΜΑΝ ͰΟΙΣ ΚΑ ΔΗΛΩΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΣ ΑΜ
ΠΕΛΩΣ ΤΩΝ ΔΕ ΞΗΡΩΝ ΚΟΨΟΝΤΙ ͰΟΣΣΑ ΑΥΤΟΙΣ ΠΟΤ
ΟΙΚΙΑΝ ΕΣ ΧΡΕΙΑΝ ΤΟΙΣ ΔΕ ΣΚΙΡΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΡΥΜΟΙΣ
ΧΡΗΣΟΝΤΑΙ ΤΟΙ ΜΙΣΘΩΣΑΜΕΝΟΙ ΑΝ ΤΑΝ ΑΥΤΩ ΜΕΡΙ
ΔΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ ͰΟΣΣΑΙ ΔΕ ΚΑ ΤΑΝ ΑΜΠΕΛΩΝ Η ΤΩΝ ΔΕΝ
ΔΡΕΩΝ ΑΠΟΓΗΡΑΣΟΝΤΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΟΝΤΙ ΤΟΙ ΚΑΡ
ΠΙΖΟΜΕΝΟΙ ͰΩΣ ΗΜΕΝ ΤΟΝ ΙΣΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΑΕΙ ΟΥΧ
ΥΠΟΓΡΑΨΟΝΤΑΙ ΔΕ ΤΩΣ ΧΩΡΩΣ ΤΟΥΤΩΣ ͰΟΙ ΜΙΣΘΩ
ΣΑΜΕΝΟΙ ΟΥ ΔΕ ΤΙΜΑΜΑ ͰΟΙΣΟΝΤΙ ΟΥΤΕ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΟΥΤΕ ΤΑΣ ΕΠΙΟΙΚΟΔΟΜΑΣ ΑΙ ΔΕ ΜΗ ͰΥΠΟΛΟΓΟΣ ΕΣ
ΣΗΤΑΙ ΚΑΤΤΑΣ ΡΗΤΡΑΣ ΑΙ ΔΕ ΤΙΣ ΚΑ ΤΩΝ ΚΑΡΠΙΖΟ
ΜΕΝΩΝ ΑΤΕΚΝΟΣ ΑΦΩΝΟΣ ΑΠΟΘΑΝΕΙ ΤΑΣ ΠΟΛΙΟΣ
ΠΑΣ ΑΝΤΑΝ ΕΠΙΚΑΡΠΙΑΝ ΗΜΕΝ ΑΙ ΔΕ Χ ΥΠΟ ΠΟΛΕΜΩ
ΕΓϜΗΛΑΘΙΩΝΤΙ ͰΩΣΤΕ ΜΗ ΕΞΗΜΕΝ *ΤΩΣ ΜΕΜΙΣΘΩ
ΜΕΝΩΣ ΚΑΡΠΕΥΕΣΘΑΙ ΑΝ ͰΕΩΣΘΑΙ ΤΑΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ ΚΑ
ΘΑ ΚΑ ΤΟΙ ͰΗΡΑΚΛΕΙΟΙ ΔΙΑΓΝΩΝΤΙ ΚΑΙ ΜΗ ΗΜΕΝ ͰΥ
ΠΟΛΟΓΩΣ ΜΗΤΕ ΑΥΤΩΣ ΜΗΤΕ ΤΩΣ ΠΡΩΓΓΥΩΣ ΤΩΝ ΕΝ
ΤΑΙ ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΤΩΣ ΔΕ ΠΡΩΓΓΥΩΣ ΤΩΣ
ΑΕΙ ΓΕΝΟΜΕΝΩΣ ΠΕ ΠΡΩΓΓΥΕΥΚΗΜΕΝ ΤΩΝ ΤΕ ΜΙΣΘΩ
ΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΖΑΜΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΜΠΩ
ΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΚΑΤΑΔΙΚΑΝ ΚΑΙ ΑΥΤΩΣ ΚΑΙ ΤΑ
ΧΡΗΜΑΤΑ ͰΑ ΚΑ ΕΠΙΜΑΡΤΥΡΗΣΩΝΤΙ ΚΑΙ ΜΗ ΗΜΕΝ
ΜΗΤΕ ϜΑΡΝΗΣΙΝ ΜΗΤΕ ΠΑΛΙΝΔΙΚΙΑΝ ΜΗ ΔΕ ΚΑΤ ΑΛ
ΛΟΝ ΜΗ ΔΕ ͰΕΝΑ ΤΡΟΠΟΝ ΤΑΙ ΠΟΛΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΑΡ
ΕΧΕΝ ΜΗ ΔΕ ΤΟΙΣ ͰΥΠΕΡ ΤΑΣ ΠΟΛΙΟΣ ΠΡΑΣΣΟΝΤΑΣ ΣΙ
ΑΙ ΔΕ ΜΗ ΑΤΕΛΕΣ ΗΜΕΝ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ͰΟ ΔΕ ΤΟΝ ΔΕΥΤΕ
ΡΟΝ ΜΙΣΘΩΣΑΜΕΝΟΣ ΚΑΡΚΕΥΣΗΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΤΡΙΑ
ΚΟΝΤΑΠΕΔΩ ΤΑΣ ΠΑΤΩΝ ΤΕΤΡΩΡΩΝ ΑΓΩΣΑΣ ΕΠΙ ΤΟΝ
ΑΝΤΟΜΟΝ ΤΟΝ ΠΡΑΤΟΝ ͰΟΣΣΟΣ ΚΕΙ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙ ΠΑΝ
ΤΑ ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ͰΥΠΟΛΟΓΟΣ ΕΣΣΗΤΑΙ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΙ ΠΡΩΓΓΥΟΙ ͰΟΤΙ ΚΑ ΜΗ ΠΡΑΞΕΙ ΚΑΤΤΑΝ
ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΤΡΙΤΟΣ ͰΟ ΔΕ ΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΜΙΣΘΩ
ΣΑΜΕΝΟΣ ΚΑΡΠΕΥΣΗΤΑΙ ΑΠΟ ΤΩ ΑΝΤΟΜΩ ΤΩ ΑΝΩ
ΤΕΡΟΝ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΠΕΔΩ ΠΟΤ ΤΟΝ ΑΝΤΟΜΟΝ ΤΟΝ
ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΠΟ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΠΕΔΩ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙ
ΠΑΝΤΑ ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ͰΥΠΟΛΟΓΟΣ ΕΣΣΗ
ΤΑΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΙ ΠΡΩΓΓΥΟΙ ͰΟΤΙ ΚΑ ΜΗ ΠΡΑΞΕΙ
ΚΑΤΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ͰΟ ΔΕ ΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ
ΧΩΡΟΝ ΜΙΣΘΩΣΑΜΕΝΟΣ ΠΑΡ ΤΕ ΤΩΝ ΠΟΛΙΑΝΟΜΩΝ ΤΩΝ
ΕΠΙ ΑΡΙΣΤΙΩΝΟΣ ΕΦΟΡΩ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΙΣΤΑΝ ΚΑΙ ΠΑΡ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΑΝΟΜΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙ ΑΡΙΣΤΑΡΧΩ ΤΩ ͰΗΡΑΚΛΕΙΔΑ
ΕΦΟΡΩ ͰΑ ΑΝΘΕΜΑ ΦΙΛΩΝΥΜΩ ΤΩ ΦΙΛΩΝΥΜΩ ͰΑ ΕΜ
ΒΟΛΟΣ ͰΗΡΑΚΛΕΙΔΑ ΤΩ ΤΙΜΟΚΡΑΤΙΟΣ ΚΑΡΠΕΥΣΗ

τορας μνᾶς ἀργυρίω, πὰρ δὲ τὸν μυχὸν τρεῖς μνᾶς ἀργυρίω· τῶν δὲ ξύλων τῶν ἐν τοῖς δρυμοῖς οὐδὲ τῶν ἐν τοῖς σκίροις οὐ πωλήσοντι οὐδὲ κόψοντι οὐδὲ ἐμπρήσοντι, οὐδὲ ἄλλον ἐάσοντι· αἰ δὲ μή, ὑπόλογοι ἔσσονται καττὰς ῥήτρας καὶ καττὰν συνθήκαν· ἐς δὲ τὰ ἐποίκια χρήσονται ξύλοις ἐς τὰν οἰκοδομάν, οἷς κα δὴ λῶνται, καὶ ἐς τὰς ἀμπέλως· τῶν δὲ ξηρῶν κόψοντι ὅσσα αὐτοῖς ποτ' οἰκίαν ἐς χρείαν· τοῖς δὲ σκίροις καὶ τοῖς δρυμοῖς χρήσονται τοὶ μισθωσάμενοι ἂν τὰν αὐτῶ μερίδα ἕκαστος· ὅσσαι δέ κα τᾶν ἀμπέλων ἢ τῶν δένδρεων ἀπογηράσωντι, ἀποκαταστάσοντι τοὶ καρπιζόμενοι ὡς ἦμεν τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἀεί· οὐχ ὑπογράψονται δὲ τὼς χώρως τούτως οἱ μισθωσάμενοι, οὐδὲ τίμαμα οἴσοντι οὔτε τῶν χώρων οὔτε τᾶς ἐπιοικοδομᾶς· αἰ δὲ μή, ὑπόλογος ἐσσεῖται καττὰς ῥήτρας, αἰ δέ τίς κα τῶν καρπιζομένων ἄτεκνος ἄφωνος ἀποθάνῃ, τᾶς πόλιος πᾶσαν τὰν ἐπικαρπίαν ἦμεν· αἰ δὲ χ' ὑπὸ πολέμω ἐξηλιθιῶντι, ὥστε μὴ ἐξῆμεν τὼς μεμισθωμένως καρπεύεσθαι, ἀνεῶσθαι τὰν μίσθωσιν καθά κα τοὶ Ἡρακλεῖοι διαγνῶντι, καὶ μὴ ἦμεν ὑπολόγως μήτε αὐτὼς μήτε τὼς πρωγγύως τῶν ἐν τᾷ συνθήκᾳ γεγραμμένων· τὼς δὲ πρωγγύως τὼς ἀεὶ γενομένως πεπρωγγυευκῆμεν τῶν τε μισθωμάτων καὶ τῶν ἐπιζαμιωμάτων καὶ τῶν ἀμπωλημάτων καὶ τᾶν καταδικᾶν καὶ αὐτὼς καὶ τὰ χρήματα, ἅ κα ἐπιμαρτυρήσωντι, καὶ μὴ ἦμεν μήτε ἄρνησιν μήτε παλινδικίαν μηδὲ κατ' ἄλλον μηδὲ ἕνα τρόπον τᾷ πόλι πράγματα παρέχεν, μηδὲ τοῖς ὑπὲρ τᾶς πόλιος πρασσόντασσι· αἰ δὲ μή, ἀτελὲς ἦμεν. ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Ὁ δὲ τὸν δεύτερον μισθωσάμενος καρπευσεῖται ἀπὸ τᾶς τριακονταπέδω τὰς διὰ τῶν τετρώρων ἀγώσας ἐπὶ τὸν ἄντομον τὸν πρᾶτον, ὅσσος κ' ᾖ, καὶ πραξεῖ πάντα καττὰν συνθήκαν, καὶ ὑπόλογος ἐσσεῖται καὶ αὐτὸς καὶ τοὶ πρώγγυοι ὅτι κα μὴ πράξῃ καττὰν συνθήκαν. ΤΡΙΤΟΣ. Ὁ δὲ τὸν τρίτον χῶρον μισθωσάμενος καρπευσεῖται ἀπὸ τῶ ἀντόμω τῶ ἀνώτερον τᾶς τριακονταπέδω ποττὸν ἄντομον τὸν δεύτερον ἀπὸ τᾶς τριακονταπέδω καὶ πραξεῖ πάντα καττὰν συνθήκαν, καὶ ὑπόλογος ἐσσεῖται καὶ αὐτὸς καὶ τοὶ πρώγγυοι ὅ,τί κα μὴ πράξῃ καττὰν συνθήκαν. ΤΕΤΑΡΤΟΣ. Ὁ δὲ τὸν τέταρτον χῶρον μισθωσάμενος πάρ τε τῶν πολιανόμων τῶν ἐπὶ Ἀριστίωνος ἐφόρω καὶ τῶν ὁριστᾶν καὶ πὰρ τῶν πολιανόμων τῶν ἐπὶ Ἀριστάρχω τῶ Ἡρακλείδα ἐφόρω, ⊦Α ΑΝΘΕΜΑ Φιλωνύμω τῶ Φιλωνύμω, ⊦Α ΕΜΒΟΛΟΣ Ἡρακλείδα τῶ Τιμοκράτιος, καρπευσεῖ-

ΤΑΙ ΑΠΟ ΤΩ ΑΝΤΟΜΩ ΤΩ ΤΡΙΤΩ ΑΠΟ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ
ΠΕΔΩ ΕΠΙ ΤΟΝ ΑΝΤΟΜΟΝ ΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΩΣ ΤΕ ΤΩ
ΔΙΟΝΥΣΩ ΧΩΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΙΝΤΙΑΣ ͰΟ ΚΡΑΤΙΝΩ ΠΑΜΩ
ΧΕΙ ͰΟ ΔΕ ΑΝͰΕΛΟΜΕΝΟΣ ΕΡΓΑΞΗΤΑΙ ΤΑ ΜΕΝ ΑΛΛΑ
ΚΑΤ ΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΣ ΛΟΙΠΩΣ ΓΕΓΡΑ
ΠΤΑΙ ΤΑΣ ΔΕ ΑΜΠΕΛΩΣ ΤΑΣ ͰΥΠΑΡΧΩΣΑΣ ΕΡΓΑΞΗ
ΤΑΙ ͰΩΣ ΒΕΛΤΙΣΤΑ ͰΟΣΣΑΙ ΔΕ ΚΑ ΤΑΝ ΑΜΠΕΛΩΝ ΑΠΟΓ
ΗΡΑΣΚΩΝΤΙ ΠΟΤΙΦΥΤΕΥΣΕΙ ͰΩΣΤΕ ΑΕΙ ͰΥΠΑΡΧΕΝ ΤΟΝ
ΙΣΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΤΑΝ ΣΧΟΙΝΩΝ ΤΟΝ ΝΥΝ ͰΥΠΑΡΧΟΝΤΑ
ΕΙ ΚΑΤΙ ΤΕΤΟΡΑΣ ΣΧΟΙΝΩΣ ΑΙ ΔΕ ΜΗ ΠΡΟΚΑΔΔΕ ΑΠ ΚΑ
ΣΘΩ ΔΥΟ ΜΝΑΣ ΑΡΓΥΡΙΩ ΠΑΡ ΤΑΝ ΣΧΟΙΝΟΝ ͰΕΚΑΣΤΑΝ
ΤΑΣ ΔΕ ΕΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΣΥΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΔΕΝ
ΔΡΕΑ ΤΑ ͰΗΜΕΡΑ ΤΑ ͰΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΠΑΝΤΑ ΕΝ ΤΑΙ ΜΕ
ΡΙΔΙ ΤΑΥΤΑΙ ΠΕΡΙΣΚΑΨΕΙ ΚΑΙ ΠΟΤΙΣΚΑΨΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΚΟΨΕΙ ΤΑ ΔΕΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΙ ΤΙΝΑ ΚΑ ΓΗΡΑΙ Η ΑΝΕΜΩ
ΕΚΠΕΤΩΝΤΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙ ΜΗ ΜΕΙΩ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ
ΤΩΝ ͰΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΠΟΤΙΦΥΤΕΥΣΕΙ ΔΕ ΚΑΙ ΕΛΑΙΑΣ ΕΝ
ΤΑΙ ΨΙΛΑΙ ͰΟΜΟΛΟΓΩΣ ΠΟΙΩΝ ΤΟΙΣ ͰΥΠΑΡΧΟΝΤΑΣΣΙ
ΔΕΝΔΡΕΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΤΟΝ ͰΙΣΟΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ
ΕΝ ΤΑΙ ΑΛΛΑΙ ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ ͰΟ ΤΙ ΔΕ ΚΑ ΜΗ
ΠΡΑΞΕΙ ͰΟ ΑΝͰΕΛΟΜΕΝΟΣ ΚΑΤ ΤΑΝ ΣΥΝΘΗΚΑΝ Η ΜΗ
ΕΝ ΤΟΙΣ ΧΡΟΝΟΙΣ ΤΟΙΣ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙΣ ͰΥΠΟΛΟΓΟΣ
ΕΣΣΗΤΑΙ ΤΟΙΣ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΣΙΤΑΓΕΡΤΑΙΣ
ΤΟΙΣ ΕΠΙ ΤΩ ͰΕΤΕΟΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΝ ΤΑΙ ΑΛΛΑΙ ΣΥΝΘΗ
ΚΑΙ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ ΑΙ ΔΕ ΚΑ ΤΟΙ ΠΟΛΙΑΝΟΜΟΙ ΑΕΙ ΕΠΙ
ΤΩΝ ͰΕΤΕΩΝ ΕΝΤΕΣ ΜΗ ΠΡΑΞΩΝΤΙ ΠΑΝΤΑ ΚΑΤ ΤΑΝ
ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΑΥΤΟΙ ͰΥΠΟΛΟΓΟΙ ΕΣΣΟΝΤΑΙ ΚΑΤ ΤΑΝ
ΣΥΝΘΗΚΑΝ ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΕΜΙΣΘΩΣΑΝΤΟ ΤΑΝ ΜΕΝ
ΠΡΑΤΑΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΩ ͰΗΡΩΙΔΑ ΜΕ ΚΙΒΩ
ΤΙΟΝ ΒΟΡΜΙΩΝ ΦΙΛΩΤΑ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ͰΕΠΤΑ ΜΕΔΙ
ΜΝΩΝ ΚΑΔΔΙΧΟΣ ΠΡΩΓΓΥΩΣ ΤΩ ΣΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΙΒΩΤΙΟΝ
ΑΡΚΑΣ ΦΙΛΩΤΑ ΤΑΝ ΔΕ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ ͰΑΕΜ
ΒΟΛΟΣ ΔΑΜΑΡΧΟΣ ΦΙΛΩΝΥΜΩ ΤΕΤΡΩΚΟΝΤΑ ΜΕΔΙ
ΜΝΩΝ ΠΡΩΓΓΥΟΣ ΤΩ ΣΩΜΑΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΟ
ΔΩΡΩ ΤΑΝ ΔΕ ΤΡΙΤΑΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ ⊏ΕΓΥΙΟΝ ΠΕΙΣΙΑΣ ΛΕ
ΟΝΤΙΣΚΩ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΜΕΔΙΜΝΩΝ ΠΡΩΓΓΥΟΣ
ΤΩ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΝΣΦΑΙΡΩΤΗΡ ΕΣ ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣ
ΤΑΝ ΔΕ ΤΕΤΑΡΤΑΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ ΑΛΛΩΤΗΡΙΟΝ ΦΙΛΙΠ
ΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΩ ΔΙΑΚΑΤΙΩΝ ͰΕΒΔΕΜΗΚΟΝΤΑ ͰΟΚΤΩ
ΜΕΔΙΜΝΩΝ ΠΡΩΓΓΥΟΣ ΤΩ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΕ ΚΑΡΥΚΕΙΟΝ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ͰΗΡΑΚΛΗΤΩ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ⊏ΕΓΥΙΟΝ ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣ ΣΥΜΜΑΧΩ

ΓΑΜΕΤΡΑΣ ΧΑΙΡΕΑΣ ΔΑΜΩΝΟΣ ΝΕΑΠΟΛΙΤΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐλάβομεν ταύτην τὴν Δωρικὴν ἐπιγραφὴν ἐκ τῶν Ἡρακλεωτικῶν πινάκων τῶν σωζομένων ἔτι καὶ νῦν ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας, νο-

ται ἀπὸ τῶ ἀντόμω τῶ τρίτω ἀπὸ τᾶς τριακονταπέδω ἐπὶ τὸν ἄντομον τὸν ὁρίζοντα τώς τε τῶ Διονύσω χώρως καὶ τὰ Φιντίας ὁ Κρατίνω παμωχεῖ· ὁ δὲ ἀνελόμενος ἐργαξεῖται τὰ μὲν ἄλλα κατ τὰν συνθήκαν, καθ' ὡς καὶ τὼς λοιπὼς γέγραπται, τὰς δὲ ἀμπέλως τὰς ὑπαρχώσας ἐργαξεῖται ὡς βέλτιστα· ὅσσαι δέ κα τᾶν ἀμπέλων ἀπογηράσκωντι, ποτιφυτεύσει ὥστε ἀεὶ ὑπάρχεν τὸν ἴσον ἀριθμὸν τᾶν σχοίνων τὸν νῦν ὑπάρχοντα, ϝίκατι τέτορας σχοίνως, αἰ δὲ μή, προκαδδεδικάσθω δύο μνᾶς ἀργυρίω πὰρ τὰν σχοῖνον ἑκάσταν, τὰς δὲ ἐλαίας καὶ τὰς συκίας καὶ τὰ ἄλλα δένδρεα τὰ ἥμερα τὰ ὑπάρχοντα πάντα ἐν τᾷ μερίδι ταύτᾳ περισκαψεῖ καὶ ποτισκαψεῖ τὰ δεόμενα· καὶ αἴ τινά κα γήρᾳ ἢ ἀνέμῳ ἐκπέτωντι, ἀποκαταστασεῖ μὴ μείω τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαρχόντων, ποτιφυτευσεῖ δὲ καὶ ἐλαίας ἐν τᾷ ψιλᾷ ὁμολόγως ποιῶν τοῖς ὑπαρχόντασσι δενδρέοις καὶ τὸν ἀριθμὸν τὸν ἴσον, καθὼς καὶ ἐν τᾷ ἄλλᾳ συνθήκᾳ γέγραπται· ὅ τι δέ κα μὴ πράξει ὁ ἀνελόμενος καττὰν συνθήκαν, ἢ μὴ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς γεγραμμένοις, ὑπόλογος ἐσσεῖται τοῖς πολιανόμοις καὶ τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἐπὶ τῶ ἔτεος, καθὼς καὶ ἐν τᾷ ἄλλᾳ συνθήκᾳ γέγραπται· αἰ δέ κα τοὶ πολιανόμοι τοὶ ἐπὶ τῶν ἐτέων ἔντες μὴ πράξωντι πάντα καττὰν συνθήκαν, αὐτοὶ ὑπόλογοι ἔσσονται καττὰν συνθήκαν. Ἐπὶ τούτοις ἐμισθώσαντο τὰν μὲν πράταν μίσθωσιν ἀπὸ τῶν τῶ Ἡρωΐδα. ΜΕ ΚΙΒΩΤΙΟΝ Βορμίων Φιλώτα πεντήκοντα ἑπτὰ μεδίμνων κάδδιχος, πρώγγυος τῶ σώματος ΜΕ ΚΙΒΩΤΙΟΝ Ἀρκὰς Φιλώτα· τὰν δὲ δευτέραν μίσθωσιν ⊢Α ΕΜΒΟΛΟΣ Δάμαρχος Φιλωνύμω τετρώκοντα μεδίμνων πρώγγυος τῶ σώματος..... Θεόδωρος Θεοδώρω. τὰν δὲ τρίταν μίσθωσιν ϹΕΓΥΙΟΝ Πεισίας Λεοντίσκω τριάκοντα πέντε μεδίμνων, πρώγγυος τῶ σώματος ΚΝΣΦΑΙΡΩΤΗΡΕΣ Ἀριστόδαμος...... Τὰν δὲ τετάρταν μίσθωσιν ΑΛΛΩΤΗΡΙΟΝ Φίλιππος Φιλίππω διακατίων ἑβδεμήκοντα ὀκτὼ μεδίμνων· πρώγγυος τῶ σώματος ΠΕΚΑΡΥΚΕΙΟΝ Ἀπολλώνιος Ἡρακλήτω.

Γραμματεὺς ϹΕΓΥΙΟΝ Ἀριστόδαμος Συμμάχω,
γαμέτρας Χαιρέας Δάμωνος Νεαπολίτας.

μίζοντες μαρτυρίαν εἶναι σαφεστάτην τῆς Δωρικῆς συνηθείας. Ἐγράφη κατὰ τὸ εἰκὸς περὶ 30 πρὸ Χρ. Λέγοι δὲ ἂν κατὰ τὴν Ἀττικὴν φωνὴν τοιάδε·

Συνθήκη Διονύσου χώρων.

Ἐπὶ Ἐφόρου Ἀριστίωνος, μηνὸς Ἀπελλαίου, ἡ πόλις καὶ οἱ πολιανόμοι, ΑΣ ΒΟΤΡΥΣ Τίμαρχος Νίκωνος ϜΕ ΑΝΘΕΜΟΝ Ἀπολλώνιος Ἀπολλωνίου, καὶ οἱ ὁρισταὶ ϜΕ ΤΡΙΠΟΥΣ Φιλώνυμος Ζωπυρίσκου, ΠΕ ΚΗΡΥΚΕΙΟΝ Ἀπολλώνιος Ἡρακλείτου, ΑΙ ΠΕΛΤΑ Δάζιμος Πύῤῥου, ΚΝ ΘΡΙΝΑΞ Φιλώτας Ἱστιείου, ΜΕ ΕΠΙΣΤΥΛΙΟΝ) Ἡρακλείδης Ζωπύρου, μισθοῦσι τοὺς ἱεροὺς χώρους τοὺς τοῦ Διονύσου ἔχοντας ὡς ἔχουσι κατὰ βίου, καθὰ οἱ Ἡρακλεῶται διέγνωσαν· οἱ δὲ μισθωσάμενοι καρπώσονται τὸν ἀεὶ χρόνον ἕως ἂν ἐγγυητὰς προσάγωσι καὶ τὸ μίσθωμα ἀποδιδῶσι παρ' ἔτος ἀεὶ Πανέμου μηνὸς προτεραίᾳ, κἂν ἔμπροσθεν ἀποδιδῶσιν, ἀπάξουσιν εἰς τὸν δημόσιον σιτοβολῶνα καὶ παραμετρήσουσι τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἐπὶ τῶν ἐτῶν τῷ δημοσίῳ χοῒ μεστοὺς τοὺς χοᾶς κριθῆς καθαρᾶς δοκίμης οἵας ἂν ἡ γῆ φέρῃ· προσάξουσι δὲ ἐγγυητὰς τοῖς πολιανόμοις τοῖς ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἐτῶν οὖσι κατὰ πενταετηρίδα, οὓς ἂν ἐθέλοντες οἱ πολιανόμοι δέχωνται, καὶ ἄν τινι ἄλλῳ παραδῶσι τὴν γῆν, ἣν ἂν μισθώσωνται, ἢ ἀρτύσωσιν ἢ ἀποδῶνται τὴν ἐπικαρπίαν, ὁμοίως παρέξονται ἐγγυητὰς οἱ παραλαβόντες ἢ οἷς ἂν ἀρτύσῃ, ἢ οἱ πριάμενοι τὴν ἐπικαρπίαν, καθάπερ καὶ ὁ ἐξ ἀρχῆς μεμισθωμένος· ὅστις δὲ ἂν μὴ προσάγῃ ἐγγυητὰς ἢ μὴ τὸ μίσθωμα ἀποδιδῷ κατὰ τὰ γεγραμμένα, τό τε μίσθωμα διπλῆ ἀποτίσει τὸ ἐπὶ τοῦ ἔτους καὶ τὸ ἀναπώλημα τοῖς τε πολιανόμοις καὶ τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἀεὶ ἐπὶ τοῦ ἔτους ὅσῳ ἂν μείονος ἀναμισθωθῇ παρὰ πέντε ἔτη τὰ πρῶτα, ὅ τι ἂν ᾖ ἐψηφισμένον, ἅμα πᾶν τῷ πρώτῳ μισθώματι, καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ πεφυτευμένα καὶ ᾠκοδομημένα πάντα τῆς πόλεως ἔσται· ἐργάσονται κατὰ τάδε· ὁ μὲν τὸν πρῶτον χῶρον μισθωσάμενος τὸν παρὰ τὸν ἄντομον**) τὸν ὑπὲρ Πανδοσίας ἄγοντα τὸν παρὰ τὰ Ἡρῴδεια ἄχρι τῆς τριακονταπέδου, ἀμπέλων μὲν φυτεύσει μὴ μεῖον ἢ δέκα σχοίνους, ἐλαιῶν δὲ φυτὰ ἐμβαλεῖ εἰς τὴν σχοῖνον ἑκάστην μὴ μεῖον ἢ τέτταρα εἰς τὴν δυνατὴν γῆν ἐλαίας ἔχειν· ἂν δὲ μὴ φῶσιν οἱ μεμισθωμένοι δυνατὴν εἶναι ἐλαίας ἔχειν, οἱ πολιανόμοι οἱ ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἐτῶν ὄντες, καὶ εἴ τινας ἄλλους οἱ πολιανόμοι προσαιρή-*

---

*) *Αἱ συλλαβαὶ ΑΣ, ϜΕ, ΠΕ, ΑΙ, ΚΝ, ΜΕ, ἀρχικαὶ οὖσαι ὀνομάτων, σημαίνουσι τὰς Λακωνικὰς φυλάς, εἰς ἃς ἕκαστος συνετέλει τῶν ὀνομαζομένων ἐνταῦθα Ἡρακλεωτῶν· τὰ δὲ προσκείμενα ὀνόματα (ΒΟΤΡΥΣ κτλ.) σύμβολα ἂν εἴη ἑκάστης τῶν φυλῶν.*

**) *Τουτ. ὅρος.*

σονται ἀπὸ τοῦ δήμου, ὀμόσαντες δοκιμάσουσι καὶ ἀναγγελοῦσιν ἐν ἀγορᾷ, θεασάμενοι τὴν γῆν πρὸς τὴν τῶν ἐπιχωρίων· ἐπιμελήσονται δὲ καὶ τῶν ὑπαρχόντων δένδρων· ἂν δέ τινα γήρᾳ ἢ ἀνέμῳ ἐκπέσῃ, αὐτοὶ ἕξουσι· ταῦτα δὲ πάντα πεφυτευμένα παρέξουσι καὶ πεποιημένα, ὅσα ἐν τῇ συνθήκῃ γέγραπται ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους ἢ Ἀριστίων ἐφορεύει· ἂν δὲ μὴ πεφυτεύκωσι κατὰ τὰ γεγραμμένα, κατεδικάσθησαν τῆς μὲν ἐλαίας δέκα ἀγυροῦς παρὰ τὸ φυτὸν ἕκαστον, τῶν δὲ ἀμπέλων δέκα μνᾶς ἀργυρίου παρὰ τὴν σχοῖνον ἑκάστην, τοὺς δὲ πολιανόμους τοὺς ἐπὶ τοῦ ἔτους, προσελομένους μετ᾽ αὐτοὺς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δήμου μὴ μεῖον ἢ δέκα ἄνδρας, ἀμφίστασθαι ἂν πεφυτεύκωσι πάντα κατὰ τὴν συνθήκην, καὶ τοὺς μὲν πεφυτευκότας ἀναγράψαι εἰς δόγμα, ἀναγράφειν δὲ καὶ ὅσα πεφυτεύκασι· ὁμοίως δὲ καὶ ἀναγραψάντων, εἴ τινες μὴ πεφυτεύκασι κατὰ τὴν συνθήκην, καὶ ἐπιθέντων τὰ ἐπιζήμια τὰ γεγραμμένα πρὸς τῷ ἄλλῳ μισθώματι· εἰ δέ τις ἐπιβαίη ἢ νέμοι ἢ φέροι τι τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ γῇ ἢ τῶν δένδρων τι κόπτοι ἢ θραύσειεν ἢ πριώῃ ἢ ἄλλο τι λυμαίνοιτο, ὁ μεμισθωμένος τιμωρήσεται· οὓς ἂν λάβῃ τῶν πολιστῶν καὶ ὅ τι ἂν λάβῃ, αὐτὸς ἕξει· τὰς δὲ τάφρους τὰς διὰ τῶν χώρων ῥεούσας καὶ τοὺς ῥοῦς οὐ διασκάψουσι τῷ ὕδατι οὐδὲ εἴρξουσι τὸ ὕδωρ οὐδὲ ἀπείρξουσιν· ἀνακαθαριοῦσι δὲ ὁσάκις ἂν δέηται τὰ παρὰ τὰ αὐτῶν χωρία ῥέοντα οὐδὲ τὰς ὁδοὺς τὰς ἀποδεδειγμένας λυμανοῦνται οὐδὲ συνείρξουσιν οὐδὲ κωλύσουσι πορεύεσθαι· ὅταν δέ τι τούτων ποιῶσι παρὰ τὴν συνθήκην, οἱ πολιανόμοι, οἱ ἀεὶ ἐπὶ τοῦ ἔτους, ἐπικαταβήσουσι καὶ ζημιώσουσιν ἄχρι οὗ ἂν ἀφομοιώσωσι κατὰ τὴν συνθήκην· οὐ κόψει δὲ τῶν δένδρων οὐδὲ θραύσει οὐδὲ πριώσει οὐδὲ εἷς οὐδὲ ἓν οὐδὲ ἄλλος ἐκείνῳ οὐδὲ γηλόφους θήσει ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων, οὐδὲ χῶμα χώσει, εἰ μὴ ὅσ᾽ ἂν ἐν αὐτῇ τῇ γῇ, ᾗ μεμίσθωται, οἰκοδομῆται, οὐδὲ τοφιῶνας ἐν τῇ ἱερᾷ γῇ ποιήσει οὐδὲ ἄλλον ἐάσει· εἰ δὲ μή, ὑπεύθυνος ἔσται ὡς τὴν ἱερὰν γῆν ἀδικῶν· οἰκοδομήσεται δὲ καὶ οἰκίαν ἐν τοῖς χώροις τούτοις, βοῶνα, μυχὸν, ἀχυρῶνα· τὸν μὲν βοῶνα τὸ μὲν μῆκος εἴκοσι καὶ δύο ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος ὀκτωκαίδεκα ποδῶν· τὸν δὲ ἀχυρῶνα μὴ μεῖον τὸ μὲν μῆκος ὀκτωκαίδεκα ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος πεντεκαίδεκα ποδῶν, τὸν δὲ μυχὸν πεντεκαίδεκα ποδῶν· πάντα ταῦτα δὲ παρέξουσιν ᾠκοδομημένα καὶ στεγόμενα καὶ τεθυρωμένα ἐν τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς καὶ τὰ δένδρα δεῖ πεφυτευκέναι· εἰ δὲ μή, κατεδικάσθησαν τοῦ μὲν βοῶνος ἓξ μνᾶς ἀργυρίου, τοῦ δὲ ἀχυρῶνος τέσσαρας μνᾶς ἀργυρίου, τοῦ δὲ μυχοῦ

τρεῖς μνᾶς ἀργυρίου· τῶν δὲ ξύλων τῶν ἐν τοῖς δρυμοῖς οὐδὲ τῶν ἐν τοῖς σκίροις οὐ πωλήσουσιν οὐδὲ κόψουσιν οὐδὲ ἐμπρήσουσιν, οὐδὲ ἄλλον ἐάσουσιν· εἰ δὲ μή, ὑπεύθυνοι ἔσονται κατὰ τὰς ῥήτρας καὶ κατὰ τὴν συνθήκην· εἰς δὲ τὰ ἐποίκια χρήσονται ξύλοις εἰς τὴν οἰκοδομήν, οἷς ἂν δὴ βούλωνται, καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους· τῶν δὲ ξηρῶν κόψουσιν, ὅσα αὐτοῖς πρὸς οἰκίαν εἰς χρῆσιν· τοῖς δὲ σκίροις καὶ τοῖς δρυμοῖς χρήσονται οἱ μισθωσάμενοι ἀνὰ τὴν αὐτοῦ μερίδα ἕκαστος· ὅσαι δὲ ἂν τῶν ἀμπέλων ἢ τῶν δένδρων ἀπογηράσωσιν, ἀποκαταστήσουσιν οἱ καρπούμενοι, ὥστε εἶναι τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἀεί· οὐχ ὑπογράψονται δὲ τοὺς χώρους τούτους οἱ μισθωσάμενοι, οὐδὲ τίμημα οἴσουσιν οὔτε τῶν χώρων οὔτε τῆς ἐποικοδομῆς, εἰ δὲ μή, ὑπεύθυνος ἔσται κατὰ τὰς ῥήτρας, εἰ δέ τις τῶν καρπουμένων ἄτεκνος ἄφωνος ἀποθάνοι, τῆς πόλεως πᾶσαν τὴν ἐπικαρπίαν εἶναι· εἰ δὲ ὑπὸ πολέμου οὕτω διατεθεῖεν, ὥστε μὴ ἐξεῖναι τοὺς μεμισθωμένους καρποῦσθαι, ἀνεῖσθαι τὴν μίσθωσιν, καθὰ οἱ Ἡρακλεῶται ἂν διαγνῶσι, καὶ μὴ εἶναι ὑπευθύνους μήτε αὐτοὺς μήτε τοὺς ἐγγυητὰς τῶν ἐν τῇ συνθήκῃ γεγραμμένων· τοὺς δὲ ἐγγυητὰς τοὺς ἀεὶ γενομένους προεγγυήσασθαι τῶν τε μισθωμάτων καὶ τῶν ἐπιζημιωμάτων καὶ τῶν ἀναπωλημάτων καὶ τῶν καταδικῶν καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ χρήματα, ἃ ἂν ἐπιμαρτυρήσωσι, καὶ μὴ εἶναι μήτε ἄρνησιν μήτε παλινδικίαν μηδὲ κατ' ἄλλον μηδένα τρόπον πράγματα παρέχειν τῇ πόλει μηδὲ τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως πράττουσιν· εἰ δὲ μή, ἀτελὲς εἶναι. ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Ὁ δὲ τὸν δεύτερον μισθωσάμενος καρπώσεται ἀπὸ τῆς τριακονταπέδου τῆς διὰ τῶν τετρώρων ἀγοίσας ἐπὶ τὸν ἄντομον τὸν πρῶτον, ὅσος ἂν ᾖ, καὶ πράξει πάντα κατὰ τὴν συνθήκην, καὶ ὑπεύθυνος ἔσται καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐγγυηταί, ὅ τι ἂν μὴ πράξῃ κατὰ τὴν συνθήκην. ΤΡΙΤΟΣ. Ὁ δὲ τὸν τρίτον χῶρον μισθωσάμενος καρπώσεται ἀπὸ τοῦ ἀντόμου τοῦ ἀνωτέρου τῆς τριακονταπέδου πρὸς τὸν ἄντομον τὸν δεύτερον ἀπὸ τῆς τριακονταπέδου· καὶ πράξει πάντα κατὰ τὴν συνθήκην, καὶ ὑπεύθυνος ἔσται καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐγγυηταί, ὅ τι ἂν μὴ πράξῃ κατὰ τὴν συνθήκην. ΤΕΤΑΡΤΟΣ. Ὁ δὲ τὸν τέταρτον χῶρον μισθωσάμενος παρά τε τῶν πολιανόμων τῶν ἐπὶ Ἀριστίωνος ἐφόρου καὶ τῶν ὁριστῶν καὶ παρὰ τῶν πολιανόμων τῶν ἐπὶ Ἀριστάρχου τοῦ Ἡρακλείτου ἐφόρου, ⊦ΑΑΝΘΕΜΑ Φιλωνύμου τοῦ Φιλωνύμου, ⊦ΑΕΜΒΟΛΟΣ Ἡρακλείδα τοῦ Τιμοκράτους, καρπώσεται ἀπὸ τοῦ ἀντόμου τοῦ τρίτου ἀπὸ τῆς τριακονταπέδου ἐπὶ τὸν ἄντομον τὸν ὁρίζοντα τούς τε τοῦ Διονύσου χώρους καὶ ἃ Φιντίας ὁ Κρατίνου κέκτηται· ὁ

δὲ ἀνελόμενος ἐργάσεται τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὴν συνθήκην, καθ᾽ οὓς καὶ τοὺς λοιποὺς γέγραπται, τὰς δὲ ἀμπέλους τὰς ὑπαρχούσας ἐργάσεται ὡς βέλτιστα· ὅσαι δὲ ἂν τῶν ἀμπέλων ἀπογηράσκωσι, προσφυτεύσει, ὥστε ἀεὶ ὑπάρχειν τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σχοίνων τὸν νῦν ὑπάρχοντα, εἴκοσι τέτταρας σχοίνους, εἰ δὲ μή, προκαταδεδικάσθω δύο μνᾶς ἀργυρίου παρὰ τὴν σχοῖνον ἑκάστην, τὰς δὲ ἐλαίας καὶ τὰς συκίας καὶ τὰ ἄλλα δένδρα τὰ ἥμερα τὰ ὑπάρχοντα πάντα ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ περισκάψει καὶ προσσκάψει τὰ δεόμενα· καὶ εἴ τινα γήρᾳ ἢ ἀνέμῳ ἐκπέσῃ, ἀποκαταστήσει μὴ μείω τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαρχόντων, προσφυτεύσει δὲ καὶ ἐλαίας ἐν τῇ ψιλῇ, ὁμολόγως ποιῶν τοῖς ὑπάρχουσι δένδροις καὶ τὸν ἀριθμὸν τὸν ἴσον, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ συνθήκῃ γέγραπται· ὅ τι δὲ ἂν μὴ πράξῃ ὁ ἀνελόμενος κατὰ τὴν συνθήκην, ἢ μὴ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς γεγραμμένοις, ὑπεύθυνος ἔσται τοῖς πολιανόμοις καὶ τοῖς σιταγέρταις τοῖς ἐπὶ τοῦ ἔτους, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ συνθήκῃ γέγραπται· εἰ δὲ οἱ πολιανόμοι οἱ ἐπὶ τῶν ἐτῶν ὄντες μὴ πράξουσι κατὰ τὴν συνθήκην, αὐτοὶ ὑπεύθυνοι ἔσονται κατὰ τὴν συνθήκην. Ἐπὶ τούτοις ἐμισθώσαντο τήν τε πρώτην μίσθωσιν ἀπὸ τῶν τοῦ Ἡρῴδα· ΜΕΚΙΒΩΤΙΟΝ Βορμίων Φιλώτα πεντήκοντα ἑπτὰ μεδίμνων (καὶ) καδδίχου, ἐγγυητὴς τοῦ σώματος ΜΕΚΙΒΩΤΙΟΝ Ἀρκὰς Φιλώτα· τὴν δὲ δευτέραν μίσθωσιν ⊢ΑΕΜΒΟΛΟΣ Δήμαρχος Φιλωνύμου τετράκοντα μεδίμνων, ἐγγυητὴς τοῦ σώματος ..... Θεόδωρος Θεοδώρου· τὴν δὲ τρίτην μίσθωσιν ⊏ΕΓΥΙΟΝ Πεισίας Λεοντίσκου τριάκοντα πέντε μεδίμνων, ἐγγυητὴς τοῦ σώματος ΚΝΣΦΑΙΡΩΤΗΡΕΣ Ἀριστόδημος.... Τὴν δὲ τετάρτην μίσθωσιν ΑΛΛΟΥΤΗΡΙΟΝ Φίλιππος Φιλίππου διακοσίων ἑβδομήκοντα ὀκτὼ μεδίμνων· ἐγγυητὴς τοῦ σώματος ΠΕΚΗΡΥΚΕΙΟΝ Ἀπολλώνιος Ἡρακλείτου.

Γραμματεὺς ⊏ΕΓΥΙΟΝ Ἀριστόδημος Συμμάχου,

Γεωμέτρης Χαιρέας Δάμωνος Νεαπολίτης.

ϛ'.

ΚΑΙΣΥΜΠΟΜΠΕΥΕΙΝΑΓΕΙΝ
ΒΟΥΝΟΠΩΣΦΑΝΕΡΑΗΔΙΟΤΙΤΑΝ
ΤΕΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝΚΑΙΦΙΛΙΑΝΩΦΛΕΙ
ΕΠΙΠΛΕΙΟΝΠΡΟΑΓΕΙΝ. ΕΔΟΞΕΤΑ
ΠΟΛΕΙΑΠΟΚΡΙΘΗΜΕΝΤΟΙΣΠΡΕΣΒΕΥ
ΤΑΙΣΔΙΟΤΙΑΠΟΛΙΣΤΩΝ ΕΡΜΙΟΝΕΩΝ
ΑΝΑΝΕΟΥΤΑΙΤΕΤΑΝΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝΚΑΙ
ΦΙΛΙΑΝΤΑΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝΤΑΠΟΛΕΙΠΟΤ
ΤΑΝΠΟΛΙΝΤΩΝΑΣΙΝΑΙΩΝΚΑΙΕΠΙ
ΠΛΕΙΟΝΠΡΟΑΞΕΤΑΙΚΑΙΔΙΟΤΙΑΠΟΔΕΧΕ
ΤΑΙΑΠΟΛΙΣΦΙΛΟΦΡΟΝΟΣΤΑΝΤΕΘΥ
ΣΙΑΝΑΝΜΕΛΛΕΙΑΓΕΙΝΑΠΟΛΙΣΤΩΝ
ΑΣΙΝΑΙΩΝΚΑΙΔΑΜΑΤΡΙΚΑΙΧΘΟΝΙΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΑΙΔΕΚΑΙΘΕΑΡΟΔΟΚΟΝΟΣ
ΤΑΣΥΠΟΔΕΞΕΙΣΠΑΡΑΓΙΝΟΜΕ
ΝΟΥΣΣΥΝΘΥΤΑΣΕΠΙΤΑΝΘΥΣΙΑΝ
ΤΩΝ ..... ΧΘΟΝΕΙΩΝ .... ΕΔΕΚΑΙ
ΤΟΥΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΕΠΙΤΕΤΑΙΕΝΔΑ
ΜΙΑΙΚΑΙΤΕΑΝΑΣΤΡΟΦΑΕΠΟ
ΗΝΤΑΙΑΞΙΩΣΕΚΑΤΕΡΩΝΠΟΛΙΩΝ
ΔΟΜΕΝΔΕΚΑΙΞΕΝΙΑΤΟΙΣΠΡΕΣΒΕΥ
ΤΑΙΣΑΠΕΛΛΑ ..... ΤΑΜΕΓΙΣΤΑΕΚ
ΤΩΝΝΟΜΩΝΤΟΥΣΔΕΝΟΜΟΓΡΑΦΟΥΣ
.... ΤΑΣΤΑΘΕΝΤΑΣΚΑΤΑΧΩ
ΡΙΣΑΙΤΟΥΤΟΔΟΓΜΑΕΙΣΤΟΥΣ
ΔΑΜΙΟΥΡΓΟΥΣΤΟΥΣΕΠΙΛΑΙΛΑΙ
Γ ΙΟΜΕΝΣΤΑΛΑΝΚΑΙΑΝΑΓΡΑΨΑΙ
ΔΟΓΜΑΚΑΙΑΝΑΘΕΜΕΝΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΑΣ
ΔΑΜΑΤΡΟΣΤΑΣΧΘΟΝΙΑΣΟΠΩΣΥ
ΠΟΜΝΑΜΑΗΕΚΑΤΕΡ ΑΙΣΤΑΙΣΠΟΛΕ
ΣΙΝΕΙΣΑΠΑΝΤΑΤΟΝΧΡΟΝΟΝ. ΚΑΛΕ
ΣΑΙΔΕΤΟΥΣΑΡΧΟΝΤΑΣΕΠΙΤΑΝ
ΚΟΙΝΑΝΕΣΤΙΑΝΤΟΥΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ
ΟΣΑΣΚΑΑΜΕΡΑΣΕΠΙΔΑΜΩΝΤΙΤΟ
ΔΕΑΝΑΛΩΜΑΔΟΤΩΕΙΣΤΑΥΤΑΑΠΕ[ΛΑ
ΛΕΙΣΟΤΑΜΙΑΣΘΕΑΡΟΔΟΚΟΣΑΓΟΡΑΙ
ΣΟΣΠΡΑΞΙΑ .....

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἀπόσπασμα Δωρικῆς ἐπιγραφῆς, καθ' ἣν Ἑρμιονεῖς καὶ Ἀσιναῖοι, Δρύοπες ὄντες τὸ ἀρχαῖον, ἀνανεοῦνται τὴν πρὸς ἀλλήλους συγγένειάν τε καὶ φιλίαν. Καὶ οἱ μὲν Ἑρμιονεῖς τῶν Ἀργείων ἦσαν τότε· οἱ δὲ Ἀσιναῖοι ἐκπεπτώκεσαν ἤδη εἰς Μεσσηνίαν. Λέγοι δὲ ἂν κατὰ τὴν Ἀττικὴν φωνὴν τοιάδε·

Καὶ συμπομπεύειν (καὶ) ἄγειν βοῦν, ὅπως φανερὰ ᾖ, διότι τήν τε συγγένειαν καὶ φιλίαν θέλει ἐπὶ πλεῖον προάγειν· ἔδοξε τῷ δήμῳ ἀποκριθῆναι τοῖς πρεσβευταῖς, διότι ἡ πόλις

ϛʹ.

*Καὶ συμπομπεύειν [καὶ] ἄγειν
βοῦν, ὅπως φανερὰ ᾖ, διότι τάν
τε συγγένειαν καὶ φιλίαν θέλει
ἐπὶ πλεῖον προάγειν· ἔδοξε τᾷ
πόλει ἀποκριθῆμεν τοῖς πρεσβευ-
ταῖς, διότι ἁ πόλις τῶν Ἑρμιονέων
ἀνανεοῦταί τε τὰν συγγένειαν καὶ
φιλίαν τὰν ὑπάρχουσαν τᾷ πόλει ποτ-
τὰν πόλιν τῶν Ἀσιναίων καὶ ἐπὶ
πλεῖον προάξεται καὶ διότι ἀποδέχε-
ται ἁ πόλις φιλοφρόνως τάν τε θυ-
σίαν, ἅν μέλλει ἄγειν ἁ πόλις τῶν
Ἀσιναίων τᾷ Δάματρι τᾷ χθονίᾳ —
καταστᾶσαι δὲ καὶ θεαροδόκον, ὅσ-
τις ὑποδέξετ[αι] παραγινομένους [τοὺς]
συνθύτας ἐπὶ τὰν θυσίαν
τῶν . . . Χθονείων· [ἐπαινέσαι] δὲ καὶ
τοὺς πρεσβευτὰς ἐπί τε τᾷ ἐνδα-
μίᾳ καὶ τᾷ ἀναστροφ[ᾷ], ᾗ [π]επό-
ηνται ἀξίως ἑκατέρων τῶν πολίων·
δόμεν δὲ καὶ ξένια τοῖς πρεσβευ-
ταῖς Ἀπελλ[ᾶν τὸν ταμίαν] τὰ μέγιστα ἐκ
τῶν νόμων· τοὺς δὲ νομογράφους
[τοὺς κα]τασταθέντας καταχω-
ρίσαι τό[δε] τὸ δόγμα εἰς τοὺς
δαμιουργούς· τοὺς [δὲ] λαΐνα[ν
ἐ]γδόμεν στάλαν καὶ ἀναγράψαι
[τόδε τὸ] δόγμα καὶ ἀναθέμεν εἰς τὸ ἱερὸν τᾶς
Δάματρος τᾶς χθονίας, ὅπως ὑ-
πόμναμα ᾖ ἑκατέραις ταῖς πόλε-
σιν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον. Καλέ-
σαι δὲ καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐπὶ τὰν
κοινὰν ἑστίαν τοὺς πρεσβευτὰς,
ὅσας κα ἁμέρας ἐπιδαμῶντι· τὸ
δὲ ἀνάλωμα δότω εἰς ταῦτα Ἀπελ-
λεῖς ὁ ταμίας· θεαροδόκος Ἀγόραι-
σος Πραξί[δος] . . . . .*

τῶν Ἑρμιονέων ἀνανεοῦταί τε τὴν συγγένειαν καὶ φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀσιναίων καὶ ἐπὶ πλεῖον προάξεται· καὶ διότι ἀποδέχεται ἡ πόλις φιλοφρόνως τήν τε θυσίαν, ἣν μέλλει ἄγειν ἡ πόλις τῶν Ἀσιναίων τῇ Δήμητρι τῇ Χθονίᾳ — καταστῆσαι δὲ καὶ θεωροδόκον, ὅστις ὑποδέξεται παραγιγνομένους τοὺς συνθύτας ἐπὶ τὴν θυσίαν τῶν Χθονείων· ἐπαινέσαι δὲ καὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἐπί τε τῇ ἐνδημίᾳ καὶ τῇ ἀναστροφῇ, ᾗ πεποίηνται ἀξίως ἑκατέρων τῶν πό-

λεων· δοῦναι δὲ καὶ ξένια τοῖς πρεςβευταῖς Ἀπελλῆν τὸν ταμίαν τὰ μέγιστα ἐκ τῶν νόμων· τοὺς δὲ νομογράφους τοὺς καταστα θέντας καταχωρίσαι τόδε τὸ δόγμα εἰς τοὺς δημιουργούς· τοὺς δὲ λαΐνην ἐκδοῦναι στήλην καὶ ἀναγράψαι τόδε τὸ δόγμα καὶ ἀναθεῖναι εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος τῆς Χθονίας, ὅπως ὑπόμνημα ᾖ ἑκατέραις ταῖς πόλεσιν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον· καλέσαι δὲ καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν τοὺς πρεςβευτάς, ὅσας ἂν ἡμέρας ἐπιδημῶσι· τὸ δὲ ἀνάλωμα δότω εἰς ταῦτα Ἀπελλῆς ὁ ταμίας· κτλ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΙΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΡΙΚΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΙΔΙΑΣ).*

§. 1.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΙΔΙΑΣ ΚΑΤΑ ΛΕΞΕΙΣ.

*Ἡ Γραμματικὴ δηλοῖ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν διὰ τῶν σημείων —, ⏑, ⏓, ἀπονέμουσα τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὰς μακρὰς συλλαβὰς, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὰς βραχείας, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὰς ἄλλοτε μὲν βραχείας, ἄλλοτε δὲ μακράς**).*

Α΄.

Μακρὰ εἶναι ἡ συλλαβὴ εἴτε φύσει εἴτε θέσει.

α΄) Καὶ φύσει μὲν μακρὰ εἶναι

1. *τὰ φωνήεντα η̄ καὶ ω̄, οἷον ἠώς·*
2. *ὅλαι αἱ δίφθογγοι, οἷον αἴγλη, εὐνή, οἶμος, ᾄδω·*
3. *τὰ ἐκ συναιρέσεως γινόμενα, οἷον ἱρός (ἐκ τοῦ ἱερός), ἄκων (ἐκ τοῦ ἀέκων), βότρῡς (ἐκ τοῦ βότρυας)***).*

**) Κατὰ μὲν τὸν ὁρισμὸν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν περιλαμβάνει ἡ προσῳδία τὰ περὶ τόνων, πνευμάτων καὶ χρόνων. Καὶ τὸν μὲν τόνον διῄρουν εἰς προσῳδίαν ὀξεῖαν καὶ περισπωμένην καὶ βαρεῖαν· τὸ δὲ πνεῦμα εἰς προσῳδίαν ψιλὴν καὶ δασεῖαν· τὸν δὲ χρόνον εἰς χρόνον μακρὸν καὶ χρόνον βραχύν. Ἐκ τούτων γίνεται φανερὸν, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν τόνων καὶ πνευμάτων, ὀξεῖα, περισπωμένη, βαρεῖα, ψιλὴ, δασεῖα, ἐπίθετα ὄντα, ἔχουσιν ἐννοούμενον ἔξωθεν τὸ οὐσιαστικὸν προσῳδία. Εἰς ταῦτα προσετίθεντο καὶ τρία τῶν παθῶν λεγομένων, ἀπόστροφος, ὑφὲν, ὑποδιαστολὴ, καὶ οὕτω συνεπληροῦντο δέκα προσῳδίαι. Ἡμεῖς δὲ, πορευόμενοι τὴν τῶν νεωτέρων ὁδὸν, θεωροῦμεν τὴν προσῳδίαν ὡς τὴν περὶ τῆς ποσότητος τῶν συλλαβῶν διδασκαλίαν.*

***) Κακῶς ὀνομάζουσιν οἱ Γραμματικοὶ τὰς τοιαύτας συλλαβὰς διχρόνους.*

****) Εὑρίσκονται δέ τινες τούτου ἐξαιρέσεις, μάλιστα τῶν εἰς ᾱ ἢ ῑ ληγόντων ὀνομάτων, οἷον κρέᾰ (ἐκ τοῦ κρέατα, κρέαα), Κλέοβῐ (Ἀττικὴ ἐκ τοῦ Κλέοβις). Ἄλλως δὲ πρέπει νὰ διακριθῶσιν ἀπὸ ταύτης τῆς συναιρέσεως τὰ διὰ θλίψεως γινόμενα, οἷον ἀπάγω (ἐκ τοῦ ἀποάγω).*

β΄) Θέσει δὲ μακρὰ εἶναι ἡ συλλαβή, ὅταν μετὰ τὸ φωνῆεν ἀμέσως ἀκολουθῶσι δύο ἢ πλειότερα σύμφωνα ὁμοῦ, ἢ καὶ ἓν διπλοῦν, καθὼς αἱ παραλήγουσαι τῶν ἑξῆς λέξεων, λέγεσθαι, μέγιστος, καθέλκειν, νομίζειν, ἄψοῤῥος, βέλεμνον. — Ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου τεθὲν δὲν κάμνει τὴν συλλαβὴν θέσει μακρὰν, οἷον ἄτεκνος, δίδραχμος, γενέθλη, ἔθνος, δύσποτμος, ἀλλὰ θεωροῦνται αὗται αἱ συλλαβαὶ ὡς βραχεῖαι. Οἱ δὲ ποιηταὶ μεταχειρίζονται αὐτὰς τοτὲ μὲν ἀντὶ μακρῶν, τοτὲ δὲ ἀντὶ βραχειῶν. Οὕτως εἰς τὸ τεκμαίρει ἡ πρώτη συλλαβὴ πολλάκις εἶναι μακρὰ, εἰς δὲ Πινδ. Ὀλ. 6, 123. βραχεῖα. Καὶ ἀτεχνῶς καὶ σχέτλιος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχουσι μακρὰν τὴν πρὸ χν καὶ τλ συλλαβὴν, εἰς δὲ Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 552, 498. βραχεῖαν. Τὸ δὲ δρ καὶ τὸ κρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακρύνουσι τὴν προηγουμένην συλλαβὴν, οἷον ἔφε̄δρος, Εὐριπ. Φοιν. 1130., δᾱ́κρυον, Εὐριπ. Ἰφιγ. Αὐλ. 497. — Πρέπει ὅμως νὰ ἐξετάσωμεν καλὰ τὸ προηγούμενον φωνῆεν, ἂν ἦναι τάχα φύσει μακρὸν, οἷον εἰς τὸ πένταθλος, ἐκ τοῦ ἆθλος (συνῃρημένου ἐκ τοῦ ἄεθλος), καὶ εἰς τὸ ψυχρός, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ ψύχω, ἔχοντος τὸ ῡ φύσει μακρόν.

Ἐκ τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ μέσα Β Γ Δ, εὑρισκόμενα πρὸ τῶν τριῶν ἀμεταβόλων Λ Μ Ν. Ταῦτα κάμνουσι τὸ φωνῆεν θέσει μακρὸν, οἷον πέπλε̄γμαι, τετρᾱ́βιβλος, εἴο̄δμος*). Ἀντιτείνουσιν ὀλίγα παραδείγματα εἰς τὸν ἄλλως σταθερὸν κανόνα, οἷον μελιγλώσσοις (Αἰσχύλ. Προμηθ. 172.), ἔβλαστεν (Σοφ. Ἠλέκτρ. 440.). Σπάνια εἶναι καὶ τὰ παραδείγματα, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐκλαμβάνονται ὡς βραχεῖαι καὶ αἱ πρὸ πτ, σκ, στ, μν συλλαβαὶ, οἷον·

Αἰγῠπτίης ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται (Ἰλ. ί. 382.).

Χαλκίδα τ' Εἰρετρίαν τε πολυστάφυλον θ' Ἵστίαιαν (Ὁμηρ. Ἰλ. 2, 537.).

Ἄνευ λύρας ὅμως ὑμνῳδεῖ (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 999.).

Β΄.

α΄) Ἐπειδὴ τὸ ε̄ καὶ ο̄ καθ' ἑαυτὰ εἶναι πάντοτε βραχέα, μένει νὰ διορίσωμεν περὶ τῶν ᾱ, ῑ, ῡ, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε μὲν εἶναι μακρὰ, ἄλλοτε δὲ βραχέα. Περὶ τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπικρατεῖ ἡ κατὰ κανόνα προσῳδία, ἐπειδὴ διορίζεται μάλιστα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ποιητῶν. Καὶ περὶ μὲν τῶν γραμματικῶν ἐσημειώσαμεν τινὰ καὶ ἀνωτέρω (ΓΡΑΜΜΑΤ.)· διὰ τοῦτο προϋποθέτομεν ὡς γνωστὰ ἐκ μὲν τοῦ §. 32. δ΄., ὅτι τῶν εἰς λ̄ μ̄ ν̄ ρ̄ ὁ α΄. Ἀόριστος ἔχει μακρὰν τὴν παραλήγουσαν, οἷον ἔτιλα· ἐκ δὲ τοῦ §. 22. 3. α΄., ὅτι τῶν εἰς ιων συγκριτικῶν τὸ ῑ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς εἶναι μακρόν· ἔτι δὲ ἐκ τοῦ §. 38. Β΄. γ΄. σημ., ὅτι τὸ ῡ εἶναι μακρὸν εἰς ἔφυν, ἔφυ, κα-

*) Ἀλλὰ βραχὺ εἶναι τὸ φωνῆεν εἰς τὰ Χαράδρα, Μελέαγρος, Μολοβρός.

θὼς καὶ εἰς τὸ δεικνῦς, ἐδείκνῡ (Παρβ. §. 31. Α'. ϛ'. σημ. ββ'.), ἐκ δὲ τοῦ §. 38. Γ'. β'., ὅτι τῶν β'. Παρακειμένων τὸ ἐν μέσῳ φωνῆεν εἶναι μακρὸν, οἷον πέφρῑκα, καὶ ἐκ τοῦ §. 31. Α'. ϛ'., ὅτι τῶν εἰς άσω, ίσω, ύσω Μελλόντων ἡ παραλήγουσα εἶναι βραχεῖα, καὶ ἐκ τοῦ §. 27. σημ. ββ'., ὅτι καὶ τὰ εἰς ασι Πληθ. γ'. πρόσωπα ἔχουσι μακρὸν τὸ ᾱ.

ββ') Συμβάλλουσι δὲ πολὺ καὶ οἱ τόνοι εἰς εὕρεσιν τῆς ποσότητος τούτων τῶν φωνηέντων, διότι καταλαμβάνομεν εὐθὺς π. χ. ἐκ τῆς ὀξείας εἰς λέξεις τοιαύτας, οἷον βάθρον, λίνον, ὅτι ἡ παραλήγουσα εἶναι βραχεῖα· ἀλλέως ἔπρεπε νὰ ἦναι περισπωμένη πρὸ τῆς βραχείας ληγούσης· ἐκ δὲ τοῦ τόνου τοιούτων λέξεων, πεῖρα, ἄρουρα, ὅτι ἡ λήγουσα εἶναι βραχεῖα· καὶ ἐκ τοῦ τῶν χώρα, Λήδα, ὅτι ἡ λήγουσα εἶναι μακρά. Ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκονται ἐξαιρέσεις τινὲς, καλὸν νομίζομεν νὰ διαλάβωμεν τὰ ἀναγκαῖα περὶ τῆς ποσότητος τῶν ληκτικῶν τῆς Α'. καὶ Γ'. Κλίσεως συλλαβῶν.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ. 1. Τὸ ληκτικὸν ᾱ τῶν ἐχόντων ης εἰς τὴν Γενικὴν εἶναι πάντοτε βραχὺ, τὸ δὲ ᾱ τῶν κλινόντων τὴν Γενικὴν εἰς ας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἶναι μακρὸν, ἐνίοτε δὲ καὶ βραχὺ, οἷον μάχαιρα, μοῖρα, καὶ ἄλλα γνωριζόμενα ἀσφαλῶς καὶ ἐκ τοῦ τόνου. Ὥστε δύναται νὰ διορισθῇ ὁ κανὼν, ὅτι ὅλα τὰ ὀξύτονα καὶ παροξύτονα τῆς Α'. Κλίσεως, ὅσα ἔχουσιν εἰς τὴν Γενικὴν ας, ἔχουσι τὸ ληκτικὸν τῆς Ὀνομαστικῆς ᾱ μακρὸν, ὡς στοά, χαρά, πέτρα, ἡμέρα, σοφία, πλὴν τοῦ μίᾰ.

2. Τῶν δὲ εἰς εια, τὰ μὲν δισύλλαβα ἔχουσι τὸ ᾱ μακρὸν, οἷον χρεία, τὰ δὲ περισσοτέρας ἔχοντα συλλαβὰς βραχὺ, οἷον ἀλήθεια, Μήδεια, γλυκεῖα, ἐκτὸς τῶν γινομένων ἀπὸ τῶν εἰς εύω ῥημάτων, οἷον δουλείᾱ, βασιλείᾱ. Τὸ δὲ βασίλεια (βασίλισσα) γίνεται ἐκ τοῦ βασιλεύς.

3. Τὰ εἰς ια προσηγορικὰ γυναικῶν, ἔχοντα τρεῖς ἢ καὶ περισσοτέρας συλλαβὰς, βραχύνουσι τὸ ληκτικὸν α, οἷον ψάλτρια, κιθαρίστρια, ποιήτρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ὁμοίως καὶ τὰ Ὁμηρικὰ πότνιᾰ, δῖᾰ· τῶν δὲ λοιπῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων τὸ ᾱ εἶναι πάντοτε μακρὸν, οἷον κυρία.

4. Ἡ εἰς ᾱ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν Κλητικὴ ἔχει τὴν λήγουσαν βραχεῖαν, ὅθεν πολῖτα, ἡ δὲ τῶν εἰς ας μακρὰν, οἷον νεανία.

5. Ἡ μὲν εἰς ας κατάληξις εἶναι καθ' ὅλην τὴν Κλίσιν ταύτην μακρὰ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Αἰτιατικὴ Πληθ. διακρίνεται ἀπὸ τὴν τῆς Γ'. Κλίσεως, βραχεῖαν οὖσαν*). Ἡ δὲ εἰς αν Ἑνικοῦ Αἰτιατικὴ ἀκολουθεῖ τὴν Ὀνομαστικὴν κατὰ τὴν ποσότητα τοῦ ᾱ.

6. Μακρὰ διὰ παντὸς εἶναι ἡ εἰς ᾱ κατάληξις τοῦ Δυϊκοῦ.

---

*) Μόνον οἱ Δωριεῖς βραχύνουσι καὶ ταύτην τὴν τῆς Α'. Κλίσεως. Ἰδὲ ΠΑΡΑΡΤ. Α'. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 18. Σημ.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ. 1. *Αἱ καταλήξεις ᾰ, ᾰς, ῐ εἰς ταύτην τὴν Κλίσιν εἶναι βραχεῖαι, ἐκτὸς τῆς Ἑνικοῦ καὶ Πληθ. Αἰτιατικῆς τῶν εἰς ευς ὀνομάτων, οἷον ἱερέᾱ, καὶ τῆς Ὀνομαστικῆς τῶν σχηματιζόντων αντος εἰς τὴν Γενικὴν, οἷον γίγᾱς, δράσᾱς.*

2. *Τὰ φωνήεντα ᾰ, ῐ, ῠ πρὸ τῆς ληγούσης τῆς Γενικῆς εἶναι βραχέα, πλὴν τῶν **γρᾱός, νᾱός** (ἐκ τοῦ γραῦς, ναῦς).*

3. *Τὰ οὐσιαστικὰ, τῶν ὁποίων ἡ Γενικὴ εἶναι ανος, ινος, **υνος**, ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν, οἷον Πάν, Πᾱνός, Παιάν, Παιᾶνος, ῥίς, ῥῑνός, δελφίς, δελφῖνος, μόσυν, μόσῡνος· ἄλλως δὲ αὕτη ἡ συλλαβὴ εἶναι βραχεῖα· οἷον τάλᾱς, **τάλᾰνος, τίς, τῐνος.***

4. *Αἱ καταλήξεις τῆς Ὀνομαστικῆς τῶν εἰς τὴν Γενικὴν γ, δ, κ* **λαμβανόντων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀκολουθοῦσι τὴν ποσότητα τῆς παραληγούσης εἰς τὴν Γενικὴν,** *ὅθεν ὄρνῐς, ὄρνῑθος, κηλῖς, κηλῖδος, δάγῡς, δάγῡδος, κώμῡς, κώμῡθος, φοίνιξ, φοίνῑκος, μάστιξ, μάστῑγος, τέττιξ, τέττῑγος, πέρδιξ, περδῖκος, κήρυξ, κήρῡκος, βόμβυξ, βόμβῡκος, κόκκυξ, κόκκῡγος, κήϋξ, κήϋκος, θώραξ, θώρᾱκος, καὶ οὕτως ἱέραξ, σύρφαξ, οἴαξ, βλάξ, Θρᾷξ, πλὴν τοῦ αὖλαξ, αὔλᾰκος.*

Σημειωτέον ἐνταῦθα τὸ ᾱ τῆς Γενικῆς φρέατος (ἐκ τοῦ φρέαρ), τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τοὺς Ἀττικοὺς εἶναι μακρὸν, εἰς δὲ **τοὺς Ἐποποιοὺς βραχύ.**

5. *Αἱ μονοσύλλαβοι Ὀνομαστικαὶ, πλὴν τοῦ τίς, εἶναι μακραὶ, οἷον πῦρ (πῡρός), μῦς (μῡός), δρῦς (δρῡός).*

γ') Ἐκτὸς δὲ τούτων τῶν παρατηρήσεων πρέπει νὰ μάθωμεν τὰς ῥιζικὰς συλλαβὰς τῶν ἑφεξῆς·

1. *Ὀνόματα. Μακρὰν ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν· ἀγή (αἰγιαλός, τὸ δὲ ἀγή, τουτ. θαυμασμὸς, βραχὺ), ἀήρ, ἀκρᾱτος, ἀνιᾱρός, αὐθάδης, ἀρή (ἀλλ' εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ἀρά), δᾱνός, λᾱρός, λοχᾱγός, πᾱνός, σίνᾱπι, τιάρα, φᾱνός, φλύᾱρος, ἀκόνῑτον, ἀκριβής, ἀξίνη, ἐργαστίνη, ἐρῑθος, ἐνῑπή, ἴκτῖνος, ἴφθιμος, κάμινος, κύμῑνον, μυρίκη, ὅμῑλος, ὁπλίτης, πέδιλον, ῥητίνη, σέλινον, στρόβιλος, τάρῑχος, τεχνίτης, χαλινός, χελιδών· — ἄγκῡρα, αἰσχύνη, ἀμαρῡγή, ἀμύμων, ἄμῡνα (πρβ. κορύνη, τορύνη, εἰς τοὺς Ἀττικοὺς), γέφῡρα, εὐθύνη, εἰλῡός, ζύμη, ἰγνύη, ἰσχῡρός (ἐκ τοῦ ἰσχῡω, τὸ δὲ ὀχῠρός ἐκ τοῦ ἔχω), κέλῡφος, κίνδῡνος, κόλλῡρα, κρῡμός, λάφῡρον, λάγῡνος, λέπῡρος, λύμη, ὀλολῡγή, ὀλύρα, πίτῡρον, πρεσβύτης (ὅθεν θηλ. πρεσβῦτις), ψίμυθος.*

Ἔτι τὰ κύρια· Ἄμᾱσις, Ἀσιᾱνός, Ἄρᾱτος, Εὐφράτης, Λευκάτης, Νιφάτης, Σάρᾱπις Σπαρτιάτης, Στύμφᾱλος, Πρίᾱπος, Φάρσᾱλος, Αἴγῑνα, Ἀφροδίτη, Ἀμφιτρίτη, Βούσιρις, Γρανικός, Ἐνιπεύς, Εὐ-

ρῖπος, Ἴδη, Κάϊκος, Ὄσῖρις, Σίδων, Σέρῖφος, Τίρυνς, Ἄβῦδος, Ἀρχύτας, Βηρῦτός, Βιθῦνός, Διόνῦσος, Καμβύσης, Κέρκῦρα, Κωκῦτός, Λῦδός, Μῦρώ, Μῦσός, Πάχῦνον, Στρύμων, Τῦδεύς, Τῦρώ.

Σημείωσαι ἔτι καὶ τὰ ἑξῆς, μακρὰν ἔχοντα καὶ αὐτὰ τὴν παραλήγουσαν, ἥτις μένει καὶ εἰς τὰ σύνθετα μακρά, οἷον·

δίνη, κλίνη, κριθή, λιμός, λιτός, μικρός, μῖμος, νίκη, ῥινός, τιμή, ψιλός·

θῦμός, γρῦπός, κῦφός, λύπη, πῦρός (ὁ σῖτος), πῦγή, ῥῦμός, τῦρός, ὕλη, φῦλή, χῦλός (χῦμός), χρῦσός, ψῦχή.

2. Ῥήματα. Μακρὰν ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν βρίθω, δῖφῶ, θλίβω, ῥῖγῶ, κῖνῶ, τρίβω, σῖγῶ, βρύκω, σῦλῶ, σύρω, τύφω, ψύχω. Ἐκ τῶν εἰς νω ῥηματικῶν καταλήξεων αἱ μὲν εἰς ίνω καὶ ύνω ἔχουσι μακρὰν τὴν παραλήγουσαν, οἷον κρίνω, βραδύνω, αἱ δὲ εἰς άνω βραχεῖαν, οἷον ἁμαρτάνω, λαμβάνω. Κατὰ δὲ τοὺς Ἐποποιοὺς μακρὰν ἔχουσιν αὐτὴν τὰ

ἄνω (ἄνομαι), φθάνω, ἱκάνω, κιχάνω.

Οἱ δὲ Ἀττικοὶ λαμβάνουσιν ὡς βραχεῖαν τὴν παραλήγουσαν τῶν φθάνω, κιχάνω, φθίνω, τίνω.

Τὰ δὲ ἀπὸ ῥημάτων παραγόμενα (οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα), ὅσα φυλάττουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥήματος, δυνάμεθα νὰ τὰ ἐκλάβωμεν ὡς ἔχοντα τὴν αὐτὴν ποσότητα, ἣν ἔχουσι καὶ τὰ ἐξ ὧν παράγονται, ἐκτὸς ὅπου πληροφορούμεθα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ποιητῶν τὸ ἐναντίον, οἷον τρῐβή, διατρῐβή, ἀναψῠχή, παραψῠχή, εὐκρῐνής, ἀτρῐβής, παλιντρῐβής.

δ') Ἔτι μακρὰ εἰς ἀρχὴν ὑπερδισυλλάβων λέξεων εἶναι·

1. τὸ ᾱ, οἷον ᾱ̓έναος, ᾱ̓ΐδιος, ᾱ̓μητήρ, ᾱ̔́μητος, ᾱ̓ρητήρ, δρᾱπέτης, κάραβος.

ΣΗΜ. Τὸ στερητικὸν ᾰ εἶναι μὲν βραχὺ, ἀλλ' εἰς λέξεις περισσοτέρας ἐχούσας συλλαβὰς μακρύνεται, οἷον ᾱ̓κάματος, ᾱ̓θάνατος, ᾱ̓παράμῡθος.

2. τὸ ι, οἷον ῑ̓ατρός (ῑ̓ῶμαι), ῑ̔́λαος, ῑ̔́μερος, ῑ̓νίον, ῑ̓τέα, χίλιοι, καὶ τὰ κύρια· Ἴκαρος, Ἴναχος, Σῑκελία, Τίτυρος.

3. τὸ ῡ, οἷον θύλακος, μῡελός, μῡκᾶσθαι, μύραινα, πύελος, πῡετία, πῡραμίς.

Σημείωσαι ἔτι περὶ τῶν ἐπιῤῥηματικῶν καταλήξεων τὰ ἑξῆς·

1. Τὰ εἰς ᾰ ἐπιῤῥήματα καὶ τὰ ἀριθμητικὰ καὶ πᾶσα πρόθεσις καταλήγει εἰς α βραχὺ, οἷον σφόδρα, δέκᾰ, ἀνᾰ. Τὰ δὲ εἰς αν ἐπιῤῥήματα εἶναι μακρὰ, οἷον λίᾱν, ἄγᾱν.

2. Τὰ εἰς ῑ παράγωγα ἐπιῤῥήματα ἔχουσι μακρὸν τὸ ῑ, πάρεξ τῶν εἰς ιστι καὶ αστι, τὰ ὁποῖα βραχυκαταληκτοῦσιν, οἷον ὀνομαστί, ἀνδριστί. Καὶ εἰς μὲν τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶνται

ἀναιμωτί, ἀνουτητί, ἐγρηγορτί. εἰς δὲ ἄλλους ποιητὰς ἄλλα λαμβάνονται ἄλλως, οἷον ἀστακτὶ (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1646.), ἀστακτὶ (αὐτόθ. 1251.) —

3. Τὰ εἰς ῑ ἐπιῤῥήματα βραχυκαταληκτοῦσι, πλὴν τοῦ ἀντικρύ, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται καὶ μακρὸν καὶ βραχύ.

ε΄) Ὁ κανὼν, καθ᾽ ὃν λέγεται, ὅτι φωνῆεν πρὸ φωνήεντος εἶναι βραχὺ, εἶναι ἀβέβαιος. Μακρὰ συλλαβὴ πρὸ φωνήεντος εἶναι μὲν σπανιωτέρα ἢ πρὸ ἄλλου συμφώνου, καὶ ἐξαιρέτως πολλὰ τῶν εἰς ιος, ια, ιον εἶναι πάντοτε βραχέα. ἀλλὰ ἀνία, κονία, ταινία λαμβάνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντὶ μακρῶν, τὰ δὲ οἰκία, καλία, Ἀκαδημία, οὐδέποτε βραχύνουσι τὴν παραλήγουσαν. Ταύτην τὴν ἀδιοριστίαν μεταχειρίζονται ἐλευθέρως μάλιστα οἱ Ἐποποιοί, μακρύνοντες τὴν παραλήγουσαν τῶν ὀνομάτων εἰς ίη, οἷον ὑποδεξίη, ἀεργίη, ἱστίη, κακοεργίη. Παβ. Ἰλίου προπάροιθε. Ἰλ. ό. 66. Κρατεῖ δὲ αὕτη μάλιστα περὶ τῆς τοῦ Ἐνεστῶτος καταλήξεως τῶν εἰς νω καὶ ιω ῥημάτων, περὶ ὧν σημειοῦμεν τοῦτο μόνον, ὅτι πολλὰ, κυρίως ὅμως ἐκ τῶν ἐχόντων μακρὸν τὸ φωνῆεν εἰς τὸν Μέλλοντα, καὶ κατ᾽ Ἐνεστῶτα ἀντὶ μακρῶν λαμβάνονται ὑπὸ τῶν δραματοποιῶν, οἷον ἀλύω, δακρύω, δύω, θύω (ὁρμῶ), ἰσχύω, λύω, ξύω, μηνύω, τρύω, ὕω, φύω, κονίω, κυλίω, μηνίω, πρίω, χρίω. Εἰς δὲ τὰ ἄλλα τῆς ποιήσεως εἴδη τούτων καὶ τῶν λοιπῶν πολλὰ ἀσταθοῦσιν. Ὡς μακρὰ δὲ πρέπει ἰδιαιτέρως ἔτι νὰ σημειωθῶσιν λᾱός, νᾱός, κάω, κλάω (καίω, κλαίω), καὶ αἱ παραλήγουσαι τῶν· Ἀμυθάων, Ἀμφιάρᾱος, Ἀμφίων, Ἐνύω, Παρθάων, πλὴν Οἰνόμᾰος καὶ τῶν πλειοτέρων ὑπερδισυλλάβων εἰς ίων, οἷον Εὐρυτίων, Δευκαλίων.

ϛ΄) Αὕτη ἡ ἀοριστία τῆς ποσότητος φωνήεντος πρὸ ἄλλου φωνήεντος φαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὸ μέσον τῆς λέξεως καὶ δίφθογγοι πρὸ φωνήεντος συστέλλονται. Οὕτως εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς εὑρίσκονται ποιῶ, οἴει, ποῖος, οἷος, τοιοῦτος, δείλαιος· καὶ πρὸ τοῦ δεικτικοῦ ῑ συστέλλονται δίφθογγοι καὶ μακρὰ φωνήεντα πάντοτε, ὡς εἰς τὰ αὑτᾰΐ, αὑτηΐ.

ζ΄) Τῆς ποιητικῆς ἀδείας εἶναι ἡ εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς εὑρισκομένη ἔκτασις βραχείας καὶ συστολὴ μακρᾶς συλλαβῆς, εἰς τὸ ὁποῖον συνεργεῖ πολὺ ὁ τόνος, οἷον ἔϊες (Ὀδύσσ. ί. 425.), ἀρῶμεναι (Ἡσίοδ. ἔργ. 22.), ζευγνῦμεν (Ἰλ. π΄. 145.), ὄφιν (Ἰλ. μ΄. 208.). Καὶ ἐπὶ μὲν ὀξυτόνων ἡ παραλήγουσα συστέλλεται ἐκβαλλομένου συμφώνου, οἷον Ἀχιλεύς, Ὀδυσεύς, ἐπείη, ἐπὶ δὲ προπαροξυτόνων, μάλιστα εἰς τὰς Ἐνεργητ. καὶ Παθητ. Ὑποτακτικὰς, ὅταν ὁ τόνος πέσῃ εἰς μακρὰν συλλαβὴν, ἡ παραλήγουσα συστέλλεται κατὰ Γενικοὺς κανόνας, οἷον βούλεται (ἀντὶ τοῦ βούληται), ἀγείρομεν (ἀντὶ τοῦ ἀγείρωμεν)· ὅθεν καὶ οἱ συνήθεις σχηματισμοὶ τῶν Ἐπικῶν Ὑποτακτικῶν. (ἰδὲ ΠΑΡΑΡΤ. Α΄. ΚΕΦΑΛ. Α΄. §. 18. ΕΠΙΚ. Α΄. α΄.). Σπανίως ἀπαντᾶται ἡ ἄδεια αὕτη, ὅπου ἡ προηγουμένη, τουτ. ἡ τρίτη ἀπὸ τέλους συλλαβὴ, ἦναι βραχεῖα, οἷον εἰς ἵππους ἀλέηται (Ἰλ. λ΄. 192.), ἢ ἐπὶ τελευταίας μακρᾶς συλλαβῆς, οἷον ἕως (Ἰλ. ά. 193.), ὡς ἂν ἦτο εἷος.

§. 2.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΑΣ ΚΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΙΝ.

α') Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ φυλάττεται καὶ ὅταν τὰ δύο σύμφωνα δὲν εὑρίσκωνται εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν. Καὶ ὅταν μὲν τὰ δύο σύμφωνα ἦναι μοιρασμένα εἰς δύο λέξεις, τὸ μάκρος εἶναι χωρὶς ἐξαιρέσεως, οἷον φίλον τέκος, ὅταν δὲ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑπομένης λέξεως, εἶναι κανονικὸν τὸ μάκρος, ὡς αὐτε Τρῶες, τέκετο Ζεύς, κατὰ κρατερὸν περ ἐρύκει (Ἰλ. φ'. 2. 63.). Ἀξιομνημόνευτον παράδειγμα τοῦ ἐναντίου εἶναι τὸ Ὁμηρ. οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον (Ἰλ. β'. 824.), πρβ. Ἰλ. β'. 634., Ἡσίοδ. ἔργ. 587. Ἀκριβέστερα φυλάττουσι τὸ τοιοῦτον μάκρος οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί, ἐκτὸς ὅτι εἰς ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου λαμβάνουσιν ἐνίοτε καὶ βραχεῖαν τὴν συλλαβήν, οἷον γυναικὰ γλώσσης (Εὐριπ. Ἠλεκτρ. 1021.), παιδὸς δὲ βλάσται (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 717.).

β') Μακρύνονται δὲ τὰ βραχέα καὶ ὅταν ἡ ἐφεξῆς λέξις ἄρχηται ἀπὸ ἀμεταβόλου· διότι τοῦτο εἰς τὴν ἐκφώνησιν εὐκόλως διπλασιάζεται, οἷον Ἥρη δὲ μάστιγι (Ἰλ. ε'. 748.), ἅμα δὲ νέφος εἵπετο (Ἰλ. δ'. 274.). Τὸ δὲ ρ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἔχει τοσαύτην δύναμιν, ὥστε ὄχι μόνον οἱ Ἐποποιοί, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν συλλαβὴν μεταχειρίζονται μακράν, οἷον προσώπου τὰ ῥάκη (Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 1055.).

γ') Μακρύνονται τὰ βραχέα καὶ κατὰ τὴν ἄρσιν. Δηλαδὴ ἄρσις λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ῥυθμικοῦ ποδός, εἰς τὸ ὁποῖον πίπτει ὁ τόνος ἢ τὸ κτύπημα τοῦ ῥυθμοῦ μετὰ φθόγγου ὑψηλοτέρου, τὰ δὲ ἄλλα μέρη λέγονται θέσεις, οἷον ´ —, ´ ◡ ◡. Αὕτη λοιπὸν ἡ ἄρσις δύναται νὰ ὑψώσῃ βραχεῖαν συλλαβὴν εἰς μακράν, οἷον φίλε κασίγνητε κόμισαι (Ἰλ. ε'. 359.), καὶ Ἱππομέδοντος σχῆμα καὶ μέγας τύπος (Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 494.). Συχνότερα δὲ εἶναι τοιαύτη ἔκτασις εἰς τοὺς Ἐποποιούς, συμπιπτούσης ὁμοῦ καὶ τῆς κατὰ θέσιν ἐκτάσεως, οἷον ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο (Ἰλ. α'. 56.), ἢ ἑπομένης μιᾶς τῶν λέξεων ἐκείνων, αἵτινες εἶχον τὸ δίγαμμα (ἰδὲ ΠΑΡΑΡΤ. Α'. ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 1.), οἷον θυγατέρα ἣν (Ἰλ.), τέκεϊ ᾧ (Ἰλ. ω'. 36.).

Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐκτείνονται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς Ἀπόλλων, οἷον· οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα (Ἰλ. α'. 86.), Ἄρης, οἷον· Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγέ (Ἰλ. ε'. 31.), καὶ ἀνήρ (Ἰλ. β'. 553.), ἔτι αἱ λέξεις ἐπίτονος (Ὀδ. μ'. 423.), ἀποπέσῃσι (Ὀδύσσ. ω'. 7), ἀποδίωμαι (Ἰλ. ε'. 763.), ἀπονέεσθαι (Ἰλ. ξ'. 46.), ἐπειδή (Ἰλ. ψ'. 2.), καὶ ἐξηγεῖται δὲ ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας ἡ ἔκτασις

τῶν· ἀνέφελος (Ὀδύσσ. ζ'. 45.), *ἀπάλαμος* (Ἡσίοδ. ἔργ. 20.). Παρβ. §. 1. Β'. δ'.

δ') *Συνεχομένων δὲ φωνηέντων, ὅταν τὸ εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης λέξεως ἦναι μακρὸν ἢ δίφθογγος, δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται εἰς τοὺς Ἐποποιοὺς ὡς χασμωδία. Λαμβάνεται δὲ εἰς αὐτοὺς κοινῶς ἀντὶ βραχέος, οἷον· εἰπὲ καὶ ἡμῖν, ἔπλευ ἄριστος, ἔσσεται ἄλγος. Κατὰ δὲ τὴν ἄρσιν ἡ τοιαύτη συλλαβὴ φυλάττει τὸν οἰκεῖον χρόνον, οἷον ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, ἄλλοτε δὲ σπανίως. — Τῶν δὲ βραχέων φωνηέντων ὅσα δὲν δέχονται ἀπόστροφον, οἷον παιδὶ ἄμυνεν* (Ἰλ. π'. 522.), *δὲν ἐπιφέρουσι χασμωδίαν ἐπίμομφον. Ὁμοίως ὅταν παρεμπίπτῃ στιγμὴ, οἷον ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε* (Ἰλ. ι'. 247.), *ἢ ἐὰν ἡ πρώτη λέξις πίπτῃ εἰς τὴν τομὴν τοῦ στίχου* (ἰδὲ ΚΕΦΑΛ. Β'. §. 5.), *δὲν ἐκλαμβάνεται οὐδὲ τοῦτο ὡς ψόγου ἄξιον. Ἐκτὸς δὲ τούτων τὸ δίγαμμα ἀφαιρεῖ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰς τὸν Ὅμηρον φαινομένων χασμωδιῶν. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ἀποφεύγουσι τὴν χασμωδίαν ἐπιμελῶς, ἐξαιρουμένου τοῦ τί οὖν; καὶ τῶν περί, ὅτι, οὐδὲ εἷς, καὶ τῆς περὶ δακτυλικοὺς καὶ ἀναπαιστικοὺς στίχους ἐλευθερίας, οἷον Εὐρ. Ἑκάβ. 125. τὼ Θησείδα δ', ὄζω Ἀθηνῶν. Μεταχειρίζονται δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας, καθὼς εἴρηται καὶ ἀνωτέρω* (ΓΡΑΜΜΑΤ. §. 6. Γ'.), *ἀπόστροφον, κρᾶσιν, ἔκθλιψιν* *).

ε') *Ἔτι προσήκει νὰ μνημονεύσωμεν, ὅτι τὰ εἰς μίαν λέξιν ἀσυναιρέτως εὑρισκόμενα δύο φωνήεντα προφέρουσιν οἱ Ἐποποιοὶ ἀντὶ ἑνὸς, ὀνομάζεται δὲ τοῦτο συνίζησις ἢ συνεκφώνησις.* —

Συχνότατα ἀποτελεῖ συνίζησιν τὸ ε̄, καὶ μάλιστα

1. *μὲ τὸ ᾱ, οἷον στήθεα* (Ἰλ. λ'. 282.), *ἔᾱ* (Ἰλ. ε'. 256.), *γνώσεαι* (Ἰλ. β'. 367.), *πολέας* (Ἰλ. ο'. 66.).

2. *μὲ τὸ ο̄, οἷον ἄφρεον* (Ἰλ. λ'. 282.), *θεοί* (Ἰλ. α'. 18.), *χρυσέον* (Ἰλ. β'. 268.), *καὶ ὁμοίως μὲ τὸ ω̄, χρυσέῳ* (Ἰλ. α'. 15.), *μεμνέωτο* (Ἰλ. ψ'. 361.).

Εὑρίσκεται καὶ ἐπὶ τοῦ ᾱ, ῑ, ῡ, οἷον πόλιος (Ἰλ. β'. 811.), *ἀεθλεύων* (Ἰλ. ω'. 734.), *δακρύοισι* (Ὀδ. σ'. 173.). *Καὶ μακρὰ δὲ φωνήεντα καὶ δίφθογγοι ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε συνίζησιν, οἷον Ἐνυαλίῳ* (Ἰλ. η'. 166.).

Συμβαίνει δὲ ἡ συνίζησις καὶ ἐπὶ δύο λέξεων, ἐξ ὧν ἡ μὲν λήγει εἰς μακρὸν, ἡ δ' ἑτέρα ἄρχεται ἢ ἀπὸ βραχέος ἢ ἀπὸ μακροῦ.

---

*) *Οἷον· ἔνθα δὴ πλεῖστοι 'θανον (ἀντὶ τοῦ ἔθανον), Αἰσχύλ. Πέρσ. Ἡ Ἑνικοῦ Δοτικὴ τῆς τρίτης Κλίσεως δὲν δέχεται ἀπόστροφον. Ἀλλ' ἅπαξ ἀπαντᾶται καὶ ἡ ἐντεῦθεν γενομένη χασμωδία, οἷον Αἰσχύλ. Πέρσ. 852. ἐναντιάζειν παιδὶ ἐμῷ πειράσομαι. Ἄλλως δὲ ἡ ποίησις ἀποβάλλει δι' ἀποστρόφου καὶ τὴν δίφθογγον αι τοῦ Παθητ. εἰς σθαι Ἀπαρεμφάτου.*

Καὶ εἰς μὲν τὸν Ὅμηρον ἀπαντᾶται ἐπὶ τῶν λέξεων ἢ, ἤ, δή, μή, καὶ εἰς τὰς καταλήξεις ῶ καὶ η̄, οἷον ἐπεὶ οὐδ' (Ἰλ. ν'. 777.), ἢ οὐχ (Ἰλ. ε'. 349.), πρβ. Ὀδ. δ'. 682. δὴ ἀφνειότατος (Ἰλ. υ'. 220.), μὴ ἄλλοι (Ὀδ. δ'. 165.), ἀσβέστῳ οὐδ' υἱόν (Ἰλ. ρ'. 89.), εἰλαπίνη ἠὲ γάμος (Ὀδυσσ. α'. 226.). Τραχυτέρα εἶναι ἡ συνίζησις εἰς τὸ θέρει ἀργαλέῃ οὐδέποτ' ἐσθλῇ (Ἡσίοδ. ἔργ. 640.)*). Ἀνήκουσι δὲ εἰς τοῦτο τὸ σχῆμα, ὅσα ἠθέλησαν τινὲς νὰ ἐξηγῶσι κατ' ἀφαίρεσιν, οἷον δὴ ἔπειτα (Ἰλ. ο'. 163., υ'. 338., Ὀδύσσ. α'. 290.).

Εἰς δὲ τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς ἡ συνίζησις συμβαίνει εἰς τὸ θεός καὶ εἰς κύρια τινὰ ὀνόματα, οἷον Νεοπτόλεμος, μάλιστα δὲ μεταξὺ δύο λέξεων, οἷον· μὴ εἰδέναι, μὴ οὐ, ἢ οὐ, μὴ ἀλλά (Ἀριστοφ. Βατρ. 751.), ἐπεὶ οὐ (Σοφ. Φιλοκτ. 446.).

---

*) Εἰς τὸν Πίνδαρον ἀπαντᾶται ἡ συνίζησις συχνότατα κατὰ τὸ μέσον λέξεως, καὶ ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παρατηρηθέντων περὶ Ὁμηρικῆς χρήσεως προσέτι εἰς τὰς συλλαβὰς αι, αο, αος. Τοῦ δὲ Θεοκρίτου ἡ συνίζησις περιορίζεται εἰς τὴν συλλαβὴν εω, κειμένην ἐν μέσῳ λέξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΙΚΗΣ.

§. 1.

α') Συνίσταται τὸ μέτρον ὁμοῦ μετὰ ῥυθμοῦ. Ὁ δὲ ῥυθμὸς ἀνελίττεται ἤτοι κατ' ἄρτιον σχηματισμὸν, ἢ κατὰ περιττόν. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἴδους εἶναι τὸ ἄρτιον μέτρον, παριστάνον εἰς μὲν τὴν πρώτην ἀνάπτυξιν τὸν καθ' ἡμᾶς ῥυθμὸν [2], καὶ ἔχον τοὺς τέσσαρας σχηματισμούς,

´ —, σπονδεῖος (ποῦς),
´ ◡ ◡, δάκτυλος —
◡ ◡ —, ἀντιδάκτυλος —
◡ ◡ ◡ ◡, προκελευσματικός —

εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀνάπτυξιν τὸν καθ' ἡμᾶς ῥυθμὸν [6], καὶ ἔχον τοὺς ὀκτὼ σχηματισμούς,

´ —,
— ´ ◡ ◡, παιὼν πρῶτος,
— ´ ◡ ◡, ἰωνικός,
— ´ ◡, βακχεῖος,
◡ ◡ ◡ —, παιὼν δεύτερος,
´ — ◡ —, χορίαμβος,
´ ◡ —, κρητικός,
´ ◡ ´ ◡, τροχαϊκὴ διποδία.

β') Τοῦ δὲ δευτέρου εἴδους εἶναι τὸ περιττὸν, τὸ ὁποῖον, ἔχον τρεῖς κυρίους τόνους, δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς ἕξ (³⁴). οἷον

—́ — —, μολοσσός,
—́ — ⏑ ⏑, ἰωνικός,
—́ ⏑ ⏑ —, χορίαμβος.

Καὶ τοῦτο μὲν τὸ μέτρον εἶναι βαρὺ, καὶ εὑρίσκεται σπανίως. Ἀναπτύσσεται δὲ καὶ ἐλαφρῶς, οἷον

—́ ⏑ ⏑, τρίβραχυς,
—́ ⏑, τροχαῖος,
—́ ⏑ ⏑, δάκτυλος (ἐλαφρός).

§. 2.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ.

α') Καθ' ὅσον λοιπὸν ἕκαστος τῶν ῥυθμικῶν σχηματισμῶν, τοὺς ὁποίους διελάβομεν μετρικῶς, συμπληροῖ μετρικὴν περίοδον, εἶναι ὅλοι ἴσοι πρὸς ἀλλήλους. Οὕτως ὁ βαρὺς δάκτυλος — ⏑ ⏑, καὶ ὁ βακχεῖος —́ — ⏑, καὶ ἡ τροχαϊκὴ διποδία — ⏑ — ⏑, συμπληροῦσι μίαν ἕκαστον μετρικὴν περίοδον. Ἐκ τούτου γίνεται φανερὸν, διὰ τί δακτυλικοὶ μὲν ῥυθμοὶ μετροῦνται κατὰ μονοποδίας, τροχαϊκοὶ δὲ κατὰ διποδίας. Καὶ δύο μὲν διποδίαι ὀνομάζονται δίμετρον, τρεῖς δὲ τρίμετρον.

β') Ἑκάστη μετρικὴ περίοδος ἄρχεται μὲν ἀπὸ ἄρσεως, λήγει δὲ εἰς θέσιν. Ἡ δὲ θέσις ἐνίοτε δὲν ἀναπτύσσεται ῥυθμικῶς, οἷον εἰς τὸν κρητικὸν —́ ⏑ —, εἰς τὸν χορίαμβον —́ ⏑ ⏑ —, εἰς τὸν τέταρτον παιῶνα, —́ ⏑ ⏑ —. Ἄλλως δὲ ἡ λείπουσα θέσις ἀναπληροῦται κατὰ τὴν μουσικὴν διὰ τοῦ λείμματος, οἷον

τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧδ'
εἰς τὸ πᾶν ἐτητύμως

— ⏑ — ⏑ | — ⏑ —
— ⏑ — ⏑ | — ⏑ —

γ') Φανερὸν δὲ ἤδη ἐκ τούτων, ὅτι εὑρίσκονται ῥυθμικοὶ σχηματισμοὶ, οἵτινες δὲν εἶναι ἐνταὐτῷ καὶ μετρικοὶ, οἷον ὁ χορίαμβος ἀναφαίνεται ῥυθμικῶς εἰς περίοδον, ὅπου μετρικὸς σχηματισμὸς εἶναι ὁ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικός·

— — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ —

καὶ ἀνάπαλιν ὁ ἰωνικὸς σχηματισμὸς δύναται νὰ φανῇ ῥυθμικὸς, ὅπου ὁ χορίαμβος εἶναι μετρικὸς, οἷον

§. 3.
ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΡΟΥΣΕΩΣ.

α') Ἡ ἀρχὴ τοῦ ῥυθμοῦ γίνεται ἤτοι ἀπὸ ἄρσεως, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ μάκρους τοῦ κυρίου τόνου, ἢ ἀπὸ ἀνακρούσεως, τῆς ὁποίας τὸ μάκρος δὲν ἀνεπτύχθη, οἷον

Καὶ αὕτη μὲν ἡ ἀνάκρουσις ὀνομάζεται ἁπλῆ· δύναται δὲ νὰ ἦναι καὶ τρίχρονος, οἷον

καὶ τότε ὀνομάζεται συνθεμένη. Ἡ δὲ συνθεμένη ἀνάκρουσις ἀνήκει τότε εἰς τοὺς σχηματισμοὺς τῆς ἐλαφρᾶς ἀναπτύξεως τοῦ περιττοῦ μέτρου, ὅθεν καὶ λαμβάνει τὰς μορφὰς

β') Εἰς μὲν τὸ ἄρτιον μέτρον κατὰ τὴν πρώτην ἀνάπτυξιν ἐκ τοῦ δακτυλικοῦ σχηματισμοῦ γίνεται διὰ ἀνακρούσεως δύο βραχέων ὁ ἀναπαιστικός

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνάκρουσις αὕτη κυρίως εἶναι θέσις τοῦ σπονδείου, λαμβάνει καὶ τοῦτον τὸν σχηματισμὸν

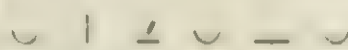

καὶ διαλυομένου τοῦ μάκρους τοῦ δακτύλου

ἐκ τοῦ ὁποίου ἀναφαίνεται ὁ προκελευσματικὸς (◡ ◡ ◡ ◡).

γ') Εἰς δὲ τὸ μικτὸν μέτρον τὸ κατὰ τὴν δευτέραν ἀνάπτυξιν γινόμενον ἐκ τῆς τροχαϊκῆς διποδίας σχηματίζεται ἡ ἰαμβικὴ διὰ τῆς μονοχρόνου ἀνακρούσεως,

Καὶ ἐπειδὴ κατὰ μουσικὴν μέτρησιν ἡ ἀξία τῆς ἀνακρούσεως ἀφαιρεῖται εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥυθμοῦ, λαμβάνομεν οὕτω τὸν τραγικὸν τρίμετρον, ὡς ἑξῆς·

Ἐκ ἐκ μὲν τοῦ ἐλαφροῦ ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος σχηματίζεται οὕτως ὁ ἀντισπαστικὸς καλούμενος

ἐκ δὲ τοῦ βακχείου ὁ παλιμβάκχειος

⏑ | ⏒ —

ἐκ δὲ τοῦ ἐλαφροῦ χοριαμβικοῦ ὁ ἐλαφρὸς ἀναπαιστικὸς

⏑ ⏑ | ⏒ ⏑ ⏑

§. 4.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ.

Τὸ δὲ τέλος τῶν ῥυθμῶν ἤτοι κατ' ἄρσιν γίνεται, οἷον — ⏑ ⏑ ⏒, ἢ κατὰ θέσιν, οἷον — ⏑ — ⏑, ἢ εἶναι ἐκκρεμὴς, οἷον ⏒ ⏑ ⏑ ⏒ ⏑ ⏑. [Καὶ κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς στίχος ἀκατάληκτος λέγεται, ὅταν ἔχῃ ὁλόκληρον τὸν τελευταῖον πόδα, οἷον — ⏑ — ⏑ | — ⏑ — ⏑, καταληκτικὸς δὲ, ὅταν ἐλλείπῃ ὁ τελευταῖος ποὺς κατὰ μίαν ἢ δύο συλλαβὰς, οἷον — ⏑ — ⏑ | — ⏑ —, βραχυκατάληκτος, ὅταν πλεονάζωσι δύο συλλαβαὶ εἰς τὸ τέλος, οἷον — ⏑ — ⏑ | — ⏑, ὑπερκατάληκτος δὲ, ὅταν πλεονάζῃ μία συλλαβὴ, — ⏑ — ⏑ | — ⏑ — ⏑ | —].

§. 5.

ΠΕΡΙ ΤΟΜΗΣ.

Ὁρίζοντες λοιπὸν τὸν στίχον ὡς συμπλοκὴν ῥυθμῶν εἰς ἕν τι ὅλον, μετρούμενον κατὰ μετρικὰς περιόδους, θέλομεν εὕρῃν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ἄμοιρος ῥυθμικῆς τινος τομῆς. Λέγεται δὲ τομὴ, ὅταν ἡ ῥυθμικὴ σειρὰ λήγῃ ἐπὶ τῆς μετρικῆς περιόδου. Καὶ ἐὰν μὲν πίπτῃ εἰς τὸ τέλος μετρικῆς περιόδου, ὁρίζει ῥυθμὸν ὁμόστοιχον μὲ τὸ μέτρον, οἷον εἴς τι τοῦ Φερεκράτους (ΑΘΗΝ. 15. 685. α'.).

ὑπ' ἀναδενδράδων ἁπαλὰς | ἀσπαλάθους πατῶντες

⏑ ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏓

ἐὰν δὲ πίπτῃ εἰς τὸ μέσον μετρικῆς περιόδου, γίνεται ῥητορικὴ, εὑρισκομένη μάλιστα εἰς τὰ ἐπικὰ καὶ εἰς τὰ τραγικὰ τρίμετρα καὶ τετράμετρα, οἷον· Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 1.

Κάδμου πολῖται, χρὴ λέγειν τὰ καίρια.

⏑ | — ⏑ — ⏓ | — ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏓

§. 6.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΜΦΙΒΟΛΟΥ ΣΥΛΛΑΒΗΣ.

α') Εὑρίσκονται εἰς τοὺς στίχους μετρικοὶ τύποι, οἵτινες ἐπιδέχονται καὶ μακρὰν καὶ βραχεῖαν συλλαβήν. Καὶ τὸ μὲν μάκρος λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ τέλους μετρικῆς περιόδου πρὸς ἔνδειξιν, ὅτι ἀναφύεται νέα περίοδος, οἷον

χρυσέα φόρμιγξ Ἀπόλλω-νος

⏒ ⏑ — ⏓ | ⏒ ⏑ — ⏓

ἡ δὲ βραχύτης μόνον ἐπὶ τοῦ τέλους ῥυθμικῆς περιόδου εἰς τὴν ἄρσιν, οἷον

σαῖς ὑπὸ χερσὶν ἄναξ
⏗ ⏑ ⏑ ⏗ ⏑ ⏑ ⏕

ἐπειδὴ ἡ ῥυθμικὴ περίοδος τελευτᾷ μετὰ τῆς τομῆς καὶ θεωρεῖται ὡς ὅλον τι τέλειον.

β') Ἐπειδὴ δὲ τὸ μάκρος τὸ ἀντὶ βραχέος τιθέμενον ἐνδεικνύει γέννησιν ἄλλων ῥυθμῶν, ἤθελεν εἶσθαι ἀσύμμετρον, ἂν ἡ ἑπομένη περίοδος δὲν ἀνεπτύσσετο ὅλη, οἷον

– ⏑ – ⏓ ¦ –

Διὰ τοῦτο ἡ ἀμφίβολος συλλαβὴ ἀναβιβάζεται εἰς τὴν προηγουμένην βραχεῖαν, οἷον Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 1326.

Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων, ὦ φίλοι
⏑ ⏗ – ⏑ – | ⏑ | ⏗ ⏓ – ⏑ –

Εὑρίσκεται δὲ τοῦτο τὸ μάκρος καὶ ἐπὶ τῶν μετασχηματισμῶν τοῦ τροχαίου, οἷον ἐπὶ τοῦ τριβράχεος ⏗ ⏑ ⏓, καὶ ἐπὶ τοῦ δακτύλου τοῦ ἐλαφροῦ – ⏑ ⏓, οἷον παρ' Ἀρχιλόχῳ·

καὶ βήσσας ὀρέων δυσπαιπάλους· οἷος ἦν ἐφ' ἥβης
– ⏑⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑⏑ – ⏑ ⏓ ¦ – ⏑ – ⏑ – ⏓

Μάλιστα δὲ συμβαίνει εἰς τοὺς ἐκ τοῦ τροχαίου γινομένους λυρικοὺς σχηματισμούς, ὅπου ἐξάρχει μὲν τροχαῖος, ὁ δὲ ἑπόμενος τροχαῖος ἀναπτύσσεται εἰς ἐλαφρὸν δάκτυλον, οἷον

εἰς τὸν Φερεκράτειον (Αἰσχυλ. Ἀγαμ.)

οἷος καὶ Πάρις ἐλθὼν
– ⏓ | – ⏑ ⏑ – –

εἰς τὸν Γλυκώνειον (Εὐριπίδ. Φοιν.)

οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου
– ⏓ | – ⏑ ⏑ – ⏑ –

εἰς τὸν Ἀνακρεόντειον·

ἀναμίξωμεν Διονύσῳ
⏑ ⏑ | – ⏓ | – ⏑ ⏑ – –

εἰς τὸν Εὐπολίδειον τοῦ Ἀριστοφάνους·

οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ 'ξαπατᾶν δὶς καὶ τρὶς ταὔτ' εἰσάγων.
– ⏓ | – ⏓ | – ⏑ ⏑ – ¦ – ⏓ ⏓ | – ⏑ –

Ὅ, τι εἴπομεν περὶ τῶν εἰς τὰς ῥυθμικὰς περιόδους μακρυνομένων λεκτικῶν συλλαβῶν, ἐπικρατεῖ καὶ περὶ τῆς μονοχρόνου ἀνακρούσεως, οἷον

μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων
⏓ ¦ – ⏑ – ⏓ | – ⏑ – ⏓ | – ⏑ –

§. 7.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΤΙΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.

Α'.

α') Τὸ ἄρτιον μέτρον κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὀνομάζεται σπονδειακὸν καὶ ἔχει τοὺς ἑξῆς σχηματισμούς·

– –, σπονδεῖος,

– ◡ ◡, δάκτυλος,

– ◡ –, ἀντιδάκτυλος,

– ◡ ◡ ◡, προκελευσματικός.

ΠΕΡΙ ΗΡΩΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.

β') Ἀνήκει ἐνταῦθα τὸ συνήθως ὀνομαζόμενον δακτυλικὸν μέτρον, καὶ ἐκ τούτου τὸ ἑξάμετρον τῶν Ἐποποιῶν, στίχος ἡρωϊκὸς ἐπικαλούμενος. Τοιοῦτος στίχος συμπληροῦται ἀπὸ ἓξ πόδας, τῶν ὁποίων οἱ πέντε εἶναι ἢ δάκτυλοι ἢ σπονδεῖοι, ὁ δὲ ἕκτος σπονδεῖος· ὁ δὲ πέμπτος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι δάκτυλος, οἷον Ὀδύσσ. λ'. 597.

αὖτις ἔ|πειτα πέ|δονδε κυ|λίνδετο | λᾶας ἀ|ναιδής.
– ◡ ◡ – ◡ ◡ – ◡ ◡ – ◡ ◡ – ◡ ◡ – –

Ὀδύσσ. ζ'. 182.

Ἐσθλὴν | οὐ μὲν | γὰρ τοῦ | γε κρεῖσ|σον καὶ ἄ|ρειον.
– – – – – – – – – ◡ ◡ – ⏓

Ὁ δὲ ἔχων τὸν πέμπτον πόδα σπονδεῖον, ὀνομάζεται σπονδειακὸς ἢ σπονδειάζων, οἷον Ἰλ. β'. 192.

οὐ γάρ | πω σάφα | οἶσθ' οἷ|ος νόος | Ἀτρεί|δαο.
– – – ◡ ◡ – – – ◡ ◡ – – – ⏓

Σπανίως εὑρίσκεται στίχος ἡρωϊκὸς ὅλος συνιστάμενος ἐκ σπονδείων, οἷον Ἰλ. λ'. 130.

Ἀτρεί|δης· τὼ δ' | αὖτ' ἐκ | δίφρου | γουνα|ζέσθην.
– – – – – – – – – – – –

Ἐνίοτε ἀπαντᾶται καὶ ὁ ἀντιδάκτυλος, οἷον Ὀδ. 15, 83.

αὔτως | ἀππέμ|ψει, δώ|σει δέ τι | ἕν γε φέ|ρεσθαι.
– – – ◡ – – – – ◡ ◡ – ◡ ◡ – –

γ') Εἰς τὸν ἡρωϊκὸν στίχον ἀπαριθμοῦνται δεκαὲξ τομαί. Καὶ ἡ μὲν εὑρίσκεται μετὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ στίχου, οἷον Ὀδύσσ. 12, 439.

ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν

ὄψ' | ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον,

δευτέρα δὲ μετὰ τὴν πρώτην βραχεῖαν τοῦ πρώτου δακτύλου, οἷον Ἰλ. ι'. 352.

μῆτερ|, ἐπεί μ' ἔτεκές μινυνθάδιόν περ ἐόντα,

τρίτη δὲ μετὰ τὸν πρῶτον πόδα, οἷον Ἰλ. 2, 166.

ὣς ἔφατ'|· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

τετάρτη μετὰ τὴν πρώτην ἄρσιν τοῦ δευτέρου ποδὸς, οἷον Ἰλ. 3, 103.

οἴσετε δ' ἄρν'|, ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,

πέμπτη μετὰ τὴν πρώτην βραχεῖαν τοῦ δευτέρου δακτύλου, οἷον Ἰλ. 2, 240.

ἠτίμησεν· | ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.

Τῶν δὲ λοιπῶν τομῶν ἡ δωδεκάτη, συμβαίνουσα μετὰ τὸν τέταρτον δάκτυλον, οἷον Ἰλ. 4, 169.

ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε,

καλεῖται βουκολικὴ, διότι οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ (ὡς Θεόκριτος) μάλιστα μετεχειρίζοντο αὐτήν.

Δύνανται δὲ εἰς ἕνα στίχον καὶ δύο καὶ τρεῖς τομαὶ νὰ συμπίπτωσιν ὁμοῦ, οἷον Ἰλ. 2, 183.

βῆ δὲ θέειν, | ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· | τὴν δ' ἐκόμισσεν,

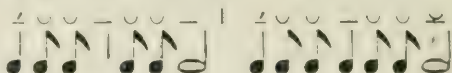
καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ

Τιμονόη· | τίς δ' ἐσσί; | μὰ δαίμονας, | οὔ σ' ἂν ἐπέγνων.

§. 8.

ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΕΙΟΥ.

Ἐφευρέθη ὕστερον ὁ δακτυλικὸς πεντάμετρος, ὅστις συναπτόμενος μὲ τὸν ἡρωϊκὸν στίχον συνιστᾷ τὸ ὀνομαζόμενον δίστιχον. Ἔχει δὲ τοῦτον τὸν σχηματισμὸν

ὡς παρὰ Θεόγνιδι·

οὔτ' ἔραμαι πλουτεῖν οὔτ' εὔχομαι· ἀλλά μοι εἴη
ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Ὀνομάζεται δὲ οὗτος ὁ πεντάμετρος καὶ ἐλεγεῖος, ὅθεν καὶ δίστιχα τοιαῦτα πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενα καλοῦνται ἐλεγεῖα. Καὶ εἰς μὲν τὸ δεύτερον μέρος φυλάττει τὸν δακτυλικὸν σχηματισμὸν, εἰς δὲ τὸ πρῶτον μεταβάλλει τοὺς δακτύλους ἐνιοτε καὶ εἰς σπονδείους, ἢ ἕνα ἢ καὶ ἀμφοτέρους, οἷον παρὰ Καλλιμάχῳ·

ἓν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος
⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ — | — | — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

κείνου τῶν ἱερῶν αἰσθάνεται κνάθων
⏑́ — | ⏑́ ⏑ | — | — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

καὶ παρὰ Θεόγνιδι·

τῶν δ' ἀνδρῶν πάντων, Κύρν' ἀνιηρότατον
⏑́ — | ⏑́ — | — | — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

Ἄλλοι δὲ στίχοι δακτυλικοὶ ἢ βραχύτεροι ἢ μακρότεροι ἀνήκουσιν εἰς τὸ μικτὸν μέτρον.

§. 9.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΥ.

α') Ἐὰν βάλωμεν πρὸ τοῦ δακτύλου τὴν δίχρονον ἀνάκρουσιν, λαμβάνομεν τὸν σφοδρὸν ἀναπαιστικὸν ῥυθμόν,

⏑ ⏑ | ⏑́ ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

Τὰ βραχέα τούτων συναιροῦνται καὶ εἰς μάκρος, οἷον

⏑⏑ ⏑́ ⏑⏑ —

ἢ τὰ μακρὰ ἀναλύονται εἰς βραχέα, οἷον

⏑⏑ ⏑́⏑ ⏑⏑ ⏑⏑

ὅθεν λαμβάνομεν σχηματισμοὺς παραπλησίους μὲν εἰς τοὺς δακτύλους καὶ προκελευσματικούς, διαφέροντας δὲ ἀπὸ τούτων διὰ τὴν ἄρσιν,

— ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑

οἷον Αἰσχύλ. Ἀγαμν. 1530.

κάππεσε κάτθανε, καὶ καταθάψομεν,

— ⏑́ ⏑ — ⏑́ ⏑ — ⏑́ ⏑ — ⏑́ ⏑

οὐχ ὑπὸ κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων

— ⏑́ ⏑ — ⏑́ — ⏑́ — ⏑́

β') Εὑρίσκονται οἱ ἀνάπαιστοι εἰς τοὺς δραματοποιοὺς μάλιστα κατὰ συστήματα, περιέχοντα δίμετρα ἀναπαιστικὰ καὶ τελευτῶντα εἰς τὸν καλούμενον παροιμιακόν,

⏑⏑ ⏑́ ⏑⏑ ⏑́ ⏑⏑ — ⏑

πρὸ τοῦ ὁποίου πολλάκις προηγεῖται μονόμετρον ἀναπαιστικόν, ⏑⏑ — ⏑⏑ —, οἷον Σοφ. Ἀντιγ. 524.

νεφέλη δ' ὀφρύων ὕπερ αἱματόεν
ῥέθος αἰσχύνει
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

Παρβ. Αἰσχύλ. Πέρσ. 1—64. Ἀγαμ. 40. 345. 755. 1302. Χοηφ. 300. 366. 394. 707. 842. 1950. Εὐμεν. 300. 888. Προμηθ. 285. 880. 1042.

Σοφ. Αἴας, 134—171. 199—218. 228—239. 1136—1140. Οἰδ. Κολ. 137—146. 167—172. 184—187. 1732—1760., κτλ.

Εὐριπ. Μήδ. 361. 755. 1070. Ἄλκηστ. 30. 285. 760. 880. 900. 930. Ὀρέστ. 1680. Ἴων 82. Ἡρακλεῖδ. 697. Ἰφιγ. Αὐλ. 580., κτλ.

γ') Ἐκτὸς τούτου εἶναι εἰς κωμῳδοποιοὺς εὔχρηστος καὶ ὁ ἀναπαιστικὸς τετράμετρος, ὁ Ἀριστοφάνειος ἐπικαλούμενος, διότι Ἀριστοφάνης τὸν μεταχειρίζεται πολλάκις εἰς τὰς κωμῳδίας, οἷον Ἀριστοφ. Νεφ. 264.

⏑⏑ | ⏑́⏑ ⏑⏑ ⏑́⏑ ⏑⏑ ⏑́ ⏑ ⏑⏑ ⏑́⏑ ⏑⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́⏑ ⏑⏑ — ⏑ ⏑ — —
ὦ δέσποτ' ἄναξ ἀμέτρητ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον.

Ὁ ἕβδομος ποῦς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι καθαρὸς ἀναπαιστικός. Εἰ δέ τινες εὑρίσκονται ἀναπαιστικοὶ στίχοι ἔχοντες πρὸς τὸ τέλος

σπονδεῖον, ὀνομάζονται οὗτοι καθ' Ἡφαιστίωνα λακωνικά, διότι οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰ πολεμικὰ μέλη ἠγάπων τὴν σπονδειακὴν ἐκβολήν. Ἡ κυρία τομὴ τοῦ τετραμέτρου τούτου συμβαίνει μετὰ τὴν δευτέραν διποδίαν. Μετὰ παιδιᾶς Ἀριστοφάνης ὑποβάλλει εἰς τὴν τομὴν τοῦ στίχου τὸ ὄνομα Ἀθηναῖοι (Ἀχαρν. 645.)

ὅστις παρεκινδύνευσεν Ἀθηναίοις εἰπεῖν τὰ δίκαια.
— ´ ⏑ ⏑ ´ — ´ ⏑ ⏑ ´ — ´ — — ⏑ ⏑ — ⏓

Πρὸς γύμνασιν πρβ. τοὺς ἀναπαιστικοὺς τετραμέτρους παρ' Ἀριστοφάνει, Ἀχαρν. 626—658. Ἱππ. 507—546. Νεφ. 263—274. 291—297. 314—437. Ὀρν. 460—522. 685—722. Θεσμοφ. 785—813. Λυσιστρ. 484—531., κτλ.

§. 10.

Β'.

α') Κατὰ δευτέραν ἀνάπτυξιν τὸ ὄρθιον μέτρον ἐνδεικνύει δύο τόνους, ὧν ἑκάτερος δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς τρεῖς βραχεῖς, οἷον

´ — σπονδεῖος τρίχρονος.
— ⏑ — ⏑ } τροχαϊκὴ διποδία.
´ ⏑ ⏑ ´ ⏑ ⏑ }

Ἐκ δὲ τοῦ τελευταίου τριβραχικοῦ σχηματισμοῦ κατ' ἐλάττωσιν τῆς ἄρσεως σχηματίζεται καὶ ὁ ἐλαφρὸς δάκτυλος ´ ⏑ ⏑ ´ ⏑ ⏑, εὑρισκόμενος πολλάκις μεταξὺ τῶν ἄλλων τροχαϊκῶν σχηματισμῶν. Εἶναι λοιπὸν διποδία ἡ περίοδος τῶν τοιούτων.

β') Ἀναλυομένου δὲ τοῦ ἑτέρου τόνου, ὅλος ἕκαστος τοιοῦτος σχηματισμὸς συμπληροῖ μίαν περίοδον, οἷον

α'.	β'.
´ — ⏑⏑ βακχεῖος	´ ⏑⏑ — κρητικός
— ´ ⏑ ⏑ παιὼν πρῶτος	´ ⏑⏑ — παιὼν δεύτερος
— ´ ⏑ ⏑ ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος	´ ⏑⏑ — χορίαμβος.

§. 11.

α') Ὁ μὲν ἀδιάλυτος σχηματισμὸς ´ — ἀπαντᾶται πολλάκις εἰς ἐλευθερωτέρους ῥυθμούς, καὶ ἔχει μεγάλην ἔμφασιν, οἷον Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 154.

Ζεὺς ὅστις ποτ' ἐστὶν εἰ τόδ' αὐ-
τῷ φίλον κεκλημένῳ.

Πρβ. Εἰρην. 311. καὶ τοὺς ἑξῆς Ἱκέτ. 491.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΧΑΙΟΥ.

β) Τῆς δὲ τροχαϊκῆς διποδίας καὶ ὅλως τοῦ τροχαϊκοῦ ῥυθμοῦ εἶναι πολλὰ ἐπιτεταμένη ἡ χρῆσις, οἷον α') κατ' ἄρσιν·

1. *μονόμετρον καταληκτικὸν* ⌐ ∪ — ♩♪♩ 𝄾 *εὑρισκόμενον καὶ εἰς ἀρχὴν καὶ εἰς τέλος μετρικῶν σειρῶν, οἷον μὴ φθόνει ταῖς νέαισι* (*Ἀριστ. Ἐκκλησ.* 900.),

2. *μονόμετρον ὑπερκατάληκτον* — ∪ — ∪ | — *οἷον Σοφ. Ἠλ.* 288. —

κείσεται τάλας,
οἱ δὲ μὴ πάλιν
δώσουσ' ἀντιφόνους δίκας.

3. *δίμετρον καταληκτικόν,* — ∪ — ∪ | — ∪ ⏓, *οἷον Σοφ. Ἠλ.* 473.

ἀρτίως ὀνειράτων.

4. *δίμετρον ὑπερκατάληκτον,* — ∪ — ∪ | — ∪ — ∪ | —, *ὡς Σοφ. Ἀντ.* 828.

ἔρχομαι τάφου ποταινίου.

5. *τρίμετρον καταληκτικὸν,* — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ ⏓, *ὡς Εὐρ. Ὀρ.* 140. *σῖγα, σῖγα, λεπτὸν ἴχνος ἀρβύλης.*

6. *τρίμετρον ὑπερκατάληκτον,* — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ∪ | —, *Αἰσχύλ. Ἱκετ.* 115. *εἰ δὲ μὴ μελανθὲς ἡλιόκτυπον γένος.*

7. *τετράμετρον καταληκτικὸν,* — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ ⏓, *εὐχρηστότατον καὶ μάλιστα εἰς συστήματα, οἷον Σοφ. Οἰδ. Τύρ.*

ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ' Οἰδίπους ὅδε.

Καὶ ὅτι μὲν ἀναλυομένου τοῦ μάκρους ἐνίοτε ἐπιδέχεται καὶ δακτυλικοὺς καὶ ἀναπαιστικοὺς σχηματισμοὺς, φανερὸν εἶναι καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων. Ἰδὲ Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 204. 234—236. 676—691. 702—718. *Ἱππ.* 247—283. 312—320. 391—396. 565—580. 595—610. 1274—1289. 1300—1315. *Νεφ.* 575—594. 607—626. 1115—1130., *κτλ.* *Ἡ δὲ κυρία τομὴ συμβαίνει μετὰ τὴν δευτέραν διποδίαν, οἷον Εὐρ. Ὀρ.* 1517.

εὖ λέγεις· σώζει σε σύνεσις· ἀλλὰ βαῖν' εἴσω δόμων.
— ∪ — ⏓ | — ∪ ⌐ ∪ ∪ |

Ἰδιαίτερος σχηματισμὸς τοῦ τετραμέτρου εἶναι ὁ παρ' Ἀριστοφάνει (Λυσιστρ. 1014—1035.).

— ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | ⌐ ∪ ∪ ∪ | ⌐ ∪ —
οὐδέν ἐστι θηρίον γυναικὸς ἀμαχώτερον.

Ο παιωνικὸς σχηματισμὸς εἰς τὴν τρίτην διποδίαν εἶναι, ὡς φαίνεται, πρὸς παιδιὰν πεποιημένος ἐκ τοῦ βακχείου ⌐ ⏓ ∪, *ὥστε εἰς τὸ μάκρος τρεῖς ἐμπεριέχονται βραχεῖς τόνοι (ἦχοι).*

Παραπλήσιος τούτου εἶναι ὁ Ἱππωνάκτιος (σκάζων) ὀνομαζόμενος τετράμετρος, ὅπου ἡ τελευταία διποδία παριστάνεται διὰ βακχείου,

μὴ προτίμα δῆι' ἐμὲ χρὴ τῷ σκότῳ δικάζεσθαι.
— ⌐ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ∪ | ⌐ — ⏓

8. πεντάμετρος οἷος — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ∪ | — ∪ —, παρὰ Καλλιμάχῳ· ἔρχεται πολὺς μὲν αἰγαῖον διατμήξας
ἐπ' οἰνηρῆς Χίου,
δὲν ἦτον εἰς πολλὴν χρῆσιν.

β') κατὰ θέσιν. 1. μονόμετρος ἀκατάληκτος, — ∪ — ⏓, εὑρισκόμενος μεταξὺ ἄλλων τροχαϊκῶν διποδιῶν, οἷον Ἀριστ. Εἰρ. 144.

ἑστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,
συβαρίζειν,
ἰού, ἰού κεκραγέναι.

2. δίμετρος βραχυκατάληκτος, — ∪ — ∪ | — ⏓, οἷον Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 196. θάλαμον Ἀμφιτρίτας. Ἀπαντᾶται καὶ μεταξὺ δακτυλικῶν καὶ κρητικῶν καθαρὸς, καὶ ὀνομάζεται ἰθυφαλλικός, οἷον παρ' Ἀρχιλόχῳ·

οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις ἁπαλὸν χρόα· κάρφεται γὰρ ἤδη.
— ∪ ∪ — ∪∪ — ∪ ∪ — ∪ ∪ | — ∪ — ∪ — ⏓

3. δίμετρος ἀκατάληκτος, — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓, οἷον Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1680. νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβηκεν, πρβ. αὐτόθ. 1222. 1678. Ἀριστοφ. Εἰρ. 339. 571—581. 651—656.

4. τρίμετρος βραχυκατάληκτος, — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ⏓, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1242. πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτά.

5. τρίμετρος ἀκατάληκτος, — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1083. εἴθ' ἀελλαία ταχύῤῥωστος πελειάς.

6. τετράμετρος βραχυκατάληκτος, — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — — καθ' Ἡφαιστίωνα (σελ. 36.).

οὐδ' Ἀμειψίαν ὁρᾶτε πτωχὸν ὄντ' ἐφ' ἡμῖν.

Δὲν εὑρίσκεται οὗτος εἰς τοὺς δραματοποιούς.

7. τετράμετρος ἀκατάληκτος, — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓ | — ∪ — ⏓, καθ' Ἡφαιστίωνα (36.)

κλῦθί μου γέροντος εὐέθειρα χρυσόπεπλε κούρη.

Πρβ. Εὐριπ. Ὀρ. 1463. Παραπλήσιος εἰς τοῦτον εἶναι ὁ καθ' Ἡφαιστίωνα (σελ. 95.),

ἔστι μοι καλὰ πάϊς χρυσέοισιν ἀνθέμοισιν.
— ∪ — ⏓ | — ∪ — | — ∪ — ∪ | — ∪ — ∪

ὅπου ἡ δευτέρα διποδία μετεσχηματίσθη εἰς κρητικόν.

§. 12.

ΠΕΡΙ ΙΑΜΒΟΥ.

α΄) Πρὸ τοῦ τροχαίου ἂν τεθῇ ἡ μονόχρονος ἀνάκρουσις *), γίνεται ἴαμβος, οἷον

⏓ | — ⏑ —

Καὶ Α΄. κατὰ μὲν ἄρσιν λέγουσιν

1. ὁ μονόμετρος ὁ ἀκατάληκτος, ⏓ — ⏑ —, οἷον Ἀριστ. Ἀχαρν. 950. τοῦτον λαβὼν πρόςβαλλ᾽ ὅπου
βούλει φέρων
πρὸς πάντα συκοφάντην.

Καὶ πρὸ κρητικοῦ ἰδὲ Αἰσχύλ. Εὐμεν. 359.

2. δίμετρος βραχυκατάληκτος, ⏓ — ⏑ ⏖ ⏑ —, οἷον Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 204. τί τῶνδ᾽ ἄνευ κακῶν;

3. δίμετρος ἀκατάληκτος, ⏓ ⏖ ⏑ ⏖ ⏓ — ⏑ —, οἷον Αἰσχύλ. Προμηθ. 159. τίς ὧδε τλησικάρδιος
θεῶν ὅτῳ τάδ᾽ ἐπιχαρῆ;

πρβ. Αἰσχύλ. Ἱκετ. 115. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1394.

4. τρίμετρος βραχυκατάληκτος, ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏑ —, οἷον Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 398. ἄτλητα τλᾶσα· πολλὰ δ᾽ ἔστενον. Εὑρίσκεται μεταξὺ ἄλλων ἰαμβικῶν καὶ τροχαϊκῶν στίχων.

5. τρίμετρος ἀκατάληκτος, ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ —, παρὰ Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 463. τίς ὧδε παιδνὸς ἢ φρενῶν κεκομμένος;

αα΄) Εἶναι οὗτος ὁ ὀνομαστὸς ἐκεῖνος τρίμετρος τῶν δραματοποιῶν, ὁ τραγικὸς ἐπικαλούμενος. Ἐπιδέχεται τὴν ἀνάλυσιν τοῦ μάκρους, ὡς Σοφ.

ὦ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.
⏓ | ⏖ ⏑ — ⏓ | — ⏑ — ⏓ | — ⏑ —

Αἰσχ. ἀλλ᾽ ἐκ Διὸς γὰρ λαμπρὰ μαρτύρια παρῆν
⏓ | — ⏑ — ⏓ | — ⏑ — ⏓ | ⏖ ⏑ —

Ἡ βραχεῖα ἐνίοτε ἀναλύεται εἰς δύο βραχυτέρας, οἷον Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 1580.

πέμπει δ᾽ Ἀγαμέμνων μ᾽, ὥστε σοὶ φράσαι τάδε.
⏓ | — ⏑⏑ — ⏓ | — ⏑ — ⏑ | — ⏑ ⏓

Ἡ κυρία τομὴ εἶναι μετὰ τὸ πενθημιμερὲς, τουτ. μετὰ τὴν τροχαϊκὴν διποδίαν, οἷον Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 1.

Κάδμου πολῖται, | χρὴ λέγειν τὰ καίρια,

ἄλλοτε καὶ μετὰ τὸ ἑφθημιμερὲς, Αἰσχύλ. Εὐμ. 680.

αἰδουμένοις τὸν ὅρκον | εἴρηται λόγος,

---

*) Ὅπου ἂν εὑρεθῇ ἡ ἀνάκρουσις δίχρονος, δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ♪ ♪ ἀλλ᾽ ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ ♬. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 25. 26. 28.

ἐνίοτε καὶ μετὰ τὸν τρίτον ἴαμβον, *Σοφ*. *Ἀντιγ*. 80.

σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι'· | ἐγὼ δὲ δὴ τάφον.

Συμπαρευρίσκονται καὶ δύο τομαὶ ὁμοῦ εἰς τὸν τρίμετρον, *οἷον Αἰσχύλ*. *Προμ*. 282.

πίθεσθέ μοι, | πίθεσθε, | συμπονήσατε.

ββ') *Τούτου δὲ τοῦ τραγικοῦ τριμέτρου διαφέρει ὁ κωμικὸς κατὰ τὴν πολλὴν ἀνάλυσιν τῶν μακρῶν καὶ τῶν βραχειῶν καὶ τὴν ἐλευθερωτέραν χρῆσιν τῶν φιλοσοφικῶν τομῶν*, *οἷον Ἀριστοφ*. *Βατρ*. 101.

καὶ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὀμόσαι καθ' ἱερῶν,

⏑ | ⏑⏑ ⏑ — ⏑⏑ | ⏑ ⏑ ⏑⏑ ⏑ ⏑⏑ ⏑ —

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀναπαιστικὸς σχηματισμὸς ἀπαντᾶται εἰς ὅλους τοὺς τόπους ἐκτὸς τοῦ τελευταίου, *οἷον Ἀριστ*. *Σφηξί* 973.

κατάβα, κατάβα, κατάβα, κατάβα· καταβήσομαι,

⏑⏑ ⏑ ⏑⏑ — ⏑⏑ ⏑ ⏑⏑ — ⏑⏑ ⏑ ⏑ —

γγ') *Ὥσπερ εἰς τοὺς τροχαίους εὕρομεν τρίμετρον σκάζοντα*, *οὕτω καὶ ἐνταῦθα εὑρίσκομεν τρίμετρον ἰαμβικὸν*, *καὶ αὐτὸν Ἱππωνάκτιον ὀνομαζόμενον*, *ὅπου ὁ πρῶτος τροχαῖος τῆς τελευταίας διποδίας φαίνεται συνῃρημένος εἰς μίαν μακρὰν συλλαβήν*, *οἷον*·

ἀκούσαθ' Ἱππώνακτος· οὐ γὰρ ἀλλ' ἥκω,

⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — — | —

περὶ οὗ λέγει Γραμματικός τις· καὶ χωλαίνειν δοκεῖ κατὰ τὴν βάσιν, ὑπερκατάληκτον ταύτην ἔχον. *Ηφ*. *Ἡφ*. 251.

6) *τετράμετρος βραχυκατάληκτος*, *οἷον*·

⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —

Αἰσχύλ. *Ἱκετ*. 679. *λίπαρα θεοῖσι καὶ τέλεα δὲ πῶς πελόμενά μοι.*

7) *τετράμετρος ἀκατάληκτος*, *ὅστις*, *ὅπου ἂν εὑρεθῇ*, *διαιρεῖται εἰς δύο στίχους*, *οἷον Αἰσχύλ*. *Ἱκετ*. 104.

πλάτα μὲν οὖν λινοῤῥαφὴς
τε δόμος ἅλα στέγων δορός.

⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — | ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —

Β'. *Κατὰ δὲ θέσιν λέγουσιν*

1) *ὁ ὑπερκατάληκτος μονόμετρος* ⏑ — ⏑ — ⏑ *Σοφ*. *Ηλ*. 241. *ἔῤῥοι τ' ἂν αἰδώς*. *Ἀπαντᾶται πολλάκις ἑπομένων ἄλλων ἰάμβων*, *καὶ διατηρεῖται τότε ἐξ ἀνάγκης τὸ μάκρος τῆς καταλήξεως*, *οἷον Σοφ*. *Οἰδ*. *Τύρ*. 1201.

τὸ νῦν δ' ἀκούειν τίς ἀθλιώτερος,

⏑ | — ⏑ — — ⏑ | — ⏑ — ⏑ | —

καὶ δύο τοιοῦτοι μονόμετροι ἐφεξῆς· *Σοφ*. *Αἰ*. 691.

ἐμοὶ ξυνείης διὰ παντὸς εὔφρων.

⏑ | — ⏑ — — | ⏑⏑ — ⏑ — | —

2) δίμετρος καταληκτικὸς, ⏓ — ⏑ — ⏑ — ⏓ Σοφ. Ἠλ. 133.
ἐᾶτέ μ' ὧδ' ἀλύειν.

3) δίμετρος ὑπερκατάληκτος, ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏓ Σοφ. Ἠλ. 473. οὐ γάρ ποτ' ἀμναστεῖ γ' ὁ φύσας.

4) τρίμετρος βραχυκατάληκτος, ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏑ — ⏓ εἰς τοὺς λυρικοὺς, οἷον παρ' Ἀρχιλόχῳ

πολλὴν κατ' ἀχλὺν ὀμμάτων ἔχευε.

Πρβ. Αἰσχύλ. Προμ. 570. Χοηφ. 22.

5) Τετράμετρος καταληκτικὸς ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏑ — — Καθ' Ἡφαιστ. 30.

εἴ μοι γένοιτο παρθένος καλή τε καὶ τέρεινα.

Πολλάκις ἀπαντᾶται οὗτος ὁ τετράμετρος εἰς τοὺς κωμῳδοποιοὺς, οἷον Ἀριστοφ. Ἱππ. 836. 756. 759. 839—910. Βατράχ. 905—907., ὅπου εὑρίσκονται ἀναλελυμένοι ὅλοι οἱ τόποι ἐκτὸς τοῦ τελευταίου ⏑ — ⏓.

§. 13.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΑΦΡΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.

α') Ἐκ τοῦ ἀναλελυμένου τροχαίου, καθὼς εἴδομεν καὶ ἀνωτέρω §. 10. α'), σχηματίζεται κατ' ἐπίτασιν τῆς ἄρσεως ὁ ἐλαφρὸς δάκτυλος,

⏒ ⏑⏑
⏗ ⏑⏑

ὅστις εὑρίσκεται εἰς τοὺς λυρικοὺς καὶ δραματοποιοὺς μεταξὺ ἰαμβικῶν καὶ τροχαϊκῶν στίχων.

β') Καὶ κατ' ἄρσιν μὲν λέγουσι τῶν τοιούτων δακτυλικῶν

1. ὁ μονόμετρος ⏗ ⏑⏑, ♪. ♪ ♪ ♪. Πίνδ. Νεμ. 3, ἐπ. 4.
ὃς δὲ δίδακτ' ἔχει ψεφηνὸς ἀνὴρ,
— ⏑ ⏑ — ⏑| — ⏑ ⏗ ⏑ ⏑| —

2. δίμετρος ὑπερκατάληκτος, ⏗ ⏑⏑ — ⏑⏑ | — Εὐρ. Ἀνδρ. 775.
ὦ γέρον Αἰακίδα.

3. τρίμετρος ὑπερκατάληκτος, ⏗ ⏑⏑ — ⏑⏑ | ⏗ ⏑⏑ — Πίνδ. Πυθ. 4, 6. καρποφόρου Λιβύας ἱεράν.

4. τετράμετρος ὑπερκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — Πίνδ. Πυθ. 3, 5. οὐρανίδα γόνον εὐρυμέδοντα Κρόνου.

5. ἑπτάμετρος ὑπερκατάληκτος, οἷον·
⏗ ⏑⏑ — ⏑⏑ ⏗ ⏑⏑ — ⏑⏑ ⏗ ⏑⏑ — ⏑⏑ ⏗ ⏑⏑ —
εὑρίσκεται ὡς μοναδικὸς εἰς Αἰσχ. Προμ. 165. οὐδὲ
λήξει πρὶν ἂν ἢ κορέσῃ κέαρ ἢ παλάμᾳ τινι
τὴν δυςάλωτον ἕλῃ | τις ἀρχάν.

γ') Κατὰ θέσιν δὲ λέγουσιν

1. δίμετρος βραχυκατάληκτος, ⏗ ⏑⏑ — ⏓, Πίνδ. Νεμ. 6. ἐν πολυϋμνήτῳ Διὸς ἄλσει. Πρβ. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 153.

2. δίμετρος καταληκτικός. ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏓ Αἰσχύλ. Πέρσ. 590.
τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν δὴν
οὐκ ἔτι περσονομοῦνται.

3. τρίμετρος ὑπερκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏓ Αἰσχύλ. Εὐμεν. 986. βᾶτε δόμῳ, μεγάλαι φιλότιμοι.

4. τετράμετρος ὑπερκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — — Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 951. μαντιπολεῖ δ' ἀκέλευστος ἄμισθος ἀοιδά.

5. πεντάμετρος καταληκτικός, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — — Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 145. μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενῇδας. Ὁμοιάζει οὗτος κατὰ τοὺς πόδας εἰς τὸν ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῇ μετ' αὐτοῦ. Εἶναι οὗτος μόνον λυρικός, ἐστερημένος τὸ τῆς τομῆς, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὰ λυρικὰ μέρη τῶν δραμάτων. Πρβ. Εὐριπ. Ἑκάβ. 71. 72. 86. 87. Σοφ. Τραχιν. 1006—1010. Ἀριστοφ. Βατρ. 814—829.

δ') Δακτυλικοὶ ἐκκρεμεῖς εἶναι

1. ὁ ἀκατάληκτος δίμετρος, — ⏑⏑ — ⏑⏑, μεταξὺ ἄλλων δακτύλων, οἷον Σοφ. Αἴ. 616. αἴλινον, αἴλινον
οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνῖθος ἀηδοῦς.

2. τρίμετρος ἀκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑, Αἰσχύλ. Πέρσ. 899.
ἀκάματον δὲ παρῆν σθένος
ἀνδρῶν τευχηστήρων.

3. τετράμετρος ἀκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ Σοφ. Ἠλ. 158. δέξεται εὐπατρίδαν Διὸς εὔφρονι. Πρβ. Οἰδ. Τύρ. 155. 156. Ἀντιγ. 339. 340. Εὐριπ. Τρωάδ. 818.

4. ἑξάμετρος ἀκατάληκτος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ Εὐριπ. Ἱκετ. 276. πρός σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι. Πρβ. Σοφ. Ἠλ. 132.

5. ὀκτάμετρος, — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑, Αἰσχύλ. Πέρσ. 857. ὦ πόποι ἦ μεγάλας ἀγαθᾶς τε πολισσονόμου βιοτᾶς ἐπεκύρσαμεν. Εἶναι δὲ σπάνιος οὗτος ὁ ὀκτάμετρος.

§. 14.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΑΟΙΔΙΚΩΝ.

Σχηματισμοὶ δακτυλικοὶ μετὰ τροχαίων ὀνομάζονται λογαοιδικοί. Διακρίνονται καὶ ἐνταῦθα οἱ κατ' ἄρσιν καὶ οἱ κατὰ θέσιν λήγοντες.

α') Καὶ κατὰ μὲν ἄρσιν λήγουσιν·

1. ὁ δίμετρος, — ⏑⏑ — ⏑ —, Αἰσχ. Ἱκετ. 548. νῦν ὅτε καὶ θεοί. 562. τοιγὰρ ὑποσκίων ἐκ στομάτων ποτάσθω φιλότῖμος εὐχά.

2. δίμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑ –, Πίνδ. Νεμ. 6. ἐπ. 4. ἔρνεα πρῶτος ἀπ' Ἀλφεοῦ. Δύναται δὲ νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ οὕτως –́ ⏑⏑ – ⏑ –́ ⏑ –, οἷον Αἰσχύλ. Ἱκετ. 84.
αὐτόθεν ἐξέπραξεν ἔμ]πας.

3. τρίμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑ – ⏑ –, Πίνδ. Νεμ. 6. 7. ἄντιν' ἔγραψε δραμεῖν ποτὶ σταθμάν.

β') Κατὰ θέσιν δὲ λήγουσι

1. δίμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑ –́ ⏓, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 192.
χείματος ἄλλο μῆχαρ
βριθύτερον πρόμοισιν.

2. τρίμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑ – ⏓. Αἰσχύλ. Ἱκετ. 475. ματέρος ἀνθονόμους ἐπωπάς.

3. τετράμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏓ – ⏑ –́ ⏓, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 119. ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθεὶς ὁ πάντων; Ἀναπτύσσεται δὲ καὶ οὕτως· –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑⏑ – ⏑ –́ ⏓, Εὐρ. Τρῳάδ. 818. Δαρδανίας φονέα κατέλυσιν αἰχμά. Πρβ. Σοφ. Ἀντιγ. 134. 135.

4. πεντάμετρος ὑπερκατάληκτος, –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –́ ⏑ – ⏓. Εὐρ. Μήδ. 431. μαινομένᾳ κραδίᾳ διδύμους ὁρίσασα πλούτου. Ἔτι ἑνὶ δακτύλῳ μακρότερος, Εὐρ. Ἀλκ. 415. νῦν γε καλοῦμαι ὁ σὸς ποτὶ σοῖσι πιτνῶν στόμασιν νεοσσός.

§. 15.

ΠΕΡΙ ΑΙΟΛΙΚΩΝ.

α') Αἰολικοὶ ὀνομάζονται στίχοι δακτυλικοί, ἔχοντες ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τροχαῖον, ὅστις δύναται νὰ λάβῃ, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρου εἰρημένου σχηματισμοῦ –́ ⏓, καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἐλαφρὰν ἀνάπτυξιν ⏑́ ⏓, ὅπου ἡ ἄρσις ἐπιῤῥωννύει τὴν πρώτην συλλαβήν. Μουσικῶς δὲ μένει οὗτος πάντοτε ♩ ♪ —. Ἀναριθμοῦνται δὲ

1. ὁ δίμετρος, – ⏓ –́ ⏑⏑ – ⏓, Αἰσχ. Ἱκετ. 504. Ζηνός ἐστιν ἀληθῶς. Πρβ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 277. Ὀνομάζεται δὲ οὗτος Φερεκράτειος·

2. ὁ κατ' ἄρσιν λήγων δίμετρος, – ⏓ –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ ⏓, Εὐρ. Ἰφ. Ταύρ. 1205. τόξων εὐστοχίᾳ γάνυται.

3. ὁ αὐτὸς μετὰ θέσιν λήγων, – ⏓ –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏓, παρ' Ἡφαιστ.
πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνᾱσαν.

4. ὁ αὐτὸς ἐκκρεμὴς, – ⏓ –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑, ἐκ τῶν Σαπφοῦς,
Ἀτθί, σοὶ δ' ἐμέθεν μὲν ἀπήχθετο
φροντισδῆν, ἐπὶ δ' Ἀνδρομέδαν ποτῇ.

5. τρίμετρος κατ' ἄρσιν λήγων, – ⏓ –́ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑ –, Πίνδ. Ὀλ. 5, 2. τῶν Οὐλυμπίᾳ, Ὠκεανοῦ θύγατερ. Καὶ ὁ

αὐτὸς κατὰ θέσιν, _ ⏓ _ ⏑⏑ _ ⏑⏑ _ ⏑⏑ _ _
παρ' Ἡφαιστ. — τέῳ σ', ὦ φίλε γαμβρὲ, καλῶς εἰκάσδω,
ὄρπακι βραδινῷ σε μάλιστ' εἰκάσδω.

6. πεντάμετρος κατὰ θέσιν, _ ⏓ ⏑⏑ _ ⏑⏑ ⏑⏑ _ ⏑⏑ _ ⏓ παρ' Ἡφαιστ.

Κέλομαί τινα τὸν χαρίεντα Μένωνα καλέσσαι.
Εἰ χρὴ συμποσίας ἐπ' ὄνασιν ἐμοὶ γεγενῆσθαι.

β') Ἐὰν ὁ Αἰολικὸς στίχος ἀρχόμενος ἀπὸ τροχαίου τελευτᾷ πάλιν εἰς τροχαῖον, γίνεται ὁ Αἰολικολογαοιδικός. Τούτου δὲ ὀνομαστότατοι σχηματισμοὶ εἶναι ὁ ἑνδεκασύλλαβος Φαλαίκειος καὶ ὁ Γλυκώνειος.

Α'. Ὁ Φαλαίκειος εἶναι _ ⏓ | ⏑ ⏑ ⏓ _ ⏑ _ ⏑ _ ⏓

οἷον· τοῦτ' ἐγὼ τὸ περισσὸν εἰκόνισμα
τοῦ κωμῳδογέλωτος εἰς θρίαμβον.

Πρβ. Σοφ. Αἴ. 621. Οἰδ. Κολ. 685. Φιλοκτ. 136. 677. 1125. Δύο Φαλαίκειοι ἐφεξῆς προτεθέντες πρὸ τούτων τῶν σχηματισμῶν ⏑⏑ ⏑ _ | _ ⏑⏑ _ ⏑ _ / _ ⏑⏑ _ ⏑ _ | _ ⏑⏑ _ ⏑ _ ἀποτελοῦσι λυρικὰ συστήματα, οἷον εἶναι τὸ περίφημον παρ' Ἀθην. 15, 694.

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἁρμόδιος κ' Ἀριστογείτων,
ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην.

Ὁμοιάζει εἰς τὸν Φαλαίκειον ὁ σχηματισμὸς

_ ⏓ _ ⏑⏑ | _ _ ⏑⏑ | _ _

παρ' Ἀνακρ. τίλλει τοὺς κυάμους ἀσπιδιώτας. Πρβ. Ἡφαιστ. σελ. 307.

καὶ ὁ Σαπφικὸς _ ⏑ _ ⏓ | _ ⏑ ⏑ _ ⏑ | _ ⏒

ποικιλόθρον' ἀθάνατ' Ἀφροδίτα,
παῖ Διὸς, δολοπλόκε, λίσσομαί σε,
μή μ' ἄσαισι μηδ' ἀνίαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον.

Ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ὁ Ἀλκαϊκὸς

ὦναξ Ἄπολλον, παῖ μεγάλω Διός,

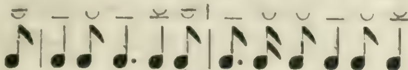
ὅστις, διπλῶς τεθεὶς, ἑπομένων τῶν στίχων,

⏓ _ ⏑ _ | ⏓ _ ⏑ _ ⏓
_ ⏑⏑ _ ⏑⏑ | _ ⏑ _ ⏓

ἀποτελεῖ τὴν ὀνομαστὴν Ἀλκαϊκὴν στροφὴν, οἷον ΑΘΗΝ. 10, 430. Β'.

Οὐ χρὴ κακοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν·
προκόψομες γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,
ὦ Βύκχι· φάρμακον δ' ἄριστον
οἶνον ἐνεικαμένοις μεθυσθῆν.

Ὅμοιος εἰς τοῦτον τὸν Ἀλκαϊκὸν ῥυθμὸν εἶναι ὁ παρ' Ἀλκμᾶνι,

κόλπῳ σ' ἐδέξανθ' ἁγναὶ Χάριτες Κρόνω,

ὁμοιότερος δὲ ὁ Ἰαμβήλεγος καλούμενος·

Ἰδὲ Σοφ. *Αἴ.* 178. 179. 180. 894. Ἠλέκτρ. 846.

Β'. Ὁ Γλυκώνειος γίνεται ἐκ τοῦ τροχαϊκοῦ διμέτρου, ⏑́ ⏒ — ⏑ — ⏑ — μετεῤῥυθμισμένου εἰς τὸ Μέσον δακτυλικῶς. 1) Ἁπλούστατος σχηματισμὸς τοῦ Γλυκωνείου εἶναι, ὅταν ὁ δεύτερος τροχαῖος ἀναπτύσσηται ὡς δάκτυλος, οἷον — ⏒ ⏑́ ⏑⏑ — ⏑ — Εὐρ. Ἀλκ. 592.

δοχμιᾶν διὰ κλιτύων,

καὶ ἀναλελυμένος, ⏑́⏑⏑, ⏑́⏑⏑, ⏑́⏑⏑ — Ἰφ. *Αὐλ.* 569.

ὅτε σε κρίσις ἔμενε θεᾶν.

Πρβ. Σοφ. *Οἰδ. Κολ.* 125. 126. 127. *Αἴας* 194. 593. 680. 681. Φιλοκτ. 1076. 1077. 1079. 1109. 1111, 1112, 1113, 1114.

2) Δεύτερος σχηματισμὸς εἶναι, ὅταν ὁ τρίτος τροχαῖος ἀναπτύσσηται ὡς δάκτυλος, ⏑́ ⏑ — ⏒ ⏑́ ⏑⏑ —, Σοφ. Ἀντ. 107. *φῶτα βάντα πανσαγίᾳ*, καὶ ἀναλελυμένου τοῦ πρώτου τροχαίου, Εὐρ. Ὀρ. 803. *σφάγια γενναίων τεκέων*, ἢ ἐπιτεινομένου δακτιλικῶς, ὡς Ἰφιγ. *Αὐλ.* 537. *μαινομένων οἰστρῶν ὅθι δή*, ἔτι ἀναλελυμένου τοῦ δευτέρου τροχαίου, — ⏑ ⏑́ ⏑ ⏒ — ⏑⏑ — Εὐρ. Ὀρ. 824. *Εὐμενίσι θήραμα φόνῳ*, ἢ ἐπιτεινομένου δακτυλικῶς, Εὐρ. Ἱκετ. 1023. *χρῶτα χρωτὶ πέλας θεμένα.* Ἔτι ἀναλελυμένων τῶν δύο πρώτων τροχαίων, καὶ ὁμοίως μετεῤῥυθμισμένων, Σοφ. Ἀντ. 108. *φυγάδα πρόδρομον ὀξυτέρῳ.*

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

Εὐρ. Ἰφ. *Αὐλ.* 166. *Χαλκίδα πόλιν ἐμὰν προλιποῦσ'.*

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

Εὐρ. Ἰφ. Ταυρ. 1061. *εὐξύνετον ξυνετοῖσι βοάν.*

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ —

Εὐρ. Μηδ. 981. *ὀλέθριον βιοτὰν προςάγεις.*

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ —

3) Πολυσχημάτιστος γίνεται ὁ Γλυκώνειος προσλαμβανομένης ἀνακρούσεως, ὥστε ὑποφαίνει *κρητικόν*, οἷον ⏑ | ⏑́ ⏑ — ⏑́ ⏑⏑ — Εὐρ. Φοίν. 236. *χορὸς γενοίμαν ἄφοβος.* Πρβ. *Οἰδ. Κολ.* 105. 1. Τραχιν. 118.

ἢ *ἰωνικόν*, οἷον ⏒ | ⏑́⏑⏑ ⏑́ ⏑⏑ — ⏑ — Σοφ. *Οἰδ. Κολ.* 676.

τὸν ἀργῆτα Κολωνὸν ἔνθ'.

Εὐρ. Τρῳάδ. 528. Ἰλιάδι διογενεῖ κόρᾳ.

Σοφ. Φιλ. 141. σὲ δ' ὦ τέκνον τόδ' ἐλήλυθεν.

ἢ βακχεῖον, οἷον ⏓| ⏑́⏑⏑ ⏑́⏑⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ – Εὐρ. Ἰφ. Ταυρ. 1094

σφρίζων δ' ὁ κηροδέτας.

Εὐρ. Τρῳάδ. 521. ὅτ' ἔλιπον ἵππον οὐράνια.

Εὐρ. Ἱκέτ. 975. λοιβαί τε νεκύων φθιμένων.

Εὐρ. Τρῳάδ. 527. τόδ' ἱερὸν ἀνάγετε ξόανον,

καὶ ἐπιτεινομένου τοῦ τριβράχεος δακτυλικῶς, οἷον

Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 571. εὔθηλοι δὲ τρέφοντο βόες,

⏓| – ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –

καὶ τοῦ τελευταίου δακτύλου μεταβληθέντος ἐνίοτε εἰς πρωτότυπον τροχαῖον, ⏓| – – ⏓ – ⏑ –, Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 215, ὃν καλλίστους εἰδόμαν,

ἢ τούτου ἀναλυομένου πάλιν εἰς τρίβραχυν, οἷον

Ἰφ. Αὐλ. 181. Ἥρᾳ Παλλάδι τ' ἔριν, ἔριν,

⏓ – ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –

ἄλλοτε τὸ μάκρος τοῦ βακχείου ἀναλύεται εἰς τροχαῖον, ὥστε ἀναφαίνεται ἰαμβικὸς σχηματισμός, οἷον ⏓ ⏑⏑⏑ ⏑ ⏑́⏑ ⏑ – ⏑ – Σοφ. Οἰδ. Κολ. 184. τέτροφεν ἄφιλον ἀποστυγεῖν.

Ἐνίοτε, φυλαττομένου ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τοῦ βακχείου, συναιρεῖται ὁ τελευταῖος τροχαῖος εἰς μάκρος, οἷον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 1143.

φάνηθ' ὦ τυράννους
στυγοῦσ' ὥσπερ εἰκός.
⏓ ⏑́ – ⏑ ⏑́ –

Ἀπαντῶνται δὲ πολυσχημάτιστοι Γλυκώνειοι καὶ ἄνευ τῆς ἀνακρούσεως, καὶ οἱ μὲν ἔχουσι κίνησιν βακχειακὴν, οἷον

⏑́ – ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –

Εὐρ. Ἰφ. Ταυρ. 1068. φοίνικα θ' ἁβροκόμαν,

οἱ δὲ ἰωνικὴν, οἷον – ⏑́ ⏑⏑ – ⏑ – ἢ

– ⏑́ ⏑⏑ – ⏑⏑ –

Εὐρ. Ἑκάβ. 461. ἢ Παλλάδος ἐν πόλει.

Εὐρ. Ἱππολ. 165. τὰν δ' εὔλοχον οὐρανίαν,

ἄλλοι κρητικὴν ἢ χοριαμβικὴν, οἷον – ⏑⏑ –|– ⏑⏑ – Εὐρ. Ὀρ. 822. οἷον ἔργον τελέσας. Αὐτόθ. 827. ὦ μέλεος ματρὸς ὅτε *).

4) Πολλάκις ἐκτείνονται οἱ Γλυκώνειοι μὲ κατάληξιν μιᾶς ἢ περισσοτέρων συλλαβῶν, οἷον Ἰφιγ. Αὐλ. 1039. χρυσέοισιν ἄφυσσε

*) Ἀνήκει εἰς τὰ πολυσχημάτιστα Γλυκώνεια καὶ ὁ ἐξ ἀντισπάστου γινόμενος καὶ συνεσταλμένος στίχος, ⏓ ⏑́ ⏓ – ⏓ –, Εὐρ. Ἱκετ. 622.

εἰδείης ἂν φίλων
εἰδείης ἂν τύχας.

Σοφ. Τραχ. 651. ἐκλύσειν ἁμέραν. Περ. αὐτόθ. 848.

λοιβάν, ἢ *προτιθεμένης ἀνακρούσεως*, ἢ *τροχαίου* ἢ *ἰαμβικῆς διποδίας* ἢ *ἄλλων ὁμοίων*.

Ὁ *Γλυκώνειος συνάπτεται πολλάκις καὶ μετ' ἄλλων ὁμοφυῶν στίχων*, *οἷον μετὰ τοῦ Φερεκρατείου* (α'. 1))

ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτοῦ μικρὸν ἀποκλάς.
— ⏓ — ∪ ∪ — ∪ — | — ⏓ — ∪ ∪ — —

Ἀνακρ. παρ' Ἀθην. 14, 646. *γ'*. *Ὀνομάζεται δὲ οὗτος Πριάπειος*. *Καὶ ἀναφαίνονται καὶ εἰς τὰς συμπλοκὰς αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τοῦ στίχου τούτου*, *οἷον παρ' Ἀθην.* 685. *α'*.

ὑπ' ἀναδενδράδων ἁπαλὰς ἀσπαλάθους πατῶντες.
∪́ ∪ ∪ — ∪ — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — ∪ — ⏓

Πρβ. αὐτόθι ἄλλα παραδείγματα.

Ἐὰν δὲ μὴ ἀναπτύσσωνται οἱ δάκτυλοι, λαμβάνομεν τὸν Εὐριπίδειον καλούμενον, *οἷον*

ἕως ἡνίχ' ἱππότας ἐξέλαμψεν ἀστήρ.
∪ — ∪ — ∪ — ∪ — | — ∪ — ∪ — —

Πρβ. Ἡφαιστ. 89. 83. 94. 96.

Ἀνήκει ἐνταῦθα τὸ Εὐπολίδειον, *ἔχον τοῦτον τὸν σχηματισμὸν*,
—́ ∪ — ∪ —́ ∪ ∪ — | ⏓ ⏓ — ∪ —́ ∪ —

Ἀριστοφ. Νεφ. 518. *ὦ θεώμενοι, κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως.*

§. 16.

ΠΕΡΙ ΙΩΝΙΚΩΝ.

α') Ὁ *Ἰωνικὸς* (*ἀπὸ μείζονος*) — —́ ∪ ∪, *εὑρίσκεται μεταξὺ ἄλλων ὁμοφυῶν ῥυθμῶν*, *οἷον τροχαίων καὶ κρητικῶν*. *Σοφ. Ἀντιγ.* 606.

τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως.
— —́ ∪ ∪ | — —́ ∪ ∪ | — ∪ — ⏓

Πρβ. Ἡφαιστ. σελ. 62.

Περίφημος εἶναι ὁ Σωτάδειος στίχος, συγκείμενος ἐκ τῶν Ἰωνικῶν ποδῶν, *οἷον*

Ἥρην ποτέ φασιν Δία τὸν τερπικέραυνον,
— —́ ∪ ∪ — —́ ∪ ∪ — — ∪ ∪ | — —

οἵτινες ὅμως πάσχουσι παντοίας μεταβολὰς, *οἷον*·

— —́ ∪ ∪
∪́ ∪ ∪ ∪́ ∪ ∪
—́ ∪ — ∪
⏓ ∪ ∪ ⏓ ∪ ∪ π. χ. *ἐκ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε βροντήν*
∪́ ∪ ⏓ ∪́ ∪ ⏓ *ἠλέματον ὀκοίην ἀροτὴρ γέρων χαλᾷ βοῦς*,
—́ ∪ —́ ∪ ⏓ *παρ' Ἀθην.* 621. *Πρβ. Στοβαῖον* 3, 38.
—́ ⏓ —
—́ —́ ∪ ⏓

β') *Προτιθεμένης τῆς διχρόνου ἀνακρούσεως πρὸ τοῦ Ἰωνικοῦ τούτου*, *γίνεται ὁ Ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος*, ∪ ∪ | — —́ ∪ ∪ | — —. *Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπ' ἐλάσσονος Ἰωνικοὶ μετροῦνται μουσικῶς κατὰ Ἰωνικοὺς ἀπὸ*

μείζονος, εἶναι φανερὸν, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατοῦσιν αἱ εἰς ἐκείνους συνήθεις μεταβολαί· ὅθεν σχηματίζεται ὁ Ἰωνικὸς δίμετρος καὶ οὕτως

⏑ ⏑ | ⏑́ ⏑ — ⏑ | — —

καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔχουσι τὰ πολλὰ τῶν Ἀνακρεοντείων μελῶν (ἰδὲ Ἀνακρ. 3. 4. 7. 21. 28. 44. 45. 46. 48. 49. 50. 54.), ὅπου ἡ ἀνάκρουσις σπανίως συναιρεῖται εἰς μάκρος, οἷον·

κῶμον μέτεισι χαίρων.
⏓ | — ⏑ — ⏑ | — —

Κατὰ κανόνας ἀνωτέρω εἰρημένους (§. 6. β'.) ὁ πρῶτος τροχαῖος λαμβάνει καὶ τὸν σχηματισμὸν ⏑́ ⏓, οἷον Ἀνακρ. 39, 5.

ἀποῤῥίπτονται μέριμναι,
⏑ ⏑ | — ⏓ — ⏑ | — —

ἢ ἀναπτύσσεται ἐνίοτε ὡς δάκτυλος, οἷον 37, 12.

Βρομίου στέφεται τὸ νᾶμα.

Ἄλλος σχηματισμὸς τοῦ στίχου τούτου εἶναι ἐκεῖνος, καθ' ὃν ἡ δίχρονος ἀνάκρουσις ἐλαττοῦται εἰς μονόχρονον, οἷον 1, 1.

⏓ | ⏒ ⏑ — ⏑ | — —
θέλω λέγειν Ἀτρείδας.

καὶ 27, 1. τοῦ Διὸς ὁ παῖς ὁ Βάκχος,

καὶ μεταβαλλομένης πάλιν τῆς τροχαϊκῆς διποδίας εἰς τὸν ἀρχέτυπον Ἰωνικὸν, οἷον 23, 16.

⏓ | — — ⏑ ⏑ | — —
τελεῖν τὰν Ἀφροδίταν.

Ἐνίοτε, ἀποβαλλομένης παντελῶς τῆς ἀνακρούσεως, ὁ πρῶτος τροχαῖος ἀναπτύσσεται ὡς δάκτυλος· ὥστε ὁ στίχος ὁμοιάζει πάντῃ εἰς τὸν Φερεκράτειον, οἷον 34.

μή με φύγῃς ὁρῶσα
τὰν πολιὰν ἔθειραν.

Στερεώτερος μένει ὁ Ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος εἰς τοὺς δραματοποιοὺς, οἷον Αἰσχύλ. Ἱκετ. 995.

ἴτε μὰν ἀστυάνακτας
μάκαρας θεοὺς γανάεντες
πολιούχους τε καὶ οἳ χεῦμ'
Ἐρασίνου
περιναίονται παλαιόν.

Πρβ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 702. Προμηθ. 127. 397., πρβ. §. 22. β'.

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ὁ Γαλλίαμβος, συγκείμενος ἐκ διμέτρου ἀκαταλήκτου καὶ καταληκτικοῦ. Ἡ ἀνάκρουσις τοῦ τοιούτου ἐνίοτε καὶ συναιρεῖται, καὶ οἱ ἐν μέσῳ Ἰωνικοὶ ἐπιδέχονται τὰς συνήθεις μεταβολάς. Καθ' Ἡφαιστ. σελ. 68.

Γαλλαὶ μητρὸς ὀρείης φιλόθυρσοι δρομάδες
⏓ — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ —

αἷς ἔντεα παταγεῖται καὶ χάλκεα κρόταλα.
⏓ — — ⏑ ⏑ — — ⏓ — — ⏑ ⏑ ⏒

Πρβ. Διογεν. Λαερτ. 8. πρὸς τὸ τέλος.

§. 17.
ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΣΠΑΣΤΟΥ.

α') Ὁ ἀντίσπαστος εἶναι κυρίως βακχεῖος μετὰ μονοχρόνου ἀνακρούσεως ⏒| – – ⏒, ὅθεν δύναται νὰ λάβῃ καὶ τὸν τροχαϊκὸν ῥυθμὸν

⏒| – ⏑ – ⏒

Συνάπτονται πολλάκις δύο ἀντίσπαστοι κατὰ τοὺς δύο σχηματισμούς, οἷον·

⏒ – – – ⏒ | ⏒ – – ⏒
⏒ – ⏑ – ⏒ | ⏑ – ⏑ – ⏒

Εὐρ. Ἀνδρ. 285. ὀρειᾶν πιδάκων νίψαντ'
αἰγλάεντα σώματα ῥοαῖς.

Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 188. νεῶν δὲ καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς
παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι.

Σπανίως δὲ τότε μένει βραχεῖα ἡ τοῦ πρώτου Ἀντισπάστου κατάληξις, οἷον Εὐρ. Ἀνδρ. 992.

εὐτείχη πάγον καὶ πόντιε.
⏒ – – ⏑| ⏒ – – ⏑⏑

β') Ἀποβάλλεται δὲ ἐνίοτε ἡ ἀνάκρουσις, καὶ ἀναπτύσσεται τὸ πρῶτον μάκρος τοῦ βακχείου κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, οἷον

Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 405. φάσμα δόξει δόμων ἀνάσσειν.
– ⏑ – ⏒| ⏑ – ⏑ – –

Εὐρ. Μήδ. 971. αὐτὰ ταῖν χεροῖν λαβοῦσα.
⏒ – – ⏑| – ⏑ – ⏒

Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 842. πάνδοκον εἰς ἀφανῆ τε χέρσον.
– ⏑ ⏑ – ⏑|⏑ – ⏑ – ⏒

Ὁ τροχαϊκὸς σχηματισμὸς τοῦ ἀντισπάστου ⏒ – ⏑ – ⏒, ἐκτεινόμενος μὲ μίαν συλλαβήν, ἐπιδέχεται καὶ εἰς τὸ μέσον τὴν κανονικὴν ἐπίτασιν τῆς βραχύτητος, οἷον·

⏒ – ⏑⏑ – ⏒ –

Αἰσχύλ. Ἱκετ. 130. τελευτὰς δ' ἐν χρόνῳ
πατὴρ ὁ παντόπτας.

Πρβ. Εὐρ. Ἠλ. 492.

§. 18.
ΠΕΡΙ ΧΟΡΙΑΜΒΟΥ.

α') Ὁ χορίαμβος – ⏑ ⏑ – ♪. ♬ ♪ ♩. εὑρίσκεται μεταξὺ ἄλλων ὁμοφυῶν ῥυθμῶν, οἷον τροχαίων καὶ κρητικῶν. Τὸ πρῶτον μάκρος ἐνίοτε ἀναλύεται εἰς δύο βραχέα ἰσοδύναμα εἰς τὸ μουσικὸν σημεῖον ♪. οἷον Εὐρ. Ἱκέτ. 831.

κατά με πέδον γᾶς ἕλοι,
διὰ δὲ θύελλα σπάσαι.

Ἡ θέσις κατὰ τὸ μέτρον ἐνίοτε συναιρεῖται, οἷον Πίνδ. Ὀλ. 9, ἐπ. 5. ἀγγελίαν πέμψω ταύταν.
— ∪ ∪ — — | ⏗ — —

β') Προτίθεται ἡ ἀνάκρουσις ⏓ ἢ ∪ ∪, οἷον·

Σοφ. Ἠλ. 823. εἰ τῶν φανερῶς οἰχομένων.
⏓ | ⏗ ∪ ∪ — | ⏗ ∪ ∪ —

Εὐρ. Ἡρακλεῖδ. 356. μεγαληγορίαισι δέ γ' ἐμᾶς,
∪ ∪ | ⏗ ∪ ∪ — | ⏗ ∪ ∪ —

ἄλλοτε καὶ τροχαῖος ἢ ὁ ἐκ τούτου δάκτυλος,

Σοφ. Φιλ. 175. χρείας ἱσταμένῳ πῶς ποτε, πῶς.
⏗ ⏓ | — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ —

Πίνδ. Πυθ. 11, 4. ματέρι πὰρ Μελίαν,
⏗ ∪ ∪ | — ∪ ∪ —

ἐνίοτε καὶ ἡ Αἰολικὴ κατάληξις, ⏓ —, οἷον·

Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 170. Ἀχαιῶν τε πλάτας ναυσιπόρους.

γ') Καταλήγουσιν οἱ χορίαμβοι εἰς τροχαίους, οἷον·

Σοφ. Φιλ. 700. οὐ φορβὰν ἱερᾶς γᾶς σπορὸν οὐκ ἄλλων.
— ⏓ — ∪∪ — | — ∪ ∪ — | — —

Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 1079. εἴπερ ἐγὼ μάντις εἰμί.
— ∪ ∪ — | — ∪ — ∪

Πολλάκις πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τοιαύτης τραχύτητος ἀναλύεται τὸ τελευταῖον μάκρος, τρίχρονον ὄν, εἰς τὸν τροχαῖον, οἷον Σοφ. Φιλοκτ. 203. φωτὸς σύντροφος ὡς τειρομένου του,
— ⏓ — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — ⏓

καὶ προσγινομένης ἄλλης μακρᾶς καταλήξεως, αὐτόθ. 706.

ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ,
— ⏓ — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — ∪ —

ἢ ἄλλου τροχαίου, οἷον Φιλοκτ. 1123.

μυρί' ἀπ' αἰσχρῶν ἀνατέλλονθ', ὅς ἐφ' ἡμῖν κάκ' ἐμήσατ' ἔργα.
— ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — | — ∪ ∪ — ∪ — ∪

Πρβ. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 194. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, 901. Σοφ. Ἠλ. 823.

Ἐκ τούτου γίνεται φανερόν, ὅτι χορίαμβος δύναται νὰ λάβῃ καὶ κρητικὸν πόδα ἀντίστροφον, οἷον·

⏗ ∪ ∪ — ∪ | ⏗ ∪ —

Ἀριστοφ. Νεφ. 563. ὑψιμέδοντα μὲν θεῶν,
Ζῆνα τύραννον ἐς χορὸν
πρῶτα μέγαν κικλήσκω.

Πρβ. 955. Σφηκ. 526. Ἱππ. 551.

Ἀμφότεροι οἱ στίχοι, παρ' ἀλλήλους τεθέντες, ἀποτελοῦσι σχηματισμόν, ὅμοιον εἰς τὸν Πριάπειον, οἷον Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1154.

ὡς μὲν ἁπλῷ λόγῳ κακῶς ἐξολέσειεν ὁ Ζεύς.
— ∪ ∪ — ∪ | — ∪ — | — ∪ ∪ — ∪ — —

Πρβ. Ἀθήν. 6, 236.

§. 19.

ΠΕΡΙ ΒΑΚΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΩΝΟΣ Α'.

α') Ὁ βακχεῖος γίνεται, ἐὰν, ἀδιαλύτου ὄντος τοῦ πρώτου τόνου, ο δεύτερος ἀναπτύσσηται ὡς τροχαῖος,

– ⏑́ ⏑,

καὶ οὗτος, ἀναλυθέντος τοῦ τροχαίου, ὀνομάζεται παιὼν πρῶτος,

– ⏑́ ⏑ ⏑,

Γνωρίζομεν τὸν βακχεῖον καὶ ἐκ τῶν Γλυκωνείων. Ἀπαντᾶται δὲ μεταξὺ τροχαίων, κρητικῶν, ἰωνικῶν, ὡς συγγενῶν ῥυθμῶν.

Πίνδ. Ὀλ. 13, 4. τὰν ὀλβίαν Κόρινθον.
– – ⏑| – ⏑ – ⏑

Παρ' Ἀθην. 15, 695. ἔστι μοι πλοῦτος μέγας, δόρυ καὶ ξίφος.
⏑́ ⏑ – | – ⏑́ ⏑| – ⏑ ⏑ – ⏑| –

Ὁμοίως καὶ ὁ πρῶτος παιὼν, Πίνδ. Ὀλ. 2, 7.
εὐωνύμων τε πατέρων ἄωτον ὀρθόπολιν.
– ⏑́ ⏑| – ⏑́ ⏑ ⏑| – ⏑ – ⏑ | – ⏑ ⏑ –

β') Προτιθεμένης ἁπλῆς ἀνακρούσεως πρὸ τοῦ βακχείου, γίνεται ὁ Παλιμβάκχειος, οἷον
⏑ | – ⏑́ ⏑ – –

Αἰσχύλ. Προμηθ. 115.
τίς ἀχώ, τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγής;
⏑ |– ⏑́ ⏑ | – ⏑́ ⏑ | – ⏑́ ⏑ | – –

Πρβ. Ῥῆσ. 702. Σοφ. Φιλοκτ. 396. Εὐρ. Ἑλέν. 642.

§. 20.

ΠΕΡΙ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΩΝΟΣ Β'.

α') Ἀναλυομένου τοῦ πρώτου τόνου, ἐὰν μένῃ ἄτρεπτος ὁ δεύτερος, γίνεται ἢ ὁ κρητικὸς ⏑́ ⏑ –, ἢ ὁ β'. παιὼν, ⏑́ ⏑ ⏑ –, Οὗτοι οἱ πόδες, ἀναλυόμενοι εἰς τὸ τέλος, ὑποδύονται ἀξίαν καὶ σχῆμα τοῦ α'. παιῶνος ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑, τοῦ τροχαίου μεταβληθέντος εἰς τὸ πρωτότυπον μάκρος.

Αἰσχύλ. Εὐμεν. 313. ἐπὶ δὲ τῷ τεθυμένῳ.
⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑́ ⏑ ⏑ –

Αἰσχύλ. Ἱκετ. 413. φρόντισον καὶ γενοῦ πανδίκως.
– ⏑ – | – ⏑ – | – ⏑ –
εὐσεβὴς πρόξενος,
– ⏑ – | – ⏑ –
τὰν φυγάδα μη προδῷς,
⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ –
τὰν ἕκαθεν ἐκβολαῖς,
⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ –
δυςθέοις ὀρμέναν.
⏑́ ⏑ – ⏑́ ⏑ –

β') 1. *Δίμετρος καταληκτικός*, –́ ⏑ — — ⏒, Ἀριστ. Νεφ. 1312.

ὅπερ πάλαι ποτ' ἐζήτει,
⏑| — ⏑| — ⏑ —| — ⏒

καὶ ἀκατάληκτος –́ ⏑ — –́ ⏑ —, πολλάκις μετ' ἀνακρούσεως, οἷον Πίνδ. Ὀλ. 11, 6. ἐρύκετον ψευδέων.

2. *Τρίμετρος*, –́ ⏑ — –́ ⏑ — –́ ⏑ —, Εὐρ. Ἴων. 1469.

ἄλλου δ' ἀναβλέπει λαμπάσιν,
–́ ⏑ — –́⏑⏑ ⏑ — –́ ⏑ —

καὶ μετ' ἀνακρούσεως, Ἀνδρομ. 1013.

ὦ δαῖμον, ὦ Φοῖβε, πῶς πείθομαι,
⏒| –́ ⏑ —| –́ ⏑ —| — ⏑ —

3. *Τετράμετρος*, μετ' ἀνακρούσεως, Πίνδ. Ὀλ. 2, 5.

Θήρωνα δὲ τετρωρίας ἕνεκα νῑκαφόρου.
⏒| –́ ⏑ ⏑ ⏑| –́ ⏑ —| –́⏑⏑̄ —| –́ ⏑ —

4. *Ἑξάμετρος καταληκτικὸς* Ἀλκμᾶνος, καθ' Ἡφαιστ.

Ἀφροδίτα μὲν οὐκ ἔστι, μαργὸς δ' Ἔρως οἷα παῖς παίσδει.
–́ ⏑ —| –́ ⏑ —| –́ ⏑ —| –́ ⏑ —| –́⏑ — — —

Πρβ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 210.

Ἀπαντῶνται δὲ κρητικοὶ μάλιστα μεταξὺ τροχαίων καὶ χοριάμβων, ὡς συγγενῶν ῥυθμῶν, Αἰσχύλ. Ἱκετ. 896.

πημονᾶς ἐλύσατ' εὖ χειρὶ παιωνίᾳ κατασχεθών.
–́ ⏑ — ⏑| –́ ⏑ — –́ ⏑ —| –́⏑— ⏑| –́ ⏑ ..

Πίνδ. Ὀλ. 1, 7. φέρτερον αὐδάσομεν.
–́ ⏑ ⏑ —| –́ ⏑ —

Πίνδ. Ὀλ. 11. ἐπ. 10. αἰπὺν οὐκ ἐξέφυγεν.
–́ ⏑ —| –́⏑ ⏑ —

§. 21.

ΠΕΡΙ ΔΟΧΜΙΑΚΩΝ.

α') Ὁ βακχεῖος, προςγινομένης ἀνακρούσεως καὶ μακρᾶς καταλήξεως, παριστάνει τὸν καλούμενον δοχμιακόν,

τάδ' οὐ πείσεται, Εὐρ. Ἡρακλεῖδ. 104.
σεμναὶ τοῦ Φοίβου, Εὐρ. Ἴων. 470.
τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει; Σοφ. Οἰδ. Κολ. 118.

β') Ἐνίοτε ἀποβάλλεται ἡ ἀνάκρουσις, καθὼς εἰς τὸν ὁμοφυῆ ἀντίσπαστον (§. 17. β'.), καὶ τότε ἀναπτύσσεται τὸ πρῶτον μάκρος τοῦ βακχείου κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, –́ ⏒
–́ ⏑ ⏑
–́ ⏑ ⏑

Ηρακλεῖδ. 103. χειρὶ δαιμόνων ἀπολιπεῖν σ' ἕδη
–́ ⏑ — ⏑ —| –́⏑ ⏑ — ⏑—

πότνια γὰρ Δίκα, τάδ' οὐ πείσεται.
–́ ⏑⏑ — ⏑ —| ⏑ –́ — ⏑ —

γ') *Διὰ τοῦτο ἀναλυομένων καὶ τῶν ἄλλων μερῶν λαμβάνει ὁ στίχος ἐλευθερωτέρους σχηματισμούς, οἷον*

1. *οἰκτρότατον ἀχέων*, Εὐρ. Μήδ. 645.
   –́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –
2. *ὕδατος ὀροτύπου*, Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 85.
   ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –
3. *τάδε δοκεῖ τάδε με-*
   ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑
   ταθέμενος νόει, Ῥήσ. 131.
   ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ –
4. *κάταγε, κάταγε πρόσιθ'*
   ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑
   ἀτρέμας ἀτρέμας ἴθι, Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1450.
   ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑
5. *παραλίαν ψάμμον*, Αἰσχύλ. Προμηθ. 573.
   ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏒ –
6. *δοχμολοφᾶν ἀνδρῶν*, Αἰσχύλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 109.
   –́ ⏑ ⏑ –́ ⏒ –
7. *ὅτε τε σύριγγες ἔκλαγξαν ἑλίτροχοι*, Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. 189.
   ⏑́ ⏑ ⏑ –́ ⏒ ⏑́ ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ –́ ⏑ –
8. *Τροί- ας ἴδε' Ἀγαμέμνονα*, Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1527.
   –́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏒ ⏑ ⏑

Καὶ φυλαττομένης τῆς ἀνακρούσεως·

εἴθ' αἰθέρος ἄνω, Σοφ. Φιλ. 1081.
⏒ | –́ ⏑́ ⏑ ⏒ –

τε λόγχαις Ἑλλάδι, Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1528.
⏑ | – –́ ⏒ ⏑́ ⏑

θεός τότ' ἄρα τότε, Σοφ. Ἀντιγ. 1273.
⏑ | – ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑

δ') *Εὑρίσκονται οἱ δοχμιακοὶ μεταξὺ τροχαίων (μετὰ ἢ ἄνευ ἀνακρούσεως), ἰδὲ* Σοφ. Αἴαντ. 390. 870. 679.—341. 342. 350. 389. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1058. Χοηφ. 156. Ἱκέτ. 322. Εὐριπ. Ὀρέστ. 140. 236. Ἀνδρομάχ. 1006. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 359. 490., κτλ., *καὶ μεταξὺ δακτύλων* (Αἴας 869. Τραχιν. 1020.), *ἢ κρητικῶν* (Σοφ. Ἠλέκτρ. 1376. Οἰδ. Τύρ. 686.), *ἄλλοτε καὶ μετ' ἀντισπάστων, οἷον* Χοηφ. 66. *βαίνοντες τὸν χερομυσῆ φόνον.*

⏒ – – ⏒ | ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ –

Ἔτι κατὰ συστήματα, οἷον Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 342. 550. 551. 306. Σοφ. Ἀντιγ. 1247. 1292. 1301. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 566. *Ἀπαντῶνται δὲ ἐνίοτε μεταξὺ ἀναλελυμένων δοχμιακῶν τέσσαρες βραχεῖαι συλλαβαὶ* ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑, *συνιστάμεναι ἐκ τροχαίου μετ' ἀνακρούσεως* ⏑ | –́ ⏑, *οἷον·*

Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1449. *νέα τάδε, νεόθεν ἦλθέ μοι.*
⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ | ⏑́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ –

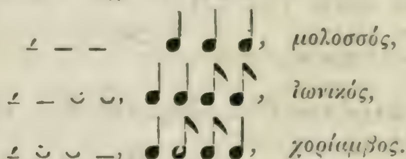
Εὐριπ. Ὀρέστ. 1245. *τί δέ με τόδε χρέος ἀπύεις;*
⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ | ⏑́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ –

§. 22.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.

Α'.

α') Τριῶν τόνων ὑποκειμένων ἐὰν ἕκαστος ἔχῃ τὴν ἀξίαν δύο βραχέων, γίνεται τὸ περιττὸν μέτρον, φύσει βαρύτερον ὂν καὶ ἧττον εὔχρηστον τῶν ἄλλων. Ἔχει δὲ οὕτως·

∠ — — , μολοσσός,
∠ — ⏑ ⏑ , ἰωνικός,
∠ ⏑ ⏑ — , χορίαμβος.

Ὅτι οὗτοι οἱ ἰωνικοὶ καὶ χορίαμβοι βαρεῖς ὄντες πολὺ διαφέρουσι τῶν ὁμωνύμων αὐτῶν ἐκ τοῦ κατὰ δευτέραν ἀνάπτυξιν ἀρτίου μέτρου, εἶναι προφανέστατον. Καὶ ὁ μὲν μολοσσὸς κατὰ τὴν μετρικὴν θεωρεῖται ὡς συνηρημένος χορίαμβος, οἱ δὲ ἄλλοι σχηματισμοὶ πολλάκις εὑρίσκονται ἀντίστροφοι πρὸς ἀλλήλους, οἷον·

Εὐρ. Ἱππολ. 729. στροφ. θεὸς ἐν πταναῖς ἀγέλαισιν θείη,
∠ ⏑ — — | ∠ ⏑ ⏑ — | ∠ — —

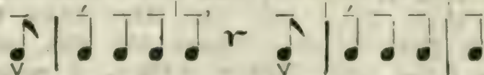
ἀντιστροφ. ἵν᾽ ὁ ποντομέδων πορφυρέας λίμνας.
∠ ⏑ — ⏑ ⏑ | ∠ — ⏑ ⏑ | ∠ — —

Πολλοὶ δὲ μολοσσοὶ ἐφεξῆς δὲν τίθενται. Ἀμφίβολόν μοι εἶναι καὶ τὸ Πίνδ. Ὀλ. 4, 4. ξείνων δ᾽ εὖ πρασσόντων. Ὁ δὲ στίχος

ὦ Ζηνὸς καὶ Λήδας κάλλιστοι σωτῆρες,
— — ⏑ | — — ⏑ — — ⏑ ∠ — ⏑

σύγκειται ἐκ βακχείων. Δικαιότερον ἀναφέρεται ἐνταῦθα τὸ παρὰ Κλημ. Ἀλεξ. σχόλ. 142.

Ζεῦ πάντων ἀρχά, πάντων ἡγῆτορ

β') Εὐχρηστότερον ὅμως εἶναι ὁ ἰωνικός, προτιθεμένης τῆς διχρόνου ἀνακρούσεως,

1. δίμετρος, παρ' Ἀλκμᾶνι,

⏑ ⏑ | ∠ — ⏑ ⏑ — —

ἑκατὸν μὲν Διὸς υἱόν,
τάδε Μῶσαι κροκόπεπλοι.

2. τετράμετρος, παρ' Ἀλκαίῳ,

ἐμὲ δειλὰν ἐμὲ πασᾶν κακοτάτων πεδέχοισαν.

Καὶ ὁ αὐτὸς καταληκτικὸς ἐκ τῶν φρυνίχου τοῦ τραγῳδοποιοῦ·

τὸ γεμῆρ ξείνια δοῦσαι, λόγος ὥσπερ λέγεται,
ὀλέσαι κἀποτεμεῖν ὀξέϊ χαλκῷ κεφαλάν.

Τούτους τοὺς Ἰωνικοὺς μεταχειρίζονται καὶ οἱ Τραγῳδοποιοὶ εἰς τὰ μέλη, συντιθέντες ἐξ αὐτῶν ὁλόκληρα συστήματα, τὰ ὁποῖα ὅμως μεταβαίνουσι πολλάκις εἰς τοὺς ἐλαφροτέρους Ἰωνικοὺς σχηματισμοὺς (§. 16.). Ἰδὲ Εὐριπ. Βάκχ. 351. ὁ σ ί α π ό τ ν α θ ε ῶ ν-
ὁ σ ί α θ' ἃ κ α τ ὰ γ ᾶ ν-

καὶ παβ. Εὐρ. Ἱκετ. 43. Αἰσχύλ. Πέρσ. 65—74.

γ') Σπανίως ἀπαντῶνται καὶ οἱ χορίαμβοι τῆς φύσεως ταύτης, οἷον Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1282.

κ α ὶ ῥ ο δ ό ε ν τ' ἄ ν θ ε ά θ' ὑ α κ ί ν θ ι ά τ ε θ ε α ῖ σ ι δ ρ έ π ε ι ν.
´ ⏑ ⏑ – | – ⏑ ⏑ ´⏓| – ⏑ ⏑ ´⏓| ´⏑ ⏑ –

δ') Ἀναφέρονται ἐνταῦθα οἱ σχηματισμοὶ ´ ⏑ ⏑ ⏑ –, ὧν ὁ μὲν σ τ ρ ό φ ο ς ὀνομάζεται, ὁ δὲ ´ ⏑ ⏑ – –, δ ι ά σ ι ο ς. Καὶ ὁ μὲν στρόφος ἴσως δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ φάντασμα τῶν μετρικῶν· ἐπειδὴ ὅπου ἂν εὑρεθῇ, εὐκόλως προδίδει τὴν γέννησίν του, οἷον Πίνδ. Πυθ. 1. ἐπ. 5.

ὅ ς τ' ἐ ν α ἰ ν ᾷ Τ α ρ τ ά ρ ῳ κ ε ῖ τ α ι θ ε ῶ ν π ο λ έ μ ι ο ς.
´ ⏑ – ⏓| ´ ⏑ – ⏓| ´ ⏑ – | ´⏑ ⏑ ⏑ –

Ὁ δὲ διάσιος φαίνεται ὅτι ἀπαντᾶται ἐνίοτε ἐμφατικῶς, καὶ τότε ἡ ἐπίτριτος σχέσις αὐτοῦ ἀπαιτεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς μετέχων τῆς τοῦ περιττοῦ φύσεως ⏑ ⏑ ⏑ – – | ♪♪♪ (3) *).

Πίνδ. Ὀλ. 11, 3.

γ λ υ κ ὺ γ ὰ ρ α ὐ τ ῷ μ έ λ ο ς ὀ φ ε ί λ ω ν ἐ π ι λ έ λ α θ' ὦ.
⏑ ⏑ ⏑ | – ´ ⏑ ⏑ ⏑ | – ´ ⏑ ⏑ ⏑ | – –

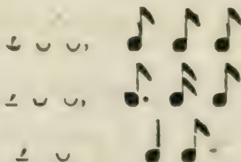
*) Δηλαδὴ οἱ παλαιοὶ Μετρικοὶ ἀναγνωρίζουσι ῥυθμῶν τέσσαρα γένη·

1. γένος ἴσον 1. 1., οἷον ´⏑⏑ ´⏑⏑.
2. γένος διπλάσιον 2. 1., οἷον ´⏑⏑ ⏑.
3. γένος ἡμιόλιον 3. 2., οἷον ´⏑⏑⏑ ⏑⏑.
4. γένος ἐπίτριτον 4. 3., οἷον ´⏑⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑.

§. 23.

Β'.

Καθὼς ἡ δίχρονος ἀνάπτυξις τοῦ περιττοῦ μέτρου εὑρίσκεται διεσπαρμένη εἰς τὸ μικτὸν μέτρον, τὸ ἐκ τῆς δευτέρας ἀναπτύξεως τοῦ ἀρτίου γινόμενον, οὕτω καὶ ἡ μονόχρονος φύσις τῶν τριῶν ὑποκειμένων τόνων (ἤχων) εἶναι γνωστὴ εἰς ἡμᾶς ἤδη ἐκ τῶν περὶ ἐκεῖνο σχηματισμῶν,

Διδάσκει δὲ ἡμᾶς ἡ ὕπαρξις τοῦ μέτρου τούτου τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἀπαντᾶται καὶ μοναδικὸς δάκτυλος καὶ μοναδικὸς τροχαῖος μεταξὺ τῶν πολλῶν σχηματισμῶν τοῦ μικτοῦ μέτρου.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Ὅσα τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων εὑρίσκονται εἰς τοὺς ἀνωτέρω καταλόγους (σ. 45. 198.), ἔτι εἰς τὰ περὶ τῶν διαλέκτων παραρτήματα, δὲν ἀναφέρονται εἰς τοῦτον τὸν πίνακα, πλὴν ἂν κατὰ τὴν συντακτικήν των χρῆσιν ἐπιδεικνύωσί τι ἄξιον λόγου.

(παράγ. = παράγωγον. ποιητ. = ποιητικόν. σημ. = σημείωσις. ὑποσ. = ὑποσημείωσις. χρ. = χρῆσις.)

Ἀάσχετος, ποιητ. 279. ὑποσ.
Ἀβαντιάδης, παράγ. 266.
ἄβατος, 279.
Ἀβδηρίτης, παράγ. 264.
ἄβιος, 279. σημ. ββ'.
ἄβληχρος, ποιητ. 279, ὑποσ.
ἀβουλεί, 240.
ἄβρομος, ποιητ. 279. ὑποσ.
Ἀβυδηνός, παράγ. 264.
ἀγαθοεργός, παράγ. 275.
ἀγαθός, 60. ἀ. δαίμων, 281. σημ. ἀγαθὸς περί τινος, 384. τὸ ἦθος, 324. βοὰν, 444.
Ἀγάθωνες, 305.
ἀγακλεής, ποιητ. 278., ὑποσ.
ἀγάλακτος, ποιητ. 279., ὑποσ.
Ἀγαμέμνων, 278. ὑποσ.
Ἀγαμήδης, 278. ὑποσ.
ἀγάμιον, παράγ. 260.
ἀγανακτέω, 278. μὲ μετοχ. 529.
Ἀγανίππη, 278. σημ.
ἀγάννιφος, ποιητ. 278. ὑποσ.
ἀγαπᾶν, τινί, τί, 320. μὲ μετοχ. 529. ἀγαπᾶσθαι ὑπό τινος, 389.
ἀγαπητόν, εἰ- 471.
ἀγάῤῥοος, ποιητ. 278. ὑποσ.
ἄγασθαι, τινί, τί, 320. τινός, 340.
ἀγασθενής, ποιητ. 278., ὑποσ.
ἀγγείδιον, παράγ. 268.
ἀγγελία, παράγ. 256. ἀγγελίαν στέλλειν, 321.
ἀγγέλλω, παράγ. 251. χρ. 459. ἤγγελλον, 460. μὲ ἀπαρέμφ. 451. ἀγγέλλεσθαι, μὲ μετοχ. 519.
ἄγε, 242.
ἀγεληδόν, 240.
ἄγεσθαι πλοκάμων, 338. ὑποσ.
ἄγευστος, τινός, 349.
Ἀγήνωρ, ποιητ. 278. ὑποσ.
ἀγήρως, 52.
Ἀγιάδης, παράγ. 266.
ἀγλευκής, 281., ὑποσ.
ἀγνοεῖν, μὲ μετοχ. 527.
ἄγνοια, παράγ. 256.
ἁγνός, τινός, 348.
ἁγνῶς, 55.
ἀγοραῖος, 270.
ἀγορανόμος, 276.
ἀγορεύειν, τινά τι, 327
ἀγός, 259.
ἀγριαίνω, ἀόρ. ἀγριᾶναι, 120.
ἀγυιεύς, 41.
ἀγύμναστος, πόνων, 349.
ἄγχι, ποιητ. 367. ὑποσ.
ἀγχίαλος, ποιητ. 278. σημ.
ἀγχίνοια, παράγ. 261.
Ἀγχισιάδης, παράγ. 267.
ἀγχόνη, παράγ. 258.
ἀγώ, 13. ΣΧΟΛ. γ'.
ἀγωγή, παράγ. 256.
ἀγωγός, παράγ. 259.
ἀγών, ἐπί τινι, 376. ἀγῶνα κατασκευάζειν εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, 361. ἀγ. τρέχειν περὶ τῆς ψυχῆς, 384.
ἀγωνίζεσθαι, δράματα, 322. πρός τινα, 385.
ἀγώνισις, παράγ. 255.
ἄδακρυς, 282.
ᾄδειν, τινός, 337.
ἀδελφιδοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
ἀδελφός, παράγ. 279., σημ. 298. λείπει, 343. ἀδελφός (τουτ. ὅμοιος), τινί, 316. 317. ὑποσ. τινός, 335.
ἄδην, τινός, 349.
ἀδηφάγος, 297.
ἀδικῶ, 459. τινά, 323. πολλά τινα, 326. ἀδικήσεσθαι, παθητ. 196.
Ἀδρηστίνη, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
ἀδύνατος, τῷ σώματι, 325. σημ. λέγειν, 444.
ἀδωροδόκητος, τῇ πόλει, 312.

ἄδωρος, χρημάτων, 349., ὑποσ.
ἀείζως, 53.
ἀείνως, 53.
ἀεργεια, παράγ. 261.
ἄεργος, ἀργός, 279. σημ.
ἀετιδεύς, παράγ. 269.
ἄζυξ, 55. — λέκτρων, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἀηδής 279. σημ. 281. ὑποσ.
ἀηδίζομαι, ἀναύξητ. 83.
ἀήθης, τινός, 349.
ἀήρ, ὁ (ἡ), 27.
ἀήτης, παράγ. ποιητ. 258.
ἀήτητος, 279., σημ.
ἀθανασία, παράγ. 260.
ἀθέατος, θεάματος, 349.
Ἀθήναζε, 243.
Ἀθηναία, παράγ. 265.
Ἀθήναιον, παράγ. 262.
Ἀθηναῖος, παράγ. 264.
Ἀθήνησι, 244.
ἄθικτος, κερδῶν, 349., ὑποσ.
ἀθλέω, παράγ. 250.
ἀθλητής, παράγ. 258.
ἀθλοθεσία, παράγ. 260.
ἆθλος, 11.
ἀθρόος, α, ον, 51. 287. 279. σημ.
ἄθῳος, πληγῶν, 349.
Ἄθως, 25.
Αἰακίδης, παράγ. 266.
Αἰγεῖδος, 267. ΣΧΟΛ.
αἰγίβοτης, παράγ. 276.
αἰγίλιψ, 55.
Αἰγινήτης, παράγ. 264.
Αἴγυπτος, ἡ, 18.
Ἀΐδης, 278., σημ.
αἰδεῖσθαι, μὲ μετοχ. 529.
αἰδοῖος, 270.
αἰδώς, οῦς, 32.
αἰθήρ, ὁ (ἡ), 27.
αἰκία, 279. σημ.
αἱματηρός, 272.
αἱματώδης, παράγ. 273.
αἱμόῤῥους, 298.
αἱμοσταγής, 275. σημ.
Αἰολεύς, παράγ. 265.
αἵρεσις, αἱρέτης, παράγ. 258.
αἱρεῖσθαι, τὶ πρὸ τινος, 267. μὲ ἀπαρέμφ. 449. 453.
αἴρω, τινα μέγαν, 328. αἴρεσθαι δέος, τινί, 316.
αἰσθάνεσθαι, τινός, 339. μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρέμφ. 531.
αἴσιμος, παράγ. ποιητ. 272. ὑποσ.
ἄϊσος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἄϊστος, ποιητ. 279. ὑποσ.
αἰσυμνήτης, παράγ. ποιητ. 258.
Αἰσχίνης, 44.
αἰσχίων, 60.
αἶσχος, παράγ. 262.
αἰσχρόν ἐστι, μὲ αἰτιατ. 318. ΣΧΟΛ.
αἰσχύνη, παράγ. 256.
αἰσχύνω, παράγ. 251. αἰσχύνεσθαι, τινί, ἐπί τινι, 319. τί, 323. μὲ μετοχ. 529. μὲ ἀπαρέμφ. 531.
αἰτεῖν, τινά τι, 328.-ἀργύριον εἰς ἱμάτιον, 362. αἰτεῖσθαι, τί, 434.
αἰτία, παράγ. 261. αἰτία τινί, 314.
αἰτιᾶσθαι, τινά τινος, 352.
αἰτίζω, παράγ. 252.
αἴτιον δέ, 426.
αἰχμαλωτίς, παράγ. 263.
αἰχμάλωτος, παράγ. 275., σημ.
ἀκαθαρσία, παράγ. 260.
ἀκαλαῤῥείτης, παράγ. ποιητ. 276. ὑποσ.
ἄκατος, ὁ, ἡ, 23.
ἀκέστρα, παράγ. 259.
ἄκλαυστος, φίλων, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἄκοιτις, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀκόλαστος, τοῖς τρόποις, 325. σημ.
ἀκόλουθος, παράγ. 279. σημ. 283. σημ. τινός, 335.
ἀκολουθῶ, τινί, 316.
ἀκόντιον, παράγ. 268.
ἀκόρεστος, τινός, 349. ὑποσ.
ἀκονάζεσθαι, ποιητ. 434. ὑποσ.
ἀκούειν, τί τινος, παρά τινος, 336. 380. τινός, 339. 350. μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρέμφ. 531. ἀκούω, 459.
ἀκράτεια, τινός, 349.
ἀκρατέστερος, 59. 60. σημ.
ἀκρατής, τινός, 349.
ἀκρατίστερος, 60. σημ.
ἀκράτωρ, τινός, 349.
ἀκράχολος, 276.
ἀκρίβεια, παράγ. 260.
Ἀκρισιώνη, παράγ. 267.
Ἀκρισιωνιάδης, παράγ. 267.
ἀκροᾶσθαι, τινός, 339., 350.
ἀκροατήριον, παράγ. 259.
ἀκρόπολις, 281.
ἀκτίς, ἡ, 27.
Ἀκτορίων, παράγ. 266.
ἄκυλος, ἡ, 23.
ἄκων, 53. σημ.
ἀλαζονεία, παράγ. 261.
ἀλαλά, -ᾶς, 21.
ἀλαλητός, παράγ. 257.
ἀλαλκεῖν, τινί, ποιητ. 314.
ἀλγεῖν, τινί, 319. ὑποσ. τί, 322. τὸν δάκτυλον, 325.
ἀλγεινός, 62. παράγ. 272.
ἀλγηδών, παράγ. 258.
ἄλγιστος, 62.
ἀλγίων, 62.
ἀλέγειν, τινός, ποιητ. 351., ὑποσ.
ἀλείπτης, παράγ. 258.
ἀλέξειν, τινί, ποιητ. 314.
ἀλεωρή, ποιητ. 258.
ἀλήθεια, παράγ. 260. ἐπ' ἀληθείας, 376.
ἄληθες, 242.
ἄλημα, 303.
ἀλήτης, παράγ. ποιητ. 258.
Ἄλκιππος, 9., σημ.
Ἁλίαρτος, ὁ, 18.
ἀληθής, οῦς, 32. 54. ἀληθέστερος, 59.
ἀληθεύω, παράγ. 250.
Ἁλικαρνασσεύς, παράγ. 265.
ἀλίμενος, 288. σημ.
ἅλις, τινός, 349.
ἁλίσκεσθαι, τινός, 350. ἔν τινι, 357. εἰς τοὺς πολεμίους, 436. κλοπῆς, 351. ἐπ' αὐτοφώρῳ, 377.
ἀλιτρός, θεοῖς, ποιητ. 312.
Ἀλκμαιωνίδης, παράγ. 266.
ἀλλαγή, 245. 246.
ἀλλαχόθεν, 245.
ἀλλαχόσε, 245.
ἀλλαχοῦ, 245. μὲ γενικ. 333.
ἄλλῃ, 245. 318. 424.
ἀλλήλων, 57. 72.
ἀλλοδαπός, 76.
ἄλλοθεν, 243.
ἄλλοθι, 243.
ἀλλοῖος, 76. τινός, 334.
ἀλλόκοτος, τινός, 334. ὑποσ.

ἄλλος, 71. τινός, 334. ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ, 334. ὑποσ. ὁ ἄλλος, 413. ἄλλος ἄλλο, 414. ὑποσ. ἄλλος τοιοῦτος, 414. ὑποσ. ἄλλο παρά τι, 382. οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, 382. ἄλλην καὶ ἄλλην, 425. τά τε ἄλλα καί, 547. οὐδὲν ἄλλο ἤ, τί ἄλλο ἤ, 487. οὐδὲν ἄλλο ἀλλ' ἤ, 533, ὑποσ. ἄλλο τι (ἐρωτηματ.), 421.
ἄλλοσε, 243.
ἄλλοτε, 245.
ἀλλοτριοῦν, τινά τινος, 353.
ἀλλότριος, τινός, 334. ἡ ἀλλοτρία, 424.
ἄλλως, 245. ἄχθος ἄλλως, 432. ἄλλως τε καί, 547.
ἄλογος, ὁ, ἡ, 51.
ἀλοιφή, παράγ. 256.
ἀλουργής, 283.
ἄλοχος, παράγ. ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀλωπεκῆ, 425.
ἀλώπηξ, ἡ, 18.
ἅμα, 241. τινί, 317. ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, 359. μὲ μετοχ. 525.
ἀμαθία, παράγ. 261.
Ἀμαθούσιος, παράγ. 264.
ἀμαλλοδετήρ, 282.
ἁμαξίς, 269.
ἁμαρτάνειν, τοιαῦτα ἁμαρτήματα, 321. τινός, 353. περί τινα, εἴς τινα, 384.
ἁμαρτίνοος, παράγ. ποιητ. 277.
ἁμαρτοεπής, παράγ. ποιητ. 277.
ἁμαρτωλός, παράγ. 272.
ἀμείβεσθαι, τινά, 323. τί τινος, 351.
ἀμείνων, 61.
ἀμητός, παράγ. 257.
ἀμισθί, 240.
ἄμμος, ἡ, 23.
ἀμόθεν γέ ποθεν, 246. σημ.
Ἀμοργῖνος, παράγ. 264.
ἀμοῦ γέ που, 246. σημ.
ἀμπελόεις, παράγ. 273.
ἀμπελών, παράγ. 263.
ἀμπεχόνη, παράγ. 258.
Ἀμπρακιώτης, παράγ. 264.
ἄμπωτις, παράγ. 255.
ἀμύμων, 283. σημ.
ἀμύνειν, τινί τι, 314. τί τινος, 353. ἀμύνεσθαι, τινά, 434.
ἀμφί, ἐπιῤῥ. ποιητ. 354. πρόθεσις τῶν τριῶν πτώσεων, 375.
ἀμφίαλος, παράγ. ποιητ. 278. σημ.
Ἀμφιάρεως, -εω, 25.
ἀμφιγνοέω, ἠμφιγνόουν, 86.
ἀμφιέννυμι, τινά τι, 327.
ἀμφιέπω, ἀμφέπω, ποιητ. 278. σημ.
ἀμφιήκης, παράγ. ποιητ. 278. σημ.
ἀμφισβητέω, ἠμφισβήτουν, 86. τινί, 316. ἀμφισβητεῖται ἐξ ἁπάντων, 365.
ἀμφορείδιον, παράγ. 268.
ἀμφορεύς, ὁ, 27.
ἀμφορίσκος, παράγ. 269.
ἀμφότεροι, 75. ἀμφότερα, 330.
ἀμφοτέρωσε, 243.
ἄμφω, 57. 76.
ἀμῶς γέ πως, 246. σημ.
ἄν, μόριον· μὲ οριστ. 461. 465. 467. 473. μὲ ὑποτακτ. 478. μὲ ευκτ 490. μὲ μετοχ. 474. 492. μὲ ἀπαρέμφ. 492.
ἄν, ἤν, σύνδεσμος, 247. μὲ ὑποτακτ. 479. ἄν πως, 481. ἄν τε — ἄν τε, 548.
ἄνα, ἐπιῤῥ. ποιητ. 354. ὑποσ.
ἀνά, πρόθεσις μετὰ δύο πτώσεων, 369.
ἀναβαίνειν, 278.
ἀναβάλλεσθαι, μὲ ἀπαρέμφ. 450.
ἀναγιγνώσκειν πρὸς ἑαυτόν, 387.
ἀναγκάζειν, τινά τι, 327. μὲ ἀπαρέμφ. 449.
ἀναγκαῖος, -ον, 51. μὲ ἀπαρέμφ. 444. 448.
ἀνάγκη, μὲ ἀπαρέμφ. 444.
Ἀναγυράσιος, παράγ. 264.
ἀναδῦναι, τινός, 353. ὑποσ.
ἀνάεδνος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀνάελπτος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀναιδεία, ποιητ. 261. ὑποσ.
ἀναίτιος, 279.
ἀνακαλεῖν τινα τόν - 416.
Ἀνάκειον, παράγ. 263.
ἀνακεράσασθαι, φιλίαν, 321. ὑποσ.
ἀνακοινοῦσθαι, τί τινι, 316.
ἀνακουφίζειν, τί τινος, 353. ὑποσ.
ἀνακύπτω, ἀνακύψομαι, 196.
ἀνακῶς ἔχειν, τινός, 343. ὑποσ.
ἀνακωχή, παράγ. 256.
ἀναλίσκειν, τῶν αὑτοῦ, 337. εἴς τι, 362.
ἀναμάρτητος, περί τινα, 384.
ἀνὰ μεταξύ, 354.
ἀναμίξ, 240. ὑποσ.
ἀναμνῆσαι, τινά τινος, τί, 351.
ἀναμπλάκητος, θεοῖς, ποιητ. 312.
ἀνανεύω, ἀνανεύσομαι, 196.
ἄναξ, ἄνα, 35.
ἀνάξιος, α, ον, 51. τινί, 311. τινός (ἀντικείμενον), 335.
ἀνάπλεως, τινός, 349.
ἀναπνεῖν, τινός, 353. ὑποσ.
ἀνάπνευστος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀναῤῥιπτεῖν κίνδυνον, 321. ὑποσ.
ἄνασσα, παράγ. 254.
ἀνατλῆναι, μὲ μετοχ. 529.
ἀνδραποδιστί, 240.
ἀνδρεῖον, τό, 419.
ἀνδρειφόντης, παράγ. ποιητ. 276. ὑποσ.
ἀνδρία, παράγ. 260.
ἀνδρίον, παράγ. 267.
Ἀνδρόγεως, 25.
Ἀνδρομέδα, 21.
ἀνδρότης, -ητος, 261.
ανδρών, ἀνδρωνῖτις, παράγ. 263.
ἀνέδην, 240.
ἀνειμένον, τὸ ἀνειμ. τῆς γνώμης, 419.
ἀνειμένως, 241.
ἀνέλπιστος, 279.
ἀνεμιαῖος, 270.
ἀνεπτερῶσθαι, ἐπί τινι, 377.
ἀνέχομαι, ἠνειχόμην, 86. τινός, 340. μὲ μετοχ. 529.
ἀνεψιαδοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
ἀνήκεστος, 279. σημ.
ἀνήκοος, τινός, 350.

ἀνηκουστεῖν, τινός, 350.
ἀνηλεής, 279. σημ.
ἀνήρ, ἄναρθρ. 414. ἀνὴρ πρεσβύτης, 304.
ἀνθέπεσθαι, τινός, 338.
ἀνθεῖν ἐν ὥρᾳ, 356.
ἀνθοσμίας, 55.
ἀνθοφόρος, 275., σημ.
ἀνθρακιά, παράγ. 260.
ἀνθρώπειος, 271.
ἀνθρώπινος, 272.
ἀνθρώπιον, παράγ. 267.
ἀνθρωποθυσία, παράγ. 281.
ἄνθρωπος, ὁ, ἡ, 18. ἄνθρωπος Ἕλλην, 304.
ἀνιαρός, παράγ. 273.
ἀνιδρωτί, 240.
ἀνιέναι, τῆς ἐφόδου, 352.
ἄνισος, 279.
ἀννέφελος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀνόητος, τῇ ψυχῇ, 325. σημ.
ἀνομοιοῦσθαι, 281.
ἀνορθόω, ἠνώρθουν, 86.
ἄνους, 52.
ἄντα, ἀντία, ποιητ. 367. ὑποσ.
ἀνταίρειν, τινί, 316.
ἀνταλλάττεσθαι, τί τινος, 351.
ἀνταμείβεσθαι, τί τινος, 351.
ἀντᾶν, τινός, ποιητ. 351. ὑποσ.
ἀντάξιος, τινός, 335.
ἀντ' εὖ πάσχειν, 280. 355.
ἀντευποιεῖν, 280, 355.
ἀντέχεσθαι, τινός, 338.
ἀντήλιος, 9. σημ.
ἀντί, πρόθεσις τῆς γενικ. 365.
ἀντιάζειν, τινί, ποιητ. 315. ὑποσ.
ἀντιβολέω, ἠντιβόλουν, ἠντεβόλησα, 85. μὲ ἀπαρέμφ. 451.
ἀντιδικέω, ἠντιδίκουν, 86.
ἀντικαταλλάττεσθαι, τί τινος, 351.
ἄντικρυς, 239.
ἀντιλαμβάνεσθαι, τινός, 338.
ἀντίος, 298.
ἀντιποιεῖσθαι, τινός, 338.
ἄνω, 241. τινός, 343.
ἀνώμαλος, 274.
ἀνώμοτος, 274.
ἀνώνυμος, 274. 253. σημ.
ἀνωφελής, 232.
ἀξία, παράγ. 261.
ἄξιος, τινί (ὑποκείμ.), 311. τινός (ἀντικείμ.), 335. μὲ ἀπαρ. 444. 445. ἄξιός εἰμι, μὲ ἀπαρ. 318.
ἀξιόχρεως, 52.
ἀξιόω, τινί, 311. τινά τινος, 335. μὲ ἀπαρ. 453. τὸ ἀξιοῦν, 419.
ἀξίως, τινός, 335.
ἄοζος, 279. σημ.
ἄοινος, 279. σημ.
ἄοκνος, 279. σημ.
ἄοπλος, 279. σημ.
ἀόρατος, 279. σημ.
ἀόργητος, 279. σημ.
ἀόριστος, 279. σημ.
ἄοσμος, 279. σημ.
ἄοντος, 279. σημ.
ἀόχλητος, 279. σημ.
ἀπαγορεύειν, μή, 446.
ἀπάγχεσθαι, 435.
ἀπάγω τινὰ ἐπὶ θανάτῳ, 378.
ἀπαθής, τινός, 349.
ἀπαίδευτος, ἀρετῆς, 349.
ἀπαίρειν πρεσβείαν, 321.
ἄπαις, 55. 279. 282. τέκνων, 349. ὑποσ.
ἀπαιτεῖν, τινά τι, 323.
ἀπαλλαξείω, παράγ. 252.
ἀπαλλάττω, ἀπήλλαττον, 85. τί τινος, 353. ἀπαλλάττεσθαι, μὲ μετοχ. 530. ἀπαλλάξεσθαι, παθητ. 196.
ἀπαλός, τὰς χεῖρας, 324.
ἀπάνευθε, τινός, ποιητ. 367. ὑποσ.
ἀπαντάω, ἀπήντησα, 85.
ἀπαξιοῦν, τινά τινος, 335.
ἀπάρχεσθαι, τί, 336. ὑποσ.
ἅπας, 54. 279. σημ.
ἀπάτη, παράγ. 255.
ἀπατηλός, παράγ. 272.
Ἀπατούρια, παράγ. 279. σημ.
ἀπάτωρ, 55. 283., σημ. πατρός, 349. ὑποσ.
ἄπεδος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀπειθεῖν, τινός, 350.
ἀπειλή, παράγ. 256.
ἀπειλῆφθαι ἐν κενῷ, 357.
ἄπειρος, τινός, 349.
ἀπελαύνειν, τινά τινος, 358.
ἀπέχειν, τινός, 353. ἀπέχεσθαι, 435. τινός, 353.
ἀπέχεσθαι μή, 446.
ἀπηλιώτης, 9. σημ.
ἀπιστία, τινί, 320.
ἄπιστος, τῷ ἤθει, 325. σημ.
ἀπλανής, 281. ὑποσ.
ἄπληστος, τινός, 349.
ἄπλοια, παράγ. 261.
ἁπλοῦς, 52. 279. σημ.
ἁπλούστατος, 59.
ἁπλοώτερος, 59.
ἄπο, ἀναστρ. 295.
ἀπό, πρόθεσις τῆς γενικῆς, 363.
ἀποβαίνω, τὰ ἀποβαίνοντα ἐπ' αὐτῶν, 363.
ἀπόβασις, τῆς γῆς, 344.
ἀποδεικνύναι, τί τινος, 345. μὲ μετοχ. 527. ἀποδείκνυσθαι, τί, 434.
ἀποδέχεσθαι, τινός, 340.
ἀποδίδοσθαι, τί τινος, 351. 434.
ἀποδιδράσκειν, τινά, 323.
ἀποδύεσθαι εἰς τὴν παλαίστραν, 436.
ἀποθνήσκειν, ὑπέρ τινος. πρό τινος, 367. ὑπό τινος, 389.
ἄποινα, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀποκάμνειν, μὲ μετοχ. 530.
ἀποκέκριταί μοι, 320.
ἀπόκληρος, 51.
ἀποκρίνεσθαι, τί τινα, 327. τί, 434.
ἀποκωλύειν, τινί, 315. ὑποσ.
ἀπολαύειν, τινός, 338. μέρος, τί, 338. ὑποσ.
ἀπολείπεσθαι, τινός, 345.
Ἀπόλλων, 35. 42. Ἄπολλον δαιμονίας ὑπερβολῆς, 344.
Ἀπολλώνιον, παράγ. 263.
ἀπολογεῖσθαι ὑπέρ τινος, 374.
ἀπόπληκτος, τὰς γνάθους, 324.
ἀπορεῖν, τί, 322. τινός, 346.
ἄπορος, μὲ ἀπαρ. 444.
ἀπόρρητος, 278. σημ.
ἀποσεσηπέναι τοὺς δακτύλους, 325.
ἀποστερεῖν, τί τινα, 326. τινά τινος, 345.
ἀποστρέφεσθαι, τί, 322.
ἀποτείνεσθαι, τί, 434.
ἀποτρέπειν, μή, 446. ἀπο-

τρέπεσθαι ἐκ τῶν κινδύνων, 364.
ἀποτυγχάνειν, τινός, 353.
ἀποφαίνειν, μὲ μετοχ. 527.
ἀποφαίνεσθαι, τί, 434.
ἀποφεύγειν, τινά, 323. δίκην, τινά, 326.
ἀποχρώντως, 241.
ἀποχωρίζειν, τί τινος, 353.
ἀπραγμοσύνη, παράγ. 261.
ἄπτερος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἅπτεσθαι, τινός, 338.
ἀπτώς, 55.
ἄπυρος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀπωθεῖσθαι, τινά τι, 325.
ἀπωτέρω, 242. σημ.
ἆρα, 541. ἄρα, 552.
ἀρᾶσθαι, τινί, 313.
ἀρέσκει μοι, μέ, 317. ΣΧΟΛ.
ἀργεῖν, τινός, 346.
Ἀργεῖος, παράγ. 264.
Ἀργειφόντης, παράγ. ποιητ. 276. ὑποσ.
ἄργιλος, ἡ, 23.
ἀργίλους, 276. σημ.
Ἄργος, τό, 19.
ἀργός, 298. πρβ. ἄεργος.
ἀργυραμοιβός, 298.
ἀργυρίδιον, παράγ. 268.
ἀργύριον, παράγ. 268.
ἀργυροῦς, 52.
ἀρθμός, παράγ. 255.
Ἄρειος πάγος, 281. σημ.
ἀρέσκεσθαι, τινί, 320.
ἀρήγειν, τινί, 314.
Ἀρητιάδης, παράγ. 257.
ἀρίζηλος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀριθμεῖν, παράγ. 250. ἀριθμεῖσθαι, 435. τί ἔν τισι, 356.
ἀριθμός, εἰς ἀριθμόν, 361.
ἀριπρεπής, ποιητ. 297. ὑποσ.
ἀριστερά, 424.
ἀριστίνδην, 240. ὑποσ.
ἄριστος, 61. ἐν τοῖς πολέμοις, 358.
Ἀριστοφάνης, 44.
ἄρκτος, ἡ, 18.
ἀρνεῖσθαι, μή, 446.
ἄροσις, ἀροτήρ, ἄροτος, παράγ. 252.
ἀρότης, παράγ. 253.
ἁρπαγίστατος, 60
ἅρπαξ, παράγ. ποιητ. 257.
ἄῤῥην, 54.
ἄῤῥητος, 279. σημ.
ἄῤῥιχος, ἡ, 23.
ἄῤῥωξ, 55.
ἀρτᾶν, τί ἔκ τινος, 364.
Ἀρτεμίσιον, παράγ. 263.
ἀρτιμαθής, τινός, 349.
ἄρτιος, 51.
ἀρχαϊκός, 271.
ἀρχαιρέσιον, παράγ. 260.
ἄρχειν, τινός, ἄρχεσθαι, τινός, ἀπό τινος, 335. 347. 363. μὲ μετοχ. 530. μὲ ἀπαρ. 552. ἀρξάμενος, 525. ὑποσ. ἄρξεσθαι, παθητ. 196.
ἀρχέκακος, παράγ. 277.
ἀρχή, παράγ. 255. ἀρχήν, τὴν ἀρχήν, 241. 331.
ἀρχιθέωρος, παράγ. 277.
ἀρχικός, παράγ. 271. τινός, 349.
ἀρχός, παράγ. 259.
ἀρωγός, παράγ. 259.
ἆσαι αἵματος, ποιητ. 346. ὑποσ.
ἀσεβεῖν, περί τι, 384.
ἀσθενεῖν νόσον, 321.
Ἀσιανή, παράγ. 265.
Ἀσιανός, παράγ. 264.
ἀσκελές, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἄσκευος ἀσπίδων, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἀσμενεῖν, τί, 323.
ἀσμεναίτατα, 59.
ἀσπάσασθαι τὰ ὕστατα, 329.
ἀσπάσιος, 270.
ἀσπερχές, ποιητ. 279 ὑποσ.
ἀσπιδηφόρος, 276. σημ.
ἀσπίς (ὁπλῖται), 305.
Ἀσσύριος, παράγ. 264.
ἀσταχυί, 240.
ἄσταχυς, 279. ὑποσ.
ἀστεροπή, 279. ὑποσ.
ἀστικός, 271.
ἄστονος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀστράπτει, 425. ἀστράπτειν, τί, 322. ὑποσ.
ἄστυ, 27. Ἀθηνῶν, 336.
ἀστυκός, 271.
ἀστυνόμος, παράγ. 274.
ἀσυνεσία, παράγ. 281.
ἄσφαλτος, ἡ, 23.
ἀτάλαντος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἀταλάφρων, ποιητ. 276. ὑποσ.
ἀτάρ, 537.
ἀταρβής, θέας, ποιητ. 349. ὑποσ.
Ἀταρνεύς, 19.
ἅτε, μὲ μετοχ. 332. 403. 525.
ἀτενής, 279. σημ.
ἀτέχνως, ἀτεχνῶς, 298.
ἀτιμάζω, παράγ. 281.
ἀτιμία, παράγ. 281.
ἄτιμος, 281. τινός, 349. τιμῆς, 349. ὑποσ.
Ἀτλαντίς, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
ἄτος, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἀτραπός, 298.
ἀτρύμων, κακῶν, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἄττα, 73. ἅττα, 74.
αὐαίνω, ἀναύξητ. 83.
Αὐγηϊάδης, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
αὐθάδεια, αὐθαδία, παράγ. 261.
αὐθάδης, παράγ. 275. ὑποσ. 292.
αὐίαχος, ποιητ. 279. ὑποσ.
αὐλέω, ηὔλουν. 83. παράγ. 250. ἐν φορβειᾷ. 355.
αὐλητρίς, παράγ. 263.
ἄϋλος, 279. σημ.
αὔξειν τινὰ μέγαν, 318.
αὔριον, 241.
αὐτάρκης, 292.
αὐτίκα, μὲ μετοχ. 525.
αὐτόθι, 245.
αὐτομολεῖν, παρά τινος, 380.
αὐτόμολος, 298.
αὐτός, -ή, -ό, 70. 398. 399. 404. αὐτὸς αὑτοῦ, 400. 504. αὐτὸς αὑτόν. 400. αὐτός τις, 420. αὐτὸ καθ' αὑτό, 371. αὐτὸ δι' αὑτό. 370. τρίτος αὐτός, 400. αὐτοῖς ἀνδράσι, 318. αὐτοί ἐσμεν, 401. αὐτὸ δείξει. 401. 494. — Εὑρίσκεται τούτου καὶ τὸ ὑπερθετικὸν, αὐτότατος (Ἀριστοφ.), ὁ αὐτός, 71. 401. ὁ αὐτός τινι, 316. τῇ γνώμῃ, 312. ταὐτὰ ταῦτα, ταὐτόν, 350. ἐν τοῖς αὐτοῖς ὥσπερ, 317. ὑποσ.
αὐτοῦ, 245
αὐτοχειρί, 240.
αὐτόχθων, 282.
αὐχμός, παράγ. 255.
ἀφαιρεῖσθαι, τί τινα, 326. τί τινος, 337.
Ἀφαρητίδης, παράγ. 267.
ἀφειδέω, παράγ. 250.

ἀφεστάναι πεντήκοντα σταδίους, 324.
ἀφθονέστερος, 59.
Ἀφίδναζε, 243.
ἀφίεσθαι, τινός, 352.
ἄφιλος, φίλων, ποιητ. 349. ὑποσ.
Ἀφροδίσιον, παράγ. 263.
ἀφρονέστερος, 60.
ἀφρονέω, ἠφρόνουν, 85. 283. σημ.
ἀφρόντισ⟨τος⟩, 282. 283. σημ.
ἀφύη, γεν. πληθ. ἀφύων, 291.
ἀφίδιον, παράγ. 268.
ἀφίσσω, 99.
Ἀχαΐα, παράγ. 265. ὑποσ.
Ἀχαϊκός, παράγ. 265. ὑποσ.
Ἀχαιΐς, Ἀχαΐς, παράγ. 265. ὑποσ.
Ἀχαιμενίδης, παράγ. 266.
ἀχανής, παράγ. 279. σημ.
ἀχαρίστερος, 60., σημ.
ἄχθεσθαι, τινί, 319. ὑποσ. τί, 322. μὲ μετοχ. 529.
ἀχθηδών, παράγ. 258.
ἀχώρ, ὁ, 27.
ἀωρί, 240. νυκτῶν, 342.
ἄωρος, 279. σημ.

Βαβυλών, ἡ, 19.
βαδίζω, βαδιοῦμαι, 196.
βάδισις, παράγ. 255.
βαθμός, παράγ. 255.
βάθος, παράγ. 262.
βαθύς, -εῖα, -ύ, 53. ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας, 341.
Βακχιάδης, παράγ. 266.
βάλανος, ἡ, 23.
βαλάντιον ἀργυρίου, 344
βάλλειν, αἰτοπαθ. 433. ὑποσ.
βάρβαρος, -ον, 51.
βάρβιτος, ὁ, ἡ, 23.
βάσανος, ἡ, 23.
βασίλεια, 264.
βασίλειος, 51. 270.
βασιλεῖς, 305.
βασιλεύειν, τινός, 347.
βασιλεύς, ἄν ἀρθρ. 414
βασιλικός, παράγ. 271.
βασιλίς, βασίλισσα, παράγ. 263. 264.
βάσις, παράγ. 253.
βασκαίνειν, τινί, 315.
βάτης, παράγ. 258.
βέβαιος, -ον, 51. τὰ βέβαια τῆς γνώμης, 341.
βεβαιότερος, 58.
βέλτιστος, 61.
βελτίων, 61.
βῆμα, παράγ. 253.
βήξ, παράγ. 257.
Βήσαζε, 243.
βήσσω, 99.
βία Τυδέος, ποιητ. 304. ὑποσ. πρὸς βίαν, 387. βίᾳ, 318. τινός, 344.
βιάζεσθαι, τί, 321. μὲ ἀπαρέμφ. 451.
βίαιος, παράγ. 270.
βιβάζω, βιβῶ, 104.
βιβλιογράφος, 276. σημ.
βιβλίον, παράγ. 268.
βίβλος, ἡ, 23.
βίοι, 305.
βίοτος, παράγ. 257.
βλάβη, παράγ. 256. χρ. 303.
βλακικῶς, 241.
βλέξ, 55.
βλάπτειν, τινά, 323. μεγάλα, τινά, 326. βλάπτεσθαι, τινί, 319. βλάψεσθαι, παθητ. 196.
βλέπειν, νᾶπυ, 322. σεμνόν, 329.
βλίττω, 99.
βοάω, παράγ. 250.
βόειος, παράγ. 271.
βοή, παράγ. 256.
βοήθεια, παράγ. 261.
βοηθεῖν, τινί, 314.
βοΐδιον, 268.
Βορεάδης, παράγ. 266.
Βορέας, 267. ΣΧΟΛ.
βουλή, παράγ. 257. ἡ ἀπὸ κυάμου, 364. βουλεύεσθαι βουλήν, 321.
βούλομαι, εἰς τὸ βαλανεῖον, 360. ἐβουλόμην, 461. ὁ βουλόμενος, 412. τὸ βουλόμενον, 419. βούλει, μὲ ὑποτακτ. 478. βούλεσθαι, μὲ ἀπαρ. 453. βούλεσθαι ἤ, 507. ὑποσ.
βουλευτός, 298.
βοῦς, ὁ, ἡ, 18.
βουφορβός, παράγ. 275.
βραδύτης, -ῆτος, 261.
βρεφύλλιον, παράγ. 268.
Βριάρεως, 25.
Βρισηΐς, 267. ΣΧΟΛ.
βροντᾷ, 425.
βύβλος, ἡ, 23.
Βυζάντιος, παράγ. 264.
βύσσος, ἡ, 23.

Γαιήοχος, ποιητ. 293.
γαμεῖν καλήν, 425.
γάρ, 542.
γαστήρ, ἡ, 27.
γαστρίμαργος, παράγ. 276.
γάστρων, παράγ. 269. σημ.
γέ, ἐγκλιτ. 290. χρ. 69. 76. 543.
γεγονέναι ἔτη τριάκοντα, 324. κακῶς, 432.
γείτων, ἐκ γειτόνων, 364. ἐν γειτόνων, 424.
Γέλα, 21.
γελᾶν, τινί, 319. ὑποσ. ἐπί τινι, 377. ἡδύ, 329. ἐκ τῶν πρόσθεν δακρύων, 364.
γελασείω, παράγ. 252.
γέλοιος, 270.
γέλως, 304.
γέμειν, τινός, 346.
γενεαλόγος, 276.
γενειάσκω, παράγ. 252.
γενειήτης, παράγ. 258.
γένεσις, παράγ. 253.
γενέτειρα, παράγ. 263.
γεννάδας, 55.
γεραίρω, παράγ. 251.
γέρανος, ἡ, 23.
γέρας, 42.
γέρων, 30. 55.
γεωγράφος, 275. σημ.
γεωμόρος, 275. σημ.
γήδιον, 268.
γήϊνος, 272.
γῆρας λήθης, 344.
γηροβοσκός, 275. σημ.
γίγνεσθαι τινί, 314. γίγνεταί μοι, μὲ ἀπαρ. 448. προσδεχομένῳ τοι. (δὲν μοὶ εἶναι ἀπροσδόκητον), 313. γίγνεσθαι ἀπό τινος, 363. ἔν τινι, 358. παρά τι, 381. 445. πρός τινι, 385. πρὸς τινος, 386. σύν τινι, 359. ὑπό τινι, 388. πλούσιον ἐκ πένητος, 364. ἀντὶ πένητος, 366.
γιγνώσκειν, τινός, 389 μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρέμφ. 531.
γλεῖνος, παράγ. 262
γλίχεσθαι, τινός, 350.
γλυκύς, 53.
γνάθος, ἡ, 25.
γνάθων, 269. σημ.
γνώμη, παράγ. 254 γνώμην ἐμήν, 331.

γνωμίδιον, παράγ. 268.
γνώριμος, -ον, 51.
γοῖν. 543.
γράβδην, 240.
γρίδιον, παράγ. 268.
γράμμα, γραμμή, 254.
γραμματεύς, παράγ. 262.
γράφειν, τινὰ μυρίας δρ. 324. γράφεσθαι γραφήν, τινά, 326. παρανόμων τινά, 351.
γραφεύς, παράγ. 259.
γραφικός, παράγ. 271.
γριπεύς, παράγ. 262.
γυμνάσιον, παράγ. 260.
γυμνητεία, παράγ. 261. χρ. 304.
γυμνός, τινός, 348.
γυναικεῖος, παράγ. 271.
γυναικιστί, 240.
γυναικώδης, παράγ. 273.
γυναικών, γυναικωνῖτις, 263.
γυνή, λείπει, 343. ἄναρθρ. 414.
γύννις, 55.
γύψος, ἡ, 23.

Δᾳδοῦχος, 275. σημ.
δαί, 540. ὑποσ.
δαιτυμών, 273.
δακέθυμος, παράγ. 277.
δακρυοποιός, 275. σημ.
δακρυῤῥόος, ποιητ. 275. σημ.
δακρυώδης, παράγ. 273.
δακτυλίδιον, παράγ. 268.
δαμάζεσθαι, δάμνασθαι, ποιητ. 434. ὑποσ.
Δαναΐδης, παράγ. 265.
δανειστής, παραγ. 258.
δάπανος, 51.
δαρεικός, παράγ. 271.
δᾴς, γεν. πληθ. δᾴδων, 292. χρ. 305.
δάσκιος, ποιητ. 279. ὑποσ.
δαφνών, παράγ. 263.
δαφοινός, ποιητ. 279. ὑποσ.
δέ, 537. 538. μετὰ κλητικήν, 307. ἀποδοτικός, 536., ὑποσ.
δεδάηκα, ποιητ. 191. ὑποσ.
δεδιέναι, τί, 322. περί τινι, 384. τὸ δεδιός, 419.
δεδορκέναι Ἄρην, 322. ὑποσ.
δεῖ, τινί, 315. ὑποσ. τινός, 346. τινά, 323. μὲ ἀπαρ. 446. ἔδει, 461.
δεικνύναι, μὲ μετοχ. 527.
δειλία, παράγ. 260.
δειλός, 272.
δεῖμα, παράγ. 255.
δειμαίνω, παράγ. 251.
δεῖν τι ἔκ τινος, 364.
δεῖνα, 69.
δεινός, 272. τί, 324. περί τινος, 384. λέγειν, 444. δεινὸν, εἰ, 471.
δεινοπαθέω, ἐδεινοπάθουν, 85.
δεῖσθαι, τινός, 346. μὲ ἀπαρ. 446. 451.
δεισιδαιμονία, παράγ. 283. σημ.
δεισιδαίμων, παράγ. 277. 282.
δεκαταῖος, 68.
δεκάμηνος, 68.
Δεκελεικός, 271.
Δεκελειόθεν, 243. σημ.
δεκέτης, 296. ὑποσ.
δελφίς, 30. ὁ, 27.
δέμα, 254.
δέμνιον, παράγ. 267., ὑποσ.
δενδρήεις, 273.
δεξιά, 424. δεξιᾶς, 333.
δέον, 521. δέοντος (ἑνός), 67.
δέος, τινά, 323. σημ.
δέσις, δέτης, παράγ. 253.
δεσμά, 44.
δεσμή, δεσμός, παράγ. 254.
δεσμώτης, παράγ. 262.
δεσπόζειν, τινός, 347.
δέσποινα, παράγ. 264.
δέσποτα, 292.
δεσπότις, παράγ. 263.
δεύειν, τί, ποιητ. 322. ὑποσ.
Δευκαλίων, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
δευρί, 246.
δεῦρο, 242. τοῦ λόγου, 342.
δευτεραῖος, 68.
δεύτερος, τινός, 334. ὑποσ.
δεχήμερος, 9. 68.
δέχομαι, τινί τι, 312. ἐπὶ πόσῳ ἂν δέξαιο; 377.
δέω, πολλοῦ, τοσούτου, μὲ ἀπαρ. 446.
δή, 539. 544. 546. δῆθεν, 546.
δηϊότης, -ῆτος, 261.
δηκτήριος, τινός, 350. ὑποσ.
δηλήμων, τινός, 350. ὑποσ.
Δηλιάς, παράγ. 265.
δῆλον ὅτι, δῆλα δὴ ὅτι, 519. ὑποσ.
δῆλός εἰμι, μὲ μετοχ. 519.
δηλόω, παράγ. 250. ἐν τοῖς τοιούτοις, 556. μὲ μετοχ. 527.
δημηγόρος, 297.
Δημήτριον, παράγ. 263.
δημιουργός, παράγ. 275. σημ.
Δημοσθένης, 44.
δημοσίᾳ, 241.
δημότης, 262.
δήπου, δήπουθεν, 547.
δῆτα, 544.
διά, πρόθ. τ. γεν. κ. αἰτιατ. 359. διὰ χρόνου, δι' ὀλίγου, 370. εἰ μὴ διὰ τὸν καὶ τόν, 371.
διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, εἴς τινας, 361. ὁ διαβάλλων, 459. διαβεβλῆσθαι, τινί, 316.
διάγειν, μὲ μετοχ. 524.
διαγίγνεσθαι, μὲ μετοχ. 524.
διαγωνίζεσθαι, τινί, 316. ἐν παισί, 358.
διάδημα, παραγ. 253.
διαδικάζεσθαι, 434.
διάδοχος, 283. σημ.
διαείδεται, ποιητ. 278. ὑποσ.
διαθήκη, παράγ. 256. ὑποσ.
διαιρεῖν, τὰ μέρη, 329. πρβ. διελεῖν.
διαιτάω, διῄτησα, 86.
διακεκραγέναι, τινί, 316.
διακελεύεσθαι, 434. μὲ ἀπαρ. 451.
διακινδυνεύειν, ὑπέρ (πρό) τινος, 367.
διακονέω, δεδιηκόνηκα, 86.
διακοσία, 67.
διακωχή, παράγ. 256.
διαλέγεσθαι, τινί, 316. περί τινος, 384. σμικρόν (τουτ. ἀγάλλια), 329.
διάλευκος, -ον, 51.
διαλιπὼν χρόνον, 525. ὑποσ
διαλλάττεσθαι, τινί, 316.
διαμαρτάνειν, τινός, 353.

διαμείβεσθαι, τί τινος, 351.
διάμετρος, ἡ, 425.
διανοεῖσθαι, μὲ ἀπαρ. 453.
διαξιφίζεσθαι, τινί, 316.
διαπαλαίειν, τινί, 316.
διαπράττεσθαι, τί, 434. μὲ ἀπαρ. 449.
διαπυκτεύειν, τινί, 316.
διάπυρος, 279. ὑποσ.
διαριθμεῖσθαι, 435.
διαῤῥήδην, 240.
διασκεδαννῦσι, ὑποτακτ. 157.
διάστροφος, 269.
διατελεῖν, μὲ μετοχ. 524.
διαφέρειν, τινί (εἴς τι), 318. διαφέρει, μὲ ἀπαρ. 446. ὅλῳ καὶ παντί, 319. διαφέρειν τινός, ἤ, 334. 347. διαφέρεσθαι, τινί, 316.
διαφεύγειν, τί, 323. 424.
διαφθορεύς, 259.
διάφορος, 51. τινί, 316.
διαψευσθῆναι, τινός, 353.
δίδακτρον, 259.
διδάσκειν, τινά τι, 327. τινὰ σοφίαν, 328. διδάσκεσθαι, 434.
διδαχή, 255.
δίδραχμον, 282.
διδυμοτόκος, 276.
δίδωμι, 459. τινί τι, 313. παρ' ἑαυτοῦ, 380. μὲ ἀπαρ. 448. 449.
διελεῖν μέρος, 321. διελεῖν τινος, 337.
διέλκειν, 433.
διελκυστίνδα, 240. ὑποσ.
διέτης, 296. ὑποσ. διέτιδες, 54. ὑποσ.
διέχειν, τινός, 353.
διισχυρίζεσθαι, μὲ ἀπαρ. 451.
δικάζω, 105. παράγ. 251. ἐγκλήματος, 352. μίαν, 425.
δίκαιος, -ον, 51. παράγ. 270. δίκ. τὸν τρόπον, 324. δίκαιος, μὲ ἀπαρ. 444. 445. δίκαιόν ἐστι, μὲ αἰτιατ. 518. ΣΧΟΛ. δίκαιός εἰμι, μὲ ἀπαρ. 518.
δικαιοσύνη, παράγ. 261.
δικαιοῦν, μὲ ἀπαρ. 453.
δικασπόλος, ποιητ. 276. ὑποσ.
δικαστήριον, παράγ. 259.
δικαστής, 258.
δίκερως, 52. 68.
δίκη, παράγ. 257. κατά τινος, 371. πρός τινα, 387. δίκην τινός, 368.
δικογράφος, παράγ. 274.
δίκροος, 52. ὑποσ.
Διονύσιον, παράγ. 263.
Διὸς Ἄρτεμις, 343. Διὸς σωτῆρος, 344.
Διόσκοροι, 277.
διότι, διό, 241.
διπλάσιος, τινός, 334. ἤ, 334. ὑποσ.
διπλῆ, ἤ, 334. ὑποσ.
διπλοῦς, 50. 52.
δὶς τόσος, τινός, 334.
διχόνοια, 67.
δίχα, 241.
διχάζω, παράγ. 252.
διψῆν, τινός, 350.
διωθεῖσθαι, τί, 434.
διώκειν, τινὰ κακηγορίας, 351.
δμώς, γεν. πληθ. δμώων, 292.
δοκεῖν, μὲ ἀπαρέμφ. 453.
δοκιμάζειν, τινὰ ἄνδρα, 328.
δοκιμασία, παράγ. 255.
δοκιμαστής, παράγ. 258.
δόκιμος, παράγ. 272.
δοκός, ἡ, 23.
δολόεις, παράγ. 273.
δόξα, παράγ. 256. ὑποσ.
δοξάζειν, μὲ ἀπαρ. 453.
δόξαν (ἀπὸ τοῦ δοκεῖν), 521.
δοξάριον, παράγ. 268.
δορυφορεῖν, τινά, 323.
δότειρα, παράγ. 263.
δότης, παράγ. 253.
δουλεία, 304.
δούλειος, παράγ. 271.
δουλεύω, παράγ. 250.
Δουλίχιον, το, 19.
δουλοσύνη, παράγ. 261.
δουλότερος, 63.
δουλόω, παράγ. 250. δουλοῦσθαι, τινός (ὑπό τινος), 348.
δουρικλειτός, ποιητ. 277.
δούς, δόντος, 80.
δρᾶμα, παράγ. 254.
δραμεῖν τοῦ πρόσω, 350. ὑποσ.
δρᾶν, τινά τι, 326.
δραπετεύειν, τινά, 323.
δραστήριος, παράγ. 273.
δράττεσθαι, τινός, ποιητ. 338. ὑποσ.
δραχμή, ἐς δραχμήν, 361.
δρόσος, ἡ, 23.
δρυκολάπτης, παράγ. 275.
δρυτόμος, παράγ. 275.
δυάς, 67.
δύνασθαι, μὲ ἀπαρ. 453. τὸ δυνάμενον, 419.
δύναμις, εἰς δύναμιν, 361.
δυνάστης, παράγ. 258.
δυνατός (εἰμί), 429. δυνατὸν ὄν, 521.
δύο, 65. 431. δύο τά, 417. δύο τινές, 421.
δυσάλωτος, παράγ. 274.
δυσαρεστέω, παράγ. 280.
δύσβατος, 278.
δυσδαιμονία, 278.
δυσέλεγκτος, 272.
δύσερως, 52. 282.
δυσέμβολος, 52.
δυσήρετμος, παράγ. 274.
δυσμαί, 45.
δυσμενής, τινί, 316.
δύσπειστος, 278.
δυσπεψία, 260.
δυστυχέω, ἐδυστύχουν, 85.
δυσχεραίνειν, παράγ. 251. τινί, τί, 319. 322.
δυσώδης, 292.
δυσωδία, 261.
δυσωποῦμαι, ἐδυσωπούμην, 85.
δωδεκαταῖος, 68.
δωριάζω, παράγ. 251.
Δωριακός, 271.
Δωριεύς, παράγ. 265. αἰτιατ. πληθ. Δωριέας, 41.
Δωρικός, 271. ὑποσ.
Δωρίς, παράγ. 265.
δῶρον ἐκ θεῶν, 364.
δώς, ποιητ. 257.

Ἐάν, 247. μὲ ὑποτακτ. 480. ἐάν τε — ἐάν τε, 481. 548.
ἐᾶν, τί τινος, 335. μὲ ἀπαρ. 449.
ἔαρ, ἦρος, 27. 357.
ἑαυτοῦ, 71. 398. ἀντὶ ἀλλήλων, 398. ὑποσ. ἐν ἑαυτοῦ εἶναι, 424.
ἑβδομάς, 67.
ἐγγίγνεταί μοι, μὲ ἀπαρ. 448. ἐγγενόμενον, 521.
ἐγγυάω, -ήσω, 102. ἠγ-

γίγησα, 86. ἐγγυᾶσθαι ἐγγύην, τινί, 326.
ἐγγύθεν, 243. σημ.
ἐγγύς, τινός, 342. 367. ἐγγύτατος, 243. ἐγγυτάτω, τινί, 317. τινός, 342.
ἐγερσίγορος, παράγ. 277.
ἐγκαλεῖν, τινί, 315.
ἔγκατα, 45.
ἐγκράτεια, τινός, 349.
ἐγκρατής, τινός, 349.
ἐγκύρειν, τινί, ποιητ. 315. ὑποσ.
ἐγκωμιάζω, ἐνεκωμίασα, ἐγκωμιάσομαι, 86. 196. τινά τι, 326.
ἐγκώμιον, τινί, 313.
ἐγμέδιμνος, 278.
ἐγχαίνω, ἐγχανοῦμαι, 196.
ἐγχειρέω, ἐνεχείρουν, 85.
ἔγχελυς, 40.
ἐγχεσίμωρος, ποιητ. 276. ὑποσ.
ἐγχέσπαλος, ποιητ. 298. ὑποσ.
ἐγώ, ἔγωγε, 69. 392. τὸν ἐμέ, 415. ἡμεῖς οἱ, 416.
ἐγῷδα, 12.
ἐδητύς, ποιητ. 258.
ἐδωδή, παράγ. 256.
ἐδώδιμος, παράγ. 272.
ἐθέλειν, μὲ ἀπαρέμφ. 453.
ἐθελοντής, 55.
εἰ, 287. σημ. μὲ ὁριστ. 461. 470. 474. 475. μὲ εὐκτ. 485. 486. 491. μὲ προστακτ. 475. εἴ τι, εἴπερ που, 511. εἰ μή, 471. ὑποσ. εἰ μὴ διὰ τὸν καὶ τόν, 371. εἰ μή — ἀλλά, 539. εἰ δὲ μή, 511. εἰ γάρ, 462. 473.
εἶα δή, 242.
εἶεν, 182. 241.
εἴθε, 463. 473. 485.
εἰκάζω, εἰκάσομαι, 196. ἀπό τινος, 364.
εἴκειν, τινί, 313. τῆς ὁδοῦ, 352.
εἰκῆ, 241.
εἰκός ἐστι, μὲ ἀπαρ. 445.
εἰκοσάεδρος, 68.
εἰκοσάκωλος, 68.
εἰκότως, 241.
εἰκών, 30.
εἱμαρμένη, ἡ, 424.
εἰμί, ἐγκλιτ. 289. τινί, 314. ἔστι τινὶ βουλομένῳ, 313. εἶναι, τινός, 344. 439. εἶναι ἐν ἀπορίᾳ, 357. εἶναι ἔν τινι, μὲ ἀπαρ. 358. εἶναι ἀντί τινος, 366. κατά τι, 373. ἐπί τινι, 375. 377. περί τι, 384. πρός τινι, 385. πρός τινος, 386. διὰ φόβου, 370. εἶναι, μὲ μετοχ. 430. 524. ἔστι μοι, μὲ ἀπαρ. 448. περὶ πλείστου ἐστί, 383. ἑκὼν εἶναι, τὸ ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, 443. ἔστιν ὅπως, 473. ἔστιν οἵ, 494. — Λείπει 428. 314. 532. ὑποσ.
εἰπεῖν, τινί, 315. τινά τι, 327. περί τι, 384. εἰπέ μοι, ἑπομένου δέ, 307. πρβ. λέγειν.
εἴργειν, τινά τινος, 353. μή, 446.
εἰρημένον, 521.
εἰρήνην ἄγειν πρός τινα, 386.
εἷς, μία, ἕν, 65. τινί, 317. εἷς τις, 421.
εἰς, ἐς, 287. σημ. εἰς νῦν, 354. πρόθεσις τῆς αἰτιατ. 360. εἰς = ὡς πρός, 362. εἰς Ἀπόλλωνος, 424.
εἰσαγωγεύς, 282.
εἰσαεί, 354.
εἰσβάλλειν, 433.
εἰσελθεῖν εἰς τοὺς δικαστάς, 360.
εἰσέρχεταί μοι, 316.
εἰσιέναι τύραννον, 322.
εἰσπράττειν, τινά τι, 328.
εἶτα, μὲ μετοχ. 525.
εἴτε — εἴτε, 477. 548. ἤ, 548. ὑποσ.
εἴωθε, μὲ ἀπαρ. 450.
ἐκ, ζήτ. ἐξ.
ἑκάς, τινός, ποιητ. 367. ὑποσ.
ἑκασταχῆ, ἑκασταχόθεν, ἑκασταχόσε, ἑκασταχοῦ, 245. 246.
ἕκαστος, 76. ἡμῶν, 341. ἕκαστός τις, 421. ἕκαστος ὁ, 413. καθ' ἑκάστην, 425.
ἑκάστοτε, 245.
ἑκάτερος, 75. 341.
ἕκατι, ποιητ. ἀντὶ ἕνεκα, 368. ὑποσ.
ἑκατόμβοιος, 270.
ἑκατόμπυλος, 68.
ἑκατονταέτης, 68.
ἑκατοντάς, 67.
ἔκγονον, τινός, 333.
ἐκβάλλειν, 278. 433.
ἐκδιδόναι τὰς θυγατέρας, εἰς, 362.
ἐκδῦσαι, τινά τι, 327.
ἐκεῖ, ἐκεῖθεν, ἐκεῖσε, 245.
ἐκεῖνος, 72. 396. 397. 402. ἐκεῖνος ὁ, 413. ἐκεῖνα, 398. ἐκείνῃ, ἐκείνως, 245.
ἑκκαίδεκα, 278.
ἐκκάμνειν, τί, 323.
ἐκκλησιάζω, 86.
ἐκκοπῆναι τὸν ὀφθαλμόν, 325.
ἐκλύεσθαι, 434.
ἔκμηνος, 68.
ἐκνικᾶν ἅπασι, 317. ΣΧΟΛ.
ἑκούσιος, 270.
ἔκπαγλος, ποιητ. 272.
ἔκπηχυς, 68. 278.
ἐκπλαγῆναι, τί, 322.
ἔκπλεθρος, 68. 278.
ἐκποδών, 241.
ἑκταῖος, 68.
ἐκτίνειν τινός, 352.
ἐκτός, τινός, 368. ἔκτοσθεν, 243.
ἑκών, 53. εἶναι, 443.
ἐλάδιον, 268.
ἐλάσσων, 61. ἔλασσον εἶναι, 432.
ἐλαύνειν καθ' ἑαυτόν, 371.
ἐλαφηβόλος, 276.
ἐλάχιστος, 61.
ἐλέγχειν, μὲ μετοχ. 527.
ἔλεγχος, 253. 257. 303. ὑποσ.
ἐλεεῖν, τινά, τί, 322.
ἐλεεινός, 272.
ἐλεήμων, 54.
ἐλειβάτης, 276.
ἑλεῖν τινα δώρων, 351.
ἐλεόθρεπτος, 275. σημ.
ἑλέπτολις, ποιητ. 277.
ἐλευθερία, τινός, 348.
ἐλευθέριος, παράγ. 270.
ἐλεύθερος, 51. τινός, 348.
ἐλευθεροῦν, τινά τινος, ἀπό τινος, 353.
Ἐλευσῖνι, 244. Ἐλευσῖνάδε, 243.
ἐλθεῖν, ἐν τῷ ἐμφανεῖ, 356. εἰς δύναμιν, 362. διὰ δίκης, 370. ἐπ' ἄκρον τινός, 378. ἐπί τινα, 378. παρὰ τοσοῦ-

τὸν κίνδυνον, 382. παρ' ὀλίγον, ἀπολέσθαι, 381. πρός τινα, 385. τινός, ποιητ. 345. ὑποσ.
ἑλκεσίπεπλος, ποιητ. 277. ὑποσ.
ἐλλείπειν, τινός, 346.
ἑλληνίζω, 83. 251.
Ἑλληνικόν, τό, 419.
ἑλληνιστί, 240.
ἐλλόγιμος, εἰς τοὺς ἄλλους, 361.
ἐλπίζω, 82. μὲ ἀπαρ. 453. 469.
ἐλπίς, 34.
ἐλπωρή, ποιητ. 258.
ἐμαυτοῦ, 71. 393.
ἐμβολεύς, 259.
ἔμβραχυ, 358.
ἐμός, 70. 394. ἐμήν γε δόξαν, 331. κατά γε τὴν ἐμήν, 424.
ἐμπεδόω, 86.
ἔμπειρος, τινός, 348.
ἐμπελάζεσθαι, τινί, ποιητ. 315 ὑποσ.
ἐμπίπλασθαι, τινός, 346.
ἐμπίπτειν εἴς τι, 360. ἐμπεπτωκέναι ἔν τινι, 356.
ἐμποδίζειν, τινά, τινί, 315. ὑποσ.
ἐμποδών, 241.
ἐμπολάω, ἠμπόλουν, 86.
ἐμφερής, 283. σημ.
ἐν, 287. σημ. πρόθ. τῆς δοτικ. 356. ἐν στεφάνοις, 356. οἱ ἐν τέλει, 357. ἐν τοσούτῳ, 357. ἐν μέρει, 358. ἐν Ἅιδου, 424.
ἐναλλάξ, 240. ὑποσ.
ἐναντίος, τινί, 316. τινός, 334. ἐναντίως, τινί, 317. τὴν ἐναντίαν, 424. ἐναντίον (ἀντ. ἐνώπιον), τινός, 367.
ἐναντιοῦμαι, 86.
ἐναρσφόρος, ποιητ. 276. ὑποσ.
ἐνγεταυθί, 247.
ἐν δέ, ἐπιρρ. ποιητ. 354. ὑποσ.
ἐνδεής, 40. τινός, 348.
ἐνδείκνυσθαι, μὲ ἀπαρ. 581. ἐνδείξασθαι τῷ λόγῳ, 318.
ἐνδεκάς, 67.
ἔνδοθεν, 243. σημ. τινός, 368.
ἐνδοτέρω, 242. σημ.
ἐνδῦσαι, τινά τι, 327.
ἕνεκα, 14. τινός, 368.
ἐνορέγω, τινί τινος, 336.
ἐνέχεσθαι ἐν τοῖς αὐτοῖς, 357.
ἔνθα, ἐνθάδε, 245. ἐνθαδί, 246.
ἔνθεν, ἐνθένδε, 245. ἔνθεν καὶ ἔνθεν τινός, 342.
ἐνθυμεῖσθαι, τί, 339. τινός, 350.
ἔνι (ἔνεστι), 295.
ἐνιαύσιος, 270.
ἐνιαυτός, ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, 337. ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος, 319. κατ' ἐνιαυτόν, 371. εἰς δέκα ἐνιαυτούς, 361.
ἐνναέτης, 68.
ἐννεάβοιος, 68.
ἐννεάς, 67.
ἐννοεῖν, μὲ μετοχ. 527.
ἐννοεῖσθαι, 435.
ἔννομος, τινός, ποιητ. 348. ὑποσ.
ἐνοχλέω, ἠνώχλουν, 86. τινί, τινά, 315. ὑποσ.
ἔνοχος, τινός, τινί, 352. ὑποσ.
ἐνταῦθα, 245. τοῦ λόγου, 342. ἐνταυθί, 246. 247. ἐνταυθοῖ, 245. 247.
ἐντεῦθεν, 245. ἐντευθενί, 246.
ἔντευξις, τινί, 315.
ἐντιθέναι, τινός, 337.
ἐντός, τινός, 368. ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν, 334. ὑποσ.
ἐντρέπεσθαι, τινός, 351.
ἐντυγχάνειν, τινί, 315. πολλά, 329.
ἐνώπιον, τινός, 367.
ἐξ (ἐκ), 15. 287. σημ. πρόθ. τῆς γεν. 364. ἐκ νέου, 365. ἐξ ἴσου, ἐκ τῶν εἰκότων, κτλ. 366. ἐξ, 288., σημ. 295.
ἐξαίρετος, -ον, 51.
ἐξαίφνης, 45.
ἐξαμαρτάνειν, περί τινα, εἴς τινα, 384.
ἑξάμετρος, 68.
ἑξάμηνος, ἡ, ὁ, 424.
ἔξαρνον εἶναι, μή, 446.
ἐξάρχειν, τινός, τί, 336. ὑποσ.
ἑξάς, 67.
ἔξεστί μοι, μὲ ἀπαρ. 313. ΣΧΟΛ. 448.
ἐξετάζω, ἐξήτασα, 85. ἐξετῶμεν, 105. ἐξετάζεσθαι, μὲ μετοχ. 519.
ἐξέτασις, παράγ. 252.
ἐξηγεῖσθαι, τινά, 347. ὑποσ.
ἑξῆς, 241. τινί, 317.
ἐξιέναι ἐπὶ θήραν, 378.
ἐξίστασθαι, τινά, 323.
ἑξμέδιμνος, ζητ. ἑκμέδιμνος.
ἐξόν, 521.
ἐξούλη, παράγ. 256. ὑποσ.
ἔξω, 241. 364. ὑποσ. τινός, 368. ἐξωτέρω, 242. σημ.
ἔοικα, τινί, 316. μὲ ἀπαρ. 453. 532. ἔοικεν, 430.
ἐπαγγέλλεσθαι, 434. μὲ ἀπαρ. 451.
ἐπαΐειν τινός, περί τινος, 384.
ἐπαινεῖν, τινά τινος, 336. τινός τι, 340.
ἔπαινος κατά τινος, 372.
ἐπαίρεσθαι, τινί, 320.
ἐπαιτιᾶσθαι, τινά τινος, 352.
ἐπάν, 480.
ἐπανάστασις, τινί, 316.
ἐπανατέλλειν, τινός, ποιητ. 353. ὑποσ.
ἐπανίστασθαι, τινί, 316.
ἐπάνω, τινός, 368.
ἐπαρᾶσθαι, τινί, 313.
ἐπαρκεῖν, τινί, 314.
ἐπάρχεσθαι, τί, 336. ὑποσ.
ἐπαρωγός, παράγ. 259.
ἐπείγεσθαι, τινός, 350. ὑποσ.
ἐπειδάν, μὲ ὑποτακτ. 480.
ἐπειδή, μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ. μὲ εὐκτ. 486.
ἐπείπερ, μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ.
ἐπέκεινα, τινός, 368. 373.
ἐπένδυσις, παράγ. 274.
ἐπενδύτης, παράγ. 259.
ἐπεξιέναι τινὶ φόνου, 351.
ἐπεξελθεῖν τῷ λόγῳ, 318.
ἐπέρχεταί μοι, με. 316.
ἕπεσθαι, τινί, 316.
ἐπεύχεσθαι, τινί, 313. μὲ μετοχ. 529.
ἐπήκοος, παράγ. 259.
ἔπηλυς, 55.
ἐπήν, μὲ ὑποτακτ. 480.
ἐπί, πρόθεσις τῶν τριῶν

πιῶσι. 375. ἐπὶ Κροίσου, 376. ἐπὶ τούτοις, 377. ἐφ' ᾧ, 377. ἐπὶ δεξιά, ἐφ' ὅσον, 378. ἐπὶ τὸ χεῖρον, 379. — ἔπι, 296.
ἐπιβουλή, 257. πρός τινα, 385.
ἐπιδεής, τινός, 348.
ἐπιδεικνύναι, μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρ. 531. ἐπιδείκνυσθαι, τί, 434.
ἐπιδεῖν (ἐφορᾶν), μὲ μετοχ. 529.
ἐπιδεῖσθαι, τινός, 346.
ἐπιδημεῖν εἰς τὴν πόλιν, 360.
ἐπιδιδόναι, τινί τι, 313. πρὸς ἀρετήν, 387.
ἐπίδοξον εἶναι, μὲ ἀπαρ. 453.
ἐπιεικής, 278. σημ.
ἐπιθυμέω, 85. τινός, 350. μὲ ἀπαρ. 453. ἐπιτεθύμηκα, 465.
ἐπικαλεῖν τινι εἴς τι, 362.
ἐπίκλην, 45.
ἐπίκλοπος, 269.
ἐπικουρεῖν, τινί, 314.
Ἐπικούρειος, παράγ. 271.
ἐπικούρημα χιόνος, 353.
ἐπικύρειν, τινί, ποιητ. 315. ὑποσ.
ἐπιλαμβάνεσθαι, τινός, 338.
ἐπιλανθάνεσθαι, τινός, τί, 351. μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρ. 531.
ἐπιλείπει με, 323. ἐπιλείπω, μὲ μετοχ. 530.
ἐπιλήσμων. 273. ἐπιλησμότατος, 60. σημ.
ἐπιλύεσθαι, 434.
ἐπιμελείᾳ, 318.
ἐπιμελεῖσθαι, τινός, 350. ὅπως, 483.
ἐπιμνησθῆναι, τινός, 351.
ἐπινεῖν, τινός, 346.
ἐπιορκεῖν κατά τινος, 372.
ἐπίορκος, 278. σημ.
ἐπιπολῆς, 45. τινός, 333.
ἐπιπολύ, 241.
ἐπίστασθαι, τινός, 340. ὑποσ. μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρ. 531.
ἐπιστατεῖν, τινός, 347.
ἐπιστεφής, τινός, ποιητ. 349. ὑποσ.
ἐπιστέψασθαι, ποιητ. 346. ὑποσ.
ἐπιστήμη, 254.
ἐπιστήμων, τινός, 348.
ἐπιστολιμαῖος, 272.
ἐπιστρατεία, τινός, 344.
ἐπίστροφος, τινός, 349. ὑποσ.
ἐπισχεῖν, τινά τινος, 353. μή, 446. ὀλίγον ἐπισχών, 525. ὑποσ.
ἐπίταδε, τινός, 368. 378.
ἐπιταχύνειν τῆς ὁδοῦ, 335.
ἐπιτείχισις, 255.
ἐπιτήδειος, μὲ ἀπαρέμφ. 444.
ἐπιτηδεύω, 85.
ἐπιτιμᾶν, τινί, 315.
ἐπιτρέπειν, μὲ ἀπαρ. 449. ἐπιτετραμμένος τί, 434.
ἐπιτροπεύειν, τινά, 323.
ἐπίτροπος εἰς τοὺς παῖδας, 362.
ἐπιτυγχάνειν, τινί, 315. τινός, 351. ὁ ἐπιτυχών, 412.
ἐπιτύφεσθαι, τινός, 350.
ἐπιχαριτώτερος, 60. σημ.
ἐπιχειρέω, 85 παράγ. 250. μὲ ἀπαρ. 453.
ἐπιχωριάζειν Ἀθήναζε, 360. ὑποσ.
ἐπιχώριος, τινός, 348.
ἐπιών, τὸ ἐπιόν, Πλάτ. Φαῖδρ. 238. τῇ ἐπιούσῃ, 424.
ἑπόμενος, τινί, τινός, 335. ἑπομένως, τινί, 317.
ἐπονομάζειν τινὰ τόν — 416.
ἐπονομασία, ἐπονομαστός, 274.
ἐπορέγεσθαι, τινός, 350.
ἐπτέτης, 296. ὑποσ.
ἐπώνυμος, τινός, 348.
ἐρᾶν ἔρωτα, 321. ἐρᾶν τινος, 350.
ἐργάζεσθαι, τινά τι, 326.
ἐργαστήρ, 253.
ἐργαστήριον, 259.
ἐργάτης, 253.
ἐργολαβέω, παράγ. 280.
ἐργολάβος, 283.
ἔρδειν, τινά τι, ποιητ. 326. ὑποσ.
ἐρετμός, παράγ. 255.
Ἐρετριεύς, παράγ. 265.
ἔρευθος, παράγ. 262.
Ἐρεχθεΐδος, 267. ΣΧΟΛ.
ἔρημος, τινός, 348. ἐρήμην ἑλεῖν, 425.
ἐρημόω, 105. ἐρημοῦσθαι, τινός, 346.
ἐρίβρομος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ἐρίζειν, τινί, 316.
ἔρις, ἔριν, 34.
Ἑρμωνεύς, παράγ. 265.
ἑρπύζω, παράγ. 252.
ἐρρωμενέστερος, 59.
ἔρχεσθαι ἐπί τι, 378 μὲ μετοχ. 524. ἔρχεται, μὲ ἀπαρ. 456. ἔρχεταί μοι εὐχομένῳ (ποιητ. περίφρασις), 313. ἐλθών, 525. ὑποσ. περ. ἐλθεῖν.
ἐρωτᾶν πίστεις, 321. τινά τι, περί τινος, 327.
ἐρώτησις τοῦ πηλοῦ, 344. περί τι, 384.
ἐς, ζήτ. εἰς.
ἐξαῦθις, 239. ὑποσ. 354. 361.
ἐξαίφνιον, 239. ὑποσ.
ἐς κόρακας, 239., ὑποσ.
ἑσπέρα, εἰς ἑσπέραν, 361. ἀφ' ἑσπέρας, 363. πρὸς ἑσπέραν, 385.
ἑσπέριος, παράγ. 270.
ἔστε, 361. ἔστ' ἄν, μὲ ὑποτακτ. 478.
ἑστιᾶν, τινά τινος, 346.
ἑστιάτωρ, παράγ. 258.
ἑστιοῦχος, παράγ. 275. σημ.
ἐσχατιά, παράγ. 260.
ἔσχατος, 62. ἐσχατώτατος, 63. ΣΧΟΛ.
ἔσω, 241. τινός, 363. ἐσωτέρω, 242. σημ.
ἑταιρεῖος, παράγ. 271.
ἑταιρότατος, 63.
ἑτεροῖος, 76.
ἕτερος, 71. 75. τινός, 334. ὁ ἕτερος, 413. ἕτερος ἕτερον, ἕτερος τοιοῦτος, 414. ὑποσ. τὴν ἑτέραν, 424. τῇ ἑτέρᾳ, 424. ἑτέρως, τινός, 343.
ἑτέρωθι, 243.
ἐτησίᾳ, 45. 291.
ἐτνήρυσις, 282.
ἕτοιμος (εἰμι), 429.
ἔτος, εἰς ἔτος, 361. ἐξ ἐτῶν, 334. τρίτον ἔτος τουτί, 324. διὰ πέμπτου ἔτους, 369. ἐν τοῖς ἐνακισχιλίοις ἔτεσι, 557. ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη, 412.
εὖ πάσχειν, εὖ ποιεῖν, 280. εὖ ἥκειν βίου, 343

ὑποσ. τὸ εὖ 419. εὖ ἴσθ' ὅτι, 442. ὑποσ.
εὐάπτερος, 283. σημ.
Εὐβοεύς, παράγ. 265.
Εὐβοϊκός, παράγ. 265. (ὅπου πρέπει νὰ διορθωθῇ ἐκ τοῦ Εὐβοεύς, Εὐβοεικός).
εὔγεως, 52. 282.
εὐδαιμονία, παράγ. 260.
εὐδαίμων τοῦ τρόπου, 348.
εὐδιαίτερος, 59.
εὐδιεινός, ποιητ. 272
εὐδοκιμέω, ηὐδοκίμουν, 85.
εὐεπής, 274.
εὐεργετέω, παράγ. 250. τινά τι, 326.
εὐεργέτης, 283.
εὐήνεμος, παράγ. 274.
εὐθύ, τινός, 367.
εὐθύδικος, παράγ. 274. 282.
Εὔθυνος, 25. ΣΧΟΛ.
εὐθύς, 239. μὲ μετοχ. 525.
εὐκλεής, 40.
εὐλογεῖν, τινά, 327.
εὐμάθεια, 260.
εὐμαθής, 283.
εὖνις, ποιητ. 55.
εὔνοια, 260. τινός, 344. ἔχω εὔνοιαν, μὲ ἀπαρ. 456.
εὐνοϊκῶς, 241.
εὔνους, 25. ΣΧΟΛ. 52. τινί, 316. εἰμί, μὲ ἀπαρ. 456. εὐνοίστατος, 59.
εὐοπλότερος, 58.
εὐπάθεια, 283. σημ.
εὐπαθέω, 283. σημ.
εὐπειθής, τινός, 348.
εὐπορέω, παράγ. 281. λόγων, 346.
εὖρε, 294.
εὕρεσις, εὑρετής, 253. 258.
εὕρημα, παράγ. 253.
Εὐριπίδειος, 271.
εὑρίσκειν, εὑρίσκεσθαι, 435. εὑρίσκειν, μὲ μετοχ. 527. τὸ εὑρίσκον, 419.
εὖρος, παράγ. 262. ἐν εὔρει, 358. ὑποσ.
εὐρύτερος, 59.
Εὐρυτίων, 267. ΣΧΟΛ.
εὐτέλεια, ἐς εὐτέλειαν, 362.
εὐτυχέω, 250. τοῦτο τὸ εὐτύχημα, 321. πολέμοις, 322.
εὐτυχία, παράγ. 251.
εὐφραίνω, εὐφρανῶ, 120
εὐφυής, 40.
εὔφωνος, 51.
εὔχεσθαι, τινί, 313. καθ' ἑκατόμβας 371. μὲ ἀπαρ. 453.
εὐχή, παράγ. 255.
εὐχροώτερος, 59.
εὐχωλή, ποιητ. 258.
εὐωχοῦμαι, ἀναύξητ. 85. τινός, 346.
ἐφάπτεσθαι, τινός, 338.
ἐφεξῆς, 45.
ἐφήμερος, 9.
ἐφθήμερος, 63.
ἐφίεσθαι, τινός, 350.
ἐφικνεῖσθαι, τινός, 351.
ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε, 456.
ἔχειν, ἕξειν, 10. μὲ ἀπαρ. 453. μὲ μετοχ. 524. τινὰ ἐν ὀργῇ, 357. τὸν νοῦν πρός τινι, 365. μετὰ χεῖρας, 379. ἐφ' αὑτῷ τι, 388. ὑπέρ τινα, 374. ἀμελῶς περί τι, 384. ποῦ. καλῶς. εὖ ἔχει, φύσιν ἔχει, μὲ ἀπαρέμφ. 445. οὐκ ἔχω ὅπως, 477. οὐκ ἔχω ὅ,τι χρήσωμαι αὐτῷ. 477. ἔχεσθαι, τινός, 338. ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ, 357.
ἐχέμυθος, παράγ. 277.
ἐχθαίρω, ἐχθῆραι, 120. παράγ. 251.
ἐχθιόνως, 242. ἐχθίων, 60.
ἔχθρα, 261.
ἐχθρός, τινί, 316.
ἔχις, ὁ, 27.
ἐχόμενος, τινός, 335.
ἕωλος, -ον, 51.
ἕως ὅτε, 354. ἕως ἄν, μὲ ὑποτακτ. 478. ἕως, μὲ εὐκτ. 483. μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ.

Ζάθεος, ποιητ. 279. ὑποσ.
ζαμενής, ποιητ. 279. ὑποσ.
ζηλοῦμαι, τινός, 350. ὑποσ.
ζηλοῦν, τινά τινος, 336.
ζηλωτής, 258.
ζημιοῦν τινα χιλίαις δραχμαῖς, 319. εἰς ἀργύριον, 351. ζημιοῦσθαι, παθητ. 196.
ζῆν βίον, 321. ζῆν ἀπό τινος, 354. κατά τινα, 373.
ζητέω, ἐζήτουν, 81.
ζυγά, 44.
ζωστήρ, ὁ, 27. παράγ. 259.
ζωΰφιον, παράγ. 268.

Ἡ, 546. 552. ἢ μετὰ τὰ συγκριτικά. 505. λείπει, 507. ὑποσ. ἢ — ἤ. ἤτοι — ἤ, 548. ἢ (= ἄλλως), 549. ὑποσ.
ἦ, 244. 424. ἦ περ τοῦ κόλπου, 342.
ἠγάθεος, ποιητ. 274.
ἡγεῖσθαι, τινός, 347. τινί, 347. ὑποσ. περὶ οὐδενός, 383. μὲ ἀπαρ. 453. 459.
ἡγεμονεύειν, τινός, 347.
ἡγεμονικός, 271.
ἡγεμών, 273.
ἥδεσθαι, τινί, 319. μὲ μετοχ. 529.
ἡδέως ἔχειν αὐτοῦ, 343.
ἡδίων, 60.
ἡδονή, παράγ. 258.
ἦ δ' ὅς, ἦν δ' ἐγώ, 185.
ἡδὺ ὄζειν, 241.
ἡδύνω, παράγ. 251.
ἡδύς, 40.
Ἠετίδης, 267. ΣΧΟΛ.
ἦθος, 274.
Ἠϊών, ἡ, 19.
ἥκειν εὖ βίου, 343. ἐπ' ἐξειργασμένοις, 377.
ἥκιστα, 61. σημ.
Ἡλιάδης, 266.
Ἠλεῖον, 253.
ἡλικία, 250. ἡλικίαν ἔχω, μὲ ἀπαρ. 449.
ἡλικιώτης, 262.
ἡλίκος, οἱ ἡλίκοι ἐγώ, 407.
ἧλιξ, 55.
ἡμεδαπός, 76.
ἡμέρα, 357. τὴν ἡμέραν, 3 4. τρίτην ἡμέραν, 324. εἰς τρίτην ἡμέραν, 361. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, 361. ἀφ' ἡμέρας, 363. καθ' ἡμέραν, 371. 418. ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, 376. μεθ' ἡμέραν, 379. ἡμέραν παρ' ἡμέραν, 382.
ἡμερινός, παράγ. 272.
ἥμερος, -ον, 51.
ἡμέτερος, 70. 394. ἡμέτερον ἔργον, 395.

ἡμίεφθος, 278.
ἡμιθνής, 55.
ἡμίονος, 278. 281.
ἡμίτονος, 278.
ἥμισυς, 53. 431.
ἡμίφλεκτος, 278.
ἤν, ζήτ. ἄν. ἤν τε — ἤν τε, 481.
ἠνεμόεις, παράγ. 274.
ἠνί, ἢν ἰδού, 242.
ἡνίκα, 244. ἡνίκ' ἄν, 478. μὲ εὐκτ. 486. ἡνίκα, μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ.
ἡνίοχος, 298.
ἧπαρ, 27. 30.
ἠπειρώτης, 264.
Ἡραῖον, παράγ. 262.
Ἡρακλείδης, παράγ. 266.
Ἡρακλεώτης, παράγ. 264.
ἠρεμέστερος, 62.
ἡρῷος, 270.
ἥσσων, ἥττων, 61. τινός, 349. εἶναι, μὲ ἀπαρ. 445.
ἡσυχαίτερος, 59. ἡσυχαίτατα, 59.
ἡσυχῇ, 241.
ἥσυχος, -ον, 51.
ἤ τἄρα, 14. ὑποσ.
ἤτοι, 238.
ἡττᾶσθαι, τινός, ὑπό τινος, 347.
ἠῷος, παράγ. 270.

Θαλαμηπόλος, ποιητ. 276.
θαλπωρή, ποιητ. 258.
θανάσιμος, παράγ. 272.
θανατάω, 252.
θανατηφόρος, 276.
θάνατοι, 305.
Θαργηλίοις, 311.
θαρραλέος, 273.
θαρρεῖν, τί, τινά, 323. τὸ θαρσοῦν, 419. τεθάρρηκα, 465.
θάτερον, 330. δυεῖν θάτερον, 330.
θάττων, 60.
θαυμάζω, τινί, 319. τινός, 340. εἰ, 471. τεθαύμακα, 465. θαυμάζεσθαι ἐπί τινι, 377.
θαυμάσιος, 270. τοῦ κάλλους, 348.
θέαινα, παράγ. 264.
θεατής, 258.
θείς, θέντος, 30.
θέμα, 254.
θεόθεν, 290.
θεός, ὁ, ἡ, 18. σὺν θεῷ, 359.
θεόσδοτος, ποιητ. 276. ὑποσ.
θεοσεχθρία, 276.
θεοφιλής, 283.
θεράπαινα, θεραπαινίς, 263. 269.
θεραπεύειν θεραπείαν. τινά, 326.
θέρειος, παράγ. 255.
θερίζω, παράγ. 251.
θερινός, παράγ. 272.
θερμασία, παράγ. 255.
θέρμη, παράγ. 261.
θερμολουσία, παράγ. 260.
θέρος, θέρους, 337.
θεσμός, παράγ. 254.
Θεστιάς, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
θέσφατος, ποιητ. 276. ὑποσ.
Θηβαγενής, 276.
Θήβαζε, 243.
Θηβαϊκός, 265.
Θηβαῖος, 265.
Θηβαΐς, 265.
Θήβησι, 244.
θήκη, παράγ. 256. ὑποσ.
θηλυκός, παράγ. 271.
θῆλυς, 53.
θηράω, θηράσομαι, 197.
θηρίον, παράγ. 268.
θηριώδης, 54.
θής, θῆσσα, παράγ. 264.
Θησεῖον, παράγ. 263.
θιγγάνειν, τινός, ποιητ. 338. ὑποσ.
θοἰμάτιον, 13.
θόλος, ὁ, ἡ, 23.
θράσων, 269. σημ.
Θρᾷττα, παράγ. 264.
θρέμμα, παράγ. 254.
θρέπτρον, παράγ. 259.
θρηνεῖν, τί, τινά, 322.
θρόνιον, παράγ. 267.
θυγατριδοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
θύειν τὰ Λύκαια, 322. ἀπό τινος, 363.
θυηπολεῖν, ποιητ. 276.
θυμοβόρος φρένα, ποιητ. 323. ὑποσ.
θυμός, 255. θυμοί, 305.
θύραζε, 243. θύρασιν, 244.
θυσία, 255. ἐπί τινι, 376.
θωπεύειν, τινά, 323.
θώς, γεν. πληθ. θώων, 292.
θώψ, 55.

Ἰαπετιονίδης, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
ἰάσιμος, 272.
ἰατρικός, 271.
ἰδέ, 294. ἰδεῖν, μετ' ἀλήθεια, 442.
ἰδίᾳ, 241. τινός, 367.
ἰδιαίτερος, 59.
ἴδιος, ἡ, 334. ὑποσ. ἴδιος, τινός, 348.
ἰδιωτεύειν, τινός, 346.
ἰδιώτης, 55. 262. τινός, 349.
ἴδρις, 54.
ἱέναι ὁδόν, 321. τοῦ πρόσω, 350. εἰς χεῖρας, 362. διὰ πυρός, 369. διὰ φιλίας, μάχης, 370. ἐπί τινα, 379. πρός τινα, παρά τινα, 381. μὲ μετοχ. 524.
ἱέναι, τινός, 350. ὑποσ.
ἱέρεια, παράγ. 264.
ἱερεύς, παράγ. 261.
ἱερός, τινός, 348.
ἱερωσύνη, παράγ. 261.
ἰθαγενής, 276.
ἴθι, ἴτε, 241. ἴθι ἀνύσας, 525. ὑποσ.
ἱκανός, μὲ ἀπαρ. 444. μὲ μετοχ. 530. ἱκανῶς γίγνεσθαι, 432.
ἱκεσία, παράγ. 260.
ἱκέσιος, παράγ. 270.
ἱκεταδόκος, ποιητ. 276.
ἱκετεία, παράγ. 261.
ἱκετεύω, ἱκέτευσα, 82. μὲ ἀπαρ. 451.
ἱκέτις, παράγ. 263.
ἴκριον, παράγ. 267. ὑποσ.
ἵλεως, 52.
Ἰλιακός, παράγ. 271.
ἰλυώδης, 273.
ἱμάς, ὁ, 27.
ἱμάσσω, ποιητ. 99.
ἱματίδιον, 268.
ἱμάτιον, 268.
ἱμείρεσθαι, τινός, 350.
ἵμερος, παράγ. 257.
ἵνα, μὲ γενικ. 342. ἵνα, μὲ παρῳχημ. 462. 472. μὲ ὑποτακτ. 481. μὲ εὐκτ. 483. 486. ἵνα τί γένηται; 423.
ἰπνίτης, 55.
ἰπόω, ἴπωσα, 82.
ἱππασία, παράγ. 255.
ἱππάφεσις, 282.
ἱππεύς, -έως, 32.

ἱππηδόν, 240.
ἱππική, ἀναθῆρ. 414. ἐλλειπτ. 425. τὸ ἱππικόν, 419.
ἱπποβοσκός, 298.
ἱππόδαμος, 298. ὑποσ.
ἱπποκομέω, παράγ. 281.
ἵππος, ὁ, ἡ, 18. ἡ ἵππος, 305. ἵπποις, 318.
Ἱπποτάδης, παράγ. 266.
ἱππότης, παράγ. 262.
ἱπποτροφέω, 86. 283. σημ.
ἱπποτροφία, 283. σημ.
ἱπποτρόφος, 283.
ἲς Ἡρακλῆος, ποιητ. 304. ὑποσ.
Ἰσαίτερος, 58.
Ἰσθμοῖ, 244.
ἰσόῤῥοπος, 278. 298. τινός, 348.
ἴσος, τινί, 316. τινός, 335. τὸν ἀριθμόν, 325. τὰ ἴσα, 330. ἴσαι, 425. ἀπὸ τῆς ἴσης, 424. ἐξ ἴσου, 366. 317. δι' ἴσου, 370. ἴσα καὶ, ἐν ἴσῳ καὶ, 317. ὑποσ.
ἰσότης, παράγ. 261.
ἵστασθαι, στῆναι ἐπί τινι, 376. ἕσταναι πρὸς τὸν ἥλιον, 385.
ἱστοδόκη, 282.
ἱστορέω, παράγ. 250.
ἴσχειν, τινός, 353.
ἰσχναίνω, ἰσχνᾶναι, 120.
ἰσχυρότερος, 58.
ἰσχύω, ἴσχυον, 82. τινός, 347.
ἰχθυβόλος, 275.
ἰχθύδιον, 268.
ἰχθυηρός, 272.
ἰχθυοπώλης, 274.
ἰχθῦς, 304.
ἰχθυώδης, 273.
ἴχνιον, 267. ὑποσ.
ἰχώρ, ὁ, 27.

Κἀγώ, 12.
καθαίρω, καθῆραι, 120. παράγ. 251.
καθάπερ, 241.
καθάριος, παράγ. 270.
καθαρός, τινος, 348.
καθαρτής, 258.
καθαρώτερος, 58.
καθελεῖν, τινός, 337.
καθῆσθαι ἐκ μέσου, 364. ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, 376.
καθίστασθαι εἰς ἔριν, 362.
καθό, καθότι 241.
καί, 547. τε — καί, καὶ — δέ, αὐτόθ. καὶ μάλα, 540. καὶ μὲν δή, 537.
καίεσθαι, τινός, 350.
καινοῖς τραγῳδοῖς, 311. τὸ καινὸν τοῦ πολέμου, 341.
καίπερ, μὲ μετοχ. 525
καιρός, εἰς καιρόν, 362.
κἀκεῖνος, 12.
κάκη, 261.
κακηγορεῖν, τινά. 327.
κακηγόριον, παράγ. 260.
κακία, 260.
κακοήθης, 282.
κακολογεῖν, τινά, 327.
κακόμαντις, 283. σημ.
κακόνους, 25. ΣΧΟΛ.
κακοποιεῖν, τινά, 326. ὑποσ.
κακουργεῖν, τινά, 326. ὑποσ.
κακοῦργος, 275. 298.
κακός, 61. πᾶσαν κακίαν, 324. κακῶς γεγονέναι, 432.
κακότης, παράγ. 261.
καλεῖν, τινὰ (ὄνομα), 310. τινὰ ὄνομα. 327. καλεῖν ἐπί τινι, 376. ὡς, 430. καλεῖσθαι, τινά τινος, 351. κεκλῆσθαι, τινός, 346.
κάλλιμος, ποιητ. 272. ὑποσ.
καλλιόνως, 242. σημ.
καλλιστεύεσθαι, τινός. 347. ὑποσ.
καλλίων, 62. κάλλιον θεᾶσθαι, 432.
κάλλιστος, 62.
κάλλος, 262.
καλός, 62. τὸ σῶμα, 324. καλόν ἐστι, μὲ αἰτιατ. 318. ΣΧΟΛ. ἐν καλῷ, 357. εἰς καλόν, 362. καλῶς ἔχειν, κεῖσθαι, μὲ γενικ. 343. καλῶς εἶναι, 432.
Καλυδών, ἡ, 19.
κάμηλος, ἡ, 18.
κάμινος, ἡ, 23.
καμμύειν, τοῖς ὀφθαλμοῖς, 325. μὲ μετοχ. 530.
κανοῦν, 25. ΣΧΟΛ.
κἄπειτα, 12.
καπηλίς, κάπηλος, 263.
καπηλοδόκη, 282.
κάρδοπος, ἡ, 23.
καρτερεῖν, μὲ μετοχ. 529.
κάρα, 12. 13.
κατά, ἐπιῤῥ. ποιητ. 354. ὑποσ. πρόθεσις τῆς γενικ. κ. αἰτιατ. 371. καθ' ὅλον, 372. κατ' οὖρον, 371. κατὰ νόμον, 373. κτλ.
καταγελᾶν, τινός, 371.
καταγιγνώσκειν, τινός τι, 352. 371.
καταγῆναι τῆς κεφαλῆς, 337. κατάγνυσθαι τὰ ὦτα, 325.
καταδέχεσθαι, τινῶν, 337.
καταλείπεσθαι, τινά, 434.
καταλογάδην, 240. ὑποσ.
κατανέμειν τὰ μέρη, 367.
καταντικρύ, τινός, 367.
καταντλεῖν τι κατά τινος, 371.
καταξαίνειν τινὰ εἰς — 361.
καταξιῶ, τινί, 311.
καταπάσσειν τί τινος, 346. κατά τινος, 371.
καταριθμεῖν τι ἔν τισι, 356.
κατάρχεσθαι, τί, 336. ὑποσ.
κατασκευάζειν ὀργάς, κατά τινος, 371.
κατασκευαστός, 51.
καταυλεῖσθαι, 434.
καταφανής εἰμι, 513.
καταφρονεῖν, τινός, 371. μὲ ἀπαρ. 456.
καταψεύδεσθαι, τινός, 371.
καταψηφίζεσθαι, τινος τι, 352. καταψηφισθῆναι θάνατον, 352. κατεψηφισμένος, 434.
κατειπεῖν, τινός, 371.
κατεύχεσθαι, τινί, 313.
κατέχειν τι, 446. ἔν τινι, 357. ὑποσ.
κατηγορεῖν, 86. τινός τι, 352. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, 362.
κατήγορος, 274. 297.
κατήκοος, τινί, 313. τινός, 350.
κάτω, 241. τινός, 342. 353. κατωτέρω, 242.
καχεξία, 260.
κέ, κέν, ἰων. 290.
Κεῖος, παράγ. 264.
κείρεσθαι, τινά (τινι. κει-

οἰμενον θρηνεῖν, τινά), 322.
κεῖσθαι, ἐπί τινι, 376. κεῖται ζημία τινός, 345.
κέκρανται, 122. ὑποσ.
Κεκροπίδης, παράγ. 266.
κέλεσθαι, τινί, ποιητ. 315. ὑποσ.
κελεύειν (τινί), τινά, 315. ὑποσ. χαίρειν, 327. ὑποσ. μὲ ἀπαρ. 451. ἐπὶ τὰ ἄλλα, 436. ἐκέλευον, 460.
κέλευθος, παράγ. 257.
Κεραμεικός, παράγ. 271.
κεραμεύς, παράγ. 262.
κέραμος, ἐπὶ εἰρκτῆς, 304. ὑποσ.
κερασβόλος, 276.
κέρκος, ἡ, 23.
κεροβατεῖν, 275.
κεφαλή, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, 417.
κεφάλων, 269. σημ.
Κέως, 25.
κηδεμών, 273.
κήδεσθαι, τινός, 350.
κῆδος, παράγ. 257.
κηλίς, ἡ, 27.
κηπαῖος, παράγ. 270.
κήπιον, 267.
κήρ, ἡ, 27.
κιβωτός, ἡ, 23.
Κικυννόθεν, Κικυννοῖ, 243. 244.
Κίλισσα, 264.
κινδυνεύειν, πολλοὺς κινδύνους, 321. περί τινι, 384. κινδυνεύεσθαι ἔν τινι, 358.
κινδύνευμα ἐν ἐχθροῖς, 358.
κινεῖν, τινός, 337.
κιννάβαρι, 40.
κιττᾶν, τινός, 350.
κλαίεσθαι, ποιητ. 434. ὑποσ.
κλαυθμός, παράγ. 255.
κλαυσιάω, παράγ. 252.
κλέπτειν, τινός τι, 337.
κλεπτίστατος, 60. σημ.
κληροῦσθαι, 434. τινῶν, 337.
κλίνειος, παράγ. 271. ὑποσ.
κλοπιμαῖος, παράγ. 272.
κνίζεσθαι, τινός, 350.
κνώσσω, ποιητ. 99.
κοιλαίνω, κοιλᾶναι, 120.
κοινῇ, 241.
κοινός, τινί, 317. τινός, 348. εἰς κοινόν, 362. τὸ κοινόν, 419.
κοινωνεῖν, παράγ. 250. τινί, 315. τινός, 338.
κοινωνία, τινί, 315.
κόκκος, ἡ, 23.
κολακεύειν, παράγ. 250. τινά, 323.
Κολωνῆθεν, 243. σημ.
κομάω, παράγ. 250.
κομήτης, παράγ. 253.
κομιδῇ, 241.
κόμιστρον, 259.
κονιορτός, 303.
κόπρος, ἡ, 23.
κόπτεσθαι, τινί, 313. τὴν κεφαλήν, 322.
κοράσιον, παράγ. 268. ὑποσ.
κορέσασθαι, τινός, ποιητ. 346. ὑποσ.
κόρις, ὁ, 27.
Κορινθιακός, Κορίνθιος, 264. 265.
Κόρινθος, ἡ, 18.
κορμός, παράγ. 254.
κόρυς, 34.
κόρυδος, κορυδαλός, ἡ, 23.
κορύσσω, ποιητ. 99.
κορυφαῖος, παράγ. 270.
κοσμεῖν, παράγ. 250.
κόσμιος, -ον, 51.
κοτεῖν, ποιητ. 103. τινί, 315. ὑποσ.
κοτυλίσκιον, παράγ. 269.
κουρά, παράγ. 256. ὑποσ.
κουρεῖον, παράγ. 259.
κουρεύς, παράγ. 259.
κοῦφος, 51.
κουφότης, -ῆτος, 261.
κόχλος, ὁ, ἡ, 23.
κρατεῖν, τινός, 347. κρατεῖσθαι, τινός, 348.
Κρατῖνος, 25. ΣΧΟΛ.
κρατιστεύειν, τινός, 347.
κράτιστος, 61.
κρεάδιον, παράγ. 268.
κρείσσων, κρείττων, 61. τινός, 349. εἰμί, μὲ ἀπαρ. 445. μὲ μετοχ. 519. οἱ κρείσσονες, 504.
κρεωπώλης, 275. σημ.
Κρηθεΐδης, παράγ. 266.
κρηναῖος, παράγ. 270.
κρίθινος, 272.
κρίνειν τινί, τι, 319. τινὰ θανάτου, 352. τὶ πρό τινος, 357.
κριτής, παράγ. 258.
κρόκη, παράγ. 256.
Κρομμύων, ὁ, 19.
Κρονίδης, Κρονίων, 266.
κρόταλον, 303.
κροτησμός, παράγ. 254.
κρότος, παράγ. 256.
Κροτωνιάτης, παράγ. 264.
κρύβδα, τινός, 353.
κρύβδην, 240.
κρυμός, παράγ. 255.
κρύπτειν, τί τινα, 327.
κρύσταλλος, ἡ, 23.
κρυφαῖος, 500. ὑποσ.
κτείς, κτενός, 30.
κτησείδιον, παράγ. 268.
κτίστης, παράγ. 258.
κυβερνήτης, παράγ. 258.
κυβιστητήρ, παράγ. 258.
κῦδος, ποιητ. 262.
Κυζικηνός, παράγ. 264.
κύλιξ, κυλίχνιον, 269.
Κυμαῖος, παράγ. 264.
κυνάμυια, 276.
κυνῇ, 425.
κυνηγέσιον, παράγ. 260.
κυνηγετικός, 271.
κυνηδόν, 240.
κυνίδιον, 268.
κύρβις, ὁ, 27.
κυρεῖν, τινός, ποιητ. 351. ὑποσ.
κυριεύειν, τινός, 347.
κύριός εἰμι, μὲ ἀπαρ. 445.
κώδιον, παράγ. 268.
κωλύω, 102. μή, 446. κωλύσεσθαι, παθητ. 196.
κωμήτης, παράγ. 262.
κώμιον, παράγ. 268. ὑποσ.
Κῷος, παράγ. 264.
Κωπαΐς, παράγ. 265.
Κῶς, 25.

Λαβέ, 294.
λάβρος, -ον, 51.
λαγιδεύς, παράγ. 269.
λαγχάνειν, τινός, τί, 351. τινὶ ἐπιτροπῆς, 351. δίκην, 351. ὑποσ.
λαγωβόλος, παράγ. 275.
λάζυσθαι, τινός, ποιητ. 338. ὑποσ.
λαθικηδής, ποιητ. 277.
λάθρα, τινός, 353.
Λάκαινα, παράγ. 263.
Λακεδαιμονικός, 265.

Λακεδαίμων, ἡ, 18. Λακεδαίμων, 35.
λακτίζειν, 273.
λαλιά, 260.
λαλίστερος, 59.
Λάμαχος, 305.
λαμβάνειν, τινός, 337. τινὰ τῆς χειρός, 333. μὲ μετοχ. 527. λαμβάνεσθαι, τινός, 338.
λαμπαδηφόρος, 276.
λαμπάς, ἡ, 27. 305.
λάμπειν, τί, 322. ὑποσ.
Λαμπετίδης, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
λαμπουρίς, παράγ. 277.
λαμπρός, 52.
λανθάνειν, τινά, 323. μὲ μετοχ. 524. λαθών, 525. ὑποσ. λανθάνεσθαι, τινός, ποιητ. 351. ὑποσ.
λάξ, 240. ὑποσ. 278.
Λαρισσαῖος, παράγ. 264.
λαχμός, λάχος, 255. 257.
λέαινα, παράγ. 263.
λέγειν, τί τινα, εὖ, κακῶς, 327. τί τινος, 345. ταῦτα κατὰ πάντων, 372. ὑπέρ τινος, 374. ἐπὶ μαρτύρων, 376. ἐπί τινι, 376. καθ' ἑαυτόν, 337. μέγα (τουτ. μεγάλῃ τῇ φωνῇ), 329. λέγειν, μὲ ἀπαρ. 451. λέγ. τινὶ χαίρειν, 327. ὑποσ. τινὰ κλάειν μακρά, αὐτόθ.
λειπόντως, 282.
λειποταξία, παράγ. 277.
λειποτάξιον, 260.
λείπω τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω, 436. λείπον, 460.
λεξείδιον, παράγ. 268.
λεξιθηρεῖν, 275. σημ.
λεοντῆ, 425.
λεοντιδεύς, 269.
λευκαίνω, λευκᾶναι, 120.
Λεύκιππος, 9. σημ.
λευκοῖον, παράγ. 275. σημ.
λεύσσω, ποιητ. 99.
λεωφόρος, ἡ, 424.
λήγειν, τινός, 353. μὲ μετοχ. 530.
Λήδα, 21.
λήθη, παράγ. 256.
λήκυθος, ἡ, 23.
Λημνιάς, παράγ. 265.
ληνός, ἡ, 23.
λῆρος πρός τι, 387.
λῃστήριον, 259.
λῃστής, 253.
λῇστις, ποιητ. 255.
λῃστρίς, παράγ. 263.
Λητοΐδης, 255.
Λητωιάς, Λητωΐς, 267. ΣΧΟΛ.
Λιβυκός, 271.
λίθινος, 272.
λιθόβολος, λιθοβόλος, 297.
λίθος, ὁ, ἡ, 23. 305.
λιθουργία, 258.
λιμήν, -ένος, 30.
λιμώττω, παράγ. 251. σημ.
λιποσαρκεῖν, 277.
λίσσομαι, ποιητ. 99. γονάτων, 338. ὑποσ.
λιταὶ θεῶν, 333., ὑποσ.
λογάς, 55.
λογεῖον, παράγ. 259.
λογίδιον, 268.
λογίζεσθαι, ἀπὸ χειρός, 364.
λόγιον, 259.
λογισμός, λογιστής, 253.
λογοποιός, 274.
λόγος, παράγ. 257. κατά τινος, 371. περί τινος, 384. πρός τινα, 387. λόγοι ἐκ λόγων, 364. λόγοι εἰς τὰ δικαστήρια, 360. εἰς λόγον, 361.
λοιδορεῖν, τινά, 315. ὑποσ. τὶ εἴς τι, 362. λοιδορεῖσθαι, τινί, 315. ὑποσ. ταῦτα 321.
λοίδορος, -ον, 51. παράγ. 269.
λοιπός, παράγ. 269. τοῦ λοιποῦ, 337.
λούεσθαι, 435. λελοῦσθαι, τινός, ποιητ. 275. σημ.
λουτρόν, 259.
Λυδός, ὁ, 305.
λύειν, τινά τινος, ἔκ τινος, 353. λύεσθαι, τινά, 434.
λύκαινα, παράγ. 263.
λύκειος, 271.
λυμαίνεσθαι, λυμήνασθαι, 120. 122.
λύπη, παράγ. 255.
λυσιτελεῖν, τινί, 314. μὲ ἀπαρ. 448. ἡ, 507. ὑποσ.
λυσιτελούντως, 241.
λυτήριος, παράγ. 273.
λώβη, παράγ. 255.
λωποδύτης Ἐρετριεύς, 304. ὑποσ.
λῷστος, 61.
λῴων, 61.

Μά, οὐ μά (καταφατικῶς), ναὶ μά, 331. μὰ τόν, 425.
μαζίσκη, παράγ. 263.
μαθητής, 253.
μαινάς, 55.
μαίνεσθαι, τινί, 313. ἐπί τινι, 377.
μαινόλης, 259.
μάχαιρα, 56.
μακάριατος, 60.
μακράν, 241. 331. εἰς μακράν, 362.
μάκρος, 262. ὑποσ.
μακροτέρω, 242. σημ. μακροτέρως, τινός, 368.
μακρόχειρ, 55. 282.
μακρῷ, μὲ παραθετ. 241. 319.
μάλα, 14. 241. μάλα στρατηγός, 432.
μαλακόποδες, ποιητ. 276. ὑποσ.
μαλάσσω, 99, 251.
μάλιστα, τὰ μάλιστα, 419.
μᾶλλον, 504. μᾶλλον λύπη, 432.
μανθάνειν, τινός, 339. παρά τινος, 350. τὶ ἐπὶ τέχνῃ, 378.
μανία, παράγ. 256.
μαντικός, 271.
Μαντινεύς, 265.
μαστιγίας, 275. 276.
μάντις, 23.
Μαραθῶνι, 311.
μαραίνω, μαρᾶναι, 120.
μάρτυς, ὁ, 27.
μαρτυρεῖν ὡς, 430. μαρτυρεῖσθαι, μὲ μετοχ. 527.
μάρτυς ἐν λόγοις, 359.
μαστιγοῦν τοὺς ἐξ ἀνδραπόδων τινάς, 355. μαστιγοῦσθαι, πεθ. 126.
μαχαιρίδιον, παράγ. 268.
μάχεσθαι, τινί, 316. μάχην, 321. ἀνὰ ἐναντίοις, 324. ὑπὸ πατρίδος, 374. περὶ πατρίδος, 384.
μάχιμος, παράγ. 272.
μάχλος, -ον, 51.
Μεγάλη πόλις (Μεγαλόπολις), 281., ὑποσ.

μεγαλωστί, 240. ὑποσ.
Μεγαράδε, Μεγαροῖ, 243. 244.
Μεγαρεύς, παράγ. 265.
Μεγαρίς, 265.
μέγας, 56.
μέγιστος, 61. τὰ μέγιστα τῶν λόγων, 341.
μεθίεσθαι, τινός, 352.
μεθιστάναι τοῦ χρώματος, 337.
μεθύσκω, παράγ. 252. μεθυσθῆναι, τινός, 346.
μειδιάω, -άσω, 102.
μειζόνως, 242. σημ. λαμβάνειν, τί. 432.
μείζων, 42. 61. ἢ κατά τι, 373.
μειλίσσω, παράγ. 251.
μειρακύλλιον, 268.
μείων, 61.
μελαγχολία, 275.
μελάντερος, 59.
μέλας, 30. 53.
μέλει μοι, τινός, 339.
μελεσίπτερος, ποιητ. 276. ὑποσ.
μελετᾶν, το μὴ μελετῶν, 419.
μέλι, 27.
μελίζω, παράγ. 251.
μελιηγενής, ποιητ. 276. ὑποσ.
μελίσσειος, 271.
μελιτόεις, μελιτοῦς, 54. 31. 273.
μελιτοῦττα, 425.
μελλόγαμος, 283. σημ.
μέλλω, μὲ ἀπαρ. 450. 460. ἔμελλον, 460.
μέλον, 521.
μελοποιεῖν, 85.
μελοποιός, 298.
μελύδριον, 268.
μεμνῆσθαι, τινός, 351. μὲ μετοχ. 527.
Μεμνονίδης, παράγ. 266.
μέμφεσθαι, τινί, τινά, 315. ὑποσ. τινά, τινος, 336. τινός τι, 340.
μέν — δέ, 537. μὲν οὖν, 544. 546. μέν — τέ, 549. ὑποσ.
μενετός, 124.
Μενοιτιάδης, παράγ. 266.
μέντοι, 537. 544. 546. — γε, 543. καὶ μέντοι. 544. οὐ μέντοι. 545.
μεντούγα, 13.
μερίς, ἡ, 27.
μέρος, τὸ σὸν μέρος, 331.
μεσαιπόλιος, ποιητ. 276. ὑποσ.
μεσαίτατος, 58.
μέσαιος, ποιητ. 62. σημ.
μέσον, τινῶν, 333.
μεστός, τινός, 349. μὲ μετοχ. 530.
μεστοῦν, τί τινος, 346.
μετὰ δέ, ἐπιρρ. ποιητ. 354. ὑποσ. πρβλ. τῶν τριῶν πτώσ. 380.
μεταδιδόναι, τινί τινος, 339.
μεταιτεῖν, τινός, 339.
μεταλαγχάνειν, τινός, 339.
μεταλαμβάνειν, τινός, 339.
μεταμέλει μοι, τινός, 339. μὲ μετοχ. 529. μεταμέλον, 521.
μεταξύ, τινός, 367.
μεταπέμπεσθαι, τινά, 379. ὑποσ.
μεταποιεῖσθαι, τινός, 338.
μεταστρέφειν, τινός, 351. ὑποσ.
μετατρέχειν τὶ παρά τινος, 380.
μετέρχεσθαι, τινά, 379. ὑποσ.
μέτεστί μοι, τινός, 339. μέρος, τὶ, 338. ὑποσ.
μετέχειν, τινός, 339. μέρος, τὶ, 338. ὑποσ.
μετιέναι, τινά, 379. ὑποσ. τινὰ ἀντί τινος, 366.
μετοίκησις τῇ ψυχῇ, 314.
μετόν, 521.
μετωπίας, παράγ. 269. σημ.
μέχρι, μέχρις, 15. μέχρι ὅποι, 354. πρός τι, εἴς τι, 368. ὑποσ. μέχρι τινός, 368. μέχρι (περ ἄν), μὲ ὑποτ. 479. μὲ εὐκτ. 483. μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ.
μή, μὲ προστακτ. 476. μὲ ὑποτακτ. 481. μὲ εὐκτ. 486. μὲ ὁριστ. 484. μετὰ τὰ ῥήματα φοβεῖσθαι, ἀρνεῖσθαι, 446. 482. ἐλλειπτ. 437. 438. μή μοι, 433. ἡ μὴ ἐμπειρία, 551. ὑποσ. μὴ οὐ, 447. 485. μὲ μετοχ. 525. μὴ ὥρασι, 311. μὴ καὶ οὐ διαφέρει, 493. 550. μή — μηδέ, 549.
μηδαμόθεν, μηδαμόσε, μηδαμῇ, μηδαμῶς, 246.
μηδέ, 549. μηδέποτε, 246.
μηδείς, 65. τὸ μηδέν, 431.
μηδέτερος, 76.
μηδίζω, παράγ. 251. Μῆδος, ὁ, 305.
μῆκος, παράγ. 262. ἐν μήκει, 358. ὑποσ.
μηκυθμός, 255.
μηκύνω, 251.
μήν, 537. 544. γέ μήν, 543. καὶ μήν, 545 καὶ μήν — γε, οὐ μήν — γε, 544.
μηνοειδής, παράγ. 275. σημ.
μηνὸς ἑκάστου, 371.
μηνυτής, παράγ. 258.
μήνυτρον, παράγ. 259.
μήποτε, 246. μήπω, 246. σημ.
μήρινθος, ἡ, 23.
μήτε — μήτε — μηδέ, 549.
μήτηρ, 28.
μητιόεις, ποιητ. 273.
μητρόκτονος, μητροκτόνος, 297.
μητρῷος, παράγ. 271.
μιαίφονος, 277. σημ.
μιαρός, παράγ. 273.
μικρός, 61. μικροῦ, 333.
μικρότης, 27.
Μιλήσιος, παράγ. 264.
Μιλτιάδης, 267. ΣΧΟΛ.
μίλτος, ἡ, 23.
μιλτόω, παράγ. 250.
μίμημα, μίμησις, 254. 255.
μιξοβάρβαρος, 277.
μισεῖν, μὲ ἀπαρ. 456.
μισθοῦσθαι, τί 434. ἐπί τῳ, 377.
μισθοφορά, 282.
μισολόγος, 283. σημ.
μνήμη, 254. μνήμων, 273.
μνησθῆναι, τινός, 351.
μνησικακεῖν, παράγ. 250.
μνῆστις, ποιητ. 255.
μογοστόκος, ποιητ. 276. ὑποσ.
μοιρηγενής, ποιητ. 276. ὑποσ.
Μολίονες (Μολιονίδαι), 267. ὑποσ.
μολύνω, μεμόλυσμαι, 121.
μονάς, 67.
μονίας, 55.
μονόκερως, 68.
μονομαχία, 281.

μόνος, ὑπερθετ. μονώτατος. Πρβ. 63.
Μουνυχίαζε, 243.
μουσαγέτης, παράγ. 253.
Μουσεῖον, 263. 303.
μυηθῆναι, τὰ μεγάλα, 425.
μῦθος τῆς ἐπιστήμης, 344.
μυρία, 67.
μυριαγωγός, 68.
μυριάς, 67.
μυρίοι, 67.
μυριόφυλλον, 68.
μυρίπνους, παράγ. 276.
μυρίῳ βέλτιον, 319.
μυρμηκιά, 260.
μυροπώλης, μυρόπωλις, 259. 263.
μυρτίτης, 55.
μυσπολεῖν, 276. ὑποσ.
μυστιπόλος, 276.
μυχαίτατος, 58.
μυωνία, παράγ. 263.
μῶν, 552.
μῶνυξ, 55.

Νάρδος, ἡ, 23.
ναυάγιον, παράγ. 260.
ναύαρχος, 298.
ναυβάτης, 282.
ναυμαχία, 275.
ναυσί, 318.
ναυσιπέδη, 276.
ναυσιπόρος, 276.
ναυτικόν, τό, 419.
νεῖν, τί τινος, 345.
νέκταρ, 27.
νέμειν ἐπὶ πέντας, 373. νέμεσθαι, 434.
νεοιργής, νεουργής, 283.
νεωκόρος, παράγ. 275.
νεώσοικοι, 276.
νεωστί, 240. ὑποσ.
νὴ τὸν Δία (καταφατικῶς), 331.
νηκερδής, ποιητ. 279. ὑποσ.
νηλεής, 279.
νηνεμία, 279.
νηποινεί, 240. 279.
Νηρηΐς, παράγ. 267. ΣΧΟΛ.
νῆσος, ἡ, 23.
νῆστις, 54. 279.
νησίδριον, 268.
νίτη, 62. σημ.
νικᾶν, μάχην, δίκην, γνώμην, Ὀλύμπια, 322.
νικᾷ, μὲ ἀπαρ. 456. ἐνίκα, 461. νικᾶσθαι τινός, 347.
νίκη, παράγ. 253.
νικηφόρος, 276.
Νικομαχίδης, 267. ΣΧΟΛ.
Νιοβίδης, 265.
νίσσομαι, ποιητ. 99.
νίφει, 425.
νιφετός, παράγ. 257.
νοήμων, 273.
νοθαγενής, 276.
νομαδικῶς, 241.
νομάρχης, 274.
νομάς, 55.
νομίζειν, μὲ ἀπαρ. 453. 459. 469. τί τινος, 345. τινί, 319.
νομογράφος, 283. σημ.
νομοθεσία, 283. σημ.
νομοθετεῖν, τί, 321.
νομοθέτης, 282. 283.
νομοφύλαξ, 283. σημ.
νοσεῖν, τί, 321.
νοσερός, 272.
νοσοκομεῖον, 259.
νόσος, ἡ, 23.
νοσώδης, 292.
νουθετεῖν, 280.
νουνεχόντως, 277.
νοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
νύ, νύν, ἰων. 290.
νυκτιπόρος, 276.
Νύμφαιον, παράγ. 263.
νῦν δέ, ἐλλειπτ. 511. τὰ νῦν, τὸ νῦν εἶναι, 419. νυνί, 246. μὲ μέλλ. 463.
νυνμενί, 247.
νύξ, τὴν νύκτα, 324. νυκτός, 337. ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί, 354. περὶ μέσας νύκτας, 383.
νώνυμος, παράγ. ποιητ. 279. ὑποσ.

Ξένη, ἡ, 424.
ξένιος, παράγ. 270.
ξενύλλιον, 268.
Ξέρξης, 44.
ξηραίνω, ἐξήραμμαι, 122.
ξιφηφόρος, 276.
ξιφίδιον, 268.
ξιφοκτόνος, 275. σημ.
ξυγγενής, τινός, 348.
ξύλινος, 272.
ξυλλαμβάνειν, τινὶ πόνον, ξυλλαμβάνεσθαι, τινός, 338.
ξυμμαχία, ἐπί τινι, 377.
ξυμμαχικόν, τό, 419.
ξυμμετρία πρός τι, 387.
ξυμμιγνύναι, 433.
ξυμπαίζειν ἑορτήν, 321.
ξυμπροσμιγνύναι, 433.
ξύμφορόν ἐστι, μὲ αἰτιατ. 318. ΣΧΟΛ.
ξυμφυής, τινός, 348.
ξύμψηφος, τινός, 348.
ξύν, 359. ξὺν κακῶς ποιεῖν, 280. 355.
ξυναίρεσθαι, τινός, 338.
ξυνεθίζεσθαι, μὲ ἀπαρ. 450.
ξυνεπιλαμβάνεσθαι, τινός, 338.
ξυνεργός, τινί τινος, 348.
ξυνήθης, 317.
ξυνιέναι, τινός, 339.
ξύνοικος, τινί, 317.
ξυνομνύναι, ἐπί τινι, 377.
ξυντριβῆναι τῆς κεφαλῆς, 337.
ξύντροφος, τινός, 348.
ξυράφιον, παράγ. 268.
ξύστρα, 259.

Ὁ, ἡ, τό, 70. 287. σημ. ὁ μέν — ὁ δέ, 409. οἱ μέν — οἱ δέ, 341. τὰ μέν — τὰ δέ, 350. 410. πρὸ τοῦ, 410. ἐν τοῖς πρῶτος, 410. τὸ δὲ ὅρα. 411. τὸν ὅς, 411. τὸ σὸν δὴ τοῦτο, 418. τὸ τῆς τύχης. τὸ λεγόμενον, 344. 418. τὸ δ' ἔσχατον, 405. ὑποσ. τὸ γ' ἐμόν, 331. 395. τὰ αὑτοῦ πράττειν, 344. τὸ ἐπ' ἐμοί, ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι, 377. τὸ ἐπὶ σφᾶς, 378. τὸ κατ' ἐμέ, 378. οἱ καθ' ἡμᾶς, 373. οἱ μετ' αὐτοῦ, 379. οἱ ἀμφί τινα, 375. τὰ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, 383. τὰ εἰς τὴν τέχνην, 360. οἱ ἐκ Πύλου, 365. ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, 376. οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασι, 376. οἱ περί τινα, περί τι, 384. τὰ περὶ τὰς τάξεις, 384. οἱ ὑπὸ τὸν ἥλιον, 388. — ὁ νῦν βίος, ὁ ἀεὶ βέλτιστος, οἱ τότε, οἱ πάλαι, 415.

τό, μὲ ἀπαρ. 439. 440. 441. τὸ καί, 330. τὸ μή, 446. τὸ μὴ οὔ, 441. 447. ὅ, 288. σημ.
ὀγδοάς, 67.
ὄγδοος, -η, 51.
ὀδάξ, 240. ὑποσ.
ὅδε, 72. 397. ὅδε ὁ, 413. ὅδε τις, 421. τάδε, 398. ἐς τόδ' ἡλικίας, 340. ὁδί, 77.
ὁδηγός, 298.
ὁδοιπόρος, 276.
ὁδός, ἡ, 23. 257. ὁδῷ, 318. τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, 333.
ὀδούς, ὁ, 27.
ὀδύρεσθαι, τί, 322.
ὀδυρμός, παράγ. 254.
ὄζειν, τινός, 336.
ὅθεν, 244. — δή, 247. — περ, 247. ὅθεν — τοῦ λόγου, 407.
ὅθιπερ, 244. 247.
ὁθούνεκα, 13.
οἷ, 244.
οἶδα, μὲ μετοχ. 527. τινός, 339. οἶσθ' ὃ δρᾶσον, 475.
Οἰδίποδες, 305.
οἴεσθαι, μὲ ἀπαρ. 453. 459. 469.
οἴκαδε, 244.
οἰκεῖν, ἐς ὀλίγους, 361. ὑπὲρ Ἑλλήσποντον, 374. ἐφ' αὑτοῦ, 376. περί τι, 383.
οἰκειόω, 105. οἰκειοῦσθαι, τινί, 316.
οἰκεῖος, 271. τινί, 317. τινός, 348 ἢ οἰκεία, 424.
οἰκέτης, παράγ. 262.
οἰκέω, ᾤκουν, 83.
οἰκήτωρ, παράγ. 258.
οἰκίδιον, 26?.
οἰκοδομέω, 85. 250. οἰκοδομεῖσθαι, τί, 434.
οἰκοδομή, 282.
οἴκοι, 244. 288.
οἰκονόμος, 297.
οἰκουρεῖν, 83.
οἰκτείρω, παράγ. 251. τί, 322. τινά τινος, 336.
οἴκτιστος, 60. σημ.
οἰκτρός, παράγ. 272.
οἶμος, 288. τινός, 344.
οἴμοι, παράγ. 257.
οἰμώζω, παράγ. 252.
Οἰνόη, τῆς Ἀττικῆς, 336.
οἰνοπότης, 283.
οἶνος, 304. ἴσον ἴσῳ φέρων, 310.
οἰνοχόη, 282.
οἰνοῦττα, 425.
οἰνόω, 83.
οἰνών, παράγ. 263.
οἷον, 335. ὑποσ. 408. οἷον τί; 423.
οἷος, 403. 407. 408. τινί, 317. οἷος ὁ, 417. οἷος ἐργαλεώτατος, 505. θαυμαστὸς οἷος, 505. ὑποσ. οἵφ γ' ἐμοί, 312. 407. οὐδὲν οἷον, 408. οἷα δή, 408. — οἷός τ' εἰμί, 408. οἷόν τ' ἐστί, μὲ ἀπαρ. 445. οἷος — περ, 76. 408.
οἰστρέω, 83.
οἴχεσθαι φεύγοντα, ἀπιόντα, 524.
ὀκλάξ, 240. ὑποσ.
ὀκνεῖν, μή, 482.
ὄλεθρος, 303.
ὀλίγος, 61. πρός τι, 387. ὀλίγον χρ. 324. ὀλίγοι τῶν ἀνθρώπων, 341. ἀπὸ πολλῶν, 363. ἐκ πολλῶν, 364. κατ' ὀλίγους, 371. δι' ὀλίγου, 370. ὀλίγου, 333. ὀλίγῳ πλείω, 319.
ὀλισθηρός, 272.
ὀλοφύρεσθαι, τί, 322.
ὄλωλα, 465.
Ὀλυμπίαζε, 243. Ὀλυμπίασι, 244. Ὀλυμπίαθεν, 243.
Ὀλυμπιακός, 271.
Ὀλυμπίειον, 263.
ὁμαρτεῖν, τινί, ποιητ. 316. ὑποσ.
Ὁμήρειος, 271.
ὁμιλεῖν, 82. τινί, 316.
ὀμνύναι, ὅρκον, 321. θεούς, 321. μὲ ἀπαρ. 451. 459.
ὅμοιος, τινί, 316. τινός, 335. περί τινα, 384. ἐν τῷ ὁμοίῳ καί, 317. ὑποσ. ὁμοίως, τινί, 317.
ὁμολογεῖν, μὲ ἀπαρ. 451. ὁμολογεῖσθαι, 434. ὁμολογήσεσθαι, παθ. 196. ὁμολογεῖται ὑπό, παρά, πρός τινος, 381. 386. ὁμολογουμένως, 241.
ὅμορος, 274.
ὁμότροφος, τινί, 317.
ὁμοῦ, 241.
ὁμόφοιτος, τινός, ποιητ. 348. ὑποσ.
ὁμοφυής, 40.
ὅμως, μὲ μετοχ. 525. ὅμως δέ, 511.
ὀνειδίζειν, τινά τινος, 336.
ὀνειροκρίτης, παράγ. 258.
ὄνομα, κατ' αἰτιατ. 325.
ὀνομάζειν, ὄνομα, τινά, 327.
ὀνομάκλυτος, ποιητ. 276. ὑποσ.
ὀνομαστί, 240.
ὅπῃ, 244. — οὖν, 247. τῆς γῆς, 342.
ὀπηδεῖν, τινί, ποιητ. 316. ὑποσ.
ὁπηνίκα, 244.
ὄπισθεν, 243. σημ.
ὀπίσω, 241.
ὅπλισις, 255.
ὁπλίτης, 262.
ὁπλιτικόν, τό, 419.
ὅπλοις, σύν, 359.
ὁποδαπός, 76.
ὁπόθεν, 244.
ὅποι, 244.
ὁποσαπλάσιος, 76.
ὁποσοσοῦν, 77.
ὁποσταῖος, ὁπόστος, 76.
ὁπότε, 244. μὲ εὐκτ. 486.
ὁπότερος, 75.
ὅπου, 244. ὁπουοῦν, — δή, — δήποτε, 247. ὅπου, μὲ ὁριστ. 470. ὑποσ.
Ὀπούντιος, 264.
ὅπως, 244. — ποῦν, 247. μὲ γεν. 343. μὲ παρατατ. 462. 472. μὲ ὑποτακτ. 481. μὲ εὐκτ. 483. 486. μὲ ὁριστ. 484. ὅπως, ἐλλειπτ. 437.
ὁρᾶν, τί, τινός, 339. μὲ μετοχ. 527. ἐν ὄμμασι, ποιητ. 359. ὑποσ. ὁρᾶσθαι, 434. ὑποσ.
ὀργαίνω, ὀργᾶναι, 120.
ὀργίζεσθαι, τινί, 315. τινί τινος, 351.
ὀρέγεσθαι, τινός, 350.
ὀρειβάτης, ποιητ. 276.
ὀρεικός, παράγ. 271.
ὀρεινός, παράγ. 272.
ὀρεοπόλος, ποιητ. 275. σημ.
ὀρέσκωος, ποιητ. 276. ὑποσ.
ὀρεσσίβοτος, ποιητ. 276. ὑποσ.
ὀρεύς, ὁ, 27.
ὀρεωκόμος, 275. σημ.
ὀρθοεπής, παράγ. 275. σημ.

ὀρθρινός, 272.
ὄρθρος, τοὺς ὄρθρους, 324.
ὁρίζω, παράγ. 251.
ὅρκιον, 267. ὑποσ. ὅρκια τέμνειν, 321. ὑποσ.
ὁρκοῦν, τινά τι, 357.
ὁρμᾶσθαι, τινός, 353. ὑποσ.
ὀρνιθοθήρας, 259.
ὀροίειν, τινός, ποιητ. 350. ὑποσ.
ὄρφνη, παράγ. 261.
ὀρχεῖσθαι, θεῷ, 313. Ἄδωνιν, 322.
ὀρχηθμός, παράγ. 255.
ὀρχήστρα, 259.
ὀρχήστρια, 263.
ὀρχηστύς, 258.
ὀρχίπεδον, 275. 276.
ὄρχις, ὁ, 27.
Ὀρχομενός, ὁ, ἡ, 18.
ὅς, ἥ, ὅ, 72. 402. 406. μὲ γενικ. 341. μὲ εὐκτ. 486. ὁ δὲ δεινότατον, 405. ὃς βούλει, 307. — ὃς καὶ ὅς, 409. καὶ ὅς, ἦ δ' ὅς, 409.
ὁσία, παράγ. 261.
ὅσιος, μὲ ἀπαρ. 444.
ὅσος, 404. 408. μὲ γενικ. 341. ὅσος ὁ, 417. ὑπερφυὴς ὅσος, 505. ὑποσ. τοσοῦτον ὅσον, 408. ὅσῳ — τοσούτῳ, 505. 506. ὅσον οὔπω, 409. ὅσον μὴ ἀνάγκη, 429. ὅσον μή, ὅσον τοὺς τύπους, πλὴν ὅσα, 409. ὅσον, μὲ ἀπαρ. 443. 445. — ὅσος π. ρ, 76.
ὁσονδή, 77.
ὅσπερ, 76, 403. 404. ὅπερ οὖν ἔλεγον, 405. ὥσπερ ἡνίκα, 512.
ὅστις, 73. 402. 404. μὲ ὁριστ. μέλλ. 473. μετὰ τὸ οὕτως, 403. μετὰ τὸ πῶς γὰρ οὔ; 404. ἕτερος ὅστις, 407. οὐδεὶς ὅστις οὐ, 407. ὅ, τι μαθών, 403. ὅ, τι μὴ ἀνάγκη, 429. — ὁστισδήποτε, ὁστισοῦν, 77.
ὀστρακίνδα, 240. ὑποσ.
ὀσφραίνεσθαι, τινός, 339.
ὅτε, 244. — περ, 247. μὲ ὁριστ. 470. ὑποσ. μὲ εὐκτ. 486. ὁτέ, 245.
ὅτι, μετὰ τὰ ῥήματα ἀκούειν, ἀγνοεῖν, κτλ. 532. μὲ ἀπαρ. 452. 456. μὲ προστακτ. 475.
ὀτιή, 77.
οὐ, 244. — περ, 247. Ἀντωνυμία· οὗ, οἷ, ἕ, 69. 393.
οὐ, οὐκ, οὐχ, 15. 287. σημ. 288. σημ. οὐ μόνον, 538. οὐχ ὥσπερ, 437. οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτι, οὐ γὰρ ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά, 438. οὐ — οὐδέ, 549. (λείπει ἐνίοτε, 549. ὑποσ.). οὐκ ἐῶ, οὔ φημι, 552. ὑποσ. ἡ οὐ διάλυσις, 551. ὑποσ. οὐ μή, 484.
οὐδαμόθεν, οὐδαμόσε, οὐδαμῶς, οὐδαμῇ, 246. οὐδαμοῦ γῆς, 342. οὐδαμός, 246. σημ.
οὐδέ, 549. οὐδὲ γὰρ οὐδέ, 552. ὑποσ. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, 552. ὑποσ. οὐδὲ εἷς, 65.
οὐδείς, 65. οὐδεὶς ὅστις οὐ, 407. οὐδὲν παρὰ τοῦτο, 382. οὐδὲν πρὸς ἔπος, 387. οὐδέν, κατηγορ. 431. οὐδένες, 65. 431.
οὐδέποτε, 246.
οὐδέτερος, 76.
οὔκουν, οὐκοῦν, 541.
οὔποτε, οὔπω, 246.
οὐμοί, 12.
οὖν, 540.
οὐρανόνδε, 248.
οὐράνιος, 270.
οὐρητιάω, 252.
οὗ τἄρα, 14. ΣΧΟΛ.
οὔτε — οὔτε· οὔτε — οὐδέ· οὔτε — τε, 549. οὔτε, λείπει ἑπομένου ἄλλου τοιούτου, 549. ὑποσ.
οὗτος, 72. 396. 397. εἰς ἐπιφών. 306. 331. μετ' ἀπαρ. καὶ μετοχάς, 427, οὗτος ὁ, 413. οὗτός τις, 421. τοῦτο τῆς ἀκροπόλεως, 340. εἰς τοῦτο ἐλθεῖν ἀνάγκης, 341. τοῦτ' ἐκεῖνο, 398. καὶ ταῦτα, 398. τοῦτο μέν — τοῦτο δέ, 330. οὑτοσί, οὑτοσίν, 77.
οὕτως, οὕτω, 15. 241. 244. μὲ γενικ. 335. ὑποσ. οὕτως ἔχειν, τινός, 343. τὴν γνώμην, 343. σημ. μὲ μετοχ. 525. οὕτως ἐχόντων, 535. οὕτως ὀναίμην, 339. 486. οὑτωσί(ν), 246.
ὀφείλειν, τινός, 352.
ὀφειλέτης, παράγ. 253.
ὀφθαλμιάω, 250.
ὀφιόδηκτος, 275. σημ.
ὄφις, ὁ, 27.
ὀχεῖσθαι, ἐφ' ἵππου, 375.
ὀψιαίτατα, 243. σημ. ὀψιαίτερον, 59.
ὀψοφαγίστατος, 59.

Παγετός, παράγ. 257.
πάγκαλος, 277. παγκάλη, 51.
παιδαγωγέω, 85.
παιδαγωγός, 274. 282. 298.
παιδάριον, 268.
παιδεία, 256. παιδεῖαι, 305.
παιδεῖος, 270.
παιδεύειν, τινά, 323. ἡγεμόνα, 328. παιδεύεσθαι, μὲ ἀπαρ. 449.
παιδιά, 260.
παιδικά, 45. 502.
παιδίον, 267.
παιδίσκη, 269.
παιδολέτωρ, ποιητ. 282.
παιδοτρίβης, 274.
παίειν κατὰ κόρρης, 371.
παιπάλημα, 303.
παῖς, γεν. πληθ. παίδων, 292.
πάλαι, τὸ πάλαι, 419.
παλαιγενής, 278.
παλαίειν, τινί, 316.
Παλαίμον, 35.
παλαίστρα, 259.
παλαιστρικός, 271.
παλαίτερος, 59.
παλίνσκιος, 278.
παλίνστροφος, 278.
Παλλαντίδης, 266.
πάλλεσθαι, 484.
πάλος, 257.
παμβδελυρά, 51.
παμμήτωρ, 283. σημ.
παμμυσαρά, 51.
παμποικίλη, 51.
παμφάγος, 275. 277.
Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις, 311.
πανδημεί, 240.
πανδοκεύς, 282.

πανδόκος, 275.
Πανέλληνες, 277.
πανήγυρις, 277.
πανήμερος, 277.
Πανθοΐδης, 266.
πανοῦργος, 298. 277. ὑποσ.
πάνσοφος, 277.
παντάρχης, 277.
παντεχῆ, παντιαχόσε, πανταχοῦ, 245. 246.
πάντη, 245.
παντοδαπός, 76.
παντοῖος, 76.
παντοπόρος, ποιητ. 277.
πάντοτε, 245.
πάντως, 245.
παππῷος, 271.
πάπυρος, ὁ, ἡ, 23.
παρὰ δέ, ἐπιῤῥ. ποιητ. 354. ὑποσ.
παρά, πρόθ. τῶν τριῶν πτώσ. 380. παρ' ἐμοί, 381. παρὰ πόδα, παρ' οἶνον, 381. παρ' αὐτά, 382. παρὰ δόξαν, 382. κτλ. πάρα, 296.
παράγειν ὄνομα παρά τι, 383.
παραγγέλλειν, μὲ ἀπαρ. 451. εἰς τὰ ὅπλα, 436.
παραθαλασσία, 51.
παραινεῖν, τινί, 315. μὲ ἀπαρ. 451.
παρακελεύεσθαι, τινί, 315. μὲ ἀπαρ. 451.
παρακέλευσις, τινί, 315.
παρακολουθεῖν, τινί, 316.
παρακόπτεσθαι, τινί, 319.
παρανομεῖν, 86.
παράπληξ, 55.
παραπλήσιος, τινί, 316.
παραπολύ, 241.
παρασκευάζεσθαι, τί, 434. μὲ ἀπαρ. 449.
παρασκευή, 281.
παρασχόν, 521.
παρατίθεσθαι, τί, 435.
παρατυγχάνειν, τινί, 315.
παραχρῆμα, 241.
παραχωρεῖν, τινί τινος, 352.
παρδαλῆ, 425.
παρεγγυᾶν, τινί, 315.
παρεῖναι, τινί, 315. ἐπί τι, 378.
παρελεῖν, τινός, 337.
παρέπεσθαι, τινί, 316.
παρέχειν, τινί τι, 313. τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα, 365. μὲ ἀπαρ. 449.
παρέχεσθαι, δύναμιν εἴς τι, 362. μάρτυρα, 434.
Παριανός, παράγ. 264.
παριέναι (ἰέναι), τινός, τί, 352. μὲ ἀπαρ. 449.
παροινέω, ἐπαρῴνησα, 86.
παρόν, 521.
παροξύνω, 121. σημ. α΄. ββ΄. γγ΄.
πᾶς, 53. πᾶς ὁ, 413. πᾶς τις, 421. πᾶσι, τοῖς πᾶσι, 311. οἱ πάντες, τὰ πάντα, 413. πάντα, τὰ πάντα, ὡς κατηγορ. 431. ἐν παντὶ κακοῦ —, 342. ἡ διὰ πασῶν, 425.
Πασῖνος, 25. ΣΧΟΛ.
πάσσειν ἁλός, 337.
πάσσοφος, 277.
πασσυδίη, ποιητ. 277.
πάσχα, 45.
πάσχειν τι ὑπό τινος, 389.
πατάγημα, 303.
πάτος, 253.
πάτριος, -ον, 51. 270.
πατρίς, 55.
πατρῷος, 270.
παύειν, 433. τινά τινος, 353. μὲ μετοχ. 530. παύεσθαι, τινός, 353. μὲ μετοχ. 530.
πανσάνεμος, παράγ. 277.
πανσωλή, παράγ. ποιητ. 258.
παχύτης, 261.
πέδη, 256.
πεδινός, 272.
πεδίον, 267. ὑποσ.
πεζῇ, 241.
πειθαρχεῖν, 277.
πείθειν, τινά τι, 327. μὲ ἀπαρ. 451. πείθεσθαι, τινί, 320. τινός, 350.
πεινῆν, τινός, 350.
πειρᾶσθαι, μὲ ἀπαρ. 453. μὲ μετοχ. 529.
πελάζειν, τινί, 315.
πέλας, τινός, ποιητ. 367. οἱ πέλας, 416.
πέλεκυς, 40.
πέμπειν, ἑορτήν, Παναθήναια, 322. τινὰ ἐπὶ στρατεύματι, 376. ἐπὶ τινα, 379. πρός τινα, 385. μὲ ἀπαρ 449. μὲ μετοχ. 524. ἔπεμπον, 460.
πεμπταῖος, 68.
πεμπτάς, 67.
πεμπώβελον, 283. σημ.
πένεσθαι, τινός, 346.
πενέστερος, 59.
πενέστης, 262.
πένης, 55. τινός, 348. πένησσα, 56.
πενία, 260.
πενταέτης, πεντέτης, 68.
πεντάμετρος, 68.
πεντέμηνος, 68.
πεντεναΐα, 68.
πεντηκοντάς, 67.
πεντηκοντόγυος, 68.
πεπαίνω, πεπᾶναι, 120.
πεπαίτερος, 62.
πέπανσις, 255.
πέπερι, 39.
πεπονθέναι θεῖον, 329. πεπόνθειμεν, 80.
πεπρωμένη, ἡ, 424.
πέπων, 53. 62.
πέρ, ἐγκλιτ. 290.
πέρα, τινός, 368.
περαίνω, περᾶναι, 120.
περαίτερος, 59. περαιτέρω, 242. σημ.
πέραν, τινός, 368.
πέρας τῆς ἀπαλλαγῆς, 336. τὸ πέρας, 331.
Περγασῆσι, 244.
πέρθω, ποιητ. 101.
περί, πρόθ. τῶν τριῶν πτώσ. 383. πέρι, 295. περί τ' ἀμφί τε, ποιητ. 354. ὑποσ.
περιάγειν, 278. σημ. χώραν, 383.
περιάπτειν, 278. τινί τι, ὡς περιβάλλειν.
περιβάλλειν, τινά τινι, 316. 383.
περιείλεσθαι ἔν τινι, 356.
περιέρχεσθαι, χώραν, 383.
περιέστη μοι, 316.
περικαλλής, ποιητ. 281. ὑποσ.
περίοδος, 278. σημ.
περιορᾶν, μὲ μετοχ. 529. μὲ ἀπαρ. 531. περιορᾶσθαι, 435.
περιουσία, ἐκ περιουσίας, 366.
περιπατεῖται, 434.
περιπίπτειν, τινί, 316. 383.
περίπλους, 25. ΣΧΟΛ. 430.
περιῤῥέω, 278. σημ.
περισοβεῖν, 433.
περιστερεών, 263. θηρίων, 344.
περιττός, τινός, 334.
Πέρσης, ὁ, 305.

Πετεώς, 25.
πέφυκα, μὲ ἀπαρ. 446.
πῆ, πή, 244. 290.
πηδᾶν ἀπὸ τοῦ ἵππου, 364.
Πηλείδης, παράγ. 266.
Πηλείων, παράγ. 266.
πηλίκος, 75.
πηνίκα, 244. τῆς ὥρας, 342. πηνίκ' ἄττα, 421.
πιαίνω, πιᾶναι, 150.
πιθάκνη, 269. σημ.
πιθανὸς λέγειν. 444.
πίθος μέλιτος, 344.
πιθών, 263.
πινακίς, πινακίσκος, 268.
πίνειν, ἐπί τῷ σίτῳ, 377. παρά τινος, 380. ὑπό τινος, 389. πολύν, 424.
πιότερος, 62.
πιστεύειν, τινί, 320.
πίστις, παράγ. 255.
πιστότερος, 58.
πιτυοκάμπτης, 275. σημ.
πίτυς, ἡ, 18.
πίων, 62.
πλαγίαυλος, 281. σημ.
πλάνη, παράγ. 256.
πλανήτης, 258.
πλάστης, 258.
Πλαταιᾶσι, 244.
Πλαταιεύς, 265. Πλαταιΐς, Πλαταΐς, 265. ὑποσ.
Πλάτων, 35.
πλέγμα, 252.
πλεῖν, 62. σημ. πλεῖν ἢ μύρια, 431.
πλεῖν, ἀνὰ τὸν ποταμόν, 369. ἐπὶ Χίου, 375.
Πλεισθενίδης, 266.
πλεῖστος, 61. τῇ γνώμῃ, 312. ὁ πλεῖστος τοῦ χρόνου, 341.
πλείων, 61. οἱ πλείονες, 504. τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, 431. πλέον εἶναι, γίγνεσθαι, τινί, 314. οὐδὲν πλέον γίγνεται, τινός. 339. πλέον θάτερον ποιεῖν, 430. τὸ πλέον, 504.
πλέως, 58. τινός, 349.
πλημμελεῖν, 88.
πλημμελής, 278.
πλήν, τινός, 367.
πλήξιππος, 277.
πλήρης, 278. τινός, 349.
πληροῦν, τί τινος, 346.
πλησιάζειν, τινί, 315.
πλησιαίτερος, 62.
πλησίον, 241. τινός, 342. 367.
πλησμονή, παράγ. 258.
πλήττεσθαι καιρίαν, 425. ὑποσ.
πλινθηδόν, 240.
πλίνθος, ἡ, 23.
πλοῖον σίτου, 344.
πλοκαμίς, παράγ. 269.
πλοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
πλούταξ, 269. σημ.
πλουτίνδην, 240. ὑποσ.
πλοχμός, παράγ. 269. σημ.
πλώτης, 258.
πνεῖν, κακόν, 329. πῦρ, 322. ὑποσ.
ποδάνιπτρον, 276.
ποδαπός, 76.
ποδώκης, 281. ὑποσ.
ποθεῖν, μὲ ἀπαρ. 456.
ποθεινός, παράγ. 272.
πόθεν; ποθέν, 244. 290.
ποῖ; ποί, 244. 290.
ποιεῖν, τινά τι, εὖ, κακῶς, 326. τὶ ἔν τινι, 359. ἐλεγεῖον εἴς τινα, 362. τὰς ἀρχὰς εἰς ὀλίγους, 361. ἐποίει, 461. καλῶς γε σὺ ποιῶν, 525. ὑποσ. ποιεῖν — ποιεῖσθαι, 435. ποιεῖν ἄτοπον, 329. ποιεῖσθαι, τινὰ παράδειγμα, 328. τὶ λείαν, 328. τὶ ἐν ὀλιγωρίᾳ, ἐν ὑπολόγῳ, 359. περὶ πολλοῦ, περὶ πλείστου, 383. 453. τὶ ὑφ' αὑτῷ, 388. γνώμην, μὲ ἀπαρ. 453. εἰς ἑαυτόν, τί, 362. ποιεῖσθαι, τινά, μὲ γενικ. 346. ποιεῖσθαι ἐκ ξύλου, 366. — ποιεῖν, μὲ ἀπαρ. 449.
ποίημα, ποίησις, ποιητής, 252.
ποιήτρια, 263.
ποικιλτής, 258.
ποιμήν, 35.
ποίμνιον, 267. ὑποσ.
ποῖος, 73. ποῖος ὁ, 417. ποῖός τις, 421. τὸ ποῖον; 413. ποιός, 75. ποιός τις, τὸ ποιόν τι, 421.
πολεμεῖν, τινί, 316. ἐξ εἰρήνης, 364.
πολεμίζεσθαι, ποιητ. 434. ὑποσ.
πολεμησείω, παράγ. 252.
πολέμιος, τινί, 316.
πολεμιστήριος, 278.
πολιανόμος, 276.
πολιορκία, 256.
πολίπορθος, ποιητ. 274.
πόλις Ἀθηνῶν, 336.
πολισσοῦχος, ποιητ. 275. ὑποσ.
πολίτης, 262.
πολιτική, ἀνάρθρ. 414.
πολίχνιον, 268.
πολλαχῆ, πολλαχοῦ, πολλαχόσε, πολλαχοῦ, πολλαχῶς, 245. 246.
πολλοῦ, 333.
πολλῷ, μὲ τὰ παραθετ. 241. 319.
πολύανδρος, μὲ γενικ. ποιητ. 349. ὑποσ.
πολύγονος, 298.
πολυγράφος, 282.
πολυκανής, τινός, ποιητ. 349. ὑποσ.
πολυκτήμων βίου, ποιητ. 349. ὑποσ.
πολύπους, 34.
πολυπράγμων, 273.
πολύς, 56. πολύς ὁ, 430. ὁ πολύς, 413. πολύς, μὲ μετοχ. 530. τὸ πολύ, 419. τοῦ βίου, 341. πολλὴ χείρ, 305. πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, 341. πολλὰ καὶ ἀγαθά, 500. ὑποσ.
πολυστεφής, τινός, ποιητ. 349. ὑποσ.
πολυφάγος, 274.
πομπός, 259.
πονηρός, παράγ. 272. τὴν ψυχήν, 324.
πόνος, παράγ. 257.
πορεύεσθαι, τὴν εἱμαρμένην πορείαν, 321. διά τινος, 369. ἐπί τι, 378.
πορίζεσθαι, τί, 434.
πόριμος, τί, ποιητ. 323. ὑποσ.
ποριστικός, τινός, 349.
πόρρω, 241. τινός, 353. 367. νυκτῶν, 342.
πορρωτέρω, 242. σημ.
πορφυρώτατος, 59.
ποσαπλάσιος, 76.
ποσίς, 75.
ποσταῖος, 76.
πόστος, 76.
ποτάμιος, 270.
πότε; ποτέ, 244. 290.
πότερον (πότερα) — ἤ, 552.
πότερος, 75. πότερος ὁ, 417. μὲ συγκρ. 507. ὑποσ.

ποτέρωθεν, 243.
ποτήριον, 259.
πότης, 55. πότις, 56.
Ποτιδαιάτης, παράγ. 264.
πότιμος, 272.
πότος, 257.
ποῦ; πού, 244. 290. πού, 547. ποῦ; πού, μὲ γεν. 342. ποῦ 'στιν; 12.
πούς, ἐκ ποδός, 364.
πρᾶγμα, παράγ. 254. πρᾶγος, 257.
πρακτικός, 271.
πρᾶξις, 255.
πρᾶος, πραεῖα, 57.
πράττειν, εὖ, 442. ἐφ' αὑτοῦ, 376. μεθ' αὑτοῦ, 380. πρός τινα, 386. πέπραγα, 465. πράττειν, πράττεσθαι, τινά τι, 328. ἐπράχθη ἀπ' αὐτῶν οὐδέν, 363.
πρέπει, μὲ ἀπαρ. 453.
πρεπόντως, 241. τινί, 317.
πρέπων, τινί, 317. τινός, 317. ὑποσ.
πρεσβεία, 304.
πρέσβειρα, 56.
πρεσβεύειν πρεσβείαν, 321. πρεσβεύειν, πρεσβεύεσθαι, τινός, 347. ὑποσ.
πρεσβευτής, 258.
πρέσβυς, 40. 55.
πρεσβύτης, 262. 304. πρέσβυτις, 263.
πρηνής, 273.
πρηστήρ, 259.
πρίαμαι, τινί τι, 310. τί τινος, 351.
πρίν, τὸ πρίν, 419. πρίν, μὲ ἀπαρ. 456. μὲ ὑποτακτ. 478. μὲ εὐκτ. 483. μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ.
πρό, πρόθ. τῆς γενικῆς, 366.
προαιρεῖσθαι, τί τινος, 367. μὲ ἀπαρ. 453.
προβαίνειν πόδα, 322. προβεβηκέναι τῇ ἡλικίᾳ, 325. σημ.
πρόβλημα κακῶν, 353.
προβοσκός, 283. σημ.
προγάστωρ, 283. σημ.
προθυμεῖσθαι, μὲ ἀπαρ. 453.
προῖκα, 241.
προκαλεῖσθαι, τινά τι, 328.
προκαλινδεῖσθαι, τινί, 313.
προκινδυνεύειν, τινός, 367.
προκύπτειν, τινός, 335. εἰς τὸ πρόσθεν κακῶν, 367.
προκρίνειν, τί τινος, 367.
προμαχεών, 263.
προνοία, ποιητ. 261. ὑποσ.
προξενέω, προὐξένησα, 85.
προοιμιάζεσθαι, 86. 251.
προορᾶν, τί τινος, 367.
προπομπός, τινά, ποιητ. 323. ὑποσ.
πρός γε, γε πρός, ἐπιῤῥ. 254. ὑποσ.
πρός, πρόθ. τῶν τριῶν πτώσ. πρὸς πατρός, 386. πρὸς Διός, 385. (ἑπομένου δέ, 307.) πρὸς φιλίου, 425. ἔπος πρὸς ἔπος, 387. πρὸς τούτοις, 385.
προσαγορεύειν ὡς, 430.
προσάπτεσθαι, τινός, 338.
προσάρχεσθαι, τί, 336. ὑποσ.
προσβάλλει μέ, τινός, 336.
προσδεῖσθαι, τινός, 345.
προσδοκᾶν, μὲ ἀπαρ. 453. 469.
προσειπεῖν, τινί, 310. ὡς — 430.
προσεύχεσθαι, τινί, 313.
προσέχειν τὸν νοῦν, τινί, 385.
προσήκει, τινί, τινά, 317. ΣΧΟΛ. προσήκει μοι, τινός, 339. προσήκει, μὲ ἀπαρ. 453. προσῆκεν, 461. προσῆκον, 521.
προσηκόντως, 241.
πρόσθεν, 243. σημ. τινός, 367. ἐν τῷ πρόσθεν τινός, 367. εἰς τὸ πρόσθεν τινός, 342.
προσθήκη, 256. ὑποσ.
προσκαλεῖσθαι, τινά τινος, 351.
προσκεῖσθαι, τινί, 316.
προσκυνεῖν, τινά, 323.
προσμίσγειν, 433.
προσομιλεῖν, τινί, 316.
προσπελάζεσθαι, τινί, ποιητ. 315.
προσπνεῖ μοι, τινός, 336.
προσποιεῖσθαι, μὲ ἀπαρ. 453.
προστατεύειν, τινός, 367.
προστάττειν, τινί, 315. μὲ ἀπαρ. 451. προσταχθέν, 521.
προστιθέναι παρ' αὑτοῦ, 380.
προστυγχάνειν, τινί, 315.
προσφέρεσθαι, τινί, 316.
προσφιλής, 283. σημ.
πρόσφορος, τινί, 317.
πρόσω ἐλαύνειν, τινός, 342.
προτεραίᾳ, τῇ, 424.
προτεραίτερος, 63. ΣΧΟΛ.
πρότερος, 62.
προτιθέναι, τί τινος, 367.
προτιμᾶν, τί τινος, 367.
προτρέπειν, μὲ ἀπαρ. 451.
προτροπάδην, 240. ὑποσ.
προὔβαλλον, 278. σημ.
προὔδωκα, 13. ΣΧΟΛ.
προὐλέγου, 13. ΣΧΟΛ.
προὖπτος, 278. σημ.
προὐργιαίτερος, 62.
προὔργου, 12. ΣΧΟΛ. 241.
προὐφείλω, 13. ΣΧΟΛ.
προὔχω, 278. σημ.
πρόφασις, ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ, 358. πρόφασιν μέν — τὸ δ' ἀληθές, 330.
προφητεύω, 85.
προφήτης, 258.
πρόφρασσα, ποιητ. 56.
πρυτανεῖον, παράγ. 259.
πρωϊαίτατα, 243. σημ.
πρωϊαίτερος, 59.
πρώτιστος, 63. ΣΧΟΛ.
πρῶτος, τὴν πρώτην, 331. 424. τὰ πρῶτα, 419. ὡς κατηγορ. 431.
πτερόω, παράγ. 250.
πτολίπορθος, ποιητ. 298. ὑποσ.
πτωχίστερος, 59.
πυγμάχος, 278.
πύελος, ἡ, 23.
Πυθαγόρειος, παράγ. 271.
Πυθοῖ, 244. Πυθῶδε, 243.
Πύλος, ὁ, ἡ, 18.
πυνθάνεσθαι, τινός, 339. παρά τινος, 380. μὲ μετοχ. 527. μὲ ἀπαρ. 531.
πύξ, 240. ὑποσ.
πῦρ, 27.
πυρέττω, παράγ. 251.
πυρίπνους, 276. 298.
πυρόεις, παράγ. 273.
πυρόω, παράγ. 250.
πυῤῥός, ά, -όν, 51.
πωλεῖν, τί τινος, 351.
πῶς; 244. μὲ ὑποτακτ. 477. πῶς ἔχει, μὲ γενικ. 343. πῶς τί; 423. πῶς γὰρ οὔ; ὥς γε — 404. — πώς, πώ, 244. 246. 290.

Ῥαβδοῦχος, παράγ. 275. σημ.
ῥάβδος, ἡ, 23.
ῥᾴδιος, 62. τινί, 448. μὲ ἀπαρ. 444. ῥᾴδιόν ἐστι, τινά, 318. ΣΧΟΛ. ῥᾳδίως εἶναι, 432.
ῥαιστήρ, ἡ, 27.
ῥάκιον, 267.
Ῥαμνοῦντι, 244.
ῥᾷστος, 62.
ῥάφανος, ἡ, 23.
ῥᾷον, 62.
ῥέζειν, τινά τι, ποιητ. 326. ὑποσ.
Ῥηγῖνος, παράγ. 264.
ῥησείδιον, παράγ. 268.
ῥητορική, 425.
ῥήτωρ, 30. παράγ. 258.
ῥινός, ὁ, ἡ, 23.
ῥιπτάζω, 252.
ῥίπτειν, τινὰ κατά τινος, 371.
ῥίς, ῥινός, 30.
ῥίνασπις, παράγ. 277.
ῥοή, παράγ. 253.
ῥοῦς, 25. ΣΧΟΛ. παράγ. 257.
ῥοφέω, ῥοφήσομαι, 197.
ῥύεσθαι, τινά τινος, ἔκ τινος, 353.
ῥυθμός, παράγ. 255.
ῥυμός, παράγ. 255.
ῥωγαλέος, 273.

Σακεσπάλος, ποιητ. 276. ὑποσ. 298. ὑποσ.
Σαλαμῖνι, 311.
Σαλαμίνιος, 264.
σαλπίζει, 425.
σάπφειρος, ἡ, 23.
Σαπφώ, 35.
Σαρδιανός, παράγ. 264.
σάττειν, τί τινος, 346.
σαφής, 273.
σεαυτοῦ, 71. 393.
σείει, 425.
σεισμός, 254.
σεῖστρον, 259.
σέλας, 42.
σελήνη, σεληναία, 43.
Σελινούντιος, παράγ. 264.
Σελινοῦς, ὁ, 19.
σεμνός, παράγ. 272.
σημαίνω, σημῆναι, 120. παράγ. 251. σημαίνει, 425. 494. μὲ ἀπαρ. 456.
σημασία, 255.
σημεῖον δέ, 425.
σήμερον, 241. πρβ. τήμερον.
σηπεδών, παράγ. 258.
σιγάω, σιγήσομαι, 197.
σιγή, παράγ. 256.
σιγηλός, 272.
Σικελιώτης, 264.
Σικυών, ἡ, ὁ, 19.
Σιμωνίδης, 267.
σίναπι, 40.
σῖτα, 44.
σιτίον, 268.
σιωπάω, σιωπήσομαι, 197.
σιωπή, παράγ. 256.
σιωπηλός, 271.
σκαρθμός, παράγ. 255.
σκευή, 257. σκευηφόρος, 276.
σκηνίς, παράγ. 255.
σκιαγράφος, 276.
σκιερός, 272.
σκοπεῖν, τί, τινός, 339. ἔν τινι, 358. μεθ' αὐτοῦ, 380. περί τινος, 383.
σκοταῖος, παράγ. 270. 500. ὑποσ.
σκοτεινός, 272.
σκότος, 43.
σκυτοδεψός, 298.
σκύφος, 43.
σκωπτόλης, 259.
σμάραγδος, ἡ, 23.
σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν, 363.
σός, 70. 394. σὸν ἔργον, 395.
σορός, ἡ, 23.
σοφίαι, 305.
σοφός, τὰ τοιαῦτα, 324. τινός, 348.
σοφώτερος, 58.
σπᾶν πολύν, 424.
σπανίζειν, τινός, 346.
Σπάρτηθεν, 243.
Σπαρτιάτης, 264. Σπαρτιᾶτις, 265.
σπέρμα, 254.
σπερμολόγος, 275. σημ.
σπείδω, 101. 109. τί, 322. μὲ ἀπαρ. 453.
σπηλάδιον, 268.
σποδιά, 260.
σποδός, ἡ, 23.
σπονδειακός, 271.
σπονδεῖος, 270.
σποράδην, 240. ὑποσ.
σποράς, 27. 55.
σπουδάζω, -άσομαι, 197. μὲ ἀπαρ. 453.
σπουδή, 256. ὑποσ. ἐπὶ σπουδῆς, 376. σπουδῇ, 241.
στάζειν, τί, ποιητ. 322. ὑποσ.
σταθμά, 44.
σταθμᾶσθαι, τινί τι, 319.
σταθμός, παράγ. 255.
σταίς, 27.
σταμνίον οἴνου, 344.
στάμνος, ὁ, ἡ, 23.
σταυρόω, παράγ. 250.
σταχυητόμος, 276.
στέαρ, 27.
στέγη, 256.
στενάζω, 252. τινί, 319. ὑποσ. στένεσθαι, ποιητ. 434. ὑποσ.
στέργειν, τινί, τί, 320. μὲ μετοχ. 529.
στερίσκειν, τινά τινος, 346.
στεφανίσκος, 268.
στεφανόω, 250. στεφανοῦσθαι θεῷ, 313.
στίγμα, 254.
στιγματηφόρος, 276.
στολμός, 254.
στόλφ, 318.
στομαλγία, 275. σημ.
στομίας, 269. σημ.
στόμιον, 268.
στομόω, παράγ. 250.
στοχάζεσθαι, τινός, 350.
στρατεία, ἀπὸ στρατείας, 363.
στρατεύειν ἐπί τινα (εἴς τι), 360.
στρατηγεῖν, τινός, 347.
στρατηγός, 274.
στρατιά, 260. πολλῇ στρατιᾷ, 313.
στρέφεσθαι, τινός, 351. ὑποσ.
στρεψόδικος, 277. σημ.
στροβεῖν, 433.
στυγνός, 272.
στωμυλώτατος, 58.
σύ, 69. 292. σύγε, 392.
Συβαρίτης, 264. Συβαρῖτις, 265.
Συβαριτικός, 265.
συγγνώμη, 281.
συγγνώμων, τινός, 348.
συγγραφεύς, 282.
σύγκλυς, 55.
συγχωρέω, -ήσομαι, 197.
συλᾶν, τινά τι, 327. ὑποσ.
συλλήβδην, 240.
σύλλογος, 281.

συμβαίνει, 430. γίγνεσθαι, γιγνόμενον, 532.
συμβαίνει μοι, μὲ ἀπαρ. 448. 450.
συμβουλεύειν, μὲ ἀπαρ. 451.
συμβουλή, 281.
σύμμαχος, 283. σημ. συμμαχίς, 263.
συμμίσγειν, 433.
συμπαρακολουθεῖν, τινί, 316.
συμπαρομαρτεῖν, τινί, 316. ὑποσ.
συμπεριφέρεσθαι, τινί, 316.
συμπόσιον, 260.
σύμπραξις, 280.
συμφορά, 281.
σύμφωνος, τινός, 348.
σύν, πρόθ. τῆς δοτικῆς, 359.
συναναστρέφεσθαι, τινί, 316.
σύνδεσμος, 281.
σύνδυο, 65.
συνειδός, τό, 419.
συνεργέω, συνήργουν, 85. παράγ. 280.
συνεργός, 297.
συνέχεσθαι, τινί, ἔν τινι, 357.
συνήθης, 292.
συνίστωρ, τί, ποιητ. 323. ὑποσ.
σύννομος, τινός, ποιητ. 348. ὑποσ.
σύνοδος, 281.
συνομιλεῖν, τινί, 316.
συντεταμένως, 241.
σύντομος, 269.
σύντροφος, τινί, 317.
συντυγχάνειν, τινί, 315.
σύῤῥους, 281.
συσκοτάζει, 425.
σφάλλεσθαι, τινός, 353. περὶ αὐτῷ, 333.
σφενδονήτης, 258.
σφέτερος, 70. 394.
σφηκιά, 260.
σφηκώδης, 273.
Σφηττοί, 244.
σφοδρότερος, 58.
σχίζω, 98.
σχοῖνος, ἡ, 23.
σχολαίτερος, 59.
σχολῇ, 241.
σώζειν, τινὰ ἔκ τινος, 353. σώζειν (σώζεσθαι), 435.
σώζεσθαι ἔν τινι, 357. ἐπί τινος ἀλογίας, 376.
Σωκράτης, 35. 44.
Σωκρατίδιον, 268.
σῶμα, 30.
σωμασκέω, 275. σημ.
σωμάτιον, 267.
σωματοφύλαξ, 274.
σῶς, 57.
σώτειρα, 263.
σωτήρ, 258. σωτὴρ τύχη, 304. ὑποσ.
σωφρόνημα, 282.
σωφρονιστής, 258.
σωφροσύνη, 261.
σώφρων, 54. 283. σημ.

Τάγηνον τευθίδων, 344.
τἄλλα, 12.
Τάλως, 25.
ταμεσίχρως, ποιητ. 277. ὑποσ.
τάμισος, ἡ, 23.
Τανταλίς, 267. ΣΧΟΛ.
τανύπεπλος, ποιητ. 277. σημ.
ταξίαρχος, 274.
Ταραντῖνος, 264.
Τάρας, ὁ, 19.
τάττεσθαι, τὴν ὁδόν, 324. τετάχθαι τῆς πρώτης τάξεως, 337. ἐπὶ τριῶν, 376. τῆς ὑστέρας, 424.
ταῦτ' ἄρα, ταῦτα δή, 330.
ταύτῃ, 244. 318. 424.
ταὐτόν, 12. 330.
τάφρος, ἡ, 23.
τάχα, 241.
ταχίων, 60. τὴν ταχίστην, 424.
ταχὺ βαδίζειν, 241.
ταχύτης, -ῆτος, 261.
τέ, ἐγκλιτ. 290. χρ. 536. ὑποσ. 547. 548. τέ—τέ, 548. τέ—δέ, 549. τέ—ἤ, 549.
τέγγειν, τί, ποιητ. 323. ὑποσ.
Τεγεάτης, 264.
τέθριππον, 9. 68.
τειχεσιπλήτης, ποιητ. 276. ὑποσ.
τεκμαίρεσθαι, 251. τινί τι, 319.
τεκμήριον δέ, 425.
τέκταινα, 263.
Τελαμωνιάδης, 266.
τελεῖν εἰς ἱππέας, 361.
τέλειος, 270.
τέλεσμα, 254.
τελεσσιδώτειρα, ποιητ. 276. ὑποσ.
τελεσφόρος, 276. 277. σημ.
τελευταῖος, τὸ τελευταῖον, 331.
τελευτᾶν. εἰς ἄνδρας, εἴς τι, 361. 436. ἐπὶ πᾶσι, 376. τελευτῶν, 525. ὑποσ.
τελευτή, 256. γάμου, 336. ὑποσ.
τέλος, 331. θανάτου, γήρως, 336. ὑποσ.
τέρων, ὁ, 27.
τέρην, 53.
τέρπεσθαι, τινός, ποιητ. 346. ὑποσ. ἔν τινι, ποιητ. 357. ὑποσ.
τερπικέραυνος, ποιητ 227.
τεσσαρακαίδεκα, 65.
τεσσαρακοντάς, 67.
τέσσαρες, 65
τεταρταῖος, 68. 500. ὑποσ.
τέταρτος αὐτός, 67. 400.
τετράγωνον, 68.
τετραπλάσιος, 68.
τετραποδηδόν, 240.
τετραρχία, 68.
τετράς, 67.
τεχνύδριον, 268. τεχνύφιον, αὐτόθ.
Τέως, 25.
τῇ, 244.
τήβεννος, ἡ, 23.
τῇδε, 318.
Τήϊος, 264.
τηκεδών, 258.
τηλίκος, τηλικοῦτος, 75. τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, 325.
τηλόθι, τινός, ποιητ. 367. ὑποσ.
τηλοῦ τῶν ἀγρῶν, 342.
τήμερον, τὸ τήμερον εἶναι, 419.
τηνίκα, τηνικάδε, 244.
τί; ζήτ. τίς;
τίθασος, -ον, 51.
τιθέναι, τί τινος (εἶναι), 345. τὶ ἔν τινι, 356. ὥς τι, 430. τίθεσθαι τῇ γνώμῃ, 312. νόμους, 434. παρ' οὐδέν, 381.
τιή; 77.
τίλλεσθαι τρίχας, 322.
τιμᾶσθαι ὑπό τινος, 389. τινί τινος, 352. τὸ τιμώμενον, 419. τιμήσεσθαι, παθητ. 196.

τιμὴ ὑπό τινος, 389.
τιμήεις, 54. 31.
τίμιος, παράγ. 270.
τιμωρεῖν, τινί, 314. τιμωρεῖσθαι, 434. τινά, 323. τινά τινος, 351.
τίνεσθαι, 434. ὑποσ.
τίς; τί; 72. τίς ὁ, 417. τὸ τί; 413. τί δέ; τί οὖν; τί μήν; τί γάρ; τί χρή — 437. τί δή; 540. τί δέ; ἑπομένης γενικῆς, 335. ὑποσ. τί λέγεις, μὲ αἰτιατ. 328. τί πάθω; 477. τί οὖ, μὲ παρωχημ. 468. τί ἦν τὰ λεχθέντα; 431. τί μαθών; τί παθών; τί ληρεῖς ἔχων; 525. ὑποσ.
τὶς, τὶ, 73. 289. ἤ τις ἢ οὐδείς, 420. λέγειν τι, εἶναί τι, 420. τὸ τὶ μέγεθος, 421. ἀνήρ τις, πάνυ τι, 421.
τίτανος, ἡ, 23.
τίω, τίσω, 102. 109.
τό, ζήτ. ὁ.
τόθεν, 244.
τοί, ἐγκλιτ. 290. (τοὶ ἄρα) τἄρα, 542. τοί γε, γέ τοι, 543.
τοίνυν, 541.
τοῖος, τοιοῦτος, τοιόςδε, 75. ὁ τοιόςδε, 413. τοιόςδε τις, 421. ὁ τοιοῦτος, 413. οἱ τοιοῦτοι τῶν — 341. τοιοῦτός τις, τοιαῦτ' ἄττα, 421. τοιουτονί, 77.
τοισίδε, 290.
τοιχωρύχος, 297.
τολμάω, 250. μὲ ἀπαρ. 453.
τολμήεις, 273.
τομή, 256.
τομός, 269.
τοξεύειν, τινός, 350. ὑποσ. ὑπέρ τινος, 374.
τόσος, τοσοῦτος, τοσόςδε, 74. τοσαῦτα τὸ πλῆθος, 325. εἰς τοσοῦτον τόλμης ἀφικέσθαι, 341.
τορνόω, παράγ. 250.
τότε, 244. τοτέ, 245.
τοὐναντίον, 3.0. τοὐναντίον ἤ, 334. ὑποσ.
τοὔνομα, 13.
τουτογί, 77. σημ.
τουτοδί, 77. σημ.
τραγῳδεῖν τί, 321.
τραγῳδία, 304.
Τραλλιανός, 264.
τραχύνω, τετραχύνθαι, 121. τετραχυμένος, 122.
τραχύτης, -ῆτος, 261.
τρεῖς, 65. τρία τά — 417.
τρέπεσθαι καθ' ἑαυτόν, 371.
τρεχέδειπνος, παράγ. 282.
τρέφω, θρέψω, 10 τινὰ μέγαν, 323. ἐν πᾶσι βολβίτοις, 356. τεθράφθαι ὑπό τινος, 388.
τρευίχρως, 277.
τρέω, τρέσω, 103. 152.
τριακάς, 67.
τριακοντούτης, 68.
τριάς, 67.
τρίβω, τρίψεσθαι, παθ. 196.
τρίβων, τὰ τοιαῦτα, 324. τινός, 348.
τρίμηνον, 68. ἡ τρίμηνος, 424.
τριπήχυιος, 270.
τριπλάσιος, 68. τινός, 334.
τριταῖος, 68. 500. ὑποσ.
τρίτος, ἐκτρίτου, ἐκτρίτων, 364.
τρῖψις, παράγ. 252.
τριώβολον, 274.
τροπίας, 55.
τρόπος, τρόπον τινά, τὸν αὐτὸν τρόπον, 331. ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου, ἐξ ἅπαντος τρόπου, 366. ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ, 358. τρόπον, τινός, 368.
τροφεῖον, παράγ. 259.
τρόφιμος, 272.
τρόφις, ποιητ. 54. σημ.
τροφός, ὁ, ἡ, 18. παράγ. 259.
τροχαϊκός, 271.
Τυδείδης, 266.
τυγχάνειν, τινί (ἀπροσώπ. ὡς πλείστοισι πημονὰς τυχεῖν, Αἰσχύλ. Προμ. 346.), 315. τινός, 351. μὲ μετοχ. 524. ὁ τυχών, 412.
Τυνδάρεως, -εω, 25.
Τυνδαρίδης, 267. ΣΧΟΛ.
τυννουτοσί, 77.
τύπος, παράγ. 257.
τύπτεσθαι, στῆθος, 322. ὑπό τινος, 389. πολλάς, 425.
τυραννιάω, παράγ. 252.
τυραννεῖν, τινος, 347.
τύραννοι, 305.
τυρός, 304.
τυφλίας, 269. σημ.
τυφλώττω, παράγ. 251. σημ.
τύχη, 256.
τυχόν, 521.
τωθάζω, -άσομαι, 197.
τῳκίδιον, 13.
τώς, 244.

Ὑβρίζω, ὑβριοῦμαι, 197. τινά, εἴς τινα, περί τινα, 323.
ὑβριστότατος, 60. σημ.
ὑγιαίνειν τὰς φρένας, 325.
ὑγιεινῶς ἔχειν τὰ σώματα, 343. σημ.
ὑγιηρός, 272.
ὑγιής, 40. 41.
ὑγρά, ἡ, 424.
ὕδιον, 263.
ὑδρορρόη, 282.
ὕδωρ, 27. κατὰ χειρός, 371. 437.
ὕει, 425. ὕσθησαν αἱ Θῆβαι, 434.
ὑετός, 257.
ὑϊδεύς, 269.
ὑλήεις, 273.
ὑμεδαπός, 76.
ὑμέτερος, 70. 394.
ὑμνέω, ὕμνουν, 82. τινά τι, 326.
ὕμνος, θεοῖς, 313. εἰς Ἀπόλλωνα, 362.
ὑπακούειν, τινί, 313. τινός, 350.
ὑπαντιάζειν, τινί, ποιητ. 315. ὑποσ.
ὑπαποκινεῖν, τῆς ὁδοῦ, 352.
ὑπάρχειν, τινί, 314. τινός, 335. μὲ μετοχ. 530.
ὕπατος, τινός, 334. ὑποσ.
ὑπείκειν, τινί, 313. τῆς ὁδοῦ, 352.
ὑπεκστῆναι, τινά, 323.
ὑπέρ, ἐπιρρ. 354. ὑποσ. πρόθ. τῆς γενικ. καὶ αἰτιατ. 374.
ὑπερβαλέσθαι τινά τινος, 335. ὑπερβάλλει τινός, 347.
ὑπερβολήν, εἰς, 362.
ὑπερέχειν, τινός, 374.
ὑπερμαχέω, παράγ. 280.
ὑπέρμαχος, 297.

ὑπερπαίειν, τινός, 347. ὑποσ.
ὑπέρτερος, 62.
ὑπερφρονεῖν, τινός, τί, 374.
ὑπερφυής, 40. ὅσος, 505.
ὑπήκοος, 51. παράγ. 274. τινός, 350. τὸ ὑπήκοον, 419.
ὑπηρεσία, 304.
ὑπισχνεῖσθαι, μὲ ἀπαρ. 451.
ὑπνώττω, 251. σημ.
ὑπό, πρόθ. τῶν τριῶν πτώσ. 388.
ὑποβολιμαῖος, 272.
ὑποκάτω, τινός, 368.
ὑπολαμβάνειν, τινί, 317. ΣΧΟΛ. τί τινος (εἶναι), 345. μὲ ἀπαρ. 453.
ὑπομένειν, μὲ μετοχ. 529.
ὑπομιμνήσκειν, τινά τινος, τί, 328. 351. ὑπομνησθῆναι, τινός, 351.
ὑπονοεῖν, τί, τινός, 339.
ὑποπτεύω, 85.
ὑποτείνουσα, ἡ, 425.
ὑποτελὴς φόρου, 349.
ὑποτίθεσθαι, τινί τι, 315.
ὑποχωρεῖν, τινά, 323. τινὶ θρόνου, 352.
ὑστεραίᾳ, τῇ, 424.
ὑστερεῖν, τινός, 353.
ὕστερον, τινός, 368.
ὕστερος, 62. τινός, 334. ὑποσ.
ὑφαιρεῖσθαι, τί τινος, 337.
ὕφανσις, παράγ. 255.
ὑφάντης, 258.
ὑφελεῖν, τινός, 337.
ὑφίεσθαι, τινός, 352.
ὑφίστασθαι, ὑποστῆναι, τινί, 316. μὲ ἀπαρ. 451.

Φαγεῖν ἐπ' ὄψῳ, 377.
φαιδρυντής, 258.
φαίνεσθαι, τινός, 345. μὲ ἀπαρ. 453. μὲ μετοχ. 519.
φαινίνδα, 240. ὑποσ.
φαινουηρίς, παράγ. 277.
φανερός εἰμι, μὲ μετοχ. 519.
φανός, 269.
φαρμάσσω, 251.
φάς, φάντος, 30.
φάσις, 255.
φάσκειν, μὲ ἀπαρ. 451.
φαῦλος τὴν τέχνην, 324.
φείδεσθαι, τινός, 352.
φειδωλός, 272.
φέρασπις, 277.
Φερητιάδης, 266.
φέρε, 242. φέρ' ἴδω, 478. ἑπομένου δέ, 307.
φερέσβιος, ποιητ. 277. σημ.
φέρειν — φέρεσθαι, 435. φέρων, 525. ὑποσ. φέρεσθαι βραχὺν τόπον, 324.
φεῦ, τοῦ ἀνδρός. 344.
φεύγειν, τινά, τί. 323. πέφευγέ μοι. 317. ΣΧΟΛ. φεύγειν φόνου, 352. ἐπ' αἰτίᾳ φόνου, 351. ὑποσ. ὑπό τινος, 389. ὁ φεύγων, 459. ποιητ. πεφυγμένος, 113. ἀέθλων, 353. ὑποσ.
φεύζω, παράγ. 252.
φήμ' ἐγώ, 14. φημί, 289. τινός, 340. μὲ ἀπαρ. 451.
φθάνειν, μὲ μετοχ. 530. φθάσας, 525. ὑποσ.
φθονεῖν, τινί, 315. τινί τινος, 336.
φθονερός, παράγ. 272.
φθόνος, 256.
φθορά, 256.
φθόριον, 259.
φιλεῖ οὕτω γίγνεσθαι, 450.
φιλέλλην, 282.
φίλεργος, 275. σημ.
φιληδής, 281. ὑποσ.
φιλήκοος, 283. σημ.
φίλιος, -α, -ον, 51. ἡ φιλία, 424.
φιλιππίζω, 251.
Φιλλυρίδης, 266.
φιλόγελως, 52.
φιλόγλυκυς, 282.
φιλογύνης, 55. σημ.
φιλοθύτης, 283. σημ.
φιλοικτίρμων, παράγ. 273.
φίλοινος, 275. σημ.
φιλολόγος, 283. σημ. 297.
φιλομαθής, 283. σημ.
φιλομήλα, 21.
φιλόπατρις, 282.
φιλόπολις, 55. σημ.
φιλοπότης, 283. σημ.
φίλος, τινός, 248.
φιλοσοφίαι, 305.
φιλόσοφος, 282.
φιλότεκνος, 51.
φιλότης, 303.
φιλοτήσιος, 270.
φιλότιμον, τό, 419.
φιλοτιμοτέρως, 242. σημ.
φιλοχρηματία, 260.
φιλοχρήματος, 282.
φίλτερος, 59.
φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην, 343. σημ.
φλεγμονή, 258.
Φλιάσιος, 264.
φλόξ, 257.
φοβεῖσθαι, τί, 322. περί τινι, 384. μή, 482.
φοιτᾶν, παρά τινα, 381. εἰς διδασκάλου, 424.
φονεύω, παράγ. 250.
φόνιος, 270.
φορεῖν τι ἐκ τῶν ζωστήρων, 364.
φράζειν τινὶ ἐῤῥῶσθαι, 327. ὑποσ.
φρέαρ, φρητός, 31.
φρίξ, 257.
φροίμιον, 278. σημ.
φροντίζειν κατά τινα, 373. μέγα ἐπί τινι, 377.
φροντίζειν, τινός, 350.
φροῦδος, 57. 278. σημ.
φρουρᾶς ᾄδειν, 337.
φρούριον, 267. ὑποσ.
φρουρός, 278. σημ.
φύγαδε, 244.
φυγάς, 55.
φυγή, 255. 304.
φυγόμαχος, 277.
φυλακή, 304.
φύλαξ, φυλακίς, 263.
φυλέτης, 262.
φύξιμος, 323. ὑποσ.
φυξίχειλος, 276.
φύρσαι, τινός, ποιητ. 346. ὑποσ.
φύς, φύντος, 30.
φυσιολόγος, 275. σημ.
φύω, φῦναι, τινός, 333.
Φωκαεύς, 265. Φωκαΐς, αὐτόθ.
φωνῇ, λαμπρᾷ, μεγάλῃ τῇ, 417.
φωράω, -άσω, 102.
φῷς, 292.
φῶς, 27. γεν. πληθ. φώτων.
φωσφόρος, 276.
φωτεινός, 272. ὑποσ.

Χάζω, 98.
χαίρειν, τινί, 319. τί, 323. ἔν τινι, ποιητ. 357. ὑποσ.

χαίρειν (προστακτ.). 442. μὲ μετ. 529. λέγουσι χαίροντες. 524. οὔτι χαίρων γε, 525. ὑποσ. χαίρειν μέγα, 329.
χαλαρός, παράγ. 273.
χαλάω, -άσω, 103.
χαλεπαίνω, -ῆναι, 120. παράγ. 251. τινί, 315.
χαλεπός, μὲ ἀπαρ. 444. χαλεπῶς φέρω, τί, τινί, ἐπί τινι, 319.
χαλκεῖον, 259.
Χαλκηδών, ἡ, 19.
Χαλκιδεῖς, 265.
χαλκίοικος, 276.
χαλκοῦ πεποιημένος, 337.
χαρά, 255.
χαρίεις, 53. 34. παράγ. 273. χαριέντως ἔχειν τὸ σῶμα, 343. σημ.
χαρίζεσθαι, τινός, 337. ὑποσ.
χάρις, 34. 27. χάριν ἀντὶ χάριτος ἀποδιδόναι, 366. ἐν χάριτι ποιεῖν, 358. πρὸς χάριν, 387. χάριν σήν, 331. χάριν τινός, 368.
χἄτερος, 13.
χεζητιάω, 252.
χείλων, 269.
χειμάζω, 251. κεχείμανται, 122. ὑποσ.
χειμερινός, 272.
χειμῶνος, 337.
χείρ, πολλή, 305. ποτέρας τῆς χειρός, 333. ἐκ χειρός, 364. καθαρὰς τὰς χεῖρας ἔχειν, 417. αἱ χεῖρες ἄκραι, 417.
χείριστος, 61.
χειροτονεῖν ἀρχήν, 321.
χείρων, 61. οὐ χεῖρον, 534. μὲ ἀπαρ. 444.
Χερρονησίτης, 264.
χερσαῖος, 270.
χέρσος, -ον, 51.
χή, χαί, 13.
χηλός, ἡ, 23.
χῆτις, παράγ. 255.
χθεσινός, 272.
χίλιοι, 425.
χιλίαρχος, 298.
χιλιάς, 67.
χιλιοτάλαντος, 68.
Χῖος, παράγ. 264.
χλούνης, 291.
χοεύς, 41.
χοηφόρος, 276.
χολάω, 250.
χορηγεῖν, Λήναια, 327. εἰς τὰ Διονύσια, 360. ὑποσ. τινός, 347.
χοροιτύπος, 276.
χορτάζειν, τινά τι, 326.
χορός, 304.
χοῦς, 25. ΣΧΟΛ.
χραισμεῖν, τινί, ποιητ. 314.
χρή, χρῆν, μὲ ἀπαρ. 461. 446. τινί, ποιητ. 314. ὑποσ.
χρῆμα τοῦ βίου, συὸς μέγα — 304.
χρῆσθαι, τινί, 315. τινί τι, 328. 477. οὐκ ἔχω ὅ,τι χρήσωμαι αὐτῷ, 477.
χρήσιμος, 272. πρός τι, 387. χρησίμως, μὲ γενικ. 343.
χρήστης, γεν. πληθ. χρήστων, 291.
χρηστὸς περί τινα, 384.
χρόνον, 324. χρόνου, 333. προϊόντος τοῦ χρόνου, 334. διὰ χρόνου, 369. ἐπὶ χρόνον, 378. ἐν πολλῷ χρόνῳ, 357. ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, 365. ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, 364. παρὰ πάντα τὸν χρόνον, 381.
χρυσάφιον, 268.
Χρυσηΐς, 267. ΣΧΟΛ.
χρυσήλατος, 274.
χρυσίον, 268.
χρυσοῦς, 52.
χρυσόω, παράγ. 250.
χυμός, παράγ. 255.
χύτρα ἔτνους, 344.
χυτρίδιον, 268.
χῶ, χὤπως, 13.
χωρίζω, 252. τί τινος, ἀπό τινος, 353.
χωρίς, τινός, 353. 367.
χὤσα, χὤστις, 13.

Ψάλλω, 83. 119. 120.
ψάλτης, παράγ. 258.
ψάλτρια, 263.
ψάμμος, ἡ, 23.
ψαμμώδης, 273.
ψάρ, ὁ, 27.
ψαύειν, τινός, 338.
ψευδάγγελος, 288. σημ.
ψεύδεσθαι ὑπόσχεσιν, 321. ψευσθῆναι, τινός, 353.
ψευδής, 273. ψευδίστατος, 60. σημ.
ψευδόμαρτυς, 283. σημ.
ψεῦδος, παραγ. 262.
ψῆφος, ἡ, 23.
ψίαθος, ὁ, ἡ, 23.
ψιλός, τινός, 348.
ψυχάριον, 268.
ψυχοπομπός, 298.
ψωραλέος, 273.
ψωράω, 250.

Ὦ, ὦ, 248. 307.
ὧδε, 241. 244. ὡδί, 246.
ᾠδεῖον, 259.
Ὠκεανῖναι, 267. ΣΧΟΛ.
ὡμολογημένως, 241.
ὦνδρες, 12.
ὠνεῖσθαι, τί τινος, 351.
ὤνθρωπε, 12.
ὥρα (ἐστί), μὲ ἀπαρ. 449.
ὡραῖος, 270. ὡραία ἀνδρός, 348.
ὥρασι, 311.
ὠρυθμός, παράγ. 255.
ὡς, 244. 278. σημ. 430. ὡς ἔχειν, τινός, 343. ὡς ἄν, 512. ὡς ἐμοί, ὡς συνελόντι εἰπεῖν, 312. ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖν, 443. ὡς ἔοικεν, ὡς δοκῶ, κατ' ἐφέλκυσιν. 516. ὡς οἷόν τε μάλιστα, 408. 505. ὡς πλήθει, 310. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, 378. ὡς πρός τι, 387. ὡς, μὲ μετοχ. 332. 524. 534. ὡς, σύνδεσμος, 532. μὲ ἀπαρ. 456. μὲ ὑποτακτ. 481. μὲ ὁριστ. 487. ὑποσ. ὡς τινα (πρός τινα), 360. ὑποσ.
ὥς, 244. 288. σημ.
ὡσαύτως, τινί, 317. τινός, 343.
ὥσπερ, 247. ὥσπερ ἂν εἰ, 511.
ὥστε, μὲ ἀπαρ. 450. μὲ ὁριστ. 450. ὑποσ.
ὠστίζεσθαι, τινί, 316.
ὠφελεῖν (τινί), τινά, 315. ὑποσ. 323. μεγάλα τινά, 326. ὠφελήσεσθαι, παθητ. 196.
ὠφέλιμος, -ον, 51.
ὤφελον, 242.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ.

Αἰολικοί, 705.
Αἰτιατική, 321.
Ἄκλιτα, ζήτ. Ὄνομα.
Ἀναδιπλασιασμὸς Ἀττικός, 83.
Ἀνακόλουθον, 515.
Ἀνάκρουσις, 692.
Ἀναπαιστικός, 692. (ἐλαφρός), 693.
Ἀνάπαιστος, 697.
Ἀναφορικαί, ζήτ. Ἀντωνυμίαι.
Ἀντιδάκτυλος, 690.
Ἀντισπαστικός, 692.
Ἀντίσπαστος, 711.
Ἀντωνυμίαι, προσωπικαί, 69. 392. κτητικαί, 70. 394. δεικτικαί, 70. ἀναφορικαί, 72. 396. ἀντων. ἀόριστος, 73. 400. Ἔλλειψις τῶν ἀντωνυμιῶν, 425. 426. πλεονασμός, 427.
Ἀνώμαλα καὶ ἐλλειπτικὰ εἰς ΜΙ. 176.
Ἀόριστος, ἐνεργ. 106. παθητ. 116. χρ. 467.
Ἀπαρέμφατον, 439.
Ἀποθετικά, 78.
Ἀπόστροφος, 7.
Ἄρθρον, 70. 409. διπλοῦν, 415.
Ἀριθμητικά, 64. ἀναλογικά, 68. χρονικά, 68. ἀριθμητικῶν στοιχείων σύστ. ἀρχ. 64. ΣΧΟΛ.
Ἀριθμὸς ὀνόματος, 19. 305. ῥήματος, 79. 494. ἑνικὸς ἀντὶ πληθ. 494. 495. 496. εἰς τὸ κατηγορ. 497. σημ. πληθ. ἀντὶ ἑνικοῦ, 496. 497. 305. δυϊκὸς καὶ πληθ. 495.
Ἀρνητικὰ μόρια, 550.
Ἀσύνδετος παράταξις, 548. ὑποσ.
Ἄρσις, 687.
Αὔξησις, 80. 86. τῶν συνθέτων ῥημάτ. 84.
Ἀφαίρεσις, 12.
Ἀφῃρημένα, 303.

Βακχεῖος, 690. 713.
Βαρύτονα, 237. πρβ. Συζυγία.
Βραχυλογία, 511. ῥήματος, ζήτ. Ῥῆμα.

Γενική, 333—350.
Γένος, ὀνόματος, 18. 21. 23. 27. ῥήματος, 78.
Γλυκώνειος, 707.
Γράμματα, 1. ἀρχαῖα, 2. διαίρεσις αὐτῶν, 3. μεταβολή, 9.

Δ = 10. 64. ΣΧΟΛ.
Δάκτυλος, 690. ἐλαφρός, 703. κατ' ἄρσιν, κατὰ θέσιν, 703.
Δασέα, εἰς τὴν σύνθεσιν, 9. πρβ. Πνεῦμα.
Διαίρεσις, ζήτ. Σημεῖα.
Δίγαμμα, 629.
Δίφθογγοι, 3.
Δοτική, 310—320.
Δοχμιακός, 714.
Δυϊκός, τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν λαμβάνει ἄρθρον καὶ ἐπίθετον ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ, 305. πρβ. Ἀριθμός.

Ἐγκλίσεις 78. 470.
Ἐγκλιτικά, 289. πρβ. Τόνοι.
Εἴδη τῶν ῥημάτων, 78.
Ἔκτασις, 189.
Ἐλλειπτικά, ζήτ. Ὄνομα.
Ἐλεγεῖος, 696.
Ἐλλείψεις, 424. πρβ. Ῥῆμα.
Ἐνεργητικά, 78.
Ἐνεστώς, 459.
Ἑνικὸς μὲ σημασ. περιληπτικήν, 305.
Ἐπίθετα, 50. 54. 56. χρ. 500. 502.
Ἐπιῤῥήματα, 240. παραθετικά, 242. συσχετικά, 243.
Ἐπιφωνηματικά, 248.
Ἐπωνυμία, 303.
Ἐρωτηματικά, ζήτ. Ἀντωνυμίαι.
Ἑτερόκλιτα, 43.
Εὐκτική, 485.
Ἐφέλκυσις, τῶν ἀντωνυμ. 406. τοῦ γένους, 341. 431. τῆς ἀνακολούθου συντάξεως, 516.

Ζεῦγμα, 512.

Η = 100. 64. ΣΧΟΛ.

Θέμα, 97. *νέα θέματα ἐκ χρόνων*, 191.
Θέσις, 687.

Ι = 1. (*μονάς* — *ἴος*), 64. ΣΧΟΛ.
Ἴαμβος, 701. *κατ' ἄρσιν*, 701. *κατὰ θέσιν*, 702.
Ἱππωνάκτιος (*σκάζων*), 699
Ἰωνικός, 690. 691. 709.

Κατηγορούμενον, 301. 428.
Κλητική, 35. 307.
Κλίσις ὀνομάτων, 20. Α'. 21. Β'. 23. *Ἀττική*, 24. Γ'. 27. 33. *μεταβολὴ τῆς ῥίζης τῆς κλίσεως*, 29. *κλίσις ἀνώμαλος*, 43. *τοῦ συγκριτικοῦ εἰς ων*, 42.
Κρᾶσις, 12.
Κρητικός, 690. 713.

Λέξεων διαίρεσις, 16. *σχηματισμός*, 249.
Λογαοιδικός, 704.

Μ = 10,000, 64. ΣΧΟΛ.
Μέλλων, *ἐνεργ.* 101. *ὁ μετ' ὀλίγον*, 115. *χρ.* 462.
Μέρη λόγου, 16.
Μέσα, 78.
Μετάθεσις, 193.
Μεταπλασμός, 44.
Μετοχή, 474. 492. 520.
Μέτρα, 690.
Μετρική, 690.
Μέτρον ἄρτιον, 695. *ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον*, 695.
Μέτρον περιττόν, 716.
Μολοσσός, 691.
Μόρια, 239. 536. *προσκείμενα εἰς τὰς ἀντωνυμίας*, 76.

Ν ἐφελκυστικόν, 15.

Ὄνομα, 18. 303. *οὐσιαστικά*, 18. *ἐλλειπτικὰ καὶ ἄκλιτα*, 45. *ἀνώμαλα*, 45. *ἐθνικά*, 264. *πατρωνυμικά*, 265. *ὑποκοριστικά*, 306.
Ὀνομαστική, 306.
Ὀρθογραφία, 284.

Ὁριστική, 470.
Οὐδέτερα, *ζήτ.* *Ῥῆμα*
Οὐσιαστικά, 303. 304.

Π = 5 64. ΣΧΟΛ.
Παθητικά, 78.
Παιὼν πρῶτος, 690. 713.
Παιὼν δεύτερος, 690. 713.
Παλιμβακχεῖος, 693.
Παραγωγή, *διὰ καταλήξεων*, 249. *διὰ συνθέσεως*, 274.
Παραθετικά, 58. 504. *ἀνώμαλα*, 60.
Παρακείμενος, *ἐνεργ.* 108. *παθητ.* 111. *χρ.* 464.
Παρατατικός, 460.
Πεντάμετρος, 696.
Περιληπτικά, 304.
Περιοδολογία, 508.
Περίοδοι μετρικαὶ καὶ ῥυθμικαί, 691.
Περιπλοκὴ πτώσεων, 355.
Περισπώμενα, 287. *πρβ.* *Συζυγία*.
Πλεονάζοντα ὀνόματα, 43.
Πλεονασμοί, 427.
Πληθυντικός, *ζήτ.* *Ἀριθμός*.
Πνεῦμα, 7. 285. 629.
Προθέσεις, 239. 354. *τμῆσις τῶν προθέσεων*, 354. *ἰδιαιτέρα χρῆσις αὐτῶν*, 390.
Προκελευσματικός, 690.
Προστακτική, 475.
Προσῳδία, 681. *κατὰ σύνταξιν*, 687.
Πρόσωπα τοῦ ῥήματος, 79. 498.
Πτῶσις ὀνόματος, 19. 306. 309.

Ῥῆμα, 78. 433. *βραχυλογία ῥήματος*, 436. *ἐλλειπτικά*, 437. *κλίσις κατὰ πρόσωπα καὶ ἀριθμούς*, 88. *κατὰ τὰς ἐγκλίσεις καὶ μετοχάς*, 91. *διὰ τῶν γενῶν*, 95. *Ἀνωμαλίαι ῥημάτων*, 188 *κατὰ τὴν σημασίαν*, 195. *οὐδέτερα*, 78.
Ῥηματικὰ εἰς —*τος*, —*τεος*, 123. 442. *ὑποσ.*

Σημεῖα, 298. *τῆς διαιρέσεως*, *αὐτόθ.*

Σπονδεῖος, 690.
ς (*στίγμα*) = 6. 64.
Στιγμή, 298.
Στίχος ἀκατάληκτος, *καταληκτικός*, *βραχυκατάληκτος*, *ὑπερκατάληκτος*, 693.
Συγκεκριμένα, 303.
Συγκριτικά, *ζήτ.* *Παραθετικά*.
Συγκοπή, 191. *ὀνομάτων*, 37.
Σύγχυσις, 514.
Συζυγία, 125. *τῶν βαρυτόνων*, 126. *τῶν περισπωμένων*, 139. *Ἀνώμαλος εἰς ΜΙ*, 154.
Συλλαβαί, 8. *μακραὶ εἴτε φύσει*, *εἴτε θέσει*, 681.
Συλλαβὴ ἀμφίβολος, 693.
Συλλαβισμός, 284.
Σύμφωνα, 3. *πάθη αὐτῶν*, 5. *ληκτικά*, 15.
Συναίρεσις, 10. *εἰς τὴν Α'. κλίσιν*, 22. *εἰς τὴν Β'. κλ.* 24. *εἰς τὴν Γ'. κλ* 38.
Συναλοιφή, 21.
Σύνδεσμοι, 247. 478. 481. 488. 491. 535.
Συνεκφώνησις, 688.
Συνίζησις, 688.
Σύνταξις, 301.
Συσχετικά, 74. *πρβ.* *Ἐπιῤῥήματα*.
Σχῆμα, *τοῦ ῥήματος*, 78. *Σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον*, 502. *Βοιώτιον*, *Πινδαρικόν*, 494. *ὑποσ.* *Ἀλκμανικόν*, 497. *ὑποσ.*

Τ = *τάλαντον*, 64. ΣΧΟΛ.
Τμῆσις, *ζήτ.* *Προθέσεις*.
Τομή, 693.
Τόνοι, 287. *εἰς τὰ συναιρούμενα*, 291. *εἰς τὴν Α'. κλίσιν*, 291. *εἰς τὴν Γ'. κλίσιν*, 292. *τῶν ῥημάτων*, 293. *τῶν προθέσεων*, 295. *τῶν ἐπὶ τόνου ἐπιῤῥημάτων*, 296. *τῶν συνθέτων ὀνομάτων*, 296. *τόνου ἔγκλισις*, 289.
Τρίβραχυς, 691.
Τροχαϊκὴ διποδία, 690.
Τροχαῖος, 691. 699. *κατ' ἄρσιν*, 699. *κατὰ θέσιν*, 700.

Ὑπερβατόν, 514.
Ὑπερθετικά, ζήτ. *Παραθετικά.*
Ὑπερσυντελικός, 466.
Ὑποδιαστολή, 298.
Ὑποκείμενον, 301.
Ὑποκοριστικά, ζήτ. Ὄνομα.
Ὑποτακτικη, 477.
Ὑφέν, 298. ὑποσ.

Φαλαίκειος, 706.
Φωνήεντα, 3. βραχέα καὶ μακρά, 682.

Χ = 1000, 64. ΣΧΟΛ.
Χαρακτὴρ, χρόνου, 97.
Χασμῳδία, 71.
Χορίαμβος, 690. 691. 711.
Χρόνοι, 79. 458. χρόνων σχηματισμός, 100. 119.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

ΣΕΛ.

2 α΄. 4 γράψον ΣΗΜ. γ΄., καὶ θὲς εἰς τὸ μεταξὺ τὰ ἑπόμενα·

ΣΗΜ. β΄. Ὅλα τὰ μονοσύλλαβα ὀνόματα τῶν γραμμάτων εἶναι μακρά, ὡς μῦ, νῦ, ξῖ, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν ἦναι ὁ λόγος περὶ τοῦ ἒ ψιλοῦ ἢ τοῦ ὂ μικροῦ, ἐκεῖνο μὲν γράφεται εἶ, τοῦτο δὲ οὖ. Π. χ. οἶσθα, ὅτι οἱ παλαιοὶ οἱ ἡμέτεροι τῷ μὲν ἰῶτα καὶ τῷ δέλτα εὖ μάλα ἐχρῶντο, καὶ οὐχ ἥκιστα αἱ γυναῖκες, αἵπερ μάλιστα τὴν ἀρχαίαν φωνὴν σῴζουσι, νῦν δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ ἰῶτα εἶ ἢ ἦτα μεταστρέφουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ δέλτα ζῆτα, ὡς δὴ μεγαλοπρεπέστερα ὄντα. Πῶς δή; οἷον οἱ μὲν ἀρχαιότατοι ἱμέραν τὴν ἡμέραν ἐκάλουν, οἱ δὲ ἑμέραν, οἱ δὲ νῦν ἡμέραν. ΠΛΑΤ. Κρατύλ. 418. Β΄. πρβ. 416. Β΄.

2 ΣΧΟΛ. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἦσαν εἰς χρῆσιν μόνα τὰ κεφαλαῖα γράμματα, ὕστερον δὲ κατὰ μικρὸν μετεβάλλοντο αὐτὰ εἰς τὰ μεσαῖα. Καὶ ὑπάρχει ἐκ τοῦ 104 ἔτους πρὸ Χριστοῦ ἐπιγραφή, ἀνευρεθεῖσα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἥτις ἐπιδεικνύει, ὅτι ἡ χρῆσις τῶν μεσαίων γραμμάτων δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς καιροὺς παλαιοτέρους παρ' ὅ,τι συνήθως νομίζουσιν οἱ Γραμματικοί.

Περὶ δὲ τοῦ τρόπου τοῦ γράφειν, οἱ παλαιοὶ συνήθιζον νὰ γράφωσιν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πρὸς τὴν ἀριστεράν (Παυσαν. 5, 15.)· μετέπειτα δὲ μιμούμενοι τὴν πορείαν τῶν ἀρούντων βοῶν ἔγραφαν, ἀρχόμενοι μὲν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, ἐξακολουθοῦντες δὲ ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς εἰς τὴν ἑπομένην ἀράδαν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ ἔλεγον βουστροφηδόν. Ἡ δὲ ἡμετέρα συνήθεια κατὰ τοῦτο ἐπεκράτει ἤδη περὶ τοὺς καιροὺς τοῦ Ἡροδότου.

67 ΣΗΜ. δ΄. Ἐκ τῶν κλασμάτων $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, τὸ μὲν $\frac{1}{2}$ ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἥμισυς ἢ διὰ τοῦ ἀχωρίστου ἡμι-, π. χ. ἡμιτάλαντον ($\frac{1}{2}$ τάλαντον), ἡμιώβολον, ἡμιμναῖον· τὰ δὲ $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, διὰ συνθέσεως τῶν τακτικῶν τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, κτλ. μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μόριον, π. χ. τριτημόριον, τεταρτημόριον, πεμπτημόριον, κτλ. Καὶ ὅταν ὁ ἀριθμητὴς ἦναι παρ' ἕνα μικρότερος ἀπὸ τὸν ἐπονομαστήν, ἐκεῖνος ἐκφράζεται καὶ μόνος διὰ τῶν ἀπολειπομένων (ἐνάρθρως), π. χ. $\frac{2}{3}$ = τὰ δύο μέρη, Θουκ. (ἐκ τριῶν τὰ δύο μέρη, Ἀππιαν.).

Ἐκ δὲ τῶν συνθέτων κλασμάτων, ὅταν μὲν ὁ ἀριθμὸς ἦναι 1, ἡ πρόθεσις ἐπί συντίθεται μὲ τὸν ἐπονομαστὴν τοῦ κλάσματος διὰ τῶν τακτικῶν, π. χ. $1\frac{1}{3}$ = ἐπίτριτος· $1\frac{1}{4}$ = ἐπιτέταρτος· $1\frac{1}{5}$ = ἐπίπεμπτος, κτλ. ὅταν δὲ τὸ κλάσμα ἦναι $\frac{1}{2}$, παραλαμβάνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ἄνω ῥηθεῖσα σύνθεσις τοῦ ἡμι-, προτιθεμένου τοῦ τακτικοῦ ἀριθμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ κλάσμα, π. χ. $3\frac{1}{2}$ τάλαντα = τέταρτον ἡμιτάλαντον· ἢ τίθεται ὁ ἀπολειπόμενος ἀριθμὸς μετὰ τοῦ καὶ ἥμισυ (ἀλλὰ σπανιώτερον), π. χ. αἱ δύο καὶ ἥμισυ δραχμαί = $2\frac{1}{2}$ δραχμαί· ἢ τὸ ὅλον ἀναλύεται εἰς ἡμίσεα (καὶ τότε τὸ ἐκ τοῦ ἡμι- σύνθετον τίθεται πληθυντικῶς), π. χ. τρία ἡμιτάλαντα = $1\frac{1}{2}$ τάλαντα· πέντε ἡμιτάλαντα = $2\frac{1}{2}$ τάλαντα.

641 Πολλὰ εἶναι τὰ πλεονάζοντα ὀνόματα εἰς τὰς διαλέκτους, οἷον εἰς μὲν τὴν Ἰωνικὴν μάρτυρος, -ου (μάρτυς), φύλακος, -ου (φύλαξ), πρβ. ἀλαστόροισι, Σοφ. Ἀντιγ. 974.· εἰς δὲ τὴν Αἰολικὴν αἴγος (αἴξ), ἅρπαγος (ἅρπαξ), ἄνακος (ἄναξ), ἱέρακος (ἱέραξ), γλαῦκος (γλαῦξ), ἄγωνος (ἀγών), κήρυκος (κῆρυξ), γέροντος (γέρων), δοτ. πληθ. γερόντοις, ὅθεν ἐξηγεῖται ὁ αὐτὸς σχηματισμὸς τῆς ὁμοιοκλίτου Μετοχῆς τοῖς ἐντυγχανόντοις, ἀνευρεθεὶς νεωστὶ εἰς Αἰολικήν τινα ἐπιγραφὴν ἐκ Δελφῶν.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.

Σ. σημαίνει ΣΕΛΙΔΟΣ, ΣΤ. σημαίνει ΣΤΙΧΟΙ,
ἀ. — ἄνωθεν,
κ. — κάτωθεν.

Σ.	ΣΤ.	
8	ἀ. 18	γράψον· καὶ τὰ δύο φωνήεντα
10	ἀ. 12	γράψον· καταλήξεις
—	κ. 1	— ὠρθώθην
13	ἀ. 21	— (τὸ ἱμάτιον)
14	κ. 2	— μέν τᾶν, καὶ αὐτόθι 3. πόλλ' ἄν, 5. 6. κάκ' ἔπη, δεῖν' ἔπη
15	κ. 14	γράψον· τὸ ς̄ εἰς μόριά τινα
16	κ. 5	γράψον· τοῦ
21	ἀ. 4	— ἦναι
23	κ. 15	— κάρδοπος
25	ἀ. 8	Τὸ Σχόλιον ἀνήκει εἰς τὸ Β'. τῆς προηγουμένης σελίδος.
30	ἀ. 4	γράψον· τὸ ρ̄ καὶ ν̄
31	ἀ. 3	— Ὀνομαστικὴν
32	κ. 5	— κρατοῦσιν εἰς τὴν Γενικὴν
40	κ. 8	γράψον· ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως εὑρεθῇ φωνῆεν
42	ἀ. 11	γράψον· εἰς τὴν Πληθ. Ὀνομαστικὴν, Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν
44	ἀ. 17	γράψον· κλης ἀποδοκιμάζεται
45	ἀ. 6	γράψον· εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν καὶ Αἰτιατικὴν
—	κ. 18	γράψον· οὐκ ἔστι
60	ἀ. 11	— ἀκρατίστερος κατὰ τοὺς Γραμματικούς
76	ἀ. 13	γράψον· ὁπόστος, ὁπόστη, ὁπόστον
79	κ. 6	γράψον· διηγούμεθα
91	κ. 15	ἐξάλειψον τὸ (ῃ)
95	ἀ. 1	γράψον· ΡΗΜΑΤΟΣ
108	ἀ. 12	— πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ Ἐνεστῶτος
110	κ. 12	γράψον· Ἐνεστῶτος (ἀντὶ Ἐνεργητικοῦ)
110	κ. 16	γράψον· συγγενεῖς
111	κ. 16	— εἰλήφωσιν
115	κ. 13	— ἐπιδεκτικὰ
138	κ. 6	— παρομοίας,
156	ἀ. 12	— ἐτίθεσο
157	ἀ. 6	γράψον· ῡμι
175	κ. 10	— παρετέθη
189	ἀ. 3	— εὐκολωτέραν. Αὐτόθι 15 γράψ. (§ .32. κτλ. 17. Ἐνεστῶτα. 2. κάτωθεν Ἀττικούς, τὸ μὲν ἡβάω, κτλ.
195	κ. 2	ἐξάλειψον τὴν μέσην στιγμήν.
211	κ. 2	γράψον· εἰς τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν, κτλ.
237	ἀ. 1	γράψον· ΑΝΩΜΑΛΩΝ
244	ἀ. 1	— οἴκαδε
246	κ. 11	— ὁπουοῦν
260	κ. 14	— πρᾶξιν
263	ἀ. 19	— ἄλλα
272	ἀ. 19	— ἤ τε -ῖνος προπαροξυτ. σημαίνουσα ὕλην, οἷον λίθϊνος, κρίθϊνος, γήϊνος, ξύλινος· καὶ ἐξαίρεσιν δὲ, κτλ.
281	ἀ. 16	γράψον· προσαρμοσθὲν
291	ἀ. 8	— ἐπιτεινόμενα
295	ἀ. 2	— Ἀορ. Μέσ. Προστακτ. καὶ Ἐνεργητ. Ἀπαρέμφ. γεῦσαι.
302	ἀ. 9	γράψον· προσηγορικά
305	ἀ. 12	— 1, 69.
306	κ. 8	— 6. (ἀρχ.)
307	ἀ. 2	— 8, 565.
—	κ. 14	— τίς ἀνδρῶν;
310	κ. 15	— εὑρήκαμεν
312	κ. 13	— (αὐτόθι 234.)
314	ἀ. 16	— πηρώσης
315	κ. 18	— δεῖν
—	κ. 14	— χθονός;
316	ἀ. 4	— Παρμ. 128. α'.)
—	κ. 4	— (Πλάτ. Νόμ. 3, 687. ε'.)
317	κ. 23	γράψον· 8, 555. β'.)
319	κ. 13	— (Θουκ. 2, 97.)
320	ἀ. 13	— ἀποκέκριταί μοι,
323	κ. 8	— φεύγων
324	ἀ. 11	— ἀφεστὸς
328	κ. 5	— χῇ
332	κ. 5	— ὠλιγώρει

Σ. ΣΤ.

334 ά. 11 γράψον· ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ
— ά. 19 — (Ξενοφ. Κύρ. Π. 8, 2, 21.)
335 κ. 11 γράψον· οὕτω συντάσσουσι
338 κ. 22 — Πανηγ. 41.)
— κ. 10 — Θεσμ. 1014.)
341 ά. 8 — τοιούτοις
— κ. 12 — 209. ά.)
347 κ. 18 — χορηγοῦσι τούτου —
350 ά. 19 — ὑπήκοος
351 ά. 5 — ὑπομνησθῆναι (ἄλλοτε —
354 κ. 11 γράψον· ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν
355 κ. 10 γράψον· ξυνελευθεροῦν·
356 ά. 6 — μάχη
— κ. 15 — ἆρ᾽ ἐν τῇ κριτικῇ;
361 ά. 16 — ἐς δραχμὴν
362 κ. 13 — ἀλλὰ καὶ εἰς —
364 ά. 14 — ἔκ τινος
365 κ. 15 — (Θουκ. 6, 7.). Ὅτι —
381 κ. 13 — παρὰ πάντα τὸν χρόνον
382 ά. 18 γράψον· παρ᾽ ἃ ἂν
390 ά. 19 — Ἀριστοτ.
396 κ. 10 — — Φυλὴν
405 ά. 7 — ἀγαθὰ
408 ά. 11 — ἑαυτοὺς
425 ά. 1 — ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ.
430 κ. 19 — ἀλλότριον (Πλάτ. Πολ. 5, 463. β΄.)
445 ά. 9 γράψον· ΤΜΗΜΑ Γ΄. Γ΄.)
448 κ. 11 — ἀναιρεῖται
452 κ. 5 — καὶ αἱ δύο —
453 κ. 8 — ῥαθυμεῖν
461 ά. 17 — ἡσσώμεθα
466 ά. 5 — ὅσον ἂν φῇ —
471 ά. 4 — εἰς τὸ μέλλον
472 ά. 9 — ὁ μηδέν
479 κ. 6 — ἐὰν
481 κ. 19 — λειμῶνι
486 κ. 10 — ἴδοιεν
491 κ. 22 — γάρ ἐστι,
492 ά. 8 — εἰ δὲ γένοιο,
497 κ. 14 — ἐκεῖσε
501 κ. 4 — εὑρίσκεται
505 ά. 13 — ῥᾴδιόν ἐστι
507 ά. 7 — συγκρίνοντος,
511 κ. 13 — ὅ,τι καὶ —
520 κ. 15 — ὃ δὲ μὴ προσίενται,
521 ά. 7 — μεμνημένων
— κ. 5 — τοῦ σαυτοῦ,

Σ. ΣΤ.

529 κ. 14 γράψον καὶ ἐπὶ πάντα
536 κ. 21 — τὴν διάρθρωσιν τῶν προτάσεων
542 κ. 8 γράψον· ἆρ᾽ οὖν ἄγων μέ τι ἀπολογήσει;
543 ά. 15 γράψον· προσέσται
543 ά. 20 — εἶναι (Πλάτ. Θεαιτ. 155. γ΄.)
— κ. 6 γράψον· ζητητέοι γε μὴν —
545 ά. 18 — εἰπέ, ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι —
547 κ. 4 γράψον· θαυμάσια
— κ. 20 — ἀεί τε
549 ά. 16 — Περὶ αὐτοῦ τε — ἢ αὖ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου (Πλάτ. Θεαιτ. 143. γ΄.).
558 ά. 14 γράψον· περί τε τούτου καὶ περὶ τοῦ δίγαμμα, Κεφάλ. Β΄ §. 1.
561 ά. 18 γράψον· ἐκ μὲν τῶν
567 κ. 22 — θέραπα
571 ά. 3 — θῆλ.
573 ά. 9 — τεσσερεσκαίδεκα
577 ά. 8 γράψον· ὅτε
— ά. 20 — Ἐνεργητικοῦ
586 ά. 6 — φυλάττουσι
589 ά. 12 — ἐὰν
591 κ. 3 — δέδοικα
596 κ. 20 — ἀλείφω
599 κ. 16 — ΒΛΙΒΛΙ, φέρονται
606 ά. 8 — ἐρέσθαι
608 ά. 10 — σημασίας
612 κ. 15 — Εὐκτ κεχρῄην
613 ά. 11 — ἐμιμήθη
615 κ. 8 — μεμόρηται
620 ά. 2 — πρόςωπ. γ΄.
— κ. 20 — πρόςωπ. γ΄.
646 κ. 13 — τὰ
653 ά. 4 — ἡ
659 κ. 5 — τὰ
663 ά. 4 — καινότατος
670 κ. 7 — ΔΙΑΚΑΤΙΩΝ
668 κ. 17 — ΚΑΡΠΕΥΣΗΤΑΙ
676 ά. 11 — ΦΙΛΟΦΡΟΝΩΣ
677 κ. 2 — πρεσβευτὰς
6-3 ά. 10 — ἦγαι
695 ά. 14 — ἡ.
699 ά. 8 — ἐκτεταμένη
713 κ. 6 — μὴ
716 κ. 4 — Φρυνίχου